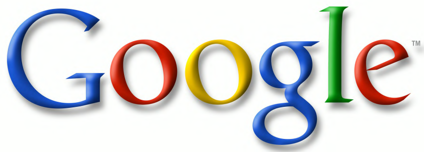
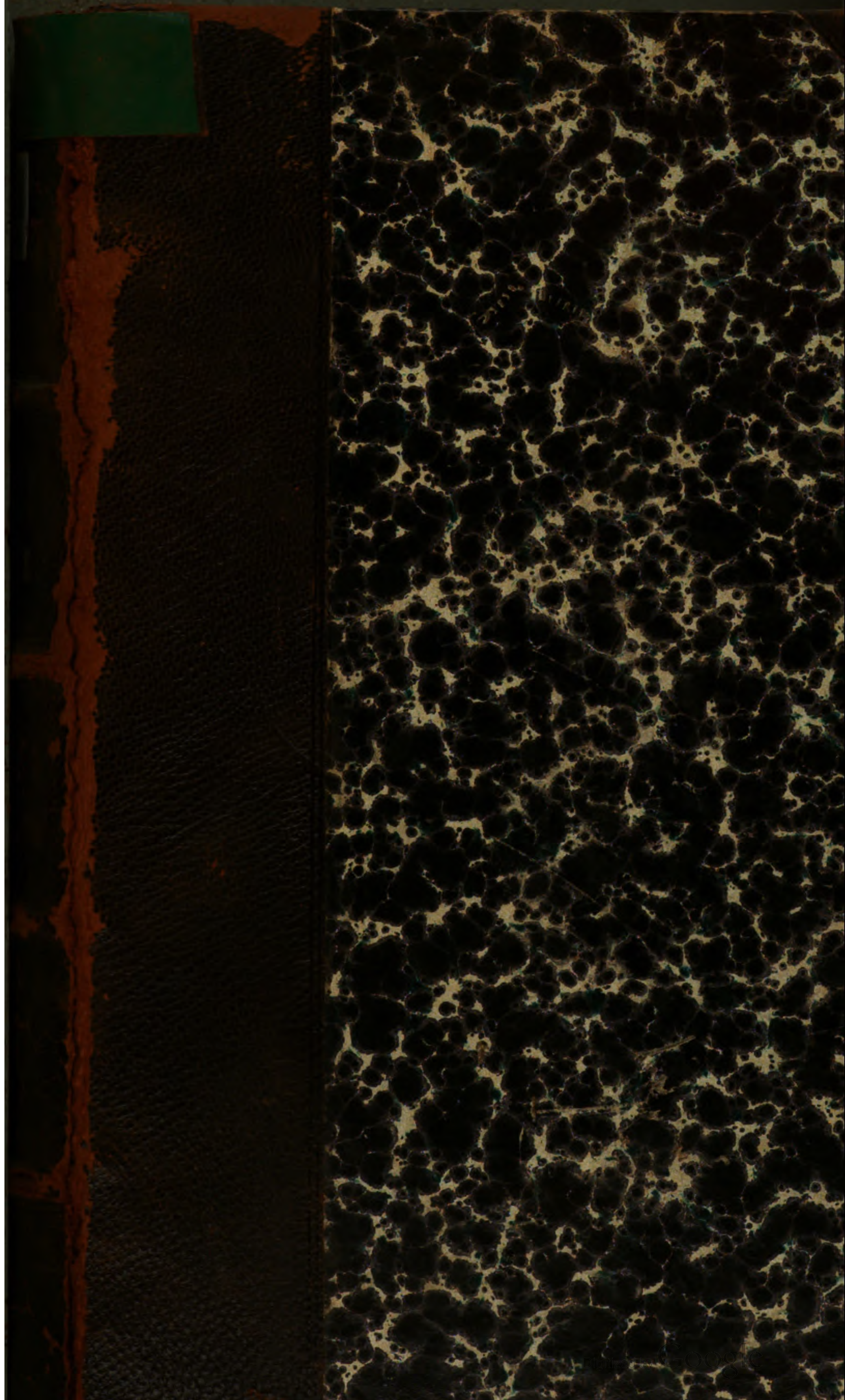

RAAD VAN STATE

AFDEELING

VOOR DE

GESCHILLEN VAN BESTUUR

TWEE-EN-VEERTIGSTE DEEL

1902

's-GRAVENHAGE
BOEKH.vh. GEBR. BELINFANTE

1903

Gedrukt bij F. J. BELINFANTE, voorh.: A. D. SCHINKEL.

ALPHABETISCH REGISTER.

(betreffende de scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge); — beschikking: ten aanzien van Voorst en Twello beslist overeenkomstig het besluit van Ged. Staten, t. a. van de Teuge overeenkomstig dat van den Raad; 637;

J. van Mierlo, hoofd der o. l. s. te Wernhout; 390; — beschikking: ongegrond verklaard; 652;

den Raad der gemeente Zevenaar; 396; — beschikking: overeenkomstig het besluit van Ged. Staten beslist; 608;

den Raad der gemeente Den Ham, 397; — beschikking: de jaarwedden vastgesteld, deels overeenkomstig de verordening van den Raad, deels overeenkomstig het besluit van Ged. Staten; 698;

den Raad der gemeente Bathmen; 407; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 697;

J. van Wijk en J. F. Zeebuit, onderwijzers aan eene o. l. s. te Geldermalsen; 408; — beschikking: deels niet-ontvankelijk, deels ongegrond verklaard; 694;

den Raad der gemeente Steenwijk; 419; — beschikking: de jaarwedden enz. vastgesteld overeenkomstig het Raadsbesluit; 831;

E. P. W. Berkeljon en C. P. Mulder, onderwijzeressen aan o. l. s. te Zundert; 423; — beschikking: ongegrond verklaard; 701;

den Raad der gemeente Gouderak; 424; — beschikking: de jaarwedde geregeld in overeenstemming met het besluit van Ged. Staten; 814;

het gemeentebestuur van Franekeradeel; 429; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 703;

M. Visser c. s., onderwijzers te Schagen; 438; — beschikking: ongegrond verklaard; 714;

P. L. van Ravesteyn e. a, onderwijzers en onderwijzeressen te 's-Gravenzande; 440; — beschikking: deels niet-ontvankelijk, deels ongegrond verklaard; 918;

den Raad der gemeente Didam; 443; beschikking: de jaarwedde bepaald overeenkomstig het besluit van Ged. Staten; 762;

mej. C. J. R. Weyers, ook namens andere onderwijzers en onderwijzeressen te Meppel; 460; — beschikking: ten gunste van appellante beslist; 734;

den Raad der gemeente Gent; 523; — beschikking: de jaarwedde geregeld met afwijking van het gevoelen zoowel van Ged. Staten als van den Raad; 806;

den Raad der gemeente Heinenoord; 525; — beschikking: de jaarwedden vastgesteld zooals zij door den Raad zijn geregeld; 809;

den Raad der gemeente Rockanje; 526; — beschikking: de jaarwedde geregeld overeenkomstig de raadsbesluiten; 768;

de Commissie van Toezicht op het l. o. in de gem. Leek; 528; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 730;

A. Boerema, A. Meijer en C. Reyntjes, hoofden van o. l. scholen te Leek; 528; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 731.

A. H. Hilgers, hoofd der o. l. s. te Gennep; 529; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld op een hooger bedrag dan door den Raad was bepaald; 1101;

den Raad der gemeente Diepenheim; 576; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld; 801.

den Raad der gemeente Neede; 611; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld; 865;

den Raad der gemeente Denekamp; 613; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld overeenkomstig het raadsbesluit behoudens eene wijziging; 867.

den Raad der gemeente Rheden, betreffende de o. l. s. no. 2 te Dieren; 623; — beschikking: de regeling vastgesteld; 881;

G. J. Kuypers, hoofd der o. l. s. no. 4 te Lichtenvoorde; 661; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld op een hooger bedrag dan door den gemeenteraad was bepaald; 898.

het Bestuur der Afd. Assen van den Bond van Ned. onderwijzers; 666; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 813;

H. de Bruin en C. Ennes e. a., onderwijzers en onderwijzeressen te Noordwijk; 717; — beschikking: de jaarwedden vastgesteld in afwijking van het besluit van den gemeenteraad; 916.

J. Colijn, J. G. Timmermans en D. E. Zuidhoff, onderwijzers te Sliedrecht; 719; — beschikking: de regeling vastgesteld deels in afwijking, deels overeenkomstig het raadsbesluit; 1040;

den Raad der gemeente Nieuwleusen; 724; beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 897;

den Raad der gemeente Schoterland; 724; — beschikking: de jaarwedden vastgesteld gedeeltelijk in afwijking van het besluit van den Gemeenteraad; 939.

K. Wipkink, onderwijzer te De Rijp; 725; beschikking: adressant niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek; 936;

den Raad der gemeente Doesburg; 742; — beschikking: de regelingen door den Gemeenteraad vastgesteld, goedgekeurd; 1243;

den Raad der gemeente Ambt-Almelo; 747; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 937;

den Raad der gemeente Duiven; 756; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld in afwijking van het besluit van den Gemeenteraad; 943;

den Raad der gemeente Stad-Ommen, 816; beschikking: de regeling vastgesteld overeenkomstig het Raadsbesluit; 1008;

H. J. Drenthen, hoofd der o. l. s. in het dorp Woubrugge; 822; — beschikking: ongegrond verklaard; 986;

den Raad der gemeente Kampen; 827; – beschikking: de regeling vastgesteld overeenkomstig het raadsbesluit, behoudens eene wijziging; 982.

den Raad der gemeente Zutphen; 856; — beschikking: het bestreden besluit vernietigd; 1038.

den Raad der gemeente Almkerk; 857; beschikking: de regeling vastgesteld, deels in afwijking van, deels overeenkomstig het raadsbesluit; 1028;

het onderwijzend personeel aan de openb. school voor lager en meer uitgebreid onderwijs te Sittard; 859; — beschikking: de regeling vastgesteld in afwijking van het raadsbesluit; 1042;

het bestuur der afd. Rijssen van den Bond van Ned. Onderwijzers; 864; — beschikking: niet-ontvankelijk verklaard; 984;

den Raad der gemeente Losser; 888; — beschikking: de jaarwedden enz. vastgesteld in afwijking van het Raadsbesluit; 1091;

J. van Mierlo, hoofd der o. l. s. te Wernhout (gem. Zundert); 891; — beschikking: adressant niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek 1013;

P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de o. l. s. te Gennep; 892; — beschikking: de jaarwedde vastgesteld op een hooger bedrag dan door den Raad was bepaald; 1121;

den Raad der gemeente Zwolle; 975; — beschikking: de regeling vastgesteld deels overeenkomstig, deels in afwijking van het Raadsbesluit; 1119;

KONINKLIJKE BESLUITEN.

					Blz.
14	Maart	1902	nº.	9	268.
17	»	»	»	15	302.
17	»	»	»	38	304.
17	»	»	»	39	306.
21	»	»	»	38	310.
22	»	»	»	27	333.
22	»	»	»	39	312.
22	»	»	»	40	314.
22	»	»	»	41	315.
25	»	»	»	11	335.
26	»	»	»	8	338.
26	»	»	»	9	340.
26	»	»	»	10	342.
31	»	»	»	13	270.
2	April	»	»	22	361.
5	»	»	»	24	362.
5	»	»	»	25	363.
9	»	»	»	24	373.
11	»	»	»	40	375,
22	Mei	»	»	65	445.
23	»	»	»	23	446.
23	»	»	»	27	448.
23	»	»	»	28	451.
24	»	»	»	24	454.
24	»	»	»	26	462.
28	»	»	»	30	464.
28	»	»	»	31	466.
28	»	»	»	32	468.
28	»	»	»	33	470.
28	»	»	»	35	472.
30	»	»	»	18	473.
30	»	»	»	19	475.
30	»	»	»	21	476.
30	»	»	»	22	479.
30	»	»	»	23	481.
30	»	»	(*Stbl.* nº. 79)		536.
2	Juni	»	nº.	82	487.
4	»	»	»	51	546.
4	»	»	»	52	549.
4	»	»	»	53	551
4	»	»	»	54	553.
4	»	»	»	55	555.
4	»	»	»	56	558.
4	»	»	»	57	560.
5	»	»	»	39	489.
5	»	»	»	40	491.
5	»	»	»	41	493.
5	Juni	1902	nº.	42	495.
5	»	»	»	43	496.
5	»	»	»	44	499.
5	»	»	»	45	500.
5	»	»	»	46	503.
5	»	»	»	47	506.
5	»	»	»	48	507.
5	»	»	»	49	510.
5	»	»	»	50	512.
5	»	»	»	51	514.
5	»	»	(*Stbl.* nº. 82)		561.
6	»	»	nº.	31	516.
6	»	»	»	32	567.
6	»	»	»	33	520.
13	»	»	»	36	590.
13	»	»	»	38	626.
13	»	»	»	69	570.
13	»	»	»	70	572.
13	»	»	»	71	573.
13	»	»	»	72	575.
14	»	»	»	40	598.
16	»	»	»	38	599.
16	»	»	»	42	601.
16	»	»	»	43	603.
16	»	»	»	44	604.
16	»	»	»	45	606.
16	»	»	»	46	608.
16	»	»	»	60	628.
16	»	»	»	61	632.
16	»	»	»	62	634.
18	»	»	»	45	637.
18	»	»	»	55	639.
18	»	»	»	56	641.
18	»	»	»	57	643.
18	»	»	»	58	673.
18	»	»	»	59	675.
18	»	»	»	68	644.
18	»	»	»	69	647.
18	»	»	»	70	650.
20	»	»	»	66	677.
20	»	»	»	67	679.
20	»	»	»	76	680.
20	»	»	»	103	682.
20	»	»	»	132	652.
20	»	»	»	133	685.
20	»	»	»	134	645.
20	»	»	»	135	655.

					Blz.
23	Juni	1902	n°.	38 . . .	688.
23	»	»	»	52 . . .	691.
23	»	»	»	53 . . .	694.
23	»	»	»	54 . . .	697.
23	»	»	»	55 . . .	698.
23	»	»	»	56 . . .	701.
23	»	»	»	57 . . .	703.
23	»	»	»	62 . . .	704.
25	»	»	»	33 . . .	707.
25	»	»	»	56 . . .	709.
25	»	»	»	57 . . .	711.
25	»	»	»	58 . . .	714.
26	»	»	»	65 . . .	716.
2	Juli	»	»	85 . . .	728.
4	»	»	»	12 . . .	730.
4	»	»	»	13 . . .	731.
7	»	»	»	51 . . .	733.
9	»	»	»	48 . . .	734.
9	»	»	»	56 . . .	736.
11	»	»	»	67 . . .	738.
11	»	»	»	68 . . .	739.
14	»	»	»	56 . . .	758.
14	»	»	»	59 . . .	760.
15	»	»	»	34 . . .	786.
15	»	»	»	35 . . .	762.
15	»	»	»	36 . . .	763.
15	»	»	»	37 . . .	766.
15	»	»	»	38 . . .	768.
15	»	»	»	39 . . .	770.
15	»	»	»	40 . . .	772.
16	»	»	»	77 . . .	796.
17	»	»	»	74 . . .	792.
17	»	»	»	75 . . .	772.
17	»	»	»	78 . . .	798.
17	»	»	»	79 . . .	799.
21	»	»	»	43 . . .	801.
21	»	»	»	44 . . .	804.
21	»	»	»	45 . . .	806.
21	»	»	»	46 . . .	831.
21	»	»	»	47 . . .	809.
21	»	»	»	54 . . .	811.
21	»	»	»	55 . . .	813.
21	»	»	»	56 . . .	814.
22	»	»	»	52 . . .	834.
22	»	»	»	53 . . .	836.
23	»	»	(*Stbl.*	n°. 159) .	847.
24	»	»	n°.	38 . . .	837.
24	Juli	1902	n°.	39 . . .	839.
24	»	»	»	40 . . .	841.
24	»	»	»	41 . . .	842.
24	»	»	»	42 . . .	845.
29	»	»	»	30 . . .	865.
29	»	»	»	41 . . .	867.
29	»	»	»	47 . . .	871.
29	»	»	»	48 . . .	875.
29	»	»	»	64 . . .	877.
31	»	»	»	28 . . .	881.
9	Augustus	»	»	22 . . .	895.
9	»	»	»	23 . . .	897.
11	»	»	»	39 . . .	911.
11	»	»	»	42 . . .	898.
15	»	»	»	32 . . .	914.
16	»	»	»	64 . . .	900.
16	»	»	»	65 . . .	901.
16	»	»	»	70 . . .	916.
16	»	»	»	71 . . .	918.
19	»	»	»	22 . . .	920.
19	»	»	»	27 . . .	922.
19	»	»	»	28 . . .	924.
20	»	»	»	18 . . .	932.
20	»	»	»	19 . . .	933.
21	»	»	»	26 . . .	936.
22	»	»	»	32 . . .	937.
22	»	»	»	33 . . .	939.
22	»	»	»	39 . . .	941.
23	»	»	»	21 . . .	943.
23	»	»	»	37 . . .	925.
25	»	»	»	29 . . .	944.
25	»	»	»	30 . . .	946.
25	»	»	»	37 . . .	948.
25	»	»	»	38 . . .	952.
25	»	»	»	39 . . .	955.
25	»	»	»	40 . . .	957.
27	»	»	»	29 . . .	927.
28	»	»	»	50 . . .	977.
30	»	»	»	27 . . .	958.
2	September	»	»	5 . . .	960.
2	»	»	»	11 . . .	962.
2	»	»	»	12 . . .	979.
3	»	»	»	30 . . .	964.
6	»	»	»	35 . . .	981.
6	»	»	»	36 . . .	1000.
6	»	»	»	54 . . .	982.
6	»	»	»	55 . . .	984.

GEHOUDEN VERGADERINGEN IN 1902.

VERBETERINGEN.

Blz. 231, reg. 7 v. o. *staat:* Winsum; *lees:* Winssen.
» 1126, » 15 v. b. *staat:* April; *lees:* Augustus.
» 1228, *staat:* Zes-en-veertigste Vergadering;
lees: Zeven-en-veertigste Vergadering.

Eerste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 8 *Januari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich.

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 13 December 1901, no. 67, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien-korporaal P. J. Joosse, te Middelburg, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 897.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien-korporaal P. J. Joosse, te Middelburg, betreffenle zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 September 1901, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 November 1901, no. 231;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 December 1901, Ie afd., no. 26;

Overwegende dat, nadat genoemde Joosse pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 5 Juli 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht, van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) slechts 1 jaar en 5 maanden beloopt, waarvan hij 1 jaar en 11 dagen in zijn laatst bekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 30 April 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 10 Juni 1901, La. A, no. 523; zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 21 September 1901, IIIe afd., no. 12, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 13 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 14 December 1901, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van T. Tjeerde te Workum tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd.* 2 *Maart* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene drogerij en zouterij van kalfs- en lammervellen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 643.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door T. Tjeerde te Workum tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 2 Maart 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene drogerij en zouterij van kalfs- en lammervellen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 November 1901, no. 163;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 December 1901, no. 202, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat de aanvrage betrekking heeft op een schuur, te bouwen op den zuidoostelijken hoek van perceel Sectie A, no. 2443 aan het vaarwater de Diepe Dolte; dat tegen de inrichting bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan verspreiding van stank en overlast van ratten; dat Burgemeester en Wethou-

ders de vergunning hebben geweigerd in het belang der volksgezondheid, onder verwijzing naar de gronden waarop een gelijksoortig verzoek door hen bij besluit van 8 September 1900 was afgewezen;

dat T. Tjeerde van het besluit van Burgemeester en Wethouders, dd. 2 Maart 1901, bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat de bezwaren, welke aanleiding hebben gegeven tot het besluit van 8 September 1900, hier niet aanwezig zijn, en dat de belangen van handel en nijverheid hier ten onrechte worden geschaad, weshalve hij verzoekt, dat met vernietiging van de bestreden beschikking, de gevraagde vergunning hem alsnog moge worden verleend;

Overwegende dat uit het aan Burgemeester en Wethouders van Workum omtrent voormelde aanvrage door den Inspecteur voor het Geneeskundig Staatstoezicht voor Friesland en Groningen uitgebracht advies, dd. 20 Februari 1901, nader bevestigd door diens aan Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid uitgebrachte rapporten, respectievelijk van 4 en 30 October daaropvolgende, overtuigend is gebleken dat tegen eene gunstige beschikking op appellants onderhavige aanvrage om vergunning van 28 December 1900, geenszins zulke bezwaren bestaan, dat daaraan niet door het stellen van voorwaarden op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan appellant en zijne rechtverkrijgenden alsnog de gevraagde vergunning te verleenen, volgens de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de inrichting zal worden voorzien van een ondoordringbaren en pekeldichten vloer en de afloopende pekel niet anders zal worden vergaard dan in een pekeldichten put;

2°. dat alle werkzaamheden tot het bedrijf van de zouterij of drogerij van kalfs- en lammervellen behoorende, zullen geschieden binnen de inrichting;

3°. dat de afval onmiddellijk worde verwijderd en niet anders worde vervoerd dan in luchtdicht gesloten vaten, en

4°. dat voor het drogen der kalfs- en lammervellen geen gebruik worde gemaakt van kachels of andere verwarmingsinrichtingen;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 3 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering

van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

De ondergeteekende Th. Tjeerde, koopman, wonende te Workum, verklaart dat hij op het weiland gelegen aan het vaarwater ,,de Diepe Dolte", kadastraal bekend Gemeente Workum, Sectie A, no. 2443, wenscht te bouwen eene drogerij en zouterij voor kalfs- en lammervellen. De inrichting zal worden gemaakt van hout met een steenen vloer, zonder stookplaatsen of eesten; dat dit pand is gelegen buiten een kring van twee honderd meter van gebouwen bestemd tot ziekenverpleging, uitoefening van openbare eerediensten of scholen.

Waarvan deze in triplo wordt overgelegd bij een verzoekschrift aan het Gemeentebestuur van Workum, benevens eene plattegrondteekening in drievoud aanwijzende de plaats, waarop hij de inrichting wenscht daar te stellen, met bovendien eene memorie van toelichting.

Zulks ter voldoening aan art. 5 der wet van 2 Juni 1875 (Staatsblad no. 95), gewijzigd den 4 September 1896 (Staatsblad no. 152).

Workum, 28 December 1900.

Th. Tjeerde.

Behoort bij Koninklijk besluit van 14 December 1901, no. 38.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

3o. **van 14 December 1901, no. 39, houdende beschikking op** ***het beroep van J. N. Witteveen te Leeuwarden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland dd.*** **9** ***Februari*** **1901,** ***waarbij aan het gemeentebestuur van Oost-Dongeradeel vergunning is verleend voor de oprichting van eene inrichting voor het verzamelen van asch, vuilnis enz.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 556.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. N. Witteveen, te Leeuwarden, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 9 Februari 1901, no. 1, 1e afd., B., waarbij aan het gemeentebestuur van Oost-Dongeradeel vergunning is verleend voor de oprichting van eene inrichting voor het verzamelen van asch, vuilnis enz.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 October 1901, no. 128;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 December 1901, no. 205, afd. H. en N.;

Overwegende dat voornoemd gemeentebestuur bij adres, dd. 27 Juli 1900, evenvermelde vergunning heeft verzocht aan Gedeputeerde Staten van Friesland;

dat tegen het verleenen dier vergunning door J. N. Witteveen bezwaren zijn ingebracht, op grond dat de inrichting zou komen op eenen openbaren weg en er te weinig ruimte voor het verkeer zou overblijven, en dat hij schade zou lijden aan zijne eigendommen, in zoover een nabij gelegen hem toebehoorend voor huissteed geschikt perceel, eene mindere verkoopswaarde zou hebben, en omdat het glas, de steenen enz. uit het vuil in de slooten en vandaar, na het slatten, over de landen zou komen;

dat Gedeputeerde Staten bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit de gevraagde vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat om de bedoelde inrichting, langs de aangrenzende sloot en op de einden, worde gemetseld een muur, zwaar één steen, reikende tot op 0.90 M. boven de kruin van den weg;

2°. dat langs den weg ten allen tijde voor rijweg beschikbaar blijve een breedte van 5 M. op kruinshoogte;

dat Gedeputeerde Staten daarbij overwogen dat, wat betreft het bezwaar van waardevermindering van een naburig perceel, dit niet in aanmerking kan komen; dat die vermindering eerst bij verkoop zou blijken, en de Hinderwet slechts

gelet wil hebben op meer dadelijke beschadiging dan eene waardevermindering tengevolge van de vestiging eener bij de Hinderwet bedoelde inrichting; dat door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen aan de vrees dat glas, steenen enz. uit het vuil over de landen zouden komen, en dat de bewering, als zoude er te weinig ruimte overblijven voor het verkeer op den bedoelden weg, ongegrond is, daar blijkens mededeeling van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, de bergplaats, zooals die thans reeds bestaat en wordt gebruikt, aan het vervoer langs den weg in het geheel geen hinder veroorzaakt, vermits de weg bij het oprichten der inrichting nevens de mestvaalt een breedte van 8.5 M. op kruinshoogte en als rijweg eene breedte van ± 4.8 M. op dezelfde hoogte zal behouden; en dat mede door het stellen eener voorwaarde het voortdurend behoud eener behoorlijke breedte van den rijweg kan worden verzekerd;

dat J. N. Witteveen van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat Gedeputeerde Staten in geen enkel opzicht rekening hebben gehouden met zijne bezwaren; dat immers, niettegenstaande de gestelde voorwaarden, steen, glas, oud leder, enz., in zijne sloot zullen terecht komen, tot zijne groote schade en hinder; dat door het bouwen van den muur aan de Noordzijde van de inrichting vrij zeker de ier over den weg zal vloeien en dezen in een onbruikbaren modderpoel zal herscheppen; dat een waterdichte put, waarin de ier moet afvloeien, had behooren te zijn voorgeschreven; weshalve appellant verzoekt het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten te vernietigen, subsidiair de voorwaarden, waarop de vergunning is verleend, in dien zin aan te vullen, dat om de onderwerpelijke inrichting een muur wordt gebouwd met twee zijwanden en een dwarsmuur aan de westzijde ter hoogte van 1.5 M. boven den kruin van den weg, welke muur daarenboven aan de Noordzijde moet worden opgetrokken van uit den bodem der sloot, en voorts dat onder de inrichting een waterdichte put moet worden gehouden tot een diepte van 0.75 M.;

Overwegende dat, hoezeer ook de redenen, welke Gedeputeerde Staten tot hun bestreden besluit hebben geleid, Ons in hoofdzaak juist voorkomen, aan appellants bezwaren toch nog op meer afdoende wijze kan worden tegemoet gekomen, door aan de verleende vergunning als voorwaarde te verbinden, dat de inrichting, behalve langs de aangrenzende sloot, ook nog aan haar Zuid-Westelijk einde en langs den openbaren weg, aan haar Zuid-Oostelijk einde, door een muur wordt afgesloten;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit, in de plaats der daarbij

gestelde voorwaarden, aan de verleende vergunning te verbinden de twee volgende voorwaarden:

1°. dat de inrichting zoowel langs de aangrenzende sloot als aan haar Zuid-Westelijk einde, en langs den openbaren weg aan hare Zuid-Oostelijke zijde, door een muur worde afgesloten, zwaar één steen, reikende tot op 0.90 Meter boven de kruin van den weg;

2°. dat de aldus afgesloten inrichting, bij eene buitenwerksche lengte van 30 Meter, op het Oostelijk einde eene buitenwerksche breedte van niet meer dan 1.90 Meter, en op het Westelijk einde eene buitenwerksche breedte van niet meer dan 3.10 Meter hebbe;

wijders te bepalen dat de inrichting moet zijn opgericht en in gebruik genomen binnen zes maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 14 December 1901, no. 40, houdende beschikking op *het beroep van P. Hesse, A. J. Zoot en J. J. Olivier, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 11 *Juli* 1901, *waarbij aan F. P. de Jonge vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van* 8 *P. K. te drijven inrichting voor het vervaardigen van caoutchoucringen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 825.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. Hesse, A. J. Zoot en J. J. Olivier, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier

gemeente, dd. 11 Juli 1901, no. 7402/3106 P. W., waarbij aan F. P. de Jonge vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van 8 paardekrachten te drijven inrichting voor het vervaardigen van caoutchoucringen in het perceel Prinsegracht no. 655;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 October 1901, no. 206;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 December 1901, no. 203, afdeeling H. en N.;

Overwegende dat genoemde De Jonge bij adres, dd. 18 April 1901, aan Burgemeester en Wethouders van Amsterdam evenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij Burgemeester en Wethouders onder anderen bezwaren zijn ingebracht door appellanten, eigenaren en gebruikers van naburige perceelen, op grond van *a.* vrees voor gevaar dat een dier perceelen — slechts door een zeer dunnen gemeenschappelijken muur gescheiden van De Jonge's perceel — geen weerstand zou bieden aan de dreuning van den gasmotor; *b.* vrees voor hinder van de onaangename lucht, veroorzaakt bij de vervaardiging van caoutchoucringen, welke schade zou toebrengen aan de naburige bedrijven en aan de gezondheid der omwonenden, tengevolge waarvan de nabijgelegen panden ongeschikt zullen worden voor de bewoning;

dat Burgemeester en Wethouders van Amsterdam bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

dat de gasmotor ten minste 0.20 M. van de muren verwijderd geplaatst moet zijn; dat de motor op een eigen fundeering geplaatst moet zijn;

dat het verbruikte gas afgevoerd moet worden door een schoorsteen, reikende ten minste 21 M. boven den beganen grond;

dat de werkplaats, waarin de kneedmachine geplaatst is, van een behoorlijke luchtverversching moet voorzien zijn;

dat P. Hesse, A. J. Zoot en J. J. Olivier van dit besluit bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij dezelfde bezwaren aanvoerende als door hen bij Burgemeester en Wethouders waren ontwikkeld;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek blijkt, dat aan de ingebrachte bezwaren op voldoende wijze wordt tegemoet gekomen, door de aan de verleende vergunning verbonden voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders

van Amsterdam, dd. 11 Juli 1901, no. 7402/3106 P. W., het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 14 December 1901 no. 41, houdende beschikking *op het beroep van L. G. van Schaik te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 11 *Juli* 1901, *waarbij aan F. P. de Jonge vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor uan* 8 *P. K. te drijven inrichting voor het vervaardigen van caoutchoucringen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 893.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. G. van Schaik, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 Juli 1901, no. 7402/3106 P. W., waarbij aan F. P. de Jonge vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van 8 P.K. te drijven inrichting voor het vervaardigen van caoutschoucringen in het perceel Prinsengracht no. 655;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 November 1901, no. 223;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 December 1901, no. 204, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat appellant niet heeft voldaan aan art. 15, 2e lid, der Hinderwet en derhalve een bij het instellen van beroep in acht te nemen voorschrift niet heeft nageleefd;

Gezien evengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 14 December 1901, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van J. C. van Vliet Azn., te Krimpen a/d IJssel, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 13 *Augustus* 1901, *tot goedkeuring van eene keur van den Stormpolder.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 891.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. C. van Vliet Azn. te Krimpen a/d. IJssel, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Augustus 1901, no. 4, tot goedkeuring van eene keur van den Stormpolder;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 November 1901, no. 226;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 December 1901, no. 171, afdeeling Waterstaat A.;

Overwegende dat J. C. van Vliet Azn. bij Ons in beroep is gekomen tegen

de artt. 8 en 15, laatste lid, der bovengenoemde keur, vastgesteld op 20 Juli 1901 — goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Augustus 1901 — op grond dat volgens art. 8 het talud van den dijk, grenzende aan „Bakkerskil" en aan „Sliksloot", bij lange na niet zal voldoen aan de eischen die de hoogte van den dijk stelt, zoodat bij hoog water de dijk zal doorbreken, en dat krachtens art. 15, laatste lid, de bestaande zellingen in of langs „Sliksloot" en „Bakkerskil" zullen mogen worden uitgebaggerd, waarvan het gevolg zal zijn dat de dijk aan de zijde der zellingersloot wordt ondermijnd en van zijn natuurlijken steun beroofd, weshalve appellant het noodig acht, dat in plaats van art. 8, worde gesteld art. 11 van de vervallen keur, dd. 26 April 1659, en dat het laatste lid van art. 15 der nieuwe keur vervalle;

Overwegende wat betreft het eerste door appellant aangevoerde bezwaar, — als zoude volgens genoemd art. 8 het talud van den dijk, grenzende aan „Bakkerskil" en aan „Sliksloot" bij lange na niet voldoen aan de eischen die de hoogte van den dijk stelt, zoodat bij hoog water de dijk zal doorbreken;

dat terwijl de tot dusver geldende polderkeur van 1859 in art. 11 voor de dijken eene „buitendocering" voorschreef van 2 op 1, art. 6 van de nieuwe keur bepaalt, dat het dijkslichaam glooiingen zal moeten hebben van 1½ op 1 voor den dijk langs den IJssel en de Maas tot aan de hartlijn der krib, welke aansluit aan het gedeelte dijk, bij het kadaster bekend in Sectie B, no. 427, gemeente Krimpen a/d. IJssel, en van 1 op 1 voor den dijk langs Sliksloot en verder op tot aan de hartlijn der bovengenoemde krib;

dat echter niet alleen sinds 1659 het dijksverloop krachtens het bestaande art. 11 gevorderd, nimmer tot stand is gekomen, doch de vereischte bevelen daartoe nimmer door het toenmalige bestuur van den Stormpolder, nòch door latere polderbesturen zijn gegeven, zelfs niet toen Gedeputeerde Staten bij besluit van 27/31 Maart 1877, B, no. 728 (1e afd.) G. S. no. 1/1, krachtens art. 7 der wet van 12 Juli 1655 (Stbl. no. 102) het bestuur van den Stormpolder hebben bevolen om binnen 16 maanden na den datum van hun bevel de dijken in overeenstemming te brengen of te doen brengen met de afmetingen bij art 11 voorgeschreven;

dat zulks nooit is geschied, omdat blijkens de eenstemmige mededeelingen van het polderbestuur en van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, voor eigenaren van den verhoefslaagden dijk aan de naleving van art. 11 te groote financieele bezwaren waren verbonden, om welke reden Gedeputeerde Staten — gelijk zij zelf verklaren — overtuigd dat, zonder onbillijkheid te plegen jegens bedoelde eigenaren, de in art. 11 voorgeschreven beloopen niet

te verkrijgen waren, zich hebben moeten neerleggen bij de, wegens de hooger stijgende vloeden en wegens de doorbraken, achtereenvolgende verhoogingen der dijken, zonder dat verzwaring der dijken daarmede gelijken tred hield;

dat het derhalve vaststaat — te meer waar allengs dijksverhooging door den nood werd opgelegd — dat het voldoen aan de eischen van meerbedoeld art. 11, wat betreft het dijksprofil, uitgaven zou vorderen onevenredig hoog in verhouding tot de waarde van het in den Stormpolder gelegen land, terwijl naar de meening van den Hoofdingenieur, al werd aan die eischen voldaan, geenszins zekerheid ware te verkrijgen tegen overstrooming;

dat er onder die omstandigheden derhalve alleszins reden bestond om de flauwere beloopen van art. 11, — waaraan èn het Bestuur van den Stormpolder èn Gedeputeerde Staten verklaren niet de hand te hebben kunnen houden — te vervangen door die, vastgesteld bij art. 8 der nieuwe keur, welke beloopen, ofschoon zij toch reeds aan eigenaren van den verhoefslaagden dijk een vrij zwaren eisch stellen en van hen belangrijke uitgaven zullen vorderen, blijkens bericht van den Hoofdingenieur, tot stand zullen kunnen worden gebracht;

dat wijders voor zoover in het appellatoir adres meer in het bijzonder bezwaar wordt gemaakt tegen het nieuw vastgestelde talud van de dijken, grenzende aan Bakkerskil en aan Sliksloot, dit bezwaar daarom als minder gegrond behoort te worden aangemerkt, wijl deze dijken het minst te lijden hebben, overmits de dijk langs Sliksloot tot aan de Maas aan geen golfslag is blootgesteld, en vóór de dijken langs Bakkerskil veel voorland is gelegen;

dat appellants beroep, voor zoover betreft art. 8 der nieuwe keur, mitsdien ongegrond is;

Overwegende ten aanzien van het tweede door appellant aangevoerde bezwaar — als zou, nu krachtens art. 15, laatste lid, der nieuwe keur de bestaande zellingen in of langs Sliksloot en Bakkerskil zullen mogen worden uitgebaggerd, de dijk aan de zijde der zellingersloot worden ondermijnd en van zijn natuurlijken steun beroofd;

dat voor zoover dit bezwaar gericht mocht zijn tegen het van de zijde van den Stormpolder prijsgeven van een recht van aardhaling, overmits de uit voormelde zellingen gebaggerde grond niet ten dienste van de polderdijken zal blijven, wat betreft de zellingen in de Sliksloot — blijkens de akte van verkoop van de buitengronden van dien polder van 1708, deze zellingen zonder den last van aardlevering ten behoeve van de polderdijken zijn verkocht, en deze dan ook tot hiertoe nimmer met het recht van aardhaling waren bezwaard;

dat, wat betreft de zelling in Bakkerskil, deze weliswaar een gedeelte uitmaakt van het met aardlevering bezwaarde perceel buitengrond, Sectie B, no.

389, doch dat deze op 250 Meter van den dijk gelegen zelling, volgens in eene openbare vergadering der Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur afgelegde en niet weersproken verklaring, sedert onheugelijke jaren bestaat en zeker in zeer langen tijd geen geschikte aardspecie ten behoeve van de polderdijken zou kunnen opleveren, zoodat die zelling, de eenige in de ruim 20 Hectaren met aardlevering bezwaarde buitengronden, voor die dijken hoegenaamd geen waarde heeft, noch binnen een afzienbaar tijdsbestek zou krijgen; weshalve het den polder geen schade kan berokkenen, den eigenaar dier zelling toe te staan, wat hij reeds feitelijk doet, deze uit te baggeren; terwijl het rechtstreeks zou indruischen tegen ieder gevoel van billijkheid, indien het onder die omstandigheden den eigenaar niet geoorloofd werd den in die zelling aanwezigen grond te vervoeren en te gebruiken;

dat, voor zoover het tweede door appellant aangevoerde bezwaar gericht mocht zijn tegen ondermijning van de dijken langs Sliksloot en Bakkerskil, door appellant ten eenenmale uit het oog wordt verloren, dat de uitzondering in art. 15, laatste lid, gemaakt, uitsluitend tot de *bestaande, reeds gegraven* zellingen is beperkt, zich niet uitstrekt tot het veranderen van bestaande of het maken van nieuwe zellingen, en zich dus bepaalt tot het weghalen van het telken jare op de zellingen aangevoerde slib, hetgeen blijkens de ervaring, ook elders opgedaan, geen bezwaar oplevert voor de dijken;

dat appellants beroep voor zoover betreft art. 15, laatste lid, der nieuwe keur, mitsdien evenzeer ongegrond is;

Gezien het algemeen reglement voor de polders in de provincie Zuid-Holland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluît van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 16 December 1901, no. 53, houdende beschikking op ***de reclame van den tijdelijk gepensionneerden Luitenant-ter-zee 2de klasse J. de Jong, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 896.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden Luitenant-ter-zee 2de klasse, J. de Jong, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 26 Juni 1901, no. 4, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 November 1901, no. 230;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 9 December 1901, Bureau B, no. 52;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd door belanghebbende, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Juli 1901, volgens de wetten tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. nos. 126 en 127) 10 jaren, 1 maand en 27 dagen beloopt, waarvan 1 jaar, 5 maanden en 1 dag in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 3 maanden en 19 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl hij 11 maanden en 14 dagen in zijn laatstbekleeden rang van luitenant ter zee der 2de klasse en 4 jaren in den onmiddellijk voorafgaanden rang van adelborst der 1ste klasse heeft gediend; dat hij, geboren 5 November 1876, den ouderdom van 24 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 14 Juni 1901 en dat, derhalve, vermits het voor den rang, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld,

op staat A, behoorende bij voormelde wetten aangewezen bedrag f 800 beloopt, hem als tijdelijk pensioen toekomt ½ van dat bedrag ad f 400, zoodat hem volgens de artt. 33 § 2, 15, 24 en 11 der wetten van 28 Augustus 1851 (Stbl. nos. 126 en 127) met ingang van 16 Juli 1901, een tijdelijk pensioen behoort te worden verleend van f 400 's jaars, voor den tijd van drie jaren;

dat, nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 6 Juli 1901, no. 51, met ingang van 16 Juli 1901, op grond van lichaamsgebreken een pensioen was verleend van f 550 's jaars voor den tijd van drie jaren, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan;

Overwegende, dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken *niet* door den dienst zijn ontstaan;

Gezien de wetten van 28 Augustus 1851 (Stbl. nos. 126 en 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 16 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van het bestuur van het waterschap „De polder van der Eigen" tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 26 *September* 1901, *waarbij deze hebben te kennen gegeven dat er geene termen zijn gevonden om gevolg te geven aan het verzoek van bovengenoemd bestuur betreffende een geschil met het bestuur van het waterschap „Het Hoog Hemaal" in zake de wijze waarop dit bestuur te werk gaat bij het onderhouden van de Hertogswetering.*

De *Staatsraad* HUBER brengt over deze zaak het verslag uit:

(N. B. Dit verslag zal later worden opgenomen.)

III. *De reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 1e klasse A. Westdorp, te Middelburg, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit.

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 21 November 1901, Bureau B, no. 21, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 1e klasse, A. Westdorp, te Middelburg, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 25 September 1901, no. 2, Z., te dezer zake uitgebracht advies in overweging genoemden Westdorp niet wederom pensioen te verleenen op grond dat aan belanghebbende, geboren 1 Januari 1871, met ingang van 16 September 1896 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127) voor de eerste maal bij Kon. besluit van 2 October 1896, no. 46, een tijdelijk pensioen is verleend van f 230 voor den tijd van één jaar, met ingang van 16 September 1896 en wel bij een diensttijd van 13 jaren, 4 maanden en 6 dagen, waarvan 3 jaren, 7 maanden en 6 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 4 maanden tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 21 Augustus 1896, litt. E, no. 1514; dat hem in 1897 voor twee jaar en in 1899 voor één jaar pensioen werd verleend tot gelijk bedrag, doch in 1900 zijn pensioen is verminderd tot f 130, aangezien de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hadden ondergaan, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stelden, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, terwijl blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 12 September 1901, belanghebbende thans geheel daartoe in staat is, zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtret zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet door handenarbeid in zijn onderhoud kan voorzien.

De gep. sergeant-majoor PAILLÉ licht als gemachtigde van den reclamant diens bezwaren toe.

De RECLAMANT beantwoordt een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

IV. *De reclame van den gepasporteerden milicien L. Groenveld, te IJlst, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 3 December 1901, Ie afd., no. 75, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien L. Groenveld, te IJlst, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Groenveld pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 9 October 1901, no. 13, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 30 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 1 jaar en 6 maanden beloopt; dat hij, geboren 4 Januari 1680, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gra-

venhage, dd. 30 Juli 1901, la. A, no. 737, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 1 November 1901, IIIe afd., no. 75, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende dat zijne gebreken *in* en, naar alle waarschijnlijkheid, *door* den dienst zijn ontstaan.

Reclamants vader, A. R. GROENVELD, geeft eenige inlichtingen aangaande het ontstaan der ziekte van zijn zoon en beantwoordt een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *De reclame van den gepensionneerden sergeant J. H. Duysings, te 's-Hertogenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 5 December 1901, Ie afd., no. 89, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden sergeant J. H. Duysings, te 's-Hertogenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn te dezer zake, dd. 7 Augustus 1901, no. 7, L., uitgebracht advies H. M. in overweging, met wijziging van Haar Besluit van 27 April 1901, no. 61, den belanghebbende te rekenen van 1 Mei 1901, zijnde de datum waarop het hem verleend pensioen ad f 216 heeft aangevangen, een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 324, op grond: 1°. dat, overeenkomstig 's Raads advies van 17 April 1901, no. 24, L., aan den belanghebbende, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), een voortdurend pensioen is verleend van f 216 's jaars, met ingang van 1 Mei 1901, bij Koninklijk besluit van 27 April 1901, no. 61; vermits volgens advies van den Inspecteur van den geneeskundigen dienst der Landmacht, dd. 4 Februari 1901, La. A, no. 1234/1900, de lichaamsgebreken, welke de verwijdering uit den dienst van Duysings hebben veroorzaakt, hem toen voortdurend gedeeltelijk buiten staat stelden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; 2°. dat genoemde Inspecteur volgens schrijven, dd. 20 Juni 1901, no. 599, A — hoewel

hij zijn sub 1°. bedoeld advies omtrent de oorzaak der lichaamsgebreken van belanghebbende handhaaft — in verband met den uitslag van een nader ingesteld geneeskundig onderzoek, echter in zooverre dat advies terugneemt en verklaart, dat Duysings, bij het verlaten van den dienst geacht moet worden voortdurend geheel buiten staat te zijn geweest om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat, vermits het voor den graad, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij vermelde wet aangewezen bedrag beloopt f 360, hem als pensioen toekomt ¾ van dat bedrag ad f 270, verhoogd met 1/5 van die som ad f 54, zoodat hem volgens de artt. 25*d*, 39 en 42 der wet alsnog een voortdurend pensioen behoort te worden verleend van f 324 's jaars.

Nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1901, no. 33, met ingang van 1 Mei 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 324 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan.

De RECLAMANT licht zijne bezwaren toe.

VI. *De beroepen van H. van Buuren, N. Jongerius Bzn. en G. Gurtzgen te Utrecht tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 28 *September* 1901, *waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene teer- en asphaltkokerij.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 29 November 1901, no. 212, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt voor de beroepen, ingesteld door H. van Buuren, door N. Jongerius Bzn. en door G. Gurtzgen, allen te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 28 September 1901, no. 22, Fabr., waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene teer- en asphaltkokerij op een perceel aan de Zonstraat, kadastraal bekend gemeente Abstede, Sectie C, no. 2795.

Nadat voor deze inrichting vergunning was aangevraagd, zijn daartegen door N. Jongerius Bzn., de weduwe H. Hooglander, H. van Buuren en de wed. Nieuwenhuysen bezwaren ingebracht, ontleend aan schade in hunne bedrijven, door roetvlokken en rook.

Burgemeester en Wethouders hebben bij besluit van 28 September 1901 de vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de vloeren in de werkplaatsen moeten zijn van onbrandbaar materiaal;

2°. de stookplaatsen der smeltketels moeten buiten de werkplaats zijn aangebracht;

3°. de deuren toegang gevende van de kleine werkplaats naar de groote werkplaats en van de groote werkplaats naar het magazijn, moeten van ijzer zijn, terwijl daarbij geen stijlen of drempels van brandbaar materiaal mogen worden gebezigd;

4°. de scheidingsmuren tusschen de werkplaatsen onderling en tusschen de groote werkplaats en het magazijn moeten door het dak als brandgevels zijn opgetrokken;

5°. voor brandstof mag niets anders worden gebruikt dan cokes, steenkolen, turf of hout;

6°. de rook van de vuurhaarden der ketels moet worden geleid naar een schoorsteen, welke moet zijn opgetrokken in metselwerk tot ten minste 35 M. boven den beganen grond;

7°. de beide smeltketels en fornuizen, thans aanwezig op het kadastrale perceel gemeente Abstede, Sectie C, no. 962, moeten zijn weggenomen.

Van dit besluit zijn bij de Koningin in beroep gekomen:

a. H. van Buuren, te kennen gevende dat de oprichting dezer inrichting groote schade zal toebrengen aan de bleekerij, die hij houdt op een perceel onmiddellijk grenzende aan dat waarop de fabriek zal worden geplaatst, daar de neerslaande rook, roet en vuil de kleeren op de bleekerij zullen bevuilen en het afval van de fabriek het water tusschen de beide perceelen gelegen, waarin hij de kleeren moet spoelen, zal verontreinigen; weshalve appellant verzoekt, dat het besluit van Burgemeester en Wethouders worde vernietigd;

b. N. Jongerius Bzn., die als eigenaar van bovenbedoelde bleekerij dezelfde bezwaren oppert en bovendien bevreesd is voor schade en hinder voor zijne kweekerij van groenten op zijnen mede in de onmiddellijke nabijheid gelegen warmoeziersgrond; weshalve deze appellant verzoekt, dat het bestreden besluit vernietigd en de gevraagde vergunning geweigerd worde;

c. de aanvrager zelf, die verzoekt, dat de zesde voorwaarde zoodanig worde gewijzigd, dat in plaats van een schoorsteen van minstens 35 M. hoogte er een van ten minste 15 M. hoogte worde voorgeschreven, en daarbij aanvoert, dat in deze inrichting de beweegkracht niet door een stoommachine, maar uitsluitend door handenarbeid wordt voortgebracht en ten hoogste 3 Hectoliter steenkolen 's daags in de vuurhaarden zal worden gebruikt.

Gedeputeerde Staten van Utrecht, in wier handen de adressen van beroep gesteld zijn om bericht, consideratiën en advies, hebben Burgemeester en Wethouders van Utrecht gehoord en den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat geraadpleegd.

Burgemeester en Wethouders dringen aan op handhaving van hun besluit. Wat de zesde voorwaarde betreft, in dit geval achten zij het zeer zeker noodzakelijk vast te houden aan den regel sinds jaren door hen gevolgd, dat in het algemeen bij fabrieksinrichtingen voor den schoorsteen eene hoogte van 35 M. moet worden voorgeschreven. Anders toch zouden de onmiddellijk aan de teer- en asphaltkokerij grenzende bleekerijen en warmoezierderij van de neervallende roetvlokken zooveel schade ondervinden, dat haar voortbestaan daardoor bedreigd werd. Voor verontreiniging van het nabijgelegen water bestaat h. i. minder gevaar.

De Hoofdingenieur is van hetzelfde gevoelen. Wat de appellanten Van Buuren en Jungerius betreft, meent hij, dat zij geen reden van klagen hebben, nu eene kleinere inrichting met lagen schoorsteen vervangen wordt door eene grootere met hoogeren schoorsteen, waarvan zij door de strengere voorwaarden ongetwijfeld minder schade zullen ondervinden.

Gedeputeerde Staten verklaren, dat zij zich met het gevoelen van het gemeentebestuur en van den Hoofdingenieur vereenigen.

Nadat de overweging van deze beroepen bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen volmachten van de appellanten Van Buuren en Jongerius op Mrs. A. A. Pit en M. Nauta, advocaten en procureurs te Utrecht, om hunne belangen in deze waar te nemen; alsmede eene verklaring van P. Jongerius, inhoudende dat bij hem geen bezwaar bestaat tegen het verleenen der vergunning.

Als gemachtigde van den appellant Gurtzgen bestrijdt Corns. van Straaten de beroepen van diens mede-appellanten. Eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Moltzer en Huber worden door den appellant Gutrzgen beantwoord, die daarbij te kennen geeft, dat hij zijne bezwaren tegen de voorgeschreven schoorsteenhoogte intrekt.

VII. *Het beroep van de firma Blankenheym en Nolet c. s. te Schiedam tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 22 Augustns 1901, waarbij aan de firma J. E. Scheffer & Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij aan de West Frankelandsche laan.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat,

Handel en Nijverheid met een schrijven van 7 December 1901, no. 228, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma Blankenheym en Nolet c.s. te Schiedam tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 22 Augustus 1901, waarbij aan de firma J. E. Scheffer en Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij, staande aan de West-Frankelandsche laan nrs. 6 en 8 (kad. Sectie M no. 139, 140), met een stoomwerktuig van 8 p.k. en ketel met een verwarmingsoppervlak van 52 M^2. ter vervanging van dien van minder afmeting.

De beslissing ten aanzien van dit beroep is verdaagd bij Koninklijk besluit van 7 December 1901, no. 228, afd. H. en N.

Nadat tegen de aanvrage door B. M. F. P. Eickholt, als vertegenwoordiger van de firma Blankenheim en Nolet, en door G. M. Ham bezwaren waren ingebracht betreffende meerdere verontreiniging van het water in de Nieuwe Haven, hebben Burgemeester en Wethouders bij besluit van 22 Augustus 1901, uit overweging dat de bezwaren de inrichting in het algemeen betreffen en indien zij al gegrond zijn, door de bij de oprichting gestelde voorwaarden ook nà de uitbreiding der stoomkracht in voldoende mate worden opgeheven — de gevraagde vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

a. dat de rookgassen van den ketel moeten worden afgevoerd naar den bestaanden schoorsteen, welke eene hoogte moet verkrijgen van 20 M. boven den beganen grond en moet worden voorzien van een vonkenvanger, waarvan de mazen niet wijder zijn dan 4 m.M.;

b. dat de afgewerkte stoom moet worden afgevoerd op eigen erf door eene leiding reikende tot boven de dakgoot;

c. dat de ketel moet worden afgespuid door het bestaande riool, uitkomende in de Nieuwe Haven;

d. dat de centrifuges moeten worden opgesteld op een fundeering welke niet aan de buitenmuren is verbonden.

Tegen dit besluit hebben de firma Blankenheym en Nolet en elf andere firma's beroep ingesteld bij H. M., daarbij te kennen gevende, dat de bezwaren tegen de inrichting zelve ingebracht, waaromtrent nog niet in hooger beroep is beslist, uit den aard der zaak nog sterker gelden tegen eene uitbreiding der wasscherij; weshalve appellanten H. M. verzoeken, „het besluit van Burgemeester en Wethouders van Schiedam, waartegen beroep, te vernietigen en aan de firma J. E. Scheffer en Co. de gevraagde vergunning te weigeren, althans daaraan zoodanige voorwaarden te verbinden als naar aanleiding van de op het reeds hangende appèl te nemen beslissing zal geraden worden geoordeeld".

Het adres van beroep is om bericht en raad in handen gesteld van Gedepu-

teerde Staten van Zuid-Holland, die Burgemeester en Wethouders gehoord en het advies van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat ingewonnen hebben.

Burgemeester en Wethouders verklaren met den Directeur van Gemeentewerken en den Commissaris van Politie, wier gevoelen zij hadden ingewonnen alvorens het verzoek in te willigen, van oordeel te zijn, dat de vroeger gestelde voorwaarden, ook na de uitbreiding der stoomkracht, de ingediende bezwaren tegen die uitbreiding in voldoende mate opheffen, en dat bovendien op die bezwaren niet behoefde te worden gelet, omdat zij niet rechtstreeks dit beroep, maar de inrichting in het algemeen betreffen.

De Hoofdingenieur deelt mede, dat ondanks het beroep, ingesteld tegen de aan de firma Cramer en Gombault verleende vergunning tot oprichting der inrichting, deze in werking gebracht is, waarna zij aan de firma Scheffer en Co. schijnt te zijn overgegaan. Hij is van oordeel, dat omtrent dit beroep moet worden beslist in overeenstemming met de beslissing in zake de oprichting der wasscherij zelve, welke beslissing nog niet gevallen is.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met dit gevoelen en achten het beroep ongegrond.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van Mrs. Knottenbelt en Fruin, advocaten te Rotterdam, dd. 20 December 1901, die als gemachtigden van de firma Blankenheym en Nolet te kennen geven, dat deze firma en de andere appellanten zich aansluiten bij het advies van den Hoofdingenieur.

Een lid der firma J.E. Scheffer en Co. verstrekt eenige inlichtingen en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

VIII. *Het beroep van den Raad der gemeente Grijpskerke tegen eene beslissing van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 12/16 *October* 1901 *betreffende de verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 9 December 1901, no. 8799, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Grijpskerke tegen eene beslissing vervat in het schrijven van Gedeputeerde Staten

van Zeeland, dd. 12/16 October 1901, no. 5556/73, 1e afd., betreffende het 2de lid van art. 4 der verordening, regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Grijpskerke, vastgesteld in de openbare vergadering op 7 October 1901.

Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben bij hun bovengenoemd schrijven aan Burgemeester en Wethouders van Grijpskerke geschreven, dat zij — daar art. 26bis der wet op het Lager Onderwijs geldt voor alle personen, belast met het geven van herhalingsonderwijs — art. 4, 2de lid, der vorenbedoelde verordening, luidende: „Aan de onderwijzeres, uitsluitend in de handwerken, zal daarvoor (het herhalingsonderwijs) 20 cent per lesuur worden toegekend", niet voor goedkeuring vatbaar achtten, en Burgemeester en Wethouders verzocht te bevorderen dat ook aan de onderwijzeres in nuttige handwerken aan de herhalingsschool eene belooning van ten minste 60 cent per lesuur worde verzekerd.

In een aan H. M. gericht adres deelt de Raad der gemeente Grijpskerke mede, dat hij zich met de opvatting van Gedeputeerde Staten niet kan vereenigen, aangezien eene onderwijzeres, zonder akte, uitsluitend voor de handwerken, z. i., niet behoort tot de in art. 26bis der wet bedoelde personen; redenen waarom hij „voor dit geschil" H. M.'s beslissing vraagt.

Gedeputeerde Staten, op dit adres gehoord, wijzen er den Minister op, dat, terwijl art. 26, 4de lid, en art. 42bis der wet op het Lager Onderwijs, de bepalingen betreffende de regeling der jaarwedde voor het gewoon Lager Onderwijs niet toepasselijk verklaren op de onderwijzers, uitsluitend met het onderwijs in aangewezen enkele vakken belast, dergelijke uitzonderingsbepaling niet is opgenomen voor onderwijzers die in enkele vakken herhalingsonderwijs geven.

IX. *Het beroep van den Raad der gemeente Arnemuiden tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 12/18 *October* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan art.* 1 *der verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in die gemeente, betreffende den leeftijd van toelating der leerlingen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 9 December 1901, no. 6828, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Arnemuiden, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 12/18 October 1901, no. 5579*a*/103, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan art. 1 der verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente

Arnemuiden, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 7 October 1901.

Gedeputeerde Staten hebben aan genoemde verordening voor zooveel den leeftijdvan toelating tot de school te Kleverskerke betreft, hunne goedkeuring onthouden, op grond dat een leeftijd van 5 jaar in het algemeen te laag moet worden geacht voor toelating tot eene school voor gewoon lager onderwijs.

Van dit besluit van Gedeputeerde Staten is de Raad der gemeente Arnemuiden tijdig in beroep gekomen bij H. M., daarbij aanvoerende, dat in art. 1 van bovenbedoelde verordening is bepaald dat jaarlijks op 1 Mei gelegenheid zal bestaan tot toelating op de openbare lagere scholen in de gemeente van kinderen uit de afdeeling Kleverskerke, die vóór den 1sten Mei 5 jaar oud zijn, omdat de kinderen aldaar woonachtig, wegens den grooten afstand — ruim 3 K. M. — geen gebruik kunnen maken van de zich in de kom van Arnemuiden bevindende bewaarschool; dat de bewoners van Kleverskerke grootendeels veldarbeiders zijn en derhalve hun bestaan bij den landbouw moeten vinden; dat het met het oog op de geringe loonen, die veldarbeiders voor het grootste gedeelte van het jaar verdienen, van veel belang is, dat hunne kinderen zoo spoedig mogelijk mede in het onderhoud van het gezin kunnen helpen voorzien; en dat, indien de toelating van kinderen op de school te Kleverskerke een jaar later werd uitgesteld, de moeders dier kinderen ook verplicht zouden zijn een jaar langer t'huis te blijven, en dientengevolge voor dien tijd hunne inkomsten uit veldarbeid zouden moeten derven.

X. *Het beroep van den Raad der gemeente Wolphaartsdijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 19/24 *October* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de bepaling der verordening tot regeling van het Lager Onderwijs in genoemde gemeente met betrekking tot de toelating van leerlingen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 9 December 1901, no. 8829, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Wolphaartsdijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 19/24 October 1901, no. 5673/52, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan art. 2 der verordening tot regeling van het Lager Onderwijs in de gemeente Wolphaartsdijk, vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 26 Augustus en 11 October 1901.

Art. 2 van genoemde verordening, vastgesteld door den Raad der gemeente Wolphaartsdijk op 26 Augustus 1901, bepaalt, dat de openbare lagere scholen in die gemeente toegankelijk zijn voor alle kinderen, die op den in de verordening bepaalden dag van toelating hun 5de levensjaar voltooid zullen hebben.

Bij missive, dd. 28 September/5 October 1901, deelden Gedeputeerde Staten aan Burgemeester en Wethouders mede, dat zij van oordeel waren, dat in genoemd art. 2 de leeftijd voor eerste toelating te laag was gesteld.

Nadat Burgemeester en Wethouders bij schrijven van 15 October 1901 aan Gedeputeerde Staten hadden bericht, dat de Raad bij besluit van 11 October te voren den leeftijd voor eerste toelating, zooals die in gemeld artikel 2 was gesteld, hadden gehandhaafd, hebben Gedeputeerde Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring aan genoemd gemeenteraadsbesluit van 11 October 1901 onthouden.

Van dit besluit van Gedeputeerde Staten is de Raad der gemeente Wolphaartsdijk tijdig in beroep gekomen bij Hare Majesteit.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

---

Tweede Vergadering.

Vergadering van Woensdag 15 *Januari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 23 December 1901, no. 44, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur van het Waterschap Mastenbroek tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 18 *September* 1901 *tot goedkeuring van een suppletoiren ligger der wegen in de gemeente Genemuiden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 909.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur van het waterschap Mastenbroek tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 18

September 1901, 3e afd., no. 3490/2512, tot goedkeuring van een suppletoiren ligger der wegen in de gemeente Genemuiden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 December 1901, no. 236;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 December 1901, no. 162, afd. Wat. A.;

Overwegende dat noch bij art. 11, noch bij eenig ander artikel van het reglement op de wegen en voetpaden in Overijssel beroep bij Ons is opengesteld van eene beslissing van Gedeputeerde Staten tot goedkeuring van een suppletoiren ligger;

Gezien evengenoemd Reglement;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 23 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 24 December 1901, no. 16, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Oostburg tegen de beslissing van Gepeputeerde Staten van Zeeland dd.* 31 *Augustus*/6 *September* 1901, *betreffende de toelating van leerlingen op de openbare lagere school in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 902.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Oostburg tegen de beslissing, vervat in het schrijven van Gedeputeerde Staten van Zee-

land, dd. 31 Augustus/6 September 1901, no. 4739/33, 1e afd., betreffende het 1e lid van art. 4 der verordening, regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Oostburg, zooals dat luidt krachtens het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 26 Juli 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 December 1901, no. 234;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 December 1901, no. 8983, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat de Raad der gemeente Oostburg in zijne vergadering van 14 Maart 1901 eene nieuwe verordening tot regeling van het openbaar onderwijs in die gemeente heeft vastgesteld, waarin onder anderen in art. 4 deze bepaling voorkomt: „Op de school worden als leerling toegelaten zij, die vóór den 1en Juli van het jaar van toelating hun vijfde jaar hebben volbracht en hun zestiende nog niet hebben bereikt";

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland, van oordeel dat kinderen beneden den 5-jarigen leeftijd niet op de openbare lagere school te huis behooren, bij schrijven van 4/10 Mei 1901 aan Burgemeester en Wethouders van Oostburg hebben te kennen gegeven, dat zij, met het oog op voormelde bepaling; hunne goedkeuring aan de verordening niet konden verleenen;

dat daarop door den Gemeenteraad besloten is de gewraakte bepaling aldus te doen luiden: „Op de school worden als leerlingen toegelaten zij die op den 1en Mei van het jaar van toelating vijf jaren oud geworden zijn";

dat Gedeputeerde Staten daarop bij schrijven van 20/25 Juli 1901 aan Burgemeester en Wethouders van Oostburg hebben medegedeeld, dat zij hunne goedkeuring aan de verordening, voor zooveel de bepalingen omtrent den leeftijd betreft, hadden onthouden;

dat de Raad van Oostburg, thans nog steeds de door hem vastgestelde regeling de beste oordeelende, alleen in plaats van „op den 1en Mei" hebben gesteld: „vóór den 30en April";

dat Gedeputeerde Staten, hiermede niet voldaan, na herhaalden vergeefschen aandrang op meer afdoende wijziging der bepaling, blijkens schrijven van 3/10 Augustus 1901 besloten hebben hunne goedkeuring aan de verordening te onthouden;

dat het Gemeentebestuur van Oostburg, beproefd hebbende door een nader schrijven Gedeputeerde Staten van zienswijze te doen veranderen, deze bij schrijven van 31 Augustus/6 September 1901 aan Burgemeester en Wethouders van Oostburg hebben bericht, dat in hunne zienswijze geen verandering was gekomen;

dat de Raad der gemeente Oostburg bij een op 1 October 1901 ingekomen adres Ons heeft verzocht de beslissing van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd. 31 Augustus/6 September 1901 te vernietigen;

Overwegende dat het schrijven van Gedeputeerde Staten, waartegen het adres van beroep is gericht, niet als eene voor beroep vatbare beslissing kan worden aangemerkt, maar niets anders is dan de mededeeling dat in de zienswijze waarop een vroeger op 3 Augustus 1901 door hen genomen besluit steunt, geene verandering is gekomen;

dat dit te meer klemt omdat, al konde het schrijven van 31 Augustus 1901, waartegen het beroep gericht is, als voor vernietiging vatbaar worden aangemerkt, ook na zoodanige vernietiging daarvan, toch nog zou blijven bestaan het besluit van 3 Augustus 1901, waarbij de goedkeuring aan de verordening onthouden is, zoodat door de vernietiging van het schrijven van 31 Augustus inderdaad niets zou worden uitgericht;

dat mitsdien appellant in zijn beroep behoort te worden niet-ontvankelijk verklaard;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in het ingesteld beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 24 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

3o. van 27 December 1901, no. 5, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen Hoofdcommies bij het Departement van Koloniën F. J. A. Buys te 's-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 894.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen Hoofdcommies bij het Departement van Koloniën, F. J. A. Buys te 's-Gravenhage;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 19 Juli 1901, no. 18;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 November 1901, no. 227;

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 30 November 1901, Litt. D, no. 9, en op het advies van Onzen Minister van Financiën van den 10en December 1901, no. 52, G. Th.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op de pensioenaanvrage van genoemden Buys afwijzend te beschikken, op grond dat hij bij Koninklijk besluit van 7 Mei 1901, no. 68, met ingang van 1 Juni 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 40 jaar en 2 maanden; dat hij, geboren 1 October 1840, den ouderdom van 60 jaren heeft vervuld; dat hij, blijkens verklaring van twee door den Minister van Koloniën benoemde geneeskundigen, lijdende is aan neurasthenia cerebralis; dat ,,neurasthenia" een collectieve benaming is en zelfs met de toevoeging ,,cerebralis" niet in al hare vormen geacht kan worden ongeschiktheid voor de waarneming van een ambt mede te brengen; dat uit de geneeskundige verklaring niet blijkt, dat genoemd lichaamsgebrek in dien graad aanwezig is, dat de bovenbedoelde ongeschiktheid er een gevolg van is; dat geen ambtsberichten zijn overgelegd, welke die ongeschiktheid uithoofde van ziels- of lichaamsgebreken aannemelijk zouden kunnen maken; weshalve het bewijs niet is geleverd, dat belanghebbende in den zin van art. 3*c* der wet ongeschikt is voor de waarneming van zijn ambt, en hij alzoo aan geene bepaling der wet aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld,

hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat uit krachte van art. 3, sub *c*, der Burgerlijke Pensioenwet, burgerlijke ambtenaren, na bekomen ontslag, recht hebben op pensioen, wanneer zij na 10-jarigen dienst uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken voor de waarneming van hun ambt ongeschikt zijn;

dat, naar luid van artikel 5 der wet, tot het bewijs der ongeschiktheid eene met redenen omkleede schriftelijke verklaring van twee door den Minister, hoofd van het Departement waaronder de belanghebbende behoort, benoemde geneeskundigen wordt gevorderd;

dat blijkens eene schriftelijke verklaring der geneeskundigen Drs. G. H. Roessingh en K. Polano te 's-Gravenhage, dd. 2 April 1901, benoemd door Onzen Minister van Koloniën, F. J. A. Buys lijdende is aan neurasthenia cerebralis (prikkelbare zenuwzwakte) waardoor ongeschiktheid voor verderen dienst is ontstaan;

dat uit die geneeskundige verklaring mitsdien blijkt, dat bovenbedoelde ongeschiktheid een gevolg is van genoemd lichaamsgebrek; zoodat in casu aan de door artikel 3, sub *c*, in verband met artikel 5 der wet tot het bekomen van pensioen gestelde eischen is voldaan;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen Hoofdcommies bij het Departement van Koloniën F. J. A. Buys, te 's-Gravenhage, met ingang van 1 Juni 1901 een pensioen toe te kennen van f 1707 's jaars.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 27 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
T. A. J. van Asch van Wijck.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

4o. **van 28 December 1901, no. 23, houdende beschikking** ***op de reclame van den gepasporteerden sergeant J. G. Lambers, te Breda, betreffende zijne aanspraken op pensioen.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 923.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden sergeant J. G. Lambers, te Breda, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensienraad uitgebracht advies van 10 Juli 1901, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 December 1901, no. 239;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 23 December 1901, Iste afd., no. 42;

Overwegende dat, nadat genoemde Lambers pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom, in militairen dienst doorgebracht, eindigende 15 Mei 1900, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) slechts 11 jaren, 10 maanden en 3 dagen beloopt, waarvan hij 6 jaren en 3 maanden als fourier en sergeant heeft gediend; dat hij, geboren 28 Juli 1870, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 29 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 26 April 1900, La. A, no. 328, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 26 Juli 1901, IIIe afd., no. 8,

aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn; en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

5o. van 28 December 1901, no. 61, houdende beschikking op *de beroepen van A. Syrier en J. H. Cremers te Maastricht tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk en voor een proeftijd van drie maanden vergunning is verleend tot oprichting van een gaskrachtwerktuig.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 501.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door A. Syrier en J. H. Cremers te Maastricht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk en voor een proeftijd van drie

maanden vergunning is verleend tot oprichting van een gaskrachtwerktuig van 7½ paardenkracht in het perceel Brusselschestraat no. 73, kadastraal bekend gemeente Maastricht Sectie B, no. 56;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 December 1901, no. 114;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 23 December 1901, no. 199, afd. H. en N.;

Overwegende dat tegen de door J. H. Cremers bij Burgemeester en Wethouders ingediende aanvrage, A. Syrier bezwaren heeft ingebracht in de zitting op 21 Januari 1901 door Burgemeester en Wethouders van Maastricht gehouden, hierop neerkomende, dat bij de oprichting van het gaskrachtwerktuig en de daardoor in beweging te brengen zaag- en schaafmachine, voor hem gevaar voor brand of ontploffing, schade door waardevermindering van zijn perceel en hinder ten gevolge van de onaangename geluiden, welke de zaag- en schaafmachine zullen maken, ontstaan zullen; dat door een ander buurman van den aanvrager dezelfde bezwaren werden aangevoerd;

dat voornoemde Syrier later nog bij schrijven van 27 Januari 1901, onder overlegging van eenige verklaringen van deskundigen, gewezen heeft op de schade die voor zijn bedrijf als wijnkooper uit de ontworpen inrichting zou voortspruiten;

dat Burgemeester en Wethouders bij besluit van 15 Februari 1901, no. 577, de gevraagde vergunning hebben verleend voor een proeftijd van drie maanden en onder de volgende voorwaarden:

1°. De gasmotor moet van voldoende constructie zijn en van niet meer dan 7½ paardenkracht. De motor moet opgesteld worden in een van den timmerwinkel, of wat daartoe behoort, afgescheiden lokaaltje. Dit lokaaltje moet ge bouwd zijn uit brandvrije materialen en moet goed geventileerd zijn;

2°. De gasmotor en alle werktuigen, zoowel als de transmissies mogen uitsluitend dragen op vrijstaande, zware fundeeringsblokken. De fundeeringsblokken moeten dragen op den vasten grond, doch minstens doorgaan tot 2.50 M. onder het peil van den beganen grond en bestaan uit massief zwaar metselwerk. Rondom de fundeeringsblokken moet eene vrije ruimte gemaakt en onderhouden worden van ten minste 0.25 M. breedte. De motor, de machines en de transmissies, met derzelver fundeering, mogen noch middellijk, noch onmiddellijk met muren, metselwerk of getimmerten verbonden of zelfs in aanraking zijn;

3°. Op de uitblaaspijp van den gasmotor is een schalbreker aan te brengen;

4°. De motor, de werktuigen en de transmissies moeten van zoodanige goede

constructie zijn en zoodanig onderhouden worden, dat zij zacht loopen, zonder schokken of stooten en verder te vermijden geraas;

5°. Met motorische kracht mag in den timmerwinkel niet gewerkt worden tusschen zeven uur des avonds en zes uur des ochtends en op alle Zondagen en alle te Maastricht algemeen gevierde feestdagen;

6°. De concessionaris heeft alle binnen zijne macht zijnde middelen aan te wenden ter demping van het onvermijdelijk gedruisch dat de machines zullen maken. Tot deze middelen behooren in de eerste plaats het zoo dicht mogelijk afsluiten, desnoods met geluid-dempende materialen of stoffen, van de ruimten waarin de machines staan;

7°. Aan al deze voorwaarden moet voldaan worden ten genoege van Burgemeester en Wethouders;

8°. Als aanvang der concessie zal beschouwd worden het tijdstip waarop de motor voor het eerst kracht zal hebben gedaan, hetgeen door of van wege de Directie der Gemeentewerken zal opgenomen worden en van welke bevinding den adressant of zijne rechtverkrijgenden een schriftelijk bewijs zal worden ter hand gesteld;

dat Burgemeester en Wethouders daarbij hebben overwogen, dat blijkens het door den Ingenieur-Directeur der Gemeentewerken uitgebracht advies, dd. 31 Januari 1901, no. 70, I (N. W.) het gevreesde gevaar in dit geval niet grooter is, dan steeds van een gasmotor kan verwacht worden, en dat de trillingen, welke een krachtwerktuig veroorzaakt, geheel afhankelijk zijn van den bouw der machine, hare arbeidskracht en van de massa, in de eerste plaats het funderingsblok, dat in trilling moet gebracht worden, zoodat, wanneer de onderwerpelijke inrichting, volgens te stellen voorwaarden gemaakt wordt, de buren vermoedelijk geen hinderlijken dreun zullen ondervinden; voorts, dat door het stellen van voorwaarden aan de bezwaren, ontleend aan vrees voor gevaar en hinderlijken dreun, op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen, doch dat over de gevolgen der inrichting, voor wat het gedruisch der machine aangaat, thans nog niet met voldoende zekerheid kan worden geoordeeld en het mitsdien wenschelijk is, de vergunning voor een bepaalden proeftijd te verleenen, hetgeen voor den aanvrager niet bezwaarlijk kan zijn, wijl de inrichting bijna geheel voltooid is;

dat tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons beroep is ingesteld door 1°. den klager Syrier, die te kennen geeft, dat de gestelde voorwaarden niet voldoende zijn en met name de schade niet zullen voorkomen, die hij in zijn beroep van wijnkooper vreest te zullen lijden, doordat de wijnen in zijn kelder ten gevolge van de trillingen zullen bederven; weshalve hij ver-

zoekt, dat met vernietiging van het bestreden besluit, de gevraagde vergunning worde geweigerd; en 2°. den aanvrager zelf, die zich door het besluit van Burgemeester en Wethouders bezwaard acht, voor zooveel daarbij de vergunning niet definitief, maar voor een proeftijd verleend is; waartoe zijns inziens in dit geval geen grond bestaat, nu over de gevolgen der inrichting wel degelijk kan worden geoordeeld door het bestaan van andere soortgelijke inrichtingen in dezelfde stad, hoedanige proeftijd voor dezen appellant hoogst bezwarend is, weshalve hij verzoekt, dat de vergunning hem onder de gestelde voorwaarden alsnog definitief worde verleend;

Overwegende dat op grond van een ingesteld plaatselijk onderzoek mag wordenden aangenomen dat zoowel aan het bezwaar ontleend aan de vrees voor schade aan den gebottelden wijn in den kelder van het perceel van Syrier door dreuning ten gevolge van de werking van den gasmotor te veroorzaken als (naar mag worden aangenomen) ook aan het bezwaar betreffende de vrees voor gedruisch door de schaafmachine en de cirkelzaag, op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen door aanvulling der in het bestreden besluit aan de vergunning verbonden voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit voor het overige, behalve wat betreft de 6e en de 7e voorwaarde, welke vernietigd worden, en het stellen van een proeftijd, aan de vergunning nog de volgende voorwaarden toe te voegen:

3*a*. tusschen den gasmotor en het metselwerk, waarop deze rust, moet eene viltplaat worden gelegd van 2½ centimeter dikte;

6°. (ter vervanging van de 6e voorwaarde):

6°. het open plaatsje tusschen woonhuis en werkplaats moet worden overdekt met een plat dak, waarin één vast lichtraam mag worden aangebracht; deze overdekking is te plaatsen ter hoogte van den vloer der 1e verdieping van het woonhuis;

6*a*. de loods moet boven genoemde overdekking en het dak der keuken worden gedicht met een staanden wand, waarin vaste lichtramen kunnen worden aangebracht;

6*b*. de daken over de werkplaats en de achtergelegen bergplaats moeten worden vereenigd en zoodoende ook het tusschen beide ruimten gelegen open plaatsje worden overdekt, in welke overdekking de noodige vaste lichtramen of glazen pannen kunnen worden geplaatst;

6*c*. de scheidsmuur tusschen het perceel van den concessionaris en dat van

Syrier moet ter plaatse van de sub 6*b* vermelde overdekking zooveel worden opgetrokken, dat ook daar afsluiting verkregen worde;

6*d*. in de werkplaats moeten naar aanwijzing van den Inspecteur van den Arbeid luchtkokers worden geplaatst, zoover mogelijk van het perceel van Syrier, ten minste 1 Meter boven de nok van de werkplaats uitkomende;

6*e*. tot uitlaat van het afgewerkte gas moeten twee knalpotten worden aangebracht;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen zes maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

6o. van 2 Januari 1902, no. 13, houdende beschikking op *het beroep van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd.* 18 *Februari* 1901, *waarbij aan de gemeente 's Gravenhage vergunning is verleend tot aanleg van eenige werken ten behoeve van de rioleering dier gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 845.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 18 Februari 1901, B, no. 4337 (1e afd.), G. S. no. 13, waarbij aan de gemeente 's-Gravenhage vergunning is verleend tot aanleg van eenige werken ten behoeve van de rioleering dier gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 November 1901, no. 121;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 December 1901, La. D, afd. Wat. A.;

Overwegende dat het beroep is ingesteld uit krachte van art. 4 al. 2, jo. art. 5 der wet van 23 Mei 1899 (Stbl. no. 129);

dat het adres van beroep rechtstreeks bij Ons is ingediend, derhalve, zooals Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland opmerken, in strijd met of zonder nakoming van al. 3 van art. 4, hetwelk de indiening voorschrijft bij Onzen Commissaris in de provincie, die daarop den dag van ontvangst aanteekent, het adres aan Ons opzendt en bewijs van ontvangst afgeeft, van al hetwelk niets heeft plaats gehad;

dat alzoo de vraag is te beslissen of Dijkgraaf en Hoogheemraden niettegenstaande de niet-naleving van dit voorschrift, in hun beroep ontvankelijk zijn;

Overwegende dat bedoeld voorschrift in al. 3 van art. 4 ontleend is aan eene gelijkluidende bepaling van de wet, houdende bepalingen omtrent verveningen, welke blijkens de toelichting een tweeledig doel beoogt, en wel 1°. de onzekerheid weg te nemen, die omtrent den juisten dag der indiening van een verzoekschrift kan bestaan, en 2°. Onzen Commissaris tijdig van het beroep te doen kennis dragen, opdat deze zou kunnen toezien dat geen uitvoering aan het besluit worde gegeven, voordat door Ons op het beroep beslist is;

dat nu wel zou kunnen worden beweerd, dat het voorschrift alleen in het belang van den appellant en dus de niet-naleving geen niet-ontvankelijkheid van het beroep ten gevolge zou hebben, maar dat dit niet zou kunnen worden aangenomen, daar de bepaling niet facultatief, maar imperatief luidt; terwijl bovendien zoodanige bewering zoude afstuiten op het boven sub 2°. vermelde doel der bepaling, waarbij toch het belang ook van anderen dan de appellant beoogd wordt;

dat uit dit oogpunt het voorschrift verband houdt met- en strekt ter verzekering van de naleving van een ander voorschrift, voorkomende in de laatste aliena van gemeld art. 4, luidende: „De werking van de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt opgeschort totdat de termijn van beroep is verstreken, of in geval beroep is ingesteld, totdat door Ons op dat beroep is beslist";

dat derhalve, wanneer de termijn van beroep is verstreken, zonder dat op de wijze zooals de wetgever uitdrukkelijk aangeeft, blijkt van een ingesteld en tijdig ingesteld beroep, de beslissing van Gedeputeerde Staten op goeden grond èn door het Provinciaal bestuur èn door belanghebbenden kan worden aangemerkt als in kracht van gewijsde gegaan en derhalve kan worden uitgevoerd;

dat mitsdien de handhaving van het voorschrift rechtszekerheid schept, alzoo geacht moet worden van openbare orde te zijn en de niet-nakoming van het voorschrift aanleiding kan geven tot gevolgen, die de wetgever èn blijkens de toelichting èn blijkens de slotalinea van art. 4, heeft willen voorkomen;

dat het nu niet aangaat het bindende van meergemeld voorschrift in ieder bijzonder geval afhankelijk te stellen van de vraag, of de niet-opvolging van eenigen invloed is geweest of heeft kunnen zijn, daar de algemeenheid der bepaling, zoodanige onderscheiding niet toelaat;

Gezien de wet van 23 Mei 1899 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 2 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 6 Januari 1902, no. 24, houdende beschikking op *het beroep van D. Steenekes, W. Schut en H. Deddens, te Vlachtwedde, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 8 *Februari* 1901, *houdende beslissing ten aanzien van bezwaren tegen den op* 21 *Juni* 1899 *door het Hoofdbestuur van het waterschap Westerwolde ontworpen ligger der schouwbare voorwerpen in het* 8e *onderdeel van gemeld Waterschap.*

(Zie het verslag van de behanreling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 604.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door D. Steenekes, W. Schut en H. Deddens te Vlachtwedde, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gro-

ningen, dd. 8 Februari 1901, no. 104*a*, 1e afdeeling, houdende beslissing ten aanzien van bezwaren tegen den op 21 Juni 1899 door het Hoofdbestuur van het waterschap Westerwolde ontworpen ligger der schouwbare voorwerpen in het 8ste onderdeel van gemeld waterschap;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 October 1901, no. 134;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 30 December 1901, no. 192, afd. Waterstaat, A.;

Overwegende dat op voornoemden ligger de Ruiten A met bijbehoorende objecten is gebracht ten laste van het 8e onderdeel van het waterschap Westerwolde;

dat daartegen door appellanten bezwaren zijn ingebracht bij het Hoofdbestuur van voornoemd waterschap, hetwelk daarop afwijzend heeft beschikt;

dat van die afwijzende beschikking appellanten in beroep zijn gekomen bij Gedeputeerde Staten van Groningen, daarbij aanvoerende, dat de drie gedeelten van de Ruiten A, welke onder de volgnummers 1, 19 en 45 op voornoemden ligger zijn vermeld, altijd ten laste van andere onderhoudsplichtigen zijn geweest, weshalve het bepaalde bij art. 1, laatste lid van het algemeen waterschapsreglement der Provincie Groningen hier niet van toepassing zoude wezen en de ingelanden van het 8e onderdeel ook niet bevoegd konden worden geacht, het onderhoud der Ruiten A voortaan ten laste van dit onderdeel te nemen, terwijl het bovendien aan ernstigen twijfel onderhevig zoude zijn of daartoe wel bij meerderheid van stemmen door ingelanden in hunne vergadering van 12 Maart 1897 besloten werd;

dat Gedeputeerde Staten appellanten in hun voornoemd beroep ongegrond hebben verklaard, overwegende dat — wat betreft het gedeelte der Ruiten A, genoemd onder volgnummer 1 van den ligger en de daarover gelegde bruggen — het 8e onderdeel reeds op grond van art. 65 van het reglement voor het waterschap Westerwolde, te recht als onderhoudsplichtige van die voorwerpen is aangewezen, terwijl uit het door Gedeputeerde Staten daarnaar ingestelde onderzoek was gebleken, dat door die ingelanden van voornoemd onderdeel, geheel binnen den kring hunner bevoegdheid, in hunne vergadering van 12 Maart 1897 wel degelijk bij meerderheid van stemmen is besloten, ook het onderhoud der onder volgnummers 19 en 45 genoemde gedeelten van de Ruiten A ten laste van dit onderdeel te brengen, zoodat dit laatste terecht als onderhoudsplichtige ook van deze gedeelten der Ruiten A in den ligger is aangewezen;

dat van deze beslissing appellanten, overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 15 en 16 van het Algemeen Waterschapsreglement der provincie Groningen, bij

Ons in voorziening zijn gekomen, daarbij in hoofdzaak slechts herhalende wat door hen reeds bij Gedeputeerde Staten was aangevoerd;

Overwegende dat de gronden. waarop de bestreden beslissing steunt, Ons alleszins juist voorkomen en deze tot de Onze makende;

Gezien het reglement, houdende algemeene bepalingen voor de waterschappen in de provincie Groningen en het bij Koninklijk besluit van 5 Mei 1878, no. 25, goedgekeurde reglement voor het waterschap Westerwolde;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep van appellanten ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 6 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met desselfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van J. G. Hoetjer en J. B. Bakker te Veendam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Groningen dd.* 11 *Juli* 1901, *waarbij aan B. H. van Munster aldaar vergunning is verleend tot het oprichten van door eene gaskrachtmachine van* 36 *paardekracht in werking te brengen inrichtingen voor het verplaatsen en schoonmaken van graan.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 16 December 1901, no. 211, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. G. Hoetjer en J. P. Bakker, te Veendam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Groningen, dd. 11 Juli 1901, no. 4, waarbij aan B. H. van Munster aldaar vergunning is verleend tot het oprichten van door eene gas-

krachtmachine van 36 paardekracht in werking te brengen inrichtingen voor het verplaatsen en schoonmaken van graan op de perceelen Groningen, Sectie E, nos. 1349, 1681, 1682, 543, 544 en 1552 ged., aan de Noorderhaven N.Z. en de Havenstraat.

De beslissing ten aanzien van dit beroep is verdaagd bij Kon. besluit van 23 October 1901, no. 52.

In de aanvrage geeft B. H. van Munster als eigenaar van bovengemelde perceelen zijn voornemen te kennen, „den gasmotor van 24 P.K., welke thans „is geplaatst in het graanpakhuis no. 1349, te vervangen door een gasmotor „van 36 P.K., welke zal worden geplaatst in een op perceel Sectie E no. 1552 „op te richten motorgebouwtje"; met mededeeling dat „deze gasmotor zal „moeten dienen tot het drijven van toestellen welke zich bevinden in de op „voornoemde perceelen staande graanpakhuizen".

Teekening en beschrijving hebben alleen op dien gasmotor betrekking.

Tegen de aanvrage zijn in de daarvoor door Burgemeester en Wethouders bestemde zitting bezwaren ingebracht o. a. door J. G. Hoetjer en J. P. Bakker, die als eigenaars van een belendend perceel beducht waren voor den hinder dien de bewoonster van dat perceel en hare kostgangers van het geraas en de dreuning, door de machine te veroorzaken, zouden ondervinden, waardoor de bewoonster hare kostgangers zou verliezen en het perceel in waarde zou verminderen.

Bij besluit van 11 Juli 1901, no. 4, hebben Burgemeester en Wethouders de bovenomschreven vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de ruimte waarbinnen de inrichting zal worden gevestigd, moet rondom door muren ter dikte van ten minste 0.22 M. zijn ingesloten;

2°. de gaskrachtmachine moet worden opgesteld op eene steenen voeting, welke haar steun vindt op den vasten grond en waarvan het fundament overal ten minste 0.50 M. van de fundamenten van de muren van het gebouw verwijderd is;

3°. het afgewerkte gas moet worden afgevoerd door een steenen of ijzeren kanaal, opgaande tot ten minste 18 Meters boven den vloer van de ruimte waarin de inrichting wordt gevestigd; dit kanaal moet zijn voorzien van eene inrichting, waardoor de ontploffingen onhoorbaar worden gemaakt;

4°. de drijfas, waardoor de beweging van de machine naar de werktuigen wordt overgebracht, mag noch middellijk, noch onmiddellijk met de muren en de zoldering van de ruimte waarin de inrichting is gevestigd, in verbinding staan, voor zooveel deze aansluiten of verbonden zijn met muren van de aan de perceelen grenzende gebouwen;

5°. de beweging van de machine moet door riemen en schijven en mag niet door raderen op de werktuigen worden overgebracht.

Van dit besluit zijn J. G. Hoetjer en J. P. Bakker bij de Koningin in beroep gekomen, die verklaringen overleggen van tegenwoordige en vroegere bewoners van hun perceel ten aanzien van reeds ondervonden hinder, en te kennen geven, dat door de gestelde voorwaarden aan hun bezwaar niet op voldoende wijze is tegemoet gekomen.

Het adres van beroep is om bericht en raad in handen gesteld van Gedeputeerde Staten van Groningen, die Burgemeester en Wethouders gehoord en het gevoelen van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat hebben ingewonnen.

Burgemeester en Wethouders merken op, dat der appellanten huis door het pakhuis, waarin de oude motor staat, gescheiden wordt van het gebouwtje voor den nieuwen motor op te richten. Huns inziens zal èn door den grooteren afstand èn door de strengere voorwaarden de hinder voor appellanten niet grooter maar geringer worden. Die voorwaarden — op welker naleving streng zal worden toegezien — zullen aan der appellanten bezwaren op genoegzame wijze tegemoet komen.

De Hoofdingenieur is eveneens van oordeel, dat de toestand voor appellanten gunstiger wordt, en toont dit breedvoerig aan. „Intusschen" — vervolgt hij — „de vergunning had niet aan de hand van de overgelegde bescheiden verleend „mogen worden. De overgelegde teekening, aan de vergunning verbonden, mist „de door de wet verlangde aanwijzing van de samenstelling der inrichting; „uit deze blijkt evenmin dat in perceel 1349 zich inrichtingen bevinden welke „door het gaskrachtwerktuig worden bewogen. Art. 2 van de Hinderwet duidt „toch in de omschrijving op de *inrichtingen die door gaskrachtwerktuigen wor-* „*den gedreven*; de nieuwe vergunning kan m. i. niet betrekking hebben op de „inrichtingen die zich bevinden in het kadastrale perceelnummer 1349 en toch „is dit de bedoeling". Ook bevat de vergunning niet de plaatsaanduiding van het nieuw gestelde gaskrachtwerktuig. Naar het oordeel van den Hoofdingenieur moet het besluit van Bugremeester en Wethouders worden vernietigd. Geschiedt dit niet, dan zal de plaats van het gaskrachtwerktuig nader moeten worden omschreven.

Tevens deelt de Hoofdingenieur mede, dat de voorwaarden nu reeds in zooverre niet zijn nageleefd, als de drijfas niet voldoet aan de daaromtrent gestelde voorwaarde, wat hare bevestiging betreft daar waar aansluitende perceelen zijn.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met het gevoelen van den Hoofdingenieur, zoowel wat het materieele als wat het formeele betreft. Ook naar hun oordeel

moet het besluit van Burgemeester en Wethouders worden vernietigd, omdat de beschrijving niet aan de eischen der wet voldoet en geen plattegrondteekening is overgelegd aanduidende de *uit- en inwendige samenstelling der inrichting en toebehooren*; wel heeft de aanvrager een plattegrondteekening overgelegd van de plaats waar de nieuwe gaskrachtmachine zou worden geplaatst, maar daarop komen niet voor *de inrichtingen die door dit gaskrachtwerktuig worden gedreven*; en hiervoor is volgens art. 2, al. 1, der Hinderwet, de vergunning noodig.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen onder geleide van een schrijven van 24 December 1901, eene memorie van appellanten, waarin de bezwaren worden herhaald en ook geklaagd wordt over de zwavellucht, die de inrichting van B. H. van Munster verspreidt; voorts eene volmacht van appellanten op Mr. H. Goeman Borgesius te 's-Gravenhage, gedagteekend 27 December 1901; en eindelijk een schrijven van B. H. van Munster, dd. 2 Januari 1902, ten geleide van eene verklaring van zeven eigenaars of huurders van perceelen onmiddellijk zwettende aan het pakhuis van B. H. van Munster, dat zij van de gaskrachtmachine die thans in dat pakhuis staat, geen last, hinder of schade hoegenaamd hebben.

Het beroep wordt toegelicht door Mr. H. Goeman Borgesius en bestreden door Mr. H. Schaap, advocaat te Groningen, die, na repliek en dupliek, nog eenige vragen beantwoorden van den Staatsraad-Rapporteur, den Staatsraad Huber en den Voorzitter.

III. ***De reclame van den tijdelijk-gepensionneerden milicien J. de Koning, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.***

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 12 December 1901, 1e afd., no. 65, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden milicien J. de Koning, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 21 Augustus 1901, no. 10, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 27 Mei 1901, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 253 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 158.50, op grond dat, sinds, overeenkomstig het advies van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, dd. 20 Maart 1901, no.

86, met toepassing van de artt. 25*b*, 36*b* en 44bis der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) bij Koninklijk besluit van 10 April 1901, no. 36, aan belanghebbende een tijdelijk pensioen was verleend van f 253 voor den tijd van twee jaren, met ingang van 27 Mei 1899, de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan, dat zij hem thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 Augustus 1901, Litt. A, no. 100; dat het voor de betrekking waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 200 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt $15^{318}/_{360}$ dertigste van dat bedrag ad f $105.88^{8}/_{9}$, vermeerderd met een bedrag van f 52.50 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen; weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37, 44bis en 45 der wet, opnieuw een tijdelijk pensioen kan worden verleend, doch thans van f 158.50 voor den tijd van één jaar.

Nadat bij Koninklijk besluit van 2 September 1901, no. 26, aan den belanghebbende met ingang van 27 Mei 1901 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 158.50 voor den tijd van één jaar, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet meer in staat is door handenarbeid in zijn onderhoud te voorzien.

De RECLAMANT licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

IV. *Het beroep van G. H. Prot, E. M. Schootman en A. E. Swart, weduwe van J. W. E. Duitz, allen te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 13 *September* 1901, *waarbij aan D. Siem Jr. vergunning is verleend tot het oprichten van eene bergplaats van benzine.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 13 December 1901, no. 191, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. H. Prot,

E. M. Schootman en A. E. Swart, weduwe van J. W. E. Duitz, allen te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 September 1901, no. 11594/5367 P. W., waarbij aan D. Siem Jr. vergunning is verleend tot het oprichten van eene bergplaats voor benzine achter het perceel Plantage Middenlaan 8.

Tegen de aanvraag ter verkrijging van bovengenoemde vergunning zijn bezwaren ingebracht, betreffende het brandgevaar dat zij zou opleveren ingeval van ontploffing der benzine.

Burgemeester en Wethouders hebben bij bovenvermeld besluit de vergunning verleend, overeenkomstig het advies van den Commandant der brandweer, onder de volgende voorwaarden:

(1°.) dat in de bewaarplaats in geen geval een grootere voorraad dan 400 liter benzine aanwezig mag zijn;

(2°.) dat de bewaring der benzine uitsluitend moet geschieden in gesloten metalen bussen van ten hoogste 25 liter inhoud, welke alleen mogen geborgen worden in de daarvoor bestemde bewaarplaats;

(3°.) dat de bewaarplaats moet bestaan uit een bak van metselwerk of Moniercement, te plaatsen onder den grond, midden in den tuin achter perceel Plantage Middenlaan 8, en afsluitbaar moet zijn met een metalen deksel, waarin eene doelmatige inrichting voor ventilatie moet worden aangebracht;

(4°.) dat om de bewaarplaats een rasterwerk moet worden aangebracht, hoog ten minste 1.75 M. boven den grond en overal op een afstand van ten minste 1.50 M. van de bewaarplaats gelegen, in welk rasterwerk zich een deur moet bevinden, waarop in duidelijke letters het opschrift „*bewaarplaats voor benzine*" moet worden aangebracht;

(5°.) dat het overgieten van benzine uitsluitend mag geschieden bij daglicht en binnen het rasterwerk en in geen geval tusschen zonsondergang en zonsopgang, zullende zoowel de bewaarplaats als de deur van het rasterwerk met een slot moeten gesloten zijn zoolang geen overgieten van benzine plaats heeft;

(6°.) dat nimmer vuur of kunstlicht op korteren afstand dan 5 M. van het rasterwerk der bewaarplaats aanwezig mag zijn;

(7°.) dat in den tuin, nabij de bewaarplaats, steeds eene hoeveelheid van ten minste 500 Liter zand moet zijn opgeslagen.

Tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders is bij de Koningin beroep ingesteld door Gustave Henri Prot, Elisabeth Maria Schootman en Anna Elisabeth Swart, weduwe van J. W. E. Duitz, die bij Burgemeester en Wethouders bezwaren hadden ingebracht en thans te kennen gaven, dat hier wel degelijk gevaar voor ontploffing zou ontstaan door het niet in acht nemen van de noodige

voorzichtigheid en door de nabijheid van eene diamantslijperij, welker hooge schoorsteen vonken in den geheelen omtrek verspreidt; en tevens aanvoerden, dat eene ontploffing ernstig gevaar zou opleveren voor de bezoekers van den schouwburg van appellant Prot en voor de kinderen die de bewaarschool van appellante Schootman bezoeken; weshalve appellanten H. M. verzoeken het besluit van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam te vernietigen en de gevraagde vergunning alsnog te weigeren.

Het adres van beroep is in handen gesteld van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, die Burgemeester en Wethouders van Amsterdam hebben gehoord en het advies van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat hebben ingewonnen.

Burgemeester en Wethouders dringen, onder overlegging van een nader door den commandant der brandweer uitgebracht advies, op ongegrondverklaring van het beroep aan.

Ook naar het oordeel van den Hoofdingenieur, gegrond op een onderzoek ter plaatse, behoort het bestreden besluit te worden gehandhaafd. Bij dat onderzoek was hem gebleken, dat D. Siem Jr. eene remise had ingericht tot berging van automobielen en daarvoor in den tuin achter zijn woonhuis eenige benzine (p.m. 400 Liter) in voorraad wenschte te hebben, ten einde deze naar behoefte te kunnen afleveren aan de eigenaars dier motorwagens.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met het gevoelen van den Hoofdingenieur.

Nadat de overweging van dit beroep — ten aanzien waarvan de beslissing is verdaagd bij Koninlijk besluit van 20 December 1901 no. 35 — bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, zijn bij die Afdeeling nog ingekomen:

1°. een schrijven van A. I. Cardozo, dd. 24 September 1901, die wegens het gevaar voor ontploffing dat eene dusdanige bewaarplaats oplevert, er op aandringt, dat de vergunning alsnog worde geweigerd.

2°. Een adres van W. Visser, dd. 27 December 1901, die als eigenaar en bewoner van het pand Plantage Middenlaan V no. 12, voor zijn, zeer in waarde achteruitgegaan, perceel brandgevaar door ontploffing vreest.

D. Siem Jr. verstrekt eenige inlichtingen in antwoord op vragen hem door den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Huber en Asser gedaan.

V. *De reclame van den gepasporteerden sergeant W. H. Schepen, te 's-Gravenhage betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 17 December 1901, Ie afd., no. 4, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden sergeant W. H. Schepen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Schepen pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 18 September 1901, no. 18, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 14 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 6 jaren en 17 dagen beloopt, waarvan hij 3 jaren, 2 maanden en 6 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend; dat hij, geboren 14 Augustus 1877, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 23 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 9 Juli 1901, la. A, no. 661, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 2 October 1901, IIIe afd., no. 13, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan.

Op verlangen van reclamants gemachtigde, J. H. P. Kroesbeek, wordt de verdere behandeling van deze zaak tot de volgende maand uitgesteld.

VI. *Het beroep van de Raad der gemeente Stad-Almelo, de firma J. A. ten Bruggen Cate te Ambt-Almelo, M. de Jager c. s. te Ambt-Almelo en H. Ledeboer te Stad-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 1 *Juli* 1901,

waarbij aan de Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann te Ambt-Almelo ontheffing is verleend aan de verbodsbepaling van art. 22 van het provinciaa reglement op de waterleidingen ter zake van het leggen van een buizenleiding.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 13 December 1901, no. 164, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Stad-Almelo, door de firma J. A. ten Bruggen Cate, te Ambt-Almelo, door M. de Jager c.s., te Ambt-Almelo, en door H. Ledeboer, te Stad-Almelo, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 1 Juli 1901, 3de afd., no. 2417/1831, waarbij aan de Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann te Ambt-Almelo, ontheffing is verleend van de verbodsbepaling van art. 22 van het provinciaal reglement op de waterleidingen, ter zake van het leggen van een buizenleiding in den duiker gelegen in den spoorweg van Almelo naar Salzbergen in de waterleiding no. 12 van den ligger der waterleidingen in de gemeente Stad-Almelo.

De Twentsche Bierbrouwerij loost haar afvalwater door de Spoorsloot in de waterleiding no. 4 van genoemden ligger. Personen, wonende aan het benedeneinde dier waterleiding hebben herhaaldelijk geklaagd over den stank en de onbruikbaarheid van het water.

Dat dit euvel hoofdzakelijk te wijten was aan het afvalwater der Twentsche Bierbrouwerij, is gebleken bij een onderzoek op verzoek van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat door Dr. O. J. Risselada, scheikundige te Stad-Almelo, ingesteld.

Hierop heeft het bestuur der brouwerij aangeboden, eene proef te nemen met afvoer van het water naar de Aa door eene in de Spoorsloot te leggen buis.

Tegen dusdanige proef had de Hoofdingenieur geen bezwaar, mits de voorwaarde gesteld wierd, dat de proef, als zij ongunstig mocht uitvallen, onmiddellijk zou gestaakt worden op de eerste lastgeving van Gedeputeerde Staten en dan tot reiniging van het afvalwater langs bacteriologischen of anderen weg zal worden overgegaan.

Intusschen gaf de Hoofdingenieur toe, dat de mogelijkheid bestond, dat de hinder die thans in Ambt-Almelo wordt ondervonden, ten deele naar Stad-Almelo zou worden verplaatst. En het was die mogelijkheid die het gemeentebestuur van Stad-Almelo aanleiding gaf bij Gedeputeerde Staten ernstig bezwaar te maken tegen den ontworpen maatregel. Intusschen wees de Hoofdingenieur

op de gunstige uitkomsten die een dergelijke maatregel ten aanzien van de Hengelosche bierbrouwerij, naar hij meende, had opgeleverd.

Gedeputeerde Staten hebben alsnu bij besluit van 11 Juli 1901, 3e afd., no. 2417/1831, goedgevonden, aan de Twentsche Stoombierbrouwerij, Directie Hagedoorn en Kirchmann, te Ambt-Almelo, behoudens ieders recht en tot wederopzeggens toe, onthefeng te verleenen van de verbodsbepaling van art. 22 van het provinciaal reglement op de waterleidingen, ter zake van het leggen van eene buisleiding in den duiker in den spoorweg van Almelo naar Salzbergen, gelegen in de waterleiding no. 12 van den ligger der gemeente Stad-Almelo, onder de volgende voorwaarden:

a. De buisleiding wordt gelegd op den bodem van den duiker in den spoorweg onmiddellijk tegen een der rechtstandsmuren en waterdicht aangesloten aan boven en beneden den duiker, maar buiten de waterleiding te maken zinkputten. Zij verkrijgt geen grootere buitenwerksche middellijn dan 0.35 M. Zij wordt gemaakt van buizen van Moniercement of van gegoten of getrokken ijzer. In het eerste geval mogen de sokken, waarmede de deelen der buisleiding aan elkander sluiten, geen grootere buitenwerksche middellijn hebben dan 0.45 M. Zij moet waterdicht worden bewerkt.

b. De uitvoering geschiedt ten genoegen van het gemeentebestuur van Stad-Almelo, zonder stremming van den waterafvoer;

c. De buisleiding moet ten allen tijde worden onderhouden ten genoegen van het gemeentebestuur.

d. Deze ontheffing vervalt wanneer de buisleiding niet binnen een jaar na hare dagteekening is gelegd.

e. Wanneer deze ontheffing wordt ingetrokken, is de concessionaris of zijn zijne rechtverkrijgenden verplicht, om zonder schadeloosstelling de buisleiding en alles wat daartoe behoort, op te ruimen; hetgeen bij nalatigheid zal geschieden vanwege het gemeentebestuur, voor rekening van den concessionaris of zijne rechtverkrijgenden.

Gedeputeerde Staten hebben daarbij overwogen, dat het bestaan der aangevraagde buisleiding in den duiker geen hinder aan den waterafvoer zal toebrengen, aangezien daarvoor voldoende ruimte overblijft; en voorts dat in verband met elders opgedane ondervinding mag worden verwacht, dat de door het gemeentebestuur voorziene nadeelige gevolgen zullen blijken niet te kunnen worden verwacht en dat althans door de uitvoering der plannen tot verandering van den loop van het afvalwater der brouwerij eene verbetering van den bestaanden toestand zal worden verkregen.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten zijn bij H. M. in beroep gekomen:

a. de Raad der gemeente Stad-Almelo, die van oordeel is, dat de belangen dier gemeente door dat besluit zijn geschaad;

b. de vennootschap van koophandel onder de firma J. A. ten Bruggen Cate, te Ambt-Almelo, die te kennen geeft, dat zij ten gevolge van de verleende ontheffing, haar bedrijf van verbandwattenfabrikant, waarvoor zuiver stroomend water onmisbaar is, zal moeten staken;

c. M. de Jager en anderen, te Ambt-Almelo, die tengevolge der verontreiniging van het water in het riviertje de Almelosche Aa hinder van stank en schade aan de gezondheid vreezen;

d. H. Ledeboer, bankier te Stad-Almelo, die eveneens beducht is voor verontreiniging van het water in genoemde rivier.

Gedeputeerde Staten, over deze bezwaren gehoord, wijzen er op, dat het hier eene proefneming geldt en de ontheffing zal worden ingetrokken, zoodra de proef mislukt. Voorts beroepen zij zich op de adviezen van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat en treden in eene weerlegging van der appellanten bezwaren, die zij zeer overdreven noemen.

Zij dringen aan op ongegrondverklaring van de beroepen.

Nader hebben zij den Minister nog toen toekomen een rapport van Dr. Risselade met een begeleidend schrijven van den Hoofdingenieur.

Ook de Rijkswaterstaat is door den Minister in dezen gehoord.

In een rapport van den Hoofdingenieur in het IVe district, gedagteekend 7 November 1901, vergezeld van eene situatieteekening, wordt betoogd, dat het bezwaar van Burgemeester en Wethouders van Stad-Almelo niet ongegrond is, waarbij wordt opgemerkt, dat de afvoer van het afvalwater der Hengelosche bierbrouwerij in de Bafflosche beek wel degelijk verspreiding van stank ten gevolge heeft. In den winter en bij hoogen waterstand moge er geen bezwaar bestaan tegen den gewijzigden afvoer van het afvalwater der Twentsche stoombierbrouwerij, daar dit door den snellen stroom spoedig zou worden medegevoerd en door de zelfreinigende kracht van het water ontleed, in den zomer zou dat anders zijn.

Naar den Hoofdingenieur voorkomt, ware het beter geweest, indien de vergunning tot het maken van de buisleiding door Gedeputeerde Staten niet ware verleend, maar maatregelen genomen waren, waardoor verhinderd werd, dat het afvalwater der bierbrouwerij zonder eenige bewerking in de openbare waterleidingen wordt geloosd. Zijns inziens behoort de beslissing van Gedeputeerde Staten te worden vernietigd. Door het stellen van nieuwe voorwaarden uit krachte van de Hinderwet zullen dan wellicht Burgemeester en Wethouders van Ambt-Almelo aan de bezwaren van de ingezetenen hunner gemeente trachten te gemoet te komen.

De Inspecteur van den Waterstaat inde 1ste Inspectie verklaart zich met laatstgemeld advies te vereenigen.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van den appellant Ledeboer, dd. 27 December 1901, die bevreesd is, dat de stank, die nu reeds bij laag water wordt ondervonden, aanzienlijk zal vermeerderen;

2°. eene memorie van Burgemeester en Wethouders van Stad-Almelo, dd. 28 December 1901, tot toelichting van hun beroep, met 23 bijlagen. De slotsom dier memorie luidt, „dat het beste middel tot verhelping der kwaal zoude zijn, „zuivering van den afval op het terrein der brouwerij, alvorens deze in de „openbare waterleidingen uitvloeit, terwijl, indien zoo iets, hoewel dat onwaar„schijnlijk voorkomt, op groote bezwaren mocht afstuiten, er nog geene redenen „kunnen gevonden worden, om de kwaal over te brengen naar een ander, daar„door waarschijnlijk nog meer gehinderd terrein, een geneesmiddel geheel wille„keurig en erger dan de kwaal."

Als gemachtigde van het gemeentebestuur van Stad-Almelo licht Mr. H. J. TEN BRUGGEN CATE, advocaat aldaar, het beroep toe.

VII. *De reclame van den gepensionneerden sergeant-majoor schrijver P. J. van der Laan, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 13 December 1901, 1e afd., no. 20, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden sergeant-majoor-schrijver P. J. van der Laan, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 9 October 1901, no. 10, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 1 September 1901, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 216 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 216, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 1 September 1897 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) voor de eerste maal bij Koninklijk besluit van 17 Augustus 1897, no. 34, een tijdelijk pensioen

is verleend van f 216 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 September 1897, en wel bij een diensttijd van 23 jaren, waarvan hij 5 jaren, 3 maanden en 28 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant-majoor en 16 jaren, 7 maanden en 19 dagen in den onmiddellijk voorafgaanden graad heeft gediend, zoodat de vereenigde diensttijd in die graden beloopt 21 jaar, 11 maanden en 17 dagen; uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 16 Juli 1897, lett. A, no. 951, terwijl zijn pensioen in 1898, 1899 en 1900 telkenmale opnieuw voor één jaar is verleend tot gelijk bedrag; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan sinds de laatste maal dat hem bij Kon. besluit van 16 October 1900, no. 27, een tijdelijk pensioen is verleend van f 216, dat zij hem thans voortdurend gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 20 September 1901, La. A, no. 983, weshalve hem volgens de artt. 25*d*, 39, 42 en 45 der wet thans een voortdurend pensioen kan worden verleend van f 216 's jaars.

Nadat bij Koninklijk besluit van 22 October 1901, no. 30, aan den belanghebbende met ingang van 1 September 1901 een voortdurend pensioen was verleend van f 216 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan.

VIII. *Het beroep van L. Claessen te Stuttgart (Wurtemberg) tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle dd. 28 September 1901 op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 13 December 1901, no. 33, afd. Dir. Bel., bij den Raad

van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door L. Claessen te Stuttgart (Wurtemberg), tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 28 September 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel K no. 230 (ged.) te Goor, dat hij zou hebben verlaten.

De ontheffing is aangevraagd op grond dat het perceel op 30 Mei zou zijn verlaten.

In overeenstemming met de ingewonnen adviezen, heeft de Directeur afwijzend beschikt, uit overweging, dat het perceel wel door adressant was verlaten, maar niet in den zin der wet ontruimd was.

Van die uitspraak in beroep gekomen, heeft de aangeslagene te kennen gegeven, dat hij bij zijn vertrek last gegeven heeft zijne woning te ontruimen en deze sedert niet meer heeft betreden; weshalve hij verzocht, dat de ontheffing hem alsnog mocht verleend worden.

Over het beroep gehoord, hebben Ontvanger, Inspecteur en Directeur ongunstig geadviseerd.

IX. *Het beroep van G. Bakker, te Groningen, vader van den loteling G. Bakker, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 29 *November* 1901 *tot handhaving van de op* 2 *November te voren voor genoemde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van* 1902.

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging vanH. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 21 December 1901, no. 2268, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. Bakker, te Groningen, vader van den loteling G. Bakker, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 29 November 1901, no. 150, 3e afd., tot handhaving van de op 2 November te voren voor genoemde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1902.

Bij deze loting heeft de tegenwoordige appellant, die voor zijn zoon was opgekomen, een briefje getrokken, waarop in cijfers 282 en in letters *tweehonderd en twee-en-twintig* stond.

Op grond van deze onregelmatigheid heeft hij tot Gedeputeerde Staten van Groningen het verzoek gericht, de loting nietig te verklaren, daarbij aanvoerende, dat volgens de wettelijke bepalingen (art. 7, al. 2, van het Koninklijk

besluit van 8 Mei 1862 (Stbl. no. 46) elk briefje slechts één nummer mag bevatten en — wat hier ook het geval moet geweest zijn, omdat niet de cijfers, maar de letters aanwijzen welk getal bedoeld wordt — hetzelfde nummer niet op twee briefjes mag voorkomen.

Gedeputeerde Staten hebben echter bij bovengenoemd besluit, met ongegrondverklaring van het ingediende bezwaarschrift, de loting gehandhaafd, nadat de Militie-Commissaris reclamants opvatting had bestreden.

Daarbij hebben zij in hoofdzaak overwogen: dat in de militiewet omtrent de inrichting der lotingsbriefjes geene voorschriften zijn gegeven, maar zoodanige voorschriften voorkomen in het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (Stbl. no. 46), genomen ter uitvoering van sommige bepalingen dier wet; dat hoewel de opvolging van die voorschriften verplichtend is, niet elke afwijking daarvan grond oplevert tot vernietiging der loting, maar zulks alleen eene zoodanige die op den uitslag der loting van invloed heeft kunnen zijn (art. 36 der wet); dat dit hier alleen geacht zou kunnen worden het geval te zijn, bijaldien de plaats gehad hebbende onregelmatigheid twijfel zou kunnen doen rijzen omtrent het aan den loteling toegevallen nummer; dat mitsdien de vraag of het ingediende bezwaar gegrond is, zich oplost in deze, of het onder de gegeven omstandigheden ontwijfelbaar is, dat aan den loteling Gerrit Bakker no. 282 is ten deel gevallen, dan wel of zulks op redelijke gronden aan twijfel onderhevig is, en bepaaldelijk of is aan te nemen, dat door den belanghebbende niet is getrokken het nummer 282 (tweehonderd twee-en-tachtig), maar het nummer 222 (tweehonderd twee-en-twintig); dat de bewering van adressant, dat niet de vermelding in cijfers, maar die in letters het nummer aanwijst dat getrokken is, in de voorschriften van genoemd Koninklijk besluit geen steun vindt; dat onder de door of voor de andere lotelingen getrokken nummers geen *ander* no. 282 voorkomt; dat door den loteling H. Siebolts een briefje is getrokken, waarop in cijfers is vermeld no. 222 en in letters *tweehonderd twee-en-twintig*; dat het onder die omstandigheden boven twijfel is, dat het nummer 282, hetwelk in duidelijke cijfers op het getrokken lotingsbriefje is vermeld, aan den loteling Gerrit Bakker is ten deel gevallen; dat, nu omtrent de beteekenis van den inhoud van het lotingsbiljet geen twijfel kan bestaan, het feit dat dat biljet ten gevolge van eene drukfout eene abusieve vermelding in letters inhoudt, geen voldoenden grond oplevert om de loting te vernietigen.

Van dit besluit is 's lotelings vader bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het getal in letters uitgedrukt — als zijnde slechts voor ééne lezing vatbaar, — het beslissende is, en hij mitsdien nummer tweehonderd twee-en-twintig getrokken heeft; weshalve appellant H. M. ver-

zoekt, het besluit van Gedeputeerde Staten te vernietigen, opdat de loting geheel of gedeeltelijk worde vernieuwd.

Over het adres gehoord, heeft de Commissaris der Koningin geadviseerd tot ongegrondverklaring van het beroep en handhaving van de loting.

Nadat de overweging van het beroep was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den Militiecommissaris, gedagteekend 26 December 1901, no. 9, die naar zijn ambtsbericht aan Gedeputeerde Staten verwijst.

X. *Het beroep van den Gemeenteraad van Zaandam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland dd.* 2 *October* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 29 *Augustus bevorens waarbij Burgemeester en Wethouders gemachtigd worden tot onderhandsche verhuring van een stuk gemeentegrond aan J. C. Keg Czn. lid van den Raad.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 21 December 1901, no. 6573, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Zaandam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, dd. 2 October 1901, no. 2, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 29 Augustus bevorens, waarbij Burgemeester en Wethouders gemachtigd worden tot onderhandsche verhuring van een stuk gemeentegrond aan J. C. Keg Czn., lid van den Raad.

Gedeputeerde Staten hebben evenvermeld besluit genomen op grond dat art. 24 Gemeentewet aan leden van den Raad verbiedt het deelnemen aan onderhandsche pacht van gemeentegoederen, onder welke uitdrukking: „pacht", taal- en rechtskundig wel niet anders kan verstaan worden dan de overeenkomst welke bij het Burgerlijk Wetboek, onder de benaming van: „huur en verhuur", is omschreven en geregeld; en dat, waar volgens de stellige bepaling der wet het aangaan eener overeenkomst aan eene der partijen is verboden, goedkeuring behoort onthouden te worden aan een besluit, dat tot zoodanige overeenkomst zou kunnen leiden.

Van dit besluit van Gedeputeerde Staten is de Raad der gemeente Zaandam tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat ten onrechte door Gedeputeerde Staten is beslist dat eene overeenkomst van huur en verhuur ook zou vallen onder het in art. 24 der Gemeentewet ten aanzien van „pachten" neergelegd verbod; dat toch de Gemeentewet zelve tusschen beide vormen van

ingebruikgeving van gemeente-eigendom scherp onderscheidt, door deze beide vormen zoowel in art. 138 als in art. 194a uitdrukkelijk nevens elkander te vermelden, zoodat moeilijk kan worden aangenomen dat deze zelfde wet, op een andere plaats (in casu in art. 24) alleen het woord „pacht" bezigende, daaronder tevens ook de overeenkomst van „huur en verhuur" zoude willen verstaan; dat eveneens in de artt. 458 en 819 van het Burgerlijk Wetboek de uitdrukking „pachten" nevens die van „huren" gebezigd wordt; dat ook in taalkundigen zin tusschen pacht en huur een groot onderscheid bestaat, daar in dien onder pacht alleen een zoodanige overeenkomst wordt verstaan, welke wordt aangegaan met 't oog op de vruchten welke de in gebruik te geven zaak afwerpt, terwijl daarentegen bij een overeenkomst, welke wordt aangegaan met 't oog op het genot der zaak zelve, steeds de uitdrukking „huur en verhuur" wordt gebezigd; en dat voorts een beperkend voorschrift als dat van art. 24 der Gemeentewet in streng limitatieven zin moet worden opgevat en derhalve niet willekeurig, bij analogie, mag worden uitgebreid tot andere handelingen, welke niet met name onder de verbodsbepalingen van art. 24 zijn opgesomd.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister:

Hoewel het gewone spraakgebruik dikwijls en in de onderscheiden deelen van ons land, niet altijd op gelijke wijze tusschen „pacht" en „huur" onderscheid maakt, al naar mate van het verschil in genot, dat de gebruiker van een aan anderen toebehoorend goed heeft, duiden niettemin beide uitdrukkingen hetzelfde begrip aan, dat in ons Burgerlijk Wetboek (art. 1584) omschreven wordt als te zijn: „eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt om den andere het genot eener zaak te doen hebben, gedurende een bepaalden tijd tegen een bepaalden prijs, welke de laatstgemelde aanneemt te betalen".

Nu mogen de voor die overeenkomst gestelde regelen met het verschil in genot rekening houden, in het wezen der overeenkomst zelve wordt daardoor geene wijziging gebracht, en onze burgerlijke wetgeving, waarin duidelijk zijn omschreven de bijzondere bepalingen, welke zullen gelden, naar mate men bij overeenkomsten, als hier bedoeld, meer het persoonlijk gebruik der goederen beoogt; dan wel de vruchten, welke zij afwerpen, heeft dan ook terecht het algemeen en gelijk karakter van beide soorten doen uitkomen, zoowel in de algemeene en gelijke benaming van „huur en verhuur", aan beide gegeven, als in de omschrijving der aan beide gemeen zijnde regelen.

Zij, die dan ook taal- noch rechtskundig „pacht" en „huur" als synoniem beschouwen, en met den Raad van Zaandam aannemen dat aan beide uitdrukkingen niet hetzelfde begrip moet worden toegekend, zullen alléén in den VIIen Titel van het IIIe Boek Burgerlijk Wetboek onder de benaming van „huur en verhuur" definitie en bepalingen kunnen vinden voor de naar hunne be-

schouwing, in aard en wezen, als verschillend aangemerkte overeenkomsten.

Dat verder in de Gemeentewet in de artt. 44, 138, 194 en zelfs in het Burgerlijk Wetboek (artt. 548 en 819) „pacht" en „huur" naast elkander worden genoemd en de verbodsbepaling van art. 24 der Gemeentewet alleen van „pacht" spreekt, kan voorzeker niet, zooals de Raad van Zaandam meent, als bewijs gelden, dat beide uitdrukkingen niet alleen taal-, maar ook rechtskundig een verschillend begrip aanduiden.

Bij het bestaan van synonymen zullen uit den aard der zaak in elke codificatie verschillende uitdrukkingen ter aanduiding van hetzelfde rechtsbegrip voorkomen. Dat verschil laat zich gereedelijk verklaren „hetzij", zooals bijv. in het Burgerlijk Wetboek, door de wijze en tijd van bewerking zijner verschillende onderdeelen, hetzij, gelijk in de Gemeentewet, door de geschiedenis harer afzonderlijke bepalingen. Zoo zijn, om ons tot laatstgemelde wet te bepalen, bij de artt. 24 en 138, de bepalingen gevolgd, reeds in de vroegere reglementen voor het bestuur der steden voorkomende.

Werd nu in art. 72 van het Reglement voor Noord-Holland van 4 Januari 1824 (no. 110), evenals in het daarbij gevolgd art. 138 der Gemeentewet, gesproken van „verhuring en verpachting", in art. 51 van hetzelfde reglement was omtrent het verbod van sommige rechtshandelingen voor leden van het stedelijk bestuur alleen sprake van „pacht van stadsinkomsten". Dat men hieronder natuurlijk „huur" verstond, blijkt duidelijk uit de slotbepaling van genoemd artikel, waarbij van dit verbod wordt uitgezonderd: „het pachten of huren van stadsgronden of andere vaste goederen en eigendommen, voor zooverre zulks bij publieke verpachting of verhuring geschiedt". In de vereenvoudigde redactie nam art. 24 der Gemeentewet gelijke verbodsbepaling over, door te spreken van „onderhandsche pacht van gemeentegoederen of inkomsten".

Wij blijven op grond van het bovenstaande ons bezwaar handhaven tegen goedkeuring van een raadsbesluit, welks uitvoering in strijd zou zijn met de stellige bepaling der wet en niet minder met de bedoeling des wetgevers.

Op dit laatste meenen wij nog ten slotte de aandacht te moeten vestigen, omdat, ook al kon de door het Gemeentebestuur van Zaandam tusschen „pacht" en „huur" gemaakte onderscheiding worden aangenomen, de wetgever klaarblijkelijk, krachtens de ratio legis, het verbod tot beide verschillend geachte overeenkomsten wilde uitgestrekt zien, en diens bedoeling wel nimmer kan zijn geweest om de verbodsbepaling van art. 24 afhankelijk te stellen van de benaming, welke het bestuur eener gemeente aan de te sluiten overeenkomst zou wenschen te geven.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

Derde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 22 *Januari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke [illegible]

1o. van 30 December 1901, no. 112, houdende beslissing [illegible] *over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige J. W. van* [illegible]

[illegible]et verslag van de behandeling dezer zaak in [illegible]

[illegible]esluit luidt aldus:

WIJ WILHEL[illegible]ATIE GODS, [illegible]

PRINSE[illegible]U, ENZ., [illegible]

[illegible]de het [illegible]laats van [illegible]

[illegible]Kot[illegible]

[illegible]de gesch[illegible]

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 December 1901, no. 6501, afd. B. B.;

Overwegende dat Jan Willen van Koten, geboren te Amsterdam den 23 Januari 1870, te Zwolle woonachtig was, toen hij in den nacht van 5 op 6 Februari 1901 in een toestand van opgewondenheid geraakte, die het noodzakelijk maakte geneeskundige hulp in te roepen, waarna de geneesheer Vitringa, wiens hulp in den avond van 6 Februari werd ingeroepen, hem onder bewaking heeft doen stellen; dat, toen Van Koten den volgenden morgen tot kalmte was gekomen, de genoemde geneesheer hem vergund heeft met zijn moeder naar Amsterdam te vertrekken; dat te Amsterdam zijn toestand weer verergerd is en hij op 8 Februari in het Wilhelminagasthuis is opgenomen, vanwaar hij naar het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik vervoerd is;

dat over de betaling van de kosten zijner verpleging een geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten Zwolle en Amsterdam, en Gedeputeerde Staten er niet in zijn geslaagd het geschil bij te leggen;

dat Burgemeester en Wethouders van Zwolle een schrijven hebben overgelegd van Dr. Vitringa, waarin deze bericht, dat hij niet verklaren kan, dat J. W. van Koten op 7 Februari 1901 bij zijn vertrek naar Amsterdam in krankzinnigen toestand verkeerde; en voorts hebben medegedeeld dat op 11 Februari op daartoe gedaan verzoek voor hem een verhuisbiljet van Zwolle naar Amsterdam is uitgereikt;

dat Burgemeester en Wethouders van Amsterdam aanvoeren, dat reeds bij Van Koten's opneming in het Wilhelminagasthuis zijn moeder toestemming gegeven heeft om hem in een krankzinnigengesticht te plaatsen, en dat de krankzinnigheid reeds door den Directeur van het Wilhelminagesticht geconstateerd was, toen door de moeder van den lijder het verhuisbiljet werd aangevraagd;

Overwegende dat — daargelaten de vraag of J. W. van Koten, toen hij met zijne moeder van Zwolle naar Amsterdam vertrok, in een geestestoestand verkeerde, die hem toeliet het voornemen te hebben naar laatstgenoemde gemeente zijn hoofdverblijf over te brengen — hier niet is gebleken, dat dusdanig voornemen bij hem bestaan heeft, daar hij geenerlei handeling heeft verricht waaruit dat voornemen met eenige zekerheid is af te leiden;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente Zwolle aan te wijzen als woonplaats van den behoeftigen krank-

zinnige J. W. van Koten voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 30 December 1901.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 4 Januari 1902, no. 17, houdende beschikking *op de aanvrage om verhooging van pensioen van den gepensionneerden kommies* 1e *klasse bij 's Rijks belastingen A. P. H. de Koe, te Buiksloot.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 953.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om verhooging van pensioen van den gepensionneerden kommies 1e klasse bij 's Rijks belastingen A. P. H. de Koe, te Buiksloot;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 11 October 1901, no. 15;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 December 1901, no. 247;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 30 December 1901, no. 43, G. Th.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op bovenvermelde aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan genoemden De Koe voor een burgerlijken dienst van 34 jaren en 3 maanden en een daaraan voorafgeganen tijdelijken dienst van 7 maanden en 23 dagen, met toepassing van art. 4*d* der

Burgerlijke Pensioenwet, bij Koninklijk besluit van 25 September 1901, no. 48, met ingang van 1 Augustus te voren, overeenkomstig 's Raads advies van den 30 dier maand, no. 22, een pensioen is verleend van f 573; dat adressant in zijn request wel aanvoert: „dat hij voor eenigen tijd te Amsterdam in de dienstverrichtingen zich onwel gevoelende, door doctor Rademaker tot de wetenschap kwam van een linkerliesbreuk te hebben gekregen, waarvoor een breukband moest worden gebruikt, en welke breuk later verergerde en ook de rechterzijde aandeed, zoodat een dubbele breukband toen noodzakelijk was; dat deze toestand, hem aanvankelijk wel niet erg hinderlijk zijnde, zich thans zoodanig voordoet, dat er op zijn hoogere jaren wel en veel gevaar in bestaat", doch dat ambtelijke berichten tot staving van dit beweren niet zijn overgelegd; en dat, al ware dit voldoende bewezen, het verzoek van belanghebbende toch niet vatbaar zou zijn voor inwilliging, vermits het ongeval, volgens belanghebbende, te Amsterdam zou zijn geschied, welke standplaats hij op 1 November 1896 voor Buiksloot heeft verwisseld; zoodat art. 7*b*, laatste lid, der Burgerlijke Pensioenwet, volgens hetwelk het ontslag moet verleend zijn binnen 2 jaren na het bekomen der gebreken, om aanspraak te hebben op verhoogd pensioen, reeds daarom aan het nemen van eene gunstige beschikking in den weg staat;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de aanvrage van belanghebbende om verhooging van pensioen, niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 4 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 4 Januari 1902, no. 29, houdende beschikking op ***de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos 1e klasse P. van den Berg, te Rotterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 940.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos 1e klasse P. van den Berg, te Rotterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 9 October 1901, no. 9, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 December 1901, no. 243;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 31 December 1901, Bureau B, no. 57;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven genoemden Van den Berg niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat belanghebbende — geboren 18 Juli 1873, bij een diensttijd van 13 jaren, 7 maanden en 11 dagen, waarvan 3 jaren, 4 maanden en 28 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 4 maanden en 29 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, met ingang van 16 September 1899 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, veroorzaakt door bevolen militaire diensten, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 25 September 1901, thans niet meer buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur reclamant thans niet meer buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen **van bestuur.**

's-Gravenhage, den 4 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. **van 9 Januari 1902, no. 14, houdende beschikking op** *het beroep van T. Bos, te Groningen, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren dd.* **1** *November* **1900,** *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend voor de oprichting van een gebouw voor het slachten van koeien kalveren, varkens en schapen, het drogen van vleesch en tot het fabriceeren van worst.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 551.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door T. Bos, te Groningen, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren, dd. 1 November 1900, no. 5, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend voor de oprichting van dat gedeelte van het door hem blijkens de overgelegde situatie- en platte-

grondteekening bedoelde gebouw, waarin zal worden uitgeoefend het bedrijf van het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen, het drogen van vleesch en het fabriceeren van worst;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 November 1901, no. 101;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Januari 1902, no. 6549, afd. B. B.;

Overwegende dat evenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren is genomen krachtens de Algemeene Politieverordening voor de gemeente Haren;

dat bedoelde verordening van krachtens haar genomen besluiten geen beroep bij Ons openstelt;

Gezien voormelde Politieverordening;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 9 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 9 Januari 1902, no. 18, houdende beschikking op *het beroep van T. Bos te Groningen, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren dd.* 1 *November* 1901, *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene slachterij van koeien, kalveren, varkens en schapen, tot het drogen van vleesch en het fabriceeren van worst enz.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 551.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door T. Bos, te Groningen, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren, dd. 1 November 1900, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene slachterij voor koeien, kalveren, varkens en schapen, tot het drogen van vleesch en tot het fabriceeren van worst enz.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Juli 1901, no. 101;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 17 December 1901, La. A, afd. H. en N.;

Overwegende dat naar luid van art. 8, 3de lid der Hinderwet het gemeentebestuur van Haren in casu zorg had behooren te dragen, dat hunne aan hoofde dezes vermelde beschikking ook in de gemeente Groningen werd bekend gemaakt;

dat het gemeentebestuur van Haren zulks echter heeft nagelaten;

dat krachtens art. 15, 1e lid der Hinderwet, het beroep van eene beslissing als de hierbedoelde, openstaat binnen 14 dagen na de afkondiging en dus niet voor deze kan worden toegelaten;

dat appellant mitsdien zijn beroep tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren heeft ingesteld vóórdat de bij de wet voorgeschreven termijn van beroep was ingetreden;

Gezien evengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 9 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. **van 11 Januari 1902, no. 5, betreffende** *het adres van het Bestuur der R.-K. Werklieden-vereeniging, „St.-Joseph" te Culemborg in zake de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem dd.* **10** *Augustus* **1901,** *op zijn verzoek om het gebouw bij die Vereeniging in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* **4 § 2** *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 905.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien een aan Ons overgelegd adres van het bestuur der Roomsch-Katholieke Werklieden-Vereeniging St. Joseph te Culemborg, in zake de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem, dd. 10 Augustus 1901, no. 1670, op zijn verzoek om het gebouw bij die Vereeniging in gebruik, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 December 1901, no. 235;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 8 Januari 1902 no. 9, Dir. Bel.;

Overwegende dat het bestuur van de Roomsch-Katholieke Werklieden-Vereeniging St.Joseph te Culemborg den 4 Juli 1901 aan den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem heeft gevraagd om zijn gebouw te plaatsen op de lijst, bedoeld bij art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting;

dat bij besluit van 10 Augustus 1901, no. 1670, door den Directeur op dat verzoek afwijzend is beschikt;

dat voornoemd bestuur zich daarop onder dagteekening van 6 September 1901 heeft gewend tot Onzen Minister van Financiën, opdat deze het gebouw op voormelde lijst zou doen plaatsen;

Overwegende dat op dit adres door Ons geene beschikking kan worden genomen;

dat op beschikkingen door een Directeur te dezer zake genomen, volgens art. 4, al. 2, der voormelde wet op de personeele belasting beroep openstaat, doch alleen, naar het uitdrukkelijk voorschrift, bij Ons;

dat voor het naar de Wet bij Ons in te stellen hooger beroep niet kan gelden,

noch daarvoor in de plaats kan treden een adres, hetwelk niet aan Ons is gericht en ingediend, naardien daarmede aan den eisch der wet niet wordt voldaan;

Gezien de wet tot regeling der Personeele Belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat het voorschreven adres van het bestuur van de Roomsch-Katholieke Werklieden-Vereeniging „St. Joseph" te Culemborg, niet kan worden aangemerkt als een bij Ons ingesteld hooger beroep, en dat er mitsdien voor Ons geen grond bestaat daaromtrent een beschikking te nemen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 11 Januari 1902.

WILHELMINA

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 11 Januari 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van het besuur der Schietvereeniging Seyffardt te Maarssen tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Maarsseveen, dd.* 18 *Mei* 1901, *waarbij aan dat bestuur vergunning is geweigerd tot het aanleggen van eene schietbaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 700.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der Schietvereeniging Seyffardt te Maarssen tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Maarsseveen, dd. 18 Mei 1901, waarbij aan dat bestuur vergunning is geweigerd tot het aanleggen van eene schietbaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 December 1901, no. 180;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Januari 1902, no. 240, afd. H. en N.;

Overwegende dat nadat het bestuur der bovengenoemde vereeniging vergunning had aangevraagd tot het aanleggen van eene schietbaan op de perceelen gelegen ten Oosten van het Fort Maarsseveen, bij het kadaster der gemeente van dien naam bekend Sectie B, no. 2783, 2503 en 2504, en nadat tegen die aanvrage bezwaren waren ingebracht, ontleend aan gevaar voor menschen — burgers en militairen — en vee — Burgemeester en Wethouders op 18 Mei 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, uit overweging, dat de aangevoerde bezwaren hun gegrond voorkwamen en dat zij zelf ook gevaar duchtten voor het groote verkeer op den publieken weg (de Vaartdijk), die slechts op 90 à 100 M. afstand van de Schietbaan loopt;

dat het bestuur der Schietvereeniging tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons beroep heeft ingesteld, aanvoerende, dat aan de bezwaren kan worden tegemoet gekomen door een kogelvanger te plaatsen achter de schijf, door het aanbrengen van een plaatijzeren cilindervormige buis, lang 7 M., breed in doorsnede 40 cM., waardoor geschoten zal worden en welke steeds zoo geplaatst moet zijn, dat haar middellijn juist gericht is op het middenpunt van het schijfblad, en door andere voorzorgsmaatregelen; weshalve het bestuur Ons verzoekt, met vernietiging van het bestreden besluit, de gevraagde vergunning alsnog te verleenen;

Overwegende dat bij onderzoek is gebleken, dat aan de bezwaren tegen deze schietbaan op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen;

dat de vergunning dus alsnog voorwaardelijk behoort te worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Maarsseveen van 18 Mei 1901, aan het bestuur der Schietvereeniging Seyffardt te Maarssen, en zijne rechtverkrijgenden, alsnog vergunning te verleenen tot het aanleggen van eene schietbaan op de perceelen, kadaster gemeente Maarsseveen Sectie B, no. 2783, 2503 en 2504, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en onder de volgende voorwaarden:

1°. dat achter de schijf een kogelvanger worde geplaatst, die eene hoogte en breedte heeft van 4 M., achter de schijf ter oppervlakte van 6.25 M^2. van ijzer dik 0.0028 M. en voor het overige van ijzer dik 0.0021 M.; het geheel bevestigd

op een houten schot van planken dik 0.028 M., samen te stellen uit vijf aansluitende gedeelten, waarvan de naden van samenkomst met strookjes ijzer, dik 0.0028 M., moeten worden gedekt;

2°. dat ingeval op meer dan 10 M. afstand geschoten wordt, op 5 M. van den schutter en ter weerszijden van de as van de schietbaan naar aanwijzing een scherm worde ingericht en geplaatst hoog 2 M., breed 1 M., van ijzer dik 0.0021 M. op schotten van planken dik 0.028 M.;

3°. dat de as van de schietbaan, de standplaatsen van den schutter, alsmede die van den kogelvanger en van de schermen op het terrein zichtbaar worden aangegeven, ten genoegen van den door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen Ingenieur;

4°. dat het schieten tijdelijk worde gestaakt zoodra dit door den bestuurder van eenig rij- of voertuig, dat den Maarsseveenschen Vaartdijk berijdt, wordt verlangd, en het bestuur der Schietvereeniging zorg drage, dat gedurende de schietoefeningen zich iemand bevinde op dien dijk, ten einde van dat verlangen aan de personen, die op de schietbaan aanwezig zijn, kennis te geven;

met bepaling, dat de schietbaan zal moeten zijn voltooid en in gebruik genomen binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 11 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Het bestuur van de Schietvereeniging „Seyffardt", goedgekeurd bij Kon. besluit dd. 6 October 1900, Stbl. no. 62, stelt zich voor, behoudens goedkeuring van het gemeentebestuur der gemeente Maarsseveen in de gemeente Maarsseveen op de door voornoemd bestuur namens genoemde schietvereeniging tot na

te noemen doel gehuurde perceelen in eigendom toebehoorende aan de heeren H. Smit te Maarsseveen, G. Griffioen Zuilen, J. van Steyn te Breukelenveen en H. Schoenmaker Ez. te Maarsseveen, welke perceelen gelegen zijn ten Oosten van het fort „Maarsseveen", kadastraal bekend als Sectie B, no. 2763, no. 2503, no. 2504 en op te richten een schietbaan waar met geweren en revolvers van Rijksmodel en Rijksmunitie zal worden geschoten op vaste staande schijven. Voldoende waarborgen voor veiligheid van personen en nabij gelegen eigendommen zullen getroffen worden, zooals de nevensgaande doorsneeteekening en verklaring aangeeft.

Maarssen, 27 April 1901.

Namens het Bestuur der Schietvereeniging „Seyffardt",

de voorzitter (get.) Knebel.
de secretaris (get.) Gerlings.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 Januari 1902, no. 28.

Mij bekend
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van J. Nieuwland, te Hof van Delft, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd. 9 October* 1091, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 28 December 1901, afd. Dir. Bel., no. 79, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Nieuwland, te Hof-van-Delft, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel Choorstraat no. 29 te Delft, dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is op 18 Juni 1901 aangevraagd, op grond dat de aangeslagene

op 17 Juni bovengenoemd perceel verlaten had en te Rijswijk was gaan inwonen.

De Directeur heeft overwogen, dat adressant op 17 Juni ll. bij anderen is gaan inwonen, doch dat de overige leden van het gezin, zijne vrouw met zoon en dochter te Delft het perceel zijn blijven bewonen; dat de bovengenoemde leden van het gezin het pand Choorstraat no. 29, bestaande uit perceel woning, perceel bestemd om gemeubileerd verhuurd te worden en perceel winkel den 15den Juli ll. in den zin der wet hebben ontruimd en binnen zes weken daarna hebben betrokken het pand Choorstraat no. 28, bestaande uit perceel woning en perceel bestemd om gemeubileerd te worden verhuurd; dat voor het perceel winkel binnen 6 weken geen ander of hetzelfde perceel in gebruik is genomen; weshalve de Directeur heeft besloten den „adressant voor het perceel woning en meubilair geene en voor het perceel winkel een ontheffing te verleenen ten bedrage van f 1.09½ in hoofdsom en opcenten".

Van deze uitspraak, gedaan in overeenstemming met de uitgebrachte adviezen, is de aangeslagene bij H. M. in beroep gekomen, door middel van een adres, waaruit zijn min gelukkig huwelijksleven blijkt.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur geadviseerd daarop afwijzend te beschikken, vermits appellant, die niet wettelijk gescheiden is, voor de belasting aansprakelijk blijft.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog van den appellant een schrijven ontvangen, gedagteekend 3 Januari 1902, waarin hij op eene gunstige beslissing aandringt.

De APPELLANT beantwoordt een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van de weduwe C. L. van Altenburg, te Gouda, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 9 *October* 1901 *op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 23 December 1901, afd. Dir. Bel., no. 51, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de weduwe C. L. van Altenburg, te Gouda, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel Sluisweg 30 te Dordrecht, dat zij heeft verlaten.

Deze aangeslagene heeft de ontheffing aangevraagd op grond dat zij op 9 Mei de gemeente Dordrecht heeft verlaten en te Gouda (Korte Groenendaal 5) bij hare dochter is gaan inwonen.

De ontheffing is geweigerd, op grond dat blijkens de uitgebrachte adviezen de adressante, na in de maand Mei ll. het perceel wijk E Sluisweg no. 30 rood te Dordrecht te hebben ontruimd, niet is gaan inwonen, maar binnen zes weken een deel van het perceel wijk I no. 5 te Gouda heeft betrokken, en er alzoo van toepassing van art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) geen sprake kan zijn.

Van des Directeurs uitspraak is de wed. Van Altenburg bij de Koningin in beroep gekomen, waarbij zij de waarheid heeft volgehouden van hetgeen zij in de aangifte had medegedeeld en H. M. verzocht heeft, haar alsnog ontheffing te verleenen.

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur, nadat een nader onderzoek was ingesteld, geadviseerd aan appellante — van wie gebleken was dat zij inderdaad bij hare dochter was gaan inwonen — eene ontheffing te verleenen in evenredigheid van zeven maanden, ten bedrage van f 4.79 in hoofdsom en opcenten.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van de appellante, gedagteekend 31 December 1901, die te kennen geeft, dat zij eigenlijk reeds te Dordrecht inwoonde, namelijk bij haren zoon, en dat zij reeds sinds tien jaar voortdurend onder dokters handen is en dus op zestigjarigen leeftijd niet licht tot depothoudster zou worden aangesteld.

IV. *De reclame van J. Simmes te Afferden (gem. Bergen) betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasporteerden milicien H. Simmes.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 24 December 1901, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van J. Simmes te Afferden (gem. Bergen), betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden milicien H. Simmes.

Nadat genoemde J. Simmes voor zijn zoon Hendrikus pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 23 October

1901, no. 11, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 11 September 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 7 maanden beloopt; dat hij, geboren 24 November 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 19 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 5 September 1901, La. A, no. 901, en 7 October 1901, La. A, no. 901, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 11 November 1901, IIIe afd., no. 20, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van zijn zoon door den dienst zijn ontstaan.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vierde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 29 *Januari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referdarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 11 Januari 1902, no. 23, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van A. Kooistra, gewezen hoofd der openbare lagere school te Hogebeintum (gemeente Ferwederadeel.)*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 949.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van A. Kooistra, gewezen hoofd der openbare lagere school te Hogebeintum (gemeente Ferwerderadeel);

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 30 Augustus 1901, no. 8;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies 18 December 1901, no. 242;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Januari 1902, no. 9219, afd. Ond.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op de pensioenaanvrage van genoemden Kooistra afwijzend te beschikken, op grond dat hij, geboren 16 Juli 1850, na een diensttijd bij het openbaar lager onderwijs van 31 jaren en 7 maanden, bij besluit van den Raad der gemeënte Ferwederadeel, dd. 9 Maart 1901, no. 8, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten der provincie Friesland, wegens het geregeld misbruik maken van sterken drank, met ingang van 1 Mei 1901 is ontslagen; dat belanghebbende den vijfenzestigjarigen leeftijd niet heeft volbracht; dat hij geen ontslag heeft bekomen op grond dat hij uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt was, weshalve belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat blijkens eene door hem overgelegde verklaring van den arts A. N. Vechtman, te Ferwerd, hij wegens psychische gebreken ongeschikt is tot het geven van onderwijs;

Overwegende dat, wat genoemde arts ook moge verklaard hebben, belanghebbende niet is ontslagen op grond dat hij uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt was, zoodat hij, in verband met de omstandigheid dat hij den 65-jarigen leeftijd niet had volbracht, aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de aanvrage om pensioen van A. Kooistra voornoemd, niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 11 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. **van 11 Januari 1902, no. 31, houdende beschikking op** *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder J. van Velzen, te Acquoy.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 948.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder J. van Velzen te Acquoy;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 16 Augustus 1901, no. 15;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 December 1901, no. 241;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 3 Januari 1902, no. 20, Posterijen en Tel., en van Onzen Minister van Financiën van den 8 Januari 1902, no. 65*a*, Generale Thesaurie;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 September 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 229, onder inhouding op dat pensioen van een bedrag van f 6.75 wegens nog verschuldigde pensioensbijdragen ad 2 % van eene belooning van f 125 per jaar, als bestelhuishouder te Acquoy over het tijdvak van 1 April 1867 tot 1 October 1870; op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 2 Juli 1901, no. 2388, afdeeling Posterijen en Telegraphie, met ingang van 1 September 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 35 jaren en 2 maanden; dat hij, geboren 21 Augustus 1834, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 September 1896 tot 1 Juli 1898 f 325, van 1 Juli 1898 tot 1 April 1899 f 350, van 1 April 1899 tot 1 September 1901 f 450; zoodat 1/60 van de middelsom ad f 389.16⅔, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 6.48¹¹/₁₈ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*a* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 228.09½;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de berekening van belanghebbende's pensioen door den Pensioenraad met juistheid is geschied;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan J. van Velzen, eervol ontslagen brievengaarder te Acquoy, met ingang van 1 September 1901, een pensioen toe te kennen van f 229 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

'S-Gravenhage, den 11 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 14 Januari 1902, no. 20, houdende beschikking op *het beroep van I. van der Sluis, te Meppel, tegen de besluiten van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 22 Juni en 19 Augustus 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 944.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door I. van der Sluis, te Meppel, tegen de besluiten van Burgemeesters en Wethouders dier gemeente, dd. 22 Juni 1901, no. 38/4 en 19 Augustus 1901, no. 50/6, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij in het pand aan de Touwstraat, Wijk 5, no. 26;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 December 1901, no. 249;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Januari 1902, no. 235, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, voor zooveel het beroep tegen het eerstgenoemde besluit gericht is, het niet binnen den termijn, in art. 15 der Hinderwet bepaald, is ingesteld; dat toch genoemd besluit den 26 Juni 1901 is afgekondigd en het adres van beroep eerst op 7 September 1901 bij Ons is ingekomen;

dat ook, wat betreft appellants beroep tegen het tweede der bovengenoemde besluiten, een niet-ontvankelijk-verklaring moet worden uitgesproken, vermits hij van dat beroep niet overeenkomstig art. 15, tweede lid, der Hinderwet, aan het gemeentebestuur van Meppel heeft kennis gegeven;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in het door hem ingestelde beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 14 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

4o. van 15 Januari 1902, no. 29, houdende beschikking op *de reclame van den gepensionneerden machinist 1e klasse A. Avis, te Apeldoorn, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 972.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden machinist 1e klasse A. Avis te Apeldoorn, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 18 September 1901, no. 4, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 257;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 10 Januari 1902, Bureau B, no. 48;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht dat de tijd door belanghebbende, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127) 15 jaren, 3 maanden en 20 dagen beloopt, waarvan 5 jaren, 1 maand en 20 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 2 maanden en 26 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht; dat hij, geboren 3 September 1874, den ouderdom van 26 jaren heeft vervuld en uithoofde van verminking, veroorzaakt door gevorderde militaire diensten, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens voortdurend gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke verminking de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 19 Juli 1901 en dat derhalve, vermits het voor de betrekking, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat A, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 550 beloopt, hem als pensioen toekomt $15^{110}/_{360}$ dertigste van dat bedrag ad f $280.60^{5}/_{7}$ of f 281, verhoogd met f 75 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen; zoodat hem volgens de artt. 26*b*, 39 en 44bis der wet met ingang van 16 Augustus 1901 een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 356;

dat, nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 10 October 1901, no. 38, met ingang van 16 Augustus 1901 op grond van lichaamsgebreken een pensioen was verleend van f 356 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne verminking van dien aard is, dat hij geen handenarbeid kan verrichten zonder pijn te gevoelen en dat de toestand van zijn rechterwijsvinger zoodanig is, dat hij kan gelijk gesteld worden met iemand die het gebruik van een der ledematen mist; weshalve hij verzoekt dat hem een pensioen moge worden toegekend naar art. 16 der wet;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant slechts voortdurend gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, terwijl door reclamant wel wordt beweerd, doch uit bovenvermeld rapport geenszins blijkt, dat reclamants verminking van dien aard is, dat hij aanspraak zou hebben op het in vorengenoemd art. 16 vermeld verhoogd pensioen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 15 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 16 Januari 1902, no. 54, houdende beschikking op *het beroep van M. Hirsch, te 's-Hertogenbosch tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar dd. 30 Augustus 1901. op zijn aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 899.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Hirsch, te 's-Hertogenbosch, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 30 Augustus 1901, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting, ingevolge art. 63 § 1 der wet van 16 April

1896 (Stbl. no. 72), voor het perceel Hinthamerstraat no. 45 te 's-Hertogenbosch;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 December 1901, no. 232;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 11 Januari 1902, no. 7, Dir. Bel.;

Overwegende dat onder dagteekening van 22 April 1901 de ontheffing is aangevraagd op grond dat het genoemde pand sedert 2 April niet meer door den aanvrager bewoond was en slechts als pakhuis gebruikt werd, en dat adressant zijn nieuw huis reeds voor de belasting had aangegeven;

dat de Directeur bij uitspraak van 30 Augustus 1901 de ontheffing heeft geweigerd, daarbij overwegende dat het pand A 45 te 's-Hertogenbosch bestaat uit twee perceelen, waarvan het eene als woning, het andere als winkel werd gebruikt; dat voor eerstgenoemd gedeelte geen ontheffing kan worden verleend, omdat binnen zes weken na het verlaten der woning een ander perceel is betrokken; dat ook voor het perceel „winkel" geen aanspraak op ontheffing volgens art. 63 § 1 der genoemde wet bestaat, vermits bij onderzoek gebleken is, dat genoemd gedeelte nà het overbrengen der woning in het pand A no. 25*a*, bij adressant als „winkel", althans als „lokaal tot uitstalling" in gebruik is gebleven;

dat M. Hirsch van de uitspraak des Directeurs bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij op 1 April een nieuw pand, A 25 Hinthamerstraat, heeft betrokken en het pand A 45 slechts als étalage gebruikt heeft van 1 April tot 14 April, maar niet langer dan tot 1 April als verkooplokaal of als woonhuis; weshalve appellant verzocht, dat hem de gevraagde ontheffing alsnog mocht worden verleend;

Overwegende dat bij nader onderzoek is gebleken, dat van de twee perceelen waaruit pand A 45 in de Hinthamerstraat te 's-Hertogenbosch bestaat, dat hetwelk als winkel is gebruikt, vóór het einde der maand Mei dezes jaars in den zin der wet geheel is ontruimd;

dat, met het oog op die ontruiming wel sinds het begin van April dezes jaars een nieuw pand A 25*a* in de Hinthamerstraat door appellant is betrokken, doch dat voor dit tweede te 's-Hertogenbosch toen in gebruik genomen perceel, door hem sedert dien tijd dan ook opnieuw personeele belasting is verschuldigd, en daarin allerminst ligt opgesloten, dat binnen zes weken *na* de ontruiming van het bovenbedoelde winkelperceel in pand A no. 45 een ander afzonderlijk perceel door appellant in gebruik zou zijn genomen;

dat appellant dus, wat het door hem in de maand Mei ontruimde winkel-

personeel betreft, aanspraak heeft op ontheffing van zijn aanslag over zeven maanden;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, appellant over de maanden Juni-December 1901 ontheffing te verleenen van personeele belasting, ten bedrage van f 19.12 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 16 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

60. van 21 Januari 1902, no. 18, houdende beschikking op *het beroep van A. Westerhof, hoofd der openbare lagere school te Marum, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 6 *September* 1901, *waarbij deze zich onbevoegd hebben verklaard te beschikken op zijn verzoek om de betrekking van Agent der Nationale Levensverzekeringbank te Rotterdam te mogen bekleeden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 924.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. Westerhof, hoofd der openbare lagere school te Marum, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 6 September 1901, no. 7, 3e afd., waarbij genoemd college zich onbevoegd heeft verklaard te beschikken op zijn verzoek om de betrekking van Agent der Nationale Levensverzekeringbank te Rotterdam te mogen bekleeden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 December 1901, no. 240;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1902, no. 9290, afd. Ond.;

Overwegende dat A. Westerhof, hoofd der openbare lagere school te Marum, bij adres dd. 28 Augustus 1901, aan Gedeputeerde Staten van Groningen heeft verzocht hem, voor zoover betreft het waarnemen van het Agentschap van de Nationale Levensverzekeringbank te Rotterdam, vrijstelling te verleenen van het verbod in art. 36, 1e lid, der wet op het Lager Onderwijs;

dat Gedeputeerde Staten bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit aan Westerhof hebben bericht, dat zij niet bevoegd waren de verlangde vrijstelling te verleenen, op grond dat het waarnemen van het door hem bedoeld agentschap niet daarstelt het bekleeden van een ambt of bediening, weshalve art. 36, 2de lid, der wet in casu niet kan worden toegepast;

dat Westerhof van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, Ons verzoekende het te willen vernietigen, eventueel te verbeteren, en hem alsnog de gevraagde dispensatie te verleenen;

Overwegende dat, waar bij art. 36 der wet op het Lager Onderwijs den onderwijzers wordt verboden „ambten of bedieningen te bekleeden", volgens het Nederlandsche taaleigen, aan de uitdrukking „bediening" geheel dezelfde algemeene beteekenis valt te hechten als door het meer dagelijks voorkomend spraakgebruik aan het woord „betrekking" wordt toegekend, terwijl noch de herkomst, noch de blijkbare bedoeling dezer wetsbepaling eenigen grond opleveren voor de juistheid der aan het bestreden besluit ten grondslag liggende meening, dat onder bedoeld verbod slechts het bekleeden van zóódanige betrekkingen zou zijn te begrijpen als door eene burgerlijke of kerkelijke overheid zijn opgedragen en niet op eene contractueele rechtsverhouding berusten;

dat Gedeputeerde Staten van Groningen zich derhalve ten onrechte onbevoegd hebben verklaard om te beschikken op appellants verzoek om vrijstelling van dit verbod, ten einde als agent der Nationale Levensverzekeringbank te Rotterdam te kunnen optreden, zoodat daarop thans door Ons een beschikking dient te worden genomen;

dat bedoeld verzoek evenwel niet voor inwilliging vatbaar is, vermits — gelijk reeds vroeger door Ons met uitvoerige uiteenzetting van redenen is beslist — de aard der betrekking van agent eener levensverzekeringmaatschappij in strijd is te achten met de welbegrepen behartiging der belangen van het onderwijs;

Gezien de wet op het lager onderwijs, gelijk die laatstelijk is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 10 September 1901 (Stbl. no. 208);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep gegrond te verklaren en met vernietiging van het be-

streden besluit, afwijzend te beschikken op appellants verzoek om vrijstelling van het verbod, vervat in art. 36 der wet op het lager onderwijs, ten einde als agent der Nationale Levensverzekeringbank te Rotterdam te kunnen optreden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 21 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 21 Januari 1902, no. 22, houdende beschikking *op de beroepen van H. van Buuren, N. Jongerius Bzn. en G. Gurtzgen, allen te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 28 *September* 1901, *waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van een teer- en asphaltkokerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 20.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door H. van Buuren, door N. Jongerius Bzn. en door G. Gurtzgen, allen te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 28 September 1901, no. 22, Fabrieken, waarbij aan den laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van een teer- en asphalt-kokerij op een perceel aan de Zonstraat, kadastraal bekend gemeente Abstede, Sectie C, no. 2795;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 261;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 17 Januari 1902, La. N, afdeeling H. en N.;

Overwegende dat, nadat voor de bovengenoemde inrichting vergunning was

aangevraagd, Burgemeester en Wethouders deze, niettegenstaande de bezwaren door H. van Buuren, N. Jongerius Bzn. en anderen ingebracht, op 28 September 1901 hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de vloeren in de werkplaatsen moeten zijn van onbrandbaar materiaal;

2°. de stookplaatsen der smeltketels moeten buiten de werkplaats zijn aangebracht;

3°. de deuren toegang gevende van de kleine werkplaats naar de groote werkplaats en van de groote werkplaats naar het magazijn moeten van ijzer zijn, terwijl daarbij geen stijlen of drempels van brandbaar materiaal mogen worden gebezigd;

4°. de scheidingsmuren tusschen de werkplaatsen onderling en tusschen de groote werkplaats en het magazijn moeten door het dak als brandgevels zijn opgetrokken;

5°. voor brandstof mag niets anders worden gebruikt dan cokes, steenkolen, turf of hout;

6°. de rook van de vuurhaarden der ketels moet worden geleid naar een schoorsteen, welke moet zijn opgetrokken in metselwerk tot ten minste 35 M. boven den beganen grond;

7°. de beide smeltketels en fornuizen, thans aanwezig op het kadastrale perceel gemeente Abstede, Sectie C, no. 962, moeten zijn weggenomen;

dat tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons beroep is ingesteld door:

a. H. van Buuren, te kennen gevende, dat de oprichting dezer inrichting groote schade zal toebrengen aan de bleekerij, die hij houdt op een perceel onmiddellijk grenzende aan dat waarop de fabriek zal worden geplaatst, daar de neerslaande rook, roet en vuil de kleeren op de bleekerij zullen bevuilen en het afval van de fabriek het water tusschen de beide perceelen gelegen, waarin hij de kleeren moet spoelen, zal verontreinigen, washalve appellant verzoekt, dat het besluit van Burgemeester en Wethouders worde vernietigd;

b. N. Jongerius Bzn., die als eigenaar van bovenbedoelde bleekerij dezelfde bezwaren oppert en bovendien bevreesd is voor schade en hinder voor zijne kweekerij van groenten op zijnen mede in de onmiddellijke nabijheid gelegen warmoeziersgrond; weshalve deze appellant verzoekt, dat het bestreden besluit vernietigd en de gevraagde vergunning geweigerd worde;

c. den aanvrager zelf, die verzoekt, dat de zesde voorwaarde zoodanig worde gewijzigd, dat in plaats van een schoorsteen van ten minste 35 M. hoogte er een van ten minste 15 M. hoogte worde voorgeschreven, en daarbij aanvoert, dat in deze inrichting de beweegkracht niet door een stoommachine, maar uit-

sluitend door handenarbeid wordt voortgebracht en ten hoogste 3 Hectoliter steenkolen 's daags in de vuurhaarden zal worden gestookt;

Overwegende dat blijkens ingesteld deskundig onderzoek aan de bezwaren van de appellanten H. van Buuren en N. Jongerius Bzn., voor zoover zij gegrond zijn, door de aan de vergunning verbonden voorwaarden op voldoende wijze wordt tegemoet gekomen;

dat voorts te dien einde de zesde voorwaarde, waartegen het beroep van G. Gurtzgen is gericht, behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Utrecht, de daartegen ingestelde beroepen ongegrond te verklaren;

met bepaling wijders dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen zes maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 21 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van M. Paperel te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 28 *September* 1901, *waarbij de voorwaarden, waaronder aan de firma M. Paperel en Co. bij hun besluit van* 11 *Juli* 1896 *vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomververij en chemische wasscherij, met eenige nieuwe worden aangevuld.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 Januari 1902, no. 270, afd.

H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Paperel te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 28 September 1901, no. 15652/6680 P. W., waarbij de voorwaarden, waaronder aan de firma M. Paperel en Co. bij hun besluit van 11 Juli 1896, no. 10231/3597 P. W., vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomververij en chemische wasscherij in het perceel Wagenaarstraat no. 11, met eenige nieuwe worden aangevuld.

De nieuwe voorwaarden zijn opgelegd naar aanleiding van eene ingekomen klacht, nadat de Directeur van het Bouw- en Woningtoezicht en de houdster der vergunning waren gehoord.

Zij luiden als volgt:

(1) dat de bestaande vloer in de houten loods worde opgeruimd en worde vervangen door een waterdichten steenen vloer met waterdichte opstanden tegen de houten wanden van de loods, ter hoogte van ten minste 0.50 Meter;

(2) dat deze vloer naar het midden afwaterend (op afschot) worde gelegd naar een te maken waterdichte kolk met stankscherm en dekrooster, welke kolk door eene ondergrondsche waterdichte leiding in verbinding moet worden gebracht met een tegen den voorgevel van perceel Wagenaarstraat 11 te plaatsen ijzeren scheppput met stankscherm, volgens de teekening door Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vastgesteld;

(3) dat deze scheppput door eene waterdichte leiding in verbinding worde gesteld met het gemeenteriool in de Wagenaarstraat;

(4) dat de leiding moet bestaan uit gegoten ijzeren in- en uitwendig geasphalteerde buizen of in- of uitwendig verglaasde ijzeraarden buizen, hebbende eene inwendige middellijn van ten hoogste 0.125 M.

Burgemeester en Wethouders hadden daarbij overwogen, dat over de werking der inrichting, meer speciaal over den afvoer van het fabriekswater, klachten waren ingekomen; dat bij het hunnerzijds ingesteld onderzoek de gegrondheid dier klachten gebleken was; en dat de afvoer van het fabrieks- en ander water uit de inrichting plaats had op eene wijze die geacht kon worden hinder van ernstigen aard voor de omwonenden te veroorzaken.

Tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders heeft M. Paperel beroep bij de Koningin ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de nieuwe voorwaarden hem voorkomen onnoodig te zijn opgelegd, niet practisch uitvoerbaar zijn en appellants bedrijf geruimen tijd zullen doen stilstaan; dat de uitreiking van het besluit niet heeft plaats gehad ingevolge de bepalingen der Hinderwet, daar uit niets blijkt wanneer het besluit ter kennisse van den concessionaris is ge-

bracht en wanneer dus de termijn van hooger beroep ingaat; weshalve appellant H. M. verzoekt, het bestreden besluit te vernietigen, subsidiair de nieuw gestelde voorwaarden te wijzigen.

Het adres van beroep is in handen gesteld van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, die Burgemeester en Wethouders van Amsterdam gehoord en den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat geraadpleegd hebben.

Burgemeester en Wethouders geven te kennen, dat het beroep huns inziens moet worden afgewezen.

De Hoofdingenieur heeft ter plaatse een onderzoek ingesteld en acht den waterafvoer en de inrichting van den vloer thans hoogst onvoldoende. Z. i. zijn echter appellants bezwaren niet geheel ongegrond en zijn Burgemeester en Wethouders in hunne eischen verder gegaan dan noodig is.

Naar zijn gevoelen behooren de voorwaarden te worden gewijzigd en te luiden als volgt:

1°. dat de bestaande vloer in de houten loods worde opgeruimd en vervangen door een waterdichten steenen vloer met waterdichte opstanden tegen de houten wanden van de loods, met de bovenkanten liggende op eene hoogte van ten minste 0.17 M. boven dien vloer;

2°. dat deze vloer afwaterend (op afschot) worde gelegd, hetzij naar een in de wasscherij reeds bestaande dan wel naar een daarin alsnog te maken waterdichte kolk, waarin een stankscherm en waarop een dekrooster, welke kolk verder door een ondergrondsche waterdichte leiding in verbinding staat of moet worden gebracht met een andere bestaande behoorlijk af te dekken waterdichte kolk met een stankscherm, en

3°. dat, alvorens het waschwater in deze laatstgenoemde kolk mag worden geleid, de huisrioolleiding, welke deze kolk met het gemeenteriool verbindt, behoorlijk waterdicht is of anders behoorlijk ten genoegen van den Directeur van het Gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht van Amsterdam waterdicht is gemaakt.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met dit advies. Zij leggen een schrijven over van den Inspecteur van den Arbeid, die verklaart, dat de voorwaarden door den Hoofdingenieur voorgesteld, z. i. de naleving van de eischen, gesteld uit kracht van de Veiligheidswet, niet onmogelijk zullen maken.

Bij de stukken is een proces-verbaal, door den Hoofdinspecteur van Politie, chef der 2de afd., opgemaakt, waaruit blijkt, dat op 3 October 1901 aan M. Paperel van het besluit door Burgemeester en Wethouders genomen, is kennis gegeven.

De beslissing ten aanzien van dit beroep is verdaagd bij Kon. besluit van 8 Januari 1902, no. 22.

L. VAN DER TAS DZN., architect te Amsterdam, licht als gemachtigde van den appellant het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, de Staatsraden ASSER en DE NERÉE VAN BABBERICH en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van S. de Jong, te 's-Gravenhage tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 6/9 *September* 1901, *waarbij hem vergnnning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van rundvee en schapen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 Januari 1902, no. 271, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door S. de Jong, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6/9 September 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van rundvee en schapen in het perceel 176 Spui.

Bij adres dd. Juli 1901 heeft S. de Jong evenvermelde vergunning aan Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage verzocht.

Nadat door eigenaren en bewoners van perceelen in de onmiddellijke nabijheid van dat, voor de inrichting bestemd, tegen de voorgenomen oprichting bezwaren waren ingebracht, en de waarnemende Inspecteur voor het Geneeskundig Staatstoezicht voor Zuid-Holland inwilliging van het verzoek stellig had ontraden, hebben Burgemeester en Wethouders bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning geweigerd, op grond, dat de deuren van de slachtplaats, die overigens geheel is ingesloten, uitkomen op een overdekt binnenplaatsje; dat de verlichting gebrekkig is en dat de ventilatie bijna alles te wenschen zal overlaten; dat mitsdien de bewoners der omliggende huizen, thans reeds gehinderd door luchtbederf uit de vele naburige slachtplaatsen en paardenstallen, van den stank uit de gevraagde slachterij met veestalling grooten overlast zullen ondervinden; en dat alzoo schade aan de gezondheid en hinder van ernstigen aard in den zin van art. 11, lett. *b* en *c* der Hinderwet van de gevraagde inrichting te vreezen zijn.

Van dit besluit is S. de Jong tijdig in beroep gekomen bij H. M., daarbij aanvoerende, dat de bij Burgemeester en Wethouders ingebrachte bezwaren zeer overdreven zijn, en dat de beweringen van Burgemeester en Wethouders, als zouden de deuren van de slachtplaats op een overdekt plaatsje uitkomen, de

verlichting gebrekkig zijn en de ventilatie bijna alles te wenschen overlaten, onjuist zijn.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat adviseert, na een plaatselijk onderzoek te hebben ingesteld, de gevraagde vergunning alsnog te verleenen onder de volgende voorwaarden:

1°. In het bedoelde perceel mag geen vee worden gestald. Het vee moet binnen twee uur na aanvoer worden geslacht.

2°. De slachtplaats zoowel als de overdekte binnenplaats moet worden voorzien van een waterdichten gemetselden vloer, bestaande uit een platte laag met een halve steens rollaag van waalklinkers in sterke tras, waarover een laag van portland-cement.

3°. De afvoer van het water, gebruikt tot reiniging der slachtplaats, moet geschieden door een of meer waterdicht bewerkte putten, loozende in een waterdicht riool, dat met het bestaande gemeentelijke rioolstelsel wordt in verbinding gebracht.

4°. Het bloed moet in een afzonderlijken waterdichten put of bak worden opgevangen en evenals de afval binnen drie uren na iedere slachting worden verwijderd.

5°. De wanden der slagerij moeten rondom ter hoogte van 2 Meter met verglaasde tegels worden bezet.

6°. De zolder en de scheidingsmuur met de verdere betimmeringen van de tot slachtplaats bestemde localiteit moeten geheel worden opgeruimd.

7°. Door het dak van de slachterij moet een luchtkoker worden aangebracht, opgaande tot ten minste één Meter boven de nok van het hoogste aangrenzende perceel en wijd ten minste 30 bij 30 c.M., met inwendig geheel gladde wanden.

8°. In de afscheiding van de slachterij met de overdekte binnenplaats moeten ijzeren luchtroosters worden aangebracht tot een gezamenlijke oppervlakte van minstens 30 vierkante decimeters, met de bovenkanten niet hooger dan 0.80 M. boven den vloer.

9°. In het perceel mag niet meer dan 6 stuks vee in de week worden geslacht, runderen en schapen te zamen gerekend.

10°. Gedurende den tijd dat geslacht wordt, moeten de deur- en raamopeningen zoowel van de slachterij als van de overdekte binnenplaats geheel gesloten worden gehouden.

11°. Het vee moet worden aangevoerd door de gang van het aangrenzend perceel en niet anders dan tusschen 6 en 7 uur voormiddags of tusschen 5 en 6 uur des namiddags.

12°. Bij mogelijke verontreiniging van de bedoelde gang door het vervoer van

vee of van bloed en afval, moet zij onmiddellijk voldoende worden gereinigd.

Brengen de omringende slagerijen ernstig luchtbederf te weeg, dan acht de Hoofdingenieur dit geen reden om de oprichting *dezer* slagerij te weigeren.

Ernstig luchtbederf is niet aan een slagerij inhaerent, en de Hoofdingenieur ziet niet in waarom — indien men het bewuste lokaal geheel voor slachtplaats gebruikt, zonder veestalling, en zorgt voor goede ventilatie en goede riolering — deze slagerij noodzakelijk een ernstige bron van luchtbederf zou zijn.

Gedeputeerde Staten zijn het met den Hoofdingenieur niet eens. Hun komt het voor, dat verleening der vergunning zou leiden tot eene opeenhooping van slachtplaatsen op eene betrekkelijk kleine oppervlakte; hetgeen een allerongunstigsten invloed op de hygiëne daar ter plaatse zou uitoefenen.

De APPELLANT licht zijn beroep toe, dat bestreden wordt door S. A. MOL JR. en W. MOL. Voorts beantwoordt hij eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad HUBER.

IV. *De reclame van den tijdelijk-gepensionneerden wachtmeester der Koninklijke Maréchaussée E. Geirnaerdt, te Sas van Gent, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 30 December 1901, 1e afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden wachtmeester der Koninklijke Maréchaussée, E. Geirnaerdt, te Sas van Gent, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 16 October 1901, no. 12, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 1 September 1901, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 369 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 246, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 1 September 1897 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) voor de eerste maal bij Kon. besluit van 17 Augustus 1897, no. 34, een tijdelijk pensioen is verleend van f 369 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 September 1897 en wel bij een diensttijd van 20 jaren en 3 maanden, waarvan hij 7 jaren en 9 maanden in zijn laatstbekleeden graad van wachtmeester der maréchaussée heeft gediend, uithoofde van lichaamsgebreken, niet

ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 22 Juli 1897, lett. A, no. 976, terwijl zijn pensioen in 1898, 1899 en 1900 telkenmale opnieuw voor een jaar is verleend tot gelijk bedrag; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan sinds de laatste maal dat hem bij Koninklijk besluit van 16 October 1900, no. 27, een tijdelijk pensioen is verleend van f 369, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 3 October 1901, La. A, no. 1044; dat het voor den graad waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 440 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt ½ van dat bedrag, ad f 220, verhoogd met $^7/_{60}$ van die som, ad f 25.66⅔; weshalve hem volgens de artt. 25*d*, 39, 42 en 45 der wet opnieuw een tijdelijk pensioen kan worden verleend, doch thans van f 246 voor den tijd van één jaar.

Nadat bij Koninklijk besluit van 25 October 1901, no. 46, aan den belanghebbende met ingang van 1 September 1901 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 246 voor den tijd van één jaar, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

V. *De reclame van den gepasporteerden huzaar W. Kaspers te Gasselter-Nijeveenschemond (gem. Gasselte), betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 3 December 1901, Ie afd., no. 5, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden huzaar W. Kaspers te Gasselter-Nijeveenschemond (gem. Gasselte), betreffende zijne aanspraak op pensioen.

Nadat genoemde Kaspers pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 4 September 1901, no. 9, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 19 Juli 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 8 maanden beloopt; dat hij, geboren 2 Februari 1877, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 24 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 29 Juni 1901, La. A, no. 618, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 21 September 1901, IIIe afd., no. 47, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij „in dienst ongelukkig is geworden".

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vijfde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 5 *Februari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. Schorer.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De Voorzitter doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 20 Januari 1902, no. 13, houdende beschikking op ***het beroep van F. Mijnlieff Fzn. te Krimpen a/d IJssel, en anderen, allen eigenaren of gebruikers van gronden gelegen buiten den Schielandschen Zeedijk tusschen den dijk en de rivier, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.*** **16** ***April*** **1901** ***tot goedkeuring van eene algemeene keur voor het Hoogheemraadschap Schieland.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 870.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door F. Mijnlief Fz. te Krimpen a/d. IJssel, en anderen, allen eigenaren of gebruikers van gronden, gelegen buiten den Schielandschen zeedijk, tusschen den dijk en de rivier, tegen het besluit

van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 16 April 1901, tot goedkeuring der op 26 Maart te voren door de Vereenigde Vergadering vastgestelde Algemeene Keur voor het Hoogheemraadschap Schieland;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 142;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 16 Januari 1902, La. C, afdeeling Waterstaat A.;

Overwegende dat ingevolge het bepaalde bij art. 16 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) door de Vereenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap Schieland, op 26 Maart 1901, opnieuw is vastgesteld eene algemeene keur voor dat Hoogheemraadschap, welke door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland werd goedgekeurd bij hun besluit van 16 April daarop volgende;

dat nademaal door Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland op 6 Mei 1901 van die goedkeuring openbare aankondiging was gedaan, F. Mijnlief Fz en anderen, van gemeld besluit tijdig bij Ons in beroep zijn gekomen bij wege van een adres, waarin zij, op grond hunner reeds bij Gedeputeerde Staten aangevoerde en Ons nog nader ontvouwde bezwaren tegen art. 9 van voormelde keur, Ons verzochten, het door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland genomen besluit, dd. 16 April 1901, tot goedkeuring dier keur, te vernietigen;

dat door bedoeld art. 9 het bestaande, reeds in de oude keur op den Schielandschen zeedijk van het jaar 1622 voorkomend verbod, om zonder toestemming van Dijkgraaf en Hoogheemraden *buiten Schieland* te vervoeren klei- en aardspecie uit de buitendijksche gronden en rietvelden, in dien zin is gewijzigd, dat het voortaan zonder zoodanige toestemming verboden zou zijn *anders dan ten behoeve der dijken van Schieland* voornoemde speciën te vervoeren;

dat, naar het oordeel van appellanten, in deze wijziging van het bestaande aloude verbod eene ongeoorloofde verzwaring ligt opgesloten van den plicht tot aardlevering, waarmee hunne buitendijksche gronden sinds eeuwen reeds waren en, volgens de artt. 155 en 156 van Schieland's reglement, ook thans nog zijn belast;

dat toch die veranderde inhoud van art. 9 der keur, naar hunne overtuiging, 1° is in strijd met het uitdrukkelijk voorschrift, vervat in de laatste zinsnede van art. 68 der wet op de onteigening, zooals dit artikel is gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1861 (Stbl. no. 54), en 2° bevat eene voor het dijksbelang van Schieland in het geheel niet noodige nadere beperking in de vrije beschikking over hun eigendom, zoodat, met het oog op de waarde-vermindering, welke hunne buitendijksche gronden dientengevolge zullen ondergaan, voornoemde bepaling naar de meening van appellanten tot eene even onwettige als onre-

delijke benadeeling hunner geldelijke belangen zal leiden, waartoe Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hunne medewerking niet hadden mogen noch behooren te verleenen;

dat alzoo in de eerste plaats door Ons valt te beslissen de vraag, of, waar in Schieland tot dusver slechts was verboden het vervoeren van klei- of aardspecie uit de buitendijksche gronden en rietvelden *naar elders*, de Vereenigde Vergadering van genoemd Hoogheemraadschap de grens harer wettelijke bevoegdheid heeft overschreden, toen zij, bij art. 9 de nieuwe keur, dit van ouds bestaande verbod uitbreidde tot elk vervoer „*anders dan ten behoeve van de dijken van Schieland*";

Overwegende te dien aanzien, dat volgens art. 83 van Schieland's reglement, in verband met de bepalingen der wet tot uitvoering van art. 191 der Grondwet, de eenige grond, waarop de wettigheid van voornoemd art. 9 in redelijkheid kan worden in twijfel getrokken en door appellanten dan ook bij uitsluiting is bestreden, gelegen is in het bepaalde bij art. 68 der wet tot regeling der onteigening ten algemeenen nutte, voorschrijvende dat, na de afkondiging van laatstgenoemde wet, geene „nieuwe verplichting" tot levering van grondspecie zonder vergoeding of wel tegen een vasten prijs door gewoonte of verordening zou kunnen worden gevestigd;

dat het hier derhalve de vraag geldt, of de gewijzigde inhoud van art. 9 der algemeene keur van Schieland kan geacht worden op de buitendijksche gronden en rietvelden te hebben gevestigd eenige „nieuwe verplichting" van den aard als, sinds de afkondiging der wet op de onteigening, volgens art 68 dier wet, niet meer door gewoonte of verordening kan worden opgelegd;

dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch uit de geheele geschiedenis der totstandkoming van evengenoemd wetsartikel geene andere gevolgtrekking is af te leiden, dan dat men daarbij heeft willen uitmaken, dat, sinds het uitgraven van grond ter verkrijging van specie voor den aanleg, het herstel of het onderhoud van dijken, door de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 125) onder het begrip van *onteigening* is gebracht, geen nieuwe verplichting tot levering van grond anders dan met inachtneming van het daaromtrent bepaalde in artt. 65 tot en met 67 dier wet, bij gewoonte of verordening kan zijn of worden gevestigd;

dat alzoo, in ieder geval, geheel buiten het voorschrift der laatste zinsnede van art. 68 der wet op de onteigening valt elke niet van de wetgevende macht afkomstige beperking des eigenaars in de vrije beschikking over zijn grond, welke, zooals de bij art. 9 van Schieland's nieuwe algemeene keur vastgestelde verbodsbepaling, duidelijk het tegendeel van eenige eigendomsontzetting beoogt,

immers juist de strekking heeft om den eigenaar te verplichten niet tot eenige afgraving van zijn land over te gaan, tenzij het bestuur van het waterschap, waarin dat land gelegen is, daartoe zijne toestemming heeft gegeven;

dat deze verbodsbepaling nu, wel is waar, geen ander doel heeft dan om voor het onverminderd behoud der tot Schieland behoorende buitendijksche gronden en rietvelden slechts zóó lang te waken, als dit Hoogheemraadschap zelf geen behoefte mocht hebben, op die gronden het haar toekomend recht tot aardhaling uit te oefenen, doch dat daaruit allerminst kan worden afgeleid, dat in dezen maatregel tot verzekering eener doeltreffende uitoefening van laatstbedoeld recht, zoo vaak zulks in de toekomst aan Dijkgraaf en Hoogheemraden noodig mocht blijken, eene, zij het ook slechts gedeeltelijke en eventueele, eigendomsontzetting zou zijn gelegen, van den aard, als volgens art. 68 der wet op de onteigening, sinds de afkondiging dier wet, hier te lande niet meer door gewoonte of verordening kan worden opgelegd;

dat toch de, bij art. 9 van Schieland's nieuwe keur, door de Vereenigde Vergadering vastgestelde en bij het bestreden besluit goedgekeurde verscherping van het aloude verbod, om zonder toestemming van Dijkgraaf en Hoogheemraden buiten Schieland klei- of aardspecie uit de buitendijksche gronden en rietvelden te vervoeren, naar waarheid slechts dient om, op meer afdoende wijze dan waartoe Dijkgraaf en Hoogheemraden onder vigeur der tot dusver bestaande verbodsbepaling in staat waren, te verhoeden dat de eigenaars dier buitengronden, door zelve hun land af te graven of te doen ontgronden, aan voornoemd waterschapsbestuur ooit de mogelijkheid zouden kunnen ontnemen, daarop later, bij zich voordoende behoefte, het recht tot aardhaling uit te oefenen, hetwelk Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland alsdan mochten wenschen te doen gelden krachtens de van ouds bestaande bijzondere verplichting, welke, volgens artt. 155 en 156 van Schieland's reglement, behoudens tegenbewijs, rust op alle gronden, liggende buiten den hoogen zeedijk langs de Maas en den IJssel, en die voor geen der gronden, waarop het verbod van art. 9 der nieuwe algemeene keur toepasselijk zal wezen, door appellanten wordt ontkend;

dat op grond van een en ander, de door art. 9 van meergemelde keur, den eigenaars der buitengronden opgelegde beperking in de vrije beschikking over hun goed, als enkel strekkende om aan Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland de mogelijkheid eener doeltreffende uitoefening van het *uit anderen hoofde* aan hen toekomend recht tot aardhaling te verzekeren, dus moet geacht worden een voor het behoud van de veiligheid der hoofdwaterkeering van het Hoogheemraadschap ontegenzeggelijk nuttige maatregel te zijn, waartoe de vereenigde

vergadering van Schieland, krachtens de haar — volgens artt. 1 en 4 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) juncto art. 83, van Schielands' reglement — toekomende bevoegdheid, in het huishoudelijk belang der door haar bestuurde instelling alleszins gerechtigd was, en waartegen noch aan het bepaalde bij art. 68 der wet op de onteigening, noch aan eenig ander wettelijk voorschrift, een gegrond bezwaar kan worden ontleend;

Overwegende ten aanzien van het door appellanten tegen het bestreden besluit in de tweede plaats aangevoerde bezwaar der onnoodigheid van het in meergenoemd art. 9 gesteld verbod en der daarmee gepaard gaande onbillijkheid van de nadeelige geldelijke gevolgen, welke voor hen uit de verscherping daarvan zijn te duchten, dat voor de juistheid dezer door appellanten gestelde bewering, in hun tot Ons gericht adres worden aangevoerd de drie volgende gronden:

a. dat het voorschrift van art. 9 niet noodig is en niet strekt ter voorkoming van gevaar voor den dijk, want dat daarin wordt voorzien door de bepaling van art. 6;

b. dat met de waardevermindering, die het gevolg zal zijn van de verscherping van het verbod van het oude art. 9, uit den aard der zaak geen rekening is gehouden bij de taxatie der belastbare opbrengst der buitendijksche gronden en rietvelden, zoodat de eigenaren dier gronden dubbel worden getroffen;

c. dat bij gewonen waterstand er voor Schieland overal grond te verkrijgen is, evengoed en beter dan die uit de buitendijksche gronden en rietvelden en dat, is er overloop of doorbraak, die buitendijksche gronden onder water staan en dus voor aardlevering niet gebezigd kunnen worden;

dat de zooeven onder *a* vermelde grond in het geheel niet ter zake dienende kan worden geacht, vermits, naar luid van art. 155 van Schieland's reglement, „*Alle* gronden, liggende buiten den hoogen zeedijk langs de Maas en den IJssel, „behoudens tegenbewijs, aardplichtig zijn", terwijl art. 8 der Algemeene Keur van Schieland — uitsluitend ter beveiliging van het dijkslichaam tegen het gevaar van verzakking ten gevolge van uitgravingen in zijn onmiddellijke nabijheid — alleen binnen 10 Meter uit de buitendijksloot, het graven, zoden steken en baggeren verbiedt;

dat evenmin, op den hierboven, onder letter *b* vermelden grond, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan den gewijzigden inhoud van meergenoemd art. 9 der Algemeene Keur van Schieland, hunne goedkeuring hadden behooren te onthouden, aangezien tegen iedere nieuwe beperking in de vrije beschikking des eigenaars over zijn goed, welke door zoodanige openbare macht, als daartoe volgens de Grondwet de bevoegdheid heeft, bij wet of verordening mocht worden vastgesteld, volkomen hetzelfde bezwaar aangevoerd zou kunnen worden, en

het tot dusver zeker nog niemand in den zin is gekomen de bevoegdheid onzer met wetgevend gezag bekleede openbare besturen tot het vaststellen en onmiddellijk invoeren van zoodanige beperkingen in twijfel te trekken, op grond dat daarmee nog geene rekening was kunnen gehouden worden bij de laatste schatting der belastbare opbrengst van het gebouwde of ongebouwde;

dat, wat eindelijk den hierboven onder letter *c* vermelden grond betreft, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bij hun te dezer zake aan Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid overgelegd ambtelijk bericht van 18/22 Juni 1901, volkomen terecht er op hebben gewezen, dat de langs Maas en IJssel gelegen, jegens Schieland aardplichtige, buitendijksche gronden, al mogen zij bij hooge vloeden tijdelijk onderloopen, bij ebbe in den regel weder bovenkomen en dan gebruikt kunnen worden om daaruit de noodige specie voor den dijk te kunnen aanvoeren, zoodat noch in het feit, dat die gronden bij „overloop of doorbraak onder water staan en dan voor aardlevering niet gebezigd kunnen worden", noch in de omstandigheid, „dat bij gewonen waterstand er voor Schieland overal elders ook grond te verkrijgen is, even goed en beter dan die uit de buitendijksche gronden en rietvelden", voor Gedeputeerde Staten een gegronde reden kon zijn gelegen, aan de in art. 9 der nieuwe Algemeene Keur voorkomende bepaling, strekkende tot behoud van dien aan Schieland aardplichtigen grond, hunne goedkeuring te onthouden;

dat daartoe te minder aanleiding bestond, waar het aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bekend was, dat, ten gevolge der dijkverzwaring van Schieland's hoogen zeedijk in de jaren 1889 en 1891, de voorraad tot aardhaling beschikbaren buitendijkschen grond belangrijk was verminderd, en dat juist deze laatste omstandigheid de Vereenigde Vergadering van evengenoemd Hoogheemraadschap de wenschelijkheid had doen inzien eener scherpere verbodsbepaling tegen het vervoer van specie uit de buitendijksche gronden en rietvelden, dan tot dusver in Schieland gegolden had;

dat op grond van al het bovenstaande, Gedeputeered Staten van Zuid-Holland, bij het bestreden besluit terecht hunne goedkeruing hebben verleend aan de op 26 Maart 1901 door de Vereenigde Vergadering van Schieland vastgêstelde Algemeene Keur van dit Hoogheemraadschap;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139), ter uitvoering van art. 191 der Grondwet, en het bij Koninklijk besluit van 17 December 1851, no. 21, goedgekeurd Reglement voor het Hoogheemraadschap van Schieland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 20 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

2o. van 21 Januari 1902, no. 21, houdende beschikking op *het beroep van H. Keune, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 20 *September* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 980.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Keune, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 20 September 1901, no. 12473/5396, P. W., waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij in het perceel Goudsbloemstraat no. 39;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 260;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 17 Januari 1902, no. 247, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat H. Keune bij adres, dd. Juni 1901, aan Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vergunning heeft verzocht om in het perceel Goudsbloemstraat no. 39 aldaar eene veldsmidse te plaatsen;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij Burgemeester en Wethouders geene bezwaren zijn ingebracht;

dat Burgemeester en Wethouders bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit

de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat bij adressant het voornemen bestaat, de veldsmidse te plaatsen in het voorvertrek van genoemd perceel en den rook der smidse af te voeren door een rookvang, in aansluiting met eene horizontale buisleiding te verbinden met een bestaanden schoorsteen in het achtervertrek van dat perceel; dat de voorgestelde wijze van afvoer van den rook der smidse als onvoldoende moet worden beschouwd en de vrees wettigt, dat bij inwilliging van het verzoek, door de bewoners der perceelen, belendende aan of gelegen in de omgeving van het perceel, voor de inrichting bestemd, hinder van ernstigen aard zoude worden ondervonden ten gevolge van den onvoldoenden afvoer van den rook; en dat door het stellen van voorwaarden niet aan den voorschreven hinder tegemoet te komen is;

dat H. Keune van dit besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de door Burgemeester en Wethouders in dat besluit uitgesproken vrees ongegrond is, daar zijn perceel afgescheiden is van andere huizen;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig plaatselijk onderzoek is gebleken, dat het onderwerpelijk perceel onmiddellijk grenst aan andere bebouwde perceelen, doch geheel door eigen muren is omgeven; dat geen hinder te vreezen is van rook, die ten gevolge van het niet of onvoldoend trekken van den schoorsteen zich onmiddellijk buiten den schoorsteen om, in de werkplaats en vandaar, hetzij door de zoldering, ten laste van de bovenbewoners van het perceel zelf, dan wel door openstaande vensters of deuren, ten laste van de omwonenden, in de straat zou verspreiden; vermits de rookgeleiding — een wijde kachelpijp, uitmondende in den schoorsteen van appellants woonkamer — van de niet groote veldsmidse — welke niet meer rook ontwikkelt dan een gewone huiskachel — trek genoeg heeft om allen rook af te voeren, zonder dat zich daarvan een merkbare, althans hinderlijke, hoeveelheid in de werkplaats zal ontlasten;

dat er onder die omstandigheden voor Burgemeester en Wethouders geen genoegzame reden bestond om de gevraagde vergunning te weigeren, en deze alsnog door Ons voorwaardelijk behoort te worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam, dd. 20 September 1901, no. 12473/5396 P. W., aan H. Keune en zijne rechtverkrijgenden vergunning te verleenen tot oprichting van eene smederij, in het perceel Goudsbloemstraat no. 39, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de navolgende voorwaarden:

1°. dat de smidse minstens 0.5 M. van de muren verwijderd worde geplaatst;

2°. dat de vloer onder en ter breedte van 1 M. langs de smidse, van steenen in metselspecie worde gemaakt;

3°. dat ter plaatse waar de kachelpijp door den binnenmuur gaat, in dien muur een dubbele kachelbus met breede randen worde aangebracht;

met bepaling wijders dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 4 weken na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 21 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Amsterdam, Juni 1901.

WelEd. Achtbaren Heeren Burgemeester en Wethouders der gemeente Amsterdam.

WelEd. Achtbare Heeren.

Ondergeteekende wenscht te plaatsen in het perceel Goudsbloemstraat 39, een Veldsmid tot het verwerken van ijzerwerken en het smeden daarvan.

De door hem in deze inrichting te verrichten werkzaamheden behooren niet tot de bepalingen vervat in de Veiligheidswet van 20 Juli 1895;

en verzoekt hiervoor van Uw Edel Achtbaren de vergunning te ontvangen.

Hetwelk doende,

Uw Ed.Achtb. dw. dienaar,

H. KEUNE.

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 Januari 1902, no. 21.

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 22 Januari 1902, no. 14, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden brigadier der Koninklijke Maréchaussée Th. Jansen te Heerenveen betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 976.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden brigadier der Koninklijke Maréchaussée Th. Jansen, te Heerenveen, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 7 Augustus 1901, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 254;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 17 Januari 1902, Ie afd., no. 48;

Overwegende dat, nadat genoemde Jansen pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 18 Mei 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts 14 jaren, 3 maanden en 24 dagen beloopt, waarvan echter wegens niet binnen zes maanden gevolgd reëngagement, 2 jaren, 1 maand en 6 dagen slechts voor de helft in rekening kunnen komen, zoodat de militaire diensttijd mitsdien een tijdvak uitmaakt van 13 jaren, 3 maanden en 6 dagen, van welken tijd hij 7 jaren en 6 maanden in zijn laatstbekleeden graad van brigadier heeft gediend; dat hij, geboren 17 October 1860, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 40 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-genees-

kundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 Maart 1901, La. A, no. 86, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 23 Augustus 1901, IIIe afd., no. 27, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan en niet toelaten, dat hij arbeid verricht, waarbij slechts een weinig krachtsinspanning vereischt wordt;

Overwegende dat, daargelaten de vraag of reclamants gebreken door den dienst zijn ontstaan, hij blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Januari 1902.

WILHELMINA

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

4o. van 23 Januari 1902, no. 20, houdende beschikking op *het beroep van K. van Bourgondiën Czn. en anderen te Hillegom, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 13 *Augustus* 1901, *waarbij in verband met de*

omlegging van een gedeelte van den Loosterweg, eene wijziging van den ligger der wegen en voetpaden van de gemeente Hillegom wordt vastgesteld.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang **1901**, blz. **941.**)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door K. van Bourgondiën Cz. en anderen, te Hillegom, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Augustus 1901, B, no. 2983, 1e afd., G. S., no. 9, waarbij, in verband met de omlegging van een gedeelte van den Loosterweg, eene wijziging van den ligger der wegen en voetpaden van de gemeente Hillegom wordt vastgesteld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 244;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Januari 1902, no. 192, afd. Wat. A.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Hillegom op 25 Januari 1901 een besluit heeft genomen, volgens welk de firma's Gebroeders Veldhuizen van Zanten te Lisse en Hagedoorn en Co. te Hillegom een gedeelte van den Loosterweg zullen mogen omleggen;

dat, vermits Burgemeester en Wethouders hierop niet dienovereenkomstig ingevolge art. 3, 11e lid, van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland eene wijziging van den ligger ten aanzien van den onder no. 17 voorkomenden Loosterweg hebben vastgesteld, Gedeputeerde Staten zulks krachtens het 7e lid van genoemd artikel bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben gedaan, onder bepaling, dat deze wijziging eerst zal ingaan nadat Gedeputeerde Staten, Burgemeester en Wethouders gehoord, zullen hebben verklaard, dat de in de wijziging als Loosterweg III omschreven weg voor het verkeer geopend kan worden;

dat Gedputeerde Staten bij hun desbetreffend besluit hebben overwogen, dat het aanbrengen van bedoelde wijziging billijk is, opdat genoemde firma's vooraf de zekerheid hebben, dat het doel, dat zij met het aanleggen van een nieuw wegsgedeelte met brug beoogen — het onttrekken van het tegenwoordige wegsgedeelte aan zijne bestemming als weg — door dien aanleg bereikt zal zijn; dat de bezwaren door aangelanden van den Loosterweg tegen de ontwerp-wijziging ingebracht, uitsluitend gericht zijn tegen het besluit van den Raad van Hillegom, tot omlegging van den weg; dat geen enkel algemeen belang zich evenwel tegen die omlegging verzet; dat voor enkelen de af te leggen weg met ongeveer 250 Meter wordt verlengd, maar dat daartegenover staat, dat voor anderen de

af te leggen weg gelijkelijk wordt verkort; dat de wijziging eerst ingaat wanneer het nieuwe wegsgedeelte behoorlijk is aangelegd, zoodat geen vrees behoeft te bestaan voor een minder bruikbaren weg, en dat er derhalve geen termen zijn, den ligger, ten aanzien van de vermelding van den Loosterweg, niet in overeenstemming te brengen met het besluit door den Raad van Hillegom op 25 Januari 1901 genomen;

dat K. van Bourgondiën Cz. en anderen van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat zij schade zullen lijden door de bedoelde omlegging van den Loosterweg III, omdat de weg naar hunne tuinen, lang 288 Meter, met 259 M. wordt verlengd, zoodat, wanneer die weg meermalen daags wordt afgelegd, veel tijd daardoor verloren gaat; dat de omlegging dan ook niet van algemeen belang is, maar slechts in het belang is van twee personen;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten bij hun bestreden besluit, krachtens art. 3, 7e lid, van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland, eene wijziging hebben gebracht in den ligger der wegen en voetpaden van de gemeente Hillegom ten aanzien van den onder no. 17 voorkomende Loosterweg;

dat die wijziging slechts strekt om genoemden ligger in overeenstemming te brengen met het besluit van den Raad der gemeente Hillegom, op 25 Januari 1901 genomen, en Gedeputeerde Staten op goede gronden hebben geoordeeld, dat er geen omstandigheden waren die zich verzetten om bedoelde regularisatie van den ligger tot stand te brengen;

Gezien het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 23 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

W. VAN BYLANDT.

5o. van 23 Januari 1902, no. 21, houdende beschikking op *het beroep van G. J. Beerthuis, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd.* 21 *Augustus* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene kalkblusscherij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 945.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. J. Beerthuis, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 21 Augustus 1901, no. 11718/5049 P. W., waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van een kalkblusscherij op het erf van perceel Driehoekstraat no. 5;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 250;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 20 Januari 1902, no. 220, afd. H. en N.;

Overwegende dat tegen het verleenen van deze vergunning bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan brandgevaar, alsmede schade aan de gezondheid en hinder door verspreiding van kalkstof;

dat Burgemeester en Wethouders, bij beschikking van 21 Augustus 1901, no. 11718/5049 P. W., de gevraagde vergunning hebben geweigerd, uit overweging dat de ligging van het erf, waarop de inrichting zal gevestigd worden, zoodanig is, dat de omwonenden, meer in het bijzonder de bewoonsters van de hofjes aan de Palmgracht 28 tot en met 38 en 20 tot en met 26, van de kalkstof, die zich zal verspreiden bij het storten van de kalk in den bluschbak, hinder van ernstigen aard zullen ondervinden, en dat door het stellen van voorwaarden aan dezen hinder niet is tegemoet te komen;

dat de aanvrager bij Ons van dat besluit is in beroep gekomen, aanvoerende, dat hij slechts voor eigen gebruik in zijn vak van metselaar kalk wenscht te blusschen, tot eene hoeveelheid van ten hoogste 100 hectoliter in 't jaar, waarvoor hij niet meer dan vier dagen noodig heeft; dat geen stof verspreid zal worden, daar het kalkkluiten zijn die in den bluschbak geworpen worden; dat de afstand tusschen dien bak en de genoemde perceelen aan de Palmgracht ten minste 10 M. bedraagt en een 4 M. hooge muur zijn erf van die hofjes scheidt; dat hij desnoods bereid is, het blusschen alleen des nachts te doen

geschieden, en den muur zooveel hooger op te trekken, als zal blijken wenschelijk te zijn; weshalve hij verzoekt dat, met vernietiging van het bestreden besluit, hem alsnog vergunning worde verleend tot het oprichten van eene kalkblusscherij op het erf van perceel Driehoekstraat 5 te Amsterdam;

Overwegende dat uit een ingesteld plaatselijk onderzoek is gebleken, dat aan de tegen de aanvrage om vergunning aangevoerde bezwaren kan worden tegemoet gekomen door het stellen van voorwaarden, waardoor tevens de zekerheid zal worden verkregen, dat de hoeveelheid der te blusschen kalk zoo gering zal zijn, dat daarvan geen hinder voor de in de nabijheid wonenden te vreezen is;

dat als het meest afdoende middel ter bereiking van dit doel moet worden aangemerkt de bepaling, dat de tot het blusschen van kalk bestemde put eene zoodanige grootte zal moeten hebben dat hij niet meer dan 50 hectoliter kalk kan bevatten;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, den appellant voor hemzelven en zijne rechtverkrijgenden vergunning te verleenen tot het oprichten van eene kalkblusscherij op het erf van perceel Driehoekstraat no. 5 te Amsterdam, overeenkomstig de aangehechte beschrijving en plattegondteekening en onder voorwaarde, dat de voor het blusschen van kalk bestemde put eene grootte zal moeten hebben die niet toelaat daarin meer dan 50 hectoliter kalk te blusschen;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht uiterlijk binnen drie maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 23 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Beschrijving aangaande de aanvrage van ondergeteekende om kalk te blusschen. De plaats waar het plan is om de put te maken is op een groot terrein in de Driehoekstraat 5. Rondom afgezondert en afgescheiden door pakhuis en scheidingmuren van bewoonde aangrenzende perceelen.

Het doel is om de geleschte kalk te gebruiken voor de kleine karweitjes van dag tot dag.

De put moet ongeveer 50 H. L. kunnen bevatten. Hoogstens twee maal per jaar zal het vereischt worden te blusschen. Kalk gezeefd of zoogenaamd droog gebluscht, wat stof verwekt, dat brengt mijn bedrijf niet mede om het ooit te doen. Zulks geschied dus niet.

Het nat blusschen, of het lesschen beter gezegd van de kalk, geeft geen stof zooals zeeven van de kalk, alleen een weinig verdampen van water, wat hoegenaamd niet schadelijk of gevaarlijk is.

Inmiddels in afwachting,

Uw Ed. dw. dr.,
G. J. BEERTHUIS.

Amsterdam, 25 Juni 1901.
Adres v. Oldenbarneveldtstraat 41.

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 Januari 1902, no. 21.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 23 Januari 1902 no. 22, houdende beschikking *op de beroepen van Burgemeester en Wethouders van Warmond en Burgemeester en Wethouders van Sassenheim tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 3 *September* 1901, *waarbij gelast is dat de Warmonderdamsche weg voor zooveel onder elke gemeente gelegen, vóór* 1 *December* 1901 *in behoorlijken staat worde gebracht, met aanwijzing van het college van Burgemeester en Wethouders in elke gemeente als het bestuur dat voor de uitvoering van den last moet zorgen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 950.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ.. ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door Burgemeester en Wethouders van Warmond en Burgemeester en Wethouders van Sassenheim, tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 3 September 1901, B, no. 3219, 1e afd., G. S., respectievelijk nos. 48/4 en 48/2, waarbij gelast is, dat de Warmonderdamsche Weg, voor zooveel onder elke gemeente gelegen, vóór 1 December 1901 in behoorlijken staat worde gebracht, met aanwijzing van het College van Burgemeester en Wethouders in elke gemeente als het bestuur, dat voor de uitvoering van den last moet zorgen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 245;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 20 Januari 1902, no. 207, afdeeling Waterstaat A.;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bij hun eerstvermeld besluit 1°. hebben gelast, dat de Heeren- of Warmonderstraatweg en de Warmonderdamsche weg onder Warmond vóór 1 December 1901 in behoorlijken staat worden gebracht; 2°. Burgemeester en Wethouders van Warmond hebben aangewezen als het Bestuur, dat voor de uitvoering van dezen last moet zorgen; daarbij overwegende, dat blijkens rapport van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, genoemde wegen, vermeld op den legger der wegen en voetpaden der gemeente Warmond onder de nos. 1 en 2, in slechten staat verkeeren; dat ook, blijkens het proces-verbaal der schouwen, den 28 Februari 1901 en den 27 Augustus daaraanvolgende door het gemeentebestuur gedreven, de toestand al dien tijd gebrekkig was en nog is, en dat volgens den legger de erven van den Graaf W. A. W. van Limburg Stirum met den onderhoud van deze straatwegen belast zijn, en Burgemeester en Wethouders over die wegen het beheer voeren;

dat Gedeputeerde Staten bij hun 2e hierboven vermeld besluit 1°. hebben gelast, dat de Warmonderdamsche weg onder Sassenheim vóór 1 December 1901 in behoorlijken staat worde gebracht; 2°. Burgemeester en Wethouders van Sassenheim hebben aangewezen als het bestuur, dat voor de uitvoering van dezen last moet zorgen; daarbij overwegende dat, blijkens rapport van den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, de Warmonderdamsche weg, vermeld op den legger der wegen en voetpaden der gemeente Sassenheim onder no. 11, in slechten staat verkeert; dat na den schouw, den 20 Juni 1901 door Burgemeester en Wethouders gedreven, blijkens hun schrijven, dd. 20 Juli 1901,

no. 253, binnen den bij den schouw gestelden termijn geen verbeteringen zijn aangebracht, en dat volgens den legger de erven van de Ambachtsvrouwe van Warmond, de Baronesse Douairière van Leijden, met den onderhoud van den straatweg belast zijn, en Burgemeester en Wethouders van Sassenheim over dien weg het beheer voeren;

dat van deze twee besluiten van Gedeputeerde Staten, Burgemeester en Wethouders van Warmond en Burgemeester en Wethouders van Sassenheim respectievelijk bij Ons in beroep zijn gekomen;

dat Burgemeester en Wethouders van Warmond Ons in hun appellatoir adres verzoeken, hen van den door Gedeputeerde Staten opgedragen, hierboven genoemden last te ontheffen; daarbij aanvoerende, dat bij art. 4 van het Koninklijk besluit van 10 Februari 1843, no. 58, — waarbij aan de Baronesse Douairière van Leijden vergunning is verleend tot het bestraten van den onder Warmond gelegen weg, leidende van het Warmonderhek naar den grooten weg der 1e klasse no. 4 nabij Sassenheim, met verlof tot het heffen van tol op den hoek van den Warmonderdamschen weg, onder bepaling, dat het recht van tolheffing zou vervallen wanneer de weg niet goed en duurzaam werd onderhouden — Gedeputeerde Staten worden belast met het toezicht over de werken tot aanleg van dien weg en deszelfs onderhoud, terwijl aan Burgemeester en Wethouders van Warmond enkel de schouw over den weg wordt opgedragen; zoodat Gedeputeerde Staten dan ook, zoo noodig, steeds den onderhoudsplichtigen hebben gelast gebreken van den weg te herstellen, en dat Burgemeester en Wethouders mitsdien zich met den hun door Gedeputeerde Staten opgedragen last bezwaard achten; te meer, waar art. 10, sub *c*, van het Reglement op de Wegen en Voetpaden in de provincie Zuid-Holland, aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid toekent om werken ondershands voor rekening van den nalatigen onderhoudsplichtige aan te besteden en de kosten op hem te verhalen; terwijl bovendien de omstandigheid, dat geen tolgeld meer wordt geheven, waardoor de straf tegen het niet behoorlijk onderhouden van den weg door den onderhoudsplichtige op zich zelf is toegepast, de vraag wettigt, of zijne verplichting tot onderhoud van den weg in rechten zal kunnen worden volgehouden, en de door Burgemeester en Wethouders, ten gevolge van den hun door Gedeputeerde Staten verstrekten last, te maken aanzienlijke kosten, op den onderhoudsplichtige zullen kunnen worden verhaald;

dat Burgemeester en Wethouders van Sassenheim Ons in hun appellatoir adres verzoeken hen te ontslaan van de lastgeving, hun door Gedeputeerde Staten opgedragen; daarbij aanvoerende, dat bij meergemeld Koninklijk besluit van 10 Februari 1843, no. 58, de *schouw* van den Warmonderdamschen weg —

voor zoover deze onder Sassenheim is gelegen — „aan het bestuur, daarmede tot dusver belast" — Burgemeester en Wethouders van Sassenheim —, het *toezicht* over aanleg en onderhoud aan Gedeputeerde Staten, en het *onderhoud* aan de Baronesse Douairière van Leijden werden opgedragen; dat, wanneer er aan den weg gebreken waren, den onderhoudsplichtige door Gedeputeerde Staten werd aangeschreven tot herstel over te gaan en het beheer nooit door Burgemeester en Wethouders is gevoerd; en dat Burgemeester en Wethouders meenen in geenen deele bevoegd of verplicht te zijn den hun opgedragen last uit te voeren, al staat op den legger het gemeentebestuur van Sassenheim als beheerder van den weg vermeld; vermits dit eerst is geschied bij besluit van Gedeputeerde Staten, dd. 30 Augustus 1881, terwijl vroeger als beheerder was aangewezen de graaf van Limburg Stirum als rechtverkrijgende van de Baronesse Douairière van Leijden, en in kolom 10 des leggers vermeld wordt, dat omtrent de bescheiden betreffende het beheer niets bekend was;

Overwegende dat, wat betreft de bewering van appellanten — dat bij voormeld Koninklijk besluit van 10 Februari 1843, no. 58, het toezicht over aanleg en onderhoud van de wegen in geschil aan Gedeputeerde Staten, en slechts de schouw over die wegen, voor zoover deze in hunne respectieve gemeenten gelegen zijn, aan appellanten is opgedragen, zoodat Gedeputeerde Staten dan ook, zoo noodig, steeds den onderhoudsplichtigen gelast hebben, gebreken aan die wegen te herstellen — het vaststaat dat, wat ook het geval vroeger moge zijn geweest, blijkens de leggers der wegen en voetpaden in de gemeenten Warmond en Sassenheim, thans Burgemeester en Wethouders dier gemeenten met het beheer over die wegen zijn belast;

dat derhalve — waar nu, naar luid van art. 3, voorlaatste lid, van het Reglement op de Wegen en Voetpaden in de provincie Zuid-Holland, de leggers tot grondslag dienen der toepassing van alle bepalingen van dit Reglement, en art. 10 bepaalt, dat zoo dikwijls aan Gedeputeerde Staten, op een rapport van den Provincialen Waterstaat, blijkt dat een weg niet voldoende wordt onderhouden, Gedeputeerde Staten herstel van het gebrekkige kunnen gelasten binnen een door hen te bepalen termijn; en dat, zoo de last tot herstel een weg betreft, ten opzichte waarvan eene gemeente als beheerster op den legger is vermeld, Burgemeester en Wethouders voor de uitvoering van dien last zorgen, — Gedeputeerde Staten in casu terecht aan appellanten de door hen bestreden lasten hebben opgelegd;

dat, wat overigens het door Burgemeester en Wethouders van Warmond aangevoerde bezwaar betreft, — dat de door hen, ten gevolge van den hun door Gedeputeerde Staten verstrekten last, te maken aanzienlijke kosten, wellicht

niet op de onderhoudsplichtigen zouden kunnen worden verhaald — dit bezwaar in dit administratiefrechtelijk geding niet in aanmerking kan komen;

dat mitsdien de ingestelde beroepen ongegrond zijn;

Gezien het Reglement op de Wegen en Voetpaden in de provincie Zuid-Holland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van de bestreden besluiten van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, te bepalen, dat aan den daarbij gegeven last moet worden voldaan binnen 4 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 23 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 24 Januari 1902, no. 17, houdende beschikking op *het beroep van J. C. H. van Wersch, te Simpelveld, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg dd.* 18 *October* 1901, *waarbij het besluit van den Gemeenteraad in Simpelveld om hem niet als raadslid toe te laten is gehandhaafd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 978.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. C. H. van Wersch, te Simpelveld, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg, dd. 16 October 1901, la. 7294/M., 1e afd., waarbij het besluit van den Gemeenteraad van Simpelveld, om hem niet als raadslid toe te laten, is gehandhaafd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 259;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Januari 1902, no. 336, afd. B. B.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Simpelveld in zijn vergadering van 2 October 1901 heeft besloten Johann Casper Hubert van Wersch, wonende aldaar, niet als raadslid toe te laten, omdat deze, geboren 17 October 1842 te Forst (Duitschland) uit Nederlandsche ouders, weliswaar het Nederlanderschap door geboorte heeft verworven, maar deze nationaliteit verloren heeft, door in 1861, zonder de vereischte Koninklijke toestemming te hebben gevraagd en verkregen, als vrijwilliger dienst te nemen in het Duitsche leger;

dat de niet-toegelatene tegen die beslissing van den Gemeenteraad bezwaren heeft ingebracht bij Gedeputeerde Staten van Limburg, daarbij aanvoerende, dat hij niet als *vrijwilliger* in het Duitsche leger heeft dienst genomen, maar dat zijn dienst als *verplichte* krijgsdienst is aan te merken, vermits hij in de stellige meening verkeerde, dat hij, als zijnde in Duitschland geboren, ook in dat Rijk militieplichten te vervullen had; waarom hij reeds een jaar vóór den militieplichtigen leeftijd als *vrijwilliger* heeft dienst genomen, met het oog op de voordeelen welke aan den vrijwilligen dienst verbonden waren en tevens om te voorkomen, dat een volgend jaar met hem nog een andere broeder voor den dienst bij de militie zou worden opgeroepen;

dat Gedeputeerde Staten op 18 October 1901 hebben besloten, 's Raads beslissing tot niet-toelating van J. C. H. van Wersch als raadslid te handhaven, na te hebben overwogen, dat het vaststaat, dat J. C. H. van Wersch in het jaar 1861 als vrijwilliger heeft dienst genomen in het Duitsche leger, zonder daartoe de vereischte Koninklijke toestemming te hebben verkregen; dat dit feit van vrijwillige dienstneming niet kan teniet gedaan, noch daaraan eene andere beteekenis kan gegeven worden, door de bloote bewering van appellant, als zou deze verbintenis enkel zijn aangegaan met het oog op zekere voordeelen aan deze dienstneming verbonden; dat alzoo J. C. H. van Wersch zonder Koninklijke toestemming zich in vreemden krijgsdienst begeven heeft en bijgevolg, op grond van het bepaalde bij art. 10, 2°. der wet van 28 Juli 1850 (Stbl. no. 44), j°. de overgangsbepaling der wet van 12 December 1892 (Stbl. no. 268), het Nederlanderschap verloren heeft en dus een der vereischten mist om lid van den Gemeenteraad te zijn;

dat Van Wersch van de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat onbetwist is, dat hij, als geboren uit Nederlandsche ouders, vóórdat hij in vreemden krijgsdienst trad, Nederlander was (zie art. 5 Burgerlijk Wetboek, dat ten tijde van appellants geboorte, in 1842, van toepassing was), en alsnu door den Raad het bewijs zal moeten worden

geleverd, dat hij op den aangevoerden grond het Nederlanderschap heeft verloren; dat art. 10, no. 2 der wet van 28 Juli 1850 (Stbl. no. 44) en art. 9, 2°., van het Burgerlijk Wetboek, wel bepaalden, dat men het Nederlanderschap verliest door zich buiten toestemming des Konings in vreemden krijgsdienst te *begeven*, maar niet, dat men door het bloote feit van in vreemden krijgsdienst te zijn geweest, ophoudt Nederlander te zijn; dat zijne ouders, die in 1842 sinds lang in Pruisen gevestigd waren, hem als Pruisische onderdaan beschouwden; dat nog twee broeders van hem ook als dienstplichtig in het Pruisische leger in dienst zijn getreden; dat hij, meenende dienstplichtig te zijn, zich niet aan den dienst heeft durven onttrekken; dat hij van de bevoegdheid, zijn dienst vrijwillig een jaar vroeger aan te vangen, heeft gebruik gemaakt; dat die vrijwilligheid immers alléén het *tijdstip* der dienstneming raakt, doch niet het dienstnemen zelf, en er noch van de zijde zijner ouders, noch van zijn kant eenige wil of bedoeling bestaan heeft, om buiten noodzakelijkheid in vreemden krijgsdienst te doen gaan of te gaan; dat uit verschillende door appellant vermelde feiten blijkt, dat de Pruisische Regeering zijn dienst eveneens als *verplichten* dienst heeft aangemerkt; dat de verzoeker, toen hij in 1861 in dienst trad, minderjarig was, en de driejarige diensttijd reeds in 1864, dus vóór zijne meerderjarigheid, was afgeloopen; dat appellant na zijne vestiging in Nederland dadelijk aan de loting voor de schutterij heeft deelgenomen en gedurende 34 jaar zijn kiesrecht heeft uitgeoefend en in alles als Nederlander behandeld is; weshalve appellant — in zijn beroep gesteund door een wethouder en twee raadsleden, die het appellatoir adres met hem hebben onderteekend — Ons verzoekt, de beslissing van Gedeputeerde Staten te vernietigen, mede te vernietigen het daarbij gehandhaafde besluit van den Raad der gemeente Simpelveld, en dientengevolge te bepalen, dat de verzoeker alsnog als lid van den raad der gemeente Simpelveld worde toegelaten, of zoodanige andere of nadere beslissingen te nemen als Wij zullen vermeenen te behooren;

Overwegende dat uit de overgelegde stukken, als twee brieven van den Königlich Preussische Regierungs-Präsident te Aken, dd. 20 en 27 Augustus 1901, en eene Urlaubs Pass voor onbepaalden tijd, afgegeven den 25 September 1864 aan den nu appellant, door den overste en commandant van het 2e Rheinische Infanterie-Regement no. 28, blijkt, dat de appellant met toestemming van zijnen vader, in 1861 vrijwillig in dienst is getreden bij het Pruisische leger;

dat appellant erkent, dat deze indiensttreding heeft plaats gehad buiten toestemming van den Koning der Nederlanden;

dat al moge die dienstneming, gelijk appellant beweert, geschied zijn door dwaling van appellants ouders, die hem toen ter tijde ten onrechte als Prui-

sisch onderdaan zouden hebben beschouwd, zulks het feit van de indiensttreding niet kan wegnemen;

dat volgens art. 9 van het Burgerlijk Wetboek en art. 10 der wet van 28 Juli 1850 (Stbl. no. 44) — welke beide bepalingen in 1861 geldende waren — de staat van Nederlander wordt verloren door buiten des Konings toestemming zich in vreemden krijgsdienst te begeven;

dat daarom na de dienstneming buiten 's Konings toestemming, de appellant niet kan gerekend worden te zijn Nederlander, welke zijne nationaliteit daarvoor dan ook moge zijn geweest;

dat hiertegen niet afdoet, gelijk appellant beweert, dat hij minderjarig was, toen hij aldus zich vrijwillig in Pruisischen krijgsdienst begaf, omdat hij blijkens zijne aanneming als vrijwilliger tot die dienstneming, met toestemming van zijnen vader, volkomen bevoegd was;

dat leden van den Raad eener gemeente alleen kunnen zijn die ingezetenen der gemeente, die Nederlanders, en in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten zijn;

dat dus te recht de Raad der gemeente Simpelveld den appellant niet als lid van dien Raad heeft toegelaten, en dus evenzeer te recht Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg dit besluit van niet-toelating hebben gehandhaafd;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 24 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

8o. van 24 Januari 1902, no. 38, houdende beschikking op *de reclame van de Wed. C. Moerman, geb. Luining, te Sappemeer, betreffende hare aanspraken op Rijks-weduwenpensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 977.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van de wed. C. Moerman, geb. Luining, te Sappemeer, betreffende hare aanspraken op Rijksweduwenpensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 28 Augustus 1901, no 12, L. W. W.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 256;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 20 Januari 1902, Iste afd., no. 48;

Overwegende dat nadat genoemde weduwe pensioen had aangevraagd, de Militaire pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de belanghebbende Cornelia Luining, geboren 30 Maart 1863, thans weduwe, op 7 Juli 1892 in het huwelijk is getreden met Marines (Marinus) Moerman, overleden 10 Mei 1901; dat haar echtgenoot als brigadier der Koninklijke Maréchaussée aan de onmiddellijke gevolgen van eene op 25 September 1899 door bevolen dienstverrichting bekomen verwonding op 10 Mei 1901 overleden is en dat, vermits de echtgenoot van belanghebbende niet binnen den bij art. 48 der wet tot regeling van de militaire pensioenen der Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), gestelden termijn van één jaar na het ontstaan zijner door bevolen dienstverrichting bekomen verwonding daaraan is overleden, zij geen aanspraak op pensioen kan ontleenen aan eenige bepaling der wet;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 17 September 1901, IIIe afd., no. 19, aan de reclamante was medegedeeld, dat haar verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, zij haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamante, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op hare aanvrage om Rijksweduwenpensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 24 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

9o. van 28 Januari 1902, no. 16, houdende beschikking op *het beroep van G. H. L. Baron van Boetzelaar, te De Bildt, penningmeester van de Diaconessen-inrichting te Utrecht, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 23 *Mei* 1901, *op zijn verzoek om het gedeelte van die inrichting genaamd „het Rusthuis" te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 901.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. H. L. Baron van Boetzelaar, te De Bildt, in qualiteit van penningmeester van de Diaconessen-Inrichting te Utrecht, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 23 Mei 1901, afd. Dir. Bel., no. 233*a*, op zijn verzoek om het gedeelte van die inrichting, genaamd „het Rusthuis", (perceel Pelmolenstraat no. 23), te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2

der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 November 1901, no. 233;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 24 Januari 1902, no. 28, Dir. Bel.;

Overwegende dat, nadat de tegenwoordige appellant verzocht had, dat de perceelen Pelmolenstraat no. 23 (Rusthuis) 34, 36 en 38 (Bethanië), mochten geplaatst worden op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), de Directeur het verzoek heeft afgewezen voor zooveel het op het Rusthuis betrekking had, daarbij overwegende, dat dit perceel voor de toepassing van genoemd wetsartikel geheel op zichzelf moet worden beschouwd; dat het perceel genaamd Rusthuis uitsluitend dient tot huisvesting en verpleging van de oud- en nog werkende zusters van de Diaconessen-inrichting, voor zoover voor de laatste geen plaats is in het hoofdgebouw; dat dusdanige inrichting van geheel particulieren aard, evenals een gewoon pension, niet kan geacht worden te vallen onder art. 4 § 1 litt. *d* der wet; dat toch, waar in die bepaling sprake is van inrichtingen tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, daarmede kennelijk alleen worden bedoeld zoodanige ziekenhuizen of gestichten, die een openbaar of algemeen karakter hebben, dat wil zeggen, die bestemd zijn tot opneming, hetzij van een ieder zonder onderscheid voor wien dat noodig of nuttig wordt geoordeeld, hetzij van personen die tot een dier groote groepen behooren, waarin de bevolking naar leeftijd, maatschappelijken stand of kerkgenootschap is verdeeld;

dat de verzoeker, van die beslissing bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat het gedeelte genaamd „het Rusthuis” één geheel vormt met de Diaconessen-inrichting; dat men geen zieken kan verplegen en evenmin verpleegsters kan vormen, zonder eene behoorlijke huisvesting voor die verplegende zusters; dat deze zusters, eenmaal oud en gebrekkig geworden, nog alle aanspraak hebben op eene goede woning; dat het aantal werkende zusters, die op dit oogenblik in het in 1872 gebouwde Rusthuis gehuisvest zijn, tien, en dat van de rustende zusters twee bedraagt, waaruit volgens appellant duidelijk blijkt, dat ook dat gedeelte van de inrichting wordt gebruikt voor de noodzakelijkste behoeften van de geheele inrichting en daarvan onmogelijk gescheiden kan worden; dat van het Rusthuis geenerlei winst wordt beoogd of gemaakte anders dan ten bate van de inrichting en dat deze zonder dat huis zeer moeilijk zoude kunnen bestaan, weshalve appellant Ons verzoekt het perceel Pelmolenstraat no. 23, bekend onder den naam van Rusthuis, alsnog op de lijst, genoemd in art. 4 § 2 der wet, te doen plaatsen;

Overwegende dat het perceel no. 23, waarvoor appellant plaatsing op de lijst vraagt, tot huisvesting dient van werkende en rustende zusters-diaconessen; dat de werkende zusters-diaconessen wel elders zieken verplegen, doch dat in het perceel no. 23 zelf geen zieken worden verpleegd;

dat het perceel dus niet naar den eisch van art. 4 § 1*d* der genoemde wet uitsluitend wordt gebruikt als inrichting van weldadigheid of tot genezing of verpleging van zieken en gebrekkigen en evenmin gezegd kan worden, dat het als woning van de werkende en rustende zusters-diaconessen uitsluitend wordt gebruikt als inrichting van algemeen nut;

dat er derhalve geen termen zijn om aan appellants verzoek te voldoen ;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden beslissing, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 29 Januari 1902, no. 100, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien L. Groenveld, te IJlst, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 16.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien L. Groenveld, te IJlst, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 9 October 1901, no. 13, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 262;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 24 Januari 1902, Ie afd., no. 60;

Overwegende dat, nadat genoemde Groenveld pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 30 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling van de Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts 1 jaar en 6 maanden beloopt; dat hij, geboren 4 Januari 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uit hoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 30 Juli 1901, La. A, no. 737; zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 1 November 1901, IIIe afd., no. 75, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken in en, naar alle waarschijnlijkheid, door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 29 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 4 Januari 1902 (Stbl. no. 2), houdende beschikking op *de reclame van vrouwe M. W. Brusse, weduwe van den kapitein F. van Laaren, te Amersfoort betreffende hare aanspraken op Rijks-weduwenpensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 500.)

De Minister van Oorlog richtte omtrent deze zaak het volgend rapport tot H. M. de Koningin:

's-Gravenhage, 30 December 1901.

Iste Afd., no. 91.

Onderwerp: Pensioenreclame van de weduwe M. W. van Laaren, geb. Brusse.

Bij kantbeschikking van den Directeur van Uwer Majesteits Kabinet, dd. 13 Augustus j.l., no. 16, werd aan het Departement van Oorlog om consideratiën en advies gezonden het advies van den Raad van State (Afdeeling voor de geschillen van bestuur) van 7 Augustus t. v., no. 107, met daarbij behoorend ontwerp van besluit en verdere bescheiden betreffende de pensioenreclame van de weduwe M. W. van Laaren, geb. Brusse, te Amersfoort.

Gemelde Afdeeling adviseerde, in overeenstemming met het advies van den Militairen Pensioenraad van 13 Februari 1901, no. 6 L. W. W., dat Uwe Majesteit het verzoek van reclamante niet voor inwilliging vatbaar zou verklaren.

Het bij genoemd advies van den Raad van State (Afdeeling voor de geschillen van bestuur) overgelegd ontwerp van besluit luidt als volgt:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van de weduwe F. van Laaren, geb. Brusse, te Amersfoort, betreffende hare aanspraken op Rijksweduwenpensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 13 Februari 1901, no. 6 L. W. W.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Augustus 1901, no. 107;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van

Overwegende dat, nadat genoemde weduwe pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende, geboren 7 Augustus 1863, thans weduwe, op 22 October 1885 in het huwelijk is getreden met Frans van Laaren, overleden 28 October 1900; en dat haar echtgenoot als Kapitein der Infanterie niet in den zin van art. 48 der wet tot regeling van de militaire pensioenen der Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 63) aan de onmiddellijke gevolgen van een gevorderde of bevolene dienstverrichting is overleden, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 27 Februari 1901, IIIe afd., no. 8, aan de reclamante was medegedeeld, dat haar verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, zij haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State, voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat, blijkens het desbetreffend rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, de gebreken waaraan der reclamante echtgenoot overleden is, niet zijn ontstaan in den strijd of door gevorderde of bevolene dienstverrichtingen, binnen een jaar voor het overlijden;

dat nu wel namens reclamante zijn overgelegd adviezen van geneeskundigen, waarin het tegenovergestelde wordt aangenomen, maar dat voormelde Inspecteur, na van die adviezen te hebben kennis genomen, verklaard heeft bij zijn vroeger kenbaar gemaakt oordeel te volharden;

dat, volgens art. 48, 1ste lid der wet op de Militaire Pensioenen bij de Landmacht, het ontstaan der gebreken door den strijd of door gevorderde of bevolene dienstverrichtingen behoorlijk moet zijn erkend en dat, blijkens de op alle mili-

taire pensioenen bij de Landmacht toepasselijke bepaling van art. 22 dier wet, onder die *behoorlijke* erkenning is te verstaan erkenning door militair geneeskundig onderzoek;

dat zoodanige militair-geneeskundige erkenning hier ontbrekende, de reclamante mitsdien geen aanspraak heeft op pensioen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat het verzoek der reclamante voor geene inwilliging vatbaar is.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Tegen den inhoud van dit ontwerp van besluit bestonden bij mij bedenkingen, welke ik mij veroorloofde, bij rapport van 23 Augustus j.l., Ie afd., no. 85, eerbiedig aan Uwe Majesteit kenbaar te maken, met het voorstel, mij te machtigen, de overweging van de onderwerpelijke pensioenreclame, onder mededeeling van de in gemeld rapport vervatte beschouwingen, opnieuw bij meergenoemde Afdeeling van den Raad van State aanhangig te maken.

Krachtens machtiging van Uwe Majesteit, verleend bij Kabinets-rescript van 29 Augustus d.a.v., no. 38, is die nadere aanhangigmaking door mij, bij schrijven van 5 September 1901, Ie afd., no. 68, geschied.

Naar aanleding daarvan heeft de Afdeeling van den Raad van State, voor de geschillen van bestuur aangewezen, het met de bijlagen thans weder eerbiedig hiernevens gevoegd nader advies dd. 2 October j.l., no. 107/30, uitgebracht, waarbij behoort het mede hierbij teruggaand afzonderlijk advies van twee Staatsraden, welk een en ander, van wege Uwe Majesteit, bij kantbeschikking van den Directeur van Hoogstderzelver Kabinet dd. 23 October 1901, no. 32, aan het Departement van Oorlog om consideratiën en advies is gezonden.

Genoemde Afdeeling volhardt, in evengemeld nader advies, bij de zienswijze, door haar bij de eerste behandeling van het verzoek van de weduwe Van Laaren aangenomen.

Gelet op den inhoud van mijn bovenaangehaald rapport van 23 Augustus j.l., Ie afd., no. 85, behoeft het geen betoog, dat ik mij ook met de strekking van dit nader advies niet kan vereenigen, doch ten deze deel in de beschouwingen, vervat in het afzonderlijk advies van de twee bovenbedoelde Staatsraden.

Instemmende met de conclusie van dat afzonderlijk advies, ben ik dan ook van oordeel, dat de reclamante, met afwijking van het advies van den Militairen

Pensioenraad van 13 Februari 1901, no. 6 L. W. W., in het genot van Rijksweduwenpensioen behoort te worden gesteld.

In het eerbiedig vertrouwen, dat Uwe Majesteit zal kunnen instemmen met de bedenkingen, welke mijnerzijds tegen de beide adviezen van meergenoemde Afdeeling van den Raad van State bestaan, veroorloof ik mij zeer eerbiedig de vrijheid, Uwer Majesteit een ontwerp van besluit, strekkende om, op de daarvoor aangevoerde gronden, aan de weduwe M. W. van Laaren, geboren Brusse, pensioen toe te kennen, tot het bedrag, waarop zij naar mijne meening aanspraak heeft, ter bekrachtiging voor te leggen.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Voor eensluidend afschrift,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van vrouwe M. W. Brusse, weduwe van den kapitein F. van Laaren, te Amersfoort, betreffende hare aanspraken op Rijksweduwenpensioen, op grond van de omstandigheid, dat haar echtgenoot, de Kapitein F. van Laaren, voornoemd, met wien zij den 22sten October 1885 in het huwelijk trad, den 28sten October 1900 is overleden binnen een jaar aan de onmiddellijke gevolgen van een bevolen dienstverrichting;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 13 Februari 1901, no. 6, L. W. W.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 7 Augustus 1901, no. 107, en van 2 October 1901, no. 107/30;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 30 December 1901, Ie afd., n. 91;

Overwegende dat, nadat genoemde weduwe pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op hare aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat haar echtgenoot als Kapitein der Infanterie niet in den zin van art. 48 der wet tot regeling van de militaire pensioenen van de Landmacht aan de onmiddellijke gevolgen van eene gevorderde ofebevolen dienstverrichting is overleden, zoodat belang-

hebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

en dat, nadat bij ministerieele beschikking van 27 Februari 1901, IIIe afd., no. 8, aan de reclamante was medegedeeld, dat haar verzoek om pensioen niet voor inwilliging vatbaar was, zij haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat, hoezeer in het desbetreffend rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht wordt aangenomen, dat de gebreken, waaraan de echtgenoot van reclamante overleden is, niet zouden zijn ontstaan in den strijd of door gevorderde of bevolen dienstverrichtingen, nochtans door de officieren van gezondheid, die den echtgenoot van reclamante tijdens de ziekte, welke tot zijn dood geleid heeft, behandelden, zoo stellig mogelijk het tegendeel wordt verklaard, terwijl ook de Chef van het Militair Hospitaal te Utrecht, in welke inrichting de Kapitein Van Laaren van 15 October 1900 tot aan zijn overlijden werd verpleegd, — mede op grond van de verklaringen der militaire autoriteiten, onder wier leiding de bovenbedoelde bevolen dienstverrichting plaats had, stellig van oordeel is, dat de oorzaak der ziekte, waaraan de Kapitein Van Laaren binnen één jaar na het ontstaan daarvan overleden is, aan die dienstverrichting moet worden toegeschreven;

dat voorts uit een sedert door de reclamante overgelegde verklaring van Dr. S. S. Rosenstein, Hoogleeraar aan de Rijks Universiteit te Leiden, blijkt, dat naar de overtuiging van dien deskundige, de ziekte, waaraan meergenoemde Kapitein is overleden, was veroorzaakt in en door den dienst;

dat mitsdien — daargelaten de vraag of met eene *behoorlijke* erkenning van de omstandigheden, welke art. 48 der Militaire Pensioenwet voor het toekennen van militair Rijksweduwenpensioen eischt, *uitsluitend* bedoeld kan zijn eene erkenning op grond van *militair geneeskundig* onderzoek — zelfs bij eene toestemmende beantwoording van voormelde vraag, in het onderwerpelijke geval aan den in meerbedoeld artikel 48 gestelden eisch is voldaan, daar toch uit niets blijkt, dat alleen een advies van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht als eene erkenning in den zin van artikel 22 der wet in aanmerking mag komen;

Gezien de meerbedoelde wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), o. a. gewijzigd bij de wet van 29 Mei 1877 (Stbl. no. 114);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan Maria Willemina Brusse, weduwe van den Kapitein van het 5e Regiment

Infanterie, F. van Laaren, krachtens de artikelen 48 en 49 en op den voet als is aangegeven in artikel 50 van opgemelde gewijzigde wet, te rekenen van 29 October 1900, een pensioen toe te kennen ten bedrage van *zeshonderd gulden* (f 600) 's jaars.

Het Departement van Financiën wordt gemachtigd, dit pensioen in het Grootboek der Militaire Pensioenen van de Landmacht in te schrijven.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en te gelijk met het rapport van Onzen genoemden Minister in de Nederlandsche Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, aan den Militairen Pensioenraad, aan de Algemeene Rekenkamer en aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 4den Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Uitgegeven den acht en twintigsten Januari 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

Aan de orde zijn:

II. *De reclame van den tijdelijk gepensionneerden marinier der 2e klasse C. Planken te Rotterdam, betreffende zijne uitspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 7 Januari 1902, Bureau B, no. 63, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden marinier der 2e klasse C. Planken, te Rotterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 18 September 1901, no. 13, Z, te dezer zake uitgebracht advies in overweging, den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat aan belanghebbende, geboren 26 Augustus 1870, met ingang van 1 September 1897, uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Zemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127) voor de eerste maal bij Koninklijk besluit van 18

October 1897, no. 43, een tijdelijk pensioen is verleend van f 215 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 September 1897, en wel bij een diensttijd van 8 jaren, 9 maanden en 11 dagen, waarvan 2 jaren, 2 maanden en 12 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 1 maand en 12 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 22 Juli 1897, litt. E, no. 1760; terwijl zijn pensioen, dat in 1898 voor één jaar is verleend tot gelijk bedrag, in 1899 en 1900 is verleend tot een bedrag van f 115, aangezien de gebreken, welke zijne verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hadden ondergaan, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stelden, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; terwijl blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 4 September 1901, belanghebbende thans geheel daartoe in staat is; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken eerder verergerd dan verbeterd zijn.

De RECLAMANT verstrekt eenige inlichtingen in antwoord op vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad DE NERÉE VAN BABBERICH.

III. *Het beroep van het Gemeentebestuur van Beerta tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 21 *Juni* 1901, *tot vaststelling van het aan die gemeente krachtens de wet van* 24 *Mei* 1897 (Stbl. no. 156) *voor het jaar* 1901 *toekomend bedrag.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 11 Januari 1902, no. 32, afd. Gen. Thes., bij den Raad

van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Gemeentebestuur van Beerta tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 21 Juni 1901, no. 21, tot vaststelling van het aan die gemeente krachtens de wet van 24 Mei 1897 (Stbl. no. 156) voor het jaar 1901 toekomend bedrag.

Ged. Staten hebben bij genoemd besluit bovenbedoeld bedrag berekend naar 4092 inwoners, en vermits het f 3.93 voor ieder inwoner bedraagt, vastgesteld op f 16081.56.

Het Gemeentebestuur, in beroep gekomen, beweert echter, dat het aantal ingezetenen op 1 Januari 1901 4201 bedroeg, en het bedrag der uitkeering dus had moeten bepaald zijn op f 16509.93.

Ged. Staten — die ongunstig over het beroep hebben geadviseerd — hebben het bevolkingscijfer aldus berekend: Volgens de Ned. Staatscourant van 25 September 1900, no. 224, bedroeg de bevolking der gemeente Beerta op 31 December 1899 4123 zielen. In 1900 vermeerderde dit getal door geboorte met 166 en door vestiging in de gemeente met 231 zielen: te zamen 397; overleden er 81 en vertrokken er 347: te zamen 428; zoodat de bevolking op 1 Januari 1901 bedroeg 4092 zielen.

Het gemeentebestuur daarentegen beweert, dat in den loop van 1900 niet 347, maar 241 inwoners uit de gemeente vertrokken zijn. Immers in het cijfer van 347 zijn 106 personen begrepen, die in September ambtshalve zijn afgeschreven, maar reeds vóór 1 Januari 1900 zonder kennisgeving naar Noord-Amerika waren vertrokken. Voorts heeft het gemeentebestuur het cijfer bij de volkstelling verkregen, op 4126 gesteld, dus drie meer dan het volgens Gedeputeerde Staten bedraagt; een verschil dat het echter niet kan ophelderen.

De Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek is het in dezen geheel eens met Gedeputeerde Staten.

De gemeente-secretaris J. A. Goudschaal beantwoordt, als gemachtigde van den Gemeenteraad, eenige vragen van den Voorzitter, den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad Huber.

IV. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen Rijksveldwachter P. Timmer te Yerseke.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Justitie en van Financiën met een schrijven van 27 December 1901/7 Januari 1902, 4e afd./Generale Thesaurie, no. 220/41, bij den Raad van State, Afdeeling

voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen Rijksveldwachter P. Timmer te Yerseke.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 25 October 1901, no. 25, aan H. M. uitgebracht advies H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 October 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 296, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 14 September 1901, 2de afd. C, no. 161, met ingang van 1 October 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 18 jaren, 9 maanden en 20 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet en art. 30 der wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht in aanmerking komenden militairen dienst van 7 jaren, 11 maanden en 4 dagen, een tijdvak uitmaakt van 26 jaren, 8 maanden en 24 dagen; dat hij, geboren 20 Februari 1849, den ouderdom van 52 jaren heeft vervuld; dat hij, uithoofde van lichaamsgebreken, voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Justitie benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 October 1896 tot 1 October 1901 f 640, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 640, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 10.66⅔ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der Burgerlijke Pensioenwet en art. 30 der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht recht zou hebben op een pensioen van f 285.15½; dat echter door de toepassing van art. 8 der wet van 9 Mei 1846 (Stbl. no. 24), zooals die luidt nà de daarin laatstelijk bij de wet van 21 Mei 1873 (Stbl. no. 64) gebrachte wijzigingen, zijn pensioen naar een militairen dienst van 7 jaren, 11 maanden en 4 dagen, laatstelijk als maréchaussée te voet, berekend tegen f 12 per jaar, zou beloopen f 95.13½ en naar een burgerlijken dienst van 18 jaren, 9 maanden en 20 dagen f 200.59$^{7}/_{27}$, te zamen f 295.72½, zoodat hij volgens art. 41*l* der Burgerlijke Pensioenwet, aanspraak heeft op een pensioen van laatstgenoemd bedrag.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingwonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan.

V. ***Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te Zaandam A. W. Gravelaar, thans wonende te Apeldoorn.***

De *Staatsraad* **Huber** brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Januari 1902, no. 145, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te Zaandam, A. W. Gravelaar, thans wonende te Apeldoorn.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 22 November 1901, no. 17, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 September 1900, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 84 op grond dat hij bij besluit van den Raad der gemeente Zaandam van 31 Mei 1900 met ingang van 1 September 1900 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 16 jaren en 8 maanden; dat hij, geboren 30 April 1856, tijdens zijn ontslag den ouderdom van 44 jaren had vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voortaan voor de waarneming van een werkkring als leeraar aan eene burgeravondschool ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Kantonrechter te Apeldoorn benoemde geneeskundigen, welke verklaring is aangevuld bij een door die deskundigen aan den belanghebbende gericht schrijven, dd. 15 October 1901, inhoudende, dat deze vóór en ook tijdens zijn ontslag lijdende was aan neurasthenia cerebralis; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 September 1895 tot 1 September 1900 f 300, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 300, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 5 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 83.33½; terwijl belanghebbende's verzoek, om, zoo mogelijk, toekenning van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, niet kan worden ingewilligd, omdat niet is gebleken, dat hij ten gevolge van een der omstandigheden, vermeld in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet, ongeschikt is geworden tot het waarnemen zijner betrekking.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aanspraak heeft op een pensioen berekend naar art. 3*b* en 7*b* der wet, vermits de herhaalde storing van psychischen aard, welke teweeggebracht werd door zijne omgeving bij het verrichten van diensten en die hem meermalen noodzaakten te midden van zijn les het onderwijs te staken, ook volgens het gewone spraakgebruik moet worden beschouwd als een herhaald ongeval, waarvan ten slotte zijn gebrek het gevolg was.

Daar niets meer aan de orde is wordt de vergadering gesloten.

Zesde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 19 *Februari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 28 Januari 1902, no. 5, houdende beslissing in zake *het geschil over de woonplaats van den krankzinnige A. van de Craats.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 813.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den krankzinnige Arie van de Craats;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 202;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Januari 1902, no. 337, afd. B. B.;

Overwegende dat A. van de Craats, geboren op 30 September 1864 te Doorn,

aldaar heeft gewoond ten huize zijner moeder, na wier dood hij in Juni 1891 is opgenomen in het gesticht 's Heerenloo, te Ermelo, als lijdende aan idiotisme, alwaar hij in Maart 1901 is overleden;

dat het gemeentebestuur van Doorn bezwaar maakt, dat gedeelte der verpleegkosten, hetwelk niet uit de eigen middelen van den verpleegde en uit vrijwillige bijdragen is vergoed, voor rekening dier gemeente te brengen, daarbij bewerende, dat A. van de Craats op 11 Juni 1891 met een verhuisbiljet naar de gemeente Ermelo is vertrokken, en dat hij blijkens schrijven van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 18 Juni d.a.v. zich aldaar onder afgifte van het getuigschrift, bedoeld in art. 14 van het Koninklijk besluit van 27 Juli 1887 (Stbl. no. 140) heeft gevestigd;

dat Gedeputeerde Staten te vergeefs hebben getracht dit verschil bij te leggen;

Overwegende dat uit het feit, dat Arie van de Craats van zijn jeugd af lijdende is geweest aan idiotisme, is af te leiden, dat hij, toen hij in 1891 naar de gemeente Ermelo werd overgebracht, om in het gesticht 's Heerenloo te worden opgenomen, niet het voornemen heeft kunnen hebben, om zich in die gemeente metterwoon to vestigen;

dat het verhuisbiljet dan ook niet door hem zelven is ingeleverd, maar door het bestuur van het gesticht is opgevraagd;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den armen krankzinnige Arie van de Craats aan te wijzen de gemeente Doorn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 28 Januari 1902, no. 10, houdende beschikking op *het beroep van P. Coelen te Santpoort, gemeente Velzen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haarlem dd.* 25 *Juni* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot het pasteuriseeren van melk.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 907.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. Coelen te Sandpoort, gemeente Velzen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haarlem, dd. 25 Juni 1901. 1e afd., no. 1/69, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene door een stoommachine van 5 paardekrachten gedreven inrichting tot het pasteuriseeren van melk in het perceel aan den Kruisweg no. 70 te Haarlem;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 237;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 24 Januari 1902, La. M., afd. H. en N.;

Overwegende dat voornoemde P. Coelen aan Burgemeester en Wethouders van Haarlem vergunning heeft gevraagd om in het perceel no. 70 aan den Kruisweg, kadaster Sectie B, no. 2591, eene inrichting op te richten tot het pasteuriseeren van melk, waarbij als beweegkracht zou worden gebezigd een ketel met machine van 5 paardekrachten;

dat tegen deze aanvrage in de zitting ingevolge art. 7 der Hinderwet gehouden, door eigenaars en bewoners van naburige perceelen bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan gevaar, schade aan eigendommen en hinder van ernstigen aard, waardoor ook de waarde dier perceelen zou verminderen;

dat Burgemeester en Wethouders bij besluit van 25 Juni 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, uit overweging dat de oprichting eener inrichting als hier wordt bedoeld, op de voorgenomen plaats — eene dichtbevolkte buurt in het midden der gemeente op deftigen stand — met zich zoude brengen schade en hinder van ernstigen aard voor velen; dat niet door het stellen van voorwaarden aan die bezwaren kan worden tegemoet gekomen; dat uit de wordingsgeschiedenis der wet van 4 September 1896 (Stbl. no. 152) — bij welke wet de zuivelfabrieken zijn opgenomen onder de inrichtingen welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken — blijkt, dat de wetgever de gelegenheid

heeft willen openen om dergelijke inrichtingen, welker bezwaren het verblijf in de naaste omgeving en zelfs in meer verwijderde buurten hoogst onaangenaam kunnen doen zijn, te weren van plaatsen waar die bezwaren zich, zooals in casu, voor vele omwonenden in beduidende mate zouden doen gevoelen;

dat P. Coelen van dit besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep is gekomen, daarbij betoogende, dat de te verrichten werkzaamheden niet den geringsten hinder voor de omwonenden of anderen zullen medebrengen en dat het gebouw waarin de inrichting zal worden gevestigd, geheel past in de „deftige" omgeving en deze tot versiering zal strekken; weshalve appellant Ons verzoekt de bestreden beschikking van Burgemeester en Wethouders van Haarlem te vernietigen, hem alsnog de gevraagde vergunning te verleenen en aan die vergunning zoodanige voorwaarden te verbinden, als Wij in het algemeen belang raadzaam zullen oordeelen;

Overwegende dat aan de ingebrachte bezwaren op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen;

dat de vergunning mitsdien alsnog voorwaardelijk behoort te worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Haarlem van 25 Juni 1901, aan P. Coelen te Santpoort, gemeente Velzen, en zijne rechtverkrijgenden, alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene door eene stoommachine van 5 paardekrachten gedreven inrichting tot het pasteuriseeren van melk in het perceel aan den Kruisweg no. 70, te Haarlem, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening, en onder de volgende voorwaarden:

1°. dat alle geraasmakende werkzaamheden, geene uitgezonderd, niet anders zullen mogen geschieden dan bij gesloten ramen en deuren;

2°. dat de stoominjecteurs, te gebruiken bij het pasteuriseeren der melk, geruischloos moeten werken;

3°. dat het centrifugeeren en het karnen alleen mogen geschieden in de localiteit op de teekening aangegeven als machinelokaal;

4°. dat alle fundeeringen van ketels, stoommachines en werktuigen vrij moeten zijn van die van eigen of belendende muren, en zoo solide moeten worden gemaakt, dat er geen trilling of voortplanting van trilling in den grond kan plaats hebben;

5°. dat de stoomketel en de rookbuizen ten minste 50 c.M., stoomleidingen

ten minste 5 c.M. verwijderd moeten blijven van hout of andere brandbare materialen;

6°. dat de steenen schoorsteen der stoomketels moet worden opgetrokken tot ten minste 22 M. boven den beganen grond en dat ditzelfde geldt ten aanzien van de afvoerbuis van den afgewerkten stoom, welke buis *buiten* den schoorsteen moet worden aangebracht;

7°. dat de schoorsteen *niet* van kunstmatigen trek mag worden voorzien en elke maand ten minste éénmaal moet worden geveegd; van dit laatste moet de concessionaris of zijne rechtverkrijgenden desgevraagd aan Burgemeester en Wethouders doen blijken;

8°. dat alle lokalen, waarin melk of eenig product van de inrichting wordt geleverd, verwerkt of bewaard, voorzien moeten zijn van ventilatie-openingen tot aanvoer van versche buitenlucht en van inrichtingen tot afvoer van bedorven lucht in den fabrieksschoorsteen;

9°. dat ondermelk en karnemelk niet in de riolen mogen worden afgevoerd en ook niet in de inrichting mogen worden bewaard, doch dagelijks moeten worden verwijderd, en de slib in de centrifuge actherblijvend, elken dag moet worden verbrand;

10°. dat de vloeren van den beganen grond en van de entresolverdieping waterdicht en geasphalteerd moeten zijn, afwaterende in gegalvaniseerde geperforeerde ijzeren bakken, geplaatst in waterdichte gemetselde putten, welke bakken, gevuld met cokes van kleine afmeting, wekelijks gereinigd moeten worden; de overstorting van deze bakken kan in het gemeenteriool plaats hebben;

11°. dat de werkzaamheden in de inrichting alleen mogen plaats hebben van des morgens 5 tot des avonds 8 uur;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

BESCHRIJVING

behoorende bij het verzoekschrift van P. Coelen om vergunning tot het oprichten eener Inrichting tot het pasteuriseeren van melk, waarbij als beweegkracht zal worden gebezigd, een ketel met machine van 5 paardegracht.

Plaats waar de inrichting zal worden gesteld (met vermelding van het plaatselijk- en kadasternummer).	In het perceel get. n°. 70 aan den Kruisweg kad. Sectie B n°. 2591.
Opgaaf van hetgeen in de inrichting zal worden verricht, vervaardigd of verzameld.	Pasteuriseeren van melk; Room te maken met de Lavals-stoomturbine; karnen van de dagelijksche overgebleven melk.
Beweegkracht die daarbij zal worden aangewend.	Stoommachine van 5 paardekracht.

Santpoort, 22 April 1901.

P. Coelen.

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 Januari 1902, no. 10.

Mij bekend
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

3o. van 28 Januari 1902, no. 29, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 1e klasse A. Westdorp, te Middelburg, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 17.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 1ste klasse A. Westdorp, te Midlelburg, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 25 September 1901, no. 2, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Januari 1902, no. 253;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 24 Januari 1902, Bureau B, no. 59;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven genoemden Westdorp niet wéderom pensioen te verleenen, op grond dat belanghebbende, geboren 1 Januari 1871, — bij een diensttijd van 13 jaren, 4 maanden en 6 dagen, waarvan 3 jaren, 7 maanden en 6 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 4 maanden tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, met ingang van 16 September 1896 uit den militairen dienst ontslagen, uit hoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 12 September 1901, thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet door handenarbeid in zijn onderhoud kan voorzien;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 29 Januari 1902, no. 99, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien-korporaal W. J. Tilmans te St. Geertruid (prov. Limburg), betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 893.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien-korporaal W. J. Tilmans te St. Geertruid (provincie Limburg) betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 26 Juni 1901, no. 16, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 December 1901, no. 224;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 24 Januari 1902, 1ste afd., no. 59;

Overwegende dat nadat genoemde Tilmans pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op de aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 5 Mei 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts 1 jaar en 3 maanden beloopt, waarvan hij 8 maanden en 10 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren

8 Januari 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 17 December 1900, La. A, no. 1164, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 12 Juli 1901, IIIe afd., no. 25, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat aan het hierboven vermelde militair-geneeskundig onderzoek der Utrechtsche keuringscommissie, met wier rapport van 13 November 1900 zoowel de Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, als de Militaire Pensioenraad zich in hunne adviezen — respectievelijk van 17 December 1900 en van 26 Juni 1901 no. 16 L. — vereenigd hebben, is voorafgegaan het militair-geneeskundig onderzoek eener commissie van Officieren van Gezondheid te Maastricht, aan welke door vermelden Inspecteur, bij aanschrijving van 31 October 1900, litt. A, no. 1164, werd opgedragen, omtrent de gebreken van den militie-korporaal W. J. Tilmans rapport uit te brengen;

dat laatstbedoelde militair-geneeskundige Commissie bij haar op 3 November 1900 opgemaakt rapport, genoemden Tilmans voor den militairen dienst ongeschikt heeft verklaard en tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, doch tevens van oordeel was, dat als de onmiddellijke oorzaak daarvan moest worden aangemerkt het vatten van koude in de legerplaats bij Rijen, bij gelegenheid van exercitie- en wachtdiensten bij ongunstig weder;

dat nu wel de daarna door den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, bij aanschrijving van 5 November 1900, litt. A, no. 1164, aangewezen militair-geneeskundige Commissie te Utrecht, na meergemelden Tilmans te hebben onderzocht, dezen, bij haar op 13 November 1900 opgemaakt rapport, slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat heeft verklaard

om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, en tevens van oordeel was, dat, al werd ook door haar het vatten van koude in de legerplaats bij Rijen als de onmiddellijke oorzaak beschouwd der openbaring van Tilmans ziekteproces, deze lijder destijds reeds de kiem zijner ziekte bij zich droeg, als daarmee erfelijk belast zijnde, aangezien een zijner zusters op volwassen leeftijd aan tuberculose was gestorven;

dat echter dit latere rapport het feit niet wegneemt, dat, blijkens het daaraan voorafgegaan rapport der Maastrichtsche keuringscommissie van 3 November 1900, de gebreken, waaraan voornoemde Tilmans lijdende is, bij militair-geneeskundig onderzoek zijn erkend, zoowel het gevolg te wezen van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, als hem tijdelijk geheel buiten staat te stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, waar alzoo het bij art. 47, juncto art. 22 van de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht gestelde vereischte om eenige gegronde aanspraak op pensioen te doen gelden, ten opzichte van de door reclamant gedane pensioensaanvrage geenszins gezegd kan worden te ontbreken, door Ons derhalve de vraag zal moeten worden beslist, of de redenen, welke de Utrechtsche keurings-commissie tot een van het rapport der militair-geneeskundige Commissie te Maastricht afwijkend oordeel hebben geleid, genoegzaam overtuigend en afdoende moeten worden geacht, om de pensioensaanspraak, welke overeenkomstig het laatstbedoelde rapport aan reclamant toekomt, als bepaald ongegrond en op eene kennelijke onjuistheid berustend, te verwerpen of wel, zooals door den Militairen Pensioenraad in zijn te dezer zake uitgebracht advies van 26 Juni 1901 is geschied, zonder eenige vermelding van redenen geheel voorbij te gaan en ter zijde te stellen;

dat deze vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch, waar in het Maastrichtsche rapport reclamant tijdelijk geheel buiten staat werd verklaard om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, „omdat sluimerende oorzaken voor bloedspuwing door inspannenden arbeid zich wederom kunnen doen gelden", de Utrechtsche Commissie er zich enkel toe heeft bepaald, als haar daarvan afwijkend gevoelen te kennen te geven, dat door reclamant „wel eenigen handenarbeid kan worden verricht", doch verder geen enkelen grond aanvoert, noch voor de aannemelijkheid harer eigen opvatting, noch voor de onaannemelijkheid der meening van de Maastrichtsche Commissie;

dat voorts het oordeel der Utrechtsche Commissie, als zou reclamant de kiem zijner ziekte reeds van jongs af bij zich hebben gedragen en daarmee erfelijk belast wezen, volgens het door haar uitgebracht rapport van 13 Novem-

ber 1900, enkel steunt op de omstandigheid, dat een zijner zusters op volwassen leeftijd aan tuberculose gestorven is;

dat echter de aannemelijkheid der uit dit laatste feit door genoemde Commissie afgeleide gevolgtrekking, zoo niet weersproken, dan toch in hooge mate verzwakt wordt door de bijzonderheden, voorkomende in het ziekteverslag, dd. 3 November 1900, hetwelk de dirigeerende Officier van Gezondheid der 3de klasse, Chef van het Militair Hospitaal te Maastricht, alwaar reclamant sinds 21 September van dat jaar behandeld was, heeft gevoegd bij het door dezen militair-geneeskundige mede opgemaakt rapport der Maastrichtsche Commissie;

dat toch, in dit ziekteverslag, omtrent reclamant o. a. staat vermeld: dat zijne ouders „in leven gezond en speciaal niet borstlijdend zijn"; dat hij zelf is „een krachtig gebouwd individu"; dat tijdens zijne behandeling in het hospitaal te Maastricht koorts niet is waargenomen; dat bij het onderzoek zijner sputa geen tuberkelbacillen zijn gevonden;

dat op grond van een en ander de Militaire Pensioenraad ten onrechte van oordeel is geweest, dat reclamant aan geen enkele bepaling der wet eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat toch, waar blijkens het rapport der Maastrichtsche keuringscommissie van 3 November 1900, reclamants gebreken bij militair-geneeskundig onderzoek erkend zijn het gevolg te wezen van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, en hij zelf moet geacht worden tijdelijk geheel buiten staat te wezen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, terwijl de onaannemelijkheid van dit oordeel, noch uit het door de Utrechtsche Commissie omtrent die gebreken uitgebracht rapport van 13 November 1900, noch uit het daarmee instemmend advies van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, dd. 17 December 1900, Ons overtuigend is gebleken, volgens het bepaalde onder letter *b* van art. 36 der wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht, reclamant een gegronde aanspraak kan doen gelden op een tijdelijk pensioen van f 250 's jaars;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van de beschikking van Onzen Minister van Oorlog, dd. 1 Mei 1901, IIIe afd., no. 24, voor zooveel daarbij van W. J. Tilmans, te St. Geertruid (provincie Limburg), bij zijn ontslag uit den dienst eene gratificatie van f 60 is toegekend, hem een pensioen te verleenen van f 250 voor den tijd van één jaar, ingaande 5 Mei 1901.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 29 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

5o. van 31 Januari 1902, no. 12, houdende beschikking op *het beroep van de firma Blankenheym en Nolet c. s. te Schiedam tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 15 *November* 1900, *waarbij aan de firma Cramer & Gombault vergunning is verleend tot oprichting van eene stoomwasscherij en ververij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 304.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma's Blankenheym en Nolet, A. J. Beukers, J. Th. Bertels, A. Dirkzwager, G. M. Ham, H. Jansen en Co., A. Meyer, J. Brandenburg en B. A. J. Wittkampf, allen te Schiedam, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 15 November 1900, waarbij aan de firma Cramer en Gombault vergunning is verleend tot oprichting van eene stoomwasscherij en ververij in de panden aan de West Frankelandsche laan no. 6 en 8;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 57;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 Januari 1902, La. K, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, nadat de firma Cramer en Gombault aan Burgemeester en Wethouders van Schiedam vergunning had gevraagd tot oprichting van eene stoomwasscherij en ververij en machinale tapijtreiniging in de panden aan de West Frankelandsche laan no. 6 en 8, kad. Sectie M, nos. 140 en 139, het gemeentebestuur, — niettegenstaande de door een aantal branders daartegen ingebrachte bezwaren —, de vergunning heeft verleend voor zooveel de stoom-

wasscherij en ververij betreft, onder een tiental voorwaarden, waarvan de zesde, de zevende, de achtste, de negende en de tiende luiden als volgt:

(6°.) dat de verfkuipen dichte wanden moeten bezitten, zonder eenigen afloop naar het riool;

(7°.) dat al het in het riool afvloeiend water uit de waschkuipen vooraf moet bezonken zijn, waartoe beschikbaar zijn moet een ruimte, welke boven het peil van 0.15 boven Nieuw Amsterdamsch peil geen kleiner inhoudsruimte bezit dan 6 M^3.;

(8°.) dat in het riool, loopende van het pand naar de Nieuwe Haven, een zinkputje moet worden gemaakt met lossen deksel en schuif, terwijl tusschen dat zinkputje en de Nieuwe Haven geen vloeistof, van de fabriek afkomstig, in het riool mag worden geleid;

(9°.) dat de schuif in het zinkputje tusschen 4 uur 's nachts en 7 uur van den daarop volgenden avond gesloten moet zijn, zoodat in dat tijdsverloop geen vloeistof door het riool naar de haven vloeien kan;

(10°.) dat het is verboden water in de Nieuwe Haven te laten vloeien of water in het zinkputje aanwezig te hebben, waarin vreemde stoffen voorkomen in die mate, dat zij verkleuring van het water in de Nieuwe Haven teweeg brengen of dat grachtwater schadelijk doen zijn voor het bedrijf der branderijen, die daarvan gebruik maken;

dat de firma Blankenheym en Nolet en de andere in den hoofde dezes vermelde firma's van dat besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep zijn gekomen, te kennen gevende, dat nu de wasscherij het water uit hare waschkuipen zal mogen loozen naar de Nieuwe Haven, daaruit zeer belangrijke schade voor de door hen geëxploiteerde branderijen, mouterijen en distilleerderij ontstaat, ja deze geheel tot ondergang kunnen geraken; dat de bovenaangehaalde voorwaarden geheel onvoldoende zijn, weshalve appellanten verzoeken, dat die voorwaarden in dier voege mogen worden gewijzigd, dat afvoer van water uit de verf- en waschkuipen naar de Nieuwe Haven wordt verboden;

Overwegende dat uit de adviezen, door deskundigen in dezen uitgebracht, blijkt, dat aan der appellanten bezwaren op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden is te gemoet te komen;

dat de voorwaarden door Burgemeester en Wethouders gesteld, echter naar het oordeel dier deskundigen niet voldoende zijn te achten, maar eenige wijziging en aanvulling behoeven, opdat de door appellanten gevreesde nadeelen voorkomen worden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving voor het overige van het bestreden besluit, te bepalen:

A. dat van de daarbij gestelde voorwaarden:

(*a*) de derde zal luiden als volgt:

dat de ketel moet worden afgespuid door eene geheel gesloten ijzeren buis in het bestaande riool, uitkomende in de Nieuwe Haven;

(*b*) de zevende voorwaarde vervangen wordt door de volgende:

„dat de grondvaten in de wasscherij, welke voor de berging van het afvalwater dienen, dicht bij den bodem onderling in verbinding moeten worden gebracht en eene pomp moet worden aangebracht, waarmede op het tijdstip der loozing het verzamelde afvalwater worde opgepompt in de aan te leggen afvoerbuis";

(*c*) de achtste voorwaarde gelezen wordt als volgt:

„dat voor de loozing van al het afvalwater uitsluitend worde gebezigd een door de firma aan te leggen afvoerbuis van steen of ijzer naar de Nieuwe Haven. De uitmonding dezer afvoerbuis mag zich niet bevinden lager dan 20 c.M. boven gemiddeld laag waterpeil en 10 c.M. uit den kaaimuur. In de afvoerbuis moet worden aangelegd een waterdicht zinkputje, gelegen in of naast den openbaren weg, voorzien van eene schuif, behoorlijk afgesloten, toegankelijk voor het gemeentebestuur, terwijl tusschen dit zinkputje en de Nieuwe Haven geen vloeistof van de fabriek afkomstig in het riool mag worden geleid. De afvoerbuis met toebehooren mag niet in gebruik worden genomen vóórdat zij door het gemeentebestuur is goedgekeurd;

(*d*) de negende voorwaarde zal luiden als volgt:

„dat de schuif in het zinkputje tusschen 4 uur 's nachts en 7 uur van den daarop volgenden avond gesloten moet zijn, zoodat in dat tijdstip geen vloeistof door de afvoerbuis naar de haven vloeien kan";

B. dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 31 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 31 Januari 1902, no. 13, houdende beschikking op *de beroepen van de firma A. Houtman en Co. en anderen te Schiedam tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 15 *November* **1900,** *waarbij aan de firma Cramer en Gombault vergunning is verleend tot oprichting van eene stoomwasscherij en ververij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 304.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA,** BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,

PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door de firma A. Houtman en Co., de firma J. M. Honnerlage Grete en de firma C. Kleipool, te Schiedam, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 15 November 1900, waarbij aan de firma Cramer en Gombault vergunning is verleend tot oprichting van eene stoomwasscherij en ververij in de panden aan de West-Frankelandsche laan nos. 6 en 8;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 57;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 Januari 1902, La. K., afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat krachtens art. 15 der Hinderwet tot het instellen van beroep tegen beslissingen door Burgemeester en Wethouders, ingevolge art. 8 dier wet genomen, gerechtigd zijn de verzoeker en de belanghebbende, ieder voor zoover hij in het ongelijk is gesteld;

dat van een belanghebbende alleen dan gezegd kan worden, dat hij in het ongelijk is gesteld, als hij zijne bezwaren overeenkomstig art. 7 der wet ten overstaan van het gemeentebestuur of een of meer zijner leden heeft ingebracht;

dat appellanten dit echter niet hebben gedaan en zij dus niet krachtens art. 15 der wet tot het instellen van beroep gerechtigd zijn;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering

van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 31 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 31 Januari 1902, no. 15, houdende beschikking op *het beroep van J. S. F. E. Spoor, wed. J. van der Nahmer, te Stratum, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen invoerrechten en accijnzen te 's-Hertegenbosch dd.* 31 *Augustus* 1901, *op haar aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 873.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. S. F. E. Spoor, weduwe J. van der Nahmer, te Stratum, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, dd. 31 Augustus 1901. op haar aangifte ter bekoming van ontheffing, ingevolge art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896, tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 222;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 Januari 1902, no. 60, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat de aangeslagene haar huis, D 226 te Stratum, verkocht had, waarna zij in datzelfde huis was *blijven* inwonen bij Mej. A. Wagenaar Hummelinck, die het van den nieuwen eigenaar gehuurd had en het op 1 April had betrokken;

dat de ontheffing is geweigerd uit overweging, dat — gelijk gebleken was — zij het genoemde perceel niet had verlaten, maar daarin was blijven wonen met een gedeelte harer roerende goederen;

dat de aangeslagene, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep geko-

men, heeft te kennen gegeven, dat handhaving van den aanslag volgens de letter der wet haar onbillijk voorkomt, omdat zij haar huis en hare meubelen niet uit weelde, maar ten gevolge van achteruitgang heeft verkocht; dat zij daarom gebruik maakt van de bevoegdheid, haar toegekend bij art. 64 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72); weshalve zij Ons eerbiedig verzocht, te willen bevelen, dat de wet in milden geest zal worden uitgelegd en toegepast;

Overwegende dat bij de bestreden uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, op goede gronden, waarvan de juistheid door nader ingewonnen inlichtingen is bevestigd, is beslist, dat aan de appellante de gevraagde ontheffing van personeele belasting niet kan worden verleend;

dat immers, al moge ook met 1 April 1901 een ander, namelijk de zuster van appellante's huishoudster, als huurder van het perceel, waarop de aanslag betrekking heeft, zijn opgetreden, dat blijkbaar alleen is geschied met het oog op appellante's hoogen leeftijd, maar appellante als hoofdbewoonster in het perceel is blijven wonen met een gedeelte harer roerende goederen;

Gezien de wet tot regeling der personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bestreden uitspraak te handhaven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 31 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

89. van 31 Januari 1902, no. 16, houdende beschikking op *het beroep van L. Claessen te Stuttgart (Wurtemberg) tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle dd.* 28 *September* 1901 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 55.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. Claessen, te Stuttgart (Wurtemberg), tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 28 September 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel K no. 230 (gedeeltelijk), te Goor, dat hij zou hebben verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 270;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 Januari 1902, no. 61, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat het perceel op 30 Mei zou zijn verlaten;

dat de Directeur op de aangifte afwijzend heeft beschikt, uit overweging dat het perceel wel door adressant was verlaten, maar niet ontruimd in den zin der wet;

dat de adressant van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij bij zijn vertrek last gegeven heeft zijne woning te ontruimen en deze sedert niet meer heeft betreden; weshalve hij verzoekt, dat de ontheffing hem alsnog worde verleend;

Overwegende dat gebleken is, dat na appellants vertrek in zijne woning eenige roerende goederen zijn achtergebleven en dat in dezen dus niet is voldaan aan den eisch in art. 63 § 1 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 31 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

9o. van 31 Januari 1902, no. 17, houdende beschikking op *het beroep van Th. J. B. Luns, te Brussel, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd.* 6 *Juni* 1901, *op zijn verzoek om ontheffing van bedrijfsbelasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 975.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Th. J. B. Luns, te Brussel, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 6 Juni 1901, afd. Dir. Bel., no. 469, op zijn verzoek om ontheffing van bedrijfsbelasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 252;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 Januari 1902, no. 97, Dir. Bel.;

Overwegende dat de tegenwoordige appellant op grond van zijne overplaatsing naar Brussel (op 1 Januari 1901) ontheffing van bedrijfsbelasting heeft aangevraagd;

dat de Directeur de ontheffing heeft geweigerd uit overweging, dat hier geen termen bestaan tot toepassing van art. 38, 2e lid, der wet, vermits de aangeslagene het Rijk niet metterwoon verlaten had, d. w. z. zijn hoofd- en werkelijk verblijf niet geheel en al van hier naar het buitenland heeft verplaatst;

dat de aangeslagene van des Directeurs uitspraak bij Ons is in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat zij op een misverstand steunt, en de ontheffing was aangevraagd op grond van de staking van appellants bedrijf; dat appellant bewijzen kan, dat hij sedert 31 December 1900 geen bedrijf heeft uitgeoefend; dat ook, ware de ontheffing op grond van verhuizing naar den vreemde aangevraagd, zij niet had mogen zijn geweigerd, vermits appellant wel degelijk zijne woonplaats naar Brussel heeft overgebracht;

Overwegende dat appellant uitdrukkelijk heeft verklaard, dat het hier geldt eene ontheffing, aangevraagd op grond van het staken van eenig bedrijf;

dat dusdanige ontheffing niet valt in art. 38, maar in art. 40 der wet van 2 October 1893 (Stbl. no. 149);

dat art. 40 wel beroep openstelt, doch dit beroep moet worden ingesteld bij den Minister van Financiën;

dat een adres tot Ons gericht — gelijk dat van den appellant — niet als een beroep bij Onzen Minister van Financiën ingesteld kan worden aangemerkt;

Gezien de wet van 2 October 1893 (Stbl. no. 149);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 31 Januari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

10o. van 1 Februari 1902, no. 38, houdende beschikking *op de reclame van den gepensionneerden sergeant-majoor-schrijver P. J. van der Laan, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 54.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden sergeant-majoor-schrijver P. J. van der Laan, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 9 October 1901, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 269;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 28 Januari 1902, Iste afd., no. 25;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 1 September 1901, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 216 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 216, op grond dat de belanghebbende, bij een diensttijd van 23 jaren, waarvan hij 5 jaren, 3 maanden en 28 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant-majoor en 16 jaren, 7 maanden en 19 dagen in den onmiddellijk voorafgaanden graad heeft gediend, zoodat de vereenigde diensttijd in die graden beloopt 21 jaar, 11 maanden en 17 dagen, met ingang van 1 September 1897 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 20 September 1901, lett. A, no. 983, thans voortdurend gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; weshalve hem volgens de artt. 25*d*, 39, 42 en 45 der wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) thans een voortdurend pensioen kan worden verleend van f 216 's jaars;

dat, nadat bij Koninklijk besluit van 22 October 1901, no. 30, aan den belanghebbende met ingang van 1 September 1901 een voortdurend pensioen was verleend van f 216 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens het rapport van genoemden Inspecteur, dd. 16 Juli 1897, La. A, no. 951, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 1 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

11o. van 1 Februari 1902, no. 39, houdende beschikking op *de reclame van den gepensionneerden sergeant J. H. Duysings, te 's-Hertogenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 19.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden sergeant J. H. Duysings, te 's-Hertogenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 7 Augustus 1901, no. 7, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Januari 1902, no. 263;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 29 Januari 1902, Ie afd., no. 10;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht: 1°. dat, overeenkomstig 's Raads advies van 17 April 1901, no. 24 L., aan den belanghebbende, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), een voortdurend pensioen is verleend van f 216 's jaars, met ingang van 1 Mei 1901, bij Koninklijk besluit van 27 April 1901, no. 61; vermits volgens advies van den Inspecteur van den

Geneeskundigen dienst der Landmacht, dd. 4 Februari 1901, La. A, no. 1234/1900, de lichaamsgebreken, welke de verwijdering uit den dienst van Duysings hebben veroorzaakt, hem toen voortdurend gedeeltelijk buiten staat stelden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; 2°. dat genoemde Inspecteur volgens schrijven dd. 20 Juni 1901, no. 599 A — hoewel hij zijn sub 1°. bedoeld advies omtrent de oorzaak van het ontstaan der lichaamsgebreken van belanghebbende handhaaft — in verband met den uitslag van een nader ingesteld geneeskundig onderzoek, echter in zooverre dat advies terugneemt en verklaart, dat Duysings, bij het verlaten van den dienst, geacht moet worden voortdurend geheel buiten staat te zijn geweest om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat, vermits het voor den graad, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij vermelde wet, aangewezen bedrag f 360 beloopt, hem als pensioen toekomt ¾ van dat bedrag ad f 270, verhoogd met $^1/_5$ van die som ad f 54, zoodat hem, volgens de artt. 25*d*, 39 en 42 der wet, alsnog een voortdurend pensioen behoort te worden verleend van f 324 's jaars; weshalve de Pensioenraad Ons adviseert, met wijziging van Ons besluit van 27 April 1901, no. 61, den belanghebbende te rekenen van 1 Mei 1901, zijnde de datum waarop het hem verleend pensioen ad f 216 heeft aangevangen, een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 324;

dat, nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1901, no. 33, met ingang van 1 Mei 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 324 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens rapport van den Inspecteur, dd. 4 Februari 1901, La. A, no. 1234/1900, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan en dat de Inspecteur dit gevoelen in zijn nader rapport van 20 Juni 1901, no. 599 A, handhaaft;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 1 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

12o. van 3 Februari 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Arnemuiden tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 12/18 *October* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan art.* 1 *der verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in die gemeente, betreffende de toelating van leerlingen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 25.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Arnemuiden tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 12/18 October 1901, no. 5579*a*/103, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan art. 1 der verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente Arnemuiden, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 7 October 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 265;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Januari 1902, no. 477, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten van Zeeland bij hun bovenvermeld besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan genoemde verordening, voor zoover den leeftijd van toelating tot de school te Kleverskerke betreft, op grond dat een leeftijd van 5 jaar in het algemeen te laag moet worden geacht voor toelating tot eene school voor gewoon lager onderwijs;

dat de Raad der gemeente Arnemuiden van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat in art. 1 van bovenbedoelde verordening is bepaald, dat jaarlijks op 1 Mei gelegenheid zal bestaan tot toelating op de openbare lagere scholen in de gemeente van kinderen uit de afdeeling Kleverskerke, die vóór den 1e Mei 5 jaar oud zijn, omdat de kinderen, aldaar woonachtig, wegens den grooten afstand — ruim 3 Kilometer — geen gebruik kunnen maken van de zich in de kom van Arnemuiden bevindende bewaarschool; dat de bewoners van Kleverskerke grootendeels veldarbeiders zijn en derhalve hun bestaan bij den landbouw moeten vinden; dat het met het oog op de geringe loonen, die veldarbeiders voor het grootste gedeelte van het jaar verdienen, van veel belang is, dat hunne kinderen zoo spoedig mogelijk mede in het onderhoud van het gezin kunnen helpen voorzien, en dat, indien de toelating van kinderen op de school te Kleverskerke een jaar later werd gesteld, de moeders dier kinderen ook verplicht zouden zijn een jaar langer thuis te blijven en dientengevolge voor dien tijd hunne inkomsten uit veldarbeid zouden moeten derven;

Overwegende dat het niet wenschelijk moet worden geacht, dat kinderen van zeer jeugdigen leeftijd op de openbare lagere school worden toegelaten;

dat zulks toch, zoowel ten nadeele van hen zelf als van hunne oudere klasgenooten, belemmerend zou kunnen werken op den goeden gang van het onderwijs;

dat mitsdien eene regeling volgens welke leerlingen, die slechts hun 5e levensjaar voltooid hebben, reeds op de openbare lagere school zouden kunnen worden toegelaten, niet voor goedkeuring vatbaar is;

dat de omstandigheid, dat ter plaatse geen bewaarschool wordt aangetroffen, in geen geval een reden mag zijn, ten nadeele van het op de openbare school gegeven onderwijs, kinderen op te jeugdigen leeftijd op de school toe te laten;

dat evenmin te dezen in aanmerking mag komen het door appellant aangevoerde finantieel huishoudelijk belang der ouders;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland dus te recht bij hun bestreden besluit aan de meergenoemde verordening, voor zoover den leeftijd van toelating tot de school te Kleverskerke betreft, hunne goedkeuring hebben onthouden;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 3 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

13o. van 3 Februari 1902, no. 29, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Wolphaartsdijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 19/24 *October* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de bepaling der verordening tot regeling van het Lager Onderwijs in genoemde gemeente met betrekking tot de toelating van leerlingen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 26.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Wolphaartsdijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 19/24 October 1901, no. 5673/52, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan art. 2 der verordening tot regeling van het Lager Onderwijs in de gemeente Wolphaartsdijk, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 26 Augustus en 11 October 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Januari 1902, no. 266;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Januari 1902, no. 530, afd. Ond.;

Overwegende dat art. 2 van genoemde verordening, vastgesteld door den Raad der gemeente Wolphaartsdijk op 26 Augustus 1901, bepaalt, dat de openbare lagere scholen in die gemeente toegankelijk zijn voor alle kinderen, die op den in de verordening bepaalden dag van toelating hun 5de levensjaar voltooid

zullen hebben; dat Gedeputeerde Staten bij missive dd. 28 September/5 October 1901, aan Burgemeester en Wethouders van Wolphaartsdijk hebben medegedeeld, dat zij van oordeel waren, dat in genoemd art. 2 de leeftijd voor eerste toelating te laag was gesteld;

dat, nadat Burgemeester en Wethouders van Wolphaartsdijk bij schrijven van 15 October 1901 aan Gedeputeerde Staten hadden bericht, dat de Raad bij besluit van 11 October te voren den leeftijd voor eerste toelating, zooals die in gemeld art. 2 was gesteld, hadden gehandhaafd, Gedeputeerde Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit, hunne goedkeuring aan genoemd gemeenteraadsbesluit van 11 October 1901 hebben onthouden;

dat de Raad der gemeente Wolphaartsdijk van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat het niet wenschelijk moet worden geacht, dat kinderen van zeer jeugdigen leeftijd op de openbare lagere school worden toegelaten;

dat zulks toch zoowel ten nadeele van hen zelf als van hunne oudere klassegenooten, belemmerend zou kunnen werken op den goeden gang van het onderwijs;

dat mitsdien eene regeling volgens welke leerlingen, die slechts hun 5de levensjaar voltooid hebben, reeds op de openbare lagere school zouden kunnen worden toegelaten, niet voor goedkeuring vatbaar is en Gedeputeerde Staten van Zeeland dus te recht bij hun bestreden besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan het besluit van den Raad der gemeente Wolphaartsdijk, dd. 11 October 1901;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 3 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

14o. van 4 Februari 1902, no. 14, houdende beschikking op ***het beroep van D. de Jong, te Krimpen-aan-den-IJssel, tegen de besluiten van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 25 Juli en 6 September 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van een windkorenmolen.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 973.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door D. de Jong, te Krimpen aan den IJssel, tegen de besluiten van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 25 Juli en 6 September 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van een windkorenmolen op het perceel kadastraal bekend aldaar Sectie A, no. 2241;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 258;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 30 Januari 1902, no. 239, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, nadat op 5 Juni 1901 D. de Jong vergunning had aangevraagd om op zijne stoommaalderij, staande buitendijks op bovengenoemd perceel, een windkorenmolen op te richten en bezwaren waren ingebracht betreffende schade en hinder, Burgemeester en Wethouders van Krimpen aan den IJssel op 25 Juli 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, uit overweging dat de wijze waarop de molen zou worden gesticht, gevaar zou opleveren voor het publiek verkeer, en dat er eveneens bezwaar bestaat, dat eventueel schade zal worden aangebracht aan eigendommen van anderen;

dat Dirk de Jong van dat besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het gebouw, waarop de molen zal worden geplaatst, ruim 3 M. van den publieken weg verwijderd is, en weliswaar bij enkele winden de wieken van den molen voor een klein gedeelte over den weg zouden draaien, maar op zoodanige hoogte, dat daardoor aan het verkeer allerminst hinder kan worden toegebracht; en voorts dat van dezen molen geen schade aan anderer eigendommen te duchten is, daar hij zelfs met volle vlucht niet over anderer eigendom gaat, maar geheel op eigen terrein blijft;

dat De Jong zich eenige dagen later tevens opnieuw tot Burgemeester en Wethouders gewend heeft met dezelfde aanvrage, behalve dat de molen thans meer op het westeinde van het bestaande machinegebouw en daardoor verder van zijns buurmans erf zou worden geplaatst;

dat, nadat ook tegen die aanvrage bezwaren waren ingebracht, Burgemeester en Wethouders bij besluit van 6 September 1901 opnieuw en op dezelfde gronden de vergunning hebben geweigerd;

dat ook van dat tweede besluit D. de Jong bij Ons in beroep is gekomen, Ons verzoekende, hem de gevraagde vergunning alsnog te verleenen;

dat appellant bij de openbare behandeling der zaak in de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur verklaard heeft, dat het beroep, tegen het besluit van 25 Juli 1901 gericht, moet geacht worden vervangen te zijn door dat tegen het besluit van 6 September 1901;

Overwegende dat, wat er ook zijn moge van de vrees voor de schade aan eigendommen en lichamelijk letsel door het loslaten der touwen, waarmede de zeilen aan de wieken bevestigd zijn, de plaatsing van den molen in de onmiddellijke nabijheid van den rijweg op den dijk, gevaar kan doen ontstaan voor het publiek verkeer, omdat, wanneer de wieken boven den rijweg worden rondgedraaid, dit de paarden kan doen schrikken en zelfs het gezicht van de schaduw der wieken op den weg dit gevolg kan hebben;

dat door het stellen van voorwaarden aan dit bezwaar niet op afdoende wijze kan worden tegemoet gekomen;

dat het toch te vreezen is, dat het opleggen der verplichting, om den molen na bekomen waarschuwing door het luiden van eene bel of op andere wijze te doen stilstaan, zou blijken niet voldoende te zijn om het gevreesde gevaar af te weren;

dat dus het bestreden besluit moet worden gehandhaafd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Krimpen aan den IJssel, dd. 6 September 1901, te handhaven.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 4 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

15o. van 4 Februari 1902, no. 15, houdende beschikking op ***het beroep van A. Wijers te Nijmegen tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.*** **8** ***Januari*** **1901,** ***waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 709.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. Wijers, te Nijmegen, tegen besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Januari 1901, no. 10, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt in het perceel aan den Nieuwen Nonnendaalschenweg, hoek Floraweg, kadastraal bekend Neerbosch B no. 1519;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 183;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 Februari 1902, La. H, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, nadat tegen de aanvrage bezwaren waren ingebracht betreffende den onaangenamen reuk en den hinderlijken rook, die door de inrichting zouden verspreid worden en de in de nabijheid gelegen huizen onbewoonbaar maken, Burgemeester en Wethouders de gevraagde vergunning hebben geweigerd uit overweging, „dat teer- en asphaltkokerijen, blijkens de ervaring elders „opgedaan, zeer walgelijke uitdampingen verspreiden, en dat op grond daarvan „de oprichting van eene dergelijke inrichting in dit zeer bevolkte deel der „Gemeente niet kan worden toegestaan";

dat de aanvrager tegen die beschikking beroep heeft ingesteld en Ons verzocht heeft die te vernietigen en hem de vergunning alsnog te verleenen, daarbij te kennen gevende, dat — gelijk uit door appellant overgelegde verklaringen van omwonenden blijkt — de ondervinding te Utrecht verkregen, waar zich eene dergelijke grootere inrichting in de bebouwde kom der gemeente bevindt, geleerd heeft, dat hoegenaamd geen hinderlijke uitwasemingen behoeven te worden verspreid;

Overwegende, dat uit een ingesteld plaatselijk onderzoek is gebleken, dat aan de tegen de aanvrage geopperde bezwaren door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan Antonie Wijers te Nijmegen en zijne rechtverkrijgenden vergunning te verleenen tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt in het perceel aan den Nieuwen Nonnendaalschenweg, hoek Floraweg, aldaar, kadastraal bekend Neerbosch, Sectie B no. 1519, en zulks overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening, en onder de volgende voorwaarden:

1°. De stookplaats voor de vuren, welke dienen ter verwarming der ijzeren bakken, waarin de asphalt wordt gesmolten en gepraepareerd, moet worden aangebracht buiten het lokaal, waarin zich de bakken bevinden en van dat lokaal door een gemetselden muur zijn gescheiden;

2°. Boven de sub 1°. vermelde bakken moet worden aangebracht een plaatijzeren kap om de verspreiding der dampen tegen te gaan, welke tijdens de verwarming en het praepareeren optreden. De bakken moeten geheel onder die kap zijn geplaatst en ook het trekken van het papier door de gesmolten massa, zooals dit ter bereiding van asphaltpapier plaats vindt, onder die kap geschieden;

3°. Het vullen der vaten met de gesmolten massa moet onder de sub 2°. omschreven of onder eene andere plaatijzeren kap plaats vinden;

4°. De sub 2°. en 3°. bedoelde kap of kappen moeten door een ijzeren buis van ten minste 20 c.M. middellijn gemeenschap hebben met den schoorsteen, waarin de rookgassen der vuren worden afgevoerd. Deze buis moet zoo dicht mogelijk bij den grond in den schoorsteen worden aangebracht;

5°. De bestaande schoorsteen, tot afvoer der rookgassen der vuren en tot afvoer der dampen te bezigen, moet ten minste 4 Meter hooger worden opgemetseld, zoodat de hoogte zij ten minste 20 Meter boven den beganen grond;

6°. De ijzeren bakken, waarin de asphalt wordt gesmolten en pepraepareerd, moeten zoodanig zijn ingemetseld, dat de rookgassen niet direct met den ijzeren bodem of wand in aanraking kunnen komen en niet in die bakken kunnen slaan;

7°. In het lokaal, waarin de smelt- en praepareerbakken zich bevinden, mag geen vuur aanwezig zijn; kunstlicht mag daarin slechts branden in goed gesloten lantaarns;

8°. Voor het onverhoopt geval van het vuurvatten van den inhoud van smelt- en praepareerbakken, moeten ten allen tijde in het lokaal aanwezig zijn doelmatige en van een handvat voorziene ijzeren platen, waarmede de bakken alsdan onmiddellijk moeten worden bedekt;

met bepaling dat de inrichting moet zijn voltooid en in werking gebracht binnen zes maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 4 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Beschrijving voor het bouwen van een Kookhuis, waarin te koken teerproducten, in het perceel voorheen Pollen en van der Wouden, gelegen aan den Nieuwen Nonnendaalschenweg en Floraweg, onder Hees, Gemeente Nijmegen.

Het kookhuis te plaatsen volgens de hierbijgaande plattegrondteekening. waarop de muren met rood zijn aangegeven.

Deze muren te bouwen van Hardgrauwe Waalsteen, dik één steen, met pilasters ter dikte van ½ steen. In deze muren tot toegang 2 stel ijzeren deuren. De hoogte tusschen vloer en gewelven zal bedragen 3.25 M.

De afdekking van het Kookhuis zal bestaan uit ijzeren I balken waartusschen gewelven van portl.-cement. Over deze gewelven een mastic of asphalt bedekking. In deze afdekking een vallicht ter verkrijging van licht en lucht.

In de Kookkamer worden geplaatst 2 ijzeren bakken waaronder stookplaatsen met afvoerkanalen naar den bestaanden schoorsteen, aangeduid op de plattegrondteekening.

Nijmegen, 19 December 1900.

De adressant,
A. WIJERS.

Behoort bij Koninklijk besluit van 4 Februari 1902, no. 15.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

160. van 5 Februari 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van de weduwe C. L. van Altenburg, te Gouda, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 9 *October* 1901 *op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blb. 74.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de weduwe C. L. van Altenburg, te Gouda, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel Sluisweg no. 30 te Dordrecht, dat zij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 278;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 Februari 1902, no. 78, Directe Belastingen;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat de aangeslagene op 9 Mei de gemeente Dordrecht had verlaten en te Gouda bij hare dochter is gaan inwonen in perceel Korte Groenendaal no. 5;

dat de Directeur de ontheffing heeft geweigerd, op grond dat blijkens de uitgebrachte adviezen de adressante, na in de maand Mei l.l. het perceel Wijk E, Sluisweg no. 30 rood, te Dordrecht, te hebben ontruimd, niet is gaan inwonen, maar binnen zes weken een deel van het perceel Wijk I no. 5 te Gouda heeft betrokken, en er alzoo van toepassing van art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) geen sprake kan zijn;

dat de weduwe Altenburg van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hare aangifte de waarheid behelst en Ons verzoekende, haar alsnog ontheffing te verleenen;

Overwegende dat bij nader onderzoek is gebleken, dat de tegenwoordige appellante niet zelve een perceel te Gouda in gebruik genomen heeft, maar aldaar is gaan inwonen bij hare dochter, die was aangesteld tot depothoudster van de „Rotterdamsche Boterhandel „de Volharding", A. van der Starre";

dat zij mitsdien aanspraak heeft op ontheffing van personeele belasting naar den eersten grondslag over de maanden Juni—December 1901;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, appellante over de maanden Juni—December 1901 ontheffing te verleenen van personeele belasting naar den eersten grondslag, ten bedrage van f 4.79 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 5 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

17o. van 7 Februari 1902, no. 18, houdende beschikking op *de reclame van J. Simmes te Afferden (gem. Bergen) betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasporteerden milicien H. Simmes.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 75.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van J. Simmes, te Afferden (gemeente Bergen), betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden milicien H. Simmes;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 23 October 1901, no. 11, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 279;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 3 Februari 1902, Iste afd., no. 54;

Overwegende dat, nadat genoemde J. Simmes voor zijn zoon Hendrikus pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 11 September 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van

28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) slechts 7 maanden beloopt; dat hij, geboren 24 November 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 19 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Insepcteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, te 's-Gravenhage, dd. 5 September 1901, la. A, no. 901, en 7 October 1901, la. A, no. 901, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 11 November 1901, IIIe afd., no. 20, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van zijn zoon *door* den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de gebreken van reclamants zoon niet door den dienst zijn ontstaan; weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen voor zijn zoon Hendrikus, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 7 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

18o. van 8 Februari 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van G. Bakker, te Groningen, vader van den loteling G. Bakker, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 29 *November* 1901 *tot handhaving van de op* 2 *November te voren voor genoemde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 56.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. Bakker, te Groningen, vader van den loteling G. Bakker, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 29 November 1901, no. 150, 3e afd., tot handhaving van de op 2 November te voren voor genoemde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 276;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Februari 1902, no. 230 M., afd. M. en S.;

Overwegende dat bij bovengenoemde loting de tegenwoordige appellant, die voor zijn zoon was opgekomen, een briefje heeft getrokken, bevattende in cijfers no. 282, in letters: twee honderd twee en twintig;

dat hij op grond van deze tegenstrijdigheid Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht heeft, de loting nietig te verklaren, daarbij aanvoerende, dat volgens de wettelijke bepalingen (art. 7 al. 2 van het Koninklijk besluit van 6 Mei 1862 (Stbl. no. 46), elk briefje slechts één nummer mag bevatten en — wat hier ook het geval moet geweest zijn, omdat niet de cijfers maar de letters aanwijzen welk getal bedoeld wordt — hetzelfde nummer niet op twee briefjes mag voorkomen;

dat Gedeputeerde Staten echter bij uitspraak van 29 November 1901, no. 150, 3e afd., met ongegrondverklaring van het ingediende bezwaarschrift, de loting hebben gehandhaafd, waarbij zij in hoofdzaak hebben overwogen: dat in de Militiewet omtrent de inrichting der lotingsbiljetten geene voorschriften zijn gegeven, maar zoodanige voorschriften voorkomen in het Koninklijk besluit van 6 Mei 1862 (Stbl. no. 46), genomen tot uitvoering van sommige bepalingen dier wet; dat hoewel de opvolging van die voorschriften verplichtend is, niet

elke afwijking daarvan grond oplevert tot vernietiging der loting, maar zulks alleen eene zoodanige, die op den uitslag der loting van invloed heeft kunnen zijn (art. 36 der wet); dat dit hier alleen geacht zou kunnen worden het geval te zijn, bijaldien de plaats gehad hebbende onregelmatigheid twijfel zou kunnen doen rijzen omtrent het aan den loteling toegevallen nummer; dat mitsdien de vraag, of het ingediende bezwaar gegrond is, zich oplost in deze, of het onder de gegeven omstandigheden ontwijfelbaar is, dat aan den loteling Gerrit Bakker no. 282 is ten deel gevallen, dan wel of zulks op redelijke gronden aan twijfel onderhevig is, en bepaaldelijk, of is aan te nemen, dat door den belanghebbende niet is getrokken het nummer 282 (twee honderd twee en tachtig) maar het nummer 222 (twee honderd twee en twintig); dat de bewering van adressant, dat niet de vermelding in cijfers, maar die in letters het nummer aanwijst dat getrokken is, in de voorschriften van genoemd Koninklijk besluit geen steun vindt; dat onder de door of voor de andere lotelingen getrokken nummers geen *ander* no. 282 voorkomt; dat door den loteling H. Siebolts een briefje is getrokken waarop in cijfers is vermeld no. 222 en in letters twee honderd en twee en twintig; dat het onder die omstandigheden boven twijfel is, dat het nummer 282, hetwelk in duidelijke cijfers op het getrokken lotingsbriefje is vermeld, aan den loteling Gerrit Bakker is ten deel gevallen; dat, nu omtrent de beteekenis van den inhoud van het lotingsbiljet geen twijfel kan bestaan, het feit dat dat biljet ten gevolge van een drukfout eene abusieve vermelding in letters inhoudt, geen voldoenden grond oplevert om de loting te vernietigen;

dat van deze uitspraak 's lotelings vader bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het getal in letters uitgedrukt — als zijnde slechts voor ééne lezing vatbaar — het beslissende is, en hij mitsdien nummer twee honderd twee en twintig getrokken heeft, weshalve appellant Ons verzoekt, het besluit van Gedeputeerde Staten te vernietigen, opdat de loting geheel of gedeeltelijk worde vernieuwd;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden uistpraak steunt, juist zijn;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit

besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 8 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

19o. van 8 Februari 1902, no. 34, **houdende beschikking** *op het beroep van R. A. Briels tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 25 *Juli* 1901, *waarbij het besluit van den Raad der gemeente Heusden tot het verleenen van niet-eervol ontslag aan genoemden Briels als onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar is goedgekeurd en is verklaard dat hij de bevoegdheid tot het geven van onderwijs heeft verloren.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 830.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door R. A. Briels, voormalig onderwijzer aan de openbare lagere school te Heusden, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 25 Juli 1901, G, no. 174, 2e afd., waarbij 1°. is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Heusden, dd. 6 Mei 1901, waarbij aan genoemden onderwijzer met ingang van 8 Mei 1901 niet-eervol ontslag is verleend, en 2°. is verklaard dat R. A. Briels de bevoegdheid tot het geven van onderwijs heeft verloren;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Januari 1902, no. 211;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Februari 1902, no. 683, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat de Gemeenteraad van Heusden op 6 Mei 1901 besloten heeft aan R. A. Briels, onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar, met ingang van 8 Mei niet-eervol ontslag té verleenen; op grond dat het naar de overtuiging van den Gemeenteraad niet twijfelachtig was, dat de onderwijzer R. A. Briels

zich schuldig had gemaakt aan het plegen van onzedelijke handelingen met schoolgaande kinderen;

dat Gedeputeerde Staten, overtuigd dat de onderwijzer Briels zich aan verregaande onzedelijkheid met ter school gaande kinderen had schuldig gemaakt, op 25 Juli 1901 het raadsbesluit hebben goedgekeurd en verklaard, dat die onderwijzer de bevoegdheid tot het geven van onderwijs heeft verloren;

dat R. A. Briels van het besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij beslist ontkennende schuldig te zijn aan de hem te last gelegde feiten;

Overwegende dat voor zooveel het bestreden besluit strekt tot goedkeuring van bovengenoemd raadsbesluit, daartegen krachtens de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, geen beroep openstaat;

dat wat betreft dat gedeelte van het bestreden besluit waarbij Gedeputeerde Staten verklaard hebben, dat R. A. Briels de bevoegdheid tot het geven van onderwijs heeft verloren, die verklaring gegrond is op een herhaaldelijk ingesteld onderzoek, hetwelk de overtuiging heeft gevestigd, dat appellant zich aan de hem ten laste gelegde feiten heeft schuldig gemaakt;

dat die overtuiging nog versterkt is door een onderzoek, nader vanwege de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur ingesteld;

dat op grond dier feiten het onderwijs der jeugd niet meer aan den appellant mag worden toevertrouwd, en Gedeputeerde Staten derhalve terecht art. 29, voorlaatste lid, der wet, hebben toegepast;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. voor zooveel het beroep gericht is tegen de goedkeuring van het bovengenoemde raadsbesluit, appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep;

2°. voor zooverre het beroep gericht is tegen de verklaring dat appellant de bevoegdheid tot het geven van onderwijs verloren heeft, met handhaving van die verklaring, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 8 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

20o. van 10 Februari 1902, no. 7, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Grijpskerke tegen eene beslissing van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 12/16 *October* 1901 *betreffende de verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 24.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Grijpskerke tegen de beslissing, vervat in het schrijven van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 12/16 October 1901, no. 5556/73, 1e afd., betreffende het 2e lid van art. 4 der veroredning, regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Grijpskerke, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 7 October 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 264;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Februari 1902, no. 705, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten van Zeeland evengenoemde verordening bij hun aan het hoofd dezes vermelde beslissing niet voor goedkeuring vatbaar hebben geacht, op grond dat, volgens het 2e lid van art. 4 dier verordening, „aan de onderwijzeres uitsluitend in de handwerken" voor het geven van herhalingsonderwijs twintig cent per lesuur zou worden toegekend, en deze bepaling in strijd werd gecordeeld met art. 26bis der wet op het lager onderwijs, vermits laatstgenoemd wetsvoorschrift aan Gedeputeerde Staten voorkwam te gelden voor alle personen, welke met het geven van herhalingsonderwijs worden belast;

dat de Raad der gemeente Grijpskerke van deze beslissing bij Ons in voorziening is gekomen bij wege van een adres, waarin hij verklaart zich met de opvatting van Gedeputeerde Staten niet te kunnen vereenigen, aangezien „de onderwijzeres uitsluitend in de handwerken", bedoeld in het 2e lid van art. 4 der bovengemelde verordening, naar zijn oordeel niet behoort tot de personen, waarop art. 26bis der wet op het lager onderwijs van toepassing is;

Overwegende dat, volgens den letterlijken inhoud van het bepaalde bij art.

26bis der wet op het lager onderwijs, aan het daarin vervatte voorschrift geen andere beteekenis valt te hechten dan dat het den gemeentebesturen daardoor verboden werd, den onderwijzers, aan wie bij het voorafgaand artikel de aldaar geregelde vaste jaarwedde is gewaarborgd, wegens het geven van herhalingsonderwijs eene geringere belooning dan 60 cent per lesuur toe te kennen;

dat deze opvatting van het bij art. 26bis der wet op het lager onderwijs gestelde voorschrift zich niet alleen volkomen aansluit bij de geheele strekking van het daaraan onmiddellijk voorafgaand artikel, waaraan door voornoemde bepaling, met het oog op het herhalingsonderwijs, eene aanvullende toevoeging werd gegeven, maar dat de juistheid dier beperkte uitlegging ook in ieder opzicht wordt bevestigd door de geschiedenis van het tot stand komen van dit voorschrift;

dat toch art. 26bis der wet op het lager onderwijs, gelijk dat werd vastgesteld bij art. 2 der wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) tot wijziging en aanvulling van enkele bepalingen dier wet geheel gelijkluidend is aan den inhoud van het daartoe strekkend wetsvoorstel, hetwelk bij Koninklijke Boodschap van 24 Januari 1901 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter overweging werd aangeboden en in de Memorie van Toelichting onder meer werd verduidelijkt door de volgende opmerking: „de vergoeding wordt wettelijk alleen „geregeld voor de onderwijzers, die ingevolge art. 26 eene vaste jaarwedde „genieten, omdat alleen voor hen de verplichting tot het geven van herhalings„onderwijs zonder billijke, ja zelfs zonder eenige belooning werd opgelegd; „deze regeling is bovendien in den geest van art. 26, dat voor de bezoldiging „van vak-onderwijzers op de dagschool evenmin voorschriften geeft";

dat uit een en ander, als de stellige bedoeling des wetgevers, met zekerheid kan worden afgeleid, dat het voorschrift van art. 26bis der wet op het lager onderwijs uitsluitend toepasselijk is op die onderwijzers eener openbare lagere school, aan wie door het voorgaand artikel het genot der aldaar geregelde vaste jaarwedde is gewaarborgd;

dat onder deze personen niet is te begrijpen de onderwijzers, die thans tegen eene jaarlijksche vergoeding van f 50 aan de openbare lagere dagschool te Grijpskerke onderwijs in nuttige handwerken geeft;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland mitsdien ten onrechte hunne goedkeuring hebben onthouden aan de hun te dien einde door Burgemeester en Wethouders van Grijpskerke ingezonden verordening tot regeling der jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school aldaar;

Gezien de Wet tot regeling van het Lager Onderwijs, wier gewijzigde tekst

laatstelijk is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 10 September 1901 (Stbl. no. 208);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging der bestreden beslissing, in overeenstemming met de regeling der jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Grijpskerke vast te stellen, gelijk die door den Raad dier gemeente was vastgesteld in zijn openbare vergadering van 7 October 1901, te bepalen als volgt:

Van 1° Januari 1902 af, zal de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school in de gemeente Grijpskerke bedragen f 750 bij een diensttijd van minder dan 5 jaren; f 800 bij een diensttijd van vijf en meer, doch minder dan 10 jaren; f 850 bij een diensttijd van tien en meer, doch minder dan 15 jaren; f 900 bij een diensttijd van vijftien en meer, doch minder dan 20 jaren; f 950 bij een diensttijd van twintig en meer jaren.

Als diensttijd komt voor het hoofd der school in aanmerking de tijd, vóór en na 1° Januari 1902 als zoodanig doorgebracht, in dienst zoowel aan openbare als aan bijzondere scholen.

Het hoofd der school geniet, behalve zijne jaarwedde, vrije woning met eenen tuin.

Wordt het hoofd der school belast met het geven van herhalingsonderwijs, genoemd in art. 17 der wet tot regeling van het lager onderwijs, dan zal hij, boven en behalve zijne jaarwedde, daarvoor eene belooning van 60 cents per lesuur genieten.

Met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den gemeenteraad van Grijpskerke, onder goedkeuring der Gedeputeerde Staten van Zeeland, wijziging kunnen worden gebracht in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het eind van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 10 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. De voorzetting der behandeling van *de reclame van den gepasporteerden sergeant W. H. Schepen, te 's-Gravenhage betreffende zijne aanspraken op pensioen.* (Zie blz. 40.)

Reclamants gemachtigde, de gepens. majoor van het O.-I. leger J. H. KROESBEEK, licht de reclame nader toe.

III. *De reclame van D. Rooker, echtgenoote van den gepensionneerden korporaal-kok J. A. Weber, te Egmond-aan-Zee, betreffende de regeling van het pensioen van haren echtgenoot.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 23 Januari 1902, Bureau B, no. 56, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van D. Rooker, echtgenoote van den gepensionneerden korporaal-kok J. A. Weber, te Egmond-aan-Zee, betreffende de regeling van het pensioen van haren echtgenoot.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn te dezer zake, dd. 4 September 1901, no. 6, Z., uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 16 Augustus 1901 een pensioen toe te leggen van f 263 's jaars, op grond dat de tijd door hem, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 16 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127), 31 jaren, 9 maanden en 6 dagen beloopt, waarvan 8 jaren, 10 maanden en 6 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 9 maanden en 8 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl hij 5 jaren, 9 maanden en 15 dagen in zijn laatst bekleede betrekking van korporaal-kok heeft gediend; dat hij, geboren 13 Februari 1859, den ouderdom van 42 jaren heeft vervuld en uithoofde van zielsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in

zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 25 Juli 1901, en dat derhalve, vermits het voor den graad, waarnaar, volgens Kon. besluit van 15 Augustus 1898, no. 62, het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat A, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt ¾ van dat bedrag ad f 187.50 of f 188, verhoogd met f 75 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, zoodat hem volgens de artt. 26*d*, 41 en 44bis der wet een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 263.

Nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 10 October 1901, no. 38, met ingang van 16 Augustus 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 263 's jaars, heeft zijne echtgenoote haar verlangen te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van haren echtgenoot misschien toch *door* den dienst zijn ontstaan.

De RECLAMANTE licht hare bezwaren nader toe.

IV. ***Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen amanuensis bij de scheikunde aan de Rijks-Universiteit te Leiden F. J. van der Ven.***

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Januari 1902, no. 433, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen amanuensis bij de scheikunde aan de Rijks-Universiteit te Leiden, F. J. van der Ven.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 25 October 1901, no. 23, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 October 1901 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 425, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 29 Juni 1901, no. 4391I, afd. O., met ingang van 1 October 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 jaren, 11 maanden en 16 dagen, ver-

eenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen dienst van 1 jaar, 3 maanden en 24 dagen, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren, 3 maanden en 10 dagen; dat hij, geboren 10 Februari 1846, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 October 1896 tot 1 October 1901 f 900, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 900, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 15 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*e* en 9*a* en *b* der wet recht heeft op een pensioen van f 224.16½.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aanspraak meent te hebben op een pensioen, berekend naar de artt. 3*b* en 7*b* der wet; ten bewijze waarvan belanghebbende verwijst naar eene door hem overgelegde verklaring van Dr. A. C. Hartevelt, te Leiden.

De BELANGHEBBENDE licht zijne bezwaren tegen het advies van den Pensioenraad nader toe.

V. *Het beroep van A. A. Monshouwer te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 26 *October* 1901, *waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne vleeschrookerij en -zouterij.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 22 Januari 1902, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. A. Monshouwer, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 26 October 1901, no. 18583/7343, P. W., waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne vleeschrookerij en -zouterij in de perceelen 3e Oosterparkstraat nos. 153 en 155.

Uit overweging dat eene klacht was ingekomen over den hinder die door de omwonenden werd ondervonden van bovengenoemde inrichting (waarvoor door Burgemeester en Wethouders vergunning was verleend bij besluit van 31 Juli

1899, no. 11777/5646 P. W.); dat bij onderzoek de gegrondheid dier klacht was gebleken en dat mitsdien ter voorkoming van hinder van ernstigen aard voor de omwonenden voorziening in den bestaanden toestand noodzakelijk moest worden geacht, hebben Burgemeester en Wethouders, nadat de houder van de vergunning gehoord was, overeenkomstig het advies van den Directeur van het Gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht, bij besluit van 26 October 1901, no. 18583/7343 P. W., de bovengenoemde vergunning aangevuld met de volgende nieuwe voorwaarden:

„dat de houten vloer in het sousterrain van het perceel 3e Oosterparkstraat „153 moet worden vervangen door een waterdichten steenen vloer, welke naar „het midden afwaterend (op afschot) moet liggen naar een te maken water- „dichte kolk met stankscherm, welke kolk door een ondergrondsche waterdichte „buisleiding in verbinding moet worden gebracht met een tegen den voorgevel „van het perceel te plaatsen ijzeren scheppput met stankscherm van het door „Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vastgestelde model; dat de „scheppput door eene waterdichte ondergrondsche buisleiding in verbinding moet „worden gesteld met het Gemeenteriool;

„dat deze leidingen moeten bestaan uit gegoten ijzeren in- en uitwendig ge- „asphalteerde buizen, of uit in en uitwendig verglaasde ijzeraarden buizen, „van geen mindere hoedanigheid dan Engelsche ijzeraarden buizen, die eene „middellijn moeten hebben van ten minste 0.12[5] M."

Van dit besluit is A. A. Monshouwer bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de aanleidende oorzaak van de klachten, een niet welriekende put, geheel en al is verwijderd, zoodat de door omwonenden ingebrachte klacht geen reden van bestaan meer heeft; dat omwonenden na deze herstelling geen klachten hebben ingebracht over stank of iets dergelijks; dat hij zijne inrichting zoodanig heeft laten veranderen, dat in de toekomst dergelijke klachten niet meer kunnen inkomen; dat de bepalingen en veranderingen door Burgemeester en Wethouders voorgeschreven, van zeer kostbaren aard zijn en verre zijne krachten te boven gaan; weshalve appellant H. M. verzocht, „alsnog een nader onderzoek omtrent zijne werkplaats en inrichting te willen doen bevorderen, ten einde daardoor te verkrijgen intrekking van de nieuwe bepalingen."

Het adres van beroep is in handen gesteld van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, die Burgemeester en Wethouders gehoord en den Hoofd-ingenieur van den Provincialen Waterstaat geraadpleegd hebben.

Burgemeester en Wethouders dringen aan op handhaving van het bestreden besluit en leggen daarbij een schrijven over van den Directeur van het Gemeen-

telijk Bouw- en Woningtoezicht, dd. 6 December 1901, die de voorwaarden noodig acht, omdat het vuile bedrijfswater niet behoorlijk afvloeit en gedeeltelijk door de naden tusschen de houten vloerdeelen dringt, om onder den vloer tot bederf over te gaan.

De Hoofdingenieur is van eene andere meening. Een plaatselijk onderzoek heeft hem geleerd, dat de vloer zich in *zeer goed* onderhouden en zindelijken toestand bevindt en dat het bedrijf niet medebrengt dat in die mate vuil bedrijfswater op den vloer wordt verspreid, dat daaruit voor de buren ernstigen hinder veroorzakende stank zou moeten ontstaan.

„Komt mij" — schrijft de Hoofdingenieur — „om die reden het opleggen „der nieuwe voorwaarde in het belang der omgeving niet zoo bepaald noodig „voor, zoo meen ik ook tegen het behoud dezer nieuwe voorwaarde van Burge- „meester en Wethouders bezwaar te moeten maken, omdat aan die voorwaarde „tevens eene bepaling is verbonden aangaande rioleering, die niet kan worden „uitgevoerd zonder verhooging van den grondslag van den vloer der inrichting „met ± 0.4 M., eene verhooging, die zijne eigenaardige bezwaren medebrengt „voor een lokaal, dat nu toch al laag van verdieping (2.5 M. onder de balk- „laag) is. De hoogte van het lokaal zou hierdoor toch tot slechts ruim 2 M. „worden teruggebracht, eene hoogte, die verdere uitoefening van het bedrijf „van adressant in hooge mate zal bemoeilijken, zoo niet grootendeels onmogelijk „maken."

De Hoofdingenieur oordeelt, dat appellants' bezwaren gegrond zijn en dat het bestreden besluit moet worden vernietigd.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met het gevoelen van den Hoofdingenieur.

VI. *Het beroep van R. Rietveld, te Papekop, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 5 *October* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huis- en kachelsmederij.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 22 Januari 1902, no. 233, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door R. Rietveld, te Papekop, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 5 October 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huis- en kachelsmederij in een schuur achter het door J. H. Koster bewoonde huis, kadastraal bekend Sectie A, no. 1068.

Bij adres, dd. 20 September 1901, heeft R. Rietveld bovengenoemde vergunning aan Burgemeester en Wethouders van Papekop gevraagd.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij Burgemeester en Wethouders geene bezwaren ingebracht.

Burgemeester en Wethouders hebben „na persoonlijke opneming ter plaatse", vergezeld van den opzichter der gemeente Oudewater, de gevraagde vergunning geweigerd, bij besluit van 5 October 1901, op grond van vrees voor brandgevaar, vermits vorenbedoelde schuur geheel van hout is opgetrokken, klein van omvang en laag van verdieping is, terwijl zich op hetzelfde erf in de onmiddellijke nabijheid van het schuurtje andere licht ontvlambare houten en van riet gemaakte gebouwtjes bevinden.

Van dit besluit is R. Rietveld tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij niet voornemens is in het onderwerpelijk schuurtje te blijven werken, doch enkel wenscht te onderzoeken of eene inrichting als de ontworpene daar kans van slagen heeft, in welk geval hij het houten door een steenen schuurtje zal vervangen; weshalve hij vergunning verzoekt voor een zij het ook korten proeftijd.

Burgemeester en Wethouders, op dit beroep gehoord, schreven aan Gedeputeerde Staten, dat, waar het voornemen is een verplaatsbare smederij op te richten, brandgevaar nog meer is te duchten.

Van het nemen van een proef was hun overigens niets bekend.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat is van oordeel, dat brandgevaar zeer zeker in ernstige mate zou bestaan, als men zonder meer de veldsmidse, die adressant wil gebruiken, in het houten schuurtje zou willen plaatsen; doch dit brandgevaar is op voldoende wijze te ondervangen, indien het gedeelte, waar de smidse en het aanbeeld geplaatst worden, tegen het gevaar van het spatten der vonken wordt beschermd.

De Hoofdingenieur — met wiens zienswijze Gedeputeerde Stateen zich geheel vereenigen — wenscht de vergunning alsnog te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. De smidse en het aanbeeld moeten geplaatst worden in een gedeelte der schuur naast den tegenwoordigen ingang, aan de zuidzijde, dat door een halvesteens muur hoog minstens 2 M. en lang 2 M. van de overige ruimte moet zijn afgescheiden.

2°. Langs de beide andere wanden van dit afgescheiden gedeelte moeten eveneens halfsteens muurtjes gebouwd worden en in aansluiting daarmede moet het dakbeschot met plaatijzer worden bekleed tot de hoogte van 2.50 M.

3°. Boven de smidse moet een vangschoorsteen worden aangebracht met pijp, welke laatste met eene dubbele bus door het dakbeschot moet gaan.

4°. De schoorsteen moet opgaan tot 1 M. boven de nok van het aangrenzend woonhuis van adressant en voorzien zijn van een vonkenvanger met mazen van geen meerdere wijdte dan 4 m.M.

5°. Buiten de alzoo afgescheiden ruimte mag geen ijzer in gloeienden staat bewerkt worden.

VII. *Het beroep van J. Leeman te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 1 *November* 1901, *waarbij hem een nieuwe voorwaarde is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 23 Januari 1902, no. 235, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Leeman te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 1 November 1901, no. 19960/8372 P. W., waarbij hem een nieuwe voorwaarde — ter vervanging van de oude — is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch in het perceel aan de Von Zesenstraat no. 28.

Naar aanleiding van een adres, door een eigenaar van perceelen der Commelinstraat bij Burgemeester en Wethouders ingediend, waarin geklaagd werd over den hinder welken de bewoners van die perceelen ondervonden van bakkerijen in de Von Zesen- en Commelinstraat — hebben Burgemeester en Wethouders, overeenkomstig het advies van het Gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht, op 1 November 1901, besloten, de voorwaarde waaronder bij hun besluit van 27 November 1900, no. 19640/7617 P. W., aan J. Leeman en zijne rechtverkrijgenden vergunning verleend was tot het oprichten van eene zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch in het perceel Von Zesenstraat 28, luidende: „dat de rook afgevoerd moet worden door een schoorsteen, reikende ten minste zestien Meter boven den beganen grond", te doen vervallen en te vervangen door de volgende voorwaarde: „dat de rook moet worden afgevoerd door een schoorsteen, reikende ten minste twee en twintig Meter boven den beganen grond".

Burgemeester en Wethouders hebben daarbij overwogen, dat eene klacht was ingekomen over den hinder die door de omwonenden ondervonden werd van rook van bovengenoemde inrichting; dat bij een hunnerzijds ingesteld

onderzoek naar die klacht de gegrondheid daarvan was gebleken, ; dat mitsdien voorziening in den toestand noodzakelijk moest worden geacht en dat die voorziening slechts mogelijk was door het verhoogen van den schoorsteen der inrichting.

Van dit besluit is J. Leeman bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de klacht betreffende den hinder van rook uit zijn schoorsteen zijns inziens en ook volgens veler meening geheel ongegrond is.

Over het beroep is het advies van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ingeroepen, die Burgemeester en Wethouders gehoord en den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat geraadpleegd hebben.

Burgemeester en Wethouders geven Gedeputeerde Staten in overweging, afwijzend op het beroep te adviseeren.

De Hoofdingenieur echter acht het beroep gegrond en meent, dat het bestreden besluit moet worden vernietigd, vermits het hem bij een bezoek aan de inrichting was gebleken, dat de schoorsteen, welke verhoogd zou moeten worden, alleen den rook afvoert van een klein fornuis met ketel (zoogenaamd veevoederfornuis), dat volgens appellant slechts enkele malen in de week wordt gebruikt en dan nog maar alleen met cokes wordt gestookt. ,,Naar mijne meening" — schrijft de Hoofdingenieur — ,,kan onder die omstandigheden de uit dezen ,,schoorsteen ontwijkende damp onmogelijk hinder van ernstigen aard voor de ,,omgeving in het leven roepen; zelfs zoude ik wel durven beweren, dat deze ,,schoorsteen minder rook zal geven dan die van een kamerkachel in den winter ,,onder gewone omstandigheden."

Met dit advies vereenigen Gedeputeerde Staten zich.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van J. W. N. Schneider dd. 6 Februari 1902, die klaagt over den hinder die in zijne perceelen van den rook ondervonden wordt;

2°. eene memorie van appellant dd. 7 Februari 1902, die onder overlegging van eene huurovereenkomst en eene verklaring van buren betoogt, dat zijne inrichting geen reden tot klagen geeft.

VIII. *Het beroep van J. C. M. Dhont, te Middelburg, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland dd.* 24 *December* 1901, *houdende aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Louis Adriaan, loteling voor de lichting van* 1902 *uit genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnen-

nenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Januari 1902, no. 145 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. C. M. Dhont, te Middelburg, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 24 December 1901, no. 241, 3e afd., houdende aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Louis Adriaan, loteling voor de lichting van 1902 uit genoemde gemeente.

Louis Adriaan Dhont is de jongere van twee broeders, van wie de oudere, Cornelis Marinus Dhont, een plaatsvervanger gesteld heeft, die op 7 Maart 1894 is ingedeeld en op 6 Maart 1901 wegens geëindigden diensttijd gepasporteerd is.

De Militieraad heeft hem vrijgesteld wegens broederdienst, maar Gedeputeerde Staten hebben, naar aanleiding van een bezwaarschrift door den Militiecommissaris ingediend, hem, met gegrondverklaring der ingebrachte bezwaren en vernietiging van de bestreden uitspraak, alsnog tot den dienst aangewezen. Daarbij hebben zij overwogen dat bij art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. 170) is bepaald dat „vrijstelling van den dienst bij de militie wegens broederdienst wordt verleend, wanneer de wettige broeder van den loteling *voor het in werking treden der tegenwoordige wet* eenen diensttijd van *ten minste vijf jaren* bij de militie heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervanging; dat de dienst van bedoelden plaatsvervanger aan dezen eisch niet voldoet, aangezien hij vóór het in werking treden der genoemde wet, dat is op 1 September 1898, nog geen vijf jaren had gediend, daar hij eerst op 7 Maart 1894 was ingelijfd; dat de plaatsvervanger, die wegens geëindigden militiedienst is ontslagen, evenmin verkeert in een der gevallen genoemd bij punt 2 van bovenvermeld artikel 3; dat de dienst van den plaatsvervanger dus niet in aanmerking kan komen voor broederdienst.

Van deze uitspraak is 's lotelings vader bij H. M. in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij, toen hij in 1894 een plaatsvervanger stelde voor zijn ouderen zoon, hij dit deed in de vaste overtuiging, dat daardoor zijn tweede zoon vrijstelling van den dienst zou bekomen; dat bij de behandeling van de wet tot afschaffing van de plaatsvervanging, de Regeering uitdrukkelijk heeft te kennen gegeven, dat verkregen rechten zouden blijven gehandhaafd, en dat aan zijn zoon de vrijstelling niet mag worden onthouden die hij onder de oude wet zou gehad hebben.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin in Zeeland tot ongegrondverklaring daarvan geadviseerd.

Daar niets meer aan de orde is wordt de vergadering gesloten.

Zevende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 26 *Februari* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. Schorer.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *Het beroep van H. J. Maree te Gouda tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 6 *November* 1901, *waarbij eene nieuwe voorwaarde is verbonden aan de hem bij besluit van* 14 *Mei te voren verleende vergunning tot oprichting van eene smederij.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, met een schrijven van 30 Januari 1902, no. 241, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. J. Maree, te Gouda, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 November 1901, no. 8, waarbij eene nieuwe voorwaarde is verbonden aan de hem bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende

vergunning tot oprichting van eene smederij in het perceel aan de Turfmarkt, Wijk H, no. 184.

Bij schrijven, dd. 24 October 1901, hebben Burgemeester en Wethouders van Gouda aan H. J. Maree gemeld, dat, naar aanleding van bij hen ingekomen klachten over den hinder, dien de bewoners van huizen nabij Maree's smederij ondervonden, doordat daarin des nachts gewerkt wordt, bij Burgemeester en Wethouders het voornemen bestond, daaraan tegemoet te komen, door nieuwe voorwaarden te verbinden aan de hem bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning; en hem ingevolge art 17 der Hinderwet opgeroepen, ten einde dienaangaande te worden gehoord.

Bij besluit van 6 November 1901, no. 6, hebben Burgemeester en Wethouders van Gouda, overwegende dat het wenschelijk is aan H. J. Maree eene nieuwe voorwaarde op te leggen, ten einde tegemoet te komen aan de klachten over den hinder, dien de bewoners der aangrenzende huizen van Maree's smederij ondervinden, aan de bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning, alsnog de voorwaarde verbonden:

„dat in de inrichting niet mag worden gewerkt tusschen des avonds 11 uur „en des morgens 6 uur."

Van dit besluit van Burgemeester en Wethouders is H. J. Maree tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat dit besluit niet met redenen is omkleed, daar de overweging, dat het wenschelijk is aan appellant eene nieuwe voorwaarde op te leggen, ten einde aan klachten tegemoet te komen, niet als eene motiveering in den zin der wet kan gelden; dat een beroep op ingekomen klachten over hinder, zonder eenige nadere aanduiding van de herkomst dier klachten en van den aard van den beweerden hinder, evenmin als eene motiveering kan gelden; en dat voorts de Hinderwet voorschrijft, dat nieuwe voorwaarden kunnen worden opgelegd, indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mocht aantoonen, doch dit in het besluit niet is gesteld.

Burgemeester en Wethouders van Gouda, op dit beroep gehoord, schreven aan Gedeputeerde Staten, dat tot laat in den nacht in de smederij wordt gewerkt door bankwerkers, waarvan de bewoners van de aangrenzende gebouwen hinder ondervinden, blijkens bij Burgemeester en Wethouders ingekomen klachten. Vermits het perceel, waarin de smederij, gedreven door een gasmotor, gevestigd is, geen dikke muren heeft, dringt het geluid gemakkelijk daar doorheen.

Gedeputeerde Staten achten, ten einde hinder van ernstigen aard voor de omwonenden zooveel mogelijk te keeren, de opgelegde voorwaarde volkomen gerechtvaardigd.

De APPELLANT licht zijn beroep toe, dat door den gemeentebouwmeester L. BURGERSDIJK, als gemachtigde van Burgemeester en Wethouders, bestreden wordt.

Beiden beantwoorden eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad DE NERÉE VAN BABBERICH en den VOORZITTER.

II. *Het beroep van H. Philippeau, te Bussum, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd.* 5 *November* 1901, *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene door stoom gedreven diamantslijperij.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 30 Januari 1902, no. 242, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Philippeau, te Bussum, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 5 November 1901, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene door stoom gedreven diamantslijperij, op het perceel kadastraal bekend Sectie A, no. 4166 .

Bij besluit van 5 November 1901 hebben Burgemeester en Wethouders aan H. Philippeau bovenvermelde vergunning onder een drietal voorwaarden verleend, waarvan die sub 2°. luidt:

„2°. dat voor de inrichting als brandstof uitsluitend cokes moet worden gebezigd."

Voor zoover deze laatste voorwaarde betreft, is H. Philippeau van dit besluit van Burgemeester en Wethouders tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat door het gebruik van cokes als brandstof de machine niet geregeld op stoom zou kunnen worden gehouden — waartoe vlamkolen noodig zijn —, zoodat hij zijn bedrijf niet zou kunnen uitoefenen, en dat de diamantslijperij nu reeds ± een jaar krachtens eene voorwaardelijke vergunning in werking is, waarbij de bestreden voorwaarde niet is gesteld, terwijl diezelfde machine gedurende dien tijd steeds met de beste vlamkolen is gestookt, zonder dat er gevaar, schade aan eigendommen of andere hinder van ernstigen aard is ontstaan.

Burgemeester en Wethouders op dit beroep gehoord, schreven aan den Voorzitter van Gedeputeerde Staten, dat zij de bestreden voorwaarde aan eene definitieve vergunning hadden verbonden, om te gemoet te komen aan de bezwaren door vele personen terecht ingediend. De zwarte rook die uit den schoorsteen der inrichting neerslaat in de omgeving, achten Burgemeester en Wethouders gevaarlijk en der gezondheid nadeelig.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat deelt in zijn ter zake uitgebracht rapport mede, dat, al zou de ketel met cokes wel op stoom kunnen worden gehouden, de exploitatiekosten daardoor zouden vermeerderen; dat daarvoor in casu geen reden is, vermits voor de stoommachine van 2 P.K. 1¼ à 1½ H.L. brandstof per dag noodig is; zoodat de omgeving van den rook, die uit een schoorsteen van 15 M. hoogte komt, niet veel last kan hebben; hetgeen den Hoofdingenieur dan ook uit een plaatselijk onderzoek is gebleken.

Door de 1e en 3e voorwaarde, die Burgemeester en Wethouders gesteld hebben, acht de Hoofdingenieur dat aan den hinder van de inrichting op voldoende wijze wordt tegemoet gekomen; weshalve hij adviseert tot vernietiging van de bestreden voorwaarde.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

De APPELLANT licht zijn beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

Mr. F. A. JAS betrijdt het beroep.

III. *Het beroep van O. P. Waller Zeper te Teteringen, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Januari 1902, afd. Dir. Bel., no. 104, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door O. P. Waller Zeper, te Teteringen, tegen de uitspraak van den Directeur de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel te Katwijk, wijk II, no. 135, dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is op 26 Februari 1901 aangevraagd op grond dat de belastingschuldige op 25 Maart voornoemd perceel zou verlaten om bij zijne kinderen te Breda te gaan inwonen.

In afwijking van de adviezen van den Ontvanger en het College van Zetters, maar in overeenstemming met dat van den Inspecteur, heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, uit overweging, dat de adressant binnen zes weken na het ontruimen van gemeld perceel een ander perceel, te Teteringen, in gebruik heeft genomen, waarvoor hij als hoofd van het gezin belastingplichtig moet

worden geacht, en alzoo op grond van art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) geen ontheffing kan worden verleend.

Van des Directeurs uitspraak is de adressant bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat door hem tot 25 Maart 1901 als huurder bewoond is het perceel II no. 135 te Katwijk-aan-den-Rijn; dat door hem na het overlijden van zijne echtgenoote op 21 September 1900 al zijne bezittingen in eigendom zijn overgedragen aan zijne kinderen; dat zijn zoon, M. F. Ph. Waller Zeper op zijnen naam een huis gehuurd en betrokken heeft onder Teteringen, Koninginnestraat no. 11; dat appellant, omdat hij een domicilie moet hebben, dat huis als zijne woonplaats heeft aangegeven en dikwijls tijdelijk daar aanwezig is; weshalve appellant H. M. verzoekt, hem vrijstelling te verleenen van de personeele belasting van het perceel te Katwijk en daarvoor zijn zoon M. F. P. Waller Zeper die belasting te laten betalen voor het huis door hem in Teteringen gehuurd en bewoond.

Over het beroep gehoord, hebben de ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd, wat de toepassing van art. 63 § 1 der wet betreft.

IV. *De reclame van den gewezen tijdelijk gepensionneerden machinist der 3e klasse C. G. Weers te Roermond, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 29 Januari 1902, Bureau B, no. 1, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden machinist der 3e klasse C. G. Weers te Roermond, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 13 November 1901, no. 4 Z., te dezer zake uitgebracht advies in overweging, den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat aan belanghebbende, geboren 21 Augustus 1870, met ingang van 1 October 1896 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127) voor de eerste maal bij Kon. besluit van 16 November 1896, no. 46, een tijdelijk pensioen is verleend van f 545 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 October 1896, en wel bij een diensttijd van 11 jaren, 11 maanden en 26 dagen, waarvan 2 jaren, 7 maanden en 26 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 8 maanden en 24 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, uithoofde van lichaamsge-

breken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 9 September 1896, litt. E, no. 1611; terwijl zijn pensioen in 1897 en 1898 telkenmale voor één jaar werd verleend tot gelijk bedrag, doch in 1899 en 1900 is toegekend f 295, aangezien de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hadden ondergaan, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stelden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, terwijl, blijkens den uitslag van het h[illegible]stelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 29 October 1901, belanghebbnede thans geheel daartoe in staat is; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij ongeschikt is voor lichamelijken arbeid.

V. ***Het beroep van den Raad der gemeente Olst tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 5 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 22 *October* 1901 *tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor lager onderwijs in die gemeente.***

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 31 Januari 1902, no. 625, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Olst tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 5 December 1901, 2e afd., no. 4837/3338, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 22 October 1901, no. 2, tot regeling der jaarwedden van de

onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor lager onderwijs in die gemeente.

Bij dit besluit zijn de jaarwedden geregeld als volgt (het eerste cijfer geldt bij minder dan 5 dienstjaren, het tweede bij 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren, het vierde bij 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren, het vijfde bij 20 en meer dienstjaren): voor het hoofd der school te Olst f 875, f 900, f 925, f 975, f 1025; voor het hoofd der school te Welsum, alsmede voor de hoofden der scholen te Wesepe, Hengforden en Den Nul, f 775, f 800, f 850, f 900 en f 950; voor den onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd van die school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, f 550, f 600, f 650, f 700 en f 750; voor andere onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, f 500, f 550, f 600, f 650 en f 700. Voorts is bepaald, dat de jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres bezitten, f 100 meer, en wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet op het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, f 200 meer zullen bedragen dan de hierboven vermelde sommen. Vervolgens stelt het raadsbesluit met afwijking van het hierboven bepaalde, de jaarwedde van het tegenwoordig hoofd der school te Olst, L. Schuiling, die in 1902 elf dienstjaren heeft, met ingang van 1 Januari 1902 vast op f 1025, en bepaalt het, dat de onderwijzeres W. Kat aan de school te Hengforden, en de onderwijzeres E. ten Bloemendal aan de school te Den Nul, die in 1902 3 dienstjaren hebben en wier jaarwedden f 525 bedragen, die jaarwedden zullen blijven genieten totdat het aantal harer dienstjaren tot 5 is geklommen. Eindelijk wordt in het besluit bepaald: *a.* dat de onderwijzer of onderwijzeres, die wordt aangewezen om het hoofd eener school tijdelijk te vervangen, over het tijdvak of de tijdvakken waarin hij of zij gedurende 5 achtereenvolgende dagen of langer, als hoofd is werkzaam geweest, boven zijne of hare jaarwedde als onderwijzer of onderwijzeres eene belooning zal genieten, berekend tegen honderd gulden per jaar; *b.* dat de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven zal bedragen f 50 per jaar.

Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben bij besluit van 5 December 1901, 2e afd., no. 4837/3338, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit onthouden. Daarbij hebben zij overwogen: dat met de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde wettelijke minima in de welvarende gemeente Olst niet kan worden volstaan; dat deze in die gemeente slechts toegelaten kunnen worden wanneer extra-belooningen voor het bezit van bijakten in de vakken *j, k, l, m,*

n, *o*, *p*, *q*, *r* of *r*bis worden toegekend of wel de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter aantal worden vastgesteld; dat benuttiging van die bijakten buiten de gewone schooluren in gemeentedienst minstens even hoog behoort beloond te worden, als het geven van herhalingsonderwijs en benuttiging binnen de gewone schooluren met minstens f 50 voor één, f 75 voor twee en f 100 voor drie of meer, zijnde bijakten in de vakken *j* en *k* dan als halve te beschouwen; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, behoort te bedragen ⅓ van de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of van de huurwaarde, waarop diens woning voor de berekening van pensioen is aangeslagen; dat de door iedere gemeente vast te stellen aanvangssalarissen iedere vijf jaar met minstens f 50 verhoogd behooren te worden; dat het wenschelijk is dezelfde tegemoetkoming in de huishuur toe te kennen aan de onderwijzers, wanneer zij weduwnaars zijn en belast met het onderhoud van minderjarige kinderen; dat de jaarwedden van de hoofden, gelijk zij bij de onderwerpelijke verordening zijn vastgesteld, slechts schijnbaar van de algemeene wettelijke minima afwijken en die van de onderwijzers daaraan geheel gelijk zijn; dat de huurwaarde van de woning van het hoofd der school te Olst voor diens pensioen is aangeslagen op f 250 en dus de tegemoetkoming voor huishuur aan de mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben en verbonden zijn aan die school, moet bedragen f 83.33, terwijl in de verordening deze tegemoetkoming voor alle onderwijzers bepaald is op f 50; dat noch voor het bezit van het gebruik van bijakten, hetzij binnen of buiten de schooluren in gemeentedienst benuttigd, bij deze verordening eenige verhooging toegekend wordt; dat het hoofd der school te Olst werd aangesteld op een aanvangssalaris van f 925 en dit dus thans niet mag teruggebracht worden tot f 875, zonder extra-belooning voor het geven van de lessen in de vakken *p* en *q*, vooral niet nu vele daarvan buiten de gewone schooluren gegeven worden; dat de onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd van die school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, werd aangesteld op een salaris van f 800, waaronder f 100 voor de verplichte hoofdakte, dus op f 700, en diens aanvangssalaris niet terug te brengen is op f 550, zijnde ook hij verplicht lessen te geven buiten de gewone schooluren; dat bijaldien de gemeente Olst geen extra-verhoogingen toekent voor het bezit of de benuttiging van bijakten, noch de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen of in grooter aantal berekent, de belooning van het hoofd der school in het dorp Olst vast te stellen is op f 925, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van minstens f 50, naar gelang van het aantal dienstjaren; die

van de andere hoofden op f 800, met gelijke verhoogingen; die van den onderwijzer aan de dorpsschool, die het hoofd bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, op f 700 en die der andere onderwijzers en onderwijzeressen op f 550, met gelijke verhoogingen, met dien verstande dat, wat de laatsten betreft, lessen buiten de gewone schooluren extra beloond dienen te worden, waaraan de onderwerpelijke verordening niet voldoet.

Hier dient nog te worden gemeld, dat L. Schuiling, hoofd der school te Olst, en G. J. ten Raa, onderwijzer met verplichte hoofdakte aan die school, bezwaarschriften tegen het raadsbesluit bij Gedeputeerde Staten hadden ingediend.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen. Appellant betoogt, dat Olst niet tot de welvarende, maar tot de minvermogende gemeenten behoort; dat uit art. 26 der wet op het lager onderwijs niet blijkt: *a.* dat aan de onderwijzers voor bijakten eene afzonderlijke belooning moet worden toegekend; *b.* dat de tegemoetkoming in de huishuur aan gehuwde mannelijke onderwijzers die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, behoort te bedragen $\frac{1}{3}$ van de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of van de huurwaarde waarop diens woning voor de berekening van pensioen is aangeslagen; *c.* dat dezelfde tegemoetkoming in de huishuur moet worden toegekend aan de onderwijzers wanneer zij weduwnaar zijn en belast met het onderhoud van minderjarige kinderen; *d.* dat de aanvangssalarissen iedere vijf jaren met ten minste f 50 verhoogd behooren te worden; voorts dat onder het salaris van f 925, waarop het tegenwoordig hoofd der school te Olst werd aangesteld, begrepen is een bedrag van f 25 voor het houden van toezicht op het herhalingsonderwijs; en de belooning van het herhalingsonderwijs thans afzonderlijk moet worden geregeld; dat de jaarwedde van den onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd dier school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, in 1881 op f 800 is vastgesteld, omdat er toen gebrek aan onderwijzers met hoofdakte bestond (de benoemde was de eenige sollicitant); dat geen der onderwijzers meer lesuren heeft dan in de leerplannen vermeld zijn, maar enkele onderwijzers, die in lagere klassen les geven, de school kunnen verlaten voordat de in de schoolregeling aangegeven uren zijn afgeloopen; en dat ten gevolge van het groote bedrag dat voor kosten van onderwijs moet worden besteed, vele nuttige werken moeten achterwege blijven.

Gedeputeerde Staten, over het beroep gehoord, treden, na eene uitvoerige uiteenzetting van de beginselen waarvan zij bij de beoordeeling der verordeningen van dezen aard uitgaan, in eene weerlegging van hetgeen in het adres van beroep wordt aangevoerd. Hun slotsom is:

1°. dat de minimum-jaarwedden in de gemeente Ols niet kunnen worden toegelaten;

2°. dat in verband met de regelingen in andere gemeenten der provincie, de jaarwedden van de hoofden der scholen, met uitzondering van die van het hoofd der school in de kom van het dorp, behooren te bedragen f 800, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat de jaarwedden der onderwijzers, met uitzondering van die van den onderwijzer belast met het onderwijs in de Fransche taal aan de school in de kom van het dorp Olst, vast te stellen zijn op f 500 met gelijke verhoogingen;

4°. dat die jaarwedden verhoogd behooren te worden voor die onderwijzers en onderwijzeressen, welke met het onderwijs in vak *k*, *l* en *p* zijn belast buiten de gewone schooluren in verhouding tot hunne jaarwedden;

5°. dat derhalve het salaris van het hoofd der school in de kom van het dorp vast te stellen is op f 925; van den onderwijzer belast met het onderwijs in het Fransch op f 700; van de onderwijzeressen belast met het onderwijs in vak *k* op f 550 met f 20 voor elk wekelijksch lesuur in dat vak na den gewonen schooltijd; alles met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, en wat de laatsten betreft, met de door de wet geëischte verhoogingen voor de hoofdakte en verplichte hoofdakte;

6°. dat de vergoeding voor de huishuur dient bepaald te worden op het bedrag waarvoor in die gemeente in de nabijheid der scholen een woning gehuurd zoude kunnen worden, geschikt voor het hoofd eener school, of op de huurwaarde waarvoor hunne woning ter berekening van het pensioen werd aangeslagen, doch ten minste f 150, en de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers boven de 28 jaren op $\frac{1}{3}$ van dit bedrag, dus voor de onderwijzers aan de dorpsschool te Olst op $\frac{f\,250}{3}$ = f 85 en voor de anderen op f 50.

Gedeputeerde Staten geven een dusdanige regeling — niet in alle opzichten overeenstemmende met die welke de schoolopziener in het district Deventer had aanbevolen — aan de Regeering in overweging.

Over het adres van beroep heeft de Minister ook den Inspecteur van het Lager Onderwijs in de 3e Inspectie gehoord.

Deze acht het niet noodig, dat bij de regeling speciaal rekening worde gehouden met het bezit van de bijakten voor de vakken *j* en *k*, en vindt het eenigszins gewaagd het bezit van bijakten als element op te nemen bij de beoordeeling van de jaarwedden der gewone onderwijzers en de gemeentebesturen bij weigering om hiermede rekening te houden, daartoe te dwingen door een middel dat niet rechtstreeks daarmede in verband staat. Voorts oordeelt de Inspecteur, dat bij voorkomende vacatures de Raad opnieuw de vergoeding

voor huishuur kan regelen in verband met de plaatselijke toestanden. Verder merkt hij op, dat al verhouden de minima in de 6de en 7de alinea van art. 26, uitgetrokken wegens vergoeding voor huishuur der hoofden en wegens tegemoetkoming daarin voor de 28-jarige gehuwde onderwijzers zich als 3 tot 1, daaruit nog niet voortvloeit, dat deze verhouding ook moet blijven gehandhaafd worden bij verhooging dier minima. Met de gehuwde onderwijzers behooren z. i. de weduwnaars met kinderen gelijk gesteld te worden.

Wat het advies van Gedeputeerde Staten betreft, schrijft de Inspecteur het volgende: „Mij vereenigende met de conclusie sub 1°. en 2°., zoo meen ik ten „opzichte van punt 3, dat, hoewel in het algemeen een aanvangssalaris van „f 500 voor een pas beginnend onderwijzer wel voldoende mag heeten, men in „deze gemeente, waar dit voor allen, op twee na, niet minder bedraagt dan „f 525, ook dit laatste cijfer als zoodanig moet aannemen met periodieke ver„hoogingen van f 50 na 5-, 10-, 15- en 20-jarigen diensttijd. Ik onderschrijf dien„tengevolge de punten sub 4 en 5 der conclusie, behalve dat m. i. het sub 5 „genoemde sijfer van f 550 wel tot f 525 kan worden teruggebracht.

„Wat de sub 6 behandelde vergoeding voor huishuur aangaat, zoo schijnt „mij het bedrag waarvoor eene geschikte woning ter plaatse kan worden ge„huurd, een niet altijd betrouwbare maatstaf, daar de huurprijs ten platte lande „schielijk op- en afgaat naar mate er al of geen gebrek aan geschikte wonin„gen is.

„Waar met het oog op de plaatselijke gesteldheid het wettelijk minimum „dient te worden verhoogd, bijv. in het dorp Olst, kan door Gedeputeerde „Staten, na overleg met den Districtsschoolopziener, een hooger bedrag worden „vastgesteld. Daar ik de noodzakelijkheid eener bepaalde verhouding tusschen „de vergoedingen voor en tegemoetkoming in de huishuur niet inzie, zoo komt „mij, waar Gedeputeerde Staten een bedrag van f 50 voor de buitenscholen vol„doende achten als tegemoetkoming ten behoeve van den 28-jarigen gehuwden „onderwijzer, een bedrag van f 75 in het dorp Olst alleszins voldoende voor, „met dien verstande dat deze tegemoetkoming ook worde genoten door hen die „weduwnaar zijn en kinderen te hunnen lastte hebben."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van G. J. ten Raa, dd. 10 Februari 1902, met een afschrift van zijn adres aan Gedeputeerde Staten, en eene memorie van L. Schuiling, dd. 13 Februari 1902.

Beide memoriën strekken tot bestrijding van het beroep.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Achtste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 5 *Maart* 1901.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 13 Februari 1902, no. 48, houdende beschikking op ***het beroep van A. E. de Kivit, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.*** **7** ***September*** **1901,** ***waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uitbreiden van zijne door stoom gedreven houtzagerij.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 942.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. E. de Kivit, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 7 September 1901, no. 12, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uit-

breiden van zijne door stoom gedreven houtzagerij aan de Gansstraat, kadastraal gemeente Tolsteeg, Sectie B, no. 498;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Januari 1902, no. 248;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Februari 1902, La. G, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat volgens de beschrijving deze uitbreiding zou geschieden door het plaatsen van een stoomketel met 45 M². verwarmingsoppervlak, „zoodat na de uitbreiding ten behoeve der inrichting in gebruik (zouden) zijn een bestaande stoomketel van 20 M². en de nieuw te plaatsen stoomketel van 45 M². verwarmingsoppervlak", welke stoomketels beide zouden dienen tot het voeden der bestaande stoommachine van 12 paardekrachten, dienende tot het drijven van de verschillende in de inrichting bestaande werktuigen;

dat Burgemeester en Wethouders van Utrecht bij besluit van 7 September 1901, no. 12, Fabrieken, de gevraagde vergunning hebben verleend onder vier voorwaarden, waarvan de laatste aldus luidt: „de rook van den stoomketel moet worden afgevoerd naar een te maken schoorsteen, welke moet zijn opgetrokken in metselwerk tot ten minste 35 Meter";

dat A. E. de Kivit van dat besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het vervangen van zijn fabrieksschoorsteen van 18 Meter door een van 35 Meter, plus minus f 1000 zal kosten; dat het zijne bedoeling niet is beide ketels tegelijk te gebruiken, wat ook geen zin zou hebben, daar de machine dezelfde gebleven is en hij alleen den ouden ketel laat staan om dien te gebruiken als de nieuwe wordt hersteld of schoongemaakt; dat hij den bestaanden schoorsteen ook voor den nieuwen ketel voldoende acht; dat het terrein in de buurt van zijne fabriek nu niet meer bebouwd en bewoond is, dan toen voor ongeveer 12 jaar de fabriek gesticht werd, en de rook uit een hoogen schoorsteen even goed bij slecht weder nederslaat als uit een lagen; dat bij het gehouden onderzoek niemand verhooging van den schoorsteen heeft verlangd; dat appellants schoorsteen van gegoten ijzer is en niet verhoogd kan worden, maar geheel zou moeten worden vernieuwd, weshalve appellant Ons verzoekt hem, „hetzij dadelijk en voor altijd te ontheffen van de bovengenoemde voorwaarden van het bouwen van een schoorsteen van 35 Meter, hetzij voorloopig een proeftijd te bepalen met den ouden bestaanden schoorsteen van 18 Meter, waarna eene definitieve beslissing zal worden genomen";

Overwegende dat, waar door appellant tot uitbreiding zijner houtzagerij vergunning is aangevraagd, om nevens den bestaanden stoomketel van 20 M²., in zijne inrichting een nieuwen stoomketel te plaatsen van een meer dan tweemaal

zoo groot verwarmingsoppervlak, het natuurlijk gevolg van het verleenen dezer nieuwe vergunning zal wezen dat meer rook en stip dan tot dusver door den schoorsteen zullen moeten worden afgevoerd;

dat er voor Burgemeester en Wethouders van Utrecht bij het verleenen der nieuwe vergunning dus alleszins gegronde redenen bestonden om de hoogte van den tegenwoordigen schoorsteen onvoldoende te achten, zoowel ter voorkoming van brandgevaar in verband met de vele stapels hout, welke op het terrein verspreid liggen, als om tegemoet te komen aan den hinder van rook en zwarte vlokken, welke de druk bevolkte omgeving en in het bijzonder de nabijliggende zwem- en badinrichting reeds nu ondervinden;

dat voor appellant ook geen grond bestaat zich in redelijkheid te beklagen over de aan hem thans opgelegde schoorsteenhoogte van 35 Meter, waar voor andere inrichtingen in de gemeente Utrecht, zelfs werkende met een stoomketel van veel geringer omvang, door Burgemeester en Wethouders in de laatste jaren geregeld dezelfde hoogte van den schoorsteen werd voorgeschreven;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 13 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 15 Februari 1902, no. 43, houdende beschikking op *het beroep van de firma van Dooren en Dams, te Tilburg, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 6 *Februari* 1901, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene wollenstoffenververij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 698.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma Van Dooren en Dams, te Tilburg, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Februari 1901, no. 826*a*, waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene wollenstoffenververij op het perceel Sectie D, no. 3773, aan 't Korvel;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 113;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 11 Februari 1902, no. 286, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat voornoemde firma bij adres, dd. 6 November 1900, aan Burgemeester en Wethouders van Tilburg evenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij Burgemeester en Wethouders bezwaren zijn ingebracht door den eigenaar van eene naburige bierbrouwerij, op grond van vrees voor schade tengevolge van 1°. de dampen en 2°. het afvalwater van de ververij, waarvan de eersten de lucht en het tweede den bodem zal bederven, waardoor de gisting in zijne fabriek zal worden gestoord;

dat Burgemeester en Wethouders bij besluit van 6 Februari 1901, no. 826*a*, de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat uit een ingesteld deskundig onderzoek op scheikundig gebied gebleken is — in weerwil van de te nemen maatregelen — dat de vrees blijft bestaan, dat de wasem, die door het dak en de open luiken der blauwververij ontsnapt, de lucht bezwangeren moet met kwalijk riekende dampen, afkomstig van indigo en andere verfstoffen, welke dampen op een afstand van ongeveer 30 Meter van de koelbakken in de lucht opstijgen, zoodat de vrees gewettigd is, dat bij zekere weersgesteldheid die kwade dampen neerslaan en zich mededeelen aan het zich in de koelbakken bevindende en in bewerking zijnd bier, en dat hierdoor een nadeelige invloed op den smaak van het bier kan worden uitgeoefend en de zaak van de Erven Van Roessel aan groot nadeel zou worden blootgesteld;

dat de firma Van Dooren en Dams van dit besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat de motieven van Burgemeester en Wethouders ongegrond zijn, vermits naar de wijze, waarop de ververij zal worden ingericht, er geen sprake zal zijn van het ontsnappen van wasem;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig plaatselijk onderzoek is gebleken, dat in verband met de plaats, waar volgens de bij het verzoek van appel-

lante gevoegde plattegrondteekening de ververij, en wel meer bepaald de verfkuipen, zouden worden geplaatst, aan het bezwaar, ontleend aan vrees voor schade aan de naburige bierbrouwerij, door het stellen van voorwaarden, niet op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Tilburg, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 15 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin

3o. van 15 Februari 1902, no. 49, houdende beschikking op *het beroep van J. Nieuwland, te Hof van Delft, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 9 *October* 1901, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 73.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Nieuwland, te Hof van Delft, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel Choorstraat no. 29 te Delft, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 280;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 12 Februari 1902, no. 64, Directe belastingen;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat de aangeslagene op 17 Juni bovengenoemd perceel verlaten had en te Rijswijk was gaan inwonen;

dat de Directeur heeft overwogen, dat adressant op 17 Juni laatstleden bij anderen is gaan inwonen, doch dat de overige leden van het gezin, zijne vrouw, met zoon en dochter, te Delft het perceel zijn blijven bewonen; dat de bovengenoemde leden van het gezin het pand Choorstraat no. 29, bestaande uit perceel woning, perceel bestemd om gemeubileerd verhuurd te worden, en perceel winkel, den 15den Juli ll., in den zin der wet hebben ontruimd en binnen zes weken daarna hebben betrokken het pand Choorstraat no. 28, bestaande uit perceel woning en perceel om gemeubileerd te worden verhuurd; dat voor het perceel winkel binnen 6 weken geen ander of hetzelfde perceel in gebruik is genomen; weshalve de Directeur heeft besloten den adressant voor het perceel woning en M. geene en voor het perceel W. eene ontheffing te verleenen ten bedrage van f 1.09½ in hoofdsom en opcenten;

dat de aangeslagene, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep gekomen, heeft verzocht, dat de ontheffing hem alsnog mocht worden verleend;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden uitspraak rust, juist zijn;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 15 Februari 1902.

WILHELMINA

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 17 Februari 1902, no. 8, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden wachtmeester der Koninklijke Maréchaussée E. Geirnaerdt, te Sas van Gent, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 94.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden wachtmeester der Koninklijke Maréchaussée, E. Geirnaerdt, te Sas van Gent, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 16 October 1901, no. 12 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Januari 1902, no. 1;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 12 Februari 1902, 1e afd., no. 15;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 1 September 1901, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 369 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 246, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 20 jaren en 3 maanden, waarvan hij 7 jaren en 9 maanden in zijn laatstbekleeden graad van wachtmeester der maréchaussée heeft gediend, met ingang van 1 September 1897 uit den militairen dienst ontslagen uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 3 October 1901, la. A, no. 1044, thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor den graad, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129) aangewezen bedrag f 440 beloopt, zoodat

hem als tijdelijk pensioen toekomt ½ van dat bedrag ad f 220, verhoogd met 7/60 van die som ad f 25.66⅔; weshalve hem volgens de artt. 25*a*, 39, 42 en 45 der wet opnieuw een tijdelijk pensioen kan worden verleend, doch thans van f 246 — voor den tijd van één jaar —;

dat, nadat bij Koninklijk besluit van 25 October 1901, no. 45, aan den belanghebbende met ingang van 1 September 1901 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 246 voor den tijd van één jaar, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 17 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

5o. van 17 Februari 1902, no. 9, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden milicien J. de Koning, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 46.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden milicien J. de Koning, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 21 Augustus 1901, no. 10 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Januari 1902, no. 268;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 12 Februari 1902, 1e afd., no. 17;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 27 Mei 1901, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 253 is opgehouden, volgens het bepaalde bij de artt. 25*b*, 37, 44bis en 45 der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 158.50, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 15 jaren, 10 maanden en 18 dagen, waarvan 6 jaren, 9 maanden en 8 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, met inbegrip van 7 maanden en 3 dagen heen- en terugreis, dubbel berekend zijn, met ingang van 27 Mei 1899 uit den militairen dienst ontslagen — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 Augustus 1901, La. A, no. 100, thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij Koninklijk besluit van 2 September 1901, no. 26, aan den belanghebbende met ingang van 27 Mei 1901 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 158.50 voor den tijd van één jaar, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet meer in staat is door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat het militair-geneeskundig onderzoek, hetwelk laatstelijk naar den aard en de gevolgen van reclamants lichaamsgebreken te 's-Gravenhage is ingesteld, blijkens het daarvan opgemaakt rapport, dd. 6 Augustus 1901, tot uitslag heeft gehad dat reclamant ook toen niet alleen ongeschikt is geoordeeld voor den militairen dienst, maar tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat alzoo het bij art. 47, juncto art. 22, der wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht gestelde vereischte is vervuld, op grond waarvan reclamant, in verband met het bepaalde bij art. 25*b*, 36*b* en 44bis dier wet, eene geldige aanspraak op hernieuwing van het tot dusver door hem genoten pensioen kan doen gelden;

dat het hier derhalve de vraag geldt, of de redenen, welke in het tot deze pensioensaanvrage betrekkelijk advies van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, dd. 7 Augustus 1901, worden aangevoerd voor het daarbij uitgesproken oordeel, dat belanghebbende slechts tijdelijk *gedeeltelijk* buiten staat zou wezen om in zijn levensonderhoud te voorzien, Ons een voldoenden grond kunnen opleveren, om, overeenkomstig het advies van den Militairen Pensioenraad, dd. 21 Augustus 1901, den uitslag van het bovenbedoeld militair-geneeskundig onderzoek, als kennelijk onjuist, geheel ter zijde te stellen en buiten aanmerking te laten;

dat die vraag ontkennend behoort te worden beantwoord;

dat toch de eenige grond, welke voormelden Inspecteur tot zijn, van het rapport der Geneeskundige Commissie te 's-Gravenhage, dd. 6 Augustus 1900 afwijkend gevoelen heeft geleid, is gelegen in het feit dat reclamant, hoezeer wegens zijn zwak gestel slechts lichte werkzaamheden kunnende verrichten, destijds als knecht bij den expediteur J. J. Lezer te Rotterdam toch een weekloon van f 10 kon verdienen;

dat Ons echter is gebleken dat deze den reclamant De Koning, ondanks diens goed gedrag, uit zijnen dienst heeft moeten ontslaan „uit hoofde van lichaamszwakte, ontstaan door gedurige koortsen";

dat overigens geen enkele grond is aangevoerd, waarom aan reclamant, die bij voormeld militair-geneeskundig onderzoek ook thans nog tijdelijk *geheel* buiten staat is bevonden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, het tot dusver door hem genoten pensioen voor den tijd van één jaar, niet opnieuw zou moeten worden toegekend;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den gepasporteerden milicien J. de Koning, te Rotterdam, — met intrekking van het Koninklijk besluit van 2 September 1901, no. 26, voor zooveel het daarbij aan den reclamant toegekend pensioen betreft — voor den tijd van één jaar, ingaande 27 Mei 1901, een jaarlijksch pensioen te verleenen van f 253.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 17 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 17 Februari 1902, no. 10, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden huzaar W. Kaspers te Gasselter-Nijeveensche mond (gem. Gasselte), betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 95.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden huzaar W. Kaspers, te Gasselter-Nijeveensche mond (gemeente Gasselte), betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 September 1901, no. 9, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Januari 1902, no. 2;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 12 Februari 1902, 1e afd., no. 16;

Overwegende dat, nadat genoemde Kaspers pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 19 Juli 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts 8 maanden beloopt; dat hij, geboren 2 Februari 1877, bij pasporteering slechts den ouderdom van 24 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandig-

heden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht, te s-Gravenhage, dd. 29 Juni 1901, la. A, no. 618, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 21 September 1901, IIIe afd., no. 47, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij in den dienst ongelukkig is geworden;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 17 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 19 Februari 1902, no. 41, houdende beschikking op *het beroep van B. W. K. Albers, te Nijmegen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 8 *Januari* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot het verwarmen van mastik en houtcement.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 711.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door B. W. K. Albers, te Nijmegen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 8 Januari 1901, no. 11, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot het verwarmen van mastik en houtcement, op een perceel ten kadaster bekend Sectie C, no. 2234, gemeente Hatert;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Januari 1902, no. 184;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Februari 1902, no. 254, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, nadat tegen de aanvrage bezwaren waren ingebracht betreffende stank, brandgevaar en waardevermindering van naburige perceelen, Burgemeester en Wethouders de vergunning hebben geweigerd, daarbij de inrichting aanmerkende als eene teer- en asphaltkokerij en overwegende, dat teer- en asphaltkokerijen, blijkens de ervaring elders opgedaan, zeer walgelijke uitdampingen verspreiden en dat op grond daarvan de oprichting van eene dergelijke inrichting, in dit zeer bevolkt deel der gemeente niet kan worden toegestaan;

dat B. W. K. Albers van de beschikking van Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat bij een onderzoek, door deskundigen ingesteld, is gebleken, dat in den algemeenen zin welken art. 2V. der Hinderwet aan asphaltkokerijen hecht, de inrichting, welke het hier geldt, daaronder wel degelijk is te rangschikken;

dat B. W. K. Albers dus terecht bij het doen der aanvrage heeft geoordeeld, dat hij voor de oprichting van die inrichting vergunning van Burgemeester en Wethouders behoefde;

dat Burgemeester en Wethouders echter eveneens terecht die vergunning hebben geweigerd;

dat toch voor eene inricthing als deze, gelegen in eene bevolkte buurt, het

daarvoor bestemde gebouwtje naar het oordeel der in dezen geraadpleegde deskundigen ongeschikt is te achten;

dat de aanvrage, zooals zij was gedaan, dus niet voor inwilliging vatbaar was en het besluit van Burgemeester en Wethouders dus moet worden gehandhaafd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, dd. 8 Januari 1901, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 19 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 5 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 4 *November* 1901 *tot aanwijzing der plaats van stichting eener openbare lagere school in de buurschap Slagharen, met aankoop van terrein daarvoor.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 5 Februari 1902, no. 785, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 5 December 1901, 2de afd., no. 4777/3264, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 4 November 1901, tot aanwijzing der plaats van

stichting eener openbare lagere school in de buurschap Slagharen, met aankoop van terrein daarvoor.

Bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1901, no. 80, is bevolen vermeerdering van het getal der openbare lagere scholen in de gemeente Ambt-Hardenberg met eene school; op grond dat bedoeld getal onvoldoende was.

Bij besluit van 4 November 1901 heeft de Raad der gemeente Ambt-Hardenberg besloten eene school te bouwen in de buurschap Slagharen op het Zuid-Oostelijk deel van perceel kadastraal bekend gemeente Ambt-Hardenberg, Sectie L, no. 2648, en dat perceelsgedeelte, ter grootte van ± 1.32 H.A., voor f 350 aan te koopen; daarbij overwegende, dat in genoemd Koninklijk besluit geen bepaalde plaats wordt aangewezen waar de school moet verrijzen en dit alzoo aan den Gemeenteraad is overgelaten; dat het het meest in het belang der gemeente is de school te bouwen in de buurschap Slagharen tusschen de Krine en Schuinesloot; en dat een geschikt terrein aldaar voor billijken prijs is te krijgen.

Gedeputeerde Staten hebben bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring aan voornoemd gemeenteraadsbesluit onthouden; op grond dat de gemeenteraad bedoeld besluit heeft genomen ter voldoening aan het Koninklijk besluit van 17 Juni 1901, no. 80; dat hoewel de aanwijzing van bovenvermeld perceelsgedeelte in de buurschap Slagharen voor den bouw eener tweede school in die buurschap, waaraan de behoefte is gebleken, geen bezwaar ontmoet, indien worde gezorgd voor behoorlijke toegangswegen naar de school, deze aanwijzing niet kan strekken ter voldoening aan het bij genoemd Koninklijk besluit gegeven bevel, dat — gelijk den Raad niet onbekend is — beoogt te voorzien in eene schoolgelegenheid in de buurt Veenebrugge, en dat mitsdien de aanwijzing der plaats van stichting der school met de strekking om te voldoen aan voormeld Koninklijk besluit, geheel in strijd is met de geschiedenis die tot het nemen van dat besluit aanleiding heeft gegeven.

Van dit besluit van Gedeputeerde Staten is de Raad der gemeente Ambt-Hardenberg tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat in het meerbedoeld Koninklijk besluit niet is te lezen en uit hetgeen daaraan is voorafgegaan ook niet valt af te leiden, dat de bedoeling van dat Koninklijk besluit zou zijn de stichting eener school in de nabijheid van de Veenebrugge, te minder daar door de afgevaardigden van den Raad in Februari 1900 aan den Minister duidelijk is aangetoond dat aan eene school in de nabijheid van de Veenebrugge geen behoefte bestaat, vermits door de openbare scholen te Radewijk, Sibaclo en Brucht voor de geheele oostelijke streek der gemeente in de behoeften van het lager onderwijs naar behooren wordt voorzien, — 7 à 8

woningen uitgezonderd, die in eenigszins ongunstige conditie blijven —; dat de Raad evenwel meent voor deze enkele huisgezinnen geen afzonderlijke school te mogen bouwen, aangezien in de gemeente nog verschillende dergelijke toestanden aanwezig zijn; dat voormelde afgevaardigden den Minister er op hebben gewezen, dat in Ambt-Hardenberg, met eene oppervlakte van ruim 16000 H.A. en een zielental van 8000, die over de geheele gemeente verspreid wonen, onmogelijk in deze naar ieders waarde kan worden voorzien, zonder de gemeente geldelijk te gronde te richten; en dat het gebleken is, dat aan eene school in de nabijheid van de Krine en de buurschap Slagharen werkelijk behoefte bestaat, zoodat de Raad vermeent met zijn besluit van 4 November 1901 aan het Koninklijk bevel te hebben voldaan.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat het Koninklijk besluit van 17 Juni 1901, no. 80, zijn ontstaan heeft te danken aan den herhaalden aandrang van bewoners van de buurschap Veenebrugge en omstreken ter bekoming van eene betere schoolgelegenheid voor hunne kinderen; dat Gedeputeerde Staten Burgemeester en Wethouders van Ambt-Hardenberg er op hebben gewezen, dat aanwijzing van de buurschap Slagharen voor den bouw van de nieuwe school, geheel in strijd zou zijn met de geschiedenis die tot genoemd Koninklijk besluit heeft geleid; en dat de Raad dan ook eene commissie heeft benoemd om op het Ebbenbroek — in de buurt van Veenebrugge gelegen — een onderzoek in te stellen naar een voor eene school geschikt terrein; dat tegen het bouwen eener school te Slagharen bij Gedeputeerde Staten evenmin als bij den Inspecteur van het Lager Onderwijs op zich zelf bedenking bestaat, maar dat dit zijn grond niet mag vinden in het Koninklijk besluit van 17 Juni 1901.

III. *De reclame van de weduwe M. E. Wiebe, geb. Donkers, te Katendrecht (gem. Rotterdam), betreffende de aanspraken op pensioen van haren zoon den gepasporteerden huzaar W. H. Sacré.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 3 Februari 1902, Ie afd., no. 5, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van de weduwe M. E. Wiebe, geb. Donkers, te Katendrecht (gem. Rotterdam), betreffende de aanspraken op pensioen van haren zoon den gepasporteerden huzaar W. H. Sacré.

Nadat S. Wiebe voor zijn stiefzoon W. H. Sacré pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 4 December 1901,

no. 5, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 1 Januari 1902, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 6 jaren, 7 maanden en 21 dagen beloopt, waarvan 2 jaren, 2 maanden en 24 dagen gedurende welke hij militaire diensten in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën heeft bewezen, met inbegrip van 2 maanden en 18 dagen heen- en terugreis, dubbel zijn berekend; dat hij, geboren 12 April 1877, slechts den ouderdom van 24 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 October 1901, la. A, no. 1052, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 19 December 1901, IIIe afd., no. 19, aan S. Wiebe was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft zijne weduwe haar verlangen te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

IV. *De reclame van den gepasporteerden milicien C. G. Gelok, te IJsselmonde, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 4 Februari 1902, Ie afd., no. 26, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien C. G. Gelok, te IJsselmonde, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Gelok pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 9 October 1901, no. 15, L., uitgebracht advies

aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 26 April 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 1 jaar en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 31 Augustus 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 23 November 1900, la. A, no. 1205, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 1 November 1901, IIIe afd., no. 75, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien.

V. *Het beroep van W. S. Bosch, te Vlissingen, qq., tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Middelburg dd. 12 November 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 7 Februari 1902, afd. Dir. Bel., no. 39, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. S. Bosch, te Vlissingen, q.q., tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Middelburg, dd. 12 November 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens een perceel dat is verlaten.

W. S. Bosch, Notaris te Vlissingen, heeft als gemachtigde van de erfgenamen van R. A. Levedag, op 18 Februari 1901 overleden, ontheffing van personeele

belasting aangevraagd voor het perceel te Vlissingen, Badhuisstraat Wijk N, nommer 139.

Overeenkomstig de ingewonnen adviezen heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, uit overweging: dat gebleken is, dat R. A. Levedag te Vlissingen is overleden en diens weduwe den 21 Maart jl. het perceel no. 139 (beneden) te Vlissingen in den zin der wet heeft verlaten, doch binnen zes weken daarna te 's-Gravenhage het perceel R. van Goensstraat no. 53 heeft betrokken; dat de belastbare huurwaarde van eerstgenoemd perceel f 240 en die van laatstgenoemd perceel f 200 bedraagt, zoodat het verschil minder is dan één vierde; dat wel is waar aan het gezin de kostwinner is ontvallen, doch dat broeders van den overledene de weduwe in staat stellen op zoodanigen voet te leven, dat het bezwaar om belasting op te brengen niet buitengewoon mag heeten.

Van des Directeurs uitspraak is de aanvrager bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de ontheffing is aangevraagd niet voor de weduwe, maar voor de minderjarige kinderen des aangeslagenen, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving hebben aanvaard; dat het niet aangaat het feit dat de weduwe binnen 6 weken na het verlaten van het perceel te Vlissingen een perceel te 's-Gravenhage betrokken heeft, als middel te gebruiken om haar, die, door afstand te doen van de gemeenschap van goederen, welke tusschen haar en haren echtgenoot bestaan heeft, zich bevrijd heeft van de verplichting tot betaling van de schulden der gemeenschap, mêt de betaling van eene dier schulden, de in dezen bedoelde personeele belasting, te belasten; dat door de broeders van den overledene aan de weduwe en de kinderen niet meer wordt verstrekt dan hoogst noodig is voor woning, kleeding en voeding; op welke gronden appellant H. M. verzoekt: *a.* met vernietiging van de beschikking van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, alsnog de erfgenamen R. A. Levedag te verleenen kwijtschelding of zooveel mogelijk vermindering van den ten name des overledenen over het loopend dienstjaar in de personeele belasting gedanen aanslag; *b.* te gelasten, dat voordat op het beroep zal zijn beslist, door den Ontvanger der directe belastingen geen dwangmiddelen tot inning van die belasting tegen de weduwe van R. A. Levedag zullen worden toegepast.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd. De Ontvanger merkt daarbij op, dat de vraag, wie de belasting moet betalen, eene kwestie is van invordering, die voor rekening komt van den Ontvanger die daarmede belast is, en niets heeft te maken met de aanspraak op de ontheffing die werd aangevraagd.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Negende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 12 *Maart* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 22 Februari 1902, no. 5, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den gewezen Rijksveldwachter P. Timmer te Yerseke.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 132.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den gewezen Rijksveldwachter P. Timmer te Yerseke;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uit-uitgebracht advies van 25 October 1901, no. 25;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1902, no. 5;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 13 Februari 1902,

4e afdeeling, no. 183, en van Onzen Minister van Financiën van 20 Februari 1902, no. 54, Generale Thesaurie;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 October 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 296, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 14 September 1901, 2e afd., C, no. 161, met ingang van 1 October 1901, eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 18 jaren, 9 maanden en 20 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet en art. 30 der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht in aanmerking komenden militairen dienst van 7 jaren, 11 maanden en 4 dagen, een tijdvak uitmaakt van 26 jaren, 8 maanden en 24 dagen; dat hij, geboren 20 Februari 1849, den ouderdom van 52 jaren heeft vervuld; dat hij, uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door Onzen Minister van Justitie benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 October 1896 tot 10 October 1901 f 640, zoodat 1/60 van de middelsom, ad f 640, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f $10.66\frac{2}{3}$ bedraagt, weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der Burgerlijke Pensioenwet en art. 30 der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht recht zou hebben op een pensioen van f $285.15\frac{1}{2}$; dat echter door de toepassing van art. 8 der wet van 9 Mei 1896 (Stbl. no. 24), zooals die luidt nà de daarin laatstelijk bij de wet van 21 Mei 1873 (Stbl. no. 64), gebrachte wijzigingen, zijn pensioen naar een militairen dienst van 7 jaren, 11 maanden en 4 dagen, laatstelijk als maréchaussée te voet, berekend tegen f 12 per jaar, zou beloopen f $95.13\frac{1}{3}$ en naar een burgerlijken dienst van 18 jaren, 9 maanden en 20 dagen f $200.59^{7}/_{27}$, te zamen f $295.72\frac{1}{2}$, zoodat hij volgens art. 4, 1e lid, der Burgerlijke Pensioenwet, aanspraak heeft op een pensioen van laatstgenoemd bedrag;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, al ware deze laatste bewering van adressant juist, dit van geen invloed zou kunnen zijn op het bedrag van het hem toe te kennen pensioen, hetwelk door den Pensioenraad met juistheid is berekend;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en de wet tot regeling der Militaire pensioenen bij de Landmacht;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den gewezen rijksveldwachter P. Timmer, te Yerseke, met ingang van 1 October 1901, een pensioen toe te kennen van f 296 's jaars.

Onze Ministers van Justitie en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 22 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
J. A. Loeff.

De Minister van Financiën,
Harte van Tecklenburg.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 25 Februari 1902, no. 14, houdende beschikking op *het beroep van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland tegen het gemeenschappelijk besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht en van Zuid-Holland dd.* 30 *Mei*/3 *Juni* 1901, *tot goedkeuring van eene algemeene keur van het grootwaterschap van Woerden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 808.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland tegen het gemeenschappelijk besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht en Zuid-Holland, dd. 30 Mei/3 Juni 1901, no. 36/11, tot goedkeuring van eene algemeene keur van het grootwaterschap van Woerden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 23en October 1901, no. 205;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 21 Februari 1902, no. 211, afdeeling Waterstaat A.;

Overwegende dat bij bovengemeld gemeenschappelijk besluit door de beide colleges van Gedeputeerde Staten is goedgekeurd de algemeene keur van het grootwaterschap van Woerden, dd. 25 April 1901, waarvan art. 59 aldus luidt: De bepalingen van de artikelen 53, 54, 56, 57 en 58 zijn ook van toepassing voor den Zuidzijder- en Boezempolder en den polder Oukoop en Negen Viertel,

van welke polders de verplichting tot het op peil malen bij contracten is vastgesteld;

dat het appelleerend bestuur tegen die goedkeuring bij Ons in beroep is gekomen, en wel op grond dat door gemeld art. 59 der keur verplichtingen worden opgelegd aan den Zuidzijder- en Boezempolder, en aan den polder Oukoop en Negenviertel, welke polders binnen de grens van het Hoogheemraadschap Rijnland gelegen zijn en derhalve onder toezicht van het appelleerend bestuur staan; dat onafhankelijk van de vraag wat van die polders uit kracht van contracten kan worden gevorderd, het grootwaterschap van Woerden naar het oordeel van het appelleerend bestuur de bevoegdheid mist om bij strafkeur aan die buiten zijn grens gelegen polders verplichtingen op te leggen, tot het hebben van een peilmerk, het seingeven en het zorgen dat de molenaar zekere voorschriften naleeft;

dat de beide colleges van Gedeputeerde Staten de zonder motieven gegeven goedkeuring nader hebben toegelicht, aanvoerende dat de Zuidzijder- en Boezempolder en de polder Oukoop en Negen Viertel wel in 1857 zijn gebracht tot het Hoogheemraadschap van Rijnland, doch gedurende eeuwen, ingevolge ook ten deze overgelegde contracten, uitmalen op den boezem van het grootwaterschap van Woerden; dat die beide polders dus behooren tot het gebied, dat op den Woerdenschen boezem uitloost; dat art. 85 van het Reglement voor het grootwaterschap van Woerden aan het bestuur, in casu de vereenigde vergadering, de bevoegdheid verleent de keuren of politieverordeningen te maken, die in het belang van het grootwaterschap vereischt worden, dat is dus in het belang van den boezem, ter wiens verzorging het grootwaterschap in het leven werd geroepen en bestaat; en dat dus wel degelijk wettig is de bepaling van art. 59 der algemeene keur, waarbij ook aan deze twee polders, als uitmalende op den boezem, de verplichtingen in de artt. 53, 54, 56, 57 en 58 omschreven, zijn opgelegd;

Overwegende dat in dezen vaststaat, dat de Ziudzijder- en Boezempolder en de polder Oukoop en Negen Viertel zijn gelegen buiten het territoir van het grootwaterschap van Woerden;

dat desniettegenstaande bij art. 59 der algemeene keur van dit grootwaterschap verschillende artikelen dier keur verplichtingen omschrijvend met opzicht tot het hebben van een peilmerk, het seingeven en het zorgen dat de molenaar zekere voorschriften naleeft, op deze beide polders van toepassing zijn verklaard en op de niet-nakoming daarvan straffen zijn bedreigd;

dat de bevoegdheid van elken wetgever, en dus mede in casu van het bestuur van dat grootwaterschap, tot het daarstellen van eenige verordening en het

recht om de naleving daarvan te vorderen met bedreiging van straf in gevallen van overtreding of verzuim zich niet verder kan uitstrekken dan zijn gebied reikt;

dat dan ook de grenzen van het gebied van het grootwaterschap in het betrekkelijke reglement nauwkeurig zijn omschreven en door die grenslijn de ambtskring van zijn bestuur is bepaald, zoowel wat betreft de zorg voor de waterstaatsbelangen, waarvoor het grootwaterschap bestaat, als voor het gezag, waarmede zijn bestuur, voor de behoorlijke uitoefening van zijne taak is bekleed;

dat mitsdien in de algemeene keur van het grootwaterschap van Woerden niet mocht worden bepaald, gelijk in dezen bij art. 59 is geschied, dat eenige bepalingen van die algemeene keur van toepassing zouden zijn op, en dus moeten worden nagekomen in de beide genoemde buiten het gebied van het grootwaterschap gelegen polders;

dat hiertegen niet afdoet een beroep op in vroeger eeuwen gesloten contracten over de bemaling van landen, die deze polders uitmaken en betreffende de regeling van het peil, waarop zal worden uitgemalen op den boezem van Woerden, omdat de bevoegdheid der waterschapsbesturen om keuren te maken, is van publiekrechtelijken aard, door een hooger publiek gezag wordt verleend en zij door die verleening alleen wordt beheerscht;

dat mede hiertegen niet afdoet het beroep van de beide colleges van Gedeputeerde Staten op art. 85 van het Reglement op het grootwaterschap van Woerden, omdat wel daarin aan de vereenigde vergadering het recht wordt verleend, die keuren of politieverordeningen te maken, die in het belang van het grootwaterschap vereischt worden, doch hoe ruim men ook moge beantwoorden de vraag, wat gerekend kan worden te behooren tot het belang van het grootwaterschap, deze bepaling geen macht verleent, de autoriteit van het bestuur zich uitende in politiedwang, uit te strekken tot voorschriften, die buiten het gebied van het grootwaterschap moeten worden nagekomen;

dat alzoo het beroep is gegrond en ten onrechte Gedeputeerde Staten hunne goedkeuring aan de algemeene keur hebben verleend;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) en het Reglement voor het grootwaterschap van Woerden, vastgesteld bij besluiten der Staten van de Provinciën Zuid-Holland en Utrecht, respectievelijk 9 en 24 Juli 1857, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1857, no. 67, zooals dat Reglement laatstelijk is gewijzigd bij besluit van diezelfde Staten van 17/14 Juli 1894, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1894, no. 39;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te vernietigen het gemeenschappelijk besluit van Gedeputeerde Staten van

Utrecht en Zuid-Holland, dd. 30 Mei/3 Juni 1901, no. 36/11, tot goedkeuring van eene algemeene keur van het grootwaterschap van Woerden.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

'a-Gravenhage, den 25 Februari 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van J. Teixeira de Mattos Henriques de Castro en anderen te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 7 November* 1901, *waarbij aan de Nederlandsche Gasgloeilicht-Maatschappij voorheen J. Selten aldaar vergunning is verleend tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes en het hebben van eene bergplaats van collodium.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 27 Januari 1902, no. 272, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Teixeira de Mattos Henriques de Castro, G. da Costa Gomez de la Penha, E. G. Korijn en D. Henriques de Castro Jzn., te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 7 November 1901, no. 16052/6867, P. W., waarbij aan de Nederlandsche Gasgloeilicht-Maatschappij, voorheen J. Selten, aldaar, vergunning is verleend tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht no. 58/60 en tot het hebben van eene bergplaats van collodium in den tuin achter dat perceel.

De Directeur der Nederlandsche Gasgloeilicht-Maatschappij, voorheen J. Selten, te Amsterdam, Nieuwe Keizersgracht no. 58, heeft aan Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vergunning verzocht tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gecollodioneerde gasgloeilichtkousjes.

Tegen het verleenen eener vergunning tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht 58/60, alsmede tot het hebben van eene bewaarplaats van collodium in den tuin achter dat perceel, zijn bij Burgemeester en Wethouders uitsluitend door E. G. Korijn, eigenaar van het perceel 62 Nieuwe Keizersgracht *mondeling* bezwaren ingebracht, op grond van vrees voor brandgevaar.

Burgemeester en Wethouders hebben bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan de Nederlandsche Gasgloeilicht-Maatschappij, voorheen J. Selten, vergunning verleend tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht 58/60, alsmede tot het hebben van eene bewaarplaats van collodium in den tuin achter dat perceel, onder de navolgende voorwaarden:

dat het collodioneeren van gloeikousjes en het drogen van gecollodioneerde gloeikousjes uitsluitend zal mogen geschieden op de 3e verdieping van perceel Nieuwe Keizersgracht 58 en alleen in het lokaal op de hierbij gevoegde teekening als kamer voor het collodioneeren aangeduid;

dat dit lokaal geen gemeenschap zal mogen hebben met de aangrenzende droogkamer;

dat de verwarming van dit lokaal uitsluitend zal mogen plaats hebben met stoom of warm water en geen vuur of kunstlicht zal mogen gebruikt worden, noch aanleg daarvoor aanwezig zal mogen zijn;

dat in het lokaal nimmer grooter voorraad dan twee liter collodium aanwezig zal mogen zijn, welke geborgen moet worden in een of meer metalen bussen;

dat in den buitenwand van dit lokaal, zoowel ter hoogte van den vloer als ter hoogte van de zoldering een ventilatie-rooster moet zijn aangebracht;

dat in of nabij het lokaal steeds eene hoeveelheid van ten minste vijftig liter zand aanwezig moet zijn;

dat de voorraad collodium nimmer meer dan vijftig liter mag bedragen en die voorraad geborgen zal moeten worden in gesloten metalen bussen van ten hoogste vijf liter inhoud, te plaatsen in een bak van metselwerk of Moniercement, welke bak moet zijn opgesteld onder den grond in den tuin en moet worden afgedekt met een metalen deksel en voorts eene doeltreffende inrichting voor ventilatie moet hebben;

dat het overtappen van collodium niet anders als bij daglicht mag geschieden;

dat in den tuin, nabij de bewaarplaats steeds eene hoeveelheid van ten minste twee honderd liter zand aanwezig moet zijn.

Van dit besluit van Burgemeester en Wethouders zijn de aan hoofde dezes genoemde personen bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat

zij gevaar en schade — vermindering van de huurwaarde van eigendommen — zullen ondervinden van de verleende vergunning.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat adviseert — na een plaatselijk onderzoek te hebben ingesteld — met handhaving overigens van het bestreden besluit — de door Burgemeester en Wethouders gestelde voorwaarde:

„dat in den buitenwand van dat lokaal, zoowel ter hoogte van den vloer als „ter hoogte van de zoldering een ventilatierooster moet worden aangebracht";

te vervangen door de volgende voorwaarde:

„dat tegen den buitenwand van dat lokaal, waarin het collodioneeren plaats „heeft, een ventilatiekoker worde gemaakt, reikende van den vloer tot 1 M. „boven het dak, welke koker in dat lokaal moet worden voorzien ter hoogte van „den vloer van een ventilatierooster en buitendaks van een goed werkende „Boyle's of andere zuigkap, terwijl voor aanvoer van versche lucht op minstens „1.8 M. boven den vloer in een buitenmuur van het lokaal een tweede venti- „latierooster, groot minstens 3 dM²., moet worden aangebracht. Deze ventilatie- „roosters moeten gedurende den tijd, dat er gecollodionneerd wordt, steeds „geopend worden gehouden."

Het brandgevaar acht de Hoofdingenieur overdreven, doch met het oog op de zwaarte en dus het neerslaan der dampen, die bij het collodioneeren ontstaan, wenscht hij door de boven aangegeven voorwaarde den afvoer benedenwaarts uit de lokalen beter te zien verzekerd.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Als gemachtigde van de appellanten licht Mr. B. E. ASSCHER, advocaat te Amsterdam, het beroep toe, dat vervolgens door Mr. W. THORBECKE, Landsadvocaat te 's-Gravenhage, als gemachtigde van den aanvrager, bestreden wordt.

Na repliek en dupliek beantwoorden de beide GEMACHTIGDEN en de AANVRAGER zelf nog eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad ASSER.

III. *Het beroep van Dr. J. W. Pont en Henriette Wilhelmina Crommelin, als Voorzitter en Secretaresse van de Afdeeling Utrecht van de Nationale Christen-Geheel-Onthoudersvereeniging, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd.* 11 *December* 1901, *op hun verzoek om het perceel genaamd „het Volkshuis", Lijnmarkt no.* 47 *te Utrecht, te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 12 Februari 1902, afd. Dir. Bel., no. 24, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Dr. J. W. Pont en Henriette Wilhelmina Crommelin, als Voorzitter en Secretaresse van de Afdeeling Utrecht van de Nationale Christen-Geheelonthoudersvereeniging, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, te Amsterdam, dd. 11 December 1901, afd. Dir. Bel., no. 1038*a*, op hun verzoek om het perceel genaamd „het Volkshuis" en gelegen aan de Lijnmarkt no. 47 te Utrecht, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Het verzoek om plaatsing op de lijst is gedaan onder mededeeling, dat de Vereeniging het algemeen nut beoogt door bestrijding van de heerschende drinkgewoonten en dat de winsten die gemaakt worden, alleen ten behoeve van de inrichting zelve worden besteed.

De Directeur heeft het verzoek afgewezen, daarbij overwegende, dat bij onderzoek is gebleken, dat de kleine zaal, dienende voor het bestuur, tevens bestemd is om te worden verhuurd, terwijl de groote zaal speciaal daarvoor is bestemd; dat, ofschoon ook al mag worden aangenomen, dat de daaruit voortvloeiende baten aan de inrichting zelve komen, evenwel de daad van verhuren aan derden (niet-leden der vereeniging) aan de vereeniging het karakter van algemeen nut, noodig voor de verlangde vrijstelling, ontneemt; dat voor de bedoelde vrijstelling gevorderd wordt uitsluitend gebruik van een perceel of een gedeelte van een perceel als inrichting tot algemeen nut door een zedelijk lichaam, eene vereeniging in het bezit van rechtspersoonlijkheid of eene stichting; dat aan dien eisch niet wordt voldaan, indien — gelijk hier het geval is — het perceel door de vereeniging, die de vrijstelling aanvraagt, niet alleen voor hare eigene werkzaamheden wordt gebezigd, maar tevens voor derden wordt beschikbaar gesteld, al zoude dan ook het gebruik van die lokalen alleen worden toegestaan aan vereenigingen die in denzelfden geest ten algemeenen nutte werkzaam zijn; dat de vereeniging zich mede onledig houdt met het verschaffen van logies; dat echter de daarvoor te betalen prijs ongeveer overeenkomt met dien in een gewoon volkslogement, zoodat dan ook in deze aangelegenheid geen aanleiding kan gevonden worden om de vereeniging in de gunstigste bepaling te doen deelen.

Van deze beslissing zijn de Voorzitter en de Secretaresse van het afdeelingsbestuur bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij verzoekende haar te vernietigen en het Volkshuis der genoemde Vereeniging alsnog te plaatsen op de lijst bedoeld bij art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstige adviezen uitgebracht.

Als gemachtigde van appellant licht Mr. A. R. VAN DE LAAR, leeraar aan de Rijks Hoogere Burgerschool, het beroep toe.

Eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, de Staatsraden HUBER en ASSER en den VOORZITTER worden door den GEMACHTIGDE en door Dr. JOH. W. PONT beantwoord.

IV. *Het beroep van H. Landheer, te Ooltgensplaat, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland* 13/17 *Januari* 1902, *tot handhaving van de aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Hubregt Christiaan Gerard.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Februari 1902, no. 282, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Landheer, te Ooltgensplaat, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13/17 Januari 1902, B, no. 35 (2e afd.) G. S., no. 32, tot handhaving van de door den Militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Hubregt Christiaan Gerard, loteling voor de lichting van 1902 uit genoemde gemeente.

Uit de stukken blijkt, dat H. C. G. Landheer de jongste is van zeven broeders, waarvan de oudste een plaatsvervanger heeft gesteld, de derde zijn dienst heeft vervuld en de zesde nog dient.

De Militieraad heeft hem tot den dienst aangewezen, op grond dat de dienst van den plaatsvervanger van den oudsten broeder slechts 2½ jaar en 6 dagen geduurd heeft.

's Lotelings vader heeft bezwaren bij Gedeputeerde Staten ingebracht, daarbij aanvoerende, dat hij niet in kennis was gesteld met het feit, dat de plaatsvervanger als deserteur was afgevoerd, en daardoor geen anderen plaatsvervanger had kunnen stellen en zijn zoon ook niet door eigen dienst den diensttijd had kunnen aanvullen.

Gedeputeerde Staten hebben echter bij beslissing van 13 Januari 1902, no. 32, de uitspraak van den Militieraad gehandhaafd.

Gedeputeerde Staten hebben daarbij overwogen, dat volgens het stelsel der Militiewet vóór de wijziging daarin gebracht bij de wet van 2 Juli 1898 (Stbl.

no. 170), mededeeling van de afvoering van eenen plaatsvervanger meer dan één jaar na zijne inlijving onnoodig was, vermits de vervangene volgens art. 61 niet voor een nieuwen plaatsvervanger behoefde te zorgen om verder vrij te blijven van den dienst en de broeder, wiens recht op vrijstelling wegens broederdienst door de afvoering te loor ging, eventueel zelf een plaatsvervanger kon stellen; dat, al ware in dit bijzonder geval het mededeelen van de afvoering en het aannemen van een nieuwen plaatsvervanger, zoo die was aangeboden, achteraf gezien ten gevolge van de afschaffing der plaatsvervanging van belang geweest voor den jongsten zoon, nu de derde, die een plaatsvervanger had kunnen stellen, zelf heeft gediend, zulks toch geen recht geeft om aan de beperkende bepalingen van art. 50 der Militiewet en art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170) betreffende den dienst die tot vrijstelling van broeders strekken kan, eene niet op eenig wettelijk voorschrift steunende uitbreiding te geven.

Van deze uitspraak is 's lotelings vader bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het niet in den geest der wet kan zijn, onschuldigen te straffen voor hetgeen buiten hun voorkennis en weten is geschied.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin ongunstig geadviseerd.

Nader is bij de Afdeeling nog ingekomen een schrijven van den appellant tot toelichting van het beroep.

V. *Het beroep van G. de Groof, te Zesgehuchten, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit genoemde gemeente, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 2 *Januari* 1902.

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Februari 1902, no. 283 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. de Groof te Zesgehuchten, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, samengevoegd met Geldrop, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 2 Januari 1902, G, no. 127, 3e afd. M. S.

Uit de stukken blijkt dat Godefridus de Groof de jongste is van twee broeders, van wie de oudere, Hendricus de Groof, in 1897 voor de militie ingeschreven, een plaatsvervanger gesteld heeft, die op 11 Maart 1898 ingelijfd, reeds op 5 September 1898 gepasporteerd is wegens lichaamsgebreken, deels buiten den

dienst, deels in doch niet door den dienst ontstaan; dat de Militieraad hem tot den dienst heeft aangewezen en Gedeputeerde Staten diens uitspraak hebben gehandhaafd, nadat de loteling daartegen bij hen bezwaren had ingebracht.

Gedeputeerde Staten hebben daarbij overwogen: dat de door den plaatsvervanger vervulde dienst van vijf maanden en vijfentwintig dagen geëindigd door ontslag wegens gebreken, hetzij buiten den dienst, hetzij in doch niet door den dienst ontstaan, niet is zoodanige dienst van een plaatsvervanger, als volgens art. 3 der wet van 16 April 1898 (Stbl. no. 170) vrijstelling doet verleenen aan een broeder van hem die een plaatsvervanger gesteld heeft; dat, waar de juistheid van de in het overgelegde extract-stamboek vermelde reden van het ontslag van den plaatsvervanger niet wordt ontkend, er ten behoeve van uitspraak of bezwaar geen aanleiding bestaat voor nader onderzoek omtrent de vermelding dier reden in een geschrift dat volgens wettelijk voorschrift als bewijsstuk moet dienen.

Tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten heeft de loteling beroep ingesteld bij de Koningin, en verzocht, hem zoo mogelijk alsnog vrijstelling te verleenen wegens broederdienst.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin te kennen gegeven, dat hij het ongegrond acht.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 12 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 5 *December* 1901, *tot wijziging der begrooting voor* 1901.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Februari 1902, no. 1042, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 12 December 1901, 2e afd., no. 4959/3343, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 5 December 1901, no. VI, tot wijziging der begrooting voor het jaar 1901.

Bij besluit van 5 December 1901, no. VI, heeft de Raad van Ambt-Almelo, — lettende op zijne besluiten van dienzelfden dag tot het aangaan eener geldleening en tot het aanwijzen van middelen, ten einde die leening voor gemeente-

rekening te kunnen nemen — besloten de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor 1901 te wijzigen als volgt:

Ontvangsten:

Art. 17*a* te verhoogen met	f 11206.35
in te stellen:	
Art. 18*a*. „Opbrengst van den verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld"	- 13500.—
Verhooging der ontvangsten	f 24706.35.

Uitgaven:

Art. 55*a* te verhoogen met	f 11500.—
De omschrijving van art. 56 te doen luiden:	
„Deelname in eigen leening", en dat artikel te verhoogen met	- 13500.—
	f 25000.—
Af te schrijven van art. 59 „Onvoorziene uitgaven"	- 293.65
Verhooging der uitgaven	f 24706.35.

Bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben Gedeputeerde Staten hunne goedkeuring aan evengenoemd Raadsbesluit onthouden, op grond dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 12 December 1901, 2de afd., no. 4959/3345, hunne goedkeuring hadden onthouden aan het Raadsbesluit, dd. 5 December 1901, no. V, tot deelneming in eigen leening door verkoop van inschrijvingen op het Grootboek.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten, dd. 12 December 1901, 2de afd., no. 4954/3343, is de Raad der gemeente Ambt-Almelo tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat appellant bij adres van 23 December 1901 aan H. M. heeft verzocht om met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van 12 December 1901, 2de afd., no. 4959/3345, alsnog goedkeuring te verleenen aan het Raadsbesluit van 5 December 1901, no. V, en dat bij inwilliging van dat verzoek aan het daarmede in verband staande raadsbesluit tot af- en overschrijving op de begrooting voor 1901, alsnog goedkeuring verleend zal dienen te worden.

Op dit beroep gehoord, schreven Gedeputeerde Staten aan den Minister, dat de onderwerpelijke zaak geheel wordt beheerscht door de vraag of het besluit tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld, ten einde met de opbrengst daarvan deel te nemen in eigen leening, al of niet voor goedkeuring vatbaar is.

VII. *Het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 12 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad* 5 *December* 1901 *tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk Schuld.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Februari 1902, no. 1043, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 12 December 1901, 2de afd., no. 4969/3345, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 5 December 1901, no. V, tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld.

Bij besluit van 5 December 1901, no. V, heeft de Raad der gemeente Ambt-Almelo, gelet op zijn besluit van dienzelfden datum no. IV, tot het aangaan eener 4 % geldleening groot f 15500, af te lossen binnen 20 jaren, besloten: 1°. bedoelde geldleening geheel voor rekening der gemeente te nemen; 2°. ter verkrijging van de daartoe benoodigde middelen: *a.* te verkoopen f 17200 inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld, rentende 4½ %; *b.* daartoe te bestemmen: I. de op de gemeentebegrooting voor 1901 onder art. 55 der uitgaven voor belegging van gelden in inschrijvingen op voormeld Grootboek uitgetrokken som van f 1000, en II. het op de begrooting voor het dienstjaar 1902 onder art. 56 der uitgaven tot gelijk doel uitgetrokken bedrag ad f 1000; 3°. te bepalen, dat de uit de aflossingen dier leening te verkrijgen gelden weder in inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld belegd zullen worden.

Aan dit raadsbesluit hebben Gedeputeerde Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring onthouden; daarbij overwegende, dat bij dat raadsbesluit wel is waar is bepaald, dat de uit de aflossingen der leening te verkrijgen gelden weder in inschrijvingen op het Grootboek belegd zullen worden, doch dat die beleggingen wellicht zullen moeten geschieden door aankoop tegen hoogere koersen dan den thans geldenden koers; terwijl verder de uitvoering van die bepaling tot herstel na enkele jaren van den vorigen kapitaalstoestand geenszins tegen inmiddels veranderde inzichten van den Raad zal zijn verzekerd, en dat de verkoop van inschrijvingen met bestemming tot het bovengemeld doel niet in het gemeentebelang moet worden geacht.

Van dit besluit van Gedeputeerde Staten is de Raad der gemeente Ambt-Almelo tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij zich

met de beslissing van Gedeputeerde Staten bezwaard gevoelt, daar de motieven, welke Gedeputeerde Staten tot het onthouden hunner goedkeuring aanleiding gaven, naar 's Raads bescheiden meening daartoe niet hadden mogen leiden; dat toch het bezwaar van Gedeputeerde Staten, dat de beleggingen in de toekomst wellicht door aankoop tegen hoogere koersen, dan den thans geldenden koers, bij de beoordeeling van 's Raads besluit niet in aanmerking had mogen komen, maar alleen de vraag, met welk doel de voorgenomen verkoop zou plaats hebben; doch al ware zulks het geval, dan zou waar het bezwaar van Gedeputeerde Staten slechts op eene veronderstelling berust en door niets gestaafd wordt, met evenveel zekerheid beweerd kunnen worden, dat die beleggingen tegen een lageren of denzelfden koers als den thans geldenden zullen kunnen geschieden; dat de Raad dan ook niet kan toegeven, dat de verkoop van inschrijvingen tot het bovengemeld doel niet in het belang der gemeente moet worden geacht, integendeel van meening blijft, dat, waar, zooals in casu, die verkoop voor de gemeente eene jaarlijks terugkeerende rentebesparing ten gevolge heeft, het gemeentebelang door zoodanige handeling in hooge mate wordt gebaat; dat aan dat belang ook in de toekomst niet wordt te kort gedaan, omdat na verloop van 20 jaren niet alleen het kapitaal weder aanwezig, maar ook het gemeentelijk bezit met eene waarde van bijna gelijk bedrag vermeerderd zal zijn, daar de uitgaven tot dekking waarvan de verkoop zou geschieden, hoofdzakelijk zijn veroorzaakt door schoolbouw en aankoop van grond; dat het verder door Gedeputeerde Staten geopperde bezwaar, dat „de uitvoering van de bepaling tot herstel na enkele jaren van den vorigen kapitaalstoestand geenszins tegen inmiddels veranderde inzichten van den raad zal zijn verzekerd", evenmin is te verdedigen en volgens 's Raads meening buiten beschouwing kan blijven, omdat vaststaat, dat het tot de taak van Gedeputeerde Staten behoort toe te zien, dat te zijner tijd de aflossingen geschieden en in inschrijvingen op het Grootboek belegd, althans niet tot dekking van gewone uitgaven gebezigd worden.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, verwijzen naar het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1898, no. 47.

De onzekerheid omtrent den koers van wederinkoop van inschrijvingen op het Grootboek, blijven Gedeputeerde Staten een ernstig bezwaar in deze achten.

Daarbij komt — naar het oordeel van Gedeputeerde Staten — nog het onregelmatige, dat de gemeente debiteur en crediteur tegelijk is, en het daarmede gepaard gaande, in voornoemd Koninklijk besluit ook vermelde, gevaar, dat een deel van het kapitaal der gemeente op den duur geheel in hare administratie verward geraakt; een gevaar, waartegen het algemeen toezicht van Gedepu-

teerde Staten, ook al bevat het besluit tot verkoop eene bepaling omtrent de herbelegging, slechts gebrekkig vermag te waken.

Een vaste en voortdurende belegging van de kapitalen der gemeente achten Gedeputeerde Staten wenschelijk.

VIII. *Het beroep van het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 3 *Augustus* 1901, *op zijn verzoek om het perceel Wijk A, no.* 47 *te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 12 Februari 1902, afd. Dir. Bel., no. 65, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Roomsch-Katholiek Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 3 Augustus 1901, afd. Dir. Bel., no. 1047*a*, op zijn verzoek om het perceel Wijk A, no. 47, te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling der personeele belasting.

Het verzoek is afgewezen, op grond dat het nieuwe gedeelte van het gebouw, waarop het betrekking heeft, niet als eene inrichting van weldadigheid kan worden beschouwd.

In beroep wordt verzocht dat de nieuwe vleugel van het gebouw alsnog op de lijst moge worden geplaatst.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstige adviezen uitgebracht.

IX. *Het beroep van het Burgerlijk Armbestuur te Winsum tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 4 *November* 1901 *tot afwijzing van het verzoek van gemeld Armbestuur om machtiging voor het besteden van f* 57.65 *tot buitengewone schuldaflossing.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 14 Februari 1902, no. 1118, afd. B. B.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Burgerlijk Armbestuur te Winssen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 4 November 1901, no. 106, waarbij, op een verzoek van gemeld Armbestuur om machtiging om eene som van f 57.65 tot buitengewone schuldaflossing te besteden, is te kennen gegeven, dat de beschikbare gelden, overeenkomstig art. 15 der Armenwet, rentegevend moeten worden belegd en dat daarvan niet mag worden afgeweken.

Bij besluit van 7 October 1901 heeft het Burgerlijk Armbestuur te Winssen besloten de verkoopsom van twee strooken grond, die aan de Naamlooze Vennootschap Stoomtram Maas en Waal, gevestigd te Nijmegen, in eigendom zijn overgegaan, ad f 57.65, te besteden tot gedeeltelijke aflossing van eene in het jaar 1900 ten laste van het Burgerlijk Armbestuur aangegane 4 % geldleening ten bedrage van f 568, met eene jaarlijksche aflossing van f 50 .

Bij besluit van 4 November 1901, no. 106, Armwezen, hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland besloten voornoemd Armbestuur te kennen te geven, dat bij art. 15 der Armenwet is bepaald, dat de beschikbare gelden rentegevend moeten worden belegd op de wijze, in dat artikel nader omschreven, en hiervan dus in geen geval kan worden afgeweken.

Hierop heeft het Burgerlijk Armbestuur bij besluit van 20 November 1901 besloten Gedeputeerde Staten te verzoeken alsnog de verlangde machtiging te verleenen, of te adviseeren hoe in deze moet gehandeld worden; daarbij overwegende, dat voor een bedrag van f 57.65 geen rentegevende schuldbrieven van Staat, provincie of gemeente zijn te verkrijgen, en het Armbestuur eveneens twijfelt aan de mogelijkheid om eene hypotheek van f 57.65 te plaatsen, en dat eene poging tot aankoop van eene inschrijving in een der Grootboeken der Nationale Schuld ijdel is gebleken.

Bij besluit van 26 November 1901, no. 137, Armwezen, hebben Gedeputeerde Staten besloten aan het Armbestuur mede te deelen, dat de beschikbare gelden kunnen worden belegd op de Rijkspostspaarbank.

Bij een, den 12den December 1901 gedagteekend, op 15 December d.a.v. bij het Kabinet der Koningin ingekomen, besluit, heeft het Burgerlijk Armbestuur te Winssen besloten, H. M. te verzoeken alsnog machtiging te willen verleenen een bedrag van f 57.65, gesproten uit den verkoop van eenige strooken grond, te besteden tot buitengewone aflossing van schuld; daarbij overwegende, dat Gedeputeerde Staten hebben toegegeven dat de belegging niet kan geschieden op de wijze in art. 15 der Armenwet voorgeschreven; en dat, moet van dit artikel afgeweken worden, schulddelging het meest in het belang der instelling schijnt te zijn.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat, waar art. 15 der Armenwet uitdrukkelijk de wijze van belegging van beschikbare gelden en instellingen van weldadigheid voorschrijft, er geen sprake van kan zijn van dit voorschrift af te wijken; dat het plaatsen van gelden op de Rijkspostspaarbank in overeenstemming is met het bij litt. *a* van genoemd artikel bepaalde; zoodat Gedeputeerde Staten de door het Armbestuur gevraagde aflossing van schuld, als strijdig met de wet, meenden niet te mogen goedkeuren.

Gedeputeerde Staten adviseeren mitsdien tot handhaving van hun besluit van 26 November 1901, no. 137.

X. *Het beroep van K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van openbare lagere scholen te Nieuw-Schoonebeek, gemeente Schoonebeek, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe dd.* 1 *November* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Schoonebeek dd.* 15 *October* 1901, *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs en de tegemoetkoming in de huishuur.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Februari 1902, no. 1115, afd. Onds., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van openbare lagere scholen te Nieuw-Schoonebeek, gemeente Schoonebeek, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe, dd. 1 November 1901, no. 17, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Schoonebeek, dd. 15 October 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs en de tegemoetkoming in de huishuur.

Bij bovengenoemd raadsbesluit zijn de jaarwedden der onderwijzers in de gemeente Schoonebeek bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs gesteld.

K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van scholen, hebben tegen die regeling bezwaar ingebracht bij Gedepüteerde Staten, die haar echter hebben goedgekeurd.

Tijdig bij de Koningin in beroep gekomen, voeren de beide schoolhoofden aan, dat zij onderscheidenlijk 16 en 11 jaar dienst als onderwijzer hebben, in het bezit van bijakten (niet verplichte) en dat het leven te Schoonebeek zeer duur is in vergelijking met omliggende plaatsen.

Dit laatste wordt door het gemeentebestuur weersproken.

Gedeputeerde Staten, over het beroep gehoord, adviseeren ongunstig. Met het oog op de uitgaven, door de gemeente ook voor het herhalingsonderwijs te doen, en op de schoolbevolking, op 15 Januari 1901 onderscheidenlijk 108 en 100 kinderen bedragende, achten zij de jaarwedden van appellanten niet te laag.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie van de appellanten ontvangen (gedagteekend 25 Februari 1902), waarin zij hun beroep nader toelichten.

XI. *Het beroep van W. Breur, te Sommelsdijk, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 16 *November* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 14 Februari 1902, no. 244, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. Breur, te Sommelsdijk, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 16 November 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij op een perceel grond aan de Oostzijde van den Oostelijken Achterweg, Sectie B, no. 1697.

Bij adres, dd. 19 October 1901, heeft W. Breur bovenvermelde vergunning aan Burgemeester en Wethouders van Sommelsdijk verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij Burgemeester en Wethouders bezwaren ingebracht, op grond van vrees voor gevaar van brand en hinder van geraasmakende werkzaamheden en rook.

Burgemeester en Wethouders hebben bij besluit van 16 November 1901 de gevraagde vergunning geweigerd, op grond van brandgevaar wegens de nabijheid van een schuur en mestput; van hinder voor de omwonenden wegens geraas en geklop en wegens uit den schoorsteen der smederij vallend vuil en zwart op de nabijgelegen bleekvelden en op de daken; van hinder voor de op korten afstand — 23 M. — staande gemeenteschool, waar men de ramen niet meer zal kunnen openzetten en waar het geraas storend op het onderwijs zal werken, zoodat daardoor, door gemis van ventilatie, het onderwijs en de gezondheid der kinderen schade zal lijden.

Van dit besluit van Burgemeester en Wethouders is W. Breur tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de tegen het verleenen

der vergunning aangevoerde bezwaren zeer overdreven zijn en door voorwaarden hadden kunnen worden ondervangen.

Burgemeester en Wethouders, op dit beroep gehoord, schreven aan Gedeputeerde Staten, dat het voor smederij bestemde perceel zeer slecht gelegen is, namelijk te midden van schuren en dat door het stellen van voorwaarden aan de vrees voor gevaar en hinder niet is tegemoet te komen, wil de uitoefening van het bedrijf er niet onmogelijk door worden gemaakt.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat is van oordeel, dat de vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarde:

1°. dat bij geraasmakend werk het raam in den achtergevel van het gebouw niet mag openstaan en in geen geval zoodanig werk mag worden verricht op het open terrein, op dit oogenblik tot genoemd kadastraal perceel behoorende;

2°. dat de schoorsteen hoog moet zijn boven den vloer van het gebouwtje ten minste 7.5 M. en moet zijn gedekt door een vonkenvanger, waarvan de mazen niet wijder zijn dan 3 c.M.

De smederij zal klein zijn en het bleekveld is het. Het is ondenkbaar dat het werken in de smederij de buren zoozeer zal hinderen, dat hunne rust ernstige schade zal lijden, dat bleekvelden zullen bederven en regenwater onbruikbaar zal worden gemaakt.

Zoolang eene smederij bestemd is voor kleine herstellingen of het maken van kleine voorwerpen, is het geklop en geraas dat daarmede gepaard gaat, weinig hinderlijk. Intusschen verdient het aanbeveling, het werken binnenshuis voor te schrijven.

Brandgevaar acht de Hoofdingenieur evenmin aanwezig; door het nemen van voorzorgen kan men het ontsnappen van vonken tot een minimum terug brengen, misschien zelfs geheel beletten, terwijl men door het aanbrengen van een hoogen schoorsteen vonken zeker absoluut onschadelijk kan maken.

Onderwijs en hygiëne op de naburige school loopen geen gevaar, volgens den Hoofdingenieur, vermits *in* de smederij verricht werk het onderwijs niet storen kan.

De smederij zal overigens niet meer rook geven dan de 6 à 7 keukenschoorsteenen in dezelfde richting en wat dichterbij de school staande.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

XII. *Het beroep van den Raad der gemeente Tietjerksteradeel tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland dd.* 24 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden en de vergoeding en*

tegemoetkoming voor huishuur van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Februari 1902, no. 1161, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Tietjerksteradeel tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 24 December 1901, no. 42, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden en de vergoeding en tegemoetkoming voor huishuur van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Tietjerksteradeel, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 14 December 1901.

Bij besluit van 14 December 1901 heeft de Gemeenteraad van Tietjerksteradeel de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen alle zonder onderscheid bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld, in strijd met het voorstel van Burgemeester en Wethouders, die de jaarwedden van de hoofden der scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp op een hooger cijfer hadden willen bepaald zien, waartoe ook naar het oordeel van den Districtsschoolopziener alleszins reden bestond.

Tegen die regeling hebben de hoofden der drie genoemde scholen bezwaren ingediend bij Gedeputeerde Staten van Friesland, die bij resolutie van 24 December 1901 hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, uit overweging, dat het wenschelijk is, aan de hoofden der grootere scholen eene hoogere jaarwedde toe te kennen dan aan die der kleinere scholen in dezelfde gmeente, ook opdat wanneer de betrekking van hoofd eener school komt open te vallen, uit de hoofden der kleinere scholen eene keuze kunne worden gedaan; dat ook het verschil tusschen de bezoldiging van de hoofden der scholen en de onderwijzers van bijstand volgens het raadsbesluit te gering is; dat de belangen van het onderwijs niet door te ver gedreven zuinigheidszin van een gemeenteraad schade mogen lijden; dat voor eene verhooging van de aanvangsjaarwedde in de eerste plaats in aanmerking behooren te komen, de hoofden der scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp, scholen respectievelijk met 6, 6 en 4 klassen; wat het schoolhoofd te Bergumerheide betreft, te eerder wegens de bijzondere omstandigheden waarin het onderwijs daar verkeert en de bijzondere eischen die in verband daarmede aan dat hoofd moeten gesteld worden; dat de bezoldiging van deze schoolhoofden behoort te worden geregeld

in dier voege, dat het verschil in beteekenis tusschen hunnen werkkring en die der andere schoolhoofden in de bezoldiging moet blijven uitgedrukt, en dus hunne aanvangsjaarwedden in overeenstemming met de zienswijze van Burgemeester en Wethouders moet worden bepaald op f 850, en voorts aan hen, als aan de andere hoofden, vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 wegens diensttijd moeten worden toegekend.

Van het besluit van Gedeputeerde Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat ten gevolge van de ligging aan tram en trein, het leven te Bergum en Hardegarijp niet duurder is dan elders in de gemeente, en dat de Raad de meerdere belangrijkheid der groote scholen niet inziet.

Mede is bij H. M. ingekomen een adres van Burgemeester en Wethouders van Tietjerksteradeel, die het beroep bestrijden en zich met de zienswijze van Gedeputeerde Staten vereenigen.

Over het beroep gehoord, hebben Gedeputeerde Staten hun gronden nader uiteengezet en ten slotte aan den Minister in overweging gegeven, te bevorderen, dat bij de door H. M. vast te stellen regeling van de jaarwedden en de vergoeding van en tegemoetkoming voor huishuur van het onderwijzend personeel in de gemeente Tietjerksteradeel, de jaarwedden van de hoofden der scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp worden vastgesteld: op f 850 met minder dan 5 dienstjaren; op f 900 met 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren; op f 950 met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren; op f 1000 met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren; op f 1050 met 20 en meer dienstjaren.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Tiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 19 *Maart* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 3 Maart 1902, no. 68, houdende beschikking op ***het beroep van de Raad der gemeente Stad-Almelo, de firma J. A. ten Bruggen Cate te Ambt-Almelo, M. de Jager c. s. te Ambt-Almelo en H. Ledeboer te Stad-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.*** **11** ***Juli*** **1901,** ***waarbij aan de Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann te Ambt- Almelo ontheffing is verleend aan de verbodsbepaling van art.*** **22** ***van het provinciaal reglement op de waterleidingen ter zake van het leggen van een buizenleiding in een duiker gelegen in den Spoorweg Almelo-Salzbergen.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 51.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Stad-Almelo, door de firma J. A. ten Bruggen Cate, te Ambt-Almelo, door M. de

Jager c.s., te Ambt-Almelo, en door H. Ledeboer, te Stad-Almelo, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 11 Juli 1901, 3e afd., no. 2417/1631, waarbij aan de Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann, te Ambt-Almelo, ontheffing is verleend van de verbodsbepaling van art. 22 van het provinciaal reglement op de waterleidingen, ter zake van het leggen van een buizenleiding in den duiker, gelegen in den spoorweg van Almelo naar Salzbergen in de waterleiding no. 12 van den ligger der waterleidingen in de gemeente Stad-Almelo;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Januari 1902, no. 271;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 25 Februari 1902, no. 224, afdeeling Waterstaat A.;

Overwegende dat de ontheffing is verleend naar aanleiding van klachten van ingezetenen van Ambt-Almelo, wonende aan het benedeneind der waterleiding onder no. 4 op den ligger der gemeente Ambt-Almelo vermeld, over stank en waterverontreiniging door het afvalwater van de Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann te Ambt-Almelo, en naar aanleiding van een aanbod door het bestuur dier bierbrouwerij gedaan, om een proef te nemen met den afvoer van het water door eene in de spoorsloot te leggen buis naar de Aa;

dat Gedeputeerde Staten de ontheffing hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

a. De buisleiding wordt gelegd op den bodem van den duiker in den spoorweg onmiddellijk tegen een der rechtstandsmuren en waterdicht aangesloten aan boven en beneden den duiker, maar buiten de waterleiding te maken, zinkputten. Zij verkrijgt geen grootere buitenwerksche middellijn dan 0.35 M. Zij wordt gemaakt van buiten van Monier-cement of van gegoten of getrokken ijzer. In het eerste geval mogen de sokken waarmede de deelen der buisleiding aan eikander sluiten, geen grootere buitenwerksche middellijn hebben dan 0.45 M. Zij moet waterdicht worden bewerkt.

b. De uitvoering geschiedt ten genoegen van het gemeentebestuur van Stad-Almelo, zonder stremming van den waterafvoer;

c. De buisleiding moet ten allen tijde worden onderhouden ten genoegen van het gemeentebestuur;

d. Deze ontheffing vervalt wanneer de buisleiding niet binnen een jaar na hare dagteekening is gelegd;

e. Wanneer deze ontheffing wordt ingetrokken is de concessionaris of zijn zijne rechtverkrijgenden verplicht, om zonder schadeloosstelling de buisleiding en alles wat daartoe behoort, op te ruimen, hetgeen bij nalatigheid zal geschieden

vanwege het gemeentebestuur, voor rekening van den concessionaris of zijne rechtverkrijgenden;

dat zij daarbij hebben overwogen, dat het bestaan der aangevraagde buisleiding in den duiker geen hinder aan den waterafvoer zal toebrengen, aangezien daarvoor voldoende ruimte overblijft; en voorts, dat in verband met elders opgedane ondervinding mag worden verwacht, dat de door het gemeentebestuur voorziene nadeelige gevolgen zullen blijken niet te kunnen worden verwacht en dat althans door de uitvoering der plannen tot verandering van den loop van het afvalwater der brouwerij eene verbetering van den bestaanden toestand zal worden verkregen;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep zijn gekomen:

a. de Raad der gemeente Stad-Almelo, die van oordeel is, dat de belangen dier gemeente door dat besluit zijn geschaad;

b. de vennootschap van koophandel onder de firma J. A. ten Bruggen Cate, te Ambt-Almelo, die te kennen geeft, dat zij ten gevolge van de verleende ontheffing haar bedrijf van verbandwattenfabrikant, waarvoor zuiver stroomend water onmisbaar is, zal moeten staken;

c. M. de Jager en anderen, te Ambt-Almelo, die ten gevolge der verontreiniging van het water in het riviertje de Almelosche Aa hinder van stank en schade aan de gezondheid vreezen;

d. H. Ledeboer, bankier te Stad-Almelo, die eveneens beducht is voor verontreiniging van het water in genoemde rivier;

Overwegende dat de vrees van appellanten, dat de afvoer van het afvalwater der Twentsche Stoombierbrouwerij Hagedoorn en Kirchmann in de Almelosche Aa, hinder door waterverontreiniging en stankverspreiding zal veroorzaken, blijkens de elders opgedane ondervinding niet ongegrond is te achten;

dat althans in den zomer en bij lagen waterstand die hinder naar alle waarschijnlijkheid zich in niet geringe mate zal doen gevoelen;

dat door den gewijzigden waterafvoer de last waarover thans door ingezetenen van Ambt-Almelo niet zonder reden wordt geklaagd, van hen wel zal worden afgenomen, maar tevens naar elders, en wel naar eene andere gemeente dan waar de inrichting die den last veroorzaakt gevestigd is, zal worden overgebracht, en dus slechts zal worden verplaatst;

dat het hier wel eene proefneming geldt, maar zoodanige proefneming alleen dan kan worden toegelaten, wanneer daarvan redelijkerwijze gunstige uitkomsten te verwachten zijn;

dat dit laatste naar het oordeel van den Rijkswaterstaat hier echter niet het geval is;

Gezien het Reglement op de waterleidingen in de Provincie Overijssel, (Provinciaal Blad 1895, no. 63);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 11 Juli 1901 te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 3 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 3 Maart 1902 no. 69, houdende beschikking op *het beroep van L. B. J. Dommers en anderen te Nieuw-Amsterdam, het bestuur van het Waterschap Barger-Westerveen, J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmer Compascuum", en F. van der Tuuk en anderen te Emmer Compascuum tegen besluiten van Gedeputeerde Staten van Drenthe dd.* 17 *en* 25 *Januari* 1901, *houdende wijziging van een aantal vergunningen tot vervening in de gemeenten Schoonebeek, Emmen, Dalen en Oosterhesselen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 777.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. B. J. Dommers en anderen, te Nieuw-Amsterdam, het bestuur van het waterschap Barger-Westerveen, J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmer Compas-

cuum", en F. van der Tuuk en anderen te Emmer-Compascuum, tegen de besluiten van Gedeputeerde Saten van Drenthe, dd. 17 Januari 1901, no. 1 en 1 S, en 25 Januari 1901, no. 44, houdende wijziging van een aantal vergunningen tot vervening in de gemeenten Schoonebeek, Emmen, Dalen en Oosterhesselen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1902, no. 201;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 25 Februari 1902, no. 223, afd. Wat. A.;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten bij bovengenoemde besluiten, genomen naar aanleiding van art. 8 van het Reglement op de verveningen in Drenthe (Provinciaal Blad no. 32 van 1900), onder meer hebben bepaald:

„*A*. Met de vervening mag in eenig jaar niet worden aangevangen, dan nadat:

1°. aan Gedeputeerde Staten minstens drie maanden (in 1901 minstens twee maanden) vóór het tijdstip, waarop men met de vervening — het afbonken hieronder begrepen — wenscht aan te vangen, schriftelijk kennis is gegeven van het voornemen tot vervening in dat jaar, onder opgave van het kadastrale perceel of de kadastrale perceelen, waarin zal worden verveend, in verband waarmede vervolgens aan den Ingenieur van den Provincialen Waterstaat in Drenthe of aan den door dezen aan te wijzen ambtenaar ter plaatse aanwijzing moet worden gedaan van de perceelen of perceelsgedeelten, die in dat jaar zullen worden verveend;

2°. het in art. 8 van het Reglement op de verveningen in de Provincie Drenthe (Provinciaal blad no. 32 van 1900) bedoelde afbonksel tot de daarbij bepaalde hoeveelheid gelijkmatig over den bodem — ondergrond — van den in een vorig jaar gegraven aangrenzenden veenput is verspreid;

D al. 1. Ter plaatse, waar na ophooging van het afgeveende terrein met de in de eerste alinea van de voorgaande voorwaarde bedoelde hoeveelheid van de daar bedoelde specie het bovenvlak van den dalgrond lager zou komen te liggen dan 0.30 Meter boven het betrekkelijk peil, mag het veen tot geene grootere diepte worden vergraven dan tot zoodanige, dat na de evenbedoelde ophooging het bovenvlak van den dalgrond op minstens 0.30 Meter boven het betrekkelijk peil komt te liggen, tenzij het beneden die diepte vergraven veen met grond of andere specie wordt aangevuld.

G. In eenig jaar mogen de bewuste veenlagen, bestaande uit bonkaarde en grauwveen, voor zoover van deze specie aanwezig is, boven de hoeveelheid, die volgens voormeld art. 8 moet achter blijven, worden verveend alleen ter plaatse, waar ook het onderliggende veen wordt verveend, tenzij van Gedeputeerde

Staten vergunning gevraagd en verkregen is om ook op andere plaatsen die specie te vervenen en met inachtneming van de voorwaarden bij die vergunning gesteld";

dat tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten bij Ons beroep is ingesteld;

a. door L. B. J. Dommers en anderen te Nieuw-Amsterdam, die te kennen gaven, dat de bepaling van sub *A* 1°. onmogelijk is uit te voeren, omdat men, ten einde verzakkingen van veen te voorkomen, waardoor het tot turf te graven veen waardeloos wordt, reeds bij het turf graven in een vorafgaand jaar een gedeelte van het veen moet afbonken, hetgeen in hoofdzaak moet zijn afgeloopen vóór half Maart van het jaar waarin met turfgraven wordt aangevangen;

b. door het bestuur van het waterschap Barger-Westerveen, dat aanvoert, dat het elk jaar reeds tijdens het turfgraven werkzaamheden moet verrichten, zooals afbonken en veen bezetten, welke tot de vervening van een volgend jaar behooren en niet kunnen worden uitgesteld, indien men het scheuren en inzakken van het overblijvende veen wil voorkomen en het veen bezetten om het voor bevriezen te behoeden, en voorts met de appellanten Dommers c.s. wijst op het bezwaar, dat de reeds aangevangen werkzaamheden zullen moeten worden gestaakt, waaruit werkeloosheid en broodsgebrek zullen ontstaan;

c. door J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naamlooze vennootschap ,,het Emmer-Compascuum, en

d. door F. van der Tuuk en anderen, die te kennen geven, dat de bepaling sub *A* 1°. — waardoor huns inziens de geheele veenexploitatie onmogelijk wordt gemaakt— onnoodig is, daar Gedeputeerde Staten door de uitgegeven concessie bekend zijn met de plaatsen waar verveend wordt en dus, zoo vaak zij het noodig achten, een onderzoek kunnen instellen; en voorts dat de bepaling sub *D* een noodeloozen last oplegt, daar de gronden van het Emmer Compascuum maar in enkele gevallen beneden deze hoogte liggen en dus gevaar voor het ontstaan van waterplassen denkbeeldig is;

Overwegende dat het bezwaar tegen de voorwaarde *A* — welke voorwaarde ter verzekering van de naleving van art. 8 van het Reglement op de verveningen noodig is — hierop gegrond is, dat zij, zooals zij thans luidt, geacht wordt bezwarend te kunnen zijn voor de vervening, daar zij niet genoeg rekening houdt met de vereischte vrijheid in zake het tijdstip van afbonken;

dat het echter niet de bedoeling is van Gedeputeerde Staten, zooals appellanten meenen, eene verplichting te scheppen tot algeheele ontvening van de tot vervening aangewezen perceelen en perceelsgedeelten, daar de verveners daarin behooren vrij te zijn;

dat dan ook de in eenig jaar te ontgraven perceelen, zooveel breeder kunnen

worden opgegeven als noodig is voor het verkrijgen van de hoeveelheid bonksel tot dekking van het ontbloote veen benoodigd en dat over die meerdere breedte alleen het bonkwerk kan worden verricht en de vervening van het onderliggende veen tot het volgend seizoen kan worden uitgesteld;

dat in verband met deze toelichting de voorwaarde *G* eenige aanvulling behoeft;

dat vervolgens onder de woorden „eenig jaar" in de voorwaarden *A* (eerste regel) en *G* niet is te verstaan het kalenderjaar, maar het tijdvak van twaalf maanden, waarin de opvolgende werkzaamheden ook vóór en na de vervening — voor zoover die vervening tot bemoeienis van het openbaar gezag behoort — worden verricht, d. i. bijv. van 1 September tot ultimo Augustus;

Overwegende dat de in voorwaarde *A* tusschen haakjes geplaatste woorden „in 1901 minstens twee maanden", kunnen vervallen, aangezien dit jaar verstreken is;

Overwegende wat betreft het bezwaar tegen de voorwaarde *D*, 1e alinea, dat de bedoeling dier bepaling is, om, waar de in voorwaarde *C*, 1e alinea bedoelde hoeveelheid specie aanwezig is, te vorkomen, dat het bovenvlak van den dalgrond lager komt te liggen dan 0.30 M. boven het betrekkelijk peil van afwatering, welke voorwaarde noodig wordt geacht niet alleen om de vorming van waterplassen te voorkomen, maar tevens om de cultuur der gronden binnen zekere grenzen te bevorderen;

Gezien de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113) en het Reglement op de verveningen in Drenthe (Provinciaal Blad 1900, no. 32);

Hebben, voor zooveel appellanten betreft, goedgevonden en verstaan:

met handhaving voor het overige van de bestreden besluiten, te bepalen dat hetgeen onder de letters *A* en *G* voorkomt, wordt vervangen door het volgende:

„*A*. Met de vervening mag in eenig jaar (het jaar gerekend van 1 September tot 31 Augustus) niet worden aangevangen dan nadat:

1°. aan Gedeputeerde Staten ten minste drie maanden, doch ten hoogste zes maanden vóór het tijdstip waarop men met de vervening — het afbonken daaronder begrepen — wenscht aan te vangen, schriftelijk kennis is gegeven van het voornemen tot vervening in dat jaar, onder opgave van het kadastrale perceel of de kadastrale perceelen, waarin zal worden verveend, en van den naam en de woonplaats van hem door wien of krachtens wiens last die vervening zal worden uitgeoefend, in verband waarmede vervolgens aan den Ingenieur van den Provincialen Waterstaat in Drenthe, of aan den door dezen aan te wijzen ambtenaar ter plaatse aanwijzing moet worden gedaan van de perceelen

of perceelsgedeelten, die in dat jaar naar vorenbedoeld voornemen zullen worden verveend;

2°. het in art. 8 van het Reglement op de verveningen in de provincie Drenthe (Prov. Blad no. 32 van 1900) bedoelde afbonksel tot de daarbij bepaalde hoeveelheid gelijkmatig over den bodem — ondergrond — van den in een vorig jaar gegraven meest nabij zijnden veenput is verspreid.

6. In eenig jaar (het jaar gerekend van 1 September tot 31 Augustus) mogen de bovenste veenlagen, bestaande uit bonkaarde en grauwveen, voor zoover van deze specie aanwezig is, boven de hoeveelheid die volgens voormeld art. 8 moet achterblijven, worden verveend alleen ter plaatse waar in dat jaar ook overeenkomstig veengebruik van het onderliggende veen wordt verveend, tenzij van Gedeputeerde Staten vergunning gevraagd en verkregen is om ook op andere plaatsen die specie te vervenen en met inachtneming van de voorwaarden, bij die vergunning gesteld.

Dit voorschrift is niet van toepassing op het afbonken ter verkrijging van specie voor bezetting van het in dat jaar ten gevolge van vervening ontbloote veen."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 3 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

3o. van 3 Maart 1902, no. 70, houdende beschikking op *het beroep van M. Paperel te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 28 *September* 1901, *waarbij de voorwaarden, waaronder aan de firma M. Paperel en Co. bij hun besluit van* 11 *Juli* 1896 *vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomververij en chemische wasscherij, met eenige nieuwe worden aangevuld.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 89.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Paperel te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 28 September 1901, no. 15652/6680 P. W., waarbij de voorwaarden, waaronder aan de firma M. Paperel & Co. bij hun besluit van 11 Juli 1896, no. 10231/3597 P. W., vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomververij en chemische wasscherij in het perceel Wagenaarstraat no. 11, met eenige nieuwe worden aangevuld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1902, no. 3;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 25 Februari 1902, no. 252, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat Burgemeester en Wethouders van Amsterdam, na te hebben overwogen dat over de werking der inrichting, meer speciaal over den afvoer van het fabriekswater, klachten waren ingekomen; dat bij het hunnerzijds ingestelde onderzoek de gegrondheid dier klachten gebleken was en dat de afvoer van het fabrieks- en ander water uit de inrichting plaats had op eene wijze die geacht kon worden hinder van ernstigen aard voor de omwonenden te veroorzaken, aan de firma M. Paperel & Co. op 28 September 1901 de volgende nieuwe voorwaarden hebben opgelegd:

1°. dat de bestaande vloer in de houten loods worde opgeruimd en worde vervangen door een waterdichten steenen vloer met waterdichte opstanden tegen de houten wanden van de loods, ter hoogte van ten minste 0.50 Meter;

2°. dat deze vloer naar het midden afwaterend (op afschot) worde gelegd naar een te maken waterdichte kolk met stankscherm en rooster, welke kolk door eene ondergrondsche waterdichte leiding in verbinding moet worden gebracht met een tegen den vorgevel van perceel Wagenaarstraat 11 te plaatsen ijzeren scheppput met stankscherm, volgens de teekening door Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vastgesteld;

3°. dat deze scheppput door eene waterdichte leiding in verbinding worde gesteld met het gemeenteriool in de Wagenaarstraat;

4°. dat de leiding moet bestaan uit gegoten ijzeren in- en uitwendig geasphalteerde buizen of in- of uitwendig verglaasde ijzeraarden buizen, hebbende eene inwendige middellijn van ten hoogste 0.125 M.;

dat M. Paperel tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de nieuwe voorwaarden hem

voorkomen onnoodig te zijn opgelegd, niet practisch uitvoerbaar te zijn en appellants bedrijf geruimen tijd zullen doen stilstaan;

Overwegende dat bij onderzoek is gebleken, dat er in dezen noodzakelijkheid bestaat tot het opleggen van nieuwe voorwaarden; dat de voorwaarden, door Burgemeester en Wethouders opgelegd, echter voor appellant meer bezwarend zijn dan noodig is te achten en zij mitsdien door andere behooren te worden vervangen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam van 28 September 1901, te bepalen, dat de daarbij gestelde voorwaarden zullen worden vervangen door de volgende:

1°. dat de bestaande vloer in de houten loods worde opgeruimd en vervangen door een waterdichten steenen vloer met waterdichte opstanden tegen de houten wanden van de loods, met de bovenkanten liggende op een hoogte van ten minste 0.17 M. boven dien vloer;

2°. dat deze vloer afwaterend (op afschot) worde gelegd, hetzij naar een in de wasscherij reeds bestaande, dan wel naar een daarin alsnog nieuw te maken waterdichte kolk, waarin een stankscherm en waarop een dekrooster, welke kolk weder door eene ondergrondsche waterdichte leiding in verbinding staat of moet worden gebracht met eene andere bestaande behoorlijk af te dekken waterdichte kolk met stankscherm, en

3°. dat, alvorens het waschwater in deze laatstgenoemde kolk mag worden geleid, de huisrioolleiding, welke deze kolk met het gemeenteriool verbindt, behoorlijk waterdicht zij of behoorlijk waterdicht worde gemaakt;

met bepaling dat aan deze nieuwe voorwaarden moet zijn voldaan binnen drie maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 3 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

4o. van 4 **Maart 1902**, no. 18, houdende **beschikking** op *de reclame van den gepensionneerden marinier der 2e klasse C. Planken te Rotterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 130.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden marinier der 2e klasse C. Planken te Rotterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 18 September 1901, no. 13 Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1902, no. 6;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 28 Februari 1902, Bureau B, no. 47;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat belanghebbende — geboren 26 Augustus 1870, bij een diensttijd van 8 jaren, 9 maanden en 11 dagen, waarvan 2 jaren, 2 maanden en 12 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 1 maand en 12 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, met ingang van 1 September 1897 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 4 September 1901, thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Af-

deeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken eerder verergerd dan verbeterd zijn;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 4 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 7 Maart 1902, no. 29, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te Zaandam A. W. Gravelaar, thans wonende te Apeldoorn.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 133.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te Zaandam, A. W. Gravelaar, thans wonende te Apeldoorn;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 22 November 1901, no. 17;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1902, no. 7;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Februari 1902, no. 1330, 1e afd., Ond.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 September 1900, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 64, op grond dat hij bij besluit van den Raad der gemeente Zaandam van 31 Mei 1900, met ingang van 1 September 1900 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 16 jaren en 8 maanden; dat hij, geboren 30 April 1856, tijdens zijn ontslag, den ouderdom van 44 jaren had vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voortaan voor de waarneming van een werkkring als leeraar aan een burgeravondschool ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Kantonrechter te Apeldoorn benoemde geneeskundigen; welke verklaring is aangevuld bij een door die deskundigen aan belanghebbende gericht schrijven, dd. 15 October 1901, inhoudende dat deze vóór en ook tijdens zijn ontslag lijdende was aan neurasthenia cerebralis; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 September 1895 tot 1 September 1900 f 300, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 300, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 5 bedraagt, weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 83.33½, terwijl belanghebbende's verzoek om, zoo mogelijk, toekenning van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, niet kan worden ingewilligd, omdat niet is gebleken, dat hij tengevolge van een der omstandigheden, vermeld in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet, ongeschikt is geworden tot het waarnemen zijner betrekking;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aanspraak heeft op een pensioen berekend naar art. 3*b* en 7*b* der wet, vermits de herhaalde storing van psychischen aard, welke teweeggebracht werd door zijne omgeving bij het verrichten van diensten en die hem meermalen noodzaakte te midden van zijn les het onderwijs te staken, ook volgens het gewone spraakgebruik moet worden beschouwd als een herhaald ongeval, waarvan ten slotte zijn gebrek het gevolg was;

Overwegende dat bijaldien — naar belanghebbende aanvoert — zijne omgeving herhaaldelijk eene storing van psychischen aard bij hem teweeg heeft gebracht, dit als een gevolg van zijn gestel is aan te merken, doch geenszins

als een gevolg van een der omstandigheden, vermeld in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet, welke aanspraak geven op verhoogd pensioen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen leeraar aan de burgeravondschool te Zaandam, A. W. Gravelaar, thans wonende te Apeldoorn, met ingang van 1 September 1900 een pensioen toe te kennen van f 84 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 7 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 10 Maart 1902, no. 7, houdende beschikking *op de reclame van den gepasporteerden sergeant W. H. Schepen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 49.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden sergeant W. H. Schepen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 16 Sptember 1901, no. 18 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Februari 1902, no. 275;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 6 Maart 1902, Ie afd., no. 77;

Overwegende dat, nadat genoemde Schepen pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 14 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), slechts 6 jaren en 17 dagen beloopt, waarvan hij 3 jaren, 2 maanden en 6 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend; dat hij, geboren 14 Augustus 1877, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 23 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag tot de verdere waarneming van den dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 9 Juli 1901, la. A, no. 661, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 2 October 1901, IIIe afd., no. 13, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 10 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van M. van Els, te Mill, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Mill en St. Hubert dd.* 4 *October* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting eener leerlooierij.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 21 Februari 1902, no. 263, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. van Els, te Mill, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Mill en St. Hubert, dd. 4 October 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting eener leerlooierij op het perceel kadastraal bekend Sectie G, no. 447.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, schreven o.a. aan den Minister dat M. van Els bij zijn verzoek om vergnning niet heeft overgelegd een uittreksel uit de kadastrale leggers, aanduidende de R.-K. kerk, de openbare school en de bijzondere school, binnen een kring van 200 M. van het lokaal, waarin de leerlooierij zou worden gevestigd, gelegen.

APPELLANT erkent dat hij bij de aanvrage de gevorderde stukken niet heeft overgelegd.

III. *Het beroep van W. C. Klein te Dordrecht tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 16 *October* 1901, *waarbij hem* 1o. *voorwaardelijk en voor een proeftijd vergunning is verleend tot oprichting van eene worstfabriek, en* 2o *vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 21 Februari 1902, no. 264, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. C. Klein te Dordrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 16 October 1901, no. 10 F, waarbij hem 1°. voorwaardelijk en voor een proeftijd vergunning is verleend tot oprichting van eene worstfabriek, en 2°. vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee, beiden in het pand aan de Voorstraat no. 238.

Bij adres, dd. 5 Augustus 1901, verzocht W. C. Klein vergunning aan Burgemeester en Wethouders van Dordrecht tot het oprichten van eene stoomworstfabriek met slachtplaats voor varkens en vee in bovenvermeld pand, met daarin te plaatsen gasmotor van 8 P.K. en rookhok.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij Burgemeester en Wethouders geen bezwaren ingebracht.

Bij besluit van 16 October 1901, no. 10, F, hebben Burgemeester en Wethouders van Dordrecht besloten aan W. C. Klein te weigeren de vergunning tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee in genoemd pand, en te verleenen vergunning voor de oprichting van een worstfabriek, gedreven door een gasmotor van 8 P.K., en van eene rookerij voor een proefjaar, onder een 19-tal voorwaarden.

Burgemeester en Wethouders overwogen ten aanzien van de slachterij: dat de inrichting zal worden opgericht in een zeer dicht bevolkte buurt op een der drukste verkeerspunten in het midden van de kom der gemeente; dat in de zeer beperkte ruimte (groot 6 M. bij 3.85 M.) der inrichting niet minder dan drie bedrijven zullen worden uitgeoefend; dat ten gevolge van de onmiddellijke nabijheid van een gasmotor, kookfornuizen en rookerij, de slachterij aan de eerste vereischte, om een ook voor de omgeving niet schadelijke slachtinrichting te zijn, zijnde lage temperatuur en afwezigheid van elk aan vleesch vreemde reuk, niet zal voldoen; dat immers de aanwezigheid in hetzelfde lokaal van een gasmotor, die steeds reuk van het afgewerkte gas en van het smeermaterieel veroorzaakt, van twee kookfornuizen en van een rookhok, welke toestellen, onvermijdelijk dampen verspreiden en de temperatuur verhoogen, niet nalaten kan een zeer ongunstigen invloed uit te oefenen op het vleesch der geslachte dieren; dat een slachterij, waarin door bovengenoemde oorzaken het vleesch ten sterkste aan bederf is blootgesteld, zoowel hinder voor de omgeving als gevaar en schade voor de gezondheid van anderen ten gevolge zal hebben; dat door het stellen van voorwaarden aan die bezwaren niet voldoende is tegemoet

te komen en onder deze omstandigheden de slachterij niet mag worden toegelaten.

Van vorenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders is W. C. Klein voor zooveel het de weigering tot oprichting der slachterij betreft, tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de inrichting zou worden opgericht niet in een zeer dicht bevolkte buurt, op een der drukste verkeerspunten, maar in de stille Biesestraat, daar toch alleen de winkel aan de Voorstraat ligt; dat niet 3 bedrijven zullen worden uitgeoefend, vermits het slachten, het worstmaken en het rooken 3 phasen van hetzelfde bedrijf zijn; dat de gasmotor van eene behoorlijke leiding tot afvoer van het afgewerkte gas is voorzien; dat een kookfornuis in elke varkensslachterij noodig is; dat de rookerij antiseptisch werkt; dat wanneer er geslacht wordt, de gasmotor niet werkt; dat het geslachte beest naar de vleeschbewaarplaats wordt gebracht; dat het stoppen en rooken de ruimte voor slachtplaats niet ongeschikt maakt, en dat die ruimte zeer netjes en rein is ingericht.

Burgemeester en Wethouders, op dit beroep gehoord, houden vol dat de Biesestraat — breed 4.93 M. — een zeer drukke straat is.

Het slachten, het maken van worst en het rooken achten Burgemeester en Wethouders drie bedrijven.

Ondanks eene behoorlijke leiding tot afvoer van het afgewerkte gas, zal de gasmotor steeds de reuk van het afgewerkte gas en van smeer afstaan.

Is warm water voor een varkensslachterij noodig, daarom behoeft er nog niet een fornuis *in* de slachtplaats te staan. De temperatuur zal daar te hoog zijn, te eer daar de ventilatie zeer onvoldoende is.

Het rooken werkt niet antiseptisch.

Het brengen van geslachte beesten naar een vleeschbewaarplaats is in casu wegens gebrek aan ruimte niet mogelijk.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat wenscht de vergunning tot oprichting der slachterij voor een proeftijd te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het slachten plaats hebbe des avonds na 7 ure of des ochtends vóór 8 ure en dat worde zorg gedragen dat het slachten van af de straat niet kan worden gezien;

2°. dat tijdens het slachten en zoolang het geslachte beest niet is afgenomen of uit de slachtplaats verwijderd, de worstmakerij geen voortgang mag hebben, de gasmotor niet in werking mag zijn, de rookkast niet mag worden geopend en de fornuizen niet mogen worden gebruikt, tenzij dan bij het slachten van een varken, voor het koken van water ten dienste van het verwijderen der haren;

3°. dat het bloed moet worden verzameld in een lossen emmer, te plaatsen in den bestaanden put, door welke het spoelwater naar het stadsriool wordt afgevoerd;

4°. dat de afval zoodra mogelijk na het slachten en in ieder geval binnen 24 uren, moet worden verwijderd en intusschen in een emmer of vat met een waterrand, hermetisch gesloten, moet worden bewaard.

De Hoofdingenieur wijst er op, dat niemand bezwaren bij Burgemeester en Wethouders heeft ingebracht; dat de rookerij geen bedrijf op zich zelf is, maar een onderdeel is der slachterij en slechts een rookkast vordert; dat het in casu eene worstmakerij geldt op zeer bescheiden schaal; dat niets belet te bepalen dat tijdens het slachten en zoolang het vleesch niet is afgehouwen, de rookfornuizen en de motor ongebruikt moeten blijven; dat bij het slachten van varkens echter warm water noodig is en dat een fornuis daardoor geen kwaad zal doen; dat het belang van den slager medebrengt tegen vleeschbederf te waken, doch dat bij vleeschbederf de omgeving nog geen hinder van stank zou hebben, en dat de inrichting netjes en zindelijk is.

Gedeputeerde Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Mr. J. M. Rens, advocaat te Dordrecht, licht het beroep toe.

Hij en de appellant beantwoorden eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Moltzer en De Nerée van Babberich.

IV. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen vasten knecht bij het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie P. J. Blokhuysen, te 's-Gravenhage.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en Financiën met een schrijven van 14/21 Februari 1902, no. 542/35, Posterijen en Telegraphie/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen vasten knecht bij het hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie P. J. Blokhuysen, te 's-Gravenhage.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 21 December 1901, no. 16, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebende met ingang van 1 Januari 1902 een jaarlijksch pensioen toe

te kennen van f 220, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 14 November 1901, no. 4161, Post. en Tel., met ingang van 1 Januari 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 16 jaren, vereenigd met den overigen volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen diensttijd van 6 jaren, een tijdvak uitmaakt van 22 jaren; dat hij, geboren 1 Mei 1838, den ouderdom van 63 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid benoemde deskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Januari 1897 tot 1 Januari 1902 f 600, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 600, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 10 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der wet recht heeft op een pensioen van f 220.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij meent dat „waar niet door eigen schuld „of onvoorzichtigheid een lichaamsgebrek is ontstaan, dat hem voor verdere „diensten ongeschikt heeft gemaakt, hem een pensioen van f 400 's jaars had „moeten zijn toegekend en zulks op grond van het 1e lid van art. 7 van de „Pensioenwet".

De BELANGHEBBENDE deelt het een en ander mede aangaande het ontstaan van zijne lichaamsgebreken, en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en de Staatsraden ASSER en DE NERÉE VAN BABBERICH, waarbij hij erkent, dat het ongeval ongeveer 3 jaren vóór zijn ontslag heeft plaats gehad.

V. *Het beroep van het Bestuur der schietvereeniging „Prins Hendrik" te Veenendaal tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Renswoude dd.* 21 *November* 1901, *waarbij aan genoemd Bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 15 Februari 1902, no. 250, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging „Prins Hendrik", te Veenendaal, tegen het

besluit van Burgemeester en Wethouders van Renswoude, dd. 21 November 1901, waarbij aan genoemd Bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan.

Gedeputeerde Staten van Utrecht, op dit beroep gehoord, vestigen in hunne missive, dd. 27 Januari 1902, no. 54, 's Ministers aandacht op de omstandigheid, dat de aan Burgemeester en Wethouders van Renswoude bij het verzoek tot oprichting der schietbaan overgelegde plattegrondteekening op eene schaal is van 1 op 2500, in plaats van „op eene schaal" — naar luid van art. 5, sub 2°. der Hinderwet — „van minstens één op tweehonderdvijftig".

VI. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen deurwaarder der directe belastingen P. D. Koiter, te Apeldoorn.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 17 Februari 1902, no. 68, afd. Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen deurwaarder der directe belastingen, P. D. Koiter, te Apeldoorn.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 11 Januari 1902, no. 18, aan H. M. uitgebracht advies H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Januari 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 754, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 24 November 1901, afdeeling Personeel, no. 16, met ingang van 1 Januari 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 19 jaren en 8 maanden; dat hij, geboren 16 Juli 1851, den ouderdom van 50 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken, voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Financiën benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Januari 1897 tot 1 Januari 1902 f 2300, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 2300, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 38.33⅓ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 753.89; terwijl belanghebbende's verzoek tot het bekomen van „vol pensioen" niet voor inwilliging vatbaar is, daar niet is gebleken, dat de lichaamsgebreken, die hem voor de verdere ver-

vulling van zijne betrekking ongeschikt hebben gemaakt, zijn ontstaan door een der in art. 7b genoemde oorzaken.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken in en door den dienst zijn ontstaan.

VII. *Het beroep van Rients Koopmans, te Wijnaldum, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902, *uit de gemeente Barradeel, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Friesland dd.* 16 *Januari* 1902.

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Februari 1902, no. 376, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Rients Koopmans, te Wijnaldum, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit de gemeente Barradeel, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 16 Januari 1902, no. 103, 1e afd., M. S.

Rients Koopmans is de derde van drie zonen, waarvan de oudste, Pieter Koopmans, in het jaar 1893 ingeschreven, zijn dienst door een plaatsvervanger heeft doen volbrengen, die op 5 Maart 1901 is gepasporteerd wegens geëindigden militiedienst, en de tweede, Gerlof Koopmans, in het jaar 1894 ingeschreven voor den militiedienst, is vrijgesteld wegens broederdienst.

Door den Militieraad voor den dienst aangewezen, heeft de loteling Rients Koopmans bij Gedeputeerde Staten van Friesland beroep ingesteld, die, met handhaving van de gedane uitspraak, den 16den Januari 1902 het beroep ongegrond hebben verklaard.

Daarbij is overwogen dat, waar bedoelde plaatsvervanger niet meer in dienst was op het tijdstip waarop de vrijstelling werd aangevraagd en alzoo niet is te rangschikken onder art. 3, eerste alinea, 2°. *a*, van genoemde wet, terwijl hij evenmin verkeert in een der onder 2°. lit. *b*, *c* en *d* vermelde gevallen, de vraag of zijn dienst aan den hier betrokken loteling aanspraak geeft op vrijstelling wegens broederdienst, moet worden getoetst aan 1°. der eerste alinea van dat artikel; dat deze bepaling in verband met den aanhef der alinea, het vereischte stelt, dat „de wettige broeder of wettige halfbroeder van den loteling vóór het in werking treden der tegenwoordige wet" (1 September 1898) „een

diensttijd van ten minste vijf jaren bij de militie heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervanging"; dat aan deze woorden geen andere beteekenis kan worden gehecht, dan dat een diensttijd van ten minste vijf jaren moet zijn volbracht vóór 1 September 1898; dat nu de bedoelde plaatsvervanver op dat tijdstip nog niet vijf jaren had gediend; dat zijn dienst derhalve aan genoemden loteling geen aanspraak geeft op vrijstelling wegens broederdienst; dat Gedeputeerde Staten, vooral na raadpleging van de tusschen de Regeering en de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewisselde stukken, betreffende de totstandkoming van vermeld artikel, wel geneigd zijn aan te nemen, dat het niet in de bedoeling heeft gelegen, in dat artikel, behalve het uit het vroegere art. 50, 7°., der militiewet overgenomen vereischte van een diensttijd van ten minste vijf jaren, te bepalen, dat deze diensttijd moet zijn volbracht vóór 1 September 1898; dat echter zoodanig oordeel misschien aanleiding zou kunnen geven tot toepassing van art. 113, derde alinea, der Militiewet 1901, op hem voor wien een minder juiste redactie der wet een beletsel oplevert om vrijstelling van den dienst te verkrijgen, doch niet er toe mag leiden om aan eene wetsbepaling een uitlegging te geven die met de duidelijke letter in strijd zou zijn.

Van deze uitspraak is de loteling in hooger beroep gekomen bij de Koningin, daarbij aanvoerende, dat de woorden „alsnog in dienst is" (sub *a* onder 2°. van art. 3 der aangehaalde wet) geen andere beteekenis kunnen hebben dan „*bij het in werking treden der wet* (van 2 Juli 1898, Stbl. no. 170) in dienst is (en verder den gevorderden diensttijd vervult)", en dat door eene minder juiste redactie niet duidelijk het ondubbelzinnige doel dier bepaling: onbillijkheden te voorkomen jegens hen die onder vigeur der vroegere bepalingen zekere rechten hadden verkregen, uitkomt; dat ook hij behoort tot de velen voor wier broeders indertijd plaatsvervangers zijn gesteld, juist daarom, omdat daardoor in bepaalde gevallen later voor twee broeders vrijstelling kan worden verkregen; daar men anders met het stellen van een nummerverwisselaar had kunnen volstaan; dat z. i. ook door het verband tusschen het bepaalde onder 1°. en dat onder 2°. *a* van genoemd art. 3 de bedoeling van den wetgever bevestigd wordt, al moge hij gevallen als dit niet duidelijk voor den geest hebben gehad bij het redigeeren van het artikel — dat verkregen gunsten zouden worden geëerbiedigd.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin ongunstig geadviseerd, daarbij te kennen gevende, dat ook hetgeen nader door appellant aangevoerd wordt, als zouden de woorden „alsnog in dienst is" beteekenen: „in dienst is bij het in werking treden der wet", hem onjuist voorkomt, gelijk bij Kon. besluit van 2 Mei 1899 no. 60 is beslist.

VIII. *Het beroep van H. van Grinsven te Nistelrode, voogd van F. van de Burgt, loteling voor de lichting der nationale militie van* **1902** *uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 16 *Januari* 1902, ***tot handhaving van de aan den loteling P. W. Verwijst verleende vrijstelling wegens broederdienst.***

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Februari 1902, no. 377 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Hendrikus van Grinsven, te Nistelrode, voogd van Franciscus van de Burgt, loteling voor de lichting der Nationale Militie van 1902 uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 16 Januari 1902, G, n°. 19, 3e afd., M. S., tot handhaving van de aan den loteling Petrus Wilhelmus Verwijst verleende vrijstelling wegens broederdienst.

Laatstgenoemde loteling is volgens het getuigschrift, door den Burgemeester van Nistelrode op 19 November 1901 afgegeven, de tweede uit een gezin van vier zonen, waarvan de oudste, Johannes, nog in dienst is en de derde en de vierde den militieplichtigen leeftijd nog niet hebben bereikt.

Nadat de Militieraad den loteling Petrus Wilhelmus Verwijst van den dienst had vrijgesteld, heeft de tegenwoordige appellant daartegen bezwaren ingebracht bij Gedeputeerde Staten, daarbij te kennen gevende, dat het gezin vroeger vijf zonen telde, en de tweede, Hendrikus, na wegens broederdienst vrijgesteld te zijn, is overleden.

Naar aanleiding van dit bezwaarschrift heeft de Burgemeester aan Gedeputeerde Staten een nader getuigschrift doen toekomen, gedagteekend 22 December 1901, hetwelk van het overlijden des tweeden broeders (op 18 Juni 1901) melding maakt

In afwijking van het advies van den Militiecommissaris hebben Gedeputeerde Staten de uitspraak van den Militieraad gehandhaafd, uit overweging, dat de loteling Verwijst verkeert in de positie van den zoon, aangeduid door B in het 1e, 2e en 3e geval der tabel van eene familie van vier zonen, behoorende bij art. 49 der wet van 19 Augustus 1861 (Stbl. no. 72).

Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten is H. van Grinsven, voogd van den loteling F. van de Burgt, bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het feit, dat de tweede zoon, na te zijn vrijgesteld wegens broederdienst, overleden is, geen verandering kan brengen in den regel, dat,

als A gediend heeft en B is vrijgesteld, C dienstplichtig wordt; dat er geen uitzondering wordt gemaakt voor het geval dat B niet meer in leven is, en dat volgens het stelsel van het bestreden besluit, de oudste broeder door zijnen dienst al de volgenden zou kunnen vrijmaken, als de een voor den ander overleed; weshalve appellant H. M. verzoekt, met vernietiging van de bestreden uitspraak, den loteling P. W. Verwijst alsnog tot den dienst aan te wijzen.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin in Noord-Brabant ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van A. Verwijst, vader van den loteling P. W. Verwijst, dd. 3 Maart 1902, waarin het vertrouwen wordt uitgesproken, dat de wet niet eischen zal, dat een vader, weduwnaar met zes kinderen, waarvan vijf nog minderjarig zijn, zijne beide oudste zoons achtereenvolgens voor den militiedienst zou moeten afstaan.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Elfde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 26 *Maart* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich.

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 12 Maart 1902, no. 15, houdende beschikking op *het beroep van C. Hogervorst, te Abcoude-Proostdij, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 30 *Augustus* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het veranderen van een paardengruttersmolen in eene korenmaalderij gedreven door een petroleummotor.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 970.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. Hogervorst, te Abcoude-Proostdij, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente,

dd. 30 Augustus 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het veranderen van den bestaanden paardegruttersmolen in het perceel Kerkbuurt, Wijk A, no. 93 (kadastraal Sectie A no. 367) in eene korenmaalderij, gedreven door een petroleummotor van ten hoogste 12 paardenkracht;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Februari 1902, no. 255;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Maart 1902, no. 232, afd. H. en N.;

Overwegende dat Burgemeester en Wethouders de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat 1°. het brandgevaar binnen de kom der gemeente zal vermeerderen;

2°. schade aan de gezondheid der inwoners zal worden toegebracht door de verontreiniging van het regenwater, dat in hunne gemeente als drinkwater wordt gebruikt;

3°. hinder van ernstigen aard in de naburige huizen zal worden teweeggebracht door dreuning, alsmede door den walgelijken stank dien de afgewerkte petroleum afgeeft;

dat C. Hogervorst van die afwijzende beschikking bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat een petroleummotor stellig niet meer brandgevaar oplevert dan elke andere inrichting of werktuig, strekkende tot verlichting of tot het scheppen van beweegkracht; dat bovendien in het machinegebouw een steenen vloer wordt aangebracht en de motor in een afzonderlijk vertrek wordt geplaatst, waarin de luchttoevoer zal geschieden door een van boven openvallend raam, zoodat alle voorzorgsmaatregelen, waardoor gevaar wordt voorkomen, genomen zijn; dat de verbrandingsproducten van den motor het regenwater niet kunnen verontreinigen; dat het gebouwtje waarin de machine zal worden geplaatst, niet onmiddellijk grenst aan eenig woonhuis; dat de machine op eene behoorlijke fundeering geplaatst wordt, waardoor geen gevaar voor dreuning bestaat en dat rook en walm in een afblaasketel worden opgevangen; op welke gronden appellant verzoekt, dat de bestreden beschikking vernietigd en de gevraagde vergunning hem alsnog verleend worde;

Overwegende dat, vermits gebleken is, dat aan de bezwaren op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen, de vergunning alsnog voorwaardelijk behoort te worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Burgemeester en Wethouders van Abcoude-Proostdij, dd. 30 Augustus 1901, aan C. Hogervorst aldaar en zijne

rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het veranderen van den bestaanden paardegruttersmolen in het perceel Kerkbuurt Wijk A, no. 93, (kadastraal Sectie A no. 367) in eene korenmaalderij, gedreven door een petroleummotor van ten hoogste 12 paardenkracht, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de motor en andere voor de maalderij benoodigde werktuigen geplaatst worden op metselwerk, dat geheel vrij en ten minste 0.50 M. van de omringende muren verwijderd is, waarvan de bovenkant der paalfundeering beneden den laagst bekenden waterstand van 0.80 M. onder N. A.P. moet liggen;

2°. dat de buizenleiding tot aanvoer van petroleum naar den motor moet zijn vervaardigd van zwaar koper van ten minste $\frac{5}{8}$ Engelsche duim diameter;

3°. dat de buis tot afvoer van afgewerkt gas ten minste 0.20 M. van alle houtwerk moet verwijderd blijven;

4°. dat de afvoeropening van den motor uitmondt in een horizontaal en evenwijdig met hare lengte-as aan den zijwand van het gebouw geplaatsten smoorketel, van ten minste 0.50 M. en ten hoogste 0.80 M. middellijn, vervaardigd van ten minste 5 m.M. dikke staalplaat en uit dien ketel zooveel mogelijk vertikaal stijgend tot 3 M. boven de nok van het gebouw en de nevengebouwen;

5°. dat geen drijfwerk op eenigerlei wijze verbonden worde aan een der zijmuren;

6°. dat in het gebouw niet meer dan 200 liters petroleum mogen worden geborgen;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen een jaar na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 12 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Beschrijving en Opgave volgens art. 5, n°. 1 der Hinderwet.

In dat gedeelte van het perceel te Abcoude aan de Kerkstraat, bij het kadaster bekend gemeente Abcoude, Sectie A no. 367, waarin zich thans de grutterijmolen bevind, zijnde een steenen gebouw, wordt die molen vervangen door een Korenmaalderij-inrichting, gedreven door een Petroleummotor van hoogstens twaalf paardekrachten, welk krachtwerktuig wordt geplaatst in het achtergedeelte van het ten oosten aangrenzend vertrek.

De inrichting zal dienen tot het malen van granen tot meel en van fourageartikelen.

Abcoude, 29 Juli 1901.

C. Hogervorst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 12 Maart 1902, no. 15.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 13 Maart 1902, no. 38, houdende beschikking op *de reclame van D. Rooker, echtgenoote van den gepensionneerden korporaal-kok J. A. Weber, te Egmond-aan-Zee, betreffende de regeling van het pensioen van haren echtgenoot.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 177.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van D. Rooker, echtgenoote van den gepensionneerden korporaal-kok J. A. Weber, te Egmond-aan-Zee, betreffende de regeling van het pensioen van haren echtgenoot;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 September 1901, no. 6, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Februari 1902, no. 9;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 10 Maart 1902, Bureau S/B, no. 47;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd door belanghebbende, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 16 Augustus 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127) 31 jaren, 9 maanden en 6 dagen beloopt, waarvan 8 jaren, 10 maanden en 6 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 9 maanden en 8 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl hij 5 jaren, 9 maanden en 15 dagen in zijne laatstbekleede betrekking van korporaal-kok heeft gediend; dat hij, geboren 13 Februari 1859, den ouderdom van 42 jaren heeft vervuld en uithoofde van zielsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 25 Juli 1901, en dat derhalve, vermits het voor den graad, waarnaar volgens Koninklijk besluit van 15 Augustus 1898, no. 62, het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld, op staat A, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt ¾ van dat bedrag, ad f 187.50 of f 188, verhoogd met f 75 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, zoodat hem, volgens de artt. 26*a*, 41 en 44bis der wet, met ingang van 16 Augustus 1901, een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 263;

dat, nadat aan belanghebbende bij Koninklijk besluit van 10 October 1901, no. 38, met ingang van 16 Augustus 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 263 's jaars, zijne echtgenoote haar verlangen heeft te kennen gegeven dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van haren echtgenoot misschien toch *door* den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de gebreken van den echtgenoot van reclamante *niet* door den dienst zijn ontstaan;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamante, betreffende de regeling van het pensioen van haren echtgenoot, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 13 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 14 Maart 1902, no. 9, houdende beschikking op *het beroep van J. C. M. Dhont, te Middelburg, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd.* 24 *December* 1901, *houdende aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Louis Adriaan, loteling voor de lichting van* 1902 *uit genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 184.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. C. M. Dhont, te Middelburg, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland, dd. 24 December 1901, no. 241, 3e afd., houdende aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Louis Adriaan, loteling voor de lichting van 1902 uit genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februri 1902, no. 13;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Maart 1902, no. 474, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat Louis Adriaan Dhont de jongere is van twee broeders, van wie de oudere Cornelis Marinus Dhont een plaatsvervanger gesteld heeft, die, op 7 Maart 1894 ingedeeld, op 6 Maart 1901 wegens geëindigden diensttijd gepasporteerd is;

dat de Militieraad hem heeft vrijgesteld wegens broederdienst, maar Gedeputeerde Staten, naar aanleiding van een bezwaarschrift door den Militiecommissaris ingediend, hem, met gegrondverklaring der ingebrachte bezwaren en vernietiging van de bestreden uitspraak, tot den dienst hebben aangewezen, daarbij overwegende, dat bij art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170) is bepaald, dat vrijstelling van den dienst bij de militie wegens broederdienst wordt verleend wanneer de wettige broeder van den loteling *vóór het in werking treden der tegenwoordige wet* eenen diensttijd van *ten minste vijf jaren* bij de militie heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervanging; dat de dienst van bedoelden plaatsvervanger aan dezen eisch niet voldoet, aangezien hij vóór het in werking treden der genoemde wet, dat is op 1 September 1898, nog geen vijf jaren had gediend, daar hij eerst op 7 Maart 1894 was ingelijfd; dat de plaatsvervanger, die wegens geëindigden militiedienst is ontslagen, evenmin verkeert in een der gevallen genoemd bij punt 2 van bovenvermeld art. 3; dat de dienst van den plaatsvervanger dus niet in aanmerking kan komen voor broederdienst;

dat 's lotelings vader van de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij, toen hij in 1894 een plaatvervanger stelde voor zijn ouderen zoon, hij dit deed in de vaste overtuiging, dat daardoor zijn tweede zoon vrijstelling van den dienst zou bekomen; dat bij de behandeling van de wet tot afschaffing van de plaatsvervanging de Regeering uitdrukkelijk heeft te kennen gegeven, dat verkregen rechten zouden blijven gehandhaafd en dat aan zijn zoon de vrijstelling niet mag worden onthouden, die hij onder de oude wet zou gehad hebben;

Overwegende dat de gronden waarop de bestreden uitspraak rust, juist zijn en dat, waar de woorden der wet duidelijk zijn, een beroep op de bedoeling des wetgevers of op de billijkheid niet kan worden toegelaten;

Gezien de wet betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit

besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 14 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 31 Maart 1902, no. 13, houdende beschikking op *het beroep van O. P. Walller zeper te Teteringen tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 9 *October* 1901, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 189.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door O. P. Waller Zeper te Teteringen tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 October 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel te Katwijk, Wijk II, no. 135, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februari 1902, no. 16;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 11 Maart 1902, no. 42, Directe Belastingen;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op 26 Februari 1901, op grond dat de belastingschuldige op 25 Maart voornoemd perceel zou verlaten om bij zijne kinderen te Breda te gaan inwonen;

dat de Directeur op 9 October 1901 besloten heeft den adressant geene ontheffing te verleenen, uit overweging dat de adressant binnen zes weken na het ontruimen van gemeld perceel een ander perceel te Teteringen in gebruik heeft genomen, waarvoor hij als hoofd van het gezin belastingplichtig moet worden

geacht, en alzoo op grond van art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) geen ontheffing kan worden verleend;

dat O. P. Waller Zeper van des Directeurs uitspraak bij Ons is in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat door hem tot 25 Maart 1901 als huurder bewoond is het perceel II no. 135 te Katwijk aan den Rijn; dat door hem na het overlijden van zijne echtgenoote op 21 September 1900, al zijne bezittingen in eigendom zijn overgedragen aan zijne kinderen; dat zijn zoon M. F. Ph. Waller Zeper op zijnen naam een huis gehuurd en betrokken heeft onder Teteringen, Koninginnestraat no. 11; dat appellant, omdat hij een domicilie moet hebben, dat huis als zijne woonplaats heeft aangegeven en dikwijls tijdelijk daar aanwezig is; weshalve appellant Ons verzoekt hem vrijstelling te verleenen van de personeele belasting van het perceel te Katwijk en daarvoor zijn zoon M. F. Ph. Waller Zeper die belasting te laten betalen voor het huis door hem in Teteringen gehuurd en bewoond;

Overwegende dat het gezin waartoe appellant behoort, dat den 15 Januari 1901 het perceel te Katwijk II no. 135 bewoonde en waarvan appellant, ook blijkens zijne aangifte voor en zijn aanslag in de personeele belasting, het hoofd was, in de maand Maart van dat jaar genoemd perceel heeft verlaten en een ander perceel heeft in gebruik genomen;

dat nu door den appellant wordt beweerd, dat hij sedert 25 Maart 1901 geen hoofd des gezins meer zoude zijn, omdat hij bij zijn zoon zoude inwonen, zoodat hem dus ontheffing van de personeele belasting voor 9 maanden moet worden verleend;

dat de samenstelling van het gezin geheel dezelfde is gebleven en dit alzoo wel het perceel dat het op 15 Januari bewoonde heeft verlaten, doch binnen zes weken een ander perceel heeft in gebruik genomen;

dat, wat de bewering van appellant betreft, dat hij niet meer het hoofd van het gezin zoude zijn, naar art. 32 § 3 der wet alleen de Inspecteur der directe belastingen te Breda heeft te beslissen, wie als hoofd van appellants gezin moet worden beschouwd, en hij in appellants beschouwing van de beweerde verandering van het hoofd des gezins niet deelt;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit,

leiden, dat wanneer een kwaadwillige met opzet eene geheele verkiezing vooraf zou willen invalideeren, hij dit doel op deze wijze niet alleen straffeloos zou bereiken, maar dat de burgemeester, d. i. de ambtenaar aan wien de handhaving der wet is opgedragen, genoodzaakt zou zijn, willens en wetens, daartoe mede te werken.

Dit kan de wet niet hebben gewild.

Bovenstaande beschouwingen leiden er toe de desbetreffende overweging in het ontwerp-besluit eenigszins anders te doen luiden en in verband daarmede ook de derde, vierde en zesde overweging te wijzigen, ten einde de bedoeling duidelijker te doen uitkomen.

Doch ook tegen de eerste overweging heb ik bezwaar, aangezien zij, blijkens 's Raads advies, met opzet aldus is geredigeerd, ten einde te constateeren, dat elke overtreding der formaliteiten van de artikelen 51 en 52, ook dan wanneer zij een ander dan den gekozene betreft, tot nietigheid der geheele verkiezing moet leiden.

Naar mijn oordeel zal dit alleen dan het geval zijn, wanneer de onwettige candidaatstelling en daarop gevolgde stemming over een persoon, waarover niet had mogen worden gestemd, op den uitslag van invloed heeft kunnen zijn, gelijk o. a. het geval was bij de verkiezing, waarop betrekking had het Koninklijk besluit van 4 Februari 1898 (Stbl. no. 50).

Ofschoon deze vraag overigens thans niet aan de orde is, komt het mij daarom wenschelijk voor de eerste overweging quoad jus te doen luiden, gelijk zij is neergelegd in het ontwerp-besluit, dat ik mij veroorloof Uwer Majesteit hierbij eerbiedig ter bekrachtiging aan te bieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Voor eensluidend afschrift,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door F. H. J. Rouleau, te Roermond,

tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg, dd. 23 Aug. 1901, 1ste afd., La. 5915/N, waarbij het besluit van den gemeenteraad van Roermond om hem niet als raadslid toe te laten is gehandhaafd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (adviezen van 6 Nov. 1901, no. 209, en 15 Jan. 1902, no. 209/5);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Maart 1902, no. 1020, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende dat de gemeenteraad van Roermond bij besluit van 10 Aug. 1901 heeft geweigerd F. H. J. Rouleau als lid van dien raad toe te laten, op grond dat uit het door Rouleau overgelegd gewaarmerkt afschrift van het procesverbaal van candidaatstelling blijkt, dat de inlevering der opgave, waarbij hij op 25 Juni 1901 is candidaat gesteld, niet is geschied door een of meer der personen die haar hebben onderteekend (de opgave der candidaatstelling was niet door Rouleau zelf onderteekend) maar door Rouleau zelf; weshalve die inlevering niet op de bij artikel 52, 1ste lid, der Kieswet bepaalde wijze heeft plaats gehad, zoodat Rouleau's candidaatstelling en de naar aanleiding daarvan gehouden stemming en herstemming onwettig zijn;

dat Rouleau van dit besluit van den gemeenteraad van Roermond bij Gedeputeerde Staten van Limburg in beroep is gekomen;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit het bestreden besluit van den gemeenteraad van Roermond hebben gehandhaafd op de door dien raad aangevoerde gronden;

dat Rouleau van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat artikel 52, 1ste lid, der Kieswet een voorschrift van administratieven aard bevat, van welks vervulling de wetgever niet de geldigheid der te houden verkiezing heeft willen laten afhangen; dat ook de wet op deze informaliteit niet de straf van nietigheid der ingeleverde opgaaf heeft gesteld, zooals zij dit wel deed voor het gemis van het vereischte aantal onderteekeningen; dat dit duidelijk blijkt uit het bepaalde bij artikel 53 der Kieswet, waarbij de burgemeester onbevoegd wordt verklaard om wegens de hier gepleegde informaliteit de opgaaf te weigeren, daar toch niet is aan te nemen dat de wetgever het houden eener stemming zou hebben voorgeschreven over candidaten, van wie a priori reeds vaststond, dat zij, gekozen zijnde, niet zouden kunnen worden toegelaten; dat ook door de gepleegde informaliteit geen inbreuk gemaakt wordt op de vrijheid der verkiezing, en dat, wanneer de meerderheid der stemmende kiezers ondubbelzinnig hare keuze heeft verklaard, zooals in casu, geen reden kan bestaan om de verkiezing nietig te verklaren; dat veeleer integendeel, wanneer wegens de hier gepleegde overtreding de nie-

tigheid der verkiezing zou bestaan, de geldigheid eener verkiezing zou afhangen van willekeurige handelingen van niet verantwoordelijke personen;

Overwegende dat tot de grondslagen van het hier te lande geldende kiesstelsel behoort, dat niemand kan worden verklaard benoemd te zijn, die niet vooraf op wettige wijze was candidaat gesteld;

dat tot eene wettige candidaatstelling vereischt wordt de inlevering eener opgave overeenkomstig de voorschriften van de artikelen 51 en 52 der Kieswet;

dat in deze de dusdanige inlevering van eene opgave niet heeft plaats gehad;

dat wel is waar door F. H. J. Rouleau aan den burgemeester is ter hand gesteld een formulier, als in art. 51 bedoeld, te zijnen name ingevuld en onderteekend door een voldoend aantal kiezers, doch dat deze aanbieding niet kon worden beschouwd als de inlevering van eene opgave, overeenkomstig de wet;

dat toch, wanneer de wet een persoon of personen aanwijst, die zij uitsluitend bevoegd verklaart tot eene handeling, waaraan zij een rechtsgevolg verbindt, hieruit tevens volgt, dat die handeling niet met dat rechtsgevolg door een ander kan worden verricht;

dat derhalve, waar de wet in art. 52 bepaalt, dat de inlevering van de opgaven persoonlijk geschiedt door een of meer der personen, die haar hebben onderteekend, de aanbieding van een formulier door een niet onder de onderteekenaren voorkomend persoon, hetzij de daarin als candidaat genoemde, hetzij een ander, niet is de bij de wet gevorderde wilsverklaring van kiezers;

dat hiermede niet strijdt de bepaling van art. 53, krachtens welke de burgemeester niet bevoegd is eene opgave te weigeren, dan alleen wegens het gemis van een voldoend aantal onderteekeningen van kiezers, bevoegd tot deelneming aan de verkiezing, waarvoor de inlevering geschiedt, daar allereerst moet vaststaan, dat inderdaad eene opgave in den zin der wet is ingeleverd;

dat dus, waar de candidaatstelling van Rouleau niet als wettig is aan te merken, de candidaat niet als benoemd kan worden beschouwd, en hij terecht niet als lid van den gemeenteraad is toegelaten;

Gezien de Kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit bebesluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de Nederlandsche Staats-

courant zal worden opgenomen en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 6den Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Uitgegeven den éénentwintigsten Maart 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

6o. van 7 Maart 1902 (Stbl. no. 45) houdende beslissing in zake *het geschil over het recht tot benoemen van het bestuur der Hendrik Verbeekstichting te Oirschot.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 575.)

De Minister van Binnenlandsche Zaken richtte omtrent deze zaak het volgend rapport tot H. M. de Koningin:

No. 6726[1901].

Afdeeling Binnenlandsch Bestuur.

Geschil, bedoeld in art. 69 Armenwet.

's-Gravenhage, 3 Maart 1902.

Eerbiedig wordt Uwer Majesteit hierbij weder aangeboden het bij Kabinetsbeschikking van 16 Dec. 1901, no. 12, in bijne handen gesteld nader advies van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, van 11 Dec. te voren, no. 129/47, betreffende een geschil over het recht tot benoemen van het bestuur der Hendrik-Verbeekstichting te Oirschot.

De door de Afdeeling bij haar advies van 7 Augustus 1901, no. 129, voorgedragen en bij haar advies van 11 December 1901, no. 129/47, nader aanbevolen beslissing luidt als volgt:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over het recht tot benoemen van het bestuur der Hendrik-Verbeekstichting te Oirschot;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Augustus 1901, no. 129;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van ... Maart 1902, no. ..., Afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten van Noordbrabant bij besluit van 28 Febr. 1822 hebben bepaald, dat de aanstelling van rentmeesters van het gasthuis van Hendrik Verbeek, evenals van vier andere gasthuizen voortaan zou geschieden door hun college, op voordracht van een dubbeltal, op te maken door de Commissie van Toevoorzicht, bestaande uit den schout, de twee assessoren en de armmeesters uit de gemeente;

dat vervolgens bij verordening van 14 Oct. 1882 door het gemeentebestuur van Oirschot, op aandrang van Gedeputeerde Staten, besloten is de administratie van elk der gasthuizen afzonderlijk met inachtneming zooveel mogelijk van den geest der stichtingen door het burgerlijk armbestuur te doen waarnemen en geen rentmeester te benoemen, welk besluit nader werd bevestigd bij verordening van voormeld gemeentebestuur van 16 Juli 1884;

dat W. H. van Haaren en anderen, wonende te Oirschot, zich noemende erkende familieleden van wijlen Hendrik Verbeek, stichter der fundatie van dien naam, op grond van het naar hun oordeel onwettige van voormelde gemeenteverordeningen, bij adres van 16 Mei 1895 aan Ged. Staten van Noordbrabant hebben verzocht:

1°. uit twee candidaten, met name W. H. van Haaren en H. van der Steen, door adressanten gezegd te behooren tot de familieleden van voornoemden stichter, te benoemen eenen rentmeester over gemelde fundatie;

2°. den onwettigen rentmeester te gelasten om alle papieren met rekening en verantwoording van schenking of anderszins, aan voorschreven fundatie toebehoorende, ten overstaan der Commissie van Toevoorzicht, aan den wettigen rentmeester over te geven;

3°. den koop en verkoop van het huis, gelegen in de Bestsche straat te Oirschot, behoorende aan die stichting, te hooren verklaren ontbonden en vernietigd, en overeenkomstig de bedoeling des stichters, te stellen in handen der familieleden, zooals dat altijd is geweest;

dat Ged. Staten bij besluit van 28 Juli 1896, G, no. 149, 2de afdeeling, 1ste

bureau, na raadpleging van het testament van wijlen Hendrik Verbeek, op dit verzoekschrift afwijzend hebben beschikt;

dat voornoemde W. H. van Haaren daarop bij adres van 6 Maart 1901 zich tot Ons heeft gewend met het verzoek, dat door Ons worde beslist, dat het recht tot benoeming van het bestuur der Hendrik-Verbeekstichting niet aan den gemeenteraad van Oirschot, maar aan de familie Verbeek toekomt, en dat in elk geval meergemelde verordeningen van den gemeenteraad van Oirschot van 14 Oct. 1882 en 16 Juli 1884 door Ons mogen worden vernietigd in zooverre zij strijden met de wetten en het algemeen belang;

Overwegende dat volgens art. 147 der Gemeentewet de raad, voor zooverre de benoeming niet aan anderen behoort, op de wijze, bij plaatselijke verordeningen te bepalen, de leden en beambten van het bestuur der godshuizen en andere instellingen van liefdadigheid benoemt;

dat derhalve de raad der gemeente Oirschot bevoegd was tot het nemen der besluiten in bedoelde verordeningen van 14 Oct. 1882 en 16 Juli 1884 vervat, voor zoover niet blijkt, dat het recht tot benoeming van bestuurders der daarbij bedoelde stichtingen aan anderen behoort;

dat, wat de Hendrik-Verbeekstichting betreft, adressant een beroep doet op eene bepaling van het door hem overgelegde testament van den stichter, waarbij onder anderen is beschikt, dat hetgeen na uitbetaling van zekere legaten nog zou overblijven, zou worden gebezigd „tot onderhoudt van noch eenen ouden mensch" of „tot eenen rentmr (rentmeester) want die oude menschen die renthen qualijck souden connen gemaenen";

dat intusschen deze woorden, zoo zij al te kennen geven, dat de erflater de benoeming van een bestuurder (of rentmeester) met het oog op de ten behoeve van legatarissen gemaakte beschikkingen wenschelijk acht, geenszins eene voorziening bevatten omtrent de wijze van benoeming van zoodanigen bestuurder of rentmeester;

dat dus niet kan worden gezegd, dat, krachtens deze woorden, de benoeming aan een ander dan aan den gemeenteraad behoort, en des adressants opmerking in zijn tot Ons gericht verzoekschrift, dat die benoeming, natuurlijk door alle des stichters erfgenamen, de geheele belanghebbende familie, moet geschieden, op niets steunt;

dat adressant voorts subsidiair opmerkt dat, zoo al de gemeenteraad van Oirschot het recht bezat de benoeming te doen, dan toch, volgens den stichtingsbrief, een rentmeester uit de familie zou moeten worden benoemd, hetgeen adressant hieruit afleidt, dat in het analoog geval van den, bij hetzelfde testament aangewezen collator over de gestichte studiebeurs, daartoe bij codicil is

benoemd Jan Herberts, en wel juist deze, omdat de erflater zegt geen naderen bloedverwant te kennen;

dat het intusschen niet aangaat uit deze woorden af te leiden, dat naar des erflaters bedoeling ook de te benoemen bestuurder of rentmeester een bloedverwant moet zijn, en evenmin, zooals adressant verder betoogt, dat deze althans een „zelfstandig individueel aangewezen persoon" moet zijn, en dus die functiën niet aan het burgerrlijk armbestuur hadden moeten worden opgedragen;

dat de gemeenteraad bij de uitoefening van het door de gemeentewet toegekende recht zich niet door dergelijke vage vermoedens behoort te laten leiden en de raad integendeel moet geacht worden alleszins in het belang der onvermogende familieleden van den stichter en in den geest der wet te hebben gehanreld door een bestuur als het burgerlijk armbestuur liever dan een of ander individueel bloedverwant van den stichter met het beheer der stichting te belasten;

dat er dus geene termen bestaan om des adressants verzoek in te willigen;

Gezien de Gemeentewet en de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat des adressants verzoek niet voor inwilliging vatbaar is.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Ik vind geen vrijheid Uwer Majesteit de bekrachtiging van het aangeboden ontwerp-besluit in overweging te geven.

Dat ontwerp-besluit houdt geen voldoende rekening met de omstandigheid, dat art. 69 der Armenwet alleen de instellingen, bedoeld onder letter *a* en *d* van art. 2 dier wet, noemt als instellingen ten aanzien van welke een geschil over het recht tot benoemen van besturen door de Kroon kan worden beslist, terwijl de Hendrik-Verbeek-stichting op de lijst, bedoeld in art. 3 der wet, is geplaatst onder letter *c* van art. 2 en bij geen ingevolge art. 72 gegeven uitspraak van den burgerlijken rechter is vastgesteld, dat zij behoort tot een andere soort.

Dit spruit blijkens bovengenoemd door de Afdeeling omtrent dit punt nader aan Uwe Majesteit uitgebracht advies voort uit de meening, dat wel is waar art. 69 alleen noemt de instellingen, bedoeld onder letter *a* en *d* van art. 2, maar dat het aankomt op het wezen en den aard der instelling, waarover de Kroon, onafhankelijk van de vraag, onder welke letter zij op de in art. 3 bedoelde lijst is geplaatst, zelfstandig kan oordeelen, en dat de Hendrik-Verbeek-

stichting naar aard en wezen niet is eene instelling als bedoeld onder letter *c* van art. 2 der wet.

Indien dit alles juist ware, had, naar mijne meening, in het ontwerp-besluit met redenen omkleed overwogen moeten worden, dat de instelling behoort tot de soort, omschreven onder letter *a* of letter *d* van art. 2.

De stelling, dat de Kroon tot een zelfstandig oordeel over aard en wezen eener instelling van weldadigheid bevoegd is, acht ik evenwel in strijd met de Armenwet.

Die wet stelt uitdrukkelijk den vorm vast, waarin de onderscheidingen van art. 2 op de instellingen worden toegepast en de regelen van dat artikel worden belichaamd.

Zij roept in de eerste plaats Burgemeester en Wethouders in art. 3 tot het uitspreken van een oordeel en het maken eener rangschikking. Wordt de juistheid der rangschikking, door Burgemeester en Wethouders gemaakt, op eenigerlei wijze betwist — wat naar het advies der Afdeeling de Kroon middellijk in dit geval zou doen — dan bestaat er een geschil over de vraag, tot welke der in art. 2 omschreven soorten de in het geding betrokken instelling behoort, tot beslissing van welk geschil art. 72 uitsluitend den burgerlijken rechter bevoegd verklaart, voor zoover het niet door de administratieve macht in der minne wordt afgedaan.

Anders zou men moeten aannemen, dat de wet aan de Kroon de bevoegdheid gegeven heeft om naast den burgerlijken rechter zelfstandig in dergelijk geval te oordeelen. Die bevoegdheid wordt noch uitdrukkelijk, noch stilzwijgend door eenige bepaling aan de Kroon toegekend, naar mijne meening door het stelsel der wet zelfs uitgesloten.

Een instelling van weldadigheid moet daarom worden geacht te behooren tot de soort, waaronder zij op de in art. 3 der wet bedoelde lijst is gebracht, zoolang niet door de daartoe bevoegde administratieve macht of, in geval van geschil, door den ingevolge art. 72 bevoegden burgerlijken rechter is beslist, dat zij tot een andere der in art. 2 omschreven soorten behoort.

Het komt mij daarom voor, dat adressant niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn op grond van art. 69 der Armenwet ingesteld beroep.

Een in dien zin opgemaakt ontwerp-besluit wordt Uwer Majesteit hierbij eerbiedig ter bekrachtiging aangeboden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Voor eensluidend afschrift,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over het recht tot benoemen van het bestuur der Hendrik-Verbeekstichting te Oirschot;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (adviezen van 7 Aug. 1901, no. 129, en van 11 Dec. 1901, no. 129/47);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Maart 1902, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, no. 6726 (1901);

Overwegende dat de raad der gemeente Oirschot den 14den October 1882 besloot de administratie o. m. van genoemde stichting door het Armbestuur te doen waarnemen en geen rentmeester te benoemen, aan welk besluit nader gevolg werd gegeven bij besluit van dien raad van 16 Juli 1884;

dat W. H. van Haaren, wonende te Oirschot, en zich noemende bloedverwant van Hendrik Verbeek, stichter der instelling van dien naam, hiertegen vooropstellende, dat de instelling is een particuliere instelling, o. m. aanvoert, dat het in strijd is met het algemeen belang, een fundatie, ter ondersteuning van behoeftige familieleden ingesteld, aan een orgaan van het burgerlijk gezag in beheer te geven; dat alleen benoeming van een lid der familie tot rentmeester, althans ontneming van het beheer der stichting aan het burgerlijk armbestuur, verbetering kan brengen in de z. i. verkeerde toestanden en zich mitsdien naar aanleiding van de artt. 147 en 153 der Gemeentewet en van art. 69 der Armenwet tot Ons heeft gewend met het verzoek, te beslissen, dat het recht tot benoeming van het bestuur der Hendrik-Verbeek-stichting niet aan den gemeenteraad van Oirschot, maar aan de familie Verbeek toekomt, in elk geval meergenoemde verordeningen van den gemeenteraad van Oirschot, dd. 14 Oct. 1882 en 16 Juli 1884 te vernietigen, in zoover zij strijden met de wetten en het algemeen belang;

Overwegende, met betrekking tot het eerst omschreven verzoek, dat art. 69 der Armenwet bepaalt, dat geschillen over de inrichting en bestemming van instellingen, onder letter *a* en *d* van art. 2 vermeld, en over het recht tot benoemen, schorsen en ontslaan harer besturen door Ons worden beslist na verhoor dergenen, die bij het ontstaan van het geschil met het bestuur der betrokken instelling zijn belast;

dat meergenoemde instelling op de ingevolge art. 3 der Armenwet opgemaakte lijst van instellingen van weldadigheid is gerangschikt als behoorende tot de instellingen, bedoeld onder letter *c* van art. 2 dier wet;

dat zij moet worden geacht te behooren tot genoemde soort van instellingen van weldadigheid, zoolang niet door de daartoe bevoegde administratieve macht of, ingeval van geschil, door den volgens art. 72 bevoegden, burgerlijken rechter is beslist, dat zij tot een andere soort behoort;

dat zoodanige beslissing niet is gegeven;

dat mitsdien art. 69 der Armenwet ten deze niet van toepassing is;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

adressant in zijn op grond van art. 69 der Armenwet ingesteld beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de Nederlandsche Staats-courant opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 7den Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Uitgegeven den tweeëntwintigsten Maart 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de firma W. A. Scholten, te Groningen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe dd.* 18 *October* 1901, *in zake eene vergunning tot vervening in het Clazinaveen en in de waterschappen Barger Oosterveen en Barger Compascuum.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 20 Febr. 1902, no. 210, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma

W. A. Scholten, te Groningen, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 18 Oct. 1901, no. 48, in zake eene vergunning tot vervening in het Clazinaveen en in de waterschappen Barger Oosterveen en Barger Compascuum.

Bij adres van 4 Sept. 1901 heeft de firma W. A. Scholten aan Ged. Staten van Drenthe te kennen gegeven, dat zij in den loop van 1902 en volgende jaren achtereenvolgens wenschte te vervenen onder goedkeuring van dat college:

ten 1ste een blok veen gelegen in den Noordoosthoek van Klazinaveen, gem. Emmen, ± 145 H.A., ten Oosten begrensd door 't Noordelijk deel van Barger-Oosterveen, ten Zuiden door de geprojecteerde Willemstraat tot 100 M. westwaarts der geprojecteerde Johanvaart en ten Noorden begrensd door 't Emmer Erfscheider-veen;

ten 2de het kadastrale perceel Sectie S, no. 590, in 't Noordelijkste deel van 't Barger-Oosterveen, gem. Emmen;

ten 3de de westelijke halve Hectare van de haar toekomende straat in 't Barger-Compascuum, gem. Emmen, grenzende aan 't vorige perceel;

ten 4de het Oostelijk deel van Sectie S, no. 525 en 1028, om daarvan tot eene diepte van p.m. 1.20 M. af te graven ten behoeve der kartonfabriek;

voorts (ten 5de) dat zij de wijk tusschen de perceelen Sectie S no. 576—577 in 't Barger-Oosterveen van uit den westelijken tak van Hoofdwijk A wenscht op te splitten over eene breedte van 40 M., van welke de Bolster tot volle diepte uitgegraven tot strooiselturf;

ten 6de de geprojecteerde wijk H. in 't achterste blok in 't Barger-Oosterveen door haar perceel, plaats no. 401, kad. bekend Sectie S no. 1164, eveneens op te splitten als sub 5, met mond voor de wijk tusschen plaats no. 401—402;

ten 7de de geprojecteerde wijk in 't derde blok Barger-Oosterveen, op 300 M. afstand parallel loopende met de verlengde Hoogeveensche vaart door hare perceelen, plaats 188, 187, 186, 185, kad. Sectie S, 261, 260, 257 en 256 evenals sub 5 en 6;

ten 8ste de geprojecteerde Cato's vaart van uit de Willem-Alberts-vaart in 't Clazinaveen, vroeger Smeulveen, en de Willem-Alberts-vaart zelve, successievelijk op te splitten over een onbeperkt aantal meters, ook in volgende jaren over ten minste 45 M. breedte, evenals sub 5—6—7 wordt gewenscht.

Ged. Staten hebben bij besluit van 18 Oct. 1901, no. 48, de vergunning verleend onder eenige voorwaarden, waarmede de aanvraagster zich echter niet kon vereenigen, weshalve zij bij een aan H. M. de Koningin gericht adres te kennen gaf: dat in genoemde resolutie op de sub 5, 6, 7 en 8 van haar adres aangevraagde vergunningen tot vervening van bovenveen wordt beschikt onder voorwaarden geheel in afwijking van hare duidelijk omschreven bedoeling; dat zij hierbij voornamelijk het oog heeft op de bij deze beschikking vergunde

breedte, waarover het grauwveen tot de volle diepte mag worden ontgraven; welke breedte door Ged. Staten bepaald is, ten opzichte der as op 4 en 5 M. voor de splitting sub 5, op 5.50 en 5.50 M. voor die sub 6, op 5 en 20 M. voor die sub 7 genoemd, en wat de splitting sub 8 genoemd betreft, voor de Cato's vaart op 7 en 19 M. en gedeeltelijk op 19 en 19 M. en voor de Willem-Albertsvaart op 19 en 24 M. ten opzichte van de as; terwijl door appellante eene totale breedte was aangevraagd sub 5, 6 en 7 van 40 M. en sub 8 van 45 M.; dat haar verzoek om over die breedte de bolster tot de volle diepte te mogen afgraven, gegrond was op art. 1 sub 1°. van het Reglement op de verveningen in de Provincie Drenthe, waarbij eene splitting van 2 M. aan weerszijden der as van een kanaal of wijk wordt vrijgelaten en het haars inziens geen doel zou hebben om, waar volgende jaren de splitting in onderveen wordt aangevangen, op een strook van eenige Meters (binnen de toegestane 40 M.) 50 c.M. bonkaarde achter te laten; wat ook meerdere kosten ten gevolge zou hebben en ten nadeele zou strekken van hare turfstrooisel-industrie.

Op die gronden verzoekt appellante H. M. het bestreden besluit te vernietigen voor zooveel betreft de genomen beschikking ten aanzien der sub 5, 6, 7 en 8 van adressantes adres bedoelde punten, en haar alsnog te vergunnen de bij bedoeld adres, onder 5, 6, 7 en 8 voornoemd gevraagde breedten te mogen vervenen op de aldaar voorgestelde wijze.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, geven te kennen, dat het bestreden besluit eene toepassing is van de voorwaarde letter *g* van hunne besluiten van 17 Januari 1901, no. E en U en E en V. Tegen dusdanig besluit — betoogen Ged. Staten breedvoerig — staat niet ingevolge art. 5 der wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113) beroep open. En bovendien is het gewraakte besluit niet ter openbare kennis gebracht, zoodat, aangenomen dat het wel voor beroep vatbaar is, de termijn van appèl nog niet is ingetreden.

Volgens Ged. Staten is dus appellante in elk geval niet-ontvankelijk in haar beroep.

Als gemachtigde van appellante licht Mr. F. VAN DER TUUK, advocaat te Groningen, het beroep toe.

Eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad HUBER en den VOORZITTER worden vervolgens door den gemachtigde en een lid van de appelleerende firma beantwoord.

III. *Het beroep van S. Corpeleyn, te Dordrecht, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 13 *Januari* 1902.

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 27 Februari 1902, no. 427 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Stephanus Corpeleyn, te Dordrecht, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Januari 1902, no. 30.

De loteling Stephanus Corpeleyn is de tweede van vier broeders, waarvan de derde en vierde den militieplichtigen leeftijd nog niet hebben bereikt. De oudste, Arnoldus Johannes, heeft zich op 20 April 1897 ter opleiding van Geniekader voor het leger in Nederlandsch-Indië vrijwillig geëngageerd als geniesoldaat voor tien jaren, waarvan drie in Nederland en zeven in Oost-Indië met f 50 handgeld, is op 21 April 1897 in de sterkte gebracht, en — volgens het uittreksel uit het stamboek van onder-officieren en soldaten van het Koloniaal Werf-Depôt — op 6 Juli 1899 op verzoek gepasporteerd onder toekenning van eene gratificatie van f 300.

Uit een aan de Afdeeling overgelegd schrijven van den Minister van Oorlog blijkt intusschen, dat het ontslag van den oudsten broeder niet op diens verzoek, maar alleen met diens toestemming was verleend, wegens redenen van dienst.

De Militieraad heeft S. Corpeleyn tot den dienst aangewezen en Gedeputeerde Staten hebben de bezwaren, door den loteling daartegen ingebracht, ongegrond verklaard en de uitspraak van den Militieraad gehandhaafd.

Zij hebben daarbij overwogen, dat uit het overgelegde paspoort blijkt, dat de oudste broeder, Arnoldus Johannes, als vrijwilliger heeft gediend van 21 April 1897 tot 6 Juli 1899 en op laatstgenoemden datum op verzoek is ontslagen, met toekenning van eene gratificatie van f 300; dat appellant in de openbare vergadering heeft beweerd, dat het minder juist zoude zijn, dat dit ontslag op verzoek zou hebben plaats gehad; want dat zijn broeder, geëngageerd ter opleiding voor het geniekader in Nederlandsch-Indië, voor de keuze werd geplaatst, ontslag te verzoeken of overgeplaatst te worden bij de infanterie hier te lande; dat het voor de beoordeeling van den door de wet geëischten broederdienst onverschillig is, of het ontslag van den oudsten broeder al dan niet op verzoek heeft plaats gehad; dat toch de voltooide diensttijd van een broeder van niet langer dan 2 jaren en 2½ maand alleen dan recht op vrijstelling kan verleenen, wanneer het geval in art. 50 sub 4, der Militiewet gesteld, aanwezig is, namelijk dat de broeder wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken door den dienst bekomen is ontslagen, of gedurende zijn diensttijd overleden is, en dat dit geval zich hier niet voordoet.

Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten is de loteling bij H. M. in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zijn broeder geenszins op eigen verlangen den dienst verlaten heeft, en verzoekende alsnog te mogen worden vrijgesteld wegens broederdienst.

De Commissaris der Koningin, over het beroep behoord, is van oordeel, dat het ongegrond is.

De APPELLANT licht zijn beroep toe.

IV. *De reclame van H. Kuypers te 's-Gravenhage, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasporteerden geniesoldaat L. Kuypers.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 27 Febr. 1902, Ie afd., no. 4, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van H. Kuypers te 's-Gravenhage, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden geniesoldaat L. Kuypers.

Nadat genoemde Kuypers voor zijn zoon Lambertus pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 2 Jan. 1902, no. 15 L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 25 Oct. 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 1 jaar en 5 maanden beloopt; dat hij, geboren 8 Oct. 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 15 October 1901, La. A, no. 1091, nader toegelicht bij schrijven van 11 December 1901, la. A, no. 1091, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 15 Jan .1902, IIIe afd., no. 77, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

K. W. A. Verwayen, te 's-Gravenhage, licht als gemachtigde van den reclamant diens bezwaren toe.

V. *Het beroep van M. Cohen, te Rotterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd* 19 *November* 1901, *waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne berg- en verwerkplaats van lompen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 22 Febr. 1902, no. 239, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Cohen, te Rotterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 19 Nov. 1901, no. 9674/3130, waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne berg- en verwerkplaats van lompen in de perceelen aan de Lange Pannekoekstraat nos. 15, 17, 19 en 21.

B. en W. hebben bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit, overwegende dat het noodzakelijk moet worden geacht voor Cohen's bedrijf nieuwe voorwaarden op te leggen, de volgende nieuwe voorwaarden opgelegd:

1°. dat, indien in de lokalen, waarin lompen of dergelijke geborgen of verwerkt worden, bij kunstlicht wordt gewerkt, als zoodanig alleen electrisch gloeilicht zal mogen worden gebezigd en dat de bestaande inrichting voor gas- of andere verlichting worde verwijderd of onbruikbaar gemaakt;

2°. dat alle zolderingen, ook die, welke door de daken gevormd worden, alsmede alle trappen, aan de onderzijde van gestukadoorde plafonds worden voorzien;

3°. dat elke lompenberg- of -werkplaats worde voorzien van één of meer goed sluitende luchtkokers, ter gezamenlijke grootte van 1/200 van het oppervlak van den vloer en deze kokers opgaan tot ten minste 2 M. boven de nok van het aangrenzende hoogste pand, terwijl van deze kokers, die welke door een

hooger liggende berg- of woonruimte gaan, tot ten minste 1 M. boven het dak moeten worden gemetseld en de overige, alsmede het verlengde van eerstbedoelde, van hout of een dergelijke slecht warmte geleidende stof moeten worden vervaardigd;

4°. dat van de sub 3°. bedoelde lokalen de ramen goed beglaasd en vast worden gemaakt en de deuren niet anders en niet langer dan voor het in- en uitgaan noodig is, geopend worden;

5°. dat op de meest geschikte plaats in de begane-grondsverdiepingen der panden no. 15 en 17 en op een der achterzolders van de panden no. 19 of 21, een 2″ brandkraan met slang op beweegbaren stoel, straalpijp enz. worde aangebracht, aansluitende op de drinkwaterleiding der gemeente, met een buis van 3″ inwendigen diameter;

6°. dat een en ander in goeden staat en de bluschmiddelen steeds tot onmiddellijk gebruik gereed worden gehouden en zij aan periodieke beproeving onder toezicht van het daartoe aangewezen personeel en voor rekening van den belanghebbende worden onderworpen.

Van dit besluit van B. en W. is Cohen tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, op dit beroep gehoord, schreef aan Gedeputeerde Staten, dat de zes nieuwe voorwaarden allen vermindering van brandgevaar beoogen, in aanmerking genomen den gebrekkigen bouw en de inrichting der onderwerpelijke bergplaatsen; dat die voorwaarden, deels ter voorkoming van brand, deels om de snelle uitbreiding van brand zooveel mogelijk tegen te gaan, doelmatig zijn, en vooral reden van bestaan hebben voor de lage, ingebouwde lokalen; dat, met uitzondering van de eerste, zij niet buitengewoon bezwarend zijn; al zijn aan de opvolging er van nog al eenige kosten verbonden; en dat, al is de eerste voorwaarde bezwarend, zij evenmin als de andere kan worden verzwakt; weshalve de Hoofdingenieur adviseert tot ongegrondverklaring van het beroep.

Ged. Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur. Afwijking of wijziging van de nieuwe voorwaarden zoude, naar Ged. Staten meenen, de deur openen voor brandgevaar van zeer ernstigen aard.

Nadat de overweging dezer zaak bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, is door Mr. Martinus Tels, advocaat te Rotterdam, als gemachtigde van appellant, bij de Afdeeling ingediend eene memorie van appèl, waarin wordt aangevoerd dat het bestreden besluit door het gemeentebestuur van Rotterdam zou zijn genomen in strijd met art. 17 der Hinderwet en dat van de daarbij opgelegde zes nieuwe voorwaarden de drie eersten deels voor den appellant te bezwarend, deels ook voor hen die in de lokalen van appellants inrichting moeten werkzaam zijn, hoogst onwenschelijk zouden wezen.

Als gemachtigde van appellant licht Mr. M. TELS, advocaat te Rotterdam, het beroep toe en beantwoordt vervolgens eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad DE NERÉE VAN BABBERICH en den VOORZITTER.

VI. *Het beroep van G. P. Tromp, te 's-Gravenhage tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 28 *Januari* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901.

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Febr. 1902, no. 399 M., afd. M. en S. bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. P. Tromp, te 's-Gravenhage, tegen eene hem betreffende uitspraak van Ged .Staten van Zuid-Holland, dd. 28 Jan. 1902, no. 1, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) gedaan.

Bij schrijven van 8 Jan. 1902 hebben Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage aan Ged. Staten van Zuid-Holland medegedeeld, dat G. P. Tromp, wiens aangifte ter inschrijving voor de militie in het jaar waarin zij had moeten geschieden, was verzuimd en wiens moeder op 1 Jan. 1901 in hunne gemeente woonde, op 14 Jan. 1902 voor Ged. Staten zou worden gebracht en dat hij volgens zijne opgave geen reden van vrijstelling had.

Voor Ged. Staten verschenen, heeft Tromp een adres overgelegd, waarin vrijstelling wegens broederdienst wordt verzocht, op grond, dat de drie oudste broeders bij de berekening van het aantal zonen buiten aanmerking moeten blijven, omdat zij zoons zijn van een Nederlander, die ter zake van 's Lands dienst in 's Rijks koloniën woonde, en een vierde broeder overleden is terwijl hij bij het Reservekader diende. Ofschoon hem op zijn verzoek 14 dagen uitstel was verleend, heeft hij de stukken die volgens art. 51 der Militiewet 1901 noodig zijn ter bekoming van vrijstelling wegens broederdienst, niet aan Ged. Staten overgelegd.

Bij uitspraak van 3 Febr. 1902 hebben Ged. Staten hem tot den dienst der Nationale Militie aangewezen, omdat de bovenbedoelde stukken niet waren overgelegd, en bovendien — al ware dat geschied — er geen termen zouden zijn de gevraagde vrijstelling te verleenen, daar het gezin, waartoe hij behoort, bestaat uit vier zonen, van welke de nalatige de jongste is, terwijl een vijfde zoon in dienst is overleden, en adressant, wiens drie oudste broeders zijn vrij-

gesteld krachtens art. 17, 3°. der Militiewet van 1861, slechts den goeden dienst van een broeder kan bewijzen.

Van de uitspraak door Ged. Staten gedaan, is G. P. Tromp bij de Koningin in beroep gekomen, verzoekende dat alsnog met vernietiging van voormelde resolutie zijn beroep op vrijstelling van den dienst bij de militie gegrond worde verklaard.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin op eene afwijzende beschikking aangedrongen, daarbij te kennen gevende, dat de tegenwoordige appellant bij zijn verschijnen voor Ged. Staten de stukken niet heeft overgelegd, die art. 51 der Militiewet 1901 ter bekoming van vrijstelling wegens broederdienst uitdrukkelijk vordert. Reeds op dien grond konden Ged. Staten de vrijstelling niet verleenen. Maar bovendien heeft slechts één van appellants broeders aan den militieplicht voldaan. En vermits appellants recht op vrijstelling moet worden beoordeeld naar de bij zijn verschijnen voor Ged. Staten geldende wet, kan een beroep op art. 17, 3°, der wet van 1861 (niet overgenomen in de wet van 1901) hem niet baten, welke bepaling daarenboven slechts een persoonlijk recht op vrijstelling gaf aan hem dien zij gold.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen een volmacht van appellant op Mr. T. van Hettinga Tromp, advocaat te Leeuwarden, en eene memorie van dezen gemachtigde met een aantal bewijsstukken, onder welke zich o. a. ook bevindt het getuigschrift, in het tweede lid van art. 51 der Militiewet 1901 bedoeld.

VII. *Het beroep van den Raad der gemeente Oldenzaal tegen twee besluiten van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 2 *Januari* 1902, *waarbij onderscheidenlijk goedkeuring is onthouden aan de besluiten van dien Raad dd.* 13 *December* 1901, *tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld en tot het aangaan van eene geldleening.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Februari 1902, no. 1384, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Oldenzaal tegen de besluiten van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Januari 1902, 2de afd., nos. 5297/2 en 5297/1, waarbij onderscheidenlijk goedkeuring is onthouden aan de besluiten van dien Raad, dd. 13 December 1901,

tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld en tot het aangaan van eene geldleening.

Bij besluit van 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/2, hebben Ged. Staten van Overijssel hunne goedkeuring onthouden aan het besluit van den Gemeenteraad van Oldenzaal, dd. 13 Dec. 1901, tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der 2½ % N. W. S. groot f 10300, en eener inschrijving op het Grootboek der 3 % N. W. S. groot f 600, ten einde met de opbrengst daarvan deel te nemen in eene door de gemeente aan te gane leening voor buitengewone werken.

Ged .Staten overwogen daarbij, dat, blijkens de bij het Raadsbesluit overgelegde toelichting, de Raad het wenschelijk acht hoogere rente van het kapitaal der gemeente te maken; dat hiertegenover de onzekerheid staat omtrent den koers waarvoor de door aflossing der leening vrijkomende kapitalen in inschrijvingen op het Grootboek weder zullen kunnen worden belegd; dat hierbij komen de noodzakelijk te maken kosten voor verkoop en nieuwe belegging; zoodat bedoeld Raadsbesluit niet in het belang der gemeente is.

Wijders hebben Ged. Staten bij besluit van 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/1, hunne goedkeuring onthouden aan het besluit van den gemeenteraad van Oldenzaal, dd. 13 Dec. 1901, strekkende om ter bestrijding der kosten van den bouw der 1e openbare school aan de Hengeloosche straat en van de bestrating met klinkers van de Nieuwe Markt en van de straat bij de R.-K. Kerk en het Stadhuis, eene leening aan te gaan groot f 28000, tegen eene rente van ten hoogste 4 % 's jaars, te beginnen in 1904, jaarlijks af te lossen f 1000, rente en aflossing te vinden uit de gewone middelen; bij welk besluit is bepaald, dat in die leening door de gemeente zal worden deelgenomen met een zoodanig bedrag als zal worden verkregen door den verkoop van eene inschrijving op het Grootboek der 2½ % N. W. S., groot nominaal f 10300 en eene inschrijving op het 3 % Grootboek der N. W. S., groot f 600, zoomede met een bedrag van f 100, welke in 1902, als verkregen door aflossing, in eigen leening op het Grootboek behoort belegd te worden.

Ged. Staten overwogen bij dit besluit, dat bij hun besluit van 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/2, hunne goedkeuring was onthouden aan het raadsbesluit tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek.

Van meergenoemde besluiten van Ged. Staten is de gemeenteraad van Oldenzaal tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat het jaarlijksch voordeel van meer rente opweegt tegen een mogelijk nadeel, veroorzaakt door een eventueel hoogeren koers, waartegen nieuwe inschrijvingen op het Grootboek zouden moeten worden aangekocht; dat de kosten van verkoop en

aankoop van nieuwe inschrijvingen gering zijn; en dat derhalve de voorgenomen verkoop van inschrijvingen Grootboek zeer in het gemeentebelang is.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister — onder verwijzing naar hunne missive betreffende een gelijksoortig beroep van den gemeenteraad van Ambt-Almelo — dat, bij de beantwoording der vraag, of eene belegging van gemeentelijk kapitaal in inschrijvingen op het Grootboek verwisseld mag worden tegen eene belegging in schuldbrieven eener door de gemeente zelve aan te gane leening, Ged. Staten, lettende op het Kon. besluit van 5 Aug. 1898, no. 47, op den voorgrond stellen, dat eene *vaste* en *voortdurende* belegging van de gelden der gemeente wenschelijk is.

„*Voortdurend*" — aldus vervolgen Ged. Staten — „wijl anders zich telkens „weder de noodzakelijkheid zal voordoen naar eene nieuwe beleggingswijze uit „te zien, hetwelk reeds op zich zelf onwenschelijk is, maar welke omstandig„heid bovendien een factor van onzekerheid brengt in het rentegevend bezit „der gemeente. Het is toch vooraf niet te zeggen tegen welke voorwaarden „die nieuwe beleggingen zullen kunnen geschieden; tegenover de kans dat „meerdere of gelijke rente kan worden bedongen als voorheen werd genoten, „staat het gevaar dat de waarde van het geld inmiddels is gedaald.

„Zulk een karakter van voortdurendheid ontbreekt nu blijkbaar aan beleg„gingen in eene gemeenteleening bestemd om successievelijk te worden afgelost „en op dien grond meenen wij zoodanige belegging niet te moeten bevorderen, „tenzij bijzondere omstandigheden daartoe raden, tot welke bijzondere omstan„digheden o. i. niet mag worden gerekend het enkele feit dat voor het oogen„blik eenig voordeel voor de gemeentekas van deze belegging het gevolg zal zijn.

„Daarbij komt dan nog, gelijk reeds opgemerkt, het onregelmatige van eene „deelneming in eigen leening, het gevaar van verwarring der financieele admi„nistratie, terwijl dikwijls ook het door de gemeente te bereiken voordeel wordt „overschat, doordat de kosten van den verkoop der inschrijvingen en later „van de wederaankoopen over het hoofd worden gezien.

„Tegen het aangaan eener geldleening tot het aangegeven bedrag bestaat op „zich zelf bij ons college geen bezwaar. Dat ook aan dat besluit onze goedkeu„ring werd onthouden, geschiedde omdat in dat besluit de belegging van door „aankoop te verkrijgen gemeentelijk geld ook was opgenomen, zoowel in de „redactie als in het daarbij behoorende plan van leening sprekende in art. 4 „van „de elf aandeelen der gemeente".

„Bovendien behoorde o. i. in het besluit zelve — en niet in het plan — „rentebetaling en aflossing te zijn geregeld, en was eindelijk de onzekerheid „die het woord „hoogstens" in art. 1 van het plan laat bestaan, geenszins „toelaatbaar."

VIII. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Holland tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van die provincie dd.* 29 *Jauurri* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent den militieplichtige Alouisius van Goethem.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Febr. 1902, no. 394, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Noord-Holland tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten dier provincie, dd. 29 Jan. 1902, no. 77, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 omtrent den militieplichtige Alouisius van Goethem.

Bij deze uitspraak hebben Ged. Staten beslist, dat genoemde militieplichtige zich in 1901 vóór 1 Sept. binnen de gemeente Haarlem voor de lichting der nationale militie van 1902 had moeten laten inschrijven, en hem voor den dienst bij de nationale militie aangewezen.

De appellant is het daar niet mede eens en meent dat de inschrijving te Middelburg had moeten geschieden .

Wat is hier het geval?

Alouisius van Goethem is als knaap door zijn vader aan zijn lot overgelaten en door den Staat ter verpleging toevertrouwd aan de Maatschappij tot opvoeding van weezen in het Huisgezin. Hij wordt thans geacht in zijn eigen onderhoud te voorzien en is administratief van de lijst der pupillen dier Maatschappij afgevoerd. Feitelijk woont hij te Haarlem. Zijn vader te Middelburg.

Naar het oordeel van Ged. Staten van Noord-Holland moet deze jongeling worden beschouwd als door zijn vader te zijn achtergelaten in den zin van art. 16, 3°., der Militiewet 1861, en heeft in die bepaling het woord *woont* de beteekenis van verblijf houdt.

De Commissaris der Koningin in die provincie is echter van oordeel, dat *woont* hier in den juridischen zin is op te vatten van woonplaats of domicilie te hebben, zoodat de inschrijving van dezen minderjarige, die volgens art. 78 B. W. woonplaats had ten huize zijns vaders, te Middelburg had moeten geschieden. Naar appellants gevoelen is de inschrijving volgens art. 16, 3°., eene uitzondering, slechts strekkende om wanneer het wettelijk domicilie van een jongeling, in een geval als waarvan hier sprake is verkeerende, niet kan worden gevonden, eene plaats van inschrijving te kunnen bepalen.

De Commissaris der Koningin in Zeeland is het in dezen eens met Ged. Staten van Noord-Holland. Burgemeester en Wethouders van Haarlem daarentegen vereenigen zich met het gevoelen van appellant.

IX. *De reclame van den gewezen marinier der 1e klasse T. Koenders, te Heilo, betreffende zijne aanspraken op vernieuwde toekenning van pensioen.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 25 Februari 1902, Bureau B, no. 1, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen marinier der 1e klasse T. Koenders, te Heilo, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 22 Jan. 1902, no. 11, Z., te dezer zake uitgebracht advies in overweging den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat aan belanghebbende, geboren 28 Juli 1863, met ingang van 1 Januari 1898 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127) voor de eerste maal bij Kon. besluit van 4 Febr. 1898, no. 18, een tijdelijk pensioen is verleend van f 230 's jaars, voor den tijd van 2 jaren, met ingang van 1 Jan. 1898, en wel bij een diensttijd van 15 jaren, 11 maanden en 18 dagen, waarvan 3 jaren, 8 maanden en 16 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 4 maanden en 18 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl 3 jaren, 7 maanden en 21 dagen wegens desertie niet in rekening komen, zoodat zijn dienst een met pensioen te vergelden tijdvak uitmaakt van 12 jaren, 4 maanden en 7 dagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 10 Nov. 1897, litt. E, no. 1787; dat hem in 1900 wederom voor één jaar pensioen werd verleend tot gelijk bedrag en in 1901 een pensioen van f 130, aangezien de gebreken, welke zijne verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hadden ondergaan, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stelden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, terwijl blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 4 Jan. 1902, de gebreken, beriberi, welke diens verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, hebben opge-

houden te bestaan; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

X. *Het beroep van W. R. Hoving, te Wedderbergen, gemeente Wedde, vader van den loteling Harm Hoving, van de lichting der Nationale Militie van* 1902 *uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 24 *Januari* 1902, *tot vrijstelling van militiedienst van den medeloteling Harm Hendrik Hayes.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Febr. 1902, no. 434, M. afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. R. Hoving, te Wedderbergen, gemeente Wedde, vader van den loteling Harm Hoving, van de lichting der Nationale Militie van 1902 uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Groningen, dd. 24 Jan. 1902, no. 154, 3e afd., tot vrijstelling van militiedienst van den medeloteling Harm Hendrik Hayes.

De lotelingen Cornelius Wichert Hayes en Harm Hendrik Hayes, tweelingbroeders, zijn overeengekomen volgens art. 49, derde lid, der Militiewet van 1861, dat de houder van het hoogste nummer dienen zou. Alhoewel de eerste nummer 20 en de tweede nummer 11 getrokken had, heeft de Militieraad Harm Hendrik tot den dienst aangewezen, nadat Cornelius Wichert wegens gemis van de gevorderde lengte was vrijgesteld.

De Militieraad was namelijk van oordeel, dat de bij het derde lid van art. 49 der Militiewet aan in hetzelfde jaar geboren broeders toegekende bevoegdheid om bij overeenkomst af te wijken van den daarbij gestelden regel, alleen dan van toepassing is, wanneer de bij overeenkomst tot den dienst aangewezen broeder lichamelijk geschikt is voor den dienst en aan den Militieraad die geschiktheid is gebleken vóór de uitspraak; hetgeen zijns inziens uit het voorwaardelijk karakter der overeenkomst voortvloeit.

Tegen de uitspraak van den Militieraad heeft de voogd der beide jongelieden

bij Ged. Staten van Groningen bezwaren ingebracht en deze hebben met vernietiging van die uitspraak, Harm Hendrik Hayes alsnog van den militiedienst vrijgesteld.

Ged. Staten hebben daarbij overwogen: dat de Militiewet in het derde lid van art. 49 de bevoegdheid verleent aan broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, bij onderlinge overeenkomst te bepalen dat afgeweken zal worden van den daar gestelden regel, dat hij die het laagste lotingsnummer heeft getrokken voor den dienst zal worden aangewezen; dat die bevoegdheid onbeperkt is en onvoorwaardelijk is verleend en geene uitzondering behelst voor het geval dat degene der broeders die krachtens die overeenkomst voor den dienst zou worden aangewezen als verkeerende in een der gevallen in art. 47 van de Militiewet genoemd, recht op vrijstelling voor den dienst heeft; dat de Militieraad mitsdien ten onrechte Harm Hendrik Hayes, die het laagste nummer heeft getrokken, tot den dienst heeft aangewezen.

Van die uitspraak van Ged. Staten is W. R. Hoving bij de Koningin in beroep gekomen, aanvoerende, dat de billijkheid eischt, dat H. H. Hayes tot den dienst worde aangewezen.

De Commissaris der Koningin, over het beroep gehoord, heeft aangedrongen op handhaving van de bestreden uitspraak.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, dd. 9 Maart 1902, die verklaart, dat hij, indien beide tweelingbroeders voor den dienst geschikt waren geweest, geene bezwaren zou hebben ingebracht.

XI. *Het beroep van C. van den Broek, te Sloterdijk, gemeente Sloten, vader van den loteling Dirk van den Broek, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, dd.* 30 *October* 1901, *tot gedeeltelijke vernietiging van de op* 14 *October* 1901 *voor bovenvermelde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor lichting der nationale militie van* 1902.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Februari 1902, no. 443, afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door C. van den Broek, te Sloterdijk, gemeente Sloten, vader van den loteling Dirk van den Broek, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noord-Holland dd. 30 Oct. 1901 no.

36, tot gedeeltelijke vernietiging van de op 14 Oct. 1901 voor bovenvermelde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1902

Appellants bezwaar bestaat hierin, dat zijn zoon Dirk, die bij de loting op bovengenoemden datum gehouden nummer 71 had bekomen, bij de herloting — nadat de loting gedeeltelijk was vernietigd — daarop gevolgd, nummer 1 getrokken had; weshalve appellant aandringt op een nader onderzoek en handhaving van de eerste loting.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin te kennen gegeven, dat appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard, vermits dit niet is ingesteld binnen den termijn in art. 37 der Militiewet 1861 gesteld.

XII. *De reclame van den gepensionneerden korporaal H. J. Deltenze, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. H. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 27 Febr. 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden korporaal H. J. Deltenze, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn te dezer zake, dd. 20 Nov. 1901, no. 11, L., uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 16 Dec. 1901 een pensioen toe te leggen van f 125 's jaars, op grond dat de tijd door hem, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Dec. 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) 4 jaren, 10 maanden en 18 dagen beloopt, waarvan hij 2 jaren, 10 maanden en 9 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 13 Febr. 1879, den ouderdom van 22 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage,

dd. 24 Oct. 1901, La. A, no. 1131; en dat derhalve, vermits het voor den graad, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt ½ van dat bedrag, ad f 125, zoodat hem volgens de artt. 25*b* en 37 der wet een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 125.

Nadat aan belanghebbende bij Kon. besluit van 9 Dec. 1901, no. 87, met ingang van 16 Dec. 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 125 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegevn, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Twaalfde Vergadering.

Vergadering van Woensdag 2 April 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 17 Maart 1902, no. 15, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden machinist der 3e klasse C. G. Weers, te Roermond, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 190.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden machinist der 3e klasse C. G. Weers, te Roermond, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 13 November 1901, no. 4, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februari 1902, no. 17;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van den 13en Maart 1902, Bureau S/B, no. 41;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat belanghebbende — bij een diensttijd van 11 jaren, 11 maanden en 26 dagen, waarvan 2 jaren, 7 maanden en 26 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 8 maanden en 24 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, met ingang van 1 Oct. 1896 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 29 Oct. 1901, thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij ongeschikt is voor lichamelijken arbeid;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 17 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 17 Maart 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van R. Rietveld te Papekop, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 5 *October* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huis- en kachelsmederij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 181.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door R. Rietveld, te Papekop, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 5 Oct. 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huis- en kachelsmederij in een schuur achter het door J. H. Koster bewoonde huis, kadastraal bekend Sectie A, no. 1088;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Februari 1902, no. 11;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Maart 1902, no. 186, afd. H. en N.;

Overwegende dat R. Rietveld bij adres, dd. 20 Sept. 1901, aan B. en W. van Papekop bovengenoemde vergunning heeft gevraagd;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. geen bezwaren zijn ingebracht;

dat B. en W. ,,na persoonlijke opneming ter plaatse", vergezeld van den opzichter der gemeente Oudewater, de gevraagde vergunning hebben geweigerd bij besluit van 5 Oct. 1901, op grond van vrees voor brandgevaar, vermits

vorenbedoelde schuur geheel van hout is opgetrokken, klein van omving en laag van verdieping is, terwijl zich op hetzelfde erf in de onmiddellijke nabijheid van het schuurtje andere licht ontvlambare houten en van riet gemaakte gebouwtjes bevinden;

dat R. Rietveld van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij niet voornemens is in het onderwerpelijke schuurtje te blijven werken, doch enkel wenscht te onderzoeken of eene inrichting als de ontworpene daar kans van slagen heeft; in welk geval hij het houten door een steenen schuurtje zou vervangen; weshalve hij vergunning verzoekt voor een, zij het ook korten, proeftijd;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig plaatselijk onderzoek blijkt, dat aan het bezwaar, ontleend aan vrees voor brandgevaar, op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen, door aan de vergunning voorwaarden te verbinden; onder meer door het stellen van zoodanige voorwaarden, dat het gedeelte van het voor de inrichting bestemde perceel, waar de smidse en het aanbeeld geplaatst zullen worden, tegen het gevaar van het spatten der vonken worde beschermd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Papekop, aan R. Rietveld en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene huis- en kachelsmederij in eene schuur achter het door J. H. Koster bewoonde huis, kadastraal bekend Sectie A, no. 1088, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. De smidse en het aanbeeld moeten geplaatst worden in een gedeelte der schuur naast de tegenwoordige ingang, aan de Zuidzijde, dat door een halvesteensmuur, hoog minstens 2 M. en lang 2 M., van de overige ruimte moet zijn afgescheiden;

2°. Langs de beide andere wanden van dit afgescheiden gedeelte moeten eveneens half-steens muurtjes gebouwd worden en in aansluiting daarmede moet het dakbeschot met plaatijzer worden bekleed tot de hoogte van 2.50 M.;

3°. Boven de smidse moet een vangschoorsteen worden aangebracht met pijp, welke laatste met eene dubbele bus door het dakbeschot moet gaan;

4°. De schoorsteen moet opgaan tot 1 M. boven de nok van het aangrenzend woonhuis van adressant;

5°. Buiten de alzoo afgescheiden ruimte mag geen ijzer in gloeienden staat bewerkt worden;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 17 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

BESCHRIJVING.

De op te richten huis- en kachelsmederij zal worden uitgeoefend in een schuur, achter het huis bewoond door J. H. Koster, huisnommer 1, alhier, kadastraal bekend onder Sectie A, no. 1088, volgens bijgaande teekening.

Stoom- of andere kunstmatige beweegkrachten zullen niet worden gebezigd.

Papekop, 20 September 1901.

R. RIETVELD.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 Maart 1902, no. 38.

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 17 Maart 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van S. de Jong, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 6/9 *September* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van rundvee en schapen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 92.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door S. de Jong, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6/9 Sept. 1901, no. 6688/46, 3de afd., waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van rundvee en schapen in het perceel 176 Spui;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Februari 1902, no. 4;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Maart 1902, no. 167, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat S. de Jong bij adres, dd. Juli 1901, evenvermelde vergunning aan B. en W. van 's-Gravenhage heeft verzocht;

dat, nadat door eigenaren en bewoners van perceelen in de onmiddellijke omgeving van dat voor de inrichting bestemd, tegen de voorgenomen oprichting bezwaren waren ingebracht en de waarnemende Inspecteur voor het Geneeskundig Staatstoezicht voor Zuid-Holland de inwilliging van het verzoek stellig had ontraden, B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat de deuren van de slachtplaats, die overigens geheel is ingesloten, uitkomen op een overdekt binnenplaatsje; dat de verlichting gebrekkig is en dat de ventilatie bijna alles te wenschen zal overlaten; dat mitsdien de bewoners der omliggende huizen, thans reeds gehinderd door luchtbederf uit de vele naburige slachtplaatsen en paardenstallen, van den stank uit de gevraagde slachterij met veestalling grooten overlast zullen ondervinden en dat alzoo schade aan de gezondheid en hinder van ernstigen aard in den zin van art. 11, litt. *b* en *c* der Hinderwet, van de gevraagde inrichting te vreezen zijn;

dat S. de Jong van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de bij B. en W. ingebrachte bezwaren zeer overdreven zijn, en dat de beweringen van B. en W., als zouden de deuren van de slachtplaats op een overdekt plaatsje uitkomen, de verlichting gebrekkig zijn en de ventilatie bijna alles te wenschen overlaten, onjuist zijn;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat aan de vrees voor hinder van stank op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen, door aan de vergunning zoodanige voorwaarden te verbinden, dat voorkomen worde dat in het voor de inrichting bestemde perceel vee worde gestald, en gezorgd worde dat de ventilatie en de rioleering goed zijn;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van 's-Gravenhage,

aan S. de Jong en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene slachterij van rundvee en schapen in het perceel 176 Spui, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening, en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. In het bedoelde perceel mag geen vee worden gestald. Het vee moet binnen twee uur na aanvoer worden geslacht;

2°. De slachtplaats, zoowel als de overdekte binnenplaats moet worden voorzien van een waterdichten gemtselden vloer, bestaande uit een platte laag met een halve steens rollaag van waalklinkers in sterke tras, waarover een laag van potland cement;

3°. De afvoer van het water, gebruikt tot reiniging der slachtplaats, moet geschieden door een of meer waterdicht bewerkte putten, loozende in een waterdicht riool, dat met het bestaande gemeentelijke rioolstelsel wordt in verbinding gebracht;

4°. Het bloed moet in een afzonderlijken waterdichten put of bak worden opgevangen en evenals de afval binnen drie uren na iedere slachting worden verwijderd;

5°. De wanden der slagerij moeten rondom ter hoogte van 2 Meter met verglaasde tegels worden bezet;

6°. De zolder en de scheidingsmuren met de verdere betimmeringen van de tot slachtplaats bestemde localiteit moeten geheel worden opgeruimd;

7°. Door het dak van de slachterij moet een luchtkoker worden aangebracht opgaand tot ten minste één Meter boven de nok van het hoogste aangrenzende perceel en wijd ten minste 30 bij 30 cM., met inwendig geheel gladde wanden;

8°. In de afscheiding van de slachterij met de overdekte binnenplaats moeten ijzeren luchtroosters worden aangebracht tot een gezamenlijke oppervlakte van minstens 30 d.M^2. met de bovenkanten niet hooger dan 0.80 M. boven den vloer;

9°. In het perceel mag niet meer dan 6 stuks vee in de week worden geslacht, runderen en schapen te zamen gerekend;

10°. Gedurende den tijd dat geslacht wordt, moeten de deur- en raamopeningen, zoowel van de slachterij als van de overdekte binnenplaats, geheel gesloten worden gehouden;

11°. Wanneer het vee wordt aangevoerd door de gang van het aangrenzend perceel, dan moet zulks geschieden tusschen 6 en 7 uur voormiddags of tusschen 5 en 6 uur namiddags;

12°. Bij mogelijke verontreiniging van de bedoelde gang door het vervoer van vee of van bloed en afval, moet zij onmiddellijk voldoende worden gereinigd;

met bepaling wijders dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 4 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 17 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Omschrijving behoorende bij het verzoek van S. de Jong aan Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage, tot het oprichten van eene slachterij van rundvee en schapen in perceel Spui no. 176, kadastraal bekend in Sectie G, no. 923.

De slachterij zal worden opgericht in het lokaal op bijgaande plattegrondteekening (in duplo) aangeduid met „slachterij".
Het lokaal is voorzien van steen opgetrokken wanden en van een steenen vloer, de wanden zullen ter hoogte van 1.50 el worden bekleedt met verglaasde tegels. Het bloed zal worden opgevangen en het afval zal geregeld worden verwijderd.

S. DE JONG.

's-Gravenhage, Juli 1901.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 Maart 1902, no. 39.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 21 Maart 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van A. A. Monshouwer te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 26 *October* 1901, *waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne vleeschrookerij en- zouterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 179.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. A. Monshouwer, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 26 Oct. 1901, no. 18583/7343, P. W., waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne vleeschrookerij en -zouterij in de perceelen 3e Oosterparkstraat no. 153 en 155;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februari 1902, no. 10;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Maart 1902, no. 233, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat B. en W. van Amsterdam bij besluit van 26 Oct. 1901, no. 18583/7343, P. W., hebben besloten aan hun besluit van 31 Juli 1899, no. 11777/5646, P. W., waarbij voor de oprichting van bovengenoemde inrichting vergunning was verleend, de volgende nieuwe voorwaarden te verbinden:

„dat de houten vloer in het sousterrain van het perceel 3e Oosterparkstraat „153 moet worden vervangen door een waterdichten steenen vloer, welke naar „het midden afwaterend (op afschot) moet liggen naar een te maken water- „dichte kolk met stankscherm, welke kolk door een ondergrondsche waterdichte „buisleiding in verbinding moet worden gebracht met een tegen den voorgevel „van het perceel te plaatsen ijzeren scheppput met stankscherm van het door „B. en W. van Amsterdam vastgestelde model; dat de scheppput door eene water- „dichte ondergrondsche buisleiding in verbinding moet worden gesteld met het „gemeenteriool;

„dat deze leidingen moeten bestaan uit gegoten ijzeren, in- en uitwendig „geasphalteerde buizen, of uit in- en uitwendig verglaasde ijzeraarden buizen, „van geen mindere hoedanigheid dan Engelsche ijzeraarden buizen, die eene „middellijn moeten hebben van ten minste 0.125 M.;

dat zij daarbij hadden overwogen, dat bij hen eene klacht was ingekomen over den hinder dien door de omwonenden van de inrichting werd ondervonden; dat bij onderzoek de gegrondheid dier klacht was gebleken, en dat mits-

dien ter voorkoming van hinder van ernstigen aard voor de omwonenden voorziening in den bestaanden toestand noodzakelijk moest worden geacht;

dat A. A. Monshouwer tegen het besluit van B. en W. bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat de aanleidende oorzaak van de klachten, een niet welriekende put, geheel en al is verwijderd, zoodat de door omwonenden ingebrachte klacht geen reden van bestaan meer heeft; dat omwonenden na deze herstelling geen klachten hebben ingebracht over stank of iets dergelijks; dat hij zijne inrichting zoodanig heeft laten veranderen, dat in de toekomst dergelijke klachten niet meer kunnen inkomen; dat de bepalingen en veranderingen door B. en W. voorgeschreven, van zeer kostbaren aard zijn en verre zijne krachten te boven gaan; weshalve appellant Ons verzoekt, „alsnog een nader onderzoek omtrent zijn werkplaats en inrichting te willen doen bevorderen, ten einde daardoor te verkrijgen intrekking van de nieuwe bepalingen";

Overwegende dat, daargelaten of het bestreden besluit moet geacht worden voldoende met redenen te zijn omkleed, ten opzichte van den aard van den ondervonden hinder, in alle gevallen uit een ingesteld plaatselijk onderzoek is gebleken dat de houten vloer, die door een anderen zou moeten worden vervangen, zich in zeer goed onderhouden en zindelijken toestand bevindt en dat het bedrijf van dien aard is, dat van het zich verspreiden van vuil bedrijtswater op dien vloer, slechts weinig sprake kan zijn, in elk geval niet in die mate, dat daardoor stank zou kunnen worden verspreid, die voor de omgeving hinder van ernstigen aard zou kunnen opleveren;

dat er daarom geen aanleiding bestaat tot het opleggen der door B. en W. van Amsterdam noodzakelijk geachte nieuwe voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 21 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. van 22 Maart 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van de firma Blankenheym en Nolet en de firma G. M. Ham, te Schiedam, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 22 *Augustus* 1901, *waarbij aan de firma J. E. Scheffer en Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 22.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma Blankenheym en Nolet en de firma G. H. Ham, te Schiedam, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 20 Aug. 1901, waarbij aan de firma J. E. Scheffer en Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij, staande aan de West-Frankelandsche laan nos. 6 en 8 (kad. Sectie M nos. 139, 140) met een stoomwerktuig van 6 p.k. en ketel met een verwarmingsoppervlak van 52 M². ter vervanging van dien van minder afmeting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 26 Februari 1902, no. 267;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Maart 1902, no. 224, Afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat, nadat tegen de aanvrage door B. M. F. P. Eickholt, als vertegenwoordiger van de firma Blankenheym en Nolet, en door G. M. Ham bezwaren waren ingebracht betreffende meerdere verontreiniging van het water in de Nieuwe Haven — B. en W. bij besluit van 22 Aug. 1901, uit overweging dat de bezwaren de inrichting in het algemeen betreffen en indien zij al gegrond zijn, door de bij de oprichting gestelde voorwaarden ook na de uitbreiding der stoomkracht in voldoende mate worden opgeheven — vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

a. dat de rookgassen van den ketel moeten worden afgevoerd naar den bestaanden schoorsteen, welke eene hoogte moet verkrijgen van 20 M. boven den beganen grond en moet worden voorzien van een vonkenvanger, waarvan de mazen niet wijder zijn dan 4 m.M.;

b. dat de afgewerkte stoom moet worden afgevoerd op eigen erf door eene leiding reikende tot boven de dakgoot;

c. dat de ketel moet worden afgespuid door het bestaande riool, uitkomende in de Nieuwe Haven;

d. dat de centrifuges moeten worden opgesteld op een fundeering welke niet aan de buitenmuren is verbonden;

dat de firma Blankenheym en Nolet en de firma G. M. Ham tegen het besluit van B. en W. beroep bij Ons hebben ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat de bezwaren tegen de inrichting zelve ingebracht, waaromtrent nog niet in hooger beroep is beslist, uit den aard der zaak nog sterker gelden tegen eene uitbreiding der wasscherij; weshalve appellanten Ons verzoeken, het besluit van B. en W. van Schiedam, waartegen beroep, te vernietigen en aan de firma J. E. Scheffer en Co. de gevraagde vergunning te weigeren, althans daaraan zoodanige voorwaarden te verbinden, als naar aanleiding van de op het reeds hangende appèl te nemen beslissing zal geraden worden geoordeeld;

Overwegende dat door de voorwaarden, in het bestreden besluit gesteld, op genoegzame wijze wordt tegemoet gekomen aan de bezwaren door appellanten aangevoerd;

dat echter de voorwaarde *c*, in verband met Ons besluit van 31 Jan. 1902, no. 12, wijziging behoeft;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving voor het overige van het bestreden besluit van B. en W. van Schiedam, te bepalen:

1°. dat de voorwaarde *c.* zal moeten luiden als volgt:

dat de ketel moet worden afgespuid door eene geheel gesloten ijzeren buis in het bestaande riool, uitkomende in de Nieuwe Haven;

2°. dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

6o. van 22 Maart 1902, no. 40, houdende beschikking op *het beroep van de firma A. J. Beukers c. s. te Schiedam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 22 *Augustus* 1901, *waarbij aan de firma J. E. Scheffer en Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 22.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma A. J. Beukers, de firma J. Th. Bertels, de firma A. Dirkzwager, de firma A. Houtman en Co., de firma J. M. Honnerlage Grete, de firma H. Jansen en Co., de firma A. Meijer, de firma C. Kleipool, de firma J. Brandenburg, de firma B. A. J. Wittkampf, allen te Schiedam, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 22 Aug. 1901, waarbij aan de firma J. E. Scheffer en Co. vergunning is verleend tot uitbreiding van hare stoomwasscherij, staande aan de West-Frankelandsche laan nos. 6 en 8 (kad. Sectie M nos. 139, 140) met een stoomwerktuig van 8 p.k. en ketel met een verwarmingsoppervlak van 52 M². ter vervanging van dien van minder afmeting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februari 1902, no. 267;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Maart 1902, no. 224, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat uit kracht van art. 15 der Hinderwet tot het instellen van beroep tegen beslissingen door B. en W. ingevolge de artt. 8, 12 en 14 dier wet genomen, gerechtigd zijn de verzoeker en de belanghebbende, ieder voor zoover hij in het ongelijk is gesteld;

dat, gelijk reeds meermalen bij Koninklijk besluit is beslist, van een belanghebbende alleen dan kan gezegd worden dat hij in het ongelijk gesteld is, als hij zijne bezwaren ingevolge art. 7 der wet ten overstaan van het gemeentebesuur of een of meer zijner leden heeft ingebracht;

dat appellanten dit echter niet heben gedaan en zij dus niet uit krachte van art. 15 tot het instellen van beroep gerechtigd zijn;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

7o. van 22 Maart 1902, no. 41, houdende beschikking op *het beroep van J. Leeman te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 1 *November* 1901, *waarbij hem eene nieuwe voorwaarde ter vervanging van de oude is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 163.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Leeman, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 1 Nov. 1901, no. 19966/8372 P. W., waarbij hem eene nieuwe voorwaarde ter vervanging van de oude is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijn zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch in het perceel aan de Von Zesenstraat no. 28;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Februari 1902, no. 12;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Maart 1902, no. 223, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. van Amsterdam naar aanleiding van een adres, door een eigenaar van perceelen in de Commelinstraat ingediend, waarin geklaagd werd over den hinder die door de bewoners dier perceelen werd ondervonden van bakkerijen in de Von Zesenstraat en Commelinstraat, op 1 Nov. besloten, de voorwaarde waaronder bij hun besluit van 27 Nov. 1900, no. 19640/7617 P. W. aan J. Leeman en zijn rechtverkrijgenden vergunning ver-

leend was tot het oprichten van eene zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch in het perceel Von Zesenstraat 28, luidende: „dat de rook afgevoerd moet worden door een schoorsteen, reikende ten minste zestien Meter boven den beganen grond", te doen vervallen en te vervangen door de volgende voorwaarde: „dat de rook moet worden afgevoerd door een schoorsteen, reikende ten minste twee en twintig Meter boven den beganen grond";

dat zij daarbij hebben overwogen, dat eene klacht was ingekomen over den hinder die door de omwonenden ondervonden werd van rook van bovengenoemde inrichting; dat bij een hunnerzijds ingesteld onderzoek naar die klacht de gegrondheid daarvan was gebleken; dat mitsdien voorziening in den toestand noodzakelijk moet worden geacht, en die voorziening slechts mogelijk is door het verhoogen van den schoorsteen der inrichting;

dat J. Leeman tegen het besluit van B. en W. beroep bij Ons heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de klacht betreffende den hinder van rook uit zijn schoorsteen zijns inziens, en ook volgens veler meening, geheel ongegrond is;

Overwegende dat uit een nader onderzoek Ons is gebleken, dat de klacht, welke B. en W. aanleiding heeft gegeven art. 17 der Hinderwet op appellant toe te passen, niet betrof de door dezen in werking gebrachte zouterij, rookerij en kokerij van varkensvleesch, en dat de van deze inrichting afkomstige, door den bestaanden schoorsteen afgevoerde, rook en damp onmogelijk hinder van ernstigen aard voor de omgeving in het leven kunnen roepen;

dat het gemeentebestuur van Amsterdam mitsdien ten onrechte aan appellant eene nieuwe voorwaarde voor de verdere exploitatie zijner inrichting heeft opgelegd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

'-Gravenhage, den 22 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *De bezwaren, ingebracht tegen de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting van eene schietbaan op het terrein achter het Militair Hospitaal te Leiden.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 6 Maart 1902, IVe afd., no. 103, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de bezwaren, ingebracht tegen de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting van eene schietbaan op het terrein achter het Militaire Hospitaal te Leiden, kadastraal bekend Sectie L, no. 115.

Blijkens het proces-verbaal van de zitting, krachtens art. 26 der Hinderwet gehouden, door een Commissie uit Ged. Staten van Zuid-Holland tot het aanhooren van bezwaren tegen de oprichting van de aan hoofde dezes vermelde schietbaan, is bij die commissie slechts ingekomen een bezwaarschrift van J. H. C. Plesman, op grond van vrees voor gevaar, vermits de afstand van de schietbaan of kogelvanger tot aan zijne bewoonde eigendommen nog geen 6 M. bedraagt.

In haar advies geeft de Commissie uit Ged. Staten te kennen, dat, haars inziens, aan het bezwaar van Plesman behoort te worden tegemoet gekomen door het aanbrengen van een schiettunnel, waardoor verhinderd wordt dat de kogel eene afwijkende beweging naar boven verkrijgt.

De eerst-aanwezend ingenieur, luit-kolonel C. W. VAN DE KASTEELE, verklaart, dat er geen bezwaar bestaat tegen het maken van een tunnel.

III. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brugknecht J. Zwart te Beverwijk.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 1/8 Maart 1902, no. 184/39, afd. Comptabiliteit/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brugknecht J. Zwart, te Beverwijk.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 11 Jan.

1902, no. 20, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Sept. 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 211, onder inhouding op dat pensioen in den tijd van 8 jaar, gerekend te zijn ingegaan 1 Oct. 1898, van een bedrag van f 233, verschuldigd wegens inkoop van tijdelijken dienst, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 16 Aug. 1901, no. 142, afdeeling Waterstaat F, met ingang van 1 Sept. 1901, eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 7 jaren en 3 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (Stbl. no. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (Stbl. no. 152) in aanmerking komenden tijdelijken dienst van 19 jaren, 3 maanden en 16 dagen, een tijdvak uitmaakt van 26 jaren, 6 maanden en 16 dagen, en hij den Staat meer dan 10 jaren als brugknecht heeft gediend; dat hij, geboren 20 Mei 1838, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Sept. 1896 tot 16 Febr. 1900 f 466, en van 16 Febr. 1900 tot 1 Sept. 1901 f 500, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 476.48½, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 7.94$^{5}/_{36}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. *4d* en *9a* der Burgerlijke Pensioenwet, art. 4 der voormelde wet van 1898 en het K. B. van 15 April 1891, no. 26, recht heeft op een pensioen van f 210.80; terwijl er naar 's Raads oordeel geen termen zijn om belanghebbende het maximum pensioen toe te kennen, overmits niet voldoende is gebleken, dat hoofdzakelijk het openen der vlotbrug op 8 Dec. 1900 de oorzaak is geweest van het ontstaan der gebreken, die belanghebbende voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt maken, maar deze veeleer geacht kunnen worden het gevolg te zijn van een reeds eenigen tijd bestaande lichaamszwakte, en dat niet van een der in art. *7b* genoemde oorzaken.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aan spierverrekking lijdt ten gevolge van het openen van de St. Maartensvlotbrug over het Noord-Hollandsch Kanaal te Zijpe op 8 Dec. 1900, blijkens een door hem overgelegd geneeskundig attest.

De zoon van den belanghebbende J. J. Zwart licht diens belangen toe en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad De Nerée van Babberich.

IV. *Het beroep van den Raad der gemeente Opsterland tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland dd.* 2 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is*

onthouden aan het besluit van den Raad dier gemeente dd. 30 *September* 1901 *tot vaststelling van eene verordening regelende de jaarwedden van de hoofden van scholen en verder onderwijzend personeel in die gemeente.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Maart 1902, no. 1661, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Opsterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 2 Jan. 1902, no. 71, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 30 Sept. 1901, tot vaststelling van eene verordening regelende de jaarwedden van de hoofden van scholen en verder onderwijzend personeel in die gemeente.

Het bezwaar van Ged. Staten betreft de jaarwedden van de hoofden der scholen welke door den Gemeenteraad alle op het minimum zijn bepaald, met uitzondering van die van het hoofd der school te Gorredijk, door den Raad op f 1400 gesteld.

Nadat Ged. Staten hunne goedkeuring aan de verordening hadden onthouden, heeft de Raad beroep ingesteld bij de Konnigin, H. M. verzoekende die goedkeuring alsnog te verleenen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, merken op, dat er verschil in jaarwedde behoort te blijven bestaan tusschen hoofden van scholen en onderwijzers; dat ook de jaarwedden van de onderscheidene hoofden van scholen niet gelijk behooren te zijn, maar moeten afhangen van den omvang der betrekking, het gewicht der verantwoordelijkheid en den levensstandaard in de verschillende plaatsen.

Huns inziens moet in de regeling door den Raad vastgesteld deze wijziging worden gebracht, dat de aanvangsjaarwedde van de hoofden der scholen te Beetsterzwaag en Lippenhuizen op f 800 en eventueel die van de hoofden der scholen te Ureterp, Terwispel en Tijnje op f 800 worde vastgesteld, met behoud van de vijfjaarlijksche verhoogingen ad f 50.

Nadat de overweging van het beroep was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, heeft deze nog een schrijven ontvangen van T. Wieberdink, hoofd der openbare lagere school te Terwispel, dd. 12 Maart 1902, die te kennen geeft, dat deze regeling eene verhouding schept tusschen de jaarwedden der scholen en die van sommige onderwijzers in dezelfde gemeente, die naar zijne bescheiden meening al heel weinig

in overeenstemming is met den omvang, het gewicht en de moeilijkheid hunner betrekkingen.

Als gemachtigden van den gemeenteraad treden op G. L. VAN DER ZWAAG — die het beroep toelicht — en R. VAN ZINDEREN BAKKER — die het beroep bestrijdt.

Na repliek en dupliek beantwoorden zij nog eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *Het beroep van Burgemeester en Wethouders van Didam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 2 *Jannari* 1902, *strekkende tot handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van* 19 *November* 1901, *waarbij de rekening dier gemeente over* 1900 *wordt vastgesteld.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 5 Maart 1902, no. 1624, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders der gemeente Didam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 2 Januari 1902, no. 174, strekkende tot handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van 19 November 1901, no. 29, waarbij de rekening dier gemeente over 1900 wordt vastgesteld.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat de vaststelling van de rekening der gemeente Didam over 1900 heeft plaats gehad bij hun besluit van 19 November 1901, no. 29; dat hun besluit van 2 Januari 1902, no. 174, alleen strekte om, naar aanleiding van bedenkingen van Burgemeester en Wethouders van Didam tegen hun eerstvermeld besluit gerezen, dat besluit op nader daarbij uiteengezette gronden te handhaven; en dat Burgemeester en Wethouders zich feitelijk bezwaard achten door het besluit van 19 November 1901, no. 29.

,,Met het oog op den termijn van 30 dagen, bij art. 200 der Gemeentewet ,,gesteld, en bij het 2de lid van art. 227 dier wet op een verzoek om voor- ,,ziening als het onderwerpelijke van toepassing verklaard", — aldus vervolgen Gedeputeerde Staten — ,,is de dagteekening der beslissing waartegen voor- ,,ziening wordt gevraagd, van ten deze alles afdoende beteekenis.

,,Ons meergemeld besluit van 19 November 1901 is den 23sten d.a.v. aan ,,Burgemeester en Wethouders in afschrift toegezonden, terwijl hun adres eerst ,,den 30 Januari jl. bij de Koningin is ingekomen.

„In verband met een en ander veroorloven wij ons dan ook U in overweging „te geven te bevorderen, dat adressanten in hun verzoek niet-ontvankelijk wor- „den verklaard.”

VI. *Het beroep van Klaas Baptist (of Babtist) te 2e Exloërmond, gemeente Odoorn, oteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit die gemeente, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Drenthe van* 17 *Januari* 1902.

De *Staatsraad* **Huber** **brengt het volgend verslag uit:**

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 6 Maart 1902, no. 472 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Klaas Baptist (of Babtist) te 2e Exloërmond, gemeente Odoorn, loteling voor de lichting der nationale militie 1902 uit die gemeente, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 17 Januari 1902, no. 33.

Klaas Baptist is door den Militieraad vrijgesteld wegens broederdienst, maar door Gedeputeerde Staten tot den dienst aangewezen, nadat de loteling J. B. Th. Smit tegen die vrijstelling bezwaren had ingebracht.

De broederdienst werd bij den Militieraad gestaafd door een getuigschrift model no. 10, afgegeven door den Burgemeester van Odoorn onder dagteekening van 2 November 1901, volgens welk getuigschrift de loteling Baptist zou behooren tot een gezin dat thans twee zonen telt, doch vroeger uit drie zonen bestond, waarvan de oudste (inmiddels overleden) heeft gediend, de tweede door zijn getrokken nummer buiten oproeping is gebleven en de derde de tegenwoordige loteling is.

Deze laatste werd door den Militieraad vrijgesteld op grond dat hij de jongste was van een gezin van drie zonen, waarvan de oudste (inmiddels overleden) zijn diensttijd bij de militie in persoon had vervuld.

Na de uitspraak van den Militieraad bleek echter, dat wegens den dienst van den oudsten (overleden) broeder reeds een tweede (mede overleden) broeder was vrijgesteld; weshalve een nieuw stuk model no. 10 is opgemaakt, waarin *beide* overleden broeders zijn opgenomen.

De uitspraak van Gedeputeerde Staten steunt op de volgende overwegingen: dat volgens de Militiewet bij de berekening van het getal zonen tot het gezin behoorende, zich gevallen kunnen voordoen, waarin overleden broeders moeten worden medegeteld; dat dit bij uitzondering mederekenen van overleden broeders alleen een gevolg is van het in aanmerking nemen van hunnen dienst als

reden tot vrijstelling en dus niet te pas komt, wanneer die dienst niet meer als reden van vrijstelling kan gelden; dat in het onderhavige geval de oudste broeder (Johannes), op 15 Juli 1899 overleden, zijn dienst bij de militie in persoon heeft vervuld; dat die dienst destijds terecht geoordeeld is den tweeden broeder (Hendrik), op 7 Juli 1899 overleden, vrij te maken; dat echter, nadat dit eenmaal is geschied, die dienst volgens de duidelijke bedoeling der wet niet nog eens als reden van vrijstelling kan gelden ten behoeve van een broeder die tot een nieuwe reeks behoort; dat er dus geen reden is om den eersten overleden broeder nu nog te rekenen als tot het gezin behoorende, en er evenmin redenen bestaan om den tweeden, insgelijks overleden, broeder mede te tellen; dat het gezin derhalve geacht moet worden te bestaan uit twee zoons, waarvan niemand heeft gediend.

Van deze uitspraak is Klaas Baptist bij H. M. in beroep gekomen, daarbij verzoekende, dat hij met handhaving van de uitspraak van den Militieraad alsnog moge worden vrijgesteld van den dienst.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin een ongunstig advies uitgebracht.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van J. B. Th. Smit, gedagteekend 8 Maart 1902, die verklaart, zich ten volle te kunnen vereenigen met de gronden waarop de uitspraak van Gedeputeerde Staten steunt; alsmede een adres van Klaas Baptist, die te kennen geeft, dat zijn oudste broeder Johannes, die gediend heeft, acht dagen na zijn broeder Hendrik is overleden, zoodat het gezin, waartoe adressant behoort, *na het overlijden van Hendrik Baptist* bestond uit drie personen, nl. Johannes Baptist, die gediend heeft, Jan Baptist en adressant Klaas Baptist.

VII. *Het beroep van A. van der Velden te Boxtel tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 30 *Januari* 1902 *betreffende zijn zoon Josephus, loteling voor de lichting der nationale militie voor* 1902, *uit genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 6 Maart 1902, no. 473 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. van der Velden te Boxtel, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 30 Januari 1902, G, no. 143, 3e afd. M. S., betreffende zijn zoon Josephus, loteling voor de lichting der nationale militie voor 1902 uit genoemde gemeente.

Van de tweelingbroeders Josephus en Johannes van der Velden is Josephus door den Militieraad tot den dienst aangewezen en Johannes vrijgesteld wegens lichaamsgebreken. Gedeputeerde Staten hebben die aanwijzing en die vrijstelling gehandhaafd.

Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten is de vader des lotelings bij de Koningin in beroep gekomen.

Volgens appellant had Josephus van der Velden, trekker van nummer 17, van den dienst moeten zijn vrijgesteld, omdat hij met zijn tweelingbroeder Johannes, trekker van nummer 53, was overeengekomen dat de houder van het hoogste nummer tot den dienst zou worden aangewezen.

Naar het oordeel van Ged. Staten echter deed het stuk dat op 14 Dec. 1901 bij den Militieraad is ingeleverd, de overeenkomst niet kennen als bestaande op het in art. 54, eerste lid, der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) bedoelde tijdstip, en gold voor het overige ten aanzien van dat stuk voor den Militieraad het verbod, gesteld bij art. 8 der wet op het recht van zegel, om daarop recht te doen of te besluiten, daar dit stuk ongezegeld was en niet uitdrukkelijk van het recht van zegel was vrijgesteld.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin ongunstig geadviseerd.

VIII. *Het beroep van H. Niemeijer, hoofd der openbare lagere school te Muntendam, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 13 *December* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente dd.* 16 *September/*2 *December* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan openbare lagere scholen in die gemeente.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Maart 1902, no. 1662, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Niemeijer, hoofd der openbare lagere school te Muntendam, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 13 Dec. 1901, no. 94, 3e afd., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 16 Sept./2 Dec. 1901, no. 3 en 2, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan openbare lagere scholen in die gemeente.

Bij genoemd Raadsbesluit zijn de jaarwedden geregeld als volgt: *a.* te Muntendam, het hoofd der school H. Niemeijer (met 8 dienstjaren) f 1000, de onder-

wijzers van bijstand met den rang van hoofdonderwijzer, voor zoover bij art. 24 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs gevorderd, en ouder dan 23 jaren, F. Kock en J. Zoutman (beiden met 20 dienstjaren), f 900; G. Heidstra, onderwijzeres van bijstand met den rang van hoofdonderwijzeres (met 6 dienstjaren), f 650; A. J. Koster, onderwijzeres van bijstand (met 3 dienstjaren), W. Eden, A. Kuipers en B. Meijerink, onderwijzers van bijstand (onderscheidenlijk met 8, 5 en 5 maanden diensttijd) en een eventueel te benoemen negenden onderwijzer van bijstand, f 500; *b.* te Tripscompagnie, G. Buss, hoofd der school (met 40 dienstjaren), f 950; H. M. Wegman, onderwijzer van bijstand (met 16 dienstjaren), f 650; met bepaling dat aan den gehuwden onderwijzer J. Zoutman, die den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, eene tegemoetkoming in de huishuur wordt verleend van f 50.

Nadat deze regeling door Ged. Staten was goedgekeurd, heeft H. Niemeijer, hoofd der school te Muntendam, beroep bij H. M. ingesteld, daarbij betoogende, dat zij in strijd is met de wet en het algemeen belang, omdat zij niet anders bevat dan eene opsomming van wat de onderwijzers, die nu in functie zijn, op *dit* oogenblik aan jaarwedden zullen genieten; omdat bepalingen omtrent verhoogingen naar dienstjaren ontbreken, alsook bepalingen omtrent de verhooging der jaarwedde bij het verkrijgen der akte van hoofdonderwijzer; omdat niet in het besluit is aangegeven, wat de onderwijzers, uitgezonderd de onderwijzer J. Zoutman, boven de 28 jaar bij eventueel huwelijk zullen genieten, en omdat van twee van de *drie* onderwijzers aan de openbare lagere school te Muntendam, die in de termen vallen om benoemd of aangesteld te worden met verplichte hoofdakte, de salarissen zijn vastgesteld in overeenstemming met de bepalingen der wet, terwijl een der onderwijzers vroeger als onderwijzer in het bezit der akte van hoofdonderwijzer, voor zoover die akte verplichtend is gesteld, was aangewezen, zoodat vóór de vaststelling der jaarwedde had moeten aangewezen worden welke onderwijzer(es) meer zou aangemerkt worden als onderwijzer in het bezit der akte van hoofdonderwijzer, voor zoover die akte verplichtend is gesteld; voorts omdat appellant het niet billijk acht, dat zijne jaarwedde niet bij het klimmen zijner dienstjaren zal worden verhoogd.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten, in overeenstemming met het gemeentebestuur, ongunstig geadviseerd. Zij merken daarbij op, dat, al moge in het bestreden besluit voor elken onderwijzer, met name de jaarwedde en de vergoeding voor huishuur zijn vastgesteld, het toch is aan te merken als eene regeling bedoeld in art. 26 der wet op het Lager Onderwijs, waarbij rekening is gehouden met de minima in dat artikel gesteld, al zal dan ook bij elke nieuwe benoeming verhooging van jaarwedden naar dienstjaren enz. een nieuw

besluit behooren te worden vastgesteld. Wat de verhoogingen naar dienstjaren enz. betreft, daaromtrent voorziet de wet zelve en een herhaling van het daar bepaalde behoefde niet in de verordening te worden opgenomen. Eindelijk blijkt uit de Memorie van Toelichting, welke onderwijzer door B. en W. wordt aangemerkt als onderwijzer van bijstand met den rang van hoofdonderwijzer, gevorderd bij art. 24 der wet, zoodat deze inderdaad voor de vaststelling van de jaarwedde door den Raad is aangewezen.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen: 1°. een schrijven van F. Klock, onderwijzer, plaatsvervangend hoofd der school te Muntendam, dd. 16 Maart 1902, waarin hij als bezwaar tegen de regeling aanvoert, dat feitelijk zijn collega J. Zoutman, hoewel geen plaatsvervangend hoofd, f 50 meer zal genieten dan hij; 2°. eene memorie van appellant, dd. 20 Maart 1902, ter bestrijding van hetgeen door Ged. Staten en het gemeentebestuur is aangevoerd.

IX. *Het beroep van den Raad der gemeente Brakel tegen het besluit van Gedeputeerden Staten van Gelderland dd.* 2 *Jan* 1902 *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 13 *Dec.* 1901 *voor zooveel daarbij de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel is geregeld.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Maart 1902, no. 1663, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Brakel tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 2 Jan. 1902, no. 160, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 13 Dec. 1901, no. 12, voor zooveel daarbij de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel is geregeld.

Uit de stukken blijkt, dat de Gemeenteraad van Brakel bij bovengenoemd besluit de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel bepaald heeft op f 800, met de periodieke verhoogingen in de wet tot regeling van het lager onderwijs als minima gesteld.

Ged. Staten hebben aan die regeling hunne goedkeuring onthouden, op grond dat het bedrag dier verhoogingen niet voldoende is met het oog op de veelomvattende taak die wegens de uitgestrektheid der school op het hoofd der school rust en dat eene dergelijke regeling van jaarwedde ook niet in overeenstemming

zou zijn met de verhouding waarnaar bij het gewijzigde art. 45 der Lager Onderwijswet de Rijksbijdrage voor het hoofd eener school stijgt naar gelang van het aantal leerlingen dier school; welke verhouding medebrengt, dat de jaarwedde van het hoofd dezer school althans f 100 meer dient te bedragen dan de verschillende minima, bij punt 1°. van het gewijzigde artikel 26 der genoemde wet vastgesteld.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij, ook met het oog op den slechten financieelen toestand der gemeente, eene jaarwedde van f 800 met de bij de wet aangegeven periodieke verhoogingen, voldoende acht voor dit schoolhoofd, dat slechts drie jaren als zoodanig in functie is en voor wien de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) niet meer vordert dan f 750.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten geadviseerd, dat de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel worde vastgesteld op telkens f 100 boven de wettelijke minimumbedragen. Huns inziens moet de jaarwedde van het hoofd eener school van zoodanigen omvang, dat de verhooging van Rijksbijdrage met f 100 moet worden toegekend, het wettelijk minimum ook ten minste f 100 te boven gaan.

Nadat de overweging van dit beroep bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een uittreksel uit het register der notulen van den Raad der gemeente Brakel, vermeldende, dat de Raad op 12 Maart 1902 besloten heeft, aan den Raad van State mede te deelen: dat in zijne gemeente een hoofdelijke omslag wordt geheven van f 1400; dat deze omslag voor het grootste gedeelte door minvermogenden betaald moet worden; dat derhalve de bevolking in het algemeen zwaar wordt gedrukt; dat vermeerdering van het aantal scholieren nu reeds de aanstelling van een vierden onderwijzer met hoofdakte noodig maakt, op eene jaarwedde van f 700, en de school over één of twee jaar waarschijnlijk eene aanmerkelijke uitbreiding zal moeten ondergaan, zoodat de gemeente in zware schulden zal gestoken worden;

2°. een schrijven van M. Weststrate, hoofd der openbare lagere school te Brakel, gedagteekend 18 Maart 1902, die te kennen geeft, dat, wordt zijne jaarwedde geregeld overeenkomtig het besluit van den Raad, de mogelijkheid bestaat, dat zij niet meer bedragen zal dan die welke aan den nieuw te benoemen onderwijzer zal moeten worden toegekend.

X. *Het beroep van W. M. Vaessen, onderwijzeres aan de openbare lagere school te Wychen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 7 *Januari* 1902.

waarbij goedgekeurd is het besluit van den Raad der gemeente Wychen dd. 21 December 1901 tot regeling van de jaarwedde der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in die gemeente.

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Maart 1902, no. 1664, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. W. Vaessen, onderwijzeres aan de openbare lagere school te Wijchen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 7 Jan. 1902, no. 119, waarbij goedgekeurd is het besluit van den Raad der gemeente Wijchen, dd. 21 Dec. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in die gemeente.

Uit de stukken blijkt, dat Ged. Staten de regeling hebben goedgekeurd, nadat de Gemeenteraad de tegenwoordige appellante op 21 Dec. 1901 ontheven had van de verplichting tot het geven van onderwijs in vak *l* van art. 2 der wet op het lager onderwijs; waardoor de Raad het bezwaar van Ged. Staten, het bedrag waarop hare jaarwedde was bepaald (f 600), meende te kunnen wegnemen.

De onderwijzeres M. W. Vaessen heeft hierop beroep ingesteld bij de Koningin, daarbij te kennen gevende, dat hare jaarwedde tot 1 Jan. 1902 f 575 bedroeg, daaronder begrepen f 50 voor het geven van onderwijs in het Fransch; dat, aangezien zij elf dienstjaren heeft, de jaarwedde, haar thans toegekend, van f 600 met verhoogingen om de vijf jaren tot een maximum van f 700, het minimum bedraagt dat de wet toekent; dat de gemeente Wijchen, tellende ruim 4100 ingezetenen, niet kan gerekend worden tot de kleinste gemeenten van het land en de toestand harer geldmiddelen niet ongunstig is, en dat haars inziens de regeling van hare jaarwedde in strijd is met de bedoeling der wet.

Ged. Staten, over het berooep gehoord, geven den Minister in overweging te bevorderen, dat de jaarwedde van appellante worde vastgesteld zooals geschied is bij het raadsbesluit van 21 Dec. 1901. Wel vinden zij het besluit van den Gemeenteraad, waarbij deze onderwijzeres van de verplichting wordt ontheven onderwijs te geven in de Fransche taal, voor appellante zeer hard, maar de Raad had daartoe stellig de bevoegdheid en Ged. Staten konden daarin geene aanleiding vinden om hunne goedkeuring te onthouden aan eene regeling van jaarwedden, die naar aanleiding van hun besluit was gemaakt.

XI. *Het beroep van de Administrateuren der De Pré Theunissenstichting te Nichtevecht tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoer-*

rechten en accijnzen te Amsterdam dd. 28 *November* 1901, *op hun verzoek om het perceel Zwaanwijck bij die stichting in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele beslissing.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 7 Maart 1902, afd. Dir. Bel., no. 10, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Administrateuren der De Pré Theunissenstichting te Nichtevecht, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 28 Nov. 1901, afd. Dir. Bel., no. 322*a*, op hun verzoek om het perceel Zwaanwijck bij die stichting in gebruik, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

In overeenstemming met de adviezen van den Ontvanger en den Inspecteur, heeft de Directeur het verzoek tot plaatsing op de lijst afgewezen, daarbij overwegende, dat het blijkens testamentaire beschikking de wil der erflaatster was, f 1,400,000 uit haren boedel te bestemmen, om zoowel ter nagedachtenis aan haren overleden echtgenoot als aan haar een stichting in het leven te roepen ten behoeve van ten minste 15 ongehuwde dames of weduwen, die geen kinderen te haren laste hebben; dat om in die stichting te worden opgenomen, moet worden voldaan aan de navolgende voorwaarden: 1°. de bewoonsters moeten kunnen bewijzen, dat zij zijn van den Nederduitschen Herv. Godsdienst, terwijl zij den leeftijd van 45 jaren moeten hebben bereikt; 2°. voorkeur tot plaatsing zullen hebben zij die kunnen aantoonen tot de stichtster of haren overleden echtgenoot in eenigen graad van bloedverwantschap te staan; 3°. de bewoonsters moeten bezitten een inkomen van ten minste f 5 per week, hetzij uit eigen middelen, hetzij door hulp van anderen; zij moeten vóór hare plaatsing lid zijn van een begrafenisfonds; dat door administrateuren uit de renten van het kapitaal, aan de stichting gelegateerd, maandelijks aan iedere bewoonster moet worden uitgekeerd de som van f 15; dat onder de kostelooze huisvesting van de bewoonsters ook begrepen zijn hare voeding en bewassching; dat tot de stichting moeten blijven behooren een trekpaard, twee koetspaarden en een muilezel of hit, voorts een brik, een coupé, een landauer en een tuincoupé, alles ter beschikking van de dames-bewoonsters met verlof van den directeur, doch zoodanig, dat daarvan gebruik zal kunnen worden gemaakt wekelijks door vier bewoonsters en tweemaal per week; dat eene dergelijke inrichting, hoezeer zij ook moge getuigen van de mildheid der overledene, die deze stichting in het

leven riep, voorzeker niet als eene stichting van weldadigheid kan worden aangemerkt; dat uit vorenstaande beschouwingen alzoo blijkt, dat het karakter der stichting, als zoude zij ten *algemeenen* nutte zijn, geheel verloren gaat, waarom dan ook bij nadere overweging niet kan worden aangenomen, dat de meergenoemde stichting behoort te worden gerangschikt onder eene der inrichtingen, bedoeld bij art. 4 § 1, lett. *d* der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72); dat toch onder eene inrichting wel *wel*dadigheid, èn overeenkomstig de blijkbare bedoeling der wet welke daaraan vrijdom van personeele belasting verbond, èn overeenkomstig het algemeen hier te lande gevolgd spraakgebruik, dat *wel*dadigheid zeer bepaald van milddadigheid onderscheidt, slechts zóódanige instelling is te verstaan, alwaar door de vrijgevigheid van anderen, in de nooddruft en de meest noodige levensbehoeften van on- en minvermogenden wordt voorzien; dat daaronder dus geenszins is te begrijpen eene inrichting, alwaar aan een vijftiental dames in eene villa, fraai en weelderig ingericht, op onbekrompen voet al de geriefelijkheden eener levenswijze van welgestelde en zeer bemiddelde lieden worden verschaft.

Van des Directeurs beslissing zijn de Administrateuren der Stichting bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hier geen sprake kan zijn van *mild*dadigheid, doch van *lief*dadigheid ten opzichte van personen die dit wel het meeste noodig hebben; dat paarden en rijtuigen in dit geval geen artikelen van weelde zijn; dat met deze instelling wel degelijk in de nooddruft en de meest noodige levensbehoeften van on- en minvermogenden wordt voorzien en wel door kostelooze voeding, bewassching, kostelooze geneeskundige hulp en opneming in het ziekenhuis der instelling, en dat de De Pré Theunissenstichting eene instelling is van liefdadigheid in den waren zin des woords.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

XII. *Het beroep van E. Veltman, te Nijehaske tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haskerland dd. 20 November* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 7 Maart 1902, no. 231, afd. Handel en Nijverheid, bij een Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door E. Veltman, te Nijehaske, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Hasker-

land, dd. 20 Nov. 1901, no. VI, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij in het kadastrale perceel gemeente Nijehaske, Sectie A, no. 4415.

Bij adres, dd. 21 Oct. 1901 heeft E. Veltman bovenvermelde vergunning gevraagd aan B. en W. van Haskerland.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. van Haskerland schriftelijk bezwaren ingebracht, op grond van vrees voor gevaar voor de gezondheid der ingezetenen van Nijehaske, en waardevermindering van naburige perceelen.

Bij besluit van 20 Nov. 1901, no. VI, hebben B. en W. van Haskerland de gevraagde vergunning geweigerd; daarbij overwegende dat de slachterij zou worden uitgeoefend in een houten gebouw op het erf achter het huis Sectie A, no. 4415, en dat dit gebouw, staande in de bebouwde kom van het dorp Nijehaske, een zoo geringen omvang heeft, dat de uitoefening daarin van eene slachterij ernstigen hinder voor de omwonenden moet veroorzaken; dat voor het bloed en den afval geene behoorlijke bergplaats bij de inrichting aanwezig is en deze stoffen derhalve in de omgeving een ondragelijken stank zullen verspreiden; dat het de bedoeling is om in de inrichting talrijke stuks vee te slachten, waarvan het vleesch voor export bestemd is en de gevreesde hinder derhalve grooter zal zijn naar mate het gebruik dat van de inrichting gemaakt wordt, omvangrijker is; dat de inrichting bovendien voor de algemeene gezondheid schadelijk is te achten; dat voorts het gestalde meestal onophoudelijk loeiende slachtvee met het oog op de bouwmaterialen, waarvan de stal evenals de slachterij is samengesteld, den gevreesden hinder in erge mate zal vermeerderen.

Van dit besluit van B. en W. is Veltman tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat sedert ongeveer 5 jaar in het onderwerpelijk perceel eene slachterij met vergunning is uitgeoefend; dat de slachtplaats groot genoeg is voor zijn doel, te weten het slachten van 5 à 6 koeien per dag; dat een goede mestbak voor bloed en afval in de inrichting aanwezig is; terwijl het afval door de gemeentereiniging geregeld kan worden weggehaald; en dat het vee niet lang op stal blijft en de buren dus onmogelijk veel hinder van geloei zouden kunnen hebben.

B. en W., op dit beroep gehoord, wijzen er den Commissaris der Koningin op, dat de inrichting gelegen is midden in de bebouwde kom te Nijehaske; dat slachtplaats en stal van hout zijn opgetrokken en het geheele gebouw slechts eene oppervlakte heeft van 50 M^2.; dat, waar dagelijks 5 à 6 koeien zullen worden geslacht, de mestbak veel te klein is om het bloed en afval ook maar tijdelijk te bergen; en dat voor eenige jaren in het perceel eene slachterij is

uitgeoefend op zeer bescheiden voet, die aanleiding gaf tot rechtmatige klachten.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat wenscht de vergunning te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het slachthuis worde opgetrokken met muren ter dikte van een steen en het dak voorzien van 2 luchtkokers, 2 Meter boven den nok uitstekend en 0.30 M. vierkant;

2°. dat een gemetselde waterdichte vloer worde aangebracht;

3°. dat de muren van binnen worden bezet met verglaasde tegels;

4°. dat een gemetselde waterdichte vergaarput worde gemaakt, die door een riool in verbinding staat met het slachthuis, voor berging van vuil, bloed en spoelwater en boven zuiver gesloten;

5°. dat dagelijks na het slachten de inhoud uit den sub 4 genoemden put worde verwijderd;

6°. dat het vee niet worde gestald op het perceel, doch worde aangevoerd onmiddellijk vóór de slachting, en

7°. dat in de zomermaanden niet worde geslacht.

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

XIII. *Het beroep van M. van der Veen c. s., hoofden van openbare lagere scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 6 *December* 1901, *waarbij is goedgekeurd de verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leens.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 10 Maart 1902, no. 1737, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. van der Veen c.s., hoofden van openbare lagere scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 6 Dec. 1901, no. 81, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leens, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 23 Nov. 1901.

De gemeenteraad van Leens heeft deze jaarwedden, voor zooveel betreft de hoofden der scholen en de onderwijzers van bijstand, bepaald op het minimum, door de wet gesteld en die der onderwijzeressen van bijstand op een aanvangsjaarwedde van f 550, allen met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50.

Nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, zijn M. van den Veen en anderen — allen hoofden van openbare scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens — bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de wettelijke minima te laag zijn voor die gemeente, die bovendien in niet ongunstigen financieelen toestand verkeert, en dat zij niet in overeenstemming zijn met den arbeid die aldaar van het onderwijzend personeel wordt gevorderd.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten als hun gevoelen te kennen gegeven, dat het beroep ongegrond is en de bij de verordening vastgestelde regeling geene wijziging behoeft. Bij hun advies leggen zij een tweetal brieven over van B. en W. van Leens, waarin het beroep bestreden wordt.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den appellant Van den Veen, gedagteekend 22 Maart 1902, waarin hij onder overlegging van een viertal stukken — brieven van den districts- en den arrondissementsschoolopziener en de plaatselijke schoolcommissie — het beroep nader toelicht.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Dertiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 9 *April* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 22 Maart 1902, no. 27, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien C. G. Gelok, te IJsselmonde, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 213.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien C. G. Gelok, te IJsselmonde, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 9 Oct. 1901, no. 15 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Maart 1902, no. 23;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 19 Maart 1902, Ie afd., no. 22;

Overwegende dat, nadat genoemde Gelok pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 26 April 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts 1 jaar en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 31 Aug. 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 23 Nov. 1900, la. A, no. 1205, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 1 Nov. 1901, IIIe afd., no. 75, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant daartoe geheel in staat is en dat, al ware dit niet, in ieder geval zijne gebreken, blijkens genoemd rapport, niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 25 Maart 1902, no. 11, houdende beschikking op *het beroep van W. Breur, te Sommelsdijk, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 16 *November* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 234.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. Breur, te Sommelsdijk, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 16 November 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene smederij op een perceel grond aan de Oostzijde van den Oostelijken Achterweg, Sectie B, no. 1697;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 33;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 22 Maart 1902, La. C, afd. H. en N.;

Overwegende dat W. Breur bij adres, dd. 19 Oct. 1901, aan B. en W. van Sommelsdijk bovenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht, op grond van vrees voor gevaar van brand en hinder van geraasmakende werkzaamheden en rook;

dat B. en W. bij besluit van 16 Nov. 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond van brandgevaar, wegens de nabijheid van een schuur en mestput; van hinder voor de omwonenden wegens geraas en geklop en wegens uit den schoorsteen der smederij vallend vuil en zwart op de nabij gelegen bleekvelden en op de daken; van hinder voor de op korten afstand — 23 M. — staande gemeenteschool, waar men de ramen niet meer zal kunnen openzetten en waar het geraas storend op het onderwijs zal werken, zoodat daardoor, door gemis aan ventilatie, het onderwijs en de gezondheid der kinderen schade zal lijden;

dat W. Breur van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de tegen het verleenen der vergunning aangevoerde bezwaren zeer overdreven zijn, en door voorwaarden hadden kunnen worden ondervangen;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat, waar de ontworpen smederij van geringen omvang zal zijn, aan de bezwaren op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen, door aan de vergunning zoodanige voorwaarden te verbinden, dat het geraasmakend werk binnenshuis geschiede en dat de schoorsteen der smederij eene zekere hoogte hebbe;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Sommelsdijk, dd. 16 Nov. 1901, aan W. Breur, aldaar, en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene smederij op een perceel grond aan de Oostzijde van den Oostelijken Achterweg, Sectie B, no. 1697, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. dat bij geraasmakend werk het raam in den achtergevel van het gebouw niet mag openstaan en in geen geval zoodanig werk mag worden verricht op het open terrein, op dit oogenblik tot genoemd kadastraal perceel behoorende;

2°. dat de schoorsteen hoog moet zijn boven den vloer van het gebouwtje ten minste 7.5 M.;

met bepaling wijders dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering

van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 25 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Sommelsdijk, 19 October 1901.

Naar aanleiding van Art. 5 sub 1 der hinderniswet heb ik de eer Uw Edelachtb. te berichten dat in de inrichting vervaardigd zal worden alle smee en kachelwerk en als beweegkracht zal gebezigd worden handkracht.

Uw Ed. dw. dr.,

W. BREUR.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 25 Maart 1902, no. 11.

Mij bekend

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

P. J. VEGELIN.

Plattegrond en beschrijving.

Volgens Art. 5 der wet sub 1 genoemd de plaats waar de inrichting zal worden gevestigd:

de open erf B. no. 1697 waar de smederij zal worden gesticht is gelegen aan de Oostzijde van den Oostelijken Achterweg binnen de gemeente Sommelsdijk en grenst

ten Noorden op 0.75 M. afstand der woningen van de Wed. K. v. Bochoven;

ten Oosten aan eigen woningen en op 14.75 M. afstand van de speelplaats der O. L. school;

ten Zuiden op 5.65 M. afstand van de mestput en schuur van L. Gouswaardt; ten Westen aan den Oostelijken Achterweg der gemeente Sommelsdijk.

Sommelsdijk, 19 October 1901.

W. BREUR.

Behoort bij Koninklijk besluit van 25 Maart 1902, no. 11.

Mij bekend
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 26 Maart 1902, no. 8, houdende beschikking *op het beroep van H. Landheer te Ooltgensplaat tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 13/17 *Januari* 1902, *tot handhaving van de door den Militieraad uitgesproken aauwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Hubregt Christiaan Gerard, loteling voor de lichting van* 1902 *uit genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 225.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Landheer te Ooltgensplaat tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 13/17 Januari 1902, B, no. 35 (2e afd.), G. S., no. 32, tot handhaving van de door den Militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst bij de militie van zijn zoon Hubregt Christiaan Gerard, loteling voor de lichting van 1902 uit genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 25;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Maart 1902, no. 607, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat H. C. G. Landheer de jongste is van zeven broeders, waar-

van de oudste een plaatsvervanger heeft gesteld, de derde zijn dienst heeft vervuld en de zesde nog dient;

dat de Militieraad den loteling H. C. G. Landheer tot den dienst heeft aangewezen op grond dat de dienst van den plaatsvervanger van den oudsten broeder slechts 2½ jaar en 6 dagen geduurd had;

dat 's lotelings vader bezwaren heeft ingebracht bij Gedeputeerde Staten, daarbij aanvoerende, dat hij niet in kennis was gesteld met het feit, dat de plaatsvervanger als deserteur was afgevoerd, en daardoor geen anderen plaatsvervanger had kunnen stellen en zijn zoon ook niet door eigen dienst den diensttijd had kunnen aanvullen;

dat Gedeputeerde Staten echter bij beslissing van 13 Januari 1902, no. 32, de uitspraak van den Militieraad hebben gehandhaafd, daarbij overwegende, dat volgens het stelsel der Militiewet vóór de wijziging daarin gebracht bij de wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170), mededeeling van de afvoering van eenen plaatsvervanger meer dan één jaar na zijne inlijving onnoodig was, vermits de vervangene volgens art. 61 niet voor een nieuwen plaatsvervanger behoefde te zorgen om verder vrij te blijven van den dienst, en de broeder, wiens recht op vrijstelling wegens broederdienst door de afvoering te loor ging, eventueel zelf een plaatsvervanger kon stellen; dat, al ware in dit bijzonder geval het mededeelen van de afvoering en het aannemen van een nieuwen plaatsvervanger, zoo die was aangeboden, achteraf gezien ten gevolge van de afschaffing der plaatsvervanging van belang geweest voor den jongsten zoon, nu de derde, die een plaatsvervanger had *kunnen* stellen, zelf heeft gediend, zulks toch geen recht geeft om aan de beperkende bepalingen van art. 50 der Militiewet en art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170) betreffende den dienst die tot vrijstelling van broeders strekken kan, eene niet op eenig wettelijk voorschrift steunende uitbreiding te geven;

dat de vader des lotelings daarop bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat het niet in den geest der wet kan zijn, onschuldigen te straffen voor hetgeen buiten hun voorkennis en weten is geschied;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden uitspraak steunt, juist zijn;

Gezien de wet betrekkelijk de nationale militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit

besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 26 Maart 1902.

WILHELMINA

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 26 Maart 1902, no. 9, houdende beschikking op *het beroep van G. de Groof te Zeegehuchten, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit genoemde gemeente, samengevoegd met Geldrop, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 2 *Januari* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 226.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. de Groof, te Zeegehuchten, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, samengevoegd met Geldrop, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 2 Januari 1902, G, no. 127, 3e afd., M. S.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 26;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Maart 1902, no. 606, M., afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende dat Godefridus de Groof de jongere is van twee broeders, van wie de oudere, Hendricus de Groof, in 1897 voor de militie ingeschreven, een plaatsvervanger gesteld heeft, die, op 11 Maart 1898 ingelijfd, reeds op 5 Sept. 1898 gepasporteerd is wegens lichaamsgebreken, deels buiten den dienst, deels in doch niet door den dienst ontstaan;

dat de Militieraad hem tot den dienst heeft aangewezen en Gedeputeerde Staten diens uitspraak hebben gehandhaafd, nadat de loteling daartegen bij hen bezwaren had ingebracht;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen dat de door den plaatsvervanger vervulde dienst van vijf maanden en vijfentwintig dagen, geëindigd door ontslag wegens gebreken, hetzij buiten den dienst, hetzij in, doch niet door den dienst ontstaan, niet is zoodanige dienst van een plaatsvervanger, als volgens art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170) vrijstelling doet verleenen aan een broeder van hem die den plaatsvervanger gesteld heeft; dat, waar de juistheid van de in het overgelegde extract-stamboek vermelde reden van het ontslag van den plaatsvervanger niet wordt ontkend, er ten behoeve van uitspraak op bezwaar geen aanleiding bestaat voor nader onderzoek omtrent de vermelding dier reden in een geschrift dat volgens wettelijk voorschrift als bewijsstuk moet dienen;

dat de loteling tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons beroep heeft ingesteld en Ons verzocht heeft hem zoo mogelijk alsnog vrijstelling te verleenen wegens broederdienst;

Overwegende dat volgens art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170) 2°. *b* en *c* vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, wanneer de plaatsvervanger des broeders wegens gebreken, door den dienst bekomen, of wel na drie jaren te hebben gediend, wegens gebreken, niet door den dienst bekomen, is ontslagen;

dat de gebreken van den plaatsvervanger des ouderen broeders, blijkens zijn paspoort, niet door den dienst zijn ontstaan, en die plaatsvervanger, toen hij uit den dienst werd ontslagen, nog geen drie jaar gediend had;

dat appellant dus aan den dienst van den plaatsvervanger zijns ouderen broeders geen recht op vrijstelling kan ontleenen;

Gezien de wet betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 26 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. **van 26 Maart 1902, no. 10, houdende beschikking op** *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen amanuensis bij de scheikunde aan de Rijks-Universiteit te Leiden F. J. van der Ven.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 178.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen amanuensis bij de scheikunde aan de Rijks-Universiteit te Leiden, F. J. van der Ven;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 25 October 1901, no. 23;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Maart 1902, no. 14;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Maart 1902, no. 1631', afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Oct. 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 425, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 29 Juni 1901, no. 4391', afd. O., met ingang van 1 Oct. 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 jaren, 11 maanden en 16 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen dienst van 1 jaar, 3 maanden en 24 dagen, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren, 3 maanden en 10 dagen; dat hij, geboren 10 Febr. 1846, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat hij, uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Oct. 1896 tot 1 Oct. 1901, f 900;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aanspraak meent te hebben op een pensioen, berekend naar de artt. 3*b* en 7*b* der wet, ten bewijze waarvan belanghebbende verwijst naar eene door hem overgelegde verklaring van Dr. A. C. Harteveld te Leiden;

Overwegende dat art. 7*b* der wet van 9 Mei 1890 (Stbl. no. 78), bepalende,

dat het tot ⅘ van de middelsom der wedde verhoogd pensioen wordt toegekend onder anderen, wanneer de lichaamsgebreken, welke den ambtenaar voor de verdere waarneming van zijn ambt ongeschikt maken, het gevolg zijn van het volvoeren van diensten, waarbij gevaar te voorzien was, geenszins het oog heeft op bepaalde betrekkingen, die voor de gezondheid van den ambtenaar gevaarlijker dan andere zijn te achten, doch op bepaalde dienstverrichtingen, in welke betrekking ook, die zich hierin van andere dienstverrichtingen onderscheiden, dat bij het volvoeren er van gevaar te voorzien was;

dat toch voor hen, die sommige betrekkingen bekleeden, van bijzonder inspannenden of afmattenden aard, waarbij van de krachten des ambtenaars meer wordt vereischt dan bij andere betrekkingen het geval is, of waarbij het gestel van den ambtenaar spoediger slijt, onder anderen voor de ambtenaren, in dienst bij de Rijkstelegraaf, de bepaling is geschreven van art. 4*d* der wet, waarbij in tegenstelling van den voor andere ambtenaren bepaalden leeftijd van 65 jaren, de 55-jarige leeftijd is aangenomen;

dat voorts de bepaling van art. 7*b* der wet, volgens welke het verhoogd pensioen ook wordt toegekend wanneer de lichaamsgebreken het gevolg zijn van ongevallen bij het verrichten van diensten, waarbij geen gevaar te voorzien was, indien het ongeval niet aan de schuld of de onvoorzichtigheid van den ambtenaar is te wijten, op zoodanige gebreken doelt, waarvan het ontstaan op een bepaald tijdstip viel waar te nemen, doch niet op dezulke die van lieverlede ontstaan zijn, zij het ook dat de aan de betrekking verbonden werkzaamheden daarop in meerdere of mindere mate van invloed zijn geweest;

dat juist voor laatstbedoelde gevallen art. 3*c* in de wet is geschreven, wanneer namelijk de gebreken den ambtenaar na tienjarigen dienst voor de verdere waarneming van zijn ambt ongeschikt maken en het ontslag hem op dien grond is verleend;

dat in dezen niet is gebleken van eenige bijzondere dienstverrichting die buiten den gewonen werkkring viel van amanuensissen bij de scheikunde aan de Rijksuniversiteiten, en evenmin van eenig ongeval, waaraan adressants gebrek meer bepaaldelijk zou zijn toe te schrijven;

dat hier derhalve voor de toepassing van art. 7*b* der wet geen termen bestaan en adressants pensioen overeenkomstig het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren naar de artt. 3*c* en 9*a* en *b* behoort te worden bepaald;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen amanuensis bij de scheikunde aan de Rijks Uni-

versiteit te Leiden, F. J. van der Ven, met ingang van 1 Oct. 1901, een pensioen toe te kennen van f 425 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 26 Maart 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van G. de Graaff, hoofd der openbare lagere school te Leek, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 27 *December* 1901, *waarbij is goedgekeurd de Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 14 Maart 1902, no. 1632, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. de Graaff, hoofd der openbare lagere school te Leek, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen, dd. 27 December 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901.

Bij deze verordening is de jaarwedde van G. de Graaff voornoemd, bepaald op f 850, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50.

Nadat Gedeputeerde Staten de verordening hadden goedgekeurd, is G. de Graaff van hun besluit bij H. M. in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende dat hij verplicht is tot het geven van les in de Fransche taal gedurende drie uren per week, vallende buiten de schooluren, en dus voor de gewone schooltaak het minimum-salaris ontvangst, wat z. i. te gering is.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten als hun gevoelen te kennen gegeven, dat appellants jaarwedde billijk is geregeld. Zij leggen daarbij een schrijven over van het gemeentebestuur, waarin het beroep bestreden wordt.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, ten geleide van eenige stukken.

De APPELLANT licht zijn beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Haaksbergen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan twee besluiten van dien Raad dd.* 12 *September* 1901, *tot regeling van de jaarwedden van hoofden en onderwijzers aan de openbare scholen in zijne gemeente.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Maart 1902, no. 1972, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Haaksbergen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 19 Dec. 1901, 2e afd., no. 4759/3517, waarbij goedkeuring is onthouden aan twee besluiten van dien Raad, dd. 12 Sept. 1901, tot regeling van de jaarwedden van hoofden en onderwijzers aan de openbare scholen in zijne gemeente.

Bij deze regeling heeft de Gemeenteraad de jaarwedden van de hoofden der scholen te Honesch, Brammelo, Boekelo en Buurse en die der onderwijzers van bijstand bepaald op de minima in de wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld; met bepaling, dat de jaarwedde voor elken onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat en vóór 1 Jan. 1902 in functie is, bedragen zal na één jaar dienst f 525, na twee jaar dienst f 550, na drie jaar dienst f 575, na vier jaar dienst f 600.

Nadat de Districtsschoolopziener over de regeling was gehoord en zijne bedenkingen daartegen aan Ged. Staten had medegedeeld, heeft dat college bij besluit van 19 Dec. 1901, 2e afd., no. 4759/3517, zijne goedkeuring er aan onthouden, daarbij in hoofdzaak overwegende: dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en Haaksbergen

daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben, aan de scholen te Haaksbergen dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat zij in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen ten minste voor elke 5 dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat bij deze regeling de jaarwedden als in de kleinste plaats des lands zijn vastgesteld op de wettelijke minima; dat, al moge de regeling voor de tegenwoordige functionarissen iets gunstiger zijn, daartegen toch bezwaar moet gemaakt worden, omdat hunne salarissen na de eerste 4 jaren niet verhoogd worden vóórdat zij 20 jaren hebben gediend; dat eene bepaling volgens welke verhooging geweigerd kan worden, in strijd is met de wet, welke recht op verhoogingen verleent naar dienstjaren, en dit recht niet afhankelijk is of kan zijn van eene waardeering door den Raad; dat deze regeling van de jaarwedden van de hoofden en de onderwijzers aan de openbare scholen te Haaksbergen dus ten eenenmale onvoldoende is.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de financieele toestand van de gemeente en hare ingezetenen ongunstig is, daar de landbouwers meest allen bezwaard zijn met hypotheken op hunne erven en landerijen, en het fabriekswezen reeds geruimen tijd te wenschen overlaat, waarvan ook de neringdoenden nadeel ondervinden.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten medegedeeld, dat de gemeente Haaksbergen 5 scholen heeft: eene te Haaksbergen met p.m. 340, eene te Buurse met p.m. 120, eene te Boekelo met p.m. 100, eene te Brammelo met p.m. 75 en eene te Honesch met p.m. 70 leerlingen. Zij ontkennen dat de financieele toestand der gemeente zóó ongunstig is, als appellant dat voorstelt, en leggen een overzicht van dien toestand over. Bovendien maakt de wet de belooning van de onderwijzers niet dáárvan afhankelijk. Ook zal ten gevolge van de eigenaardige onderscheiding in de jaarwedden van onderwijzers vóór 1 Jan. 1902 en daarna aangesteld, binnen kort groote ongelijkheid heerschen; en voorts zullen — in strijd met de wet — de jaarwedden der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers niet meer dan f 600 bedragen.

Ged. Staten komen tot deze slotsommen:

1°. dat de minimumjaarwedden in de gemeente Haaksbergen niet toegelaten kunnen worden;

2°. dat in verband met de regelingen in andere gemeenten der provincie, de jaarwedden van de hoofden der scholen te Buurse, Boekelo, Brammelo en Honesch ten minste vast te stellen zijn op f 600, met verhooging van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat de jaarwedden der onderwijzers behooren te bedragen f 550, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, of nog beter, volgens de vóór 1 Januari 1902 geldende regeling zijn vast te stellen, mits de verhoogingen zoo vermeerderd worden, dat de jaarwedden na 20 jaren dienst f 750 kunnen bedragen;

4°. dat het onderwijs buiten de gewone schooluren in verhouding tot de vaste jaarwedde extra beloond worden moet;

5°. dat geen verschil in regeling bestaan mag tusschen onderwijzers vóór of na 1 Januari 1902 aangesteld.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen een adres met memorie van toelichting, gevolgd door eene nadere toelichting, namens de hoofden en onderwijzers in de gemeente Haaksbergen ingediend, ter bestrijding van hetgeen in het adres van beroep is aangevoerd.

Het beroep wordt door J. Beekmans, hoofd der school te Buurse, mede uit naam der andere onderwijzers, bestreden.

Een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur worden door hem beantwoord.

IV. *Het beroep van het Gemeentebestuur van Stratum tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 16 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Stratum.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Maart 1902, no. 1931, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Gemeentebestuur van Stratum tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 16 Jan. 1902, G, no. 127, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de

verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Stratum, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 19 October 1901.

Bij deze verordening is de jaarwedde bepaald voor het hoofd der school op f 1000 en voor de onderwijzers van bijstand op f 550, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50.

Ged. Staten hebben aan die regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging dat in deze verordening gemist wordt eene bepaling waarbij aan de onderwijzers die in het bezit zijn van eene akte voor eene vreemde taal en in die taal aan de school les geven, boven hun gewoon salaris eene belooning wordt toegekend; dat aan de openbare school in de gemeente Stratum aan twee onderwijzers is opgedragen les te geven in de Fransche taal, waarvoor zij, behalve de gewone lesuren, drie avonden in de week werkzaam zijn; dat het mitsdien billijk is, dat zij voor dezen meerderen arbeid afzonderlijk worden bezoldigd.

Het gemeentebestuur is van het besluit van Ged. Staten bij H. M. in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het salaris thans voor alle onderwijzers met f 50 boven het wettelijk minimum verhoogd is, in welk bedrag de f 50 verhooging, die reeds aan een der twee bovengenoemde onderwijzers was toegekend, geacht kan worden begrepen te zijn.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten medegedeeld, dat hun besluit genomen is geheel in overeenstemming met het advies van den Districtsschoolopziener. Huns inziens moet het beroep ongegrond worden verklaard. „De niet „goedgekeurde verordening" — schrijven zij — „heeft een algemeen karakter, „waarbij de wedden van alle onderwijzers zonder onderscheid worden gelijk „gesteld, zonder rekening te houden met de hoogere eischen, waaraan de beide „bovenbedoelde onderwijzers moeten voldoen en de meerdere dienstprestatie, „welke van hen gevorderd wordt."

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van B. M. C. J. Kessels, onderwijzer aan de openbare lagere school te Stratum, dd. 24 Maart 1902, die te kennen geeft, dat de levensstandaard aldaar ver van laag is; dat er geene gelegenheid bestaat tot het geven van privaatlessen; dat door alle onderwijzers avondschool gegeven wordt; dat twee onderwijzers, waaronder de steller der memorie, meer lesuren hebben dan de anderen ten gevolge van het door hen gegeven onderwijs in de Fransche taal; dat hem bij Raadsbesluit van 25 Febr. 1901 f 50 verhooging van jaarwedde is toegekend voor dien meerderen dienst (ten bewijze waarvan hij de

verslagen van die raadsvergadering overlegt), en dat nu bij de nieuwe regeling die verhooging wordt ingetrokken, terwijl de meerdere lesuren blijven bestaan;

2°. een adres van J. A. M. Broekman, onderwijzer te Stratum, dd. 27 Maart 1902, die verzocht, dat het besluit van den Gemeenteraad betreffende zijne jaarwedde niet worde goedgekeurd, daarbij aanvoerende, dat hij in Juni 1881 is aangesteld, met verplichte akte Fransch, op eene jaarwedde van f 600; dat bij de regeling der lessen hem werd opgelegd 3 maal in de week telkens gedurende anderhalf uur in de avondschool Fransche les te geven, waarom zijne wedde indertijd tot f 650 verhoogd is; dat hij meer dan 28 dienstjaren als onderwijzer heeft; dat hij gehuwd is.

V. *Het beroep van den Raad der gemeente Hasselt tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 9 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Hasselt.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Maart 1902, no. 1971, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Hasselt tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 9 Jan. 1902, 2e afd., no. 5406/118, waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Hasselt, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 22 October 1901.

De jaarwedden zijn door den Gemeenteraad bepaald:

a. voor de hoofden op f 750, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

b. voor de onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, op f 500 met dezelfde verhoogingen; met dien verstande, dat diegenen hunner die den rang van hoofdonderwijzer bezitten f 100 meer, en wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan vier onderwijzers, f 200 meer zullen genieten.

Ged. Staten hebben hunne goedkeuring aan de regeling onthouden, daarbij overwegende, dat voor de school te Hasselt, die door 225 kinderen bezocht wordt, de wettelijke minima niet voldoende zijn, tenzij het bezit en gebruik van bijakten in de vakken genoemd in art. 2 der wet op het Lager Onderwijs

onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt of de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de vergoeding voor de huishuur aan het hoofd zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in die gemeente een behoorlijke woning, geschikt voor het hoofd eener school, gehuurd kan worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd, en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur betaald aan het hoofd hunner school of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3 en ten minste op f 50 bepaald behoort te worden; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan volgens de nieuwe regeling genoten kan worden en hunne jaarwedden minstens voor elke 5 dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat blijkens den overgelegden staat de jaarwedde van het hoofd en de onderwijzers vóór 1 Jan. 1901 bedroegen f 970, f 650 en f 600, en de onderwijzer Weyenberg 4 Juni 1901 is aangesteld op eene jaarwedde van f 900; terwijl de huurwaarde van de woning van het hoofd voor diens pensioen berekend was op f 170; dat nu bij deze verordening de jaarwedden, de belooning voor het herhalingsonderwijs, de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op de wettelijke minima zijn bepaald en geen rekening is gehouden met het onderwijs in de talen; dat in strijd met de blijkbare bedoeling der wet ten gevolge der overgangsbepaling en het voorschrift in art. 8 de onderwijzer Weyenberg geen, en de onderwijzers die later op een hooger aanvangssalaris benoemd zouden worden, slechts voor zooverre hunne belooning niet hooger is, verhoogingen wegens dienstjaren zullen ontvangen; dat naar art. 10 de onderwijzers voor deze minima ook nog herhalingsonderwijs zullen hebben te geven tot 1 Nov. 1902; dat deze regeling ten eenenmale onvoldoende is te achten.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat Hasselt (met 2388 zielen) moet gerekend worden onder de kleine, goedkoope plaatsen des lands met lagen levensstandaard; dat 39 van de 225 scholieren uit andere gemeenten zijn, en aan de onderwijzers geen bijzondere eischen worden gesteld die een hooger aanvangssalaris zouden wettigen; dat de jaarwedden, hun toegekend, voldoende zijn; dat, wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer Weyenberg (f 900), daarbij wel degelijk rekening is gehouden met het onderwijs in de talen, en de klasse van dien onderwijzer

thans slechts 4 leerlingen telt; dat de financieele draagkracht der ingezetenen uiterst gering is, en dat de Raad reeds besloten heeft de belooning voor het herhalingsonderwijs, cursus 1901—1902, na afloop van dien cursus te zullen vaststellen.

Ged. Staten over het beroep gehoord, leggen twee adviezen over, door den Districtsschoolopziener uitgebracht, en verdedigen hun besluit tegen de bezwaren door appellant aangevoerd. Hunne slotsommen zijn:

1°. dat de minimum-jaarwedden aan een zoo groote school met uitgebreid leerplan in een stedelijke gemeente Hasselt niet toegelaten kunnen worden;

2°. dat in verband met de regelingen in andere gemeenten van de provincie de jaarwedde van het hoofd dezer school behoort te bedragen f 850, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat de jaarwedden der onderwijzers alleen belast met het onderwijs in de vakken *a*—*k* behooren vastgesteld te worden op f 550 met gelijke verhoogingen;

4°. dat de jaarwedden der onderwijzers, van wie het bezit van akten in de vakken *l*—*p* geëischt wordt, in elk geval voor hen die in de vakken *l*, *m*, *n* onderwijs hebben te geven, met f 50 per vak tot een maximum van f 100 verhoogd moeten worden;

dat voor onderwijs buiten de gewone schooluren een aan de jaarwedde evenredige belooning moet worden toegekend.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van den onderwijzer A. G. Weyenberg, dd. 19 Maart 1902, die betoogt, dat f 900 als aanvangswedde voor de betrekking die hij bekleedt te gering is;

2°. eene memorie van P. Vlugt, hoofd der openbare lagere school te Hasselt, dd. 26 Maart 1902, waarin hij de regeling door Gedeputeerde Staten te zijnen opzichte voorgesteld, verdedigt;

3°. een adres van de onderwijzers J. H. E. Ewald, C. H. W. Bekenkamp en H. Mouw en de onderwijzeres J. W. Klumper, dd. 26 Maart 1902, mede ter bestrijding van het beroep.

VI. *Het beroep van M. J. Hage c. s., onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te Numansdorp, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 7 *Januari* 1902, *waarbij de verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Numansdorp met uitzondering van art.* 6 *is goedgekeurd.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Maart 1902, no. 1973, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. J. Hage c.s., onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te Numansdorp, tegen een besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 7 Jan. 1902, no. 42, waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Numansdorp", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 31 Oct., 28 Nov. en 24 Dec. 1901, met uitzondering van art. 6 is goedgekeurd.

Bij deze regeling zijn de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs gesteld, met de vier vijfjaarlijksche verhoogingen, waarvan daar sprake is.

Ged. Staten hebben die regeling goedgekeurd.

Van die goedkeuring zijn de onderwijzer met verplichte hoofdakte M. J. Hage, de onderwijzers W. Kruithof, J. C. Bollaart, G. van Driel en A. F. B. Dulfer en de onderwijzeressen B. M. Barendregt en H. C. S. Welker bij de Koningin in beroep gekomen. Zij hebben daarbij te kennen gegeven, dat het leven te Numansdorp zeer duur is; de huishuren er buitengewoon drukkend zijn, en de onderwijzers voor voeding, kleeding, verlichting en verwarming er hooger prijzen betalen dan te Rotterdam; dat in de naburige gemeente Strijen door tusschenkomst van Ged. Staten de vijfjaarlijksche verhoogingen veranderd zijn in driejaarlijksche; dat de onderwijzers in de welvarende gemeente Numansdorp zelfs achter staan bij die der buurtscholen onder Strijen; dat de onderwijzers in de aanliggende gemeente Klaaswaal steeds f 550 als aanvangssalaris genoten hebben.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben een bericht ingewonnen van Burgemeester en Wethouders van Numansdorp, die mededeelen, dat ten gevolge der nieuwe regeling de jaarwedde van M. J. Hage van f 750 op f 900, die van W. Kruithof en B. M. Barendregt van f 500 op f 550, die van J. C. Bollaart van f 500 op f 600 en die van A. F. B. Dulfer van f 600 op f 750 gebracht zijn. Ook merken zij op, dat door den aanleg van een stoomtram te Numansdorp het verkeer belangrijk verbeterd is en de leefwijze eer voordeeliger dan duurder geworden is.

Ged. Staten wraken der appellanten beroep op de regeling in de gemeenten Strijen en Klaaswaal en merken op, dat de nieuwe verordening nu reeds eene zeer belangrijke verbetering in de jaarwedden gebracht heeft. „Aangezien",

schrijven zij — „de verhooging der Rijksbijdrage reeds nu, met inbegrip der „billijke verhooging van jaarwedde voor het hoofd der school te Middelsluis „van f 900 op f 1000, geheel voor tractementsverhoogingen moet worden aan„gewend, terwijl de Gemeente bovendien zal worden belast met de kosten „voortvloeiende uit het doen geven van herhalingsonderwijs en uit de Leer„plichtwet, vonden wij geen vrijheid eene gunstiger regeling te verlangen."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van appellanten, dd. 27 Maart 1902, die, onder overlegging van eenige stukken, hun beroep nader toelichten.

VII. *Het beroep van den Raad der gemeente Wierden tegen het besluit van Gedeputeerde van Staten Overijssel dd.* 12 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 3 *September* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding van huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers boven* 28-*jarigen leeftijd in die gemeente.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Maart 1902, no. 2003, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Wierden tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 12 Dec. 1901, 2e afd., no. 4889/3401, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 3 Sept. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding van huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd in die gemeente.

De Gemeenteraad van Wierden heeft op 3 Sept. 1901 — uit overweging, dat het hem wenschelijk voorkwam dat het maximum van de jaarwedden voor de onderwijzers, behalve wat de hoofden der scholen in het dorp Wierden en Enter betreft, voor zijne gemeente niet hooger wierd opgevoerd dan bij art. 26 der wet tot regeling van het lager onderwijs is voorgeschreven, doch dat het tevens in het belang van het onderwijs was te achten, dat de regeling, in 1894 door den Raad vastgesteld en door Ged. Staten goedgekeurd, gedeeltelijk in *deze* regeling wierd opgenomen — besloten, de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven

vast te stellen als volgt: *a.* het hoofd der school in het dorp Wierden, bij aanstelling f 1000, met vrije woning en tuin, na 5-jarigen dienst als hoofd eener school f 1050, na 10-jarigen dienst f 1100; *b.* het hoofd der school te Enter bij aanstelling f 900 (met f 150 vergoeding voor huishuur), na 5-jarigen dienst als hoofd eener school f 950, na 10-jarigen dienst f 1000; *c.* de hoofden der scholen te Notter, Hooge Hexel en IJpelo, behalve vrije woning en tuin, f 750 (bij minder dan 5), f 800 (bij 5 tot 10), f 850 (bij 10 tot 15), f 900 (bij 15 tot 20), f 950 (bij 20 en meer dienstjaren); *d.* de onderwijzers bij aanstelling f 500; welke wedde voor elk vol jaar in of buiten de gemeente bij het openbaar of bijzonder onderwijs doorgebracht, gedurende 4 achtereenvolgende jaren — na gebleken ijver en geschiktheid — met f 25 verhoogd wordt; voorts bij meer dan 5, doch minder dan 15 dienstjaren, op f 600 blijft; bij 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren, op f 650, bij 20 en meer dienstjaren op f 700 gebracht wordt; en bij het verkrijgen of bezitten van de hoofdakte met f 100 wordt verhoogd; *e.* de onderwijzers die den leeftijd van 23 jaar voltooid hebben en volgens art. 24 der wet moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, genieten f 200 meer dan die hiervóór genoemd; *f* elk mannelijk onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat, geniet, indien hij gehuwd is en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, eene tegemoetkoming in de huishuur ten bedrage van f 50, die hij als weduwnaar blijft behouden, mits hij een eigen huishouden heeft; *g.* de onderwijzeres, mej. H. J. G. Aalbers, behoudt hare jaarwedde van f 625 totdat zij wegens het aantal dienstjaren recht op verhooging verkrijgt volgens deze regeling, en *h.* de onderwijzer L. Stevens, thans weduwnaar, geniet in de tegemoetkoming voor huishuur, zoolang hij een eigen huishouding heeft.

Ged. Staten hebben den Districtsschoolopziener gehoord, en, nadat zij van diens bezwaren hadden kennis genomen, aan de regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging, dat de bij artikel 26 der wet op het L. O. gestelde minima voor de jaarwedden der onderwijzers slechts toegepast kunnen worden in de allerkleinste, goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt; dat de gemeente Wierden, met eene bevolking van ruim 6500 zielen en met 5 scholen, op 15 Jan. bezocht door 372, 151, 146, 74 en 49 leerlingen, daartoe niet gerekend mag worden; dat een salaris voor hoofden met minder dan 5 dienstjaren van f 750 en voor onderwijzers met minder dan 5 dienstjaren van f 500, in die gemeente slechts voldoende zijn, wanneer extra belooningen voor bijakten worden toegekend of wel de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd, des dat met uitzondering van de eerste 3 jaren steeds meer dan de wettelijke minima genoten

kan worden; dat de voor elke gemeente vast te stellen minima der jaarwedden bij minder dan 5 jaren dienst, behooren verhoogd te worden met f 50 voor elke 5 jaren dienst, overeenkomstig het bepaalde bij art. 26 der wet op het lager onderwijs; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd behoort geregeld te worden in verband met de vergoeding voor huishuur aan het hoofd hunner school betaald of met de huurwaarde waarop diens woning voor het pensioen werd aangeslagen, en wel in de verhouding van 1 tot 3; dat het hoofd van de school te Wierden is aangesteld op eene jaarwedde van f 1000, die der school te Enter op f 900, terwijl de school te Notter door evenveel leerlingen wordt bezocht als de school te Enter; dat voorts aan mej. Aalbers een persoonlijke toelage wegens bijzondere verdiensten is toegekend, welke haar door een nieuwe regeling niet ontnomen mag worden; dat dienvolgens, tenzij extra-belooningen voor het bezit van bijakten worden toegekend of de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter aantal worden toegelegd, de jaarwedden bij minder dan 5 jaren dienst billijkerwijze te bepalen zijn: voor het hoofd der school te Wierden op f 1000, voor de hoofden der scholen te Enter en te Notter op f 900, voor de hoofden der scholen te Hoog Hexel en IJpelo op f 800, voor de onderwijzers op f 550; met ten minste 4 verhoogingen van f 50 elk voor iedere 5 jaren dienst, overeenkomstig art. 26 der wet op het lager onderwijs, terwijl mej. Aalbers bovendien een extra toelage van f 25 behoort te genieten; dat volgens de regeling van den gemeenteraad de belooning der hoofden en onderwijzers wel aanvankelijk iets gunstiger, maar na 10 jaren dienst geheel gelijk aan de wettelijke minima zal zijn; dat uit de verordening niet duidelijk blijkt, hoe de eerste verhoogingen van de jaarwedden der onderwijzers toegepast zullen worden, wanneer een onderwijzer bij zijne aanstelling meer dan 2 of 3 dienstjaren heeft en de verhoogingen niet van gebleken geschiktheid, maar van het aantal dienstjaren afhankelijk moeten zijn; dat mej. Aalbers volgens deze regeling hare extra toelage van f 25 na verloop van eenige jaren zal verliezen; dat betwijfeld wordt, of te Wierden voor f 150 eene behoorlijke woning te huren is; dat derhalve eene regeling, zooals die bij besluit van den Raad der gemeente Wierden werd vastgesteld, niet voldoende is.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat Wierden — eene gewone plattelandsgemeente — nu reeds door de kosten van het onderwijs wordt bezwaard; dat voor het hoofd der school te Wierden eene jaarwedde van f 1000 (na 10 jaren dienst f 1100), met vrije woning en tuin, ruim voldoende is; dat ook aan de hoofden der andere scholen eene voldoende jaarwedde is toegekend, en dat mede bij de rege-

ling van de jaarwedden der onderwijzers van bijstand de billijkheid is betracht, waarbij appellant o. a. mededeelt, dat mej. Aalbers wegens langdurigen dienst enkele jaren vroeger verhooging ontvangen heeft, waarop nu alle onderwijzers, wanneer zij in de termen vallen, recht hebben.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten appellants bezwaren wederlegd, daarbij te kennen gevende, dat, nu blijkt dat aan mej. Aalbers de verhooging van f 25 is toegekend wegens hare vele dienstjaren, en daarvoor thans eene andere regeling in de plaats is getreden, hun bezwaar te dier zake vervalt.

De slotsommen van Ged. Staten zijn:

1°. dat de minimum-jaarwedden in de gemeente Wierden niet toelaatbaar zijn;

2° dat in verband met de regelingen in andere gemeenten der provincie, de jaarwedden van de hoofden der scholen te Wierden, Enter, Notter, Hooge Hexel en IJpelo, respectievelijk vast te stellen zijn op f 1000, f 900, f 850, f 800 en f 800, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat de jaarwedden der onderwijzers te bepalen zijn op f 500 met 4 jaarlijksche verhoogingen van f 25 elk, en voorts tot 20 dienstjaren zoodanig te verhoogen zijn, dat na 20 dienstjaren f 750 genoten wordt, of wel op f 550 met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

4°. dat de jaarwedden der onderwijzers die buiten de gewone schooluren belast zijn met het onderwijs in de vakken *k*—*r*bis, verhoogd worden naar gelang van het aantal te geven lesuren en in verhouding tot hunne gewone jaarwedde;

5°. dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de school te Wierden moet worden bepaald op f 65, voor de andere scholen op f 50;

6°. dat de vergoeding voor huishuur, zoo geen vrije woning verschaft kan worden, voor Wierden moet bedragen f 200, voor de andere scholen f 150.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een zevental adressen ontvangen van hoofden van scholen en onderwijzers in de gemeente Wierden, ter bestrijding van het raadsbesluit.

VIII. *Het beroep van den Raad der gemeente IJsselmuiden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *December* 1901 *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente IJsselmuiden alsmede van de hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur".*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnen-

landsche Zaken met een schrijven van 17 Maart 1902, no. 2004, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente IJsselmuiden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, dd. 19 December 1901, 2e afd., no. 5049/3521, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente IJsselmuiden, alsmede van de hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 12 October 1901.

De jaarwedden zijn door den Gemeenteraad gesteld op de wettelijke minima, terwijl de vergoeding voor huishuur voor het hoofd eener school op f 200 en de tegemoetkoming in de huishuur voor elk der mannelijke onderwijzers van bijstand, die den leeftijd van 28 jaren bereikt hebben en gehuwd of weduwnaar zijn, op f 50 bepaald is.

Gedeputeerde Staten hebben aan de regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en IJsselmuiden daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan 5 dienstjaren hebben, aan de school te IJsselmuiden dan ook slechts genoegen kan genomen worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis, extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de voor deze gemeente vast te stellen aanvangsjaarwedden voor ten minste elke 5 jaren dienst verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente IJsselmuiden eene behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28 jaren, en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding tot de vergoeding voor huishuur, aan het hoofd hunner school betaald of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van het pensioen werd aangeslagen, behoort te staan als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat hunne belooning in geen geval

minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen ten minste voor elke vijf dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat bijaldien door deze gemeente geen extra belooningen worden toegekend voor het bezit van bijakten, een aanvangsjaarwedde van f 900 met 4 verhoogingen van f 50 voor 3, 7, 12 en 17 jaar voor het hoofd eener zoo groote school als die te IJsselmuiden, in verband met de levensomstandigheden in die gemeente, niet te hoog geacht kan worden, en evenmin een salaris van f 550 met gelijke verhoogingen voor de onderwijzers; dat het benuttigen van bijakten in de vakken onder *j*, *k*, *l*, *m* en *n* genoemd, extra beloond behoort te worden; dat bij deze verordening de jaarwedden der hoofden en onderwijzers op de wettelijke minima zijn vastgesteld en geene belooningen noch voor het bezit, noch voor het gebruik binnen of buiten de gewone schooluren van bijakten zijn toegelegd; dat de vergoeding der huishuur wordt bepaald op f 200 en de tegemoetkoming daarin aan de gehuwde onderwijzers boven 28 jaren op f 50, terwijl toch naar de meening van B. en W. de huurwaarde voor het hoofd der school voor diens pensioen behoort aangeslagen te worden op f 250; dat deze regeling derhalve ten eenenmale onvoldoende is.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de uitgaven van de gemeente voor het lager onderwijs nu reeds bijzonder hoog zijn; dat het hoofd der school te IJsselmuiden eene verhooging van jaarwedde van f 150 genieten zal en bovendien een bijzonder mooie woning met tuin heeft; dat bij het bouwen van die woning er over gedacht is een gedeelte daarvan te bestemmen tot raadkamer, maar dit plan niet ten uitvoer is gebracht, en dat dit de reden is, waarom B. en W. aan Ged. Staten hebben voorgesteld, de huurwaarde van de woning voor het pensioen van het hoofd der school te bepalen op f 250; dat het leven te IJsselmuiden niet duur is; dat twee der onderwijzers, evenals hunne ambtgenooten uit de gemeenten Wilsum en Kamperveen, te Kampen wonen, waarvan een bij zijne ouders; dat de onderwijzeres gehuwd is met een onderwijzer der gemeente Kampen, terwijl zij samen in de gemeente IJsselmuiden wonen; dat die onderwijzeres geen onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren geeft; dat van de twee onderwijzers die te Kampen wonen, één gehuwd is, die een pensioen geniet als onderwijzer in Nederlandsch-Indië van f 247.50 's jaars, eene ruime woning met tuin bewoont, onmiddellijk naast de school en daarvoor f 130 per jaar huur betaalt, zoodat eene tegemoetkoming van f 50 den Raad ruim voldoende voorkomt.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten medegedeeld, dat IJsselmuiden slechts ééne school heeft, bezocht door p.m. 272 leerlingen; dat de levensstand-

aard er weinig verschilt van dien te Kampen, en de gemeentefinanciën niet zoo ongunstig zijn als appellant dat voorstelt; terwijl bovendien de wet de belooning der onderwijzers daarvan niet afhankelijk maakt.

De slotsom van Ged. Staten is:

1°. dat de minimum salarissen te IJsselmuiden wegens de nabijheid van Kampen niet toegelaten kunnen worden;

2°. dat de jaarwedden van het hoofd op f 900 en die der onderwijzers aldaar te bepalen zijn op f 550, alles met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat voor onderwijs buiten de gewone schooluren een vergoeding betaald moet worden in verhouding tot de jaarwedde en het aantal lesuren;

4°. dat de vergoeding voor huishuur bepaald moet blijven op f 200 en de tegemoetkoming moet zijn ⅓ van dat bedrag, dus f 65.

Ged. Staten leggen een bericht over van den Districtsschoolopziener, die zich ook niet met het raadsbesluit vereenigen kan.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen een schrijven van de onderwijzers en de onderwijzeres van bijstand aan deze school, dd. 27 Maart 1902, die betoogen:

1°. dat onder alle dorpen die Kampen omringen, er niet één is, dat de draagkracht van IJsselmuiden heeft;

2°. dat het leven te IJsselmuiden niet zoo goedkoop is;

3°. dat in het naburige Kampen een onderwijzer, zonder verplichte hoofdakte, het kan brengen tot ten minste f 1125, in IJsselmuiden slechts tot f 850 (het wettelijk maximum).

Voorts treden zij in eene weerlegging van hetgeen de Raad in zijn adres van beroep ten aanzien van hen in het bijzonder heeft aangevoerd.

Eindelijk betoogen zij, dat f 50 voor de tegemoetkoming in de huishuur een te gering bedrag is.

Voorts is bij de Afdeeling nog ingekomen een schrijven van A. W. Ravenhout, hoofd der openbare lagere school te IJsselmuiden, dd. 31 Maart 1902, die het beroep bestrijdt.

IX. *Het beroep van de firma W. A. Scholten, te Groningen, tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van Drenthe dd.* 10 *en* 17 *Januari* 1902 *in zake vergunningen tot vervening in het Barger Oosterveen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Water-

staat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 14 Maart 1902, no. 183, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma W. A. Scholten, te Groningen, tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 10 en 17 Jan. 1902, nos. 76, 77 en 52, in zake vergunningen tot vervening in het Barger-Oosterveen.

De bezwaren van appellante zijn gericht tegen de in die besluiten gestelde voorwaarden, vooral wat betreft de breedte waarover het grauwveen tot volle diepte mag worden vergraven, door welke voorwaarden zij zich in hare turfstrooisel-industrie benadeeld acht.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat dit geheel van denzelfden aard is als dat waarop hun schrijven van 31 Jan. 1902, no. 42, betrekking heeft. Onder verwijzing naar dien brief en op grond der motieven daarin vervat, meenen zij alzoo — onder opmerking dat van hunne gewraakte besluiten geen publiceering overeenkomstig de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113), in verband met het provinciaal reglement op de verveningen in Drenthe (Prov. Blad no. 32 van 1900) heeft plaats gehad — den Minister in overweging te mogen geven, het bij H. M. de Koningin daarheen te leiden, dat de adresseerende firma in haar beroep niet-ontvankelijk verklaard worde.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van de appellante, gedagteekend 1 April 1902, tot toelichting van het beroep, met een drietal bijlagen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Veertiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 16 *April* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 2 April 1902, no. 22, houdende beschikking op *het beroep van het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 3 *Augustus* 1901, *op zijn verzoek om het perceel Wijk A. no.* 47 *te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 231.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Roomsch-Katholiek Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als administrateur van het Roomsch-Katholiek Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 3 Aug. 1901, afd. Dir.

Bel., no. 1047*a*, op zijn verzoek om het perceel Wijk A, no. 47, te Wijk-bij-Duurstede, in zijn geheel te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 30;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Maart 1902, no. 66, Directe Belastingen;

Overwegende dat de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen op 5 Aug. 1901 door den tegenwoordigen appellant is ontvangen;

dat het adres van beroep eerst op 3 Nov. 1901 bij Ons is ingekomen;

dat appellant dus den termijn van dertig dagen, gesteld in art. 2 van het Koninklijk besluit van 16 Dec. 1896 (Stbl. no. 223) heeft overschreden;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) en het Koninklijk besluit van 16 Dec. 1896 (Stbl. no. 223);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 2 April 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 5 April 1902, no. 24, houdende beschikking op *het beroep van M. van Els, te Mill, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Mill en St. Hubert dd.* 4 *October* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting eener leerlooierij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 253.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. van Els, te Mill, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Mill en St. Hubert, dd. 4 October 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting eener leerlooierij op het perceel, kadastraal bekend Sectie G, no. 447;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 42;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 April 1902, no. 295, afd. H. en N.;

Overwegende dat M. van Els bij zijn verzoek om vergunning niet heeft overgelegd een uittreksel uit de kadastrale leggers, aanduidende de R.-K. Kerk, de openbare school en de bijzondere school, binnen een kring van 200 Meter van het voor de leerlooierij bestemde lokaal gelegen;

dat het gebiedend voorschrift van art. 5, sub 3°., der Hinderwet, derhalve in casu niet is nageleefd, en B. en W. op de stukken, zooals die hun waren overgelegd, geene beslissing hadden mogen nemen;

Gezien evengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van B. en W. van Mill en St. Hubert te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 April 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 5 April 1902, no. 25, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging „Prins Hendrik" te Veenendaal tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Renswoude dd.* 21 *Nov.* 1901 *waarbij aan genoemd Bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 257.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging „Prins Hendrik" te Veenendaal, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Renswoude, dd. 21 Nov. 1901, waarbij aan genoemd bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 35;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 April 1902, no. 296, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat bij het verzoek aan B. en W. van Renswoude om vergunning tot oprichting van bovenvermelde schietbaan, eene plattegrondteekening is overgelegd op eene schaal van 1 op 2500, in stede van, naar luid van het uitdrukkelijk voorschrift van art. 5, sub 2°., der Hinderwet, „op eene schaal van minstens één op tweehonderdvijftig";

dat mede die plattegrondteekening niet aanduidt, gelijk de wet vordert, de uit- en inwendige samenstelling der inrichting en toebehooren, en derhalve ook de aard van de inrichting niet behoorlijk kan worden beoordeeld;

dat B. en W. mitsdien op het verzoek, zooals het hun was gedaan, geene beschikking hadden mogen nemen, en deze dus vernietigd behoort te worden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van B. en W. van Renswoude, dd. 21 Nov. 1901, waarvan beroep, te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 April 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der Gemeente Gameren tegen het besluit van Gedeputeerden Staten van Gelderland dd.* 21 *Jan.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de Gemeente Gameren voor zooveel betreft de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school te Gameren.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Maart 1902, no. 2021, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Gemeenteraad van Gameren tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 21 Jan. 1902, no. 112, waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Gameren", vastgesteld in de raadsvergaderingen van 14 Nov. en 21 Dec. 1901, voor zooveel de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school te Gameren bij die verordening is geregeld.

De Gemeenteraad heeft de jaarwedde van het hoofd dier school bepaald op het wettelijk minimum en heeft daarin volhard, niettegenstaande de door Ged. Staten daartegen gemaakte bedenkingen.

Ged. Staten hebben overwogen, dat de school te Gameren in Augustus 1901 door 200 kinderen bezocht werd, terwijl die te Nieuwaal op 31 Dec. 1900 slechts 81 leerlingen telde; dat het niet ter zake afdoet dat het hoofd der school te Gameren nog uit anderen hoofde bijverdienste geniet, en dat ook bij het regelen van de bezoldiging, in verband met datgene dat van den functionaris gevorderd wordt, de geldmiddelen der gemeente buiten aanmerking moeten blijven.

In beroep heeft de Gemeenteraad aangevoerd, dat de taak van het hoofd der school te Gameren minder zwaar is dan die van het hoofd der school te Nieuwaal, en de levensstandaard in beide plaatsen dezelfde is.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat hun bezwaar zijn grond heeft niet in verschil van levensstandaard, maar in de grootte van de school te Gameren. Huns inziens neemt met den omvang van de school tevens de werkkring en de verantwoordelijkheid van het hoofd toe; welke gedachte — blijkens de Memorie van Toelichting — ook aan art. 45 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs ten grondslag ligt. Zij geven den Minister in overweging, te bevorderen dat de jaarwedde van het hoofd der

school te Gameren worde vastgesteld op telkens f 100 boven de wettelijke minimum-bedragen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven van B. en W. van Gameren ontvangen, gedagteekend 2 April 1902, ten geleide van een nadere memorie, waarin zij de opmerking maken, „dat de verwijzing naar art. 45 in „zich sluit eene versterking van het door den Raad ingenomen standpunt."

„Het artikel", — schrijven B. en W. — „kent voor de Rijksbijdrage in de „jaarwedden van de schoolhoofden slechts 3 categoriën van scholen, afhan-„kelijk van het getal leerlingen of den omvang der school.

„In de eerste categorie, met 100 en minder leerlingen en eene bijdrage van „f 360, vallen de beide scholen te Gameren en Nieuwaal, waaraan op 15 Jan. „van het loopende jaar als werkelijk schoolgaande bekend stonden respectie-„velijk 192 en 82 leerlingen.

„Waar nu de wet zelve de grenzen van omvangrijkheid der scholen aangeeft „en hiervan de Rijksbijdrage afhankelijk stelt, kan er in het verschil van het „aantal leerlingen voor den Raad geen motief liggen om binnen *bovenbedoelde* „grenzen, het hoofd der school te Gameren eene hoogere jaarwedde toe te „kennen dan aan zijn ambtgenoot te Nieuwaal."

De Burgemeester van Gameren, de heer J. DE RIDDER, licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Krommenie tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland dd.* 15 *Januari* 1902, *waarbij de begrooting dier gemeente voor* 1902 *na wijziging is goedgekeurd.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Maart 1902, no. 2091, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Krommenie tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 15 Jan. 1902, no. 3, waarbij de begrooting dier gemeente voor 1902 na wijziging is goedgekeurd.

Bij besluit van 15 Jan. 1902, no. 3, besloten Ged. Staten van Noord-Holland:

I. den post volgn. 78 der begrooting van de gemeente Krommenie voor het jaar 1902 te verhoogen met f 500, het bedrag der jaarwedde voor een tweeden veldwachter voldoende geacht, en dus een post vast te stellen op f 1100;

II. den post volgn. 83: „Kleeding en uitrusting van agenten van politie en veldwachters" te verhoogen met f 80, noodig geacht voor de kleeding en uitrusting van een tweeden veldwachter, en dus vast te stellen op f 155;

III. in verband met de besluiten sub I en II, den post hoofdstuk XII art. 1, „Onvoorziene Uitgaven", volgn. 134, dientengevolge te verlagen met f 580, en aldus vast te stellen op f 311.56½;

IV. de eindcijfers van de hoofdstukken der begrooting IV en XII de daardoor noodig geworden wijzigingen te doen ondergaan;

V. de aldus gewijzigde begrooting der gemeente Krommenie voor het jaar 1902 goed te keuren.

Ged. Staten overwogen daarbij, dat op de begrooting van de gemeente Krommenie voor 1902, zooals deze door den gemeenteraad den 15 Oct. 1901 vastgesteld en den 11den Dec. daaraanvolgende gewijzigd is, onder volgnummer 78 is uitgetrokken eene som van f 600 voor jaarwedde van één veldwachter, en onder 83 eene som van f 75 voor diens kleeding en uitrusting; dat het den Commissaris der Koningin, in overleg met den burgemeester, noodzakelijk is voorgekomen aldaar een tweeden veldwachter aan te stellen; dat Ged. Staten daarop den gemeenteraad hebben uitgenoodigd de bovengenoemde posten, volgnummers 78 en 93, te doen verhoogen met zoodanig bedrag, dat daaruit de jaarwedde, benevens de kosten van kleeding en uitrusting van een tweeden veldwachter zouden kunnen betaald worden; dat de gemeenteraad besloten heeft aan deze uitnoodiging niet te voldoen, en beide posten op het genoemde bedrag heeft gehandhaafd; dat het geval in art. 212, 1ste lid, der Gemeentewet bedoeld, zich dus voordoet, en dat de aldaar bedoelde voorziening behoort te worden getroffen, en dat de plaatselijke inkomsten toereikende zijn om de bedoelde uitgaaf te dekken.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Krommenie tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, wijzen er den Minister op, dat appellants bezwaar niet zoo zeer gericht is tegen het formeel door hen genomen besluit, als wel tegen de motieven, die er aanleiding toe moesten geven; dat appellant n.m. de aanstelling van een 2den veldwachter, waardoor de wijziging der begrooting noodzakelijk zou worden, onnoodig en overbodig acht; en dat de beslissing dier vraag intusschen lag buiten den kring hunner bevoegdheid; dat overmits de Commissaris der Koningin hun mededeelde, dat hij, na overleg

met den Burgemeester, de aanstelling van een tweeden veldwachter noodig oordeelde, de daarvoor noodige gelden krachtens art. 205 der Gemeentewet op de begrooting moesten worden gebracht.

Ten slotte verwijzen Ged. Staten naar de Koninklijke besluiten van 24 Juni 1878, no. 24, en 27 Febr. 1895, no. 53.

Het raadslid W. M. VAN VLIET licht als gemachtigde van appellant het beroep toe.

IV. *Het beroep van de Kerkvoogdij der Nederd. Herv. Gemeente te Groot-Ammers tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 12 *Dec.* 1901 *waarbij aan I. de Stigter vergunning is verleend tot oprichting van eene malerij van koren en aanverwante artikelen gedreven door een petroleummotor.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 21 Maart 1902, no. 251, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Kerkvoogdij der Nederd. Hervormde Gemeente te Groot-Ammers, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 12 Dec. 1901, waarbij aan I. de Stigter vergunning is verleend tot oprichting van eene malerij van koren en aanverwante artikelen, gedreven door een petroleummotor.

Gedeputeerde Staten, op dit beroep gehoord, wijzen er den Minister op, dat wel bij exploit aan den verzoeker van het ingesteld beroep is kennis gegeven, maar eerst op 17 Febr. 1902, alzoo geruimen tijd nadat de termijn van beroep was verstreken; zij adviseeren mitsdien tot niet-ontvankelijk-verklaring van appellante.

Mr. J. M. RENS, advocaat te Dordrecht, licht als gemachtigde van appellante — die z. i. wel degelijk ontvankelijk is — het beroep toe, dat door I. DE STIGTER en C. DE STIGTER, alsook door den BURGEMEESTER bestreden en door den predikant W. BIESHAAR verdedigd wordt.

Na repliek en dupliek beantwoorden Mr. J. M. RENS en W. BIESHAAR eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *Het beroep van de Afdeeling Culemborg en omstreken van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland*

dd. 24 *Dec.* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente te Culemborg dd.* 20 *Nov.* 1901, *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen aan de gemeentescholen nos.* 1 *en* 2.

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Maart 1902, no. 2022, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Afdeeling Culemborg en omstreken van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 24 Dec. 1901, no. 104, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Culemborg, dd. 20 Nov. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen aan de gemeentescholen nos. 1 en 2.

Die goedkeuring is verleend niettegenstaande de daartegen door de tegenwoordige appellante aangevoerde bezwaren.

In beroep wordt aan H. M. verzocht de regeling alsnog te wijzigen overeenkomstig het verlangen van appellante.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, geven te kennen, dat huns inziens appellante niet-ontvankelijk moet worden verklaard, èn omdat appellante geen *eigen persoonlijk* belang bij de zaak heeft (verg. Kon. besluit van 28 Jan. 1896 no. 6), èn omdat het beroep niet tijdig is ingesteld.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie van de appellante ontvangen — gedagteekend 3 April 1902 — waarin het beroep nader wordt toegelicht en betoogd wordt dat het tijdig ingesteld is.

VI. *Het beroep van A. M. Ebeling, te 's-Hertogenbosch, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 20 *Febr.* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent A. Müller gedaan.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Maart 1902, no. 617 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Antonius Martinus Ebeling, te 's-Hertogenbosch, vader van den loteling Charles Joseph, van de lichting der nationale militie van 1902 uit die gemeente, tegen eene uitspraak

van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 22, 3e afd., ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) omtrent Anton Müller gedaan.

Anton Müller, geboren te 's-Hertogenbosch op 29 April 1882, is de derde uit een gezin van drie broeders, waarvan de oudste nog in dienst is en de tweede — in 1898 ingeschreven, hoewel hij de Engelsche nationaliteit bezat — is vrijgesteld wegens broederdienst.

Daar zijne aangifte ter inschrijving verzuimd was, hebben Ged. Staten te zijnen aanzien art. 147 der Militiewet van 1901 toegepast, en hem op grond van art. 48, 1°., dier wet, vrijgesteld wegens broederdienst.

Zij hebben daarbij in hoofdzaak overwogen, dat Anton Müller — die op grond van art. 48, art. 49, eerste lid, en art. 5 sub 1°. der Militiewet van 1861, onder de werking dier wet vrijstelling van dienst zou hebben kunnen erlangen — ook volgens art. 47 der Militiewet van 1901 recht op vrijstelling heeft, vermits de woorden, in het derde lid van dat artikel voorkomende: „en uit dezen hoofde niet voor de militie werden ingeschreven", niet in een anderen zin zijn op te vatten, dan als beteekenende, dat volgens de wet die inschrijving voor de militie niet moest geschieden, zoodat de tweede broeder niet behoort te worden medegerekend, en Anton Müller beschouwd moet worden als de jongere van twee broeders, van wie de oudere nog in dienst is.

Van deze uitspraak is A. M. Ebeling, vader van den loteling Ch. J. Ebeling, bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat Anton Müller, als de derde van drie broeders, van wie slechts één gediend heeft, volgens de Militiewet van 1901 tot den dienst had moeten zijn aangewezen.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin aangedrongen op handhaving van de bestreden uitspraak.

VII. *Het beroep van H. van Stuyvenberg te 's-Hertogenbosch, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 20 *Febr.* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent hem gedaan.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Maart 1902, no. 618, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Hendrikus van Stuyvenberg, te 's-Hertogenbosch, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 135, 3e afd., M. S., ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) omtrent hem gedaan.

Hendrikus van Stuyvenberg is op 8 Sept. 1882 te Hedel geboren.

Ged. Staten hebben op hem bovengenoemd wetsartikel toegepast en hem tot den dienst aangewezen. Zij hebben daarbij overwogen, dat volgens art. 15, eerste lid, en art. 22 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), laatstvermeld artikel, zooals dit tijdelijk is gewijzigd door de wetten van 4 April 1892 (Stbl. no. 56) en 31 Dec. 1897 (Stbl. no. 288), de aangifte ter inschrijving voor de nationale militie, lichting 1902, had kunnen geschieden van 1 Jan. 1901 tot en met 31 Aug. 1901, alzoo van den 1 Januari van het jaar volgende op dat waarin hij het 18de levensjaar volbracht, tot 31 Augustus d.a.v.; dat verzuim van de aangifte alzoo valt in den tijd aangeduid in het eerste lid van art. 16 of in art. 20 der Militiewet 1901 en daarom op het gepleegde verzuim van toepassing zijn geacht de regelen gegeven bij art. 147 en vlg. der Militiewet 1901 ten aanzien van verzuim van aangifte ter inschrijving in den hier genoemden tijd; dat bij onderzoek gebleken is, dat de vader van H. van Stuyvenberg voor 5 jaren, toen hij woonplaats had te 's-Hertogenbosch, de echtelijke woning heimelijk heeft verlaten en dat men nimmer iets meer van hem vernomen heeft; dat de vader alzoo niet blijkt van woonplaats te zijn veranderd in den zin van de artt. 75 en 76 van het Burgerlijk Wetboek; dat hij mitsdien als Rijksingezetene was te beschouwen in den zin van art. 15, tweede lid, sub 1°. der genoemde wet van 19 Aug. 1861; dat de zoon daarom volgens die bepaling voor ingezeten werd gehouden en dat hij wegens het bepaalde in art. 16, sub 3°, dier wet in de gemeente 's-Hertogenbosch, waar hij zijne werkelijke woonplaats had, moest zijn ingeschreven.

Van deze uitspraak is H. van Stuyvenberg bij de Koningin in beroep gekomen, aanvoerende, dat, naar zijne meening, voor toepassing van art. 147 en vlg. der Militiewet 1901 verzuim van aangifte ter inschrijving als door *deze wet* gevorderd, moet zijn gepleegd, alsook dat, zoo hij werd ingelijfd, niet zou gehandeld worden overeenkomstig het hoofdbeginsel in art. 1 der wet uitgesproken, waarin wordt gezegd, dat de militie wordt samengesteld door loting uit hen die voor de lichting van het volgend jaar of krachtens art. 18 voor die lichting zijn ingeschreven.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin te kennen gegeven, dat hij zich vereenigt met de uitspraak van Ged. Staten.

VIII. *Het beroep van A. Veraart, te Hoeven, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op* 27 *Febr.* 1902 *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent hem gedaan.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Maart 1902, no. 619 M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Adriaan Veraart, te Hoeven, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 27 Febr. 1902, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901), omtrent hem gedaan.

Bij die uitspraak, mondeling gedaan, is A. Veraart, geboren te Hoeven op 1 Juli 1882, tot den dienst aangewezen, als de derde van drie broeders, van wie alleen de oudste gediend heeft.

Bij de Koningin in beroep gekomen, geeft Veraart te kennen, dat hij in Januari 1901 onwetende verzuimd heeft zich ter inschrijving voor de nationale militie aan te geven; dat dit verzuim door hem eerst werd ontdekt, toen hij zich in Januari dezes jaars ter inschrijving voor de militie aanmeldde; dat hij zich niet vereenigen kan met de uitspraak van Ged .Staten, daar hij zoowel ten tijde van zijn verzuim als nu nog, de jongste is uit een gezin van 3 zonen en hij recht meent te hebben op vrijstelling wegens den dienst van zijn oudsten broeder, volgens het bepaalde in het eerste lid van art. 49 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72); dat Ged. Staten hem blijkbaar hebben beschouwd, als zijnde in verzuim geweest in den tijd in het eerste lid van art. 16 of in art. 20 der Militiewet 1901 aangeduid en om die reden art. 147 *dier* wet op hem hebben toegepast, welk artikel van verzuim *in dien tijd* spreekt; dat hij echter meent, dat voor toepassing van art. 147 ook een verzuim moest gepleegd zijn van aangifte als bedoeld in de artt. 16 of 20 dier wet; dat hier echter niet zoodanig verzuim is gepleegd, maar een verzuim van de aangifte, voorgeschreven bij de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72); dat hij meent, dat door de toepassing van art. 147 niet gehandeld is overeenkomstig art. 1 der Militiewet 1901, dat geen samenstelling voor de militie kent, dan te beginnen met de lichting 1903; terwijl hij wegens de uitspraak van Gedeputeerde Staten zou zijn in te lijven voor de lichting van 1902.

Daar niets meer aan de orde is wordt de vergadering gesloten.

Vijftiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 23 *April* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 9 April 1902, no. 24, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den gewezen deurwaarder der directe belastingen P. D. Koiter te Apeldoorn.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 258.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den gewezen deurwaarder der directe belastingen P. D. Koiter, te Apeldoorn;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 11 Jan. 1902, no. 18;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 36;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 April 1902, no. 50, Generale Thesaurie;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Jan. 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 754, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 28 Nov. 1901, afdeeling Personeel, no. 16, met ingang van 1 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 19 jaren en 8 maanden; dat hij, geboren 16 Juli 1851, den ouderdom van 50 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door Onzen Minister van Financiën benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Jan. 1897 tot 1 Jan. 1902 f 2300 — zoodat 1/60 van de middelsom ad f 2300 — bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 38.33⅓ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 753.89; terwijl belanghebbende's verzoek tot het bekomen van vol pensioen niet voor inwilliging vatbaar is, daar niet is gebleken, dat de lichaamsgebreken, die hem voor de verdere vervulling van zijne betrekking ongeschikt hebben gemaakt, zijn ontstaan door een der in art. 7*b* genoemde oorzaken;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken in en door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, al ware deze bewering van belanghebbende juist, hij daaraan toch niet het recht op een pensioen zou kunnen ontleenen, hooger dan dat door den Pensioenraad is berekend;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den gewezen deurwaarder der directe belastingen P. D. Koiter, te Apeldoorn, met ingang van 1 Jan. 1902 een pensioen toe te kennen van f 754 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 9 April 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 11 April 1902 no. 40, houdende beschikking op *het beroep van R. Koopmans, te Wijnaldum, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit de gemeente Barradeel, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Friesland dd.* 16 *Jan.* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 259.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Rients Koopmans, te Wijnaldum, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit de gemeente Barradeel, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 16 Jan. 1902, no. 103, 1e afd., M. S.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 37;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 April 1902, no. 671 M., afd. M. en S.;

Overwegende dat Rients Koopmans de derde is van drie zonen, waarvan de oudste, Pieter Koopmans, in het jaar 1893 ingeschreven, zijn dienst door een plaatsvervanger heeft doen volbrengen, die op 5 Maart 1901 is gepasporteerd wegens geëindigden militiediensttijd, en de tweede, Gerlof Koopmans, in het jaar 1894 ingeschreven voor den militiedienst, is vrijgesteld wegens broederdienst;

dat Rients Koopmans, door den Militieraad tot den dienst aangewezen, bij Ged. Staten bezwaren heeft ingebracht, die echter, met handhaving van de

gedane uitspraak, den 16 Jan. 1902 het beroep ongegrond hebben verklaard, daarbij overwegende, dat, waar bedoelde plaatsvervanger niet meer in dienst was op het tijdstip waarop de vrijstelling werd aangevraagd en alzoo niet is te rangschikken onder art. 3, eerste alinea, 2°. *a*, van de wet van 2 Juli 1898 (Stbl. no. 170), terwijl hij evenmin verkeert in een der onder 2°. lit. *b*, *c* en *d* vermelde gevallen, de vraag of zijn dienst aan den hier betrokken loteling aanspraak geeft op vrijstelling wegens broederdienst, moet worden getoetst aan 1°. der eerste alinea van dat artikel; dat deze bepaling in verband met den aanhef der alinea, het vereischte stelt, dat „de wettige broeder of wettige halfbroeder van den loteling vóór het in werking treden der tegenwoordige wet" (1 September 1898) „een diensttijd van ten minste vijf jaren bij de militie heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervanging"; dat aan deze woorden geen andere beteekenis kan worden gehecht, dan dat een diensttijd van ten minste vijf jaren moet zijn volbracht vóór 1 Sept. 1898; dat nu de bedoelde plaatsvervanger op dat tijdstip nog niet vijf jaren had gediend; dat zijn dienst derhalve aan genoemden loteling geen aanspraak geeft op vrijstelling wegens broederdienst; dat Ged. Staten, vooral na raadpleging van de tusschen de Regeering en de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewisselde stukken, betreffende de totstandkoming van vermeld artikel, wel geneigd zijn aan te nemen, dat het niet in de bedoeling heeft gelegen, in dat artikel, behalve het uit het vroegere art. 50, 7°., der militiewet overgenomen vereischte van een diensttijd van ten minste 5 jaren, te bepalen dat deze diensttijd moet zijn volbracht vóór 1 Sept. 1898; dat echter zoodanig oordeel misschien aanleiding zou kunnen geven tot toepassing van art. 13, derde alinea, der Militiewet 1901, op hem voor wien een minder juiste redactie der wet een beletsel oplevert om vrijstelling van den dienst te verkrijgen, doch niet er toe mag leiden om aan eene wetsbepaling een uitlegging te geven die met de duidelijke letter in strijd zou zijn;

dat de loteling Rients Koopmans van deze uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de woorden „alsnog in dienst is" (sub *a* onder 2°. van art. 3 der aangehaalde wet) geen andere beteekenis kunnen hebben dan „*bij het in werking treden der wet* (van 2 Juli 1898, Stbl. no. 170), in dienst is (en verder den gevorderden diensttijd vervult)", en dat door eene minder juiste redactie niet duidelijk het ondubbelzinnige doel dier bepaling: onbillijkheden te voorkomen jegens hen die onder vigeur der vroegere bepalingen zekere rechten hadden verkregen, uitkomt; dat ook hij behoort tot de velen voor wier broeders indertijd plaatsvervangers zijn gesteld, juist dáárom, omdat daardoor in bepaalde gevallen later voor twee broeders

vrijstelling kan worden verkregen, daar men anders met het stellen van een nummerverwisselaar had kunnen volstaan; dat z. i. ook door het verband tusschen het bepaalde onder 1°. en dat onder 2°. *a.* van genoemd art. 3, de bedoeling van det wetgever bevestigd wordt, al moge hij gevallen als dit niet duidelijk voor den geest hebben gehad bij het redigeeren van het artikel — dat verkregen gunsten zullen worden geëerbiedigd;

Overwegende dat de gronden waarop de bestreden uitspraak rust, juist zijn, en dat — gelijk reeds vroeger door Ons is beslist, — de woorden „alsnog in dienst is" in art. 3, 1e lid, 2°. *a* der genoemde wet, geen andere beteekenis kunnen hebben dan: „nog in dienst is op het tijdstip waarop door den Militieraad uitspraak over de vrijstelling wordt gedaan";

Gezien de wet betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 April 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van Burgemeester en Wethouders, den Raad en inwoners der gemeente Waalwijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 5 *Juni* 1901, *waarbij aan de Naamlooze Vennootschap „Vicinaux Hollandais" vergunning is verleend tot aanleg en exploitatie van een tramweg op den openbaren weg „de Groote Straat" in genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 24 Febr. 1902, La. O., afd.

Waterstaat A, bij den Raad van State, Afdeeling voor degeschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders, door den Raad en door inwoners der gemeente Waalwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 5 Juni 1901, *g*, no. 99, 1e afd., 2de bureau, waarbij in hooger beroep aan de Naamlooze Vennootschap „Vicinaux Hollandais" vergunning is verleend tot aanleg en exploitatie van een tramweg op den openbaren weg „de Groote straat" in genoemde gemeente.

Bij adres, dd. 26 Nov. 1900, vroeg de Naamlooze Vennootschap „Hollandsche Buurtspoorwegen" te St. Josse ten Noode bij Brussel, aan B. en W. van Waalwijk vergunning ten behoeve van den aanleg en de exploitatie van een stoomtramweg door de „Groote Straat" in de gemeente Waalwijk, van de grens der gemeente Baardwijk tot die der gemeente Besoijen.

Bij besluit van 2 Jan. 1901 verklaarden B. en W. zich te dezen onbevoegd, op grond dat niet hun college, doch de gemeenteraad, competent was.

Nadat genoemde vennootschap bij adres van 11 Jan. 1901 aan Ged. Staten had verzocht haar de vergunning te willen verleenen, bedoeld in art. 14 van het Reglement van Politie op het gebied der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant (Prov. Blad 1900, no. 28), vermits de voormelde beschikking van B. en W. moet worden aangemerkt als eene weigering tot het nemen eener beslissing, hebben Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit die vergunning verleend onder een achttal voorwaarden.

Ged. Staten overwogen daarbij ten aanzien van de vraag — of de aanvraag om vergunning terecht is gericht aan B. en W. en of de door B. en W. gegeven beschikking begrepen is in art. 14, 3de lid van meergenoemd Provinciaal Reglement —:

dat de openbare wegen in Noord-Brabant, voor zoover niet in onderhoud bij het Rijk, politierechtelijk worden beheerscht door de Provinciale Reglementen, vastgesteld 18 Nov. 1889 (Prov. Bladen 1890, nos. 10 en 12), waarvan sommige bepalingen zijn gewijzigd bij besluiten der Staten, opgenomen in de Prov. Bladen 1892, no. 14; 1897, no. 2; 1899, no. 4 en 23, en 1900, no. 28; dat „de Groote Straat" binnen de gemeente Waalwijk is een openbare gemeenteweg, in beheer bij de gemeente;

dat volgens het voorschrift, gegeven bij art. 42 in verband met de bepaling van art. 36 van het Provinciaal Reglement op de openbare wegen en voetpaden (Provinciaal Blad 1890 no. 10), de zorg voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der openbare gemeentewegen rust op Burgemeester en Wethouders als beheerders;

dat, vermits blijkens zijne geschiedenis, art. 14 van het Provinciaal Regle-

ment van 1889 (Provinciaal Blad 1890, no. 12), zooals dat art. is gewijzigd bij besluit van Provinciale Staten van 20 Juli 1900 (Provinciaal Blad no. 28), uitsluitend ten doel heeft beschermend op te treden in het belang van de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der openbare wegen, met de uitdrukking „publiekrechtelijken beheerder", niet anders kunnen zijn aangeduid dan B. en W., waar het betreft een openbaren gemeenteweg;

dat alzoo de Belgische Naamlooze Vennootschap „Vicinaux Hollandais" te recht hare aanvraag om vergunning heeft gericht tot B. en W. van de gemeente Waalwijk;

dat op zeer goede gronden te verdedigen is de bewering van evengemelde vennootschap, dat de door Burgemeester en Wethouders van de gemeente Waalwijk gegeven beschikking niet is aan te merken als eene beslissing op hare aanvraag en derhalve toepasselijk is de vierde zinsnede van art. 14 meergemeld, immers dat in den zin van art. 14 en bepaaldelijk af te leiden uit de gevolgtrekking, in de vierde zinsnede gemaakt met de uitdrukking „beslissen op de aanvrage", niet anders kan zijn bedoeld dan een der twee door den provincialen wetgever blijkbaar zich voorgestelde gevallen, namelijk òf het verleenen, òf het weigeren der gevraagde vergunning;

dat ook op niet minder goede gronden kan worden verdedigd de opvatting dat de onbevoegdverklaring van B. en W. is te beschouwen als eene bedekte weigering;

dat tòch blijkens de gevoerde briefwisseling over de onderwerpelijke aangelegenheid tusschen den Heer Commissaris der Koningin in deze provincie en B. en W. der gemeente Waalwijk deze aangaande de bevoegdheidsvraag op zulke afdoende wijze zijn ingelicht, dat voor dat college als uitvoerders van het provinciaal voorschrift en alzoo handelende namens de provincie en onder verantwoordelijkheid van het provinciaal bestuur op dat punt geenerlei bezwaar kon of mocht blijven bestaan;

dat bovendien de omstandigheid, dat B. en W. ondanks de door hen zelf gevraagde en verkregen inlichtingen en zonder met den Heer Commissaris der Koningin in nadere beschouwingen te zijn getreden en in weerwil der afgifte van het bewijs van ontvangst, bedoeld in de vijfde zinsnede van art. 14, hun besluit tot onbevoegdverklaring zonder eenige motieven hebben genomen, in niet geringe mate kracht bijzet aan de gevolgtrekking door den provincialen wetgever verbonden aan het niet tijdig beslissen op de aanvrage; dat mitsdien aanwezig is het geval als wordt bedoeld in de derde zinsnede van meergemeld artikel 14.

Van dit besluit van Ged. Staten zijn B. en W. tijdig bij H. M. in beroep

gekomen, daarbij aanvoerende, dat de verleende concessie had moeten zijn gevraagd aan den gemeenteraad; dat toch tot dusver de concessie tot aanleg van tramlijnen op wegen in beheer en onderhoud bij de gemeente, zoowel in Noord-Brabant als elders, is verleend door den gemeenteraad en niet door B. en W.; dat die constante praktijk, op de overweging steunende, dat ingevolge art. 134 der Gemeentewet alle bevoegdheden, niet aan den Burgemeester of aan B. en W. opgedragen, aan den Raad behooren, in overeenstemming is met de wet, en dat in de regeling geen verandering is gebracht door het thans geldend hiervoren aangehaald art. 14.

Wijders is de Raad der gemeente Waalwijk en nog later L. Mombers c.s., inwoners der gemeente Waalwijk, bij H. M. in beroep gekomen van het in hoofde dezes genoemd besluit van Ged. Staten, nadat de in de 7de alinea van art. 14 gestelde termijn van 30 dagen was verstreken.

Ged. Staten, op deze beroepen gehoord, schreven aan den Minister, dat het door B. en W. in hun appellatoir adres aangevoerde, niet ter zake afdoende is; dat het toch niet de beantwoording der vraag geldt, of voor den aanleg van tramlijnen op openbare wegen in Noord-Brabant de vergunning van den Raad, dan wel die van B. en W., dan wel van beiden wordt gevorderd; maar wel of die aanleg onder het thans vigeerend art. 14 mag plaats hebben zonder vergunning van B. en W.; dat Ged. Staten dit laatste beslist ontkennen; dat art. 14 het recht van den Gemeenteraad, om als *eigenaar* over een aan het zedelijk lichaam, de gemeente, behoorenden openbaren weg te beschikken, onaangetast laat, overmits die politiebepaling zich daarmede niet bemoeien mocht, daar dat recht elders wettelijk geregeld is, maar dat de provinciale wetgever zich de gemeente voorstelde als de corporatie, belast met het *publiekrechtelijk beheer* over de gemeentewegen, dat hij omtrent dat *beheer* — o. a. op het stuk van tramaanleg — voorschriften gaf, en wel in zooverre *nieuwe* voorschriften, dat hij — in afwijking van art. 14 (oud), welk artikel slechts de negatieve bepaling inhield, „dat op wegen met eene kruinsbreedte van minder dan 8 M. geen tramwegen aangelegd of geëxploiteerd mogen worden", behoudens dispensatie verleend door Ged. Staten — voor tramaanleg de vergunning van den *publiekrechtelijken beheerder* vorderde.

„En nu moge" — aldus vervolgen Ged. Staten — „beweerd worden dat de gemeenteraad ook als publiekrechtelijk orgaan der gemeente optreedt ex art. 134 der Gemeentewet, in onze provinciale wegenreglementen moeten onder beheerder — „publiekrechtelijke", omdat die reglementen slechts politietoezicht regelen — worden verstaan B. en W., het college in art. 42 van het wegenreglement als beheerder aangewezen. In dien zin is het woord „beheerder" steeds opgevat

en begrepen bij toepassing b.v. van het bijna onmiddellijk voorafgaande art. 12 van hetzelfde Politiereglement, wanneer het nl. gold het verleenen van vergunning tot het rijden over de bermen van kunstwegen."

Het beroep wordt toegelicht door Mr. P. H. LOEFF, advocaat te 's-Hertogenbosch, daartoe door B. en W., den Gemeenteraad en L. Mombers gemachtigd, en door Mr. E. VAN ZINNICQ BERGMANN bestreden.

Na repliek en dupliek beantwoorden PLEITERS nog eenige vragen van den Staatsraad ASSER en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Zwartsluis tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 27 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwartsluis, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huushuur" en aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedde en de vergoeding voor het gemis van vrije woning van het hoofd der openbare lagere school met uitgebreid leerplan".*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Maart 1902, no. 2208, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwartsluis tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Dec. 1901, no. 5087/3645, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwartsluis, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", en aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedde en de vergoeding voor het gemis van vrije woning van het hoofd der openbare lagere school met uitgebreid leerplan", beide vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van 29 October 1901.

In de eerste verordening zijn de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen en der onderwijzers van bijstand bepaald op het wettelijk minimum; de vergoeding op f 160 en de tegemoetkoming op f 70; in de tweede is de jaarwedde van het hoofd der school bepaald op f 1100 en de vergoeding eveneens op f 160.

De Districtsschoolopziener had tegen deze regeling bedenkingen en vijf leden

van het onderwijzend personeel hadden er bezwaren tegen ingebracht bij Ged. Staten, die hunne goedkeuring er aan hebben onthouden.

Daarbij overwogen zij, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en Zwartsluis daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben, aan de scholen in wijk I en II dan ook slechts genoegen kan genomen worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen of in grooter getale worden toegelegd; dat de extra-belooningen voor die bijakten billijkerwijze zijn vast te stellen op: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25 en van twee of meer f 50; 2°. voor *benuttiging binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs bedraagt; zijnde bijakten, bedoeld onder *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen en in het geval sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de voor deze gemeente vastgestelde aanvangsjaarwedden voor ten minste 3, 7, 12 en 17 jaren dienst verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Zwartsluis een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28 jaren en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste. in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van het pensioen is aangeslagen, als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mogen worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de één-en-twintig worden verhoogd; dat bijaldien geen extra belooningen voor het bezit of gebruik binnen de gewone schooluren van bijakten worden toegekend, de jaarwedden der hoofden aan de scholen wijk I en wijk II te bepalen zijn op f 800, met verhoogingen van f 50

voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst en die der onderwijzers op f 500 met gelijke verhoogingen, met dien verstande dat in ieder geval voor het gebruik van bijakten buiten de gewone schooluren ten minste voorschreven extra beloonin- gen worden toegelegd; dat het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs eene jaarwedde van f 1200 moet kunnen bereiken en diens jaarwedde derhalve vast te stellen is op f 1000, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst; dat de door den Gemeenteraad vastgestelde regeling ten gevolge heeft, dat mej. Menkhorst gedurende 10 jaren zonder eenige verhooging zal moeten dienen, wat in strijd schijnt met de bedoeling der wet, welke verhooging der jaarwedden ten minste na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst beoogt; dat, waar de wet van 24 Juni 1901 als vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur voor de kleinste plaats des lands eischt f 150 en f 50, het bedrag van f 160 voor vergoeding van huishuur aan de hoofden der scholen te laag voorkomt; dat deze regeling derhalve niet voldoende te achten is.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat een aanvangssalaris voor hoofd eener school te Zwartsluis ad f 750 voldoende mag geacht worden, aangezien het inkomen met de vergoeding voor gemis van vrije woning ad f 160 dan reeds klimt tot f 910, zijnde slechts f 90 minder dan de jaarwedde van den burgemeester bedraagt; dat het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs vóór 7 jaren is aangesteld op eene jaarwedde van f 1000 en hem na 5 jaren dienst eene verhooging is toegekend van f 50 en de jaarwedde thans is vastgesteld op f 1100, welke jaarwedde, in verband met het gering aantal leerlingen, dat gewoonlijk van dat onderwijs gebruik maakt, mede voldoende is te achten; dat weliswaar mej. Menkhorst door de nieuwe regeling, voorloopig niet wordt gebaat, maar zij bij hare benoeming, vóór 5 jaren, dadelijk reeds eene jaarwedde heeft genoten van f 550, en een aanvangssalaris van f 500, vooral voor hen die pas het examen hebben afgelegd, niet te weinig is, vermits op plaatsen als Zwartsluis een onderwijzer of onderwijzeres kost en inwoning kan bekomen voor f 300 à f 350; dat een vergoeding voor huishuur ad f 160 zeer billijk en goed is te achten en de hoofden der drie scholen thans niet meer verwonen dan f 140, f 140 à f 150 en f 110; dat bij de beperkte middelen, waarover de Raad kan beschikken, de regeling voldoende is te achten, in aanmerking nog genomen dat de levensstandaard te Zwartsluis niet hoog is te noemen en van de hoofden der scholen in wijk I en II ook niet meer diensten worden gevorderd dan in kleine plaatsen, terwijl het getal leerlingen onderscheidenlijk 103 en 91 bedraagt.

Ged. Staten over dit beroep gehoord, merken o. a. op, dat Zwartsluis een klein stadje is, waar dus uit den aard der zaak de levensstandaard hooger is

dan in de kleinste buurschappen en geven ten aanzien van de vergoeding wegens huishuur de gegrondheid toe van appellants bezwaar.

Hun slotsom is, dat:

1° de jaarwedde van het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs vast te stellen is op f 1000 met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst en die voor de andere hoofden op f 800 met gelijke verhoogingen;

2°. de jaarwedden der onderwijzers te bepalen zijn op f 550 met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst en met eene verhooging voor het geven van onderwijs buiten de gewone schooluren in verhouding van de gewone jaarwedde naar het aantal te geven lesuren, alles met de door de wet geeischte verhoogingen voor het bezit der hoofdakte en verplichte hoofdakte ingevolge artikel 24;

3°. de vergoeding voor huishuur van de hoofden kan bedragen f 160, maar dan ook de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers te verlagen is tot ten hoogste f 55.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen: memoriën van P. Fabriek, R. Jalvingh, Jb. Palthe, mej. J. H. W. Menkhorst en J. G. Tobi Ezn. tot bestrijding van het beroep.

De Burgemeester van Zwartsluis, de heer W. van Eck, licht het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad De Nerée van Babberich.

IV. *Het beroep van den Raad der gemeente Hellendoorn tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *Dec.* 1901, *waarbij goedkenring is onthouden aan de „Regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare scholen voor lager onderwijs in de gemeente Hellendoorn".*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Maart 1902, no. 2219, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Hellendoorn tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Dec. 1901, no. 4890/3516, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare scholen voor

lager onderwijs in de gemeente Hellendoorn", vastgesteld in de vergadering van den gemeenteraad van 3 Sept. 1901.

Bij deze regeling zijn bepaald:

a. de jaarwedde van het hoofd der school te Hellendoorn op f 800 (vergoeding van huishuur f 150);

b. die van het hoofd der school te Noetsele op f 900 (vergoeding van huishuur als voren);

c. die van de hoofden der scholen te Haarle, Eelen en Rhaan, Egede, Marle, Daarle, Daarlerveen en Hulsen op f 750 (vergoeding van huishuur als voren);

d. die van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand op f 500;

alles met de verhoogingen van f 50 bij 5, 10, 15 en 20 dienstjaren.

Voorts is bepaald, dat de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte en akte Fransch aan de openbare lagere school te Noetsele f 250 en de jaarwedde van den onderwijzer met akte Fransch aan de openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Hellendoorn f 50 meer bedraagt, dan die van de andere onderwijzers van bijstand; dat de regeling hierboven onder *a—d* vermeld, in werking treedt bij nieuwe aanstellingen, en de onderwijzers en onderwijzeressen, die thans eene hoogere jaarwedde dan f 500 genieten, volgenderwijze zullen worden beloond: *a.* met minder dan 10 dienstjaren f 550; *b.* met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren, f 600; *c.* met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren, f 650; *d.* met 20 en meer dienstjaren f 700 (art. 5).

Vervolgens wordt aan den mannelijken onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat, zoo hij gehuwd is en 28 jaar telt, eene tegemoetkoming in de huishuur van f 50 toegekend; wordt de bepaling van art. 26, 3°., eerste volzin, van de wet tot regeling van het lager onderwijs overgenomen; wordt bepaald (art. 8) dat de onderwijzeressen, die buiten de gewone schooluren onderwijs geven in de nuttige handwerken, hiervoor f 25 meer zullen genieten en wordt aan elken onderwijzer aan de openbare scholen te Noetsele en te Hellendoorn, die in het bezit is of geraakt van eene akte die hem de bevoegdheid verleent om lager onderwijs te geven in eene vreemde taal, f 50 verhooging van jaarwedde voor elke akte toegekend.

Eindelijk kent de verordening, boven en behalve de vaste jaarwedde, aan iederen onderwijzer aan de openbare lagere scholen, belast met het geven van herhalingsonderwijs, eene belooning toe van f 0.60 per lesuur.

Tegen deze regeling had de Districtsschoolopziener verschillende bedenkingen, die hij aan Gedeputeerde Staten heeft kenbaar gemaakt. Bij besluit van 19 Dec. 1901 hebben Ged. Staten hunne goedkeuring aan het raadsbesluit ont-

houden. Zij hebben daar bij overwogen: dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en Hellendoorn daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden der scholen te Haarle, Elen en Rhaan, Egede, Marle, Daarle, Daarlerveen en Hulzen en van f 500 voor de onderwijzers wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben aan alle scholen in deze gemeente, dan ook slechts genoegen kan worden genomen wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis aan de scholen te Hellendoorn en te Noetsele en die onder *j*, *k*, *q*, *r* en *r*bis genoemd aan de andere scholen, extra beloond wordt en de verhooging wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijakten dan billijkerwijze zijn vast te stellen op: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor *benuttiging binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs bedraagt; zijnde bijakten, bedoeld onder *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als *halve* te berekenen en in het geval sub 3°. met f 20 per weklijksch lesuur te bezoldigen; dat de voor deze gemeente vast te stellen aanvangsjaarwedden voor 4, 8, 12 en 16 jaren dienst telkens verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Hellendoorn een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers, boven 28 jaar en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der voor 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen minstens voor 4, 8, 12 en 16 jaren worden verhoogd; dat ingevolge art. 5 der verordening de tegenwoordige functionarissen voor de eerste 10 jaren dienst geene verhooging zullen genieten, zijnde het tegenwoordige aanvangssalaris f 550; dat betwijfeld mag worden of de

vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur voor Hellendoorn op voldoende bedragen bepaald zijn; dat derhalve de regeling, zooals die door den gemeenteraad is vastgesteld, geheel onvoldoende is.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de regeling gemaakt is in overeenstemming met de bepalingen der wet en de financieele draagkracht der gemeente, waar de levensstandaard zeer laag is en goede woningen voor een huurprijs van p.m. f 100 te verkrijgen zijn, en waar van de onderwijzers niet veel gevorderd wordt.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten opgemerkt, dat Hellendoorn naar zielental tot de 8 grootste gemeenten der provincie behoort, en dat de aanvangsjaarwedden der onderwijzers tot 1 Jan. 1902 steeds f 550 bedragen hebben.

De slotsommen waartoe Ged. Staten komen, zijn de volgende:

1°. de jaarwedden der hoofden behooren te bedragen: te Hellendoorn f 800, te Noetsele f 900, te Elen en Rhaan, Haarle, Daarle, Marle, Daarlerveen en Hulsen f 775 en te Egede f 750, alles met verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

2°. die der onderwijzers dienen te bedragen f 550 of f 500, met uitbreiding van art. 9 der verordening tot alle onderwijzers, doch dan tot een maximum van f 100 met gelijke verhoogingen en alles met de door de wet geëischte verhoogingen voor het bezit der hoofdakte en de hoofdakte gevorderd door art. 24 der wet;

3°. die jaarwedden behooren verhoogd te worden voor die onderwijzeressen, die met het onderwijs in vak *k* zijn belast, buiten de gewone schooluren, in verhouding tot hare jaarwedden naar gelang van het aantal te geven lesuren, in elk geval met een grooter bedrag dan f 25;

4°. de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur kunnen op de wettelijke minima gesteld worden;

5°. bij zoodanige regeling kan f 0.60 per lesuur voor het herhalingsonderwijs voldoende geacht worden.

De Burgemeester van Hellendoorn, de heer J. C. de Joncheere, licht het beroep toe en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur.

V. *Het beroep van den Raad der gemeente Voorst tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 4 *Febr.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 23 *Oct.* 1901, *voor zoover betreft de regeling van de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 27 Maart 1902, no. 2265, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Voorts tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Febr. 1902, no. 100, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 23 Oct. 1901 tot regeling der jaarwedden van en vergoeding voor huishuur en tegemoetkoming daarin voor het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente, voor zooveel dat besluit regelt de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge.

Bij genoemd raadsbesluit zijn de jaarwedden dier schoolhoofden bepaald op het wettelijk minimum (f 750).

De Districtsschoolopziener en de hoofden der scholen hadden tegen die regeling bezwaar, en Ged. Staten hebben er op 4 Febr. 1902 hunne goedkeuring aan onthouden om de volgende redenen: dat eene jaarwedde tot het geringste bedrag dat de wet toelaat voor de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, aan de Teuge en te Twello, hun voorkomen geenszins evenredig te zijn aan den zeer uitgebreiden, verantwoordelijken werkkring dier ambtenaren en zulks te minder, wanneer men die jaarwedden beschouwt in verband met de verhouding waarnaar de Rijksbijdrage daarin klimt naar gelang van het aantal schoolgaande kinderen; dat deze hoogere tegemoetkoming van Rijkswege, blijkens de Memorie van Toelichting op art. 45 der Lageronderwijs-wet, uitsluitend wordt verleend omdat hoofden van groote scholen hooger moeten worden bezoldigd dan hoofden van kleinere scholen; dat nu, waar voor de bovenvermelde scholen de wettelijke bijdrage in de jaarwedde van het hoofd f 100 meer bedraagt dan die in het salaris van het hoofd eener school van den geringsten omvang, noodzakelijkerwijze moet worden aangenomen, dat, naar de bedoeling van den wetgever, de jaarwedde van meergemelde schoolhoofden ook ten minste steeds f 100 hooger moet zijn dan die van hoofden der kleinste scholen, waarvoor naar omstandigheden de wettelijke minimum-bedragen voldoende zouden kunnen worden geacht.

Van dit besluit is de Gemeenteraad bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de bevolking der school aan de Teuge door de stichting van eene school aan den Kadijk, waartoe besloten is, zeer zal verminderen, en dat er vermoedelijk ook een school zal komen bestemd voor kinderen die thans de scholen te Voorst en Twello bezoeken, waardoor ook deze zullen worden ontlast, en dat de jaarwedden der tegenwoordige schoolhoofden geene vermindering zullen ondergaan.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten als hun gevoelen te kennen gegeven, dat op grond van hetgeen door den Gemeenteraad is aangevoerd, de jaarwedde van het hoofd der school aan de Teuge op het wettelijk minimum kan worden bepaald; maar dat naar hun oordeel de jaarwedden van de hoofden der scholen te Voorst en te Twello op f 100 boven het wettelijk minimum behooren te worden vastgesteld.

Nadat de overweging van de zaak bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van de drie schoolhoofden tot bestrijding van het beroep.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zestiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 30 *April* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *Het beroep van J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant dd.* 6 *Febr.* 1902, *betreffende de huurwaarde der onderwijzerswoning te Wernhout.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 April 1902, no. 2578, afdeeling Onds., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 6 Febr. 1902, G, no. 42, 2e afd., 3e bureau, waarbij de huurwaarde der onderwijzerswoning te Wernhout, gem. Zundert, van 1 Jan. 1902 af is bepaald op f 175.

Nadat het hoofd der openbare lagere school te Wernhout aan Ged. Staten van Noord-Brabant verzocht had de huurwaarde zijner woning, volgens de thans

nog geldende regeling f 125 bedragende, vast te stellen op f 250, heeft dat college, overeenkomstig de adviezen van Burgemeester en Wethouders van Zundert en den schoolopziener in het district Breda, op 6 Febr. 1902 besloten, te bepalen, dat die huurwaarde van 1 Jan. 1902 af f 175 's jaars zal bedragen.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft het hoofd der school zijn verzoek herhaald en daarbij te kennen gegeven, dat twee der voornaamste aannemers te Zundert — van wie hij eene verklaring overlegt — de huurwaarde van zijne woning hebben geschat op ten minste f 400, en de tuin indertijd is aangekocht voor f 500; dat zij de huurwaarde schatten op f 250; welke laatste som overeenstemt met de plaatselijke huurwaarde in de bloeiende gemeente Zundert, waar gebrek aan woningen is en jaarlijks nieuwe worden bijgebouwd en bijgevolg de huurwaarden zijn gestegen; dat volgens eene berekening van 6 en 4 % voor woning en tuin, appellant tot een cijfer van f 260 komt; dat f 175, ook in vergelijking met het bedrag waarop de huurwaarde van onderwijzers-woningen elders bepaald is, te gering is te achten.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben verwezen naar de berichten van het gemeentebestuur en den districtsschoolopziener.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog van den appellant eene memorie ontvangen, gedagteekend 18 April 1902, waarin hij — onder overlegging van eene verklaring van H. Verhaeren en A. Havermans, betreffende de huurwaarde van zijne woning, en een adres aan Ged. Staten — het beroep uitvoerig toelicht.

De Burgemeester van Zundert, de heer L. E. A. F. van de Wall, bestrijdt het beroep en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad Asser.

II. *De beroepen van J. Kroon c.s. en J. Brozius te Ter Aar, en H. E. Rempe te te Rijnsaterswoude, tegen het besluit van Gedep. Staten van Zuid-Holland van 31 Dec. 1901, voor zoover daarbij afwijzend is beschikt op een adres van J. Kroon c. s. om plaatsing van het in de gemeente Ter Aar gelegen deel van het Korter-Aarsche voetpad op den ligger der wegen en voetpaden dier gemeente.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 April 1902, no. 237, afd. Waterstaat A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de beroepen, ingesteld door

J. Kroon c.s. en J. Brozius te Ter Aar, en door H. E. Rempe, te Rijnsaterwoude, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland van 31 Dec. 1901, no. 54, voor zoover daarbij afwijzend is beschikt op een adres van genoemden J. Kroon c.s. om plaatsing van het in de gemeente Ter Aar gelegen deel van het Korter-Aarsche voetpad op den ligger der wegen en voetpaden dier gemeente.

Bij adres, dd. 31 Jan. 1899 heeft J. Kroon c.s., wonende te Ter Aar, bovenbedoeld verzoek aan Ged. Staten van Zuid-Holland gedaan.

Bij besluit van 31 Dec. 1901, no. 54, hebben Ged. Staten op dat verzoek afwijzend beschikt; daarbij overwegende, dat, overmits de rijweg van de buurschap Korter-Aar, gemeente Ter Aar, naar de kom van Nieuwveen over Zevenhoven of Aardam loopt, er behoefte bestaat aan een korter voetpad tusschen Korter-Aar en Nieuwveen; dat tot voor eenige jaren in die behoefte gedeeltelijk werd voorzien door een pad langs de windwatermolens van den polder Nieuwkoop door den Nieuwkoopschen polder naar den Nieuwveenschen weg, doch dat dit pad allengs is vervallen omdat sedert de windwatermolens in 1872 door stoomgemalen, elders opgericht, werden vervangen, het polderbestuur niet verder in de loopplanken of voetbruggen in het voetpad gelegen, voorzag; dat het gedeelte van dit Korter-Aarsche voetpad, dat onder Ter Aar ligt, nooit op den ligger die gemeente is gebracht en geheel onbruikbaar is geworden; dat op weinig kostbare wijze tusschen Korter-Aar en Nieuwveen een doelmatiger voetpad dan het Korter-Aarsche is tot stand te brengen, nl. door het maken van eene verbinding van den Korter-Aarschen weg, met een kwakel over de ringvaart, met den ringdijk van den polder Nieuwkoop; dat door den gemeenteraad van Ter Aar en de vergadering van stemgerechtigde ingelanden van den polder Nieuwkoop besloten is tot het gezamenlijk aanleggen en onderhouden van bedoelden kwakel, en tot verder onderhoud van het geheele naar den Nieuwkoopschen ringdijk te verplaatsen Korter-Aarsche voetpad, met welke verplaatsing de Raad der gemeente Nieuwveen zich ook vereenigt; dat hiertegen weliswaar bezwaren zijn ingediend, doch dat deze gezocht en overdreven zijn; dat voor zoover in de bezwaarschriften wordt aangedrongen om het oude Korter-Aarsche voetpad op den ligger van Ter Aar te brengen en op dien van Nieuwveen te behouden, geen rekening wordt gehouden met de moeilijke vraag, of het bewezen kan worden dat dit voetpad ten dienste van het algemeen is, noch met de kosten die het in orde brengen en houden van dit pad zou eischen, noch met de meerdere doelmatigheid van het nieuwe voetpad voor voetgangers; dat voor zoover daarbij een beroep wordt gedaan op het belang van veldarbeiders uit Ter Aar, om bouwgronden in den polder Nieuwkoop gemakkelijk te bereiken, het niet aannemelijk is dat die polder zelf, eigenaar van het voetpad, dat belang, ware het werkelijk van beteekenis, niet zou behartigen.

Van dit besluit van Ged. Staten zijn J. Kroon c.s. en J. Brozius te Ter Aar tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

Mede is H. E. Rempe, te Rijnsaterswoude, van vorenvermeld besluit van Ged. Staten bij H. M. in beroep gekomen, door middel van een adres, dat den 13den Febr. 1902 aan het Kabinet der Koningin is ontvangen.

Ged. Staten, op deze beroepen gehoord, verwijzen naar de overwegingen in het door hen genomen besluit en spreken als hunne meening uit, dat door het leggen van een kwakel over de ringvaart van den polder Nieuwkoop, die den Korter-Aarschen weg met den ringdijk van den polder verbindt, aan alle billijke eischen van het publiek verkeer wordt voldaan.

De appellanten lichten hun beroep toe, dat door den Burgemeester, Jhr. K. W. L. de Muralt, den secretaris van het waterschap Nieuwkoop M. Quartel, en H. C. Kroft bestreden wordt.

Na repliek en dupliek beantwoorden de sprekers nog eenige vragen van den Voorzitter en den Staatsraad-Rapporteur.

III. *Het beroep van J. van Gurp, te 's-Gravenhage tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 4/8 *November* 1901 *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het bewaren en verwerken van lompen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 21 Maart 1902, no. 250, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. van Gurp, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4/8 Nov. 1901, no. 9006/24, 3e afd., waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het bewaren en verwerken van lompen in een te bouwen pakhuis op een terrein aan de Elandstraat, tusschen de perceelen nos. 94 en 102, kadastraal bekend Sectie O, no. 7307.

Bij adres, dd. 12 Sept. 1901 heeft J. van Gurp aan B. en W. van 's-Gravenhage evenvermelde vergunning gevraagd.

Nadat door verschillende eigenaren en bewoners van naburige perceelen bezwaren tegen die aanvrage waren ingebracht, hebben B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat

in het algemeen eene lompenbewaarplaats gevaar doet ontstaan voor de overbrenging of verspreiding van verschillende, vooral besmettelijke ziekten, zoowel direct door het verstuiven van de kleine vezels der lompen bij het sorteeren en de verdere bewerking, als door ongedierte en ratten, die zich bij voorkeur in deze besmettingscentra bevinden en van daar uit ziektekiemen in de omgeving verspreiden; dat met het oog op de volksgezondheid dit gevaar eene grootere verhouding aanneemt, wanneer, zooals hier het geval is, zulk eene bewaarplaats wordt opgericht in een perceel, gelegen in een volkrijk gedeelte van de gemeente, geheel ingesloten door woningen en grenzende onmiddellijk aan dat perceel eene broodbakkerij, zijnde een van die inrichtingen welke almede knaagdieren lokken, als een gevolg waarvan, niet alleen de nabij de lompenbewaarplaats gelegen panden, maar ook de in evenbedoelde inrichting aanwezige grondstoffen en producten zullen worden besmet, en dat mitsdien ernstige vrees voor schade bestaat.

Van dit besluit van B. en W. is Van Gurp tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat wijst er op in zijn rapport aan Ged. Staten, dat de bewering van B. en W., dat eene lompenbewaarplaats in het algemeen gevaar oplevert voor verspreiding van ziekten, er toe zou moeten leiden dergelijke bewaarplaatsen en de daarin werkzame bevolking te isoleeren, hetgeen praktisch niet wel uitvoerbaar zou zijn; z. l. behoort te worden volstaan met het zooveel mogelijk onschadelijk maken van de bewaarplaats.

Dat het onderwerpelijk perceel in eene volkrijke buurt zou zijn gelegen, geeft de Hoofdingenieur niet toe.

Wat de eigenlijke bakkerij betreft, deze is zoo volledig gescheiden van de bergplaats, dat daarin zeker geen hinder zal kunnen worden ondervonden.

Met den daartoe behoorenden winkel is het iets anders; doch het komt den Hoofdingenieur voor, dat bij goede regeling van het bedrijf van den lompenhandel hinder van stof zeer wel kan worden voorkomen en ook van besmetting welke daardoor zou kunnen ontstaan, wel geen sprake behoeft te zijn.

De Hoofdingenieur wenscht dan ook de gevraagde vergunning alsnog te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de aangevoerde lompen mogen niet op straat uit de vervoermiddelen, waarin ze zijn aangevoerd, worden gelost; maar moeten gelost worden in de bergplaats zelve, met gesloten deuren;

2°. de, na het sorteeren, geperste pakken mogen met de aan den voorgevel aangebrachte toestel tot ophijschen naar de bergzolders of uit deze worden verwijderd, indien het een en ander geschiedt met groote behoedzaamheid, zonder stooten of schokken, zoodat geen stof wordt ontwikkeld;

3°. tot ventilatie der verschillende verdiepingen moet een ventilatiekoker ge-

metseld worden, tot twee Meter boven de nok van het dak reikende, in dier voege, dat voor iedere verdieping afzonderlijk een inwendige doorsnede beschikbaar is van 0.2 bij 0.3 M.

Voor de verdieping gelijkvloers vangt de ventilatiekoker aan op de eerste verdieping, terwijl de lucht van het benedenlokaal aan de overzijde intreedt; de ventilatiekoker voor de eerste verdieping vangt aan op den vloer der tweede, die voor de tweede verdieping op den zolder.

De buitenste wanden van deze ventilatiekokers moeten één waalsteen dik zijn; voor de tusschenwanden kan, indien ze naast elkander worden aangebracht, met een halve steen worden volstaan. De muren dezer kokers moeten inwendig glad gepleisterd zijn.

In iederen koker moet worden aangebracht, op ongeveer 1 M. boven de inlaatopening, een gaskrans die voortdurend brandende moet worden gehouden en zóó sterke hitte moet geven en zóó moet zijn ingericht, dat de stof door de lucht medegevoerd, de vlam moet passeeren en alzoo wordt verbrand en onschadelijk gemaakt.

Voor den zolder, wanneer men ook dáár lompen wil bergen, moet een dito koker worden gebouwd. De gaskrans zal hier op 4.50 M. boven den vloer geplaatst moeten worden en de aanvoer van lucht, onder de gaskrans, plaats hebben door twee openingen, ieder 0.2 bij 0.2 M. minstens, waarvan de onderkanten op 0.50 M. boven den vloer;

4°. de ramen moeten vastgemaakt en steeds glasdicht worden gehouden en de deuren niet langer geopend zijn dan volstrekt noodig tot doorlaten van personen of goederen;

5°. tot aanvoer van versche lucht moeten in den voor- en achtergevel, voor iedere verdieping, ook gelijkvloers en op den zolder, worden aangebracht minstens twee openingen, voorzien van ijzeren roosters op 0.50 M. boven den vloer, in dier voege, dat ieder rooster een doorstroomingopening aanbiedt van 0.50 M^2.;

6°. de lokalen moeten zóó gebruikt worden, dat openingen voor aanvoer of afvoer van lucht bestemd, geheel vrij zijn niet alleen, maar dat ook, door gangen of openingen tusschen de goederenbalen, vrije toestrooming van lucht kan plaats hebben;

7°. de gasaanvoer naar de bedoelde gaskransen moet zoo geschieden, dat deze aan de voorzijde van het gebouw kan worden geregeld zonder behulp van een brandend voorwerp.

De bedoelde gaskransen moeten dus een dagbrander hebben.

Behalve deze gaskransen mag geen vuur of licht in het gebouw aanwezig zijn, op welke wijze ook. Het rooken is dus evenzeer verboden.

De gaskransen moeten in volle werking zijn gedurende den werktijd in het gebouw;

8°. de bestaande steenen vloer van de verdieping gelijkvloers moet met een laag Portlandcement ter dikte van ten minste één centimeter worden bepleisterd.

Ged. Staten vereenigen zich niet met het gevoelen van den Hoofdingenieur.

„Het geldt hier toch" — aldus schrijven Ged. Staten aan den Minister — „een zeer volkrijke wijk der gemeente, waar de oprichting van inrichtingen als de hierbedoelde niet alleen gevaar voor grooten hinder voor de omwonenden, maar ook voor besmetting kan opleveren."

Ged. Staten zijn dan ook van oordeel, dat het bestreden besluit van B. en W. behoort te worden gehandhaafd.

Mr. H. W. Hovy licht het beroep toe, dat vervolgens door Mr. D. van der Goot, mej. A. van den Burg, H. J. C. Crot en M. Boekraad bestreden wordt.

Na repliek en dupliek beantwoordt appellant eenige hem gedane vragen.

IV. *Het beroep van den Raad der gemeente Zevenaar tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 7 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de vergoeding voor huishuur van het toekomstig hoofd der openbnre lagere school no.* 1 *te Zevenaar.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 1 April 1902, no. 2320, afd. Onds., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zevenaar tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 7 Jan. 1902, no. 122, waarbij aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen, der vergoeding voor huishuur aan het hoofd der school no. 1, der tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers boven den leeftijd van 28 jaren en der belooning voor het geven van herhalingsonderwijs", vastgesteld in de vergaderingen van den gemeenteraad van 12 Oct. en 18 Dec. 1901, goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de vergoeding voor huishuur van het toekomstig hoofd der openbare lagere school no. 1 te Zevenaar.

Deze vergoeding is door den gemeenteraad bepaald op f 150. Het tegenwoordig hoofd geniet echter f 200, en Ged. Staten zijn van oordeel, dat ook voor diens opvolgers het bedrag op dat cijfer moet worden bepaald.

In hooger beroep heeft de gemeenteraad aangevoerd dat er weliswaar thans woningnood in de gemeente heerscht — waarom de vergoeding voor het tegenwoordig hoofd der school onlangs tot f 200 heeft moeten verhoogd worden — maar dat de omstandigheden, waarvan het bedrag dier vergoeding afhangt, kunnen veranderen, en het niet wenschelijk is zich voor langen tijd, en reeds nu voor het toekomstig hoofd, aan f 200 te binden.

Over het beroep gehoord, mebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd, daarbij te kennen gevende, dat als later bij de benoeming van een nieuw hoofd der school de omstandigheden werkelijk mochten zijn veranderd, het oogenblik dan zal zijn aangebroken om het bedrag der vergoeding voor huishuur in overeenstemming te brengen met den verlaagden stand der huurwaarden.

V. *Het beroep van den Raad der gemeente Den Ham tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 2 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Den Ham*".

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 1 April 1902, no. 2321, afd. Onds., bij den Raad van State voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Den Ham tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Jan. 1902, no. 5207/49, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Den Ham", vastgesteld in de openbare vergadering van den gemeenteraad van 28 Oct. 1901.

De jaarwedden, de vergoeding en de tegemoetkoming zijn in deze verordening bepaald op de minima daarvoor in de wet tot regeling van het lager onderwijs aangegeven.

De districtsschoolopziener had tegen die regeling bezwaren en Ged. Staten hebben op 1 Jan. 1902 er hunne goedkeuring aan onthouden.

Zij hebben daarbij overwogen:

dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt en Den Ham met scholen, bezocht door 329, 256 en 112 leerlingen, daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 850 voor de

hoofden der scholen te Den Ham en te Vroomshoop en van f 750 voor het hoofd te Linde en van f 500 voor de onderwijzers aan alle scholen te Den Ham dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijakten dan minstens behooren te bedragen: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor het *gebruik binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. vood het *gebruik buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs vastgesteld is of wordt; zijnde bijakten, bedoeld onder letters *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen en sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de bovenbedoelde verhoogingen tot een bedrag van f 50 ieder te verleenen zijn voor 3, 6, 10, 15 en 20 jaren dienst; dat bijaldien bovengenoemde verhoogingen en extra belooningen niet toegelegd worden de jaarwedden van de hoofden aan de scholen te Vroomshoop, Den Ham en Linde en de onderwijzers aan alle openbare lagere scholen te Den Ham zijn te bepalen op f 900, f 800 en f 550 en f 500, met verhoogingen van f 50 voor 3, 6, 10 en 15 jaren dienst; terwijl extra belooningen moeten toegelegd worden voor het onderwijs *buiten* de gewone schooluren en wel in verhouding van de belooning voor 't onderwijs *buiten* de gewone schooluren per lesuur; dat de vergoeding voor de huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in die gemeente een behoorlijke woning, geschikt voor het hoofd eener school, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur betaald aan het hoofd hunner school, of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3 en ten minste op f 50 bepaald behoort te worden; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan volgens de nieuwe regeling genoten kan worden en hunne jaarwedden minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de één-en-twintig worden verhoogd; dat blijkens den overgelegden staat, de jaarwedden van de hoofden vóór 1 Jan. 1901 bedroegen: te Den Ham en Vroomshoop f 900 en te Linde f 700; voor de onderwijzers minstens f550;

dat nu bij de nieuwe verordening de jaarwedden, de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op de wettelijke minima zijn vastgesteld; dat daardoor in stede van volgens de bedoeling der wet verhoogd te worden, de jaarwedden verlaagd worden; dat weliswaar de overgansbepaling de tegenwoordige functionarissen geen lagere jaarwedde dan thans doet genieten, doch zij gedurende meer dan 5 jaren van verhoogingen verstoken kunnen blijven; dat, waar in de kleinste plaats des lands als vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur moet toegelegd worden f 150 en f 50, betwijfeld mag worden of met deze bedragen ook in de gemeente Den Ham kan worden volstaan; dat derhalve deze regeling niet voldoende geacht kan worden.

Tegen het besluit van Ged. Staten heeft de Gemeenteraad bij de Koningin beroep ingesteld, daarbij aanvoerende, dat Den Ham tot de afgelegenste plaatsen des lands mag worden gerekend, waar de levensstandaard laag is en weinig van den onderwijzer gevorderd wordt; dat de kosten van het onderwijs er thans reeds hoog zijn en de draagkracht der ingezetenen gering is; dat de regeling aan alle eischen voldoet en het hoofd der Linder school bij gemis van vrije woning, eene zeer voldoende woning voor den huurprijs van f 100 per jaar bewoont.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, geven te kennen, dat de scholen in de gemeente Den Ham bezocht worden door 329, 256 en 112 kinderen, wat op grootere bevolkingscentra en dus op een hoogeren levensstandaard wijst en aan het onderwijzend personeel hoogere eischen doet stellen dan eene kleine buurtschool.

De slotsom van Ged. Staten is:

1°. dat de minimum-jaarwedden in de gemeente Den Ham, voornamelijk aan de scholen te Den Ham en te Vroomshoop, niet toegelaten kunnen worden;

2°. dat in verband met de regelingen in andere gedeelten der provincie, de jaarwedden van de hoofden der scholen te Den Ham en te Vroomshoop, vast te stellen zijn op f 900 en die van het hoofd der school te Linde op f 800, alles met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

3°. dat de jaarwedden der onderwijzers, met uitzondering van die aan de school te Linde, welke op f 500 bepaald kunnen worden, behooren te bedragen f 550, met gelijke verhoogingen als voor de hoofden werd vermeld;

4°. dat de jaarwedden verhoogd moeten worden voor die onderwijzers en onderwijzeressen, welke met het onderwijs in de vakken *k*—*r*bis zijn of zullen worden belast buiten de gewone schooluren, in verhouding tot hunne gewone jaarwedde in verband met het aantal te geven lesuren;

5°. dat met de minima voor vergoeding van en tegemoetkoming in de huishuur desnoods genoegen genomen kan worden.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een drietal memoriën ontvangen van hoofden van scholen, onderwijzers en onderwijzeressen tot bestrijding van het beroep.

VI. *Het beroep van W. van de Velde, te Hoogezand, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 13 *Febr.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 2 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 20, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. van de Velde, te Hoogezand, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 13 Febr. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel te Haarlem Wagenweg no. 52*a*, dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is aangevraagd op grond dat genoemd perceel op 7 Mei 1901 geheel was ontruimd.

In overeenstemming met het advies van den Ontvanger, den Inspecteur en het College van Zetters heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, omdat de aanvrager binnen zes weken nadat hij het perceel te Haarlem verlaten had, een ander perceel, te Hoogezand, had betrokken.

Van de uitspraak des Directeurs is de aanvrager bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij te Hoogezand met zijn gezin bij een ander is gaan inwonen.

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur ongunstig geadviseerd, op grond dat de aanvrager op 11 Mei 1901 een *on*gemeubeld perceelsgedeelte te Hoogezand betrokken had.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven van den appellant ten geleide van eenige bewijsstukken ontvangen.

VII. *De reclame van den gepasporteerden milicien J. Meima, te Rasquert (gem. Baflo), betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 2 April 1902, Ie afdeeling, no. 100, bij den Raad van

State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien J. Meima, te Rasquert (gem. Baflo), betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Meima pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 18 Dec. 1901, no. 3, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 28 Juni 1899, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts een diensttijd van 1 jaar en 4 maanden beloopt; dat hij, geboren 5 Oct. 1878, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd ot veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 Juni 1899, la. A, no. 459, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 13 Jan. 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan, en dat hij voortdurend buiten staat is sedert zijn ontslag uit den dienst, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien.

Nadat de overweging dezer zaak bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, is nog bij haar ingekomen een bericht van den burgemeester van Baflo, waarin omtrent aanleg en karakter van reclamant een in ieder opzicht gunstig getuigenis wordt afgelegd.

VIII. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie dd.* 13 *Febr.* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de Wilhelminalaan te*

Helmond van de Vereeniging tot instandhouding van eene bijzondere school voor lager onderwijs, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over **1901.**

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 4 April 1902, no. 3962, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissiris der Goningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 13 Febr. 1902, G, no. 111, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de Wilhelminalaan te Helmond, van de Vereeniging tot instandhouding van eene bijzondere school voor lager onderwijs, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901.

Voor deze school, die op 15 Jan. 1901 65 leerlingen telde, is de bijdrage over 1901 door Ged. Staten overeenkomstig de aanvrage bepaald op f 550, in welk bedrag f 50 begrepen is voor de onderwijzeres J. J. van Dorsten de Kock, die vier maanden aan de school zou zijn werkzaam geweest.

In beroep gekomen, heeft de Commissaris der Koningin te kennen gegeven, dat bij nader onderzoek gebleken was, dat genoemde onderwijzeres slechts drie maanden aan de school verbonden was geweest, zoodat te haren aanzien de bijdrage op f 37.50 had moeten bepaald zijn.

Gedeputeerde Staten, over het beroep gehoord, hebben bericht, dat het hun geen aanleiding geeft tot nadere beschouwingen.

IX. *Het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging Chr. R. de Wet, te Loenen a/d Vecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 3 Januari* 1902, *waarbij vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 4 April 1902, no. 204, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging Chr. R. de Wet, te Loenen a/d. Vecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 3 Jan. 1902,

waarbij vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting in den stal, behoorende bij „het Raadhuis van Kronenburgh", op het perceel kadastraal bekend Sectie A, no. 527.

Bij adres, dd. 26 Nov. 1901, heeft bovengenoemd Bestuur voormelde vergunning aan B. en W. van Loenen a/d. Vecht gevraagd.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van vrees voor gevaar voor personen.

Bij besluit van 3 Jan. 1902 hebben B. en W. hierop de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende dat aan de daarstelling der onderwerpelijke inrichting gevaar is verbonden.

Van dit besluit is voormeld Bestuur tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat aan het houden der door hem begeerde schietoefeningen met inachtneming van veiligheidsmaatregelen hoegenaamd geen gevaar zou zijn verbonden.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat bij hen tegen het verleenen der gevraagde vergunning ernstige bedenking bestond, omdat het onderwerpelijk perceel gelegen is midden in de kom der gemeente, en omdat het bestuur der schiet-weerbaarheidsvereeniging hun geen vertrouwen inboezemt, dat alle mogelijke voorzorgsmaatregelen zouden genomen worden ter voorkoming van gevaar.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat wenscht de vergunning alsnog te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de doorrid voor het publiek gebruik en de deuren worden gesloten gedurende de schietoefeningen;

2°. dat de schijf, waarop zal worden geschoten, wordt geplaatst in den Noord-Oostelijken hoek van den stal;

3°. dat achter die schijf een kogelvanger wordt geplaatst, bestaande uit een houten schot van 3 c.M. planken, ter hoogte van den stal en 2 M. breed, welk schot moet worden bekleed met ijzer dik 0.0028 M.;

4°. dat, aan dezen kogelvanger stuitende, tegen den Noordelijken muur moet worden geplaatst een schot, breed 2.25 M., gelijk als de kogelvanger;

5°. dat tegen het raam, aan de binnenzijde, moet worden geplaatst een blind van 3 c.M. hout, geheel bekleed met ijzer van 0.0028 M. en zoo groot, dat het raam voldoende bedekt is;

6°. dat de deuren in den Noord-Oostelijken hoek van den stal moeten geblindeerd zijn met ijzer dik 0.0028 M.

Den Hoofdingenieur komt het voor, dat door het stellen van die voorwaarden aan het bezwaar van gevaar zou worden tegemoet gekomen.

Dat appellant B. en W. geen vertrouwen inboezemt, acht de Hoofdingenieur geen afdoend argument. B. en W. zijn daar, om te zorgen dat aan de opgelegde verplichtingen worde voldaan. Bij niet-naleving daarvan kan de verleende vergunning worden ingetrokken.

Ged. Staten adviseeren tot ongegrondverklaring van het beroep, subsidiair tot verleening der vergunning onder de voorwaarden door den Hoofdingenieur aangegeven.

Een doorrit of inrijdstal, zooals het perceel Sectie A, no. 527, is, achten Ged. Staten geen geschikte gelegenheid voor het houden van schietoefeningen; gedurende die oefeningen zou de doorrit gesloten moeten *blijven*; terwijl het van de plaatselijke politie niet is te vorderen een permanente contrôle gedurende al dien tijd uit te oefenen.

Moge het onderwerpelijk perceel al niet juist in het midden der kom van de gemeente zijn gelegen, oostwaarts grenzen er onmiddellijk aan bewoonde gebouwen, en aan de andere zijden zijn op geringen afstand gebouwen gelegen. In zulk een omgeving behoort geen localiteit voor schietoefeningen te zijn.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zeventiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 7 Mei 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *Het beroep van L. Verbeek van der Sande, Directeur der Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van veestallen en veetransporten, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Zwolle, dd.* 31 *Dec.* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten en in werking brengen van eene slachterij in twee nabij de veestalling van de Willemsvaart staande perceelen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 10 April 1902, no. 227, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door L. Verbeek van der Sande, Directeur der Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van veestallen en veetransporten, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Zwolle, dd. 31 Dec. 1901, no. 3676, waarbij

hem vergunning is geweigerd tot het oprichten en in werking brengen van eene slachterij in twee nabij de veestalling aan de Willemsvaart staande perceelen.

Bij adres, dd. 12 Oct. 1901, heeft D. de Herder namens de Directie van bovengenoemde Maatschappij voormelde vergunning aan B. en W. verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van vrees voor: 1°. hinder van het geschreeuw der geslacht wordende dieren, van het getier en getwist van het personeel en van stank; 2°. gevaar voor de gezondheid der omwonenden.

Bij hun aan hoofde dezes voormeld besluit hebben B. en W. van Zwolle de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende, dat de ingediende bezwaren gegrond zijn bevonden; dat de hinder die van de slachterij ware te duchten, een gevolg is van de omstandigheid dat de voor de inrichting bestemde gebouwen voor eene exportslachterij niet deugen, en dat ze door het stellen van voorwaarden daarvoor niet geschikt zijn te maken.

Van dit besluit van B. en W. van Zwolle is L. Verbeek van der Sande, Directeur der meergenoemde Maatschappij, tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat door dat besluit aan zijne Maatschappij en aan vele anderen groot nadeel wordt berokkend.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat zij gedurende eenige jaren telkens voor een proeftijd van een jaar aan den voorganger van voormelde Maatschappij, J. B. Scheuer, vergunning hebben verleend tot het oprichten en in werking hebben eener slachterij in de onderwerpelijke perceelen en daarbij telkens door het opleggen van nieuwe voorwaarden hebben beproefd tegemoet te komen aan den hinder en het gevaar voor de openbare gezondheid, die de inrichting opleverde, doch dat het hun was gebleken dat dit doel onbereikbaar was wegens den ten eenenmale onvoldoenden toestand der gebouwen waarin de inrichting werd uitgeoefend.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat is van oordeel, dat, waar het in casu geldt voortzetting van het vroeger door Scheuer uitgeoefende bedrijf in de bestaande gebouwen, de aanvrage terecht is geweigerd, en terecht niet is getracht om door het stellen van voorwaarden tot eene behoorlijke inrichting te komen. „Om deze te verkrijgen, moeten" — aldus schrijft de Hoofdingenieur aan Ged. Staten — „de bestaande gebouwen worden afgebroken en door nieuwe van betere inrichting en meer solide constructie worden vervangen."

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Mr. J. van Setten, advocaat en procureur te Zwolle, licht als gemachtigde van den appellant het beroep toe.

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Bathmen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 5 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Bathmen, alsmede van de hun toetekennen vergoedingen voor en tegemoetkoming in de kosten van de huishuur.*"

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 12 April 1902, no. 2773, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Bathmen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 5 Dec. 1901, no. 4780/3336, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Bathmen, alsmede van de hun toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 31 Oct. 1901.

Een en ander is door den Gemeenteraad bepaald op de minima in de wet aangegeven.

Ged. Staten hebben aan de verordening hunne goedkeuring onthouden op grond dat met de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde wettelijke algemeene minima niet in de gemeente Bathmen kan worden volstaan, tenzij extra-belooningen voor het bezit van bijakten in de vakken *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, en vooral in *r* en *r*bis worden toegekend, of wel de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden vastgesteld.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in hooger beroep gekomen, door middel van een adres, op 26 Febr. 1902 bij H. M. ontvangen, daarbij te kennen gevende, dat de kosten van het lager onderwijs te Bathmen groot zijn, de levensstandaard laag en de draagkracht der bevolking gering.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten medegedeeld, dat hun besluit op 7 Dec. 1901 aan het gemeentebestuur is verzonden; dat de Raad daarna aan Ged. Staten verzocht heeft, van hun besluit terug te komen, waarop door Ged. Staten geantwoord is bij schrijven 6 Febr. ll., dat op 10 Febr. verzonden is.

Daar het beroep tegen het besluit van Ged. Staten van 7 Dec. 1901 niet is ingesteld binnen den termijn bepaald in art. 14, 2e lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, zijn Ged. Staten van oordeel, dat appellant niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn beroep.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie (met eene bijlage) ontvangen van den appellant, gedagteekend 25 April 1902, waarin deze erkent het beroep te laat ingesteld te hebben, maar tevens beweert, dat eene niet-ontvankelijk-verklaring niet *behoeft* te worden uitgesproken.

III. *Het beroep van J. van Wijk en J. F. Zeebuit, onderwijzers aan eene openbare lagere school in de gemeente Geldermalsen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 28 *Januari* 1902, *waarbij de* „*Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Geldermalsen*", *is goedgekeurd behalve ten aanzien der bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 12 April 1902, no. 2774, afd. Onds., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. van Wijk en J. F. Zeebuit, onderwijzers aan eene openbare lagere school in de gemeente Geldermalsen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 28 Jan. 1902, no. 117, waarbij de ,,Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Geldermalsen", vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 28 Oct. 1901 en 15 Jan. 1902 is goedgekeurd, behalve voor zooveel de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen betreft.

De gemeenteraad van Geldermalsen heeft de jaarwedden van het onderwijzend personeel in zijne gemeente bepaald: voor het hoofd der school A in het dorp Geldermalsen, bij minder dan 10 dienstjaren op f 950, bij 10 tot 20 dienstjaren op f 1000, bij 20 en meer dienstjaren op f 1050; voor het hoofd der school B in dat dorp op f 1200, onverschillig het aantal dienstjaren; voorts voor het hoofd der school te Meteren, bij minder dan 10 dienstjaren op f 800, bij 10 tot 15 dienstjaren op f 850, bij 15 tot 20 dienstjaren op f 900, bij 20 en meer dienstjaren op f 950; eindelijk voor de onderwijzers niet in het bezit van de hoofdakte die het hoofd der school bijstaan: bij minder dan 10 dienstjaren op f 550, bij 10 tot 15 dienstjaren op f 600, bij 15 tot 20 dienstjaren op f 650, bij 20 en meer dienstjaren op f 700.

Ged. Staten hebben op 28 Jan. 1902, na onder meer te hebben kennis geno-

men van twee door de tegenwoordige appellanten bij hen ingediende adressen, goedgevonden:

I. aan de regeling hunne goedkeuring te onthouden voor zooveel de bezoldiging betreft van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen;

II. aan de adressanten J. van Wijk en J. F. Zeebuit te berichten, dat zij geen termen gevonden hebben aan die regeling, voor zooveel de jaarwedden der onderwijzers van bijstand betreft, hunne goedkeuring te onthouden.

Wat punt II betreft, dient hier te worden vermeld, dat de Districtsschoolopziener als zijn gevoelen had te kennen gegeven, dat hij der adressanten bezwaren niet illusoir achtte. Z. i. kon de eerste verhooging na 5, de tweede na 10, de derde na 15 dienstjaren worden toegekend.

Van het besluit van Ged. Staten zijn de onderwijzers J. van Wijk en J. F. Zeebuit bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende dat het naar hunne meening billijk is, den onderwijzers van bijstand de vier verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 dienstjaren toe te kennen, en H. M. verzoekende, het besluit van Ged. Staten te vernietigen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben den Minister geschreven, dat naar hunne meening, overeenstemmende met die van het gemeentebestuur, voor onderwijzers van bijstand, niet belast met het geven van onderricht in eenig vak van meer uitgebreid lager onderwijs, eene bezoldiging die gedurende de eerste 5 dienstjaren f 50 meer bedraagt dan het wettelijk minimum, in eene gemeente als Geldermalsen alleszins voldoende is.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van de appellanten, dd. 26 April 1902, tot toelichting van hun beroep.

IV. *Het beroep van Th. G. J. Slits, commandant van de Schutterij, „het Zandakker", te Venray tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 2 *December* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietbaan.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, met een schrijven van 11 April 1902, no. 256, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Th. G. J. Slits, Commandant van de Schutterij „het Zandakker", te Venray,

tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 2 Dec. 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietbaan op de kadastrale perceelen Sectie C, nos. 4049 en 2623.

Bij adres, dd. 5 Nov. 1901, heeft Th. G. J. Slits, namers de schutterij „het Zandakker" te Venray aan B. en W. van Venray voormelde vergunning gevraagd.

Tegen het verleenen der gevraagde vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van vrees voor gevaar voor personen en dieren, die zich over den weg bewegen, waaraan de kogelvanger zou zijn gelegen, en die zich in het bosch achter den kogelvanger en op de aan de schietbaan grenzende landerijen bevinden, schade aan eigendommen en waardevermindering dier landerijen.

B. en W. van Venray hebben hierop bij besluit van 2 Dec. 1901 de gevraagde vergunning geweigerd op grond der ingebrachte bezwaren.

Van dit besluit van B. en W. is Th. G. J. Slits, Kapitein-Commandant der schutterij „het Zandakker", namens die vereeniging tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat de perceelen alwaar de schietbaan zou worden opgericht, tusschen bouwland en in de nabijheid van het bebouwde gedeelte van het gehucht Veltum zijn gelegen; dat de ligging dier perceelen dan ook de aanleiding is geweest dat zoovele reclames tegen het verleenen der vergunning zijn ingekomen, en dat het grootste aantal leden der appelleerende vereeniging ongeoefende schutters zijn.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat schreef aan Ged Staten, dat de plaats voor den kogelvanger zeer ondoelmatig is gekozen, en dat het ook niet de bedoeling is dezen aan te brengen op de plaats, waar hij op de teekening is aangeduid, n.m. ± 23 M. voorbij de scheiding der kadastrale perceelen Sectie C, nos. 4049 en 2623, in eene plaatselijke terreinsverlaging, zoodat òf wel de kogelvanger enkele meters hooger moet worden opgewerkt, òf wel de zandrug en het terrein tusschen schietstand en kogelvanger moet worden uitgegraven; dat aan dit bezwaar bij het verleenen der vergunning zou kunnen worden tegemoetgekomen, door te bepalen dat de kogelvanger moet worden aangebracht op het perceel Sectie C, no. 2623, der gemeente Venray, nabij de grens der perceelen Sectie C nos. 2623 en 4049 dierzelfde gemeente; dat de schietbaan in een eenigermate onveilig terrein zou worden aangelegd; dat aan de ingebrachte bezwaren op voldoende wijze zou kunnen worden tegemoet gekomen door het geven van voorschriften omtrent de inrichting der schietbaan, en wel door het aanbrengen van een veiligen schietstand, en van de noodige schietpoorten met ricochetschermen; dat het inrichten van eene dergelijke

voldoend veilige schietbaan zeer kostbaar is en de verplichting daartoe voor de onbemiddelde schutterij „het Zandakker" met eene weigering gelijk zou staan; dat echter in deze de „patronen tot verkleinde afstanden" een uitkomst geven en dat, wanneer het *uitsluitend* gebruik van die patronen verplichtend wordt gesteld, de inrichting der schietbaan, zelfs met inachtneming der strengste eischen van veiligheid, zeer eenvoudig kan zijn; welke inrichting ware te ontwerpen door een officier.

Ged. Staten daarentegen adviseeren tot handhaving van het besluit van B. en W.

V. ***Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.*** **20** ***Februari*** **1902,** ***genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan den Koolweg van het R.-K. Kerkbestuur van Made (gem. Made en Drimmelen) om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.*** **54*bis*** ***der wet tot regeling van het lager onderwijs, over*** **1901.**

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 April 1902, no. 4568, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 121, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan den Koolweg van het R.-K. Kerkbestuur van Made (gemeente Made en Drimmelen), om de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901.

De bijdrage voor deze school, die op 15 Jan. 1901 volgens de aanvrage 231 leerlingen telde, is door Ged. Staten overeenkomstig die aanvrage bepaald op f 1466.66½.

In beroep is aangevoerd, dat dit bedrag met f 66.66⅔ behoort verminderd te worden, omdat het aantal leerlingen slechts recht geeft op een Rijksbijdrage voor één onderwijzeres van bijstand boven het bij de wet gestelde minimum, terwijl Ged. Staten over het tijdvak van 1 Sept.—31 Dec. voor twee onderwijzeressen van bijstand boven het gestelde minimum eene Rijksbijdrage hebben verleend.

Ged. Staten, over dit beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat het hun niet tot nadere beschouwingen aanleiding geeft.

VI. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 20 *Februari* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Goirke van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur 't Goirke te Tilburg om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over* 1901.

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 April 1902, no. 4569, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 121, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Goirke, H 259, van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur 't Goirke te Tilburg, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901.

Voor deze school — welke op 15 Jan. 1901 693 leerlingen telde — is de Rijksbijdrage, aangevraagd tot een bedrag van f 3124.98, door Ged. Staten bepaald op f 3158.33½.

In beroep heeft de Commissaris der Koningin aangevoerd, dat voor mej. J. M. Stael, die van 1 Jan.—7 Sept. 1901 als hoofd der school werkzaam geweest is, de bijdrage is toegekend over 8 volle maanden, d. i. f 400; terwijl voor hare opvolgster, mej. J. F. W. de Nies, over het tijdvak 1 Oct.—31 Dec. 1901 de bijdrage op f 150 bepaald werd; dat, daar de betrekking van hoofdonderwijzeres aan deze school dus slechts voor een deel der maand September vacant is geweest, de bijdrage over die maand vervallen is; dat echter Ged. Staten voor mej. W. J. van Dam, als hoofdonderwijzeres, vermoedelijk over de maand September, eene bijdrage hebben toegekend van f 50, terwijl het bestuur der school voor haar ook in die maand slechts recht heeft op een bedrag van f 16.66⅔, zoodat het totaal bedrag der aan het bestuur van genoemde school toegekende Rijksbijdrage met f 33.33½ zal moeten verminderd worden.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat het hun niet tot nadere beschouwing aanleiding geeft.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van het schoolbestuur, tot toelichting van het verschil tusschen het aangevraagde en het door Ged. Staten toegekende bedrag.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Achttiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 14 *Mei* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *De beroepen van M. A. Reynders en H. J. Walkate, te Kampen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 4 *Januari* 1902, *waarbij aan laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van zijne zeepziederij en tot plaatsing van een gasmotor en een stoomketel van* 10 *P.-K.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 15 April 1902, no. 206, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de beroepen, ingesteld door M. A. Reynders en H. J. Walkate, te Kampen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Jan. 1902, no. 12, waarbij aan laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van

zijne zeepziederij en tot plaatsing in het bij te bouwen gedeelte op het terrein gelegen buiten de Veenepoort, kadastraal bekend in Sectie F, nos. 7141 en 7142, van een gasmotor en een stoomketel van 10 P.K.

Bij adres, dd. 14 Nov. 1901, heeft H. J. Walkate bovenvermelde vergunning verzocht aan Burgemeester en Wethouders van Kampen.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bezwaren ingebracht door M. A. Reynders, eigenaar van eene natuurbleekerij, onmiddellijk gelegen naast het perceel, waarin de stoomketel zou worden geplaatst, op grond dat alle vuil en stof uit den schoorsteen terecht zullen komen op het op een grasveld te bleeken uitgespreide waschgoed, dat aan de inwerking van lucht en zonlicht wordt blootgesteld, waarbij zelfs de geringste verontreiniging door rook of stof het beoogde doel volkomen zou verijdelen; weshalve het onmogelijk zou zijn daar ter plaatse het beroep van natuurbleeker te blijven uitoefenen.

Bij besluit van 4 Jan. 1902, no. 12, hebben B. en W. de gevraagde vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de gasmotor moet geplaatst worden vrijstaande op een afzonderlijk fundament zonder eenige gemeenschap met de muren der belendende gebouwen;

2°. dat de vloer rondom den gasmotor, ter breedte van minstens 1 Meter, moet bestaan uit onbrandbaar materiaal;

3°. de de verbrandingsproducten en het gas worden afgevoerd door eene trechtervormige ijzeren pijp, welke bij de aansluiting aan den knalpot van den gasmotor eene middellijn moet hebben van 0.025 M. en verwijdende bij elken meter hooger met 0.01 M., terwijl deze pijp minstens 1 M. boven het dak van het perceel moet uitsteken;

4°. dat geen licht ontvlambare stoffen met den gasmotor in aanraking mogen komen en de gasleiding tusschen den gasmeter en den motor moet voorzien zijn van twee gaszakken met tusschenkraan;

5°. dat de stoomketel met zijn bemetseling geheel vrij moet staan van de belendende muren;

6°. dat de vloer voor de vuurvlam van den stoomketel over eene breedte van minstens 2 M. moet bestaan uit onbrandbaar materiaal;

7°. dat de schoorsteen moet gemaakt worden van steen en de bovenkant van den schoorsteen minstens 25 M. moet verheven zijn boven den beganen grond in de fabriek;

8°. dat de schoorsteen van de bestaande fabriek moet worden afgebroken en buiten werking gesteld;

9°. dat de voor de inrichting te gebruiken brandstof uitsluitend zal moeten bestaan uit turf of cokes.

Van dit besluit van B. en W. is M. A. Reynders tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij dezelfde bezwaren aanvoerende als door hem bij B. en W. zijn ingebracht.

Ook H. J. Walkate is van evenbedoeld besluit van B. en W. tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij zich door de gestelde voorwaarden bezwaard acht, meer in het bijzonder door die van sub 9°., welke hem de uitoefening van zijn bedrijf onmogelijk zou maken.

Op beide beroepen gehoord, hebben B. en W. aan Ged. Staten geschreven, dat, naar aanleiding van in het vorige jaar bij hen ingekomen klachten van Reynders — betreffende kooldeeltjes die op zijne gebleekt wordende goederen werden gevonden, welke klachten zijn bevonden juist te zijn — zij van de gelegenheid dat Walkate zijne zeepziederij wenschte uit te breiden, hebben gebruik gemaakt om dezen laatste zwaardere voorwaarden op te leggen; dat Reynders in betere conditie zal verkeeren, wanneer de schoorsteen: *a.* zoodanig wordt verplaatst dat alleen bij Z.-O. wind de rook in de richting der bleekerij wordt gedreven; *b.* van 10 tot 25 M. boven den beganen grond wordt opgetrokken, en wanneer alleen turf of cokes wordt gestookt, en dat zoodoende de klachten van Reynders voldoende zullen zijn ondervangen.

Ten aanzien van Walkate's beroep merken B. en W. op, dat, om verspreiding van kooldeeltjes te voorkomen, alleen afdoende is het verbod met steenkolen te stoken. Turf en cokes ontwikkelen voldoende hitte; bij de bestelling van den nieuwen ketel en de nieuwe vuurhaarden, noodig ten gevolge van de uitbreiding zijner inrichting, zal met de 9de voorwaarde rekening kunnen worden gehouden.

Wil het bedrijf van Reynders niet te gronde gaan, dan zijn de opgelegde voorwaarden noodzakelijk.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat bevestigt de meening van B. en W., dat Reijnders door de voorgenomen verandering der zeepziederij zal vooruitgaan; z. i. behoort Reynders' beroep mitsdien in zijn eigen belang ongegrond te worden verklaard.

Wat Walkate's beroep betreft, is de Hoofdingenieur van oordeel, dat de 9de voorwaarde niet noodzakelijk is, met het oog op de hoogte en de ligging van den schoorsteen.

Ged. Staten vereenigen zich geheel met het rapport van den Hoofdingenieur.

Als gemachtigde van H. J. Walkate licht Mr. D. van der Goot, advocaat te 's-Gravenhage, diens beroep toe.

M. A. Reynders zet de schade uiteen, die hij in zijn bedrijf van de zeep-

ziederij ondervindt, en betoogt dat de schoorsteen zeer goed met turf kan worden gestookt.

Eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, de Staatsraden HUBER en ASSER en den VOORZITTER, worden door de APPELLANTEN beantwoord.

II. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode L. Harms te Dokkum.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 16/22 April 1902, no. 1330/74, Posterijen en Telegrafie/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode L. Harms, te Dokkum.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 25 Jan. 1902, no. 25, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 16 Jan. 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 257, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 3 Jan. 1902, no. 16, Posterijen en Telegraphie, met ingang van 16 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 27 jaren, 2 maanden en 15 dagen, vereenigd met den overigen volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden bewezen militairen dienst van 1 jaar, 6 maanden en 27 dagen, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren, 9 maanden en 12 dagen, en hij den Staat meer dan 10 jaren als postbode heeft gediend; dat hij, geboren 19 Febr. 1846, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 16 Jan. 1897 tot 1 Juli 1898 f 500 en van 1 Juli 1898 tot 16 Jan. 1902 f 550, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 535.41⅔, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 8.92.$^{13}/_{16}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet recht heeft op een pensioen van f 256.85; terwijl het verzoek van belanghebbende om toekenning van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, niet kan worden ingewilligd, omdat niet is gebleken dat de lichaamsgebreken, die hem ongeschikt maken voor de waarneming zijner betrekking, zijn ontstaan door een der in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet vermelde oorzaken.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden

ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij verwijzende naar eene verklaring van Dr. R. Hazelhoff, te Dokkum, waaruit blijkt, dat deze geneesheer meent dat belanghebbende's pensioensaanvrage onder art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet valt, „aangezien hij zijne ongeschiktheid voor verderen dienst verkregen heeft in en door den dienst."

Mr. R. VAN DER VEEN, advocaat te 's-Gravenhage, betoogt dat art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet hier wel degelijk van toepassing is.

Voorts beantwoordt hij een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad MOTZER.

III. *Het beroep van H. Jonker te Appingedam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen dd.* 9 *Dec.* 1901 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 21 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 39, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Jonker te Appingedam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 9 Dec. 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het verlaten van het perceel te Appingedam, Wijk K, no. 7.

Deze ontheffing is op 3 Oct. 1901 aangevraagd op grond dat H. Jonker op 26 Sept. van dat jaar was gaan inwonen bij D. Vrugt.

In strijd met de adviezen van den Ontvanger, het College van Zetters en den Inspecteur, heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, uit overweging dat adressant het perceel, waarvoor hij is aangeslagen, niet heeft verlaten.

Van die uitspraak is H. Jonker bij de Koningin in beroep gekomen.

Over het beroep zijn de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur gehoord. De eerste en de tweede adviseeren gunstig. Zij berichten, dat genoemd perceel het vorige jaar publiek verkocht is en in eigendom is overgegaan aan D. Vrugt, die terzelfdertijd met eene dochter van Jonker gehuwd is en ook door aankoop eigenaar van diens roerende goederen geworden is; dat Jonker in het perceel is blijven wonen, maar als inwonend persoon tegen betaling van f 2 kostgeld in de week; weshalve hij moet aangemerkt worden als het perceel te hebben verlaten in den zin der wet. Zij beroepen zich daarbij op de Kon. besluiten van 17 Juni 1898, nos. 41 en 42.

De Directeur daarentegen merkt op, dat die Kon. besluiten, evenals dat van 6 Juli 1899, no. 25, gevallen behandelen waarin de bewoners inderdaad de woning verlaten, doch alleen eenige meubelen achterlaten, waarover ze trouwens de beschikking hebben verloren. „Het geval van adressant" — vervolgt de Directeur — „is een geheel ander; hij verlaat het perceel niet, maar blijft het met zijn drie kinderen bewonen; alleen in den loop van het jaar wordt het gezin vermeerderd met een schoonzoon, en wordt hier aan geene der voorwaarden voldaan welke art. 63 § 1 aan het recht op ontheffing verbindt. Dat in den loop van het jaar een ander als hoofd van het gezin optreedt, doet niet ter zake (zie het K. B. van 16 Mei 1898 no. 33, en de ministerieele beschikking van 3 Juni 1898 no. 28)."

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Negentiende Vergadering.

Vergadering van Woensdag 21 *Mei* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *Het beroep van den Raad der gemeente Steenwijk tegen het besluit van Gedep. Staten van Overijssel dd.* 6 *Februari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van het personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Steenwijk, alsmede de jaarlijksche vergoeding aan de hoofden van scholen voor gemis van vrije woning en die aan de gehuwde onderwijzers en weduwnaars van* 28 *jaren en daarboven als tegemoetkoming in de huishuur".*

De *Staatsraad* HUBER brengt over deze zaak het verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 April 1902, no. 3123, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der ge-

meente Steenwijk tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 6 Febr. 1902, no. 337/397, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van het personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Steenwijk, alsmede de jaarlijksche vergoeding aan de hoofden van scholen voor gemis van vrije woning en die aan de gehuwde onderwijzers en weduwnaars van 28 jaren en daarboven, als tegemoetkoming in de huishuur", vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 Sept. 1901.

In deze verordening zijn de jaarwedden aldus bepaald: die van het hoofd van school A op f 1300; die van de hoofden van scholen B en C op f 1000; die van den onderwijzer met den rang van hoofdonderwijzer en in het bezit van de akte Fransch l. o., die het hoofd der school A bijstaat, op f 850, met verhoogingen van f 50 na 5 en 10 jaren dienst; die van de onderwijzers der scholen B en C op f 550, met verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, en voorts met inachtneming van art. 26, 3°. der wet tot regeling van het lager onderwijs; die van eene onderwijzeres aan school A, bevoegd onderwijs te geven in de nuttige handwerken, op f 75; voorts is de vergoeding bepaald op f 250 voor het hoofd van school A en op f 200 voor de hoofden der scholen B en C, en de toegemoetkoming op f 50; eindelijk is bepaald dat de onderwijzer D. Colthof voorloopig aan school A verbonden blijft op eene jaarwedde van f 750, alsmede f 50 als tegemoetkoming in de huishuur.

Het besluit van Ged. Saten, waarbij aan het raadsbesluit goedkeuring wordt onthouden, — genomen nadat de Districtsschoolopziener zijne bezwaren tegen de regeling had kenbaar gemaakt, — steunt op de volgende overwegingen: dat de scholen B en C der gemeente Steenwijk worden bezocht door ± 259 en 359 kinderen en daarvoor dus belangrijk hooger eischen gesteld worden aan de hoofden en onderwijzers aan die scholen verbonden; dat dan ook blijkens den overgelegden staat de jaarwedden dier hoofden vóór 1 Jan. 1902 bedroegen f 1000 en die der onderwijzers f 550—f 700, terwijl de aanvangsjaarwedden der laatsten na 2 en 4 jaar dienst met f 25 werden verhoogd; dat de onderwijzeressen belast met het onderwijs in het vak *k*, een extra toelage van f 50 ontvingen; dat de onderwijzer Colthof is aangesteld op f 750 voor ongeveer 21 jaren; dat nu bij deze verordening de jaarwedde dier hoofden bepaald is op f 1000 zonder eenige verhooging wegens dienstjaren en die der onderwijzers op f 550 met verhoogingen na 5, 10. 15 en 20 dienstjaren; dat geen overgangsbepaling wordt aangetroffen, welke voorkomt, dat inbreuk gemaakt wordt op onder de oude regeling verkregen rechten; daar de kracht dier regeling in art. 10 der nieuwe verordening beperkt wordt tot hetgeen op 31 Dec. 1901 meer genoten werd, dan waarop krachtens de bepalingen der nieuwe verordening aanspraak gemaakt

kan worden; dat de verhoogingen volgens art. 8 slechts toegekend worden bij gebleken geschiktheid, maar niet bepaald is, wie die geschiktheid beoordeelen zal; terwijl volgens de bedoeling der wet alleen dienstjaren in dezen de maatstaf behooren te zijn; dat geen verhoogingen zijn toegekend voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, ten gevolge waarvan de onderwijzeressen voor dezelfde belooning meer lessen zullen moeten geven dan de onderwijzers; dat, waar de onderwijzer, die het hoofd der school A zal bijstaan, een jaarwedde kan verkrijgen van f 950 na 10 jaren dienst, het onbillijk is, dat de tegenwoordige functionaris Colthof slechts f 750 zal blijven genieten, niettegenstaande hij reeds voor 20 jaren is aangesteld; dat nu wel door het gemeentebestuur wordt aangevoerd, dat de nieuw te benoemen onderwijzer in het bezit van de hoofdakte zal moeten zijn, maar dat dit slechts een verschil van f 100 uitmaakt en geen andere redenen worden aangevoerd, die kunnen overtuigen van de wenschelijkheid om de jaarwedde van den onderwijzer Colthof niet te verhoogen; dat de werkzaamheden van de hoofden der scholen A, B en C te Steenwijk gevorderd, vrijwel gelijk gesteld kunnen worden, wanneer men de leervakken en het aantal kinderen dat die school bezoekt in aanmerking neemt en het derhalve onbillijk te achten is, zulk een groot onderscheid te maken, dat de een met f 1300, de ander met f 1000 beloond zal worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers te laag is in verhouding tot de aan de hoofden toegekende vergoeding daarvoor; dat deze regeling derhalve niet voor goedkeuring vatbaar is.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de nieuwe verordening niet in strijd is met de wet op het L. O. en eene billijke regeling bevat; dat het hoofd van school A, met zes-jarigen cursus, in het bezit moet zijn van de akten Fransch, Duitsch, Engelsch en Wiskunde, en dus de voorgestelde verhouding in tractement — f 1000 en f 1300 — volstrekt niet onbillijk is te achten; dat aan de hoofden der scholen B en C eene belooning van f 100 voor ten hoogste 100 lesuren is toegekend voor het geven van herhalingsonderwijs, hetgeen tot 1 Jan. 1902 onder hun salaris begrepen was, en zij een flink salaris genieten als leeraren aan de Rijksnormaalschool; dat, wat de verhoogingen betreft, de gemeenteraad, zoodra de wettelijke maxima overschreden worden, bevoegd is daaraan voorwaarden te verbinden; dat door wijziging van het leerplan tegemoet kan worden gekomen aan het bezwaar dat de onderwijzeressen in de nuttige handwerken geen extra vergoeding ontvangen voor onderwijs in dat vak buiten de gewone schooluren; dat voor den onderwijzer Colthof eene

bijzondere regeling is getroffen, omdat ten gevolge van een voorgenomen reorganisatie van het onderwijs aan school A de mogelijkheid van zijn ontslag niet geheel is uitgesloten, en besloten is, het wachtgeld alsdan tot het volle tractement aan te vullen; dat diens mede-onderwijzer Poens niet alleen in het bezit van de hoofdakte en de akte Fransch moet zijn, maar tevens bij ontstentenis van het hoofd als diens plaatsvervanger optreedt.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, deelen mede, dat Steenwijk een rijke en welvarende gemeente is met pl.m. 5650 inwoners; dat school A wordt bezocht door pl.m. 42, school B door pl.m. 260 en school C door pl.m. 395 leerlingen; dat de nieuwe regeling ten gevolge zal hebben, dat eenige onderwijzers in jaarwedde achteruitgaan, — vergeleken bij de oude.

Na voorts het in het adres van beroep aangevoerde te hebben bestreden, komen Ged. Staten tot de volgende slotsommen:

1°. de jaarwedde van het hoofd van school A kan bepaald worden op f 1300, die van de hoofden van de scholen B en C zijn vast te stellen op f 1000, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

2°. de vergoeding der huishuur is voor alle drie op hetzelfde bedrag te bepalen, bij voorkeur op f 250;

3°. de jaarwedden voor de onderwijzers aan school A met verplichte akte Fransch, behooren te bedragen f 750, met verhoogingen van f 50 voor 5 en 10 jaar dienst en van f 100 voor het bezit van de hoofdakte;

4°. de jaarwedden der onderwijzers aan de scholen B en C bedragen f 550, met verhoogingen van f 25 na 2 en 4 jaar dienst en van f 50 na 9, 15 en 20 jaren dienst, met verhoogingen van f 100 voor het bezit van de hoofdakte en van f 200 voor de verplichte hoofdakte ingevolge art. 24;

5°. het onderwijs in de nuttige handwerken, gegeven door onderwijzeressen binnen de gewone schooluren, worde bovendien beloond met f 50 en dat buiten de gewone schooluren met f 20 per wekelijksch lesuur;

6°. de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers worde vastgesteld op een derde van de vergoeding aan de hoofden van hun school betaald, dus op pl.m. f 85.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van B. en W., gedagteekend 9 Mei 1902, waarin zij betoogen, dat de levensstandaard te Steenwijk geen hoogere tractementen wettigt, en de conclusies bestrijden waartoe Ged. Staten komen.

De Burgemeester, de heer J. Meesters, licht het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad Asser.

II. *Het beroep van E. P. W. Berkeljon en C. P. Mulder, onderwijzeressen aan openbare lagere scholen in de gemeente Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant dd. 13 Febr. 1902, waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Zundert", voor zooveel de jaarwedden van de onderwijzeressen belast met het onderwijs in de nuttige handwerken betreft.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 April 1902, no. 3120, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door E. P. W. Berkeljon en C. P. Mulder, onderwijzeressen aan openbare lagere scholen in de gemeente Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 13 Febr. 1902, G, no. 92, waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Zundert", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 18 Dec. 1901; voor zooveel de jaarwedden van de onderwijzeressen belast met het onderwijs in de nuttige handwerken betreft.

De bovengenoemde onderwijzeressen zijn, behalve met hare gewone schooltaak, belast met het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren.

Volgens art. 1 der verordening bedraagt de jaarwedde van de onderwijzers die het hoofd der school bijstaan, bij minder dan 5 dienstjaren f 500, bij 5 tot 10 dienstjaren f 550, bij 10 tot 15 dienstjaren f 600, bij 15 tot 20 dienstjaren f 650, bij meer dan 20 dienstjaren f 700; welke jaarwedde verhoogd wordt met f 50 bij bezit van de akte van bekwaamheid vermeld in art. 2 onder letter *l*, *k* of *r* der wet tot regeling van het Lager Onderwijs.

Tevens bevat de verordening de volgende overgangsbepalingen:

„De onderwijzers die op 1 Jan. 1902 eene hoogere jaarwedde genieten, dan „waarop zij volgens de bij deze verordening vastgestelde regeling recht zouden „hebben, blijven in het genot dier hoogere jaarwedde.

„Voor de verhoogingen bedoeld in art. 1 dezer Verordening komen zij slechts „in aanmerking, indien en voor zoover de door hen genoten jaarwedde minder „bedraagt dan die welke zij bij de toepassing van de bij deze Verordening vast„gestelde regeling zouden genieten."

Nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, zijn de onderwijze-

ressen Berkeljon en Mulder bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij verzoekende, dat ook in het vervolg f 100 worde toegekend als vergoeding voor het onderwijs in de handwerken.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten — onder overlegging van een schrijven van B. en W. — ongunstig geadviseerd.

,,Het resultaat der herziening van de salarisregeling" — schrijven zij — ,,is ,,voor beide onderwijzeressen als volgt: De eerste adressante telt als onder- ,,wijzeres te Zundert c.a. en elders 8 dienstjaren, en heeft volgens art. 1, 2*b* ,,der verordening, aanspraak op eene jaarwedde van f 550, vermeerderd met ,,f 50 voor vak *k*, ingevolge het bepaalde sub 4°. van dat artikel; de tweede, ,,die 2 dienstjaren telt, bekomt naar de verordening een salaris van f 500 plus ,,f 50 als bovenvermeld, doch volgens de overgangsbepaling blijft voorloopig ,,ook voor haar de vroegere wedde van f 600 gehandhaafd."

Volgens Ged. Staten voldoet de nieuwe regeling geheel aan de wet, brengt zij voor 't oogenblik geen verandering voor beide appellanten en is zij voor haar in de toekomst nog gunstig te noemen, vermits de gemeenteraad, zonder daartoe verplicht te zijn, voor vak *k* eene afzonderlijke belooning toekent.

De Burgemeester van Zundert, de heer L. VAN DE WALL, bestrijdt het beroep en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Gouderak tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland dd.* 18 *Febr.* 1202, *voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de door dien Raad vastgestelde regeling der bezoldiging verbonden aan de betrekking van hoofd der openbare lagere school aldaar.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 April 1902, no. 3122, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Gouderak tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 18 Febr. 1902, B, no. 863 (1e afd.) G. S., no. 15, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de door dien Raad vastgestelde regeling der bezoldiging verbonden aan de betrekking van hoofd der openbare lagere school aldaar.

De bezoldiging is door den gemeenteraad in art. 1, sub 1°. van de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere school te Gouderak bepaald op f 750 bij minder dan 5, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij meer dan 20 dienstjaren.

Ged. Staten hebben aan art. 1, sub 1°., der verordening, die zij voor het overige hebben goedgekeurd, hunne goedkeuring onthouden, daarbij overwegende, dat de regeling van de bezoldiging voor de betrekking van hoofd der openbare lagere school te Gouderak eene herhaling is van de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima; dat zoodanige regeling onvoldoende moet worden geacht voor eene gemeente als Gouderak en wier school 200 leerlingen telt; terwijl eene betere regeling niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, aangezien de tegenwoordige titularis een jaarwedde van f 1000 geniet en de bijdrage bedoeld bij art. 45 der wet wordt verhoogd.

In beroep gekomen, heeft de Gemeenteraad te kennen gegeven, dat hij van meening is, dat is voldaan aan de wettelijke bepalingen, en de voorgestelde regeling voldoende kan worden geacht; weshalve hij verzoekt, dat het besluit van Ged. Staten vernietigd en de voorgestelde regeling goedgekeurd worde.

Over het beroep gehoord, zijn Ged .Staten en de waarn. Inspecteur van het lager onderwijs in de tweede Inspectie van oordeel, dat de jaarwedde van het hoofd der school te Gouderak nader moet worden bepaald op f 900, met 4 verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst; en dat ten aanzien van den tegenwoordigen titularis als overgangsbepaling kan worden vastgesteld, dat de verhooging van f 1000 op f 1050 zal ingaan met 1902 en die van f 1050 op f 1100 met 1907.

Mr. N. Cramer, advocaat te 's-Gravenhage, licht het beroep toe en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur.

IV. *Het beroep van den Raad der gemeente Zwollerkerspel tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 13 *Februari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor* 1902.

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 April 1902, no. 2945, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwollerkerspel tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 13 Febr. 1902, 2de afd., no. 370/418, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor 1902.

Bij schrijven van 16 Jan. 1902, 2e afd., no. 4384/142, verzochten Ged. Staten den Raad der gemeente Zwollerkerspel om op het voor memorie geraamd art.

31 der begrooting 1902 in de uitgaven „Jaarlijksche subsidie voor de kunstwegen in het waterschap Mastenbroek" uit te trekken de som van f 2617.50.

De gemeenteraad van Zwollerkerspel weigerde, bij missive van 21 Jan. 1902, no. 46, aan dat verlangen te voldoen.

Ged. Staten hebben hierop bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring onthouden aan de begrooting van Zwollerkerspel voor 1902, op grond dat art. 31 der uitgaven van die begrooting voor memorie is geraamd, in stede van daarop uit te trekken een bedrag van f 2617.50 wegens jaarlijksch subsidie voor de kunstwegen in het waterschap Mastenbroek; dat vorenvermeld jaarlijksch subsidie bij raadsbesluit van 4 Sept. 1877, no. X, gewijzigd bij dat van 22 Nov. 1889, no. X, *onherroepelijk* aan het 4de Dijksdistrict (Mastenbroek) is toegekend; dat mitsdien dat subsidie bij een nader besluit van den gemeenteraad van Zwollerkerspel, blijkens de bij de begrooting gevoegde Memorie van Toelichting, genomen op 13 Febr. 1901, onder no. XIII, niet kon worden opgeheven, en het toegezegde bedrag, als zijnde het civielrechtelijke gevolg van de besluiten van 4 Sept. 1877, no. X, en 22 Nov. 1889, no. X, op de begrooting moest voorkomen; en dat overigens deze beschouwing, voor zoover noodig, steun vindt in de omstandigheid, dat bij het door den Raad den 13den Febr. 1901 onder no. XIII genomen besluit, in ieder geval, zoo men den oorsprong van het meergenoemd subsidie in aanmerking neemt, de billijkheid tegenover het waterschap Mastenbroek in hooge mate wordt geschonden.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Zwollerkerspel tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat geen enkele wettelijke bepaling den gemeenteraad verbiedt een genomen besluit in te trekken; dat de gemeenteraad in publiekrechtelijken zin daartoe bevoegd is; dat een gemeenteraad dan ook onbevoegd is, te bepalen dat een door hem genomen besluit „*onherroepelijk*' is, vermits van het overheidsrecht van intrekking van een besluit, de gemeenteraad geen afstand kan doen, zoodat van publiekrechtelijk standpunt geen bezwaar bestaat tegen de intrekking van een besluit, waarbij „*onherroepelijk*" een subsidie is verleend; dat er overigens geen civielrechtelijke band tusschen Zwollerkerspel en het waterschap Mastenbroek bestaat; dat immers door het toekennen van subsidie Zwollerkerspel geen burgerrechtelijke overeenkomst met dat waterschap sloot en de gemeente zich daarbij niet als privaat persoon tot eenige praestatie in burgerrechtelijken zin verbond, doch Zwollerkerspel als publiekrechtelijke corporatie, handelende ter bevordering van het algemeen belang, het subsidie toekende; dat aan het waterschap dan ook geen rechtsvordering tot nakoming van eene met Zwollerkerspel aangegane overeenkomst toekomt, en dat ten slotte — lettende op de wijze waarop

het waterschapsbestuur de gesubsidieerde wegen onderhoudt — de intrekking van het subsidie volkomen rechtmatig, geoorloofd en billijk is.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat zij niet de publiekrechtelijke bevoegdheid van een gemeentebestuur, om vroeger genomen besluiten in te trekken, ontkennen, maar wel de bevoegdheid om op grond van die intrekking de krachtens die vroegere besluiten onherroepelijk toegezegde bijdragen op te heffen, en zoodoende schade toe te brengen aan de reeds door derden krachtens die vroegere besluiten jure privato verkregen rechten; dat er wel degelijk tusschen Zwollerkerspel en het waterschap Mastenbroek een civielrechtelijke band is ontstaan door de gemeenteraadsbesluiten van 4 Sept. 1877, no. X, en 22 Nov. 1889, no. X, en de door het waterschap daaraan gegeven gevolgen; dat — waar de gemeenteraad zich bij het toekennen van subsidie voor de kunstwegen in het waterschap niet het minste toezicht op het onderhoud dier wegen heeft voorbehouden — het bij Raadsbesluit van 13 Febr. 1901, no. XIII, voor de intrekking van het subsidie aangegeven motief, dat de gemeenteraad geen toezicht heeft op dat onderhoud, niet opgaat, daargelaten dat dit onderhoud genoegzaam gewaarborgd is door het toezicht door de provincie aan haar subsidie verknocht; getuige het niet inkomen van klachten bij het provinciaal bestuur, nòch van de zijde van derden, nòch van het gemeentebestuur van Zwollerkerspel, nòch van den provincialen waterstaat, met het onderhoudstoezicht belast; en dat de bij meergenoemd Raadsbesluit van 13 Febr. 1901 aangevoerde beweringen, dat eene bijdrage van f 0.10 per strekkenden meter meer bedraagt dan voor onderhoud noodig is en meer dan waarvoor de gemeente hare eigen kunstwegen onderhoudt, niet ter zake dienende zijn.

Mr. H. van der Vegte, advocaat te Zwolle, licht als gemachtigde van den appellant het beroep toe, dat door Mr. W. M. de Brauw, advocaat te 's-Gravenhage, als gemachtigde van het bestuur van het waterschap Mastenbroek bestreden wordt.

De eerstgenoemde beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad Moltzer.

V. *Het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Aaltje Hasselo.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 April 1902, no. 2944, afd. B. B.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Aaltje Hasselo.

Aaltje Hasselo, geboren 18 Jan. 1878 te Borculo, is op 23 Nov. 1901 uit de gemeente Enschedé, waar zij zwervende was gevonden, overgebracht naar het krankzinnigengesticht te Deventer, nadat een geneeskundige verklaard had dat dit noodzakelijk was.

Uit de stukken blijkt, dat zij zich op 2 Mei 1900 als dienstbode te Enschedé gevestigd heeft, komende uit de gemeente Haaksbergen, en 9 Juli van dat jaar vertrokken is naar de gemeente Laren. Vandaar is zij op 5 Sept. 1900 naar Borculo verhuisd, alwaar zij in het bevolkingsregister is ingeschreven, en waarheen zij teruggekeerd is nadat zij in het voorjaar van 1901 tot Pinksteren gediend had te Lochem. In Oct. of Nov. 1901 vertoefde zij weer eenigen tijd, en wel tot herstel van gezondheid, te Haaksbergen, zonder dat zij naar die gemeente werd overgeschreven.

De gemeentebesturen van Enschedé, Borculo en Haaksbergen ontkennen, verplicht te zijn de verpleegkosten van deze armlastige te betalen, en Ged. Staten zijn er niet in geslaagd het geschil bij te leggen.

Bij de stukken is een attest van Dr. P. G. Schey, arts te Borculo, die verklaart, dat, toen hij in October 1901 Aaltje Hasselo bezocht, hij niet den indruk kreeg, dat zij lijdende was aan krankzinnigheid. Volgens de personen bij wie ze omstreeks dien tijd te Borculo inwoonde, deed zij toen echter reeds vreemd, al hielden zij haar niet voor bepaald krankzinnig. Te Haaksbergen maakte zij op de lieden bij wie zij huisvesting zocht, den indruk van niet wel bij het hoofd te zijn.

Ged. Staten van Gelderland achten het twijfelachtig, of de verpleegkosten wel door het gemeentebestuur van Borculo zullen moeten worden gedragen.

VI. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Friesland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 13 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de Dorpskom te Surhuizum (gem. Achtkarspelen) van de Vereeniging voor Chr. Onderwijs op Gereformeerden grondslag, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 April 1902, no. 4936, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overwe-

ging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Friesland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 13 Maart 1902, no. 15, 2e afd., F., sub 12°., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de dorpskom te Surhuizum (gemeente Achtkarspelen) van de Vereeniging voor Christelijk Onderwijs op Gereformeerden grondslag, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901..

Overeenkomstig de aanvrage hebben Ged. Staten voor deze school de bijdrage bepaald op f 400 .

De Commissaris der Koningin is van het besluit van Ged. Staten bij H. M. in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat, vermits aan deze school, die op 15 Jan. 1901 101 schoolgaande kinderen telde, het hoofd door ten minste twee onderwijzers had moeten zijn bijgestaan en er gedurende het geheele jaar, behalve het hoofd, slechts één onderwijzer van bestand aan die school verbonden is geweest, zij zijns inziens niet voor de Rijksbijdrage in aanmerking kan komen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, verklaren dat zij het gegrond achten.

VII. *Het beroep van het gemeentebestuur van Franekeradeel tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 9 *Jan.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Franekeradeel".*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 April 1902, no. 3128, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het gemeentebestuur van Franekeradeel tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 9 Jan. 1902, no. 76, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Franekeradeel", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 9 Dec. 1901.

In deze verordening zijn de aanvangsjaarwedden van de onderwijzers van bijstand op f 550 bepaald.

Ged. Staten, van oordeel dat dien onderwijzers in de gemeente Franekeradeel geen hooger aanvangstractement moet worden toegekend dan f 500, hebben aan de regeling hunne goedkeuring onthouden.

De gemeenteraad heeft hierop in zijn vergadering van 18 Febr. 1902 besloten zijn eens genomen besluit te handhaven, en B. en W. hebben bij de Koningin beroep ingesteld.

Over het beroep gehoord, hebben èn Ged. Staten èn de Inspecteur van het L. O. in de 3e inspectie, te kennen gegeven, dat appellanten h. i. niet-ontvankelijk zijn in hun beroep: 1°. omdat alleen de Gemeenteraad in beroep had kunnen komen, en niet blijkt dat hij daartoe besloten heeft; 2°. omdat het beroep niet tijdig is ingesteld: immers op 14 Jan. is het besluit van Ged. Staten aan het gemeentebestuur toegezonden en op 20 Febr. het adres bij de Konnigin ingekomen, zoodat de termijn in art. 14, al. 2, der wet tot regeling van het lager onderwijs, is overschreden.

VIII. ***Het beroep van H. de Graaf te Dordrecht tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 15 *Febr.* 1902 *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.***

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 25 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 77, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. de Graaf, te Dordrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Febr. 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting, wegens afschaffing van eene dienstbode.

De ontheffing is op 28 Nov. ll. aangevraagd, op grond dat des aanvragers dienstbode op 26 Sept. zijne woning had verlaten en was vervangen door eene die tevens werkzaam was bij de firma J. de Zeeuw en 's nachts niet onder zijn dak vertoefde.

In overeenstemming met de ingewonnen adviezen heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, „vermits gebleken (was) dat daarop geene aanspraak bestaat, aangezien de afgeschafte dienstbode in den loop van het belastingjaar door eene andere belastbare (was) vervangen".

Van deze uitspraak is H. de Graaf bij de Koningin in beroep gekomen, verzoekende, dat hem de ontheffing alsnog moge worden verleend.

Over her beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

De Inspecteur schrijft, dat de diensten, die de laatst in dienst genomen dienstbode voor de firma De Zeeuw verricht — nam. het schoonhouden van winkel

en kantoor — onbelastbare diensten zijn, omdat zij uitsluitend ten behoeve van het bedrijf zijn; weshalve deze dienstbode — overeenkomstig de beslissing genomen bij K. B. van 5 Aug. 1899, no. 22 — valt in de vrijstelling bedoeld in art. 21 § 1 letter *d* der wet tot regeling van de personeele belasting.

IX. *Het beroep van de firma C. F. van Mill te Gorinchem tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 13 *Jan.* 1902, *waarbij haar voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van een gasmotor voor het in beweging brengen van een cirkelzaag, een lintzaag en een slijpsteen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 25 April 1902, no. 218, afd. afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door C. H., R. F. en E. F. van Mill, handelende onder de firma C. F. van Mill, te Gorinchem, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 Jan. 1902, waarbij aan genoemde firma voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van een gasmotor van 7 P.K. op haar erf aan de Haarstraat, voor het in beweging brengen van een cirkelzaag, een lintzaag en een slijpsteen.

Bij adres, dd. 4 Dec. 1901, heeft voornoemde firma aan B. en W. van Gorinchem bovenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht, op grond van vrees voor hinder van ernstigen aard ten gevolge van het geraas en de trilling door de machines veroorzaakt, zoodat de naburige perceelen in waarde zouden verminderen.

B. en W. van Gorinchem hebben hierop bij besluit van 13 Jan. 1902 de gevraagde vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

„1°. dat de gasmotor geruischloos werkt;

2°. dat in de kerkplaats, waar de motor zich bevindt, het bestaand beschot worde vervangen door een halvesteens scheidingsmuur ter hoogte van den zolder dier werplaats;

3°. dat in de werkplaats, waar de cirkel- en lintzaag in werking worden gebracht, de bestaande zoldering boven die werkplaats zal vervangen worden door een zoldering samengesteld uit ijzeren of stalen binten, bevloerd met betonijzer (systeem Monier);

4°. dat de thans bestaande opening, die toegang verleent tot de werkplaats

waar de cirkel- en lintzaag in werking worden gebracht, met deuren wordt voorzien, die tijdens het gebruik van de cirkel- en van de lintzaag gesloten moeten blijven;

5°. dat ingeval bovenlicht benoodigd is in laatstgenoemde werkplaats bij het leggen van de Monierbevloering de afschieting van die bovenlichten worde gemaakt van plaatijzer of ander onbrandbaar materiaal;

6°. dat wanneer het in het belang der ziekenverpleging in het gasthuis, naar het oordeel van den eersten geneesheer of van den geneesheer die hem vervangt, wenschelijk is, de werking der inrichting tijdelijk te staken, daaraan telkens onmiddellijk moet worden voldaan, en wel voor zoolang deze geneesheer de staking in het belang der zieken noodzakelijk acht.

Van dit besluit van B. en W. zijn de aan hoofde dezes genoemde appellanten tijdig bij H. M. in beroep gekomen, voor zoover betreft de daarbij sub 2°., 3°., 4°., 5°. en 6°. vermelde voorwaarden; daarbij aanvoerende: ad voorwaarde sub 2°., dat het bestaand beschot evenwijdig loopt met een daarachter op ± 1.5 M. staanden steenen muur, die eene voldoende afscheiding vormt met het aangrenzend perceel; ad voorwaarden sub 3°. en 5°., dat deze voorwaarden zoodanige kosten met zich brengen, dat zij de uitoefening van het bedrijf onmogelijk zouden maken; dat zij bovendien overbodig zijn, overmits in het onderwerpelijk lokaal niet wordt gestookt en nimmer eenig vuur komt, terwijl de cirkel- en de lintzaag — geheel van ijzer — geen brandgevaar opleveren; zijnde het lokaal van dat van den motor en van de achterliggende houtloods door muren van 1½ steen gescheiden; ad voorwaarde sub 4°., dat naleving daarvan niet wel mogelijk is, wat betreft het sluiten der deuren wanneer *lange* stukken hout worden gezaagd, aangezien daarvoor geen voldoende ruimte is in het lokaal; terwijl hinder van geraas niet is te vreeeen; ad voorwaarde 6°., dat de beide geneesheeren van het ziekenhuis aan appellanten hebben medegedeeld, dat zij alleen verlangen dat tijdens het geneeskundig onderzoek van een zieke — zoo noodig — het bedrijf tijdelijk worde gestaakt, waartoe appellanten bereid zijn; in verband waarmede appellanten verzoeken, dat de opgelegde voorwaarden zoodanig worden gewijzigd, dat die sub 2°., 3°. en 5°. vervallen, en die sub 4°. en 6°. worden opgelegd in den hierboven aangegeven zin.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten:

wat betreft voorwaarde sub 2°., dat het houten beschot door een muur moet worden vervangen, daar wanden van brandbare stof in de onderwerpelijke inrichting behooren te worden geweerd, te meer waar in de bestaande steenen afscheiding eene opening is, die gemeenschap onderhoudt tusschen het lokaal waarin de motor zich bevindt en eene daaraan grenzende bakkerij;

wat betreft de voorwaarde sub 3°. en 5°., dat het lokaal waarin cirkel- en lintzaag zullen werken, 1.93 M. hoog is, gemeten van den onderkant der bintlaag, en dat in dat vertrek gas- of petroleumlicht zal branden, terwijl de zolders boven de beide vertrekken dienen tot bergplaats van hout;

wat betreft de voorwaarde sub 4°., dat cirkel- en lintzagen een snerpend en doordringend geluid veroorzaken; en dat de bestrijding dezer voorwaarden, op grond van te geringe ruimte der lokaliteit, niet afdoende is.

Nog wijzen B. en W. op het brandgevaar dat grooter is ten gevolge van de massa's hout op de zolders en op de terreinen in de omgeving, en van de nabijheid eener bakkerij.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat meent dat het beroep, wat betreft de 2de en de 6de voorwaarde, ongegrond behoort te worden verklaard; dat de 4de voorwaarde moet worden vernietigd, en dat de 3de en 5de voorwaarden moeten worden vervangen door de bepaling „dat in de inrichting geen vuur of licht mag worden gebruikt, tot welk doel ook".

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 28 *Mei* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. ***Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen adsistent der posterijen L. F. Verheydt, te 's-Gravenhage.***

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 April/5 Mei 1902, no. 1464/13, Posterijen en Telegraphie/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen adsistent der posterijen L. F. Verheydt, te 's-Gravenhage.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 22 Febr. 1902, no. 13, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 April 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 690, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 31 Jan.

1902, no. 367, Post. en Tel., met ingang van 1 April 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 jaren en 9 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 9b der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom bewezen militairen dienst van 13 jaren, 2 maanden en 10 dagen, een tijdvak uitmaakt van 39 jaren, 11 maanden en 10 dagen, waarvan 8 jaren, 8 maanden en 15 dagen in 's Rijks koloniën en tusschen de keerkringen zijn doorgebracht, en hij den Staat meer dan 10 jaren als kantoorknecht en adsistent bij de Posterijen heeft gediend; dat hij, geboren 15 Nov. 1845, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1897 tot 1 Juli 1900 f 1000, en van 1 Juli 1900 tot 1 April 1902 f 1100, zoodat 1/60 van de middelsom, ad f 1035, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 17.25 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet en het K. B. van 27 Sept. 1897, no. 16, recht heeft op een pensioen van f 689.04, vermeerderd, krachtens art. 41, 3°. der wet, in verband met art. 44bis en de laatste zinsnede van art. 19 der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127), zooals die luidt na de daarin bij de wet van 1 April 1875 (Stbl. no. 33) gebrachte wijzigingen, met een toelage van f 67.50 wegens een verblijf van 8 jaren, 8 maanden en 15 dagen, laatstelijk als kwartiermeester in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, behoudens het maximum of ⅔ van voormelde middelsom, terwijl zijn verzoek om het pensioensbedrag te bepalen op ⅔ van den laatsten grondslag voor pensioen, op grond van art. 6 der bovengemelde wet niet voor inwilliging vatbaar is.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

De BELANGHEBBENDE geeft te kennen, dat hij aanspraak meent te hebben op een pensioen van f 757.50.

II. *Het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging „'t Culemborgsche Vendel", te Culemborg, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 4 Nov. 1901, waarbij aan dat Bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten eener schietbaan.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 30 April 1902, no. 229, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van be-

stuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging „'t Culemborgsche Vendel", te Culemborg, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Nov. 1901, waarbij aan dat Bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten eener schietbaan op het perceel genaamd „de Bloemendaal".

Bij adres, dd. 3 Oct. 1901 heeft bovengenoemd Bestuur evenvermelde vergunning verzocht aan B. en W. van Culemborg.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. schriftelijk bezwaren ingebracht vanwege de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, vermits de schietbaan loodrecht op den spoorweg is geprojecteerd; zoodat de minste onvoorzichtigheid gevaar voor reizigers zou opleveren.

Bij besluit van 14 Nov. 1901 hebben B. en W. van Culemborg de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat de schietbaan te dicht bij den spoorweg in loodrechte richting daarop is geprojecteerd, zoodat de minste onvoorzichtigheid ernstige gevolgen voor het spoorwegverkeer zou kunnen opleveren.

Van dit besluit van B. en W. van Culemborg is het aan hoofde dezes vermeld Bestuur tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de reden van weigering van B. en W. ongemotiveerd is, en dat, mocht er al sprake zijn van eenig gevaar, hieraan door het stellen van voorwaarden ware tegemoet te komen.

Op dit beroep gehoord, schreven B. en W. van Culemborg aan Ged. Staten, dat aan de vrees voor gevaar niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen.

De Luit.-Kolonel, Directeur der Normaal Schietschool, schreef daarentegen aan den Commissaris der Koningin, dat, indien appellant zijn schietbaan inricht als door hem in eene bijlage is aangegeven, het schieten met scherpe patronen no. 7 op het aangegeven terrein geen gevaar voor de omgeving zal opleveren.

Ged. Staten wenschen de gevraagde vergunning alsnog te zien verleend onder de door den Directeur der Normaal Schietschool aangegeven voorwaarden.

Het beroep wordt bestreden door A. T. J. M. Lommelaars, gemeente-secretaris, als gemachtigde van B. en W., en M. Buyze, Districts-inspecteur der Spoorwegdiensten, als gemachtigde van den Minister van W., H. en N.

Een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Voorzitter worden door hen beantwoord.

III. *De reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden kannonnier F. van den Beld, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 28 April 1902, 1ste afd., no. 2, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden kanonnier F. van den Beld, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

Genoemde Van den Beld heeft dd. 25 Jan. 1902 hernieuwing van pensioen aangevraagd.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 19 Febr. 1902, no. 13, L., te dezer zake uitgebracht advies in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 16 Mei 1688 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), voor de eerste maal bij K. B. van 29 April 1888, no. 88, een tijdelijk pensioen is verleend van f 100 voor één jaar, met ingang van 16 Mei 1888 en wel bij een diensttijd van 1 jaar, 8 maanden en 27 dagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 10 April 1888, litt. A, no. 301; dat hem in 1889, 1890 en 1891 telkenmale wederom voor één jaar pensioen werd verleend tot gelijk bedrag, maar daarna hem geen pensioen meer werd toegekend, aangezien volgens rapporten van genoemden Inspecteur, dd. 27 Mei en 20 Juli 1892, litt. A, nos. 686 en 940, belanghebbende geheel in staat werd geacht om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien en dat, blijkens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 11 Jan. 1902, La. A, no. 1421/01, geen waarneembare lichaamsgebreken meer bestaan, behoudens een niet vastzittend litteeken in de linkerlies; en dat op vroegere verzoeken van belanghebbende van gelijke strekking, naar aanleiding van bovengemelde rapporten, bereids afwijzend werd beschikt, blijkens schrijven van den Minister van Oorlog van 6 Febr. 1902, 3de afd., no. 15; zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking van 8 Maart 1902, IIIe afd., no. 35, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht

worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij nog steeds gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien.

IV. *Het beroep van M. Visser c. s., onderwijzers in de gemeente Schagen, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland dd.* 12 *Februari* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Schagen"*.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 1 Mei 1902, no. 3348, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Visser c.s., onderwijzers in de gemeente Schagen, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 12 Febr. 1902, no. 29, waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Schagen", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 17 Dec. 1901 en 28 Jan. 1902, voor zooveel die goedkeuring betreft de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt.

In de verordening, gelijk die door Ged. Staten is goedgekeurd, is de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers, die den leeftijd van 28 jaar bereikt hebben, bepaald op f 50.

De appellanten hebben daartegen bezwaar en merken op, dat de Gemeenteraad zelf, door aanvankelijk die tegemoetkoming op f 75 te stellen, de wenschelijkheid erkend heeft, boven het wettelijk minimum te gaan.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat het beroep huns inziens ongegrond is. Zij deelden daarbij mede, dat de gemeenteraad aanvankelijk voor de onderwijzers van bijstand de jaarwedden op het wettelijk minimum en de tegemoetkoming op f 75 bepaald had; doch toen Ged. Staten bezwaar maakten tegen het minimumbedrag van de jaarwedde, de Raad die met f 50 verhoogd had en tevens de tegemoetkoming op het wettelijk minimum had gesteld.

V. *Het beroep van A. H. Blom, en J. R. Koopmans, te Oldelamer, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 27 *Dec.* 1901, *in zake uitbetaling van slikgelden voor perceelen onder Oudetrijne.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 30 April 1902, no. 206, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. H. Blom en J. R. Koopmans, te Oldelamer, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van 27 Dec. 1901, no. 79, 2e afd., W., in zake uitbetaling van slikgelden voor perceelen onder Oudetrijne.

Bij voornoemd besluit hebben Ged. Staten teruggaaf van slikgelden verleend aan J. R. Koopmans, J. J. Brandenburg en A. H. Blom, als rechthebbenden op de perceelen 2484, 2526 en 2483, welke vroeger te zamen één perceel vormden, ten bedrage onderscheidenlijk van f 282.04, f 313.47 en f 26.52.

Tegen dat besluit, volgens appellanten op 16 Jan. 1901 gepubliceerd, is het beroep gericht. Appellanten geven te kennen, dat de bepaling, wat voor ieder nummer zal worden uitgekeerd, huns inziens onjuist is, omdat het perceel no. 2483 van oud no. 1333 eene lengte heeft gekregen van pl.m. 275 M., der halve breedte van het verveende gedeelte, het perceel no. 2484 pl.m. 300 M. en no. 2526 pl.m. 26 M., zoodat huns inziens moet worden uitgekeerd aan Andries H. Blom f 282 04; Jan R. Koopmans f 313.47 en aan Jacob J. Brandenburg f 26.52.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, zijn van oordeel, dat hun besluit verbetering behoeft en dat het bedrag der slikgelden zal verdeeld moeten worden naar de volgende verhouding: 300 : 275 : 25, zoodat J. R. Koopmans f 311.01, Andries H. Blom f 285.10 en J. R. Brandenburg f 25.92 ontvangt.

VI. *De reclame van den gepasporteerden soldaat N. Sirre, te Naarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 30 April 1902, Ie afd., no. 25, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden soldaat N. Sirre, te Naarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Sirre pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 4 Dec. 1901, no. 10, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Mei 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts een dienst-

tijd van 16 jaren, 10 maanden en 23 dagen beloopt; dat hij, geboren 15 Nov. 1862, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 38 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 April 1901, La. A, no. 240, en 15 Nov. 1901, La. A, no. 240, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 11 Jan. 1902, IIIe afd., no. 83*a*, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is geregeld in zijn onderhoud te voorzien.

VII. *Het beroep van P. L. van Ravesteyn en* 10 *andere onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te 's-Gravenzande, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd.* 7 *Jan.* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenzande dd.* 17 *December* 1901 *tot regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 2 Mei 1902, no. 3387, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door P. L. van Ravesteyn en 10 andere onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te 's-Gravenzande, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, dd. 7 Jan. 1902, no. 115, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenzande, dd. 17 Dec. 1901, tot regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente.

Deze regeling komt in hoofdzaak hierop neer, dat de jaarwedden van de

hoofden der scholen zijn bepaald op f 954 bij minder dan 5, f 1002 bij 5 tot 10, f 1050 bij 10 tot 20, f 1101 bij 20 en meer dienstjaren, en die van de onderwijzers op: f 501 bij minder dan 5 dienstjaren, welk cijfer na één jaar dienst in de gemeente klimt tot f 525, en na twee jaar dienst in de gemeente tot f 552; f 600 bij 5 en meer, doch minder dan 10 dienstjaren; f 651 bij 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren; f 702 bij 15 en meer dienstjaren.

Nadat Ged. Staten het raadsbesluit hadden goedgekeurd, behalve wat betreft de belooning voor het geven van herhalingsonderwijs, zijn P. L. van Ravesteyn en 10 andere onderwijzers en onderwijzeressen bij H. M. in beroep gekomen, daarbij in hoofdzaak te kennen gevende, dat het verschil tusschen een hoofd der school en een onderwijzer volgens deze regeling te groot is en dat de onderwijzerssalarissen gehouden zijn op het minimum, alleen met vervroeging der verplichte verhoogingen, hoewel 's-Gravenzande geen arme gemeente is en de levensstandaard er hoog is.

Over het beroep gehoord, hebben èn Ged. Staten èn de waarnemende Inspecteur van het L. O. in de tweede inspectie ongunstig geadviseerd. De laatste acht een aanvangssalaris van f 500 hierom voldoende, omdat een onderwijzer aldaar voor f 30 in de maand behoorlijk kost en inwoning krijgen kan.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van de appellanten, gedagteekend 18 Mei 1902, waarin zij het beroep nader toelichten.

VIII. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie dd.* 6 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Korvel te Tilburg van de Vereeniging der Zusters van Liefde aldaar, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 2 Mei 1902, no. 5161, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant, tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie, dd. 6 Maart 1902, G, no. 63 (2e afd., 3e bur.), genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Korvel te Tilburg van de Vereeniging der Zusters van Liefde aldaar, om over het jaar 1901 de Rijks-

bijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.

Voor deze school — welke op 15 Jan. 1901 470 leerlingen telde — is de bijdrage aangevraagd tot een bedrag van f 2375 en door Ged. Staten bepaald op f 2475.

In beroep heeft de Commissaris der Koningin te kennen gegeven, dat Ged. Staten ten onrechte voor de onderwijzeres E. M. M. Zegelink, die den leeftijd van 23 jaren heeft vervuld en in het bezit van de hoofdakte is, de bijdrage over 8 volle maanden hebben berekend naar een bedrag van f 300 's jaars, vermits die onderwijzeres van 1 Jan. tot 1 Sept. 1901 aan de school verbonden is geweest en eerst op 13 Aug. de hoofdakte verkregen heeft, zoodat de bijdrage voor haar moet bepaald worden op 8/12 van f 200 = f 133.33, en dus f 66.67 te veel is toegekend.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat het hun tot geen nadere beschouwingen aanleiding geeft.

IX. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie dd.* 27 *Febr.* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de Kloosterdreef van het R. K. parochiaal armbestuur te Eindhoven, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 2 Mei 1902, no. 5162, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie, dd. 27 Febr. 1902, no. 115, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de Kloosterdreef van het R.-K. parochiaal armbestuur te Eindhoven, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901.

Voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 260 leerlingen telde, is eene bijdrage aangevraagd van f 1583.33.

Ged. Staten hebben haar bepaald op f 1583.33½.

In beroep wordt daartegen aangevoerd:

1°. dat onder genoemd bedrag begrepen is f 400 voor drie onderwijzers, die bij opvolging gedurende 12 maanden aan het hoofd der school zouden hebben gestaan; dat echter bij nader onderzoek gebleken is, dat de onderwijzer J. G.

Wijn van 1 Jan. tot 4 Juni hoofd der school is geweest, zoodat voor zijn opvolger als waarnemend hoofd over de maand Juni geen Rijksbijdrage tegen f 400 per jaar kan worden toegekend;

2°. dat voor een onderwijzer van bijstand boven het minimum in art. 24 der wet voor de openbare scholen gesteld, eene Rijksbijdrage is toegekend, berekend tegen f 200 's jaars; dat die bijdrage echter berekend moet worden naar f 250 's jaars, omdat aan de school ook onderwijs gegeven wordt in de vakken *l*, *m*, *n* en *p*;

3°. dat voor een onderwijzer die den leeftijd van 23 jaren vervuld heeft en den rang van hoofdonderwijzer bezit, eene Rijksbijdrage, tegen f 300 's jaars berekend, slechts over 8 volle maanden is toegekend, terwijl het schoolbestuur daarop over 12 volle maanden recht heeft, vermits de onderwijzer Th. van Lotringen, die aan die eischen voldoet, gedurende elf volle maanden aan de school verbonden is geweest, nam. van 1 Jan. tot 1 Dec., en deze bijdrage over de maand December voor den onderwijzer J. van Dooren kan worden toegekend.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat het hun tot geen nadere beschouwingen aanleiding geeft.

X. *Het beroep van den Raad der gemeente Didam tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 19 *Febr.* 1902, *waarbij aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Didam" de goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Didam.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 3 Mei 1902, no. 3418, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Didam tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 19 Febr. 1902, no. 26, waarbij aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Didam", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 31 Oct. 1901 en 30 Jan. 1902, de goedkeuring is onthouden, voor zooveel betreft de regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Didam.

De Raad der gemeente Didam heeft de jaarwedde van het hoofd der school bepaald op f 100 boven het laagste bedrag dat de wet toelaat.

Ged. Staten hebben aan de verordening, voor zooveel die jaarwedde betreft,

hunne goedkeuring onthouden, op grond dat, nu de schoolbevolking, volgens het hoofd der school, geklommen is tot 320 kinderen, de jaarwedde van het hoofd der school ten minste f 200 meer zal moeten bedragen dan de minima aangegeven in art. 26 der wet tot regeling van het L. O.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij o.a. te kennen gevende, dat het hem niet geheel billijk voorkomt, uitsluitend als grondslag tot eene algemeene regeling van het bedrag der jaarwedde van het hoofd der school aan te nemen eene zoo veranderlijke basis als het getal schoolgaande kinderen, waar toch bij vermindering van dit aantal bij gelijktijdige vermindering der Rijksbijdrage, de jaarwedde even hoog moet blijven.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten, de Districtsschoolopziener en de Inspecteur, te kennen gegeven, dat de jaarwedde van het hoofd der school h. i. f 200 meer behoort te bedragen dan het wettelijk minimum.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Een-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 4 Juni 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 22 Mei 1902, no. 65, houdende beschikking op ***het beroep van Burgemeester en Wethouders van Didam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.*** **2** ***Jannari*** **1902,** ***strekkende tot handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van*** **19** ***November*** **1901,** ***waarbij de rekening dier gemeente over*** **1900** ***wordt vastgesteld.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 320.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders van Didam tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 2 Jan. 1902,

no. 174, strekkende tot handhaving van het besluit van Ged. Staten van 19 Nov. 1901, no. 29, waarbij de rekening dier gemeente over 1900 wordt vastgesteld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 54;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 April 1902, no. 2659, afdeeling Binnenl. bestuur;

Overwegende dat de bezwaren, door appellanten in hun adres van appèl ontwikkeld, feitelijk betreffen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 19 Nov. 1901, no. 29;

dat blijkens den poststempel, het appellatoir adres eerst op 29 Jan. 1902 te 's-Gravenhage is ontvangen, zoodat door B. en W. van Didam te dezen de termijn van art. 200 der Gemeentewet niet is in acht genomen;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 23 Mei 1902, no. 23, houdende beschikking op *het beroep van H. Philippeau tegen een besluit van B. en W. van Bussum dd.* 5 *Nov.* 1901, *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene door stoom gedreven diamantslijperij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 188.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Philippeau tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders van Bussum, dd. 5 Nov. 1901, waarbij hem

voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene door stoom gedreven diamantslijperij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 5 Maart 1902, no. 20, en van 9 April 1902, no. 20/17;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 Mei 1902, La. F, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. van Bussum bij besluit van 5 Nov. 1901 aan H. Philippeau bovenvermelde vergunning hebben verleend onder voorwaarde, dat:

1°. de schoorsteen, voor de inrichting bestemd, een hoogte zal moeten hebben van minstens 15 Meter uit den beganen grond;

2°. voor de inrichting als brandstof uitsluitend cokes moet worden gebezigd, en

3°. tusschen 8 uur des namiddags en 6 uur des voormidags in de werkplaats geen arbeid mag worden verricht;

dat voor zoover de hierboven onder 2°. vermelde voorwaarde betreft, H. Philippeau van genoemd besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat door het gebruik van cokes als brandstof de machine niet geregeld op stoom zou kunnen worden gehouden — waartoe vlamkolen noodig zijn —, zoodat hij zijn bedrijf niet zou kunnen uitoefenen, en dat de diamantslijperij nu reeds ± een jaar krachtens eene voorwaardelijke vergunning in werking is, waarbij de bestreden voorwaarde niet is gesteld, terwijl diezelfde machine gedurende dien tijd steeds met de beste vlamkolen is gestookt, zonder dat er gevaar, schade aan eigendommen of andere hinder van ernstigen aard is ontstaan;

Overwegende dat, al mogen er voor B. en W. van Bussum in den ernstigen hinder, welke — blijkens de opgedane ervaring — de omwonenden tot dusver van de neerslaande rook en roet uit appellants inrichting ondervonden, ook alleszins gegronde redenen hebben bestaan de aangevraagde vergunning niet dan onder voorwaarden te verleenen, uit het daaromtrent ingesteld deskundig onderzoek Ons toch niet is gebleken dat, ter gemoetkoming aan den hinder, het thans reeds noodzakelijk zou zijn te achten dat appellant niet alleen den bestaanden schoorsteen zijner inrichting tot op 15 Meter boven den beganen grond verhooge, doch tevens als brandstof voortaan uitsluitend cokes bezige;

dat immers, ofschoon appellants bewering — als zoude door het gebruik van cokes als brandstof de machine niet geregeld op stoom kunnen worden gehouden — bij voormeld deskundig onderzoek onjuist is gebleken, daarbij tevens werd aangetoond dat de hoeveelheid brandstof, welke appellant voor zijne stoommachine van slechts twee paardekrachten dagelijks behoeft, op niet meer dan 1½ H.L. kan worden geschat, en dat bij zulk een gering verbruik de

last, welke door de omgeving van de neerslaande rook en roet uit appellants inrichting wordt gevreesd, na verhooging van den schoorsteen niet mag verwacht worden van dien aard te zullen zijn, dat, ter voorkoming van dien geringen hinder, het gerechtvaardigd zoude wezen, appellant tot zooveel grootere kosten te verplichten als het uitsluitend gebruik van cokes vordert;

dat B. en W. van Bussum alzoo redelijker hadden gedaan, indien zij zich voorshands tot het opleggen van de eerste en derde der hierboven vermelde voorwaarden hadden bepaald, en de ondervinding hadden laten uitspraak doen over de vraag, of door het optrekken van den schoorsteen tot op 15 Meter boven den beganen grond, aan de bezwaren der omwonenden niet reeds voldoende zou worden tegemoet gekomen;

dat het beroep mitsdien gegrond is te achten;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit, de daarbij opgelegde 2de voorwaarde te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

3o. van 23 Mei 1902, no. 27, houdende beschikking op *het beroep van den gemeenteraad van Zaandam tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd. 2 Oct. 1901, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd. 29 Aug. bevorens, waarbij B. en W. gemachtigd worden tot onderhandsche verhuring van een stuk gemeentegrond aan J. C. Keg Czn., lid van den Raad.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 58.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Zaandam tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, dd. 2 Oct. 1901, no. 2, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 29 Aug. bevorens, waarbij Burgemeester en Wethouders gemachtigd worden tot onderhandsche verhuring van een stuk gemeentegrond aan J. C. Keg Czn., lid van den Raad;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Jan. 1902, no. 277;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 April 1902, no. 2240, afdeeling Bnnnenl. Bestuur;

Overwegende dat Ged. Staten evenvermeld besluit hebben genomen op grond dat art. 24 der Gemeentewet aan leden van den Raad verbiedt het deelnemen aan onderhandsche pacht van gemeentegoederen, onder welke uitdrukking: „pacht", taal- en rechtskundig wel niet anders kan verstaan worden dan de overeenkomst welke bij het Burgerlijk Wetboek onder de benaming van: „huur en verhuur" is omschreven en geregeld, en dat, waar volgens de stellige bepaling der wet het aangaan eener overeenkomst aan eene der partijen is verboden, goedkeuring behoort te worden onthouden aan een besluit dat tot zoodanige overeenkomst zou kunnen leiden;

dat de Raad der gemeente Zaandam van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat ten onrechte door Ged. Staten is beslist dat eene overeenkomst van huur en verhuur ook zou vallen onder het in art. 24 der Gemeentewet ten aanzien van „pachten" neergelegd verbod; dat toch de Gemeentewet zelve tusschen beide vormen van ingebruikgeving van gemeente-eigendom scherp onderscheidt, door deze beide vormen zoowel in art. 138 als in art. 194e uitdrukkelijk nevens elkander te vermelden, zoodat moeilijk kan worden aangenomen dat deze zelfde wet, op eene andere plaats (in casu in art. 24) alleen het woord „pacht" bezigende, daaronder tevens ook de overeenkomst van „huur en verhuur" zoude willen verstaan; dat eveneens in de art. 458 en 819 van het Burgerlijk Wetboek de uitdrukking „pachten" nevens die van „huren" gebezigd wordt; dat ook in taalkundigen zin tusschen pacht en huur een groot onderscheid bestaat, daar in dien zin onder pacht alleen een zoodanige overeenkomst wordt verstaan, welke wordt aangegaan met 't oog op de vruchten welke de in gebruik te geven zaak afwerpt, terwijl daarentegen bij een overeenkomst, welke wordt aangegaan met 't oog op het genot der zaak

zelve, steeds de uitdrukking „huur en verhuur" wordt gebezigd; en dat voorts een beperkend voorschrift als dat van art. 24 der Gemeentewet in streng limitatieven zin moet worden opgevat en derhalve niet willekeurig, bij analogie, mag worden uitgebreid tot andere handelingen, welke niet met name onder de verbodsbepalingen van art. 24 zijn opgesomd;

dat Ged. Staten, op dit beroepschrift gehoord, bij schrijven van 4 Dec. 1901, no. 83, hebben aangevoerd, dat, hoewel het gewone spraakgebruik dikwijls en in de onderscheidene deelen van het land niet altijd op gelijke wijze tusschen „pacht" en „huur" onderscheid maakt, al naar mate van het verschil in genot dat de gebruiker van een aan anderen toebehoorend goed heeft, niettemin beide uitdrukkingen hetzelfde begrip aanduiden dat in art. 1584 Burg. Wetb. omschreven wordt als te zijn „eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt om der andere het genot eener zaak te doen hebben, gedurende een bepaalden tijd en tegen een bepaalden prijs, welke de laatstgemelde aanneemt te betalen"; dat, al mogen de voor die overeenkomst gestelde regelen met het verschil in genot rekening houden, in het wezen der overeenkomst zelve daardoor geene wijziging wordt gebracht, en de Nederlandsche burgerlijke wetgeving, waarin duidelijk de bijzondere bepalingen zijn omschreven, welke zullen gelden naar mate men bij overeenkomsten, als hier bedoeld, meer het persoonlijk gebruik der goederen beoogt, dan wel de vruchten, welke zij afwerpen, ook terecht het algemeen en gelijk karakter van beide soorten van overeenkomsten heeft doen uitkomen, zoowel in de algemeene en gelijke benaming van „huur en verhuur" aan beide gegeven, als in de omschrijving der aan beide gemeen zijnde regelen; dat alléén in den VIIden titel van het IIIde Boek Burg. Wetb. onder de benaming van „huur en verhuur" definitieve bepalingen voorkomen voor de voor sommigen als verschillend aangemerkte overeenkomsten; dat de omstandigheid dat in de Gemeentewet — artt. 44, 138, 194 — en zelfs in het Burgerlijk Wetboek (artt. 458 en 819) „pacht" en „huur" naast elkander worden genoemd, en de verbodsbepaling van art. 24 Gemeentewet alleen van „pacht" spreekt, niet als bewijs kan gelden, dat beide uitdrukkingen niet alleen taal-, maar ook rechtskundig een verschillend begrip aanduiden; dat bij het bestaan van synonymen uit den aard der zaak in elke codificatie verschillende uitdrukkingen ter aanduiding van hetzelfde rechtsbegrip zullen voorkomen; welk verschil zich laat verklaren, hetzij, zooals bijvoorbeeld in het Burgerlijk Wetboek door de wijze en tijd van bewerking zijner verschillende onderdeelen, hetzij, gelijk in de Gemeentewet, door de geschiedenis harer afzonderlijke bepalingen, waarbij ten aanzien van de artt. 24 en 138, voorschriften zijn gevolgd, reeds in de vroegere reglementen voor het bestuur der steden voorkomende;

dat, werd in art. 72 van het Reglement van Noord-Holland van 4 Jan. 1824 (no. 110), evenals in het daarbij gevolgd art. 138 der Gemeentewet, gesproken van „verhuring en verpachting", in art. 51 van hetzelfde reglement omtrent het verbod van sommige rechtshandelingen voor leden van het stedelijk bestuur alleen sprake was van „pacht van stadsinkomsten"; dat men hieronder „huur" verstond, duidelijk blijkt uit de slotbepaling van genoemd artikel, waarbij van dit verbod wordt uitgezonderd: „het pachten of huren van stadsgronden of andere vaste goederen en eigendommen, voor zooverre zulks bij publieke verpachting of verhuring geschiedt", en dat art. 24 der Gemeentewet in de vereenvoudigde redactie gelijke verbodsbepaling overnam door te spreken van „onderhandsche pacht van gemeentegoederen of inkomsten";

Overwegende dat de gronden die Ged. Staten — ook blijkens hun vorenvermeld schrijven van 4 Dec. 1901, no. 83, — er toe geleid hebben hunne goedkeuring te onthouden aan meerbedoeld gemeenteraadsbesluit van Zaandam, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 23 Mei 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van A. M. Ebeling, te 's-Hertogenbosch tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant dd.* 20 *Febr.* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent A. Müller gedaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 369.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Antonius Martinus Ebeling, te 's-Hertogenbosch, vader van den loteling Charles Joseph, van de lichting der nationale militie van 1902 uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 22, 3e afd., ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) omtrent Anton Müller gedaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 76;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Mei 1902, no. 939, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat Anton Müller — geboren te 's-Hertogenbosch op 29 April 1882 — de derde is uit een gezin van drie broeders, waarvan de oudste bij het leger hier te lande, sinds 11 Maart 1896, als milicien gediend heeft en de tweede — in 1898 ingeschreven, ofschoon hij de Engelsche nationaliteit bezat — is vrijgesteld wegens broederdienst;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant ten aanzien van Anton Müller — wiens aangifte ter inschrijving verzuimd was — art. 147 der Militiewet van 1901 hebben toegepast, en hem — bij uitspraak van 20 Febr. 1902 — op grond van art. 48, 1°., der wet hebben vrijgesteld wegens broederdienst;

dat zij daarbij in hoofdzaak hebben overwogen, dat Anton Müller — die op grond van art. 48, art. 49, eerste lid, en art. 50, sub 1°., der Militiewet van 1861 onder de werking dier wet vrijstelling van dienst zou hebben kunnen erlangen — ook volgens art. 47 der Militiewet van 1901 recht op vrijstelling heeft, vermits de woorden in het derde lid van dat artikel voorkomende: „en uit dezen hoofde niet voor de militie werden ingeschreven", niet in een anderen zin zijn op te vatten, dan als beteekenende, dat volgens de wet die inschrijving voor de militie niet moest geschieden, zoodat de tweede broeder niet behoort te worden medegerekend, en Anton Müller beschouwd moet worden als de jongere van twee broeders, van wie de oudere nog in dienst is;

dat A. M. Ebeling, vader van den loteling Ch. J. Ebeling, van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Anton Müller als de derde van drie broeders, van wie slechts één gediend heeft, volgens de Militiewet van 1901 tot den dienst had moeten zijn aangewezen; en Ons verzoekende met vernietiging van de bestreden uitspraak, Anton Müller alsnog voor den dienst aan te wijzen;

• Overwegende dat, naar luid van art. 148 der sinds 1 Jan. 1902 in werking getreden gewijzigde militiewet, woordelijk overeenkomende met art. 162 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), aan hem, wiens aangifte ter inschrijving verzuimd is en die anders vrijstelling van dienst had kunnen erlangen, deze vrijstelling alsnog kan worden verleend, mits „de reden van vrijstelling bij zijn verschijnen voor Ged. Staten nog besta";

dat deze bepaling blijkbaar tot strekking heeft, op het in de aangehaalde artikelen behandelende, bijzondere geval, toepasselijk te verklaren het algemeen beginsel, nedergelegd in art. 54 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) en in art. 52 der Militiewet van 1901;

dat daarbij geenszins gedacht is aan verandering van den rechtsregel, die de vrijstellingen beheerscht; doch alleen aan wijziging der feitelijke omstandigheden, op grond waarvan de vrijstelling kan worden toegekend;

dat toch, indien die bepaling op verandering van den rechtsregel doelde, zij het karakter van overgangsbepaling zoude hebben, hetgeen echter noch met het oog op de gebezigde woorden, noch met het oog op de plaats waar en het verband waarin de bepaling in de wet voorkomt, kan worden aangenomen, terwijl ook haar inhoud, als overgangsbepaling aangemerkt, in strijd zou zijn met het stelsel om de gewijzigde bepalingen omtrent vrijstellingen niet te doen terugwerken, door haar toe te passen op lichtingen, waarvoor inschrijving en loting reeds vóór de invoering dezer gewijzigde bepalingen hebben plaats gehad;

dat dus ook bij toepassing van art. 147 der Militiewet 1901 de feitelijk nog bestaande redenen van vrijstelling kunnen worden ingeroepen, al zouden zij volgens de nieuwe wet niet gelden;

dat, zoo de aangifte ter inschrijving voor de nationale militie door Anton Müller niet ware verzuimd, deze, ingevolge het bepaalde bij art. 48, 49 en 50 onder 1°. en 2°. der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) vrijstelling van dienst had kunnen erlangen;

dat, toen op voornomden Anton Müller het voorschrift van art. 147 der sinds 1 Jan. 1902 in werking getreden gewijzigde militiewet werd toegepast, deze ook destijds nog was de derde zoon uit een gezin van drie broeders, van welke de oudste bij het leger hier te lande sinds 11 Maart 1896 als milicien diende;

dat alzoo de reden van vrijstelling, op grond waarvan Anton Müller, indien zijne aangifte ter inschrijving voor de nationale militie niet ware verzuimd, vrijstelling van dienst had kunnen erlangen, bij zijne verschijning voor Ged. Staten nog bestond;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant bij hun bestreden besluit, al zij het ook op andere gronden, Anton Müller mitsdien terecht van den dienst hebben vrijgesteld;

Gezien de wet betrekkelijk de Nationale Militie, gelijk die luidde vóór de daarin bij de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 159) gebrachte wijzigingen, en zooals die sedert is veranderd;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 24 Mei 1902, no. 24, houdende beschikking op *het beroep van het Gemeentebestuur van Beerta tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 21 *Juni* 1901, *tot vaststelling van het aan die gemeente krachtens de wet van* 24 *Mei* 1897 (Stbl. no. 156) *voor het jaar* 1901 *toekomend bedrag.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 131.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Gemeentebestuur van Beerta tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 21 Juni 1901, no. 21, tot vaststelling van het aan die gemeente krachtens de wet van 24 Mei 1897 (Stbl. no. 156) voor het jaar 1901 toekomend bedrag;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 8;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 April 1902, no. 32, Generale Thesaurie;

Overwegende dat, terwijl ingevolge art. 1 der voornoemde wet, van Rijkswege aan de gemeente Beerta per inwoner behoort te worden uitgekeerd het bedrag van f 3.93, — door Ged. Staten bij hun voormeld besluit is aangenomen dat het aantal inwoners dier gemeente op 1 Jan. 1901 bedroeg 4092, en het Rijk alzoo over dat jaar aan de gemeente Beerta had uit te keeren eene som van f 16,081.56;

dat het bestuur der gemeente Beerta van dat besluit bij Ons in beroep is gekomen, bewerende dat het aantal ingezetenen op 1 Jan. 1901 4201 bdroeg, en het bedrag der uitkeering dus had moeten bepaald zijn op f 16,509.93;

Overwegende dat Ged. Staten bij hun bestreden besluit zijn uitgegaan van het feit, dat volgens den uitslag der hier te lande laatst gehouden volkstelling, blijkens de opgave daaromtrent voorkomende in de Ned. Staatscourant van 25 Sept. 1900, no. 224, de bevolking der gemeente Beerta op 31 Dec. 1899 4123 zielen bedroeg, welk cijfer, in den loop van het jaar 1900, door geboorten met 166 en door vestiging in de gemeente met 231, alzoo te zamen met 397 zielen vermeerderde, daarentegen door overlijden met 81 en door vertrek naar elders met 347, te zamen alzoo met 428 zielen verminderde; weshalve op 1 Jan. 1901, volgens Ged. Staten, de bevolking der gemeente Beerta moet hebben bedragen 4092 zielen;

dat door het gemeentebestuur daartegen is aangevoerd, dat onder de 347 personen, welke ten gevolge van hun vertrek naar elders, in den loop van het jaar 1900, zijn afgeschreven van het bevolkingsregister, 106 personen zijn begrepen, die op verschillende tijdstippen vóór 31 Dec. 1899, zonder kennisgeving reeds uit de gemeente waren vertrokken, alzoo tot den uitslag der op dien dag gehouden volkstelling niet kunnen hebben bijgedragen en in Sept. 1900 door het gemeentebestuur mitsdien ambtshalve van het bevolkingsregister zijn afgevoerd;

dat, nadat door het gemeentebestuur van Beerta eene lijst was overgelegd, bevattende eene opgaaf van de namen, voornamen en geboortedagen dier 106 personen, uit een onderzoek van kaarten, welke bij de laatstgehouden volkstelling voor de gemeente Beerta hebben gediend, Ons gebleken is, dat onder deze kaarten slechts ééne voorkomt, waarop zoowel de naam als de voornaam en de geboortedag geheel overeenkomt met dien van een der op die lijst vermelde personen;

dat alzoo onder de 106 personen, welke in Sept. 1900 ambtshalve door het gemeentebestuur van Beerta van het bevolkingsregister zijn afgeschreven, stellig 105 personen begrepen waren, die, als reeds vóór 31 Dec. 1899 uit de gemeente vertrokken, tot den uitslag der op dien dag in de gemeente Beerta gehouden

volkstelling niet hebben kunnen bijdragen en mitsdien door Ged. Staten ten onrechte zijn afgetrokken van de 4123 zielen, uit welke de bevolking der gemeente Beerta op 1 Jan. 1900 bestond;

Gezien de wet van 24 Mei 1897 (Stbl. no. 156);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep gegrond te verklaren en, met vernietiging van het bestreden besluit, het krachtens art. 1 der wet van 24 Mei 1897 (Stbl. no. 156) aan de gemeente Beerta over het jaar 1901 door het Rijk uit te keeren bedrag vast te stellen op f 16,494.21.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeenec Westwoud tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 19 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit dd.* 24 *Jan.* 1902 *tot opheffing van de openbare lageve school in de afdeeling Binnenwijzend.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 12 Mei 1902, no. 3543, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Westwoud, tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland, dd. 19 Maart 1902, no. 111, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit, dd. 24 Jan. 1902, tot opheffing van de openbare lagere school in de afdeeling Binnenwijzend.

Het raadsbesluit steunt op de volgende overwegingen:

dat door het op verzoek verleend eervol ontslag aan het hoofd der openbare

lagere school te Binnenwijzend (gemeente Westwoud) wegens zijne benoeming tot hoofd der openbare school te Wester-Blokker, de openbare school te Binnenwijzend op 1 Maart 1902 vacant komt; dat wegens het gering aantal leerlingen op deze school (met 1 Maart 1902 acht) het wenschelijk is, dat deze leerlingen worden overgeplaatst naar de openbare lagere school te Westwoud, waar ook maar één onderwijzer werkzaam is met een dertigtal kinderen; dat het in het belang is van het onderwijs in de gemeente Westwoud, indien deze overplaatsing geschiedt, daar het hoofd der school te Westwoud dan zou worden bijgestaan door een onderwijzer, waardoor hij dan niet meer alle klassen voor zijne rekening heeft en de kinderen van 5 tot 12 jarigen leeftijd onderwijs zullen ontvangen van 2 onderwijzers, wat het onderwijs te baat komt; dat de afstand van de woonplaats der verstwonende leerlingen naar de openbare school te Westwoud ongeveer een half uur bedraagt, terwijl sommige leerlingen spoediger de openbare school te Westwoud kunnen bezoeken dan die te Binnenwijzend, zoodat de afstand geen beletsel is voor deze kinderen om de school te Westwoud te bezoeken.

Tegen dit besluit hebben een aantal inwoners van Binnenwijzend bezwaren ingebracht bij Ged. Staten van N.-Holland, die, overeenkomstig het advies van den Inspecteur van het L. O., op 19 Maart 1902 aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden.

Het besluit van Ged. Staten overweegt:

dat de opheffing dezer school met het oog op de belangen van het onderwijs niet gevorderd wordt, daar volgens verklaring van het schooltoezicht het onderwijs aan deze school al werd zij slechts door weinig leerlingen bezocht, en al was aldaar slechts één onderwijzer (het hoofd) werkzaam, goede vruchten droeg; dat uit een adres, ingediend door vele inwoners van de afdeeling „Binnenwijzend" blijkt, dat door dezen op het behoud dier school om verschillende en gegronde redenen prijs wordt gesteld; dat in zoodanige omstandigheden dringende noodzakelijkheid zou moeten bestaan, om het opheffen dezer school te rechtvaardigen; dat daarvan geenszins blijkt, daar het eenige voordeel dat de opheffing voor de gemeente Westwoud zou hebben, gelegen is in eene luttele besparing van uitgaven, zóó gering, dat dit voordeel voor de gemeente Westwoud, alwaar bijkans geene belastingen behoeven geheven te worden, om in de behoeften van de gemeente-huishouding te voorzien, buiten beschouwing kan blijven; dat het dus ongewenscht is om de bewuste school op te heffen.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de opheffing van deze school in het belang is van het onderwijs; dat de school te Westwoud ongeveer een half uur ver-

wijderd is van de woonplaats der verstwonende leerlingen te Binnenwijzend, en dat de gemeente het recht heeft in dezen ook op hare geldelijke belangen te letten.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten verwezen naar de overwegingen voorkomende in het bestreden besluit.

Het beroep wordt bestreden door J. STAPEL, JOH. TEN BRUGGENKATE en CORN. POSCH, die vervolgens eenige vragen beantwoordden van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van Gebr. Wiegerink te Groenlo tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 4 *Maart* 1902, *tot vaststelling van een suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 April 1902, no. 210, afd. Waterstaat, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Gebroeders Wiegerink, te Groenlo, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Maart 1902, no. 111, tot vaststelling van een suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente.

Bij adres, dd. 17 Dec. 1901, hebben H. Th., W. J. en A. W. Wiegerink bij Burgemeester en Wethouders van Groenlo een bezwaarschrift ingediend tegen den ontworpen suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente, waarbij van den ligger werd afgevoerd een gedeelte van het daarop sub no. 104 voorkomende voetpad, loopende van af den Rijksweg van Zutphen naar Winterswijk tot aan den ouden Winterswijkschen weg, en wel speciaal dat gedeelte, loopende over den Geldersch-Overijsselschen locaalspoorweg.

Nadat B. en W. van Groenlo bij missive van 7 Jan. 1902, no. 45, den ontworpen suppletoiren ligger B en het bezwaarschrift van Gebr. Wiegerink aan Ged. Staten hadden ingediend, hebben Ged. Staten bij besluit van 4 Maart 1902, no. 111, aan Gebr. Wiegerink te kennen gegeven, dat er voor Ged. Staten geen termen bestonden om aan hun verlangen te voldoen; daarbij overwegende, dat in 1883 bij de onteigening ten behoeve van den aanleg van den Geldersch-Overijsselschen Locaalspoorweg tegen de opheffing van bedoeld wegsgedeelte als openbaar voetpad bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan het belang daarvan voor het verkeer; dat aan die bezwaren evenwel niet is kunnen worden tegemoetgekomen, daar de geheele ruimte van dat wegsgedeelte moest worden ingenomen door het stationsemplacement, en het behouden van een overweg der-

halve gevaarlijk werd geacht; dat mitsdien de opheffing van het bewuste wegsgedeelte als openbaar voetpad heeft plaats gehad, en het alzoo blijkens de Algemeene Bepaling van het Wegenreglement ten onrechte op den sedert vastgestelden ligger B is gebracht, en daarvan behoort te worden afgevoerd.

Van dit besluit van Ged. Staten zijn H. Th., W. J. en A. W. Wiegerink tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat van opheffing van het onderwerpelijk wegsgedeelte als openbaar voetpad in 1883 geen sprake kon zijn, overmits het op den ligger B der wegen en voetpaden in de gemeente Groenlo nog voorkomt, als loopende over den Geldersch-Overijsselschen Locaalspoorweg, met vermelding van de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschappij als onderhoudsplichtige; dat van dit voetpad sedert onheugelijke jaren steeds door het publiek is en nog wordt gebruik gemaakt; dat eene opheffing van meergemeld wegsgedeelte als voetpad groote belemmering in het verkeer zou te weeg brengen, en aan velen groot ongerief en schade zou berokkenen; dat immers appellanten in 1893 bij het kiezen van eene plaats voor hunne steenfabriek met het bestaan van dat voetpad rekening hebben gehouden, hetgeen zij mochten doen, daar het voorkwam op den ligger; dat, dank zij dit voetpad, de fabrieksarbeiders, bijna allen in de stad Groenlo woonachtig, hunne maaltijden thuis kunnen gebruiken; dat mede met het oog op dat bestaande voetpad tegenover de fabriek arbeiderswoningen zijn gebouwd, wier bewoners, bij opheffing van een gedeelte van het pad, de fabriek niet anders dan over de stad Groenlo kunnen bereiken; dat door het toenemend verkeer op den lokaalspoorweg het voetpad voor de Maatschappij misschien eenigszins hinderlijk begint te worden, doch dat dit geen reden voor de opheffing er van mag zijn, en dat de Maatschappij aan dien hinder zou kunnen ontkomen, door overbrugging van den spoorweg, waartegen appellanten geen bezwaar hebben.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat de weg, dien appellanten niet van den ligger B van Groenlo wenschen te zien afgevoerd, in 1883 ten behoeve van den aanleg van den Geldersch-Overijsselschen Locaalspoorweg is onteigend; dat het toen niet doenlijk werd bevonden de bestemming voor het publiek verkeer van de perceelen, waarover de weg in kwestie liep, te handhaven, aangezien die perceelen geheel moesten worden ingenomen door het stationsemplacement; dat toen intusschen is verzuimd bedoeld wegsgedeelte af te voeren van den ligger, en het abusievelijk is gebracht op den sedert opgemaakten ligger B van Groenlo, terwijl blijkbaar het publiek is blijven voortgaan met daarvan als weg gebruik te maken.

Jhr. Mr. W. Th. C. van Doorn licht als gemachtigde van appellanten het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Voorzitter.

IV. *Het beroep van mej. C. J. R. Weygers, ook namens andere onderwijzeressen der openbare lagere scholen te Meppel tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 14 *Febr.* 1902 *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der Gemeente Meppel dd.* 27 *Nov.* 1901, *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers enz. voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der onderwijzeressen belast met het onderwijs in de handwerken betreft.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 12 Mei 1902, no. 3544, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door mej. C. J. R. Weygers, ook namens andere onderwijzeressen der openbare lagere scholen te Meppel, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 14 Febr. 1902, no. 13 A, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Meppel, dd. 27 Nov. 1901, no. 21/31, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers die de hoofden der scholen bijstaan, benevens de bepaling van het bedrag der vergoeding voor huishuur aan de gehuwde onderwijzers van acht-en-twintig-jarigen leeftijd en daarboven, voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der onderwijzeressen, belast met het onderwijs in de handwerken, betreft.

De jaarwedden der onderwijzers van bijstand zijn door den Gemeenteraad bepaald op f 550 bij minder dan 5 dienstjaren, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij twintig en meer dienstjaren; met dien verstande dat: *a.* de jaarwedden der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten, f 100 meer, en wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet tot regeling van het L. O. moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, f 200 meer dan onder 2°. sub *a—e* van art. 26 dier wet bepaald is, zullen bedragen; *b.* de onderwijzer met aanteekening voor de Fransche taal aan de school voor m. u. l. o. f 100 meer zal genieten; met bepaling voorts van de vergoeding op f 250 en van de tegemoetkoming op f 50.

Nadat Ged. Staten die regeling hadden goedgekeurd, is de onderwijzeres C. J. R. Weygers, mede namens hare ambtgenooten W. G. L. Engels en A. Schuursma, van hun besluit bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zij ten gevolge van de regeling de verhooging van f 50 voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken — vier uur in de week buiten den gewonen schooltijd — die zij vóór 1 Jan. 1902 genoten, zullen verliezen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat „aangezien (het) adres is ingediend *namens anderen*, zonder overlegging van eene behoorlijk gezegelde en geregisteerde volmacht... het, als in strijd met art. 8 der Grondwet, niet in behandeling kan worden genomen en ter zijde dient te worden gelegd".

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen, ten geleide van eenige stukken, waaronder eene memorie van toelichting.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Twee-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensday 11 *Juni* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser.

Referendaris:

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 24 Mei 1902, no. 26, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brugknecht J. Zwart te Beverwijk.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 317.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brugknecht J Zwart, te Beverwijk;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 11 Jan. 1902, no. 20;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 63;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 Mei 1902, no. 264, afd. Compt., en van Onzen Minister van Financiën van 13 Mei 1902, no. 32, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Sept. 1901, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 211, onder inhouding op dat pensioen in den tijd van 8 jaar, gerekend te zijn ingegaan 1 Oct. 1898, van een bedrag van f 233, verschuldigd wegens inkoop van tijdelijken dienst, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 16 Aug. 1901, no. 142, afdeeling Waterstaat T, met ingang van 1 Sept. 1901 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 7 jaren en 3 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (Stbl. no. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (Stbl. no. 152) in aanmerking komenden tijdelijken dienst van 19 jaren, 3 maanden en 16 dagen, een tijdvak uitmaakt van 26 jaren, 6 maanden en 16 dagen, en hij den Staat meer dan 1C jaren als brugknecht heeft gediend; dat hij, geboren 20 Mei 1838, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Sept. 1896 tot 16 Febr. 1900 f 466, en van 16 Febr. 1900 tot 1 Sept. 1901 f 500, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 476.48⅓, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 7.94$^{5}/_{36}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. *4d* en *9a* der Burgerlijke Pensioenwet, art. 4 der voormelde wet van 1898 en het K. B. van 15 April 1891, no. 26, recht heeft op een pensioen van f 210.60; terwijl er naar 's Raads oordeel geen termen zijn om belanghebbende het maximum pensioen toe te kennen, overmits niet voldoende is gebleken, dat hoofdzakelijk het openen der vlotbrug op 8 Dec. 1900, de oorzaak is geweest van het ontstaan der gebreken, die belanghebbende voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt maken, maar deze veeleer geacht kunnen worden het gevolg te zijn van een reeds eenigen tijd bestaande lichaamszwakte, en dus niet van een der in art. *7b* genoemde oorzaken;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij aan spierverrekking lijdt ten gevolge van het openen van de St. Maartensvlotbrug over het Noord-Hollandsch Kanaal te Zijpe op 8 Dec. 1900, blijkens een door hem overgelegd geneeskundig attest;

Overwegende dat, al zou het vaststaan dat belanghebbende voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is geworden uithoofde van lichaamsgebreken, ontstaan bij het openen van de St. Maartensvlotbrug over het Noord-Hollandsch Kanaal te Zijpe op 8 Dec. 1900, het openen van eene, zij het ook moeilijk draaiende brug niet kan worden aangemerkt als het volvoeren van diensten waarbij gevaar te voorzien was;

dat er in casu evenmin sprake is van eenig ongeval dat zou hebben plaats gehad bij het verrichten van diensten, waarbij geen gevaar te voorzien was;

dat belanghebbende mitsdien geen aanspraak heeft op het in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet bedoelde verhoogd pensioen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en de wet van 28 Juni 1898 (Stbl. no. 152);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen brugknecht J. Zwart, te Beverwijk, met ingang van 1 Sept. 1901 een pensioen toe te kennen van f 211 's jaars; onder inhouding op dat pensioen in den tijd van 8 jaar, gerekend te zijn ingegaan 1 Oct. 1898, van een bedrag van f 233, verschuldigd wegens inkoop van tijdelijken dienst.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 24 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 28 Mei 1902, no. 30, houdende beschikking op *het beroep van Dr. J. W. Pont en Henriette Wilhelmina Crommelin, als Voorzitter en Secretaresse van de Afdeeling Utrecht van de Nationale Christen Geheel-Onthoudersvereeniging, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd.* 11 *December* 1901, *op hun verzoek om het perceel genaamd „het Volkshuis", Lijnmarkt no.* 47 *te Utrecht, te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 223.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. J. W. Pont en Henriette

Wilhelmina Crommelin, als voorzitter en secretaresse van de Afdeeling Utrecht van de Nationale Christen-Geheel-onthoudersvereeniging, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 11 Dec. 1901, afd. Dir. Bel., no. 1038*a*, op hun verzoek om het perceel genaamd ,,het Volkshuis" en gelegen aan de Lijnmarkt no. 47 te Utrecht, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 29;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Mei 1902, no. 9, Directe Belastingen;

Overwegende dat bij het verzoek om plaatsing op de lijst is te kennen gegeven, dat de Vereeniging het algemeen nut beoogt door bestrijding van de heerschende drinkgewoonten en dat de winsten die gemaakt worden, alleen ten behoeve van de inrichting zelve worden besteed;

dat de Directeur het verzoek heeft afgewezen, daarbij overwegende, dat bij onderzoek is gebleken, dat de kleine zaal, dienende voor het bestuur, tevens bestemd is om te worden verhuurd; terwijl de groote zaal speciaal daarvoor is bestemd; dat, ofschoon ook al mag worden aangenomen, dat de daaruit voortvloeiende baten aan de inrichting zelve komen, evenwel de daad van verhuren aan derden (niet-leden der vereeniging) aan de vereeniging het karakter van algemeen nut, noodig voor de verlangde vrijstelling ontneemt; dat voor de bedoelde vrijstelling gevorderd wordt uitsluitend gebruik van een perceel of een gedeelte van een perceel als inrichting tot algemeen nut door een zedelijk lichaam, eene vereeniging in het bezit van rechtspersoonlijkheid of eene stichting; dat aan dien eisch niet wordt voldaan, indien — gelijk hier het geval is — het perceel door de vereeniging die de vrijstelling aanvraagt, niet alleen voor hare eigene werkzaamheden wordt gebezigd, maar tevens voor derden wordt beschikbaar gesteld, al zoude dan ook het gebruik van die lokalen alleen worden toegestaan aan vereenigingen die in denzelfden geest ten algemeenen nutte werkzaam zijn; dat de vereeniging zich mede onledig houdt met het verschaffen van logies; dat echter de daarvoor te betalen prijs ongeveer overeenkomt met dien in een gewoon volkslogement, zoodat dan ook in deze aangelegenheid geen aanleiding kan gevonden worden om de vereeniging in de gunstigste bepaling te doen deelen;

dat van de beslissing des Directeurs de Voorzitter en de Secretaresse van de afdeeling Utrecht van de Nationale Christen Geheelonthoudersvereeniging bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij verzoekende haar te vernietigen en het

Volkshuis der genoemde Vereeniging alsnog te plaatsen op de lijst bedoeld bij art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Overwegende dat hier te beslissen valt, of de inrichting waarvan plaatsing op de lijst wordt verzocht aan de eischen van art. 4 § 1 der wet voldoet;

dat die inrichting bestaat uit een bestuurskamer, een zaal voor afdeelingsvergaderingen, een volkskoffiehuis en een logement;

dat de bestuurskamer en de zaal voor de afdeelingsvergaderingen bestemd, niet alleen door de vereeniging zelve worden gebruikt, maar ook worden verhuurd en mitsdien niet geacht kunnen worden uitsluitend tot algemeen nut te worden gebezigd; terwijl een koffiehuis alleen doordat het gebruik van sterke drank er is uitgesloten niet het karakter heeft van ten algemeenen nutte te strekken, welk karakter evenmin kan worden toegekend aan localiteiten waar nachtverblijf wordt verschaft aan personen die daarvoor f 0.50, f 0.75 of f 1 kunnen betalen, gelijk hier het geval is;

dat de Directeur dus terecht de plaatsing van deze inrichting op de lijst, waarvan art. 4 § 2 der wet spreekt, heeft geweigerd;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden beslissing, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 28 Mei 1902, no. 31, houdende beschikking op *het beroep van W. van de Velde, te Hoogezand, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 13 *Febr.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 400.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. van de Velde, te Hoogezand, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 13 Febr. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel te Haarlem, Wagenweg no. 52*a*, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 87;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Mei 1902, no. 11, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat genoemd perceel op 7 Mei 1901 geheel was ontruimd;

dat de Directeur de ontheffing geweigerd heeft uit overweging dat de aanvrager binnen zes weken nadat hij het perceel te Haarlem verlaten had, een ander perceel, te Hoogezand, had betrokken;

dat W. van de Velde aan des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij te Hoogezand bij een ander is gaan inwonen;

Overwegende dat de tegenwoordige appellant, na op 7 Mei 1901 het bovengenoemd perceel te Haarlem te hebben verlaten, op 11 Mei daaraanvolgende te Hoogezand ongemeubelde kamers heeft betrokken;

dat hij dus in den zin der wet tot regeling van de personeele belasting binnen zes weken een ander perceel heeft in gebruik genomen;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

4o. van 28 Mei 1902, no. 32, houdende beschikking op *het beroep van W. S. Bosch, te Vlissingen. qq. tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Middelburg dd.* 12 *Nov.* 1901, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 214.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. S. Bosch, te Vlissingen, q.q., tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Middelburg, dd. 12 Nov. 1901, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens een perceel dat is verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 24;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 April 1902, no. 61, Dir. Bel.;

Overwegende dat W. S. Bosch, notaris te Vlissingen, als gemachtigde van de erfgenamen van R. A. Levedag, op 18 Febr. 1901 overleden, ontheffing van personeele belasting heeft aangevraagd voor het perceel te Vlissingen, Badhuisstraat Wijk N, no. 139;

dat de Directeur de ontheffing heeft geweigerd, uit overweging dat gebleken is dat R. A. Levedag te Vlissingen is overleden en diens weduwe den 21 Maart jl. het perceel N no. 139 (beneden) te Vlissingen in den zin der wet heeft verlaten, doch binnen zes weken daarna te 's-Gravenhage het perceel R. van Goensstraat no. 53 heeft betrokken; dat de belastbare huurwaarde van eerstgenoemd perceel f 240 en die van laatstgenoemd perceel f 200 bedraagt, zoodat het verschil minder is dan één vierde; dat weliswaar aan het gezin de kostwinner is ontvallen, doch dat broeders van den overledene de weduwe in staat stellen op zoodanigen voet te leven, dat het bezwaar om belasting op te brengen, niet buitengewoon mag heeten;

dat van des Directeurs uitspraak de aanvrager bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de ontheffing is aangevraagd niet voor de weduwe, maar voor de minderjarige kinderen des aangeslagenen, die de nalatenschap onder het voorrecht van boedelbeschrijving hebben aanvaard; dat het niet aangaat het feit dat de weduwe binnen 6 weken na het verlaten van het perceel te Vlissingen een perceel te 's-Gravenhage betrokken heeft, als middel

te gebruiken om haar, die, door afstand te doen van de gemeenschap van goederen, welke tusschen haar en haren echtgenoot bestaan heeft, zich bevrijd heeft van de verplichting tot betaling van de schulden der gemeenschap, met de betaling van eene dier schulden, de in dezen bedoelde personeele belasting, te belasten; dat door de broeders van den overledene aan de weduwe en de kinderen niet meer wordt verstrekt dan hoogst noodig is voor woning, kleeding en voeding; op welke gronden appellant Ons verzoekt, *a.* met vernietiging van de beschikking van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, alsnog aan de erfgenamen R. S. Levedag te verleenen kwijtschelding of zooveel mogelijk vermindering van den ten name des overledenen over het loopend dienstjaar in de personeele belasting gedanen aanslag; *b.* te gelasten, dat vóórdat op het beroep zal zijn beslist, door den Ontvanger der directe belastingen geen dwangmiddelen tot inning van die belasting tegen de weduwe R. A. Levedag zullen worden toegepast;

Overwegende dat R. A. Levedag met zijn gezin het te Vlissingen in de Badhuisstraat no. 139 gelegen perceel bewoonde en als hoofd van dat gezin was aangeslagen in de personeele belasting over 1901;

dat het gezin van voornoemden Levedag, hetwelk, behalve uit laatstgenoemde, was samengesteld uit zijne echtgenoote en twee minderjarige kinderen, na diens overlijden zich niet in verschillende eenzelvige personen heeft opgelost, doch bijeen is gebleven en, als zoodanig, binnen 6 weken na voormeld perceel te Vlissingen verlaten te hebben, een ander perceel te 's-Gravenhage heeft betrokken.

dat de aangevraagde ontheffing op grond van het bepaalde bij art. 63 der wet op de personeele belasting, mitsdien terecht is geweigerd;

Gezien de wet op de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
F. J. VEGELIN.

5o. van 28 Mei 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van de Administrateuren der De Pré Theunissenstichting te Nichtevecht tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 28 *November* 1901, *op hun verzoek om het perceel Zwaanwijck bij die stichting in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele beslissing.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 327.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Administrateuren der De Pré Theunissenstichting, te Nichtevecht, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 28 Nov. 1901, afd. Dir. Bel., no. 322*a*, op hun verzoek om het perceel Zwaanwijck, bij die Stichting in gebruik, te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 62;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Mei 1902, no. 10, Dir. Bel.;

Overwegende dat de bestreden beslissing steunt op de volgende overwegingen: dat het blijkens testamentaire beschikking de wil der erflaatster was, f 1,400,000 uit haren boedel te bestemmen, om zoowel ter nagedachtenis aan haren overleden echtgenoot als aan haar eene stichting in het leven te roepen ten behoeve van ten minste 15 ongehuwde dames of weduwen, die geen kinderen te haren laste hebben; dat, om in die stichting te worden opgenomen, moet worden voldaan aan de navolgende voorwaarden: 1°. de bewoonsters moeten kunnen bewijzen, dat zij zijn van den Nederduitschen Herv. Godsdienst, terwijl zij den leeftijd van 45 jaren moeten hebben bereikt; 2°. voorkeur tot plaatsing zullen hebben zij, die kunnen aantoonen tot de stichtster of haren overleden echtgenoot in eenigen graad van bloedverwantschap te staan; 3°. de bewoonsters moeten bezitten een inkomen van ten minste f 5 per week, hetzij uit eigen middelen, hetzij door hulp van anderen; zij moeten vóór hare plaatsing lid zijn van een begrafenisfonds; dat door administrateuren uit de renten van het kapitaal, aan de stichting gelegateerd, maandelijks aan iedere bewoonster moet worden uitgekeerd de som van f 15; dat onder de kostelooze huisvesting van de bewoonsters ook begrepen zijn hare voeding en bewassching;

dat tot de stichting moeten blijven behooren een trekpaard, twee koetspaarden en een muilezel of hit, voorts een brik, een coupé, een landauer en een tuin-coupé, alles ter beschikking van de dames-bewoonsters, met verlof van den directeur, doch zoodanig, dat daarvan gebruik zal kunnen worden gemaakt wekelijks door vier bewoonsters en tweemaal per week; dat eene dergelijke inrichting, hoezeer zij ook moge getuigen van de mildheid der overledene, die deze stichting in het leven riep, voorzeker niet als eene inrichting van weldadigheid kan worden aangemerkt; dat uit vorenstaande beschouwingen alzoo blijkt, dat het karakter der stichting, als zoude zij ten *algemeenen* nutte zijn, geheel verloren gaat, waarom dan ook bij nadere overweging niet kan worden aangenomen, dat de meergenoemde stichting behoort te worden gerangschikt onder eene der inrichtingen, bedoeld bij art. 4 § 1, lett. *d* der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72); dat toch onder eene inrichting van *wel*dadigheid, èn overeenkomstig de blijkbare bedoeling der wet, welke daaraan vrijdom van personeele belasting verbond, èn overeenkomstig het algemeen hier te lande gevolgd spraakgebruik, dat *wel*dadigheid zeer bepaald van *mild*dadigheid onderscheidt, slechts zóódanige instelling is te verstaan, alwaar door de vrijgevigheid van anderen, in de nooddruft en de meest noodige levensbehoeften van on- en minvermogenden wordt voorzien; dat daaronder dus geenszins is te begrijpen eene inrichting als de hierboven geschetste, alwaar aan een vijftiental dames in eene villa, fraai en weelderig ingericht, op onbekrompen voet al de geriefelijkheden eener levenswijze van welgestelde en zeer bemiddelde lieden worden verschaft;

dat de Administrateuren der Stichting van de beslissing des Directeurs bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat hier geen sprake kan zijn van *mild*dadigheid, doch van *lief*dadigheid ten opzichte van personen die dit wel het meeste noodig hebben; dat paarden en rijtuigen in dit geval geen artikelen van weelde zijn; dat met deze instelling wel degelijk in de nooddruft en de meest noodige levensbehoeften van on- en minvermogenden wordt voorzien en wel door kostelooze voeding, bewassching, kostelooze geneeskundige hulp en opneming in het ziekenhuis der instelling, en dat de De Pré Theunissen-stichting eene instelling is van liefdadigheid in den waren zin des woords;

Overwegende dat de overwegingen, waarop de bestreden uitspraak rust, juist zijn;

Gezien de wet tot regeling van de Personeele Belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden beslissing, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 28 Mei 1902 no. 35, houdende beschikking op ***het beroep van de Kerkvoogdij der Nederd. Herv. Gemeente te Groot-Ammers tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.*** **12** ***Dec.*** **1901** ***waarbij aan I. de Stigter vergunning is verleend tot oprichting van eene malerij van koren en aanverwante artikelen gedreven door een petroleummotor.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 368.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Kerkvoogdij der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Groot-Ammers, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 12 Dec. 1901, waarbij aan I. de Stigter vergunning is verleend tot oprichting van eene malerij van koren en aanverwante artikelen, gedreven door een petroleummotor;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 81;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Mei 1902, no. 206, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat volgens art. 15 der Hinderwet, hij die het beroep instelt, in het 1e lid van dat artikel bedoeld, daarvan gelijktijdig kennis moet geven aan het gemeentebestuur, en dat, zoo het beroep door een ander dan den verzoeker wordt ingesteld, daarvan aan den laatste bij exploit moet worden kennis gegeven; dat nu weliswaar door de wet niet bepaaldelijk is voorgeschreven dat ook deze laatstbedoelde kennisgeving gelijktijdig met het beroep moet geschieden,

doch hieruit allerminst kan worden afgeleid, dat van het ingesteld beroep ook nog ± 2 maanden later geldig bij exploit zou kunnen worden kennis gegeven aan den verzoeker;

dat daardoor toch geheel zou worden verijdeld de bedoeling der wet, welke door de vereischte beteekening aan den verzoeker, dezen blijkbaar juist zekerheid heeft willen verschaffen, dat hij tot uitvoering der hem verleende vergunning zou kunnen overgaan, indien na het verstrijken van den bij art. 15 gestelden termijn, hem geen kennisgeving van een door anderen ingesteld beroep mocht zijn beteekend;

dat mitsdien door appellante het bepaalde bij art. 15 der Hinderwet niet behoorlijk is in achtgenomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellante niet-ontvankelijk te verklaren in haar beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 30 Mei 1902, no. 18, houdende beschikking *op het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 13 *Febr.* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de Wilhelminalaan te Helmond van de Vereening tot instandhouding van eene bijzondere school voor lager onderwijs, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 401.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 13 Febr. 1902,

G, no. 111, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de Wilhelminalaan te Helmond, van de Vereeniging tot instandhouding van eene bijzondere school voor lager onderwijs, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 90;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Mei 1902, no. 5297, afd. Alg. Zaken en Compt.;

Overwegende dat voor deze school, die op 15 Jan. 1901 65 leerlingen telde, de bijdrage over 1901 door Ged. Staten is bepaald, overeenkomstig de aanvrage, op f 550, waaronder f 50 voor de onderwijzeres J. J. van Dorsten de Kock, die, naar luid der aanvraag, vier maanden aan de school verbonden was geweest;

dat Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat bij nader onderzoek gebleken was, dat genoemde onderwijzeres slechts drie maanden aan de school verbonden was geweest, zoodat te haren aanzien de bijdrage op f 37.50 had moeten bepaald zijn;

Overwegende dat hetgeen in het adres van beroep is aangevoerd, juist is, en de bijdrage mitsdien f 12.50 lager moet worden vastgesteld dan Ged. Staten haar hebben bepaald;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, het bedrag der Rijksbijdrage, aan de voormelde school over 1901 toe te kennen, vast te stellen op f 537.50.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

8o. van 30 Mei 1902, no. 19, houdende beschikking op *het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 20 *Febr.* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan den Koolweg van het R.-K. Kerkbestaur van Made* (*gem. Made en Drimmelen*), *om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 411.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 121, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan den Koolweg, van het R.-K. Kerkbestuur van Made (gemeente Made en Drimmelen), om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 97;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Mei 1902, no. 5491, afd. Alg. Zaken en Compt.;

Overwegende dat de bijdrage voor deze school over 1901 door Ged. Staten, overeenkomstig de aanvrage, is bepaald op f 1466.66½;

dat Onze Commissaris in Noord-Brabant van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het door hen bepaalde bedrag f 66.66⅔ te hoog is, vermits Ged. Staten over het tijdvak van 1 Sept.—31 Dec. voor twee onderwijzeressen van bijstand boven het bij de wet gestelde minimum eene Rijksbijdrage hebben verleend, hoewel het aantal scholieren (233) slechts op eene bijdrage voor ééne onderwijzeres boven dat minimum recht geeft;

Overwegende dat hetgeen door appellant is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 20 Febr. 1902, het bedrag der Rijksbijdrage over 1901, toekomende aan het bestuur der bijzondere lagere school aan den Koolweg van het R.-K. Kerkbestuur van Made (gemeente Made en Drimmelen), vast te stellen op f 1400.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

9o. van 30 Mei 1902, no. 21, houdende beschikking op *het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Holland tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van die provincie dd.* 29 *Jauurri* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent den militieplichtige A. van Goethem.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 296.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Holland tegen de uitspraak van Ged. Staten dier provincie, dd. 29 Jan. 1902, no. 77, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 omtrent den militieplichtige Alouisius van Goethem;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 47;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Mei 1902, no. 792, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat A. van Goethem, geboren den 21 Maart 1882 in de gemeente Sint Jansteen, reeds als knaap door zijnen vader aan zijn lot is overgelaten, zoodat hij ter verpleging werd opgenomen te Amersfoort in het doorgangshuis „Zandbergen" der Maatschappij tot opvoeding van weezen in het huisgezin, en wel tot zijn achttiende jaar, toen hij gerekend werd in zijn eigen onderhoud te kunnen voorzien, en als zoodanig van de lijst der pupillen werd afgevoerd, waarna hij zich te Haarlem met der woon vestigde;

dat hij daar ook nog woonde, toen hij den 1en Jan. 1901 zijn negentiende jaar was ingetreden en toen hij dus voor de lichting der Nationale Militie van 1902 moest worden ingeschreven;

dat die inschrijving echter niet heeft plaats gehad;

dat, nadat dit verzuim was ontdekt, er onzekerheid bestond of hij moest worden ingeschreven te Haarlem, waar hij woont, of te Middelburg, waar zijn vader woont;

dat Ged. Staten van Noord-Holland bij resolutie van 29 Jan. 1902, 1°. hebben beslist, dat A. van Goethem verplicht is geweest zich in 1901, vóór 1 Sept. 1901, binnen de gemeente Haarlem voor de lichting der Nat. Militie van 1902 te doen inschrijven; 2°. den nalatige A. van Goethem hebben aangewezen voor den dienst bij de Nationale Militie;

dat toch was gebleken, dat aan A. van Goethem sedert ongeveer 8 jaar niets bekend was van de verblijfplaats zijns vaders, en deze laatste zich niet aan zijne kinderen laat gelegen liggen; dat hij daarom moet worden beschouwd als door zijnen vader te zijn „achtergelaten" (abandonné) in den zin van punt 3 van art. 16 der Militiewet 1861, en hij dus had moeten zijn ingeschreven ter plaatse van zijn werkelijk verblijf in de gemeente Haarlem;

dat Onze Commissaris in Noord-Holland tegen deze uitspraak bij Ons is gekomen in beroep, aanvoerende dat, vermits de vader van dezen jongeling op 1 Jan. 1901 in leven was, en diens woonplaats bekend is, hij de woonplaats zijns vaders volgde, en op grond van art. 78 van het Burgerlijk Wetboek, van art. 15, 2e zinsnede, in verband met art. 16, 1°. en 3°. der Militiewet 1861, voor de militie had behooren te zijn ingeschreven ter plaatse waar zijn vader op voorschreven tijdstip woonde, zijnde de gemeente Middelburg, en dat hij alzoo niet verplicht is geweest, zich te Haarlem voor de militie aan te geven;

dat toch het voorschrift van art. 16, 3°., eene uitzondering is, slechts strekkende om, wanneer het wettelijk domicilie van den jongeling in het onderhavige geval verkeerende, niet kan worden gevonden, een plaats van inschrijving te kunnen bepalen — en dat wanneer het wettelijk domicilie kan worden ontdekt, de regel, vervat in art. 16, 1°., toepasselijk behoort te zijn, en derhalve de minderjarige moet worden ingeschreven, waar zijn vader of voogd woonplaats heeft; reden waarom Onze voormelde Commissaris Ons verzocht, te dezer zake eene beslissing te nemen en zoo noodig het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland te vernietigen;

Overwegende dat naar art. 16, 1°., der Militiewet 1861, A. van Goethem, die den 1 Jan. 1901 zijn negentiende jaar was ingetreden, zich had moeten doen inschrijven voor de lichting van de Nationale Militie van 1902 in de gemeente waar zijn vader woont, dus te Middelburg;

dat hiertegen niet afdoet, wat is voorgeschreven in sub 3°. van gezegd artikel, dat de inschrijving van hem, die geen vader, moeder of voogd heeft, of door deze is achtergelaten, moet geschieden in de gemeente waar hij woont, omdat het achtergelaten zijn van een jongeling op één lijn wordt gesteld met het geval, dat zijn vader, moeder of voogd overleden is, en diegene dus als achtergelaten moet worden aangemerkt, die zijn vader of moeder niet vinden kan, ja, die eigenlijk niet weet of zij nog in leven zijn;

dat dit in casu niet het geval is noch geweest is;

dat, al moge A. van Goethem gedurende eenige jaren niets van zijnen vader hebben vernomen en deze zich ook hem niet hebben aangetrokken, het toch is gebleken, dat diens woonplaats zeer wel te vinden was en de zoon, had hij zich daarvoor maar eenige moeite getroost, die woonplaats desnoods met behulp van het openbaar gezag gemakkelijk ook zou hebben kunnen uitvinden;

dat het niet met de wet in overeenstemming is, een zoon, die de verblijfplaats van zijnen vader niet kent en aan wien de vader zich niet laat gelegen liggen, daarom alléén als achtergelaten in den zin der Militiewet 1861 te beschouwen;

dat toch hier geen sprake is van vaderlijke rechten en vaderlijke plichten (anders dan de verplichting tot aangifte voor de militie) en of de vader zich aan zijnen zoon al dan niet laat gelegen liggen, doch enkel het hier te doen is, in verband met art. 78 van het Burgerlijk Wetboek een gemeente aan te wijzen, waar de inschrijving van den zoon voor de Nat. Militie moet geschieden;

dat de wetgever duidelijk gewild heeft, dat die inschrijving zoude geschieden in die gemeente, waar de vader woont en, heeft die geen woonplaats meer of is die woonplaats niet te vinden, eerst dan de gemeente waar de zoon, militieplichtige, verblijf houdt;

dat dus ten onrechte Ged. Staten van Noord-Holland hebben verklaard, dat A. van Goethem verplicht is geweest zich in 1901 vóór den 1 Sept. binnen de gemeente Haarlem voor de lichting der Nationale Militie van 1902 te doen inschrijven en dientengevolge evenzeer ten onrechte hem als nalatige voor den dienst der militie hebben aangewezen;

Gezien de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), zooals die is gewijzigd, laatstelijk bij de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 159);

Hebben goedgevonden en verstaan:

op het ingesteld beroep te vernietigen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 29 Jan. 1902, no. 77.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit be-

sluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Mei 1902.

WILHELMINA

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

10o. van 30 Mei 1902, no. 22, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Krommenie tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland dd.* 15 *Januari* 1902, *waarbij de begrooting dier gemeente voor* 1902 *na wijziging is goedgekeurd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 366.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Krommenie tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 15 Jan. 1902, no. 3, waarbij de begrooting dier gemeente voor 1902, na wijziging is goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 79;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1902, no. 2956, afd. B. B.;

Overwegende dat bij besluit van 15 Jan. 1902, no. 3, Ged. Staten van Noord-Holland hebben besloten:

I. den post volgn. 78 der begrooting van de gemeente Krommenie voor het jaar 1902 te verhoogen met f 500, het bedrag der jaarwedde voor een tweeden veldwachter voldoende geacht, en dus den post vast te stellen op f 1100;

II. den post volgn. 83: „Kleeding en uitrusting van agenten van politie en veldwachters" te verhoogen met f 80, noodig geacht voor de kleeding en uitrusting van een tweeden veldwachter, en dus vast te stellen op f 155;

III. in verband met de besluiten sub I en II den post hoofdstuk XII, art. 1, „Onvoorziene Uitgaven", volgn. 134, dientengevolge te verlagen met f 580 en aldus vast te stellen op f 311.56½;

IV. de eindcijfers van de hoofdstukken der begrooting IV en XII de daardoor noodig geworden wijzigingen te doen ondergaan;

V. de aldus gewijzigde begrooting der gemeente Krommenie voor het jaar 1902 goed te keuren;

dat Ged. Staten bij dat besluit hebben overwogen, dat op de begrooting van de gemeente Krommenie voor 1902, zooals deze door den gemeenteraad den 15den Oct. 1901 vastgesteld en den 11den Dec. daaraanvolgende gewijzigd is, onder volgnummer 78 is uitgetrokken eene som van f 600 voor jaarwedde van één veldwachter en onder volgnummer 83 eene som van f 75 voor diens kleeding en uitrusting; dat het Onzen Commissaris, in overleg met den burgemeester, noodzakelijk is voorgekomen aldaar een tweeden veldwachter aan te stellen; dat Ged. Staten daarop den gemeenteraad hebben uitgenoodigd de bovengenoemde posten, volgnummers 78 en 93, te doen verhoogen met zoodanig bedrag, dat daaruit de jaarwedde, benevens de kosten van kleeding en uitrusting van een tweeden veldwachter, zouden kunnen betaald worden; dat de gemeenteraad besloten heeft aan deze uitnoodiging niet te voldoen en beide posten op het genoemde bedrag heeft gehandhaafd; dat het geval in art. 212, 1ste lid, der Gemeentewet bedoeld, zich dus voordoet, en dat de aldaar bedoelde voorziening behoort te worden getroffen, en dat de plaatselijke inkomsten toereikende zijn om de bedoelde uitgaaf te dekken;

dat de Raad der gemeente Krommenie van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, bewerende dat de aanstelling van eenen tweeden veldwachter geheel onnoodig is;

Overwegende dat de noodzakelijkheid der aanstelling van een veldwachter niet staat ter beoordeeling van een gemeenteraad, maar van Onzen Commissaris in de provincie, overmits art. 191, 5e lid, der Gemeentewet voorschrijft, dat de veldwachters door hem, in overleg met den burgemeester, worden benoemd en ontslagen, welk recht van benoeming de bevoegdheid in zich sluit om te bepalen of het noodzakelijk is dat een of meer veldwachters worden aangesteld, omdat de veldwachters niet uitsluitend met gemeentediensten, maar ook met den algemeenen dienst belast zijn en het voor de behoorlijke verzekering van dien dienst noodig is, dat het aantal veldwachters daartoe voldoende zij;

dat de gemeenteraad van Krommenie dus, toen hem de meening van Onzen Commissaris was medegedeeld, dat hij de aanstelling van eenen tweeden veldwachter noodzakelijk achtte, verplicht was geweest krachtens art. 205 van de

Gemeentewet, om voor dien ambtenaar eene jaarwedde op de begrooting te brengen;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 30 Mei 1902, no. 23, houdende beschikking op *het beroep van het Burgerlijk Armbestuur te Winssen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 4 *November* 1901 *tot afwijzing van het verzoek van gemeld Armbestuur om machtiging voor het besteden van f* 57.65 *tot buitengewone schuldaflossing.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 231.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Burgerlijk Armbestuur te Winssen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Nov. 1901, no. 106, waarbij, op een verzoek van gemeld Armbestuur om machtiging om eene som van f 57.65 tot buitengewone schuldaflossing te besteden, is te kennen gegeven, dat de beschikbare gelden, overeenkomstig art. 15 der Armenwet, rentegevend moeten worden belegd en dat daarvan niet mag worden afgeweken;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 31;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Mei 1902, no. 2277, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat het Burgerlijk Armbestuur te Winssen bij besluit van 7 Oct. 1901 heeft besloten de verkoopsom van twee strooken grond, die aan de Naamlooze Vennootschap Stoomtram Maas en Waal, gevestigd te Nijmegen, in eigendom zijn overgegaan ad f 57.65, te besteden tot gedeeltelijke aflossing van eene in het jaar 1900 ten laste van het Burgerlijk Armbestuur aangegane 4 % geldleening ten bedrage van f 568, met eene jaarlijksche aflossing van f 50;

dat bij besluit van 4 Nov. 1901, no. 106, Armwezen, Ged. Staten van Gelderland hebben besloten voornoemd Armbestuur te kennen te geven, dat bij art. 15 der Armenwet is bepaald, dat de beschikbare gelden rentegevend moeten worden belegd op de wijze, in dat artikel nader omschreven, en hiervan dus in geen geval kan worden afgeweken;

dat het Burgerlijk Armbestuur hierop bij besluit van 20 Nov. 1901 heeft besloten Ged. Staten te verzoeken alsnog de verlangde machtiging te verleenen, of te adviseeren hoe in deze moet gehandeld worden; daarbij overwegende, dat voor een bedrag van f 57.65 geen rentegevende schuldbrieven van Staat, provincie of gemeente zijn te verkrijgen, en het Armbestuur eveneens twijfelt aan de mogelijkheid om eene hypotheek van f 57.65 te plaatsen, en dat eene poging tot aankoop van eene inschrijving in een der Grootboeken der Nationale Schuld ijdel is gebleken;

dat bij besluit van 26 Nov. 1901, no. 137, Armwezen, Ged. Staten hebben besloten aan het Armbestuur mede te deelen, dat de beschikbare gelden kunnen worden belegd op de Rijkspostspaarbank;

dat bij een, den 12den Dec. 1901 gedagteekend, op 15 Dec. d.a.v. bij Ons Kabinet ingekomen, besluit, het Burgerlijk Armbestuur te Winssen heeft besloten, Ons te verzoeken alsnog machtiging te willen verleenen een bedrag van f 57.65, gesproten uit den verkoop van eenige strooken grond, te besteden tot buitengewone aflossing van schuld; daarbij overwegende, dat Ged. Staten hebben toegegeven dat de belegging niet kan geschieden op de wijze in art. 15 der Armenwet omschreven, en dat, moet van dit artikel afgeweken worden, schulddelging het meest in het belang der instelling schijnt te zijn;

Overwegende dat de gelden die het Armbestuur wil besteden tot aflossing van schuld, uitmaken de koopsom van eenige strooken grond, die het eigendom van die instelling zijn geweest;

dat de beschikbare gelden van armbesturen, naar art. 15 der wet tot regeling van het Armbestuur, rentegevend moeten worden belegd;

dat het dus niet aangaat die gelden te besteden tot gedeeltelijke aflossing

van eene geldleening, die door jaarlijksche aflossing uit de gewone middelen moet worden afgedaan;

dat toch eene dergelijke besteding van de ontvangen koopsom feitelijk op hetzelfde zou neerkomen, als die gelden te voegen bij de gewone inkomsten van het Armbestuur;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van het Bestuur van het R. K. bestedelingenhuis voor weezen en oude lieden, genoemd „Insula Dei", te Arnhem, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van genoemd bestuur om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne lagere school aan de Jansstraat te Arnhem.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Mei 1902, no. 5492, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur van het R.-K. bestedelingenhuis voor weezen en oude lieden, genaamd ,,Insula Dei", te Arnhem, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 70, genomen op de aanvrage van genoemd bestuur, om voor zijne lagere school aan de Jansstraat te Arnhem over 1901 te bekomen de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het Lager Onderwijs.

Voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 428 leerlingen telde en waar volgens de aanvrage onderwijs wordt gegeven in de vakken *a—k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q* en *t*, is eene Rijksbijdrage aangevraagd van f 2950.

Ged. Staten hebben op 18 Maart 1902 beslist, dat deze school niet voldoet aan de eischen en voorwaarden, in art. 54bis der wet op het L. O. tot het bekomen der bijdrage gesteld en derhalve over 1901 niet in aanmerking kan komen. Aan Ged. Staten was namelijk gebleken, dat in 1901 op den rooster van lesuren aan die school waren vermeld de vakken *a—m* en dat op uren, bij dien rooster aangewezen voor onderwijs in daarop vermelde vakken, onderwijs was gegeven in vakken die op den rooster niet voorkwamen, waardoor niet aan den eisch van art. 54bis, 1e lid, sub 3°., der wet was voldaan.

In beroep gekomen, heeft het bestuur te kennen gegeven, dat het op aanraden van den vorigen Arrondissementsschoolopziener gedrukte roosters heeft in gebruik genomen; dat op die gedrukte roosters niet alle vakken voor meer uitgebreid lager onderwijs voorkwamen, en het hoofd der school gemeend heeft, „de beginselen der wiskunde (*p*) onder de rubriek „het rekenen" (*c*), „de beginselen der algemeene geschiedenis" (*o*) onder de rubriek „die der vaderlandsche geschiedenis" (*e*), „het handteekenen" (*q*) onder „de eerste oefeningen in het handteekenen" (*i*) en de fraaie handwerken (*t*) onder „de nuttige handwerken" (*k*) te mogen onderwijzen, zonder op de gedachte te komen, die ontbrekende vakken op den rooster bij te schrijven, terwijl de beginselen der Engelsche taal werden onderwezen op uren buiten den rooster vallende; dat deze toestand reeds jaren, evenals in 1901, heeft bestaan en daarop nimmer, nòch door den Districts-, nòch door den Arrondissementsschoolopziener eenige aanmerking is gemaakt; dat dus eigenlijk het verzuim van het invullen der kolommen op den rooster met de daarop niet in druk voorkomende vakken de oorzaak is, dat appellant van de bijdrage over 1901 zou verstoken blijven; terwijl er in werkelijkheid op de school niets is voorgevallen, wat aan moedwillige overtreding van de wet kan doen denken.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten verwezen naar de brieven vóór het nemen van hun besluit gewisseld, die bij de stukken zijn gevoegd.

Nadat de overweging van de zaak bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van het bestuur van het R.-K. Gesticht „Insula Dei", met 4 bijlagen, ter nadere adstructie van zijn beroep, en voorts een schrijven van den secretaris van genoemd Bestuur, daarbij inzendende een afschrift van den rooster van lesuren over het jaar 1901 en eene daarbij behoorende toelichting.

Namens appellant licht J. Robbers het beroep toe.

III. *Het beroep van de Ned. Herv. Kerkvoogdij te Herveld tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van genoemde Kerkvoogdij om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O. over* 1901, *voor de onder haar bestuur staande bijz. lagere school in de gemeente Valburg te Herveld.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Mei 1902, no. 5493, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Ned. Herv. Kerkvoogdij te Herveld tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 73, genomen op de aanvrage van genoemde Kerkvoogdij, om voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school in de gemeente Valburg te Herveld D 30, over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het Lager Onderwijs.

De bijdrage, aangevraagd over de maanden Oct., Nov. en Dec. tot een bedrag van f 175, is door Ged. Staten geweigerd, uit overweging, dat de school niet is geopend in den loop van het jaar 1901, doch gedurende dat geheele jaar heeft bestaan; terwijl gedurende de maanden Jan. tot en met Sept. aan de school verbonden waren het hoofd der school en een onderwijzer, hoewel ingevolge de betrekkelijke wettelijke bepalingen, het hoofd had moeten zijn bijgestaan door ten minste twee onderwijzers, aangezien het aantal kinderen, dat op 15 Jan. 1901 als werkelijk schoolgaande bekend stond, 100 bedraagt; dat mitsdien ingevolge art. 54 bis, 2e lid, sub *c* der lager onderwijs-wet deze school niet in aanmerking komt voor de Rijksbijdrage over 1901.

Van het besluit van Ged. Staten is de Kerkvoogdij in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat deze school van af 1 Oct. 1901 aan de eischen der wet voldaan heeft, en verzoekende, dat over de maanden Oct., Nov. en Dec. de bijdrage worde toegekend tot een bedrag van f 175.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd.

Namens appellante licht W. van der Werff het beroep toe.

IV. *De reclame van den gepensionneerden huzaar W. de Bruyn, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Mei 1902, 1e afd., no. 63, bij den

Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden huzaar W. de Bruyn, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 8 Jan. 1902, no. 5, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 29 Nov. 1901, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 100 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 100, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 29 Nov. 1892 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) voor de eerste maal bij K. B. van 9 Nov. 1892, no. 24, een tijdelijk pensioen is verleend van f 200 voor den tijd van één jaar, met ingang van 29 Nov. 1892 en wel bij een diensttijd van 1 jaar en 2 maanden, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundgen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 21 Oct. 1892, litt. A, no. 1479, terwijl zijn pensioen in 1894 opnieuw voor één jaar is verleend tot gelijk bedrag en in 1895 is verminderd tot f 100, wijl de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, hem toen tijdelijk, doch nog slechts gedeeltelijk buiten staat stelden om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, in 1896 en 1897 voor den tijd van één jaar en in 1898 en 1900 telkens voor den tijd van twee jaar is verleend tot laatstgemeld bedrag; dat blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 27 Dec. 1901, La. A, no. 1367, belanghebbende thans voortdurend gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37 en 45 der wet, thans een voortdurend pensioen kan worden verleend van f 100 's jaars.

Nadt bij K. B. van 18 Jan. 1902, no. 35, aan den belanghebbende met ingang van 29 Nov. 1901 een pensioen was verleend, thans van f 100 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet voortdurend gedeeltelijk door handenarbeid in zijn levensonderhoud kan voorzien.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Drie-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 18 *Juni* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser.

Referendaris:

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 2 Juni 1902, no. 82, houdende beschikking op *het beroep van Klaas Baptist (of Babtist) te 2e Exloërmond, gemeente Odoorn, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit die gemeente, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Drenthe van* 17 *Januari* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 321.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Klaas Baptist (of Babtist) te 2e Exloërmond, gemeente Odoorn, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit die gemeente, tegen eene hem betreffende uitspraak van Ged. Staten van Drenthe van 17 Jan. 1902, no. 33;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 55;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Mei 1902, no. 675, M., afd. Mil. en Schutt.;

Overwegende dat Klaas Baptist vrijstelling heeft gevraagd wegens broederdienst, onder overlegging van één getuigschrift, model no. 10, afgegeven door den Burgemeester van Odoorn onder dagteekening van 2 Nov. 1901, volgens welk getuigschrift de loteling Baptist zou behooren tot een gezin dat thans twee zonen telt, doch vroeger uit drie zonen bestond, waarvan de oudste (inmiddels overleden) heeft gediend, de tweede door zijn getrokken nummer buiten oproeping is gebleven en de derde de tegenwoordige loteling is;

dat de Militieraad hem daarop van den dienst heeft vrijgesteld, op grond dat hij de jongste was van een gezin van drie zonen, waarvan de oudste (inmiddels overleden) zijn diensttijd bij de militie in persoon had vervuld;

dat de loteling J. B. Th. Smit tegen die vrijstelling bezwaren heeft ingebracht bij Ged. Staten van Drenthe, wien bij onderzoek bleek, dat wegens den dienst van den oudsten (overleden) broeder reeds een tweede (mede overleden) broeder was vrijgesteld; weshalve een nieuw stuk model no. 10 is opgemaakt, waarin *beide* overleden broeders zijn opgenomen;

dat Ged. Staten bij uitspraak van 17 Jan. 1902, no. 33, met vernietiging van de uitspraak door den Militieraad gedaan, den loteling K. Baptist alsnog tot den dienst hebben aangewezen; dat zij daarbij hebben overwogen, dat volgens de Militiewet bij de berekening van het getal zonen, tot het gezin behoorende, zich gevallen kunnen voordoen waarin overleden broeders moeten worden medegeteld; dat dit bij uitzondering mederekenen van overleden broeders alléén een gevolg is van het in aanmerking nemen van hunnen dienst als reden tot vrijstelling en dus niet te pas komt, wanneer die dienst niet meer als reden van vrijstelling kan gelden; dat in het onderhavige geval de oudste broeder (Johannes), op 15 Juli 1899 overleden, zijn dienst bij de militie in persoon heeft vervuld; dat die dienst destijds terecht geoordeeld is den tweeden broeder (Hendrik), op 7 Juli 1899 overleden, vrij te maken; dat echter, nadat dit eenmaal is geschied, die dienst volgens de duidelijke bedoeling der wet niet nog eens als reden van vrijstelling kan gelden ten behoeve van een broeder die tot een nieuwe reeks behoort; dat er dus geen reden is om den eersten overleden broeder nu nog te rekenen als tot het gezin behoorende, en er evenmin redenen bestaan om den tweeden insgelijks overleden broeder mede te tellen; dat het gezin derhalve geacht moet worden te bestaan uit twee zoons, waarvan niemand heeft gediend;

dat Klaas Baptist van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij verzoekende, dat hij, met handhaving van de uitspraak van den Militieraad, alsnog moge worden vrijgesteld van den dienst;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden uitspraak van Ged. Staten steunt, juist zijn;

Gezien de wet betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak van Ged. Staten, het daartegen ingestelde beroep ingegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 2 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 5 Juni 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 5 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 4 *Nov.* 1901, *tot aanwijzing der plaats van stichting eener openbare lagere school in de buurschap Slagharen met aankoop van terrein daarvoor.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 210.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg, tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 5 Dec. 1901, 2e afd., no. 4777/3264, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 4 Nov. 1901, tot aanwijzing der plaats van stichting eener openbare lagere school in de buurschap Slagharen, met aankoop van terrein daarvoor;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 21;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Mei 1902, no. 3388, afd. Ond.;

Overwegende dat bij Kon. besluit van 17 Juni 1901, no. 80, vermeerdering is bevolen van het getal der openbare lagere scholen in de gemeente Ambt-Hardenberg met eene school; op grond dat bedoeld getal onvoldoende was;

dat de Raad der gemeente Ambt-Hardenberg bij besluit van 4 Nov. 1901 heeft besloten eene school te bouwen in de buurschap Slagharen op het Zuid-Oostelijk deel van perceel kadastraal bekend gemeente Ambt-Hardenberg, Sectie L, no. 2648, en dat perceelsgedeelte ter grootte van ± 1.32 H.A. voor f 350 aan te koopen; daarbij overwegende, dat in genoemd Koninklijk besluit geen bepaalde plaats wordt aangewezen waar de school moet verrijzen en dit alzoo aan den Gemeenteraad is overgelaten; dat het het meest in het belang der gemeente is, de school te bouwen in de buurschap Slagharen tusschen de Krim en Schuinesloot; en dat een geschikt terrein aldaar voor billijken prijs is te krijgen;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring aan voornoemd gemeenteraadsbesluit hebben onthouden; op grond dat de gegemeenteraad bedoeld besluit heeft genomen ter voldoening aan het Koninklijk besluit van 17 Juni 1901, no. 80; dat, hoewel de aanwijzing van bovenvermeld perceelsgedeelte in de buurschap Slagharen voor den bouw eener tweede school in die buurschap, waaraan de behoefte is gebleken, geen bezwaar ontmoet, indien worde gezorgd voor behoorlijke toegangswegen naar de school, deze aanwijzing niet kan strekken ter voldoening aan het bij genoemd Koninklijk besluit gegeven bevel, dat — gelijk den Raad niet onbekend is — beoogt te voorzien in eene schoolgelegenheid in de buurt Veenebrugge, en dat mitsdien de aanwijzing der plaats van stichting der school met de strekking, om te voldoen aan voormeld Koninklijk besluit, geheel in strijd is met de geschiedenis, die tot het nemen van dat besluit aanleiding heeft gegeven;

dat de Raad der gemeente Ambt-Hardenberg van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen; daarbij aanvoerende, dat in het meerbedoeld Koninklijk besluit niet is te lezen en uit hetgeen daaraan is voorafgegaan ook niet valt af te leiden, dat de bedoeling van dat Koninklijk besluit zou zijn de stichting eener school in de nabijheid van de Veenebrugge, te minder daar door de afgevaardigden van den Raad in Februari 1900 aan den Minister duidelijk is aangetoond, dat aan eene school in de nabijheid van de Veenebrugge geen behoefte bestaat, vermits door de openbare scholen te Radewijk, Sibculo en Brucht voor de geheele Oostelijke streek der gemeente in de behoeften van het lager onderwijs naar behooren wordt voorzien, — 7 à 8 woningen uitgezon-

derd, die in eenigszins ongunstige conditie blijven, —; dat de Raad evenwel meent voor deze enkele huisgezinnen geen afzonderlijke school te mogen bouwen, aangezien in de gemeente nog verschillende dergelijke toestanden aanwezig zijn; dat voormelde afgevaardigden den Minister er op hebben gewezen, dat in Ambt-Hardenberg, met eene oppervlakte van ruim 16000 H.A. en een zielental van 8000, die over de geheele gemeente verspreid wonen, onmogelijk in deze naar ieders wensch kan worden voorzien, zonder de gemeente geldelijk te gronde te richten, en dat het gebleken is dat aan eene school in de nabijheid van de Krim in de buurschap Slagharen werkelijk behoefte bestaat, zoodat de Raad vermeent, met zijn besluit van 4 Nov. 1901 aan het Koninklijk bevel te hebben voldaan;

Overwegende dat de gronden die Ged. Staten er toe geleid hebben hunne goedkeuring aan voormeld besluit van den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg, dd. 4 Nov. 1901, te onthouden, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Overijssel, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 5 Juni 1902, no. 40, houdende beschikking op *het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 20 *Februari* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Goirke van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur 't Goirke te Tilburg, om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 412.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Brabant, tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 121, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Goirke, H 259, van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur 't Goirke te Tilburg, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 98;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Mei 1902, no. 5490, afd. Alg. Zaken en Compt.;

Overwegende dat voor deze school, welke op 15 Januari 1901 693 leerlingen telde, eene Rijksbijdrage is aangevraagd van f 3124.98, waaronder f 100 voor de onderwijzeres W. J. van Dam;

dat Ged. Staten bij voormeld besluit de Rijksbijdrage hebben bepaald op f 3158.33½, waaronder f 133.33⅓ voor genoemde onderwijzeres;

dat Onze Commissaris in de provincie Noord-Brabant van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat voor mej. J. M. Stael, die van 1 Jan.—7 Sept. 1901 als hoofd der school werkzaam geweest is, de bijdrage is toegekend over 8 volle maanden, d. i. f 400, terwijl voor hare opvolgster, mej. J. F. W. de Nies, over het tijdvak 1 Oct.—31 Dec. 1901 de bijdrage op f 150 bepaald werd; dat, daar de betrekking van hoofdonderwijzeres aan deze school dus slechts voor een deel der maand September vacant is geweest, de bijdrage over die maand vervallen is; dat echter Ged. Staten voor mej. W. J. van Dam, als hoofdonderwijzeres, vermoedelijk over de maand September, eene bijdrage hebben toegekend van f 50; terwijl het bestuur der school voor haar ook in die maand slechts recht heeft op een bedrag van f 16.66⅔, zoodat het totaal bedrag der aan het bestuur van genoemde school toegekende Rijksbijdrage met f 33.33½ zal moeten verminderd worden;

Overwegende dat hetgeen in beroep is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, de Rijksbijdrage, over het jaar 1901 aan het bestuur van genoemde school toekomende, vast te stellen op f 3125.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 5 **Juni 1902, no. 41, houdende beschikking** *op het beroep van H. Niemeyer, hoofd der openbare lagere school te Muntendam, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 13 *December* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente dd.* 16 *September/*2 *December* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan openbare lagere scholen in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 323.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Niemeyer, hoofd der openbare lagere school te Muntendam, tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 13 Mei 1901, no. 94, 3e afd., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 16 Sept./2 Dec. 1901, no. 3 en 2, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan openbare lagere scholen in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 58;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Mei 1902, no. 3127, afd. Ond.;

Overwegende dat bij genoemd raadsbesluit de jaarwedden van al de onder-

wijzers, in de gemeente bij het openbaar lager onderwijs dienende, zijn geregeld;

dat, nadat deze regeling door Ged. Staten was goedgekeurd, H. Niemeyer, hoofd der school te Muntendam, bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat zij in strijd is met de wet en het algemeen belang, omdat zij niet anders bevat dan eene opsomming van wat de onderwijzers, die nu in functie zijn, op *dit* oogenblik aan jaarwedden zullen genieten; omdat bepalingen omtrent verhoogingen naar dienstjaren ontbreken, alsook bepalingen omtrent de verhooging der jaarwedde bij het verkrijgen der akte van hoofdonderwijzer; omdat niet in het besluit is aangegeven, wat de onderwijzers, uitgezonderd de onderwijzer J. Zoutman, boven de 28 jaar bij eventueel huwelijk zullen genieten, en omdat van twee van de drie onderwijzers aan de openbare lagere school te Muntendam, die in de termen vallen om benoemd of aangewezen te worden met verplichte hoofdakte, de salarissen zijn vastgesteld in overeenstemming met de bepalingen der wet, terwijl een der onderwijzers, vroeger als onderwijzer in het bezit der akte van hoofdonderwijzer, voorzoover die akte verplichtend is gesteld, was aangewezen, zoodat vóór de vaststelling der jaarwedde had moeten aangewezen worden, welke onderwijzer(es) meer zou aangemerkt worden als onderwijzer in het bezit der akte van hoofdonderwijzer, voor zoover die akte verplichtend is gesteld; voorts omdat appellant het niet billijk acht, dat zijne jaarwedde niet bij het klimmen zijner dienstjaren zal worden verhoogd;

Overwegende dat in art. 14 der wet tot regeling van het L. O. is bepaald, dat van elk besluit krachtens deze wet door Ged. Staten genomen, bij Ons in hooger beroep kan worden gekomen door ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft;

dat de appellant dus ook slechts in zoover van het besluit van Ged. Staten in hooger beroep kan komen, als dat besluit zijn belang betreft, namelijk voor zoover het betreft zijne jaarwedde;

dat voor het overige de appellant in zijn hooger beroep niet-ontvankelijk is;

Overwegende wat betreft het hooger beroep, voor zoover het ontvankelijk is, dat de appellant na een diensttijd van 8 jaren nu reeds een jaarwedde zal genieten van f 1000;

dat uit de overgelegde adviezen van den gemeenteraad en van Ged. Staten blijkt, dat in deze gemeente, waarin de levensstandaard laag wordt geacht te zijn, en wier financieele omstandigheden niet gunstig worden genoemd, deze jaarwedde, die zelfs hooger is dan het minimum, waarop de appellant na 20 jaren dienst aanspraak zou hebben, voldoende moet worden geacht;

dat buitendien de appellant wel is het hoofd van een school, bestaande uit 9 lokalen, doch hem enkel het onderwijs van de kinderen in de hoogste klasse, niet het houden van toezicht in de andere lokalen is opgedragen, zoodat zijne

taak niet bijzonder inspannend, noch tijdroovend kan worden geacht, zoo zelfs dat hij ook nog andere betrekkingen bij het lager onderwijs vervult;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den appellant niet-ontvankelijk te verklaren in het ingesteld beroep, voor zoover het meer bevat dan de regeling van zijne jaarwedde, en voor het overige dit beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. van 5 Juni 1902, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van de Afdeeling Culenborg en Omstreken van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 24 *Dec.* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Culenborg dd.* 20 *Nov.* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen aan de gemeentescholen nos.* 1 *en* 2.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 368.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Afdeeling Culenborg en Omstreken van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 24 Dec. 1901, no. 104, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Culenborg, dd. 20 Nov. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen aan de gemeentescholen nos. 1 en 2;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 75;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1902, no. 3134, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat art. 14 der wet tot regeling van het lager onderwijs het recht van hooger beroep toekent aan „ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft";

dat „belang" daarbij te verstaan is in den zin van eigen, persoonlijk belang;

dat appellante niet geacht kan worden bij de vernietiging van het bestreden besluit een eigen, persoonlijk belang te hebben;

dat zij dus aan art. 14 der genoemde wet de bevoegdheid niet kan ontleenen, tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep in te stellen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellante niet-ontvankelijk te verklaren in haar beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

6o. van 5 Juni 1902, no. 43, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 12 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 5 *December* 1901, *tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 229.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo, tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 12 Dec. 1901,

2de afd., no. 4559/3345, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 5 Dec. 1901, no. V, tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 28;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Mei 1902, no. 2092, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat bij besluit van 5 Dec. 1901, no. V, de Raad der gemeente Ambt-Almelo, gelet op zijn besluit van dienzelfden datum, no. IV, tot het aangaan eener 4 % geldleening, groot f 15,500, af te lossen binnen 20 jaren, heeft besloten: 1°. bedoelde geldleening geheel voor rekening der gemeente te nemen; 2°. ter verkrijging van de daartoe benoodigde middelen: *a.* te verkoopen f 17,200 inschrijving op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld, rentende 2½ %; *b.* daartoe te bestemmen: I. de op de gemeentebegrooting voor 1901 onder art. 55 der uitgaven voor belegging van gelden in inschrijvingen op voormeld Grootboek uitgetrokken som van f 1000, en II. het op de begrooting voor het dienstjaar 1902 onder art. 56 der uitgaven tot gelijk doel uitgetrokken bedrag ad f 1000; 3°. te bepalen, dat de uit de aflossingen dier leening te verkrijgen gelden weder in inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld belegd zullen worden;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan evengemeld raadsbesluit van 5 Dec. 1901, no. V, hunne goedkeuring hebben onthouden; daarbij overwegende, dat bij dat raadsbesluit wel is waar is bepaald, dat de uit de aflossingen der leening te verkrijgen gelden weder in inschrijvingen op het Grootboek belegd zullen worden, doch dat die beleggingen wellicht zullen moeten geschieden door aankoop tegen hoogere koersen dan den thans geldenden koers; terwijl verder de uitvoering van die bepaling tot herstel na enkele jaren van den vorigen kapitaalstoestand geenszins tegen inmiddels veranderde inzichten van den Raad zal zijn verzekerd; en dat de verkoop van inschrijvingen met bestemming tot het bovengemeld doel niet in het gemeentebelang moet worden geacht;

dat de Raad der gemeente Ambt-Almelo van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij zich met de beslissing van Ged. Staten bezwaard gevoelt, daar de motieven, welke Ged. Staten tot het onthouden hunner goedkeuring aanleiding gaven, naar 's Raads bescheiden meening daartoe niet hadden mogen leiden; dat toch het bezwaar van Ged. Staten, dat de beleggingen in de toekomst wellicht moeten geschieden door aankoop tegen hoogere koersen dan den thans geldenden koers, bij de beoordeeling

van 's Raads besluit niet in aanmerking had mogen komen, maar alleen de vraag, met welk doel de voorgenomen verkoop zou plaats hebben; doch al ware zulks het geval, dan zou, waar het bezwaar van Ged. Staten slechts op eene veronderstelling berust en door niets gestaafd wordt, met evenveel zekerheid beweerd kunnen worden, dat die beleggingen tegen een lageren of denzelfden koers als den thans geldenden kunnen geschieden; dat de Raad dan ook niet kan toegeven, dat de verkoop van inschrijvingen tot het bovengemeld doel niet in het belang der gemeente moet worden geacht, integendeel van meening blijft, dat, waar, zooals in casu, die verkoop voor de gemeente eene jaarlijks terugkeerende rentebesparing ten gevolge heeft, het gemeentebelang door zoodanige handeling in hooge mate wordt gebaat; dat aan dat belang ook in de toekomst niet wordt te kort gedaan, omdat na verloop van 20 jaren niet alleen het kapitaal weder aanwezig, maar ook het gemeentelijk bezit met eene waarde van bijna gelijk bedrag vermeerderd zal zijn, daar de uitgaven tot dekking waarvan de verkoop zou geschieden, hoofdzakelijk zijn veroorzaakt door schoolbouw en aankoop van grond; dat het verder door Ged. Staten geopperde bezwaar, dat „de uitvoering van de bepaling tot herstel na enkele jaren van den vorigen kapitaalstoestand geenszins tegen inmiddels veranderde inzichten van den raad zal zijn verzekerd", evenmin is te verdedigen en volgens 's Raads meening buiten beschouwing kan blijven, omdat vaststaat, dat het tot de taak van Ged. Staten behoort toe te zien, dat te zijner tijd de aflossingen geschieden en in inschrijvingen op het Grootboek belegd, althans niet tot dekking van gewone uitgaven gebezigd worden;

Overwegende dat de gronden die Ged. Staten tot hun bestreden besluit geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 5 Juni 1902, no. 44, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 12 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 5 *Dec.* 1901, *tot wijziging der begrooting voor* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 227.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 12 Dec. 1901, 2e afd., no. 4959/3343, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 5 Dec. 1901, no. VI, tot wijziging der begrooting voor het jaar 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1902, no. 27;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Mei 1902, no. 2093, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Ambt-Almelo, — lettende op zijne besluiten van dienzelfden dag tot het aangaan eener geldleening en tot het aanwijzen van middelen, ten einde die leening voor gemeenterekening te kunnen nemen — bij besluit van 5 Dec. 1901, no. VI, heeft besloten de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor 1901 te wijzigen als volgt:

Ontvangsten:

Art. 17*a* te verhoogen met	f 11,206.35
in te stellen:	
Art. 18*a*: „Opbrengst van den verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld"	- 13,500.—
verhooging der ontvangsten	f 24,706.35.

Uitgaven:

Art. 55*a* te verhoogen met	f 11,500.—
de omschrijving van art. 56 te doen luiden:	
„Deelname in eigen leening" en dat artikel te verhoogen met ...	- 13,500.—
	f 25,000.—.
Af te schrijven van art. 59 „Onvoorziene Uitgaven"	- 293.65
verhooging der uitgaven	f 24,706.35;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring aan evengenoemd Raadsbesluit hebben onthouden, op grond dat Ged. Staten bij besluit van 12 Dec. 1901, 2de afd., no. 4959/3345, hunne goedkeuring hebben onthouden aan het Raadsbesluit, dd. 5 Dec. 1901, no. V, tot deelneming in eigen leening door verkoop van inschrijvingen op het Grootboek;

dat de Raad der gemeente Ambt-Almelo van het besluit van Ged. Staten, dd. 12 Dec. 1901, 2de afd., no. 4959/3343, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat appellant bij adres van 23 Dec. 1901 aan Ons heeft verzocht, om, met vernietiging van het besluit van Ged. Staten van 12 Dec. 1901, 2de afd., no. 4959/3345, alsnog goedkeuring te verleenen aan het Raadsbesluit van 5 Dec. 1901, no. V, en dat bij inwilliging van dat verzoek aan het daarmede in verband staande raadsbesluit tot af- en overschrijving op de begrooting voor 1901, alsnog goedkeuring verleend zal dienen te worden;

Overwegende, dat weliswaar appellant aan Ons heeft verzocht om, met vernietiging van het besluit van Ged. Staten van 12 Dec. 1901, 2de afd., no. 4959/3345, alsnog goedkeuring te verleenen aan het Raadsbesluit van 5 Dec. 1901, no. V, doch dat dit verzoek door Ons ongegrond is verklaard;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

8o. van 5 Juni 1902, no. 45, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Oldenzaal tegen twee besluiten van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 2 *Januari* 1902, *waarbij onderscheidenlijk goedkeuring is onthouden*

aan de besluiten van dien Raad dd. 13 *December* 1901, *tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld en tot het aangaan van eene geldleening.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 293.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Oldenzaal tegen de besluiten van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/2 en 5297/1, waarbij onderscheidenlijk goedkeuring is onthouden aan de besluiten van dien Raad, dd. 13 Dec. 1901, tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld en tot het aangaan van eene geldleening;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 46;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Mei 1902, no. 2957, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat Ged. Staten van Overijssel bij besluit van 2 Jan. 1902, 2de afdeeling, no. 5297/2, hunne goedkeuring hebben onthouden aan het besluit van den Gemeenteraad van Oldenzaal, dd. 13 Dec. 1901, tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der 2½ % N. W. S., groot f 10,300, en eener inschrijving op het Grootboek der 3 % N. W. S., groot f 600, ten einde met de opbrengst daarvan deel te nemen in eene door de gemeente aan te gane leening voor buitengewone werken;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen dat, blijkens de bij het Raadsbesluit overgelegde toelichting, de Raad het wenschelijk acht hoogere rente van het kapitaal der gemeente te maken; dat hiertegenover de onzekerheid staat omtrent den koers waarvoor de door aflossing der leening vrijkomende kapitalen in inschrijvingen op het Grootboek weder zullen kunnen worden belegd; dat hierbij komen de noodzakelijk te maken kosten voor verkoop en nieuwe belegging; zoodat bedoeld Raadsbesluit niet in het belang der gemeente is;

dat Ged. Staten wijders bij besluit van 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/1, hunne goedkeuring hebben onthouden aan het besluit van den gemeenteraad van Oldenzaal, dd. 13 Dec. 1901, strekkende, om ter bestrijding der kosten van den bouw der 1e openbare school aan de Hengelosche straat en van de bestrating met klinkers van de Nieuwe Markt en van de straat bij de R.-K.

Kerk en het Stadhuis eene leening aan te gaan groot f 28,000, tegen eene rente van ten hoogste 4 % 's jaars, te beginnen in 1904, jaarlijks af te lossen f 1000, rente en aflossing te vinden uit de gewone middelen; bij welk besluit is bepaald dat in die leening door de gemeente zal worden deelgenomen met een zoodanig bedrag als zal worden verkregen door den verkoop van eene inschrijving op het Grootboek der 2½ % N. W. S., groot nominaal f 10,300, en eene inschrijving op het 3 % Grootboek der N. W. S., groot f 600, zoomede met een bedrag van f 100, welke in 1902, als verkregen door aflossing, in eigen leening op het Grootboek behoort belegd te worden;

dat Ged. Staten bij dit laatste besluit hebben overwogen, dat bij hun besluit van 2 Jan. 1902, 2de afd., no. 5297/2, hunne goedkeuring was onthouden aan het raadsbesluit tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek;

dat de Gemeenteraad van Oldenzaal van de twee bovenvermelde besluiten van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen; daarbij aanvoerende, dat het jaarlijksch voordeel van meer rente opweegt tegen een mogelijk nadeel, veroorzaakt door een eventueel hoogeren koers, waartegen nieuwe inschrijvingen op het Grootboek zouden moeten worden aangekocht; dat de kosten van verkoop en aankoop van nieuwe inschrijvingen gering zijn, en dat derhalve de voorgenomen verkoop van inschrijvingen Grootboek zeer in het gemeentebelang is;

Overwegende — wat betreft het beroep van den gemeenteraad van Oldenzaal tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Jan. 1902, 2e afd., no. 5297/2, — dat de gronden die Ged. Staten tot dit besluit geleid hebben, juist zijn, en dat dit besluit van Ged. Staten derhalve door Ons behoort te worden gehandhaafd;

dat —wat betreft het beroep van den gemeenteraad van Oldenzaal tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Jan. 1902, 2e afd., no. 5297/1, — waar door Ons gehandhaafd wordt het evenvermeld besluit van Ged. Staten, waarbij hunne goedkeuring is onthouden aan het gemeenteraadsbesluit tot verkoop van twee inschrijvingen op het Grootboek der N. W. S., het gemeenteraadsbesluit, waarbij o. a. is bepaald, dat met de opbrengst dier inschrijvingen zal worden deelgenomen in eene door de gemeente te sluiten leening, niet voor goedkeuring vatbaar is;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

9o. van 5 Juni 1902, no. 46, houdende beschikking *op het beroep van A. Veraart, te Hoeven, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op* 27 *Febr.* 1902 *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent hem gedaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 371.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Adriaan Veraart, te Hoeven, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant op 27 Febr. 1902, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) omtrent hem gedaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 78;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Mei 1902, no. 949, M., afd. Militie en Schutterijen;

Overwegende dat Adriaan Veraart — geboren te Hoeven op 1 Juli 1882 — de derde is uit een gezin van drie broeders, waarvan de oudste zijn militiedienst heeft volbracht en de tweede vrijgesteld is wegens broederdienst;

dat, vermits hij in Jan. 1901 verzuimd had zich ter inschrijving voor de nationale militie aan te geven, Ged. Staten art. 147 der Militiewet op hem hebben toegepast en hem, bij mondelinge uitspraak, op 27 Febr. 1902 tot den dienst hebben aangewezen;

dat A. Veraart tegen de uitspraak van Ged. Staten bij Ons beroep heeft

ingesteld, daarbij aanvoerende, dat hij in Jan. 1901 onwetende verzuimd heeft zich ter inschrijving voor de nationale militie aan te geven; dat dit verzuim door hem eerst werd ontdekt toen hij zich in Januari dezes jaars ter inschrijving voor de militie aanmeldde; dat hij zich niet vereenigen kan met de uitspraak van Ged. Staten, daar hij zoowel ten tijde van zijn verzuim als nu nog, de jongste is uit een gezin van 3 zonen, en hij recht meent te hebben op vrijstelling wegens den dienst van zijn oudsten broeder, volgens het bepaalde in het eerste lid van art. 49 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72); dat Ged. Staten hem blijkbaar hebben beschouwd als zijnde in verzuim geweest in den tijd in het eerste lid van art. 16 of in art. 20 der Militiewet 1901 aangeduid en om die reden art. 147 *dier* wet op hem hebben toegepast, welk artikel van verzuim *in dien tijd* spreekt; dat hij echter meent, dat voor toepassing van art. 147 ook een verzuim moest gepleegd zijn van aangifte als bedoeld in de artt. 16 of 20 dier wet; dat hier echter niet zoodanig verzuim is gepleegd, maar een verzuim van de aangifte, voorgeschreven bij de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72); dat hij meent, dat door de toepassing van art. 147 niet gehandeld is overeenkomstig art. 1 der Militiewet 1901, dat geen samenstelling voor de militie kent dan te beginnen met de lichting 1903; terwijl hij wegens de uitspraak van Ged. Staten zou zijn in te lijven voor de lichting van 1902; weshalve hij Ons verzoekt, hem, met vernietiging van het bestreden besluit, alsnog vrijstelling van den dienst bij de nationale militie te verleenen;

Overwegende dat, naar luid van art. 148 der sinds 1 Jan. 1902 in werking getreden gewijzigde militiewet, woordelijk overeenkomende met art. 162 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), aan hem, wiens aangifte ter inschrijving verzuimd is en die anders vrijstelling van dienst had kunnen erlangen, deze vrijstelling alsnog kan worden verleend, mits „de reden van vrijstelling bij zijn verschijnen voor Ged. Staten nog besta";

dat deze bepaling blijkbaar tot strekking heeft, op het in de aangehaalde artikelen behandelde, bijzondere geval, toepasselijk te verklaren het algemeen beginsel, nedergelegd in art. 54 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) en in art. 52 der Militiewet van 1901;

dat daarbij geenszins gedacht is aan verandering van den rechtsregel, die de vrijstellingen beheerscht; doch alleen aan wijziging der feitelijke omstandigheden, op grond waarvan de vrijstelling kan worden toegekend;

dat toch, indien die bepaling op verandering van den rechtsregel doelde, zij het karakter eener overgangsbepaling zoude hebben, hetgeen echter noch met het oog op de gebezigde woorden, noch met het oog op de plaats waar en het verband waarin de bepaling in de wet voorkomt, kan worden aangenomen, terwijl ook haar inhoud, als overgangsbepaling aangemerkt, in strijd zou zijn met het

stelsel om de gewijzigde bepalingen omtrent vrijstellingen niet te doen terugwerken, door haar toe te passen op lichtingen, waarvoor inschrijving en loting reeds vóór de invoering dezer gewijzigde bepalingen hebben plaats gehad;

dat dus ook bij toepassing van art. 147 der Militiewet 1901 de feitelijk nog bestaande redenen van vrijstelling kunnen worden ingeroepen, al zouden zij volgens de nieuwe wet niet gelden;

dat, zoo de aangifte ter inschrijving voor de nationale militie door A. Veraart niet ware verzuimd, deze ingevolge het bepaalde bij art. 48, 49 en 50 onder 2°. der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) vrijstelling van dienst had kunnen erlangen;

dat toen op voornoemden A. Veraart het voorschrift van art. 147 der sinds 1°. Jan. 1902 in werking getreden gewijzigde militiewet werd toegepast, deze ook destijds nog was de derde zoon uit een gezin van drie broeders, van welke de oudste op 10 Mei 1895 was gepasporteerd wegens geëindigden militiediensttijd;

dat alzoo de reden van vrijstelling, op grond waarvan A. Veraart, indien zijne aangifte ter inschrijving voor de nationale militie niet ware verzuimd, vrijstelling van dienst had kunnen erlangen, bij zijn verschijnen voor Ged. Staten nog bestond;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant hem alzoo ten onrechte tot den dienst hebben aangewezen;

Gezien de wet betrekkelijk de nationale militie, gelijk die luidde vóór de daarin bij de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 159) gebrachte wijzigingen en zooals die sedert is veranderd;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep gegrond te verklaren en, met vernietiging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, aan appellant alsnog vrijstelling te verleenen van den dienst bij de militie wegens broederdienst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 5 Juni 1902, no. 47, houdende beschikking op *het beroep van S. Corpeleyn te Dordrecht, loteling voor de lichting der nationale militie van* 1902 *uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Zuid-Holland dd.* 13 *Jan.* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in paargang 1902, blz. 287.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Stephanus Corpeleyn te Dordrecht, loteling voor de lichting der nationale militie van 1902 uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Jan. 1902, no. 30;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 48;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Mei 1902, no. 744, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat Stephanus Corpeleyn de tweede is van vier broeders, van wie de oudste, op 21 April 1897 uit kracht eener vrijwillige verbintenis in de sterkte gebracht, op 6 Juli 1899 is gepasporteerd, en de derde en de vierde den militieplichtigen leeftijd nog niet hebben bereikt;

dat de Militieraad hem tot den dienst heeft aangewezen en Ged. Staten de bezwaren, door den loteling daartegen ingebracht, ongegrond verklaard en de uitspraak van den Militieraad gehandhaafd hebben;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen, dat uit het overgelegde paspoort blijkt, dat de oudste broeder, Arnoldus Johannes, als vrijwilliger heeft gediend van 21 April 1897 tot 6 Juli 1899 en op laatstgenoemden datum op verzoek is ontslagen, met toekenning van eene gratificatie van f 300; dat appellant in de openbare vergadering heeft beweerd, dat het minder juist zoude zijn, dat dit ontslag op verzoek zou hebben plaats gehad; want dat zijn broeder, geëngageerd ter opleiding voor het geniekader in Nederlandsch-Indië, voor de keuze werd geplaatst, ontslag te verzoeken of overgeplaatst te worden bij de infanterie hier te lande; dat het voor de beoordeeling van den door de wet geëischten broederdienst onverschillig is, of het ontslag van den oudsten broeder al dan niet op verzoek heeft plaats gehad; dat toch de voltooide diensttijd van een broeder van niet langer dan 2 jaren en 2½ maand alleen dan recht op vrijstelling kan verleenen, wanneer het geval in art. 50 sub 4°. der Militiewet gesteld, aanwezig is, namelijk dat de broeder wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken

door den dienst bekomen, is ontslagen, of gedurende zijn diensttijd overleden is, en dat dit geval zich hier niet voordoet;

dat de loteling van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zijn broeder geenszins op eigen verlangen den dienst verlaten heeft, en verzoekende alsnog te mogen worden vrijgesteld wegens broederdienst;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden uitspraak steunt, juist zijn;

Gezien de Militiewet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak van Ged. Staten van Zuid-Holland, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 5 Juni 1902, no. 48, houdende beschikking op *het beroep van H. van Stuyvenberg te 's-Hertogenbosch, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 20 *Febr.* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901 *omtrent hem gedaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 370.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Hendrikus van Stuyvenberg, te

's-Hertogenbosch, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, G, no. 135, 3e afd., M. S., ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) omtrent hem gedaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 77;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Mei 1902, no. 928, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat Ged. Staten van Noord-Brabant op Hendrikus van Stuyvenberg, te Hedel geboren op 8 Sept. 1882, art. 147 der Militiewet 1901 hebben toegepast en hem, bij uitspraak van 20 Febr. 1902, tot den dienst bij de militie hebben aangewezen; dat zij daarbij hebben overwogen, dat volgens art. 15, eerste lid, en art. 22 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) laatstgenoemd artikel, zooals dit tijdelijk is gewijzigd door de wetten van 4 April 1892 (Stbl. no. 56) en 31 Dec. 1897 (Stbl. no. 288), de aangifte ter inschrijving voor de nationale militie lichting 1902, had kunnen geschieden van 1 Jan. 1901 tot en met 31 Aug. 1901, alzoo van den 1 Jan. van het jaar volgende op dat waarin hij het 18de levensjaar volbracht, tot 31 Aug. d.a.v.; dat verzuim van de aangifte alzoo valt in den tijd aangeduid in het eerste lid van art. 16 of in art. 20 der Militiewet 1901 en daarom op het gepleegde verzuim van toepassing zijn geacht de regelen gegeven bij art. 147 en vlg. der Militiewet 1901 ten aanzien van verzuim van aangifte ter inschrijving in den hier genoemden tijd; dat bij onderzoek gebleken is, dat de vader van H. van Stuyvenberg voor 5 jaren, toen hij woonplaats had te 's-Hertogenbosch, de echtelijke woning heimelijk heeft verlaten en dat men nimmer iets meer van hem vernomen heeft; dat de vader alzoo niet blijkt van woonplaats te zijn veranderd in den zin van de artt. 75 en 76 van het Burgerlijk Wetboek; dat hij mitsdien als Rijksingezetene was te beschouwen in den zin van art. 15, tweede lid sub 1°. der genoemde wet van 19 Aug. 1861; dat de zoon daarom volgens die bepaling voor ingezeten werd gehouden, en dat hij wegens het bepaalde in art. 16 sub 3°. dier wet in de gemeente 's-Hertogenbosch, waar hij zijne werkelijke woonplaats had, moest zijn ingeschreven;

dat H. van Stuyvenberg tegen de uitspraak van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat, naar zijne meening, voor toepassing van art. 147 en vlg. der Militiewet 1901 verzuim van aangifte ter inschrijving als door *deze wet* gevorderd, moet zijn gepleegd, alsook dat zoo hij werd ingelijfd, niet zou gehandeld worden overeenkomstig het hoofdbeginsel in art. 1 der wet uitgesproken, waarin wordt gezegd, dat de militie wordt samengesteld door loting uit hen die voor de lichting van het volgend jaar of krachtens art. 18

voor die lichting zijn ingeschreven; weshalve hij Ons verzocht, voormeld besluit te vernietigen;

Overwegende dat het hier de vraag geldt, of Hendrikus van Stuyvenberg in het jaar 1901 voor de nationale militie had moeten zijn ingeschreven;

dat aangezien de Militiewet van 1901 eerst op 1 Jan. 1902 in werking is getreden, die vraag naar de bepalingen der Militiewet van 1861 te beantwoorden is;

dat dit antwoord ontkennend moet luiden;

dat toch volgens art. 15, 1e lid, der laatstgenoemde wet, jaarlijks voor de militie worden ingeschreven alle mannelijke *ingezetenen*, die op den 1en Januari van het jaar hun 19e jaar waren ingetreden; en dat het 2e lid van genoemd artikel ten aanzien van ieder, omtrent wien niet blijkt dat zijn vader overleden is, bepaalt, dat voor *ingezeten* wordt gehouden hij, wiens vader ingezeten is volgens de wet van 28 Juli 1850 (Stbl. no. 44);

dat, vermits niet gebleken is, dat de vader van H. van Stuyvenberg, gedurende de laatste 3 jaren, voorafgaande aan den 1en Januari van het jaar 1901, binnen het rijk in Europa heeft gewoond en evenmin kan worden aangetoond dat deze op voornoemd tijdstip overleden was, H. van Stuyvenberg op dat tijdstip niet als ingezeten was te beschouwen en dus niet voor de militie behoefde te worden ingeschreven;

dat Ged. Staten dus ten onrechte art. 147 der Militiewet 1901 hebben toegepast;

Gezien de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met gegrondverklaring van het beroep, de bestreden uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 20 Febr. 1902, waarbij Hendrikus van Stuyvenberg tot den dienst bij de nationale militie is aangewezen, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

12o. van 5 Juni 1902, no. 49, houdende beschikking op *het beroep van G. P. Tromp, te 's-Gravenhage, tegen eene hem betreffende uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dd.* 28 *Januari* 1902, *ingevolge art.* 147 *der Militiewet* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 292.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. P. Tromp, te 's-Gravenhage, tegen eene hem betreffende uitspraak van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 28 Jan. 1902, no. 1, ingevolge art. 147 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901) gedaan;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 40;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1902, no. 791, M., afd. Mil. en Schutt.;

Overwegende dat Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage, bij schrijvan 6 Jan. 1902, aan Ged. Staten van Zuid-Holland hebben bericht, dat G. P. Tromp, wiens aangifte ter inschrijving voor de militie in het jaar waarin zij had moeten geschieden, was verzuimd, en wiens moeder op 1 Jan. 1901 in hunne gemeente woonde, op 14 Jan. 1902 voor Ged. Staten zou worden gebracht en dat hij volgens zijne opgave geen reden van vrijstelling had;

dat G. P. Tromp, voor Ged. Staten verschenen, een adres heeft overgelegd, waarin vrijstelling wegens broederdienst wordt verzocht, op grond dat de drie oudste broeders bij de berekening van het aantal zonen buiten aanmerking moeten blijven, omdat zij zoons zijn van een Nederlander, die ter zake van 's Lands dienst in 's Rijks koloniën woonde, en een vrierde broeder overleden is, terwijl hij bij het Reservekader diende; dat hij echter de stukken, die volgens art. 51 der Militiewet 1901 noodig zijn ter bekoming van vrijstelling wegens broederdienst, niet heeft overgelegd;

dat Ged. Staten bij uitspraak van 3 Febr. 1902 hem tot den dienst der Nationale Militie hebben aangewezen, omdat de bovenbedoelde stukken niet waren overgelegd, en bovendien — al ware dat geschied — er geen termen zouden zijn de gevraagde vrijstelling te verleenen, daar het gezin waartoe hij behoort, bestaat uit vier zonen, van welke de nalatige de jongste is, terwijl een vijfde zoon in dienst is overleden, en adressant, wiens drie oudste broeders zijn vrij-

gesteld krachtens art. 17, 3°. der Militiewet van 1861, slechts den goeden dienst van een broeder kan bewijzen;

dat G. P. Tromp van de uitspraak door Ged. Staten gedaan, bij Ons in beroep is gekomen, verzoekende dat alsnog, met vernietiging van voormelde resolutie, zijn beroep op vrijstelling van den dienst bij de militie gegrond worde verklaard;

Overwegende dat, hoezeer ook Ged. Staten bij hun besluit terecht hebben geoordeeld dat de vrijstelling wegens broederdienst, waarop appellant zich tegenover hen had beroepen, aan dezen niet kon worden verleend, vermits door appellant niet was overgelegd het getuigschrift, door het tweede lid van art. 51 der Militiewet (1901) gevorderd, deze laatste omstandigheid aan appellant niet het recht heeft ontnomen om, in hooger beroep, aan Ons alsnog te doen blijken van het werkelijk bestaan der door hem voor Ged. Staten wel aangevoerde, doch niet behoorlijk gestaafde reden tot vrijstelling;

dat derhalve, nu door appellant aan Ons alle stukken zijn overgelegd, welke tot het bekomen van vrijstelling wegens broederdienst zoowel door art. 53 der vroegere als door 51 der bestaande militiewet gevorderd worden, in deze de vraag valt te beslissen of vrijstelling wegens broederdienst behoort te worden verleend aan den jongste uit een gezin van vijf zonen, wier vader is gestorven en van welke broeders de drie oudsten, krachtens het bepaalde bij art. 17, 3°., der vroegere Militiewet, voor de militie niet zijn ingeschreven, terwijl de vierde in den dienst is overleden;

dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch voornoemde wet, waar zij bij de aanwezigheid van meerdere zonen in één gezin de vrijstelling wegens broederdienst regelt, geen verschil maakt tusschen zonen, die *wel* of die *niet* voor de militie moeten worden ingeschreven en de redenen van billijkheid, door welke — met het oog op het *aantal* der tot één gezin behoorende zonen — de wetgever zich bij die regeling liet leiden, dan ook evenzeer bestaan, wanneer van meerdere broeders uit éénzelfde gezin, hetzij allen, hetzij slechts enkelen, wegens hun ingezetenschap hier te lande, voor de militie in aanmerking komen;

dat voorts uit de geschiedenis der totstankoming van hetgeen onder 3°. van art. 17 der vroegere militiewet is bepaald, duidelijk volgt, dat dit voorschrift enkel strekte, om den Nederlander, die ter zake van 's lands dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen of koloniën woont, met betrekking tot den militieplicht zijner zonen een voorrecht toe te kennen boven den Nederlander, die ter zelfder zake in een geheel vreemd land woont;

dat het onder 3°. van voornoemd art. 17 omschreven voorrecht, toegekend

aan de zonen der voor 's lands dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen of koloniën wonende Nederlanders, indien en voor zooverre laatstgenoemden zich aldaar mochten bevinden ten tijde dat die zonen anders krachtens het bepaalde in de beide vorige artikelen voor de militie hier te lande zouden moeten worden ingeschreven, derhalve ver buiten de letter en den geest dezer bepaling zou worden uitgebreid, indien na het overlijden van zoodanigen Nederlander, diens jongere eerst daarna dienstplichtig geworden zoon, ter bekoming van vrijstelling wegens broederdienst, zijn oudere broeders, die op grond van art. 17, 3°., indertijd niet voor de militie behoefden te worden ingeschreven, bij de bepaling van het aantal zonen zijner ouders buiten aanmerking zoude kunnen laten;

dat Ged. Staten van Zuid-Holland bij hun bestreden besluit mitsdien terecht van oordeel zijn geweest, dat appellant voor den dienst behoorde te worden aangewezen, als zijnde de 5de zoon uit een gezin van 5 broeders, waarvan de 3 oudsten niet hebben gediend en de vierde in dienst is overleden;

Gezien de Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep van appellant ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

13o. van 5 Juni 1902 no. 50, houdende beschikking op ***het beroep van C. van den Broek te Sloterdijk, gemeente Sloten, tegen de uitspraak van Ged. Staten van N.-Holland dd.*** **30** ***Oct.*** **1901** ***tot gedeeltelijke vernietiging van de op*** **14** ***Oct.*** **1901** ***voor bovenvermelde gemeente gehouden loting der ingeschreven voor de lichting der nationale militie van*** **1901.**

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 299.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Bechikkende op het beroep, ingesteld door C. van den Broek, te Sloterdijk, gemeente Sloten, vader van den loteling Dirk van den Broek, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 30 Oct. 1901, no. 36, tot gedeeltelijke vernietiging van de op 14 Oct. 1901 voor bovenvermelde gemeente gehouden loting der ingeschrevenen voor de lichting der nationale militie van 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 51;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1902, no. 745, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat, naar luid van art. 37 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), van eene uitspraak van Ged. Staten als welke het hier geldt, beroep bij Ons openstaat gedurende 5 dagen, te rekenen van den dag waarop de uitspraak ter kennis van de belanghebbenden is gebracht;

dat de uitspraak van Ged. Staten van 30 Oct. 1901, no. 36, op 5 Nov. 1901 ter kennis van C. van den Broek is gebracht en het adres van beroep op 22 Jan. 1902 bij Ons is ingekomen; dat dus het beroep niet binnen den bovengenoemden termijn van 5 dagen is ingesteld;

Gezien de wet tot regeling van de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in het door hem ingestelde beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

14o. van 5 Juni 1902, no. 51, **houdende beschikking** op *het beroep van H. van Grinsven te Nistelrode, voogd van F. van de Burgt, loteling voor de lichting der Nationale Militie van* 1902 *uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 16 *Jan.* 1902 *tot handhaving van de aan den loteling P. W. Verwijst verleende vrijstelling wegens broederdienst.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 261.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Hendrikus van Grinsven, te Nistelrode, voogd van Franciscus van de Burgt, loteling voor de lichting der Nationale Militie van 1902 uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 16 Jan. 1902, G., no. 19, 3e afd., M. S., tot handhaving van de aan den loteling Petrus Wilhelmus Verwijst verleende vrijstelling wegens broederdienst;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 38;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1902, no. 775, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat P. W. Verwijst volgens het getuigschrift, door den Burgemeester van Nistelrode op 19 Nov. 1901 afgegeven, de tweede is uit een gezin van vier zonen, waarvan de oudste, Johannes, nog in dienst is en de derde en de vierde den militieplichtigen leeftijd nog niet hebben bereikt;

dat, nadat de Militieraad den loteling Petrus Wilhelmus Verwijst van den dienst had vrijgesteld, H. van Grinsven, voogd van den loteling F. van de Burgt, bezwaren heeft ingebracht bij Ged. Staten, daarbij te kennen gevende, dat het gezin vroeger vijf zonen telde, en de tweede, Hendrikus, na wegens broederdienst vrijgesteld te zijn, is overleden;

dat naar aanleiding van dit bezwaarschrift de Burgemeester van Nistelrode aan Ged. Staten een nader getuigschrift heeft doen toekomen, gedagteekend 22 Dec. 1901, hetwelk van het overlijden des tweeden broeders (op 18 Juni 1901) melding maakt;

dat Ged. Staten de uitspraak van den Militieraad hebben gehandhaafd, uit overweging dat de loteling Verwijst verkeert in de positie van den zoon, aangeduid door B in het 1e, 2e en 3e geval der tabel, van eene familie van vier zonen, behoorende bij art. 49 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72);

dat H. van Grinsven voornoemd, van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het feit, dat de tweede zoon, na te zijn vrijgesteld wegens broederdienst, overleden is, geen verandering kan brengen in den regel, dat, als A gediend heeft en B is vrijgesteld, C dienstplichtig wordt; dat er geen uitzondering wordt gemaakt voor het geval dat B niet meer in leven is; en dat volgens het stelsel van het bestreden besluit de oudste broeder door zijnen dienst al de volgenden zou kunnen vrijmaken, als de een voor den ander overleed; weshalve appellant Ons verzoekt, met vernietiging van de bestreden uitspraak, den loteling P. W. Verwijst alsnog tot den dienst aan te wijzen;

Overwegende dat de Militiewet van 1861 bij de berekening van het aantal broeders tot toepassing van art. 49, geacht moet worden in den regel het oog te hebben op den staat, waarin het gezin zich bevindt op het tijdstip, waarop de vrijstelling overeenkomstig de wet bij den Militieraad wordt aangevraagd en dus op het getal der op dat tijdstip in leven zijne broeders;

dat derhalve P. W. Verwijst moet worden aangemerkt als de tweede uit een gezin van vier zonen, van welke, tijdens de door hem aangevraagde vrijstelling, de oudste zoon nog in dienst was en de derde en vierde den dienstplichtigen leeftijd nog niet hadden bereikt;

dat mitsdien op dezen grond, in verband met de verder in het bestreden besluit aangevoerde gronden, waarmede Wij Ons vereenigen, bij de bestreden uitspraak terecht is gehandhaafd de door den Militieraad aan P. W. Verwijst verleende vrijstelling van den dienst;

Gezien de Militiewet van 1861;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bestreden uitspraak te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 5 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

15o. van 6 Juni 1902, no. 31, houdende **beschikking** op *de beroepen van Burgemeester en Wethouders, den Raad en inwoners der gemeente Waalwijk tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 5 *Juni* 1901, *waarbij aan de Naamlooze Vennootschap „Vicinaux Hollandais" vergunning is verleend tot aanleg en exploitatie van een tramweg op den openbaren weg „de Groote Straat" in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 377.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door Burgemeester en Wethouders, door den Raad en door inwoners der gemeente Waalwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Braant, dd. 5 Juni 1901, G, no. 99, 1e afd., 2e bureau, waarbij in hooger beroep aan de Naamlooze Vennootschap „Vicinaux Hollandais" vergunning is verleend tot aanleg en exploitatie van een tramweg op den openbaren weg „de Groote Straat" in genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 45;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 23 Mei 1902, la. U., afd. Wat. A.;

Overwegende dat de vennootschap „Vicinaux Hollandais" te St. Josse ten Noode bij Brussel aan B. en W. van Waalwijk vergunning heeft gevraagd voor het aanleggen en exploiteeren van een stoomtramweg door „de Groote Straat" in die gemeente, van de grens der gemeente Baardwijk tot die der gemeente Besoyen;

dat B. en W. van Waalwijk bij besluit van 2 Jan. 1901 zich ten deze onbevoegd hebben verklaard, op grond dat niet hun college, doch de gemeenteraad competent was tot het verleenen van de aangevraagde vergunning;

dat genoemde vennootschap bij adres van 10 Januari 1901 aan Ged. Staten van Noord-Brabant heeft verzocht, haar bovenbedoelde vergunning te willen verleenen, krachtens het bepaalde in art. 14 van het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant (Provinciaal Blad 1900 no. 28), vermits de voormelde beschikking van B. en W. moest worden aangemerkt als eene weigering tot het nemen eener beslissing;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant, bij hun aan het hoofd dezes vermeld besluit, die vergunning aan meergenoemde vennootschap onder een achttal voorwaarden hebben verleend, daarbij overwegende dat, vermits de Groote Straat

binnen de gemeente Waalwijk is een openbare gemeenteweg, in beheer bij de gemeente, overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 36 en 42 van het Algemeen Wegenreglement voor de provincie Noord-Brabant, B. en W. van Waalwijk zijn aan te merken als de publiekrechtelijke beheerders dier straat, zoodat volgens het gewijzigd art. 14 van het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in Noord-Brabant voor het aanleggen en exploiteeren van eenen tramweg in die straat de vergunning noodig was van B. en W. van Waalwijk, en van hunne weigerende, of daarmee gelijkgestelde beschikking de aanvragende vennootschap bevoegd was in beroep te komen bij Ged. Staten;

dat van voormeld besluit van Ged. Staten B. en W. van Waalwijk tijdig bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat de verleende concessie had moeten zijn gevraagd aan den gemeenteraad; dat toch tot dusver de concessie tot aanleg van tramlijnen op wegen, in beheer en onderhoud bij de gemeente, zoowel in Noord-Brabant als elders, is verleend door den gemeenteraad en niet door B. en W.; dat die constante praktijk, op de overweging steunende, dat ingevolge art. 134 der Gemeentewet alle bevoegdheden niet aan den Burgemeester of aan B. en W. opgedragen, aan den Raad behooren, in overeenstemming is met de wet, en dat in de regeling geen verandering is gebracht door het thans geldend, hiervoren aangehaald art. 14; op al welke gronden B. en W. van Waalwijk Ons hebben verzocht, wel te willen vernietigen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 5 Juni 1901, waarbij aan bovengenoemde naamlooze vennootschap voor den aanleg en de exploitatie van eenen stoomtramweg door de Groote Straat te Waalwijk, concessie werd verleend;

dat mede van voormeld besluit van Ged. Staten in beroep zijn gekomen zoowel de gemeenteraad van Waalwijk als L. Mombers met verscheidene andere inwoners dier gemeente, door middel van twee tot Ons gerichte adressen van 10 en 29 Juli 1901, welke respectievelijk, als op 18 en 31 Juli bij Ons Kabinet ingekomen, zijn afgestempeld;

Overwegende wat beide laatstbedoelde adressen betreft, dat daarbij door adressanten niet is in acht genomen het voorschrift, vervat in bovengenoemd gewijzigd art. 14 van het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant, volgens welke bepaling, van de beschikking van Ged. Staten, ingevolge dat artikel genomen, beroep op Ons openstaat binnen den termijn van dertig dagen, nadat die beschikking is gebracht ter kennis van den belanghebbende;

Overwegende ten aanzien van het door B. en W. van Waalwijk tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant bij Ons ingesteld beroep, dat in deze door Ons de vraag te beslissen valt, of B. en W. van Waalwijk zich

terecht op grond hunner onbevoegdheid hebben onthouden van het geven eener beschikking op bovenvermeld verzoek om vergunning tot het aanleggen en exploiteeren van een tramweg door „de Groote Straat" van die gemeente;

dat de vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch vaststaat, althans in deze niet is weersproken, dat voornoemde „Groote Straat" is een openbare gemeenteweg, in beheer der gemeente Waalwijk, en dus, volgens het gewijzigd art. 14 van het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant, voor het aanleggen en exploiteeren van een tramweg door die straat vergunning noodig is van den publiekrechtelijken beheerder van dezen weg;

dat nu volgens den algemeen gebruikelijken zin der woorden onder den „publiekrechtelijken beheerder van eenen openbaren weg", tenzij van eene tegenovergestelde bedoeling blijkt, bepaaldelijk dat overheidscollege is te verstaan, wat is belast met de zorg voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid van den weg en — in tegenstelling tot het gezag, dat over den eigendom en de openbare bestemming van den weg heeft te *beschikken* — in eigenlijken zin het publiekrechtelijke *beheer* over den weg heeft te voeren;

dat bij dit algemeen gevolgd spraakgebruik zich geheel aansluit de wijze waarop in de provinciale wegenreglementen der provincie Noord-Brabant uit het jaar 1890 van „beheerders" der openbare wegen wordt gesproken;

dat toch, volgens art. 36 van het Algemeen Wegenreglement voor die provincie in dit reglement „door het woord beheerders worden aangeduid zij, aan „wie de zorg voor de instandhouding, bruikbaarheid, veiligheid en vrijheid „der wegen is opgedragen" en volgens art. 42 van hetzelfde reglement „de „zorg voor de instandhouding, bruikbaarheid, veiligheid en vrijheid der wegen „rust op de beheerders";

dat, wanneer verder in laatstgenoemde bepaling B. en W. uitdrukkelijk als de beheerders der gemeentewegen zijn aangewezen, dit voorschrift slechts de bevestiging bevat van hetgeen, onafhankelijk daarvan, evenzeer zou zijn af te leiden uit art. 179 van de Gemeentewet, onder letter *h* aldaar bepalende, dat „tot het dagelijksch bestuur der gemeente, aan B. en W. opgedragen, behoort de zorg, zoover van hen afhangt, voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der publieke wegen";

dat uit een en ander derhalve met noodzakelijkheid volgt, dat de vergunning, welke volgens het gewijzigd art. 14 van het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant voor het aanleggen en exploiteeren van eenen tramweg door de Groote Straat te Waalwijk van den publiekrechtelijken beheerder dier straat noodig is, niet van den Raad, maar

van B. en W. dier gemeente moest worden aangevraagd, en laatstgenoemd college mitsdien ten onrechte zich bij zijn besluit van 2 Jan. 1901 tot het verleenen dier vergunning onbevoegd heeft verklaard;

dat uit deze beschikking mede voortvloeit dat omtrent de van den publiekrechtelijken beheerder der Groote Straat te Waalwijk aangevraagde vergunning, in voornoemd art. 14 bedoeld, „niet is beslist" binnen zes weken na den dag waarop het verzoekschrift daartoe was ingekomen;

dat op grond van het verder bepaalde in evengenoemd art. 14 Ged. Staten van Noord-Brabant zich bij hun bestreden besluit mitsdien terecht bevoegd hebben geacht, om aan de naaml. vennootschap „Vicinaux Hollandais" in hooger beroep die vergunning te verleenen;

dat Ged. Staten, van de zooeven bedoelde, hun volgens meergemeld art. 14 toekomende bevoegdheid voorts een alleszins redelijk en juist gebruik hebben gemaakt, door onder de voorwaarden, bij hun besluit gesteld, aan bovengenoemde vennootschap vergunning te verleenen tot aanleg en exploitatie van een stoomtramweg over de Groote Straat te Waalwijk en alzoo de verbinding mogelijk te maken tusschen twee tramlijnen dezer vennootschap, welke in dit zeer bevolkte en handeldrijvende gedeelte der provincie Noord-Brabant, tot groot ongerief der bewoners van de Langstraat, tot dusver door het gemeentebestuur van Waalwijk was tegengehouden;

Gezien het Reglement van Politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noord-Brabant, gelijk het laatstelijk is gewijzigd bij besluit der Staten dier provincie van 20 Juli 1900 (Prov. Blad 1900, no. 28);

Hebben goedgevonden en verstaan:

zoowel den gemeenteraad van Waalwijk als L. Mombers en diens medeadressanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep en, met handhaving van het bestreden besluit, het door B. en W. van Waalwijk daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

16o. van 6 Juni 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van M. Cohen, firma Gebr. Koldewijn, te Rotterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 19 *Nov.* 1901, *waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne berg- en verwerkplaats van Lompen aan de Lange Pannekoekstraat.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 290.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Cohen, firma Gebrs. Koldewijn, te Rotterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 19 Nov. 1901, no. 9674/3130, waarbij hem nieuwe voorwaarden zijn opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne berg- en verwerkplaats van lompen in de perceelen aan de Lange Pannekoekstraat nos. 15, 17, 19 en 21;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 44;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 20 Mei 1902, no. 232, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. van Rotterdam, „gezien het rapport van den Hoofdinspecteur over het bouwen, dd. 12 Oct. 1901, no. 1319", op grond van den gebrekkigen bouw en de vooral met het oog op brandgevaar geheel onvoldoende inrichting der bovengenoemde berg- en verwerkplaats van lompen, overwegende dat het daarom noodzakelijk moet worden geacht voor het bedrijf, behalve de nog van kracht zijnde voorschriften, nieuwe voorwaarden op te leggen, bij hun aan het hoofd dezes vermeld besluit, de volgende zes nieuwe voorwaarden aan de bestaande vergunning hebben verbonden:

1°. dat indien in de lokalen, waarin lompen of dergelijke geborgen of verwerkt worden, bij kunstlicht wordt gewerkt, als zoodanig alleen electrisch gloeilicht zal mogen worden gebezigd en dat de bestaande inrichting voor gas- of andere verlichting worde verwijderd of onbruikbaar gemaakt;

2°. dat alle zolderingen, ook die, welke door de daken gevormd worden, alsmede alle trappen aan de onderzijde van gestukadoorde plafonds worden voorzien;

3°. dat elke lompenberg- of werkplaats worde voorzien van één of meer goed sluitende luchtkokers, ter gezamenlijke grootte van 1/200 van het oppervlak

van den vloer en deze kokers opgaan tot ten minste 2 M. boven de nok van het aangrenzende hoogste pand, terwijl van deze kokers, die welke door een hooger liggende berg- of woonruimte gaan, tot ten minste 1 M. boven het dak moeten worden gemetseld en de overige, alsmede het verlengde van eerstbedoelde van hout of een dergelijke slecht warmte geleidende stof moeten worden vervaardigd;

4°. dat van de sub 3 bedoelde lokalen de ramen goed beglaasd en vast worden gemaakt en de deuren niet anders en niet langer dan voor het in- en uitgaan noodig is, geopend worden;

5°. dat op de meest geschikte plaats in de begane-grondsverdiepingen der panden nos. 15 en 17 en op een der achterzolders van de panden nos. 19 of 21, een 2'' brandkraan met slang op beweegbaren stoel, straalpijp enz. worde aangebracht, aansluitende op de drinkwaterleiding der gemeente met een buis van 3'' inwendigen diameter;

6°. dat een en ander in goeden staat en de bluschmiddelen steeds tot onmiddellijk gebruik gereed worden gehouden en zij aan periodieke beproeving onder toezicht van het daartoe aangewezen personeel en voor rekening van den belanghebbende worden onderworpen;

dat van dit besluit Cohen tijdig bij Ons in hooger beroep is gekomen, Ons verzoekende dat besluit te willen vernietigen, subsidiair zoodanig te wijzigen als in verband met eene door hem nader in te dienen memorie, geraden mocht worden geoordeeld;

dat door appellant in eene bij den Raad van State ingediende memorie, als zijne grieven tegen het bestreden besluit nader is aangevoerd: 1°. dat het is genomen in strijd met art. 17 der Hinderwet, vermits niet blijkt van eenige ondervinding, welke de noodzakelijkheid van het opleggen van nieuwe voorwaarden heeft aangetoond; 2°. dat van de nieuwe voorwaarden, welke zijn opgelegd, de vervulling der eerste voor hem veel te kostbaar en feitelijk onmogelijk is; de tweede als onpractisch en voor hen, die in de lokalen werken, als hoogst onwenschelijk moet worden afgekeurd; terwijl bij het opleggen der derde voorwaarde, blijkbaar niet is gerekend op de lichte constructie van het bestaande dak, dat zulke zware luchtkokers, als daarbij zijn voorgeschreven, niet dragen kan;

Overwegende, met betrekking tot de eerstgenoemde grief, dat, zoo volgens art. 17 der Hinderwet de ondervinding de noodzakelijkheid der nieuwe voorwaarden moet hebben aangetoond, daaruit nog geenszins is af te leiden dat deze wetsbepaling alleen zou kunnen worden toegepast nadat de noodzakelijkheid daartoe was gebleken uit feiten, welke zich in de bestaande inrichting

hebben voorgedaan en bij het verleenen der concessie niet waren te voorzien;

dat B. en W. van Rotterdam alzoo niet geacht kunnen worden bij het bestreden besluit een onwettig gebruik te hebben gemaakt van de hun krachtens art. 17 der Hinderwet toekomende bevoegdheid, waar zij, bij dat besluit, in de eerste plaats hebben verwezen naar het rapport van den Hoofdinspecteur over het bouwen, dd. 12 Oct. 1901, en uit dat rapport blijkt dat onder de redenen, welke het gemeentebestuur er toe hebben geleid, de uitoefening van appellants bedrijf aan eenige nieuwe voorwaarden te onderwerpen, bepaaldelijk ook heeft behoord de ondervinding, welke, bij een kort te voren in eene lompenbergplaats der firma S. E. Cohen en Co. aan den Zwaanhals te Rotterdam voorgekomen brand, was opgedaan omtrent het zeer ernstige brandgevaar, dat aan zoodanige inrichting in het algemeen verbonden is;

dat in deze ondervinding voor B. en W. van Rotterdam des te meer aanleiding bestond, om art. 17 der Hinderwet op appellants inrichting toe te passen, waar hun uit den verderen inhoud van bovenbedoeld rapport op de verschillende gronden, welke in het bestreden besluit zijn vermeld, overtuigend was gebleken welk een dringende behoefte er bestond, dat de lage ingebouwde lokalen, waarin appellant zijn bedrijf uitoefent, op meer afdoende wijze tegen brandgevaar beveiligd werden;

Overwegende met betrekking tot appellants tweede hierboven genoemde grief, dat, waar op grond van het bovenstaande de noodzakelijkheid vaststaat eener betere voorziening van appellants inrichting tegen het daaraan eigen brandgevaar, uit het in dezen ingesteld onderzoek van deskundigen, Ons tevens is gebleken dat, al mogen van de zes aan den appellant opgelegde nieuwe voorwaarden sommigen ook inderdaad zeer bezwarend wezen, al deze bepalingen toch van onbetwistbare doelmatigheid zijn te achten, deels ter voorkoming van brand, deels om de snelle uitbreiding van brand zooveel mogelijk tegen te gaan, en het niet geraden schijnt ze in eenig opzicht te verzwakken;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren;

wijders te bepalen, dat aan de nieuw opgelegde voorwaarde moet zijn voldaan binnen drie maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering

van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der Gemeente Gent tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij aan de „Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Gent" goedkeuring is onthouden wat aangaat de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school aldaar, en die verordening overigens voor zooveel noodig is goedgekeurd.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 21 Mei 1902, no. 3477, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Gent tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 94, waarbij aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Gent", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 24 Dec. 1901 en 20 Febr. 1902, goedkeuring is onthouden wat aangaat de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school aldaar, en die verordening overigens voor zooveel noodig is goedgekeurd.

De Gemeenteraad heeft de jaarwedde van het hoofd dezer school bepaald op f 850 bij minder dan tien, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren.

Het hoofd der school heeft tegen die regeling bezwaren ingebracht bij Ged. Staten en dit college heeft op 11 Maart 1902 goedgevonden, aan genoemde regeling de vereischte goedkeuring te onthouden, wat aangaat de bezoldiging

van het hoofd der o. l. school te Gent, en die regeling overigens voor zooveel noodig goed te keuren.

Ged. Staten waren van oordeel, dat de jaarwedde van het hoofd der school te laag is in verband met de verhouding waarnaar de Rijksbijdrage in de jaarwedden der schoolhoofden klimt naar gelang van het aantal kinderen dat de school bezoekt; dat deze vermeerdering van Rijksbijdrage toch blijkens de M. v. T. op art. 45 der Lager Onderwijswet uitsluitend wordt verleend omdat hoofden van omvangrijke scholen hooger moeten worden bezoldigd dan die van minder belangrijke; dat, nu het Rijk in de jaarwedde van het hoofd dezer school f 200 meer bijdraagt dan in de jaarwedde van het hoofd der kleinste school, de jaarwedde van eerstbedoeld schoolhoofd naar de klaarblijkelijke bedoeling des wetgevers ook telkens f 200 meer moet bedragen dan de wettelijke minima.

Naar het oordeel van den Districtsschoolopziener mag de jaarwedde van het hoofd dezer school, die 340 leerlingen telt, in geen geval minder bedragen dan f 950, met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 25.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de Rijksbijdrage in de jaarwedde van het hoofd dezer school — met 335 leerlingen — wel f 200 meer bedraagt dan die van de kleinste school, doch voor grootere scholen in den regel naar verhouding ook andere meerdere uitgaven ten laste der gemeente komen dan voor kleinere scholen; dat de levensstandaard in Gent niet hoog is en de jaarwedde, zooals zij door den Raad is geregeld, zijns inziens billijk is te achten; dat de financieele toestand der gemeente zeer drukkend is en de belastingen reeds zoo hoog mogelijk zijn opgevoerd, zoodat het gemeentebestuur slechts met de uiterste inspanning het evenwicht op de begrooting kan behouden en alle niet strikt noodige uitgaven moeten worden vermeden; op welke gronden de Raad verzoekt, dat de regeling, zooals die door hem is vastgesteld, alsnog worde goedgekeurd.

Zijnerzijds heeft het hoofd der school aan H. M. verzocht zijn salaris te regelen overeenkomstig het gevoelen van Ged. Staten.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten er op gewezen, dat hun oordeel omtrent het bedrag waarop de jaarwedde van het hoofd der o. l. school te Gent behoort te worden vastgesteld, uitsluitend berust op het verband dat er naar hun oordeel moet bestaan tusschen het aantal leerlingen dat eene school bezoekt en de jaarwedden van haar hoofd. In dit geval behoort die jaarwedde h. i. f 200 boven het wettelijk minimum te bedragen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State

voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. eene memorie van Th. B. Makaay, dd. 12 Mei 1902, tot bestrijding van het beroep;

2°. eene tweede memorie van denzelfde, gedagteekend 4 Juni 1902;

3°. eene volmacht van den Gemeenteraad op den Burgemeester en den Secretaris, dd. 31 Mei 1902;

4°. eene memorie van den Burgemeester, dd. 5 Juni 1902.

De BURGEMEESTER en de HOOFDONDERWIJZER doen eenige mededeelingen.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Heinenoord tegen een besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd.* 25 *Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de artt.* 1 *en* 2 *der „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Heinenoord".*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Mei 1902, no. 3776, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur,de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der Gemeente Heinenoord tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 25 Febr. 1902, B, no. 929, 1e afd., G. S., no. 35, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de artt. 1 en 2 der „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Heinenoord", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 12 Febr. 1902.

De Gemeenteraad heeft in art. 1 dier verordening de jaarwedde van het hoofd der school no. 1 vastgesteld op f 800 bij minder dan 5, f 850 bij 5 tot 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij meer dan 20 dienstjaren, en in art. 2 de jaarwedde van het hoofd der school no. 2 op de minima in de wet bepaald.

Ged. Staten hebben aan dit gedeelte der verordening bij besluit van 25 Febr. 1902, no. 929 (1e afd.), G. S no. 35, hunne goedkeuring onthouden, daarbij overwegende, dat de regeling der bezoldiging voor de betrekking van hoofd der school no. 1, vervat in art. 1, slechts f 50 hooger is dan de minimumcijfers in art. 26 der wet tot regeling van het L. O. voorgeschreven, en die

voor de betrekking van hoofd der school no. 2, vervat in art. 2, slechts eene herhaling van die cijfers is; dat zoodanige regelingen onvoldoende moeten worden geacht voor de gemeente Heinenoord, en voor scholen die op 15 Jan. ll. resp. 107 en 69 leerlingen telden; terwijl het vaststellen van betere regelingen niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, aangezien de tegenwoordige titularissen jaarwedden van f 1000 genieten en de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 45 der wet, verhoogd wordt.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de jaarwedden, bedoeld in artt. 1 en 2 zelfs hooger zijn gesteld dan het minimum bij de wet bepaald; dat de kosten van onderwijs in de gemeente Heinenoord, na aftrek der Rijkssubsidie, zullen bedragen de aanzienlijke som van p.m. f 3500; dat het aantal kinderen op school I en II op 15 Jan. ll. slechts bedroeg resp. 107 en 69 en deze cijfers steeds verminderen; dat de gemeente 50 opcenten op het personeel heft; dat de uitgaven het volgende jaar aanmerkelijk zullen stijgen; dat de hoofdelijke omslag voor ⅓ gedeelte wordt betaald door één ingezetene op leeftijd en bij overlijden van dien persoon de belastingdruk op de andere ingezetenen aanmerkelijk wordt verzwaard; dat aan beide schoolhoofden bovendien vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs wordt toegekend en beiden vrije woning genieten, de een met tuin; dat de Raad meent geen hoogere jaarwedden te kunnen uitkeeren.

Ged. Staten en de waarnemende Inspecteur van Lager Onderwijs, over het beroep gehoord, achten het beroep ongegrond.

Naar het oordeel van Ged. Staten moet de jaarwedde van het hoofd der school no. 1 bedragen f 900, met 4 verhoogingen van f 50 voor elke 5 dienstjaren, en voor het hoofd der school no. 2 f 850 met dezelfde verhoogingen.

Nadat de overweging van het beroep was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, heeft deze eene memorie ontvangen van B. en W., gedagteekend 5 Juni 1902, no. 254, waarin het beroep nader wordt toegelicht.

De Burgemeester doet eenige mededeelingen.

IV. *Het beroep van den Raad der gemeente Rockanje tegen een besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 25 *Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan art.* 1 *onder* 1o. *der „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in Rockanje".*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandche Zaken met een schrijven van 22 Mei 1902, no. 3777, afd. Ond.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rockanje tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 25 Febr. 1902, B, no. 930 (1e afd.), G. S., no. 81, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan art. 1 onder 1°. der „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in Rockanje", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 6 Dec. 1901 en 14 Febr. 1902.

In deze verordening zijn in art. 1 de jaarwedden voor de hoofden der scholen bepaald op: f 900 bij minder dan 5, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 en meer dienstjaren.

Ged. Staten hebben aan die regeling hunne goedkeuring onthouden voor zooveel art. 1 betreft, uit overweging, dat een maximum van f 1000 onvoldoende moet worden geacht voor eene gemeente als Rockanje en wier school op 15 Jan. ll. 258 leerlingen telde, aangezien de wet voor de kleinste school en de gemeente een maximum eischt van ten minste f 950; dat eene betere regeling niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, daar de tegenwoordige titularis reeds eene jaarwedde geniet van f 1000.

Tegen het besluit van Ged. Staten heeft de Gemeenteraad bij de Koningin beroep ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat hij van meening is, dat een maximum van f 1000 na 10 jaren dienst voor eene gemeente als Rockanje voldoende kan worden geacht; dat weliswaar de Rijksbijdrage ingevolge art. 45 der wet tot regeling van het L. O. is verhoogd ook met de bedoeling om tot de vaststelling eener zoo goed mogelijke tractementsregeling te geraken, doch daaruit, naar het oordeel van den Raad, nog niet moet voortvloeien dat in gemeenten, waar reeds eene goede financieele regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel bestaat, de kosten voor het lager onderwijs door het opvoeren der onderwijzersjaarwedden onnoodig zouden worden verhoogd, en daardoor noodzakelijke uitgaven voor even nuttige doeleinden achterwege zouden moeten blijven, zeer ten ongerieve der ingezetenen; dat, waar in eene gemeente als Rockanje reeds zooveel van de belastingschuldigen wordt gevorderd, de Raad van oordeel is, dat het onjuist zou gezien zijn, dien druk te vermeerderen, door eene regeling tot stand te brengen, waarvan hij de noodzakelijkheid niet kan inzien.

Ged. Staten — met den waarnemenden Inspecteur van het L. O. van oordeel dat het beroep ongegrond is — achten een dusdanige regeling noodig, dat de jaarwedde worde bepaald op f 900, met 4 verhoogingen van f 50, resp. wegens 5, 10, 15 en 20 jaren dienst als hoofd eener school.

V. *Het beroep van de Commissie van Toezicht op het lager onderwijs in de gemeente Leek tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 27 *Dec.* 1901 *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek".*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Mei 1902, no. 3853, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Commissie van Toezicht op het lager onderwijs in de gemeente Leek tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 27 Dec. 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901.

De grief van appellante is, dat de jaarwedden der verschillende hoofden van scholen in de gemeente niet op hetzelfde bedrag zijn bepaald.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, zijn van oordeel, dat de Commissie van Toezicht niet kan geacht worden bij de vernietiging of verbetering van hun besluit belang te hebben in den zin van art. 14, 1e alinea, der wet op het l. o.; weshalve zij, h. i., niet-ontvankelijk is in haar beroep, hetwelk bovendien niet tijdig is ingesteld.

Nadat de overweging van de zaak was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, heeft deze nog een memorie ontvangen van de appellante, gedagteekend 31 Mei 1902, die haar beroep daarin nader toelicht.

VI. *Het beroep van A. Boerema, A. Meijer en C. Reyntjes, hoofden van o. l. scholen in de gemeente Leek, tegen een besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 27 *Dec.* 1901, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek, voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der hoofden van scholen betreft.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Mei 1902, no. 3854, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Boerema, A. Meyer en

C. Reyntjes, hoofden van o. l. scholen in de gemeente Leek, tegen een besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 27 Dec. 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901, voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der hoofden van scholen betreft.

De grief van appellanten is, dat den hoofden der scholen te Leek en Folbert eene hoogere jaarwedde is toegekend dan aan de hoofden der andere scholen in de gemeente.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat appellanten niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in hun beroep, vermits dit niet tijdig is ingesteld.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een drietal memoriën van de appellanten ontvangen, vergezeld van eenige stukken.

VII. *Het beroep van A. H. Hilgers, hoofd der openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 28 *Febr.* 1902, *voor zooveel betreft de goedkeuring van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Gennep.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Mei 1902, no. 3855, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. H. Hilgers, hoofd der o. l. school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 28 Febr. 1902, 4e afd., litt. 1484/4 G., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep, dd. 14 Febr. 1902, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen en der tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van achtentwintig-jarigen leeftijd en daarboven; voor zooveel die goedkeuring de jaarwedde van het hoofd der school betreft.

De gemeenteraad heeft deze jaarwedde bepaald op f 1000, en Ged. Staten hebben daaraan hunne goedkeuring gehecht.

In beroep heeft genoemd schoolhoofd aangevoerd, dat bij de nieuwe regeling

zijne jaarwedde niet is verhoogd, wat hij onbillijk acht, en hij als hoofd van eene school met uitgebreid leerplan aanspraak meent te hebben op eene jaarwedde van ten minste f 1200.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd, daarbij te kennen gevende, dat appellant, die 20 dienstjaren heeft, als hoofd der school f 50 meer geniet dan waarop de wet hem aanspraak geeft.

Nadat de overweging van het beroep was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, heeft deze nog ontvangen: 1°. een schrijven van den Gemeenteraad, die naar een drietal brieven, door hem tot Ged. Staten gericht, verwijst, en een brief van den appellant, die den wensch uitspreekt, dat het advies van den Districtsschoolopziener nog worde gevraagd.

VIII. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Zeeland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 5 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijz. lagere school van het R. K. Parochiaal Kerkbestuur te IJzendijke, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over* 1901.

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Mei 1902, no. 5643, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Zeeland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 5 April 1902, no. 39, 1e afd., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur te IJzendijke, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901.

De bijdrage voor deze school — die op 15 Jan. 1901 90 leerlingen telde —, aangevraagd tot een bedrag van f 675, is door Ged. Staten bepaald op f 566.66½, nam. f 250 voor het hoofd der school A. J. A. Tielen, f 150 voor de onderwijzeres J. C. Roozen, f 116.66½ voor de onderwijzeres C. E. M. van Opstal, f 50 voor de onderwijzeres J. S. Hamerlinck.

In beroep gekomen, heeft de Commissaris der Koningin aangevoerd, dat de bijdrage voor de onderwijzeressen Van Opstal en Hamerlinck hadden moeten zijn berekend naar een maatstaf van f 150 's jaars, vermits aan deze school slechts onderwijs gegeven wordt in de vakken vermeld onder de letters *a*—*k* in art. 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs, en dus hadden moeten

zijn bepaald onderscheidenlijk op f 87.50 en f 37.50; zoodat door Ged. Staten f 41.66½ te veel was toegekend.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten de gegrondheid van het ingestelde beroep erkend.

IX. *Het beroep van het R.-K. Kerkbestuur te Elden (gem. Elst) tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart* 1902, *waarbij is beslist dat de aanleg van eene bijzondere begraafplaats op een aangewezen perceel te Elden niet mag plaats hebben.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 24 Mei 1902, no. 3751, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het R.-K. Kerkbestuur te Elden (gem. Elst) tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 75, waarbij, met vervallenverklaring van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Elst, dd. 29 Nov. 1900, is beslist, dat de aanleg van eene bijzondere begraafplaats op het kadastrale perceel te Elden (gem. Elst), Sectie B, no. 690, niet mag plaats hebben.

Bij besluit van 18 Maart 1902, no. 75, hebben Ged. Staten van Gelderland goedgevonden, met vervallenverklaring van de door B. en W. van Elst bij besluit, dd. 29 Nov. 1900, verleende vergunning tot den aanleg van eene R.-K. begraafplaats te Elden, te beslissen dat de aanleg daarvan niet mag plaats hebben; daarbij overwegende, dat aan de oostzijde van bedoelde geprojecteerde begraafplaats, op ongeveer 9 M. daarvan verwijderd, zich eene woning bevindt, welke gelegen is in de onmiddellijke nabijheid van andere woningen en met deze behoort tot eene agglomeratie van woningen, die zich voor een deel in oostelijke, maar voornamelijk in zuidwestelijke richting uitstrekt naar den Rijksweg van Arnhem naar Nijmegen en zich verder ten westen van dien weg voortzet; dat deze omvangrijke verzameling van woningen, gebouwd met slechts zeer geringe onderlinge tusschenruimten, daarstelt eene bebouwde kom, in den zin van art. 16, 1ste lid, der Begrafeniswet, en de aanleg van bedoelde begraafplaats mitsdien zou plaats hebben binnen den bij gemelde wetsbepaling verboden afstand.

Van dit besluit van Ged .Staten is het aan hoofde dezes gemelde Kerkbestuur tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat bovenbedoelde woning, gelegen op ± 9 M. van de begraafplaats, niet kan worden

gezegd te behooren tot, of een geheel te vormen met de agglomeratie van woningen, die als eene bebouwde kom eener gemeente zouden moeten worden aangemerkt; dat toch die woning geheel alleen en op zich zelve ligt, buiten eenig verband met de Zuidwestelijk daarvan op meer dan 50 M. van het kerkhof gelegen woningen, welke woningen door een breeden weg van de bewuste woning zijn gescheiden.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat de bewering van het appelleerend bestuur, als zoude de woning onmiddellijk ten oosten der begraafplaats geheel alleen en op zich zelve gelegen zijn, onjuist is, vermits aan dezelfde zijde van den hierboven bedoelden weg nog twee andere woningen in de onmiddellijke nabijheid van het voor de begraafplaats bestemde terrein liggen, terwijl bovendien de opvatting, als zoude een weg moeten worden beschouwd als natuurlijke grens van eene bebouwde kom, ten eenen male onhoudbaar is.

„Onder eene bebouwde kom toch" — aldus vervolgen Ged. Staten — „moet „naar onze meening worden verstaan eene eenigszins belangrijke verzameling „van woningen, die òf aaneengebouwd zijn, òf slechts zijn gescheiden door „wegen en door erven van geringen omvang, welk laatste bij bebouwde kommen „ten platten lande wel doorgaans het geval zal zijn.

„Dat te Elden zulk een kom bestaat, en dat de woning ten oosten der ge„projecteerde begraafplaats daartoe behoort, lijdt bij ons, ondanks de tegen„spraak van adressant, geen twijfel en te vergeefs zouden wij ons afvragen, „waar ooit ten platten lande wél van eene bebouwde kom sprake zoude mogen „zijn, indien zulks hier niet het geval ware."

Mr. J. G. S. Bevers licht als gemachtigde van appellant het beroep toe.

X. *Het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Fokke Nijboer.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 24 Mei 1902, no. 3782, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Fokke Nijboer.

F. Nijboer is op 16 Nov. 1901 in het Huis van Bewaring te Leeuwarden als preventief gevangene opgenomen, en op 30 Nov. d.a.v. overgebracht naar het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik.

Te de Leek (Groningen) op 29 Nov. 1874 geboren, en den 8sten Oct. 1900, als soldaat uit Oost-Indië gerepatriëerd, geplaatst bij de reconvalescenten-compagnie te Zutphen, verkeerde hij reeds den 12den Oct. 1901, toen hij nog soldaat was bij de Koloniale Reserve te Zutphen, in een staat van krankzinnigheid.

Op den dag van zijn ontslag uit den dienst vertrok hij naar Opsterland, hiermede gevolg gevende aan zijne op 31 Oct. 1901 aan de militaire autoriteit gedane mededeling, dat hij voornemens was zich te Beetsterzwaag te vestigen, waar hij zich ten gemeentehuize in het bevolkingsregister heeft doen inschrijven, nadat het Bestuur der Koloniale Reserve te Zutphen op laatstgenoemden datum hem eene bevolkingskaart wegens vertrek naar Opsterland had ter hand gesteld.

In kennelijken staat van dronkenschap te Beetsterzwaag op 31 Oct. 1901 aangekomen, heeft hij zich slechts 2 dagen in Opsterland opgehouden, vanwaar hij zonder eenig adres achter te laten is vertrokken.

Daarna is Nijboer te Leeuwarden gekomen, waar hij de nachten van 7—8, 8—9, 9—10, 13—14, 14—15 en 15—16 Nov. 1901 aan het politiebureau heeft doorgebracht. Daar hij in de gemeente bleef zwerven en het den Rijksbetaalmeester lastig maakte, is hij den 16den Nov. 1901 wegens landlooperij aangehouden en ter beschikking van den officier van justitie gesteld.

Nadat bij beschikking van de Arrondissements-Rechtbank te Leeuwarden, dd. 16 Nov. 1901, tegen Nijboer rechtsingang was verleend ter zake van landlooperij, met bevel van gevangenhouding en verwijzing der zaak naar de terechtzitting, werd bij beschikking dierzelfde rechtbank dd. 29 Nov. d.a.v., met toepassing van de artt. 415 en 227 Wetb. v. Strafv., de strafvervolging tegen hem geschorst, met bevel tot zijne invrijheidstelling, waarna hij krachtens machtiging van den President der Rechtbank van het Huis van Bewaring te Leeuwarden naar het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik is overgebracht.

Omtrent de gemeente, die met het betalen der verplegingskosten van dezen behoeftigen krankzinnige behoort te worden belast, bestaat geschil tusschen Zutphen, Opsterland en Leeuwarden; een geschil dat Ged. Staten niet in der minne hebben weten bij te leggen, zoodat het aan de beslissing der Kroon is onderworpen.

Jhr. Mr. W. Th. C. van Doorn, advocaat en procureur te 's-Gravenhage, betoogt namens het gemeentebestuur van Zutphen, dat die gemeente niet met de verpleegkosten van Nijboer kan worden belast en dat het Rijk die zal moeten betalen.

XI. *Het beroep van het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd. 8 Maart 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit der vergadering van ingelanden van dien polder tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld ten behoeve van wegsverharding.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 23 Mei 1902, no. 199, afd. Waterstaat A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 8 Maart 1902, no. 117, 2de afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit der vergadering van ingelanden van dien polder tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld ten behoeve van wegsverharding.

Bij besluit van 20 Febr. 1902, no. 4, heeft de vergadering van ingelanden van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder besloten tot verkoop van een nominaal bedrag van f 600 van het kapitaal ten name van dien polder op het 2½ % Grootboek der Nat. Werk. Schuld, zijnde de opbrengst van dien verkoop bestemd ter bestrijding der kosten van begrinding van een wegsgedeelte in den polder.

Ged. Staten van Zeeland hebben aan dit besluit hunne goedkeuring onthouden, op grond dat bovengenoemde inschrijving op het 2½ % Grootboek is aangekocht uit de opbrengst van de eigendommen, welke in 1901 door den polder aan het Rijk zijn verkocht ten behoeve van de werken ter verbetering van het kanaal van Neuzen; dat de kosten van het begrinden van wegen niet beschouwd kunnen worden als volstrekt noodzakelijke polderuitgaven in den zin van art. 3 der wet van 19 Juli 1870 (Stbl. no. 119); en dat derhalve die kosten niet mogen bestreden worden uit de opbrengst van den verkoop van een gedeelte van eene ten name van den polder staande inschrijving op het 2½ % Grootboek der Nat. Werk. Schuld.

Van dit besluit van Ged. Staten is het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het verharden van wegen een groot polderbelang is, met het oog op eene verbeterde communicatie en een gemakkelijker vervoer der landbouwprodukten; dat ook na verkoop van f 600 nominaal, de rente van de overblijvende inschrijvingen meer bedraagt dan de vroegere pacht der aan het Rijk verkochte eigendommen;

dat nergens is voorgeschreven dat de gelden, verkregen door verkoop van eigendommen op een der Grootboeken moeten worden belegd; dat weliswaar door Ged. Staten die voorwaarde aan de machtiging tot verkoop aan het Rijk is verbonden, doch dat in geval van onteigening, wanneer de verkoop zonder machtiging van Ged. Staten zou zijn geschied, die voorwaarde niet zou kunnen zijn gesteld, en dat de kosten van begrinding van wegen tot de noodzakelijke polderuitgaven behooren, bedoeld in art. 3 voornoemd.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, verwijzen in hun schrijven aan den Minister naar het K. B. van 6 Aug. 1886, no. 24.

„Is nu" — aldus zeggen Ged. Staten — „bij bovenaangehaald K. B. beslist, „dat voor aanleg en onderhoud van verharde wegen niets uit de inkomsten van „de calamiteuze polders mag besteed worden, dan bestaat er ongetwijfeld te „meer bezwaar om de bron dier inkomsten daarvoor aan te spreken door verkoop van kapitaal."

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vier-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 25 *Juni* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Referendaris:

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 30 Mei 1902 (Stbl. no. 79), houdende beschikking op *het beroep van A. van der Velden te Boxtel tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 30 *Januari* 1902 *betreffende zijn zonen Josephus en Johannes, lotelingen voor de lichting der nationale militie voor* 1902, *uit genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 322.)

De Miniser van Binnenlandsche Zaken richtte omtrent deze zaak het volgend rapport tot H. M. de Koningin:

No. 882 M.

—

Militie en Schutterijen.

—

's-Gravenhage, 21 Mei 1902.

Beroep tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant omtrent de lotelingen Jos. en Joh. van der Velden.

Eerbiedig wordt Uwer Majesteit hierbij weder aangeboden het bij kantbeschikking van 22 April jl., no. 1, om consideratiën en advies in mijne handen gesteld advies van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, van 9 dier maand, no. 56, en het daarbij behoorend afzonderlijk advies van de Staatsraden Mrs. Huber en Asser, betreffende het door Adrianus van der Velden, te Boxtel, ingesteld beroep tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, van 30 Januari 1902, G, no. 143, 3de afd. M. S., omtrent zijne tweelingzonen Josephus en Johannes, lotelingen voor de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, gedaan.

De Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, is van oordeel, dat het beroep gegrond verklaard en, met vernietiging van de bestreden uitspraak van Gedeputeerde Staten, vrijstelling van den dienst bij de militie aan den loteling Josephus van der Velden verleend behoort te worden.

Het bij het advies van eerstgenoemd college overgelegd ontwerp-besluit luidt als volgt:

„WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

„Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. van der Velden, te Boxtel, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noordbrabant, dd. 30 Jan. 1902, G, no. 143, 3de afd. M. S., betreffende zijn zoon Josephus, loteling voor de lichting der nationale militie voor 1902 uit genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 56;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van

Overwegende dat van appellants zonen, de tweelingbroeders Johannes en Josephus van der Velden, eerstgenoemde — die het hoogere nummer 53 had getrokken — bij uitspraak van den militieraad wegens lichaamsgebreken was vrijgesteld en laatstgenoemde — die het lagere nummer 17 had getrokken — tot den dienst was aangewezen, op grond dat, wegens het ongeschikt bevinden van den eerstgenoemde, niet, volgens art. 52 der Militiewet (1861), het derde lid van art. 49 dier wet, maar de algemeene regel, gesteld in het eerste lid van laatstgenoemd artikel, toepasselijk was;

dat Ged. Staten van Noordbrabant, bij hun bovenvermeld besluit, in hooger beroep deze uitspraak — zij het ook op geheel andere gronden — hebben gehandhaafd, uit overweging dat volgens art. 54 der Militiewet (1861) elke reden van vrijstelling moet bestaan op het tijdstip, waarop zij wordt aangevraagd en dat, waar ten aanzien der door appellant als reden tot vrijstelling van zijnen

zoon Josephus aangevoerde overeenkomst van ruiling der door de tweelingbroeders getrokken lotingsnummers, dit tijdstip moet geacht worden te vallen op 11 Dec. 1901, het ten blijke dier overeenkomst door appellant op 14 Dec. 1901 aan den militieraad overgelegde stuk — behalve dat dit ongezegeld was — de overeenkomst in elk geval niet deed kennen als bestaande op het bij art. 54, eerste lid, der Militiewet (1861) gevorderde tijdstip;

dat appellant van bovengemelde uitspraak der Ged. Staten van Noordbrabant bij Ons is gekomen in hooger beroep, aanvoerende: dat vornoemde tweelingbroeders, krachtens het bepaalde bij art. 49, derde lid, der Militiewet (1861), onderling waren overeengekomen de door hen getrokken lotingsnummers te ruilen, opdat de trekker van het hoogere nummer 53, alzoo Johannes van der Velden, voor den dienst zou worden aangewezen; dat van deze overeenkomst door appellant aan den militieraad werd mededeeling gedaan op den 11den Dec. 1901 — zijnde dit de dag waarop beide lotelingen, volgens art. 25 van het Kon. besluit dd. 8 Mei 1862 (Stbl. no. 46), voor den militieraad behoorden te verschijnen —, doch dat, aangezien van het bestaan dezer overeenkomst, bij afwezigheid door ziekte van een der beide broeders en het ontbreken eener behoorlijk op schrift gestelde akte, toen niet voldoende kon blijken, de behandeling dezer zaak door den militieraad is aangehouden en verdaagd tot de zitting van 30 Dec. 1901, in welke zitting de militieraad, op hierboven vermelde gronden, Josephus van der Velden voor den dienst heeft aangewezen; dat evenwel door appellant ter aanvulling van het onvoldoende bewijs, op 11 Dec. 1901 omtrent voormelde overeenkomst door hem aan den militieraad verstrekt, op 14 Dec. daaropvolgende nogmaals voor den militieraad is verschenen, vergezeld door beide tweelingbroeders, die van de tusschen hen getroffen overeenkomst van ruiling hunner lotingsnummers toen mededeeling hebben gedaan aan den militieraad, daarvan tevens overleggende een ongezegeld onderhandsch schriftelijk bewijsstuk, dat, evenals de daarop gestelde legalisatie, de dagteekening droeg van 12 Dec. 1901; op al welke gronden appellant Ons verzocht, het door door hem bestreden besluit van Ged. Staten tot handhaving der uitspraak van den militieraad te vernietigen en aan zijnen zoon Josephus het genot te geven van de overeenkomst omtrent nummerverwisseling, met diens broeder Johannes aangegaan krachtens het derde lid van art. 49 der Militiewet;

Overwegende dat de juistheid der hierboven aan het appellatoir adres ontleende bijzonderheden omtrent hetgeen voor den militieraad, achtereenvolgens op 11 en 14 Dec. 1901, in deze zaak feitelijk is voorgevallen, hare volkomen bevestiging vindt in de overwegingen der uitspraak van den militieraad en deze derhalve als vaststaande kunnen worden aangenomen;

dat de algemeenheid van het bepaalde bij art. 49, derde lid, der Militiewet, het aangaan der aldaar bedoelde overeenkomst zoowel vóór als nà de loting toelaat en daarvan ook niet uitsluit tweelingbroeders, van welke slechts één, uit hoofde der lichaamsgebreken van den ander, voor het vervullen van den militieplicht kan in aanmerking komen;

dat, waar de militieraad op 11 Dec. 1901 besloot de behandeling dezer zaak aan te houden en te verdagen, toen, bij afwezigheid door ziekte van één der beide broeders en het ontbreken eener behoorlijk op schrift gestelde akte, niet voldoende kon blijken van de door appellant als reden tot vrijstelling van zijnen zoon Josephus ingeroepen overeenkomst tot nummerverwisseling, voormeld uitstel uitteraard nu ook tot gevolg moet hebben gehad, dat verdaagd werd het tijdstip waarop door appellant, tot vrijstelling van zijnen zoon Josephus, op het bepaalde bij art. 49, derde lid, der Militiewet alsnog een geldig beroep kon worden gedaan;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant bij hun bestreden besluit derhalve ten onrechte hebben aangenomen, dat met betrekking tot deze vrijstelling, het tijdstip, bedoeld in het eerste lid van art. 54 der Militiewet, reeds verstreken zou zijn, toen op 14 Dec. 1901 appellant andermaal voor den militieraad verscheen, ditmaal vergezeld door de beide tweelingbroeders, die van de tusschen hen getroffen overeenkomst toen persoonlijk mededeeling hebben gedaan aan den militieraad;

dat voorts die op 14 Dec. 1901 plaats gevonden persoonlijke verschijning van appellant en zijne beide zonen voor den militieraad tot het doen van evenbedoelde mededeeling, een onderzoek naar de formeele geldigheid der daarbij door hen tevens overgelegde schriftelijk akte, thans geheel nutteloos doet zijn, aangezien immers, met die persoonlijke verschijning op zich zelve, reeds voldoende blijk was gegeven aan den militieraad van het bestaan der door Josephus ingeroepen reden tot vrijstelling op het tijdstip waarop zij werd aangevraagd;

dat mitsdien het op 30 Dec. 1901 door den militieraad in het eerste district van Noordbrabant genomen besluit, waarbij Josephus van der Velden tot den dienst werd aangewezen, door Ged .Staten van Noordbrabant bij hun bestreden besluit ten onrechte is gehandhaafd;

Gezien de Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep gegrond te verklaren en, met vernietiging van het bestreden besluit, vrijstelling van dienst te verleenen aan Josephus van der Velden, geboren te Boxtel op 23 Sept. 1882.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur."

Met de door den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, ontworpen beslissing kan ik niet instemmen. Ik deel in het gevoelen van de Staatsraden Mrs. Huber en Asser, die, blijkens hun afzonderlijk advies, van oordeel zijn, dat op de gronden, ontwikkeld in het Koninklijk besluit van 19 April 1895 (Stbl. no. 44) en het daarin aangehaald rapport van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. Van Houten, van 17 dier maand, afd. Militie en Schutterijen, no. 655 M. (Nederlandsche Staatscourant van 30 April 1895, no. 100), ten deze overeenkomstig vermeld Koninklijk besluit behoort te worden beslist.

Ik ben evenzeer van gevoelen, dat de loteling Josephus van der Velden aan art. 52 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) geen recht op vrijstelling van militiedienst kan ontleenen, aangezien alleen hij „dienstplichtig" is, d. i. tot den dienst kan worden aangewezen, en niet ook zijn tweelingbroeder Johannes, omdat aan dezen door den militieraad op denzelfden dag, waarop eerstgenoemde tot den dienst is aangewezen, vrijstelling is verleend op grond van art. 47, 2°., der aangehaalde wet.

Voor de toepasselijkheid van art. 52 dier wet is het, ook naar mijn inzien, een vereischte, dat de twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders „dienstplichtig" zijn, namelijk tot den dienst zouden moeten worden aangewezen, indien het artikel niet voor de helft of voor de grootere helft eene reden van vrijstelling in het leven had geroepen. De woorden „worden twee of meer broeders in hetzelfde jaar dienstplichtig", sluiten van zelf de toepasselijkheid van dat artikel uit, waar niet beide of niet alle der in hetzelfde jaar geboren broeders tot den dienst kunnen worden aangewezen, maar aan één of meer hunner vrijstelling wordt verleend op grond van art. 47 der wet of één of meer hunner ingevolge art. 55 of art. 56 voor altijd of voorloopig van den dienst worden uitgesloten. Ik beaam dan ook de meening, dat art. 52 slechts kan worden ingeroepen ingeval, bij aanwijzing voor den dienst van twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders, de helft, of, bij oneven getal broeders als in dat artikel bedoeld, de kleinere helft van hun getal zou worden overschreden. Door de aanwijzing nu tot den dienst van den loteling Josephus van der Velden, aan wiens tweelingbroeder Johannes, op grond van art. 47, 2°., der wet, vrijstelling is verleend, wordt de helft van hun getal niet overschreden. Mist art. 52 zijne toepasselijkheid, dan kan er ook geen sprake wezen van het aangaan

van de onderlinge overeenkomst, waarvan in de laatste zinsnede van art. 49 de rede is. Laatstvermelde wetsbepaling kan in het geval van art. 52 slechts gelden voor broeders, die *dienstplichtig* zijn, namelijk tot den dienst zouden moeten worden aangewezen, ware art. 52 niet in de wet opgenomen; zoodat van toepassing van evengenoemd artikel uitgesloten is het zich ten deze voordoend geval, dat van twee in hetzelfde jaar geboren broeders één van militiedienst vrijgesteld wordt en derhalve niet „dienstplichtig" is.

Een in dezen zin gesteld ontwerp-besluit, waarin eenige andere punten worden besproken naar aanleiding van hetgeen in de op de zaak betrekkelijke schrifturen voorkomt, voor zoover zij met den grondslag van de door mij ontworpen beslssing in verband staan, wordt Uwer Majesteit hiernevens eerbiedig aangeboden, ter vervanging van het ontwerp dat de Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, bij zijn in den hoofde dezes vermeld advies heeft overgelegd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Voor eensluidend afschrift,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Adrianus van der Velden, te Boxtel, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Noordbrabant, dd. 30 Jan. 1902, G, no. 443, 3de afd. M. S., betreffende zijne zonen Josephus en Johannes, lotelingen voor de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 56;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Mei 1902, afd. Militie en Schutterijen, no. 882 M.;

Overwegende dat van appellants zonen, de tweelingbroeders Johannes en Josephus van der Velden, eerstgenoemde — die bij de loting het hoogere nummer 53 had getrokken — bij uitspraak van den militieraad van 30 Dec. 1901 wegens lichaamsgebreken van den dienst bij de militie was vrijgesteld, en laatstgenoemde — die het lagere nummer 17 had getrokken — bij

uitspraak van evenvermeld college van dezelfde dagteekening tot den dienst was aangewezen, op grond dat, wegens het ongeschikt bevinden van den eerstgenoemde, niet, volgens art. 52 der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 1861, het *derde* lid van art. 49 dier wet, maar de algemeene regel, gesteld in het *eerste* lid van laatstgenoemd artikel, toepasselijk was;

dat appellant, meenende dat zijne twee zonen vallen onder de bepaling van art. 49, derde lid, in verband met art. 52 dier wet en de broeders alzoo de hun ten deel gevallen lotingsnummers konden verwisselen, bij Ged. Staten van Noordbrabant bezwaren heeft ingebracht tegen de uitspraak van den militieraad en heeft verzocht, dat aan zijne zonen alsnog zou worden toegestaan onderling overeen te komen als bepaald bij art. 49, derde lid, van bovenaangehaalde wet;

dat Ged. Staten, uitspraak doende op de bij hen ingebrachte bezwaren, op 30 Jan. 1902 tot het volgende hebben besloten: „1°. met handhaving der uitspraak van den militieraad, waarbij Josephus van der Velden, getrokken hebbende no. 17, is aangewezen tot den dienst, alsmede van de uitspraak van den militieraad ten aanzien van diens broeder Johannes, getrokken hebbende no. 53, in zooverre deze uitspraak strekt tot vrijstelling van den dienst, het tegen gezegde aanwijzing en vrijstelling ingediende bezwaar ongegrond te verklaren; 2°. met wijziging der door den militieraad vermelde reden van vrijstelling van den laatstgenoemde, de uitspraak te zijnen aanzien te doen luiden: „Vrijgesteld wegens het bepaalde in art. 49, derde lid, der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72); en 3°. aan reclamant te kennen te geven, dat op het door hem gedaan verzoek, dat aan zijne zonen alsnog worde toegestaan onderling overeen te komen als bepaald bij art. 49, derde lid, der wet, volgens geenerlei bepaling is te beslissen";

dat Ged. Staten tot de onder 1°. en 2°. vermelde uitspraak zijn geleid hoofdzakelijk door de overweging, dat volgens art. 54 der militiewet (1861) elke reden van vrijstelling moet bestaan op het tijdstip, waarop zij wordt aangevraagd en dat, waar ten aanzien der door appellant als reden tot vrijstelling van zijn zoon Josephus aangevoerde overeenkomst van ruiling der door de tweelingbroeders getrokken lotingsnummers, dit tijdstip moet geacht worden te vallen op 11 Dec. 1901, het ten blijke dier overeenkomst door appellant op 14 Dec. 1901 aan den militieraad overgelegde stuk — behalve dat dit ongezegeld was — de overeenkomst in elk geval niet deed kennen als bestaande op het bij art. 54, eerste lid, der militiewet (1861) gevorderde tijdstip;

dat appellant van bovenvermelde uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant bij Ons in beroep is gekomen en Ons verzocht heeft „het besluit

van Ged. Staten voormeld, handhavende de uitspraak van den militieraad, te willen vernietigen, en aan zijn zoon Josephus het genot te geven van de overeenkomst omtrent nummerverwisseling, met zijn broeder Johannes aangegaan krachtens de 3de alinea van art. 49 der militiewet";

dat appellant bij zijn aan Ons ingediend verzoekschrift in hoofdzaak aanvoert: dat voornoemde tweelingbroeders, krachtens het bepaalde bij art. 49, derde lid, der militiewet (1861), onderling waren overeengekomen de door hen getrokken lotingsnummers te ruilen, opdat de trekker van het hoogere nummer 53, alzoo Johannes van der Velden, voor den dienst zou worden aangewezen; dat van deze overeenkomst door appellant en zijn zoon Josephus aan den militieraad werd mededeeling gedaan op 11 Dec. 1901 — zijnde dit de dag, waarop beide lotelingen, volgens art. 25 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (Stbl. no. 46), hunne belangen bij den militieraad behoorden in te brengen —, doch dat, aangezien van het bestaan dezer overeenkomst, bij afwezigheid door ziekte van één der beide broeders, namelijk van Johannes, en het ontbreken van eene behoorlijk op schrift gestelde akte, toen niet voldoende kon blijken, de behandeling dezer zaak door den militieraad is aangehouden en verdaagd tot de zitting van 30 Dec. 1901, in welke zitting de militieraad, op de hierboven vermelde gronden, Josephus van der Velden tot den dienst heeft aangewezen en Johannes van der Velden wegens lichaamsgebreken van den dienst heeft vrijgesteld; dat evenwel door appellant ter aanvulling van het onvoldoende bewijs, op 11 Dec. 1901 omtrent bovenbedoelde overeenkomst aan den militieraad verstrekt, op 14 Dec. daaropvolgende nogmaals voor den militieraad is verschenen, vergezeld van de beide tweelingbroeders, die van de tusschen hen getroffen overeenkomst van ruiling hunner lotingsnummers toen mededeeling hebben gedaan aan den militieraad, daarvan tevens overleggende een ongezegeld onderhandsch schriftelijk bewijsstuk, dat, evenals de daarop gestelde legalisatie der handteekeningen van de beide broeders en van hun vader, de dagteekening droeg van 12 Dec. 1901;

Overwegende dat de juistheid der hierboven aan het appellatoir verzoekschrift ontleende bijzonderheden omtrent hetgeen voor den militieraad, achtereenvolgens op 11 en 14 Dec. 1901, in deze zaak feitelijk is voorgevallen, hare volkomen bevestiging vindt in de overwegingen der uitspraak van den militieraad, en die bijzonderheden derhalve als vaststaande kunnen worden aangenomen:

dat thans in de eerste plaats te beslissen is in hoever het bij Ons ingestelde beroep ontvankelijk is;

Overwegende te dien aanzien, dat Ged. Staten, blijkens hun hiervoren omschreven besluit, in den inhoud van het door appellant aan hen ingediend

bezwaarschrift, in verband met de slotsom van dat stuk, aanleiding hebben gevonden om te treden in eene beoordeeling van en uitspraak te doen niet alleen omtrent de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst van den loteling Josephus van der Velden, maar ook ten aanzien van de door laatstgenoemd college aan den loteling Josephus van der Velden wegens lichaamsgebreken verleende vrijstelling van militiedienst; dat immers Ged. Staten de beide uitspraken van den militieraad hebben gehandhaafd, wat aangaat die betreffende laatstgenoemden loteling evenwel met wijziging van de door den militieraad vermelde reden van vrijstelling, hiervoor in de plaats stellende :,,vrijgesteld wegens het bepaalde in art. 49, derde lid, der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72)";

dat bij art. 87 der Militiewet 1901 (Stbl. no. 212 van 1901), overeenstemmende met art. 103 der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 1861, van beroep bij Ons zijn uitgezonderd de uitspraken van Ged. Staten betreffende het al of niet verleenen van vrijstelling wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken;

dat echter, al werd de uitspraak van den militieraad tot vrijstelling van den loteling Johannes van der Velden wegens lichaamsgebreken, door Ged. Staten gewijzigd, die wijziging niet kan beschouwd worden als eene beslissing ten principale, dat de reden, waarom de militieraad den loteling vrijstelde, moest geacht worden niet aanwezig te zijn, maar als slechts bedoelende, dat voor zoover, gelijk naar het oordeel van Gedeputeerde Staten het geval was, eene andere in orde voorafgaande reden van vrijstelling voor hem bestond, de reden van vrijstelling wegens lichaamsgbreken, als eerst de tweede in orde niet in aanmerking komende, buiten beschouwing blijft;

dat deze handeling van Ged. Staten geacht moet worden niet in dien zin gevolg te kunnen hebben, dat de reden van vrijstelling, door hen ontleend aan de derde zinsnede van art. 49 der militiewet van 1861, in de beroepsinstantie wegvalt; zoodat de uitzondering, vervat in den aanhef van art. 87 der Militiewet 1901, niet belet, dat door Ons, onafhankelijk daarvan, omtrent het beroep, gelijk het bij Ons is ingesteld, wordt beslist;

Overwegende voorts, dat het hier niet, zooals appellant meent, geldt verwisseling van de aan beide lotelingen ten deel gevallen nummers, maar de toepassing van art. 52 der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 1861, voorschrijvende, dat, worden twee of meer broeders in hetzelfde jaar dienstplichtig, alleen de helft van hun getal, of, is dit oneven, de kleinere helft voor den dienst wordt aangewezen volgens den regel, gesteld in de laatste zinsnede van

art. 49; dat die zinsnede bepaalt, dat, zoo van twee of meer broeders, die in hetzelfde jaar zijn geboren, aan één of meer vrijstelling moet worden verleend, hij, die het laagste nummer heeft getrokken, voor den dienst wordt aangewezen, tenzij zij onderling anders overeenkomen;

dat de militieraad terecht geoordeeld heeft, dat, nu door hem aan den tweelingbroeder Johannes van der Velden vrijstelling van militiedienst werd verleend op grond van art. 47, 2°., van genoemde wet en deze alzoo, naar die uitspraak, niet „dienstplichtig" was, d. i. niet tot den dienst kon worden aangewezen, het bepaalde bij art. 52 dier wet hier niet van toepassing is;

dat toch laatstvermeld artikel alleen toepassing kan vinden, wanneer, zonder toepassing van den vrijdom uit dat artikel, van twee of meer in hetzelfde jaar „dienstplichtig" geworden broeders meer dan de helft of, bij oneven getal, meer dan de kleinere helft voor den dienst zou worden aangewezen;

dat dit geval niet aanwezig is, waar, zooals ten deze, van twee in hetzelfde jaar geboren broeders één op grond van art. 47 der bovenaangehaalde wet van den dienst is vrijgesteld en uit dien hoofde ook slechts één tot den dienst wordt aangewezen;

Overwegende wijders, dat Ged. Staten, met het oog op de eerste zinsnede van art. 54 der militiewet (1861), de uitspraak van den militieraad omtrent Josephus van der Velden hebben gehandhaafd, en die omtrent Johannes van der Velden voor zooveel de vermelding van de reden der aan dezen verleende vrijstelling betreft, hebben gewijzigd, op grond dat in de zitting van den militieraad van 11 Dec. 1901 van de tusschen de beide lotelingen getroffen overeenkomst aan dat college niet voldoende was gebleken;

dat evenwel de vraag, of deze beschouwing juist is, bij Ons geen punt van onderzoek en beslissing behoeft uit te maken, nu, blijkens het voorgaande, moet worden aangenomen, dat in zake de lotelingen Van der Velden art. 52 en mitsdien ook de laatste zinsnede van art. 49 der militiewet (1861) niet van toepassing zijn;

Overwegende ten slotte, dat appellant, bij Ged. Staten bezwaren inbrengende tegen de uitspraak van den militieraad, verzocht, dat aan zijne zonen alsnog zou worden toegestaan onderling overeen te komen als bepaald bij art. 49, 3e lid, der militiewet (1861);

dat Ged. Staten aan appellant, in antwoord hierop, sub 3°. van hun besluit, te recht hebben te kennen gegeven, dat op dit verzoek volgens geenerlei bepaling is te beslissen;

dat toch, indien moest worden aangenomen, dat ten dienenden dage bij den militieraad de toepassing van art. 52 van voormelde wet niet was gevraagd en

dat bij die gelegenheid geen beroep was gedaan op het bestaan eener onderlinge overeenkomst als bedoeld bij de laatste zinsnede van art. 49 dier wet, Ged. Staten aan de wet niet de bevoegdheid konden ontleenen, den lotelingen het alsnog aangaan van zulke overeenkomst toe te staan;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (Stbl. no. 72) betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met handhaving van de door den militieraad uitgesproken en bij besluit van Ged. Staten van Noordbrabant van 30 Jan. 1902, G., no. 143, 3de afd. M. S., gehandhaafde aanwijzing tot den dienst bij de militie van den loteling Josephus van der Velden; met vernietiging van evenvermeld besluit van Ged. Staten, voor zoover daarbij sub 2°. voor de reden, waarom de loteling Johannes van der Velden door den militieraad van militiedienst werd vrijgesteld, eene andere als daaraan in orde voorafgaande reden is in de plaats gesteld; en met handhaving van dat besluit voor zooveel betreft hetgeen daarin sub 3°. aan appellant is te kennen gegeven, het door dezen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de Nederlandsche Staatscourant opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30sten Mei 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Uitgegeven den veertienden Juni 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

2o. van 4 Juni 1902, no. 51, houdende beschikking op *het beroep van J. Teixeira de Mattos Henriques de Castro en anderen te Amsterdam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 7 *Nov.* 1901, *waarbij aan de Ned. Gasgloeilicht-maatschappij voorheen J. Selten aldaar vergunning is verleend tot het hebben van*

eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes en tot het hebben van eene bergplaats van collodium.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 221.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Teixeira de Mattos Henriques de Castro, G. de Costa Gomez de la Penha, E. G. Korijn en D. Henriques de Castro Jzn., te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 7 November 1901, no. 16052/6867 P. W., waarbij aan de Nederlandsche Gasgloeilichtmaatschappij, voorheen J. Selten, aldaar, vergunning is verleend tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht nos. 58/60, en tot het hebben van eene bergplaats van collodium in den tuin achter dat perceel;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 15;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat de Directeur der Nederlandsche Gasgloeilichtmaatschappij, voorheen J. Selten, te Amsterdam, Nieuwe Keizersgracht no. 58, aan Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vergunning heeft verzocht voor het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gecollodioneerde gasgloeilichtkousjes;

dat tegen het verleenen eener vergunning tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht 58/60, alsmede tot het hebben van eene bewaarplaats van collodium in den tuin achter dat perceel, bij B. en W. uitsluitend door E. G. Korijn, eigenaar van het perceel 62 Nieuwe Keizersgracht, mondeling bezwaren zijn ingebracht, op grond van vrees voor brandgevaar;

dat Burgemeester en Wethouders bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan de Nederlandsche Gasgloeilichtmaatschappij, voorheen J. Selten, vergunning hebben verleend tot het hebben van eene inrichting tot het vervaardigen van gasgloeilichtkousjes in het perceel Nieuwe Keizersgracht 58/60, alsmede tot het hebben van eene bewaarplaats van collodium in den tuin achter dat perceel, onder de navolgende voorwaarden: dat het collodioneeren van gloeikousjes en het drogen van gecollodioneerde gloeikousjes uitsluitend zal mogen

geschieden op de 3e verdieping van perceel Nieuwe Keizersgracht 58 en alleen in het lokaal op de hierbij gevoegde teekening als kamer voor het collodioneeren aangeduid; dat dit lokaal geen gemeenschap zal mogen hebben met de aangrenzende droogkamer; dat de verwarming van dit lokaal uitsluitend zal mogen plaats hebben met stoom of warm water, en geen vuur of kunstlicht zal mogen gebruikt worden, noch aanleg daarvoor aanwezig zal mogen zijn; dat in dit lokaal nimmer grooter voorraad dan twee liter collodium aanwezig zal mogen zijn, welke geborgen moet worden in één of meer metalen bussen; dat in den buitenwand van dit lokaal, zoowel ter hoogte van den vloer als ter hoogte van de zoldering een ventilatierooster moet zijn aangebracht; dat in of nabij het lokaal steeds eene hoeveelheid van ten minste vijftig liter zand aanwezig moet zijn; dat de voorraad collodium nimmer meer dan vijftig liter mag bedragen en die voorraad geborgen zal moeten worden in gesloten metalen bussen van ten hoogste vijf liter inhoud, te plaatsen in een bak van metselwerk of Monier-cement, welke bak moet zijn opgesteld onder den grond in den tuin en moet worden afgedekt met een metalen edeksel en voorts eene doeltreffende inrichting voor ventilatie moet hebben; dat het overtappen van collodium niet anders dan bij daglicht mag geschieden; dat in den tuin, nabij de bewaarplaats, steeds eene hoeveelheid van ten minste twee honderd liter zand aanwezig moet zijn;

dat van dit besluit van B. en W. de aan hoofde dezes genoemde personen bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat zij gevaar en schade — vermindering van de huurwaarde van eigendommen — van de verleende vergunning zouden ondervinden;

Overwegende — wat betreft den 1sten, den 2den en den 4den appellant — dat krachtens art. 15, 1e lid, der Hinderwet, tot het instellen van beroep slechts gerechtigd zijn de verzoeker en de belanghebbende, ieder voor zoover hij in het ongelijk is gesteld;

dat echter van evenvermelde appellanten, die niet krachtens art. 7, 1e lid, det wet ten overstaan van het gemeentebestuur of een of meer zijner leden bezwaren tegen het verleenen van de onderwerpelijke vergunning hebben ingebracht, niet gezegd kan worden, dat zij door het bestreden besluit van B. en W. van Amsterdam in het ongelijk zijn gesteld;

dat deze appellanten in hun beroep mitsdien niet-ontvankelijk behooren te worden verklaard;

Overwegende — wat betreft den 3den appellant — dat uit het onderzoek van deze zaak is gebleken, dat de plattegrondteekening, naar art. 5, 3°., der wet bij het verzoek om vergunning aan het gemeentebestuur overgelegd, nadat zij

volgens art. 6 der wet ter visie van het publiek had gelegen, is gewijzigd, wat de bestemming van eenige localiteiten betreft;

Overwegende dat de Hinderwet de ter-visie-legging van het verzoek om vergunning met de bijlagen heeft voorgeschreven, opdat ieder belanghebbende zou kunnen kennis nemen van den aard en de bestemming der inrichting en opdat hij zijne bezwaren aan het gemeentebestuur deswege zou kunnen indienen;

dat dit doel niet wordt bereikt, wanneer wordt toegelaten, dat in de plattegrondteekening na de ter-visie-legging nog veranderingen worden aangebracht;

dat, waar, gelijk in dezen, toch veranderingen na de ter-visie-legging in de plattegrondteekening zijn gemaakt, het gemeentebestuur niet meer op het gedaan verzoek had mogen beschikken;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. den 1sten, den 2den en den 4den appellant niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep;

2°. te vernietigen het besluit van B. en W. van Amsterdam, dd. 7 Nov. 1901, no. 16052/6867 P. W.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

3o. van 4 Juni 1902, no. 52, houdende beschikking op *het beroep van E. Veltman, te Nijehaske tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haskerland dd.* 20 *November* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 329.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. Veltman, te Nijehaske, tegen

het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haskerland, dd. 20 Nov. 1901, no. VI, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij in het kadastrale perceel gemeente Nijehaske, Sectie A, no. 4415;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 64;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat E. Veltman bij adres dd. 21 Oct. 1901 aan B. en W. van Haskerland bovenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. van Haskerland schriftelijk bezwaren zijn ingebracht, op grond van vrees voor gevaar voor de gezondheid der ingezetenen van Nijehaske, en waardevermindering van naburige perceelen;

dat bij besluit van 20 Nov. 1901, no. VI, B. en W. van Haskerland de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat de slachterij zou worden uitgeoefend in een houten gebouw op het erf achter het huis Sectie A, no. 4415, en dat dit gebouw, staande in de bebouwde kom van het dorp Nijehaske, een zoo geringen omvang heeft, dat de uitoefening daarin van eene slachterij ernstigen hinder voor de omwonenden moet veroorzaken; dat voor het bloed en den afval geene behoorlijke bergplaats bij de inrichting aanwezig is en deze stoffen derhalve in de omgeving een ondragelijken stank zullen verspreiden; dat het de bedoeling is, om in de inrichting talrijke stuks vee te slachten, waarvan het vleesch voor export bestemd is en de gevreesde hinder derhalve grooter zal zijn naarmate het gebruik, dat van de inrichting gemaakt wordt, omvangrijker is; dat de inrichting bovendien voor de algemeene gezondheid schadelijk is te achten; dat voorts het gestalde meestal onophoudelijk loeiende slachtvee met het oog op de bouwmaterialen, waarvan de stal evenals de slachterij is samengesteld, den gevreesden hinder in erge mate zal vermeerderen;

dat Veltman van dat besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat sedert ongeveer 5 jaar in het onderwerpelijk perceel eene slachterij met vergunning is uitgeoefend; dat de slachtplaats groot genoeg is voor zijn doel, te weten het slachten van 5 à 6 koeien per dag; dat een goede mestbak voor bloed en afval in de inrichting aanwezig is; terwijl het afval door de gemeentereiniging geregeld kan worden weggehaald, en dat het vee niet lang op stal blijft en de buren dus onmogelijk veel hinder van geloei zouden kunnen hebben;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat aan de bezwaren tegen de onderwerpelijke inrichting op voldoende wijze slechts zou

kunnen worden tegemoetgekomen door het stellen van zoodanige voorwaarden, dat de grondslag zelf der aanvrage om vergunning zou worden gewijzigd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Haskerland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 4 Juni 1902, no. 53, houdende beschikking op *het beroep van G. H. Prot en anderen te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 13 *September* 1901, *waarbij aan D. Siem Jr. vergunning is verleend tot het oprichten van eene bergplaats van benzine.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 47.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. H. Prot, E. M. Schootman en A. C. Swart, weduwe van J. W. E. Duitz, allen te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 Sept. 1901, no. 11594/5367 P. W., waarbij aan D. Siem Jr. vergunning is verleend tot het oprichten van eene bergplaats voor benzine achter het perceel Plantage Middenlaan 8;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 272;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat tegen de aanvrage ter verkrijging van bovengenoemde vergunning door de tegenwoordige appellanten en anderen bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan brandgevaar ten gevolge van ontploffing der benzine;

dat B. en W. bij besluit van 13 Sept. 1901, no. 11594/5367 P. W., de gevraagde vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat in de bewaarplaats in geen geval een grootere voorraad dan 400 liter benzine aanwezig mag zijn;

2°. dat de bewaring der benzine uitsluitend moet geschieden in gesloten metalen bussen van ten hoogste 25 liter inhoud, welke alleen mogen geborgen worden in de daarvoor bestemde bewaarplaats;

3°. dat de bewaarplaats moet bestaan uit een bak van metselwerk of Moniercement, te plaatsen onder den grond, midden in den tuin achter perceel Plantage Middenlaan 8, en afsluitbaar moet zijn met een metalen deksel, waarin eene doelmatige inrichting voor ventilatie moet worden aangebracht;

4°. dat om de bewaarplaats een rasterwerk moet worden aangebracht, hoog ten minste 1.75 M. boven den grond en overal op een afstand van ten minste 1.50 M. van de bewaarplaats gelegen, in welk rasterwerk zich een deur moet bevinden, waarop in duidelijke letters het opschrift „*bewaarplaats voor benzine*" moet worden aangebracht;

5°. dat het overgieten van benzine uitsluitend mag geschieden bij daglicht en binnen het rasterwerk en in geen geval tusschen zonsondergang en zonsopgang, zullende zoowel de bewaarplaats als de deur van het rasterwerk met een slot moeten gesloten zijn zoolang geen overgieten van benzine plaats heeft;

6°. dat nimmer vuur of kunstlicht op korteren afstand dan 5 M. van het rasterwerk der bewaarplaats aanwezig mag zijn;

7°. dat in den tuin nabij de bewaarplaats steeds eene hoeveedheid van ten minste 500 L. zand moet zijn opgeslagen;

dat tegen het besluit van B. en W. bij Ons beroep is ingesteld door Gustave Henri Prot, Elisabeth Maria Schootman en Anna Elisabeth Swart, weduwe van J. W. E. Duitz, die te kennen gaven, dat hier wel degelijk gevaar voor ontploffing zou ontstaan door het niet in acht nemen van de noodige voorzichtigheid en door de nabijheid van eene diamantslijperij, welker hooge schoorsteen vonken in den geheelen omtrek verspreidt, en tevens aanvoerden, dat eene ontpliffing ernstig gevaar zou opleveren voor de bezoekers van den schouw-

burg van appellant Prot en voor de kinderen die de bewaarschool van appellante Schootman bezoeken; weshalve appellanten Ons hebben verzocht het besluit van B. en W. van Amsterdam te vernietigen en de gevraagde vergunning alsnog te weigeren;

Overwegende dat door de voorwaarden, die B. en W. bij het verleenen der vergunning hebben gesteld, op genoegzame wijze aan de bezwaren der tegenwoordige appellanten is tegemoet gekomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Amsterdam, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 4 Juni 1902, no. 54, houdende beschikking op *het beroep van H. M. L. Vink, te Utrecht, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6 *Juni* 1901, *waarbij hem verguuning is geweigerd tot het oprichten van eene kalkbranderij en kalkblusscherij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 703.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. M. L. Vink, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Juni 1901,

no. 27, Fabr., waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene kalkbranderij en kalkblusscherij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 182;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat nadat H. M. L. Vink aan B. en W. van Utrecht vergunning had gevraagd tot het oprichten van eene kalkbranderij en kalkblusscherij op een perceel gelegen nabij den Groenenweg en de Schutsluis van het Merwedekanaal, kadastraal gemeente Catharijne, Sectie C, no. 2656 gedeeltelijk, daartegen bezwaren zijn ingebracht betreffende den stank dien de schelpovens afgeven; dedampen die zij verspreiden; vervuiling en bederf van het regenwater voor de huizen in de nabijheid; stofverspreiding; brandgevaar;

dat B. en W. de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat de hierbedoelde kalkbranderij en -blusscherij zou komen te liggen op niet verren afstand van een uitgestrekt, dicht bebouwd en dichtbevolkt gedeelte der gemeente; terwijl de wijk die in de onmiddellijke nabijheid ligt van den Groenenweg, waaraan deze inrichting zou worden geplaatst, geheel in aanleg is, reeds voor een groot deel is bebouwd en binnen weinige jaren geheel zal zijn bevolkt; dat eene kalkbranderij en -blusscherij, als waarvan hier sprake is, een voor de gezondheid der nabijwonenden schadelijken stank en hinderlijke verspreiding van benauwden, kwalijk riekenden rook en van stof veroorzaakt, en deze hinder vooral in casu van ernstigen aard kan worden genoemd, daar de plaats van vestiging der inrichting gelegen is ten westen van het bovengenoemde deel der gemeente, zoodat bij de in ons land het meest heerschende westenwinden de rook en stank vrijwel het geheele jaar door over de gemeente zullen worden gevoerd; dat aan de bovengenoemde bezwaren, ontleend aan vrees voor schade aan de gezondheid en hinder van ernstigen aard, niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen;

dat de aanvrager tegen de beschikking van B. en W. bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat het terrein ligt ver van de stad en dat de bewering van B. en W., als zoude de wijk, waarop thans straten ontworpen zijn, binnen weinige jaren een geheel bevolkte buurt wezen, schromelijk overdreven is; dat de bezwaren betreffende stank-, rook- en stofverspreiding veel te breed zijn uitgemeten; dat ook geen gevaar voor de gezondheid te duchten is; dat bovendien de door appellant ontworpen ovens eene hoogte hebben van p.m. 18 M., waardoor het gebruik van steenkolen en cokes als brandstof mogelijk is en waardoor een veel volkomener verbranding en dus minder rook-

ontwikkeling kan worden verkregen dan bij de ovens van oude constructie, die p.m. 8 M. hoog zijn en bijna uitsluitend met turf worden gestookt; om welke redenen appellant Ons verzoekt dat hem de gevraagde vergunning alsnog worde verleend;

Overwegende dat bij een onderzoek door een deskundige is gebleken, dat, niettegenstaande de belangrijke verbeteringen, door appellant in de constructie der ovens aangebracht, deze kalkbranderij en kalkblusscherij toch hinder van ernstigen aard zal teweegbrengen;

een bezwaar waaraan niet door het stellen van voorwaarden op genoegzame wijze is tegemoet te komen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 4 Juni 1902, no. 55, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging Chr. R. de Wet, te Loenen a/d Vecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 3 *Januari* 1902, *waarbij vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting.*

(Ze het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 402.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietweerbaarheidsvereeniging Chr. R. de Wet, te Loenen a/d. Vecht, tegen het besluit van

Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 3 Jan. 1902, waarbij vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting in den stal, behoorende bij „het Raadhuis van Kronenburgh", op het perceel kadastraal bekend Sectie A, no. 527;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 91;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat bovengenoemd bestuur bij adres dd. 6 Nov. 1901 voormelde vergunning aan B. en W. van Loenen aan de Vecht heeft gevraagd;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht op grond van vrees voor gevaar voor personen;

dat B. en W. hierop bij besluit van 3 Jan. 1902 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat aan de daarstelling der onderwerpelijke inrichting gevaar is verbonden;

dat voormeld Bestuur van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat aan het houden der door hem begeerde schietoefeningen, met inachtneming van veiligheidsmaatregelen, hoegenaamd geen gevaar zou zijn verbonden;

Overwegende dat de doorrijstal, waar de vereeniging kamerschietoefeningen met de floberbuks en de door het Rijk te verstrekken cylindergeweren wenscht te houden, daarvoor niet ongeschikt is, en de gevraagde vergunning onder de voorwaarden, door den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat ontworpen, zoude kunnen worden verleend, indien maar zorg gedragen wordt, dat de aan de Noordwestzijde van den stal zich bevindende deur gedurende de schietoefeningen gesloten blijft;

dat zulks kan geschieden door aan de voormelde voorwaarden nog eene toe te voegen, voorschrijvende, dat aan de deur aan de N.-W.zijde van den stal een groot slot worde gemaakt om die deur met een sleutel te kunnen sluiten;

dat die deur met den sleutel moet worden gesloten vóór den aanvang van elke schietoefening, en eerst weder geopend na het einde daarvan, en dat gedurende dien tijd de sleutel moet berusten bij het lid van het bestuur dat de schietoefeningen bijwoont, of, zoo er meer leden van het bestuur tegenwoordig zijn, bij het lid dat daarvoor is aangewezen of anders dat lid dat het oudste in jaren is.

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Loenen aan de

Vecht van 3 Jan. 1902, aan het bestuur der Schietweerbaarheidsvereeniging Chr. de Wet, aldaar, vergunning te verleenen tot het oprichten van eene schietinrichting in den stal behoorende bij „het Raadhuis van Kronenburgh", op het perceel kad. bekend Sectie A, n. 527, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de doorrit voor het publiek gebruik en de deuren worden gesloten gedurende de schietoefeningen;

2°. dat de schijf, waarop zal worden geschoten, wordt geplaatst in den Noord-Oostelijken hoek van den stal;

3°. dat achter die schijf een kogelvanger wordt geplaatst, bestaande uit een houten schot van 3 c.M. planken, ter hoogte van den stal en 2 M. breed, welk schot moet worden bekleed met ijzer dik 0.0028 M.;

4°. dat, aan dezen kogelvanger sluitende, tegen den noordelijken muur moet worden geplaatst een schot, breed 2.25 M., gelijk als de kogelvanger;

5°. dat tegen het raam, aan de binnenzijde, moet worden geplaatst een blind van 3 c.M. hout, geheel bekleed met ijzer van 0.0028 M. en zoo groot, dat het raam voldoende bedekt is;

6°. dat de deuren in den Noord-Oostelijken hoek van den stal moeten geblindeerd zijn met ijzer dik 0.0028 M.;

7°. dat aan de deur aan de N.-W.zijde van den stal een groot slot worde gemaakt om die deur met een sleutel te kunnen sluiten; dat die deur met den sleutel moet gesloten worden vóór den aanvang van elke schietoefening, en eerst weder geopend na het einde daarvan, en dat gedurende dien tijd de sleutel moet berusten bij het lid van het bestuur, dat de schietoefening bijwoont, of, zoo er meer leden van het bestuur tegenwoordig zijn, bij het lid dat daarvoor is aangewezen, of anders dat lid dat het oudste in jaren is;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

Loenen a/d. Vecht, den 26 Nov. 1901.

Het perceel waar de schietoefeningen zullen gehouden worden, is de stal behoorende bij het Hotel „het Raadhuis van Kronenburgh", kad. bekend Sectie A, no. 527, staande en gelegen aan den Rijksstraatweg naar Loenersloot in de gemeente Loenen a/d. Vecht.

Geschoten zal worden met de cylindergeweren tot kamerschietoefeningen en de flobertbuks; voor beide zullen de z.g. flobertpatronen gebruikt worden.

Tot behoud van den muur, in de richting waarvan zal geschoten worden, is een stalen plaat geplaatst van 6 m.M. dikte, tevens tot schijvenstand dienende, waartegen alle kogels platslaan; genoemde plaat is zoo gesteld, dat, wordt zij niet geraakt, de muren aan weerszijden er van toch de kogels opvangen, zoodat geen gevaar voor afdwalen bestaat.

Ter wille van de veiligheid is het Bestuur bereid de bestaande voorschriften en politieverordeningen, op deze zaak betrekking hebbende, in acht te nemen, indien het van zoodanige voorschriften en politieverordeningen der gemeente Loenen a/d. Vecht mededeeling wordt gedaan.

Namens het Bestuur bovengenoemd:
H. M. Bensdorp, Voorzitter.
A. Tober Jr., Secretaris.

Behoort bij Koninklijk besluit van 4 Juni 1902, no. 55.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

7o. van 4 Juni 1902, no. 56, houdende beschikking *op het beroep van de firma H. Giesen te Amsterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 12 *Maart* 1901, *waarbij haar eene nieuwe voorwaarde is opgelegd voor de verdere exploitatie van hare stoomgrutterij en malerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 603.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma H. Giesen, te Amster-

dam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 12 Maart 1901, no. 22472/8788 P. W., waarbij haar eene nieuwe voorwaarde is opgelegd voor de verdere exploitatie van hare stoomgrutterij en malerij in de vereenigde perceelen Leidschegracht 76 en Raamstraat 9 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 151;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat voor deze inrichting door B. en W. van Amsterdam voorwaardelijk vergunning was verleend bij besluit van 21 Nov. 1891;

dat klachten, ingebracht door A. Galavazi en andere bewoners van de Raamstraat over verstoring van hunne nachtrust door den stoommolen, B. en W. aanleiding hebben gegeven, na verhoor van den ondernemer en onderzoek ter plaatse, bij besluit van 12 Maart 1901, no. 22472/8788 P. W., de volgende voorwaarde aan de vergunning toe te voegen: „dat van af des namiddags tien uur tot des voormiddags zes uur geene machinerieën in werking mogen zijn";

dat de firma H. Giesen van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de fabriek sinds 1892 op dezelfde wijze gewerkt heeft als thans, zonder dat er ooit is geklaagd vóórdat er in Dec. 1900 twist was ontstaan tusschen appellantes werkvolk en dat van A. Galavazi, en dat de nader opgelegde voorvaarde voor appellante hoogst bezwarend is; op welke gronden appellante Ons verzoekt „het besluit van B. en W., waarvan beroep, „te vernietigen, desnoods na vooraf een onderzoek te hebben doen instellen „naar de vraag, of niet door het aanbrengen van weinig kostbare veranderingen „in de fabriek aan den beweerden hinder zou kunnen worden tegemoet gekomen";

Overweeende dat bij onderzoek is gebleken, dat aan de ingebrachte bezwaren op genoegzame wijze kan worden tegemoet gekomen door het stellen van andere, voor appellante minder bezwarende voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de in het bestreden besluit gestelde voorwaarde, te bepalen, dat:

1°. het stel kamwielen van de middenste der drie zich op den eersten of maalzolder bevindende tarwewalsen moet worden vervangen door een drijfriembeweging;

2°. de zoogenaamde ‚schoeslagen" van de kleine maalsteenen vervangen moeten worden door zoogenaamde „zaaiers", in den geest als zich nu reeds aan de groote maalsteenen bevinden, en

3°. de zich op den builzolder bevindende twee stellen kamwielen weggenomen en vervangen moeten worden door een samenstel van drijfriemen;

met bepaling, dat aan deze voorwaarden zal moeten zijn voldaan binnen twee maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

80. van 4 Juni 1902, no. 57, houdende beschikking op *het beroep van P. Lok en anderen te Ambt-Vollenhove en Blankenham tegen het besluit van B. en W. van Blokzijl, dd. 4 Sept.* 1901, *waarbij hun vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomzuivelfabriek.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1901, blz. 968.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. Lok en anderen, te Ambt-Vollenhove en Blankenham, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Blokzijl, dd. 4 September 1901, no. 63, waarbij hun vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene stoomzuivelfabriek op de perceelen aldaar, bij het kadaster bekend in Sectie A, nos. 808 en 883;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 26 Febr. 1902, no. 251, en 14 Mei 1902, no. 251/14;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Mei 1902, no. 235, afd. H. en N.;

Overwegende dat krachtens art. 15, 1e lid der Hinderwet, het beroep van eene beslissing als die welke het hier geldt openstaat binnen 14 dagen na de afkondiging;

dat zoodanig beroep dus niet kan worden toegelaten vóór dat de afkondiging volgens de bepalingen der wet heeft plaats gehad;

dat in dit geval naar luid van art. 8, 3e lid, de afkondiging ook in de gemeente Ambt-Vollenhove had moeten geschieden;

dat, nu dit niet is geschied, appellanten hun beroep hebben ingesteld vóór dat de bij de wet gestelde termijn van beroep was ingetreden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

9o. van 5 Juni 1902 (Stbl no. 82,) houdende beschikking op *het beroep van W. R. Hoving, te Wedderbergen, gem. Wedde, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Groningen dd.* 24 *Jan.* 1902 *tot vrijstelling van militiedienst van den loteling Harm Hendrik Haijes.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 298.)

De Minister van Binnenlandsche Zaken richtte omtrent deze zaak het volgend rapport tot H. M. de Koningin:

No. 776 M.

Militie en Schutterijen.

Beroep tegen uitspraak van Gedeputeerde Staten van Groningen omtrent loteling H. H. Haijes, uit Wedde.

's-Gravenhage, 26 Mei 1902.

Eerbiedig wordt Uwer Majesteit hierbij weder aangeboden het bij kantbeschikking van 10 April ll., no. 22, om consideratiën en advies in mijne handen gesteld advies van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, van 26 Maart te voren, no. 50, betreffende het door W. R. Hoving te Wedderbergen, gemeente Wedde, vader van den loteling Harm Hoving, van de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, ingesteld beroep tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Groningen, dd. 24 Jan. 1902, no. 154, 3de afd., tot vrijstelling van militiedienst van den mede-loteling Harm Hendrik Haijes.

De Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, is van oordeel, dat, met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingesteld beroep ongegrond behoort te worden verklaard.

Het bij het advies overgelegd ontwerp-besluit luidt als volgt:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

,,Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. R. Hoving te Wedderbergen, gemeente Wedde, vader van den loteling Harm Hoving, van de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, dd. 24 Jan. 1902, no. 154, 3de afd., tot vrijstelling van militiedienst van den mede-loteling Harm Hendrik Haijes;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 50;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van

Overwegende dat de lotelingen C. W. Haijes en H. H. Haijes, tweelingbroeders, volgens art. 49, 3de lid, der militiewet van 1861, zijn overeengekomen, dat de houder van het hoogste nummer dienen zou;

dat desniettemin de militieraad H. H. Haijes, die nummer 11 had getrokken, tot den dienst heeft aangewezen, na C. W. Haijes, trekker van nummer 20, wegens gemis van de gevorderde lengte te hebben vrijgesteld; dat de militieraad van oordeel was, dat de bij het 3de lid van art. 49 der militiewet aan in hetzelfde jaar geboren broeders toegekende bevoegdheid om bij overeenkomst af te wijken van den daarbij gestelden regel, alleen dan van toepassing is, wanneer de bij de overeenkomst tot den dienst aangewezen broeder lichamelijk geschikt is voor den dienst en aan den militeraad die geschiktheid is gebleken vóór de uitspraak, hetgeen zijns inziens uit het voorwaardelijk karakter der overeenkomst voortvloeit;

dat de voogd der tweelingbroeders tegen de uitspraak van den militieraad

bezwaren heeft ingebracht bij Ged. Staten, die, met vernietiging van die uitspraak, H. H. Haijes alsnog van den dienst hebben vrijgesteld;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen, dat de militiewet in het 3de lid van art. 49 de bevoegdheid verleent aan broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, bij onderlinge overeenkomst te bepalen, dat afgeweken zal worden van den daar gestelden regel, dat hij, die het laagste lotingsnummer heeft getrokken, voor den dienst zal worden aangewezen;

dat die bevoegdheid onbeperkt is en onvoorwaardelijk is verleend en geene uitzondering behelst voor het geval, dat degene der broeders, die krachtens die overeenkomst voor den dienst zou moeten worden aangewezen, als verkeerende in een der gevallen in art. 47 van de militiewet genoemd, recht op vrijstelling van den dienst heeft; dat de militieraad mitsdien ten onrechte Harm Hendrk Haijes, die het laagste nummer heeft getrokken, tot den dienst heeft aangewezen;

dat W. R. Hoving van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de billijkheid eischt, dat H. H. Haijes tot den dienst worde aangewezen;

Overwegende dat het hier geldt de toepassing van art. 52 der militiewet van 1861, welk artikel in het algemeen voorschrijft, dat van twee of meer broeders, die in hetzelfde jaar dienstplichtig worden, alleen de helft, of, zoo hun getal oneven is, de kleinere helft voor den dienst wordt aangewezen; dat voor de toepassing van dat voorschrift in art. 52 wordt verwezen naar den regel, gesteld in het derde lid van art. 49, en dat naar de duidelijke bepaling van art. 49, derde lid, van twee broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, hij, die het laagste nummer heeft getrokken, voor den dienst moet worden aangewezen, tenzij zij onderling anders overeenkomen en van deze bevoegdheid door de gebroeders C. W. en H. H. Haijes is gebruik gemaakt;

dat de wet de vrijheid tot het sluiten van zoodanige overeenkomst onvoorwaardelijk verleent en geene uitzondering behelst voor het geval, dat degene der broeders, die krachtens die overeenkomst voor den militiedienst zou moeten worden aangewezen, als verkeerende in een van de gevallen in art. 47 van de militiewet genoemd, recht op vrijstelling van dien dienst heeft;

dat Ged. Staten mitsdien te recht H. H. Haijes, die het laagste nummer getrokken had, van den dienst hebben vrijgesteld;

Gezien de wet van 19 Augustus 1861 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak van Ged. Staten van Groningen, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur."

De bekrachtiging van de door den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, ontworpen beslissing meen ik aan Uwe Majesteit niet te mogen voorstellen.

Naar mijn oordeel behoort, met vernietiging van de uitspraak van Ged. Staten, de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst van den loteling H. H. Haijes te worden gehandhaafd, evenals dit in een gelijksoortig geval geschiedde bij Koninklijk besluit van 19 April 1895 (Stbl. no. 44). Met mijn toenmaligen ambtsvoorganger en in hoofdzaak op de gronden, ontwikkeld in zijne aan die beslissing voorafgegane voordracht van 17 April 1895, afdeeling Militie en Schutterijen, no. 655 M. (Nederlandsche Staatscourant van 30 April 1895, no. 100), meen ik, dat het voor de toepasselijkheid van art. 52 der wet van 1861 een vereischte is, dat de twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders „dienstplichtig" zijn, d. i. tot den dienst zouden moeten worden aangewezen, indien het artikel niet voor de helft of voor de grootere helft van hun aantal eene reden van vrijstelling in het leven had geroepen. De woorden „worden twee of meer broeders in hetzelfde jaar dienstplichtig" sluiten vanzelf de toepasselijkheid van het artikel uit, waar niet beide of niet alle der in hetzelfde jaar geboren broeders tot den dienst kunnen worden aangewezen, maar aan één of meer hunner vrijstelling wordt verleend op grond van art. 47 der wet of één of meer hunner ingevolge art. 55 of art. 56 voor altijd of voorloopig van den dienst worden uitgesloten. Art. 52 kan, ook naar mijne opvatting, alleen worden ingeroepen ingeval, bij aanwijzing voor den dienst van twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders, de helft, of, bij oneven getal broeders als in dat artikel bedoeld, de kleinere helft van hun getal zou worden overschreden. Overschrijding van de helft heeft niet plaats door de aanwijzing tot den dienst van den loteling H. H. Haijes, wiens tweelingbroeder op grond van art. 47, 1°., onherroepelijk is vrijgesteld. De bevoegdheid tot het aangaan van de onderlinge overeenkomst, waarvan in de laatste zinsnede van art. 49 sprake is, kan in het geval van art. 52 slechts gelden voor broeders, die dienstplichtig zijn, d. i. tot den dienst moeten worden aangewezen, en niet tevens in een geval, waarin, zooals ten deze, van een tweetal slechts één in evenbedoelden zin „dienstplichtig" is en de ander op grond van art. 47 vrijgesteld wordt.

Ik veroorloof mij mitsdien Uwer Majesteit in overweging te geven, de door den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, voorgedragen

beslissing, niet te bekrachtigen, maar, in plaats daarvan, het besluit te nemen, waarvan het ontwerp hierbij eerbiedig wordt aangeboden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Voor eensluidend afschrift,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. R. Hoving, te Wedderbergen, gemeente Wedde, vader van den loteling Harm Hoving, van de lichting der nationale militie van 1902 uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Groningen, dd. 24 Jan. 1902, no. 154, 3de afd., tot vrijstelling van militiedienst van den mede-loteling Harm Hendrik Haijes;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 50;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Mei 1902, afd. Militie en Schutterijen, no. 776 M.;

Overwegende dat de lotelingen C. W. Haijes en H. H. Haijes, tweelingbroeders, volgens art. 49, 3de zinsnede, der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 1861, zijn overeengekomen, dat de houder van het hoogste der door hen getrokken nummers tot den dienst zou worden aangewezen;

dat desniettemin de militieraad H. H. Haijes, wien bij de loting nummer 11 is ten deel gevallen, tot den dienst heeft aangewezen, na C. W. Haijes, trekker van nummer 20, wegens gemis van de gevorderde lengte te hebben vrijgesteld; dat de militieraad van oordeel was, dat de bij het 3de lid van art. 49 van bovenvermelde wet aan in hetzelfde jaar geboren broeders toegekende bevoegdheid om bij overeenkomst af te wijken van den daarbij gestelden regel, alleen dan van toepassing is, wanneer de bij de overeenkomst tot den dienst aangewezen broeder lichamelijk geschikt is voor den dienst en aan den militieraad die geschiktheid is gebleken vóór de uitspraak; hetgeen zijns inziens uit het voorwaardelijk karakter der overeenkomst voortvloeit;

dat de voogd der tweelingbroeders tegen de uitspraak van den militieraad bezwaren heeft ingebracht bij Ged. Staten, die, met vernietiging van voormelde uitspraak, H. H. Haijes alsnog van den dienst hebben vrijgesteld; dat Ged.

Staten hebben overwogen, dat de militiewet in het 3de lid van art. 49 de bevoegdheid verleent aan broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, bij onderlinge overeenkomst te bepalen, dat afgeweken zal worden van den daar gestelden regel, dat hij, die het laagste lotingsnummer heeft getrokken, voor den dienst zal worden aangewezen; dat die bevoegdheid onbeperkt is en onvoorwaardelijk is verleend en geene uitzondering behelst voor het geval dat degene der broeders, die krachtens die overeenkomst voor den dienst zou moeten worden aangewezen, als verkeerende in een der gevallen in art. 47 der militiewet genoemd, recht op vrijstelling van den dienst heeft; dat de militieraad mitsdien ten onrechte Harm Hendrik Haijes, die het laagste nummer heeft getrokken, tot den dienst heeft aangewezen;

dat W. R. Hoving van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de billijkheid eischt, dat H. H. Haijes tot den dienst worde aangewezen;

Overwegende dat het hier geldt de toepassing van art. 52 der wet betrekkelijk de Nationale Militie van 1861, voorschrijvende, dat, worden twee of meer broeders in hetzelfde jaar dienstplichtig, alleen de helft van hun getal, of, is dit oneven, de kleinere helft voor den dienst wordt aangewezen volgens den regel, gesteld in de laatste zinsnede van art. 49; dat die zinsnede bepaalt, dat, zoo van twee of meer broeders, die in hetzelfde jaar geboren zijn, aan één of meer vrijstelling moet worden verleend, hij, die het laagste nummer heeft getrokken, voor den dienst wordt aangewezen, tenzij zij onderling anders overeenkomen; en dat van deze bevoegdheid door de gebroeders C. W. en H. H. Haijes is gebruik gemaakt;

dat de militieraad niettemin te recht geoordeeld heeft, dat, nu door hem aan den tweelingbroeder C. W. Haijes vrijstelling van militiedienst werd verleend op grond van art. 47, 1°., van genoemde wet en deze alzoo, naar die uitspraak, niet „dienstplichtig" was, d. i. niet tot den dienst kon worden aangewezen, het bepaalde bij art. 52 dier wet hier niet van toepassing is;

dat toch laatstvermeld artikel alleen toepassing kan vinden wanneer, zonder toepassing van den vrijdom uit dat artikel, van twee of meer in hetzelfde jaar „dienstplichtig" geworden broeders, meer dan de helft, of, bij oneven getal, meer dan de kleinere helft voor den dienst zou worden aangewezen;

dat dit geval niet aanwezig is, waar, zooals ten deze, van twee in hetzelfde jaar geboren broeders één op grond van art. 47 der bovenaangehaalde wet van den dienst is vrijgesteld en uit dien hoofde ook slechts één tot den dienst wordt aangewezen;

Gezien de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72), betrekkelijk de Nationale Militie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de uitspraak van Ged. Staten van Groningen van 24 Jan. 1902, no.154, 3de afd., het daartegen ingesteld beroep gegrond te verklaren en mitsdien de door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst bij de militie van den loteling Harm Hendrik Haijes te handhaven

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad geplaatst en tegelijk met de in den hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen genoemden Minister in de Nederlandsche Staats-courant opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur

Het Loo, den 5den Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Uitgegeven den negentienden Juni 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

10o. van 6 Juni 1902, no. 32, houdende beschikking op *het beroep van J. G. Hoetjer en J. P. Bakker te Veendam tegen het besluit van B. en W. van Groningen dd.* 11 *Juli* 1901, *waarbij aan B. H. van Munster aldaar vergunning is verleend tot het oprichten van door eene gaskrachtmachine in werking te brengen inrichtingen voor het verplaatsen en schoonmaken van graan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 43.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. G. Hoetjer en J. P. Bakker, te Veendam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Groningen, dd. 11 Juli 1901, no. 4, waarbij aan B. H. van Munster aldaar vergunning is verleend tot het oprichten van door eene gaskrachtmachine van 36 paardekracht in werking te brengen inrichtingen voor het verplaatsen en schoonmaken van graan op de perceelen Groningen, Sectie E, nos. 1349, 1681, 1682, 543, 544 en 1552 gedeeltelijk, aan de Noorderhaven N.Z. en de Hanenstraat;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Jan. 1902, no. 273;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 23 Mei 1902, no. 228, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. H. van Munster aan B. en W. van Groningen, in afwachting van hun goedgunstig besluit, als eigenaar van bovenvermelde perceelen, het voornemen heeft te kennen gegeven, „den gasmotor van 24 P.K., „welke thans is geplaatst in het graanpakhuis no. 1349, te vervangen door een „gasmotor van 36 P.K., welke zal worden geplaatst in een op perceel Sectie E „no. 1552 op te richten motorgebouwtje"; met mededeeling, dat „deze gas„motor zal moeten dienen tot het drijven van toestellen, welke zich bevinden „in de op voornoemde perceelen staande graanpakhuizen";

dat tegen de aanvrage in de zitting, door B. en W. ingevolge art. 7 der Hinderwet gehouden, bezwaren zijn ingebracht, o. a. door J. G. Hoetjer en J. P. Bakker, die als eigenaars van een belendend perceel beducht waren voor den hinder dien de bewoonster van dat perceel en hare kostgangers van het geraas en de dreuning, door de machine te veroorzaken, zouden ondervinden, waardoor de bewoonster hare kostgangers zou verliezen en het perceel in waarde zou verminderen;

dat B. en W. van Groningen bij besluit van 11 Juli 1901, no. 4, de bovenomschreven vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de ruimte waarbinnen de inrichting zal worden gevestigd, moet rondom door muren ter dikte van ten minste 0.22 M. zijn ingesloten;

2°. de gaskrachtmachine moet worden opgesteld op eene steenen voeting, welke haar steun vindt op den vasten grond en waarvan het fundament overal ten minste 0.50 M. van de fundamenten van de muren van het gebouw verwijderd is;

3°. het afgewerkte gas moet worden afgevoerd door een steenen of ijzeren kanaal opgaande tot ten minste 18 Meters boven den vloer van de ruimte waarin de inrichting wordt gevestigd; dit kanaal moet zijn voorzien van eene inrichting, waardoor de ontploffingen onhoorbaar worden gemaakt;

4°. de drijfas, waardoor de beweging van de machine naar de werktuigen wordt overgebracht, mag noch middellijk, noch onmiddellijk met de muren en de zoldering van de ruimte waarin de inrichting is gevestigd, in verbinding staan, voor zooveel deze aansluiten of verbonden zijn met muren van de aan de perceelen grenzende gebouwen;

5°. de beweging van de machine moet door riemen en schijven en mag niet door raderen op de werktuigen worden overgebracht;

dat van het besluit van B. en W., J. G. Hoetjer en J. P. Bakker bij Ons in beroep zijn gekomen, die, onder overlegging van verklaringen van tegenwoordige en vroegere bewoners van hun perceel ten aanzien van reeds ondervonden hinder, te kennen geven, dat door de gestelde voorwaarden aan hun bezwaar niet op voldoende wijze is tegemoet gekomen;

Overwegende dat, hoewel in de aanvrage alleen sprake is van het voornemen „den gasmotor van 24 P.K., welke thans is geplaatst in het graanpakhuis no. „1349, te vervangen door een gasmotor van 36 P.K., welke zal worden geplaatst „in een op perceel Sectie E, no. 1552, op te richten motorgebouwtje" en „zal „moeten dienen tot het drijven van toestellen, welke zich bevinden in de op „voornoemde perceelen (Sectie E, nos. 1349, 1681, 1682, 543, 544 en 1552 ge- „deeltelijk) staande graanpakhuizen" — B. en W. van Groningen het verzoek te recht heebben opgevat als strekkende tot het verkrijgen van vergunning tot het oprichten van door eene gaskrachtmachine van 36 paardekracht in werking te brengen inrichtingen voor het verplaatsen en schoonmaken van granen op de genoemde perceelen;

dat toch de nieuwe gaskrachtmachine — welke zal worden opgericht buiten het gebouw waarop de vroeger verleende vergunningen betrekking hebben — bestemd is niet alleen om de werktuigen te drijven die in dat oude gebouw geplaatst zijn, maar tevens om de werktuigen in beweging te brengen die in het nieuwe pakhuis waarover de vroegere vergunningen zich niet uitstrekken, worden aangetroffen;

dat het hier dus niet geldt eene wijziging in de inrichting door het vervangen van de eene machine door eene andere, maar eene zoodanige uitbreiding van eene bestaande inrichting als met de oprichting van eene nieuwe inrichting in wettelijken zin is gelijk te stellen;

dat de vergunning die daarvoor gevorderd wordt, niet anders kan betreffen dan de inrichting in haar geheel, gelijk die in dit geval door het nieuwe gaskrachtwerktuig gedreven zal worden, en niet betrekking mag hebben op het gaskrachtwerktuig alleen, dat de beweegkracht voortbrengt; dat toch de woorden van art. 2, I, der Hinderwet daaromtrent geen twijfel toelaten;

dat B. en W. de vergunning dan ook hebben verleend voor de geheele inrichting, maar daarbij hebben uit het oog verloren, dat de bij de aanvrage overgelegde teekening alleen betrekking heeft op de nieuwe gaskrachtmachine en alzoo niet voldoet aan den eisch der Hinderwet, die in art. 5, 2°., vordert eene plattegrondteekening, „aanduidende de uit- en inwendige samenstelling der inrichting en toebehooren", en dat in verband hiermede ook de beschrijving niet beantwoordt aan den eisch in art. 5, 1°., dier wet gesteld;

dat zij dus op de aanvrage, zooals deze was ingediend, geene beschikking hadden mogen nemen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van B. en W. van Groningen van 11 Juli 1901, no. 4, te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 13 Juni 1902, no. 69, houdende beschikking op *het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie dd.* 27 *Febr.* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de Kloosterdreef van het R. K. parochiaal armbestuur te Eindhoven, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 442.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie, dd. 27 Febr. 1902, no. 115, 2e afd., 3e bur., genomen op de aanvrage van het bestuur der

bijzondere lagere school in de Kloosterdreef van het R.-K. parochiaal armbestuur te Eindhoven, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 119;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Juni 1902, no. 5964, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat de bijdrage voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 260 leerlingen telde, door Ged. Staten is bepaald op f 1583.33½;

dat Onze Commissaris in Noord-Brabant van dat besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende:

1°. dat onder genoemd bedrag begrepen is f 400 voor drie onderwijzers, die bij opvolging gedurende 12 maanden aan het hoofd der school zouden hebben gestaan; dat echter bij nader onderzoek gebleken is, dat de onderwijzer J. G. Wijn van 1 Jan. tot 4 Juni hoofd der school is geweest, zoodat voor zijn opvolger als waarnemend hoofd over de maand Juni geen Rijksbijdrage tegen f 400 per jaar kan worden toegekend;

2°. dat voor een onderwijzer van bijstand boven het minimum in art. 24 der wet voor de openbare scholen gesteld, eene Rijksbijdrage is toegekend, berekend tegen f 200 's jaars; dat die bijdrage echter berekend moet worden naar f 250 's jaars, omdat aan de school ook onderwijs gegeven wordt in de vakken *l*, *m*, *n* en *p*;

3°. dat voor een onderwijzer, die den leeftijd van 23 jaren vervuld heeft en den rang van hoofdonderwijzer bezit, eene Rijksbijdrage, tegen f 300 's jaars berekend, slechts over 8 volle maanden is toegekend; terwijl het schoolbestuur daarop over 12 volle maanden recht heeft, vermits de onderwijzer Th. van Lotringen, die aan die eischen voldoet, gedurende elf volle maanden aan de school verbonden is geweest, nam. van 1 Jan. tot 1 Dec., en deze bijdrage over de maand Dec. voor den onderwijzer J. van Doorn kan worden toegekend;

Overwegende dat hetgeen in beroep is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 27 Febr. 1902, het bedrag der Rijksbijdrage, over 1901 te verleenen aan het bestuur der bijzondere lagere school in de Kloosterdreef van het R.-K. Parochiaal Armbestuur te Eindhoven, vast te stellen op f 1633.33.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

12o. van 13 Juni 1902, no. 70, houdende beschikking op *beroep van den Commissaris der Koningin in Friesland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 13 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de Dorpskom te Surhuizum (gem. Achtkarspelen) van de Vereeniging voor Chr. Onderwijs op Gereformeerden grondslag, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van L. O., over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 428.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Friesland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 13 Maart 1902, no. 15, 2e afd., F., sub 12°., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school in de dorpskom te Surhuizum (gemeente Achtkarspelen) van de Vereeniging voor Christelijk Onderwijs op Gereformeerden grondslag, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 21 Mei 1902, no. 104;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juni 1902, no. 5869, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat Ged. Staten van Friesland de Rijksbijdrage, over 1901 aan deze school toe te kennen, overeenkomstig de aanvrage hebben bepaald op f 400.—;

dat Onze Commissaris, van dat besluit bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat, vermits aan deze school, die op 15 Jan. 1901 101 school-

gaande kinderen telde, het hoofd door ten minste twee onderwijzers had moeten zijn bijgestaan en er gedurende het geheele jaar, behalve het hoofd, slechts één onderwijzer van bijstand aan die school verbonden is geweest, zij zijns inziens niet voor de Rijksbijdrage in aanmerking kan komen;

Overwegende dat hetgeen appellant heeft aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Friesland, te beslissen, dat aan het bestuur der genoemde school over 1901 geene Rijksbijdrage kan worden verleend.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

13o. van 13 Juni 1902, no. 71, houdende beschikking op *het beroep van G. de Graaff, hoofd der openbare lagere school te Leek, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd.* 27 *December* 1901, *waarbij is goedgekeurd de Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 344.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. de Graaff, hoofd der openbare lagere school te Leek, tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 27 Dec. 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 66;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juni 1902, no. 3131, afd. Ond.;

Overwegende dat in bovengenoemde verordening de jaarwedde van G. de Graaff, hoofd der openbare lagere school te Leek, is bepaald op f 850, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

dat, nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, G. de Graaff van hun besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij verplicht is tot het geven van les in de Fransche taal gedurende drie uren per week, vallende buiten de schooluren, en dus voor de gewone schooltaak slechts ongeveer het minimum-salaris ontvangt, wat z. i. te gering is;

Overwegende dat de gronden waarop appellant's beweren steunt, dat hem eene hoogere jaarwedde zou behooren te worden toegekend, niet afdoende zijn;

dat toch de voor het hoofd der school te Leek vastgestelde aanvangsjaarwedde van f 850, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50, het wettelijk minimum met f 100 overtreft, en dat het hoofd der school in deze som van f 100 eene behoorlijke belooning wordt toegekend voor het door hem te geven onderwijs in de Fransche taal;

dat bovendien appellant bij zijne aanstelling, toen hem juist met het oog op zijne bevoegdheid om de Fransche taal te onderwijzen, boven een mededinger de voorkeur is gegeven, zich uitdrukkelijk bereid verklaard heeft buiten de gewone schooltijden eenige uren onderwijs in het Fransch te geven, tevens genoegen nemende met de financieele voorwaarden der aanstelling;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

14o. van 13 Juni 1902, no. 72, houdende beschikking op ***het beroep van M. van der Veen c. s., hoofden van openbare lagere scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Groningen dd. 6 December 1901, waarbij is goedgekeurd de verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leens.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 331.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. van der Veen c.s., hoofden van openbare lagere scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens, tegen het besluit van Ged .Staten van Groningen, dd. 6 Dec. 1901, no. 81, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de verordenng regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leens, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 23 Nov. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 65;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 Juni 1902, no. 3130, afd. Ond.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Leens in zijne bovenvermelde vergadering de jaarwedden van de hoofden en van de onderwijzers van bijstand der openbare lagere scholen in die gemeente heeft bepaald op het minimum in de wet tot regeling van het L. O. gesteld, en die der onderwijzeressen van bijstand op eene aanvangsjaarwedde van f 550, alle met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

dat Ged. Staten van Groningen bij besluit van 6 Dec. 1901, no. 81, 3e afd., de verordening hebben goedgekeurd;

dat M. van der Veen en anderen — allen hoofden van openbare scholen, onderwijzers en onderwijzeressen in de gemeente Leens — bij Ons beroep hebben ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de wettelijke minima te laag zijn voor die gemeente, die bovendien in niet ongunstige financieelen toestand verkeert, en dat zij niet in overeenstemming zijn met den arbeid die van het onderwijzend personeel aldaar wordt gevorderd;

Overwegende dat Ged. Staten terecht hebben geoordeeld, dat de regeling der

jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leens aan redelijke eischen voldoet;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Diepenheim tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 27 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Diepenheim*".

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Mei 1902, no. 4095, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Diepenheim tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Maart 1902, no. 973/985, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Diepenheim", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 26 Sept. 1901.

In deze verordening zijn de jaarwedden bepaald: voor het hoofd der school

te Stedeke op f 790 bij minder dan 5 dienstjaren, f 840 bij 5 tot 10, f 890 bij 10 tot 15, f 940 bij 15 tot 20, f 990 bij 20 en meer dienstjaren; voor het hoofd der school te Marktvelde op f 30 minder; voor de onderwijzers van bijstand op het wettelijk minimum.

Ged. Staten hebben aan deze regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging, dat de school te Stedeke Diepenheim wordt bezocht door p.m. 200 leerlingen en er dus hooge eischen gesteld worden van tact, verantwoordelijkheid, geschiktheid, ijver en werkzaamheid aan het hoofd dier school; dat een belooning van f 790 niet in verhouding staat tot die hoogere en een aanvangsjaarwedde van f 850 voor een zoo belangrijke betrekking niet te hoog is te achten; dat, waar in de allerkleinste plaats des lands en het kleinste buurschapschooltje, waartoe Diepenheim niet behoort, een aanvangsjaarwedde van f 500 moet toegekend worden, dit bedrag voor onderwijzers aan eene zoo groote school als te Stedeke te laag is; dat zoodanige aanvangsjaarwedde toegekend moet worden waar het allerminst van de onderwijzers gevorderd wordt en zeer zeker niet voldoende is, waar de gemeente van de onderwijzeres mej. Ten Bosch eischt, dat zij, behalve het onderwijs gedurende de gewone schooluren, nog 4 uur per week *buiten* de gewone schooluren les geeft in vak *k* voor het bij de wet vastgestelde minimum; dat deze regeling niet billijk en niet in het belang van behoorlijk onderwijs is.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat Diepenheim tot die gemeenten behoort, waar de levensstandaard het laagst is; dat de wet niet eischt, dat de jaarwedden verband houden met de schoolbevolking, en dat deze laatste nagenoeg geen invloed heeft op de werkzaamheden die van de onderwijzers van bijstand gevorderd worden; dat, waar over het algemeen aan onderwijzeressen minder tractement wordt verleend dan aan onderwijzers, het niet onbillijk is te achten, dat van een onderwijzeres wat meer lesuren worden geëischt dan van een onderwijzer tegen dezelfde jaarwedde; dat op de loopende begrooting de kosten van het onderwijs geraamd zijn op bijna 44 % van het totaal der uitgaven.

Tot bestrijding van het beroep zijn adressen ingediend: door het hoofd der school te Stedeke en namens de afd. Goor en Omstreken van den Bond van Ned. Onderwijzers.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben medegedeeld, dat de gemeente Diepenheim p.m. 1560 inwoners telt; dat zij twee scholen heeft, de eene, te Stedeke Diepenheim, bezocht door p.m. 205 kinderen, de andere, te Marktvelde, welker schoolbevolking p.m. 40 kinderen bedraagt; dat het hoofd der eerste

school van oudsher eene jaarwedde heeft genoten van f 100 meer dan die der tweede. Na wederlegging van hetgeen in beroep aangevoerd is, komen Ged. Staten tot de volgende slotsommen:

dat de jaarwedde van het hoofd der school te Stedeke Diepenheim behoort vstgesteld te worden op f 850, die van het hoofd te Marktvelde op f 750, beiden met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en twintigjarigen dienst, en die der onderwijzers op f 525 met gelijke verhoogingen;

dat aan de onderwijzeressen, buiten de gewone schooluren belast met het onderwijs in vak *k*, eene verhooging van jaarwedde moet toegekend worden in verhouding tot hare gewone jaarwedde, b.v. van f 15 à f 20 voor ieder wekelijksch lesuur of ten minste f 50 per jaar;

dat de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op de wettelijke minima kunnen vastgesteld worden.

III. *Het beroep van Dr. C. J. Eggink, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 8 *Maart* 1902, *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 27 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 64, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Dr. C. J. Eggink, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 8 Maart 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

De ontheffing is aangevraagd op grond dat een der twee vrouwelijke dienstboden van den aanvrager op ult°. April 1901 zijn dienst verlaten heeft en vervangen is door een zoogenaamd loopmeisje, geb. 18 Sept. 1887.

De ontheffing is verleend tot een bedrag van f 4.88.

In beroep gekomen, heeft Dr. Eggink aangevoerd, dat z. i. door het vertrek der eene dienstbode de andere ook buiten de belasting kwam te vallen, daar appellant verkeert in het geval in art. 21 § 1*g* der wet tot regeling van de personeele belasting genoemd, en dus aanspraak meent te hebben op algeheele ontheffing van aanslag in de personeele belasting naar den vierden grondslag over de 7 maanden van het jaar die, toen hij zijne aangifte indiende, nog niet waren ingetreden; dat weliswaar het oudste zijner drie kinderen, een dochter,

in 1901 niet bij hem inwoonde, daar zij de kook- en huishoudschool te Nijmegen bezocht, maar dat volgens art. 6 der genoemde wet de kinderen, die tijdelijk elders verblijven tot het verkrijgen van onderwijs, als inwonend worden beschouwd.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

IV. *Het beroep van Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 26 *Febr.* 1902, *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 27 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 65, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 26 Febr. 1902, op zijn aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting, wegens afschaffing van eene dienstbode.

De ontheffing is geweigerd op grond dat de „afgeschafte" dienstbode in den loop van het dienstjaar door een anderen was vervangen.

In beroep wordt daartegen aangevoerd, dat de afschaffing in Juni en de vervanging eerst in November heeft plaats gehad, en appellant nu aanspraak meent te hebben op ontheffing over 4 maanden, vermits art. 63 § 3 der wet tot regeling der personeele belasting niet zegt „indien", maar „voor zoover" de belastingplichtige geen andere dienstbode voor de afgeschafte in de plaats neemt; aan welken eisch gedurende vier maanden voldaan is.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

V. *Het beroep van Mej. H. J. v. d. Broek, penningmeesteres van de commissie tot exploitatie van „Huize Thugater" te Amsterdam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 4 *Maart* 1902, *op haar verzoek om het perceel Keizersgracht* 165 *aldaar te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Finan-

ciën met een schrijven van 27 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 66, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Mej. H. J. van den Broek, als penningmeesteres van de Commissie tot exploitatie van „Huize Thugater", te Amsterdam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 4 Maart 1902, afd. Dir. Bel., no. 66c, op haar verzoek om het perceel Keizersgracht 165 aldaar te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling van de personeele belasting.

In het verzoek wordt medegedeeld, dat het perceel Keizersgracht 165 is gehuurd, gemeubeld en ingericht als tehuis voor onderwijzeressen en andere vrouwen, die intellectueelen arbeid verrichten; dat *alle* vertrekken gebruikt worden door die bewoonsters; dat de inrichting geen winst mag opleveren; dat zoo er baten mochten komen, die zullen *moeten* worden gebruikt tot delging der schuld; dat de inrichting dus een prijzenswaardig filantropisch doel beoogt, waarbij elk winstbejag is buitengesloten.

In afwijking van het advies des Ontvangers, maar in overeenstemming met dat van den Inspecteur, heeft de Directeur op het verzoek afwijzend beschikt, na te hebben overwogen: dat gemelde Vereeniging zich blijkens art. 1 der statuten, goedgekeurd bij K. B. van 9 Jan. 1894, no. 45, en gewijzigd bij K. B. van 23 Mei 1899, no. 61, ten doel stelt, de voortgaande verbetering van het onderwijs, de behartiging van de belangen der vrouwen die onderwijs geven en der oud-onderwijzeressen; dat zij blijkens art. 3 der statuten dat doel tracht te bereiken door: *a.* het bevorderen van bijeenkomsten ter bespreking van de belangen der onderwijs ontvangenden en der onderwijs gevenden; *b.* bij overheid en publiek voor te staan de belangen der vrouwen die onderwijs geven; *c.* in 't licht te stellen dat vrouwen die onderwijs geven gedurende den leeftijd van kracht, aanspraak hebben op een ouderdom vrij van broodzorgen; *d.* het aanknoopen en onderhouden van betrekkingen met maatschappijen en vereenigingen van overeenkomstigen aard in Nederland en elders; *e.* het inrichten en in stand houden van een tehuis, tegelijk vereenigingslokaal voor de leden der vereeniging; dat uit de ingewonnen berichten is gebleken, dat het perceel behalve als woning voor de directrice, uitsluitend is ingericht als pension voor jeugdige dames met geringe middelen, die in een beschaafd milieu wenschen te verkeeren; dat in de inrichting, ofschoon eigenlijk bestemd voor studeerende dames en onderwijzeressen, ook wel andere dames kunnen worden opgenomen; dat voldoende blijkt, dat in casu de bijzondere belangen der leden van de vereeniging op den voorgrond staan en dus de belangen van het onderwijs slechts

indirect daarbij betrokken zijn; dat bovendien blijkens art. 37 der statuten, het bestuur gemachtigd is, om, indien de geldmiddelen het toelaten, jaarlijks een vriendschappelijke bijeenkomst voor te stellen; dat overeenkomstig art. 4 § 1 lett. *d* der wet op de personeele belasting alleen vrijstelling van belasting naar de eerste drie grondslagen kan worden verleend, onder meer aan inrichtingen van weldadigheid of tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, inrichtingen tot algemeen nut, door zedelijke lichamen, vereenigingen in het bezit van rechtspersoonlijheid of stichtingen, mits niet gebezigd voor uitvoeringen, voorstellingen of bijeenkomsten waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent per persoon toegang wordt verleend, een en ander voor zoover daarbij geen winst wordt beoogd of gemaakt anders dan ten bate der inrichting of voor inrichtingen als hier bedoeld; dat blijkens vorenstaande overweging voormelde vereeniging aan de gestelde voorwaarden niet voldoet.

Van deze uitspraak is de Commissie tot exploitatie van Huize Thugater bij de Koningin in beroep gekomen, en heeft daarbij te kennen gegeven, dat er tusschen de Vereeniging en de Commissie geen enkele financieele band bestaat; dat het pension is opgericht met het doel, aan vrouwen, die door hersenarbeid in haar levensonderhouw moeten voorzien, tegen matige prijzen een tehuis te verschaffen, waardoor zij in staat gesteld worden een zeer vermoeiende zenuwslijtende taak naar behooren te vervullen; dat de Commissie hare diensten om niet verricht; dat de inwonenden voor de prijzen die zij besteden kunnen, nergens in de hoofdstad een tehuis kunnen vinden als dit, waar door voeding en hygiënsche inrichting de door den arbeid gebruikte krachten weer hersteld worden; dat, eindelijk, de inwonenden meer ontvangen dan waarvoor zij betalen.

Over het beroep gehoord, heeft de Ontvanger gunstig, doch hebben de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd. De Inspecteur merkt daarbij nog op, dat al kon het algemeen nut worden erkend, het dan nog de vraag kan zijn, of het gemis van rechtspersoonlijkheid der Commissie van exploitatie, nu deze geheel zelfstandig werkt, geen beletsel zou zijn voor de toepassing van genoemde wetsbepaling.

VI. *Het beroep van J. H. W. Kuneman, te Westervoort, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Arnhem, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 27 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 67, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig

gemaakt van het beroep, ingesteld door J. H. W. Kuneman, te Westervoort, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem, dd. 1 Maart 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

Op 19 Sept. 1901 heeft J. H. W. Kuneman aangifte gedaan, dat hij vóór 1 Oct. a.s. zijn koetsier en paard zou afschaffen.

De Directeur heeft echter besloten, geene ontheffing te verleenen, „vermits is gebleken, dat het verrichten van belastbare diensten door een koetsier en het belastbaar gebruik van een paard in den loop van het belastingjaar niet is geëindigd".

In beroep gekomen, heeft de aangeslagene te kennen gegeven, dat hij sinds Sept. 1901 rijdt bij een huurkoetsier, met wien hij geenerlei overeenkomst heeft gesloten en van wien hij met name niet geëischt heeft, dat hij voor hem een koetsier of paard beschikbaar houdt.

Over het beroep gehoord, heeft de Ontvanger gunstig, doch hebben de Inspecteur en de Directeur het bestaan van eene overeenkomst als de bovenbedoelde aannemende, ongunstig geadviseerd.

VII. *Het beroep van den Raad der gemeente Oostburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd.* 1/6 *Maart* 1902, *waarbij is ingetrokken het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.* 4 *April* 1890 *betreffende de toelating van leerlingen tot de openbare lagere school aldaar.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Mei 1902, no. 4153, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Oostburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 1/6 Maart 1902, no. 1282/50, 1e afd., waarbij is ingetrokken het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 4 April 1890, no. 1274/30, 1e afd., voor zoover daarbij is goedgekeurd art. 4 der „Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Oostburg", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 28 Maart 1890.

De gemeenteraad van Oostburg heeft in 1901 eene nieuwe verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs aldaar gemaakt.

Aan die verordening hebben Ged. Staten hunne goedkeuring onthouden.

De gemeenteraad, bij de Koningin in beroep gekomen, is bij K. B. van 24 Dec. 1901, no. 16, niet-ontvankelijk verklaard.

Daarop heeft de Raad besloten, alle door hem in 1901 betreffende de verordening tot regeling van het L. O. genomen besluiten, in te trekken en van kracht te laten blijven, dus te handhaven, de bestaande verordening, vastgesteld op 28 Maart 1890 en door Ged. Staten goedgekeurd bij besluit van 4 April 1890, no. 30, 1e afd., in welke verordening bepaald was (art. 4), dat op de dagschool als leerling worden toegelaten zij die op het tijdstip van de toelating hun vijfde jaar hebben volbracht en hun zestiende nog niet hebben bereikt.

Wegens hun bezwaar tegen den vijfjarigen leeftijd hebben Ged. Staten hun voormeld besluit van 4 April 1890, voor zoover de goedkeuring van genoemd art. 4 betreft, op 1 Maart 1902 ingetrokken.

De gemeenteraad, bij de Koningin in beroep gekomen, heeft verzocht, dat de beslissing van Ged. Staten worde vernietigd, daarbij betoogende, dat terecht de vijfjarige leeftijd is bepaald.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig, doch de waarnemende Inspecteur van het L. O. gunstig geadviseerd.

VIII. *Het beroep van het Bestuur van het R.-K Aartsbisdom van Utrecht tegen de besluiten van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart en* 2 *April* 1902 *op zijne aanvrage om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne school in het Leo-gesticht te Borculo.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Mei 1902, no. 5818, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur van het R.-K. Aartsbisdom van Utrecht tegen de besluiten van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 72, en 2 April d.a.v., no. 61, genomen op zijne aanvrage om voor zijne lagere school, gevestigd in het Leo-gesticht in de gemeente Borculo over het jaar 1901 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.

Uit de stukken blijkt, dat Ged. Staten bij eerstgenoemd besluit de aanvrage buiten beschikking gelaten hebben, omdat zij niet geschied was op gezegeld papier en mitsdien daarop ingevolge art. 6 der Zegelwet geen beschikking kon worden genomen, en bij het andere besluit de tweede aanvrage hebben afgewezen, op grond dat zij niet was ingezonden binnen den termijn in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O. gesteld, en mitsdien voor deze school over het jaar 1901 geene aanspraak kan worden gemaakt op de Rijksbijdrage.

In beroep heeft het schoolbestuur te kennen gegeven, dat de fout, alle drie de exemplaren der aanvrage op ongezegeld papier te schrijven, geheel onwil-

lekeurig is gepleegd; dat het voorschrift van het gezegeld afschrift niet berust op de wet en dus, waar het niet nageleefd is, geen invalideerend karakter kan geven; dat het bestuur buiten zijne schuld de tweede aanvrage zoo laat heeft ingezonden.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat de zaak zelve hun tot geen nadere beschouwingen aanleiding geeft.

IX. *Het beroep van C. W. A. E. Noack, te Groningen, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 10 *Maart* 1902, *tot intrekking van de hem den* 14 *Dec.* 1899 *verleende vergunning tot het oprichten van eene vetkokerij.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 27 Mei 1902, no. 233, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door C. W. A. E. Noack, te Groningen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 10 Maart 1902, no. 13, tot intrekking van de hem bij besluit van 14 Dec. 1899, no. 2, verleende vergunning tot het oprichten van eene vetkokerij.

B. en W. hebben bovenvermeld besluit van 10 Maart 1902 genomen op grond dat, terwijl de voorwaarde sub I*b*, gesteld in hun besluit van 20 Mei 1901, no. 5, — waarbij nieuwe voorwaarden werden opgelegd voor de bij hun besluit van 14 Dec. 1899, no. 2, verleende vergunning, — vóór 1 Aug. 1901 moest zijn nagekomen, zulks nà 1 Aug. 1901 nog niet het geval is geweest, zelfs ondanks Noack deswege met toepassing van art. 22*b* der Hinderwet door den Kantonrechter bij twee vonnissen is veroordeeld.

Van dit besluit is C. W. A. E. Noack tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende dat de door hem niet nageleefde voorwaarde alleen betrekking heeft op de vetkokerij en niet op de zouterij; en dat, waar hem door B. en W. bij besluit van 14 Dec. 1899 eene vergunning is verleend: *a.* voor eene vetkokerij; *b.* voor eene zouterij, het niet aangaat, terwijl hij steeds is nagekomen de voorwaarden opgelegd voor de zouterij, de vergunning daarvoor in te trekken wegens niet-naleving der voorwaarden voor de vetkokerij.

B. en W. van Groningen op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat in 1899 aan appellant ééne vergunning is verleend voor de zouterij en de vetkokerij. Er zijn toen dan ook voorwaarden gesteld, die beide onderdeelen van het bedrijf betroffen. Hij heeft trouwens toen ter tijd slechts ééne vergunning gevraagd; klaarblijkelijk — de zouterij en de vetkokerij in dezelfde inrichting combineerende — beide bedrijven als één beschouwende.

Het logisch gevolg van het verleenen van ééne vergunning is, volgens B. en W., dat wanneer eene voorwaarde niet wordt nagekomen, welke slechts een onderdeel betreft, de geheele inrichting daarvoor moet boeten en mitsdien de vergunning, welke een en ondeelbaar is, kan worden ingetrokken.

Ged. Staten zijn van oordeel, dat B. en W. te zeer letten op den vorm, waarin zij in 1899 vergunning verleenden, en het wezen der zaak voorbijzien.

„Elk der aanvragen" — aldus schrijven Ged. Staten aan den Minister — „om vergunning tot oprichting van eene der in art. 2 vermelde inrichtingen ingevolge de Hinderwet bij een gemeentebestuur ingediend, eischt eene afzonderlijke waardeering der daarbij betrokken belangen, welke noodzakelijk tot eene afzonderlijke decisie voor elk verzoek moet leiden. Kortheidshalve zal wel de verzoeker twee of meer aanvragen in één verzoekschrift kunnen samenvoegen en het gemeentebestuur zal eveneens zijne beslissingen wel kunnen opnemen in één zelfde besluit en dan kunnen volstaan met het slechts éénmaal opnemen daarin van die voorwaarden, welke voor beide bedrijven gelijkelijk zullen gelden, gelijk hier heeft plaats gehad, doch in het wezen van de zaak kan daardoor geene verandering worden teweeggebracht.

„Zoo ligt het, naar onze meening, in den aard der zaak, dat voor twee inrichtingen als bedoeld bij art. 2 der Hinderwet, die in de wet afzonderlijk worden genoemd en wel onder verschillende rubrieken van dat artikel, twee vergunningen worden afgegeven.

„In het systeem van het gemeentebestuur zal het dan ook niet kunnen voorkomen, dat op een meervoudige aanvrage, zooals die welke indertijd door appellant tot B. en W. van Groningen is gericht, eensdeels gunstige en eensdeels afwijzende beschikking wordt genomen. Toch schijnt ons een zoodanige beslissing, als de omstandigheden daartoe leiden, niet alleen geoorloofd, maar ook de eenig mogelijke en zou het o. i. niet aangaan beide vergunningen te weigeren, op grond dat tegen het verleenen van één van deze bezwaar bestaat.

„Volmaakt onverschillig is het verder hierbij of de inrichtingen in één zelfde perceel of lokaal, dan wel afgescheiden van elkaar zullen worden gevestigd; immers ook daar waar twee verschillende bedrijven, in meergemeld wetsartikel genoemd, in hetzelfde lokaal worden uitgeoefend, is de tweeërlei waardeering der daarbij betrokken belangen noodzakelijk.

„Het is naar onze meening dan ook een zwak argument van het Gemeentebestuur, dat appellant zelf de beide bedrijven zou hebben willen combineeren en dus als één enkel zou hebben wenschen te beschouwen; want niet wat de verzoeker heeft gewild is in dezen de vraag, maar wat de wet verlangt en wat de aard der zaak medebrengt.

„Het komt ons evenwel bovendien zeer twijfelachtig voor, of inderdaad de

verzoeker dat innige verband tusschen de beide bedrijven heeft bedoeld, dat B. en W. meenen te mogen veronderstellen. De omstandigheid toch, dat appellant de vetkokerij volkomen heeft opgegeven en blijkens zijn appèl desniettemin ernstig verlangt de darmzouterij voort te zetten, schijnt eerder op het tegendeel te duiden. Waar nu, naar onze meening, het bedoeld besluit van het Gemeentebestuur, ofschoon naar den vorm eene éénheid, in wezen twee vergunningen inhield en gelijk door dit College niet wordt ontkend, slechts die voorwaarden door den appellant niet zijn nagekomen, welke uitsluitend op één van deze beide, die voor de vetsmelterij, betrekking hadden, daar kan o. i. niet twijfelachtig zijn dat slechts die ééne vergunning mocht worden ingetrokken en die voor de darmenzouterij onaangetast moest gelaten worden."

X. *Het beroep van J. B. de Beer Bzn., te Sappemeer, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 31 *Jan.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het maken van eene bergplaats voor ijzer, metaal, lompen, beenderen enz. en tot het zouten van huiden.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 27 Mei 1902, no. 234, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. B. de Beer Bzn., te Sappemeer, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 31 Jan. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het maken van eene bergplaats voor ijzer, metaal, lompen, beenderen enz. en tot het zouten van huiden.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, wijzen er den Minister op, dat B. en W. van Sappemeer van het verzoek om vergunning geen kennis hebben gegeven aan twee gebruikers van het kadastrale perceel in de gemeente Sappemeer, Sectie F, no. 950, — M. B. Roukes en Wed. S. Klaassen — welk perceel onmiddellijk grenst aan het kadastrale perceel no. 949, waar appellant zijne inrichting wenscht te vestigen.

XI. *Het beroep van J. A. Gerth van Wijk, te Bennebroek als bewindvoerder-administrateur der „Van Verschuer-Brantsstichting" aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 4 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om het perceel bij die stichting in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 29 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 41, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. A. Gerth van Wijk, te Bennebroek, als bewindvoerder-administrateur der „Van Verschuer-Brantsstichting" aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 4 Maart 1902, no. 6, afd. Dir. Bel., op zijn verzoek om het perceel, bij die stichting in gebruik, plaatselijk gemerkt no. 186, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

De plaatsing op de lijst is geweigerd uit overweging dat de inrichting om verschillende redenen niet kan worden aangemerkt als eene inrichting van algemeen nut of tot verpleging van zieken en gebrekkigen, en ook niet als eene inrichting van weldadigheid.

Nadat de verzoeker bij de Koningin in beroep was gekomen, heeft de Directeur in overweging gegeven, appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep, op grond van art. 2 van het K. B. van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223).

XII. *Het beroep van Dr. C. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Febr.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 29 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 37, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Dr. C. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Febr. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het verlaten van een perceel en het afschaffen van eene dienstbode.

Dr. C. E. Baëza is omstreeks Juni 1901 naar Berlijn vertrokken en heeft op grond daarvan ontheffing van personeele belasting naar de 4 eerste grondslagen aangevraagd.

Die ontheffing is hem geweigerd, uit overweging, dat het perceel Parkstraat 67 eerst op 12 Sept. 1901 door den aanvrager is ontruimd, doch zijn meubilair onmiddellijk daarop is overgebracht naar het perceel Parkstraat no. 77, zoodat op grond van art. 63 § 1 der wet tot regeling van de personeele belasting, geen

ontheffing kan worden verleend; dat art. 63 § 1 evenmin van toepassing is; dat ook voor de dienstbode geen ontheffing kan worden verleend, omdat zij niet werd afgeschaft en zij althans na de indiening der aangifte in den loop van het dienstjaar voor den adressant weder diensten heeft verricht.

In beroep gekomen, heeft Dr. Baëza aangevoerd, dat hij het Koninkrijk in het einde der maand Mei metterwoon heeft verlaten en het door hem bewoonde perceel op 1 Juni in huur is overgegaan aan de 's-Gravenhaagsche Wielrijschool; dat hij zijne meubelen in een der kamers van dat perceel (Parkstraat 67) heeft doen opslaan, met bepaling dat wanneer dit huis betrokken werd, deze meubelen in een der kamers der woning Parkstraat 77, die hij gedeeltelijk ontruimde, zouden worden opgeslagen; welke ontruiming na een paar dagen zou plaats vinden; dat deze bewaring geschiedde, omdat requestrant zijn perceel tusschentijds afstond; dat hij ook zijne dienstbode heeft afgeschaft en deze eerst na zijne weder-vestiging in December in dienst heeft genomen.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd. Immers, schrijft de Ontvanger, „het perceel Park- „straat no. 67 is door adressant in Juni 1901 niet in den zin der wet verlaten „en op den 12 Sept. d.a.v. werden de meubelen naar het ongemeubeld perceels- „gedeelte Parkstraat no. 77, in gebruik geweest bij den heer Vrolijk, overge- „bracht, waaruit zij in den loop der maand December ll. werden vervoerd naar „het perceel Noordeinde no. 156*a*".

De APPELLANT licht zijn beroep toe.

XIII. *Het beroep van H. A. Sneep, te Fijnaart, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te 's-Hertogenbosch, dd.* 1 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 29 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 29, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. A. Sneep, te Fijnaart, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, dd. 1 Maart 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901 wegens afschaffing van een paard.

De ontheffing is aangevraagd over de maanden Mei—December.

De Inspecteur heeft, in overeenstemming met het advies van het College van Zetters, maar in afwijking van dat des Ontvangers, voorgesteld, de ontheffing

niet te verleenen, omdat door den aangever nog na 30 April 1901 belastbaar gebruik van een paard was gemaakt.

De Directeur heeft daarop de ontheffing geweigerd ,,vermits gebleken is, dat daarop geen aanspraak bestaat".

In beroep gekomen, heeft Sneep te kennen gegeven, dat hij na 1 Mei 1901 geen paard heeft bezeten of gereden, waarvoor personeele belasting was verschuldigd, maar alleen een enkele maal van een niet in de belasting vallend paard van zijn broeder, bij wien het ook gestald wordt, heeft gebruik gemaakt.

Op het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur geadviseerd den appellant alsnog ontheffing te verleenen ten bedrage van f 23.16½ in hoofdsom en opcenten.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vijf-en-Twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 2 *Juli* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 13 Juni 1902, no. 36, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur van het Waterschap „De polder van der Eigen" tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van N.-Brabant, d.d.* 26 *Sept.* 1901, *waarbij is te kennen gegeven dat geene termen zijn gevonden om gevolg te geven aan het verzoek van bovengenoemd Bestuur betreffende een geschil met het Bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" in zake de wijze, waarop dit Bestuur te werk gaat bij het onderhouden van de Hertogswetering.*

(De Staatsraad HUBER bracht over deze zaak in de vergadering van Woensdag 8 Januari 1902 (zie blz. 16) het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 18 Nov. 1901, no. 184, afd. Waterstaat A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur van het Waterschap ,,De polder van der Eigen" tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 26 Sept. 1901, G, no. 93, 1e afd., 2e bur., waarbij deze hebben te kennen gegeven dat geene termen zijn gevonden om

gevolg te geven aan het verzoek van bovengenoemd bestuur betreffende een geschil met het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal", in zake de wijze, waarop dit bestuur te werk gaat bij het onderhouden van de Hertogswetering.

Bij adres, dd. 30 Jan. 1900, wendde het bestuur des polders „van der Eigen" zich tot Ged. Staten van Noord-Brabant, daarbij te kennen gevende, dat het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" door het uitdiepen van de Hertogswetering (de hoofdwaterlossing van „het Hoog Hemaal") en door het afsteken van den buitenteen en de glooiingen van den Achterdijk het waterkeerend vermogen van dien naast de wetering gelegen dijk vermindert, zeer ten nadeele van den polder „van der Eigen"; een en ander in strijd met de bepalingen van de provinciale politieverordening op de dijken, welke uitgravingen binnen 20 M. uit den teen, en bovendien alle aantasten van de glooiingen verbieden.

Adressant zegt formeel te stellen het geschil bedoeld in art. 37 van het Reglement op de waterleidingen (Prov. Blad 1890, no. 14,) het geschil over bevoegdheid, bedoeld in art. 19 van het Reglement op de dijken (Prov. Blad 1890, no. 15,) en het toezicht en de beslissing aan Ged. Staten opgedragen in Hoofdstuk VIII van het Algemeen Reglement voor de waterschappen (Prov. Blad 1862, no. 1,) speciaal in art. 98, in te roepen; Ged. Staten ten slotte verzoekende, aan het waterschap „het Hoog Hemaal" te gelasten, dat het zich in het vervolg zal hebben te onthouden van elke verdieping der Hertogswetering en van elk aantasten van den achterdijk des polders „van der Eigen", tenzij onder voorwaarden door Ged. Staten eventueel te stellen.

Tegen dit adres voerde het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" bij Ged. Staten aan, in een adres, dd. 2 Maart 1900, dat de ophooging van den Achterdijk steeds onder een te steil beloop en met slechte grondspecie geschiedt, zoodat de Hertogswetering telkens door inspoeling en verzakking van grond verondiept en vernauwd wordt; dat de ingespoelde grondspecie uit de wetering geruimd worden moet, tot instandhouding dier leiding met de bestaande bodembreedte in een behoorlijken staat van waterafvoer; dat, werd aan het verlangen van het Bestuur van den polder „van der Eigen" voldaan, de bodem der wetering voor een gedeelte zou moeten dienen als grondslag van den Achterdijk, die wegens te steile ligging op eigen terrein zijn steunpunt mist, en dat, wat laatstvermeld Bestuur afsteken van den teen en de glooiingen van den Achterdijk noemt, niet anders is dan uitgraven van ingestorte grondspecie en, overeenkomstig den aard van het werk, zuiveren langs den kant van het gedeelte grond, dat als gevolg der afspoeling zich daaraan

vastzet; het laatste te meer noodzakelijk, omdat aan het bovengedeelte, voor zooveel de waterstand zulks dan toelaat, de afgespoelde grond door het polderbestuur van „van der Eigen" zelf wordt weggenomen en voor het herstel van den Achterdijk benuttigd.

Ged. Staten hebben bij hun aan hoofde deze vermelde besluit aan het bestuur van den polder „van der Eigen" te kennen gegeven, dat geene termen zijn gevonden om aan zijn verzoek het verlangde gevolg te geven; daarbij overwegende, dat het wel is waar voor den polder „van der Eigen" van groot belang is, dat de Achterdijk op voldoende hoogte worde gehouden, doch dat het ook voor den polder „het Hoog Hemaal" van even groot belang is, dat de waterlossing van vier belangrijke polders in goeden waterafvoerenden staat verkeert en dat het niet ligt op den weg van Ged. Staten, om toe te zien, dat door waterschapsbesturen dijken en eigendommen van anderen (niet) worden aangetast of beschadigd, aangezien de betrokkenen zich zoo noodig daartegen in rechten kunnen verzetten.

Van dit besluit van Ged. Staten is het Bestuur van het waterschap „de polider van der Eigen" tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende dat Ged. Staten, in strijd met de uitdrukkelijke bepalingen der betrokken provinciale reglementen, zich onbevoegd hebben verklaard, en zich alzoo hebben onttrokken aan hunne veiplichting om eene beslissing te geven in een geschil, waarbij het bestaan van den polder gemoeid is; dat Ged. Staten ten onrechte appellants klacht hebben behandeld als betrekking hebbende op aantasting van *eigendom*, terwijl het gaat over onrechtmatige uitoefening van *gezag*; dat uit een plaatselijk onderzoek en uit de rapporten en de kaarten van ambtenaren van den Provincialen Waterstaat de juistheid van appellant's beweren blijkt, en dat Ged. Staten dan ook niet beweren dat de door appellant aangevoerde feiten en het voor appellant daaruit voortvloeiende gevaar onjuist zijn voorgesteld.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat het in casu minder geldt eene beslissing omtrent de bevoegdheid en de verplichtingen der beide waterschappen, dan wel eene beslissing omtrent het recht van eigendom; dat, indien de bewering van appellant juist is, dat de Achterdijk met zijne glooiingen en aanwassen aan het waterschap behoort, en dat het door de handelingen van den polder „het Hoog Hemaal" wordt benadeeld, dan voor appellant de weg openstaat om zich in rechten het vrije en ongestoorde bezit van zijne eigendommen te verzekeren.

Jhr. A. VAN DER DOES DE WILLEBOIS, secretaris van het appelleerend polderbestuur, lichtte het beroep toe en beantwoordde eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, de andere LEDEN van de Afdeeling en den VOORZITTER.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur van het waterschap „De polder van der Eigen" tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 26 Sept. 1901, G, no. 93, 1e afd., 2e bur., waarbij deze hebben te kennen gegeven dat geene termen zijn gevonden om gevolg te geven aan het verzoek van bovengenoemd bestuur, betreffende een geschil met het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" in zake de wijze, waarop dit bestuur te werk gaat bij het onderhouden van de Hertogswetering;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 246;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 6 Juni 1902, La. I, afd. Wat. A.;

Overwegende dat het bestuur des polders „van der Eigen" zich bij adres van 30 Jan. 1900 heeft gewend tot Ged. Staten van Noord-Brabant, te kennen gevende, dat het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" door het uitdiepen van de Hertogswetering (de hoofdwaterlossing van „het Hoog Hemaal") en door het afsteken van den buitenteen en de glooiingen van den Achterdijk het waterkeerend vermogen van dien naast de wetering gelegen dijk vermindert, zeer ten nadeele van den polder „van der Eigen"; een en ander in strijd met de bepalingen van de provinciale politieverordening op de dijken, welke uitgravingen binnen 20 M. uit den teen, en bovendien alle aantasten van de glooiingen verbieden;

dat voormeld bestuur in zijn hierboven vermeld adres mitsdien verklaarde te stellen het geschil bedoeld in art. 37 van het Reglement op de waterleidingen (Prov. Blad 1890, no. 14,) het geschil over bevoegdheid, bedoeld in art. 19 van het Reglement op de dijken (Prov. Blad 1890, no. 15,) en het toezicht en de beslissing aan Ged. Staten opgedragen in Hoofdstuk VIII van het Algemeen Reglement voor de waterschappen (Prov. Blad 1862, no. 1,), speciaal in art. 98, in te roepen; Ged. Staten ten slotte verzoekende aan het waterschap „het Hoog Hemaal" te gelasten, dat het zich in het vervolg zal hebben te onthouden van elke verdieping der Hertogswetering en van elk aantasten van den Achterdijk des polders „van der Eigen", tenzij onder voorwaarden door Ged. Staten eventueel te stellen;

dat tegen den inhoud en de strekking van voormeld adres, door het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" bij een tot Ged. Staten van Noord-

Brabant gericht adres van 2 Maart 1900 is aangevoerd dat de ophooging van den Achterdijk steeds onder een te steil beloop en met slechte grondspecie geschiedt, zoodat de Hertogswetering telkens door inspoeling en verzakking van grond verondiept en vernauwd wordt; dat de ingespoelde grondspecie uit de wetering geruimd worden moet, tot instandhouding dier leiding met de bestaande bodembreedte in een behoorlijken staat van waterafvoer; dat, werd aan het verlangen van het Bestuur van den polder „van der Eigen" voldaan, de bodem der wetering voor een gedeelte zou moeten dienen als grondslag van den Achterdijk, die wegens te steile ligging op eigen terrein zijn steunpunt mist, en dat, wat laatstvermeld Bestuur afsteken van den teen en de glooiingen van den Achterdijk noemt, niet anders is dan uitgraven van ingestorte grondspecie, en overeenkomstig den aard van het werk, zuivern langs den kant van het gedeelte grond, dat als gevolg der afspoeling zich daaraan vastzet; het laatste te meer noodzakelijk, omdat aan het bovengedeelte, voor zooveel de waterstand zulks dan toelaat, de afgespoelde grond door het polderbestuur van „van der Eigen" zelf wordt weggenomen en voor herstel van den Achterdijk benuttigd;

dat door Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan het bestuur van den polder „van der Eigen" is te kennen gegeven, dat geene termen zijn gevonden om aan zijn verzoek het verlangde gevolg te geven; daarbij overwegende, dat het weliswaar voor den polder „het Hoog Hemaal" van even groot belang is, dat de waterlossing van vier belangrijke polders in goeden waterafvoerenden staat verkeert, en dat het niet ligt op den weg van Ged. Staten om toe te zien, dat door waterschapsbesturen dijken en eigendommen van anderen (niet) worden aangetast of beschadigd, aangezien de betrokkenen zich zoo noodig daartegen in rechten kunnen verzetten;

dat het bestuur van den polder „van der Eigen" van evengenoemd besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant tijdig bij Ons in beroep is gekomen, Ons verzoekende, op zijn tot Ged. Staten van Noord-Brabant gericht introductief request in hoogste instantie te willen beschikken, daarbij aanvoerende dat Ged. Staten, in strijd met de uitdrukkelijke bepalingen der betrokken provinciale reglementen, zich onbevoegd hebben verklaard en zich alzoo hebben onttrokken aan hunne verplichting om eene beslissing te geven in een geschil, waarbij het bestaan van den polder gemoeid is; dat Ged. Staten ten onrechte appellants klacht hebben behandeld, als betrekking hebbende op aantasting van *eigendom*, terwijl het gaat over onrechtmatige uitoefening van *gezag*; dat uit een plaatselijk onderzoek en uit de rapporten en de kaarten van ambtenaren van den Provincialen Waterstaat de juistheid van appellant's beweren

blijkt, en dat Ged. Staten dan ook niet beweren dat de door appellant aangevoerde feiten en het voor appellant daaruit voortvloeiende gevaar onjuist zijn voorgesteld;

Overwegende dat, volgens art. 1 van het bijzonder reglement voor het waterschap „de polder van der Eigen" de grens van dit waterschap onder meer wordt bepaald, door een gedeelte van de Hertogswetering en dat, volgens art. 1 van het bijzonder reglement voor het waterschap „het Hoog Hemaal" — gelijk dat is gewijzigd bij besluit der Prov. Staten van Noord-Brabant, dd. 18 Juli 1879, goedgekeurd bij Kon. besluit van 11 Dec. 1879, no. 20 — laatstgenoemd waterschap zich onder meer uitstrekt „over de uitwatering de Hertogswetering tot hare uitmonding in de Maas, begrensd door de waterschappen het Laag Hemaal; de polder van Empel en Meerwijk en de polder van der Eigen";

dat aan het bestuur van het waterschap „de polder van der Eigen" de zorg is opgedragen voor het waterkeerend vermogen van den Achterdijk, onmiddellijk grenzend aan de Hertogswetering, terwijl het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" heeft zorg te dragen, dat de aan dezen Achterdijk onmiddellijk grenzende Hertogswetering, welke de hoofdwaterlossing van laatstgenoemd waterschap vormt, aan deze hare bestemming beantwoordde;

dat, waar door het bestuur van het waterschap „de polder van der Eigen" wordt geklaagd dat bij het schoonmaken en uitdiepen der Hertogswetering, het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" zich niet ontziet den buitenteen en de glooiingen van den aan die wetering grenzenden Achterdijk aan te tasten en af te steken op eene wijze, welke het behoud van dien dijk bedreigt, de daarin ontegenzeggelijk gelegen benadeeling der belangen van het waterschap „de polder van der Eigen" niet tevens kan worden aangemerkt als eene door het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal", buiten de grenzen zijner bevoegdheid, zich veroorloofde onrechtmatige uitbreiding der aan dit bestuur opgedragen taak;

dat toch evenmin uit de constitutie der beide voornoemde, met Achterdijk en Hertogswetering aan elkander grenzende waterschappen, als uit de in den legger der waterleidingen in de provincie Noord-Brabant vermelde bijzonderheden, omtrent de afmetingen waaraan de Hertogswetering behoort te voldoen, eenig vast gegeven valt te putten, op grond waarvan zou kunnen worden uitgemaakt, binnen welke grenzen — eenerzijds met betrekking tot den Achterdijk en anderzijds met betrekking tot de Hertogswetering — de uitoefening der aan voornoemde waterschapsbesturen toevertrouwde taak en daarmee verband houdende bevoegdheden zich behoort te bepalen;

dat nu, weliswaar, door het bestuur van het waterschap „de polder van der

Eigen", in zijn tot Ged. Staten van Noord-Brabant gericht adres, de houding is aangenomen, alsof daarbij zou zijn gesteld een geschil als beoeld, hetzij in art. 37 van het Reglement op de waterleidingen (Prov. Blad 1890 no. 14), hetzij in art. 19 van het Reglement op de dijken (Prov. Blad 1890 no. 15), hetzij in art. 98 van het Alg. waterschapsreglement (Prov. Blad 1862 no. 1), doch dat voornoemd bestuur, zoowel in zijn introductief als in zijn appellatoir adres, in gebreke is gebleven op eenigszins aannemelijke wijze den inhoud en de strekking van dat door hem gesteld geschil nader aan te duiden, door te vermelden, omtrent wèlken regel van het geldend en op den Achterdijk of de Hertogswetering toepasselijk waterstaatsrecht de rechtstrijd zou worden gevoerd, welks beslissing van Ged. Staten werd en thans in hooger beroep van Ons wordt verlangd;

dat immers het bepaalde bij art. 5c van het Reglement van politie op de dijken enz. (Prov. Blad 1890 no. 15) — als zijnde het eenige voorschrift van waterstaatsrecht, waaromtrent door het bestuur van den „polder van der Eigen" in zijn introductief adres is beweerd dat het niet zou zijn in acht genomen door het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" — later in de openbare vergadering van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, waarin deze zaak werd behandeld, namens het appelleerend bestuur uitdrukkelijk is erkend niet van toepassing te zijn op den Achterdijk, aangezien deze dijk niet kan gerekend worden te behooren tot de zee-, rivier- of kanaalwaterkeerende dijken, noch tot die, welke zijn genoemd in art. 11, 1e lid, van bovengenoemd Reglement;

dat voorts omtrent den zin, die aan het woord „geschillen" valt te hechten bij den uitleg der algemeene provinciale verordeningen, welke door het appelleerend bestuur zijn aangevoerd ter ondersteuning van zijn aan Ged. Staten gericht verzoek om geschilsbeslissing wel als vaststaande mag worden aangenomen, dat voor zooverre althans niet uitdrukkelijk het tegendeel blijkt, daaronder uitsluitend die geschillen zijn te verstaan, welke niet slechts een strijd van *belangen* betreffen, maar tevens hun grond vinden in eenige van den kant des klagers beweerde *onrechtmatige* gedraging zijns tegenstanders, wiens onbevoegdheid daartoe hij door de verlangde beslissing, zoowel voor het verleden als voor de toekomst, wenscht te zien uitgemaakt;

dat echter aan het bestaan van zoodanig geschil ten deze niet kan worden gedacht;

dat toch de moeilijkheden, die zich tusschen de beide meergenoemde waterschapsbesturen bij het onderhouden van Achterdijk en Hertogswetering hebben voorgedaan, niet anders zijn dan conflicten, wier ontstaan juist zuiver en alleen is te wijten aan het ontbreken der noodige regels, welke ieder dezer beide be-

sturen, ten opzichte van het onderhoud der voornoemde aan elkander grenzende waterstaatswerken, bij de uitoefening der te dien aanzien overigens aan hen onbetwistbaar toekomende bevoegdheden jegens elkander heeft in acht te nemen;

dat het door appellant tot Ged. Staten van Noord-Brabant gericht introductief adres dan ook geen andere strekking had, dan om aan Ged. Staten te verzoeken dat deze, in den vorm eener geschilsbeslissing, voor het vervolg regels mochten vaststellen, naar welke het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" zich voortaan zou hebben te gedragen bij het schoonmaken en uitdiepen der Hertogswetering, voor zooverre deze door den Achterdijk wordt begrensd;

dat zoodanige regels evenwel, in wezen, aard en strekking, niets anders zouden zijn en bevatten dan voorschriften ter nadere omschrijving en beperking van de taak en de daarmee verband houdende bevoegdheden, welke aan het bestuur van het waterschap „het Hoog Hemaal" in het algemeen toekomen krachtens het bij besluit der Prov. Staten van Noord-Brabant, dd. 18 Juli 1879 gewijzigd art. 1 van het Bijzonder Reglement voor dit waterschap, volgens welke bepaling dit waterschap onder meer ook belast is met de zorg voor de Hertogswetering tot hare uitmonding in de Maas;

dat het stellen van zoodanige regels, blijkens het bepaalde bij art. 190, 2e lid, van de Grondwet en bij art. 138 van de Prov. wet, uitsluitend behoort tot de wetgevende bevoegdheid der Prov. Staten;

dat Ged. Staten van Noord-Brabant — zij het ook op andere gronden — mitsdien terecht, bij hun bestreden besluit aan het bestuur van het waterschap „de polder van der Eigen" hebben te kennen gegeven dat geen termen zijn gevonden, om aan zijn verzoek het verlangde gevolg te geven;

Gezien art. 190 der Grondwet en art. 138 van de Prov. wet, alsmede het Alg. Reglement voor de waterschappen in Noord-Brabant;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn aan Ons gedaan verzoek.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 14 Juni 1902, no. 40, houdende beschikking op *de reclame van H. Kuypers te 's-Gravenhage, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasporteerden geniesoldaat L. Kuypers.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 289.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van H. Kuypers te 's-Gravenhage, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden genie-soldaat L. Kuypers;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 2 Jan. 1902, no. 15 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 53;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 16 April 1902, Ie afd., no. 104;

Overwegende dat nadat genoemde Kuypers voor zijn zoon Lambertus pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 25 Oct. 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts 1 jaar en 5 maanden beloopt; dat hij, geboren 8 Oct. 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 15 Oct. 1901, La. A, no. 1091, nader toegelicht bij schrijven van 11 Dec. 1901, la. A, no. 1091, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 15 Jan. 1902, IIIe afd., no. 77, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de gebreken van reclamants zoon niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen voor zijn zoon, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 14 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

3o. van 16 Juni 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van H. Jonker te Appingedam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen dd.* 9 *Dec.* 1901 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 417.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Jonker, te Appingedam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 9 Dec. 1901, op zijn verzoek om ontheffing van perso-

neele belasting over 1901, wegens het verlaten van het perceel te Appingedam, Wijk K, no. 7;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 14 Mei 1902, no. 101;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 4 Juni 1902, no. 57, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 3 Oct. 1901 is aangevraagd op grond dat H. Jonker op 26 Sept. van dat jaar was gaan inwonen bij D. Vrugt;

dat de Directeur op 9 Dec. 1901 de ontheffing heeft geweigerd, uit overweging dat adressant het perceel, waarvoor hij is aangeslagen, niet heeft verlaten;

dat H. Jonker van die uitspraak bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat het verzoek om ontheffing hierop is gegrond, dat appellant wel feitelijk in het huis, waarvoor hij in de personeele belasting was aangeslagen, is blijven wonen, doch niet meer als hoofd van het gezin, maar inwonende bij D. Vrugt, die met zijn gezin het perceel den 26 Sept. 1901 heeft betrokken, nadat hij het huis en de meubelen had gekocht en appellant dus toen niet meer was de belastbare gebruiken van het perceel;

dat hij ook alzoo zijne meubelen daarna niet in het perceel heeft achtergelaten;

dat volgens art. 32 der wet de Inspecteur der directe belastingen beslist, wie als hoofd van het gezin moet worden aangemerkt, en deze in casu heeft geadviseerd aan den appellant de gevraagde ontheffing te verleenen, dewijl hij appellant's beweren als juist beschouwt en dezen dus niet meer acht het hoofd van het gezin te zijn, die het perceel in belastbaar gebruik heeft ;

dat deze dus moet worden geacht den 26 Sept. 1901 het perceel in belastbaar gebruik te hebben verlaten, zonder eenige roerende goederen achter te laten, terwijl een ander belastbaar hoofd van het gezin optrad, en ook in de personeele belasting werd aangesloten, en alzoo appellant's verzoek om ontheffing van de personeele belasting voor de overige maanden van het dienstjaar is gegrond;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, appellant over de maanden Oct., Nov. en Dec. 1901 ontheffing te verleenen van personeele belasting naar de eerste drie grondslagen tot een bedrag van f 4.72 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit,

waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 16 Juni 1902, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van openbare lagere scholen te Nieuw-Schoonebeek, gemeente Schoonebeek, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 1 *Nov.* 1901, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Schoonebeek dd.* 15 *Oct.* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs en de tegemoetkoming in de huishuur.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 233.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van openbare lagere scholen te Nieuw-Schoonebeek, gemeente Schoonbeek, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 1 Nov. 1901, no. 17, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Schoonebeek, dd. 15 Oct. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs en de tegemoetkoming in de huishuur;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 32;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Juni 1902, no. 3129, afd. Ond.;

Overwegende dat bij bovengenoemd raadsbesluit de jaarwedden der onderwijzers in de gemeente Schoonebeek zijn bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het L. O. gesteld;

dat Ged. Staten — niettegenstaande de bezwaren der tegenwoordige appellanten — de regeling hebben goedgekeurd;

dat K. F. Immens en J. P. H. Weusten, hoofden van openbare lagere scholen te Nieuw-Schoonebeek — gemeente Schoonebeek — van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende, dat zij onderscheidenlijk 16 en 11 jaar dienst als onderwijzer hebben en in het bezit zijn van bijakten (niet verplichte) en dat het leven te Schoonebeek zeer duur is in vergelijking met omliggende plaatsen;

Overwegende dat het aantal leerlingen op de scholen, aan wier hoofd appellanten staan, het cijfer van 100 nauwelijks te boven gaat en, met het oog op de belangrijkheid der werkzaamheden, aan deze schoolhoofden toevertrouwd, het bij art. 26 der wet op het L. O. gestelde minimum derhalve wel voldoende is te achten;

dat Ons ook verder geene redenen bekend zijn, waarom eene plattelandsgemeente, als die van Schoonebeek, gelegen aan de oostelijke grens der provincie Drenthe, bij de regeling der salarissen van de onderwijzers aan hare openbare lagere school, niet zou kunnen volstaan met het door de wet gestelde minimum;

dat Ged. Staten van Drenthe bij hun bestreden besluit mitsdien terecht hunne goedkeuring hebben gehecht aan het besluit van den Raad der gemeente Schoonebeek van 15 Oct. 1901, aan het hoofd dezes vermeld;

Gezien de wet op het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 16 Juni 1902, no. 43, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Brakel tegen het besluit van Gedeputeerden Staten van Gelderland dd.* 2 *Jan* 1902 *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 13 *Dec.* 1901 *voor zooveel daarbij de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel is geregeld.*

(Zie het verslab van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 325.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Brakel tegen een besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 2 Jan. 1902, no. 160, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 13 Dec. 1901, no. 12, voor zooveel daarbij de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel is geregeld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 59;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Juni 1902, no. 3124, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Brakel bij bovengenoemd besluit de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Brakel bepaald heeft op f 800, met de periodieke verhoogingen in de wet tot regeling van het lager onderwijs als minima gesteld;

dat Ged. Staten aan die regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, op grond dat het bedrag dier verhoogingen niet voldoende is, met het oog op de veel omvattende taak die wegens de uitgebreidheid der school op het hoofd der school rust, en dat eene dergelijke regeling van jaarwedde ook niet in overeenstemming zou zijn met de verhouding waarnaar bij het gewijzigde art. 45 der Lager Onderwijswet de Rijksbijdrage voor het hoofd eener school stijgt naar gelang van het aantal leerlingen dier school; welke verhouding medebrengt, dat de jaarwedde van het hoofd dezer school althans f 100 meer dient te bedragen dan de verschillende minima, bij punt 1°. van het gewijzigde art. 26 der genoemde wet vastgesteld;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten (voor zooveel dit de jaarwedde van het hoofd der school betreft) bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij, ook met het oog op den slechten financieelen toestand der gemeente, eene jaarwedde van f 800 met de bij de wet aangegeven

periodieke verhoogingen, voldoende acht voor dit schoolhoofd, dat slechts drie jaren als zoodanig in functie is en voor wien de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) niet meer vordert dan f 750;

Overwegende dat de taak van het hoofd der openbare lagere school in de gemeente Brakel van zoodanigen omvang is, dat eene jaarwedde, zooals Ged. Staten van Gelderland voor dit hoofd billijk achten, Ons alleszins gerechtvaardigd voorkomt;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat het hoofd der openbare lagere school te Brakel zal genieten een jaarwedde van f 850, na 5 dienstjaren van f 900, na 10 dienstjaren van f 950, na 15 dienstjaren van f 1000 en na 20 dienstjaren van f 1050;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het L. O. zal door den gemeenteraad van Brakel, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging kunnen worden gebracht in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het eind van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 16 Juni 1902, no. 44, houdende beschikking op *het beroep van den Commissaris der Koningin in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie dd.* 6 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Korvel te Tilburg van de Vereeniging der Zusters van Liefde aldaar, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 441.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Noord-Brabant tegen het besluit van Ged. Staten van die provincie, dd. 6 Maart 1902, G, no. 63 (2e afd., 3e bur.), genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Korvel te Tilburg van de Vereeniging der Zusters van Liefde aldaar, om over het jaar 1901 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 118;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juni 1902, no. 5965, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat Ged. Staten de bijdrage voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 470 leerlingen telde, hebben bepaald op f 2475, waaronder f 200 voor de onderwijzeres E. M. M. Zegelink, die den leeftijd van 23 jaren heeft vervuld en in het bezit van de hoofdakte is, en die van 1 Jan. tot 1 Sept. 1901 aan de school verbonden is geweest;

dat Onze Commissaris van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de Rijksbijdrage f 66.67 te hoog is bepaald, vermits de genoemde onderwijzeres eerst op 13 Aug. de hoofdakte heeft verkregen, zoodat de bijdrage voor haar moet worden berekend, niet naar f 300, maar naar f 200 's jaars, en moet worden bepaald op f 133.33;

Overwegende dat hetgeen in beroep is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 6 Maart 1902, het bedrag der Rijksbijdrage over 1901 te verleenen aan het bestuur der bijzondere lagere school aan 't Korvel te Tilburg van de Vereeniging der Zusters van Liefde aldaar, vast te stellen op f 2408.33.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

7o. van 16 Juni 1902, no. 45, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Opsterland tegen het besluit vun Ged. Staten van Friesland dd.* 2 *Jan.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad dier gemeente dd.* 30 *September* 1901 *tot vaststelling van eene verordening regelende de jaarwedden van de hoofden van scholen en verder onderwijzend personeel in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 318.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Opsterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 2 Jan. 1902, no. 71, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 30 Sept. 1901, tot vaststelling van eene verordening regelende de jaarwedden van de hoofden van scholen en verder onderwijzend personeel in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 57;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juni 1902, no. 3126, afd. Ond.;

Overwegende dat het bezwaar van Ged. Staten betreft de jaarwedden van de hoofden der scholen, welke huns inziens — met uitzondering van die van het hoofd der school te Gorredijk — ten onrechte door den Raad alle op het minimum zijn gesteld;

dat, nadat Ged. Staten hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hadden onthouden, de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij verzoekende, dat die goedkeuring alsnog worde verleend;

Overwegende dat Ged. Staten terecht bezwaar hebben gemaakt hunne goedkeuring te hechten aan eene regeling, waarbij de jaarwedden van de hoofden van alle scholen in de gemeente Opsterland — uitgezonderd die van het hoofd der school te Gorredijk — zonder eenige onderscheiding op hetzelfde bedrag zijn vastgesteld;

dat toch tusschen deze scholen, met name die te Beetsterzwaag, Lippenhuizen, Ureterp, Terwispel en Tijnje en de andere, een belangrijk verschil bestaat, zoo wat betreft het aantal lokalen als het getal leerlingen, dat haar bezoekt;

dat met dit onderscheid bij de regeling der jaarwedden van de hoofden reke-

ning dient gehouden te worden, daar de werkkring van het hoofd zich uitbreidt en zijne verantwoordelijkheid toeneemt met den omvang der school;

dat dan ook aan het hoofd der grootere scholen terecht hoogere eischen worden gesteld, wat aangaat bekwaamheid en geschiktheid voor het vervullen zijner taak en de jaarwedde daarmede gelijken tred moet houden;

dat ook het welbegrepen belang van het onderwijs aldus wordt behartigd;

dat toch de beste onderwijskrachten behooren te staan aan het hoofd van de groote en belangrijke scholen, ter bereiking van welk doel de jaarwedden van de hoofden van deze scholen hooger moeten zijn dan die van de hoofden van kleinere scholen, waardoor bij vacature uit het personeel van laatstgenoemde scholen eene goede keuze kan worden gedaan, terwijl bij gelijkheid van jaarwedde deze keuze òf niet zou bestaan òf althans zeer beperkt zijn;

dat in verband met het voorgaande en in aanmerking nemende den omvang der scholen te Beetsterzwaag en te Lippenhuizen en dien der scholen te Ureterp, Terwispel en Tijnje, eene aanvangsjaarwedde der hoofden van eerstgemelde scholen van f 650 en der hoofden van de drie laatstgemelde scholen van f 800, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, billijk is te achten;

Overwegende dat blijkens de Memorie van Toelichting, behoorende bij de verordening regelende de jaarwedden der hoofden van scholen en verder onderwijzend personeel in de gemeente Opsterland, dd. 30 Sept. 1901, alsmede blijkens andere bescheiden, in art. 1 der gemelde verordening, bij vergissing de vergoeding voor het gemis van vrije woning voor de hoofden der scholen is bepaald op f 50 in plaats van op f 150;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden der onderwijzers en de tegemoetkoming in de huishuur vast te stellen overeenkomstig de verordening van den Raad der gemeente Opsterland, dd. 30 Sept. 1901, behoudens dat de jaarwedde van de hoofden der scholen te Beetsterzwaag en te Lippenhuizen zal bedragen f 850 voor ieder en die van de hoofden der scholen te Ureterp, Terwispel en Tijnje f 800 voor ieder, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50 naar gelang van het aantal dienstjaren; en voorts de vergoeding voor huishuur voor de hoofden der scholen, ingeval hun geen vrije woning kan worden verschaft, te bepalen op f 150;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den Gemeenteraad van Opsterland, onder goedkeuring van Ged. Staten van Friesland, wijziging kunnen worden gebracht in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het eind van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

80. van 16 Juni 1902, no. 46, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Zevenaar tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 7 *Jan.* 1902, *waarbij aan de Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen enz. goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de vergoeding van huishuur van het toekomstig hoofd der openbare lagere school no.* 1 *te Zevenaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 396.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zevenaar tegen een besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 7 Jan. 1902, no. 122, waarbij aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen, der vergoeding voor huishuur aan het hoofd der school no. 1, der tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers boven den leeftijd van 28 jaren en der belooning voor het geven van herhalingsonderwijs", vastgesteld in de vergaderingen van den gemeenteraad van 12 Oct. en 18 Dec. 1901, goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de vergoeding voor huishuur van het toekomstig hoofd der openbare lagere school no. 1 te Zevenaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 85;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juni 1902, no. 3507, afd. Ond.;

Overwegende dat de vergoeding voor huishuur voor het hoofd der school no. I door den Gemeenteraad is bepaald op f 150, met dien verstande, dat het thans aan die school verbonden hoofd, genietende eene vergoeding voor gemis van vrije woning ad f 200 per jaar, die vergoeding als zoodanig blijft behouden;

dat Ged. Staten bij bovengenoemd besluit aan de regeling hunne goedkeuring hebben onthouden voor zooveel het bedrag van f 150 als vergoeding voor huishuur betreft;

dat de Gemeenteraad, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat er weliswaar thans woningnood in de gemeente heerscht — waarom de vergoeding voor het tegenwoordig hoofd der school onlangs tot f 200 heeft moeten verhoogd worden — maar dat de omstandigheden, waarvan het bedrag dier vergoeding afhangt, kunnen veranderen, en het niet wenschelijk is, zich voor langen tijd, en reeds nu voor het toekomstig hoofd, aan f 200 te binden;

Overwegende dat het bedrag der vergoeding voor huishuur moet worden vastgesteld naar de tegenwoordige omstandigheden, en deze in casu eene vergoeding vereischen ten bedrage van f 200, gelijk dan ook door den gemeenteraad ten behoeve van het tegenwoordige hoofd der openbare lagere school no. I is vastgestdeld;

dat bij die vaststelling niet kan, noch mag rekening worden gehouden met verwachtingen en vooruitzichten, waarvan geene zekerheid bestaat dat zij ooit, en zoo ja, wanneer zij zullen worden verwezenlijkt;

dat eerst wanneer later de omstandigheden werkelijk veranderd zijn, die veranderde omstandigheden misschien aanleiding kunnen geven om de vergoeding voor huishuur ook op een ander bedrag te bepalen dan nu vereischt wordt;

dat daarom terecht Ged. Staten hunne goedkeuring aan dit gedeelte der verordening hebben onthouden;

Gezien de wet tot regeling vn het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de vergoeding wegens huishuur voor het hoofd der openbare lagere school no. I te Zevenaar vast te stellen op een bedrag van f 200.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de Maatschap „Binnenhuis die Haghe" te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. van die gemeente dd.* 14 *Maart* 1902, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het vervaardigen van meubelen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 29 Mei 1902, no. 241, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Maatschap „Binnenhuis die Haghe", te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van die gemeente, dd. 14 Maart 1902, no. 2129, 3e afd., waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het vervaardigen van meubelen met een gasmotor van 2½ P.K., op het perceel Scheveningsche Veer 21, kadaster Sectie E, no. 2406, gedeeltelijk.

Bij adres, dd. 25 Jan. 1902 verzocht A. L. C. Palies, Directeur der Maatschap „Binnenhuis die Haghe", aan B. en W. van 's-Gravenhage bovenvermelde vergunning.

Bij B. en W. zijn tegen het verleenen dier vergunning bezwaren ingebracht door eigenaren en bewoners van naburige perceelen, op grond dat de hooge muur der werkplaats voor de aanwonenden licht en lucht zal onderscheppen; dat de motor brandgevaar zal doen ontstaan en de assurantiepremie voor de buren zal verhoogen en hinder zal veroorzaken door het gedruisch der ontsnappende gassen, en dat de cirkelzaag een schreeuwend en de lintzaag een stootend geraas zal veroorzaken.

Bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat de door eigenaren en bewoners van perceelen, grenzende aan het voor de inrichting bestemde perceel, geopperde bezwaren, ontleend aan vrees voor hinder, als gegrond kunnen worden beschouwd, daar van de uitoefening in dat perceel van de door gaskracht gedreven inrichting voor houtbewerking —, waartoe onder meer behoort het machinaal zagen van hout — hinder van ernstigen aard zal worden ondervonden door de bewoners van de naburige panden.

Van dit besluit van B. en W. is de Maatschap „Binnenhuis die Haghe" tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de weinig gedruisch makende gasmotor — van een zeer verbeterd systeem — hoewel zeer noodzakelijk voor de uitoefening van haar bedrijf, niet aanhoudend behoeft

te werken, doch slechts wanneer handenwerk te kort schiet of te veel tijd zou vorderen; dat de motor ten minste 20 M. van alle belendende perceelen verwijderd zou zijn, en dat de werkplaats, waarin de motor zou staan, slechts grenst aan tuinen en open terreinen.

Op dit beroep gehoord, schreef de Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat aan Ged. Staten, dat een gasmotor geen bijzonder brandgevaar veroorzaakt en evenmin een hinderlijk geraas, mits goed ingericht.

De afgewerkte gassen kunnen ontsnappen op eene wijze waarbij aan hinder van ernstigen aard niet te denken valt.

Wel kan een cirkel- of een lintzaag in ongunstige omstandigheden voor de omgeving hinderlijk zijn. Niet in casu echter, immers de zaag is zeer klein en werd vroeger uit de hand gebruikt; zware stukken hout zullen niet bewerkt worden; de plaats der zaag is gunstig, midden in eene ruime werkplaats, aan 2 zijden begrensd door eene houtzaak en aan de derde door een tuin, geheel gesloten met vaste lichtramen.

De hinder, veroorzaakt door het hoog optrekken der muren, valt buiten de Hinderwet.

De Hoofdingenieur wenscht de vergunning alsnog te zien verleend onder voorwaarde: ,,dat de gasmotor zoo moet worden ingericht met knalpot en afvoer van bedorven gassen, dat hij geruischloos en althans zonder hinder voor de omgeving werkt".

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Het beroep wordt toegelicht door A. L. C. Palies en J. F. Reys, die eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Voorzitter beantwoorden.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Neede tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902 *waarbij aan de „Regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel in de gemeente Neede" goedkeuring is onthouden wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte in het bezit van eene akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Neede* (*dorp*).

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 5 Juni 1902, no. 4413, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Neede tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 90, waarbij aan de ,,Regeling der jaarwedden van het onderwijzend perso-

neel in de gemeente Neede", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente, op 14 Nov. 1901, goedkeuring is onthouden, wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte, die in het bezit is van eene akte voor de Fransche taal, aan de openbare lagere school te Neede (dorp).

Deze jaarwedde is door den Gemeenteraad bepaald op f 550 bij minder dan 5, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij 20 en meer dienstjaren, met eene verhooging van f 200 ingevolge art. 26 sub 3°. der wet tot regeling van het L. O.

De onderwijzer B. Bosma heeft daartegen bezwaren ingebracht bij Ged. Staten en dit college heeft — na den Raad er vruchteloos op te hebben gewezen, dat die jaarwedde veel te laag was, nu de onderwijzer niet minder dan 8 uur per week buiten de gewone schooluren meer uitgebreid lager onderwijs te geven had — besloten, aan de regeling, door den Raad bij besluit van 14 Nov. 1901 gemaakt, zijne goedkeuring te onthouden, wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte, die in het bezit is van de akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Nede (dorp), en die regeling overigens goed te keuren.

In beroep gekomen, heeft de Gemeenteraad te kennen gegeven, dat de jaarwedde voldoende is in verhouding tot die van het hoofd der school en de gemeente nu reeds zeer bezwaard wordt door de kosten van het lager onderwijs, die bijna de helft van de uitgaven uitmaken.

Het Hoofdbestuur van het Ned. Onderwijzersgenootschap heeft een adres ingezonden ter bestrijding van het beroep.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat de taak, die op dezen onderwijzer rust, hem h. i. aanspraak geeft op eene jaarwedde van f 200 boven de wettelijke minima.

Van hetzelfde gevoelen zijn ook de Districtsschoolopziener en de Inspecteur van het L. O.

De Burgemeester van Neede, de heer H. C. van de Graaff, licht het beroep toe, dat door den onderwijzer B. Bosma bestreden wordt.

Na repliek en dupliek beantwoorden zij eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Voorzitter.

IV. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode J. Aafjes te Assendelft.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 3/7 Juni 1902, no. 1834/87, Posterijen en Telegraphie/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode J. Aafjes, te Assendelft.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 25 Jan. 1902, no. 24, aan H. M. uitgebracht advies H. M. in overweging gegeven op de pensioenaanvrage van voormelden Aafjes afwijzend te beschikken, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 13 Dec. 1901, no. 4464, Post. en Tel., met ingang van 16 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd, volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet, slechts een tijdvak uitmaakt van 7 jaren, 10 maanden en 15 dagen; dat hij, geboren 19 Jan. 1873, nog slechts den ouderdom van 28 jaren heeft vervuld; dat uit het schrijven van den Inspecteur der Posterijen en Telegraphie te Amsterdam aan den Dir.-Gen., dd. 5 Dec. 1901, no. 2818/3, blijkt, dat aan belanghebbende geenerlei ongeval in dienst is overkomen en dat alzoo zijne ongeschiktheid niet het gevolg is van eene der in art. 7*b* vermelde omstandigheden; terwijl hij den bij art. 3*c* gevorderden 10-jarigen diensttijd mist; weshalve hij aan geene enkele bepaling der wet aanspraak op pensioen kan ontleenen en hem — met inachtneming van het bepaalde bij art. 17 — alleen teruggave der betaalde pensioensbijdragen kan verleend worden.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

J. Aafjes verklaart en J. de Boer bevestigt, dat te zware dienst oorzaak is van de lichaamsgebreken waardoor de eerstgenoemde ongeschikt is geworden voor de verdere waarneming van zijne betrekking.

V. *Het beroep van den Raad der gemeente Denekamp tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 3 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Denekamp enz.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Juni 1902, no. 4515, afd. Ond.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Denekamp tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 3 April 1902, no. 1258/1072, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Denekamp, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 15 Dec. 1901.

Nadat bovengenoemde verordening dd. 15 Nov. 1901 aan Ged. Staten was ingezonden, hebben deze bij besluit van 27 Dec. 1901, 2de afd. no. 5140/3650, den Raad der gemeente Denekamp in overweging gegeven:

1°. de jaarwedden der hoofden aan de scholen in de kom van het dorp en te Oud-Ootmarsum te bepalen op f 800, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, in ieder geval op f 50 meer dan die aan de hoofden der buurtscholen toegekend;

2°. de jaarwedden der onderwijzers aan de school in de kom van het dorp en van hen die verplicht zijn te Ootmarsum te wonen, op f 550 vast te stellen;

3°. de vergoeding voor de huishuur te herzien en naar de huurwaarde der woningen dier hoofden vast te stellen, de tegemoetkoming in de huishuur ook toe te kennen aan weduwnaars met eigen huishouden en te regelen zooals voor werd omschreven;

4°. Art. 10 zoodanig te wijzigen, dat de thans aangestelde onderwijzers op verhooging voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst aanspraak kunnen maken;

5°. eene bepaling op te nemen ten gevolge waarvan het onderwijs in de handwerken, buiten de gewone schooluren opgedragen aan eene onderwijzeres aan een der scholen verbonden, wordt beloond met f 20 per wekelijksch lesuur.

Ged. Staten overwogen daarbij, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en de kom van het dorp Denekamp, noch de gemeente Ootmarsum, daartoe behooren; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan 5 dienstjaren hebben aan de scholen te Denekamp en te Oud-Ootmarsum dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis, extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijakten billijkerwijze zijn vast te stellen op:

1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor benuttiging *binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalings-onderwijs bedraagt, zijnde bijakten, bedoeld onder *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen, en in het geval sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de bovengenoemde aanvangsjaarwedden voor minstens 4, 8, 12 en 16 jaren dienst verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Denekamp en Ootmarsum een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen ten hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne jaarwedden minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de éénentwintig jaren worden verhoogd; dat het hoofd der dorpsschool onder de tegenwoordige regeling f 50 meer genoot dan de hoofden der buurtscholen in die gemeente; dat door het bouwen zijner ambtswoning op de grens der gemeente Ootmarsum, bij de belooning voor het hoofd der school te Oud-Ootmarsum rekening te houden is met de jaarwedden te Ootmarsum; dat het tegenwoordig aanvangssalaris der onderwijzers, blijkens den door het gemeentebestuur overgelegden staat bedraagt f 550, terwijl, waar de onderwijzers der buurtscholen verplicht zijn elders te wonen, op die verplichting gelet behoort te worden bij het bepalen van hunne aanvangssalarissen; dat derhalve, bijaldien geen verhoogingen worden toegekend, zooals voor is omschreven, de jaarwedden van de hoofden der scholen in de kom van het dorp en te Oud-Ootmarsum moeten bepaald worden op f 800 en van die der buurtscholen op f 750, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, zijnde die der onderwijzers aan de school in de kom van het dorp en van hen die verplicht zijn te wonen te Ootmarsum, op f 550 vast te stellen, terwijl met f 500 kan worden volstaan voor die onderwijzers, die aan de buurtscholen werkzaam zijn en daar wonen, alles met gelijke verhoogingen;

dat bij de onderwerpelijke verordening de jaarwedden van alle hoofden en onderwijzers op de wettelijke minima zijn bepaald, en art. 10 inhoudt, dat de jaarwedden van verscheidenen der thans aangestelde onderwijzers niet worden verhoogd voor elke 5 jaren dienst beneden de 21; dat de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur evenzeer op de wettelijke minima werden vastgesteld, terwijl toch de wet deze bedragen eischt voor de kleinste plaatsjes des lands, waartoe zeer zeker noch Ootmarsum, noch dorp Denekamp te rekenen zijn; dat deze regeling derhalve niet voldoende is te achten.

Nadat de Raad der gemeente Denekamp bij besluit van 18 Maart 1902 aan Ged. Staten had medegedeeld, dat hij bezwaar maakte aan de geopperde bedenkingen tegemoet te komen, hebben Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit — overwegende dat de bij hun bovengenoemd besluit van 27 Dec. 1901 omschreven bezwaren niet waren weggenomen — hunne goedkeuring onthouden aan meervermeld besluit van den Raad der gemeente Denekamp van 15 Nov. 1901.

Van het bovengenoemd besluit van Ged. Staten, dd. 3 April 1902, is de Raad der gemeente Denekamp tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het dorp Denekamp met 676 inwoners, zoomede de buurtschap Oud-Ootmarsum met 313 zielen tot de kleinste en goedkoopste plaatsen des lands behooren, en dat juist de onderwijzers aan deze twee scholen verbonden, in veel betere conditiën zijn dan hunne collega's in de andere buurtschappen, overmits zij: 1°. in de gelegenheid zijn door het geven van privaatlessen eene vaak niet onbelangrijke bijverdienste te maken; 2°. geen buitengewone kosten aan vracht voor brandstoffen en dergelijke hebben te betalen; 3°. geen verhoogde prijzen hebben te betalen voor het t'huis bezorgen van winkelwaren, daar zij alles in de onmiddellijke nabijheid kunnen krijgen; 4°. voor tuin- en huiswerk goedkoop hulp kunnen erlangen; 5°. medische bijstand goedkoop kunnen genieten; en dat, waar hier alleen tegenover staat, dat zij misschien wel iets meer aan kleeding moeten besteden, niet gezegd kan worden dat de levensstandaard in het dorp of bij Ootmarsum hooger zou zijn dan in de buurtschappen.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat hun bestreden besluit geheel past in het door hen aangenomen „systeem"; daarbij verwijzende naar hun schrijven, dd. 9 Jan. 1902, betreffende een soortgelijk beroep in zake Olst.

Er zijn — naar Ged. Staten meedeelen — scholen te Denekamp (Dorp), Noorddeurningen, Lattrop, Tilligte, Groot-Agelo, Brekelenkamp en Oud-Ootmarsum, respectievelijk bezocht door ± 250, 50, 60, 50, 40, 30 en 100 leer-

lingen. De eerst- en de laatstgenoemde zijn niet gelijk te stellen met de anderen, die meer buurtschapsschooltjes zijn. Het hoofd der school te Dorp Denekamp genoot steeds f 50 meer dan de andere hoofden, terwijl het aanvangssalaris der onderwijzers f 550 bedroeg. Konden Ged. Staten zich er mede vereenigen dat de jaarwedden der hoofden en onderwijzers aan de buurtschapsschooltjes op de wettelijke minima worden bepaald, voor de scholen te Dorp Denekamp en Oud-Ootmarsum konden Ged. Staten die jaarwedden niet toelaten. Een zoo groote school te Denekamp, waaraan verbonden zijn een onderwijzer met z.g. verplichte hoofdakte en 3 onderwijzers, stelt hooge eischen van tact, werkkracht, bekwaamheid en geschiktheid — naar Ged. Staten meenen — zoodat daar niet met het wettelijk salaris kan worden volstaan. De school te Oud-Ootmarsum en de ambtswoning van het hoofd zijn gebouwd op de grens van Ootmarsum, zoodat het salaris van de daaraan verbonden onderwijzers met die te Ootmarsum behoort overeen te stemmen.

Dat Dorp Denekamp en Oud-Ootmarsum tot de kleinste en goedkoopste plaatsen des lands zouden behooren, wordt weerlegd door het feit, dat de school te Denekamp wordt bezocht door ± 250 leerlingen en dat Oud-Ootmarsum onder den rook van Ootmarsum gelegen is.

De door den Raad der gemeente Denekamp aangehaalde motieven voor duurdere levensmiddelen in de kleine buurtschappen, kunnen niet opwegen tegen de hoogere levenseischen welke grootere bevolkingscentra stellen.

Hierbij komt dat de regeling, welke door den Raad van Denekamp is vastgesteld, achteruitgang van jaarwedden ten gevolge heeft, hetgeen — naar Ged. Staten oordeelen — niet de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 kan zijn.

Aan het hoofd der school te Lattrop behoort hetzelfde salaris te worden toegelegd als aan de hoofden te Denekamp en Oud-Ootmarsum, wanneer mocht blijken, dat hij wegens gebrek aan eene geschikte woning te Lattrop verplicht is te Ootmarsum te wonen.

Ged. Staten .zijn op grond van een en ander van oordeel:

1°. dat de jaarwedden der hoofden van de scholen te Dorp Denekamp en Oud-Ootmarsum en van de hoofden die verplicht zijn te Ootmarsum of te Dorp Denekamp te wonen, te bepalen op f 800 en die der andere hoofden van scholen in die gemeente op f 750; met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

2°. dat de jaarwedden der onderwijzers van de school te Dorp Denekamp en van hen die verplicht zijn aldaar of te Ootmarsum te wonen, f 550, van de andere onderwijzers f 500 met gelijke verhoogingen behooren te bedragen;

3°. dat de vergoeding voor de huishuur is vast te stellen op f 150;

4°. dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers boven 28 jaren, zoomede voor weduwnaars met eigen huishouding op f 50 is te bepalen;

5°. dat aan onderwijzeressen aan de scholen verbonden, belast met het onderwijs in vak *k* buiten de gewone schooluren een extra vergoeding moet worden toegekend van f 15 à f 20 per wekelijksch lesuur of minstens f 50 per jaar.

Het hoofd der school te Denekamp, L. L. MULDER, bestrijdt het beroep, mede namens zijne onderwijzers J. VAN DEN DONK, G. W. GOORHUIS en J. B. BERNINK en het hoofd der school te Lattrop.

Voorts beantwoordt hij eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

VI. *De voortzetting der behandeling van het beroep van J. A. Gerth van Wijk te Bennebroek als bewindvoerder-administrateur der „Van Verschuer-Brantsstichting" aldaar tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd.* 4 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om het perceel bij die stichting in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De VOORZITTER wijst er den appellant op, dat het beroep te laat is ingesteld, waarop deze te kennen geeft, dat hij het adres van beroep toch tijdig verzonden heeft.

VII. *Het beroep van J. den Herder, te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle dd.* 14 *April* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 29 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 40, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. den Herder, te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 14 April 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens een perceel te Kampen, dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is aangevraagd op grond dat de aangeslagene op 1 Mei 1901 Kampen metterwoon had verlaten.

Zij is geweigerd overeenkomstig de uitgebrachte adviezen op grond dat de aanvrager op 1 Mei 1901 te Kampen een perceel heeft verlaten en op denzelfden dag te Rotterdam een perceel heeft betrokken, waarvan de belastbare huurwaarde meer bedraagt dan dat van het perceel te Kampen.

In beroep verzoekt J. den Herder, dat in dezen recht moge worden gedaan zonder aanzien des persoons.

Ontvanger, Inspecteur en Directeur, over het beroep gehoord, zijn van oordeel dat appellant geen aanspraak heeft op ontheffing.

VIII. *Het beroep van den Commissaris der Koningin in Groningen tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 11 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van de R.-K. parochie van den H. Willebrordus te Kloosterburen om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O. over* 1091, *voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school aldaar.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 30 Mei 1902, no. 5845, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Hr. Ms. Commissaris in Groningen tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 11 April 1902, no. 102, 2e afd., genomen op de aanvrage van de R.-K. parochie van den H. Willebrordus te Kloosterburen, om over 1901 voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school aldaar de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Aangevraagd tot een bedrag van f 783.33½, is de Rijksbijdrage door Ged. Staten bepaald op f 816.66½

In beroep verzoekt J. den Herder, dat in dezen recht moge worden gedaan behoort te worden vastgesteld op f 808.33; dat toch in de som van f 816.66½ begrepen is eene bijdrage voor een waarnemend hoofd voor een tijdvak van vier maanden; dat deze berekening echter over slechts drie maanden, Maart, April en Mei, mocht geschieden, aangezien het hoofd der school op 2 Febr. 1901 is overleden en het waarnemend hoofd alzoo niet gedurende de geheele maand Februari als zoodanig heeft gefungeerd; dat echter voor die maand voor hem de bijdrage voor gewoon onderwijzer moet worden berekend; dat alzoo de bijdrage voor bovengenoemde school moet worden verminderd met f 25 — f 16.66½ of f 8.33½.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben de juistheid er van erkend.

IX. *Het beroep van G. Postma, te Lekkum, tegen het besluit van B. en W. van Leeuwarderadeel, dd. 24 Febr. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene smederij te Huizum.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 Juni 1902, La. E, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. Postma, te Lekkum, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Leeuwarderadeel, dd. 24 Febr. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene smederij te Huizum, in het perceel kadastraal bekend Sectie B, no. 1184.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. van Leeuwarderadeel bezwaren ingebracht door Diakenen der Hervormde gemeente te Huizum, op grond van vrees voor rustverstoring van de hoogbejaarde bewoners van de diaconiekamers, die onmiddellijk naast het voor smederij bestemde perceel zijn gebouwd, welk bezwaar door de bewoners dier kamers werd ondersteund.

B. en W. van Leeuwarderadeel hebben bij besluit van 24 Febr. 1902 de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende, dat het voor smederij bestemde perceel onmiddellijk grenst aan voormelde kamers, welke bewoond zijn door hoogbejaarde bewoners der diaconie, die niet alleen des daags, maar ook in den vroegen morgen en in den laten avond in hunne rust zouden worden gestoord, hetgeen zeer nadeelige gevolgen zou kunnen hebben; zoodat hinder van ernstigen aard — waartoe het ter bewoning van woonhuizen of gedeelten daarvan ongeschikt maken behoort — zou worden veroorzaakt, waaraan door het stellen van voorwaarden niet kan worden tegemoetgekomen.

Van dit besluit van B. en W. is G. Postma tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het voor smederij bestemde perceel geheel vrij staat; dat het aan de zuidzijde gelegen pand der Diaconie gescheiden is door eene wande, een slop ter breedte van 40 cM. aan de westzijde en van 25 c.M. aan de oostzijde; dat de zuidelijke muur, een zijwand vormende van appellants perceel, en de noordelijke muur, de achterwand uitmakende van het perceel der diaconie, geen enkele opening hebben, zoodat, waar een aan beide zijden geheel afgesloten wande of slop zich tusschen beide perceelen bevindt, het geluid in het eene slechts zwak hoorbaar kan worden overgebracht naar het andere; dat het geluid der smederij dus niet hinderlijk kan zijn voor de bewoners der diaconiekamers; dat in de onderwerpelijke smederij geen gedruisch zal worden

gemaakt in den voor rust bestemden tijd, daar appellant 's winters niet langer dan van 7 uur 's morgens tot 7 uur 's avonds, en 's zomers niet langer dan van 6 uur — of wellicht een enkele maal ½ uur vroeger — tot 7 uur 's avonds pleegt te werken; terwijl, waar appellant geen andere hulp in zijn smederij zal hebben dan van zijn zoon, het een zeer beperkt bedrijf geldt.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan den Commissaris der Koningin, dat, al ware de werktijd in de smederij beperkt tot de uren door appellant in zijn beroepschrift aangegeven, toch hinder van ernstigen aard ware te duchten voor de hoogbejaarde bewoonsters der Diaconie-kamers, die dikwerf ongesteld en bedlegerig zijn en wier slaapplaatsen tegen den muur, die gesteld is tegenover den muur der smederij, zijn gelegen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat wenscht de vergunning te zien verleend onder de volgende voorwaarden:

„1°. dat de kleibodem onder de plaats van het aanbeeld, ter oppervlakte „van minstens twee vierkante meters, tot een diepte van minstens 1.20 M. „beneden den vloer zal worden uitgegraven en met zuiver zand ingevuld, om „overbrenging van dreuning in den bodem zooveel mogelijk te voorkomen;

„2°. dat de schoorsteen boven den vuurhaard worde opgetrokken tot minstens „1.50 M. boven het hoogste punt van het dak van het gebouw waarin de „smederij zal worden opgericht en boven van een vonkenvanger voorzien."

Die hoofdambtenaar schrijft:

„De hoogte van het lokaal waarin de smederij zou worden uitgeoefend, be„draagt tusschen vloer en zolder ongeveer 2.85 M.

„De vloer is van steen (estrikken).

„Het geheele gebouw heeft beschoten dak, is in het midden met zink gedekt „en de dakschilden met pannen.

„Het huis heeft geene raam- of deuropeningen aan de zijde van de diaconie„woning, terwijl de buitenmuren rondom 1 steen of 22 c.M. dik zijn.

„Deze buitenmuren zijn ongeveer 70 c.M. hooger dan de aangrenzende muur „van de diaconiewoning, terwijl er een doorgaande wand tusschen die huizen „bestaat, vóór wijd 0.40 M. en achter wijd 0.26 M.

„De voorwaarden voor overbrenging van het geluid naar de diaconiewoning „zijn derhalve niet gunstig, zoodat de uitoefening eener smederij in bedoeld „gebouw in de diaconiewoning wel hoorbaar zal zijn, doch geen hinder van „ernstigen aard voor de bewoners daarvan kan opleveren en er dus van onbe„woonbaar worden van een gedeelte dier woningen geen sprake kan zijn, ook „al zijn de slaapplaatsen in die woningen aan de zijde van de op te richten „smederij.

„Bovendien zal het bedrijf van slechts kleinen omvang zijn, daar de ruimte „in de smederij zeer beperkt is en de bevolking van het dorp Huizum en „omstreken, waarvan deze smid het werk zal moeten verkrijgen, niet groot is.

„Het besluit van B. en W. van Leeuwarderadeel tot weigering van de hier „gevraagde vergunning is, naar mijne meening, in strijd met de bepaling in „art 14 van de Hinderwet.

„Nog meen ik er op te moeten wijzen op welke zwakke gronden het besluit „tot weigering van de gevraagde vergunning berust.

„Was de door B. en W. in deze zaak aangenomen stelling wettig, dan zouden „in aaneengesloten huizenrijen nimmer smederijen opgericht mogen worden, „terwijl deze toch in elke stad en in bijna elk dorp in aaneengesloten buurten „worden gevonden, zonder dat de belendende huizen daardoor geheel of gedeel- „telijk onbewoonbaar zijn en het toch in elke woning kan voorkomen dat deze mede door oude menschen wordt bewoond."

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

X. *Het beroep van het R.-K. Kerkbestuur van den H. Joannes den Dooper, te Pijnacker, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 7/14 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van genoemd bestuur om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O. over* 1901 *voor zijne bijzondere lagere school aan de Oostlaan A.* 164 *aldaar.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 6 Juni 1902, no. 5978, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het R.-K. Kerkbestuur van den H. Joannes den Dooper, te Pijnacker, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 7/14 April 1902, B, no. 1218 (1e afd.), G. S., no. 22/1, genomen op de aanvrage van genoemd bestuur om voor zijne bijzondere lagere school aan de Oostlaan A 164 aldaar, over 1901 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.

Het schoolbestuur heeft voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 104 leerlingen telde, eene bijdrage aangevraagd van f 900, waaronder f 66.66⅔ voor de onderwijzeres C. A. M. van Oorschot.

Ged. Staten hebben de bijdrage bepaald op f 883.33, daarbij overwegende, dat aan genoemde onderwijzeres eerst op 2 Sept. 1901 het bewijs, genoemd in art. 51, lett. *c*, der wet tot regeling van het L. O. is afgegeven, en voor haar

de bijdrage dus niet over 4, maar over 3 maanden moet worden berekend, en mitsdien is vast te stellen op f 50, zoodat de geheele Rijksbijdrage moet gesteld worden op f 883.33.

In beroep gekomen, heeft het schoolbestuur aangevoerd, dat buiten zijne schuld de genoemde verklaring eerst op 2 Sept. ontvangen is, daar de stukken, genoemd in art. 51, lett. *b*, der wet, reeds vóór 23 Aug. aan den Burgemeester van Pijnacker waren ter hand gesteld; dat bovendien 1 Sept. een Zondag was en de onderwijzeres eerst op 16 Sept. 1901, bij het einde der vacantie, haar onderwijs heeft aangevangen; dat er dus van onbevoegd onderwijs geven geen sprake kan zijn.

XI. *Het beroep van den Raad der gemeente Rheden tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 12 *Oct.* 1901, *gewijzigd bij Raadsbesluit van* 30 *Dec.* 1901, *voor zooveel dat besluit betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no.* 2 *te Dieren.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 9 Juni 1902, no. 4547, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rheden tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 99, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad, dd. 12 Oct. 1901, no. 48/7, gewijzigd bij Raadsbesluit van 30 Sept. 1901, no. 10, voor zooveel dat besluit betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2, te Dieren.

De Raad der gemeente Rheden heeft bij besluit van 12 Oct. 1901, no. 48/7, de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2, te Dieren, vastgesteld op f 1000.

Bij besluit van 14 Jan. 1902, no. 109, L. O., gaven Ged. Staten den gemeenteraad van Rheden te kennen, dat de jaarwedde van het hoofd der school no. 2, te Dieren, te laag was in verband met de verhouding, waarnaar de Rijksbijdrage in de jaarwedden van de schoolhoofden klimt naar gelang van het aantal leerlingen dat de betrokken school bezoekt; dat toch deze vermeerdering van Rijksbijdrage, blijkens de Memorie van Toelichting op art. 45 der L. O.-wet, uitsluitend wordt verleend, omdat hoofden van omvangrijke scholen hooger

moeten worden bezoldigd dan die van kleinere scholen, en dat, waar, zooals voor de onderwerpelijke school, de Rijksbijdrage in de jaarwedde van het hoofd f 200 meer bedraagt dan die in de jaarwedde van het hoofd van de kleinste school, 's wetgevers bedoeling ook klaarblijkelijk is geweest, dat de hoofden van eerstbedoelde scholen ten minste f 200 hooger zouden moeten worden bezoldigd dan de wettelijke minimum-bedragen, die hij naar gelang van diensttijd voor hoofden der kleinste scholen voldoende achtte.

Na het advies der plaatselijke schoolcommissie te hebben ingewonnen, besloot de gemeenteraad van Rheden op 15 Febr. 1902 zich daarmede geheel te vereenigen, in verband waarmede hij — blijkens schrijven van B. en W. aan Ged. Staten, dd. 19 Febr. d.a.v., — de jaarwedde van genoemd schoolhoofd wenschte te houden op het door den Raad vastgesteld bedrag.

De schoolcommissie grondde hare zienswijze op de omstandigheid, dat bedoeld schoolhoofd — wiens school 361 leerlingen telt, verdeeld over 8 lokalen met onderwijzers (buiten het hoofd) — feitelijk geen bepaalde klasse voor zijne rekening heeft; dat in dien toestand te eeniger tijd verandering zou moeten komen door aanstelling van een afzonderlijk hoofd voor betalende en niet betalende leerlingen, en dat het dan niet zou aangaan de vroeger genoten jaarwedde te reduceeren.

Ged. Staten hebben bij besluit van 11 Maart 1902, no. 99, L. O., hunne aan hoofde dezes vermelde beschikking genomen, op grond dat bij de beoordeeling van onderwijzersjaarwedden in het algemeen geen rekening kan worden gehouden met de wijzigingen, die in de omstandigheden van het oogenblik in de toekomst kunnen ontstaan, en dat er geen termen zijn hiervan af te wijken voor zooveel betreft de jaarwedde van het hoofd der school no. 2 te Dieren, omdat de door het gemeentebestuur bedoelde wijziging in den toestand van die school geheel in het onzekere ligt.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad van Rheden tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat wel degelijk met de toekomst behoort te worden rekening gehouden, hoezeer die ook in het onzekere ligt en dat niet alleen de bestaande toestand tot grondslag behoort te worden genomen; dat het aantal leerlingen van de onderwerpelijke school wellicht te eeniger tijd splitsing noodzakelijk zal maken, wanneer geene vermindering van jaarwedde zal kunnen worden aangebracht en het evenwicht tusschen de jaarwedden van de verschillende hoofden van scholen in Rheden geheel zou worden verbroken; dat, afgescheiden van het vorenstaande, de onderwerpelijke jaarwedde niet onbillijk is geregeld; dat ook de jaarwedden van de overige hoofden der scholen nos. 2, 3 en 4 te Velp en van de school te Rheden f 1000 bedra-

gen, terwijl de levensstandaard te Dieren niet hooger is dan te Velp en Rheden; dat het weinig grooter aantal leerlingen niet in die mate meer werkzaamheden met zich sleept, dat daarom eene hoogere jaarwedde dan voor de andere schoolhoofden gewettigd zou zijn, te minder nu het schoolhoofd te Dieren geen bepaalde klasse voor zijne rekening heeft en zijne werkzaamheden zich meer bepalen tot de regeling van het onderwijs en het voeren der administratie.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, blijven van meening, dat, — waar voor de school no. 2 te Dieren betrouwbare gegevens, dat eene vermindering van het aantal leerlingen daar binnenkort zal intreden, ten eenenmale ontbreken, — het niet aangaat, op grond van losse beweringen omtrent plannen tot splitsing der school, die misschien te eeniger tijd zullen worden verwezenlijkt, het hoofd dier school eene jaarwedde te onthouden, waarop hij in billijkheid recht heeft, n.m. op f 200 boven de bij de wet bepaalde minimum-bedragen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zes-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 9 *Juli* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser.

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 13 Juni 1902, no. 38, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen vasten knecht bij het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie P. J. Blokhuysen, te 's-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 256.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen vasten knecht bij het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie P. J. Blokhuysen, te 's-Gravenhage;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 21 Dec. 1901, no. 16;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Maart 1902, no. 39;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Mei 1902, no. 1619, P. en T., en van Onzen Minister van Financiën van 6 Juni 1902, no. 28, G. Th.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 Jan. 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 220, op grond dat hij bij Ministerieele beschikking van 14 Nov. 1901, no. 4161, afd. Post. en Tel., met ingang van 1 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 16 jaren, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen dienst van 6 jaren, een tijdvak uitmaakt van 22 jaren; dat hij, geboren 1 Mei 1838, den ouderdom van 63 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Jan. 1897 tot 1 Jan. 1902 f 600, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 600, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 10 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der wet recht heeft op een pensioen van f 220;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij meent, dat, ,,waar niet door ,,eigen schuld of onvoorzichtigheid een lichamsgebrek is ontstaan, dat hem voor ,,verdere diensten ongeschikt heeft gemaakt, hem een pensioen van f 400 's jaars ,,had moeten zijn toegekend en zulks op grond van het 1e lid van art. 7 van ,,de Pensioenwet";

Overwegende dat het feit, waarop belanghebbende zich beroept, niet bewezen is en dat, al ware dit juist, het ongeval naar zijn beweren zou hebben plaats gehad meer dan 3 jaren vóór zijn ontslag; zoodat een langer termijn dan 2 jaren zou zijn verstreken tusschen den dag waarop zijne gebreken bekomen zijn en dien waarop hij ontslagen is;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen vasten knecht bij het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie P. J. Blokhuysen, te 's-Gravenhage, met ingang van 1 Jan. 1902, een pensioen toe te kennen van f 220 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn

belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Schaumburg, den 13 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 16 Juni 1902, no. 60, houdende beschikking op *het beroep van W. C. Klein te Dordrecht tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd.* 16 *October* 1901, *waarbij hem* 1o. *voorwaardelijk en voor een proeftijd vergunning is verleend tot oprichting van eene worstfabriek, en* 2o *vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 253.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. C. Klein, te Dordrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 16 Oct. 1901, no. 10 F., waarbij hem 1°. voorwaardelijk en voor een proeftijd vergunning is verleend tot oprichting van eene worstfabriek, en 2°. vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee, beiden in het pand aan de Voorstraat no. 238;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 43;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Juni 1902, no. 245, afd. H. en N.;

Overwegende dat W. C. Klein bij adres, dd. 5 Aug. 1901, aan B. en W. van Dordrecht vergunning heeft verzocht tot het oprichten van eene stoomworstfabriek met slechtplaats voor varkens en vee in bovenvermeld pand, met daarin te plaatsen gasmotor van 8 P.K. en rookhok;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht;

dat B. en W. van Dordrecht bij besluit van 16 Oct. 1901, no. 10, F., hebben hebben besloten aan W. C. Klein te weigeren de vergunning tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee in genoemd pand, en te verleenen vergunning voor de oprichting van eene worstfabriek, gedreven door een gasmotor van 8 P.K., en van eene rookerij voor een proefjaar, onder een 19-tal voorwaarden;

dat ten aanzien van de slachterij door B. en W. is overwogen, dat de inrichting zal worden opgericht in een zeer dicht bevolkte buurt op een der drukste verkeerspunten in het midden van de kom der gemeente; dat in de zeer beperkte ruimte (groot 6 M. bij 3.85 M.) der inrichting, niet minder dan drie bedrijven zullen worden uitgeoefend; dat ten gevolge van de onmiddellijke nabijheid van een gasmotor, kookfornuizen en rookerij, de slachterij aan de eerste vereischte, om een ook voor de omgeving niet schadelijke slachtinrichting te zijn, zijnde lage temperatuur en afwezigheid van elk aan vleesch vreemde reuk, niet zal voldoen; dat immers de aanwezigheid in hetzelfde lokaal van een gasmotor, die steeds reuk van het afgewerkte gas en van het smeermaterieel veroorzaakt, van twee kookfornuizen en van een rookhok, welke toestellen onvermijdelijk dampen verspreiden en de temperatuur verhoogen, niet nalaten kan een zeer ongunstigen invloed uit te oefenen op het vleesch der geslachte dieren; dat een slachterij, waarin door bovengenoemde oorzaken het vleesch ten sterkste aan bederf is blootgesteld, zoowel hinder voor de omgeving als gevaar en schade voor de gezondheid van anderen ten gevolge zal hebben; dat door het stellen van voorwaarden aan die bezwaren niet voldoende is tegemoet te komen en onder deze omstandigheden de slachtterij niet mag worden toegelaten;

dat W. C. Klein van vorenvermeld besluit van B. en W., voor zooveel het de weigering tot oprichting der slachterij betreft, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de inrichting zou worden opgericht niet in een zeer dicht bevolkte buurt, op een der drukste verkeerspunten, maar in de stille Vriezestraat, daar toch alleen de winkel aan de Voorstraat ligt; dat niet 3 bedrijven zullen worden uitgeoefend, vermits het slachten, het worstmaken en het rooken 3 phasen van hetzelfde bedrijf zijn; dat de gasmotor van eene behoorlijke leiding tot afvoer van het afgewerkte gas is voorzien; dat een kook-

fornuis in elke varkensslachterij noodig is; dat de rookerij antiseptisch werkt; dat, wanneer er geslacht wordt, de gasmotor niet werkt; dat het geslachte beest naar de vleeschbewaarplaats wordt gebracht; dat het stoppen en rooken de ruimte voor slachtplaats niet ongeschikt maakt, en dat die ruimte zeer netjes en rein is ingericht;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat de vergunning voor de oprichting van de slagerij kan worden verleend;

dat dit echter niet mag geschieden dan onder eenige voorwaarden, die waarschijnlijk den hinder, dien deze inrichting in de omgeving zal kunnen veroorzaken, zullen wegnemen;

dat echter over de gevolgen der inrichting, ook bij nakoming van de opgelegde voorwaarden, niet met voldoende zekerheid kan worden geoordeeld, zoodat het wenschelijk is de vergunning voor een proeftijd te verleenen, wat te meer wenschelijk is, omdat de vergunning voor de oprichting van de worstfabriek in dezelfde localiteit ook voor een proeftijd is verleend, en de concessionaris tegen dat gedeelte van het besluit niet in beroep is gekomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan W. C. Klein en zijne rechtverkrijgenden alsnog voor een proeftijd, die op 1 Febr. 1903 zal zijn verstreken, vergunning te verleenen tot oprichting van eene slachterij van varkens en vee in het pand aan de Voorstraat no. 238 te Dordrecht, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het slachten plaats hebbe des avonds na 7 ure of des ochtends vóór 8 ure en dat worde zorg gedragen dat het slachten van af de straat niet kan worden gezien;

2°. dat tijdens het slachten en zoolang het geslachte beest niet is afgehouwen of uit de slachtplaats verwijderd, de worstmakerij geen voortgang mag hebben, de gasmotor niet in werking mag zijn, de rookkast niet mag worden geopend en de fornuizen niet mogen worden gebruikt, tenzij dan bij het slachten van een varken, voor het koken van water ten dienste van het verwijderen der haren;

3°. dat het bloed moet worden verzameld in een lossen emmer, te plaatsen in den bestaanden put, door welke het spoelwater naar het stadsriool wordt afgevoerd;

4. dat de afval, zoodra mogelijk na het slachten en in ieder geval binnen 24 uren, moet worden verwijderd en intusschen in een emmer of vat met een waterrand, hermetisch gesloten, moet worden bewaard;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen één maand na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Omschrijving van het perceel no. 238, gelegen aan de Voorstraat op den hoek der Vriezestraat, kadastraal bekend onder Sectie H, no. 661, waarin te plaatsen een Gasmotor van 8 paarde kracht en op te richten Rookerij en Slachtplaats voor varkens en vee.

A. Slachtplaats voor varkens en vee.
B. Keuken.
C. Huiskamer.
D. Winkel.
E. Kookfornuis.
F. Gang.
G. Gasmotor.
H. Rookkast.
K. Privaat.
L. Doorgangsdeur.
M. Werktafel.
N. Hakmachine.
O. Sluitmachine voor bussen.
P. Slijpsteen.
R. Bloedput.

Overgelegd bij adres aan Burgemeester en Wethouders van Dordrecht houdende verzoek om vergunning tot oprichting van een stoomworstfabriek met

slachtplaats voor varkens en vee en een rookhok in het pand aan de Voorstraat no. 238 kadaster Sectie H no. 661.

W. C. KLEIN.

Behoort bij Koninklijk besluit van 16 Juni 1902, no. 60.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 16 Juni 1902, no. 61, houdende beschikking op *het beroep van L. Verbeek van der Sande, Directeur der Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van veestallen en veetransporten, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Zwolle, dd.* 31 *Dec.* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten en in werking brengen van eene slachterij aan de Willemsvaart.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 405.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. Verbeek van der Sande, Directeur der Ned. Maatschappij tot Exploitatie van veestallen en veetransporten, te Utrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Zwolle, dd. 31 Dec. 1901, no. 3676, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten en in werking brengen van eene slachterij in twee nabij de veestalling aan de Willemsvaart staande perceelen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 93;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Juni 1902, no. 245, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. den Herder, bij adres, dd. 12 Oct. 1901, namens de Directie van bovengenoemde Maatschappij, voormelde vergunning aan B. en W. van Zwolle heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht op grond van vrees voor:

1°. hinder van het geschreeuw der geslacht wordende dieren, van het getier en getwist van het personeel en van stank;

2°. gevaar voor de gezondheid der omwonenden;

dat B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat de ingediende bezwaren gegrond zijn bevonden; dat de hinder, die van de slachterij ware te duchten, een gevolg is van de omstandigheid dat de voor de inrichting bestemde gebouwen voor eene exportslachterij niet deugen en dat ze door het stellen van voorwaarden daarvoor niet geschikt zijn te maken;

dat L. Verbeek van der Sande, Directeur der meergenoemde Maatschappij, van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat door dat besluit aan zijne Maatschappij en aan vele anderen groot nadeel wordt berokkend;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat de bestaande gebouwen, waarin de slachterij zou worden opgericht, in zoodanigen toestand verkeeren, dat hinder van ernstigen aard en gevaar voor de openbare gezondheid zouden zijn te duchten, terwijl aan die bezwaren door het stellen van voorwaarden niet is tegemoet te komen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Zwolle, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

4o. van 16 Juni 1902, no. 62, houdende beschikking *op de beroepen van M. A. Reynders en H. J. Walkate, te Kampen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 4 Januari 1902, waarbij aan laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van zijne zeepziederij en tot plaatsing van een gasmotor en een stoomketel van* 10 *P.-K.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 413.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door M. A. Reynders en H. J. Walkate, te Kampen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Jan. 1902, no. 12, waarbij aan laatstgenoemde voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van zijne zeepziederij en tot plaatsing in het bij te bouwen gedeelte op het terrein, gelegen buiten de Veenepoort, kadastraal bekend in Sectie F, nos. 7141 en 7142, van een gasmotor en een stoomketel van 10 P.K.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 21 Mei 1902, no. 99;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Juni 1902, no. 245, afd. H. en N.;

Overwegende dat H. J. Walkate bij adres dd. 14 Nov. 1901 aan B. en W. van Kampen bovenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bezwaren zijn ingebracht door M. A. Reynders, eigenaar van eene natuurbleekerij, onmiddellijk gelegen naast het perceel, waarin de stoomketel zou worden geplaatst, op grond dat alle vuil en stof uit den schoorsteen terecht zullen komen op het op een grasveld te bleeken uitgespreide waschgoed, dat aan de inwerking van lucht en zonlicht wordt blootgesteld, waarbij zelfs de geringste verontreiniging door rook of stof het beoogde doel volkomen zou verijdelen; weshalve het onmogelijk zou zijn daar ter plaatse het beroep van natuurbleeker te blijven uitoefenen;

dat B. en W. bij besluit van 4 Jan. 1902, no. 12, de gevraagde vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de gasmotor moet geplaatst worden vrijstaande op een afzonderlijk fundament zonder eenige gemeenschap met de muren der belendende gebouwen;

2°. dat de vloer rondom den gasmotor, ter breedte van minstens 1 Meter, moet bestaan uit onbrandbaar materiaal;

3°. dat de verbrandingsproducten van het gas worden afgevoerd door eene trechtervormige ijzeren pijp, welke bij de aansluiting aan den knalpot van den gasmotor eene middellijn moet hebben van 0.025 M. en verwijdende bij elken meter hooger met 0.01 M., terwijl deze pijp minstens 1 M. boven het dak van het perceel moet uitsteken;

4°. dat geen licht ontvlambare stoffen met den gasmotor in aanraking mogen komen en de gasleiding tusschen den gasmeter en den motor moet voorzien zijn van twee gaszakken met tusschenkraan;

5°. dat de stoomketel met zijn bemetseling geheel vrij moet staan van de belendende muren;

6°. dat de vloer voor den vuurhaard van den stoomketel over eene breedte van minstens 2 M. moet bestaan uit onbrandbaar materiaal;

7°. dat de schoorsteen moet gemaakt worden van steen en de bovenkant van den schoorsteen minstens 25 M. moet verheven zijn boven den beganen grond in de fabriek;

8°. dat de schoorsteen van de bestaande fabriek moet worden afgebroken en buiten werking gesteld;

9°. dat de voor de inrichting te gebruiken brandstof uitsluitend zal moeten bestaan uit turf of cokes;

dat M. A. Reynders van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij dezelfde bezwaren aanvoerende als door hem bij B. en W. zijn ingebracht;

dat H. J. Walkate eveneens van meerbedoeld besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij zich door de gestelde voorwaarden bezwaard acht, meer in het bijzonder door die sub 9°., welke hem de uitoefening van zijn bedrijf onmogelijk zou maken;

Overwegende wat betreft het beroep ingesteld door M. A. Reynders, dat deze blijkens zijn appellatoir adres in beroep is gekomen van een besluit van B. en W. van Kampen, dd. 24 Dec. 1901, waarbij aan H. J. Walkate, aldaar, de in hoofde dezes vermelde vergunning zou zijn verleend;

dat weliswaar B. en W. in de Kamper Courant van Donderdag 26 Dec. 1901, onder dagteekening van 24 Dec. te voren, eene „bekendmaking" hebben doen opnemen, volgens welke zij bedoelde vergunning zouden hebben verleend, doch dat zulks inderdaad eerst is geschied bij besluit van B. en W., dd. 4 Jan. 1902, no. 12, zoodat appellant — zij het ook door B. en W. op een dwaalspoor gebracht — reeds in beroep is gekomen vóórdat het besluit, waartegen het beroep is gericht, genomen was;

dat, waar art. 15 der Hinderwet van beslissingen, ingevolge de artt. 8, 12

en 14 dier wet genomen, beroep bij Ons openstelt binnen 14 dagen na de afkondiging daarvan bij art. 8 bedoeld, het beroep dus voorbarig is ingesteld en appellant mitsdien in zijn beroep niet-ontvankelijk behoort te worden verklaard;

Overwegende wat betreft het beroep ingesteld door H. J. Walkate, dat namens appellant in eene openbare vergadering van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur is verklaard, dat hij zich met de eerste 8 voorwaarden, door B. en W. hem bij hun bestreden besluit opgelegd, kan vereenigen, doch dat hij uitsluitend bezwaar heeft tegen die sub 9°. vermeld, zoodat zijn beroep tegen die voorwaarde is beperkt;

dat, al moge er voor B. en W. van Kampen in den hinder, welken M. A. Reynders van het uit Walkate's inrichting neerslaande roet tot dusver ondervond, aanleiding hebben bestaan de aangevraagde vergunning niet te verleenen dan onder voorwaarde dat de te gebruiken brandstof uitsluitend zal moeten bestaan uit turf of cokes, uit het daaromtrent ingesteld deskundig onderzoek toch niet is gebleken, dat, ter tegemoetkoming aan dien hinder, het thans reeds noodzakelijk zou zijn, dat Walkate niet alleen den bestaanden schoorsteen afbreke, en op een — met het oog op de hier te lande meest heerschende winden — voor de natuurbleekerij gunstiger plaats tot eene hoogte van 25 M. optrekke, doch tevens als brandstof voortaan uitsluitend turf of cokes bezige;

dat toch na de verplaatsing en de verhooging van den schoorsteen de last van het neerslaande roet niet mag verwacht worden nog van dien aard voor Reynders te zullen zijn, dat ter voorkoming daarvan het gerechtvaardigd zou wezen, Walkate tot zooveel grootere kosten te verplichten als het uitsluitend gebruik van turf of cokes vordert;

dat het mitsdien beter is zich voorshands tot het opleggen van de eerste 8 voorwaarden, hierboven vermeld, te bepalen, en de ondervinding uitspraak te laten doen over de vraag, of door de verplaatsing en de verhooging van den schoorsteen aan Reynders' bezwaren niet reeds voldoende zal worden tegemoet gekomen;

dat Walkate's beroep mitsdien gegrond is;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. M. A. Reynders in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren;

2°. met handhaving overigens van het bestreden besluit van B. en W. van Kampen, de daarbij sub 9°. opgelegde voorwaarde te vernietigen;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 10 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 18 Juni 1902, no. 45, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Voorst tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 4 *Februari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 23 *Oct.* 1901, *voor zooveel betreft de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 387.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Voorst tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Febr. 1902, no. 100, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 23 Oct. 1901, tot regeling der jaarwedden van en vergoeding voor huishuur en tegemoetkoming daarin voor het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente, voor zooveel dat besluit regelt de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 84;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Juni 1902, 3506, afd. O.;

Overwegende dat bij genoemd raadsbesluit de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge zijn bepaald op het wettelijk minimum;

dat Ged. Staten bij hun besluit van 4 Febr. 1902 aan de in voormeld raadsbesluit vervatte regeling, voor zooveel zij betreft de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, te Twello en aan de Teuge, hunne goedkeuring hebben onthouden om de volgende redenen: dat eene jaarwedde tot het geringste bedrag dat de wet toelaat voor de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst, aan de Teuge en te Twello hun voorkomen geenszins evenredig te zijn aan den zeer uitgebreiden, verantwoordelijken werkkring dier ambtenaren, en zulks te minder, wanneer men die jaarwedden beschouwt in verband met de verhouding waarnaar de Rijksbijdrage daarin klimt naar gelang van het aantal schoolgaande kinderen; dat deze hoogere tegemoetkoming van Rijkswege, blijkens de Memorie van Toelichting op art. 45 der Lager Onderwijswet, uitsluitend wordt verleend, omdat hoofden van groote scholen hooger moeten worden bezoldigd dan hoofden van kleinere scholen; dat nu, waar voor de bovenvermelde scholen de wettelijke bijdrage in de jaarwedde van het hoofd f 100 meer bedraagt dan die in het salaris van het hoofd eener school van den geringsten omvang, noodzakelijkerwijze moet worden aangenomen, dat, naar de bedoeling van den wetgever, de jaarwedde van meergemelde schoolhoofden ook ten minste steeds f 100 hooger moet zijn dan die van hoofden der kleinste scholen, waarvoor naar omstandigheden de wettelijke minimum-bedragen voldoende zouden kunnen worden geacht;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de bevolking der school aan de Teuge door de stichting van eene school aan den Kadijk, waartoe besloten is, zeer zal verminderen, en dat er vermoedelijk ook eene school zal komen bestemd voor kinderen die thans de scholen te Voorst en Twello bezoeken, waardoor ook deze zullen worden ontlast, en dat de jaarwedden der tegenwoordige schoolhoofden geene vermindering zullen ondergaan;

Overwegende dat wat de jaarwedden van de hoofden der scholen te Voorst en te Twello, in November 1901 onderscheidenlijk bezocht door 209 en 306 leerlingen, betreft, het wettelijk minimum onvoldoende is te achten en Ged. Staten terecht van oordeel zijn, dat zij ten minste f 100 meer moeten bedragen;

dat wat de school aan de Teuge aangaat, op grond van hetgeen te dien aanzien in het adres van beroep is aangevoerd, de jaarwedde van het hoofd op het wettelijk minimum kan worden vastgesteld;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen te Voorst en Twello vast te stellen op f 850 bij minder dan 5 jaren, f 900 bij 5 tot 10, f 950 bij 10 tot 15, f 1000 bij 15 tot 20, f 1050 bij meer dan 20 jaren dienst, en de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school aan de Teuge op f 750 bij minder dan 5 jaren, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij meer dan 20 jaren dienst;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet zal door den Gemeenteraad van Voorst, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 18 Juni 1902, no. 55, houdende beschikking op *de reclame van den gepensionneerden korporaal H. J. Deltenre, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 300.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden korporaal H. J. Deltenre, te Rotterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 20 Nov. 1901, no. 11 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 52;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 6 Juni 1902, Ie afd., no. 52;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd door belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Dec. 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) 4 jaren, 10 maanden en 18 dagen beloopt, waarvan hij 2 jaren, 10 maanden en 9 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 13 Febr. 1879, den ouderdom van 22 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht, te 's-Gravenhage, dd. 24 Oct. 1901, La. A, no. 1131, en dat derhalve, vermits het voor den graad waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt ½ van dat bedrag ad f 125; zoodat hem volgens de artt. 25*b* en 37 der wet met ingang van 16 Dec. 1901 een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 125;

dat, nadat aan belanghebbende bij Kon. besluit van 9 Dec. 1901, no. 87, met ingang van 16 Dec. 1901, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 125 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de berekening van reclamants pensioen door den Pensioenraad met juistheid is geschied;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

7o. van 18 Juni 1902, no. 56, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden kannonnier F. van den Beld, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 436.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden kanonnier F. van den Beld, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 19 Febr. 1902, no. 13 L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 111;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 Juni 1902, Ie afd., no. 50;

Overwegende dat genoemde Van den Beld dd. 25 Jan. 1902 hernieuwing van pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende — bij een diensttijd van 1 jaar, 8 maanden en 27 dagen, met ingang van 16 Mei 1888 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd

ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 Jan. 1902, La. A, no. 1421/01, geen waarneembare lichaamsgebreken meer heeft, behoudens een niet vastzittend litteeken in de linkerlies, en dat op vroegere verzoeken van belanghebbende van gelijke strekking, naar aanleiding van rapporten van den Inspecteur, bereids afwijzend werd beschikt;

dat, nadat bij ministerieele beschikking van 8 Maart 1902, IIIe afd., no. 35, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij nog steeds gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat blijkens rapporten van den Inspecteur, dd. 27 Mei en 20 Juli 1902, litt. A, no. 686 en 940, reclamant geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien en dat blijkens rapport van den Inspecteur, dd. 11 Jan. 1902, La. A, no. 1421/01, geen waarneembare lichaamsgebreken meer bestaan, behoudens een niet vastzittend litteeken in de linkerlies; weshalve reclamant aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

8o. van 18 Juni 1902, no. 57, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien J. Meima te Rasquert (gem. Baflo) betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 400.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien J. Meima, te Rasquert (gem. Baflo), betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 18 Dec. 1901, no. 3, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 88;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 Juni 1902, Iste afd., no. 52;

Overwegende dat, nadat genoemde Meima pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 28 Juni 1899, volgens de wet tot regeling der Militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts 1 jaar en 4 maanden beloopt; dat hij, geboren 5 Oct. 1878, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervud en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 Juni 1899, la. A, no. 459, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 13 Jan. 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne be-

zwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan, en dat hij voortdurend buiten staat is sedert zijn ontslag uit den dienst, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

9o. van 18 Juni 1902, no. 68, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Hasselt tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 9 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Hasselt.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 349.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Hasselt

tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 9 Jan. 1902, 2e afd., no. 5406/116, waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Hasselt, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 22 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 68;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juni 1902, no. 3132, afd. Ond.;

Overwegende dat de jaarwedden door den Gemeenteraad van Hasselt zijn bepaald:

a. voor de hoofden op f 750, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

b. voor de onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, op f 500, met dezelfde verhoogingen; met dien verstand, dat diegenen hunner, die den rang van hoofdonderwijzer bezitten, f 100 meer en, wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan vier onderwijzers, f 200 meer zullen genieten;

dat Ged. Staten aan de regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende, dat voor de school te Hasselt, die door 225 kinderen bezocht wordt, de wettelijke minima niet voldoende zijn, tenzij het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, genoemd in art. 2 der wet op het Lager Onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt of de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de vergoeding voor de huishuur aan het hoofd zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in die gemeente een behoorlijke woning, geschikt voor het hoofd eener school, gehuurd kan worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd, en zoo mogelijk voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd der school of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3 en ten minste op f 50 bepaald behoort te worden; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan volgens de nieuwe regeling genoten kan worden en hunne jaarwedden minstens voor elke 5 dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat

blijkens den overgelegden staat de jaarwedde van het hoofd en de onderwijzers vóór 1 Jan. 1901 bedroegen f 900, f 650 en f 600, en de onderwijzer Weyenberg 4 Juni 1901 is aangesteld op eene jaarwedde van f 900, terwijl de huurwaarde van de woning van het hoofd voor diens pensioen berekend was op f 170; dat nu bij deze verordening de jaarwedden, de belooning voor het herhalingsonderwijs, de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op de wettelijke minima zijn bepaald en geen rekening is gehouden met het onderwijs in de talen; dat in strijd met de blijkbare bedoeling der wet ten gevolge der overgangsbepaling en het voorschrift in art. 8, de onderwijzer Weyenberg geen en de onderwijzers die later op een hooger aanvangssalaris benoemd zouden worden, slechts voor zooverre hunne belooning niet hooger is, verhoogingen wegens dienstjaren zullen ontvangen; dat naar art. 10 de onderwijzers voor deze minima ook nog herhalingsonderwijs zullen hebben te geven tot 1 Nov. 1902; dat deze regeling ten eenenmale onvoldoende is te achten;

dat de Gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat Hasselt (met 2388 zielen) moet gerekend worden onder de kleine, goedkoope plaatsen des lands met lagen levensstandaard; dat 39 van de 225 scholieren uit andere gemeenten zijn en aan de onderwijzers geen bijzondere eischen worden gesteld, die een hooger aanvangssalaris zouden wettigen; dat de jaarwedden, hun toegekend, voldoende zijn; dat, wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer Weyenberg (f 900), daarbij wel degelijk rekening is gehouden met het onderwijs in de talen en de klasse van dien onderwijzer thans slechts 4 leerlingen telt; dat de financieele draagkracht der ingezetenen uiterst gering is en dat de Raad reeds besloten heeft de belooning voor het herhalingsonderwijs, cursus 1901—1902, na afloop van dien cursus te zullen vaststellen;

Overwegende dat eene aanvangsjaarwedde van f 750 voor het hoofd eener school, als welke het hier geldt, te gering is te achten en de wedde van het hoofd der school te Hasselt moet worden bepaald op f 850 bij minder dan 5 dienstjaren, f 900 bij 5 en meer, doch minder dan 10, f 950 bij 10, doch minder dan 15, f 1000 bij 15, doch minder dan 20, f 1050 bij 20 en meer dienstjaren;

dat wat de jaarwedden van de overige onderwijzers betreft, alsmede hetgeen verder in de verordening is bepaald, met de regeling door den Gemeenteraad gemaakt, genoegen kan worden genomen, behalve dat voor onderwijzers, die in het bezit zijn van eene akte in een of meer der vakken *l*, *m*, *n*, in art. 2 der wet op het L. O. vermeld, en in dat vak aan de school onderwijs geven, de jaarwedde voor ieder dier vakken f 50 meer moet bedragen, zonder dat die verhooging f 100 zal overschrijden;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der school te Hasselt vast te stellen op f 850 bij minder dan 5, f 900 bij 5 tot 10, f 950 bij 10 tot 15, f 1000 bij 15 tot 20, f 1050 bij 20 en meer dienstjaren, en die van de onderwijzers, mitsgaders hetgeen verder in de verordening is geregeld, zóó vast te stellen als in het raadsbesluit van 22 Oct. 1901 is bepaald, met bepaling echter, dat voor onderwijzers, die in het bezit zijn van eene akte in een of meer der vakken *l*, *m*, *n*, in art. 2 der wet op het L. O. vermeld, en in dat vak aan de school onderwijs geven, de jaarwedde voor ieder dier vakken f 50 meer zal bedragen, zonder dat die verhooging f 100 zal overschrijden;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den Gemeenteraad van Hasselt, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 18 Juni 1902 no. 69, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Haaksbergen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan twee besluiten van dien Raad dd.* 12 *September* 1901, *tot regeling van de jaarwedden van hoofden en onderwijzers aan de openbare scholen in zijne gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 345.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Haaks-

bergen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Dec. 1901, 2e afd., no. 4759/3517, waarbij goedkeuring is onthouden aan twee besluiten van dien Raad, dd. 12 Sept. 1901, tot regeling van de jaarwedden van hoofden en onderwijzers aan de openbare scholen in zijne gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, van 16 April 1902, no. 69;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juni 1902, no. 3200, afd. O.;

Overwegende dat bij bovengenoemde besluiten de gemeenteraad van Haaksbergen onderscheidenlijk de jaarwedden der hoofden van de scholen te Honesch, Brammelo, Boekelo en Buurse en die der onderwijzers van bijstand, heeft bepaald op de minima in de wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld; met bepaling, dat de jaarwedde voor elken onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat en vóór 1 Jan. 1902 in functie is, bedragen zal: na één jaar dienst f 525, na twee jaar dienst f 550, na drie jaar dienst f 575, na vier jaar dienst f 600;

dat Ged. Staten van Overijssel bij voormeld besluit van 19 Dec. 1901 hunne goedkeuring aan die regeling hebben onthouden, daarbij in hoofdzaak overwegende: dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt en Haaksbergen daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben, aan de scholen te Haaksbergen dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat zij in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen ten minste voor elke 5 dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat bij deze regeling de jaarwedden als in de kleinste plaats des lands zijn vastgesteld op de wettelijke minima; dat al moge de regeling voor de tegenwoordige functionarissen iets gunstiger zijn, daartegen toch bezwaar moet gemaakt worden, omdat hunne salarissen na de eerste 4 jaren niet verhoogd worden voordat zij 20 jaren hebben gediend; dat eene bepaling, volgens welke verhooging

geweigerd kan worden, in strijd is met de wet, welke recht op verhoogingen verleent naar dienstjaren, en dit recht niet afhankelijk is of kan zijn van eene waardeering door den Raad; dat deze regeling van de jaarwedden van de hoofden en de onderwijzers aan de openbare scholen te Haaksbergen dus ten eenenmale onvoldoende is;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de financieele toestand van de gemeente en hare ingezetenen ongunstig is, daar de landbouwers meest allen bezwaard zijn met hypotheken op hunne erven en landerijen, en het fabriekswezen reeds geruimen tijd te wenschen overlaat, waarvan ook de neringdoenden nadeel ondervinden;

Overwegende dat, zooals reeds herhaaldelijk is beslist, de jaarwedden van in functie zijnde onderwijzers niet mogen worden verminderd;

dat voorts tegen de bijzondere regeling vastgesteld sub 2°. in het besluit van den Raad betreffende de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand, die vóór 1 Jan. 1902 in functie waren, geen bezwaar bestaat, mits dat de algemeene sub 1°. in dat besluit voorkomende regeling ook op hen toepasselijk zij, daar het recht op verhooging naar dienstjaren niet afhankelijk mag worden gesteld van eene waardeering door den Raad;

dat het wijders billijk is de jaarwedden te verhoogen van onderwijzers, die in het bezit zijn van eene akte voor eene vreemde taal of voor wiskunde en in die vakken aan de school onderwijs geven en evenzoo de jaarwedden van de onderwijzers die in eenig vak, niet vermeld onder de letters *a*—*i* van art. 2 der wet, buiten de gewone schooluren onderwijs geven;

dat overigens de regeling, zooals zij door den Gemeenteraad is vastgesteld, voldoende mag worden geacht;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der scholen te Honesch, Brammelo, Boekelo en Buurse en de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand aan de openbare lagere scholen in de gemeente Haaksbergen, behoudens de navolgende wijzigingen, vast te stellen overeenkomstig de betrekkelijke besluiten van den Raad dier gemeente, dd. 12 Sept. 1901, met dien verstande, dat de jaarwedden der in functie zijnde onderwijzers niet worden verminderd en dat de bepaling sub 1°. van het raadsbesluit tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers van bijstand zal gelden voor allen, onverminderd de bijzondere regeling sub 2°. in

dat besluit voor de onderwijzers in functie vóór 1 Jan. 1902, en voorts dat de jaarwedde der onderwijzers, in het bezit van eene akte voor eene vreemde taal of voor wiskunde en in die vakken aan de school onderwijs gevende, voor iedere akte f 50 meer zal bedragen dan door den gemeenteraad is bepaald, met een maximum van f 100 en dat voor het onderwijs aan de school buiten de gewone uren in eenig vak, niet vermeld onder de letters *a*—*i* van art. 2 der wet, de jaarwedde wordt verhoogd met f 50, met uitzondering van de vakken *j* en *k*, voor het onderwijs in welke vakken, buiten de gewone uren, eene vergoeding van f 30 per jaar wordt toegekend; wijders te bepalen, dat, met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, door den Gemeenteraad van Haaksbergen onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging zal kunnen worden gebracht in bovenstaande regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 18 Juni 1902, no. 70, houdende beschikking op *het beroep van W. M. Vaessen, onderwijzeres aan de openbare lagere school te Wychen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 7 *Januari* 1902, *waarbij goedgekeurd is het besluit van den Raad der gemeente Wychen dd.* 21 *December* 1901 *tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen aldaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 326.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. W. Vaessen, onderwijzeres aan de openbare lagere school te Wijchen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 7 Jan. 1902, no. 119, waarbij is goedgekeurd het besluit

van den Raad der gemeente Wijchen, dd. 21 Dec. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 April 1902, no. 60;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Juni 1902, no. 3125, afd. Ond.;

Overwegende dat Ged. Staten de regeling hebben goedgekeurd, nadat de Gemeenteraad de tegenwoordige appellante op 21 Dec. 1901 ontheven had van de verplichting tot het geven van onderwijs in vak *l* van art. 2 der wet op het lager onderwijs, waardoor de Raad het bezwaar van Ged. Staten tegen het bedrag waarop hare jaarwedde was bepaald (f 600) meende te kunnen wegnemen;

dat de onderwijzeres M. W. Vaessen bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hare jaarwedde tot 1 Jan. 1902 f 575 bedroeg, daaronder begrepen f 50 voor het geven van onderwijs in het Fransch; dat, aangezien zij elf dienstjaren heeft, de jaarwedde, haar thans toegekend, van f 600 met verhoogingen om de vijf jaren tot een maximum van f 700, het minimum bedraagt dat de wet toekent; dat de gemeente Wijchen, tellende ruim 4100 ingezetenen, niet kan gerekend worden tot de kleinste gemeenten van het land en de toestand harer geldmiddelen niet ongunstig is, en dat haars inziens de regeling van hare jaarwedde in strijd is met de bedoeling der wet;

Overwegende dat, nu appellante bij raadsbesluit van 21 Dec. 1901 met ingang van 1°. Jan. daaropvolgende is ontheven van de verplichting tot het geven van onderwijs in vak *l*, bedoeld in art. 2 der wet op het L. O., de jaarwedde, welke haar is toegekend in de bij het bestreden besluit door Ged. Staten goedgekeurde regeling, voldoet aan het door de wet gestelde minimum;

dat Ons geene redenen bekend zijn, om aan te nemen dat Wijchen niet kan worden gerangschikt onder de gemeenten, voor welke, met het oog op den levensstandaard daar ter plaatse, het wettelijk minimum der onderwijzers-bezoldiging voldoende is te achten;

dat, waar ten betooge van het tegendeel, door appellante in haar tot Ons gericht adres wordt gewezen op het aanzienlijk getal van ruim 4100 inwoners der gemeente Wijchen, daarbij geheel over het hoofd is gezien dat, ter beoordeeling van den levensstandaard in dit plaatsje, eene samentelling van de getallen inwoners der onderscheidene dorpen, waaruit de gemeente van dien naam is samengesteld, in geen geval een betrouwbaren maatstaf kan opleveren;

Gezien de wet op het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

12o. van 20 Juni 1902, no. 132, houdende beschikking op *het beroep van J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant dd.* 6 *Febr.* 1902, *betreffende de huurwaarde der onderwijzerswoning te Wernhout gem. Zundert.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 390.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 6 Febr. 1902, G, no. 42, 2e afd., 3e bureau, waarbij de huurwaarde der onderwijzerswoning te Wernhout, gem. Zundert, van 1 Jan. 1902 af is bepaald op f 175;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 92;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Juni 1902, no. 3656, afd. Ond.;

Overwegende dat, nadat de tegenwoordige appellant aan Ged. Staten van NoordBrabant verzocht had, de huurwaarde zijner woning — volgens de thans nog geldende regeling f 125 bedragende — vast te stellen op f 250, dat College op 6 Febr. 1902 besloten heeft, te bepalen, dat die huurwaarde van 1 Jan. 1902 af f 175 's jaars zal bedragen; dat het hoofd der school te Wernhout tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij aanvoe-

rende, dat twee der voornaamste aannemers te Zundert — van wie hij een verklaring overlegt — de bouwwaarde van zijne woning hebben geschat op ten minste f 4000 en de tuin indertijd is aangekocht voor f 500; dat zij de huurwaarde schatten op f 250, welke laatste som overeenstemt met de plaatselijke huurwaarde in de bloeiende gemeente Zundert, waar gebrek aan woningen is en jaarlijks nieuwe worden bijgebouwd en bijgevolg de huurwaarden zijn gestegen; dat volgens eene berekening van 6 en 4 % voor woning en tuin appellant tot een cijfer van f 260 komt; dat f 175 ook in vergelijking met het bedrag waarop de huurwaarde van onderwijzers-woningen elders bepaald is, te gering is te achten;

Overwegende dat de appellant gedurende eene reeks van jaren genoegn heeft genomen met eene bepaling van de huurwaarde voor de hem verstrekte vrije woning en tuin op een bedrag van f 125 per jaar, en hij ook naar dat bedrag zijne bijdrage voor pensioen heeft betaald;

dat eerst kort geleden hij tegen die bepaling bezwaren heeft geopperd, waarop Ged. Staten van Noord-Brabant bij besluit van 6 Febr. 1902, G, no. 42, 2e afd., 3e bur., de huurwaarde van deze woning met tuin hebben gesteld op f 175;

dat deze bepaling geschiedde in overeenstemming met het ingewonnen bericht van B. en W. van Zundert c.a. en dat van den schoolopziener in het district Breda, en niet gebleken is dat zij niet juist zoude zijn;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

13o. van 20 Juni 1902, no. 134, houdende beschikking op *het beroep van den Gemeenteraad van Gameren tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland dd.* 21 *Jan.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedden van het hoofd der openbare lagere school te Gameren.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 365.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Gameren tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 21 Jan. 1902, no. 112, waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de Gemeente Gameren", vastgesteld in de raadsvergaderingen van 14 Nov. en 21 Dec. 1901, voor zooveel de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school te Gameren bij die verordening is geregeld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 74;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juni 1902, no. 3419, afd. Ond.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Gameren bij de bovengenoemde regeling de jaarwedde van het hoofd der school te Gameren — niettegenstaande de bedenkingen door Ged. Staten aangevoerd — bepaald heeft op het wettelijk minimum;

dat Ged. Staten bij besluit van 21 Jan. 1902, no. 112, hunne goedkeuring aan de verordening hebben onthouden, voor zooveel de wedde van het hoofd der school te Gameren betreft; dat de bezwaren van Ged. Staten hierop neerkomen, dat, terwijl de school te Nieuwaal op 31 Dec. 1900 slechts 81 leerlingen telde, die te Gameren op dien datum door 187 en in Augustus 1901 zelfs door 200 kinderen bezocht werd, zoodat voor het hoofd van laatstgenoemde school niet met het minimum kon worden volstaan; dat Ged. Staten voorts hebben overwogen, dat het niet ter zake afdoet, dat het hoofd der school te Gameren nog uit anderen hoofde bijverdienste geniet, en dat ook bij het regelen van de bezoldiging, in verband met datgene dat van den functionaris gevorderd wordt, de geldmiddelen der gemeente buiten aanmerking moeten blijven;

dat de gemeenteraad, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat de taak van het hoofd der school te Gameren minder zwaar is dan die van het

hoofd der school te Nieuwaal en de levensstandaard in beide plaatsen dezelfde is;

Overwegende dat, met het oog op den omvang der school te Gameren, aan haar hoofd eene hoogere jaarwedde behoort te worden toegekend dan het minimum in de wet bepaald;

dat intusschen eene jaarwedde van f 50 boven dat minimum voor het hoofd der school voldoende is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. de jaarwedde van het hoofd der school te Gameren vast te stellen op: f 800 bij minder dan 5, f 850 bij 5 tot 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren;

2°. te bepalen dat, met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, door den Gemeenteraad van Gameren, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging zal kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

14o. van 20 Juni 1902, no. 135, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente IJsselmuiden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *December* 1901 *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in die gemeente enz.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 356.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente IJsselmuiden tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Dec. 1901, 2e afd., no. 5049/3531, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente IJsselmuiden, alsmede van de hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 12 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 72;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juni 1902, no. 3202, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad bij bovengenoemd besluit de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere school heeft gesteld op de wettelijke minima; terwijl de vergoeding voor huishuur voor het hoofd eener school op f 200 en de tegemoetkoming in de huishuur voor elk der mannelijke onderwijzers van bijstand, die den leeftijd van 28 jaren bereikt hebben en gehuwd of weduwnaar zijn, op f 50 bepaald is;

dat Ged. Staten bij besluit van 19 Dec. 1901 aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en IJsselmuiden daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan 5 dienstjaren hebben, aan de school te IJsselmuiden dan ook slechts genoegen kan genomen worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis, extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de voor deze gemeente vast te stellen aanvangsjaarwedden voor ten minste elke 5 jaren dienst verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente IJsselmuiden eene behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28 jaren, en zoo mogelijk ook

voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding tot de vergoeding voor huishuur aan het hoofd hunner school betaald of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van het pensioen werd aangeslagen, behoort te staan als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen ten minste voor elke vijf dienstjaren beneden de 21 worden verhoogd; dat bijaldien door deze gemeente geen extra-belooningen worden toegekend voor het bezit van bijakten, een aanvangsjaarwedde van f 900 met 4 verhoogingen van f 50 voor 3, 7, 12 en 17 jaar, voor het hoofd eener zoo groote school als die te IJsselmuiden, in verband met de levensomstandigheden in die gemeente niet te hoog geacht kan worden, en evenmin een salaris van f 550 met gelijke verhoogingen voor de onderwijzers; dat het benuttigen van bijakten in de vakken onder *j*, *k*, *l*, *m* en *n* genoemd, extra beloond behoort te worden; dat bij deze verordening de jaarwedden der hoofden en onderwijzers op de wettelijke minima zijn vastgesteld en geene belooningen, noch voor het bezit, noch voor het gebruik binnen of buiten de gewone schooluren van bijakten zijn toegelegd; dat de vergoeding der huishuur wordt bepaald op f 200 en de tegemoetkoming daarin aan de gehuwde onderwijzers boven 28 jaren op f 50, terwijl toch naar de meening van B. en W. de huurwaarde voor het hoofd der school voor diens pensioen behoort aangeslagen te worden op f 250; dat deze regeling derhalve ten eenenmale onvoldoende is;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de uitgaven van de gemeente voor het lager onderwijs nu reeds bijzonder hoog zijn; dat het hoofd der school te IJsselmuiden eene verhooging van jaarwedde van f 150 genieten zal en bovendien een bijzonder mooie woning met tuin heeft; dat bij het bouwen van die woning er over gedacht is een gedeelte daarvan te bestemmen tot raadkamer; maar dit plan niet ten uitvoer is gebracht, en dat dit de reden is, waarom B. en W. aan Ged. Staten hebben voogesteld, de huurwaarde van de woning voor het pensioen van het hoofd der school te bepalen op f 250; dat het leven te IJsselmuiden niet duur is; dat twee der onderwijzers, evenals hunne ambtgenooten uit de gemeenten Wilsum en Kamperveen, te Kampen wonen, waarvan een bij zijne ouders; dat de onderwijzeres gehuwd is met een onderwijzer der gemeente Kampen, terwijl zij samen in de gemeente IJselmuiden wonen; dat die onderwijzeres geen onderwijs in de nuttige handwerken buiten de ge-

wone schooluren geeft; dat van de twee onderwijzers die te Kampen wonen, één gehuwd is, die op kamers woont, terwijl zijne vrouw in de gemeente Avereest verblijf houdt; dat de andere gehuwde onderwijzer, die een pensioen geniet als onderwijzer in Nederlandsch-Indië van f 247.50 's jaars, eene ruime woning met tuin bewoont, onmiddellijk naast de school en daarvoor f 130 per jaar huur betaalt, zoodat eene tegemoetkoming van f 50 den Raad ruim voldoende voorkomt;

Overwegende dat de belooningen der onderwijzers bij de wet niet zijn afhankelijk gesteld van den financieelen toestand der gemeente, waarin zij werkzaam zijn;

dat de gemeente IJsselmuiden, met eene bevolking van ruim 2300 zielen, gelegen in een welvarende streek, onder den rook der gemeente Kampen, alwaar de secretarie der gemeente gevestigd is en verschillende onderwijzers van de IJsselmuiderschool woonachtig zijn, onmogelijk kan gerekend worden te behooren tot die plaatsen, voor welke de bij art. 26 der wet op het L. O. gestelde minima voldoende zijn;

dat, waar aan het hoofd eener school als die te IJsselmuiden, welke omstreeks 272 leerlingen telt, met het oog op de vele administratieve werkzaamheden en groote verantwoordelijkheid, waarmee het schoolhoofd is belast, betrekkelijk hooge eischen zijn te stellen, een aanvangsjaarwedde van f 900, ook in verband met den in die gemeente geldenden levensstandaard, niet te hoog mag worden geacht, terwijl de aanvangsjaarwedde voor de onderwijzers van bijstand aldaar bezwaarlijk op minder dan f 550 is te stellen;

dat Ged. Staten van Overijssel bij hun bestreden besluit mitsdien terecht hunne goedkeuring hebben onthouden aan het besluit van den raad der gemeente IJsselmuiden, dd. 12 Oct. 1901, waarbij die aanvangsjaarwedden op het wettelijk minimum zijn bepaald;

Gezien de wet op het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren; voorts vast te stellen: dat met ingang van 1 Jan. 1902 de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te IJsselmuiden f 900 en die der onderwijzers aldaar f 550 zullen bedragen, met verhoogingen telkens van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst; dat de jaarwedde der onderwijzers in het bezit van een akte voor eene vreemde taal of voor wiskunde en in die vakken onderwijs gevende, voor iedere akte f 50 meer zal bedragen dan hierboven is bepaald, met een maximum van

f 100, en dat voor het onderwijs buiten de gewone schooluren in eenig vak, niet vermeld onder de letters *a—i* van art. 2 der wet, voormelde jaarwedde zal worden verhoogd met f 50, met uitzondering van de vakken *j* en *k*, voor het onderwijs in welke vakken buiten de gewone uren eene vergoeding van f 30 per jaar zal worden toegekend; dat overigens op het hoofd en de onderwijzers van bijstand aan de openbare lagere school te IJsselmuiden van toepassing zullen zijn de bepalingen van het door den raad dier gemeente op 12 Oct. 1901 genomen besluit tot regeling van hunne jaarwedden, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur; wijders te bepalen, dat, met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het L. O., door den gemeenteraad van IJsselmuiden, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging zal kunnen worden gebracht in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het eind van 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Huizen tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 16 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien Raad van* 20 *Jan. bevorens tot verkoop van een stuk grond aan C. Veerman Lz.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 10 Juni 1902, no. 4214, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der

gemeente Huizen tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 16 April 1902, no. 84, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien Raad van 20 Jan. bevorens, tot verkoop van een aan die gemeente in eigendom toebehoorend perceelsgedeelte grond, kad. bekend Sectie C, no. 322, aan C. Veerman Lz. te Huizen, voor de som van f 262.50.

Ged. Staten overwogen bij hun bovenvermeld besluit, dat meer personen bedoeld stuk grond verlangen te koopen, doch dat de Raad het aan C. Veerman Lz. wenscht af te staan, 1°. omdat de door hem geboden prijs voldoende schijnt, 2°. omdat deze kooper het zou bebouwen, hetgeen in het belang der gemeente ware, overmits er behoefte bestaat aan woningen, en de gemeente-inkomsten er door zouden worden gebaat, in zoover de bewoners in de verschillende gemeentelijke belastingen zouden bijdragen; dat echter wat 1°. betreft, al is de geboden prijs voldoende, het niet vaststaat dat geen der andere gegadigden een hooger bod zou doen, hetgeen eerst kan blijken wanneer het perceelsgedeelte in openbare veiling ten verkoop wordt aangeboden; dat, wat betreft sub 2°., indien de Raad bebouwing van het perceelsgedeelte in het gemeentebelang acht, in de verkoopsvoorwaarden kan worden opgenomen, dat de grond door den kooper moet bebouwd worden naar nauwkeurig omschreven, in de veilingsconditiën op te nemen, voorschriften, en dat dus het in openbare veiling brengen van het perceelsgedeelte der gemeente niet nadeelig, maar zelfs voordeelig kan zijn, indien daarbij n.m. een hoogere koopsom dan van f 262.50 wordt geboden.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Huizen tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het in het openbaar veilen kosten medebrengt voor kooper en verkooper, die bij onderhanschen verkoop niet voorkomen.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, verwijzen naar de gronden vervat in hun bestreden besluit.

De BURGEMEESTER van Huizen licht het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

III. *De bezwaren, ingebracht tegen de door het Dep. van Oorlog voorgenomen oprichting aan de Hembrug, gem. Zaandam, van een munitiemagazijn en eene bewaarplaats van ontplofbare stoffen.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend **verslag uit**:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 14 Juni 1902, IVe afd., no. 53, bij den Raad van State,

Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de bezwaren, ingebracht tegen de door het Dept. van Oorlog voorgenomen oprichting aan de Hembrug, gemeente Zaandam, van een munitiemagazijn en eene bewaarplaats voor ontplofbare stoffen, op het terrein, kad. bekend Sectie K, no. 2602.

Overmits het noodig is gebleken op het terrein der artillerie-inrichtingen aan de Hembrug, gemeente Zaandam, op te richten een munitiemagazijn en eene bewaarplaats voor ontplofbare stoffen, werden — in opvolging van het bepaalde bij art. 26, 2de lid, der Hinderwet, — de daarbij bedoelde stukken aan het betrokken gemeentebestuur gezonden.

Bij de commissie uit Ged. Staten, bedoeld in art. 26, 3de lid, is tegen vorenbedoelde oprichting bezwaar ingebracht vanwege A. J. van Wessem, op grond van vrees voor waardevermindering zijner in de nabijheid der op te richten gebouwen gelegen landerijen, die hij als bouwterrein wenscht te gebruiken, vooral wanneer de onderwerpelijke inrichting nog meer zal worden uitgebreid.

De Majoor Eerstaanweznd Ingenieur te Amsterdam, toonde hierop aan, dat bedoelde landerijen ten opzichte van de plaats der op te richten gebouwen niet zoodanig zijn gelegen, dat zij in de gevreesde conditie zouden komen.

Voornoemde commissie is mitsdien blijkens haar uitgebracht advies van oordeel, dat, waar de plaats, waar de gebouwen zullen worden opgericht, eene andere is dan A. J. van Wessem zich voorstelde en zijne landerijen niet in de ongunstige conditie zullen komen welke hij vreesde, diens bezwaar is vervallen, daargelaten dat dit, als betrekking hebbende niet op den bestaanden, maar op een mogelijk toekomstigen toestand, toch niet in aanmerking zou mogen worden genomen.

Als gemachtigde van den Minister van Oorlog geeft de Eerste Luitenant der Genie, F. Dekker, eenige inlichtingen en doet daarbij eenige aanweijzingen op een kaart, die hij heeft medegebracht.

IV. *Het beroep van G. J. Kuypers, hoofd der openbare lagere school no. 4 in de gemeente Lichtenvoorde, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 25 *Maart* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der genoemde gemeente tot regeling van de jaarwedde van het hoofd van voormelde school.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 10 Juni 1902, no. 4596, afd. Ond.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. J. Kuypers, hoofd der openbare lagere school no. 4 in de gemeente Lichtenvoorde, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 25 Maart 1902, no. 122, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Lichtenvoorde, dd. 13 Maart 1902, tot regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 4 aldaar.

Bij laatstgemeld raadsbesluit is de jaarwedde van bedoeld schoolhoofd vastgesteld als volgt:

a. bij minder dan 4 dienstjaren .... f 1000.— ;
b. ,, 4 en meer doch minder dan 8 dienstjaren ...... - 1050.— ;
c. ,, 8 ,, ,, ,, ,, ,, 12 ,, ... - 1100.— ;
d. ,, 12 ,, ,, ,, ,, ,, 16 ,, ... - 1150.— ;
e. ,, 16 ,, ,, dienstjaren .... - 1200.— ;

als dienstjaren komen in aanmerking de jaren als hoofd der school te Lichtenvoorde doorgebracht; behalve gemelde jaarwedde geniet het hoofd der school no. 4 vrije woning met tuin.

In zijn appellatoir adres voert G. J. Kuypers aan, dat zijne jaarwedde volstrekt niet in overeenstemming is met de grootte zijner school, met den omvang van het onderwijs en, vooral niet met het groot getal avondlessen, dat hij moet geven.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, verklaren hunne goedkeuring te hebben verleend aan de regeling der onderwerpelijke jaarwedde, omdat zij vreesden anders aanleiding te geven tot bestendiging van de nog minder gunstige regeling, die voor de tegenwoordige herziening der onderwijzersjaarwedden naar aanleiding van de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) haar beslag had gekregen.

,,Toen toch" — aldus vervolgen Ged. Staten — ,,was de onderwerpelijke jaarwedde vastgesteld op f 1000, derhalve boven de nieuwe wettelijke minimumbedragen, zoodat evengemelde wet eene herziening dier jaarwedde niet noodzakelijk maakte. Had nu de Raad na niet-goedkeuring onzerzijds van de nieuwe regeling de bestaande eenvoudig laten voortbestaan, dan ware ons geen middel bekend geweest om, ondanks den Raad, tot een beteren toestand te geraken.

,,Weliswaar meenen wij te mogen aannemen dat meergemelde wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) ons implicite de bevoegdheid heeft geschonken om eene eens verleende goedkeuring in te trekken, doch eene gelijke bevoegdheid ten opzichte van eene goedkeuring, verleend vóór het in werking treden dier wet, wagen wij niet ons toe te kennen.

,,In de gegeven omstandigheden ondersteunen wij gaarne het onderwerpelijke

beroep, teneinde tot eene meer billijke regeling in deze te geraken dan de Raad van Lichtenvoorde gezind is zelf tot stand te brengen."

Ged. Staten geven mitsdien in overweging de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 4 te Lichtenvoorde vast te stellen op f 1100, met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen naar gelang van dienstjaren, ook buiten de gemeente, ten bedrage van f 50 ieder.

De APPELLANT licht zijn beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad ASSER.

V. De voortzetting der behandeling van *het beroep van C. W. A. E. Noack, te Groningen, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 10 *Maart* 1902 *tot intrekking van de hem den* 14 *Dec.* 1899 *verleende vergunning tot het oprichten van eene vetkokerij* (zie blz. 548.)

Als gemachtigde van den appellant licht Mr. E. D. H. SCHUTTER, advocaat en procureur te Groningen, het beroep toe.

Pleiter beantwoordt vervolgens eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad ASSER en den VOORZITTER.

VI. *Het beroep van G. J. van der Bend, te Zwolle, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 14 *Febr.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel, en Nijverheid met een schrijven van 7 Juni 1902, no. 249, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. J. van der Bend, te Zwolle, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 14 Febr., 1902, no. 405, Nijverheid, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij in het perceel, staande aan de Hoogstraat, te Zwolle, kad. bekend in Sectie E, no. 1470.

Bij adres van 23 Oct. 1901 heeft genoemde Van der Bend bovenvermelde vergunning verzocht aan B. en W. van Zwolle.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht namens bewoners van perceelen naast dat waarin de slachterij zal worden opgericht, op grond van hinder van geschreeuw van geslacht wordende varkens en van ander geraas, weshalve namens hen werd verzocht de vergunning niet te verleenen dan onder voorwaarde dat alleen over dag mag worden geslacht.

Bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit hebben B. en W. de gevraagde

vergunning geweigerd, daarbij overwegende, dat het in casu eene exportslagerij geldt, een bedrijf dat grooten overlast veroorzaakt, een last die te grooter zal zijn omdat de inrichting zou worden gevestigd in eene zeer volkrijke buurt, hetgeen uit een gezondheidsoogpunt zeer bedenkelijk zou zijn.

Van dit besluit van B. en W. is G. J. van der Bend tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat in het onderwerpelijk perceel reeds vóór ± 80 jaar eene slachterij is uitgeoefend, zonder dat ooit eenige klacht daartegen is gerezen; dat het van steen gebouwde perceel in alle opzichten voor slachtplaats geschikt is; dat het in casu *geene* exportslachterij geldt, waarvoor hij trouwens aan B. en W. geene vergunning heeft gevraagd, en dat de huisjes, bewoond door hen namens wie bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht, van de slachterij door eene ruime open plaats zijn gescheiden.

B. en W., op dit beroep gehoord, houden vol, onder verwijzing naar een desbetreffend bericht van den ontvanger der invoerrechten en accijnzen, dat het in casu wel degelijk eene *export*-slagerij betreft.

Naar Ged. Staten melden, wenscht de Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat — met wiens gevoelen Ged. Staten zich geheel vereenigen — de vergunning alsnog te zien verleend onder de volgende voorwaarden, door den gemeentelijken Inspecteur bij de Bouwpolitie aanbevolen, die het drijven van eene exportslagerij vrijwel onmogelijk maken, terwijl zij de uitoefening van het gewone slagersbedrijf toelaten:

a. dat de beide slachtlokalen moeten voorzien zijn van waterdichte bevloeringen, gelegd in afwaterenden stand naar te maken zinkputten;

b. dat de omtrekmuren der sub *a* vermelde lokalen 0.22 M. van uit de bevloering gemeten, waterdicht moeten beklampt zijn;

c. dat in elk slachtlokaal naast den uitgang naar de open plaats aanwezig moet zijn een waterdichte zinkput met stankafsluiting;

d. dat elk dezer zinkputten door een spruitriool van verglaasde Engelsche buizen van 20 c.M. in diameter moet worden verbonden met den in de open plaats gelegen zinkput;

e. dat in de sub *c.* bedoelde zinkputten voor de spruitriolen in den in de open plaats gelegen zinkput voor het naar het Achterom loopende riool vaste roosters aanwezig moeten zijn;

f. dat elk dezer drie zinkputten van boven moet worden afgedekt met een gemakkelijk wegneembaar horizontaal in den put hangend rooster;

g. dat in elk slachtlokaal en op de open plaats ten minste één kraan der gemeentelijke waterleiding aanwezig moet zijn;

h. dat in elk slachtlokaal moet aanwezig zijn een van af den zolder tot 1 M. boven de bekapping opgaande ventilatiekoker;

i. dat van af 15 April tot 15 Oct. van elk jaar de te verrichten slachtingen en de daaraan verbonden werken uitsluitend mogen plaats hebben tusschen 's morgens 5 uur en 'savonds 9 uur, terwijl de overige dagen van 't jaar niet anders dan van 's morgens 7½ uur tot 's avonds 7½ uur in deze inrichting mag worden gewerkt;

j. dat tijdens de werkzaamheden aldaar de noodige goed gesloten tonnen in het op de open plaats staande en tot stalling in gebruik geweest zijnde gebouwtje aanwezig moeten zijn, waarin alle afval en bloed moet worden verzameld;

k. dat buiten de bij dezen tot slachtplaats bestemde lokalen geen enkele slachting mag plaats hebben en dat in de slachtplaatsen geene andere werkzaamheden mogen worden verricht dan die welke uitsluitend tot het slachten behooren en aldaar in het bijzonder geen ingewanden van geslachte dieren van vuil mogen worden ontdaan of gereinigd;

l. dat na afloop van de slachting van elk dier (of van meerdere dieren als het slachten zonder tusschenpoozen geschiedt) voor het sluitingsuur van elken dag de vloeren en wanden der slachtplaatsen van vuil en bloed moeten worden ontdaan en gereinigd, hetgeen eveneens moet geschieden met de geheele open plaatsen bestemd tot berging der tonnen;

m. dat op het terrein alwaar de inrichting is gevestigd, geen dierlijk afval, mest of bloed mag aanwezig zijn, anders dan in de daarvoor bestemde tonnen, die, na elke slachting, onmiddellijk naar de gemeentelijke mestplaats of een andere door Burg. en Weth. aangewezen plaats moet worden vervoerd;

n. dat in een als sub *i* bepaalden werkdag nooit meer slachtingen mogen plaats hebben dan van acht stuks groot vee of daarmede gelijkstaand getal klein vee, waarbij twee stuks klein gelijk wordt gesteld met één stuk groot vee of groot en klein vee te zamen, op grond der aangenomen vergelijking geen acht stuks groot vee overtreffende;

o. dat elk te slachten dier, voor tot de slachting wordt overgegaan, moet worden geschoten met een zgn. schietmasker;

p. dat de werkzaamheden tot verkrijging van sub *a*—*h* gestelde voorwaarden moeten worden uitgevoerd volgens aanwijzing en onder toezicht van den Inspecteur bij de bouwpolitie en dat deze in een goeden staat moeten worden gehouden en bij elk voorkomend gebrek onmiddellijk moeten worden hersteld;

q. dat de tot het Achterom toegang gevende deuren, behoudens de oogenblikken dat daarvan voor het bedrijf gebruik moet worden gemaakt, steeds gesloten moeten zijn.

Als gemachtigde van den appellant licht Mr. J. W. N. van Royen, advocaat en procureur te Zwolle, het beroep toe.

VII. *Het beroep van het Bestuur der Afd. Assen van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 10 *Jan.* 1902 *tot goedkeuring van de „Verordening regelende de jaarwedden enz. van de hoofden en de onderwijzers der openbare lagere scholen in de gemeente Assen".*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Mei 1902, no. 4096, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur der afd. Assen van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 10 Jan. 1902, no. 60*a*, waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden enz. van de hoofden en de onderwijzers der openbare lagere scholen in de gemeente Assen", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 29 Oct. 1901, is goedgekeurd.

Appellant is van oordeel, dat de aanvangsjaarwedde van f 500 voor de onderwijzers te Assen te laag is.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, geven als hun oordeel te kennen, dat appellant niet-ontvankelijk moet worden verklaard, omdat hij niet in den zin van art. 14 der wet tot regeling van het L. O. bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft.

VIII. *De beroepen van R. Dijkstra te Wolvega, K. K. Dijkstra Sr. te Oldelamer, en D. A. Timmerman, wed. G. S. van der Veen, te Nijelamer tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van* 27 *Dec.* 1900, *betreffende uitkeering van slikgelden voor perceelen onder Oudetrijne.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 7 Juni 1902, no. 217, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de beroepen, ingesteld door R. Dijkstra te Wolvega, K. K. Dijkstra Sr. te Oldelamer en D. A. Timmerman, wed. G. S. van der Veen, te Nijelamer, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van 27 Dec. 1900, no. 79, 2de afd., W., betreffende uitkeering van slikgelden voor perceelen onder Oudetrijne.

Het beroep van R. Dijkstra is gegrond op de omstandigheid, dat Ged. Staten bij hun bovenvermeld besluit teruggave van slikgelden hebben verleend voor

het perceel oud no. 1328 van de kadastrale gemeente Oudetrijne, Sectie D, uit welk oud-nummer onder meer de nieuwe nos. 2421, 2306 en 2420 zijn gesproten, waarvan de eerste twee perceelen aan appellant en het laatste aan K. K. Dijkstra te Oldelamer toebehoort; dat Ged. Staten echter hebben bevolen aan A. H. Blom te Oldelamer voor het perceel no. 2421 f 129.74 uit te keeren, en voor de perceelen nos. 2306 en 2420 f 490.35 aan appellant; zoodat, waar van no. 2421 niet A. H. Blom, doch appellant, en van no. 2420 niet appellant maar K. K. Dijkstra eigenaar is, appellant verzoekt dat het besluit van Ged. Staten worde vernietigd en bepaald worde uitkeering van de slikgelden aan de rechtmatige eigenaren.

Zijnerzijds komt K. K. Dijkstra van meergenoemd besluit van Ged. Staten in beroep, op grond van het feit, dat daarbij voor de perceelen nos. 2306 en 2420 aan R. Dijkstra teruggave van slikgelden is verleend, niettegenstaande no. 2420 appellant toebehoort.

Daarentegen eischt D. A. Timmerman, wed. G. S. van der Veen, te Nijelamer, in haar appellatoir adres de slikgelden op voor het geheele perceel oud no. 1328.

Ten aanzien van het door de wed. Van der Veen ingesteld beroep schrijven Ged. Staten:

„De slikgelden zijn voortgekomen uit een gegraven bokvaart, die vroeger liep van den grindweg Scherpenzeel—Wolvega naar de Tjonger en op het kadaster bekend stond onder no. 1328 der kadastrale gemeente Oudetrijne Sectie D.

„Dit perceel werd bij akte van scheiding, 6 Oct. 1843, toebedeeld aan Dirkje Andries Timmerman, thans weduwe van G. S. van der Veen. Bedoelde bokvaart is in den loop der jaren dichtgegroeid en als scheidingssloot overgebleven.

„In 1861 is ze of liever is no. 1328 gesplitst en *gevoegd* bij de nos. 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2309, 2310 en 2311. De nos. 2302 tot en met 2306 bestaan nog, maar

2307	is	geworden	2420
2309	„	„	2417, 2418
2310	„	„	2421, en
2311	„	„	2478, 2479 en 2480.

„In 1883 is ten overstaan van notaris Van Giffen te Wolvega, door Dirkje Timmermans 163 M. dezer bokvaart langs het perceel no. 2478 verkocht aan Hiltje Ruurds- en Elisabeth Ruurds Koopmans, thans eigenaressen van genoemd perceel 2478.

„In hetzelfde jaar 1883 is bij acte van scheiding van den gemeenschappelijken boedel van Dirkje Timmermans 740 M. der bokvaart, langs de perceelen 2479

en 2480, over de geheele breedte toebedeeld aan Jan Ruurds Koopmans, kleinzoon van Dirkje Timmermans.

„De slikgelden uit de 163 M. (oppervlakte 8 A.) der bokvaart komen derhalve aan Hiltje Ruurds en Elisabeth Ruurds Koopmans en uit de 740 M. (d. i. van eene oppervlakte van 43 A.) aan Jan Ruurds Koopmans en in geen geval competeeren ze aan adressante Dirkje Timmermans.

„Het overige deel der bokvaart, lang 2250 M., is begrepen onder de volgende belendende perceelen:

	grootte		eigenaar	gedeelte bokvaart	
no. 2421	1.79.10	H.A.	R Dijkstra	0. 2.29	H.A.
„ 2417	1.87.40	„	A de Ruiter	0.10.55	„
„ 2428	1.85.60	„	Mr. M. van Heloma Mz.	0.07.75	„
„ 2420	2.53.70	„	R. K. Dijktra	0.32.30	„
„ 2306	1. 7. 2	„	R. Dijkstra	0.26	„
„ 2304	4.87	„	D. H. v. d. Molen en kind	0.01	„
„ 2305	1.77.50	„	H. J. v. d. Veen	0.35. 5	„
„ 2302	0.82.30	„	K. F. Groen	0.01. 8	„
„ 2303	1.47. 3	„	K. F. Groen	0.24. 5	„

„Sedert 1881 komt de bokvaart niet meer als afzonderlijk nummer op het kadastrale plan voor. De reden, waarom het nummer is geroieerd, is ons bij nader onderzoek niet gebleken. Uit de overgelegde extracten uit den kadastralen ligger blijkt, dat Dirkje Timmermans nog eigenares is van de in de volgende kadastrale nummers begrepen deelen bokvaart, nl. no. 2421, 2420, 2305, 2302 en 2303.

„Het blijkt evenwel niet, dat ze eigenares van de andere deelen der bokvaart is; toch zal ze eerst moeten aantoonen dat ze den eigendom van die bokvaart heeft voor dat ze al de slikgelden, afkomstig uit oud 1328, kan ontvangen. Alvorens deze gelden uit te keeren, dienen, ten einde ook latere reclame te voorkomen, de fouten zoowel op het kadastrale plan, als in den perceelsgewijzen ligger, waar ten onrechte gedeelten van oud no. 1328 bij de nevensliggende perceelen zijn gevoegd, te worden hersteld.

„Naar aanleiding van het bovenstaande, meenen we Uwe Excellentie in overweging te moeten geven het daarheen te leiden, dat het besluit onzer vergadering van 27 Dec. 1900, no. 79, 2e afd., W., voor zooveel aangaat de perceelen gemeente Oudetrijne, Sectie D, nos. 2421, 2306, 2420, 2305, 2303, 2478, 2479 en 2480, allen afkomstig van het vroeger no. 1328, worde vernietigd en het hooger beroep van R. Dijkstra en R. K. Dijkstra worde afgewezen en, met mededeeling van eerstgenoemde beslissing aan de adressante Dirkje Timmer-

mans, worde bericht, dat zij heeft aan te toonen en te bewijzen, dat zij met Jan R. Koopmans, Hiltje R. Koopmans en Elisabeth R. Koopmans, eigenares is van de geheele bokvaart of van het perceel, kadastraal gemeente Oudetrijne Sectie D no. 1328 (oud)."

IX. *De beroepen van F. van Rooy te Gemert, tegen het besluit van B. en W. van die gemeente dd.* 27 *Febr.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietinrichting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 7 Juni 1902, no. 250, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de beroepen, ingesteld door F. van Rooy, te Gemert, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van die gemeente, dd. 27 Febr. 1902, no. 101*d*, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietinrichting met het geweer op een perceel land, nabij zijne woning aan het gehucht „Boekent" onder de gemeente Gemert, kad. bekend in Sectie E, no. 777.

Bij adres, dd. Dec. 1901, heeft F. van Rooy bovenvermelde vergunning aan B. en W .van Gemert verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht door eigenaars en gebruikers van naburige perceelen, op grond van vrees voor gevaar, schade en hinder in hun landbouwbedrijf, in zoover het schieten met het geweer de veiligheid in de omgeving zou verminderen voor menschen, dieren en panden met stroodaken, die in brand zouden geraken; terwijl op pannen daken de pannen zouden worden gebroken door de nedervallende kogels.

B. en W. hebben hierop bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat het schietterrein gelegen is op korten afstand van woonhuizen, waarvan een met stroo gedekt, wier bewoners dus van het schieten brand- en ander gevaar te duchten zouden hebben, terwijl in de nabijheid openbare en particuliere wegen worden aangetroffen, waarvan tijdens het schieten geen veilig gebruik zou kunnen worden gemaakt; dat in de richting waarin zou geschoten worden, vele perceelen bouw- en weiland zijn gelegen, waarop personen werken en vee weidt; dat het in casu slechts geldt eene uitspanning en niet een nuttig doel, en dat aan de ingebrachte gegronde bezwaren niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen.

Van dit besluit van B. en W. is F. van Rooy tijdig bij H. M. in beroep

gekomen door middel van twee adressen, daarbij aanvoerende, dat de door hem verlangde inrichting geen gevaar zou opleveren; dat het schieten met het geweer, met het oog op de weerbaarheid, eene zaak van openbaar nut is; dat het schieten naar den vogel een oud en geheel in de zeden des volks ingeweven gebruik is en eene gepaste ontspanning.

B. en W., op deze beroepen gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat het schieten in casu gevaarlijk zou zijn, daar dikwijls slechte geweren zouden worden gebruikt door onervaren schutters; dat het hier alleen geldt een vermaak en geenszins de bevordering van 't lands weerbaarheid; dat het onderwerpelijk terrein in alle opzichten ongeschikt is voor eene schietinrichting met het oog op de veiligheid van menschen, vee en goederen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat berichtte aan Ged. Staten, dat de schutsboom zou staan nabij de heg, die perceel no. 777 van no. 1094 scheidt en op ruim 50 M. van den kunstweg; dat de omliggende perceelen bestaan uit tuinen, wei- en bouwland, terwijl de meeste huizen in den omtrek met riet of stroo zijn gedekt; dat het gevaar en de hinder, aan inrichtingen als de onderwerpelijke verbonden, niet gering zijn; dat er toch geen toezicht is over de in gebruik zijnde geweren en geene leiding bij het behandelen daarvan en bij het schieten; dat uit een plaatselijk ingesteld onderzoek is gebleken, dat de zware kogels in alle richtingen rondvliegen en meestal neerkomen binnen 150 M. van den schutter; dat maatregelen voor de veiligheid van verkeer, personen of zaken niet zijn te nemen en dat een ieder maar voor zich zelf moet uitzien, geen gevaar te loopen om getroffen te worden; weshalve de Hoofdingenieur van oordeel is, dat de vergunning terecht is geweigerd.

Ged. Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

X. *Het beroep van J. Oostinjer Rzn., te Emmer-Compascuum, Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmercompascuum", tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 15 *Maart* 1901 *tot nadere aanvulling en wijziging van het plan van aanleg voor de vervening van genoemd veenvlak.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 10 Juni 1902, no. 226, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Oostinjer Rzn., te Emmercompascuum, Directeur der Naamlooze Vennootschap ,,het Emmercompascuum", tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 15 Maart 1901, no. 76, tot nadere aanvulling en wijziging van het plan van aanleg voor de vervening van genoemd veenvlak.

Bij bovengenoemd besluit van Ged. Staten van Drenthe is de concessie tot vervening, verleend bij K. B. van 4 Oct. 1879, no. 24, gewijzigd bij de Kon. besluiten van 13 Sept. 1880, no. 6, 13 Maart 1887, no. 15, en 29 Oct. 1887, no. 14, en laatstelijk aangevuld bij besluit van Ged. Staten van 25 Jan. 1901, no. 44, aan de naamlooze vennootschap het Emmercompascuum voor de in die concessie genoemde gronden, nader aangevuld en gewijzigd als volgt:

a. Onder de rubriek ,,Bruggen en Vonders" aan het slot sub 2°. toe te voegen ,,en een brug over hetzelfde kanaal in den weg sub 5, langs de oostzijde van de Rundestukken, zoodra de behoefte aan deze brug gebleken zal zijn of zoodra Ged. Staten van Drenthe den aanleg van deze brug noodig achten";

b. Onder de rubriek ,,Aanleg en onderhoud" sub 3 voor het woord ,,brug" te lezen ,,bruggen" en aan het slot sub 3°. toe te voegen ,,en bij punt D in den weg langs de oostzijde der Rundestukken".

Van dit besluit van Ged. Staten is J. Oostinjer Rzn. voornoemd tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende: ,,dat dit besluit ziet op de verplichting der vennootschap om een weg te leggen op de grenzen van het verveningsterrein en waar deze weg verbroken wordt, de verbinding door kunstwerken te herstellen; dat nu het Noorderdwarsdiep, in het plan van aanleg en op de daarbij behoorende kaart aangegeven onder de letters B—D, is gegraven tot aan de grens van het Emmercompascuum bij punt D; dat, om de kanalen van de maatschappij ,,het Emmererfscheidenveen", die weg bij gemeld punt is doorgesneden; dat door gemelde maatschappij ,,het Emmererfscheidenveen" de verbroken gemeenschap is hersteld door op 400 M. afstand van gemeld punt een brug te leggen; dat die verbinding wel niet bij punt D is geschied, maar op zoo korten afstand (400 M. of slechts 4 minuten gaans) dat het geheel onnoodig is om nog weer een brug bij punt D te leggen; dat niet alleen zulks onnoodig en overbodig is, maar zulks ook grooten hinder en last aan de scheepvaart zal veroorzaken, als op twee zoo dicht bij elkaar gelegen punten twee bruggen gepasseerd moeten worden, voor de bediening waarvan de schipperij de kosten zal hebben te betalen; dat bovendien die weg op de grens van het verveningsterrein slechts is van zeer weinig beteekenis, daar in het verveningsterrein zoovele andere en betere communicatiewegen zijn en komen, dat die weg thans reeds vrij nutteloos, met eenige jaren geheel doelloos is en het nu toch niet aangaat om voor een zoo tijdelijk doel aan de door requestrant vertegenwoordigde vennootschap zulk eene verplichting op te leggen en aan anderen last te veroorzaken."

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat appellant

ten onrechte in de meening verkeert, dat hun bestreden besluit een imperatief voorschrift bevat tot het bouwen van een brug over kanaal B—D in den weg sub 5 onder de rubriek „Wegen" in het plan van aanleg omschreven; dat echter tot den bouw van de brug eerst behoort te worden overgegaan bij gebleken behoefte, terwijl het niet kan worden ontkend dat in dat geval de aanleg van de brug door het bevoegd gezag moet kunnen worden gevorderd. In het nadeel voor de scheepvaart, voortvloeiende uit de aanwezigheid over het vaarwater van 2 op korten afstand gelegen bruggen, ligt een waarborg dat Ged. Staten niet dan bij gebleken noodzakelijkheid tot den bouw van de brug last zullen geven.

Op zich zelf moge de omstandigheid, dat de brug in het Emmer Erfscheidenveen, waarvan het verkeer langs den doorsneden weg zou kunnen gebruik maken, ± 400 M. buiten dien weg ligt, geen overwegend bezwaar opleveren, voor het doorgaand verkeer achten Ged. Staten die omstandigheid niet zoo onbeteekend, vermits het hier geldt een omweg van ± 9 minuten gaans.

Dat bedoelde brug zou gelegd zijn tot herstel van de door de doortrekking van kanaal B—D verbroken wegcommunicatie, gelijk appellant beweert, komt Ged. Staten minder juist voor, daar het hoofddoel dier brug wel zal zijn de bevordering van de communicatie binnen het terrein van de maatschap Emmer Erfscheidenveen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zeven-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 23 *Juli* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Waarnemend Voorzitter, Mr. J. P. R. M. DE NERÉE VAN BABBERICH.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 18 Juni 1902, no. 58, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden soldaat N. Sirre, te Naarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 439.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden soldaat N. Sirre, te Naarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 Dec. 1901, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 116;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 Juni 1902, Iste afd., no. 51;

Overwegende dat, nadat genoemde Sirre pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 16 Mei 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts 16 jaren, 10 maanden en 23 dagen beloopt; dat hij, geboren 15 Nov. 1862, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 38 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is, en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapporten van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 April 1901, La. A, no. 240 en 15 Nov. 1901, la. A, no. 240, zoodat de belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 11 Jan. 1902, IIIe afd., no. 83*a*, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is geregeld in zijn onderhoud te voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermelde rapporten van den Inspecteur, reclamant's gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensieon kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 18 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. **van 18 Juni 1902, no. 59, houdende beschikking op** *de reclame van de weduwe M. E. Wiebe, geboren Donkers, te Katendrecht (gem. Rotterdam) betreffende de aanspraken op pensioen van haren zoon den gepasporteerden huzaar W. H. Sacré.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 212.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van de weduwe M. E. Wiebe, geboren Donkers, te Katendrecht (gem. Rotterdam), betreffende de aanspraken op pensioen van haren zoon, den gepasporteerden huzaar W. H. Sacré;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 Dec. 1901, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 22;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 6 Juni 1902, Iste afd., no. 50;

Overwegende dat nadat S. Wiebe voor zijn stiefzoon W. H. Sacré pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 1 Jan. 1902, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts 6 jaren, 7 maanden en 21 dagen beloopt, waarvan 2

jaren 2 maanden en 24 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, met inbegrip van 2 maanden en 16 dagen heen- en terugreis, dubbel berekend zijn; dat hij, geboren 12 April 1877, nog slechts den ouderdom van 24 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 7 Oct. 1901, la. A, no. 1052; zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke- bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 19 Dec. 1901, IIIe afd., no. 19, aan S. Wiebe was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, zijne weduwe haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamante, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op de aanvrage van haren overleden echtgenoot om pensioen voor haren zoon, den gepasporteerden huzaar W. H. Sacré, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 16 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin
P. J. Vegelin.

3o. van 20 Juni 1902, no. 66, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode L. Harms te Dokkum.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 416.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode L. Harms te Dokkum;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 25 Jan. 1902, no. 25;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 21 Mei 1902, no. 100;

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën van 10 Juni 1902, no. 1904, Posterijen en Telegraphie, en van 16 Juni 1902, no. 71*a*, Generale Thesaurie;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 16 Jan. 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 257, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 3 Jan. 1902, no. 16, afd. Post. en Tel., met ingang van 16 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 27 jaren, 2 maanden en 15 dagen, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden bewezen militairen dienst van 1 jaar, 6 maanden en 27 dagen, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren, 9 maanden en 12 dagen, en hij den Staat ruim 10 jaren als postbode heeft gediend; dat hij, geboren 19 Febr. 1846, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 16 Jan. 1897 tot 1 Juli 1898 f 500 en van 1 Juli 1898 tot 16 Jan. 1902 f 550, zoodat 1/60 van de middelsom ad f $535.41^{2}/_{3}$, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f $8.92^{13}/_{16}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet recht heeft op een pensioen van f 256.65; terwijl het verzoek van belanghebbende, om toekenning van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, niet kan worden ingewilligd, omdat niet is gebleken dat de lichaamsgebreken, die hem ongeschikt maken voor de waarneming zijner betrekking, zijn ontstaan door een der in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet vermelde oorzaken;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij verwijzende naar eene verklaring van Dr. R. Hazelhoff, arts

te Dokkum, waaruit blijkt dat deze geneesheer meent, dat belanghebbende's pensioensaanvrage onder art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet valt, „aangezien hij zijne ongeschiktheid voor verderen dienst verkregen heeft in en door den dienst";

Overwegende dat, al mochten belanghebbende's lichaamsgebreken hem ongeschikt maken voor de waarneming van het vroeger door hem bekleede ambt, en al mochten die gebreken het gevolg zijn van zijne dienstverrichtingen op 31 Dec. 1900, te midden van een sneeuwstorm, belanghebbende toch geen aanspraak zou kunnen maken op het in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet bedoeld verhoogd pensioen;

dat er toch in casu geen sprake is van tegen hem in de uitoefening zijner dienstverrichtingen of ter zake van die uitoefening gepleegde gewelddadigheden;

dat het hier evenmin geldt het volvoeren van diensten, waarbij gevaar te voorzien was, of een ongeval bij het verrichten van diensten waarbij geen gevaar te voorzien was, overmits het overbrengen van de post ook bij ongunstige weersgesteldheid inhaerent is aan het ambt van bode en vaak vervroegde oudersdomsgebreken ten gevolge heeft, om welke reden dan ook de wetgever — in afwijking met den in art. 3 sub *a* der Burgerlijke Pensioenwet voor het bekomen van pensioenen in het algemeen voor burgerlijke ambtenaren geëischten ouderdom van 65 jaar — brievenbestellers en postboden in de gunstige bepaling van art. 4 sub *d*, heeft doen deelen;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen postbode L. Harms te Dokkum, met ingang van 16 Jan. 1902 een pensioen toe te kennen van f 257 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Schaumburg, den 20 Juni 1902. **WILHELMINA**

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 20 Juni 1902, no. 67, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen adsistent der posterijen L. F. Verheydt, te 's-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 434.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen adsistent der posterijen L. F. Verheydt te 's-Gravenhage;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 22 Febr. 1902, no. 13;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 121;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Juni 1902, no. 1903, Post. en Tel., en van Onzen Minister van Financiën van 16 Juni 1902, no. 71, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 April 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 690, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 31 Jan. 1902, no. 367, afd. Post. en Tel., met ingang van 1 April 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 26 jaren en 9 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom bewezen militairen dienst van 13 jaren, 2 maanden en 10 dagen, een tijdvak uitmaakt van 39 jaren, 11 maanden en 10 dagen, waarvan 8 jaren, 6 maanden en 15 dagen in 's Rijks koloniën en tusschen de keerkringen zijn doorgebracht, en hij den Staat ruim 10 jaren als kantoorknecht en adsistent bij de posterijen heeft gediend; dat hij, geboren 15 Nov. 1845, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1897 tot 1 Juli 1900 f 1000 en van 1 Juli 1900 tot 1 April 1902 f 1100, zoodat 1/60 van de middelsom, ad f 1035, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 17.25 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet en het K. B. van 27 Sept. 1897, no. 16, recht heeft op een pensioen van f 689.04, vermeerderd, krachtens art. 41, 3°. der wet, in verband met art. 44bis en de laatste zinsnede van art. 19 der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127), zooals die luidt na de daarin bij de wet van 1 April 1875 (Stbl.

no. 33) gebrachte wijzigingen, met een toelage van f 67.50 wegens een verblijf van 8 jaren, 8 maanden en 15 dagen, laatstelijk als kwartiermeester, in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, behoudens het maximum of ⅔ van voormelde middelsom; terwijl zijn verzoek om het pensioensbedrag te bepalen op ⅔ van den laatsten grondslag voor pensioen, op grond van art. 6 der bovengemelde wet, niet voor inwilliging vatbaar is;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat het pensioen van belanghebbende door den Pensioenraad met juistheid is berekend;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet en de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen adsistent der posterijen L. F. Verheydt, te 's-Gravenhage, met ingang van 1 April 1902 een pensioen toe te kennen van f 690 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

De Minister van Financiën,
Harte van Tecklenburg.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

5o. van 20 Juni 1902, no. 76, houdende beschikking *op het beroep van H. de Graaf te Dordrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 15 *Febr.* 1902 *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 430.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. de Graaf, te Dordrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Febr. 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting wegens afschaffing van eene dienstbode;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 21 Mei 1902, no. 109;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 10 Juni 1902, no. 44, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 28 Nov. 1901 is aangevraagd op grond dat des aanvragers dienstbode op 26 Sept. zijne woning had verlaten en was vervangen door eene die tevens werkzaam was bij de firma J. de Zeeuw en 's nachts niet onder zijn dak vertoefde;

dat de Directeur op 15 Febr. 1902 de ontheffing heeft geweigerd ,,vermits gebleken (was) dat daarop geene aanspraak bestaat, aangezien de afgeschafte dienstbode in den loop van het belastingjaar door eene andere belastbare (was) vervangen";

dat H. de Graaf, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep gekomen, heeft verzocht dat hem de ontheffing alsnog mocht worden verleend;

Overwegende dat aan den belastingplichtige, die een of meer dienstboden, waarvoor hij is aangeslagen, afschaft, ingevolge art. 63 § 3 der wet tot regeling van de personeele belasting alleen dan ontheffing van zijn aanslag naar den vierden grondslag wordt verleend, indien hij daarvoor geen andere in de plaats neemt;

dat appellant aan die voorwaarde niet heeft voldaan, vermits de plaats van de afgeschafte dienstbode door eene andere niet bij hen inwonende dienstbode is ingenomen, die, al moge zij tevens belast zijn met het schoonhouden van den winkel eenen door appellant aangeduide firma, daardoor niet gerekend kan worden tot de dienstbode die, naar luid van art. 21 § 1 letter *d* der wet doorgaans door meer dan één afzonderlijk wonenden persoon of gezin als zoodanig worden gebezigd;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit,

waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 20 Juni 1902 no. 103, houdende beschikking *op de beroepen van J. Kroon c. s. en J. Brozius te Ter Aar en H. E. Rempe te Rijnsaterwoude tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 31 *Dec.* 1901 *voor zoover daarbij afwijzend is beschikt op een adres van genoemden J. Kroon c. s. om plaatsing van het in de gemeente Ter Aar gelegen deel van het Korter-Aarsche voetpad op den ligger der wegen en voetpaden dier gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 391.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door J. Kroon c.s. en J. Brozius te Ter Aar, en door H. E. Rempe, te Rijnsaterwoude, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland van 31 Dec. 1901, no. 54, voor zoover daarbij afwijzend is beschikt op een adres van genoemden J. Kroon c.s. om plaatsing van het in de gemeente Ter Aar gelegen deel van het Korter-Aarsche voetpad op den ligger der wegen en voetpaden dier gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 69;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Juni 1902, no. 224, afd. Wat. A.;

Overwegende dat J. Kroon c.s., wonende te Ter Aar, bij adres, dd. 31 Jan. 1899, aan Ged. Staten van Zuid-Holland bovenvermeld verzoek hebben gedaan;

dat Ged. Staten bij besluit van 31 Dec. 1901, no. 54, op dat verzoek afwijzend hebben beschikt, daarbij overwegende dat, overmits de rijweg van de buurschap Korter-Aar, gemeente Ter Aar, naar de kom van Nieuwveen over Zevenhoven of Aardam loopt, er behoefte bestaat aan een korter voetpad tusschen Korter-Aar en Nieuwveen; dat tot voor eenige jaren in die behoefte gedeeltelijk werd

voorzien door een pad langs de windwatermolens van den polder Nieuwkoop door den Nieuwkoopschen polder naar den Nieuwveenschen weg, doch dat dit pad allengs is vervallen, omdat sedert de windmolens in 1872 door stoomgemalen, elders opgericht, werden vervangen, het polderbestuur niet verder in de loopplanken of voetbrugen in het voetpad gelegen, voorzag; dat het gedeelte van dit Korter-Aarsche voetpad, dat onder Ter Aar ligt, nooit op den ligger dier gemeente is gebracht en geheel onbruikbaar is geworden; dat op weinig kostbare wijze tusschen Korter-Aar en Nieuwveen een doelmatiger voetpad dan het Korter-Aarsche is tot stand te brengen, nl. door het maken van eene verbinding van den Korter-Aarschen weg, met een kwakel over de ringvaart, met den ringdijk van den polder Nieuwkoop; dat door den gemeenteraad van Ter Aar en de vergadering van stemgerechtigde ingelanden van den polder Nieuwkoop besloten is tot het gezamenlijk aanleggen en onderhouden van bedoelden kwakel, en tot het verder onderhoud van het geheele naar den Nieuwkoopschen ringdijk te verplaatsen Korter-Aarsche voetpad, met welke verplaatsing de Raad der gemeente Nieuwveen zich ook vereenigt; dat hiertegen weliswaar bezwaren zijn ingediend, doch dat deze gezocht en overdreven zijn; dat voor zoover in de bezwaarschriften wordt aangedrongen om het oude Korter-Aarsche voetpad op den ligger van Ter Aar te brengen en op dien van Nieuwveen te behouden, geen rekening wordt gehouden met de moeilijke vraag, of het bewezen kan worden dat dit voetpad ten dienste van het algemeen is, noch met de kosten die het in orde brengen en houden van dit pad zou eischen, noch met de meerdere doelmatigheid van het nieuwe voetpad voor voetgangers; dat voor zoover daarbij een beroep wordt gedaan op het belang van veldarbeiders uit Ter Aar, om bouwgronden in den polder Nieuwkoop gemakkelijk te bereiken, het niet aannemelijk is, dat die polder zelf, eigenaar van het voetpad, dat belang, ware het werkelijk van beteekenis, zou behartigen;

dat J. Kroone c.s. en J. Brozius te Ter Aar van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen;

dat mede H. E. Rempe te Rijnsaterwoude van vorenvermeld besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat de beide beroepen respectievelijk door J. Kroon c.s. en J. Brozius en door H. E. Rempe uitsluitend gericht zijn tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 31 Dec. 1901, G. S., no. 54, voor zoover daarbij sub I afwijzend is beschikt op het verzoek van J. Kroon c.s., om het gedeelte van het Korter-Aarsche voetpad, gelegen in de gemeente Ter Aar, op den ligger der wegen en voetpaden dier gemeente te brengen;

dat het vaststaat — gelijk trouwens door appellanten in eene openbare ver-

gadering van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur is erkend — dat bedoeld gedeelte voetpad nooit op den ligger der wegen en voetpaden der gemeente Ter Aar is gebracht; dat nimmer eenig openbaar gezag over dat gedeelte schouw heeft uitgeoefend, noch ooit bevel heeft gegeven tot herstel daarvan, of van een zich daarin bevindend kunstwerk;

dat van eeuwenoud gebruik door het publiek of van bestemming ten publieken dienste van meerbedoeld gedeelte voetpad al evenmin iets is gebleken;

dat integendeel dit gedeelte voetpad — al moge er een tijdlang door dezen en genen min of meer gebruik van zijn gemaakt — alleen was aangelegd ten dienste van de watermolenaars, langs wier windmolens het liep, en van de beambten van den polder Nieuwkoop, welke polder het dan ook heeft laten vervallen —, onder anderen door niet verder te voorzien in de loopplanken of voetbruggen, die het gedeelte voetpad bruikbaar maakten, — toen het geen reden van bestaan meer had, sedert de windmolens in 1872 vervangen werden door stoomgemalen op andere plaatsen gesticht;

dat er onder die omstandigheden geen grond bestond om voorzegd gedeelte voetpad op den ligger der wegen en voetpaden der gemeente Ter Aar te brengen en Ged. Staten mitsdien terecht op het daartoe strekkend tot hen gericht verzoek afwijzend hebben beschikt;

dat de beroepen van J. Kroon c.s. en J. Brozius en van H. E. Rempe tegen die beschikking van Ged. Staten derhalve ongegrond behooren te worden verklaard;

Gezien het Reglement op de Wegen en Voetpaden in de provincie Z.-Holland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, voor zoover daarvan is geappelleerd, de door J. Kroon c.s. en J. Brozius en door H. E. Rempe daartegen ingestelde beroepen ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 20 Juni 1902, no. 133, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Zwartsluis tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 27 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordeningen tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen en van het hoofd der openbare lagere school met uitgebreid leerplan in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 381.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwartsluis tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Dec. 1901, no. 5067/3645, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwartsluis, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", en aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedde en de vergoeding voor het gemis van vrije woning van het hoofd der openbare lagere school met uitgebreid leerplan", beide vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van 29 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 82;

Op de voordrcht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Juni 1902, no. 3662, afd. Ond.;

Overwegende dat in deze verordeningen de jaarwedden zijn bepaald: *a.* van de hoofden der openbare lagere school in wijk I en wijk II en de onderwijzers van bijstand op de wettelijke minima; *b.* van het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs op f 1100 en dat voorts de vergoeding voor huishuur is bepaald op f 160 en de tegemoetkoming in de huishuur op f 70;

dat Ged. Staten bij voormeld besluit aan die regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en Zwartsluis daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben, aan de scholen in wijk I en II dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wan-

neer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen of in grooter getale worden toegelegd; dat de extra-belooningen voor die bijakten billijkerwijze zijn vast te stellen op: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25 en van twee of meer f 50; 2°. voor benuttiging *binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs bedraagt; zijnde bijakten, bedoeld onder letters *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen en in het geval sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de voor deze gemeente vastgestelde aanvangsjaarwedden voor ten minste 3, 7, 12 en 17 jaren dienst, verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Zwartsluis een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28 jaren en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van het pensioen is aangeslagen als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de één-en-twintig worden verhoogd; dat bijaldien geen extra belooningen voor het bezit of gebruik binnen de gewone schooluren van bijakten worden toegekend, de jaarwedden der hoofden aan de scholen wijk I en wijk II te bepalen zijn op f 800, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst en die der onderwijzers op f 550 met gelijke verhoogingen, met dien verstande, dat in ieder geval voor het gebruik van bijakten buiten de gewone schooluren ten minste voorschreven extra-belooningen worden toegelegd; dat het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs eene jaarwedde van f 1200 moet kunnen bereiken en diens jaarwedde derhalve vast te stellen is op f 1000, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst; dat de door den Gemeenteraad vastgestelde regeling ten gevolge heeft, dat mej. Menkhorst gedurende 10 jaren zonder eenige verhooging zal moeten dienen, wat in strijd schijnt met de be-

doeling der wet, welke verhooging der jaarwedden ten minste na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst beoogt; dat, waar de wet van 24 Juni 1901 als vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur voor de kleinste plaats des lands eischt f 150 en f 50, het bedrag van f 160 voor vergoeding van huishuur aan de hoofden der scholen te laag voorkomt; dat deze regeling derhalve niet voldoende te achten is;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen en daarbij heeft te kennen gegeven, dat een aanvangssalaris voor hoofd eener school te Zwartsluis ad f 750 voldoende mag geacht worden, aangezien het inkomen met de vergoeding voor gemis van vrije woning ad f 160 dan reeds klimt tot f 910, zijnde slechts f 90 minder dan de jaarwedde van den burgemeester bedraagt; dat het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs vóór 7 jaren is aangesteld op eene jaarwedde van f 1000 en hem na 5 jaren dienst eene verhooging is toegekend van f 50 en de jaarwedde thans is vastgesteld op f 1100, welke jaarwedde, in verband met het gering aantal leerlingen, dat gewoonlijk van dat onderwijs gebruik maakt, mede voldoende is te achten; dat weliswaar mej. Menkhorst door de nieuwe regeling voorloopig niet wordt gebaat, maar zij bij hare benoeming, vóór 5 jaren, dadelijk reeds eene jaarwedde heeft genoten van f 550, en een aanvangssalaris van f 500, vooral voor hen die pas het examen hebben afgelegd, niet te weinig is, vermits op plaatsen als Zwartsluis een onderwijzer of onderwijzeres kost en inwoning kan bekomen voor f 300 à f 350; dat een vergoeding voor huishuur ad f 160 zeer billijk en goed is te achten en de hoofden der drie scholen thans niet meer verwonen dan f 140, f 140 à f 150 en f 110; dat bij de beperkte middelen, waarover de Raad kan beschikken, de regeling voldoende is te achten, in aanmerking nog genomen, dat de levensstandaard te Zwartsluis niet hoog is te noemen en van de hoofden der scholen in wijk I en II ook niet meer diensten worden gevorderd dan in kleinere plaatsen, terwijl het getal leerlingen onderscheidenlijk 103 en 91 bedraagt;

Overwegende dat eene jaarwedde van f 1100 zonder verhoogingen wegens dienstjaren, voor het hoofd der school met uitgebreid leerplan, die slechts door een gering aantal leerlingen wordt bezocht, voldoende is te achten;

dat in eene gemeente als Zwartsluis, waar de levensstandaard niet hoog is ten aanzien van de hoofden en de onderwijzers van de beide andere scholen door plusminus 90 en 100 kinderen bezocht en dus van niet grooten omvang, met de door den gemeenteraad vastgestelde jaarwedden genoegen kan worden genomen, terwijl ook de vergoeding voor huishuur, door den raad aan de hoofden toegekend, voldoende is te achten;

dat echter ten behoeve van de onderwijzeres, die buiten de gewone schooluren onderwijs in de nuttige handwerken geeft en deswege aanspraak heeft op eene hoogere wedde, dan haar in de verordening is toegekend, de regeling wijziging behoeft;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen en van het hoofd der school met meer uitgebreid leerplan, die van de overige onderwijzers en de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur in de gemeente Zwartsluis vast te stellen overeenkomstig de raadsbesluiten van 29 Oct. 1901, met bepaling echter dat de jaarwedde van de onderwijzeres, mede belast met het geven van onderwijs in de handwerken buiten de gewone schooluren, f 50 meer zal bedragen dan in het raadsbesluit ten aanzien der onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand in het algemeen is bepaald;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Zwartsluis, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 20 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

80. van 23 Juni 1902, no. 38, betreffende *de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting van eene schietbaan op het terrein achter het Militaire Hospitaal te Leiden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 317.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de stukken betreffende de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting van eene schietbaan op het terrein achter het Militaire Hospitaal te Leiden, kad. bekend Sectie L, no. 115;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 April 1902, no. 61;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 21 April 1902, IVde afd., no. 7;

Overwegende dat het Departement van Oorlog eene schietbaan wenscht op te richten op het terrein achter het Militaire Hospitaal te Leiden, kad. Sectie L, no. 115;

dat, blijkens de beschrijving, het voornemen bestaat om eene schietbaan te maken lang 50 M. met houten kogelvanger, breed 10, hoog 3.5 en dik 0.13 M., en verplaatsbare houten schermen, breed 1, hoog 1.75 en dik 0.06 M., terwijl de kogelvanger zal bestaan uit een dubbel planken beschot, waartusschen een opvulsel van zand of andere stof en van boven met een plank afgedekt en de schermen uit dubbel opgeklampte planken op regels, zoodanig samengesteld, dat zij verplaatst kunnen worden en daaraan een vasten stand op den grond kan gegeven worden;

dat blijkens het proces-verbaal van de ingevolge art. 26, 3e lid, der Hinderwet gehouden zitting, J. H. C. Plesman schriftelijk bezwaren heeft ingebracht, op grond van vrees voor gevaar, overmits de afstand van de schietbaan of kogelvanger tot aan zijne bewoonde eigendommen nog geen 6 M. bedraagt; terwijl blijkens advies der commissie uit Ged. Staten van Z.-Holland, bedoeld in art. 26 der Hinderwet, de Majoor, eerstaanwezend Ingenieur, als tegemoetkoming aan het bezwaar van Plesman te kennen heeft gegeven, dat daarin ware te voorzien door het aanbrengen van een schiettunnel, waardoor verhinderd zou worden, dat de kogel eene afwijkende beweging naar boven verkrijge;

Overwegende dat uit de hierboven vermelde mededeelingen van den Majoor, eerstaanwezend Ingenieur, blijkt, dat aan het bezwaar van Plesman tegen de ontworpen schietbaan op afdoende wijze kan worden tegemoetgekomen door het aanbrengen van een schiettunnel, en dat het blijkens eene missive, dd. 6 Maart 1902, IVe afd., no. 103, van Onzen Minister van Oorlog aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, in 's Ministers voornemen ligt, om op evenvermelde wijze aan het ingebrachte bezwaar tegemoet te komen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de ingebrachte bezwaren geen grond opleveren, om niet toe te laten de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting van eene schietbaan op het terrein achter het Militaire Hospitaal te Leiden, kad. bekend Sectie L, no. 115, volgens de bij dit besluit behoorende beschrijving en teekening.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 23 Juni 1902, no. 38.

Genie.
2e Commandement.
's-Gravenhage.
1901.

Beschrijving van de schietbaan voor patronen tot verkleinde afstanden op het terrein achter het Militair Hospitaal te Leiden op het perceel, kadastraal bekend gemeente Leiden, Sectie L, no. 115.

Het voornemen bestaat om eene schietbaan te maken lang 50 M. met houten kogelvanger, breed 10, hoog 3.5 en dik 0.13 M., en verplaatsbare houten schermen, breed 1, hoog 1.75 en dik 0.06 M., op het perceel kadastraal bekend gemeente Leiden, Sectie L, no. 115, als op bijgaande Situatieteekening is aangeduid.

De kogelvanger bestaat uit een dubbel planken beschot, waartusschen een opvulsel van zand, of andere stof en van boven met een plank afgedekt en de schermen bestaan uit dubbel opgeklampte planken op regels, zoodanig samen-

gesteld, dat zij verplaatst kunnen worden en daaraan een vasten stand op den grond kan gegeven worden.

De Majoor,
Eerstaanwezend Ingenieur,
v. d. Kasteele.

Mij bekend,
De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

9o. van 23 Juni 1902, no. 52, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Hellendoorn tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 19 *Dec.* 1901, *waarbij goedkenring is onthouden aan de* „*Regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare scholen voor lager onderwijs in de gemeente Hellendoorn*".

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 384.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Hellendoorn tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Dec. 1901, no. 4890/3518, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Regeling van jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare scholen voor lager onderwijs in de gemeente Hellendoorn", vastgesteld in de vergadering van den gemeenteraad van 3 Sept. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 April 1902, no. 83;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Juni 1902, no. 3655, afd. Ond.;

Overwegende dat bij deze regeling zijn bepaald: *a.* de jaarwedde van het hoofd der school te Hellendoorn op f 800 (vergoeding van huishuur f 150); *b.* die van het hoofd der school te Noetsele op f 900 (vergoeding van huishuur als voren); *c.* die van de hoofden der scholen te Haarle, Eelen en Rhaan,

Egede, Marle, Daarle, Daarlerveen en Hulsen op f 750 (vergoeding van huishuur als voren); *d.* die van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand op f 500; alles met de verhoogingen van f 50, bij 5, 10, 15 en 20 dienstjaren; dat zij verder bepaalt dat de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte en akte Fransch aan de openbare lagere school te Noetsele f 250 en de jaarwedde van den onderwijzer met akte Fransch aan de openbare school voor lager onderwijs te Hellendoorn f 50 meer bedraagt dan die van de andere onderwijzers van bijstand; dat de regeling hierboven onder *a—d* vermeld, in werking treedt bij nieuwe aanstellingen, en de onderwijzers en onderwijzeressen, die thans eene hoogere jaarwedde dan f 500 genieten, volgenderwijze zullen worden beloond: *a.* met minder dan 10 dienstjaren f 550; *b.* met 10 en meer, doch minder dan 15 dienstjaren, f 600; *c.* met 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren, f 650; *d.* met 20 en meer dienstjaren f 700 (art. 5); dat door haar voorts aan den mannelijken onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat, zoo hij gehuwd is en 28 jaar telt, eene tegemoetkoming in de huishuur van f 50 toegekend wordt; dat verder de bepaling van art. 26, 3°., eerste volzin, der wet tot regeling van het L. O., wordt overgenomen; bepaald wordt dat de onderwijzeressen, die buiten de gewone schooluren onderwijs geven in de nuttige handwerken, hiervoor f 25 meer zullen genieten, en aan elken onderwijzer aan de openbare scholen te Noetsele en Hellendoorn, die in het bezit is of geraakt van eene akte die hem de bevoegdheid verleent om lager onderwijs te geven in eene vreemde taal f 50 verhooging van jaarwedde voor elke akte wordt toegekend; dat eindelijk in de verordening boven en behalve de vaste jaarwedde aan iederen onderwijzer aan de openbare lagere scholen, belast met het geven van herhalingsonderwijs, eene belooning wordt toegekend van f 0.60 per lesuur;

dat Ged. Staten op 19 Dec. 1901 aan deze regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en Hellendoorn daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden der scholen te Haarle, Elen en Rhaan, Egede, Marle, Daarle, Daarlerveen en Hulsen en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan vijf dienstjaren hebben aan alle scholen in deze gemeente, dan ook slechts genoegen kan worden genomen wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis aan de scholen te Hellendoorn en te Noetsele en die onder *j*, *k*, *q*, *r* en *r*bis

genoemd aan de andere scholen, extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijakten dan billijkerwijze zijn vast te stellen op: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor benuttiging *binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs bedraagt; zijnde bijakten, bedoeld onder *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als *halve* te berekenen en in het geval sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de voor deze gemeente vast te stellen aanvangsjaarwedden voor 4, 8, 12 en 16 jaren dienst, telkens verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld behoort te worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Hellendoorn een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28 jaar en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor in art. 26 vastgestelde minima, dus als 1 tot 3; dat de belooning der voor 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne salarissen minstens voor 4, 8, 12 en 16 jaren worden verhoogd; dat ingevolge art. 5 der verordening de tegenwoordige functionarissen voor de eerste 10 jaren dienst geene verhooging zullen genieten, zijnde het tegenwoordige aanvangssalaris f 550; dat betwijfeld mag worden of de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op voor Hellendoorn voldoende bedragen bepaald zijn; dat derhalve de regeling, zooals die door den gemeenteraad is vastgesteld, geheel onvoldoende is;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de regeling gemaakt is in overeenstemming met de bepalingen der wet en de financieele draagkracht der gemeente, waar de levensstandaard zeer laag is en goede woningen voor een huurprijs van p.m. f 100 te verkrijgen zijn en waar van de onderwijzers niet veel gevorderd wordt;

Overwegende dat met eene regeling als door den gemeenteraad van Hellendoorn is gemaakt, met het oog op de levensstandaard en schoolbevolking, genoegen kan worden genomen;

dat echter aan de onderwijzeressen, die aan de openbare scholen voor lager onderwijs buiten de gewone schooluren onderwijs in de nuttige handwerken geven, f 25 meer behoort te worden toegekend dan in art. 8 der verordening is bepaald;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Hellendoorn, mitsgaders hetgeen verder in de verordening geregeld is, vast te stellen overeenkomstig het raadsbesluit van 3 Sept. 1901, met bepaling echter dat de jaarwedden van de onderwijzeressen, die buiten de gewone schooluren aan de scholen onderwijs in de nuttige handwerken geven, f 25 meer zullen bedragen dan in art. 8 der verordening is bepaald.

Met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet zal door den gemeenteraad van Hellendoorn, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 23 Juni 1902, no. 53, houdende beschikking op *het beroep van J. van Wijk en J. F. Zeebuit, onderwijzers aan eene openbare lagere school in de gemeente Geldermalsen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 28 *Januari* 1902, *waarbij de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Geldermalsen", is goedgekeurd behalve ten aanzien der bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 408.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,

PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. van Wijk en J. F. Zeebuit, onderwijzers aan eene openbare lagere school in de gemeente Geldermalsen, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 28 Jan. 1902, no. 117, waarbij de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Geldermalsen", vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 28 Oct. 1901 en 15 Jan. 1902 is goedgekeurd, behalve voor zooveel de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 14 Mei 1902, no. 95;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Juni 1902, no. 3932, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedden voor het onderwijzend personeel aldus heeft bepaald:

voor het hoofd der school A in het dorp Geldermalsen, bij minder dan 10 dienstjaren op f 950, bij 10 tot 20 dienstjaren op f 1000, bij 20 en meer dienstjaren op f 1050; voor het hoofd der school B in dat dorp op f 1200, onverschillig het aantal dienstjaren; voorts voor het hoofd der school te Meteren, bij minder dan 10 dienstjaren op f 800, bij 10 tot 15 dienstjaren op f 850, bij 15 tot 20 dienstjaren op f 900, bij 20 en meer dienstjaren op f 950; eindelijk voor de onderwijzers, niet in het bezit van de hoofdakte, die het hoofd der school bijstaan: bij minder dan 10 dienstjaren op f 550, bij 10 tot 15 dienstjaren op f 600, bij 15 tot 20 dienstjaren op f 650, bij 20 en meer dienstjaren op f 700;

dat Ged. Staten bij besluit van 28 Jan. 1902 hebben goedgevonden: I. aan de regeling hunne goedkeuring te onthouden voor zooveel de bezoldiging betreft van het hoofd der openbare lagere school A in het dorp Geldermalsen; II. aan de adressanten J. van Wijk en J. F. Zeebuit te berichten, dat zij geen termen gevonden hebben aan die regeling, voor zooveel de jaarwedden der onderwijzers van bijstand betreft, hunne goedkeuring te onthouden;

dat de onderwijzers J. van Wijk en J. F. Zeebuit van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep gekomen zijn, daarbij te kennen gevende, dat het naar hunne meening billijk is, den onderwijzers van bijstand de vier verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 dienstjren toe te kennen, en Ons verzoekende, het besluit van Ged. Staten te vernietigen;

Overwegende dat in art. 14 der wet tot regeling van het L. O. is bepaald, dat van elk besluit, krachtens deze wet door Ged. Staten genomen, bij Ons in hooger beroep kan worden gekomen door ieder die bij de vernietiging of de verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft;

dat de appellanten in dat geval dus alleen in zoover hooger beroep tegen het besluit van Ged. Staten kunnen instellen als dat besluit hun belang betreft, namelijk voor zooveel het betreft de regeling van de jaarwedden der onderwijzers van bijstand;

dat voor het overige de appellanten in hun beroep niet-ontvankelijk zijn;

dat voor eene gemeente als Geldermalsen voor onderwijzers van bijstand, niet belast met het geven van onderricht in eenig vak van meer uitgebreid lager onderwijs, eene bezoldiging, die zelfs gedurende de eerste 5 dienstjaren f 50 meer bedraagt dan het wettelijk minimum en verder aan dat minimum zich aansluit, behalve dat nog met f 100 het salaris wordt verhoogd voor elken onderwijzer, die de akte van bekwaamheid van hoofdonderwijzer bezit, voldoende is te achten, en dus Ged. Staten terecht de door den gemeenteraad vastgestelde regeling hebben goedgekeurd;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep, voor zoover het meer bevat dan de regeling van hunne jaarwedde, en voor het overige dat beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 23 Juni 1902, no. 54, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Bathmen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 5 *Dec.* **1901,** *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 407.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Bathmen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 5 Dec. 1901, no. 4780/3336, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Bathmen, alsmede van de hun toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 31 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 94;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Juni 1902, no. 3697, afd. Ond.;

Overwegende dat het adres van beroep bij Ons is ingekomen op 26 Febr. 1902, nadat het bovengenoemde besluit van Ged. Staten van Overijssel op 7 Dec. 1901 aan het gemeentebestuur van Bathmen was toegezonden;
dat appellant dus bij het instellen van het beroep den termijn van 30 vrije dagen, ,,te rekenen van den dag waarop het besluit openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden is", waarbinnen, volgens art. 14, tweede lid, der wet tot regeling van het L. O., het beroep moet worden ingesteld, niet heeft in acht genomen;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in het Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

12o. van 23 Juni 1902, no. 55, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Den Ham tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel dd. 2 Jan.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Den Ham*".

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 397.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Den Ham tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 2 Jan. 1902, no. 5207/49, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Den Ham", vastgesteld in de openbare vergadering van den gemeenteraad van 28 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Mei 1902, no. 86;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Juni 1902, no. 3778, afd. Ond.;

Overwegende dat bij deze regeling de jaarwedden, de vergoeding voor huishuur en de tegemoetkoming in de huishuur zijn bepaald op de minima, daarvoor in de wet tot regeling van het L. O. aangegeven;

dat Ged. Staten aan die regeling op de volgende gronden hunne goedkeuring hebben onthouden; dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde

minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt en Den Ham met scholen bezocht door 329, 256 en 112 leerlingen, daartoe niet behoort; dat met een aanvangssalaris van f 850 voor de hoofden der scholen te Den Ham en te Vroomshoop en van f 750 voor het hoofd te Linde en van f 500 voor de onderwijzers aan alle scholen te Den Ham dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijakten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijakten dan minstens behooren te bedragen: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor het *gebruik binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor het *gebruik buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs vastgesteld is of wordt; zijnde bijakten, bedoeld onder letters *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen en sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de bovenbedoelde verhoogingen tot een bedrag van f 50 ieder, te verleenen zijn voor 3, 6, 10, 15 en 20 jaren dienst; dat bijaldien bovengenoemde verhoogingen en extra belooningen niet toegelegd worden, de jaarwedden van de hoofden aan de scholen te Vroomshoop, Den Ham en Linde en de onderwijzers aan alle openbare lagere scholen te Den Ham zijn te bepalen op f 900, f 800 en f 550 en f 500, met verhoogingen van f 50 voor 3, 6, 10 en 15 jaren dienst; terwijl extra belooningen moeten toegelegd worden voor het onderwijs *buiten* de gewone schooluren en wel in verhouding van de belooning voor 't onderwijs binnen de gewone schooluren per lesuur; dat de vergoeding voor de huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in die gemeente een behoorlijke woning, geschikt voor het hoofd eener school, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegmoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen te hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of tot de huurwaarde waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3 en ten minste op f 50 bepaald behoort te worden; dat de belooning der vóór 1 Jan. 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat

hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan volgens de nieuwe regeling genoten kan worden en hunne jaarwedden minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de een-en-twintig worden verhoogd; dat blijkens den overgelegden staat de jaarwedden van de hoofden vóór 1 Jan. 1901 bedroegen: te Den Ham en Vroomshoop f 900 en te Linde f 700; voor de onderwijzers minstens f 550; dat nu bij de nieuwe verordening de jaarwedden, de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur op de wettelijke minima zijn vastgesteld; dat daardoor in stede van volgens de bedoeling der wet verhoogd te worden, de jaarwedden verlaagd worden; dat weliswaar de overgangsbepaling de tegenwoordige functionarissen geen lagere jaarwedde dan thans doet genieten; doch zij gedurende meer dan 5 jaren van verhoogingen verstoken kunnen blijven; dat, waar in de kleinste plaats des lands als vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur moet toegelegd worden f 150 en f 50, betwijfeld mag worden of met deze bedragen ook in de gemeente Den Ham kan worden volstaan; dat derhalve deze regeling niet voldoende geacht kan worden;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Den Ham tot de afgelegenste plaatsen des lands mag worden gerekend, waar de levensstandaard laag is en weinig van den onderwijzer gevorderd wordt; dat de kosten van het onderwijs er thans reeds hoog zijn en de draagkracht der ingezetenen gering is; dat de regeling aan alle eischen voldoet en het hoofd der Linder-school bij gemis van vrije woning eene zeer voldoende woning voor den huurprijs van f 100 per jaar bewoont;

Overwegende dat voor het hoofd der school te Linde en de onderwijzers die de hoofden der drie scholen bijstaan, de jaarwedden door den Gemeenteraad bepaald zijn op een bedrag dat voldoende te achten is;

dat echter eene aanvangsjaarwedde van f 850 voor de hoofden der scholen te Den Ham en Vroomshoop, in verband met het aantal kinderen dat die scholen bezoekt, te laag is, en Ged. Staten terecht van oordeel zijn, dat zij op f 900 moet worden gebracht;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in het Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der scholen te Den Ham en Vroomshoop vast te stellen op: f 900 bij minder dan 5, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 tot 15, f 1050 bij 15 tot 20, f 1100 bij 20 en meer dienstjaren, en die van het hoofd der school te Linde en de onderwijzers die de hoofden der scholen bij-

staan, alsmede hetgeen verder in de verordening is geregeld, zoo vast te stellen als in het raadsbesluit van 28 Oct. 1901 is bepaald;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Den Ham, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

13o. van 23 Juni 1902, no. 56, houdende beschikking op *het beroep van E. P. W. Berkeljon en C. P. Mulder, onderwijzeressen te Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant dd.* 13 *Febr.* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Zundert".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 423.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. P. W. Berkeljon en C. P. Mulder, onderwijzeressen aan openbare lagere scholen in de gemeente Zundert, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 13 Febr. 1902, G, no. 92, waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Zundert", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad

dier gemeente van 18 Dec. 1901, voor zooveel de jaarwedden van de onderwijzeressen, belast met het onderwijs in de nuttige handwerken betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 105;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juni 1902, no. 4469, afd. Ond.;

Overwegende dat volgens art. 1 der bovengenoemde verordening de jaarwedde van de onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, bedraagt bij minder dan 5 dienstjaren f 500, bij 5 tot 10 dienstjaren f 550, bij 10 tot 15 dienstjaren f 600, bij 15 tot 20 dienstjaren f 650, bij meer dan 20 dienstjaren f 700, welke jaarwedde verhoogd wordt met f 50 bij bezit van de akte van bekwaamheid, vermeld in art. 2 onder letter *l*, *k* of *r* der wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

dat de verordening tevens de volgende overgangsbepalingen bevat:

,,De onderwijzers die op 1 Jan. 1902 eene hoogere jaarwedde genieten, dan waarop zij volgens de bij deze verordening vastgestelde regeling recht zouden hebben, blijven in het genot dier hoogere jaarwdde;

,,Voor de verhoogingen, bedoeld in art. 1 dezer Verordening, komen zij slechts in aanmerking, indien en voor zoover de door hen genoten jaarwedde minder bedraagt, dan die welke zij bij de toepassing van de bij deze Verordening vastgestelde regeling zouden genieten";

dat Ged. Staten bij besluit van 13 Febr. 1902 de Verordening hebben goedgekeurd;

dat de onderwijzeressen Berkeljon en Mulder, bij Ons in beroep gekomen, hebben verzocht, dat ook in het vervolg f 100 worde toegekend als vergoeding voor het onderwijs in de handwerken;

Overwegende dat de regeling der jaarwedden voor de onderwijzeressen, belast met het onderwijs in de handwerken — gelijk zij door den Gemeenteraad is gemaakt en door Ged. Staten is goedgekeurd — aan redelijke eischen voldoet, en daarbij ten aanzien van de appellanten de billijkheid is betracht, doordien gezorgd is, dat hare jaarwedden geene vermindering ondergaan;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

14o. van 23 Juni 1902, no. 57, houdende beschikking op ***het beroep van het gemeentebestuur van Franekeradeel tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd. 9 Jan. 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Franekeradeel".***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 429.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Bechikkende op het beroep, ingesteld door het gemeentebestuur van Franekeradeel tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 9 Jan. 1902, no. 76, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Franekeradeel", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 9 Dec. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 108;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juni 1902, no. 4369, afd. Ond.;

Overwegende dat ingevolge art. 14, 2e lid, der wet tot regeling van het L. O., het hooger beroep tegen besluiten door Ged. Staten, uit kracht van die wet genomen, moet worden ingesteld binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag waarop de besluiten openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden zijn;

dat het voornoemde besluit van Ged. Staten van Friesland op 14 Jan. 1902 aan het Gemeentebestuur van Franekeradeel is toegezonden en het adres van beroep den 20 Febr. d.a.v. bij Ons is ingekomen;

dat het beroep dus niet tijdig is ingesteld;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

15o. van 23 Juni 1902, no. 62, houdende beschikking op *het beroep van C. H., R. F. en E. F. van Mill, handelende onder de firma C. F. van Mill te Gorinchem, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 13 *Jan.* 1902, *waarbij aan genoemde firma voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van een gasmotor voor het in beweging brengen van een cirkelzaag, een lintzaag en een slijpsteen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 431.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. H., R. F. en E. F. van Mill, handelende onder de firma C. F. van Mill, te Gorinchem, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 Jan. 1902, waarbij aan genoemde firma voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten

van een gasmotor van 7 P.K. op haar erf aan de Haarstraat, voor het in beweging brengen van een cirkelzaag, een lintzaag en een slijpsteen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juni 1902, no. 110;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 17 Juni 1902, no. 248, afd. H. en N.;

Overwegende dat bovengenoemde firma bij adres van 4 Dec. 1901 aan B. en W. van Gorinchem de aan hoofde dezes vermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht, op grond van vrees voor hinder van ernstigen aard ten gevolge van het geraas en de trilling door de machines veroorzaakt, zoodat de naburige perceelen in waarde zouden verminderen;

dat B. en W. van Gorinchem hierop bij besluit van 13 Jan. 1902 de gevraagde vergunning hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

„1°. dat de gasmotor geruischloos werkt;

2°. dat in de werkplaats, waar de motor zich bevindt, het bestaand beschot worde vervangen door een halvesteens scheidingsmuur ter hoogte van den zolder dier werkplaats;

3°. dat in de werkplaats, waar de cirkel- en lintzaag in werking worden gebracht, de bestaande zoldering boven die werkplaats zal vervangen worden door een zoldering, samengesteld uit ijzeren of stalen binten, bevloerd met betonijzer (systeem Monier);

4°. dat de thans bestaande opening, die toegang verleent tot de werkplaats waar de cirkel- en lintzaag in werking worden gebracht, met deuren wordt voorzien, die tijdens het gebruik van de cirkel- en van de lintzaag gesloten moeten blijven;

5°. dat ingeval bovenlicht benoodigd is in laatstgenoemde werkplaats bij het leggen van de Monierbevloering de afschieting van die bovenlichten worde gemaakt van plaatijzer of ander onbrandbaar materiaal;

6°. dat wanneer het in het belang der ziekenverpleging in het gasthuis, naar het oordeel van den eersten geneesheer of van den geneesheer die hem vervangt, wenschelijk is de werking der inrichting tijdelijk te staken, daaraan telkens onmiddellijk moet worden voldaan en wel voor zoolang deze geneesheer de staking in het belang der zieken noodzakelijk acht;

dat de aan hoofde dezes gemelde appellanten van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep zijn gekomen, voor zoover betreft de daarbij sub 2°., 3°., 4°., 5°. en 6°. vermelde voorwaarden, daarbij aanvoerende: ad voorwaarde sub 2°., dat het bestaand beschot evenwijdig loopt met een daarachter op

± 1.5 M. staanden steenen muur, die eene voldoende afscheiding vormt met het aangrenzend perceel; ad voorwaarden sub 3°. en 5°., dat deze voorwaarden zoodanige kosten met zich brengen, dat zij de uitoefening van het bedrijf onmogelijk zouden maken; dat zij bovendien overbodig zijn, overmits in het onderwerpelijk lokaal niet wordt gestookt en nimmer eenig vuur komt, terwijl de cirkel- en de lintzaag — geheel van ijzer — geen brandgevaar opleveren, zijnde het lokaal van dat van den motor en van de achterliggende houtloods door muren van 1½ steen gescheiden; ad voorwaarde 4°., dat naleving daarvan niet wel mogelijk is wat betreft het sluiten der deuren, wanneer *lange* stukken hout worden gezaagd, aangezien daarvoor geen voldoende ruimte is in het lokaal, terwijl hinder van geraas niet is te vreezen; ad voorwaarde 6°., dat de beide geneesheeren van het ziekenhuis aan appellanten hebben medegedeeld, dat zij alleen verlangen dat tijdens het geneeskundig onderzoek van een zieke — zoo noodig — het bedrijf tijdelijk worde gestaakt, waartoe appellanten bereid zijn; in verband waarmede appellanten verzoeken, dat de opgelegde voorwaarden zoodanig worden gewijzigd, dat die sub 2°., 3°. en 5°. vervallen, en die sub 4° en 6°. worden opgelegd in den hierboven aangegeven zin;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken:

wat betreft de sub 2°. gestelde voorwaarde:

dat vervanging van het bedoelde houten schot door een steenen muur gewenscht is, ten einde zooveel mogelijk te voorkomen, dat brand in de motorwerkplaats zich aan de aangrenzende bakkerij — of omgekeerd — mededeele, hetgeen bij behoud van het houten schot te vreezen ware, overmits in den met dat schot evenwijdig loopenden muur, tusschen de bakkerij en de motorwerkplaats, zich eene deur bevindt, zoodat deze muur geen voldoende afscheiding vormt tusschen de twee perceelen;

wat betreft de sub 3°. en 5°. gestelde voorwaarden:

dat — aangezien een gasmotor geen bijzonder brandgevaar oplevert, en deze voorwaarden voor appellanten hoogst bezwarend en kostbaar zijn, terwijl het mogelijk is in plaats van deze twee eene voorwaarde te stellen die appellanten aannemelijk achten en die beter dan de gestelden het brandgevaar vermindert, n.m. „dat in de inrichting geen vuur of licht mag worden gebruikt, tot welk doel ook" —, de onderwerpelijke voorwaarden door de evenvermelde behooren te worden vervangen;

wat betreft de sub 4°. en 6°. gestelde voorwaarden:

dat die sub 6°. vermeld, de uitoefening van der appellanten bedrijf geheel afhankelijk zou stellen van het oordeel van een derde, in zooverre werkzaamheden in de onderwerpelijke inrichting telkens en voor zoo langen duur zouden

moeten worden gestaakt, als de eerste geneesheer van het tegenovergelegen ziekenhuis, of de geneesheer die dezen vervangt, zulks in het belang der ziekenverpleging wenschelijk mocht achten;

dat eene zoodanige afhankelijkheid van de verkrijgers der vergunning van het oordeel van een derde door eene voorwaarde niet behoort te worden in het leven geroepen en de sub 6°. vermelde voorwaarde mitsdien zal moeten vervallen, hetgeen in casu geen bezwaar oplevert, bijaldien de 4e voorwaarde wordt gehandhaafd; overmits mag worden aangenomen, dat het geraas der cirkelzaag en der lintzaag nòch voor de zieken in het gasthuis, nòch voor de verdere omgeving hinder van ernstigen aard zal opleveren, zoo het lokaal, waarin die werktuigen staan, tijdens zij gebruikt worden gesloten blijft;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit van B. en W. van Gorinchem, de daarbij sub 6°. gestelde voorwaarde te vernietigen en de voorwaarden sub 3°. en 5°. te vervangen door de navolgende: „dat in de inrichting geen vuur of licht mag worden gebruikt, tot welk doel ook";

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 3 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 23 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

16o. van 25 Juni 1902, no. 33, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen marinier der 1e klasse T. Koenders, te Heilo, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 297.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden marinier der 1e klasse T. Koenders te Heilo, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 22 Jan. 1902, no. 11, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Maart 1902, no. 49;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 12 April 1902, Bur. S/B, no. 46;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat belanghebbende, — bij een diensttijd van 15 jaren, 11 maanden en 28 dagen, waarvan 3 jaren, 8 maanden en 18 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 4 maanden en 18 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl 3 jaren, 7 maanden en 21 dagen wegens desertie niet in rekening komen, zoodat zijn dienst een met pensioen te vergelden tijdvak uitmaakt van 12 jaren, 4 maanden en 7 dagen, met ingang van 1 Jan. 1898 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Zeemacht te 'sGravenhage, dd. 4 Jan. 1902, thans die gebreken, beri-beri, niet meer heeft;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtret zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken, waarvoor hij in 1897 uit den militairen dienst is ontslagen,

hebben opgehouden te bestaan; weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 25 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

17o. van 25 Juni 1902, no. 56, houdende beslissing in zake *het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Aaltje Hasselo.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 427.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats der behoeftige krankzinnige Aaltje Hasselo;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 102;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Juni 1902, no. 3991, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat Aaltje Hasselo, geboren te Borculo op 18 Jan. 1878, krachtens machtiging van den President der Arr.-Rechtbank te Almelo, op 23 Nov.

1901 uit de gemeente Enschedé, waar zij zwervende was gevonden, is overgebracht naar het krankzinnigengesticht te Deventer;

dat tusschen de gemeentebesturen van Borculo, Enschedé en Haaksbergen geschil is ontstaan over de vraag, door welke dier drie gemeenten de verplegingskosten van deze behoeftige krankzinnige behooren te worden gedragen, welk geschil -- nadat Ged. Staten van Gelderland en Overijssel te vergeefs gepoogd hebben het in der minne bij te leggen — thans aan Onze beslissing is onderworpen;

dat Aaltje Hasselo, toen zij naar Deventer ter verpleging in het krankzinnigesticht aldaar werd overgebracht, stond ingeschreven in het bevolkingsregister van Borculo, in welke gemeente zij van den 18 Juni tot het laatst van Oct. 1901, eerst bij haren broeder Arend Jan Hasselo, en vervolgens bij Jan Wissink, tegen vergoeding van een kostgeld, tijdelijk een onderkomen heeft gezocht, toen zij op eerstgemelden datum uit haren dienst te Lochem was ontslagen, alwaar zij tot dien dag, ingevolge het bepaalde bij art. 79 van het Burgerlijk Wetboek, als meerderjarige dienstbode hare woonplaats had;

dat zij daarna — vermits noch haar broeder, noch Jan Wissink, haar langer konden houden — eerst gedurende een tweetal weken in de kost is geweest bij Hermanus Willink te Haaksbergen en toen ook deze bezwaar maakte haar langer in zijn huis te houden, op 12 Nov. 1901 haren intrek heeft genomen bij den caféhouder Lotgerink aan den Hengeloschen weg te Enschedé, die haar reeds den volgenden dag uit zijn huis deed vertrekken met behulp der politie, welke, na vruchteloos getracht te hebben haar te Borculo bij hare verwanten in veiligheid te brengen, in het belang zoowel van haar zelve als van de openbare orde, haar met medewerking van den Officier van Justitie en den Voorzitter der Arr.-Rechtbank te Almelo, in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Deventer heeft doen plaatsen;

Overwegende dat Aaltje Hasselo, na uit haren dienst te Lochem op 18 Juni 1901 te zijn weggezonden en dientengevolge de woonplaats te hebben verloren, welke zij aldaar had krachtens het bepaalde bij art. 79 van het Burg. Wetboek, niet kan gezegd worden hare woonplaats te hebben gevestigd in eene der andere gemeenten, alwaar zij tusschen voormelden datum en den dag, waarop hare overbrenging naar een krankzinnigengesticht is noodzakelijk gebleken, bij verschillende personen achtereenvolgens een tijdelijk en geheel voorloopig onderkomen heeft gevonden;

dat derhalve geene gemeente kan worden aangewezen, alwaar voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur, Aaltje Hasselo moet geacht worden woonplaats te hebben gehad;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), zooals die is gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat geene gemeente als de woonplaats der behoeftige krankzinnige Aaltje Hasselo kan worden aangewezen en dat mitsdien de kosten harer overbrenging naar en van hare verpleging in een geneeskundig gesticht zullen worden gekweten uit 's Rijks kas.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer ter informatie.

Schaumburg, den 25 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

18o. van 25 Juni 1902, no. 57, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Zwollerkerspel tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 13 *Februari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 425.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwollerkerspel tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 13 Febr. 1902, 2de afd., no. 370/418, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 103;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Juni 1902, no. 3990, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat Ged. Staten van Overijssel bij schrijven van 16 Jan. 1902 2e afd., no. 4384/142, den Raad der gemeente Zwollerkerspel hebben verzocht om op het voor memorie geraamd art. 31 der begrooting 1902 in de uitgaven „Jaarlijksche subsidie voor de kunstwegen in het waterschap Mastenbroek" uit te trekken de som van f 2617.50;

dat de gemeenteraad van Zwollerkerspel bij missive van 21 Jan. 1902, no. 46, heeft geweigerd aan dat verzoek te voldoen;

dat Ged. Staten hierop bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan de begrooting van Zwollerkerspel voor 1902, op grond dat art. 31 der uitgaven van die begrooting voor memorie is geraamd, in stede van daarop uit te trekken een bedrag van f 2617.50 wegens jaarlijksch subsidie voor de kunstwegen in het waterschap Mastenbroek, dat vorenvermeld jaarlijksch subsidie bij raadsbesluit van 4 Sept. 1877, no. X, gewijzigd bij dat van 22 Nov. 1889, no. X, *onherroepelijk* aan het 4de Dijksdistrict (Mastenbroek) is toegekend; dat mitsdien dat subsidie bij een nader besluit van den gemeenteraad van Zwollerkerspel, blijkens de nevens de begrooting gevoegde Memorie van Toelichting, genomen op 13 Febr. 1901, onder no. XIII, niet kon worden opgeheven, en het toegezegde bedrag, als zijnde het civielrechtelijke gevolg van de besluiten van 4 Sept. 1877, no. X, en 22 Nov. 1889, no. X, op de begrooting moest voorkomen; en dat overigens deze beschouwing, voor zoover noodig, steun vindt in de omstandigheid, dat bij het door den Raad den 13den Febr. 1901 onder no. XIII genomen besluit in ieder geval, zoo men den oorsprong van het meergenoemd subsidie in aanmerking neemt, de billijkheid tegenover het waterschap Mastenbroek in hooge mate wordt geschonden;

dat de Raad der gemeente Zwollerkerspel van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat geen enkele wettelijke bepaling den gemeenteraad verbiedt een genomen besluit in te trekken; dat de gemeenteraad in publiekrechtelijken zin daartoe bevoegd is; dat een gemeenteraad dan ook onbevoegd is te bepalen dat een door hem genomen besluit „*onherroepelijk*" is, vermits van het overheidsrecht van intrekking van een besluit, de gemeenteraad geen afstand kan doen, zoodat van publiekrechtelijk standpunt geen bezwaar bestaat tegen de intrekking van een besluit, waarbij „*onherroepelijk*" een subsidie is verleend; dat er overigens geen civielrechtelijke band tusschen Zwollerkerspel en het waterschap Mastenbroek bestaat; dat immers door het toekennen van subsidie, Zwollerkerspel geen burgerrechtelijke overeenkomst met dat waterschap sloot en de gemeente zich daarbij niet als

privaat persoon tot eenige praestatie in burgerrechtelijken zin verbond, doch Zwollerkerspel als publiekrechtelijke corporatie, handelende ter bevordering van het algemeen belang, het subsidie toekende; dat aan het waterschap dan ook geen rechtsvordering tot nakoming van eene met Zwollerkerspel aangegane overeenkomst toekomt, en dat ten slotte — lettende op de wijze waarop het waterschapsbestuur de gesubsidieerde wegen onderhoudt — de intrekking van het subsidie volkomen rechtmatig, geoorloofd en billijk is;

Overwegende dat de gemeenteraad van Zwollerkerspel bij besluit van 13 Febr. 1901 de Raadsbesluiten van 4 Sept. 1877 en van 22 Nov. 1889, waarbij aan het waterschap Mastenbroek onherroepeyijk een jaarlijksch subsidie was toegekend, heeft ingetrokken;

dat de Gemeenteraad daarom het bedoelde subsidie onder art. 31 der Begrooting voor het dienstjaar 1902 niet onder de uitgaven heeft opgenomen, maar dezen post voor *Memorie* heeft vermeld;

dat inmiddels het waterschap Mastenbroek bij de Arrond.-Rechtbank te Zwolle eene rechtsvordering tegen de gemeente Zwollerkerspel ter zake van dat subsidie heeft ingesteld, welke vordering door de gemeente wordt betwist;

dat onder deze omstandigheden het besluit van Ged. Staten, om hunne goedkeuring aan de gemeentebegrooting voor 1902 te onthouden, op grond dat uit de ingetrokken besluiten eene civielrechtelijke verbintenis zou zijn ontstaan, zoodat de intrekking ongeoorloofd was, niet als juist kan worden erkend;

dat toch, al moge de wet onder de op de gemeentebegrooting te brengen uitgaven, de opeischbare schulden der gemeente hebben opgenomen, hieruit niet voortvloeit, dat de Raad verplicht zoude zijn eene vordering, die door de gemeente wordt betwist, als zoodanig op de begrooting te brengen;

dat, hoe men ook hebbe te oordeelen over de vraag, of de intrekking der vroeger genomen besluiten tegenover het waterschap geoorloofd was, of wel de gemeente, niettegenstaande die intrekking, civielrechtelijk jegens het waterschap tot uitkeering van het subsidie verbonden is, de beslissing van deze vraag niet bij gelegenheid van het onderzoek der begrooting behoort te geschieden;

dat, nu eenmaal tot de intrekking besloten was, de Raad, op zijn standpunt terecht, het subsidie alleen voor *Memorie* heeft uitgetrokken, en tevens met het oog op de mogelijkheid van eene voor de gemeente ongunstige rechterlijke beslissing, in den post voor onvoorziene uitgaven het bedrag van het subsidie is opgenomen;

dat zoodoende voor Ged. Staten ook alle aanleiding ontbrak om met het oog op de eischen van een goed financieel beleid hunne goedkeuring aan de begrooting te onthouden;

dat geene andere bezwaren tegen de begrooting zijn aangevoerd en Ged. Staten dus ten onrechte haar niet hebben goedgekeurd;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, alsnog Onze goedkeuring te verleenen aan de gemeentebegrooting van Zwollerkerspel voor het dienstjaar 1902.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 25 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

19o. van 25 Juni 1902, no. 58, houdende beschikking op *het beroep van M. Visser c. s., onderwijzers in de gemeente Schagen, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland dd.* 12 *Februari* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Schagen" voor zooveel die goedkeuring betreft de tegemoetkoming in de huishuur.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 438.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Visser c.s., onderwijzers in de gemeente Schagen, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 12 Febr. 1902, no. 29, waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Schagen", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 17 Dec. 1901 en 28 Jan. 1902, voor zooveel die goedkeuring betreft de tegemoetkoming in de huishuur

voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juni 1902, no. 113;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Juni 1902, no. 4788, afd. Ond.;

Overwegende dat nadat de Gemeenteraad aanvankelijk bij besluit van 17 Dec. 1901 de jaarwedden der onderwijzers op het wettelijk minimum en de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers van bijstand, die den leeftijd van 28 jaren bereikt hebben, op f 75 bepaald had, en Ged. Staten tegen die minimum-jaarwedden bezwaar hadden gemaakt, de Raad, bij besluit van 28 Jan. 1902, met verhooging der jaarwedden met f 50, de tegemoetkoming op f 50 gesteld heeft;

dat Ged. Staten die regeling hebben goedgekeurd;

dat de onderwijzers M. Visser, Th. Roep, G. Zijlstra, C. Polling en Jac. C. Visser bij Ons beroep hebben ingesteld, voor zooveel het bedrag der tegemoetkoming betreft, daarbij aanvoerende, dat de Gemeenteraad zelf, door aanvankelijk die tegemoetkoming op f 75 te stellen, de wenschelijkheid erkend heeft boven het wettelijk minimum te gaan;

Overwegende dat Ged. Staten terecht hebben geoordeeld, dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan en den achtentwintig-jarigen leeftijd bereikt hebben, door den gemeenteraad, ook in verband met de regeling hunner jaarwedde, op een genoegzaam bedrag is bepaald;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 25 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

20o. van 26 Juni 1902, no. 65, houdende beschikking op *de reclame van den gepensionneerden huzaar W. de Bruyn, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 485.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden huzaar W. de Bruyn, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 8 Juni 1902, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 Juni 1902, no. 126;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 20 Juni 1902, Iste afd., no. 21;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 29 Nov. 1901, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 100 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 100, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 1 jaar en 2 maanden, met ingang van 29 Nov. 1692 uit den militairen dienst ontslagen uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 27 Dec. 1901, La. A, no. 1367, thans voortdurend, doch nog slechts gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37 en 45 der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), thans een voortdurend pensioen kan worden verleend van f 100 's jaars;

dat, nadat bij K. B. van 18 Jan. 1902, no. 35, aan den belanghebbende met ingang van 29 Nov. 1901 een pensioen was verleend van f 100 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State

voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet voortdurend gedeeltelijk door handenarbeid in zijn levensonderhoud kan voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans voortdurend, doch nog slechts *gedeeltelijk* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 26 Juni 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *De beroepen van H. de Bruin, onderwijzer aan de openb. lagere school te Noordwijk-Binnen, en C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openb. lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd. 2 April 1902, waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Noordwijk", voor zooveel die goedkeuring de regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand en de tegemoetkoming in de huishuur betreft.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 18 Juni 1902, no. 4832, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de beroepen, ingesteld door H. de Bruin, onderwijzer aan de openbare lagere school te Noordwijk-Binnen, en door C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openbaar

lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 2 April 1902, waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Noordwijk", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Maart 1902, voor zooveel die goedkeuring de regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand en de tegemoetkoming in de huishuur betreft.

In deze verordening is bepaald, dat de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan, zullen bedragen: f 500 bij minder dan 5, f 550 bij 5 tot 10, f 600 bij 10 tot 15, f 650 bij 15 tot 20, f 700 bij 20 en meer dienstjaren; dat de onderwijzeressen, die onderwijs geven in nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, daarvoor zullen genieten eene jaarwedde van f 50 en de onderwijzers, geen hoofden van scholen, die in het bezit zijn van eene of meer akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in eene of meer der vreemde talen, mits deze akte of akten voor het door hen gegeven onderwijs vereischt wordt of worden, f 150; voorts dat genoten zal worden de verhooging, in art. 26, eerste lid, sub 3°., eerste volzin, der wet tot regeling van het L. O. bepaald; eindelijk dat elk der mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, indien hij gehuwd is of gehuwd geweest is, eene tegemoetkoming in de huishuur zal genieten van f 50.

Nadat Ged. Staten deze regeling hadden goedgekeurd, zijn H. de Bruin, onderwijzer aan de openbare lagere school te Noordwijk-Binnen, en C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, bij de Koningin in beroep gekomen. Het bezwaar van den eerstgenoemde is hiertegen gericht, dat, terwijl hij tot dusver voor het onderwijs in het Fransch, door hem gegeven gedurende ruim 300 uren buiten den gewonen schooltijd, eene toelage genoot van f 200, die toelage voortaan slechts f 150 zal bedragen. De grieven der andere appellanten betreffen, behalve het bedrag der zooeven vermelde toelage, het cijfer waarop de jaarwedden en de tegemoetkoming in de huishuur zijn bepaald, overeenstemmende met het wettelijk minimum, dat h. i. voor eene gemeente als Noordwijk te laag is.

Over de beroepen gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd, intusschen erkennende, dat de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand, zooals zij door den Raad zijn bepaald, voor eene gemeente als Noordwijk laag genoemd mogen worden en dat eene hoogere tegemoetkoming in de huishuur wenschelijk ware geweest.

De waarnemende Inspecteur van het L. O. in de tweede inspectie refereert zich aan het advies van Ged. Staten.

Nadat de overweging van het beroep bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een besluit van den gemeenteraad, dd. 25 Juni 1902, waarin de aandacht van de Afdeeling gevestigd wordt op het feit dat *meer* dan het bedrag dat als uitvloeisel der wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187), door het Rijk wegens bijdrage in de kosten van het l. o. aan de gemeente wordt uitgekeerd, is besteed tot verhooging van de jaarwedden der onderwijzers en voor tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers, voor zooverre deze voor die tegemoetkoming in aanmerking komen;

2°. Eene memorie van den appellant De Bruin, dd. 30 Juni 1902, tot toelichting van zijn beroep;

3°. Een schrijven van het hoofd der school te Noordwijk-Binnen van dezelfde dagteekening, waarin het beroep van H. de Bruin wordt ondersteund.

De appellant C. Ennes licht het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Staatsraad Huber.

III. *Het beroep van J. Colijn, J. G. Timmermans en D. E. Zuidhoff onderwijzers te Sliedrecht, tegen het besluit van Ged Staten van Z. Holland dd. 7 Jan.* 1902, *waarbij is goedgekeurd de regeling der jaarwedden van de onderwijzers aan de openbare lagere school te Sliedrecht.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 18 Juni 1902, no. 483, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Colijn, J. G. Timmermans en D. E. Zuidhoff, onderwijzers te Sliedrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 7 Jan. 1902, G. S., no. 108, waarbij is goedgekeurd de door den Raad der gemeente Sliedrecht in zijne vergadering op 19 Dec. 1901 vastgestelde verordening tot wijziging en aanvulling der verordening, dd. 28 Dec. 1900, regelende de jaarwedden van de onderwijzers, verbonden aan de openbare lagere scholen aldaar.

In hun appellatoir adres pogen appellanten te betoogen dat bovenbedoelde regeling onbillijk en onvoldoende is.

De appellant Zuidhoff licht het beroep toe. De appellant Timmermans sluit zich daarbij aan. Beiden verklaren, desgevraagd, dat zij als onderwijzers aan openbare lagere scholen te Sliedrecht, persoonlijk belang bij de zaak hebben.

IV. *Het beroep van O. Rijsdijk, te Papendrecht tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 11 *April* 1902 *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene bergplaats voor lompen en eene bergplaats voor beenderen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 17 Juni 1902, no. 245, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door O. Rijsdijk, te Papendrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 April 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene bergplaats voor lompen en eene bergplaats voor beenderen, op een perceel in de Visschersbuurt, buitendijks Sectie C, no. 117.

Bij adres, dd. 26 Febr. 1902, heeft O. Rijsdijk bovenvermelde vergunning verzocht aan B. en W. van Papendrecht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. geene bezwaren ingebracht.

Bij besluit van 11 April 1902 hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat uit een onderzoek in loco is gebleken, dat adressant de door hem als bergplaatsen te gebruiken panden bereids heeft opgericht, bestaande: die voor de lompen in eene schuur van hout met pannen gedekt, met verschillende openingen waardoor veel trek bestaat en zonder steenen vloer, en die voor de beenderen in eene zeer oude kajuit van een schip, geheel van hout, staande op palen; dat die inrichtingen, zooals zij zijn samengesteld, geheel onvoldoende worden geacht, als gevende geen waarborgen tegen de verspreiding van schadelijk stof, vuil en walgelijke dampen, die vooral in den zomer zeer zeker de lucht zouden verpesten, de openbare gezondheid zouden bedreigen en de in de nabijheid liggende woningen ter bewoning ongeschikt zouden maken; dat de bergplaatsen, zooals zij zijn ingericht, derhalve vrees opleveren voor de gezondheid en hinder van ernstigen aard, en daaraan niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen.

Van dit besluit is O. Rijsdijk tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de beenderenbergplaats aan de waterzijde (de Ketel) is gelegen, geheel vrij en op zeer grooten afstand van huizen; dat die bergplaats geheel is afgesloten; dat de beenderen 's zomers geregeld iedere week verzonden zullen worden, zoodat ze geen tijd zullen hebben om in de bergplaats tot ontbinding over te gaan; dat de lompenbergplaats aan alle redelijke eischen voldoet; dat die bergplaats toch een flink uiterst solied gebouwd getimmerte is;

dat er geen „openingen" in aanwezig zijn en er dus van „trek" weinig of geen sprake is; dat de bergplaats immers aan de oostzijde geheel dicht is en er overigens slechts enkele vaste en losse vensters aanwezig zijn, benevens een paar deuren; dat de dakpannen met hout onderschoten zijn, waardoor „trek" grootendeels wordt voorkomen; dat alle „trek" zou worden vermeden door de bestaande opengaande vensters in dichte te veranderen; dat de lompenbergplaats zich geheel vrij en onbelend op eigen terrein bevindt en op geruimen afstand van andere woningen is gelegen; dat aan de west- en aan de zuidzijde hoegenaamd geen woningen zijn; dat het terrein aan de zuidzijde aan het vaarwater (de Ketel) grenst; dat de bergplaats aan de noordzijde ruim 11 M. van den dijk is verwijderd en ± 20 M. van de woning van de eigenaresse van het terrein; dat het gebouw aan de oostzijde geheel gesloten, ± 11 M. verwijderd is van den steenen muur van de woning van den buurman; dat er nooit meer dan 2000 kilo lompen aanwezig zullen zijn, zoodat vrees voor verontreiniging van de lucht is uitgesloten, en dat de weigering van B. en W. gelijk staat met een verbod om in Papendrecht appellants bedrijf uit te oefenen, overmits het moeilijk denkbaar ware daarvoor een geschikter terrein te vinden dan het onderwerpelijke.

B. en W., op dit beroep gehoord, hebben in een schrijven aan Ged. Staten hun bestreden besluit omstandig verdedigd met een beroep op den localen toestand.

Daarentegen oordeelt de Hoofdingenieur van den Prov Waterstaat, dat de gevraagde vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het sorteeren der lompen alleen op de zolderverdieping van het voor bewaarplaats bestemde gebouw zal mogen geschieden en dat op die verdieping geen lompen mogen worden bewaard, zoodat deze onmiddellijk na het sorteeren moeten worden vervoerd naar de benedenverdieping en wel naar dat gedeelte, dat volgens de teekening heeft een steenen vloer;

2°. dat op den sorteerzolder, tijdens den aan- en afvoer van lompen en het sorteeren, de ramen en deuren gesloten moeten zijn en in de luchtverversching moet worden voorzien door een luchtkoker groot in doorsnede minstens 9 d.M.^{2}., reikende tot 4 M. boven de nok van het gebouw, aan het ondereinde eenigszins waaiervormig uitloopende;

3°. dat tusschen de beide deelen van het gebouw met houten en met steenen vloer, eene afscheiding worde gemaakt, welke tegen de wanden, den vloer en de zoldering enz. behoorlijk moet aansluiten;

4°. dat de bestaande steenen vloer in dier voege worde verbeterd, dat de

houten balken daaruit verwijderd worden en na bestrating van de aldus opengelegde vakken, de geheele vloer worde overdekt met een laag Portlandcement, aan alle zijden goed dicht aansluitende en dik ten minste één c.M.;

5°. dat de vloer van de bewaarplaats voor beenderen worde gebracht ten minste op gelijke hoogte als die van de bewaarplaats voor lompen en tusschen beide gebouwen geen gemeenschap mag bestaan;

6°. dat bij eventueele zakking van den vloer van een der genoemde gebouwen, die vloer steeds zoodanig moet worden verhoogd, dat hij, ook bij de hoogste rivierstanden, watervrij blijft;

7°. dat vuur of licht, onder welken vorm ook, in de inrichting niet mag aanwezig zijn;

8°. dat de bewaarplaats voor lompen eens per maand, die voor beenderen eens per week moet worden ontruimd en de inhoud naar elders vervoerd .

Ged. Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Als gemachtigde van appellant licht de candidaat-notaris J. VAN ELK het beroep toe en verklaart dat appellant zich niet in allen deele met de door den Hoofdingenieur aangegeven voorwaarden kan vereenigen, wat APPELLANT zelf nader bevestigt.

V. *Het beroep van de Vergadering van Ingelanden van den Soelekerkepolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.* 10 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de belegging van gelden bestemd voor het reservefonds, in pandbrieven der Rotterdamsche of Nationale Hypotheekbank en in de Rijkspostspaarbank.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 16 Juni 1902, no. 254, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Vergadering van Ingelanden van den Soelekerkepolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 10 Mei 1902, no. 101, 2de afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de belegging van gelden, bestemd voor het reservefonds, in pandbrieven der Rotterdamsche of Nationale Hypotheekbank en in de Rijkspostspaarbank.

Bij besluit van de vergadering van ingelanden van den Soelekerkepolder van 2 Mei 1902 werd besloten tot het beleggen van f 2271 voor vergrooting van het reservefonds, in 2 pandbrieven, ieder groot f 1000, der Rotterdamsche of

Nationale Hypotheekbank en het resteerende tijdelijk te beleggen in de Rijkspostspaarbank.

Bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben Ged. Staten aan dit besluit van de vergadering van ingelanden van den Soelekerkepolder hunne goedkeuring onthouden, op grond dat belegging van gelden door aankoop van inschrijvingen op een der Grootboeken der Nat. Schuld uit het oogpunt van veiligheid meer waarborg geeft dan aankoop van pandbrieven van hypotheekbanken.

Van dit besluit van Ged. Staten zijn ingelanden van den Soelekerkepolder tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat door de Vergadering van Ingelanden op 4 Mei 1883 is besloten om binnenlandsche pandbrieven of obligatiën aan te koopen voor het reservefonds, — daar die meer rente geven dan inschrijvingen op het Grootboek en even solied zijn, terwijl zoo noodig het kapitaal spoediger en gemakkelijker kan worden losgemaakt, — en om de pandbrieven bij een der ingelanden en de coupons en talons bij een anderen ingeland in bewaring te geven; dat tot en met 1900 de besluiten van ingelanden tot het aankoopen van pandbrieven door Ged. Staten werden goedgekeurd; dat door de wijze van bewaring er genoegzame zekerheid voor het kapitaal bestaat; dat door aankoop van pandbrieven van binnenlandsche hypotheekbanken meer rente wordt gemaakt dan door aankoop van inschrijvingen op het Grootboek, en dat bij verandering in den rentestandaard en bij uitloting van pandbrieven de gelegenheid bestaat om van eene hoogere rente voordeel te trekken, zonder dat de veiligheid van het kapitaal eenig gevaar loopt.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat de bedoelde coupons en talons krachtens voormeld besluit van 4 Mei 1883 niet in bewaring zijn bij W. J. Vader als ingeland, maar in zijne qualiteit van ontvanger-griffier; dat het in strijd is met art. 78 van het Algemeen Reglement voor de polders of waterschappen in Zeeland — volgens welk artikel de ontvanger-griffier o. m. belast is met de regelmatige bewaring van *alle* stukken en bescheiden —, dat de pandbrieven of obligatiën bij een der ingelanden in bewaring zijn; dat er dan ook grond is om te vreezen, dat men tot naleving van het Reglement terugkeerende, de dubbele bewaring der stukken zal staken en de pandbrieven of obligatiën mede onder berusting van den ontvanger-griffier zal brengen, en dat de overweging in hun bestreden besluit op de omstandigheid steunt, dat in de laatste jaren meermalen, ook in Zeeland, door comptabele ambtenaren onder hunne berusting zijnde gelden zijn verduisterd, terwijl in die gevallen meestal bleek, dat de door hen gestelde zekerheid in geen verhouding stond tot de som, welke in kas had moeten zijn, en dat ook in dezen dit laatste het geval is, daar de door den ontvanger-griffier van den Soelekerkepolder gestelde zekerheid slechts f 600 bedraagt.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Nieuwleusen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 17 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onhouden aan de regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 19 Juni 1902, no. 4973, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Nieuwleusen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 17 April 1902, 2de afd., no. 1541/1221, waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Nieuwleusen, vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 29 Oct. 1901 en 5 Maart 1902.

Uit de ter zake overgelegde stukken blijkt, dat het appellatoir adres op 22 Mei 1902 te Apeldoorn-Loo is ontvangen; terwijl het bestreden besluit op 19 April te voren den Raad der gemeente Nieuwleusen in afschrift was toegezonden; weshalve de termijn in art. 14 der wet tot regeling van het L. O. gesteld, naar Ged. Staten meenen, niet in acht is genomen.

VII. *Het beroep van den Raad der gemeente Schoterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 13 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente Schoterland.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Juni 1902, no. 5041, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Schoterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 13 Maart 1902, no. 78, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente Schoterland", vastgesteld door den Raad dier gemeente op 10 Febr. 1902.

De gemeenteraad heeft de jaarwedden als volgt bepaald: 1°. voor het hoofd der school no. 1 f 1600; 2°. voor het hoofd der vereenigde school nos. 2 en 3 f 1000 bij minder dan 5, f 1050 bij 5 tot 10, f 1100 bij 10 tot 15, f 1150 bij 15 en meer dienstjaren; 3°. voor de hoofden der overige scholen: f 750 bij

minder dan 5, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij 20 tot 25, f 1000 bij 25 en meer dienstjaren; 4°. voor elk der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan: f 500 bij minder dan 4, f 550 bij 4 tot 8, f 600 bij 8 tot 13, f 650 bij 13 tot 18, f 700 bij 18 tot 23, f 750 bij 23 tot 28, f 800 bij 28 en meer dienstjaren; 5°. voor elk der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten, f 100 meer, wanneer zij den leeftijd van 23 jaren vervuld hebben en volgens art. 24 der wet, regelende het l. o., moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, f 200 meer, en wanneer zij belast zijn met het geven van onderwijs in een der vakken vermeld in art. 2, letters *l* tot en met *p* dier wet, f 100 meer en in twee en meer dier vakken f 200 meer dan onder 4°. sub *a* tot en met *g* bepaald; 6°. voor elk der onderwijzeressen, uitsluitend onderwijs gevende in de nuttige handwerken voor meisjes, f 75; terwijl de tegemoetkoming in de huishuur voor elk der mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, als hij gehuwd is en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, f 50 zal bedragen.

Ged. Staten hebben bij besluit van 13 Maart 1902, no. 78, 2e afd., aan deze regeling hunne goedkeuring onthouden, op grond dat tusschen de jaarwedden van de hoofden der scholen en die der onderwijzers van bijstand in de verordening eene wanverhouding bestaat, ten koste van de eersten; dat geene vergoeding is toegekend voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, en dat eene tegemoetkoming in de woninghuur van f 50 voor Heerenveen te laag is.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad van Schoterland bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de bedoelde wanverhouding, indien zij al bestaat, niet tot schade is van het prestige en de positie van de schoolhoofden en tot nadeel van het onderwijs, en voorts dat hij zich geen hoogere uitgaven voor het onderwijs durft veroorloven.

Ook hebben zich L. de Jong en G. ten Brink, onderwijzers aan school no. 2 te Heerenveen, tot H. M. gewend met een adres, waarin zij verzoeken, dat hun eene tegemoetkoming in woninghuur van ten minste f 75 worde toegekend.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten hunne bezwaren gehandhaafd.

De Inspecteur van het L. O. heeft in denzelfden geest als Ged. Staten geadviseerd.

VIII. *Het adres van K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, Hr. Ms. tusschenkomst verzoekende met betrekking tot de regeling van zijne jaarwedde.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Juni 1902, no. 5042, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van een adres aan H. M., ingediend door K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, H. M. verzoekende, met betrekking tot de regeling van zijne jaarwedde als onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, H. M. tusschenkomst te willen verleenen.

Nadat de gemeenteraad van De Rijp in zijne vergaderingen van 29 Nov. 1901 en 17 Jan. 1902 eene „Verordening, regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school", had vastgesteld en Ged. Staten van Noord-Holland bij hun besluit van 22 Jan. 1902, no. 6, die verordening hadden goedgekeurd — heeft K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, zich bij adres van 20 Febr. 1902 tot den Raad gewend, verzoekende, zijne jaarwedde in dezen geest te regelen, dat hem niet f 850, maar f 900 wierd toegekend, een bedrag waarop hij meende recht te hebben, omdat het bezit van de akte Fransch hem z. i. aanspraak gaf op eene verhooging van f 150, hetgeen zou blijken uit de vroegere regeling, volgens welke hem f 800 was toegekend en aan de twee andere onderwijzers f 650.

Nadat de Gemeenteraad zijn adres zonder meer voor kennisgeving had aangenomen en hem was medegedeeld, dat B. en W. zijn salaris geheel overeenkomstig de thans geldende verordening hadden vastgesteld, heeft K. Wipkink op 1 Maart 1902 de tusschenkomst van Ged. Staten ingeroepen. Ged. Staten hebben die tusschenkomst bij besluit van 26 Maart 1902 geweigerd, waarna Wipkink zich met eenzelfde verzoek heeft gewend tot de Koningin.

Ged. Staten, over dit adres gehoord, hebben, met den waarnemenden Inspecteur van het L. O., ongunstig geadviseerd. Daarbij merken zij op, dat — zooals uit de vroegere verordening duidelijk blijkt — bij de benoeming van Wipkink geene afzonderlijke belooning werd toegekend voor het geven van onderwijs in de Fransche taal, maar dat de betrekking, toen zij door hem aanvaard werd, bezoldigd werd met f 800.

Nadat de overweging van het adres bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van den Raad der gemeente De Rijp, dd. 28 Juni 1902, no. 128 O/R., ten geleide van een viertal bescheiden;

2°. een adres van den appellant, gedagteekend 5 Juli 1902, tot nadere toelichting van het beroep.

IX. *Het beroep van Hr. Ms. Commissaris in Z.-Holland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 24 *Maart*/4 *April* 1902, *op de aanvrage van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur te Dordrecht om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne bijzondere lagere school aan de Voorstraat no.* 132 *aldaar.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Juni 1902, no. 6464, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Commissaris der Koningin in Zuid-Holland, tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 24 Maart/4 April 1902, B, no. 1025 (1ste afd.) G. S., no. 36, genomen op de aanvrage van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te Dordrecht, om voor zijne bijzondere lagere school aan de Voorstraat no. 132 aldaar, over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 305 leerlingen telde, is eene Rijksbijdrage aangevraagd van f 1600.

Ged. Staten hebben die bijdrage bepaald op f 1566.66½.

Van hun besluit is de Commissaris der Koningin in beroep gekomen. Deze geeft te kennen, dat Ged. Staten f 16.66½ te veel hebben toegekend. Immers de onderwijzeres A. C. M. Nivard is in 1901 niet 4, maar 3 volle maanden aan de school werkzaam geweest, namelijk van 3 Sept. tot 31 Dec., hetgeen blijkt uit de opgave door den districtsschoolopziener verstrekt ter voldoening aan art. 5 van het K. B. van 19 Febr. 1890 (Stbl. no. 26).

Ged. Staten, over het beroep geraadpleegd, hebben het schoolbestuur gehoord, dat bericht, dat genoemde onderwijzeres op 1 Sept. 1901 in functie was getreden.

Vermits in staat model E echter, gelijk appellant opmerkt, 3 Sept. 1901 als dag van infunctietreding wordt vermeld, achten Ged. Staten het beroep gegrond, zoodat de bijdrage zal moeten worden vastgesteld op f 1550.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling van de Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van het R.-K. Par. Kerkbestuur, dd. 2 Juli 1902, waarbij de brief wordt overgeelgd, waarin aan de onderwijzeres A. C. M. Nivard mededeeling wordt gedaan van hare benoeming met ingang van 1 Sept. 1901.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Acht-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensday 30 *Juli* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Waarnemend Voorzitter: Mr. T. M. C. ASSER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer,

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 2 Juli 1902, no. 85, houdende beschikking op *het beroep van A. H. Blom en J. R. Koopmans te Oldelamer, in de gemeente Westellingwerf, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van* 27 *Dec.* 1900, *betreffende teruggaaf van slikgelden voor perceelen onder Oudetrijne.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 438.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. H. Blom en J. R. Koopmans, te Oldelamer, in de gemeente Weststellingwerf, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van 27 Dec. 1900, no. 79, 2e afd., W.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juni 1902, no. 114;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Juni 1902, no. 194, afd. Waterstaat A.;

Overwegende dat bij het bestreden besluit teruggaaf van slikgelden was verleend ten bedrage van f 26.52, aan Andries H. Blom, als eigenaar van perceel no. 2483 der kadastrale gemeente Oudetrijne, sectie D; ten bedrage van f 282.04 aan Jan R. Koopmans, als eigenaar van perceel no. 2484, sectie D van voornoemde kadastrale gemeente, en eindelijk ten bedrage van f 313.47 aan Jacob J. Brandenburg, als eigenaar van perceel no. 2526 van dezelfde sectie en dezelfde kadastrale gemeente;

dat appellanten, ingevolge het bepaalde bij art. 5 der wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113), van voormelde beschikking bij Ons in beroep zijn gekomen, Ons verzoekende daarin te verbeteren de bepaling der onderscheidene bedragen, welke toekomen aan ieder der drie gerechtigden tot het daarbij verdeelde slikgeld, opgebracht wegens het vergraven van perceel oud no. 1333, kadastraal gemeente Oudetrijne, sectie D, waaruit de drie hierboven genoemde perceelen zijn voortgekomen, op grond dat Ged. Staten zich bij het berekenen dier bedragen blijkbaar hebben vergist in de lengte dier drie, voor de verdeeling van bedoeld slikgeld in aanmerking komende perceelen;

Overwegende dat Ged. Staten in hunnen, naar aanleiding van voormeld beroep, tot Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gerichten brief van 3 April 1902, no. 57, 2e afd., W., de gegrondheid dier bewering hebben erkend, en daarbij is gebleken, dat, aangezien de lengte der drie hierboven genoemde perceelen, nos. 2483, 2484 en 2526 respectievelijk bedraagt 275, 300 en 25 Meter, de slikgelden, opgebracht wegens het vergraven van perceel oud no. 1333, kadastraal gemeente Oudetrijne, sectie D, ten bedrage van te zamen f 622.03, waarop de eigenaars dier perceelen aanspraak konden doen gelden, ook hadden behooren te zijn verdeeld in de verhouding van 300, 275 en 25, of 12, 11 en 1, zoodat aan Jan R. Koopmans wegens het aan hem toebehoorend perceel no. 2484, de helft van voornoemd bedrag, aan Andries H. Blom, wegens het aan hem toebehoorend perceel no. 2483, $^{11}/_{24}$ van voornoemd bedrag en aan Jacob J. Brandenburg, wegens het aan hem toebehoorend perceel no. 2526, $^{1}/_{24}$ van voornoemd bedrag had moeten zijn toegekend;

Gezien de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit, hetgeen daarbij is bepaald omtrent de teruggaaf van het slikgeld, opgebracht wegens het vergraven van perceel oud no. 1333, kadastraal gemeente Oudetrijne sectie D, in zooverre te verbeteren, dat daarvan worde teruggegeven: aan Andries H. Blom te Oldelamer f 285.10, aan Jan R. Koopman aldaar f 311.01, en aan Jacob J. Brandenburg te Oranjewoud f 25.92.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 2 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 4 Juli 1902, no. 12, houdende beschikking op *het beroep van de Commissie van Toezicht op het lager onderwijs in de gemeente Leek tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 27 *Dec.* 1901, *tot goedkeuring van de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 528.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Commissie van Toezicht op het lager onderwijs in de gemeente Leek tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 27 Dec. 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de ,,Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Juni 1902, no. 130;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juni 1902, no. 5214, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat art. 14 der wet tot regeling van het lager onderwijs het recht van hooger beroep toekent aan ,,ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft";

dat ,,belang" daarbij te verstaan is in den zin van eigen persoonlijk belang;

dat appellante niet geacht kan worden bij de vernietiging van het bestreden besluit een eigen persoonlijk belang te hebben;

dat zij dus aan art. 14 der genoemde wet de bevoegdheid niet kan ontleenen tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep in te stellen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellante niet-ontvankelijk te verklaren in haar beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 4 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 4 Juli 1902, no. 13, houdende beschikking op *het beroep van H. Boerema c.s., hoofden van o. l. scholen in de gemeente Leek, tegen een besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 27 *Dec.* 1901, *voor zooveel betreft de goedkeuring van de regeling der jaarwedden van de hoofden der openbare lagere scholen in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 528.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Boerema, A. Meyer en C. Reyntjes, hoofden van o. l. scholen in de gemeente Leek, tegen een besluit

van Ged. Staten van Groningen, dd. 27 Dec. 1901, no. 92*a*, 3e afd., waarbij is goedgekeurd de ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Leek", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Dec. 1901, voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der hoofden van scholen betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Juni 1902, no. 131;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juni 1902, no. 5215, afd. Ond.;

Overwegende dat naar luid van art. 14, 2de lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs het hooger beroep, tegen besluiten van Gedeputeerde Staten, moet worden ingesteld binnen 30 vrije dagen, te rekenen van den dag waarop die besluiten openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden zijn;

dat het thans bestreden besluit op 4 Jan. 1902 aan de tegenwoordige appellanten is medegedeeld en het adres van beroep eerst op 1 April daaraanvolgende bij Ons is ingekomen;

dat het beroep dus niet tijdig is ingesteld;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten nietontvankelijk te verklaren in het door hen ingestelde beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 4 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 7 Juli 1902, no. 51, houdende beschikking op *het beroep van Hr. Ms. Commissaris in Zeeland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 5 *April* 1902 *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur te IJzendijke, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 530.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in Zeeland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 5 April 1902, no. 39, 1e afd., genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur te IJzendijke, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Juni 1902, no. 133;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Juli 1902, no. 6570, afdeeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende dat voor deze school, die op 15 Jan. 1901 90 leerlingen telde, eene Rijksbijdrage voor 1901 is aangevraagd tot een bedrag van f 675;

dat Ged. Staten bij besluit van 5 April 1902, no. 39, 1e afd., de bijdrage hebben bepaald op f 566.66½, waaronder f 116.66½ voor de onderwijzeres C. E. M. van Opstal, die 7, en f 50 voor de onderwijzeres J. S. Hamerlinck, die 3 volle maanden aan de school was werkzaam geweest;

dat Onze Commissaris in Zeeland van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen en daarbij heeft aangevoerd, dat de bijdrage voor de onderwijzeressen Van Opstal en Hamerlinck hadden moeten zijn berekend naar een maatstaf van f 150 's jaars, vermits aan deze school slechts onderwijs gegeven wordt in de vakken vermeld onder de letters *a*—*k* in art. 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs, en dus hadden moeten zijn bepaald onderscheidenlijk op f 87.50 en f 37.50; zoodat door Ged. Staten f 41.66½ te veel was toegekend;

Overwegende dat hetgeen in beroep is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit, het bedrag der Rijksbijdrage over 1901 aan het bestuur van deze school toekomende, te bepalen op f 525.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 7 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 9 Juli 1902, no. 48, houdende beschikking op *het beroep van C. J. R. Weygers, ook namens andere onderwijzeressen der openbare lagere scholen te Meppel, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 14 *Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij is goedgekeurd de regeling der jaarwedden van de onderwijzeressen in handwerken in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 460.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. J. R. Weygers, ook namens andere onderwijzeressen der openbare lagere scholen te Meppel, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 14 Febr. 1902, no. 13 A, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Meppel, dd. 27 Nov. 1901, no. 21/31, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers die de hoofden der scholen bijstaan, benevens de bepaling van het bedrag der vergoeding voor huishuur van die hoofden en van de tegemoetkoming in de huishuur aan de gehuwde onderwijzers van achtentwintig-jarigen leeftijd en daarboven, voor zooveel die goedkeuring de jaarwedden der onderwijzeressen, belast met het onderwijs in de handwerken, betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Juni 1902, no. 123;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnanlandsche Zaken van 5 Juli 1902, no. 5271, afd. Onderwijs;

Overwegende dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand door den Gemeenteraad zijn bepaald op f 550 bij minder dan 5 dienstjaren, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij 20 en meer dienstjaren, met dien verstande, dat *a.* de jaarwedden der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten, f 100 meer, en wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet tot regeling van het L. O. moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, f 200 meer dan onder 2°. sub *a*—*e* van art. 26 dier wet bepaald is, zullen bedragen; *b.* de onderwijzer met aanteekening voor de Fransche taal aan de school voor m. u. l. o. f 100 meer zal genieten; met bepaling voorts, van de vergoeding op f 250 en van de tegemoetkoming op f 50;

dat Ged. Staten bij besluit van 14 Febr. 1902, no. 13 A, de verordening hebben goedgekeurd;

dat de onderwijzeres C. J. R. Weygers, ook namens andere onderwijzeressen der openbare lagere scholen te Meppel, voor zooveel de regeling de onderwijzeressen belast met het onderwijs in de nuttige handwerken betreft, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zij, ten gevolge van de regeling, de verhooging van f 50 voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken — vier uren in de week buiten den gewonen schooltijd — die zij vóór 1 Jan. 1902 genoten, zullen verliezen;

Overwegende dat de billijkheid eischt dat aan die onderwijzeressen, die aan de openbare lagere scholen te Meppel buiten den gewonen schooltijd onderwijs in de nuttige handwerken geven, daarvoor eene vergoeding worde toegekend;

dat die vergoeding f 50 behoort te bedragen, met welk bedrag hare jaarwedde mitsdien moet worden verhoogd;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat de jaarwedden van de onderwijzeressen, die aan de openbare lagere scholen te Meppel buiten de gewone schooluren onderwijs geven in de handwerken, zullen bedragen f 600 bij minder dan 5, f 650 bij 5 tot 10, f 700 bij 10 tot 15, f 750 bij 15 tot 20, f 800 bij 20 en meer dienstjaren;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den gemeenteraad van Meppel, onder goedkeuring van Ged. Staten van Drenthe, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het eind van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 9 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 9 Juli 1902, no. 56, houdende beschikking op ***het beroep van het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.*** **8** ***Maart*** **1902,** ***waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit der vergadering van ingelanden van dien polder tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der N. W. S.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 534.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 8 Maart 1902, no. 117, 2de afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit der vergadering van ingelanden van dien polder tot verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Ned. Werk. Schuld ten behoeve van wegsverharding;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Juni 1902, no. 136;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 3 Juli 1902, no. 231, afdeeling Waterstaat A;

Overwegende dat de vergadering van ingelanden van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder bij besluit van 20 Febr. 1902, no. 4, heeft besloten tot verkoop van een nominaal bedrag van f 600 van het kapitaal groot f 6200 nominaal, ingeschreven ten name van dien polder op het 2½ % Grootboek der Nat. Werk. Schuld, zijnde de opbrengst van dien verkoop bestemd tot bestrijding der kosten van begrinding van een wegsgedeelte in den polder;

dat Ged. Staten van Zeeland aan dit besluit hunne goedkeuring hebben onthouden bij besluit van 8 Maart 1902, no. 117, 2e afd., op grond dat bovengenoemde inschrijving op het 2½ % Grootboek is aangekocht uit de opbrengst van de eigendommen, welke in 1901 door den polder aan het Rijk zijn verkocht ten behoeve van de werken ter verbetering van het kanaal van Neuzen; dat de kosten van het begrinden van wegen niet beschouwd kunnen worden als volstrekt noodzakelijke polderuitgaven in den zin van art. 3 der wet van 19 Juli 1870 (Stbl. no. 119); en dat derhalve die kosten niet mogen bestreden worden uit de opbrengst van den verkoop van een gedeelte van eene ten name van den polder staande inschrijving op het 2½ Grootboek der Nat. Schuld;

dat het bestuur van den calamiteuzen Nieuw-Neuzenpolder van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het verharden van wegen een groot polderbelang is, met het oog op eene verbeterde communicatie en een gemakkelijker vervoer der landbouwproducten; dat ook na verkoop van f 600 nominaal, de rente van de overblijvende inschrijving meer bedraagt dan de vroegere pacht der aan het Rijk verkochte eigendommen; dat nergens is voorgeschreven dat de gelden, verkregen door verkoop van eigendommen, op een der Grootboeken moeten worden belegd; dat wel is waar door Ged. Staten die voorwaarde aan de machtiging tot verkoop aan het Rijk is verbonden, doch dat in geval van onteigening, wanneer de verkoop zonder machtiging van Ged. Staten zou zijn geschied, die voorwaarde niet zou kunnen zijn gesteld, en dat de kosten van begrinding van wegen tot de noodzakelijke polderuitgaven behooren, bedoeld in art. 3 voornoemd;

Overwegende dat naar luid van art. 3, 1e lid der wet van 19 Juli 1870 (Stbl. no. 119) de inkomsten uit de bezittingen van den calamiteuzen polder tot bestrijding der volstrekt noodzakelijke polderuitgaven strekken, welke volgens de gedane aanwijzing niet in het belang der zeewering en oeververdediging geschieden;

dat onder de volstrekt noodzakelijke polderuitgaven wel kan worden gebracht het onderhoud van wegen, waarmede de polder ook reeds vóór de calamiteusverklaring was belast, hetgeen als eene verplichte uitgaaf des polders is te beschouwen, maar dat de aanleg van nieuwe, uit het oogpunt van het polderbelang niet bepaaldelijk onmisbare werken, al zijn zij nog zoo wenschelijk en al strekken zij in het onmiskenbaar belang der ingelanden, geenszins tot eene uitbreiding van den kring der volstrekt noodzakelijke polderuitgaven mag leiden;

dat toch de wet, blijkens hare duidelijke letter, die uitgaven in zeer beperkten zin wil hebben opgevat en toegepast en dat bij eene tegenovergestelde opvat-

ting een calamiteuze polder het in zijn macht zou hebben door den aanleg van verschillende werken en door deze in den kring der noodzakelijke polderuitgaven te trekken, de uitkeering ten behoeve van de zeewering en oeververdediging in te krimpen of te doen ophouden;

dat, waar derhalve voor begrinding van nieuwe wegen geen inkomsten uit de bezittingen van den calamiteuzen polder mogen worden aangewend, nog veel minder de opbrengst dier bezittingen zelf daarvoor mag worden besteed;

Gezien de wet van 19 Juli 1870 (Stbl. no. 119);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 8 Maart 1902, no. 117, 2e afd., het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 9 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 11 Juli 1902, no. 67, houdende beschikking *op het beroep van H. A. Sneep, te Fijnaart, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te 's-Hertogenbosch, dd.* 1 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 588.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. A. Sneep, te Fijnaart, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijn-

zijn te 's-Hertogenbosch, dd. 1 Maart 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens afschaffing van een paard;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 151;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 7 Juli 1902, no. 47, Directe Belastingen;

Overwegende dat de ontheffing, aangevraagd over de maanden Mei—December, door den Directeur is geweigerd, op grond dat door den aangever nog na 30 April 1901 belastbaar gebruik van een paard zou zijn gemaakt;

dat H. A. Sneep, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat hij na 1 Mei 1901 geen paard heeft bezeten of gereden, waarvoor personeele belasting was verschuldigd, maar alleen een enkele maal van een niet in de belasting vallend paard van zijn broeder, bij wien het ook gestald wordt, heeft gebruik gemaakt;

Overwegende dat bij nader onderzoek de juistheid van appellants beweren is gebleken;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, aan H. A. Sneep alsnog over 8 maanden ontheffing te verleenen van personeele belasting naar den vijfden grondslag, tot een bedrag van f 23.16½ in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 11 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

8o. van 11 Juli 1902, no. 68, houdende beschikking op *het beroep van Dr. C. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Febr.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 587.)

Het besluit luidt aldus.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. C. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Febr. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het verlaten van een perceel en het afschaffen van eene dienstbode;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 149;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 7 Juli 1902, no. 48, Directe Belastingen;

Overwegende dat Dr. C. E. Baëza omstreeks Juni 1901 naar Berlijn is vertrokken en op grond daarvan ontheffing van personeele belasting naar de 4 eerste grondslagen heeft aangevraagd;

dat de Directeur die ontheffing heeft geweigerd, uit overweging dat het perceel Parkstraat 67 eerst op 12 Sept. 1901 door den aanvrager is ontruimd, doch zijn meubilair onmiddellijk daarop is overgebracht naar het perceel Parkstraat no. 77, zoodat, op grond van art. 63 § 1 der wet tot regeling van de personeele belasting, geene ontheffing kan worden verleend; dat art. 65 § 1 evenmin van toepassing is; dat ook voor de dienstbode geen ontheffing kan worden verleend, omdat zij niet werd afgeschaft en zij althans na de indiening der aangifte in den loop van het dienstjaar voor den adressant weder diensten heeft verricht;

dat Dr. C. E. Baëza, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat hij het Koninkrijk in het einde der maand Mei metterwoon heeft verlaten en het door hem bewoonde perceel op 1 Juni in huur is overgegaan aan de 's-Gravenhaagsche Wielrijschool; dat hij zijne meubelen in een der kamers van dat perceel (Parkstraat 67) heeft doen opslaan, met bepaling dat, wanneer het huis betrokken werd, deze meubelen in een der kamers der woning Parkstraat 77, die hij gedeeltelijk ontruimde, zouden worden opgeslagen; welke ontruiming na een paar dagen zou plaats vinden; dat deze bewaring geschiedde, omdat requestrant zijn perceel tusschentijds afstond; dat hij ook zijne dienstbode heeft afgeschaft en deze eerst na zijne wedervestiging in December in dienst heeft genomen;

Overwegende dat de gronden, waarop het bestreden besluit steunt, juist zijn;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 11 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Burgemeester van Klundert tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 21 *Nov.* 1901 *tot goedkeuring van eene keur van het Waterschap „de Haven en Sassen van Zevenbergen".*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 21 Juni 1902, no. 219, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Burgemeester van Klundert tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 21 Nov. 1901, G, no. 49, tot goedkeuring van eene keur van het waterschap „de Haven en Sassen van Zevenbergen."

Het bestuur van dit waterschap heeft op 23 Oct. 1901 ter vervanging van de bestaande eene nieuwe keur vastgesteld, die door Ged. Staten van Noord-Brabant is goedgekeurd bij besluit van 21 Nov. 1901, G, no. 49.

Van het recht van beroep, opengesteld in het laatste lid van art. 9 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) heeft de Burgemeester van Klundert gebruik gemaakt.

Zijne bezwaren komen hierop neer, „dat gedurende de 4 laatste maanden „(suikercampagne) van het jaar het verkeer zoo groot is, soms 200 schepen „per etmaal, dat er noodzakelijk een onafhankelijk persoon door het water-„schap moet aangesteld worden, die de schepen nummert, zoodat er regelmaat „in de doorvaart komt; dat er, daar het havengeld zoo hoog is, dat er groot „overschot blijkt te hebben bestaan, hetwelk onnoodig (is), er een stel eb- en „vloeddeuren gemaakt zou kunnen worden, zoodat er geregeld geschut zou kun-„nen worden."

Ged. S aten hebben over dit adres het waterschapsbestuur en den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat gehoord. Het waterschapsbestuur acht appellants bezwaren deels gegrond, deels ongegrond. De Hoofdingenieur merkt op, dat het adres eigenlijk tegen de bepalingen der keur zelve niet gericht is. Met die opmerking vereenigen Ged. Staten zich. Huns inziens is het adres van den Burgemeester niet te beschouwen als een adres van beroep tegen hun besluit van 21 Nov. 1901, en behoort de adressant verwezen te worden naar het bestuur van het waterschap.

Van hetzelfde gevoelen zijn de Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6e District en de Inspecteur van den Waterstaat in de 2e Inspectie, door den Minister in dezen gehoord. „Daar dit adres" — schrijft de eerste — „niets „inhoudt tegen de bepalingen van de verordening, kan het naar mijn gevoelen „geen aanleiding geven tot een Koninklijke beslissing, welke de afkondiging „en bijgevolg het in werking treden van de verordening zou verhinderen."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van het waterschapsbestuur, dd. 10 Juli 1902, waarin met een enkel woord de bezwaren worden toegelicht, die verbonden zijn aan het maken van een nieuw stel eb- en vloeddeuren aan de Roodevaart.

De Burgemeester erkent dat het beroep geen rechtstreeksche gevolgen kan hebben, maar hoopt toch dat de aandacht van Ged. Staten gevestigd is op een en ander dat verbetering vordert.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Doesburg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 25 *Maart* 1902, *betreffende de verordening regelende het lager onderwijs in die gemeente.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 24 Juni 1902, no. 5124, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Doesburg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 25 Maart 1902, no. 126, waarbij: 1°. aan de „Verordening regelende het lager onderwijs in de gemeente Doesburg", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 17 Febr. 1902, gedeeltelijk goedkeuring is onthouden; en 2°. is verklaard, dat de omvang van het onderwijs aan school A, zooals die bij art. 6 van voorschreven verordening voor de vrouwelijke leer-

lingen is geregeld, onvoldoende is en mitsdien vermeerdering daarvan is bevolen, in dier voege, dat voor bedoelde leerlingen het onderwijs aan gemelde school in alle klassen toepasselijk zal zijn.

In bovengenoemde verordening is o. a. bepaald, (art. 4), dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand aan eene der scholen A of B zullen bedragen: f 500 bij minder dan 5, f 550 bij 5 tot 10, f 600 bij 10 tot 15, f 650 bij 15 tot 20, f 700 bij 20 en meer dienstjaren; (art. 8), dat voor toelating op de scholen de leeftijd van 6 jaren wordt vereischt; dat, wat school A betreft, de mannelijke leerlingen de school moeten verlaten, als zij hun 20ste jaar bereikt hebben, en de vrouwelijke als zij de zesde klasse van de school hebben doorloopen; dat echter aan B. en W., de plaatselijke schoolcommissie gehoord, de bevoegdheid wordt verleend om in bijzondere gevallen afwijking toe te staan voor de toelating op en het verlaten van de scholen.

Ged. Staten achten de jaarwedden der onderwijzers van bijstand te laag en de leeftijd voor de toelating op de scholen te hoog gesteld, terwijl zij zich niet konden vereenigen met de uitsluiting der meisjes van het onderwijs, dat in de hoogste klassen van school A wordt gegeven.

Mitsdien hebben zij bij besluit van 25 Maart 1902 no. 126, goedgevonden:

1°. te verklaren dat de omvang van het onderwijs aan school A, zooals die bij art. 8 van voorschreven verordening van 17 Febr. jl. voor de vrouwelijke leerlingen is geregeld, onvoldoende is en mitsdien vermeerdering daarvan te bevelen, in dier voege, dat voor bedoelde leerlingen het onderwijs aan gemelde school in alle klassen toegankelijk zal zijn;

2°. zich met voorschreven verordening overigens te vereenigen wat betreft het aantal scholen en de vakken, welke op die scholen onderwezen zullen worden; de bij die verordening vastgestelde regeling van de jaarwedden van de hoofden der scholen en van de vergoeding voor en tegemoetkoming in huishuur, alsmede van den leeftijd waarop de mannelijke leerlingen school A en de leerlingen school B moeten verlaten, goed te keuren en de vereischte goedkeuring te onthouden aan de bij art. 4 dier verordening getroffen regeling van jaarwedden van de onderwijzers tot bijstand en aan den bij art. 8 dier verordening bepaalden leeftijd dien de kinderen moeten bereikt hebben voor zij ter school worden toegelaten.

Van het besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Doesburg bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat er in die gemeente eene school bestaat, waar aan vrouwelijke leerlingen m. u. l. o. wordt gegeven, in aansluiting aan de 6de klasse van school A; dat die school een jaarlijksch subsidie van de gemeente ontvangt van f 1920, en slechts met groote moeite

zal kunnen blijven bestaan, als de meisjes school A, na de 6de klasse doorloopen te hebben, niet behoeven te verlaten.

Over het beroep gehoord, hebben Ged .Staten te kennen gegeven, dat huns inziens de Raad van Doesburg zich in dezen heeft laten leiden door overwegingen, meer ontleend aan het particulier belang van de houders der bijzondere meisjesschool dan aan het algemeen belang verbonden aan een zoo ruim mogelijk toegankelijk zijn van het openbaar onderwijs. Zij dringen mitsdien aan op handhaving van het bestreden besluit, „gesteld al" — voegen zij er bij — „dat het daartegen ingebracht beroep als ontvankelijk mag worden beschouwd, „waar het zich baseert op eene onthouding van onze goedkeuring, welke op „het onderwerpelijke punt niet heeft plaats gehad."

Hier dient nog te worden vermeld, dat J. Trimpe en 23 andere ingezetenen van Doesburg er op hebben aangedrongen, dat de meisjes na haar 12de jaar op school A zullen mogen blijven en dat de Inspecteur van het L. O. en de Districtsschoolopziener dat verlangen billijken.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Doesburg, gedagteekend 10 Juli 1902, waarin wordt medegedeeld, dat in de verordening thans een artikel is opgenomen, waardoor het mogelijk is, meisjes na haar twaalfjarigen leeftijd langer op school A te doen verblijven, waardoor aan het bezwaar van Trimpe e. a. is tegemoet gekomen, een bezwaar dat eigenlijk hierop neerkomt, dat het schoolgeld iets hooger is aan de gesubsidieerde bijzondere meisjesschool dan aan de genoemde gemeenteschool.

De Burgemeester van Doesburg licht het beroep toe.

IV. *Het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige B. H. van Velzen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Juni 1902, no. 4633, afdeeling B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige B. H. van Velzen.

Bartholomeus Hendrikus van Velzen, geboren te 's-Gravenhage 14 Dec. 1843, is op 8 Juni 1901, met machtiging van den Kantonrechter te Utrecht, in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen aldaar opgenomen.

Over de woonplaats van dezen lijder is geschil gerezen tusschen het gemeentebestuur van Bergen-op-Zoom, waar hij op laatstgenoemden datum stond ingeschreven, dat van Utrecht, waar hij toen verblijf hield, en dat van Haarzuilens, waar hij vroeger een herberg hield, en Ged. Staten van Noord-Brabant en van Utrecht zijn er niet in geslaagd dat geschil bij te leggen.

Uit de stukken — waaronder processen-verbaal van verhoor door de Kantonrechters te Utrecht, Breukelen—Nijenrode, Rotterdam (1) en Bergen-op-Zoom — blijkt, dat B. H. van Velzen pachter is geweest van de uitspanning „het Raadhuis van Haarzuilens" te Haarzuilens; dat sinds een vechtpartij in die uitspanning (Januari 1901) waarbij aan zijne vrouw en aan een zijner zoons verwondingen zijn toegebracht, zijn zenuwgestel geschokt is geweest; dat zijne zaak daarna is achteruitgegaan en hij te Utrecht is gaan wonen (25 Maart—11 April), vanwaar hij vertrokken is naar Bergen-op-Zoom; dat hij van Bergen-op-Zoom medio Mei naar Utrecht is teruggekeerd, waar reeds terstond pogingen zijn aangewend om hem in een gesticht voor krankzinnigen te plaatsen, wat eindelijk geschied is; dat de geneesheer A. M. Hartog, te Vleuten, die Van Velzen gekend heeft zoolang deze te Haarzuilens woonde, nooit iets abnormaals in hem bespeurd heeft, al was hij altijd wat zenuwachtig; dat hiermede strookt wat andere ingezetenen van Haarzuilens bij het verhoor hebben verklaard; behalve dat een hunner Van Velzen kort na de vechtpartij wat vreemd vond; dat hij zij zijne komst te Bergen-op-Zoom reeds aan krankzinnigheid leed; dat deze volgens den geneesheer J. C. de Meulemeester aldaar zeer goed gedurende Van Velzens kortstondig verblijf te Utrecht kan zijn ontstaan; dat naar het oordeel van Ged. Staten van Utrecht Bergen-op-Zoom als woonplaats van dezen krankzinnige moet worden aangewezen.

V. *Het beroep van J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naaml. Vennootschap „het Emmercompascuum" te Emmercompascuum, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 27 *Maart* 1902, *houdende wijziging van eene vergunning tot vervening van gronden in de gemeente Emmen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 24 Juni 1902, no. 206, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmer Compascuum" te Emmercompascuum, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 27

Maart 1902, no. 66, houdende wijziging van eene vergunning tot vervening van gronden in de gemeente Emmen.

Bij genoemd besluit hebben Ged. Staten de volgende wijziging gebracht in de concessie, bij K. B. van October 1879, no. 24, aan het bestuur der Naaml. Maatschappij het Emmercompascuum en hare rechtverkrijgenden verleend tot het vervenen van gronden, gelegen in de gemeente Emmen:

a. Onder de rubriek „kanalen worden aangelegd" sub 1 wordt voor: „tot op 200 M. afstand van de grens van het Barger Compascuum en eventueel tot die grens (punt K)", gelezen: „tot de noordelijke grens van het Barger-Compascuum (punt K)";

b. In de voorlaatste zinsnede van de rubriek „Kanalen worden aangelegd" wordt voor: „te dien effecte, dat, de" gelezen: „te dien effecte dat kanaal A B C. zal zijn verlengd tot de noordelijke grens van het Barger Compascuum (punt K) binnen den tijd door Ged. Staten van Drenthe te bepalen en de overige".

Van dat besluit is de Directeur van het Emmer-Compascuum bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij vermeent, dat de opvolging van de nieuwe voorschriften de naamlooze vennootschap in strijd zal brengen met de artt. 3, 6 en 7 van de overeenkomst, door haar bij akte van 20 Febr. 1875 met de gemeente Groningen gesloten.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten op ongegrondverklaring daarvan aangedrongen. Zij merken daarbij op, dat bij botsing het burgerlijk recht moet wijken voor het publiek recht. Voorts brengen zij in herinnering „dat „bij de oprichting van het waterschap Barger Compascuum het aangehaalde „contract van 1875 uitdrukkelijk ter spraak is gekomen, ... maar toen is „het thans door den Directeur gemoveerd bezwaar — als zoude de gemeente „Groningen tegen de aansluitingen van de wateren van het Barger Compas„cuum bezwaar kunnen maken — géén factor geweest welke er toe geleid heeft „in tegenovergestelden zin te besluiten." Ook is de gemeente Groningen niet op grond van die overeenkomst tegen de bedoelde verbindingen opgekomen. Eindelijk betoogen Ged. Staten, dat het tweede lid van art. 7 der overeenkomst niet slaat op het geval waarin wij thans verkeeren.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen, gedagteekend 10 Juli 1901, waarin de appellant te kennen geeft, dat de leer, door Ged. Staten bepleit, dat privaatrechtelijke overeenkomsten moeten wijken voor publiekrechtelijke regelen afkomstig van het bevoegd gezag, nog verre van eenstemmig door autoriteiten en rechters wordt ge-

huldigd, integendeel zeer betwist is; dat dientengevolge de mogelijkheid wordt geboren, dat als de gemeente Groningen hare rechten wil handhaven en de zaak voor den civielen rechter komt, de door appellant vertegenwoordigde vennootschap het onderspit delft; dat daarvan het gevolg zal zijn, dat de vennootschap „het Emmer Compascuum" tusschen twee vuren komt te staan, waaruit het niet mogelijk zal zijn haar te redden; dat hierbij niet mag worden voorbijgezien, dat het niet geldt een privaat recht van het Emmer Compascuum, aan wie de publiekrechtelijke verplichting wordt opgelegd, maar een privaat recht der gemeente Groningen, aan wie de publiekrechtelijke verplichting niet is opgelegd en aan wie dit besluit van Ged. Staten niet is bekend gemaakt.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 27 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de o. l. scholen in die gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, met een schrijven van 27 Juni 1902, no. 5238,, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Maart 1902, 2e afd., no. 1118/922, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Ambt-Almelo", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 28 Febr. 1902.

Naar het oordeel van Ged. Staten zijn in deze verordening de jaarwedden der onderwijzers onvoldoende geregeld, eene meening waarin echter door het schooltoezicht niet gedeeld wordt.

In beroep gekomen, heeft de Raad betoogd, dat de regeling aan alle billijke eischen voldoet.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten er op gewezen, dat het beroep niet is ingesteld binnen den termijn, in art. 14 der wet tot regeling van het l. o. gesteld, en appellant mitsdien niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie van den appellant ontvangen, gedagteekend 11 Juli 1902.

Daarin wordt betoogd, dat art. 14 niet geldt voor gemeentebesturen, daar indien onder *ieder* ook *het gemeentebestuur* te verstaan ware, in de gevallen van art. 19 sub *a*, *b*, *c*, *d* en *f* der wet aan de gemeentebesturen zoowel als aan belanghebbende personen het recht van beroep ontzegd zou zijn, terwijl dat recht in het laatste lid van art. 19 aan die besturen uitdrukkelijk is toegekend. Ook zou dan het beroepsrecht der gemeentebesturen in het geval van art. 19 sub *e* op tweeërlei wijze in de wet geregeld zijn, nam. eerst in art. 14, volgens welke bepaling het beroep zou moeten worden ingesteld „binnen dertig vrije dagen te rekenen van den dag waarop het besluit . . . . den belanghebbende is toe gezonden", en voorts bij art. 19 (j°. art. 200 Gemeentewet), krachtens welk wetsartikel het beroep zou moeten worden ingesteld „binnen dertig dagen, te rekenen van de dagteekening der beslissing van Ged .Staten." Naar appellants oordeel zou, indien de wetgever het beroep ingevolge art. 26 aan een termijn had willen binden, hij dit bij dat artikel uitdrukkelijk vermeld hebben. „Immers in *alle andere* gevallen waarin raadsbesluiten genomen ter uitvoering „van de Lager-Onderwijswet aan de goedkeuring van Ged. Staten zijn onder„worpen, is de termijn van beroep afzonderlijk geregeld en art. 14 alzoo niet „van toepassing." Appellant acht *dit* geval analoog met dat van art. 50 der wet.

Voorts wordt in de memorie de regeling door den raad gemaakt verdedigd.

VII. *Het beroep aan L. Hartog, te Nijmegen tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 11 *April* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 25 Juni 1902, no. 236, afd. H. en N., bij den Raad van State, Adeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door L. Hartog, te Nijmegen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 April 1902, no. 10, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt op het perceel aan den Hatertschen veldweg, kad. bekend Hatert, Sectie C, no. 942.

Nadat de aanvrage was ingediend, zijn door eigenaars en bewoners van naburige perceelen bezwaren ingebracht betreffende lucht- en bodemverontreiniging.

B. en W. hebben bij besluit van 11 April 1902, no. 10, de vergunning geweigerd uit overweging „dat inrichtingen als in de aanvrage bedoeld blijkens „de ervaring elders opgedaan, zeer walgelijke uitdampingen verspreiden, en

„dat op grond daarvan de oprichting van eene dergelijke inrichting in de „onmiddellijke nabijheid van een zeer bevolkt deel der Gemeente niet kan wor- „den toegelaten."

Van dit besluit is L. Hartog bij de Koningin in beroep gekomen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten het adres in handen gesteld van B. en W. en van den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat. Terwijl B. en W. van oordeel zijn, dat de vergunning terecht is geweigerd komt de Hoofdingenieur tot de slotsom, dat — vermits de inrichting niet zou gevestigd worden in eene bevolkte buurt — de vergunning zal kunnen worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. de stookplaats voor het vuur dat dient tot verwarming van den ketel, waarin de asphalt wordt gesmolten en gepraepareerd, moet worden aangebracht buiten het lokaal waarin zich de ketel bevindt en van dit lokaal en van de bergplaats der grondstoffen en producten door gemetselde muren zijn gescheiden;

2°. boven den sub 1°. vermelden ketel moet een plaatijzeren kap worden aangebracht om de verspreiding der dampen tegen te gaan, welke tijdens de verwarming en het praepareeren optreden;

3°. het vullen der vaten met de gesmolten massa moet onder de sub 2°. omschreven of onder eene andere plaatijzeren kap plaats vinden;

4°. de sub 2°. en 3°. bedoelde kap of kappen moeten door een ijzeren buis van ten minste 20 c.M. middellijn gemeenschap hebben met den schoorsteen, waarin de rookgassen van het vuur worden afgevoerd. Deze buis moet zoo dicht mogelijk bij den grond in den schoorsteen worden aangebracht;

5°. de schoorsteen tot afvoer van de rookgassen en der dampen moet gemetseld zijn en tot minstens 15 M. boven den beganen grond reiken;

6°. de ketel, waarin de asphalt wordt gesmolten en gepraepareerd, moet zoodanig zijn ingemetseld, dat de rookgassen niet direct met den ijzeren bodem of wand in aanraking kunnen komen en niet in den ketel kunnen slaan;

7°. in het lokaal, waarin zich de smelt- en praepareerketel bevindt, mag geen vuur aanwezig zijn; kunstlicht mag daarin slechts branden in goed gesloten lantaarns;

8°. voor het onverhoopt geval van het vuurvatten van den inhoud van den ketel moet te allen tijde in het lokaal aanwezig zijn eene doelmatige en van een handvat voorziene ijzeren plaat, waarmede de ketel alsdan onmiddellijk moet worden bedekt.

Ged. Staten vereenigen zich met het advies van den Hoofdingenieur.

Nadat de overweging van het beroep — waaromtrent de beslissing is ver-

daagd bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 61 — bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen: 1°. een schrijven van J. H. van Ewijk, die het beroep ondersteunt; 2°. een adres van den appellant, die aandringt op het verleenen van de vergunning; 3°. verzoeken van eenige eigenaars en bewoners van naburige perceelen tot handhaving van het bestreden besluit.

VIII. *Het beroep van E. H. J. Savenye te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd.* 16 *April* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 27 Juni 1902, afd. Dir. Bel., no. 85, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door E. H. J. Savenye te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 16 April 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens het perceel daar het stede, Stationsplein no. 8 (2e verd.), hetwelk gedurende dat jaar onbewoond zou geweest zijn.

In afwijking van het advies van den Ontvanger, maar in overeenstemming met dat van het College van Zetters en den Inspecteur, heeft de Directeur op 16 April 1902 besloten, den tegenwoordigen appellant geene ontheffing te verleenen, uit overweging, dat het perceel Stationsplein no. 8 gedurende het jaar 1901 méér dan 10 dagen is bewoond geweest en mitsdien op grond van art. 63 § 2 der wet geen sprake kan zijn van ontheffing.

Tegen de uitspraak van den Directeur heeft E. H. J. Savenye beroep bij de Koningin ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat hij gedurende ruim twee jaren buitenslands geweest is en het perceel wel van meubels voorzien, doch niet bewoond heeft, en verzoekende, dat hem de ontheffing alsnog worde verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd, op grond dat de appellant in den loop van 1901 tweemaal zijn intrek genomen heeft in voornoemd perceel en er meer dan tien dagen, door er te slapen, gebruik van gemaakt heeft.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van appellants schoonvader, N. Pons, gedagteekend 10 Juli 1902.

waarin te kennen wordt gegeven, dat appellant wel in het huis Stationsplein no. 8 gelogeerd heeft, maar niet op de tweede, doch op de eerste verdieping. Bij dit schrijven is een verklaring gevoegd van de Ned. Amerk. Stoomvaart-Mij., inhoudende, dat E. H. J. Savenye in haar dienst verblijf heeft gehouden te Belfast, Ierland, van 26 Maart 1902 tot 2 April 1902.

APPELLANTS HUISVROUW licht het beroep toe.

IX. *Het beroep van F. J. van den Hoogen te Haarlem tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 9 *Mei* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 27 Juni 1902, afd. Dir. Bel., no. 86, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door F. J. van den Hoogen, te Haarlem, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 Mei 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens afschaffing van dienstboden.

Deze ontheffing is geweigerd, op grond dat de aangifte in de laatste maand van het belastingjaar was ingediend.

In beroep heeft de aangeslagene aangedrongen op volledige teruggaaf van hetgeen hij te veel betaald had.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

X. *De reclame van den gepens. maréchaussée L. L. Pasmans te Melink en Herkenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 27 Juni 1902, Ie afd., no. 99, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden maréchaussée L. L. Pasmans, te Melink en Herkenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad heeft in zijn te dezer zake, dd. 19 Maart 1902, no. 10, L., uitgebracht advies H. M. in overweging gegeven, aan L. L. Pasmans met ingang van 1 April 1902 een pensioen toe te leggen van f 270 s' jaars,

op grond dat de tijd door hem na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 1 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), 21 jaren, 10 maanden en 16 dagen beloopt; dat hij, geboren 27 Jan. 1856, den ouderdom van 46 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor. Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 24 Febr. 1902, La. A, no. 105; dat, vermits het voor de betrekking, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 360 beloopt, hem als pensioen toekomt ¾ van dat bedrag, ad f 270, zoodat hem volgens de artt. 25*d* en 30 der wet, met ingang van 1 April 1902 een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 270.

Nadat aan belanghebbende bij K. B. van 29 Maart 1902, no. 19, met ingang van 1 April 1902, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 270 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de lichaamsgebreken, die hem voor den dienst ongeschikt maken, veroorzaakt zijn door ongevallen, hem in den dienst overkomen.

Nadat de overweging van deze zaak bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den reclamant, gedagteekend 7 Juli 1902, waarin hij o. a. te kennen geeft, dat op het bureel der brigade Koninklijke maréchaussée te Kerkrade een afschrift van een procesverbaal berust, waaruit blijkt, dat deze verrichte dienst werkelijk bevolen was en reclamant tegen bedoelde afsluiting is terechtgekomen.

XI. *Het beroep van Provisoren der Stichting „het Bornhof" te Zutfen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij bezwaar is gemaakt machtiging te verleenen tot afschrijving van f* 12100 *op het Grootboek der* 3 % *N. W. S. ten einde f* 14000 *onder hypothecair verband in leen te geven.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 30 Juni 1902, no. 4747, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Provisoren der stichting „het Bornhof" te Zutphen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 93, waarbij bezwaar is gemaakt, machtiging te verleenen tot afschrijving van een som van f 12,000 op het Grootboek der 3 % Nationale Werkelijke Schuld, en goed te keuren, dat de opbrengst daarvan worde aangewend voor het onder hypothecair verband van in de gemeente Langweer gelegen vast goed, in leen geven van eene som van f 14,000.

Het besluit van Ged. Staten steunt op de overweging, „dat eene conversie, als door Provisoren bedoeld, niet geacht kan worden te zijn in het belang van het gesticht, daargelaten dat het plaatsen van geld op hypotheek op landerijen in een ver afgelegen streek gelegen, Ged. Staten minder wenschelijk voorkomt."

In beroep wordt aangevoerd, dat het belang der stichting medebrengt om door solide geldbelegging zooveel mogelijk inkomsten van hare bezittingen te verkrijgen en derhalve eene omzetting van eene inschrijving op het Grootboek der 3 % Nat. Werk. Schuld in een hypothecaire obligatie, rentende 4 %, allessins gewettigd mag heeten; dat de stichting een kapitaal van f 240,800 heeft ingeschreven in de Grootboeken der Nat. Werk. Schuld en slechts f 60,500 heeft belegd in hypotheken; dat door Ged. Staten geen bedenking is gemaakt tegen de soliditeit der voorgenomen geldbelegging.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat het voordeel van slechts f 121, dat de voorgenomen omzetting van kapitaal jaarlijks zoude geven, h. i. niet opweegt tegen de wisselvalligheid der waarde van vaste goederen bij eventueelen verkoop, die dus veel minder waarborg opleveren dan inschrijvingen in de Grootboeken der Nat. Werk. Schuld. Ook komt eene rente van f 4 % voor zulke betrekkelijke kleine hypotheken hun te laag voor. Eindelijk achten zij in het algemeen het plaatsen van geld op hypotheek op landerijen in eene ver afgelegen streek niet wenschelijk, omdat mindere bekendheid met de locale toestanden hun geen voldoende gegevens doet bezitten, om te beoordeelen of het onderpand den noodigen waarborg tot verzekering van het te leen te verstrekken kapitaal aanbiedt.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van appellanten, gedagteekend 12 Juli 1902, waarin zij het beroep uitvoerig toelichten en er onder meer op wijzen, dat de gegevens,

waarnaar Ged. Staten de soliditeit van het onderpand moeten beoordeelen, in ieder bijzonder geval door hen enkel geput zullen kunnen worden uit de rapporten van deskundigen.

XII. *De reclame van den tijdelijk-gepensionneerden korporaal F. G. Liefveld te Amsterdam betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 28 Juni 1902, 1e afd., no. 19, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk gepensionneerden korporaal F. G. Liefveld, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 5 Maart 1902, no. 16, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 1 April 1902, voor den tijd van één jaar, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 125, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 1 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), beloopt één jaar, elf maanden en 21 dagen, waarvan hij één jaar en 13 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 10 April 1882, den ouderdom van 19 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 Oct. 1901, lett. A, no. 479; dat het voor den graad, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag beloopt f 250, zoodat hem als pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 125; weshalve hem volgens de artt. 25*b* en 37 der wet een pensioen kan worden verleend van f 125 voor den tijd van één jaar.

Nadat bij K. B. van 18 Maart 1902, no. 38, aan den belanghebbende met ingang van 1 April 1902 een pensioen was verleend van f 125 voor den tijd

van één jaar, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

XIII. *Het beroep van den secretaris der R.-K. jongelingsvereeniging St. Vitus te Bussum tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 17 *April* 1902, *op zijn verzoek om het gebouw bij die vereeniging in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 1 Juli 1902, afd. Dir. Bel., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. A. J. Schermer Voest, secretaris van de R.-K. jongelingsvereeniging St. Vitus te Bussem, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 17 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 291*c*, op zijn verzoek om het gebouw, bij die vereeniging in gebruik, gelegen Prinselaan no. 130 O, te Bussum, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

Reeds ten vorige jaar had zich de tegenwoordige appellant met een verzoek van gelijke strekking tot den Directeur gewend.

Deze heeft toen afwijzend beschikt, uit overweging, dat het doel der vereeniging zich uitsluitend bepaalt tot hare leden; dat onder inrichtingen van algemeen nut vallen inrichtingen die geheel ten bate van *anderen* werken, waarbij dus niet het zedelijk of stoffelijk belang enkel der personen van wie zij uitgaat, wordt beoogd.

Nadat op 20 Maart 1902 opnieuw de plaatsing op de lijst was aangevraagd, heeft de Directeur den 17den April wederom afwijzend beschikt, uit overweging, dat sedert de vorige beslissing geene veranderingen hebben plaats gehad, die aanleiding zouden moeten geven om op het eenmaal genomen besluit terug te komen.

Tegen deze beslissing heeft W. A. J. Schermer Voest bij de Koningin beroep ingesteld.

Over het beroep gehoord, hebben Inspecteur en Directeur ongunstig geadviseerd.

XIV. *Het beroep van den Raad der gemeente Duiven tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 6 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedde van het hoofd der o. l. school te Duiven.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 2 Juli 1902, no. 5366, afd. Onds., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Duiven tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 6 Mei 1902, no. 143, waarbij aan de Verordening regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Duiven, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 14 Dec. 1901, goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Duiven.

Deze jaarwedde is door den Raad bepaald op het wettelijk minimum.

Nadat het tegenwoordig hoofd der school te Duiven bij Ged. Staten er op had aangedrongen, dat zijne aanvangsjaarwedde bepaald mocht worden op f 900, een verlangen, overeenstemmende met het advies van den Districtsschoolopziener, hebben Ged. Staten op 6 Mei 1902 aan dit deel der verordening hunne goedkeuring onthouden, vermits zij van oordeel waren, dat eene jaarwedde ten bedrage van het wettelijk minimum voor het hoofd der school te Duiven te laag was en zulks zoowel met het oog op de bedragen, waarop die jaarwedde vroeger werd vastgesteld, als in verband met den omvang van het onderwijs aan die school; dat toch bedoeld schoolhoofd, dat belast is met het geven van onderwijs in de Fransche taal en zulks nog wel buiten de gewone schooluren, ongetwijfeld niet geacht kan worden voldoende te zijn beloond met het laagste bedrag dat de wet toelaat en dat derhalve ook aan het hoofd van de minst beteekenende school moet worden toegekend, maar zijne jaarwedde ten minste telkens f 100 boven de wettelijke minima moet bedragen.

In beroep gekomen bij de Koningin, heeft de Gemeenteraad aangevoerd, dat de bezoldiging van het hoofd der school te Duiven op eene billijke en met de plaatselijke gesteldheid der gemeente overeenstemmende wijze naar behooren is geregeld; dat de levensstandaard aldaar geenszins hoog is en de gemeente in een alles behalve gunstigen financieelen toestand verkeert.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat de jaarwedde aan het hoofd der openbare lagere school te Duiven moet worden vastgesteld op telkens f 100 boven de wettelijke minimum-bedragen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van het hoofd der school te Duiven, gedagteekend 15 Juli 1902, die nader betoogt, dat de gemeenteraad jegens hem de billijkheid niet betracht heeft.

XV. *Het beroep van A. M. Brouwers wed. I. I. Hamming te Enumatil (gem. Leek) tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen, dd.* 10 *Dec.* 1901, *op hare aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 2 Juli 1902, no. 74, afd. Dir. Bel., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. M. Brouwers, wed. I. I. Hamming, te Enumatil (gem. Leek), tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 10 Dec. 1901, op hare aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), wegens het verlaten van perceel F 67, te Oostwold (gem. Leek).

Op grond dat de aangeefster het perceel, waarvoor zij was aangeslagen, niet verlaten had, heeft de Directeur de ontheffing geweigerd.

Van die weigering is de Wed. Hamming bij de Koningin in beroep gekomen.

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur er op gewezen, dat het niet is ingesteld binnen den termijn in art. 64 der wet bepaald.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Negen-en-twintigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 6 *Augustus* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Waarnemend Voorzitter: Mr. T. M. C. ASSER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 14 Juli 1902, no. 56, houdende beslissing *in zake het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Fokke Nijboer.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 532.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den krankzinnige Fokke Nijboer;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 135;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juli 1902, no. 4903, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende dat Fokke Nijboer, geboren te De Leek (Groningen) op 29 Nov. 1874, en den 8 Oct. 1900 als soldaat uit Nederlandsch-Indië gerepatrieerd, geplaatst is bij de reconvalescenten-afdeeling van de koloniale reserve te Zutphen en dat hij aldaar onder anderen blijkens een schrijven van den eerstaanwezenden Officier van Gezondheid bij voormelde afdeeling, dd. 29 Oct. 1901, aan den Burgemeester van Opsterland (bij abuis wordt in dit schrijven Beetsterzwaag genoemd) en eene daarbij overgelegde verklaring van den tweeden Geneesheer van het krankzinnigengesticht te Zutphen, reeds lijdende was aan vervolgings-ideeën, vermoedelijk berustende op hallucinatie van het gehoor;

dat hij na zijn ontslag uit den dienst, op 31 Oct. 1901 naar Beetsterzwaag in de gemeente Opsterland vertrokken, aldaar, blijkens schrijven van den Hoofdveldwachter te Opsterland aan den Burgemeester dier gemeente, dd. 6 Dec. 1901 in kennelijken staat van dronkenschap is aangekomen, en toen hij zich twee dagen in die gemeente had opgehouden, is vertrokken naar Leeuwarden;

dat hij, na te Leeuwarden gedurende eenige dagen een zwervend leven te hebben geleid, den 16 Nov. 1901 wegens landlooperij is aangehouden en ter beschikking van den Officier van Justitie is gesteld, waarna op 18 Nov. 1901 door de Arrond.-Rechtbank te Leeuwarden tegen hem rechtsingang is verleend ter zake van landlooperij, met bevel van gevangenneming en verwijzing der zaak naar de terechtzitting;

dat volgens beschikking dierzelfde Rechtbank van 29 Nov. 1901 de strafvordering tegen Nijboer is geschorst, met bevel tot zijne invrijheidstelling, waarna hij krachtens machtiging van den President der Rechtbank van het huis van bewaring te Leeuwarden naar het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik is overgebracht;

dat tusschen de gemeenten Zutphen, Opsterland en Leeuwarden geschil is ontstaan over de vraag, wie met het betalen der verplegingskosten van voornoemden krankzinnige moet worden belast, welk geschil Ged. Staten niet in der minne hebben weten bij te leggen, zoodat het aan Onze beslissing is onderworpen;

Overwegende dat niet kan worden aangenomen dat F. Nijboer na zijn vertrek uit Zutphen, hetzij in de gemeente Opsterland, hetzij in de gemeente Leeuwarden, zijne woonplaats heeft gehad, omdat hij zich in geene dier beide gemeenten feitelijk heeft gevestigd, daargelaten nog of de geestestoestand, waarin hij zich reeds vóór zijn vertrek uit Zutphen bevond, een zoodanige was, dat hij kan geacht worden in staat te zijn geweest zijn voornemen om ergens zijne woonplaats te vestigen, op rechtsgeldige wijze te verklaren;

dat hij ook niet kan geacht worden te Zutphen zijne woonplaats te hebben

gehad, omdat hij als soldaat uit Nederlandsch-Indië gerepatrieerd, in de reconvalescenten-afdeeling van de koloniale reserve aldaar is geplaatst en dus zijn verblijf te Zutphen slechts een onvrijwillig karakter heeft gehad en van eene zelfstandige vestiging zijner woonplaats geen sprake kan zijn;

dat hij alzoo hier te lande geen woonplaats heeft;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), zooals die later is gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat geene gemeente als de woonplaats van den krankzinnige Fokke Nijboer kan worden aangewezen en derhalve de kosten zijner verpleging in een gneeskundig gesticht voor krankzinnigen zullen worden gekweten uit 's Rijks kas.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer ter informatie.

Schaumburg, den 14 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 14 Juli 1902, no. 59, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur van het R.-K. Aartsbisdom van Utrecht tegen de besluiten van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart en* 2 *April* 1902 *op zijne aanvrage om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne school in het Leo-gesticht te Borculo.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 583.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur van het R.-K. Aartsbisdom van Utrecht tegen de besluiten van Ged. Staten van Gelderland, dd.

18 Maart 1902, no. 72, en 2 April d.a.v., no. 61, genomen op zijne aanvrage om voor zijne lagere school, gevestigd in het Leogesticht in de gemeente Borculo, over het jaar 1901 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 144;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Juli 1902, no. 6770, afdeeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende dat Ged. Staten bij eerstgenoemd besluit de aanvrage buiten beschikking gelaten hebben, omdat zij niet geschied was op gezegeld papier en mitsdien daarop ingevolge art. 8 der Zegelwet geen beschikking kon worden genomen en bij het andere besluit de tweede aanvrage hebben afgewezen, op grond dat zij niet was ingezonden binnen den termijn in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O. gesteld, en mitsdien voor deze school over het jaar 1901 geene aanspraak kon worden gemaakt op de Rijksbijdrage;

dat het schoolbestuur van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de fout, alle drie de exemplaren der aanvrage op ongezegeld papier te schrijven, geheel onwillekeurig is gepleegd; dat het voorschrift van het gezegeld afschrift niet berust op de wet en dus, waar het niet nageleefd is, geen invalideerend karakter kan geven; dat het bestuur buiten zijne schuld de tweede aanvrage zoo laat heeft ingezonden;

Overwegende dat de gronden, waarop de bestreden besluiten rusten, juist zijn;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden besluiten, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 14 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 15 Juli 1902, no. 35, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Didam tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 19 Febr. 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Didam.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 443.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Didam tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 19 Febr. 1902, no. 26, waarbij aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Didam", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 31 Oct. 1901 en 30 Jan. 1902, de goedkeuring is onthouden, voor zooveel betreft de regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Didam;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juni 1902, no. 120;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juli 1902, no. 638, afd. Ond.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Didam de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school aldaar heeft bepaald op f 100 boven het laagste bedrag dat de wet toelaat;

dat Ged. Staten, voor zooveel die jaarwedde betreft, aan de verordening hunne goedkeuring hebben onthouden, op grond dat, nu de schoolbevolking, volgens het hoofd der school, geklommen is tot 320 kinderen, de jaarwedde van het hoofd der school ten minste f 200 meer zal moeten bedragen dan de minima, aangegeven in art. 26 der wet tot regeling van het L. O.;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij o. a. te kennen gevende, dat het hem niet geheel billijk voorkomt, uitsluitend als grondslag tot eene algemeene regeling van het bedrag der jaarwedde van het hoofd der school aan te nemen eene zoo veranderlijke basis als het getal schoolgaande kinderen, waar toch bij vermindering van dit aantal, bij gelijktijdige vermindering der Rijksbijdrage, de jaarwedde even hoog moet blijven;

Overwegende dat Ged. Staten te recht met het schooltoezicht van oordeel zijn dat, in verband met de omvangrijke taak en de groote verantwoordelijk-

heid die op het hoofd eener school van 320 kinderen rusten, eene jaarwedde van f 200 boven het minimum door de wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld, niet te hoog is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Didam zal bedragen f 950 bij minder dan 5, f 1000 bij 5 tot 10, f 1050 bij 10 tot 15, f 1100 bij 15 tot 20, f 1150 bij meer dan 20 dienstjaren;

Met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den gemeenteraad van Didam, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland wijziging kunnen gebracht worden in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

4o. van 15 Juli 1902, no. 36, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Westwoud tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 19 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit dd.* 24 *Jan.* 1902 *tot opheffing van de openbare lageve school in de afdeeling Binnenwijzend.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 456.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Westwoud tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 19 Maart 1902,

no. 111, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit, dd. 24 Jan. 1902, tot opheffing van de openbare lagere school in de afdeeling Binnenwijzend;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 Juni 1902, no. 122;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juli 1902, no. 5040, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Westwoud op 24 Jan. 1902 besloten heeft tot opheffing van de openbare lagere school te Binnenwijzend, uit overweging dat door het op verzoek verleend eervol ontslag aan het hoofd der openbare lagere school te Binnenwijzend (gemeente Westwoud) wegens zijne benoeming tot hoofd der openbare school te Wester-Blokker, de openbare school te Binnenwijzend op 1 Maart 1902 vacant komt; dat wegens het gering aantal leerlingen op deze school (met 1 Maart 1902 acht) het wenschelijk is, dat deze leerlingen worden overgeplaatst naar de openbare lagere school te Westwoud, waar ook maar één onderwijzer werkzaam is met een dertigtal kinderen; dat het in het belang is van het onderwijs in de gemeente Westwoud, indien deze overplaatsing geschiedt, daar het hoofd der school te Westwoud dan zou worden bijgestaan door een onderwijzer, waardoor hij dan niet meer alle klassen voor zijne rekening heeft en de kinderen van 5 tot 12-jarigen leeftijd onderwijs zullen ontvangen van 2 onderwijzers, wat het onderwijs te baat komt; dat de afstand van de woonplaats der verstwonende leerlingen naar de openbare school te Westwoud ongeveer een half uur bedraagt; terwijl sommige leerlingen spoediger de openbare school te Westwoud kunnen bezoeken dan die te Binnenwijzend, zoodat de afstand geen beletsel is voor deze kinderen om de school te Westwoud te bezoeken;

dat tegen dit raadsbesluit een aantal inwoners van Binnenwijzend bezwaren hebben ingebracht bij Ged. Staten van Noord-Holland, die op 19 Maart 1902 aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden; dat ze daarbij hebben overwogen, dat de opheffing dezer school met het oog op de belangen van het onderwijs niet gevorderd wordt, daar volgens verklaring van het schooltoezicht het onderwijs aan deze school, al werd zij slechts door weinig leerlingen bezocht en al was aldaar slechts één onderwijzer (het hoofd) werkzaam, goede vruchten droeg; dat uit een adres, ingediend door vele inwoners van de afdeeling „Binnenwijzend" blijkt, dat door dezen op het behoud dier school om verschillende en gegronde redenen prijs wordt gesteld; dat in zoodanige omstandigheden dringende noodzakelijkheid zou moeten bestaan, om het opheffen dezer school te rechtvaardigen; dat daarvan geenszins blijkt, daar het eenige voordeel, dat de opheffing voor de gemeente Westwoud zou hebben, gelegen is in eene

luttele besparing van uitgaven, zóó gering, dat dit voordeel voor de gemeente Westwoud, alwaar bijkans geene belastingen behoeven geheven te worden om in de behoeften van de gemeente-huishouding te voorzien, buiten beschouwing kan blijven; dat het dus ongewenscht is, om de bewuste school op te heffen;

. dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de opheffing van deze school in het belang is van het onderwijs; dat de school te Westwoud ongeveer een half uur verwijderd is van de woonplaats der verstwonende leerlingen te Binnenwijzend en dat de gemeente het recht heeft in dezen ook op hare geldelijke belangen te letten;

Overwegende dat in het dorp Binnenwijzend al zeer lang een openbare lagere school door de gemeente wordt gehouden en daar zelfs eenige jaren geleden een nieuw schoolgebouw door haar is gesticht;

dat de gemeenteraad nu deze school wil opheffen, omdat het aantal leerlingen gering zou zijn, in Maart 1902 acht, doch een tijdelijk minder talrijk bezoek de opheffing dezer sinds lang bestaande school niet rechtvaardigt;

dat toch het aantal leerlingen den 1 Mei 1902 reeds weder is geklommen tot 19 en daarenboven vermeerdering van het aantal leerlingen in het volgend jaar met grond is te voorzien;

dat nu daarbij door het gemeentebestuur wordt aangevoerd, dat het voor het te geven onderwijs wenschelijk zou zijn de beide scholen te Westwoud en te Binnenwijzend te vereenigen en onder één hoofd te brengen, omdat daardoor de verschillende klassen onder het hoofd en een onderwijzer zouden kunnen worden verdeeld, terwijl elk hoofd nu in beide scholen alle klassen voor zijne rekening heeft;

dat echter daartegenover staat, dat de leerlingen, die in het dorp Binnenwijzend wonen, bij opheffing der school aldaar bijna allen een belangrijk grooteren afstand naar de school te Westwoud dagelijks zouden hebben af te leggen, waardoor het geregeld schoolbezoek allerminst zal worden bevorderd;

dat daarom niet kan worden aangenomen dat de opheffing der school te Binnenwijzend in het belang van het onderwijs in de gemeente zou zijn;

dat er alzoo geene aanleiding bestaat in den sinds jaren bestaanden toestand verandering te brengen en een school op te heffen, waarvan het behoud, blijkens de ingekomen stukken, door een groot aantal inwoners van het dorp Binnenwijzend zeer wordt gewenscht;

dat Ged. Staten mitsdien terecht hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad 1901, no. 208;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

5o. van 15 Juli 1902, no. 37, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Rockanje tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 25 *Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan art.* 1 *onder* 1o. *der „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in Rockanje".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 526.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rockanje, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 25 Febr. 1902, B, no. 930 (1e afd.), G. S., no. 81, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan art. 1 onder 1°. der ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in Rockanje", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 6 Dec. 1901 en 14 Febr. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 129;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1902, no. 5441, afd. Ond.;

Overwegende dat in art. 1 dezer verordening de jaarwedden voor de hoofden der scholen zijn bepaald op f 900 bij minder dan 5, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 en meer dienstjaren;

dat Ged. Staten bij besluit van 25 Febr. 1902, B, no. 930 (1e afd.) G. S. no. 81, hebben besloten: I. goedkeuring te onthouden aan art. 1, punt 1, der verordening; II. die verordening overigens goed te keuren; dat zij daarbij hebben overwogen, dat een maximum van f 1000 onvoldoende moet worden geacht voor eene gemeente als Rockanje en wier school op 15 Jan. ll. 258 leerlingen telde, aangezien de wet voor de kleinste school en de kleinste gemeente een maximum eischt van ten minste f 950; dat eene betere regeling niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, daar de tegenwoordige titularis reeds eene jaarwedde geniet van f 1000;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij van meening is, dat een maximum van f 1000 na 10 jaren dienst voor eene gemeente als Rockanje voldoende kan worden geacht; dat weliswaar de Rijksbijdrage ingevolge art. 45 der wet tot regeling van het L. O. is verhoogd ook met de bedoeling om tot de vaststelling eener zoo goed mogelijke tractementsregeling te geraken, doch daaruit naar het oordeel van den Raad nog niet moet voortvloeien dat in gemeenten, waar reeds eene goede financieele regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel bestaat, de kosten voor het lager onderwijs door het opvoeren der onderwijzersjaarwedden onnoodig zouden worden verhoogd en daardoor noodzakelijke uitgaven voor even nuttige doeleinden achterwege zouden moeten blijven, zeer ten ongerieve der ingezetenen; dat, waar in eene gemeente als Rockanje reeds zooveel van de belastingschuldigen wordt gevorderd, de Raad van oordeel is, dat het onjuist zou gezien zijn, dien druk te vermeerderen, door eene regeling tot stand te brengen, waarvan hij de noodzakelijkheid niet kan inzien;

Overwegende dat de gronden, waarop Ged. Staten gemeend hebben aan art. 1 van voormelde verordening hunne goedkeuring te moeten onthouden, niet juist zijn;

dat toch eene aanvangsjaarwedde voor het hoofd der school van f 900, zijnde f 150 boven het wettelijk minimum, voor eene gemeente als Rockanje en eene school met ruim 250 leerlingen niet te gering kan worden geacht, terwijl ook eene opklimming tot een maximum van f 1000 voldoende voorkomt;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der openbare school in de gemeente Rockanje te regelen overeenkomstig de raadsbesluiten van 6 Dec. 1901, 14 Febr. 1902, met bepaling, dat onder inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, door den gemeenteraad van Rockanje, onder goedkeuring van Ged. Staten van Zuid-Holland, wijziging zal kunnen worden gebracht in deze regeling, die in allen gevalle zal ophouden van kracht te zijn met het einde van het jaar 1911.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

6o. van 15 Juli 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van M. J. Hage c.s., onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te Numansdorp tegen een besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 7 *Jan.* 1902, *waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Numansdorp" met uitzondering van art.* 6 *is goedgekeurd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 351.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. J. Hage, W. Kruithof, B. M. Barendregt, J. C. Bollaart, H. C. S. Welker, G. van Driel en A. F. B. Dulfer, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand aan de openbare lagere scholen te Numansdorp, tegen een besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 7 Jan. 1902, no. 42, waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de ge-

meente Numansdorp", vastgesteld in de openbare lagere vergaderingen van den Raad dier gemeente op 31 Oct., 28 Nov. en 24 Dec. 1901, met uitzondering van art. 6 is goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 70, en van 25 Juni 1902, no. $\frac{67, 70 \text{ en } 71}{20}$;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1902, no. 5440, Onderwijs;

Overwegende dat de gemeenteraad in bovengenoemde verordening de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand heeft bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld, met de vier vijfjaarlijksche verhoogingen, waarvan daar sprake is;

dat Ged. Staten die regeling hebben goedgekeurd;

dat van die goedkeuring de onderwijzer met verplichte hoofdakte M. J. Hage, de onderwijzers W. Kruithof, J. C. Bollaart, G. van Driel en A. F. B. Dulfer en de onderwijzeressen B. M. Barendregt en H. C. S. Welker bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat het leven te Numansdorp zeer duur is, de huishuren er buitengewoon drukkend zijn en de onderwijzers voor voeding, kleeding, verlichting en verwarming er hooger prijzen betalen dan te Rotterdam; dat in de naburige gemeente Strijen door tusschenkomst van Ged. Staten de vijfjaarlijksche verhoogingen veranderd zijn in driejaarlijksche; dat de onderwijzers in de welvarende gemeente Numansdorp zelfs achterstaan bij die der buurtscholen onder Strijen; dat de onderwijzers in de aanliggende gemeente Klaaswaal steeds f 550 als aanvangssalaris genoten hebben;

Overwegende dat door appellanten geene afdoende gronden zijn aangevoerd tot ondersteuning van hunne meening dat de wettelijke minima der jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen, met de vijfjaarlijksche verhooging, voor de gemeente Numansdorp te gering zouden zijn;

dat toch de bewering, dat het leven te Numansdorp buitengewoon duur zoude zijn, door het gemeentebestuur weersproken, niet voldoende is gestaafd;

dat een beroep op hooger bezoldiging in andere gemeenten bij verschil van plaatselijke omstandigheden, niet kan strekken tot rechtvaardiging van het verlangen der appellanten;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

7o. van 15 Juli 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van het Gemeentebestuur van Stratum tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dd.* 16 *Januari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Stratum.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 347.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het gemeentebestuur van Stratum tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 16 Jan. 1902, G, no. 127, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Stratum, vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Oct. 1901,

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 67, en van 25 Juni 1902, no. $\frac{67, 70, 71;}{20}$

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1902, no. 5440, Onderwijs;

Overwegende dat bij deze verordening de jaarwedde is bepaald:

voor het hoofd der school op f 1000 en voor de onderwijzers van bijstand op f 550, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

dat Ged. Staten aan deze regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging dat in deze verordening gemist wordt eene bepaling, waarbij aan de onderwijzers, die in het bezit zijn van eene akte voor eene vreemde taal en in die taal aan de school les geven boven hun gewoon salaris eene belooning wordt toegekend; dat aan de openbare school in de gemeente Stratum aan twee onderwijzers is opgedragen les te geven in de Fransche taal, waarvoor zij, behalve de gewone lesuren, drie avonden in de week werkzaam zijn; dat het mitsdien billijk is, dat zij voor dezen meerderen arbeid afzonderlijk worden bezoldigd;

dat Burgemeester en Wethouders, daartoe door den gemeenteraad gemachtigd, van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het salaris thans voor alle onderwijzers met f 50 boven het wettelijk minimum verhoogd is, in welk bedrag de f 50 verhooging, die reeds aan een der twee bovengenoemde onderwijzers was toegekend, geacht kan worden begrepen te zijn;

Overwegende dat Ged. Staten terecht van oordeel zijn, dat in de verordening eene hoogere jaarwedde had moeten zijn toegekend aan die onderwijzers, die in het bezit zijn van eene akte voor eene vreemde taal en in die taal aan de school les geven;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Stratum, mitsgaders hetgeen verder in de verordening geregeld is, vast te stellen overeenkomstig het raadsbesluit van 19 Oct. 1901, met bepaling echter, dat voor de onderwijzers, die in het bezit van van eene akte in een of meer der vakken, vermeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *l*, *m*, *n* en in dat vak aan de school onderwijs geven, de jaarwedde voor iedere akte f 50 meer zal bedragen dan door den gemeenteraad is bepaald, zonder dat die verhooging het bedrag van f 100 zal overschrijden;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Stratum, onder goedkeuring van Ged. Staten van Noord-Brabant wijziging kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit

besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

8o. van 15 Juli 1902, no. 40, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Wierden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel dd.* 12 *December* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van* 3 *September* 1901 *tot regeling van de jaarwedden enz. van het onderwijzend personeel in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 353.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Wierden tegen het besluit van Ged Staten van Overijssel, dd 12 Dec. 1901, 2e afd., no. 4889/3401, waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 3 Sept. 1901, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding van huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers boven den 28-jarigen leeftijd in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 April 1902, no. 71, en van 25 Juni 1902, no. $\frac{67,\ 70,\ 71}{20}$;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1902, no. 5440, Onderwijs;

Overwegende dat de gemeenteraad van Wierden op 3 Sept. 1901 — uit overweging dat het hem wenschelijk voorkwam dat het maximum van de jaarwedden voor de onderwijzers, behalve wat de hoofden der scholen in het dorp Wierden en Enter betreft, voor zijne gemeente niet hooger wierd opgevoerd

dan bij art. 26 der wet tot regeling van het lager onderwijs is voorgeschreven, doch dat het tevens in het belang van het onderwijs was te achten, dat de regeling, in 1894 door den Raad vastgesteld en door Ged. Staten goedgekeurd, gedeeltelijk in *deze* regeling wierd opgenomen — besloten heeft, de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding voor huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven vast te stellen als volgt: *a.* het hoofd der school in het dorp Wierden, bij aanstelling f 1000, met vrije woning en tuin, na 5-jarigen dienst als hoofd eener school f 1050, na 10-jarigen dienst f 1100; *b.* het hoofd der school te Enter bij aanstelling f 900 (met f 150 vergoeding voor huishuur), na 5-jarigen dienst als hoofd eener school f 950, na 10-jarigen dienst f 1000; *c.* de hoofden der scholen te Notter, Hooge Hexel en IJpelo, behalve vrije woning en tuin, f 750 (bij minder dan 5), f 800 (bij 5 tot 10), f 850 (bij 10 tot 15), f 900 (bij 15 tot 20), f 950 (bij 20 en meer dienstjaren); *d.* de onderwijzers bij aanstelling f 500, welke wedde voor elk vol jaar in of buiten de gemeente bij het openbaar of bijzonder onderwijs doorgebracht, gedurende 4 achtereenvolgende jaren — na gebleken ijver en geschiktheid — met f 25 verhoogd wordt; voorts bij meer dan 5, doch minder dan 15 dienstjaren op f 600 blijft; bij 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren, op f 650, bij 20 en meer dienstjaren op f 700 gebracht wordt, en bij het verkrijgen of bezitten van de hoofdakte met f 100 wordt verhoogd; *e.* de onderwijzers, die den leeftijd van 23 jaar voltooid hebben en volgens art. 24 der wet moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, genieten f 200 meer dan die hiervóór genoemd; *f.* elk mannelijk onderwijzer, die het hoofd der school bijstaat, geniet, indien hij gehuwd is en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, eene tegemoetkoming in de huishuur ten bedrage van f 50, die hij als weduwnaar blijft behouden, mits hij een eigen huishouden heeft; *g.* de onderwijzeres, mej. H. J. G. Aalbers, behoudt hare jaarwedde van f 625 totdat zij wegens het aantal dienstjaren recht op verhooging verkrijgt volgens deze regeling, en *h.* de onderwijzer L. Stevens, thans weduwnaar, geniet in de tegemoetkoming voor huishuur, zoolang hij een eigen huishouding heeft;

dat Ged. Staten bij besluit van 12 Dec. 1901, 2e afd., no. 4889/3401, aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima voor de jaarwedden der onderwijzers slechts toegepast kunnen worden in de allerkleinste, goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt; dat de gemeente Wierden met eene bevolking van ruim 6500 zielen en met 5 scholen, op 15 Jan. bezocht door

372, 151, 146, 74 en 49 leerlingen, daartoe niet gerekend mag worden; dat een salaris voor hoofden met minder dan 5 dienstjaren van f 750 en voor onderwijzers met minder dan 5 dienstjaren van f 500, in die gemeente slechts voldoende zijn, wanneer extra-belooningen voor bijakten worden toegekend of wel de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter getale worden toegelegd, des, dat met uitzondering van de eerste 3 jaren, steeds meer dan de wettelijke minima genoten kan worden; dat de voor elke gemeente vast te stellen minima der jaarwedden bij minder dan 5 jaren dienst, behooren verhoogd te worden met f 50 voor elke 5 jaren dienst, overeenkomstig het bepaalde bij art. 26 der wet op het lager onderwijs; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd behoort geregeld te worden in verband met de vergoeding voor huishuur aan het hoofd hunner school betaald, of met de huurwaarde waarop diens woning voor het pensioen werd aangeslagen en wel in de verhouding van 1 tot 3; dat het hoofd van de school te Wierden is aangesteld op eene jaarwedde van f 1000, die der school te Enter op f 900, terwijl de school te Notter door evenveel leerlingen wordt bezocht als de school te Enter; dat voorts aan mej. Aalbers een persoonlijke toelage wegens bijzondere verdiensten is toegekend, welke haar door een nieuwe regeling niet ontnomen mag worden; dat diensvolgens, tenzij extra-belooningen voor het bezit van bijakten worden toegekend of de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter aantal worden toegelegd, de jaarwedden bij minder dan 5 jaren dienst billijkerwijze te bepalen zijn: voor het hoofd der school te Wierden op f 1000, voor de hoofden der scholen te Enter en te Notter op f 900, voor de hoofden der scholen te Hoog Hexel en IJpelo op f 800, voor de onderwijzers op f 550, met ten minste 4 verhoogingen van f 50 elk voor iedere 5 jaren dienst, overeenkomstig art. 26 der wet op het lager onderwijs, terwijl mej. Aalbers bovendien een extra toelage van f 25 behoort te genieten; dat volgens de regeling van den gemeenteraad, de belooning der hoofden en onderwijzers wel aanvankelijk iets gunstiger, maar na 10 jaren dienst geheel gelijk aan de wettelijke minima zal zijn; dat uit de verordening niet duidelijk blijkt, hoe de eerste verhoogingen van de jaarwedden der onderwijzers toegepast zullen worden, wanneer een onderwijzer bij zijne aanstelling meer dan 2 of 3 dienstjaren heeft en de verhoogingen niet van gebleken geschiktheid, maar van het aantal dienstjaren afhankelijk moeten zijn; dat mej. Aalbers volgens deze regeling hare extra-toelage van f 25 na verloop van eenige jaren zal verliezen; dat betwijfeld wordt of te Wierden voor f 150 eene behoorlijke woning te huren is; dat derhalve eene regeling zooals die bij besluit van den Raad der gemeente Wierden werd vastgesteld, niet voldoende is;

dat de gemeenteraad bij Ons van het besluit van Ged. Staten in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Wierden — eene gewone plattelandsgemeente — nu reeds door de kosten van het onderwijs zeer wordt bezwaard; dat voor het hoofd der school te Wierden eene jaarwedde van f 1000 (na 10 jaren dienst f 1100), met vrije woning en tuin, ruim voldoende is; dat ook aan de hoofden der andere scholen eene voldoende jaarwedde is toegekend en dat mede bij de regeling van de jaarwedden der onderwijzers van bijstand de billijkheid is betracht, waarbij appellant o. a. mededeelt, dat mej. Aalbers wegens langdurigen dienst enkele jaren vroeger verhooging ontvangen heeft, waarop nu alle onderwijzers, wanneer zij in de termen vallen, recht hebben;

Overwegende dat de gronden, dood appellant tegen het bestreden besluit aangevoerd, Ons juist voorkomen en eene regeling als door den gemeenteraad is vastgesteld, aan billijke eischen voldoet;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden der onderwijzers, de vergoeding van huishuur voor de hoofden van scholen en de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd in de gemeente Wierden, te regelen overeenkomstig het raadsbesluit van 3 Sept. 1901, met bepaling dat — met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet — door den gemeenteraad van Wierden, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging zal kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

9o. van 17 Juli 1902, no. 75, houdende beschikking op *het beroep van Hr. Ms. Commissaris in Groningen tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 11 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van de R.-K. parochie van den H. Willibrordus te Kloosterburen om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1091, *voor de onder haar bestuur staande qijzondere lagere school aldaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 619.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Coommissaris in Groningen tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 11 April 1902, no. 102, 2e afd., genomen op de aanvrage van de R.-K. parochie van den H. Willibrordus te Kloosterburen, om over 1901 voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school aldaar de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 153;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juli 1902, no. 7131, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat de Rijksbijdrage, aangevraagd tot een bedrag van f 783.33½, door Ged. Staten is bepaald op f 816.66½;

dat Onze Commissaris in de provincie Groningen van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen en daarbij heeft te kennen gegeven, dat de bijdrage behoort te worden vastgesteld op f 808.33; dat toch in de som van f 816.66½ begrepen is eene bijdrage voor een waarnemend hoofd voor een tijdvak van vier maanden; dat deze berekening echter over slechts drie maanden, Maart, April en Mei, mocht geschieden, aangezien het hoofd der school op 2 Febr. 1901 is overleden en het waarnemend hoofd alzoo niet gedurende de geheele maand Februari als zoodanig heeft gefungeerd; dat echter voor die maand voor hem de bijdrage voor gewoon onderwijzer moet worden berekend; dat alzoo de bijdrage voor bovengenoemde school moet worden verminderd met f 25 — f 16.66½ of f 8.33½;

Overwegende dat hetgeen door den appellant wordt aangevoerd juist is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Groningen van

11 April 1902, het bedrag der Rijksbijdrage, over 1901 te verleenen aan het bestuur der bijzondere lagere school van de Roomsch-Katholieke Parochie van den H. Willibrordus te Kloosterburen, vast te stellen op f 808.33.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 17 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de firma A. F. Smulders te Rotterdam tegen het besluit van B. en W. van Utrecht dd.* 4 *April* 1902, *waarbij haar voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van eene door stoom gedreven metaalklopperij, -gieterij en -smederij.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 11 Juli 1902, no. 262, afd. H. N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma A. F. Smulders te Rotterdam tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Utrecht, dd. 4 April 1902, no. 16, Fabr., waarbij haar voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uitbreiden van eene door stoomkracht gedreven metaalklopperij, -gieterij en -smederij, door het bijplaatsen van een stoomketel van 97 M². verwarmingsoppervlak en 6 atmosfeeren overdruk, in het perceel aan de Hoogelanden O.-Z., no. 1, te Utrecht.

De vergunning is verleend onder drie voorwaarden, waarvan de derde aldus luidt: „de rook van den stoomketel moet worden afgevoerd naar een te maken „schoorsteen, welke moet zijn opgetrokken in metselwerk tot eene hoogte van „ten minste 35 Meter".

Tegen deze voorwaarde heeft de firma A. F. Smulders beroep bij de Koningin

ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat het hoofddoel van het plaatsen van dezen stoomketel is, om gelegenheid te hebben de bestaande stoomketels te herstellen en te kunnen reinigen, zonder storing in het bedrijf te veroorzaken; dat de kosten toch reeds voor een tijdelijke inrichting groot zijn geworden; dat het productievermogen van de fabriek niet vermeerderd wordt; dat het bouwen van een steenen schoorsteen van 35 M. niet alleen zeer kostbaar zou zijn voor eene tijdelijke inrichting, maar ook wijziging van gebouwen en inrichtingen zou noodzakelijk maken en aanzienlijke vertraging in de herstelling van den bestaanden stoomketel zou veroorzaken; dat de bestaande schoorsteen nooit eenigen hinder of gevaar heeft opgeleverd en niemand dan ook bezwaren tegen de wijziging heeft ingebracht.

Ged. Staten van Utrecht, in wier handen het adres van beroep gesteld is om bericht, consideratiën en advies, hebben B. en W. van Utrecht en den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat gehoord.

B. en W. dringen aan op handhaving van hun besluit. „De ernstige klachten — schrijven zij — „welke in de laatste jaren tot ons zijn gekomen over den „hinder welke in de nabijheid van fabrieken wordt ondervonden van neervallend roet en stip en van den rook, heeft ons tot het inzicht gebracht, dat de „schoorsteenen van dergelijke inrichtingen een hoogte van minstens 35 meters „moeten hebben en in dien geest wordt in de laatste jaren door ons ook steeds „gehandeld." Vergeleken met andere inrichtingen in hunne gemeente, is er h. i. allerminst aanleiding om ten opzichte van appellante van dit beginsel af te wijken.

De Hoofdingenieur en Ged. Staten vereenigen zich met het gevoelen van B. en W.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene volmacht ontvangen van de appellante op C. L. Plate, Mr. A. A. Pit en Mr. M. Nauta, om in dezen hare belangen waar te nemen.

Mr. A.A. Pit, advocaat te Utrecht, licht het beroep toe en beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur.

III. *Het beroep van H. Fuite te Genemuiden tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 7 *April* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene door een petroleummotor gedreven graanmalerij.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 4 Juli 1902, no. 195, afd.

H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Fuite te Genemuiden, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 7 April 1902, no. 3, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene door een petroleummotor gedreven graanmalerij in het perceel Kruisstraat, kadastraal bekend in Sectie B, no. 1513.

Nadat tegen de aanvrage bezwaren waren ingebracht, ontleend aan hinder door geraas en stank en brandgevaar, hebben B. en W. bij bovengemeld besluit de gevraagde vergunning geweigerd uithoofde van brandgevaar en het gevaar dat uit het geraas voor het publiek verkeer zou ontstaan.

Van het besluit van B. en W. is de aanvrager bij de Koningin in beroep gekomen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, achten het ongegrond. Ook naar het oordeel van den Provincialen Hoofdingenieur is de vergunning terecht geweigerd.

De BURGEMEESTER bestrijdt het beroep.

IV. ***Het beroep van het hoofd eener openbare lagere school te Hoogeveen en van ouders of verzorgers van schoolgaande kinderen aldaar tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.*** **11** ***April*** **1902,** ***waarbij is verklaard dat het besluit van den Raad der gemeente Hoogeveen dd.*** **11** ***Febr. te voren tot vereeniging van twee scholen geacht moet worden te zijn goedgekeurd.***

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 8 Juli 1902, no. 5536, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door: 1°. J. van der Leest, hoofd eener openbare lagere school te Hoogeveen; 2°. S. van Buuren c.s., ouders van kinderen, die de openbare lagere school aan de Groote Kerkstraat te Hoogeveen bezoeken, en 3°. Hendrik Radijs c.s., ouders of verzorgers van kinderen, die de openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Hoogeveen bezoeken, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 11 April 1902, no. 64, waarbij is verklaard dat het besluit van den Raad der gemeente Hoogeveen, dd. 11 Febr. 1902, tot vereeniging van de school voor gewoon lager onderwijs en die voor voortgezet lager onderwijs aan de Groote Kerkstraat geacht moet worden te zijn goedgekeurd.

Op 14 Maart 1902 hebben Ged. Staten hunne beslissing omtrent voornoemd

raadsbesluit verdaagd, waarna zij op 17 Maart hun verdagingsbesluit aan den Raad der gemeente Hoogeveen hebben toegezonden.

Vermits het raadsbesluit bij brief van 13 Febr. 1902, no. 63, bij Ged. Staten was ingezonden en dit college alzoo den termijn van dertig dagen, in art. 196 der Gemeentewet genoemd, had overschreden, hebben Ged. Staten op 11 April 1902 verklaard, dat het raadsbesluit moet geacht worden door hun college te zijn goedgekeurd.

Tegen laatstgenoemd besluit van Ged. Staten is het beroep gericht.

Ged. Staten, daarover gehoord, merken op, dat appellant J. van der Leest, naar hunne zienswijze, niet-ontvankelijk is, omdat art. 200 der Gemeentewet het recht om voorziening te vragen, alleen toekent bij weigering van Ged. Staten om een besluit van een gemeentebestuur goed te keuren en dan nog alleen aan dat bestuur. Wat de adressen der andere appellanten betreft, wijzen Ged. Staten er op, dat hun bestreden besluit niet anders is dan een *declaratoir*, strekkende om de betrokken autoriteiten en belanghebbenden op de hoogte te brengen van het feit dat het besluit van den raad krachtens art. 197 der Gemeentewet *is* goedgekeurd, maar geene zelfstandige, rechtskracht hebbende uitspraak van hun college tot goedkeuring van dat besluit; alzoo *niet* een besluit als bedoeld in art. 166 der Prov. wet. Ook deze appellanten zullen dus niet-ontvankelijk moeten worden verklaard.

V. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen bewaarder 2en rang in de strafgevangenis te Amsterdam H. J. C. Kroon.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Minister van Justitie en de Minister van Financiën met een schrijven van 7/12 Juli 1902, 3e afd., no. 28, Gen. Thes., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den gewezen bewaarder 2en rang in de strafgevangenis te Amsterdam, H. J. C. Kroon.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn in dd. 3 Mei 1902, no. 16, aan H. M. uitgebracht advies H. M. in overweging gegeven, aan belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 198, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 26 Maart 1902, no. 206, 3e afd., met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat

zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 15 jaren, 9 maanden en 12 dagen; dat hij, geboren 29 Nov. 1850, den ouderdom van 51 jaren heeft vervuld; dat hij, uithoofde van lichaamsgebreken, voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Justitie benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Mei 1897 tot 1 Juli 1897 f 675, van 1 Juli 1897 tot 1 Juli 1901 f 750, van 1 Juli 1901 tot 1 Mei 1902 f 775, zodat 1/60 van de middelsom, ad f 751.66$^2/_3$, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 12.52$^7/_9$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 197.73.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne ongeschiktheid voor de verdere waarneming van zijn ambt het gevolg is van hetgeen in 1895 of 1896 in de strafgevangenis te Amsterdam is voorgevallen met een gevangene, die van binnen zijn cel bombardeerde, waardoor de belanghebbende hevig geschrokken is.

Belanghebbende licht zijne bezwaren toe.

VI. *Het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige J. J. Melgers.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 15 Juli 1902, no. 5151, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige J. J. Melgers.

Johanna Jacoba Melgers is op 2 Nov. 1861 te Wehe geboren.

In September 1900 is zij uit Elten te Angerlo gekomen, waar zij bij een harer broeders inwoonde. Wegens den toestand van haar zenuwgestel is zij op 22 Nov. 1900 ter verpleging opgezonden naar het Gereformeerde Herstellingsoord te Zeist. B. en W. van Zeist beweren, dat zij toen reeds krankzinnig was, wat door B. en W. van Angerlo ontkend wordt. Te Zeist is zij gebleven tot 26 Jan. 1901, toen zij naar Gheel zou worden gebracht, waar men haar echter niet wilde opnemen; weshalve zij voorloopig bij een anderen broeder te 's-Hertogenbosch gebleven is, totdat zij op machtiging van den President der Rechtbank aldaar op 25 April 1901 in het gesticht te Medemblik ter verpleging werd opgenomen.

De gemeentebesturen van Angerlo, Zeist en s'-Hertogenbosch ontkennen dat hunne gemeente de woonplaats is van deze lijderes in den zin der wet tot regeling van het armbestuur.

Ged. Staten van Utrecht zijn van oordeel, dat Zeist met de betaling der verplegingskosten moet worden belast.

Bij de stukken bevinden zich processen-verbaal van verhooren, door de Kantonrechters te Doesburg en te Utrecht gehouden.

De Secretaris der gemeente Zeist, J. M. VAN DER HEYDEN, licht als gemachtigde van B. en W. de belangen dier gemeente toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en de Staatsraden HUBER en ASSER.

VII. *Het beroep van Mr. E. C. U. de Balbian van Doorn, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 15 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting, ten name van A. Höfelt te Utrecht.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 7 Juli 1902, afd. Dir. Bel., no. 40, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Mr. E. C. U. de Balbian van Doorn, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 15 Maart 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, ten name van A. Höfelt, te Utrecht, wegens een perceel (Lucasbolwerk no. 13), dat verlaten is.

De ontheffing is aangevraagd over 5 maanden, op grond dat het huis van den overleden belastingplichtige vóór 1 Aug. geheel was ontruimd.

De ontheffing is geweigerd overeenkomstig de ingewonnen adviezen, waarin wordt overwogen, dat de weduwe van den aangeslagene binnen 6 weken na de ontruiming van het bovengenoemd perceel een ander perceel in gebruik had genomen.

In beroep gekomen, geeft Mr. E. C. U. de Balbian van Doorn te kennen, dat art. 63 der wet tot regeling van de personeele belasting de gevraagde ontheffing toestaat; dat het huis zelfs nu nog onbewoond is, hoewel de erfgenamen van den overleden bewoner krachtens de huurovereenkomst, de verschuldigde huur nog aan den eigenaar voldoen; dat de meubelen en het huisraad in hoofdzaak op 9 en 10 Juli in het openbaar zijn verkocht, zoodat de grondslagen, waarop de belasting geheven werd, op 1 Aug. 1901 als het ware vervallen waren.

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur geadviseerd, „aan de erven, met toepassing van art. 67, eene ontheffing te verleenen van f 97.77½".

VIII. *De reclame van H. Hennen, daglooner te Voerendaal, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den thans gepasporteerden milicien A. H. Hennen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 11 Juli 1902, Ie afd., no. 61, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van H. Hennen, daglooner te Voerendaal, betreffende de aanspreken op pensioen van zijn zoon, den thans gepasporteerden milicien A. H. Hennen.

Nadat genoemde H.Hennen voor zijn zoon A. H. Hennen pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 26 Maart 1902, no. 4 L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 1 April 1902, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van één jaar en één maand beloopt; dat hij, geboren 6 Sept. 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkent bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 18 Febr. 1902, la. A, no. 104, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 27, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de ziekte, waaraan genoemde milicien lijdt, een gevolg is van vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden bij gelegenheid der najaarsoefeningen in 1901.

IX. *Het beroep van D. Lugtigheid, te Scheveningen, tegen het besluit van B. en W. van 's-Gravenhage, dd. 21/25 April 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het slachten van rundvee in zijne varkensslachterij.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 11 Juli 1902, no. 261, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door D. Lugtigheid, te Scheveningen, tegen het besluit van B. en W. van 's-Gravenhage, dd. 21/25 April 1902, no. 3519/37, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het slachten van ruidvee in zijne varkensslachterij in het perceel Badhuisstraat no. 60 te Scheveningen, omtrent welk beroep de beslissing is verdaagd bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 61.

De vergunning is geweigerd, nadat de Inspecteur van het geneeskundig Staatstoezicht het verleenen daarvan ten sterkste had ontraden, omdat de slachtplaats niet voldeed aan de meest elementaire eischen, die men aan slachtplaatsen stellen kan. B. en W. hebben overwogen, dat er gegronde vrees voor schade aan de volkegezondheid in den zin van art. 11 der Hinderwet bestaat.

Tegen het besluit van B. en W. heeft de aanvrager beroep ingesteld bij de Koningin, waarbij hij heeft te kennen gegeven, dat de inrichting geenszins zoo gebrekkig is als beweerd wordt en dat hij bereid is datgene te doen of aan te brengen, wat hem in billijkheid zal worden voorgeschreven.

Over het beroep is het advies ingewonnen van Ged. Staten van Zuid-Holland, die B. en W. gehoord en den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat geraadpleegd hebben.

B. en W. dringen aan op handhaving van hun besluit.

De Hoofdingenieur — met wiens advies Ged. Staten zich vereenigen — is van een ander gevoelen. De slachtplaats bestaat reeds sinds ettelijke jaren en de toestand zal niet veel verergeren, indien er in het vervolg ook runderen geslacht mogen worden. Door het stellen van voorwaarden kan, bijaldien de vergunning verleend wordt, een toestand verkregen worden, die veel beter is dan de thans bestaande. De Hoofdingenieur geeft mitsdien in overweging de vergunning alsnog te verleenen onder de volgende voorwaarden:

1°. de kelder onder de slachtplaats — welke slachtplaats thans reeds voor varkens in gebruik is — moet worden gedicht of overkluisd en de bestaande vloer over de kelderopening worden doorgetrokken, daarna moet de vloer der slachtplaats over hare geheele oppervlakte hersteld en waterdicht bewerkt wor-

den door het vervangen van gebroken of gescheurde steenen, het invoegen en het wegnemen der kuilen en oneffenheden, om vervolgens den aldus bewerkten vloer vlak en glad af te pleisteren met een laag Portlandcementspecie, bestaande uit één deel cement en twee deelen zand, ter dikte van ten minste 15 centimeter. Deze laag moet zoodanig worden bewerkt, dat de vloer regelmatig afwatert naar den hoek bij den ingang, waar een klein waterdicht putje moet worden gemaakt, vanwaar het bloed c.q. spoelwater, moet worden afgevoerd met een buis door den muur, naar den bestaanden zinkput op de open plaats, welke put moet opgevoegd en glad afgepleisterd worden met specie als boven. In dien zinkput wordt ter opvanging van het bloed tijdens het slachten geplaatst een losse ijzeren emmer, juist daarin passende;

2°. de bestaande bestrating der binnenplaats moet worden opgenomen en vervangen door een waterdichten steenen vloer, bestaande uit twee platte lagen, waarvan één in zand en een halfsteensrollaag van Waalklinkers in portlandcementspecie, overdekt met een laag portlandcement, een en ander van gelijke samenstelling en dikte als de vloer der slachtplaats. Deze vloer zal afwaterend moeten worden gelegd naar den sub 1 genoemden zinkput;

3°. de slachtplaats zal, behalve door de bestaande ramen, licht moeten ontvangen door een lichtopening, groot minstens 1 M^2. in de overdekking der bergplaats, tusschen slachtplaats en woning, uit welke bergplaats het licht moet worden verkregen door het aanbrengen van eene lichtopening in de bestaande deur, groot 0.65 bij 0.75 M.;

4°. in de deur der slachtplaats zal moeten worden aangebracht eene luchtopening van 30 centimeter in het vierkant, welke met ijzeren spijlen of ijzergaas, waarvan de mazen niet kleiner zijn dan 1 centimeter, mag zijn voorzien;

5°. geen bloed of afval, van welken aard ook, mag in de inrichting, waartoe ook de binnenplaats met het bestaande berghok en de bergplaats tusschen slachtplaats en woning gerekend worden te behooren, bewaard worden.

Alle afval, van welken aard ook, moet op dèn dag der slachting of wanneer deze des avonds geschiedt, op den volgenden dag voormiddags, worden verwijderd. De zinkput moet na iedere slachting worden uitgeschept en bovendien twee malen in iedere week.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 13 *Augustus* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Waarnemend Voorzitter: Mr. T. M. C. ASSER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 15 Juli 1902, no. 34, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Olst, tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 5 *Dec.* 1901, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 22 *Oct.* 1902, *tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor lager onderwijs in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang **1902**, blz. **191**.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Olst tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 5 Dec. 1901, 2e afd., no.

4837/3338, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 22 Oct. 1901, no. 2, tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor lager onderwijs in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 19 Maart 1902, no. 18, en 25 Juni 1902, no. 18/18;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Juli 1902, no. 5438, afd. Ond.;

Overwegende dat bij bovengenoemd raadsbesluit de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare scholen voor lager onderwijs in de gemeente Olst zijn geregeld als volgt, waarbij is in acht te nemen, dat het eerste cijfer geldt bij minder dan 5 dienstjaren, het tweede bij 5 doch minder dan 10 dienstjaren, het derde bij 10 doch minder dan 15 dienstjaren, het vierde bij 15 doch minder dan 20, het vijfde bij 20 en meer dienstjaren: voor het hoofd der school te Olst f 875, f 900, f 925, f 975, f 1025; voor het hoofd der school te Welsum, alsmede voor de hoofden der scholen te Wesepe, Hengforden en Den Nul f 775, f 800, f 850, f 900 en f 950; voor den onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd van die school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde f 550, f 600, f 650, f 700 en f 750; voor andere onderwijzers en onderwijzerssen, die het hoofd der school bijstaan, f 500, f 550, f 600, f 650, f 700; dat voorts is bepaald, dat de jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres bezitten, f 100 meer en, wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet op het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers, f 200 meer zullen bedragen dan de hierboven vermelde sommen; dat, met afwijking van het hierboven bepaalde, de jaarwedde van het tegenwoordig hoofd der school te Olst, L. Schuiling, die in 1902 elf dienstjaren heeft, met ingang van 1 Jan. 1902 bedraagt f 1025; dat de onderwijzeres W. Kat aan de school te Hengforden en de onderwijzeres E. ten Bloemendal aan de school te Den Nul, die in 1902 3 dienstjaren hebben en wier jaarwedden f 525 bedragen, die jaarwedden zullen blijven genieten, totdat het aantal harer dienstjaren tot 5 is geklommen; dat de onderwijzer of onderwijzeres, die wordt aangewezen om het hoofd eener school tijdelijk te vervangen, over het tijdvak of de tijdvakken, waarin hij of zij gedurende 5 achtereenvolgende dagen of langer, als hoofd is werkzaam geweest, boven zijne of hare jaarwedde als onderwijzer of onderwijzeres, eene belooning zal genieten berekend tegen honderd gulden per jaar; dat de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven zal bedragen f 50 per jaar;

dat Ged. Staten van Overijssel bij besluit van 5 Dec. 1901, 2e afd., no. 4837/3338, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, daarbij overwegende, dat met de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde wettelijke minima in de welvarende gemeente Olst niet kan worden volstaan; dat deze in die gemeente slechts toegelaten kunnen worden, wanneer extra belooningen voor het bezit van bijakten in de vakken *j, k, l, m, n, o, p, q, r* of *r*bis werden toegekend of wel de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen en in grooter aantal werden vastgesteld; dat benuttiging van die bijakten buiten de gewone schooluren in gemeentedienst minstens even hoog behoort beloond te worden als het geven van herhalingsonderwijs en benuttiging binnen de gewone schooluren met minstens f 50 voor één, f 75 voor twee en f 100 voor drie of meer, zijnde bijakten in de vakken *j* en *k* dan als halve te beschouwen; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, behoort te bedragen ⅓ van de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school, of van de huurwaarde, waarop diens woning voor de berekening van pensioen is aangeslagen; dat de door iedere gemeente vast te stellen aanvangssalarissen iedere vijf jaar met minstens f 50 verhoogd behooren te worden; dat het wenschelijk is dezelfde tegemoetkoming in de huishuur toe te kennen aan de onderwijzers, wanneer zij weduwnaars zijn en belast met het onderhoud van minderjarige kinderen; dat de jaarwedden van de hoofden, gelijk zij bij de onderwerpelijke verordening zijn vastgesteld, slechts schijnbaar van de algemeene wettelijke minima afwijken en die van de onderwijzers daaraan geheel gelijk zijn; dat de huurwaarde van de woning van het hoofd der school te Olst voor diens pensioen is aangeslagen op f 250 en dus de tegemoetkoming voor huishuur aan de mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben en verbonden zijn aan die school, moet bedragen f 83.33, terwijl in de verordening deze tegemoetkoming voor alle onderwijzers bepaald is op f 50; dat noch voor het bezit, noch voor het gebruik van bijakten, hetzij binnen of buiten de schooluren in gemeentedienst benuttigd, bij deze verordening eenige verhooging toegekend wordt; dat het hoofd der school te Olst werd aangesteld op een aanvangssalaris van f 925 en dit dus thans niet mag teruggebracht worden tot f 875, zonder extra belooning voor het geven van de lessen in de vakken *p* en *q*, vooral niet nu vele daarvan buiten de gewone schooluren gegeven worden; dat de onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd van die school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, werd aangesteld op een salaris van f 800, waaronder f 100 voor de verplichte hoofdakte, dus op f 700, en diens aanvangs-

salaris niet terug te brengen is op f 550, zijnde ook hij verplicht lessen te geven buiten de gewone schooluren; dat bijaldien de gemeente Olst geen extra verhoogingen toekent voor het bezit of de benuttiging van bijakten, noch de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen of in grooter aantal berekend, de belooning van het hoofd der school in het dorp Olst vast te stellen is op f 925, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van minstens f 50, naar gelang van het aantal dienstjaren; die van de andere hoofden op f 800, met gelijke verhoogingen; die van den onderwijzer aan de dorpsschool, die het hoofd bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde op f 700 en die der andere onderwijzers en onderwijzeressen op f 550 met gelijke verhoogingen, met dien verstande dat, wat de laatsten betreft, lessen buiten de gewone schooluren extra beloond dienen te worden, waaraan de onderwerpelijke verordening niet voldoet;

dat de gmeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat Olst niet tot de welvarende, maar tot de minvermogende gemeenten behoort; dat uit art. 26 der wet op het lager onderwijs niet blijkt: *a.* dat aan de onderwijzers voor bijakten eene afzonderlijke belooning moet worden toegekend; *b.* dat de tegemoetkoming in de huishuur aan gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, behoort te bedragen ⅓ van de vergoeding voor huishuur, betaald aan het hoofd hunner school of van de huurwaarde waarop diens woning voor de berekening van pensioen is aangeslagen; *c.* dat dezelfde tegemoetkoming in de huishuur moet worden toegekend aan de onderwijzers wanneer zij weduwnaar zijn en belast met het onderhoud van minderjarige kinderen; *d.* dat de aanvangssalarissen iedere vijf jaar met ten minste f 50 verhoogd behooren te worden; voorts dat onder het salaris van f 925, waarop het tegenwoordig hoofd der school te Olst werd aangesteld, begrepen is een bedrag van f 25 voor het houden van toezicht op het herhalingsonderwijs, en de belooning voor het herhalingsonderwijs thans afzonderlijk moet worden geregeld; dat de jaarwedde van den onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd dier school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, in 1881 op f 800 is vastgesteld, omdat er toen gebrek aan onderwijzers met hoofdakte bestond (de benoemde was de eenige sollicitant); dat geen der onderwijzers meer lesuren heeft dan in de leerplannen vermeld zijn, maar enkele onderwijzers, die in lagere klassen les geven, de school kunnen verlaten vóórdat de in de schoolregeling aangegeven uren zijn afgeloopen, en dat ten gevolge van het groote bedrag, dat voor kosten van onderwijs moet worden besteed, vele nuttige werken moeten achterwege blijven;

Overwegende dat het oordeel van Ged. Staten, dat de wettelijke minimum-jaarwedden in de gemeente Olst niet toelaatbaar zijn, in het algemeen niet als juist kan worden erkend en de voorwaarden, waaronder Ged. Staten meenen dat die minimum-jaarwedden bij uitzondering in voormelde gemeente zouden kunnen worden toegelaten, op geene wetsbepaling steunen;

dat intusschen het voor de jaarwedden der hoofden van scholen door den gemeenteraad van Olst vastgestelde cijfer, zoowel voor de school in de kom der gemeente als voor de scholen te Welsum, Wesepe en Den Nul, met het oog op het aantal schoolgaande kinderen, als te laag moet worden aangemerkt en dat in plaats daarvan voor eerstgenoemde school bij de aanstelling eene jaarwedde van f 875 en voor elk der drie andere hiervoren genoemde scholen bij de aanstelling eene jaarwedde van f 800 behoort te worden toegekend;

dat, wat de veel minder talrijke school te Hengforden betreft, eene jaarwedde van f 775 bij de aanstelling voor het hoofd der school voldoende moet worden geacht;

dat voorts zooals terecht door Ged. Staten is aangenomen, ook waar het aanvangscijfer het wettelijk minimum overtreft, in den geest der wet de vijfjaarlijksche opklimming, telkens f 50 behoort te bedragen;

dat wat de andere onderwijzers en onderwijzeressen betreft, het wettelijk minimum voor alle vijf scholen voldoende moet worden geacht;

dat het bezit van bijakten op zichzelf niet als grond voor verhooging van het minimum kan worden aangenomen, maar het geven van onderwijs, waartoe die bijakten de bevoegdheid verleenen, als dit buiten de gewone lesuren geschiedt, moet worden beloond met eene verhooging van jaarwedde ten bedrage van f 50;

dat voorts den onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd der school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, overeenkomstig het besluit van den gemeenteraad, eene jaarwedde, bedragende f 50 meer dan die der overige onderwijzers, behoort te worden toegelegd;

dat, wat de vergoeding voor huishuur betreft, de wet geene aanleiding geeft met Ged. Staten aan te nemen dat, waar aan het hoofd der school eene vrije woning is verschaft, de onderwijzers recht zouden hebben op eene vergoeding tot een derde van het bedrag, waarop de vrije woning bij de bereking van den pensioensgrondslag is gewaardeerd;

dat intusschen met het oog op de hoogere huurwaarde der woningen in de kom der gemeente Olst, vergeleken met die der woningen buiten de kom, den gehuwden onderwijzers van de dorpsschool, die den leeftijd van achtentwintig jaren hebben bereikt, eene tegemoetkoming voor huishuur van f 25 boven het

wettelijk minimum — en dus van f 75 — behoort te worden toegekend, terwijl die tegemoetkoming voor de in hetzelfde geval verkeerende onderwijzers der andere scholen, op het wettelijk minimum van f 50 behoort te worden bepaald;

dat Ged. Staten ook aan onderwijzers die, den leeftijd van achtentwintig jaren bereikt hebbende, weduwnaars zijn en minderjarige kinderen tot hun last hebben eene tegemoetkoming voor huishuur wenschen te zien toegekend, maar dat zulks niet kan geschieden, omdat de wet alleen aan gehuwde onderwijzers die tegemoetkoming toekent en dus de gelijkstelling in dit opzicht van weduwnaren met gehuwden, ofschoon de gemeenteraad daartoe bevoegd zoude zijn, hier, waar de gemeenteraad haar niet heeft gewild, bij gebreke van wettelijken grondslag, niet door Ons aan de gemeente kan worden opgelegd;

dat het verder door den gemeenteraad bepaalde, waartegen geene bedenkingen zijn geopperd, behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van Olst van 22 Oct. 1901, voor de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare scholen voor lager onderwijs in voormelde gemeente, de navolgende regeling vast te stellen:

1°. hoofd der school te Olst f 875 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

hoofd der school te Welsum, Wesepe en Den Nul f 800, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

hoofd der school te Hengforden f 775 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

onderwijzer aan de school te Olst, die het hoofd van die school bijstaat in het geven van onderwijs in de beginselen der Fransche taal en der wiskunde, f 550 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen telkens van f 50;

andere onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan, f 500 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen telkens van f 50; met de bepaling dat de jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres bezitten, honderd gulden meer en wanneer zij de leeftijd van drieentwintig jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet op het lager onderwijs moeten aanwezig zijn in de scholen met meer dan vier onderwijzers, tweehonderd gulden meer zullen bedragen dan de hiervoren vermelde sommen;

eindelijk zal voor het geven van onderwijs buiten de gewone lesuren in de vakken, niet vermeld onder de letters *a*—*i* van art. 2 der wet regelende het

lager onderwijs, aan de onderwijzers en onderwijzeressen eene verhooging van jaarwedde met een bedrag van f 50 worden toegekend;

2°. met afwijking van het onder no. 1 bepaalde zal:

a. de jaarwedde van het thans aan de school te Olst in functie zijnde hoofd L. Schuiling, die in dit jaar elf dienstjaren zal hebben, bedragen f 1025 met ingang van 1 Jan. 1902, behoudens zijn recht op verhooging tot f 1075 zoodra hij twintig dienstjaren zal hebben, en zullen:

b. de thans in functie zijnde onderwijzeressen W. Kat, aan de school te Hengforden, en E. ten Bloemendal, aan de school te Den Nul, die in dit jaar drie dienstjaren zullen hebben en wier jaarwedden f 525 bedragen, die jaarwedden blijven genieten totdat het aantal harer dienstjaren tot vijf zal zijn geklommen;

3°. met bepaling eindelijk:

a. dat de onderwijzers of onderwijzeressen, die worden aangewezen om het hoofd eener school tijdelijk te vervangen, over het tijdvak of de tijdvakken waarin hij of zij gedurende vijf achtereenvolgende dagen of langer als hoofd is werkzaam geweest, boven zijne of hare jaarwedde als onderwijzer of onderwijzeres eene belooning zal genieten berekend tegen honderd gulden per jaar;

b. dat de tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van achtentwintigjarigen leeftijd en daarboven, zal bedragen, voor die der school te Olst f 75 en voor die der overige scholen f 50 per jaar;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, zal door den Gemeenteraad van Olst, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen worden gebracht in vorenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 15 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

C. O. G. DE RIDDER.

2o. van 17 Juli 1902, no. 74, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Tietjerksteradeel tegen het besluit van Ged. Staten van*

Friesland dd. 24 Dec. 1901, waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden enz. van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 235.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Tietjerksteradeel tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 24 Dec. 1901, no. 42, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden en de vergoeding en tegemoetkoming voor huishuur van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Tietjerksteradeel, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 14 Dec. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 26 Maart 1902, no. 34, en 25 Juni 1902, no. 34/19;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juli 1902, no. 5439, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Tietjerksteradeel bij bovengenoemd besluit de jaarwedden van alle hoofden der openbare lagere scholen in de gemeente heeft bepaald op het minimum in art. 26 der wet tot regeling van het L. O. gesteld;

dat Ged. Staten van Friesland bij resolutie van 24 Dec. 1901, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, uit overweging, dat het wenschelijk is om aan de hoofden der grootere scholen eene hoogere jaarwedde toe te kennen dan aan die der kleinere scholen in dezelfde gemeente, ook opdat wanneer de betrekking van hoofd eener grootere school komt open te vallen, uit de hoofden der kleinere scholen eene keuze kunne worden gedaan; dat ook het verschil tusschen de bezoldiging van de hoofden der scholen en de onderwijzers van bijstand volgens het raadsbesluit te gering is; dat de belangen van het onderwijs niet door te ver gedreven zuinigheidszin van een gemeenteraad schade mogen lijden; dat voor eene verhooging van de aanvangsjaarwedde in de eerste plaats in aanmerking behooren te komen, de hoofden der scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp, scholen respectievelijk met 6, 6 en 4 klassen; wat het schoolhoofd te Bergumerheide betreft, te eerder wegens de bijzondere omstandigheden waarin het onderwijs daar verkeert en de bijzondere eischen die

in verband daarmede aan dat hoofd moeten gesteld worden; dat de bezoldiging van deze schoolhoofden behoort te worden geregeld in dier voege, dat het verschil in beteekenis tusschen hunnen werkkring en die der andere schoolhoofden in de bezoldiging moet blijven uitgedrukt en dus hunne aanvangsjaarwedden in overeenstemming met de zienswijze van B. en W. moet worden bepaald op f 850, en voorts aan hen, als aan de andere hoofden, vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 wegens diensttijd moeten worden toegekend;

dat de gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat ten gevolge van de ligging aan tram en trein, het leven te Bergum en Hardegarijp niet duurder is dan elders in de gemeente en dat de Raad de meerdere belangrijkheid der groote scholen niet inzien;

Overwegende dat de eenige reden waarom Ged. Staten van Friesland hunne goedkeuring hebben onthouden aan de op 14 Dec. 1901 door den gemeenteraad van Tietjerksteradeel vastgestelde verordening tot regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente, hierin gelegen is, dat de jaarwedden der hoofden van de scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp niet op een hooger bedrag dan het wettelijk minimum zijn gesteld; dat de gronden, waarop Ged. Staten, in overeenstemming met B. en W. van Tietjerksteradeel en met het oog op de verschillende factoren die bij het vaststellen der jaarwedden behooren in aanmerking te komen, van oordeel zijn dat de bedoelde jaarwedden op een hooger bedrag behooren te worden bepaald, juist zijn;

dat, wat het voor elk dier jaarwedden vast te stellen bedrag betreft, Wij Ons mede met de denkbeelden van Ged. Staten vereenigen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de regeling van de jaarwedden en de vergoeding en tegemoetkoming voor huishuur van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Tietjesksteradeel vast te stellen als volgt:

I. *a.* jaarwedde van de hoofden der scholen te Bergum, Bergumerheide en Hardegarijp bij de aanstelling f 850, een en ander met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

b. jaarwedde van de hoofden der andere scholen, bij de aanstelling f 750, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

c. jaarwedde van den onderwijzer van bijstand in de openbare lagere school te Bergumerheide, die aldaar aanwezig moet zijn volgens art. 24, 3e lid der

wet op het Lager Onderwijs, bij de aanstelling f 800, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

d. jaarwedde van de onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan, bij de aanstelling f 500, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

e. voor elken onderwijzer of elke onderwijzeres, die het hoofd der school bijstaat en den rang van hoofdonderwijzer bezit, f 100 meer en wanneer zij den leeftijd van 23 jaren volbracht hebben en volgens art. 24 der wet op het Lager Onderwijs moeten aanwezig zijn, f 200 meer dan sub *d* is bepaald;

f. voor de onderwijzers en onderwijzeressen, die in het bezit zijn van eene akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde, f 25 meer dan sub *a—e* is vastgesteld;

II. vergoeding van huishuur ten bedrage van f 150 's jaars zal worden toegekend aan de hoofden van scholen aan wie geene vrije woning kan worden verschaft;

eene tegemoetkoming van f 50 's jaars zal worden toegekend;

1°. aan iederen mannelijken onderwijzer, die het hoofd bijstaat, indien hij gehuwd is of als weduwnaar, met minderjarige kinderen te zijnen laste, eene eigen huishouding heeft en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft;

2°. aan de weduwe-onderwijzeres, met minderjarige kinderen te haren laste, die een eigen huishouding heeft en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft;

III. bij het in werking treden van deze regeling zal de vaste jaarwedde, sub I bedoeld, voor in functie zijnde onderwijzers en onderwijzeressen in geen geval lager zijn dan het bedrag van het inkomen, dat thans door hen van de gemeente wordt genoten;

met bepaling, dat de gemeenteraad van Tietjerksteradeel bevoegd zal zijn, onder goedkeuring van Ged. Staten, wijziging te brengen in deze regeling, die anders tot 31 Dec. 1911 van kracht zal blijven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 17 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

C. O. G. DE RIDDER.

3o. van 16 Juli 1902, no. 77, houdende beschikking op *het beroep van H. J. Maree te Gouda tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6 *Nov.* 1901, *waarbij eene nieuwe voorwaarde is verbonden aan de hem verleende vergunning tot oprichting van eene smederij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang1902, blz. 186.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. J. Maree, te Gouda, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Nov. 1901, no. 8, waarbij eene nieuwe voorwaarde is verbonden aan de hem bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning tot oprichting van eene smederij in het perceel aan de Turfmarkt, Wijk H, no. 184;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 April 1902, no. 19;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Juli 1902, no. 254, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. van Gouda bij schrijven, dd. 24 Oct. 1901, aan H. J. Maree hebben gemeld, dat, naar aanleiding van bij hen ingekomen klachten, over den hinder dien de bewoners van huizen nabij Maree's smederij ondervonden, doordat daarin des nachts gewerkt wordt, bij B. en W. het voornemen bestond, daarin tegemoet te komen, door nieuwe voorwaarden te verbinden aan de hem bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning, en hem ingevolge art. 17 der Hinderwet opgeroepen, teneinde dienaangaande te worden gehoord;

dat B. en W. van Gouda bij besluit van 6 Nov. 1901, no. 8, overwegende dat het wenschelijk is aan H. J. Maree eene nieuwe voorwaarde op te leggen, ten einde tegemoet te komen aan de klachten over den hinder, dien de bewoners der aangrenzende huizen van Maree's smederij ondervinden, aan de bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning alsnog de voorwaarde hebben verbonden:

,,dat in de inrichting niet mag worden gewerkt tusschen des avonds 11 uur ,,en des morgens 6 uur";

dat H. J. Maree van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat dit besluit niet met redenen is omkleed, daar de overweging, dat het wenschelijk is aan appellant eene nieuwe voorwaarde op te leggen, ten einde aan klachten tegemoet te komen, niet als eene motiveering in den zin der wet kan gelden; dat een beroep op ingekomen klachten over

hinder, zonder eenige nadere aanduiding van de herkomst dier klachten en van den aard van den beweerden hinder evenmin als eene motiveering kan gelden, en dat voorts de Hinderwet voorschrijft, dat nieuwe voorwaarden kunnen worden opgelegd, indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mocht aantoonen, doch dit in het besluit niet is gesteld;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat werkelijk door buren ernstige hinder wordt ondervonden, wanneer in des appellants smederij des nachts wordt gewerkt;

dat wel door een verbod om des nachts in de inrichting te werken, aan den hinder onmiddellijk en afdoende een einde kan worden gemaakt, doch dit verbod zwaar op des appellants bedrijf zoude drukken en daarom niet mag worden opgelegd, dan wanneer de volstrekte noodzakelijkheid daarvan is gebleken;

dat het nu waarschijnlijk is, dat ook aan dien hinder voldoende kan worden tegemoet gekomen door, wanneer des nachts in de smederij wordt gewerkt, ramen en deuren van de inrichting gesloten te houden;

dat het in dezen stand der zaak Ons daarom wenschelijk voorkomt, met eene dergelijke voorwaarde de opgelegde te vervangen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de door B. en W. van Gouda bij hun besluit van 6 Nov. 1901, no. 8, aan H. J. Maree, aldaar, opgelegde nieuwe voorwaarde — voor de hem bij besluit van 14 Mei 1901, no. 8, verleende vergunning tot oprichting van eene smederij in het perceel aan de Turfmarkt, Wijk H, no. 184 — luidende:

„dat in de inrichting niet mag worden gewerkt tusschen des avonds 11 uur en des morgens 6 uur",

te vervangen door de navolgende:

„dat in de inrichting niet mag worden gewerkt tusschen des avonds 11 uur en des morgens 6 uur, dan met gesloten deuren."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 17 Juli 1902. WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

4o. van 17 Juli 1902, no. 78 houdende beschikking op *het beroep van J. B. de Beer Bzn., te Sappemeer, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 31 Jan. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het maken van eene bergplaats voor ijzer, metaal, lompen, beenderen enz. en tot het zouten van huiden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 586.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. B. de Beer Bzn., te Sappemeer, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 31 Jan. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het maken van eene bergplaats voor ijzer, metaal, lompen, beenderen enz. en tot het zouten van huiden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 146;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Juli 1902, no. 254, afdeeling Handel en Nijverheid;

Overwegende dat Burgemeester en Wethouders van Sappemeer van het verzoek om vergunning tot oprichting van bovenvermelde inrichting niet schriftelijk kennis hebben gegeven aan M. B. Roukes en wed. S. Klaassen, gebruikers van het kadastrale perceel in de gemeente Sappemeer, Sectie F, no. 950, welk perceel onmiddellijk grenst aan het kadastrale perceel, no. 949, waar J. B. de Beer Bz. zijne inrichting wenscht te vestigen;

dat B. en W. mitsdien niet hebben nageleefd het gebiedend voorschrift van art. 6, 1e lid der Hinderwet;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van B. en W. van Sappemeer, dd. 31 Jan. 1902, te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 17 Juli 1902. WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. **van 18 Juli 1902, no. 79, houdende beschikking op** *het beroep van G. Postma, te Lekkum, tegen het besluit van B. en W. van Leeuwarderadeel, dd.* **24** *Febr.* **1902,** *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene smederij te Huizum.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 620.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. Postma, te Lekkum, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Leeuwarderadeel, dd. 24 Febr. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene smederij te Huizum, in het perceel kadastraal bekend Sectie B, no. 1184;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 155;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Juli 1902, La. D, afd. H. en N.;

Overwegende dat tegen het verleenen der bovenvermelde vergunning bij B. en W. van Leeuwarderadeel bezwaren zijn ingebracht door diakenen der Hervormde gemeente te Huizum, op grond van vrees voor rustverstoring van de hoogbejaarde bewoners van de diaconiekamers, die onmiddellijk naast het voor smederij bestemde perceel zijn gebouwd, welk bezwaar door de bewoners dier kamers werd ondersteund;

dat B. en W. bij besluit van 24 Febr. 1902 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende dat het voor smederij bestemde perceel onmiddellijk grenst aan voormelde kamers, welke bewoond zijn door hoogbejaarde bedeelden der diaconie, die niet alleen des daags, maar ook in den vroegen morgen en in den laten avond in hunne rust zouden worden gestoord, hetgeen zeer nadeelige gevolgen zou kunnen hebben, zoodat hinder van ernstigen aard — waartoe het ter bewoning van woonhuizen of gedeelten daarvan ongeschikt maken behoort — zou worden veroorzaakt, waaraan door het stellen van voorwaarden niet kan worden tegemoetgekomen;

dat G. Postma van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat het voor smederij bestemde perceel geheel vrij staat; dat het aan de zuidzijde gelegen pand der diaconie gescheiden is door eene wande, een slop ter breedte van 40 c.M. aan de westzijde en van 25 c.M. aan de oostzijde; dat de zuidelijke muur, een zijwand vormende, van appel-

lants perceel en de noordelijke muur, de achterwand uitmakende, van het perceel der diaconie, geen enkele opening hebben, zoodat, waar een aan beide zijden geheel afgesloten wande of slop zich tusschen beide perceelen bevindt, het geluid in het eene slechts zwak hoorbaar kan worden overgebracht naar het andere; dat het geluid der smederij dus niet hinderlijk kan zijn voor de bewoners der diaconiekamers; dat in de onderwerpelijke smederij geen gedruisch zal worden gemaakt in den voor rust bestemden tijd, daar appellant 's winters niet langer dan van 7 uur 's morgens tot 7 uur 's avonds en 's zomers niet langer dan van 6 uur 's morgens — of wellicht een enkele maal 1/2 uur vroeger — tot 7 uur 's avonds pleegt te werken; terwijl, waar appellant geen andere hulp in zijn smederij zal hebben dan van zijn zoon, het een zeer beperkt bedrijf geldt;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek blijkt, dat het voor smederij bestemde perceel geen raam- of deuropeningen heeft aan de zijde van de diaconiewoning, terwijl de buitenmuren 22 c.M. dik zijn en er een doorgaande wand tusschen de twee huizen bestaat, welke vóór 0.4 M. en achter 0.26 M. wijd is, zoodat geen hinder van ernstigen aard van de smederij voor de bewoners der diaconiewoning is te duchten, mits aan de alsnog te verleenen vergunning een paar voorwaarden worden verbonden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. W. van Leeuwarderadeel. aan G. Postma, te Lekkum, en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene smederij te Huizum, in het perceel kadastraal bekend Sectie B, no. 1184, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

,,1°. dat de kleibodem onder de plaats van het aanbeeld, ter oppervlakte ,,van minstens twee vierkante meters, tot eene diepte van minstens 1.20 M. ,,beneden den vloer zal worden uitgegraven en met zuiver zand ingevuld, om ,,overbrenging van dreuning in den bodem zooveel mogelijk te voorkomen;

,,2°. dat de schoorsteen boven den vuurhaard worde opgetrokken tot min- ,,stens 1.50 M. boven het hoogste punt van het dak van het gebouw waarin ,,de smederij zal worden opgericht en boven van een vonkenvanger voorzien";

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 2 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Schaumburg, den 17 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

Omschrijving van het perceel A 93 in het dorp te Huizum Dinkel en in te richten voor smeederij volgen hier bij in gesloten tekening, het perceel heeft eene groote van 7.60 Meter breete en 3.60 Meter lengte met een open plaats met muren afgescheiden van 32 M^2. en staat geheel vrij van de belende perceelen de voorgevel staat aan de schoolstraat. Ten noorden en oosten grenst het aan de tuin bij de wooning van den Koster der Ned. Herv. gemeente te Huizum aan de zuidzijde de steeg tusschen dit en het naast gelegen huis de werkplaats zal worden ingericht voor grofsmederij en kachelmakerij zonder machinaal beweegkracht.

Huizum, 6 Febr. 1902. H. ELDERING.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 Juli 1902, no. 79.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

6o. van 21 Juli 1902, no. 43, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Diepenheim tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 27 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening rege-*

lende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Diepenheim".

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang **1902**, blz. **576**.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Diepenheim tegen een besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Maart 1902, no. 973/985, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Diepenheim", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 26 Sept. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 137;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Juli 1902, no. 5787, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat in deze verordening de jaarwedden aldus zijn bepaald: voor het hoofd der school te Stedeke-Diepenheim op f 790 bij minder dan 5 dienstjaren, f 840 bij 5 tot 10, f 890 bij 10 tot 15, f 940 bij 15 tot 20, f 990 bij 20 en meer dienstjaren; voor het hoofd der school te Markvelde op f 30 minder; voor de onderwijzers van bijstand op het wettelijk minimum;

dat Ged. Staten aan deze regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging dat de school te Stedeke-Diepenheim bezocht wordt door p.m. 200 leerlingen en er dus hooge eischen gesteld worden van tact, verantwoordelijkheid, geschiktheid, ijver en werkzaamheid aan het hoofd dier school; dat een belooning van f 790 niet in verhouding staat tot die hooge eischen en een aanvangsjaarwedde van f 850 voor een zoo belangrijke betrekking niet te hoog is te achten; dat, waar in de allerkleinste plaats des lands en het kleinste buurschapschooltje, waartoe Diepenheim niet behoort, een aanvangsjaarwedde van f 500 moet toegekend worden aan de onderwijzers, dit bedrag voor onderwijzers aan eene zoo groote school als te Stedeke te laag is; dat zoodanige aanvangsjaarwedde toegekend moet worden waar het allerminst van de onderwijzers gevorderd wordt en zeer zeker niet voldoende is waar de gemeente van de onderwijzeres Ten Bosch eischt, dat zij behalve het onderwijs gedurende de gewone schooluren, nog 4 uur per week *buiten* de gewone schooluren les geeft in vak *k* voor het bij de wet vastgestelde minimum; dat deze regeling niet billijk en niet in het belang van behoorlijk onderwijs is;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat Diepenheim tot die gemeenten behoort, waar de levensstandaard het laagst is; dat de wet niet eischt, dat de jaarwedden verband houden met de schoolbevolking en dat deze laatste nagenoeg geen invloed heeft op de werkzaamheden die van de onderwijzers van bijstand gevorderd worden; dat, waar over het algemeen aan onderwijzeressen minder tractement wordt verleend dan aan onderwijzers, het niet onbillijk is te achten dat van een onderwijzeres wat meer lesuren worden geëischt dan van een onderwijzer tegen dezelfde jaarwedde; dat op de loopende begrooting de kosten van het onderwijs geraamd zijn op bijna 44 % van het totaal der uitgaven;

Overwegende dat eene aanvangsjaarwedde van f 790 voor het hoofd der school te Stedeke-Diepenheim onvoldoende is, in aanmerking genomen den omvang van den werkkring en de verantwoordelijkheid van het hoofd dier school in verband met het aantal schoolgaande kinderen, bedragende ± 200, en het aantal onderwijzers aan die school verbonden;

dat bedoelde jaarwedde behoort te worden bepaald op f 850;

dat het voorts billijk is voor het onderwijs in de nuttige handwerken, buiten de gewone schooluren, eene extra-belooning toe te kennen, welke belooning voor dat onderwijs is te bepalen op f 50 per jaar;

dat overigens tegen de regeling, zooals zij door den Raad is vastgesteld, bij Ons geene bedenkingen zijn gerezen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen: de jaarwedde van het hoofd der school te Stedeke-Diepenheim bij minder dan vijf dienstjaren op f 850 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50; de jaarwedde van de onderwijzeres, tevens belast met het onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren op f 50 boven het door den Raad vastgesteld bedrag, en de jaarwedden van het verder onderwijzend personeel, de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur, overeenkomstig de regeling van den Raad, dd. 26 Sept. 1901, met bepaling, dat, met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, door den Raad der gemeente Diepenheim onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging zal kunnen worden gebracht in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 21 Juli 1902, no. 44, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur van het R.-K. bestedelingenhuis genaamd „Insula Dei" te Arnhem tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van genoemd Bestuur om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne lagere school aan de Jansstraat te Arnhem.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 483.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur van het R.-K. bestedelingenhuis voor weezen en oude lieden, genaamd ,,Insula Dei", te Arnhem, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 70, genomen op de aanvrage van genoemd bestuur om voor zijne lagere school aan de Jansstraat te Arnhem over 1901 te bekomen de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der det tot regeling van het L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 124;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Juli 1902, no. 7130, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat, nadat voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 428 leerlingen telde en waaraan onderwijs wordt gegeven in de vakken *a*—*k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q* en *t*, over 1901 eene Rijksbijdrage was aangevraagd van f 2950, Ged. Staten op 18 Maart 1902 hebben beslist, dat die school niet voldoet aan de eischen en voorwaarden, in art. 54bis der wet op het L. O. tot het bekomen der bijdrage gesteld en derhalve over 1901 niet in aanmerking kan komen, vermits aan Ged. Staten gebleken was, dat in 1901 op den rooster van lesuren aan die school waren vermeld de vakken *a*—*m* en dat op uren, bij dien rooster aan-

gewezen voor onderwijs in daarop vermelde vakken, onderwijs was gegeven in vakken die op den rooster niet voorkwamen, waardoor niet aan den eisch van art. 54bis, 1e lid, sub 3°. der wet, was voldaan;

dat het schoolbestuur tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat het op aanraden van den vorigen Arrondissementsschoolopziener gedrukte roosters heeft in gebruik genomen; dat op die gedrukte roosters niet alle vakken voor meer uitgebreid lager onderwijs voorkwamen en het hoofd der school gemeend heeft, „de beginselen der wiskunde" (*p*) onder de rubriek „het rekenen" (*c*), „de beginselen der algemeene geschiedenis" (o) onder de rubriek „die der vaderlandsche geschiedenis" (*e*), „het handteekenen" (*q*) onder „de eerste oefeningen in het handteekenen" (*i*) en „de fraaie handwerken" (*t*) onder „de nuttige handwerken" (*k*) te mogen onderwijzen, zonder op de gedachte te komen, die ontbrekende vakken op den rooster bij te schrijven, terwijl de beginselen der Engelsche taal werden onderwezen op uren buiten den rooster vallende; dat deze toestand reeds jaren, evenals in 1901, heeft bestaan en daarop nimmer, nòch door den districts-, nòch door den arrondissementsschoolopziener eenige aanmerking is gemaakt; dat dus eigenlijk het verzuim van het invullen der kolommen op den rooster met de daarop niet in druk voorkomende vakken de oorzaak is, dat appellant van de bijdrage over 1901 zou verstoken blijven; terwijl er in werkelijkheid op de school niets is voorgevallen, wat aan moedwillige overtreding van de wet kan doen denken;

Overwegende dat ingevolge de bepaling sub 3°. van het 1e lid van art. 54bis, onderwijs moet gegeven worden in de vakken in art. 2 der wet vermeld onder *a*—*i* en *k*, gedurende ten minste 18 uren per week, waarvan ten hoogste 2 uren in het vak vermeld onder *k*, volgens een aan den arrondissements-schoolopziener medegedeelden en in een der schoolvertrekken op eene zichtbare plaats opgehangen rooster van lesuren, waarop tevens de feestdagen en vacantietijden zijn vermeld;

dat volgens een overgelegd afschrift van dien rooster, in verband met de door Ged. Staten overgelegde berichten van het schooltoezicht, ruimschoots gedurende het door de wet geëischte aantal uren per week onderwijs is gegeven in de vakken *a*—*k*, terwijl voorts eenige uren, welke volgens den rooster mede bestemd waren voor het onderwijs in gemelde vakken, zijn besteed aan onderwijs in andere aanverwante vakken van lager onderwijs niet op den rooster voorkomende, met name aan het onderwijs in vak *p* van art. 2;

dat derhalve het door de wet gevorderde onderwijs in de vakken *a*—*k*, gedurende het bepaald minimum aantal uren volgens den rooster van lesuren is verstrekt;

dat alzoo door de afwijking van den rooster niet is te kort gedaan aan den eisch der wet, en deze afwijking, voor zooveel betreft datgene wat de wet niet vordert, de aanspraak op de Rijksbijdrage niet kan doen verloren gaan;

dat voorts onderwijs is gegeven volgens den rooster in de vakken *l* en *m* en blijkens bericht van den arrondissementsschoolopziener in vak *p* van art. 2;

dat de wet niet bepaalt op welke wijze van het onderwijs in deze vakken moet blijken en dat alzoo moet worden aangenomen dat onderwijs in gemelde vakken gegeven is, weshalve het bestuur mede aanspraak kan maken op de daarvoor bepaalde hoogere bijdrage in art. 45 sub la. *c*;

Overwegende wat de verdere eischen en voorwaarden aangaat, voor het verleenen der Rijksbijdrage gesteld, de school daaraan voldaan heeft en het bedrag dier bijdrage door het bestuur in zijne aanvrage met juistheid is berekend;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Ged. Staten van Gelderland, de Rijksbijdrage, over 1901 aan het bestuur van het Roomsch-Katholiek bestedelingenhuis voor weezen en oude lieden, genaamd „Insula Dei" te Arnhem, voor zijne school in de Jansstraat aldaar, vast te stellen op f 2950.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

80. van 21 Juli 1902, no. 45, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Gent tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling der bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school te Gent.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 523.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Gent tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 94, waarbij aan de „Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Gent", vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente op 24 Dec. 1901 en 20 Febr. 1902, goedkeuring is onthouden wat aangaat de bezoldiging van het hoofd der openbare lagere school aldaar en die verordening overigens voor zooveel noodig is goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 127;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Juli 1902, no. 5535, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Gent heeft bepaald op: f 850 bij minder dan 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren;

dat Ged. Staten bij besluit van 11 Maart 1902, no. 94, hebben goedgevonden aan genoemde regeling de vereischte goedkeuring te onthouden wat aangaat de bezoldiging van het hoofd der o. l. school te Gent, en die regeling overigens, voor zooveel noodig, goed te keuren; dat die onthouding van goedkeuring steunt op de volgende overwegingen: dat de jaarwedde van het hoofd der school te laag is in verband met de verhouding waarnaar de Rijksbijdrage in de jaarwedden der schoolhoofden klimt naar gelang van het aantal kinderen dat de school bezoekt; dat deze vermeerdering van Rijksbijdrage toch blijkens de M. v. T. op art. 45 der Lager-Onderwijswet uitsluitend wordt verleend omdat hoofden van omvangrijke scholen hooger moeten worden bezoldigd dan die van minder belangrijke; dat, nu het Rijk in de jaarwedde van het hoofd dezer school, f 200 meer bijdraagt dan in de jaarwedde van het hoofd der kleinste school, de jaarwedde van eerstbedoeld schoolhoofd naar de klaarblijkelijke bedoeling des wetgevers ook telkens f 200 meer moet bedragen dan de wettelijke minima;

dat de Gemeenteraad van Gent van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de Rijksbijdrage in de jaarwedde van het hoofd dezer school — met 335 leerlingen — wel f 200 meer bedraagt dan die van de kleinste school, doch voor groote scholen in den regel naar verhouding ook andere meerdere uitgaven ten laste der gemeente komen, dan voor kleine scholen; dat de levensstandaard in Gent niet hoog is en de

jaarwedde, zooals zij door den Raad is geregeld, zijns inziens billijk is te achten; dat de financieele toestand der gemeente zeer drukkend is en de belastingen reeds zoo hoog mogelijk zijn opgevoerd, zoodat het gemeentebestuur slechts met de uiterste inspanning het evenwicht op de begrooting kan behouden en alle niet strikt noodige uitgaven moeten worden vermeden; op welke gronden de Raad verzoekt, dat de regeling, zooals die door hem is vastgesteld, alsnog worde goedgekeurd;

Overwegende dat, al moge ook niet met Ged. Staten kunnen worden aangenomen dat de jaarwedde van het hoofd eener school een zoodanig verband behoort te houden met de vermeerdering der daarvoor verleende Rijksbijdrage met het oog op den omvang der school, dat noodwendig deze vermeerdering geheel tot verhooging dier jaarwedde moet worden aangewend, toch bij het vaststellen dier jaarwedde hoofdzakelijk met het aantal kinderen, dat de school bezoekt, moet worden rekening gehouden;

dat dit aantal voor de openbare lagere school te Gent meer dan 300 bedraagt en derhalve, al moge geene verplichting bestaan, de bedoelde jaarwedde tot f 200 boven het wettelijk minimum of f 950 op te voeren, toch eene aanvangsjaarwedde van f 850, zooals de gemeenteraad had bepaald, te gering is, en die behoort te worden vastgesteld op f 900, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der school te regelen als volgt: aanvangsjaarwedde f 900 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van telkens f 50, onder bepaling dat, met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, door den gemeenteraad van Gent, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging zal kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in allen gevalle met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

9o. van 21 Juli 1902, no. 47, houdende beschikking op ***het beroep van den Raad der Gemeente Heinenoord tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.*** **25** ***Febr.*** **1902** ***voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de artt.*** **1** ***en*** **2** ***der „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Heinenoord."***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 525.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Heinenoord tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 25 Febr. 1902, B, no. 929, 1e afd., G. S., no. 55, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de artikelen 1 en 2 der „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Heinenoord", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 12 Febr. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 Juni 1902, no. 128;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Juli 1902, no. 5502, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad in bovengenoemde verordening heeft bepaald, in art. 1, dat de jaarwedde van het hoofd der school no. 1 zal bedragen f 800 bij minder dan 5, f 850 bij 5 tot 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij meer dan 20 dienstjaren en in art. 2 de jaarwedde van het hoofd der school no. 2 heeft geregeld overeenkomstig de minima in de wet tot regeling van het lager onderwijs aangegeven;

dat Ged. Staten bij besluit van 25 Febr. 1902, B, no. 929 (1e afd.), G. S. no. 35, hebben besloten:

I. goedkeuring te onthouden aan de artt. 1 en 2 der regeling;

II. die regeling voor het overige goed te keuren;

dat zij in hun besluit hebben overwogen dat de regeling der bezoldiging voor de betrekking van hoofd der school no. 1, vervat in art. 1, slechts f 50 hooger is dan de minimumcijfers in art. 26 der wet tot regeling van het L. O. voorgeschreven en die voor de betrekking van hoofd der school no. 2, vervat in art. 2, slechts eene herhaling van die cijfers is; dat zoodanige regelingen onvoldoende moeten worden geacht voor eene gemeente als Heinenoord, en voor scholen

die op 15 Jan. ll. resp. 107 en 69 leerlingen telden; terwijl het vaststellen van betere regelingen niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, aangezien de tegenwoordige titularissen jaarwedden van f 1000 en f 950 genieten en de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 45 der wet, verhoogd wordt;

dat de Gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen en daarbij heeft aangevoerd, dat de jaarwedden, bedoeld in artt. 1 en 2, zelfs hooger zijn gesteld dan het minimum bij de wet bepaald; dat de kosten van onderwijs in de gemeente Heineoord, na aftrek der Rijkssubsidie, zullen bedragen de aanzienlijke som van p.m. f 3500; dat het aantal kinderen op school I en II op 15 Jan. ll. slechts bedroeg resp. 107 en 69 en deze cijfers steeds verminderen; dat de gemeente 50 opcenten op het personeel heft; dat de uitgaven het volgende jaar aanmerkelijk zullen stijgen; dat de hoofdelijke omslag voor 1/3 gedeelte wordt betaald door één ingezetene op leeftijd en bij overlijden van dien persoon de belastingdruk op de andere ingezetenen aanmerkelijk wordt verzwaard; dat aan beide schoolhoofden bovendien vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs wordt toegekend en beiden vrije woning genieten, de een met tuin; dat de Raad meent geen hoogere jaarwedden te kunnen uitkeeren;

Overwegende dat het getal kinderen, dat als werkelijk schoolgaande bekend staat, op de eene school bedraagt 107 en op de andere 69;

dat alzoo, in verband met den omvang van de taak en de verantwoordelijkheid van de hoofden dier scholen, de door den gemeenteraad vastgestelde jaarwedde voldoende is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der scholen nos. 1 en 2 te Heinenoord vast te stellen, zooals die in artt. 1 en 2 der Verordening van den Raad dier gemeente, dd. 12 Febr. 1902, zijn geregeld;

onder bepaling dat, met inachtneming der voorschriften van de aangehaalde wet, door den gemeenteraad van Heinenoord, onder goedkeuring van Ged. Staten van Zuid-Holland, wijziging zal kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in allen gevalle met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

10o. van 21 Juli 1902, no. 54, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Huizen tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 16 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien Raad van* 20 *Jan. bevorens tot verkoop van een perceelsgedeelte grond.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 659.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Huizen tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 16 April 1902, no. 84, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien Raad van 20 Jan. bevorens, tot verkoop van een aan die gemeente in eigendom toebehoorend perceelsgedeelte grond, kad. bekend Sectie C, no. 322, aan C. Veerman Lz. te Huizen, voor de som van f 262.50;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 166;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juli 1902, no. 5304, afd. B. B.;

Overwegende dat Ged. Staten van Noord-Holland bij hun bovenvermeld besluit hebben overwogen, dat meer personen bedoeld stuk grond verlangen te koopen, doch dat de Raad het aan C. Veerman Lz. wenscht af te staan, 1°. omdat de door hem geboden prijs voldoende schijnt, 2°. omdat deze kooper het zou bebouwen, hetgeen in het belang der gemeente ware, vermits er behoefte bestaat aan woningen en de gemeente-inkomsten er door zouden worden

gebaat, in zoover de bewoners in de verschillende gemeentelijke belastingen zouden bijdragen; dat echter wat 1°. betreft, al is de geboden prijs voldoende, het niet vaststaat, dat geen der andere gegadigden een hooger bod zou doen, hetgeen eerst kan blijken wanneer het perceelsgedeelte in openbare veiling ten verkoop wordt aangeboden; dat, wat betreft sub 2°., indien de Raad bebouwing van het perceelsgedeelte in het gemeentebelang acht, in de verkoopsvoorwaarden kan worden opgenomen dat de grond door den kooper moet bebouwd worden naar nauwkeurig omschreven, in de veilingsconditiën op te nemen, voorschriften, en dat dus het in openbare veiling brengen van het perceelsgedeelte der gemeente niet nadeelig, maar zelfs voordeelig kan zijn, indien daarbij n.m. een hoogere koopsom dan van f 262.50 wordt geboden;

dat de Raad der gemeente Huizen van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het in het openbaar veilen kosten medebrengt voor kooper en verkooper, die bij onderhandschen verkoop niet voorkomen;

Overwegende dat de gronden, die Ged. Staten er toe geleid hebben hunne goedkeuring aan bovenbedoeld gemeenteraadsbesluit te onthouden, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

11o. van 21 Juli 1902, no. 55, houdende beschikking op *het beroep van het Bestuur der Afd. Assen van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 10 *Jan.* 1902 *tot goedkeuring van de „Verordening regelende de jaarwedden enz. van de hoofden en de onderwijzers der openbare lagere scholen in de gemeente Assen*".

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 666.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der afdeeling Assen van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 10 Jan. 1902, no. 60*a*, waarbij de ,,Verordening regelende de jaarwedden enz. van de hoofden en de onderwijzers der openbare lagere scholen in de gemeente Assen", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 29 Oct. 1901, is goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 138;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juli 1902, no. 5881, afdeeling Onderwijs;

Overwegende dat art. 14 der wet tot regeling van het lager onderwijs het recht van hooger beroep toekent aan ,,ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft";

dat ,,belang" daarbij te verstaan is in den zin van eigen, persoonlijk belang;

dat appellant niet geacht kan worden bij de vernietiging van het bestreden besluit een eigen persoonlijk belang te hebben;

dat hij dus an art. 14 der genoemde wet de bevoegdheid niet kan ontleenen tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep in te stellen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

12o. van 21 Juli 1902, no. 56, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Gouderak tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland dd.* 18 *Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de door dien Raad vastgestelde regeling der bezoldiging verbonden aan de betrekking van hoofd der openbare lagere school aldaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 424.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Gouderak tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 18 Febr. 1902, B, no. 863 (1e afd.) G. S., no. 15, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de door dien Raad vastgestelde regeling der bezoldiging, verbonden aan de betrekking van hoofd der openbare lagere school aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 106;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juli 1902, no. 4470, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Gouderak in art. 1, sub 1°. van de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere school aldaar, de bezoldiging van het hoofd dier school heeft bepaald: op f 750 bij minder dan 5, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij meer dan 20 dienstjaren;

dat Ged. Staten bij bovengenoemd besluit hunne goedkeuring aan art. 1, sub 1°. der verordening — die zij voor het overige hebben goedgekeurd — hebben onthouden, daarbij overwegende, dat de regeling van de bezoldging voor de betrekking van hoofd der openbare lagere school te Gouderak eene herhaling is van de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima;

dat zoodanige regeling onvoldoende moet worden geacht voor eene gemeente als Gouderak en wier school 200 leerlingen telt; terwijl eene betere regeling niet op financieele bezwaren behoeft af te stuiten, aangezien de tegenwoordige titularis eene jaarwedde van f 1000 geniet en de bijdrage, bedoeld bij art. 45 der wet wordt verhoogd;

dat de gemeenteraad, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij van meening is, dat is voldaan aan de wettelijke bepalingen en de voorgestelde regeling voldoende kan worden geacht; weshalve hij verzoekt, dat het besluit van Ged. Staten vernietigd en de voorgestelde regeling goedgekeurd worde;

Overwegende dat, ook naar het oordeel van het schooltoezicht, voor het hoofd eener school als welke het hier geldt, die op 15 Jan. 1902 200 leerlingen telde, eene jaarwedde, overeenstemmende met het minimum in de wet tot regeling van het lager onderwijs bepaald, te gering is te achten en zij f 150 meer dan dat minimum behoort te bedragen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Gouderak zal bedragen: f 900 bij minder dan 5, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 tot 15, f 1050 bij 15 tot 20, f 1100 bij meer dan 20 dienstjaren, met dien verstande evenwel, dat het tegenwoordig hoofd der school f 1050 zal genieten, welk bedrag in 1907 met f 50 zal worden verhoogd;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den gemeenteraad van Gouderak, onder goedkeuring van Ged. Staten van Zuid-Holland, wijziging kunnen gebracht worden in bovenstaande bepalingen, welke in eder geval met het eind van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Stad-Ommen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 29 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordeningen tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 16 Juli 1902, no. 5842, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Stad-Ommen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 29 Mei 1902, no. 2207/1690, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de beide „Verordeningen tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Stad-Ommen, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 2 Nov. 1901 en 19 Febr. 1902.

Uit de stukken blijkt, dat de gemeenteraad de jaarwedde aldus heeft geregeld: voor het hoofd der school in de kom f 1000 bij minder dan 5, f 1050 bij 5 tot 10, f 1100 bij 10 tot 15, f 1150 bij 15 tot 20, f 1200 bij 20 en meer dienstjaren; voor het hoofd der school te Ommerschans f 250 minder; voor de onderwijzers die de hoofden der scholen bijstaan, f 550 bij minder dan 5, f 550 bij 5 tot 10, f 600 bij 10 tot 15, f 650 bij 15 tot 20, f 700 bij 20 en meer dienstjaren; met bepaling van de vergoeding voor huishuur op f 150 en de tegemoetkoming in de huishuur in de kom der gemeente op f 75 en in Ommerschans op f 50.

Ged. Staten achten die regeling onvoldoende en hebben daaraan op 29 Mei 1902 hunne goedkeuring onthouden.

Tegen het besluit van Ged. Staten heeft de gemeenteraad bij de Koningin beroep ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat Stad-Ommen gerekend moet worden tot de kleinste gemeenten des lands, waar de levensstandaard het laagst is en het minst van de onderwijzers gevorderd wordt; dat de kosten voor het onderwijs groot zijn en de tegenwoordige hoofden der beide scholen hunne jaarwedde van f 50 boven het minimum blijven genieten; dat de gemeente op dit oogenblik in bijzondere omstandigheden verkeert die hooge uitgaven vorderen.

Over het beroep gehoord, berichten Ged. Staten, dat de gemeente Stad-Ommen

p.m. 1590 inwoners telt; dat de school in de kom door p.m. 180 kinderen bezocht wordt; dat de financiën der gemeente niet zoo ongunstig zijn. Hun slotsom is, dat zal bepaald worden:

a. de jaarwedden van het hoofd der school in de kom der gemeente op f 1050; van het hoofd der school te Ommerschans op f 800, beide met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst;

b. die der onderwijzers aan de school in de kom op f 550 à f 525, voor die te Ommerschans op f 500 met gelijke verhooging;

c. de vergoeding voor huishuur respectievelijk op f 200 en f 150;

d. de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers respectievelijk op f 75 à f 70 en op f 50;

met bepaling dat voor het onderwijs buiten de gewone schooluren eene extra-vergoeding worde gegeven.

De BURGEMEESTER van Stad-Ommen licht het beroep toe, daarbij aandringende op onveranderde goedkeuring van de regeling door den Gemeenteraad gemaakt.

Spr. beantwoordt voorts eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad ASSER.

III. *De reclame van den gepensionneerden sergeant der mariniers J. T. C. Peschke, te 's-Gravenhage betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 16 Juli 1902, Bur. S/B, no. 41, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden sergeant der mariniers J. T. C. Peschke, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn, dd. 30 April 1902, no. 2, Z., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 330 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 240, op grond dat aan belanghebbende, geboren 12 Aug. 1856, met ingang van 1 Mei 1900 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), voor de eerste maal bij K. B. van 20 Juni 1900, no. 33, een tijdelijk pensioen is verleend van f 330 voor den tijd van twee jaar, met ingang van 1 Mei 1900 en wel bij een diensttijd

van 26 jaren, 2 maanden en 9 dagen, waarvan 3 jaren, 4 maanden en 20 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en één maand en 12 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl hij 9 jaren, 6 maanden en 5 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend, uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, doch ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor belanghebbende tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens naar 's Raads meening tijdelijk geheel buiten staat was, door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 3 April 1900; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, verandering hebben ondergaan sinds hem bij K. B. van 28 Juni 1900, no. 30, een tijdelijk pensioen is verleend van f 330 en dat zij geacht worden hem thans voortdurend geheel buiten staat te stellen door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, volgens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek (rapport van genoemden Inspecteur, dd. 18 April 1902); dat uit het rapport van den Commissaris van Politie der 4de afd. te 's-Gravenhage, dd. 12 1902, blijkt, dat belanghebbende als schrijver bij de vereeniging „Armenzorg" aldaar werkzaam is tegen een weekloon van f 8; dat het verrichten van schrijfwerk niet mag worden beschouwd als geestesarbeid, doch valt onder het begrip van handenarbeid in den zin der wet; dat derhalve belanghebbende althans *gedeeltelijk* in staat moet worden geacht door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor den graad, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 360 beloopt, zoodat hem als pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 180, vermeerderd met een bedrag van f 60 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen; weshalve hem volgens de artt. 26*d*, 41, 44bis en 46 der wet thans een voortdurend pensioen behoort te worden verleend van f 240 's jaars.

Nadat bij K. B. van 14 Juni 1902, no. 28, aan den belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 een voortdurend pensioen was verleend van f 240, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijn lichaams-

gebrek niet verbeterd is en schrijfwerk niet beschouwd kan worden als handenarbeid in den zin der wet.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

IV. *De reclame van den gepasp. milicien-nummerverwisselaar A. Boonstra, te Leeuwarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 16 Juli 1902, Ie afd., no. 4, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien-nummerverwisselaar A. Boonstra, te Leeuwarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Boonstra pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 5 Maart 1902, no. 10, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 27 Oct. 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts één jaar, 9 maanden en 4 dagen beloopt; dat hij, geboren 9 Sept. 1878, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 23 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den mlitairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat, door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 23 Sept. 1901, la. A, no. 980, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 4 April 1902, IIIe afd., no. 93, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Bij deze Afdeeling is nog ingekomen eene memorie van den reclamant, gedag-

teekend 24 Juni 1902, waarin hij aanvoert, dat zijne gebreken in en door den dienst ontstaan zijn en zij hem verhinderen den arbeid als sjouwer bij een factorij, waarmede hij vóór zijne indiensttreding ruimschoots in het onderhoud van zich zelven en zijne moeder voorzag, weder op te vatten.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *Het beroep van I. van der Sluis te Meppel tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 10 *Mei* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 19 Juli 1902, no. 253, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door I. van der Sluis, te Meppel, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 10 Mei 1902, no. 31/6, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij in het pand aan de Touwstraat, wijk 5 no. 26.

Nadat tegen de aanvrage bezwaren waren ingebracht door het bestuur der Israëlitische godsdienstschool en het Kerkbestuur der Israëlitische gemeente — die grooten hinder duchten voor school en kerkdienst en last voor de bewoners van een naburig perceel — en door den eigenaar van een aangrenzend pand — die bevreesd was voor waardevermindering daarvan —, hebben B. en W. op 10 Mei 1902 de vergunning geweigerd, op grond van den hinder, die in de op een afstand van 2.60 M. gelegen Israëlitische godsdienstschool ondervonden zou worden van het aanhoudend geblaar der voor de slachtbank bestemde nuchtere kalveren, alsmede van den overlast dien de godsdienstoefeningen in de Israëlitische kerk — 10 M. van de inrichting verwijderd — zouden lijden van het slachten, en den last en hinder voor de bewoners van naburige perceelen en de vermindering van huurwaarde, door den eigenaar van een naburig pakhuis te duchten; aan welke bezwaren niet door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen.

Tegen deze weigering heeft de aanvrager beroep bij de Koningin ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat hij alleen in Februari, Maart en April nuchtere kalveren slacht; dat er weinig uren zijn op welke godsdienstonderwijs gegeven

wordt; dat hij te Meppel — waar geen openbaar slachthuis is — geen andere plaats voor zijne slachterij kan vinden.

Het adres van beroep is om bericht en raad in handen gesteld van Ged. Staten van Drenthe, die B. en W. en den Ingenieur van den Prov. Waterstaat hebben gehoord.

B. en W. weerspreken appellants bewering, als zoude hij alleen in Februari, Maart en April nuchtere kalveren slachten, deelen mede, dat er ten minste 24 uren in de week onderwijs gegeven wordt in de godsdienstschool en noemen het onaannemelijk, dat appellant voor zijne slachterij geen andere plaats zou kunnen vinden.

Zij dringen aan op handhaving van hunne beschikking.

Van dezelfde meening is de Ingenieur van den Prov. Waterstaat, die de slachtplaats hinderlijk acht voor het onderwijs in de school en voor den kerkdienst.

Ged. Staten vereenigen zich met deze adviezen en raden ongegrondverklaring van het beroep aan.

APPELLANT licht zijn beroep toe, doet op verzoek van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR eenige aanwijzingen op de teekening en beantwoordt verschillende vragen van den Staatsraad HUBER en den VOORZITTER..

VI. *De reclame van den gepens. opperwachtmeester A. van El te Hillegom, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 22 Juli 1902, Ie afd., no. 5, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden opperwachtmeester A. van El, te Hillegom, betreffende de regeling van zijn pensioen.

In zijn, dd. 16 April 1902, no. 15, L., te dezer zake uitgebracht advies, gaf de Militaire Pensioenraad H. M. in overweging aan A. van El met ingang van 1 Juni 1902 een jaarlijksch pensioen toe te leggen ten bedrage van f 360, op grond dat de tijd door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 Mei 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83),

beloopt 21 jaren, 9 maanden en 3 dagen, waarvan hij 13 jaren, 5 maanden en 18 dagen in zijn laatstbekleeden graad van opperwachtmeester heeft gediend; dat die belanghebbende, geboren 28 Aug. 1862, den ouderdom van 39 jaar heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschkt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 17 Maart 1902, La. A, no. 138; dat het voor den graad, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 400 beloopt, zoodat hem, volgens de artt. 25*d* en 39 en 42 der wet, als pensioen toekomt drie vierden van dat bedrag ad f 300, verhoogd met een vijfde van die som ad f 60.

Nadat bij Kon. besluit van 6 Juni 1902, no. 34, aan A. van El een pensioen was verleend van f 360 met ingang van 1 Juni 1902, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijn gebreken niet alleen in, maar ook door den dienst zijn ontstaan en hij dus valt in de termen van art. 25*b* der wet.

Nadat de overweging van de zaak bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den reclamant, gedagteekend Augustus 1902, met eenige bijlagen.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe.

VII. *Het beroep van H. J. Drenthen, hoofd der openbare lagere school in het dorp Woubrugge, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 13 *Mei* 1902, *waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Woubrugge" met uitzondering van art.* 4 *is goedgekeurd.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 16 Juli 1902, no. 5843, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. J. Drenthen,

hoofd der openbare lagere school in het dorp Woubrugge, gemeente Woubrugge, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 13 Mei 1902, B, no. 1665 (1e afd.) G. S., no. 10, waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Woubrugge", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 8 April 1902, met uitzondering van art. 4 dier verordening, is goedgekeurd.

In deze verordening is de jaarwedde van het hoofd der school in het dorp Woubrugge bepaald op: f 900 bij minder dan 5, f 925 bij 5 tot 10, f 950 bij 10 tot 15, f 975 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren.

Ged. Staten hebben deze regeling goedgekeurd.

Van die goedkeuring is H. J. Drenthen bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij verplicht is tot het geven van onderwijs in de Fransche taal buiten de gewone schooluren; dat de jaarwedde van vele hoofden van scholen in naburige plaatsen, waar de levensstandaard niet hooger is, meer bedragen; dat hij niet in de gelegenheid is zijne inkomsten door het geven van privaatlessen te vermeerderen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten en de waarnemende Inspecteur van het Lager Onderwijs ongunstig geadviseerd. Ged. Staten deelen echter mede, dat zij bij den Raad er op hadden aangedrongen, dat de jaarwedde op een hooger bedrag wierd bepaald, maar dat, toen de Raad eenparig oordeelde de jaarwedde voldoende en billijk te hebben geregeld, zij, vooral wegens het betrekkelijk gering aantal scholieren, niet verder op wijziging er van hadden aangedrongen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen eene memorie van den gemeenteraad, gedagteekend 28 Juli 1902, waarin wordt te kennen gegeven: 1°. dat de levensstandaard in de gemeente Woubrugge laag is; 2°. dat het hoofd der school, bij een zeer degelijke goed onderhouden woning, het genot heeft van een flinken tuin; 3°. dat het hier een school betreft van 80 leerlingen.

VIII. *Het beroep van A. Bikbergen, onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs te Leeuwarden, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 9 *April* 1902 *waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om het agentschap eener levensverzekering-maatschappij te mogen waarnemen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van

Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 16 April 1902, no. 5844, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. Bikbergen, onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs te Leeuwarden, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 9 April 1902, no. 54, 3e afd., S., waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om het agentschap eener levensverzekering-maatschappij te mogen waarnemen.

Ged. Staten hebben in dat besluit overwogen, dat zij steeds van oordeel geweest zijn, dat de betrekking van agent eener levensverzekeringmaatschappij niet kan beschouwd worden als een ambt of bediening, maar valt onder de verbodsbepaling van art. 35 der wet tot regeling van het lager onderwijs; dat zij echter, nu bij K. B. van 21 Jan. 1902, no. 18, in tegenovergestelden geest is beslist, van meening zijn, zich daarnaar te moeten richten. Op dat standpunt zich plaatsende, hebben Ged. Staten de vrijstelling geweigerd op gronden, in hoofdzaak overeenstemmende met die in een vroeger K. B. (dat van 15 Jan. 1901 no. 33) vervat, waarbij het echter het hoofd eener school gold.

Van dit besluit is de onderwijzer Bikbergen bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat alleen van het hoofd der school, niet van den onderwijzer van bijstand, medewerking bij de uitvoering der leerplichtwet wordt gevorderd; dat de ongewenschte verhouding, waarvoor gevreesd wordt, zich vooral zal voordoen in den beperkten kring van een kleine en in veel mindere mate in den ruimeren kring van een groote gemeente; dat hij het agentschap op kleine schaal zal uitoefenen en zijn onderwijs, dat niet veel voorbereiding vordert, er niet onder lijden zal, en dat elke vrijstelling voor intrekking vatbaar is (K. B. 17 Dec. 1898, no. 30).

Over het appèl gehoord, hebben Ged. Staten de adviezen overgelegd van B. en W. en den Districtsschoolopziener, vroeger over het verzoek van den nu-appellant uitgebracht.

B. en W. adviseeren gunstig, daarbij een schrijven overleggende van de Commissie van toezicht op het lager onderwijs, waarin betoogd wordt, dat de waarneming van deze bijbetrekking in dit geval niet in strijd is te achten met de welbegrepen behartiging van de belangen van appellants onderwijs.

De schoolopziener is en blijft van meening, dat het hier een „beroep" geldt en dus art. 35 der wet van toepassing is. Moet worden aangenomen, dat art. 36 hier toepasselijk is, dan kan hij zich wel vereenigen met de adviezen over het verzoek van den onderwijzer Bikbergen uitgebracht.

Ged. Staten echter dringen aan op ongegrondverklaring van het appèl en bestrijden hetgeen door appellant is aangevoerd.

IX. *Het beroep van de firma Jennissen en Co. te Hoorn tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 13 *Mei* 1902, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot oprichting van eene door een gasmotor te drijven stroohulzen fabriek.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 17 Juli 1902, la. S, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma Jennissen en Co., te Hoorn, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 13 Mei 1902, waarbij haar vergunning is geweigerd tot oprichting van eene door een gasmotor te drijven stroohulzenfabriek.

De vergunning is geweigerd uit overweging, dat blijkens missive van den Inspecteur van den Arbeid in de 5e inspectie te Alkmaar, dd. 12 Mei 1902, no. 672, de inrichting, voor zoover zulks kan blijken uit de in art. 5, sub 1 en 2*d* der Hinderwet bedoeld stukken, *niet* zal voldoen aan de eischen krachtens art. 6 der Veiligheidswet gesteld, aangezien het op de teekening aangegeven privaat niet geacht kan worden te voldoen aan het voorschrift van art. 15, sub 4 van het K. B. van 7 Dec. 1896 (Stbl. no. 215.)

Van die weigering is de aanvraagster bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij de opvatting van den Inspecteur bestrijdende.

Over het beroep gehoord, hebben B. en W. te kennen gegeven, dat er hunnerzijds geen bezwaar tegen bestond, de gevraagde vergunning te verleenen en hebben de Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat en Ged. Staten ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van de appellante, gedagteekend 28 Juli 1902, ten geleide van twee verklaringen van geneeskundigen, inhoudende dat de privaten in hunne stroohulzenfabriek geen stank verspreiden.

X. *De reclame van J. Stemkens, te Neer, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasp. milicien A. W. H. Stemkens.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 17 Juli 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig ge-

maakt van de reclame van J. Stemkens, te Neer, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden milicien A. W. H. Stemkens.

Nadat genoemde J. Stemkens voor A. W. H. Stemkens pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 21 Mei 1902, no. 4, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 16-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 22 April 1902, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van één jaar en één maand beloopt; dat de belanghebbende, geboren 7 Febr. 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 14 Jan. 1902, la. A, no. 1431/01, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 20 Juni 1902, IIIe afd., no. 64, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijn zoon tijdens en dadelijk na de vermoeienissen, verbonden aan de veldmanoeuvres in Limburg, in Sept. 1901 de eerste verschijnselen van zijn lichaamsgebrek heeft ondervonden, welke verschijnselen sinds dien tijd zijn toegenomen.

XI. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen ven den eervol ontslagen kantoorknecht der posterijen H. van der Horst, te 's-Gravenhage.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en de Minister van Financiën met een

schrijven van 15/21 Juli 1902, no. 2383, Post. en Tel., no. 49 Gen. Thes., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen kantoorknecht der posterijen H. van der Horst, te 's-Gravenhage.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn i. d. 31 Mei 1902, no. 7, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 395, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 22 Maart 1902, no. 1002, Post. en Tel., met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 22 jaren en 11 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen dienst van 6 jaar, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren en 11 maanden, en hij den Staat meer dan 10 jaren als ambtenaar van ondergeschikten rang bij den actieven dienst der posterijen, laatstelijk als kantoorknecht, heeft gediend; dat hij, geboren 4 Mei 1845, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Mei 1897 tot 1 Juni 1899 f 775 en van 1 Juni 1899 tot 1 Mei 1902 f 850, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 818.75, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f $13.64^{7}/_{12}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet en het K. B. van 27 Sept. 1897, no. 16, recht heeft op een pensioen van f 394.59.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne ongeschiktheid voor den dienst het gevolg is van een bevolen dienstverrichting, wat naar het oordeel van den Pensioenraad niet gebleken was het geval te zijn.

Nadat de overweging van deze zaak was aanhangig gemaakt bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den belanghebbende, waarin het standpunt van den Pensioenraad wordt bestreden.

XII. *Het beroep van den Raad der gemeente Kampen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 24 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente Kampen"*.

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van

Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 21 Juli 1902, no. 6023, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Kampen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 24 April 1902, 2e afd., no. 1106/1287, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente Kampen", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 4 Maart 1902.

Om drie redenen hebben Ged. Staten hunne goedkeuring aan genoemde verordening onthouden, vooreerst omdat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt, door den Raad op f 75 was bepaald en deze tegemoetkoming huns inziens een derde moest bedragen van de vergoeding aan de hoofden der scholen toegekend (voor de onderwijzers aan de scholen A, B, C, D, E en F dus f 100, voor die aan de scholen G, H f 85); in de tweede plaats omdat de bepaling van art. 9B 1*a* (dat bij indiensttreding van een onderwijzer van bijstand de aanvangsjaarwedde van f 500 tot f 550 wordt verhoogd na 2 jaren diensttijd bij het l. o.) niet duidelijk is, en in de derde plaats, omdat — in strijd met art. 26 der wet tot regeling van het l. o. — onderwijzers met hoofdakte, die volgens art. 24 in een school met meer dan 4 onderwijzers aanwezig moeten zijn, onder overigens gelijke omstandigheden eene zelfde jaarwedde zullen kunnen genieten als zij die slechts eene hoofdakte bezitten en niet volgens dat artikel aanwezig behooren te zijn.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende: 1°. dat de verhouding tusschen de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur door Ged. Staten aangenomen, haren grond niet vindt in de wet en f 75 voor de tegemoetkoming allezins voldoende kan heeten; 2°. dat art. 9B 1*a*, door B. en W. in hun schrijven aan Ged. Staten, dd. 6 Maart 1902 voldoende toegelicht, tot geen misverstand kan aanleiding geven; 3°. dat noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van art. 26 blijkt, dat een zoogen. verplichte onderwijzer met hoofdakte steeds f 100 meer salaris moet hebben dan een zoogen. onverplichte.

Ged. Staten over het beroep gehoord, hebben nader betoogd dat de verhouding tusschen de vergoeding en de tegemoetkoming zijn moet als 3 : 1, tenzij kan worden aangetoond, dat, waar wegens plaatselijke omstandigheden de huishuur der hoofden verdubbeld moet worden, de woningen der onderwijzers niet in dezelfde mate duurder zijn. Voorts hebben zij te kennen gegeven, dat art. 9B 1 — waarvan hun eerst thans de bedoeling duidelijk is — zoodanig zal gewijzigd moeten worden, dat de onderwijzers met uitzondering van hen die nog geen 2 jaren dienst hebben, steeds f 50 boven het wettelijk minimum

als aanvangssalaris zullen genieten. Eindelijk verklaren zij, dat naar hunne meening uit de bewoordingen der wet *luce clarius* volgt, dat onderwijzers met hoofdakte ten minste f 100 moeten genieten boven de in eene gemeente als behoorlijk erkende jaarwedden en de onderwijzers met hoofdakte, die den 23-jarigen leeftijd bereikt hebben en volgens art. 24 aanwezig moeten zijn, weder f 100 meer dan deze.

Ged. Staten adviseeren ten slotte:

a. art. 9B, 1 en 3 der verordening zoodanig te wijzigen, dat de jaarwedden der onderwijzers, met meer dan twee jaren dienst bij indiensttreding, steeds f 50 meer bedragen dan de bij de wet vastgestelde minima, en de onderwijzers in het bezit der hoofdakte, die den 23-jarigen leeftijd bereikt hebben en volgens art. 44 der wet aanwezig moeten zijn, f 100 meer zullen genieten dan de in art. 9 B sub 2°. bedoelden.

Dit artikel zoude dan kunnen luiden:

1°. De aanvangsjaarwedde van elken in gemeentedienst tredenden onderwijzer, bedoeld in art .26, 2°., der wet op het lager onderwijs, met minder dan 2 dienstjaren, bedraagt f 500, bij langeren diensttijd f 50 boven de minima in genoemd wetsartikel bepaald; deze jaarwedde wordt na elke drie jaren, in dienst der gemeente doorgebracht, verhoogd met f 50 tot een bedrag van f 800 en eindelijk na 20-jarigen dienst in dienst der gemeente tot f 850.

2°. De jaarwedde van elken onderwijzer, die in het bezit is of geraakt van de hoofdonderwijzersacte wordt verhoogd met f 100 en kan na elke drie jaren verderen dienst in de gemeente wederom met f 100 worden verhoogd tot een bedrag van f 1000 en eindelijk na 20-jarigen dienst in dienst der gemeente tot f 1050.

3°. De jaarwedde van elken onderwijzer, die in het bezit der hoofdacte is, den leeftijd van 23 jaar bereikt heeft en volgens art. 24 der wet op het l. o. aanwezig moet zijn, bedraagt f 200 meer dan hij volgens het bepaalde sub 1°. zoude genieten, met dien verstande dat dit bedrag zoolang wordt genoten tot de jaren in dienst der gemeente doorgebracht, aanspraak kunnen geven op verhooging volgens het bepaalde sub 2°.;

b. art. 11 vast te stellen als volgt:

De tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde mannelijke onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven en der weduwnaars, die minderjarige kinderen ten hunnen laste hebben, bedraagt ⅓ der huishuur, welke volgens art. 9*a* dezer verordening aan het hoofd hunner school toegelegd zoude worden of der huurwaarde, waarop diens woning voor het pensioen aangeslagen is;

c. overigens de regeling der jaarwedden enz. der onderwijzers te Kampen vast te stellen overeenkomstig het besluit van den Raad dd. 4 Maart 1902.

XIII. *Het beroep van den Raad der gemeente Aardenburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd.* 17 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor* 1902.

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 24 Juli 1902, no. 5468, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Aardenburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 17 Mei 1902, no. 49, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor 1902.

Ged. Staten hebben in genoemd besluit overwogen: dat uit een schrijven van den Ingenieur-verificateur van het kadaster te Dordrecht, dd. 26 Febr. 1902, no. 4/6969, is gebleken, dat twee der ten raadhuize der gemeente Aardenburg berustende kadastrale plans noodzakelijk moeten vernieuwd worden, waarvan de kosten door dien ambtenaar worden berekend op te zamen f 31.51; dat de gemeenteraad van Aardenburg bij schrijven van 15 Maart 1902, no. 1762/139, 1e afd., door hen is uitgenoodigd, het voor de bedoelde vernieuwing benoodigde bedrag alsnog in de begrooting voor 1902 beschikbaar te stellen; dat blijkens schrijven van B. en W. van Aardenburg, dd. 9 Mei 1902, no. 80, de gemeenteraad bezwaar heeft gemaakt aan deze uitnoodiging gevolg te geven.

Hierop heeft de gemeenteraad de voorziening der Koningin ingeroepen, daarbij betoogende, dat Ged. Staten hunne goedkeuring ten onrechte aan de begrooting onthouden hebben, vermits toch in art. 205*h* der Gemeentewet onder het *aanleggen* en *bijhouden* van de dubbelen der leggers en plans van het kadaster niet het *vernieuwen* dier dubbelen begrepen is, en bovendien niet is gebleken, dat er voor die vernieuwing eenige noodzakelijkheid bestaat.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben op ongegrondverklaring daarvan aangedrongen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

---

Een-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 20 *Augustus* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Waarnemend Voorzitter, Mr. T. M. C. Asser.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendaris:

Mr. C. Bake,

I. De Voorzitter doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 21 Juli 1902, no. 46, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Steenwijk tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 6 *Februari* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening regelende de jaarwedden enz. van het personeel aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 419.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Steenwijk tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 6 Febr. 1902, no. 337/397, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden van het personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Steenwijk, alsmede de jaarlijksche vergoeding aan de hoofden van scholen voor gemis van vrije woning en die aan de gehuwde onderwijzers en

weduwnaars van 28 jaren en daarboven, als tegemoetkoming in de huishuur", vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 Sept. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 Mei 1902, no. 107;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Juli 1902, no. 4514, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad in bovengenoemde verordening de jaarwedden aldus bepaald heeft: die van het hoofd der school A op f 1300; die van de hoofden van scholen B en C op f 1000; die van den onderwijzer met den rang van hoofdonderwijzer en in het bezit van de akte Fransch l. o., die het hoofd der school A bijstaat op f 850, met verhoogingen van f 50 na 5 en 10 jaren dienst; die van de onderwijzers der scholen B en C. op f 550 met verhoogingen van f 50 na 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, en voorts met inachtneming van art. 26, 3°. der wet tot regeling van het lager onderwijs; die van eene onderwijzeres aan school A, bevoegd onderwijs te geven in de nuttige handwerken, op f 75; voorts, wat de huishuur betreft, de vergoeding op f 250 voor het hoofd van school A en op f 200 voor de hoofden der scholen B en C en de tegemoetkoming op f 50; waarbij ten slotte is bepaald dat de onderwijzer D. Colthof voorloopig aan school A verbonden blijft op eene jaarwedde van f 750, alsmede f 50 als tegemoetkoming in de huishuur;

dat Ged. Staten bij besluit van 6 Febr. 1902, no. 337/397, 2e afd., hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, daarbij overwegende, dat de scholen B en C der gemeente Steenwijk worden bezocht door ± 259 en 359 kinderen en daarvoor dus belangrijk hooger eischen gesteld worden aan de hoofden en onderwijzers aan die scholen verbonden; dat dan ook blijkens een overgelegden staat de jaarwedden dier hoofden vóór 1 Jan. 1902 bedroegen f 1000 en die der onderwijzers f 550—f 700, terwijl de aanvangsjaarwedden der laatsten na 2 en 4 jaar dienst, met f 25 werden verhoogd; dat de onderwijzeressen, belast met het onderwijs in het vak *k*, een extra toelage van f 50 ontvingen; dat de onderwijzer Colthof is aangesteld op f 750 voor ongeveer 21 jaren; dat nu bij deze verordening de jaarwedde dier hoofden bepaald is op f 1000 zonder eenige verhooging wegens dienstjaren en die der onderwijzers op f 550 met verhoogingen na 5, 10, 15 en 20 dienstjaren; dat geen overgangsbepaling wordt aangetroffen, welke voorkomt, dat inbreuk gemaakt wordt op onder de oude regeling verkregen rechten; daar de kracht dier regeling in art. 10 der nieuwe verordening beperkt wordt tot hetgeen op 31 Dec. 1901 meer genoten werd, dan waarop krachtens de bepalingen der nieuwe verordening aanspraak gemaakt kan worden; dat de verhoogingen volgens art. 8 slechts

toegekend worden bij gebleken geschiktheid, maar niet bepaald is, wie die geschiktheid beoordeelen zal, terwijl, volgens de bedoeling der wet, alleen dienstjaren in dezen de maatstaf behooren te zijn; dat geen verhoogingen zijn toegekend voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, tengevolge waarvan de onderwijzeressen voor dezelfde belooning meer lessen zullen moeten geven dan de onderwijzers; dat, waar de onderwijzer, die het hoofd der school A zal bijstaan, een jaarwedde kan verkrijgen van f 950 na 10 jaren dienst, het onbillijk is, dat de tegenwoordige functionaris Colthof slechts f 750 zal blijven genieten, niettegenstaande hij reeds vóór 20 jaren op dat bedrag is aangesteld; dat nu wel door het gemeentebestuur wordt aangevoerd, dat de nieuw te benoemen onderwijzer in het bezit van de hoofdakte zal moeten zijn, maar dat dit slechts een verschil van f 100 uitmaakt en geen andere redenen worden aangevoerd, die kunnen overtuigen van de wenschelijkheid om de jaarwedde van den onderwijzer Colthof niet te verhoogen; dat de werkzaamheden, van de hoofden der scholen A, B en C te Steenwijk gevorderd, vrijwel gelijk gesteld kunnen worden, wanneer men de leervakken en het aantal kinderen, dat die scholen bezoekt in aanmerking neemt, en het derhalve onbillijk te achten is, zulk een groot onderscheid te maken, dat de een met f 1300, de ander met f 1000 beloond zal worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers te laag is in verhouding tot de aan de hoofden toegekende vergoeding daarvoor; dat deze regeling derhalve niet voor goedkeuring vatbaar is;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de nieuwe verordening niet in strijd is met de wet op het L. O. en eene billijke regeling bevat; dat het hoofd van school A met zesjarigen cursus, in het bezit moet zijn van de akten Fransch, Duitsch, Engelsch en Wiskunde en dus de voorgestelde verhouding in tractement — f 1000 en f 1300 — volstrekt niet onbillijk is te achten; dat aan de hoofden der scholen B en C eene belooning van f 100 voor ten hoogste 100 lesuren is toegekend voor het geven van herhalingsonderwijs, hetgeen tot 1 Jan 1902 onder hun salaris begrepen was en zij een flink salaris genieten als leeraren aan de Rijksnormaalschool; dat, wat de verhoogingen betreft, de gemeenteraad, zoodra de wettelijke maxima overschreden worden, bevoegd is daaraan voorwaarden te verbinden; dat door wijziging van het leerplan tegemoet kan worden gekomen aan het bezwaar dat de onderwijzeressen in de nuttige handwerken geen extra vergoeding ontvangen voor onderwijs in dat vak buiten de gewone schooluren; dat voor den onderwijzer Colthof eene bijzondere regeling is getroffen, omdat ten gevolge van een voorgenomen reor-

ganisatie van het onderwijs aan school A de mogelijkheid van zijn ontslag niet geheel is uitgesloten en besloten is, het wachtgeld alsdan tot het volle tractement aan te vullen; dat diens mede-onderwijzer Poens niet alleen in het bezit van de hoofdakte en de akte Fransch moet zijn, maar tevens bij ontstentenis van het hoofd als diens plaatsvervanger optreedt, op welke gronden de Raad Ons verzoekt de regeling goed te keuren;

Overwegende dat hetgeen in het adres van beroep wordt aangevoerd, in het algemeen juist is te achten en met eene regeling, gelijk door den gemeenteraad van Steenwijk is gemaakt, genoegen kan worden genomen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Steenwijk, mitsgaders hetgeen verder in de verordening geregeld is, vast te stellen overeenkomstig het raadsbesluit van 26 Sept. 1901, en voorts te bepalen, dat, met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, door den gemeenteraad van Steenwijk, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging zal kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 22 Juli 1902, no. 52, houdende beschikking op *het beroep van J. den Herder, te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle dd.* 14 *April* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 618.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. den Herder, te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 14 April 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens een perceel te Kampen, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 152;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 Juli 1902, no. 14, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op grond dat de aangeslagene op 1 Mei Kampen metterwoon had verlaten;

dat de Directeur de ontheffing heeft geweigerd, op grond dat de aanvrager op 1 Mei 1901 te Kampen een perceel heeft verlaten en op dien zelfden dag te Rotterdam een perceel heeft betrokken, waarvan de belastbare huurwaarde meer bedraagt dan dat van het perceel te Kampen;

dat J. den Herder van de uitspraak des Directeurs bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat appellant binnen zes weken na het verlaten van het perceel te Kampen een ander perceel te Rotterdam in gebruik heeft genomen en hij dus geen aanspraak heeft op ontheffing krachtens art. 63 § 1 der wet tot regeling van de personeele belasting;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

8o. van 22 Juli 1902, no. 58, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode J. Aafjes te Assendelft.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 612.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode J. Aafjes, te Assendelft;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 25 Jan. 1902, no. 24;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 158;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Juli 1902, no. 2356, P. en T., en van Onzen Minister van Financiën van 18 Juli 1902, no. 63, G. Th.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op de pensioenaanvrage van voormelden Aafjes afwijzend te beschikken, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 13 December 1901, no. 4484, afd. P. en T., met ingang van 16 Jan. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet slechts een tijdvak uitmaakt van 7 jaren. 10 maanden en 15 dagen; dat hij, geboren 19 Jan. 1873, nog slechts den ouderdom van 28 jaren heeft vervuld; dat uit het schrijven van den Inspecteur der Posterijen en Telegraphie te Amsterdam aan den Directeur-Generaal, dd. 5 Dec. 1901, no. 2818/3, blijkt, dat aan belanghebbende geenerlei ongeval in dienst is overkomen en dat alzoo zijne ongeschiktheid niet het gevolg is van eene der in art. 7*b* vermelde omstandigheden, terwijl hij den bij art. 3*c* gevorderden 10-jarigen diensttijd mist; weshalve hij aan geene enkele bepaling der wet aanspraak op pensioen kan ontleenen en hem — met inachtneming van het bepaalde bij art. 17 — alleen teruggave der betaalde pensioensbijdragen kan verleend worden;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat het verzoek van belanghebbende, om toekenning van pensioen, niet voor inwilliging vatbaar is.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

De Minister van Financiën,
Harte van Tecklenburg.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
C. O. G. de Ridder.

4o. van 24 Juli 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van Dr. C. J. Eggink, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 8 *Maart* 1902, *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele beasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 578.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. C. J. Eggink, te s-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 8 Maart 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 139;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1902, no. 35, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is aangevraagd op 10 Mei 1901, op grond dat een der twee vrouwelijke dienstboden van den aanvrager op ult°. April 1901 zijn dienst verlaten heeft en vervangen is door een zoogenaamd loopmeisje, geboren 18 Sept. 1887;

dat de ontheffing is verleend tot een bedrag van f 4.88;

dat Dr. C. J. Eggink, van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat z. i. door het vertrek der eene dienstbode, de andere ook buiten de belasting kwam te vallen, daar appellant verkeert in het geval in art. 21 § 1*g* der wet tot regeling van de personeele belasting genoemd, en dus aanspraak meent te hebben op algeheele ontheffing van aanslag in de personeele belasting naar den vierden grondslag over de 7 maanden van het jaar, die, toen hij zijne aangifte indiende, nog niet waren ingetreden; dat weliswaar het oudste zijner drie kinderen, eene dochter, in 1901 niet bij hem inwoonde, daar zij de kook- en huishoudschool te Nijmegen bezocht, maar dat volgens art. 6 der genoemde wet, de kinderen, die tijdelijk elders verblijven tot het verkrijgen van onderwijs, als inwonend worden beschouwd;

Overwegende dat de appellant zich ten onrechte beroept op art. 21 § 1, lett. *g* der wet tot regeling van de personeele belasting;

dat toch — gelijk hij zelf erkent — in 1901 slechts twee van zijne drie kinderen bij hem inwoonden; dat wel in art. 6, waar het den eersten, den tweeden en den derden grondslag der personeele belasting geldt, bepaald wordt, dat eigen of aangehuwde kinderen, kleinkinderen en pupillen van den belastingplichtige, die tijdelijk elders verblijven tot het verkrijgen van onderwijs, als inwonend worden beschouwd, maar dat in art. 21, waar sprake is van den vierden grondslag, ten aanzien van eigen of aangehuwde kinderen, kleinkinderen of pupillen die ongehuwd zijn en op den 1en Jan. van het belastingjaar den vollen ouderdom van 20 jaren nog niet hebben bereikt, datzelfde niet wordt bepaald;

dat de appellant dus geene aanspraak heeft op eene meerdere ontheffing dan hem door den Directeur is verleend;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

5o. van 24 Juli 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam dd.* 26 *Febr.* 1902, *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 579.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 26 Febr. 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting, wegens afschaffing van eene dienstbode;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 140;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1902, no. 34, Dir. Bel.;

Overwegende dat Jhr. Mr. A. P. C. van Karnebeek op 20 Juli 1901 aangifte heeft gedaan, dat hij een mannelijken dienstbode had afgeschaft;

dat de Directeur besloten heeft geene ontheffing te verleenen, omdat de „afgeschafte" dienstbode in den loop van het dienstjaar door een anderen was vervangen;

dat de aanvrager, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat de afschaffing in Juni en de vervanging eerst in November heeft plaats gehad

en appellant nu aanspraak meent te hebben op ontheffing over 4 maanden, vermits art. 63 § 3 der wet tot regeling der personeele belasting niet zegt „indien", maar „voor zoover" de belastingplichtige geen andere dienstbode voor de afgeschafte in de plaats neemt; aan welken eisch gedurende vier maanden voldaan is;

Overwegende dat, gelijk reeds vroeger door Ons is beslist — Koninklijk besluit van 6 Oct. 1899, no. 35 — aan de voorwaarde voor ontheffing, volgens genoemd art. 63 § 3 gesteld, niet wordt voldaan, wanneer de belastingplichtige voor den afgeschaften dienstbode een anderen belastbaren dienstbode in den loop van hetzelfde jaar in dienst heeft genomen;

dat, wat betreft appellants bewering, als zoude de Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam de wet interpreteeren, alsof er in art. 63 § 3 niet stond „voor zoover", maar „indien", deze bewering onjuist is, overmits, zoo dit laatste woord ware gebezigd, geen ontheffing zou kunnen worden verleend bij afschaffing van twee of meer dienstboden of paarden en in-de-plaats-neming van één dienstbode of één paard, hetgeen onbillijk ware en door den wetgever dan ook te recht niet is gewild noch bepaald;

dat, wat betreft appellants verdere bewering, dat de uitdrukking „voor zoover", niets anders kan beteekenen dan „voor den tijd gedurende welken de belastingplichtige geen anderen dienstbode in de plaats neemt", deze geen steun vindt in art. 63 § 3;

dat toch de woorden „voor zoover", voorkomende in het begin dier wettelijke bepaling, geen betrekking kunnen hebben op „den tijd gedurende welken", omdat daar ter plaatse daarvan de rede niet is, noch geweest is;

dat wijders aan het slot van art. 63 § 5 is bepaald, dat de uitspraak op eene aangifte van afschaffing volgens § 3 tot na afloop van het jaar kan worden uitgesteld; welke bepaling met geen ander doel in de wet is opgenomen, dan om den directeur in de gelegenheid te stellen eerst dan eene beschikking op zoodanige aangifte te nemen, wanneer het den belastingplichtige niet meer mogelijk is na die beschikking in hetzelfde dienstjaar voor den afgeschaften dienstbode een anderen belastbaren in dienst te nemen; terwijl, wanneer bereids gedurende hetzelfde dienstjaar een andere belastbare dienstbode in dienst genomen is, de beslissing niet tot na afloop van het jaar behoeft te worden uitgesteld;

Gezien de wet tot regeling van de Personeele Belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 24 Juli 1902, no. 40, houdende beschikking *op het beroep van J. A. Gerth van Wijk te Bennebroek, als bewindvoerder-administrateur der „Van Verschuer-Brantsstichting" aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam dd. 4 Maart 1902, op zijn verzoek om het perceel bij die stichting in gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 586 en 618.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. A. Gerth van Wijk, te Bennebroek, als bewindvoerder-administrateur der „Van Verschuer-Brantsstichting" aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 4 Maart 1902, no. 6, afd. Dir. Bel., op zijn verzoek om het perceel, bij die stichting in gebruik, plaatselijk gemerkt no. 186, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 148;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1902, no. 33, Dir. Bel.;

Overwegende dat de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aan den verzoeker is medegedeeld door middel van een brief op 5 Maart 1902 bij de post aangeteekend;

dat het adres van beroep eerst op 6 April 1902 bij Ons Kabinet is ingekomen;

dat appellant dus den termijn van 30 dagen, gesteld in art. 2 van het Koninklijk besluit van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223) heeft overschreden;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) en het Koninklijk besluit van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

7o. **van 24 Juli 1902, no. 41, houdende beschikking op** *het beroep van Mej. H. J. v. d. Broek, penningmeesteres van de commissie tot exploitatie van „Huize Thugater" te Amsterdam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd. 4 Maart 1902, op haar verzoek om het perceel Keizersgracht 165 aldaar te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 579.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Mej. H. J. van den Broek, als penningmeesteres van de Commissie tot exploitatie van „Huize Thugater", te Amsterdam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 4 Maart 1902, afd. Dir. Bel., no.

66c, op haar verzoek om het perceel Keizersgracht 165 aldaar te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 141;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1902, no. 31, Dir. Bel.;

Overwegende dat in het verzoek wordt medegedeeld, dat het perceel Keizersgracht 165 is gehuurd, gemeubeld en ingericht als tehuis voor onderwijzeressen en andere vrouwen die intellectueelen arbeid verrichten; dat *alle* vertrekken gebruikt worden door die bewoonsters; dat de inrichting geen winst mag opleveren; dat, zoo er baten mochten komen, die zullen *moeten* worden gebruikt tot delging der schuld; dat de inrichting dus een prijzenswaardig filantropisch doel beoogt, waarbij elk winstbejag is buitengesloten;

dat de Directeur op het verzoek afwijzend heeft beschikt, na te hebben overwogen, dat gemelde Vereeniging zich blijkens art. 1 der statuten, goedgekeurd bij K. B. van 9 Jan. 1894, no. 45, en gewijzigd bij K. B. van 23 Mei 1899, no. 61, ten doel stelt: de voortgaande verbetering van het onderwijs, de behartiging van de belangen der vrouwen die onderwijs geven en der oud-onderwijzeressen; dat zij blijkens art. 3 der statuten dat doel tracht te bereiken door: *a.* het bevorderen van bijeenkomsten ter bespreking van de belangen der onderwijs-ontvangenden en der onderwijs-gevenden; *b.* bij overheid en publiek voor te staan de belangen der vrouwen die onderwijs geven; *c.* in 't licht te stellen, dat vrouwen die onderwijs gaven gedurende den leeftijd van kracht, aanspraak hebben op een ouderdom vrij van broodzorgen; *d.* het aanknoopen en onderhouden van betrekkingen met Maatschappijen en Vereenigingen van overeenkomstigen aard in Nederland en elders; *e.* het inrichten en in stand houden van een tehuis, tegelijk vereenigingslokaal, voor de leden der vereeniging; dat uit de ingewonnen berichten is gebleken, dat het perceel, behalve als woning voor de directrice, uitsluitend is ingericht als pension voor jeugdige dames met geringe middelen, die in een beschaafd milieu wenschen te verkeeren; dat in de inrichting, ofschoon eigenlijk bestemd voor studeerende dames en onderwijzeressen, ook wel andere dames kunnen worden opgenomen; dat voldoende blijkt, dat in casu de bijzondere belangen der leden van de vereeniging op den voorgrond staan en dus de belangen van het onderwijs slechts indirect daarbij betrokken zijn; dat bovendien, blijkens art. 37 der statuten, het bestuur gemachtigd is, om, indien de geldmiddelen het toelaten, jaarlijks een vriendschappelijke bijeenkomst voor te stellen; dat over-

overeenkomstig art. 4 § 1, lett. *d* der wet op de personeele belasting alleen vrijstelling van belasting naar de eerste drie grondslagen kan worden verleend, onder meer aan inrichtingen van weldadigheid of tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, inrichtingen tot algemeen nut, door zedelijke lichamen, vereenigingen in het bezit van rechtspersoonlijkheid of stichtingen, mits niet gebezigd voor uitvoeringen, voorstellingen of bijeenkomsten, waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent per persoon toegang wordt verleend, een en ander voor zoover daarbij geen winst wordt beoogd of gemaakt anders dan ten bate der inrichting of voor inrichtingen als hier bedoeld; dat blijkens vorenstaande overweging voormelde vereeniging aan de gestelde voorwaarden niet voldoet;

dat de Commissie tot exploitatie van „Huize Thugater" bij Ons van des Directeurs uitspraak in beroep is gekomen en daarbij heeft te kennen gegeven, dat er tusschen de Vereeniging en de Commissie geen enkele financieele band bestaat; dat het pension is opgericht met het doel, aan vrouwen, die door hersenarbeid in haar levensonderhoud moeten voorzien, tegen matige prijzen een tehuis te verschaffen, waardoor zij in staat gesteld worden een zeer vermoeiende zenuwslijtende taak noor behooren te vervullen; dat de Commissie hare diensten om niet verricht; dat de inwonenden voor de prijzen, die zij besteden kunnen, nergens in de hoofdstad een tehuis kunnen vinden als dit, waar door voeding en hygiënische inrichting de door den arbeid gebruikte krachten weer hersteld worden; dat, eindelijk, de inwonenden meer ontvangen dan waarvoor zij betalen;

Overwegende dat het verzoek, om het perceel Keizersgracht 165 te Amsterdam te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting, tot den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam is gericht door H. J. van den Broek, als penningmeesteresse der commissie tot exploitatie van „Huize Thugater", die mede het adres van beroep aan Ons heeft onderteekend en ingezonden;

dat, daargelaten of genoemde H. J. van den Broek bevoegd is voor gemelde commissie op te treden, deze commissie niet blijkt te zijn eene rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, hetgeen vereischt wordt tot het erlangen van plaatsing op de lijst bedoeld in voormeld wetsartikel als inrichting van algemeen nut;

dat weliswaar de vereeniging „Thugater" rechtspersoonlijkheid bezit, maar de appellante niet namens deze vereeniging optreedt en in haar adres van beroep zelfs uitdrukkelijk den Directeur verwijt, dat hij bij zijne beslissing de vereeniging „Thugater" heeft verward met de Commissie tot exploitatie van

„Huize Thugater", tehuis voor vrouwen, die met hersenarbeid in haar levensonderhoud voorzien;

dat de thans appellante dus reeds in haar tot den Directeur gericht verzoek niet-ontvankelijk had behooren te worden verklaard;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, appellante niet-ontvankelijk te verklaren in het door haar gedaan verzoek.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Juli 1902. WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

80. van 24 Juli 1902, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van J. H. W. Kuneman te Westervoort, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Arnhem, dd.* 1 *Maart* 1902 *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 581.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. H. W. Kuneman, te Westervoort, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem, dd. 1 Maart 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 2 Juli 1902, no. 142;

Op de voordracht van Onzen Miniter van Financiën van 19 Juli 1902, no. 32, Dir. Bel.;

Overwegende dat J. H. W. Kuneman op 19 Sept. 1901 aangifte heeft gedaan, dat hij vóór 1 Oct. a.s. zijn koetsier en paard zou afschaffen;

dat de Directeur echter besloten heeft geene ontheffing te verleenen, „vermits is gebleken, dat het verrichten van belastbare diensten door een koetsier en het belastbaar gebruik van een paard in den loop van het belastingjaar niet is geëindigd";

dat de aangever, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij sinds September 1901 rijdt bij een huurkoetsier, met wien hij geenerlei overeenkomst heeft gesloten en van wien hij met name niet geëischt heeft, dat hij voor hem een koetsier of paard beschikbaar houdt;

Overwegende dat de overtuiging, dat appellant krachtens eene mondelinge overeenkomst de beschikking had over een paard in den zin van art. 26 der genoemde wet, geleid heeft tot de afwijzende beschikking;

dat evenwel het bestaan eener dergelijke overeenkomst door den appellant beslist wordt ontkend;

dat hij ten bewijze nog nader heeft ingezonden eene verklaring van den persoon, met wien zou zijn overeengekomen, inhoudende dat er tusschen hem en den appellant geenerlei contract bestaat betreffende het verhuren van een paard en dat hij in geen enkel opzicht verplicht is te zorgen, dat hij steeds een paard voor den appellant tot gebruik gereed houde;

dat appellant derhalve, bij gebreke van de in art. 26 der wet bedoelde overeenkomst, aanspraak heeft op de gevraagde ontheffing;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, appellant over de maanden October, November en December ontheffing te verleenen van personeele belasting naar den vierden en vijfden grondslag, ten bedrage van f 9.31 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financien,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
C. O. G. DE RIDDER.

9o. van 23 Juli 1902 (Stbl no. 159,) houdende beschikking op *het beroep van de Ned. Herv. Kerkvoogdij te Herveld tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 18 *Maart* 1902, *genomen op de aanvrage van genoemde kerkvoogdij om de Rijksbijdrage, bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor hare bijzondere lagere school in de gemeente Valburg te Herveld..*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 485.)

De Minister van Binnenlandsche Zaken richtte omtrent deze zaak het volgend rapport tot H. M. de Koningin:

N°. 6463.

Algemeene Zaken en Comptabiliteit.

Artikel 54bis wet lager onderwijs.

's-Gravenhage, 19 Juli 1902.

Eerbiedig wordt Uwer Majesteit hiernevens weder aangeboden het mij toegezonden advies van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, omtrent het beroep, ingesteld door de Nederduitsche Hervormde kerkvoogdij te Herveld, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 73, genomen op de aanvrage van genoemde kerkvoogdij, om voor de onder haar bestuur staande lagere school in de gemeente Valburg te Herveld D 30 over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs.

De Afdeeling is van oordeel, dat het beroep ongegrond is en biedt het volgend ontwerp-besluit ter bekrachtiging aan:

„WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Nederduitsche Hervormde kerkvoogdij te Herveld, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 73, genomen op de aanvrage van genoemde kerkvoogdij, om voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school in de gemeente Valburg te Herveld D 30 over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 Juni 1902, no. 125;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van

Overwegende dat voor deze school de Rijksbijdrage is aangevraagd over de maanden October, November en December 1901, tot een bedrag van f 175;

dat Ged. Staten op 18 Maart 1902 hebben beslist, dat deze school niet voldoet aan de eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet op het lager onderwijs tot het verleenen van eene Rijksbijdrage gesteld; dat zij daarbij hebben overwogen, dat de school niet is geopend in den loop van het jaar 1901, doch gedurende dat geheele jaar heeft bestaan, terwijl gedurende de maanden Januari tot en met September aan de school verbonden waren het hoofd der school en één onderwijzer, hoewel ingevolge de betrekkelijke wettelijke bepalingen het hoofd had moeten zijn bijgestaan door ten minste twee onderwijzers, aangezien het aantal kinderen, dat op 15 Jan. 1901 als werkelijk schoolgaande bekend stond, 100 bedraagt; dat mitsdien ingevolge art. 54bis, 2de lid, sub *c*, der lager onderwijswet, deze school niet in aanmerking komt voor de Rijksbijdrage over 1901;

dat de kerkvoogdij tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hare school van 1 Oct. 1901 af aan de eischen der wet voldaan heeft en Ons verzoekende, dat over de maanden October, November en December de Rijksbijdrage worde toegekend tot een bedrag van f 175;

Overwegende dat aan deze school, welke reeds op 1 Jan. 1901 bestond en op den 15den dier maand 100 leerlingen telde, in het aantal onderwijzers van bijstand, dat daaraan volgens de wet had behooren werkzaam te zijn, eene vacature heeft bestaan, welke langer dan vier maanden heeft geduurd;

dat art. 54bis der wet bepaalt, dat voor de Rijksbijdrage niet in aanmerking komen de bijzondere scholen, wanneer bij vacature in het onderwijzend personeel tusschen het ontstaan daarvan en de aanvaarding zijner betrekking door den benoemde een langere tijd verloopt dan, wat de onderwijzers van bijstand betreft, van vier maanden;

dat mitsdien door deze school over 1901 niet is voldaan aan alle eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet tot het verleenen van eene Rijksbijdrage gesteld en de wet dus het verleenen der Rijksbijdrage niet toelaat;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur."

Met die voorgedragen beslissing kan ik mij niet vereenigen.

In het ontwerp-besluit toch wordt de school, welke het hier geldt, beoordeeld naar den toestand gedurende het tijdvak dat er tusschen de school en het Rijk, met betrekking tot het genot der bijdrage, geenerlei band meer bestond.

Wel is waar heeft een dergelijke band bestaan vóór 1899 maar met ingang van dat jaar werd deze door het schoolbestuur krachtens zijn onbetwistbaar recht verbroken en het schoolbestuur heeft noch over 1899, noch over 1900 aanspraak gemaakt op de Rijksbijdrage en zij doet dit evenmin over het tijdvak van 1 Jan. tot en met Sept. 1901.

In October 1901 vond het schoolbestuur goed den subsidie-band opnieuw aan te knoopen en gaf daarvan blijk door te voldoen aan de bepalingen der wet en de daarop gegronde voorschriften.

Het recht daartoe kan niet worden betwist.

Evenzeer als elke bijzondere school vrij is den subsidie-band aan te knoopen of niet aan te knoopen, is zij bevoegd een eenmaal aangeknoopten band los te maken en dien later te hernieuwen. Bij weder-aanknooping van dien band verkeert zulk een school, met betrekking tot de Rijksbijdrage, althans zoo zij, gelijk in casu reeds meerdere jaren, buiten elken band stond, in gelijken toestand als eene nieuwe, en het schoolbestuur heeft alsdan alleen te voldoen aan de voor dat geval gegeven voorschriften.

Daaraan is voldaan, terwijl de school sedert de band is hernieuwd en dus gedurende de maanden October, November en December van het jaar 1901 heeft voldaan aan de eischen in artikel 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs gesteld.

Het komt mij derhalve voor, dat het ingestelde beroep gegrond moet worden verklaard, en met vernietiging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Gelderland, het bedrag der Rijksbijdrage moet worden bepaald op f 175.

Een daartoe strekkend ontwerp-besluit wordt Uwer Majesteit hiernevens eerbiedig ter bekrachtiging aangeboden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Voor eensluidend afschrift,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Nederduitsche Hervormde kerkvoogdij te Herveld, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 73, genomen op de aanvrage van genoemde kerkvoogdij, om voor de onder haar bestuur staande bijzondere lagere school in de gemeente Valburg te Herveld D 30 over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 11 Juni 1902, no. 125;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juli 1902, no. 6463, afdeeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende dat voor deze school de Rijksbijdrage is aangevraagd over de maanden October, November en December 1901, tot een bedrag van f 175;

dat Ged. Staten op 18 Maart 1902 hebben beslist, dat deze school niet voldoet aan de eischen en voorwaarden, in art. 54bis der wet op het lager onderwijs tot het verleenen van eene Rijksbijdrage gesteld;

dat zij daarbij hebben overwogen, dat de school niet is geopend in den loop van het jaar 1901, doch gedurende dat geheele jaar heeft bestaan, terwijl gedurende de maanden Januari tot en met September aan de school verbonden waren het hoofd der school en één onderwijzer, hoewel ingevolge de betrekkelijke wettelijke bepalingen het hoofd had moeten zijn bijgestaan door ten minste twee onderwijzers, aangezien het aantal kinderen, dat op 15 Jan. 1901 als werkelijk schoolgaande bekend stond 100 bedraagt; dat mitsdien ingevolge art. 54bis 2e lid sub *c* der Lager Onderwijswet deze school niet in aanmerking komt voor de Rijksbijdrage over 1901;

dat de kerkvoogdij tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hare school van 1 Oct. 1901 af aan de eischen der wet voldaan heeft, en Ons verzoekende, dat over de maanden October, November en December de Rijksbijdrage worde toegekend tot een bedrag van f 175;

Overwegende dat Ged. Staten bij het beoordeelen der aanvrage om Rijksbijdrage over de maanden October, November en December 1901 ten onrechte in aanmerking hebben genomen den toestand, waarin de school verkeerde gedurende de daaraan voorafgaande maanden van dat jaar, toen reeds sinds het einde van 1898 geenerlei band meer bestaan had tusschen deze school en art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat, waar het de besturen van bijzondere lagere scholen zijn, die zelven het verband met evengemeld wetsartikel eerst leggen en daarna verbreken kunnen, welk laatste zij doen, zoodra zij ophouden aanspraak te maken op Rijksbijdrage, bij het weder opkomen van die besturen om den eerst verbroken band nogmaals aan te knoopen, de beoordeeling van hun aanspraak op Rijksbijdrage niet mag worden beheerscht door den toestand, waarin die school voor meerdere jaren heeft verkeerd;

dat in het onderwerpelijk geval dit verband door het appelleerend bestuur met den aanvang van het jaar 1899 vrijwillig is verbroken en eerst op 1 Oct. 1901 weder is aangelegd;

dat van af 1 Oct. 1901 is voldaan aan alle eischen en voorwaarden op het verkrijgen van Rijksbijdrage gesteld en derhalve aanspraak op die bijdrage bestaat over de maanden October, November en December van het jaar 1901;

dat mitsdien het ingesteld beroep gegrond is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 18 Maart 1902, no. 73, het bedrag der Rijksbijdrage over 1901 toekomende aan de Nederduitsche Hervormde kerkvoogdij te Herveld als bestuur der bijzondere lagere school, gevestigd in de gemeente Valburg te Herveld, D 30, vast te stellen op f 175.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de Nederlandsche Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23sten Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Uitgegeven den negenden Augustus 1902.

De Minister van Justitie,
J. A. LOEFF.

Aan de orde zijn:

II. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage op pensioen van den eervol ontslagen conducteur der brievenmalen van de 2e klasse A. Olivier te Amsterdam.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en de Minister van Financiën met een schrijven van 19/25 Juli 1902, no. 2423, Post. en Tel., no. 38, Gen. Thes., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen conducteur der brievenmalen van de 2e klasse A. Olivier, te Amsterdam.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn i. d. 31 Mei 1902, no. 8, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 April 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 378, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 10 Maart 1902, no. 616, Post. en Tel., met ingang van 1 April 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 27 jaren en hij den Staat meer dan 10 jaren als conducteur der brievenmalen heeft gediend; dat hij, geboren 23 Juli 1841, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1897 tot 1 April 1900 f 800, van 1 April 1900 tot 1 April 1902 f 900, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 840, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet f 14 bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* der wet en het K. B. van 15 April 1891, no. 26, recht heeft op een pensioen van f 378; dat tot het toekennen van verhoogd pensioen naar 's Raads oordeel geen termen bestaan, daar niet blijkt, dat de ongeschiktheid voor de waarneming van zijn dienst van dezen 60-jarigen belanghebbende het gevolg is van het hem op 10 Juni 1901 overkomen ongeval.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Nadat de overweging van de zaak bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze van den belanghebbende nog eene memorie met eene bijlage ontvangen.

Belanghebbende licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur.

III. *Het beroep van de dames Drijfhout van Hooff, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd. 30 April 1902, op haar verzoek om teruggaaf van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 24 Juli 1902, afd. Dir. Bel., no. 52, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de dames Drijfhout van Hooff, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 30 April 1902, op haar verzoek om teruggaaf van personeele belasting voor 1901, wegens het niet meer dan tien dagen bewoond geweest zijn van het perceel Koninginnegracht no. 49.

De ontheffing is op 28 Febr. 1902 door eene der tegenwoordige appellanten aangevraagd.

Uit overweging dat genoemd perceel in het dienstjaar 1901 niet meer dan 10 dagen is bewoond geweest, doch de aangifte niet werd ingediend binnen den termijn bepaald in art. 63 § 5 der wet tot regeling van de personeele belasting, heeft de Directeur bij uitspraak van 30 April 1902 de adressante in hare aangifte niet-ontvankelijk verklaard.

In beroep gekomen, verzoeken zij, dat de teruggaaf alsnog moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger en de Directeur geadviseerd tot toepassing van art. 67 der wet.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, heeft deze van de appellanten nog eene memorie ontvangen.

Als gemachtigde van appellanten treedt op W. REYNDERS.

IV. *De reclame van den tijdelijk gepensionneerden hoefsmid M. W. Dujardin, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 24 Juli 1902, 1e afd., no. 71, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk gepensionneerden hoefsmid M. W. Dujardin, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 4 Juni 1902, no. 5, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902, zijnde de datum waarop het hem laatstelijk verleend tijdelijk pen-

sioen ad f 275 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 138, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 1 Mei 1900 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Augustus 1851 (Stbl. no 129) laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83) voor de eerste maal bij K. B. van 20 April 1900, no. 16, een tijdelijk pensioen is verleend van f 275 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 Mei 1900, en wel bij een diensttijd van 10 jaren en 11 maanden, waarvan hij 6 jaren, 11 maanden en 8 dagen in zijn laatstbekleede betrekking van hoefsmid heeft gediend, uit hoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden. waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 13 Febr. 1900, lett. A, no. 90, terwijl zijn pensioen in 1901 opnieuw voor een jaar is verleend tot gelijk bedrag; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan sinds de laatste maal dat hem bij K. B. van 22 Juni 1901, no. 59, een tijdelijk pensioen is verleend van f 275, dat zij hem thans thans tijdelijk, doch nog slechts gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 21 Mei 1902, La. A, no. 432; dat het voor den graad, waarnaar volgens K. B. van 28 Sept. 1851, no. 10, zijn pensioen moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 125, verhoogd met een tiende van die som ad f 12.50, weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37, 42 en 45 der wet, opnieuw een tijdelijk pensioen kan worden verleend, doch thans van f 137.50 's jaars voor den tijd van één jaar.

Nadat bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 41, aan den belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 138, voor den tijd van één jaar, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van de Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij slechts in staat is lichte werkzaamheden te verrichten. waardoor hij niet in het onderhoud van zijn gezin kan voorzien.

Reclamant licht zijne bezwaren toe en dringt aan op eene herkeuring.

V. *Het beroep van G. Heynings o. s. tegen het besluit van B. en W. van 's-Gravenhage dd. 7 April 1902, waarbij aan de Boek- en Kunstdrukkerij voorheen Mouton en Co. vergunning is verleend tot het oprichten van een gasmotor voor het drijven van drukpersen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 Juli 1902, no. 260, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. Heynings te Rijswijk, K. J. H. Hoff, J. H. van Horssen en Mr. H. P. Marchant te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage, dd. 7 April 1902, no. 3246/7, 3e afd., waarbij aan de Boek- en Kunstdrukkerij, voorheen Mouton en Co, vergunning is verleend tot het oprichten van een gasmotor van 18 p.k. voor het drijven van drukpersen in het perceel Luthersche Burgwal no. 23 .

Voor dezelfde inrichting hadden B. en W. bij beschikking van 12/15 Oct. 1900 vergunning verleend voor een proeftijd eindigende 31 Maart 1902.

Nadat aanvrage gedaan was ter verkrijging van eene definitieve vergunning, hebben G. Heynings, K. J. H. Hoff, J. H. van Horssen en Mr. H. P. Marchant daartegen bezwaren ingebracht, ontleend aan den hinder, dien de motor door dreuning en gasontsnapping veroorzaakt en waardoor ook de nachtrust der buren wordt gestoord.

B. en W. hebben de vergunning verleend onder de volgende voorwaarden:

(1) dat de gasmotor geplaatst moet worden in een van steen opgetrokken en van een steenen vloer voorzien lokaal en op eene afzonderlijke steenen fundeering, welke ten minste 1.75 M. verwijderd moet blijven van belendende scheidingsmuren;

(2) dat de stoelen en assen, dienende tot het in beweging brengen der werktuigen, moeten rusten op muren, binten of kolommen, staande op of behoorende tot bovengenoemde kalastrale perceelen;

(3) dat de werking van den motor geen hinder of stoornis zal mogen veroorzaken aan naburige gasverbruikers, zullende, wanneer dit, ter beoordeeling van B. en W., mocht geschieden, de toevoer van gas onmiddellijk worden afgesneden;

(4) dat in het voor de plaatsing van den motor bestemde lokaal, ten behoeve van den afvoer van het verwerkte gas moet worden aangebracht een ijzeren buis, reikende tot 14 M. boven den beganen grond, welke buis moet worden voorzien van een gasslagdemper;

(5) dat tusschen des avonds 10 en des morgens 4 uren van den motor geen gebruik mag worden gemaakt.

Van het besluit van B. en W. zijn de bovengenoemde klagers bij de Koningin in beroep gekomen, aanvoerende, dat de inrichting schade en hinder doet ontstaan en verzoekende, dat de vergunning worde geweigerd of daaraan althans zoodanige voorwaarden worden verbonden, waardoor aan de bezwaren der appellanten wordt tegemoet gekomen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten berichten ingewonnen van B. en W. en den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat.

B. en W. dringen aan op ongegrondverklaring van het beroep.

De Hoofdingenieur wenscht aan de vergunning nog eenige voorwaarden te zien toegevoegd. Ged. Staten, zich met zijn ambtsbericht vereenigende, stellen voor, die voorwaarden aldus te doen luiden:

in de buizen die de afgewerkte gassen van den motor afvoeren, moeten alsnog 4 slagpotten worden ingeschakeld en desnoodig op den uitlaat een zoogenaamde silencer geplaatst worden. Behalve voor de bestaande rotatiepers mag gedurende den aangevangen tijd de motor geen arbeid verrichten dan tusschen des ochtends 8 en des namiddags 7 uur en niet voor eenige andere rotatiepers;

de rotatiepers mag niet langer dienst doen dan gedurende één uur des ochtends tusschen 4 en 7 uur; gedurende 1 uur 15 min. des namiddags tusschen 3 uur 15 min. en 7 uur 30 min.;

aan het eerste gedeelte der eerste dezer drie voorwaarden moet zijn voldaan binnen een maand na de dagteekening van het besluit.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene volmacht ontvangen van M. Mouton op Mrs. D. van Houten en D. van der Goot, advocaten te 's-Gravenhage, om zijne belangen in dezen waar te nemen.

De appellanten Hoff en Heynings lichten het beroep toe, dat door Mr. D. van Houten, advocaat te 's-Gravenhage, als gemachtigde van M. Mouton bestreden wordt.

Na repliek en dupliek beantwoorden de sprekers eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Moltzer en Asser.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Zutphen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd. 2 Mei 1902, voor zoover daarbij goedkeuring is onthou-*

den aan art. 16, *2e lid, der „Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Zutphen (met uitzondering van het herhalingsonderwijs).*"

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Juli 1902, no. 6190, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zutphen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 2 Mei 1902, no. 127, voor zoover daarbij goedkeuring is onthouden aan de bepaling van art. 16, 2e lid der ,,Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Zutphen (met uitzondering van het herhalingsonderwijs)" vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 16 Sept. 1901.

Art. 16, 2e lid, der genoemde verordening, bepaalt, dat aan elke school door B. en W. in overleg met den Arrondissementsschoolopziener en het hoofd der school, zoo noodig de onderwijzers worden aangewezen, die beschouwd worden de plaats te vervullen van de onderwijzers, bedoeld in de derde alinea van art. 24 der wet op het l. o.

Het bezwaar van Ged. Staten — waarin door den Districtsschoolopziener en den Inspecteur van het L. O. gedeeld wordt — komt hierop neer, dat genoemde bepaling in trijd is met de wet, die in art. 24, derde lid, eene bijzondere categorie van onderwijzers geschapen heeft, waarop hare bepalingen omtrent benoeming en ontslag van toepassing zijn, en die wil, dat de regeling van de jaarwedden der onderwijzers, niet door B. en W., maar door den Gemeenteraad onder goedkeuring van Ged. Staten worde geregeld.

,,Bedroegen" — schrijven Ged. Staten van Gelderland — ,,de jaarwedden ,,het minimum, bedoeld bij art. 26 der wet, dan geniet de verplichte onder- ,,wijzer met hoofdakte steeds f 100 meer dan de overigen. Die f 100 meer ,,maken deel uit van de vaste jaarwedde, die volgens art. 26 der wet aan elken ,,onderwijzer wordt toegelegd en overeenkomstig het voorlaatste lid van dat ,,artikel door den gemeenteraad onder goedkeuring van Ged. Staten geregeld ,,worden."

De gemeenteraad van Zutphen voert aan, dat het hier niet eene benoeming, maar eene aanwijzing geldt, en wel eene aanwijzing uit kracht van 's raads verordening, en dat, nu de wet omtrent die aanwijzing zwijgt, hij z. i. wel bevoegd was deze aan B. en W. op te dragen.

VII. *Het beroep van den Raad der Gemeente Almkerk tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 24 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden*

aan de „Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Almkerk".

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Juli 1902, no. 6191, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Almkerk tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 24 April 1902, G, no. 52, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Almkerk", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 25 Maart 1902.

In die verordening is de jaarwedde van het hoofd der school aan de Voorsteeg bepaald op f 850 met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 en is o. a. bepaald, dat de jaarwedden met f 50 zullen verhoogd worden voor iedere verplichte akte.

Ged. Staten hebben aan het raadsbesluit hunne goedkeuring onthouden, uit overweging, dat de jaarwedde van het hoofd der genoemde school — waar onderwijs wordt gegeven in de vakken *a—k*, *l* en *p* en die op 15 Jan. jl. 254 leerlingen telde — f 900 behoort te bedragen met de gewone periodieke verhoogingen van f 50, — waardoor ook eene billijke verhouling zou geschapen worden tot de aanvangsjaarwedde ad f 800 van het hoofd der kleinere school te Nieuwendijk, welke op 15 Jan. slechts 90 leerlingen telde, en voorts dat een verhooging van f 75 voor de verplichte akte voor eene vreemde taal billijk is te achten.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft de gemeenteraad aangevoerd, dat het hoofd der school aan de Voorsteeg niet *verplicht* is onderwijs te geven in de Fransche taal en de wiskunde, terwijl op de school te Nieuwendijk het onderwijs in de Fransche taal „verplichtend is gesteld"; dat in de gemeente Dussen ook is bepaald, dat voor elke gevorderde bijakte f 50 zal worden uitgekeerd; dat de geldmiddelen der gemeente de meerdere uitgaven niet toelaten en de draagkracht der ingezetenen niet zoo groot is als Ged. Staten meenen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten op ongegrondverklaring er van aangedrongen. Zij bestrijden hetgeen in het adres van beroep wordt aangevoerd en wraken zoowel de vergelijking met Dussen als het beroep op den financieelen toestand van Almkerk.

Van hetzelfde gevoelen is de Districtsschoolopziener.

De Inspecteur adviseert den Minister, te bevorderen, dat de regeling der jaarwedden zoodanig wordt vastgesteld, dat het hoofd der school te Voorsteeg f 900, te Nieuwendijk f 800 en te Uitwijk f 750 voor aanvangssalaris bekomt, met toekenning der 4 vijfjaarlijksche verhoogingen volgens de wet; dat aan de onderwijzers van bijstand voor het bezit van verplichte taalakten of akte voor wiskunde eene verhooging wordt toegekend van f 75 voor ééne en van f 100 voor meer dan ééne van deze akten; dat verder een verhooging van jaarwedde van f 50 zal gegeven worden voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes wanneer dat onderwijs onder de gewone schooluren gegeven wordt en van f 75 wanneer het onderwijs in dit vak op voor de andere onderwijzers vrije uren moet gegeven worden en dat eindelijk de verplichting tot het geven van onderwijs in de vrije en ordeoefeningen der gymnastiek met f 25 zal beloond worden.

VIII. *Het beroep van het hoofd en het verder onderwijzend personeel aan de openbare school voor lager en meer uitgebreid onderwijs te Sittard tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 5 *April* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Sittard dd.* 10 *Oct.* 1901, *bevattende de regeling bedoeld bij art.* 26, *voorlaatste lid, der wet op het l. o. voor wat betreft de openbare lagere school dier gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 26 Juli 1902, no. 6216, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het hoofd en het verder onderwijzend personeel aan de openbare school voor lager en meer uitgebreid onderwijs te Sittard tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 5 April 1902, 4e afd., litt. 2073/*k*, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Sittard, dd. 10 Oct. 1901, bevattende de regeling bedoeld bij art. 26, voorlaatste lid, der wet op het l. o., laatstelijk gewijzigd bij de wet van 24 Juni 1901 (Stbl. no. 187) voor wat betreft de openbare lagere school dier gemeente.

Uit de stukken blijkt, dat de gemeenteraad de jaarwedden bepaald heeft als volgt:

van Jan Claessen, hoofd der school, met meer dan 20 dienstjaren, f 1020;
van W. H. Cobben, met rang van hoofdonderwijzer, 17 dienstjaren, f 900;
van W. Dieteren, onderwijzer met meer dan 20 dienstjaren, f 700;
van H. Schrijen, als voren, f 750;

van J.J. Bouwens, onderwijzer met hoofdakte, met meer dan tien dienstjaren, f 750;

van J. Beusmans, onderwijzer met hoofdakte, met 4 dienstjaren, f 600;

van Simon Kentgens, onderwijzer met één dienstjaar, f 500;

van J. Thissen, onderwijzeres met 13 dienstjaren, f 600.

Niettegenstaande de bezwaren van het schooltoezicht, hebben Ged. Staten het raadsbesluit goedgekeurd.

Bovengenoemde onderwijzers zijn van het besluit tot goedkeuring bij de Koningin in beroep gekomen. Het hoofd der school voert daarbij aan, dat zijn school met 400 leerlingen vele werkzaamheden medebrengt; dat hij onderwijs geeft in Fransch, Hoogduitsch en ook, desverlangd, verplicht kan worden les te geven in het Engelsch; dat hij 39 dienstjaren telt; terwijl de andere onderwijzers betoogen dat de wettelijke minima voor Sittard te laag zijn, zoowel met het oog op den werkkring der onderwijzers als in verband met de plaatselijke omstandigheden, waarbij komt, dat de onderwijzeres Thissen elke week buiten den gewonen schooltijd drie uur les moet geven in de nuttige handwerken aan alle meisjes der school.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, adviseeren ongunstig, omdat h. i. de jaarwedden geregeld zijn met inachtneming van de bij art. 26 der Onderwijswet gegeven voorschriften.

De Inspecteur van het L. O. echter acht de jaarwedden te laag en niet overeenkomstig den geest der wet geregeld. Noch met de taak der onderwijzers, noch met de plaatselijke omstandigheden is hier genoegzaam rekening gehouden. De Inspecteur stelt de volgende regeling voor:

De jaarwedden worden gesteld, voor het hoofd op f 750 + f 200 + f 150 = f 1100, met de vier wettelijke verhoogingen wegens dienstjaren.

Voor de onderwijzers en onderwijzeressen op f 525 met de vier wettelijke verhoogingen wegens dienstjaren en daarenboven met toekenning van:

1°. eene verhooging wegens het geven van onderwijs in een of meer der vakken bedoeld in art. 12 der wet op het lager onderwijs onder de letters *l*—*t* van:

a. f 50 voor elk vak tot een maximum van f 100, wanneer dat onderwijs gegeven wordt in den voor alle klassen der leerlingen bepaalden schooltijd;

b. f 75 en tot een maximum van f 150, wanneer het sub *a* bedoelde onderwijs buiten den aldaar aangegeven schooltijd moet gegeven worden;

2°. eene verhooging van f 50 voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes, wanneer dit in den schooltijd onder *a*, van f 75 wanneer dit buiten den schooltijd onder *a* bedoeld, moet gegeven worden;

3°. eene verhooging van f 100 voor het bezit der hoofdakte en van f 200 voor hem, die met verplichte hoofdakte in functie is;

4°. eene verhooging van f 25 voor het onderwijs in de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek, wanneer het bezit dier akte is gevraagd, en het onderwijs is opgedragen;

en 5°. een tegemoetkoming in de huishuur aan den onderwijzer, die 28 jaar oud en gehuwd is, f 75.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Sittard, dd. 7 Aug. 1902, ten geleide van een raadsbesluit, inhoudende nadere bezwaren tegen de beroepen van het hoofd der school en het onderwijzend personeel.

IX. *Het beroep van den Inspecteur van het lager onderwijs in de* 1e *Inspectie tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 26 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van het bestuur der bijz. lagere school te Roermond* (*Kapel*) *van de congregatie der Zusters van het arme Kind Jezus te Simpelveld, om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het l. o.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit.

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Juli 1902, no. 7700, afd. A. Z. C., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Inspecteur van het lager onderwijs in de 1e Inspectie, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 26 April 1902 (1e afd.) la. 1000/2 F', genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school te Roermond (Kapel) van de congregatie der Zusters van het arme Kind Jezus te Simpelveld, om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs.

De Rijksbijdrage, aangevraagd tot een bedrag van f 1583½, is door Ged. Staten verleend en op f 1466.67 bepaald.

Tegen het besluit van Ged. Staten is de Inspecteur bij de Koningin in beroep gekomen, aanvoerende, dat het hier niet één school, maar twee scholen geldt, eene jongensschool en eene meisjesschool, tusschen welke niet het minste verband bestaat, die in twee afzonderlijke gebouwen gevestigd zijn en een verschillend leerplan hebben, daar aan de jongensschool onderwijs wordt gegeven in de vakken *a*—*i*, *l*, *m* en *p* en aan de meisjesschool in de vakken *a*—*i* en *k* van art. 2 der wet tot regeling van het l. o.; dat de beide scholen één en hetzelfde hoofd hebben; dat geen onderwijs in de wiskunde gegeven wordt, hoewel het op den rooster vermeld staat. Mitsdien verzoekt appellant

H. M. vast te stellen, „dat in casu bestaan twee bijzondere lagere scholen, die onder één en hetzelfde hoofd staande, in het jaar 1901 niet voldaan hebben aan de eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet tot regeling van het l. o. gesteld, en mitsdien geen aanspraak kunnen maken op eene Rijksbijdrage over dat jaar, en in elk geval, zoo H. M. mocht oordeelen, dat in casu in den zin der wet slechts ééne school bestaat, vast te stellen, dat voor eene verhoogde Rijksbijdrage voor het onderwijs in de vakken *l*, *m* en *p* geene aanleiding bestaat en het vastgestelde bedrag der Rijksbijdrage te verminderen met f 33.33."

Ged. Staten, over het beroep gehoord, leggen een schrijven over van het schoolbestuur, waarin betoogd wordt, dat het hier ééne school geldt en dat er wel degelijk onderwijs in de wiskunde gegeven wordt.

Daarentegen is de districtsschoolopziener het in dezen met den Inspecteur eens.

X. ***Het beroep van G. van Hooy te Beugen tegen een besluit van B. en W. dier gemeente dd.*** **19** ***Apr.*** **1902,** ***waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van eene bakkerij.***

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 Juli 1902, no. 261, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. van Hooy te Beugen, tegen een besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 19 April 1902, waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van eene bakkerij.

Nadat tegen de aanvrage bezwaren waren ingebracht, ontleend aan de schade die een naburige bleekerij door roetstorting zou lijden — hebben B. en W., die bezwaren gegrond achtende, bij bovengenoemd besluit de vergunning geweigerd.

Bij de Konnigin in beroep gekomen, heeft de aanvrager betoogd, dat de bezwaren te breed uitgemeten zijn en door het stellen van voorwaarden gemakkelijk kunnen worden ondervangen; weshalve hij verzoekt, dat de vergunning hem alsnog, desnoods voorwaardelijk, worde verleend.

Ged. Staten, over het beroep geraadpleegd, hebben B. en W. gehoord, die op handhaving van het bestreden besluit aandringen.

De Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat, wiens advies mede door

hen is ingewonnen, acht de bezwaren niet genoegzaam om weigering van de vergunning te rechtvaardigen.

Ged. Staten, berichtende, dat bij de aanvrage de stukken, genoemd in art. 5, 3°. en 4° der Hinderwet, niet zijn overgelegd, geven in overweging, dat de bestreden beschikking worde vernietigd wegens strijd met de wet.

XI. *Het geschil over de woonplaats van de arme krankzinnige J. C. J. van Veen wed. C. J. van der Brugge.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 30 Juli 1902, no. 5698, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats der krankzinnige J. C. J. van Veen, wed. C. J. van der Brugge.

Deze krankzinnige is op 21 Dec. 1901 opgenomen in het gesticht Bloemendaal te Loosduinen; zij had toen haar verblijf bij haar zoon te Goes. Vroeger is zij voor rekening der gemeente Gouda verpleegd geweest in het gesticht Veldwijk te Ermelo, maar op 12 Aug. 1899 heeft zij op advies van den geneesheer en in overleg met hare kinderen dat gesticht met verlof verlaten. Nadat omtrent haren toestand bevredigende berichten waren ontvangen, is zij op 4 Dec. 1899 in het gesticht Veldwijk afgeschreven als genoegzaam hersteld om ontslagen te worden.

Tusschen de gemeentebesturen van Goes en van Gouda is nu geschil gerezen over de vraag wie de kosten der verpleging in het gesticht Bloemendaal moet dragen, en Ged. Staten van Zuid-Holland en van Zeeland zijn er niet in geslaagd dat geschil bij te leggen.

B. en W. van Goes beweren, dat de lijderes nooit hersteld geweest is en hare woonplaats niet naar hunne gemeente heeft overgebracht, terwijl B. en W. van Gouda zich beroepen op art. 28 der wet tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, waarin alleen gevorderd wordt de zooeven vermelde en afgegeven verklaring, dat de krankzinnige genoegzaam hersteld is, met dat gevolg dat de op deze wijze ontslagen verpleegde in den zin der wet is te rekenen als geheel te zijn hersteld.

Nadat de overweging van het geschil bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Gouda, dd. 6 Aug. 1902, die bij hun gevoelen blijven volharden.

XII. *Het beroep van het bestuur der Afd. Rijssen van den Bond van Nederl. onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van overijssel dd.* 21 *Mei* 1902, *waarbij is goedgekeurd de Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere school in die gemeente.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 31 Juli 1902, no. 6382, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het bestuur der Afdeeling Rijssen van den Bond van Nederl. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 21 Mei 1902, no. 2144/1604, 2e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere school in de gemeente Rijssen, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 3 Mei 1902.

Naar het oordeel van appellant is de regeling, welke het hier geldt, niet vrij van onbillijkheden, gelijk hij nader tracht aan te toonen in eene memorie van toelichting.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, achten appellant niet-ontvankelijk in zijn beroep, omdat hij bij de zaak geen eigen persoonlijk belang heeft.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur, was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Rijssen, dd. 13 Aug. 1902, ten geleide van eenige bescheiden.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Twee-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 27 *Augustus* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendaris:

Mr. C. Bake.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 29 Juli 1902, no. 30, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Neede tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij aan de „Regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel in de gemeente Neede" goedkeuring is onthouden wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte en in het bezit van eene akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Neede (dorp).*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 611.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Neede tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 90, waarbij aan de ,,Regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel in de gemeente Neede", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier

gemeente op 14 Nov. 1901, goedkeuring is onthouden wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte, die in het bezit is van eene akte voor de Fransche taal, aan de openbare lagere school te Neede (dorp);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 156;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Juli 1902, no. 6024, afd. Ond.;

Overwegende dat de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte, die in het bezit is van eene akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Neede (dorp) door den gemeenteraad is bepaald op f 550 bij minder dan 5, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij 20 en meer dienstjaren, met eene verhooging van f 200 ingevolge art. 26 sub 3°., der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat Ged. Staten — van oordeel dat de jaarwedde veel te laag was voor een onderwijzer, verplicht niet minder dan 8 uur in de week buiten de gewone schooluren meer uitgebreid lager onderwijs te geven — op 11 Maart 1902 hebben besloten aan de regeling, door den Raad bij besluit van 14 Nov. 1901 gemaakt, zijne goedkeuring te onthouden, wat betreft de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte die in het bezit is van de akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Neede (dorp), en die regeling overigens goed te keuren;

dat de gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat de jaarwedde voldoende is in verhouding tot die van het hoofd der school en de gemeente nu reeds zeer bezwaard wordt door de kosten van het lager onderwijs, die bijna de helft van de uitgaven uitmaken;

Overwegende dat de onderwijzer, wiens jaarwedde door Ons behoort te worden geregeld, den rang van hoofdonderwijzer bezit en volgens art. 24 der wet aan de school aanwezig moet zijn, alsmede dat hij in het bezit is van de akte voor de Fransche taal;

dat hij, thans ruim tien dienstjaren tellende, is aangesteld op eene jaarwedde van f 800, onder verplichting om in de genoemde taal onderwijs te geven buiten de gewone schooluren;

dat hij alzoo, in verband met het bepaalde in art. 26 der wet, zooals dit artikel nu luidt, kan geacht worden te genieten f 500 als onderwijzer, f 100 voor het onderwijs in eene vreemde taal en f 200 voor de verplichte hoofdakte;

dat een dergelijk bedrag als aanvangsjaarwedde voor een onderwijzer met minder dan vijf dienstjaren billijk en ook voldoende is te achten;

dat voorts volgens de strekking der laatste wijziging van het aangehaalde art. 26, gemelde jaarwedde in evenredigheid van het aantal dienstjaren, eene billijke verhooging behoort te ondergaan;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Kon. besluit van 10 Sept. 1901 (Stbl. no. 208);

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van den onderwijzer met verplichte hoofdakte en in het bezit van eene akte voor de Fransche taal aan de openbare lagere school te Neede (dorp) vast te stellen op f 600 bij minder dan 5, f 650 bij 5 tot 10, f 700 bij 10 tot 15, f 750 bij 15 tot 20 en f 800 bij 20 en meer dienstjaren, met eene verhooging van f 200, ingevolge art. 26, sub 3°., der wet tot regeling van het L. O., en voorts te bepalen, dat in deze regeling, met inachtneming van de wettelijke voorschriften, door den Raad der gemeente Neede, onder goedkeuring van Ged. Staten, wijziging kan worden gebracht en dat zij in ieder geval met het einde van het jaar 1911 ophoudt van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

W. VAN BYLANDT.

2o. van 29 Juli 1902, no. 41, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Denekamp tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 3 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Denekamp.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 613.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Dene-

kamp tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 3 April, 1902, no. 1258/1072, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Denekamp, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 15 Nov. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 160;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Juli 1902, no. 6025, afd. Ond.;

Overwegende dat nadat bovenvermelde verordening, dd. 15 Nov. 1901, aan Ged. Staten was ingezonden, deze bij besluit van 27 Dec. 1901, 2e afd., no. 5140/3650, den Raad der gemeente Denekamp in overweging hebben gegeven:

1°. de jaarwedden der hoofden aan de scholen in de kom van het dorp en te Oud-Ootmarsum te bepalen op f 800, met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, in ieder geval op f 50 meer dan die aan de hoofden der buurtscholen toegekend;

2°. de jaarwedden der onderwijzers aan de school in de kom van het dorp en van hen die verplicht zijn te Ootmarsum te wonen, op f 550 vast te stellen;

3°. de vergoeding voor de huishuur te herzien en naar de huurwaarde der woningen dier hoofden vast te stellen, de tegemoetkoming in de huishuur ook toe te leggen aan weduwnaars met eigen huishouden en te regelen zooals voor werd omschreven;

4°. art. 10 zoodanig te wijzigen, dat de thans aangestelde onderwijzers op verhooging voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst aanspraak kunnen maken;

5°. eene bepaling op te nemen ten gevolge waarvan het onderwijs in de handwerken, buiten de gewone schooluren opgedragen aan eene onderwijzeres aan een der scholen verbonden, wordt beloond met f 20 per wekelijksch lesuur;

dat Ged. Staten daarbij hebben overwogen, dat de bij art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima slechts toegelaten kunnen worden in de allerkleinste goedkoopste plaatsen des lands, waar de levensstandaard het laagst is en waar het minst van den onderwijzer gevorderd wordt, en de kom van het dorp Denekamp, noch de gemeente Ootmarsum, daartoe behooren; dat met een aanvangssalaris van f 750 voor de hoofden en van f 500 voor de onderwijzers, wanneer zij minder dan 5 dienstjaren hebben, aan de scholen te Denekamp en te Oud-Ootmarsum dan ook slechts genoegen genomen kan worden, wanneer het bezit en gebruik van bijacten in de vakken, bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder *j*, *k*, *l*, *m*, *n*, *o*, *p*, *q*, *r* en *r*bis extra beloond

wordt en de verhoogingen wegens dienstjaren over korter termijnen worden toegelegd; dat de extra belooningen voor die bijacten billijkerwijze zijn vast te stellen op: 1°. voor het *bezit* van ééne f 25, van twee of meer f 50; 2°. voor benuttiging *binnen* de gewone schooluren van ééne f 50, van twee f 75, van drie of meer f 100; 3°. voor benuttiging *buiten* de gewone schooluren f 0.60 per lesuur of zooveel meer als de belooning voor het herhalingsonderwijs bedraagt, zijnde bijacten, bedoeld onder *j* en *k* in de gevallen sub 1°. en 2°. als halve te berekenen en in het geval sub 3°. met f 20 per wekelijksch lesuur te bezoldigen; dat de bovengenoemde aanvangsjaarwedden voor minstens 4, 8, 12 en 16 jaren dienst verhoogd moeten worden met f 50; dat de vergoeding voor huishuur aan de hoofden zoodanig geregeld moet worden, dat zij overeenstemt met den prijs waarvoor in de gemeente Denekamp en Ootmarsum een behoorlijke woning, geschikt voor hoofden van scholen, gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers boven 28-jarigen leeftijd en zoo mogelijk ook voor weduwnaars met kinderen ten hunnen laste, in dezelfde verhouding behoort te staan tot de vergoeding voor huishuur betaald aan het hoofd hunner school of tot de huurwaarde, waarop diens woning ter berekening van pensioen is aangeslagen, als de daarvoor bij de wet gestelde minima, dus als 1 : 3; dat de belooning der vóór 1 Januari 1902 aangestelde onderwijzers noch verminderd, noch gesplitst mag worden en in verband met de bedoeling der wet van 24 Juni 1901 te regelen is, des, dat hunne belooning in geen geval minder bedraagt dan de jaarwedden der nieuw aan te stellen functionarissen en hunne jaarwedden minstens voor elke vijf dienstjaren beneden de éénentwintig worden verhoogd; dat het hoofd der dorpsschool onder de tegenwoordige regeling f 50 meer genoot dan de hoofden der buurtscholen in die gemeente; dat door het bouwen zijner ambtswoning op de grens der gemeente Ootmarsum bij de belooning voor het hoofd der school te Oud-Ootmarsum rekening te houden is met de jaarwedden te Ootmarsum; dat het tegenwoordig aanvangssalaris der onderwijzers, blijkens den door het gemeentebestuur overgelegden staat, bedraagt f 550, terwijl, waar de onderwijzers der buurtscholen verplicht zijn elders te wonen, op die verplichting gelet behoort te worden bij het bepalen van hunne aanvangssalarissen; dat derhalve bijaldien geen verhoogingen worden toegekend, zooals voor is omschreven, de jaarwedden van de hoofden der scholen in de kom van het dorp en te Oud-Ootmarsum moeten bepaald worden op f 800 en van die der buurtscholen op f 750 met verhoogingen van f 50 voor 5, 10, 15 en 20 jaren dienst, zijnde die der onderwijzers aan de school in de kom van het dorp en van hen die verplicht zijn te wonen te Ootmarsum, op f 550 vast te stellen,

terwijl met f 500 kan worden volstaan voor die onderwijzers, die aan de buurtscholen werkzaam zijn en daar wonen; alles met gelijke verhoogingen; dat bij de onderwerpelijke verordening de jaarwedden van alle hoofden en onderwijzers op de wettelijke minima zijn bepaald, en art. 10 inhoudt, dat de jaarwedden van verscheidene der thans aangestelde onderwijzers niet worden verhoogd voor elke 5 jaren dienst beneden de 21; dat de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur evenzeer op de wettelijke minima werden vastgesteld, terwijl toch de wet deze bedragen eischt voor de kleinste plaatsjes des lands, waartoe zeer zeker noch Ootmatsum, noch dorp Denekamp te rekenen zijn; dat deze regeling derhalve niet voldoende is te achten;

dat, nadat de Raad der gemeente Denekamp bij besluit van 18 Maart 1902 aan Ged. Staten had medegedeeld, dat hij bezwaar maakte aan de geopperde bedenkingen tegemoet te komen, Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit — overwegende dat de bij hun bovengenoemd besluit van 27 Dec. 1901 omschreven bezwaren niet waren weggenomen — hunne goedkeuring hebben onthouden aan meervermeld besluit van den Raad der gemeente Denekamp van 15 Nov. 1901;

dat de Raad der gemeente Denekamp van het bovengenoemd besluit van Ged. Staten, dd. 3 April 1902, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het dorp Denekamp met 676 inwoners, zoomede de buurtschap Oud-Ootmarsum met 313 zielen, tot de kleinste en goedkoopste plaatsen des lands behooren en dat juist de onderwijzers, aan deze twee scholen verbonden, in veel betere conditiën zijn dan hunne collega's in de andere buurtschappen, overmits zij: 1°. in de gelegenheid zijn door het geven van privaatlessen eene vaak niet onbelangrijke bijverdienste te maken; 2°. geen buitengewone kosten aan vracht voor brandstoffen en dergelijke hebben te betalen; 3°. geen verhoogde prijzen hebben te betalen voor het thuis bezorgen van winkelwaren, daar zij alles in de onmiddellijke nabijheid kunnen krijgen; 4°. voor tuin- en huiswerk goedkoop hulp kunnen erlangen; 5°. medische bijstand goedkoop kunnen genieten; en dat, waar hier alleen tegenover staat, dat zij misschien wel iets meer aan kleeding moeten besteden, niet gezegd kan worden, dat de levensstandaard in het dorp of bij Ootmarsum hooger zou zijn dan in de buurtschappen;

Overwegende dat met het oog zoowel op den plaatselijken levensstandaard als op den omvang der scholen die het hier geldt, de jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen, alsmede de vergoedingen voor en tegemoetkoming in de kosten van huishuur, zooals die door den Raad der gemeente Denekamp zijn vastgesteld, voldoende moeten worden geacht, behalve wat betreft het hoofd

der school in het dorp Denekamp en de onderwijzeressen die buiten de gewone schooluren met het geven van onderwijs in vak *k* van art. 2 der wet op het l. o. zijn of zullen worden belast;

Gezien de wet tot regeling van het l. o., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Denekamp, alsmede de hun toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkoming in de kosten van huishuur vast te stellen overeenkomstig het besluit van den Raad der voormelde gemeente van 15 Nov. 1901, behalve wat betreft de jaarwedde van het hoofd der school in het dorp Denekamp en die der onderwijzeressen belast met het geven van onderwijs in vak *k* van art. 2 der wet tot regeling van het L. O. buiten de gewone schooluren, wordende de jaarwedde van voormeld hoofd en van deze onderwijzeressen bepaald op f 50 hooger dan het bij voormeld raadsbesluit vastgesteld bedrag; met bepaling voorts, dat de gemeenteraad van Denekamp bevoegd zal zijn, overeenkomstig de wet, onder goedkeuring van Ged. Staten, wijziging te brengen in deze regeling, die in elk geval den 31 Dec. 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

W. VAN BYLANDT.

3o. van 29 Juli 1902, no. 47, houdende beschikking op *het beroep van G. J. van der Bend, te Zwolle, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 14 *Febr.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 663.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. J. van der Bend, te Zwolle tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 14 Febr. 1902, no. 405, Nijverheid, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene slachterij in het perceel, staande aan de Hoogstraat te Zwolle, kad. bekend in Sectie E, no. 1470;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 163;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 24 Juli 1902, no. 207, afd. H. en N.;

Overwegende dat bij adres van 23 Oct. 1901 G. J. van der Bend bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Zwolle heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht namens bewoners van perceelen naast dat waarin de slachterij zal worden opgericht, op grond van hinder van geschreeuw van geslacht wordende varkens en van ander geraas; weshalve namens hen werd verzocht de vergunning niet te verleenen dan onder voorwaarde, dat alleen over dag mag worden geslacht;

dat B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat het in casu eene exportslachterij geldt, een bedrijf dat grooten overlast veroorzaakt, een last die te grooter zal zijn omdat de inrichting zou worden gevestigd in eene zeer volkrijke buurt, hetgeen uit een gezondheidsoogpunt zeer bedenkelijk zou zijn;

dat G. J. van der Bend van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat in het onderwerpelijk perceel reeds vóór ± 80 jaar eene slachterij is uitgeoefend, zonder dat ooit eenige klacht daartegen is gerezen; dat het van steen gebouwde perceel in alle opzichten voor slachtplaats geschikt is; dat het in casu *geene* exportslachterij geldt, waarvoor hij trouwens aan B. en W. geene vergunning heeft gevraagd, en dat de huisjes, bewoond door hen namens wie bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht, van de slachterij door eene ruime open plaats zijn gescheiden;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat aan de ingebrachte bezwaren op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen door het stellen van voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Zwolle, aan

G. J. van der Bend aldaar en zijne rechtverkrijgenden, alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene slachterij in het perceel, staande aan de Hoogstraat te Zwolle, kadastraal bekend in sectie E, no. 1470, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

a. dat de beide slachtlokalen moeten voorzien zijn van waterdichte bevloeringen, gelegd in afwaterenden stand naar te maken zinkputten;

b. dat de omtrekmuren der sub *a* vermelde lokalen 0.22 M. van uit de bevloering gemeten, waterdicht moeten beklampt zijn;

c. dat in elk slachtlokaal naast den uitgang naar de open plaats aanwezig moet zijn een waterdichte zinkput met stankafsluiting;

d. dat elk dezer zinkputten door een spruitriool van verglaasde Engelsche buizen van 20 c.M. in diameter moet worden verbonden met den in de open plaats gelegen zinkput;

e. dat in de sub *c* bedoelde zinkputten voor de spruitriolen en in den van de open plaats gelegen zinkput voor het naar het Achterom loopende riool vaste roosters aanwezig moeten zijn;

f. dat elk dezer drie zinkputten van boven moet worden afgedekt met een gemakkelijk wegneembaar horizontaal in den put hangend rooster;

g. dat in elk slachtlokaal en op de open plaats ten minste één kraan der gemeentelijke waterleiding aanwezig moet zijn;

h. dat in elk slachtlokaal moet aanwezig zijn een van af den zolder tot 1 M. boven de bekapping opgaande ventilatiekoker;

i. dat van af 15 April tot 15 Oct. van elk jaar de te verrichten slachtingen en de daaraan verbonden werken uitsluitend mogen plaats hebben tusschen 's morgens 5 uur en 's avonds 9 uur, terwijl de overige dagen van 't jaar niet anders dan van 's morgens 7½ uur tot 's avonds 7½ uur in deze inrichting mag worden gewerkt;

j. dat tijdens de werkzaamheden aldaar de noodige goed gesloten tonnen in het op de open plaats staande en tot stalling in gebruik geweest zijnde gebouwtje aanwezig moeten zijn, waarin alle afval en bloed moet worden verzameld;

k. dat buiten de bij dezen tot slachtplaats bestemde lokalen geen enkele slachting mag plaats hebben en dat in de slachtplaatsen geene andere werkzaamheden mogen worden verricht dan die welke uitsluitend tot het slachten behooren en aldaar in het bijzonder geen ingewanden van geslachte dieren van vuil mogen worden ontdaan of gereinigd;

l. dat na afloop van de slachting van elk dier (of van meerdere dieren als

het slachten zonder tusschenpoozen geschiedt) voor het sluitingsuur van elken dag de vloeren en wanden der slachtplaatsen van vuil en bloed moeten worden ontdaan en gereinigd, hetgeen eveneens moet geschieden met de geheele open plaats en het daarop staande gebouwtje bestemd tot berging der tonnen;

m. dat op het terrein, alwaar de inrichting is gevestigd, geen dierlijk afval, mest of bloed mag aanwezig zijn anders dan in de daarvoor bestemde tonnen, die, na elke slachting, onmiddellijk naar de gemeentelijke mestplaats of een andere door B. en W. aangewezen plaats moeten worden vervoerd;

n. dat in een als sub *i* bepaalden werkdag nooit meer slachtingen mogen plaats hebben dan van acht stuks groot vee of daarmede gelijk staand getal klein vee, waarbij twee stuks klein- gelijk wordt gesteld met één stuks groot vee of groot en klein vee te zamen, op grond der aangenomen vergelijking, geen acht stuks groot vee overtreffende;

o. dat elk te slachten dier, voor tot de slachting wordt overgegaan, moet worden geschoten met een zgn. schietmasker;

p. dat de werkzaamheden tot verkrijging van sub *a—h* gestelde voorwaarden moeten worden uitgevoerd volgens aanwijzing en onder toezicht van den Inspecteur bij de bouwpolitie en dat deze in goeden staat moeten worden gehouden en bij elk voorkomend gebrek onmiddellijk moeten worden hersteld;

q. dat de tot het Achterom toegang gevende deuren, behoudens de oogenblikken dat daarvan voor het bedrijf gebruik moet worden gemaakt, steeds gesloten moeten zijn;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

W. VAN BYLANDT.

De ondergeteekende Gerrit Jan van der Bend, slager wonende te Zwolle, verklaart bij dezen dat de slagterij tot de oprigting of uitoefening waar van ver-

gunning door hem is aangevraagd, zal worden uitgeoefend in de twee achterhuizen van het bebouwde gedeelte van het perceel vastgoed staande en gelegen aan de Hoogstraat te Zwolle en aldaar kadastraal bekend in Sectie E, no. 1470.

De beide achterhuizen grenzen aan de tot het vastgoed behoorende open plaats en zijn in het blauw op de mede overgelegde plattegrondteekening aangegeven.

Zwolle, 23 October 1901.

G. J. VAN DER BEND FZN.

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 Juli 1902, no. 47.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

4o. van 29 Juli 1902, no. 48, houdende beschikking op *de beroepen van F. van Rooy te Gemert, tegen het besluit van B. en W. van die gemeente dd. 27 Febr.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietinrichting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 669.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ **WILHELMINA**, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door F. van Rooy, te Gemert, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van die gemeente, dd. 27 Febr. 1902, no. 101*d*, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietinrichting met het geweer op een perceel land, nabij zijne woning aan het gehucht „Boekent" onder de gemeente Gemert, kad. bekend in Sectie E, no. 777;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 164;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 24 Juli 1902, no. 207, afd. H. en N.;

Overwegende dat F. van Rooy bij adres dd. Dec. 1901 bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Gemert heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht door eigenaars en gebruikers van naburige perceelen, op grond van vrees voor gevaar, schade en hinder in hun landbouwbedrijf, in zooverre het schieten met het geweer de veiligheid in de omgeving zou verminderen voor menschen, dieren en panden met strooien daken, die in brand zouden geraken, terwijl op pannen daken de pannen zouden worden gebroken door de nedervallende kogels;

dat F. van Rooy van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gevergunning hebben geweigerd, op grond dat het schietterrein gelegen is op korten afstand van woonhuizen, waarvan een met stroo gedekt, wier bewoners dus van het schieten brand- en ander gevaar te duchten zouden hebben, terwijl in de nabijheid openbare en particuliere wegen worden aangetroffen, waarvan tijdens het schieten geen veilig gebruik zou kunnen worden gemaakt; dat in de richting, waarin zou geschoten worden, vele perceelen bouw-weiland zijn gelegen, waarop personen werken en vee weidt; dat het in casu slechts geldt eene uitspanning en niet een nuttig doel, en dat aan de ingebrachte gegronde bezwaren niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen;

dat F. van Rooy van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen door middel van 2 adressen, daarbij aanvoerende, dat de door hem verlangde inrichting geen gevaar zou opleveren; dat het schieten met het geweer, met het oog op de weerbaarheid, eene zaak van openbaar nut is; dat het schieten naar den vogel een oud en geheel in de zeden des volks ingeweven gebruik is en eene gepaste ontspanning;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat het voor de schietinrichting bestemde terrein zoodanig is omgeven door wegen, tuinen, wei- en bouwland en huizen, dat ernstig gevaar en hinder van de onderwerpelijke inrichting te duchten ware voor menschen, dieren en goederen, waaraan door het stellen van voorwaarden niet kan worden tegemoet gekomen;

dat B. en W. van Gemert de gevraagde vergunning mitsdien terecht hebben geweigerd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de ingestelde beroepen ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uit-

voering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

W. VAN BYLANDT.

5o. van 29 Juli 1902, no. 64, betreffende *de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting aan de Hembrug, gem. Zaandam, van een munitiemagazijn en eene bewaarplaats van licht ontvlambare stoffen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 660.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de stukken betreffende de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting aan de Hembrug, gemeente Zaandam, van een munitiemagazijn en eene bewaarplaats voor licht ontvlambare stoffen, op het terrein kad. bekend Sectie K, no. 2612;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 168;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 23 Juli 1902, IVe afd., no. 96;

Overwegende dat het Departement van Oorlog een munitiemagazijn en eene bewaarplaats voor licht ontvlambare stoffen wenscht op te richten aan de Hembrug, gemeente Zaandam, op het terrein kadastraal bekend Sectie K, no. 2612;

dat, blijkens het proces-verbaal van de ingevolge art. 26, 3e lid der Hinderwet, gehouden zitting, bij de daar bedoelde commissie uit Ged. Staten is ingekomen een schrijven van den Raad van Administratie der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, houdende mededeeling, geen bezwaar tegen de voorgenomen inrichtingen te hebben, wanneer maar volledige veiligheidsmaatregelen worden genomen voor de omliggende perceelen, meer bepaald voor den Staatsspoorweg van Zaandam naar Amsterdam met zijn kunstwerken en gebouwen; terwijl tegen vorenbedoelde inrichtingen bezwaar is ingebracht van wege A. J. van Wessem, op grond van vrees voor waardevermindering zijner in de nabijheid der op te richten gebouwen gelegen landerijen, die hij als bouwterrein wenscht

te gebruiken, vooral wanneer de onderwerpelijke inrichting nog meer zal worden uitgebreid;

dat de Majoor, Eerstaanwezend Ingenieur te Amsterdam, in antwoord op een en ander aan de commissie heeft medegedeeld, dat alle mogelijke veiligheidsmaatregelen zijn genomen en zullen genomen worden en wijders heeft aangewezen op welke plaats de voorgenomen gebouwen zullen worden opgericht, waaruit blijkt, dat de landerijen van A. J. van Wessem niet in zulke conditie zullen komen, als deze vreest;

dat de commissie uit Ged. Staten, op grond van hetgeen in hare zitting door den Majoor, Eerstaanwezend Ingenieur, in het midden is gebracht, adviseert dat Onze goedkeuring worde verleend aan de oprichting van de onderwerpelijke gebouwen;

Overwegende dat uit de hiervoren vermelde mededeelingen van den Majoor, Eerstaanwezend Ingenieur, blijkt, dat alle mogelijke veiligheidsmaatregelen zijn genomen en zullen genomen worden;

dat voorts de plaats, waar de onderwerpelijke gebouwen zullen worden opgericht, eene andere is dan genoemde Van Wessem zich voorstelde, en dus met het vanwege hem ingebrachte bezwaar in casu geen rekening behoeft te worden gehouden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de ingebrachte bezwaren geen grond opleveren om niet toe te laten de door het Departement van Oorlog voorgenomen oprichting aan de Hembrug, gemeente Zaandam, van een munitiemagazijn en eene bewaarplaats voor licht ontvlambare stoffen op het terrein kad. bekend Sectie K, no. 2612, volgens de aan dit besluit gehechte beschrijvingen en teekeningen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 29 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen.
W. van Bylandt.

Behoort bij het Kon. besluit van 29 Juli 1902, no. 64.

Genie.

2e Commandement.

Amsterdam.
1901.

Beschrijving bedoeld sub 1 van Art. 5 der Wet van 2 Juni 1875 (Staatsblad no. 95) van de plaats, inrichting enz. van

EEN MUNITIEMAGEZIJN.

Het voornemen bestaat op het terrein der Artillerie-Inrichtingen aan de Hembrug, kadastraal bekend als Gemeente Zaandam, Sectie K, No. 2612, eene in het hoofd dezer beschrijving genoemde inrichting te maken, als hieronder nader is beschreven.

Het gebouw wordt van steen, binnen de opgaande muren lang 26.70, breed 12.84 M.

Het gebouw zal bevatten een beganen grond en eene zolderverdieping, en worden afgedekt met een beschoten pannendak.

De begane grond zal worden verdeeld in 6 lokalen; de lokalen No. 1, 2, 3, 4 en 5 zijn bestemd voor het opleggen van projectielen gevuld met ontplofbare stof, en andere munitie; lokaal No. 6 zal dienen als pakkamer.

Beweegkracht zal in dit gebouw niet worden aangewend.

Amsterdam, 17 October 1901.

De Majoor,
Eerstaanwezend Ingenieur,
P. Kleijnkens.

Mij bekend,

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. van Bylandt.

Behoort bij het Kon. besluit van 29 Juli 1902, no. 64.

Genie.

—

2e Commandement.

—

Amsterdam.
1901.

—

Beschrijving bedoeld sub 1 van Art. 5 der Wet van 2 Juni 1875 (Staatsblad no. 95) van de plaats, inrichting enz. van

EEN GEBOUW VOOR DE OPLEGGING VAN LICHT ONTVLAMBARE STOFFEN.

Het voornemen bestaat, op het terrein der Artillerie-Inrichtingen aan de Hembrug, kadastraal bekend als Gemeente Zaandam, Sectie K, no. 2612, eene in het hoofd dezer beschrijving genoemde inrichting te maken als hieronder nader is omschreven.

Het gebouw wordt gemaakt van ijzer op één steenen voet dik 0.28 M., hoog 0.40 M. boven het maaiveld, buitenwerks lang 20.56 en breed 6.56 M.

De wanden aan de binnenzijde voorzien van eene bekleeding van drijfsteen dik 0.07^5 M.

Het gebouw verkrijgt geene verdieping en wordt afgedekt met gegalvaniseerd golfijzer, beschoten met rietplanken.

Het gebouw is bestemd voor de oplegging van salpeterzuur, zwavelzuur, benzine, alcohol, petroleum, oliën en vetten.

Beweegkracht zal in dit gebouw niet worden aangewend.

Amsterdam, 17 October 1901.

De Majoor,
Eerstaanwezend Ingenieur,
P. KLEIJNKENS.

Mij bekend,
De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

6o. van 31 Juli 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Rheden tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 11 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 12 *Oct.* 1901, *gewijzigd bij Raadsbesluit van* 30 *Dec.* 1901, *voor zooveel dat besluit betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no.* 2 *te Dieren.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 623.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rheden tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 99, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 12 Oct. 1901, no. 46/7, gewijzigd bij Raadsbesluit van 30 Dec. 1901, no. 10, voor zooveel dit besluit betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2, te Dieren;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 161;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Juli 1902, no. 6026, afd. Ond.;

Overwegende dat de Raad der gemeente Rheden bij besluit van 12 Oct. 1901, no. 46/7, de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2 te Dieren heeft vastgesteld op f 1000;

dat bij besluit van 14 Jan. 1902, no. 109, L. O., Ged. Staten den gemeenteraad van Rheden te kennen hebben gegeven, dat de jaarwedde van het hoofd der school no. 2, te Dieren, te laag was in verband met de verhouding, waarnaar de Rijksbijdrage in de jaarwedden van de schoolhoofden klimt naar gelang van het aantal leerlingen, dat de betrokken school bezoekt; dat toch deze vermeerdering van Rijksbijdrage, blijkens de Memorie van Toelichting op art. 45 der L. O. wet, uitsluitend wordt verleend, omdat hoofden van omvangrijke scholen hooger moeten worden bezoldigd dan die van kleinere scholen en dat, waar, zooals voor de onderwerpelijke school, de Rijksbijdrage in de jaarwedde van het hoofd f 200 meer bedraagt dan die in de jaarwedde van het hoofd van de kleinste school, 's wetgevers bedoeling ook klaarblijkelijk is geweest, dat de hoofden van

eerstbedoelde scholen ten minste f 200 hooger zouden moeten worden bezoldigd dan de wettelijke minimum-bedragen, die hij naar gelang van diensttijd voor hoofden der kleinste scholen voldoende achtte;

dat, na het advies van de plaatselijke schoolcommissie te hebben ingewonnen, de gemeenteraad van Rheden op 15 Febr. 1902 heeft besloten zich daarmede geheel te vereenigen, in verband waarmede hij — blijkens schrijven van B. en W. aan Ged. Staten, dd. 19 Febr. d.a.v. — de jaarwedde van genoemd schoolhoofd wenschte te houden op het door den Raad vastgesteld bedrag;

dat de schoolcommissie hare zienswijze grondde op de omstandigheid dat bedoeld schoolhoofd — wiens school 361 leerlingen telt, verdeeld over 8 lokalen met 8 onderwijzers (buiten het hoofd) — feitelijk geen bepaalde klasse voor zijne rekening heeft; dat in dien toestand te eeniger tijd verandering zou moeten komen door aanstelling van een afzonderlijk hoofd voor betalende en niet betalende leerlingen en dat het dan niet zou aangaan de vroeger genoten jaarwedde te reduceeren;

dat Ged. Staten bij besluit van 11 Maart 1902, no. 99, L. O., hunne aan hoofde dezes vermelde beschikking hebben genomen, op grond dat bij de beoordeeling van onderwijzersjaarwedden in het algemeen geen rekening kan worden gehouden met de wijzigingen, die in de omstandigheden van het oogenblik in de toekomst kunnen ontstaan, en dat er geen termen zijn hiervan af te wijken voor zooveel betreft de jaarwedde van het hoofd der school no. 2 te Dieren, omdat de door het gemeentebestuur bedoelde wijziging in den toestand van die school geheel in het onzekere ligt;

dat de gemeenteraad van Rheden van dit besluit van Ged .Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat wel degelijk met de toekomst behoort te worden rekening gehouden, hoezeer die ook in het onzekere ligt en dat niet alleen de bestaande toestand tot grondslag behoort te worden genomen; dat het aantal leerlingen van de onderwerpelijke school wellicht te eeniger tijd splitsing noodzakelijk zal maken, wanneer geene vermindering van jaarwedde zal kunnen worden aangebracht, en het evenwicht tusschen de jaarwedden van de verschillende hoofden van scholen in Rheden geheel zou worden verbroken; dat, afgescheiden van het vorenstaande, de onderwerpelijke jaarwedde niet onbillijk is geregeld; dat ook de jaarwedden van de overige hoofden der scholen nos. 2, 3 en 4 te Velp en van de school te Rheden f 1000 bedragen, terwijl de levensstandaard te Dieren niet hooger is dan te Velp en Rheden; dat het weinig grooter aantal leerlingen niet in die mate meer werkzaamheden met zich sleept, dat daarom eene hoogere jaarwedde dan voor de andere schoolhoofden gewettigd zou zijn, te minder nu het schoolhoofd te Dieren

geen bepaalde klasse voor zijne rekening heeft en zijne werkzaamheden zich meer bepalen tot de regeling van het onderwijs en het voeren der administratie;

Overwegende dat, al moge ook niet met Ged. Staten kunnen worden aangenomen dat de jaarwedde van het hoofd eener school een zoodanig verband behoort te houden met de vermeerdering der daarvoor verleende Rijksbijdrage, dat noodwendig deze vermeerdering geheel tot verhooging dier jaarwedde moet worden aangewend, evenmin bij de regeling eener jaarwedde rekening kan of mag worden gehouden met mogelijke toekomstige veranderingen, waarvan geen zekerheid bestaat dat zij spoedig zullen intreden;

Overwegende dat alzoo door Ons de vereischte regeling behoort te worden vastgesteld;

Overwegende daaromtrent, dat bij Koninklijk besluit van 6 November 1887, no. 25, de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2 te Dieren, met een getal van 354 schoolgaande kinderen, is bepaald op f 850;

dat de gronden, welke destijds tot deze regeling hebben geleid, alsnog van kracht zijn, behoudens dat die regeling verband hield met het in art. 26 der wet bepaalde minimum van f 700, hetwelk ingevolge de laatste wijziging van dit artikel thans f 750 bedraagt;

dat alzoo in aansluiting aan gemeld Koninklijk besluit en gemelde wijziging der wet, de aanvangsjaarwedde van het hoofd der school no. 2 te Dieren behoort te worden bepaald op f 900, en volgens de strekking van de laatste wijziging van het aangehaalde art. 26, de jaarwedde in evenredigheid van het aantal dienstjaren, eene billijke verhooging behoort te ondergaan;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 2 te Dieren zal bedragen f 900 bij minder dan 5, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 tot 15, f 1050 bij 15 tot 20, f 1100 bij 20 en meer dienstjaren;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den Gemeenteraad van Rheden, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging kunnen gebracht worden in bovenstaande bepalingen, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zullen ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 31 Juli 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de Zuster-Overste der Diert-Stichting te 's-Gravenhage tegen de beschikking van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Mei* 1902, *op haar verzoek om vermindering van personeele belasting voor perceel Bezuidenhout no.* 161.

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 6 Aug. 1902, no. 56, afd. Dir. Bel., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Ja. Ma. Ha. Vroemen, zuster-overste der Diert-Stichting te 's-Gravenhage, tegen de beschikking van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Mei 1902, op haar verzoek om vermindering van personeele belasting voor het perceel Bezuidenhout no. 161 te 's-Gravenhage, op grond dat daarvan zes vertrekken er verpleging van zieken in gebruik zijn.

In antwoord op dat verzoek heeft de Directeur op 27 Mei 1902 aan de zuster-overste bericht, dat hij bij beschikking van dien dag de volgende vertrekken van het perceel Bezuidenhout no. 161 geplaatst had op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting, te weten: beneden: operatiekamer of behandelkamer van buitenpatienten, ziekenkamer en zitkamer voor interne patienten; boven: drie ziekenkamers en een badkamer, zolder met provisiekamer en twee slaapkamers voor de zusters.

Van deze beslissing is de zuster-overste bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zich in gemeld perceel nog bevinden: een kapel, sacristie, twee keukens, twee spreekkamers, drie slaapkamers voor de eerwaarde zusters, eene recreatiekamer en een waschkeuken, al welke vertrekken als uit-

sluitend ten dienste van de inrichting tot verpleging van zieken, naar hare meening, ook op de lijst behooren te worden geplaatst.

Over het beroep gehoord, heeft de Inspecteur, onder verwijzing naar het Kon. besluit van 5 Nov. 1898, no. 62, gunstig geadviseerd. De directeur echter acht dit geval ongelijk aan dat waarop genoemd besluit betrekking heeft en geen termen aanwezig om andere vertrekken dan in de bestreden beslissing vermeld zijn, op de lijst te plaatsen.

APPELLANTE licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad ASSER en den VOORZITTER.

III. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om verhoogd pensioen van den eervol ontslagen brievenbesteller J. van Vliet te Rotterdam.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en de Minister van Financiën met een schrijven van 31 Juli/7 Aug. 1902, no. 2607, Post. en Tel., no. 65, Gen. Thes., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om verhoogd pensioen van den eervol ontslagen brievenbesteller J. van Vliet, te Rotterdam.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 31 Mei 1902, no. 9, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven, op het verzoek van den belanghebbende om verhoogd pensioen afwijzend te beschikken, op grond dat hem bij K. B. van 16 Maart 1900 een pensioen is toegekend van f 320 's jaars, en zulks volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der Burgerlijke Pensioenwet, na een burgerlijken diensttijd van 23 jaren en 7 maanden en een militairen dienst van 1 jaar, 4 maanden en één dag; dat hij thans zijn verzoek herhaalt om in het genot van verhoogd pensioen te worden gesteld, op grond van een opgeval, hem in 1895 overkomen: het wegens de duisternis in het water loopen bij de bestelling van een brief op een boot aan de Maaskade te Rotterdam, en dat de Raad bij zijn gevoelen blijft, uitgedrukt in zijn advies van 23 Maart 1900, no. 14, dat er hier geen termen zijn tot toekenning van verhoogd pensioen.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van

bestuur, daarbij aanvoerende, dat het ongeval wel niet direct, maar dan toch later slechte gevolgen heeft achtergelaten.

BELANGHEBBENDE licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

IV. *Het beroep van den voorzitter van het bestuur der Afdeeling 's-Gravenhage van den Ned. R.-K. Volksbond onder Patronaat van St. Willibrordus tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 12 *Mei* 1902, *op zijn verzoek om het perceel Nieuwe Molstraat no.* 22 *te 's-Gravenhage bij die Afdeeling in gebruik, te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 2 Aug. 1902, no. 5, afd. Dir. Bel., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door C. J. L. Hofman, voorzitter van het bestuur der Afdeeling 's-Gravenhage van den Nederl. R.-K. Volksbond onder Patronaat van St. Willibrordus, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 12 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 21, op zijn verzoek om het perceel Nieuwe Molstraat no. 22 te 's-Gravenhage, bij die Afdeeling in gebruik, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

De aanvrage is gedaan onder mededeeling, dat genoemde Afdeeling haar vergaderlokaal van de Da Costastraat naar bovengenoemd perceel had overgebracht, en dat het perceel Da Costastraat no. 42, met uitzondering van het gedeelte door den concierge bewoond, vrijgesteld was van personeele belasting.

De Directeur heeft het verzoek van de hand gewezen, uit overweging, dat blijkens de verstrekte inlichtingen, in voormeld gebouw sterke drank in het klein wordt verkocht; dat het behalve voor vergaderingen enz., wordt gebezigd voor het geven van onderwijs, terwijl ook een gedeelte door den concierge wordt bewoond; dat het gebouw in kwestie, voor zoover het niet voor onderwijs bestemd is, niet geacht kan worden in den zin van art. 4 § 1*d* der wet tot regeling van de personeele belasting te zijn eene inrichting, strekkende ten algemeenen nutte; dat toch niet alleen in de groote zaal en conversatiezaal sterke drank wordt geschonken, maar ook in alle andere opzichten de lokaliteiten

welke het hier geldt, door hare bestemming het karakter hebben van eene societeit met vergunning.

Van deze beslissing is de voorzitter namens het bestuur der Afdeeling bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het pand, met uitzondering van het gedeelte bestemd voor de teekenschool en het gedeelte bewoond door den concierge, uitsluitend wordt gebezigd als vergaderlokaal voor de bondsleden, hunne onderafdeelingen en vakvereenigingen, terwijl een betrekkelijk klein gedeelte is ingericht als conversatiezaal, doch er van eene societeit, waarvan het karakter in de afwijzende beschikking aan het bondsgebouw wordt toegekend, per se geen sprake is; dat het bondsgebouw niet verhuurd wordt voor vergaderingen of iets anders; dat het doel van den Ned. R.-K. Volksbond en van zijne onderafdeelingen onder meer is het bevorderen van ontwikkeling, beschaving, orde en zedelijkheid; dat deze Afdeeling wel is waar meer rechtstreeks de belangen behartigt van eene zekere klasse van personen, in dit geval de Katholieke leden, aan wie zij in het bijzonder hare zorgen wijdt, doch dat dit bezwaarlijk een argument zou kunnen zijn om haar niet in de gunstige wetsbepaling te doen deelen, daar — blijkens de geschiedenis der wet — daardoor toch altijd zijdelings of in de gevolgen het algemeen nut behartigd wordt, en dus eene inrichting als deze in het belang van werklieden zeer zeker als eene inrichting tot algemeen nut kan worden beschouwd; weshalve appellant H. M. verzoekt, het besluit van den Directeur ongedaan te maken en het bondsgebouw Nieuwe Molstraat 22 te 's-Gravenhage, alsnog te doen plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur ongunstig geadviseerd.

APPELLANT licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den VOORZITTER, de Staatsraden MOLTZER en HUBER en den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *De reclame van den gepasporteerden milicien F. Veldhoven te Schiedam, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 31 Juli 1902, Ie afd., no. 119, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien F. Veldhoven, te Schiedam, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde F. Veldhoven pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake dd. 4 Juni 1902, no. 10, L., uitgebracht

advies H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 30 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), slechts een diensttijd van één jaar en 8 maanden beloopt; dat hij geboren 1 Maart 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 22 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 26 Oct. 1901, la. A, no. 1166, zoodat belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 28 Juni 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet tot het geringste werk in staat is en dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan.

Nadat de overweging van de reclame bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den reclamant, gedagteekend 7 Aug. 1902, waarin hij nader op eenig pensioen aandringt.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Losser tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 29 *Mei* 1902, *waarbij is medegedeeld dat de verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser niet voor goedkeuring vatbaar is zoolang niet verschillende punten daarin gewijzigd zijn.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnen-

landsche Zaken met een schrijven van 2 Aug. 1902, no. 6460, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Losser tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 29 Mei 1902, no. 2014/1691, 2e afd., waarbij aan den Raad is medegedeeld dat de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 10 April 1902, niet voor goedkeuring vatbaar is, zoolang niet de jaarwedde en de vergoeding voor huishuur van het hoofd der school te Berghuizen, zoomede de jaarwedden der onderwijzers en de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, voor zoover deze laatste verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, gewijzigd zijn.

Bij de regeling door den gemeenteraad op 10 April 1902 gemaakt, zijn de jaarwedden der hoofden aldus bepaald:

a. hoofd der school in het dorp Losser f 950;

b. hoofden der scholen in de Marke en aan de Lutte f 850;

c. hoofd der school te Beuningen f 750;

d. hoofd der school voor Berghuizen f 800;

alles met de vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50;

en zijn voorts de jaarwedden der onderwijzers en de vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur gesteld op het wettelijk minimum.

Ged. Staten oordeelden dat de belooning van het hoofd der school voor Berghuizen, als gelegen in de gemeente Oldenzaal, ten minste gelijk behoort te zijn aan die der hoofden in de Marke en aan de Lutte, en dat hem eene vergoeding voor huishuur ten bedrage van f 225 — gelijk de hoofden van scholen in de gemeente Oldenzaal genieten — behoort te worden toegekend; dat vóór 1902 geen der onderwijzers een lager aanvangssalaris ontving dan f 550, welke jaarwedde na 1 en 2 jaren dienst telkens met f 50 verhoogd werd; terwijl de wet van 24 Juni 1901 verbetering, geen vermindering beoogt; dat, zoo het gemeentebestuur wenscht aan te vangen met een salaris van f 500, dit in verband met de regeling van vóór 1902 minstens na 2 jaar tot f 550 en vervolgens om de 2 of 3 jaren met f 50 dient op te klimmen totdat een maximum van f 750 is bereikt; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers boven de 28 jaren voor zooverre zij verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, behoort vastgesteld te worden op ⅓ van de vergoeding voor huis-

huur aan het hoofd der school te Berghuizen toegekend, dus op f 75.

Op bovenstaande gronden hebben Ged. Staten besloten den Raad der gemeente Losser mede te deelen, dat de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 10 April 1902, niet voor goedkeuring vatbaar is, zoolang niet de jaarwedde en de vergoeding voor huishuur van het hoofd der school te Berghuizen, zoomede de jaarwedden der onderwijzers en de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, voor zoover deze laatste verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, gewijzigd zijn.

Van het besluit van Ged. Staten — genomen in overeenstemming met het gevoelen van het schooltoezicht — is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, te kennen gevende, dat hij zich niet met de motieven van Ged. Staten vereenigen kan, op vroeger door hem aangevoerde gronden.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, achten dit ongegrond en dringen aan op eene regeling overeenkomstig hun bestreden besluit. Zij deelen mede, dat de scholen in het dorp, in de Marke, aan de Lutte, te Beuningen en te Berghuizen op 15 Jan. ll. onderscheidenlijk bezocht werden door plm. 360, 205, 201, 86 en 153 leerlingen; dat de school en onderwijzerswoning te Berghuizen is gelegen in de gemeente Oldenzaal en dat de nabijheid dezer gemeente den levensstandaard in de gemeente Losser hooger maakt dan in andere plattelandsgemeenten van dezelfde grootte.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een adres van B. G. Horsthuis, hoofd der school voor Berghuizen te Oldenzaal, dd. 17 Aug. 1902, die zijne bezwaren tegen het raadsbesluit ontwikkelt, waaraan is toegevoegd eene verklaring, onderteekend door de hoofden der 5 scholen in de gemeente Losser, inhoudende, dat zij ten aanzien van de tractementsregeling der onderwijzers in de gemeente Losser, vooral voor hen die verbonden zijn aan de school voor Berghuizen, benevens de voor laatstgenoemden vastgestelde tegemoetkoming in de huishuur, het gewenscht, zoo niet noodzakelijk, achten, dat de door Ged. Staten voorgestelde regeling, dd. 29 Mei 1902, worde goedgekeurd;

2°. een schrijven van J. H. Holst, mede namens andere onderwijzers van bijstand in de gemeente Losser, dd. 16 Aug. 1902, die verklaren, dat h. i. hunne zaak voldoende in de stukken is toegelicht.

VII. *Het adres van J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, verzoekende „vooralsnog te besluiten dat zijne vergoeding van f 100 voort 't onderwijs in de Fransche taal onveranderd blijft".*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 2 Aug. 1902, no. 6461, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van een adres ingediend door J. van Mierlo, hoofd der o. l. s. te Wernhout, gem. Zundert, waarin hij H. M. verzoekt, ,,vooralsnog te besluiten dat zijn vergoeding van f 100 voor 't onderwijs in de Fransche taal onveranderd blijft."

Nadat de gemeenteraad van Zundert op 18 Dec. 1901 eene Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente had gemaakt, en Ged. Staten van N.-Brabant op 13 Febr. 1902 die verordening hadden goedgekeurd, heeft J. van Mierlo, hoofd der o. l. s. te Wernhout, op 17 April aan Ged. Staten verzocht, het gemeentebestuur te gelasten, hem over het 1e kwartaal van 1902 zijn jaarwedde uit te keeren tegen f 1050 's jaars, zijnde f 950 als hoofd der school met 27 dienstjaren als zoodanig en f 100 voor 't onderwijs in de Fransche taal.

Ged. Staten — overwegende dat ingevolge art. 1, 4°., der genoemde verordening de belooning voor het geven van onderwijs in de Fransche taal bedraagt f 50 's jaars — hebben op 24 April 1902 besloten, adressant te kennen te geven, dat hij aanspraak heeft op eene jaarwedde van f 950 + f 50 = f 1000, makende per kwartaal f 250; dat mitsdien de uitbetaling over het 1e kwartaal van 1902 naar behooren is geschied.

Hierop heeft genoemd schoolhoofd zich tot H. M. gewend met een adres, waarin wordt aangevoerd, dat het raadsbesluit van 18 Dec. 1901 hem tot 1 April onbekend gebleven is, en dat dat raadsbesluit z. i. niet de terugwerkende kracht bezit, de hem vroeger toegekende vergoeding van f 100 met f 50 te verminderen; weshalve adressant H. M. verzoekt, vooralsnog te besluiten, dat zijne vergoeding van f 100 voor het onderwijs in de Fransche taal onveranderd blijft.

Over het adres gehoord, hebben Ged. Staten onder meer te kennen gegeven, dat, ,,daar het beroep eerst den 8sten Mei is ingekomen, ... er met het oog op de 2e zinsnede van art. 14 der wet, aanleiding (zou) kunnen bestaan hetzelve niet ontvankelijk te verklaren."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van

State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den appellant, gedagteekend 12 Aug. 1902, waarin het beroep nader wordt toegelicht.

VIII. *Het beroep van R. Veenstra en D. Kolk te Oudebidtzijl tegen de besluiten van Ged. Staten van Friesland dd.* 13 *en* 27 *Maart* 1902, *waarbij is afgewezen hun verzoek om vergunning tot het bevaren van eenige provinciale vaarwaters.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 4 Aug. 1902, no. 211, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door R. Veenstra en D. Kolk, te Oudebildtzijl, tegen de besluiten van Ged. Staten van Friesland, dd. 13 en 27 Maart 1902, no. 47 en 27, 2e afd., W., waarbij is afgewezen hun verzoek om vergunning tot het bevaren van de provinciale vaarwaters de Ouderied, het Leisterdiep, de Finkumervaart en de Dokkumer Ee.

Het verzoek is afgewezen uit overweging dat de drie eerstgenoemde vaarwaters voorkomen op staat A (Prov. blad no. 73) onder no. 31* en 33*; dat voor het bevaren van de met een sterretje (*) gemerkte vaarten met stoombooten, waaronder ook motorschepen begrepen zijn, tot nadere aankondiging *in geen geval* vergunning wordt verleend, zoodat het gedaan verzoek niet voor inwilliging vatbaar is.

Van dit besluit bij de Koningin in beroep gekomen, voeren de aanvragers onder meer aan, dat zij in het belang van hun handel er behoefte aan hebben een stoomschip van Oudebildtzijl op Leeuwarden en terug in de vaart te brengen, waarnaar tal van kooplieden in den omtrek ook verlangend uitzien.

Over het adres gehoord, geven Ged. Staten te kennen, dat er van hunne beslissingen geen beroep openstaat.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van de appellanten, gedagteekend 16 Aug. 1902 (met drie bijlagen) tot toelichting van hun beroep.

IX. *Het beroep van P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 28 *Febr.* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep dd.* 14 *Febr.* 1902 *tot regeling der jaarwedden enz. van de onderwijzers aan de o. l. s., voor zooveel betreft de jaarwedde van appellant.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 7 Aug. 1902, no. 6591, afd. O., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 28 Febr. 1902, 4e afd., la. 1484/4, G., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep, dd. 14 Febr. 1902, tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers aan de openbare lagere school en der tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven, voor zooveel betreft de regeling van de jaarwedde van appellant.

In het genoemde raadsbesluit is de jaarwedde van den onderwijzer met hoofdakte, P. J. H. Kwanten, bepaald op f 700, terwijl hem eene tegemoetkoming in de huishuur is toegekend ten bedrage van f 50.

Ged. Staten hebben dat raadsbesluit goedgekeurd.

In beroep gekomen, voert de onderwijzer Kwanten aan, dat Gennep geenszins gelijk te stellen is met vele andere, kleinere plaatsen in den omtrek; dat de huishuur er niet laag is; dat appellant in Mei 1894 is aangesteld op een salaris van f 600, waarvan f 100 omdat hij buiten den gewonen schooltijd acht uur in de week onderwijs moet geven in het Fransch, waarvoor hem bij de nieuwe regeling geenerlei vergoeding wordt toegekend.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat genoemde onderwijzer met hoofdakte aan eene school van 186 leerlingen tien dienstjaren heeft en dus aanspraak heeft op f 700, benevens f 50 wegens tegemoetkoming in huishuur, te zamen f 750, op welk bedrag zijne jaarwedde is vastgesteld en goedgekeurd.

„Aangezien nu" — schrijven Ged. Staten — „appellants jaarwedde geregeld „is met inachtneming der bij art. 26 der onderwijswet gegeven voorschriften, „hebben wij geene vrijheid gevonden daaraan onze goedkeuring te onthouden."

Anders is het oordeel van het Schooltoezicht.

Volgens den districtsschoolopziener moet aan appellant worden toegekend:

1°. f 650 wegens 10—15-jarigen dienst;

2°. f 60 als tegemoetkoming in de huishuur;

.3° f 50 voor het geven van schoolonderwijs in de beginselen der Fransche taal;

en daarenboven, overeenkomstig de bepaling van het 1e lid 3°, van art. 26 der wet:

4°. f 100 voor het bezit van de hoofdakte;

een gezamenlijk bedrag alzoo van f 860, dat na 20 dienstjaren een maximum van f 960 zou bereiken.

De Inspecteur is het in hoofdzaak hiermede eens, maar acht f 50 geen voldoende belooning voor het geven van onderwijs in het Fransch gedurende 8 uren in de week buiten de gewone schooluren en meent dat daarvoor f 100 moet worden toegekend. Zijn advies is, ,,dat de jaarwedde van adressant zal worden ,,vastgesteld als aanvangsjaarwedde op f 550, met de vier vijfjaarlijksche ver- ,,hoogingen van f 50 wegens 5, 10, 15 en 20-jarigen diensttijd; eene tegemoet- ,,koming van f 60 wanneer de adressant 28 jaar en gehuwd is, f 100 voor het ,,bezit der hoofdakte en f 100 voor het geven van onderwijs in de Fransche ,,taal."

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Drie-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 3 *September* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 9 Aug. 1902, no. 22, houdende beschikking op *het beroep van Hr. Ms. Commissaris in Z.-Holland tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie dd.* 24 *Maart/*4 *April* 1902, *op de aanvrage van het R.-K. Parochiaal Kerkbestuur te Dordrecht om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O., over* 1901, *voor zijne bijzondere lagere school aan de Voorstraat no.* 132 *aldaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 727.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in de provincie Zuid-Holland, tegen het besluit van Ged. Staten dier provincie, dd. 24

Maart/4 April 1902, B, no. 1025 (1ste afd.) G. S. no. 36/1, genomen op de aanvrage van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te Dordrecht, om voor zijne bijzondere lagere school aan de Voorstraat no. 132 aldaar over het jaar 1901 te bekomen de Rijksbijdrage bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 Juli 1902, no. 176;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Aug. 1902, no. 7910, afd. A. Z. en C.;

Overwegende dat voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 305 leerlingen telde, de Rijksbijdrage door Ged. Staten is bepaald op f 1566.66½;

dat Onze Commisaris, in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat f 16.66½ te veel was toegekend; dat toch de onderwijzeres A. C. M. Nivard — blijkens de opgave door den districtsschoolopziener verstrekt ter voldoening aan art. 5 van het Koninklijk besluit van 19 Febr. 1890 (Stbl. no. 26) — in 1901 niet 4 maar 3 volle maanden aan de school was werkzaam geweest, namelijk van 3 September tot 31 December;

Overwegende dat ter verzekering van de richtige uitvoering van art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, ingevolge het laatste lid van dat artikel bij algemeenen maatregel van bestuur voorschriften zijn gegeven;

dat blijkens art. 1 van deze voorschriften, opgenomen in de Koninklijke besluiten van 19 Febr. 1890 (Stbl. no. 26) en 30 Nov. 1895 (Stbl. no. 184), van elke vacature en van elke verandering in het onderwijzend personeel in den loop van het jaar voorkomende, door het bestuur der bijzondere lagere school, dat op de Rijksbijdrage aanspraak maakt, binnen een bepaalden termijn, nadat zij is ontstaan of geschied, mededeeling moet worden gedaan aan den districts- en aan den arrondissementsschoolopziener;

dat het doel van dit voorschrift is het schooltoezicht in de gelegenheid te stellen, de juistheid van de mededeeling te verifiëeren en te controleeren of aan de eischen en voorwaarden, in art. 54bis gesteld, door het schoolbestuur wordt voldaan, om aanspraak te kunnen maken op de Rijksbijdrage;

dat met bedoelde mededeeling verband houdt de door den districtsschoolopziener ingevolge art. 5 van gemelde besluiten jaarlijks te verstrekken opgaven;

dat bovenvermeld doel van het voorschrift ten eenenmale zou worden gemist en de bedoelde opgave van den schoolopziener alle zekerheid verliezen, indien aan het schoolbestuur werd overgelaten nader te bewijzen, dat zijne ingevolge het Koninklijk besluit verstrekte mededeeling foutief is geweest, terwijl elke controle omtrent de juistheid der nadere mededeeling zoo al niet uitgesloten, althans zeer bezwaarlijk zou wezen;

dat mitsdien ter verzekering van bovenbedoelde uitvoering het evengemelde voorschrift streng gehandhaafd moet worden en alzoo nadere bewijzen van het schoolbestuur omtrent de onjuistheid van door hem ter voldoening aan dit voorschrift verstrekte mededeelingen niet toegelaten kunnen worden;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 24 Maart/4 April 1902, de Rijksbijdrage ten behoeve van de bijzondere lagere school in de Voorstraat no. 132 te Dordrecht van het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur aldaar, over het jaar 1901 vast te stellen op f 1550.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Augustus 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

2o. van 9 Augustus 1902, no. 23, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Nieuwleusen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 17 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onhouden aan de regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 724.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Nieuwleusen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 17 April 1902,

2e afd., no. 1541/1221, waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Nieuwleusen, vastgesteld in dc vergaderingen van den Raad dier gemeente op 29 Oct. 1901 en 5 Maart 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 Juli 1902, no. 173;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Aug. 1902, no. 6383, afd. Ond.;

Overwegende dat het appellatoir adres eerst op 22 Mei 1902 te Apeldoorn (het Loo) is ontvangen, terwijl het bestreden besluit reeds op 19 April te voren den Raad der gemeente Nieuwleusen in afschrift was toegezonden;

dat derhalve de termijn, vastgesteld in art. 14, 2e lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, door appellant niet is in acht genomen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Augustus 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

3o. van 11 Augustus 1902, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van G. J. Kuypers, hoofd der openbare lagere school no. 4 in de gemeente Lichtenvoorde, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 25 *Maart* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der genoemde gemeente tot regeling van de jaarwedde van het hoofd van voormelde school.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 661.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. J. Kuypers, hoofd der openbare lagere school no. 4 in de gemeente Lichtenvoorde, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 25 Maart 1902, no. 112, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Lichtenvoorde, dd. 13 Maart 1902, tot regeling van de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 4 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 Juli 1902, no. 165;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Aug. 1902, no. 6384, afd. O.;

Overwegende dat bij laatstgemeld Raadsbesluit de jaarwedde van genoemd schoolhoofd is vastgesteld als volgt:

a. bij minder dan 4 dienstjaren .... f 1000.—;
b. „ 4 en meer doch minder dan 8 dienstjaren .... - 1050.—;
c. „ 8 „ „ „ „ „ 12 „ .... - 1100.—;
d. „ 12 „ „ „ „ „ 16 „ .... - 1150.—;
e. „ 16 „ „ dienstjaren .... - 1200.—;

als dienstjaren komen in aanmerking de jaren als hoofd der school in Lichtenvoorde doorgebracht; behalve gemelde jaarwedde geniet het hoofd der school no. 4 vrije woning met tuin;

dat G. J. Kuypers van het in hoofde dezes genoemde besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat zijne jaarwedde volstrekt niet in overeenstemming is met de grootte zijner school, met den omvang van het onderwijs, en vooral niet met het groot getal avondlessen, dat hij moet geven;

Overwegende dat het bedrag waarop de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 4 te Lichtenvoorde door den gemeenteraad is bepaald, te laag is te achten, in verband met de schoolbevolking en de taak die, ook buiten de gewone schooluren, op het hoofd dier school rust;

dat die jaarwedde behoort te worden vastgesteld op f 350 boven het minimum in de wet tot regeling van het lager onderwijs bepaald;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 206 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school no. 4 te Lichten-

voorde vast te stellen op: f 1100 bij minder dan 5, f 1150 bij 5 tot 10, f 1200 bij 10 tot 15, f 1250 bij 15 tot 20, f 1300 bij 20 en meer dienstjaren;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Lichtenvoorde, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Augustus 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

4o. van 16 Augustus 1902, no. 64, houdende beschikking op *het beroep van F. J. van den Hoogen te Haarlem tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 9 *Mei* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 751.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door F. J. van den Hoogen, te Haarlem, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 9 Mei 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens afschaffing van dienstboden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 164;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 Aug. 1902, no. 74, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is geweigerd op grond dat de aangifte in de laatste maand van het belastingjaar was ingediend;

dat F. J. van den Hoogen, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangedrongen op volledige teruggaaf van hetgeen hij te veel betaald had;

Overwegende dat naar luid van art. 63 § 3 der wet tot regeling van de personeele belasting aan den belastingplichtige, die een of meer dienstboden, waarvoor hij is of zal worden aangeslagen, afschaft, voor zoover hij geene andere daarvoor in de plaats neemt, op zijne aangifte geheele of gedeeltelijke ontheffing wordt verleend van zijn aanslag naar den vierden grondslag over de maanden van het jaar die tijdens het indienen der aangifte nog niet zijn ingetreden;

dat de aangifte in dit geval op 14 Dec. is ingediend en, vermits toen de laatste maand van het belastingjaar reeds was ingetreden, de Directeur te recht geoordeeld heeft, dat de gevraagde ontheffing niet kon worden verleend;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16 Augustus 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

5o. van 16 Augustus 1902, no. 65, houdende beschikking op *het beroep van A. M. Brouwers wed. I. I. Hamming te Enumatil (gem. Leek) tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen, dd.* 10 *Dec.* 1901, *op hare aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 757.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. M. Brouwers, weduwe I. I. Hamming, te Enumatil (gem. Leek), tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 10 Dec. 1901, op hare aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) wegens het verlaten van perceel F 67 te Oostwold (gem. Leek);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 190;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 Aug. 1902, no. 76, Dir. Bel.;

Overwegende dat ingevolge art. 64 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) hij die bezwaren heeft tegen de uitspraak van den Directeur op zijne aangifte, uit kracht van het vorige artikel ingediend, binnen 30 dagen nadat het afschrift hem is toegezonden, bij Ons in beroep kan komen, en dat als datum van toezending geldt die van aanteekening per post of die van het ontvangbewijs;

dat de uitspraak, waartegen het beroep is gericht, blijkens het bewijs van aanteekening verzonden is op 10 Dec. 1901; dat het adres van beroep bij Ons is ingekomen op 3 Juni 1902 en dus niet binnen den bovenvermelden termijn van 30 dagen;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellante niet-ontvankelijk te verklaren in haar beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16 Augustus 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
W. VAN BYLANDT.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van het Hoofdbestuur van het Waterschap Reiderland tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 7 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan eene keur of politieverordening op het onderhoud van- en tegen benadeeling van alle aan het toezicht van genoemd bestuur onderworpen werken en voorwerpen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 5 Juni 1902, no. 188, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Hoofdbestuur van het waterschap Reiderland tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 7 Maart 1902, no. 161, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan eene keur of politieverordening op het onderhoud van en tegen benadeeling van alle aan het toezicht van genoemd bestuur onderworpen werken en voorwerpen, door genoemd Hoofdbestuur vastgesteld op 13 Jan. 1902.

Ged. Staten van Groningen hebben bovenvermeld besluit genomen, op grond dat tot het waterschap Reiderland kanalen behooren, zoowel voor scheepvaart en afwatering als alleen voor afwatering bestemd, doch dat de onderwerpelijke keur in dit opzicht geen onderscheid maakt, maar in het algemeen spreekt van ,,kanalen", en mitsdien de daarin voorkomende verbodsbepalingen ten aanzien van kanalen ook betrekking hebben op die, welke voor scheepvaart zijn bestemd; dat de keur in zooverre in strijd is met de wet, daar ingevolge het bepaalde in het 1e lid van art. 3 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) de verordeningen in deze wet bedoeld, geen bepalingen mogen inhouden omtrent punten, waaromtrent o. a. bij eene provinciale verordening is voorzien; dat dit het geval is ten aanzien van de verbodsbepaling voorkomende in:

1°. art. 8, onder *f*, voor zooverre betreft het verbod van het in de kanalen werpen van ballast, steenen, zand, turfmolm, stroo, mest of andere specie, vermits dit reeds is verboden bij art. 13 onder *a* van het Politie-reglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen van 11 Nov. 1884, waarvan de tekst, zooals deze sedert is gewijzigd, geplaatst is in het Prov. Blad van het jaar 1898 no. 67; daarna opnieuw gewijzigd bij Statenbesluit van 17 Juli 1900, Prov. blad no. 41, en van 16 Juli 1901, Prov. blad no. 51;

2°. art. 8 onder *g*, aangezien dit verbod reeds gegeven is bij art. 13 onder *b* van evengenoemd reglement, wordende hierbij tevens opgemerkt, dat in deze verbodsbepaling niet is opgenomen, door wien de daar bedoelde schriftelijke vergunning moet gegeven worden;

3°. art. 9 onder *a*, voor zooverre betreft het daarstellen of veranderen van eenig gebouw of getimmerte of boomen te plaatsen, — op grond dat dit reeds verboden is bij art. 12 onder *a* van genoemd provinciaal reglement;

4°. art. 9 onder *b*, aangezien het hier verbodene reeds strafbaar is gesteld bij art. 12 onder *b* van genoemd prov. reglement;

5°. art. 9 onder *c* voor zooverre betreft het maken in de wallen van toegangen tot het water en het daarstellen van sloepen of walbeschoeiingen, waartegen reeds is voorzien bij art. 12 onder *c* van genoemd prov. reglement;

6°. art. 9 onder *c* voor zooverre betreft het openen en sluiten van sluisdeuren en boomen, vermits dit reeds verboden is in art. 2 onder *d* van meergenoemd prov. reglement;

7°. art. 9, onder *f*, aangezien het hier bepaalde reeds verboden is bij art. 4 onder *f* van hetzelfde reglement;

8°. art. 9, onder *h*, vermits hierin reeds is voorzien bij art. 4 onder *g* van hetzelfde reglement, zooals dat gewijzigd is bij bovengenoemd Staten-besluit van 16 Juli 1901.

Van dit besluit van Ged. Staten is het Hoofdbestuur van het waterschap Reiderland tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat art. 1 der politieverordening op de rivieren en kanalen in Groningen luidt: „onder „rivieren en kanalen worden bij dit Reglement bedoeld de zoodanige, welke „bestemd zijn voor scheepvaart, of ook tevens voor afwatering, daarvan alleen „uitgezonderd die, welke dienen tot bijzonder gebruik"; dat de kanalen onder Reiderland gelegen, zoomin de hoofdkanalen, waarop het water wordt uitgemalen, als die welke dienen voor aanvoer van water naar de watergemalen, niet vallen onder de bepalingen van dit artikel; dat, ofschoon Ged. Staten niet zeggen op welke kanalen zij het Politiereglement willen toepassen, appellant veronderstelt dat alleen bedoeld zullen zijn de hoofdkanalen, waarop de watergemalen het water uitslaan, te weten: het Beetster- en Zijlkerdiep; de Buiten Tjamme, het Buiskooldiep en het hoofdkanaal van den Reiderwolderpolder, allen kanalen uitsluitend aangelegd en gegraven voor loozing van het water naar den Dollard, kanalen die van de Westerwoldsche en Pekel A door vaste dammen zijn afgescheiden en van den Dollard door overdekte sluizen; dat er wel is waar een 20-tal scheepjes — metende 6 à 10 ton — in varen voor den afvoer van landbouwproducten, doch dat dit enkel geschiedt ten gerieve van de ingelanden en dan nog alleen met zulke schepen, waaraan daarvoor speciaal vergunning is verleend; dat ook deze scheepjes niet geregeld kunnen varen, maar daarin worden belemmerd door 48 vaste bruggen, waarvan de benedenkant der liggers op slechts 0.3 à 0.4 M. boven het maalpeil van het water-

schap liggen; dat, wanneer de Provinciale wetgever die hoofdkanalen als scheepvaartkanalen had beschouwd, tevens bestemd voor afwatering, hij bij art. 5 van het Reglement voor dit waterschap zeker niet aan het hoofdbestuur het recht zou hebben toegekend om het water zoo laag mogelijk te laten afstroomen, wanneer dit voor de uitvoering van werken noodig wordt geacht, maar dit recht aan Ged. Staten zou hebben gegeven; dat de hoofdkanalen van Reiderland gelijk zijn te stellen met die van het waterschap „de Vereeniging", terwijl de bermsloot langs den dijk van den Reiderwolderpolder, loopende tot de zeesluis van Fimel, bij besluit van Ged., Staten van 24 Dec. 1868, no. 66, 1e afd., uitdrukkelijk werd verklaard niet te vallen onder art. 1 van meergenoemd Politiereglement; dat Ged. Staten vroeger appellants meening deelden, blijkens de bij besluiten van 10 Dec. 1869, no. 96, 1e afd., en van 21 Juli 1893, no. 75, 1e afd., goedgekeurde politieverordening op het onderhoud van en tegen benadeeling van schouwbare voorwerpen, waarin gelijksoortige bepalingen voorkwamen als in de keur, waaraan zij nu meenden hunne goedkeuring te moeten onthouden; en dat appellant groot belang heeft om de vrije beschikking te houden over de werken en voorwerpen van het waterschap, speciaal voor het openhouden der buitengeul.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, hebben dit in een schrijven, dd. 16 Mei 1902, aan den Minister, bestreden, daarbij aantoonende, dat de door appellant genoemde kanalen voor scheepvaart worden *gebruikt* en door Reiderlands hoofdbestuur ook daarvoor zijn *bestemd*; dat niet uitsluitend ingelanden van Reiderland van die kanalen voor de scheepvaart gebruik maken, zoodat zij niet dienen tot bijzonder gebruik en dus niet behooren tot de uitgezonderd wordende kanalen in het slot van art. 1 van het Provinciaal Politiereglement op de rivieren en kanalen bedoeld; dat het verleenen of weigeren van vergunning door appellant om met schepen in die kanalen te varen, op geen enkele bepaling steunt; dat de aanwezigheid van 48 vaste bruggen in die kanalen daaraan niet het karakter van scheepvaartkanalen kan ontnemen; dat van de bevoegdheid om het water zoo laag mogelijk te doen afstroomen, eerst dan door appellant mag worden gebruikt gemaakt, wanneer dit voor de uitvoering van werken van het waterschap *noodzakelijk* is; dat het beroep op het besluit van Ged. Staten van 24 Dec. 1858 betreffende den Reiderwolderpolder (*niet* het waterschap de Vereeniging) niet opgaat, daar het toen een *bermsloot* betrof, *niet* voor scheepvaart bestemd; dat uit het feit dat de in 1869 en 1893 door appellant vastgestelde keuren door Ged. Staten zijn goedgekeurd, niet volgt, dat Ged. Staten toen dezelfde meening waren toegedaan als appellant thans, vermits *toen* appellant uitging van het beginsel dat het Provinciaal reglement op de rivieren en kanalen toepasselijk was op de kanalen van Reiderland, en dat, wat het groote

belang betreft, waarvan appellant aan het slot van zijn beroepschrift gewag maakt, het op hetzelfde neerkomt of eenig feit strafbaar is ingevolge de keur dan wel ingevolge Provinciaal Reglement, terwijl daarin geene bepalingen voorkomen, waardoor aan appellants bevoegdheid, om de buitengeul open te houden, te kort wordt gedaan.

De voorzitter van het appelleerend Hoofdbestuur, H. P. Waalkens, licht het beroep toe en betoogt daarbij, dat het waterschap groot belang heeft bij de beslissing, waarna de secretaris, H. J. Onnes, nog eenige historische mededeelingen doet. Eerstgenoemde beantwoordt voorts eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur, de Staatsraden Moltzer en Asser en den Voorzitter.

III. *De reclame van den gewezen tijdelijk gepensionneerden huzaar J. Heemskerk, te Noordwijkerhout, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 8 Aug. 1902, Ie afd., no. 20, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden huzaar J. Heemskerk, te Noordwijkerhout, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

Genoemde J. Heemskerk heeft i. d. 18 Febr. 1902 hernieuwing van pensioen aangevraagd.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn i. d. 18 Juni 1902, no. 9, L., te dezer zake uitgebracht advies in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 11 Mei 1901 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 63), voor de eerste maal bij K. B. van 2 Mei 1899, no. 72, een tijdelijk pensioen is verleend van f 100 's jaars, met ingang van 11 Mei 1899, en wel bij een diensttijd van 2 jaren, 1 maand en 3 dagen, waarvan echter wegens niet binnen 6 maanden gevolgd reëngagement, 10 maanden en 4 dagen slechts voor de helft in rekening zijn gebracht, zoodat de militaire diensttijd een met pensioen te vergelden tijdvak uitmaakt van 1 jaar, 8 maanden en 1 dag, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak,

de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 17 Jan. 1899, litt. A, no. 1520; waarna zijn pensioen in 1900 en 1901 telkenmale opnieuw voor een jaar is verleend tot gelijk bedrag; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 2 Juni 1902, litt. A, no. 500, dat belanghebbende thans geheel in staat is door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking van 2 Juli 1902, IIIe afd., no. 55, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij door zijne lichaamsgebreken nog altoos niet tot zwaren arbeid in staat is.

Nadat de overweging van de reclame bij de Afdeeling voor de geschillen van bezwaren was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een drietal verklaringen ontvangen van werkbazen betreffende reclamants ongeschiktheid tot het verrichten van zwaren arbeid.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe.

IV. *Het beroep van L. Klaver e. a., te Wijde-Wormer, tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 18 *Juni* 1902, *waarbij te kennen is gegeven dat er geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake de benoeming van J. J. 't Hoen tot Secretaris van het Waterschap de Wijde-Wormer.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 8 Aug. 1902, no. 205, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door L. Klaver en anderen, te Wijde-Wormer, tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 18 Juni 1902, no. 43, waarbij te kennen is gegeven, dat er geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake de benoeming van J. J. 't Hoen tot Secretaris van het waterschap de Wijde Wormer.

De appellanten beweren, dat deze benoeming heeft plaats gehad op eene

onregelmatige wijze, nadat de vergadering van Hoofdingelanden, op 15 Mei ll. gehouden, reeds gesloten was.

Ged. Staten weerspreken dit en wijzen er voorts op, dat door de appellanten niet is in acht genomen de bepaling van art. 26 der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176), ten gevolge waarvan door den Commissaris der Koningin niet kon worden voldaan aan het voorschrift van de tweede alinea van dat artikel.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van J. J. 't Hoen, gedagteekend 15 Aug. 1902, met eene bijlage;

2°. een schrijven van Jhr. van Merlen en vier anderen, dd. 16 Aug. 1902, die verklaren dat de benoeming van J. J. 't Hoen vóór het sluiten der vergaring heeft plaats gehad;

3°. een adres van appellanten, dd. 18 Aug. 1902, tot toelichting van hun beroep;

4°. een extract uit de notulen der vergadering van het waterschap „de Wijde Wormer" dd. 15 Mei 1902.

J. J. 't Hoen en Jhr. van Merlen verklaren, dat de benoeming van eerstgenoemde is geschied vóór het sluiten der vergadering van 15 Mei.

Op eene vraag van den Voorzitter deelt voorts J. J. Stuyt Pz. — als gemachtigde van appellant Klaver aanwezig — een en ander mede aangaande het ontstaan van de oppositie tegen 't Hoen.

V. *Het beroep van Dr. Ch. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 17 *April* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van bedrijfsbelasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 8 Aug. 1902, afd. Dir. Bel., no. 50, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Dr. Ch. E. Baëza te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belatsingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 17 April 1902, no. 26, op zijn verzoek om ontheffing van bedrijfsbelasting op grond van art. 38 der wet van 2 Oct. 1893 (Stbl. no. 149), wegens het metterwoon verlaten van het Rijk.

De ontheffing is op 3 Juni 1901 aangevraagd, op grond dat de aangeslagene den 7den dier maand het land zou verlaten.

In afwijking van het advies der Commissie van aanslag, die van oordeel was dat de aanvrager aan den eisch der wet, *het Rijk metterwoon te verlaten*, had voldaan, heeft de Directeur de ontheffing geweigerd, daarbij overwegende, dat de vraag of iemand al of niet binnen het Rijk woont of gevestigd is — en dus ook de vraag of iemand het Rijk metterwoon verlaten heeft — volgens art. 1, laatste lid, der wet van 2 Oct. 1893 (Stbl. no. 149) naar de omstandigheden moet worden beoordeeld; dat de aangeslagene weliswaar in 't begin van Juni 1901 naar het buitenland is vertrokken, doch alleen hieruit niet volgt, dat hij den wil gehad heeft, het Rijk metterwoon te verlaten om zich voor goed elders te vestigen; dat integendeel uit de omstandigheid dat adressants meubelen te 's-Gravenhage achtergelaten en de praktijk tijdens zijne afwezigheid door collega's werd waargenomen, moet worden afgeleid, dat hij het oogmerk had slechts *tijdelijk* buitenslands te vertoeven; dat hij dan ook reeds in November 1901 te 's-Gravenhage is teruggekeerd; dat mitsdien de aangeslagene ook gedurende zijn tijdelijk verblijf in het buitenland moet geacht worden voortdurend binnen het Rijk te hebben gewoond.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft Dr. Baëza aangevoerd, dat hij zich metterwoon gevestigd heeft te Berlijn en om redenen van gezondheid vertrokken is, niet wetende wanneer hij terug zou keeren; dat hij te 's-Gravenhage alles opgegeven heeft, slechts zijne patiënten verwijzende naar de door hem aanbevolen doctoren, ten einde, mocht hij beterschap vinden, daar, zij het ook na jaren, de praktijk te hervatten en opdracht gegeven heeft, zijne meubels, òf hem, mocht hij genoodzaakt zijn langer weg te blijven, na te zenden, òf, een goed bod daarvoor krijgende, van de hand te doen; dat hij nu weliswaar, daar zijn herstel spoedig is ingetreden, vroeger dan hij zelf dacht, is teruggekeerd, maar dat dit niet wegneemt, dat hij Nederland metterwoon heeft verlaten; dat de omstandigheden, waaronder zijn vertrek, niet die waaronder zijne terugkomst plaats heeft gevonden, in dezen beslissen; dat hij zijn geheele huis midden in den huurtijd verlaten heeft; dat hij aangekondigd heeft voor geruimen tijd afwezig te zullen zijn; dat hij zich te 's-Gravenhage heeft doen afschrijven en te Berlijn heeft doen inschrijven en dus geen tijdelijk verblijf in het buitenland gehad heeft.

Over het beroep gehoord, heeft de Directeur ongunstig geadviseerd, daarbij te kennen gevende, dat appellant in September 1901 zijne meubelen heeft overgebracht naar het perceel Parkstraat no. 77, waar zij door zijne dienstbode, die hij aangehouden had, werden onderhouden; dat appellant in December 1901 hier te lande teruggekeerd is, en dat hij gedurende zijne afwezigheid zijne prak tijd door andere geneesheeren heeft doen waarnemen.

VI. *Het beroep van Dr. N. W. P. Rauwenhoff te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 17 *Mei* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 8 Aug. 1902, afd. Dir. Bel., no. 51, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Dr. N. W. P. Rauwenhoff, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 17 Mei 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

De ontheffing van personeele belasting naar den vierden en den vijfden grondslag is op 30 Sept. 1901 aangevraagd, op grond dat de aangeslagene op 28 Sept. 1901 een mannelijken dienstbode en een paard had afgeschaft zonder andere daarvoor in de plaats te nemen.

Overeenkomstig de uitgebrachte adviezen heeft de Directeur de ontheffing verleend over twee maanden, tot een bedrag van f 15.68.

In beroep gekomen, heeft Dr. Rauwenhoff aangevoerd, dat hij aanspraak meent te hebben op ontheffing over drie maanden.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur geadviseerd, dat de ontheffing over drie maanden worde verleend, vermits bij nader onderzoek gebleken was, dat de afschaffing inderdaad op 28 Sept. 1901 en niet, gelijk men eerst vernam, eerst op 5 Oct. van dat jaar had plaats gehad.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vier-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 10 *September* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 11 Augustus 1902, no. 39, houdende beschikking *op het beroep van J. Oostinjer Rzn., te Emmer-Compascuum, Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmercompascuum", tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 15 *Maart* 1901 *tot nadere aanvulling en wijziging van het plan van aanleg voor de vervening van genoemd veenvlak.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 670.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Oostinjer Rzn., te Emmer-compascuum, Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmercompascuum", tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 15 Maart 1901, no. 76, tot nadere aanvulling en wijziging van het plan van aanleg voor de vervening van genoemd veenvlak;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 Juli 1902, no. 167;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 6 Aug. 1902, no. 221, afd. Wat. A.;

Overwegende dat bij bovenvermeld besluit van Ged. Staten van Drenthe de concessie tot vervening, verleend bij K. B. van 4 Oct. 1879, no. 24, gewijzigd bij de Kon. besluiten van 13 Sept. 1880, no. 6, 13 Maart 1887, no. 15, en 29 Oct. 1887, no. 14, en laatstelijk aangevuld bij besluit van Ged. Staten van 25 Jan. 1901, no. 44, aan de naamlooze vennootschap het Emmercompascuum voor de in die concessie genoemde gronden, gelegen in de gemeente Emmen, nader is aangevuld en gewijzigd als volgt: ,,Het plan van aanleg, behoorende bij het K. B. van 4 Oct. 1879, no. 24, gewijzigd bij de Kon. besluiten van 13 Sept. 1880, no. 6, 13 Maart 1887, no. 15, en 29 Oct. 1887, no. 14, en laatstelijk aangevuld bij besluit van Ged. Staten van 25 Jan. 1901, no. 44, wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

a. Onder de rubriek ,,Bruggen en Vonders" aan het slot sub 2°. toe te voegen ,,en een brug over hetzelfde kanaal in den weg sub 5, langs de oostzijde van de Rundestukken, zoodra de behoefte aan deze brug gebleken zal zijn of zoodra Ged. Staten van Drenthe den aanleg van deze brug noodig achten";

b. Onder de rubriek ,,Aanleg en onderhoud" sub 3°. voor het woord ,,brug" te lezen ,,bruggen" en aan het slot sub 3°. toe te voegen ,,en bij het punt D in den weg langs de oostzijde der Rundestukken";

dat van dit besluit van Ged. Staten J. Oostinjer Rz., Directeur der Naamlooze Vennootschap ,,het Emmer Compascuum" bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende: ,,dat dit besluit ziet op de verplichting der vennootschap, om een weg te leggen op de grenzen van het verveningsterrein en waar deze weg verbroken wordt, de verbinding door kunstwerken te herstellen; dat nu het Noorderdwarsdiep, in het plan van aanleg en op de daarbij behoorende kaart aangegeven onder de letters B—D, is gegraven tot aan de grens van het Emmercompascuum bij punt D; dat, om de kanalen van de maatschappij ,,het Emmer-erfscheidenveen" te verbinden met de waterwegen van het Emmercompascuum, die weg bij gemeld punt is doorgesneden; dat door gemelde maatschappij ,,het Emmer-erfscheidenveen" de verbroken gemeenschap is hersteld, door op 400 M. afstand van gemeld punt D een brug te leggen; dat die verbinding wel niet bij punt D is geschied, maar op zoo korten afstand (400 M. of slechts 4 minuten gaans), dat het geheel onnoodig is om nog weer een brug bij punt D te leggen; dat niet alleen zulks onnoodig en overbodig is, maar zulks ook groote hinder en last aan de scheepvaart zal veroorzaken, als op twee zoo dicht bij elkaar gelegen punten twee bruggen gepasseerd moeten

worden, voor de bediening, waarvan de schipperij de kosten zal hebben te betalen; dat bovendien die weg op de grens van het verveningsterrein slechts is van zeer weinig beteekenis, daar in het verveningsterrein zoovele andere en betere communicatiewegen zijn en komen, dat die weg thans reeds vrij nutteloos, met eenige jaren geheel doelloos is en het nu toch niet aangaat om voor een zoo tijdelijk doel aan de door requestrant vertegenwoordigde vennootschap zulk een verplichting op te leggen en aan anderen last te veroorzaken";

Overwegende dat krachtens de bepaling van art. 3, 1e lid, der wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113) het Reglement op de verveningen in de provincie Drenthe in art. 5 heeft vastgesteld, in welke gevallen eene vergunning tot vervening kan worden gewijzigd en daarbij ook (sub *b*) heeft vermeld, het doen aanleggen van nieuwe of het veranderen van bestaande werken, zoowel met het oog op de veen-exploitatie als met het oog op de belangen vreemd daaraan;

dat ingevolge art. 5 der voormelde wet van de besluiten van Ged. Staten, waarbij eene vergunning tot vervening wordt gewijzigd, beroep bij Ons is toegelaten;

dat dus ter voldoening aan deze wetsbepaling, waar de wijziging betreft het aanleggen van een werk, de noodzakelijkheid of wenschelijkheid van dit werk in beroep aan Ons oordeel moet kunnen worden onderworpen;

dat dit echter niet het geval zoude zijn indien de bij dit bestreden besluit vastgestelde wijziging der aan appellant verleende concessie werd gehandhaafd;

dat toch de bouw van de daarbij omschreven brug eerst zal behooren te geschieden zoodra de behoefte aan die brug zal gebleken zijn of zoodra Ged. Staten den aanleg van deze brug noodig achten;

dat dus, terwijl in het onzekere wordt gelaten hoe of aan wien de behoefte aan die brug zal moeten zijn gebleken, de verplichting om de brug te bouwen, ook wordt afhankelijk gemaakt van eene nadere beschikking van Ged. Staten;

dat derhalve, werd de bedoelde wijziging gehandhaafd, Ged. Staten als uitvloeisel daarvan den bouw van de brug zouden kunnen gelasten, zonder dat van deze hunne beschikking, als bevattende geene wijziging der vergunning, beroep op Ons zoude openstaan;

dat op deze wijze in werkelijkheid het door de wet verleende recht van beroep zou worden verkort en het bestreden besluit dus behoort te worden vernietigd;

Gezien de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113), houdende bepalingen omtrent verveningen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij Afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

2o. van 15 Aug. 1902, no. 32, houdende beschikking op *het beroep van den Burgemeester van Klundert tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 21 *Nov.* 1901 *tot goedkeuring van eene keur van het waterschap „de Haven en Sassen van Zevenbergen".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 741.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Burgemeester van Klundert tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 21 Nov. 1901, G, no. 49, tot goedkeuring van eene keur van het waterschap „de Haven en Sassen van Zevenbergen";

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 177;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Hnadel en Nijverheid van 11 Aug. 1902, no. 216, afd. Wat. A.;

Overwegende dat het bestuur van het waterschap „de Haven en Sassen van Zevenbergen", op 23 Oct. 1901, ter vervanging van de bestaande, eene nieuwe keur heeft vastgesteld, die door Ged. Staten van Noord-Brabant is goedgekeurd bij besluit van 21 Nov. 1901, G, no. 49;

dat de Burgemeester van Klundert zich daarna overeenkomstig artt. 9 en 10 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) tot Ons gewend heeft met een adres, waarin hij te kennen geeft „dat gedurende de 4 laatste maanden (suikercam-„pagne) van het jaar het verkeer zoo groot is, soms 200 schepen per etmaal, „dat er noodzakelijk een onafhankelijk persoon door het waterschap moet aan-„gesteld worden, die de schepen nummert, zoodat er regelmaat in de door-

„vaart komt; dat er, daar het havengeld zoo hoog is, dat groot overschot „blijkt te bestaan, hetwelk onnoodig (is), er een stel eb- en vloeddeuren ge- „maakt zou kunnen worden, zoodat er geregeld geschut zou kunnen worden";

Overwegende dat bij art. 4 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) aan de besturen der waterschappen, veenschappen of veenpolders, die keurmakende bevoegdheid bezitten, is opgedragen de keuren of politieverordeningen vast te stellen, die zij voor hunne instelling wenschelijk achten;

dat die keuren niet in werking treden, voordat zij door Ged. Staten of in beroep door Ons zijn goedgekeurd;

dat tegen de door Ged. Staten verleende goedkeuring ieder belanghebbende bij Ons in beroep kan komen;

dat dit beroep noodwendig alleen den inhoud der keur kan betreffen, wanneer de appellant meent dat de keur bepalingen bevat, die des appellants rechten of belangen benadeelen;

dat het beroep niet is gegeven voor het geval, dat in de keur geen bepalingen zijn opgenomen die de belanghebbende meende dat daarin òf voor zijn belang òf, gelijk in casu, in het belang van orde en regelmaat in het waterschap moesten opgenomen zijn;

dat toch het initiatief van dergelijke keuren geheel aan het bestuur is overgelaten, èn alleen om in werking te kunnen treden, de goedkeuring van Ged. Staten of van Ons vereischt wordt, doch het nòch Ged .Staten, nòch Ons geoorloofd is veranderingen in de keur te maken;

dat alzoo door dit beroep toch onmogelijk aan het verlangen van den appellant, om in de keur wijzigingen te brengen, kan worden voldaan;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

3o. van 16 Aug. 1902, no. 70, houdende beschikking op *de beroepen van H. de Bruin, onderwijzer aan de openb. lagere school te Noordwijk-Binnen, en C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openb. lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 2 *April* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Noordwijk", voor zooveel die goedkeuring de regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand en de tegemoetkoming in de huishuur betreft.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 717.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door H. de Bruin, onderwijzer aan de openbare lagere school te Noordwijk-Binnen, en door C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 2 April 1902, waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Noordwijk", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 19 Maart 1902, voor zooveel die goedkeuring de regeling der jaarwedden van de onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand en de tegemoetkoming in de huishuur betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 170;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Aug. 1902, no. 6662, afd. O.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Noordwijk in zijne voormelde verordening heeft bepaald, dat de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen, die het hoofd der school bijstaan, zullen bedragen: f 500 bij minder dan 5, f 550 bij 5 tot 10, f 600 bij 10 tot 15, f 650 bij 15 tot 20, f 700 bij 20 en meer dienstjaren; dat de onderwijzeressen, die onderwijs geven in nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, daarvoor zullen genieten eene jaarwedde van f 50 en de onderwijzers, geen hoofden van scholen, die in het bezit zijn van eene of meer akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in eene of meer der vreemde talen, mits deze akte of akten voor het door hen gegeven

onderwijs vereischt wordt of worden, f 150; voorts dat genoten zal worden de verhooging, in art. 26, eerste lid, sub 3°., eerste volzin, der wet tot regeling van het L. O. bepaald; eindelijk, dat elk der mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, indien hij gehuwd is of gehuwd geweest is, eene tegemoetkoming in de huishuur zal genieten van f 50;

dat Ged. Staten bij besluit van 2 April 1902 de verordening hebben goedgekeurd;

dat H. de Bruin, onderwijzer aan de openbare lagere school te Noordwijk-Binnen, en C. Ennes en anderen, onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente Noordwijk, bij Ons in beroep zijn gekomen; dat H. de Bruin daarbij te kennen heeft gegeven, dat, hoewel hij tot dusver voor het onderwijs in het Fransch, dat hij gedurende ruim 300 uren buiten den gewonen schooltijd geeft, eene toelage had genoten van f 200, die toelage voortaan slechts f 150 zou bedragen; terwijl de andere appellanten, behalve tegen het bedrag der zooeven genoemde toelage, bezwaren hebben tegen het cijfer waarop de jaarwedden en de tegemoetkoming in de huishuur zijn bepaald, overeenstemmende met het wettelijk minimum, dat huns inziens voor eene gemeente als Noordwijk te laag is;

Overwegende dat Noordwijk-Binnen en Noordwijk aan Zee niet gerekend kunnen worden tot die plaatsen, voor welke de in art. 26 der wet op het lager onderwijs gestelde minima voldoende zijn;

dat dit niet alleen geldt ten aanzien van de jaarwedden, maar ook ten opzichte van de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers van bijstand, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt;

dat eene verhooging van f 150 voor het bezit en het gebruik van eene akte voor het geven van onderwijs in eene vreemde taal voor de onderwijzers van bijstand voldoende is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden der onderwijzers van bijstand aan de openbare lagere scholen te Noordwijk vast te stellen op f 550 bij minder dan 5, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij 20 en meer dienstjaren; voorts de verhooging die de onderwijzers van bijstand zullen genieten voor het bezit en het gebruik van eene akte voor het geven van onderwijs in eene vreemde taal te bepalen op f 150, en de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers van bijstand die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt op f 75;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Noordwijk, onder goedkeuring van Ged. Staten van Zuid-Holland, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

4o. van 16 Aug. 1902, no. 71 houdende beschikking op *het beroep van P. L. van Ravesteijn en* 10 *andere onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te 's-Gravenzande, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 7 *Jan.* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenzande dd.* 17 *Dec.* 1901, *tot regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de o. l. scholen in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 440.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. L. van Ravesteyn en 10 andere onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te 's-Gravenzande, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 7 Jan. 1902, no. 115, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenzande, dd. 17 Dec. 1901, tot regeling van de jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 4 Juni 1902, no. 117, en 30 Juli 1902, no. 117/25;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Aug. 1902, no. 6594, afd. O.;

Overwegende dat de regeling door den gemeenteraad opgemaakt, hierop neerkomt, dat de jaarwedden van de hoofden der scholen zijn bepaald op f 954 bij minder dan 5, f 1002 bij 5 tot 10, f 1050 bij 10 tot 20, f 1101 bij 20 en meer dienstjaren, en die van de onderwijzers op: f 501 bij minder dan 5 dienstjaren, welk cijfer na één jaar dienst in de gemeente klimt tot f 525 en na twee jaar dienst in de gemeente tot f 552; f 600 bij 5 en meer doch minder dan 10 dienstjaren; f 651 bij 10 en meer doch minder dan 15 dienstjaren; f 702 bij 15 en meer dienstjaren;

dat Ged. Staten — behoudens een enkel punt — het raadsbesluit hebben goedgekeurd;

dat P. L. van Ravesteijn en tien andere onderwijzers en onderwijzeressen van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij in hoofdzaak te kennen gevende, dat het verschil tusschen een hoofd der school en een onderwijzer volgens deze regeling te groot is en dat de onderwijzers-salarissen gehouden zijn op het minimum, alleen met vervroeging der verplichte verhoogingen, hoewel 's-Gravenzande geen arme gemeente is en de levensstandaard er hoog is;

Overwegende dat in art. 14 der wet tot regeling van het l. o. is bepaald, dat tegen elk besluit, uit kracht dier wet door Ged. Staten genomen, bij Ons hooger beroep kan worden ingesteld door ieder die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft;

dat de appellanten dus slechts in zoover van het besluit van Ged. Staten in hooger beroep kunnen komen, als dat besluit hun belang betreft, namelijk voor zoover het betreft de jaarwedden der onderwijzers van bijstand;

dat voor het overige de appellanten in hun beroep niet-ontvankelijk zijn;

dat Ged. Staten terecht hebben geoordeeld, dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand door den Gemeenteraad van 's-Gravenzande op een genoegzaam cijfer zijn bepaald;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in het ingestelde beroep, voor zoover het meer betreft dan de regeling der jaarwedden der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan, en voor het overige dit beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

5o. van 19 Aug. 1902, no. 22, houdende beschikking op *het beroep van de Vergadering van Ingelanden van den Soelekerkepolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.* 10 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de belegging van gelden bestemd voor het reservefonds, in pandbrieven der Rotterdamsche of Nationale Hypotheekbank en in de Rijkspostspaarbank.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 722.)

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Het besluit luidt aldus:

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Vergadering van Ingelanden van den Soelekerkepolder tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 10 Mei 1902, no. 101, 2de afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de belegging van gelden bestemd voor het reservefonds, in pandbrieven der Rotterdamsche of Nationale Hypotheekbank en in de Rijkspostspaarbank;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 169;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Aug. 1902, no. 204, afd. Wat. A.;

Overwegende dat bij besluit van de vergadering van ingelanden van den Soelekerkekolder van 2 Mei 1902 werd besloten tot het beleggen van f 2271, voor vergrooting van het reservefonds, in 2 pandbrieven, ieder groot f 1000, der Rotterdamsche of Nationale Hypotheekbank, en het resteerende tijdelijk te beleggen in de Rijkspostspaarbank;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan dit besluit van de vergadering van ingelanden van den Soelekerkepolder hunne goedkeuring hebben onthouden; op grond dat belegging van gelden door aankoop van inschrijvingen op een der Grootboeken der Nat. Schuld uit het oogpunt van veiligheid meer waarborg geeft dan aankoop van pandbrieven van hypotheekbanken;

dat ingelanden van den Soelekerkepolder van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen; daarbij aanvoerende, dat door de Vergadering van Ingelanden op 14 Mei 1883 is besloten om binnenlandsche pandbrieven of obligatiën aan te koopen voor het reservefonds, — daar die meer rente geven dan inschrijvingen op het Grootboek en even solied zijn, terwijl zoo noodig het kapitaal spoediger en gemakkelijker kan worden losgemaakt, — en om de pandbrieven bij een der ingelanden en de coupons en talons bij een anderen ingeland in bewaring te geven; dat tot en met 1900 de besluiten van ingelanden tot het aankoopen van pandbrieven door Ged. Staten werden goedgekeurd; dat door de wijze van bewaring er genoegzame zekerheid voor het kapitaal bestaat; dat door aankoop van pandbrieven van binnenlandsche Hypotheekbanken meer rente wordt gemaakt dan door aankoop van inschrijvingen op het Grootboek en dat bij verandering in den rentestandaard en bij uitloting van pandbrieven de gelegenheid bestaat om van eene hoogere rente voordeel te trekken, zonder dat de veiligheid van het kapitaal eenig gevaar loopt;

Overwegende dat het beleggen van gelden van het reservefonds van den polder in pandbrieven van hypotheekbanken, geen genoegzamen waarborg aanbiedt voor de veilige bewaring van het kapitaal, te minder nu niet blijkt, dat deze pandbrieven op naam van den polder zullen worden gesteld, maar het voornemen schijnt te bestaan stukken aan toonder, zooals meest gebruikelijk is, aan te koopen;

dat die waarborg voor de veilige bewaring ook niet kan worden gevonden in de wijze, waarop, naar het appelleerend bestuur mededeelt, deze stukken zullen worden bewaard, namelijk dat de pandbrieven bij een ingeland, de coupons bij den ontvanger-griffier zullen worden in bewaring gegeven;

dat toch daardoor niet is buitengesloten, dat hetzij door der menschen toedoen, hetzij door toeval, òf pandbrieven, òf coupons, òf beide, in het ongereede kunnen geraken, waardoor de polder schade zou kunnen lijden, maar buitendien elke waarborg ontbreekt, dat, ook bij veranderde inzichten van het polderbestuur omtrent het nuttige en noodzakelijke om op een dergelijke wijze deze stukken te bewaren, die bewaring voortdurend en blijvend aldus zal geschieden;

dat Ged. Staten alzoo terecht hunne goedkeuring aan het besluit van het polderbestuur hebben onthouden;

Gezien het Algemeen Reglement voor de polders en waterschappen in Zeeland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 19 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

Bij afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

6o. van 19 Aug. 1902, no. 27, houdende beschikking op *de reclame van den gepens. maréchaussée L. L. Pasmans te Melink en Herkenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 751.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden maréchaussée L. L. Pasmans, te Melink en Herkenbosch, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 19 Maart 1902, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 185;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 12 Aug. 1902, Ie afd., no. 76;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd, door L. L. Pasmans na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 1 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) 21 jaren, 10 maanden en 16 dagen beloopt; dat hij, geboren 27 Jan. 1856, den ouderdom van 46 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaams-

gebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 24 Febr. 1902, La. A, no. 105; dat, vermits het voor de betrekking, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 360 beloopt, hem als pensioen toekomt 3/4 van dat bedrag, ad f 270, zoodat hem volgens de artt. 25*d* en 39 der wet, met ingang van 1 April 1902 een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 270;

dat, nadat aan belanghebbende bij K. B. van 29 Maart 1902, no. 19, met ingang van 1 April 1902, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 270 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de lichaamsgebreken, die hem voor den dienst ongeschikt maken, veroorzaakt zijn door ongevallen, hem in den dienst overkomen;

Overwegende dat blijkens bovengenoemd rapport van den inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst ontstaan zijn;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 19 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

7o. van 19 Aug 1902, no. 28, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden korporaal F. G. Liefveld te Amsterdam betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 754.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden korporaal F. G. Liefveld, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 5 Maart 1902, no. 16, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 187;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 12 Aug. 1902, Iste afd., no. 77;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 1 April 1902, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 125, op grond dat de belanghebbende na het bereiken van den achttienjarigen leeftijd heeft gediend gedurende één jaar, elf maanden en 21 dagen, waarvan één jaar en 13 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal; dat hij, geboren 10 April 1882, den ouderdom van 19 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken — blijkens het rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 11 Oct. 1901, La. A, no. 479, — de oorzaak, de aard en de gevolgen erkend zijn bij militair-geneeskundig onderzoek; dat het voor den graad, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), aangewezen bedrag f 250 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 125; weshalve hem volgens de artt. 25*b* en 37 der wet een pensioen kan worden verleend van f 125 voor den tijd van één jaar;

dat, nadat bij K. B. van 18 Maart 1902, no. 38, aan den belanghebbende met

ingang van 1 April 1902 een pensioen was verleend van f 125 voor den tijd van één jaar, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 19 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

80. van 23 Aug. 1902, no. 37, houdende beschikking op *de reclame van H. Hennen, daglooner te Voerendaal, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den thans gepasporteerden milicien A. H. Hennen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 783.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van H. Hennen, daglooner te Voerendaal, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den thans gepasporteerden milicien A. H. Hennen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 26 Maart 1902, no. 4, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 195;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 18 Aug. 1902, Ie afd., no. 104;

Overwegende dat, nadat genoemde H. Hennen voor zijn zoon A. H. Hennen pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 1 April 1902, volgens de wet tot regeling van de militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts één jaar en één maand beloopt; dat hij, geboren 8 Sept. 1881, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 20 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Gen.-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 18 Febr. 1902, la. A, no. 104, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 27, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de gebreken van reclamants zoon niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende be-

schikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen voor zijn zoon, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

9o. van 27 Aug 1902, no. 29, houdende beschikking op *de reclame van den gepens. opperwachtmeester A. van El, te Hillegom, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 821.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden opperwachtmeester A. van El, te Hillegom, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van den 16 April 1902, no. 15, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 209;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 22 Aug. 1902, Ie afd., no. 32;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 16 Mei 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), 21 jaren, 9 maanden en 3 dagen beloopt, waarvan hij 13 jaren, 5 maanden en 18 dagen in zijn laatstbekleeden graad van opperwachtmeester heeft gediend; dat hij, geboren 28 Aug. 1862, den ouderdom van 39 jaar heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door

omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Gen.-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 17 Maart 1902, La. A, no. 138; dat, vermits het voor den graad, waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 400 beloopt, hem als pensioen toekomt $^3/_4$ van dat bedrag ad f 300, verhoogd met $^1/_5$ van die som ad f 60, zoodat hem, volgens de artt. 25*d*, 39 en 42 der wet, met ingang van 1 Juni 1902, een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 360;

dat, nadat aan belanghebbende bij Kon. besluit van 6 Juni 1902, no. 34, met ingang van 1 Juni 1902, op grond van lichaamsgebreken, een pensioen was verleend van f 360 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken niet alleen in, maar ook door den dienst zijn ontstaan en hij dus valt in de termen van art. 25*b* der wet;

Overwegende dat reclamants gebreken naar het oordeel van den Generaal-Majoor-Inspecteur niet door den dienst ontstaan zijn;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 27 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij Afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van G. H. L. Baron van Boetzelaar te de Bildt, als Penningmeester der Diaconesseninrichting te Utrecht, tegen het besluit van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 25 *April* 1902, *op zijn verzoek om het perceel Pelmolenstraat no.* 23 (*Rusthuis*) *te Utrecht te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 16 Aug. 1902, no. 57, afd. Dir. Bel., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. H. L. Baron van Boetzelaer, te de Bildt, als Penningmeester der Diaconesseninrichting te Utrecht, tegen het besluit van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 25 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 244*e*, op zijn verzoek om het perceel Pelmolenstraat no. 23 (Rusthuis) te Utrecht te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

De tegenwoordige appellant heeft bij zijn verzoek medegedeeld, dat het bestuur het zoogenaamde Rusthuis voor goed heeft opgeheven en dat gedeelte van het gebouw voor ziekenverpleging blijft gebruiken.

Overeenkomstig de uitgebrachte adviezen, heeft de Directeur afwijzend op verzoek beschikt, uit overweging dat genoemd perceel gedurende 1901 *uitsluitend* diende tot huisvesting en verpleging van de oud- en nog werkende zusters van de voormelde inrichting, voor zoover voor de laatste geen plaats meer was in het hoofdgebouw; dat thans in dit perceel wel *eenige* zieken worden verpleegd, doch dat het in hoofdzaak wordt gebruikt tot het daareven vermelde doeleinde; dat volgens de bepalingen van bovengenoemd artikel onder meer geene belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag wordt geheven wegens het gebruik van perceelen en gedeelten van perceelen *uitsluitend* tot inrichting van weldadigheid of tot genezing of verpleging van zieken en gebrekkingen; dat in casu, waar de inrichting een geheel particulier karakter draagt, deze gelijk kan worden gesteld met een gewoon pension, en alzoo niet kan geacht worden te vallen onder de bepaling van art. 4 § 1, lett. *d* der wet; dat toch, waar in die wetsbepaling sprake is van inrichtingen tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, daarmede kennelijk alleen worden bedoeld zoodanige ziekenhuizeen of gestichten, die een openbaar of algemeen karakter hebben, d. w. z. die bestemd zijn tot opneming, hetzij dan van *een ieder* zonder onder-

scheid voor wien dat noodig of nuttig wordt geoordeeld, hetzij voor personen die tot een dier groote groepen behooren waarin de bevolking naar leeftijd, maatschappelijken stand of kerkgenootschap is verdeeld.

Van deze beslissing is Baron van Boetzelaer in zijne bovenvermelde hoedanigheid bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat in het afgeloopen jaar door het bestuur zoodanige maatregelen genomen zijn, dat het Rusthuis, oorspronkelijk bestemd tot verpleging van rustende zusters, nu ook voor de ziekenverpleging in het algemeen is opengesteld, en verzoekende, dat de in 1901 en 1902 betaalde lasten worden terugbetaald en het perceel Pelmolenstraat no. 23, thans bekend onder den naam van Tuinhuis, op de lijst worde herplaatst.

Bij nader adres (van 17 Juni 1902) heeft appellant H. M. te kennen gegeven, dat hij zijn beroep wenschte te beperken tot die gedeelten van het perceel — in het nader adres omschreven — die reeds sedert 1 Nov. 1901 uitsluitend gebruikt worden tot genezing of verpleging van zieken en gebrekkigen.

Over de beide adressen gehoord, heeft de Dircteur ongunstig geadviseerd, daarbij opmerkende, dat het geheele gebouw thans slechts één patient herbergt.

De Inspecteur bracht over het adres van beroep een ongunstig, over het nader adres een gunstig advies uit. Z. i. kan het perceel, thans genaamd Tuinhuis, op de lijst gebracht worden, doch alleen voor die kamers, welke uitsluitend dienen tot ziekenverpleging; welke kamers dat zijn, zou dan nader dienen te worden uitgemaakt.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie van den appellant ontvangen, gedagteekend 28 Aug. 1902, tot toelichting van het beroep, vergezeld van het verslag van het Diaconessenhuis over het jaar 1901.

III. *Het beroep van R. T. Mees en S. R. Borgesius, resp. voorzitter en secretaris van commissarissen der Nuts-spaarbank te Appingedam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen dd.* 4 *Juni* 1902 *op het verzoek om het gebouw der bank te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 16 Aug. 1902, no. 58, afd. Dir. Bel., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door R. T. Mees en E. R. Borgesius, resp.

voorzitter en secretaris van commissarissen der Nutsspaarbank te Appingedam, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 4 Juni 1902, no. 694, afd. Dir. Bel., op het verzoek om het gebouw der bank te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

Het verzoek is afgewezen uit overweging, dat blijkens art. 40 van het Algemeen Reglement voor genoemde spaarbank de gemaakte of eventueel te maken winst ook voor andere doeleinden dan voor inrichtingen als bedoeld in art. 4 § 1*d* der wet op de personeele belasting of voor armenzorg kan worden aangewend.

In beroep gekomen, betoogen de voorzitter en de secretaris van commissarissen, dat de genomen beslissing in strijd is met den geest en de bedoeling der wet, daarbij mededeelende, dat de bewuste gelden tot hiertoe gebezigd zijn tot ondersteuning van het Nutsdepartement Appingedam, de bewaarschool, de volksbibliotheek, de naai- en breischool en het werkliedenfonds.

Over het beroep gehoord, hebben de Inspecteur en de Directeur te kennen gegeven, dat de termijn van 30 dagen, genoemd in art. 2 van het K. B. van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223) door appellanten niet in acht genomen is.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vijf-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 17 *September* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 20 Aug. 1902, no. 18, houdende beschikking op *het beroep van Mr. E. C. U. de Balbian van Doorn, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 15 *Maart* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting, ten name van A. Höfelt te Utrecht.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 782.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Mr. E. C. U. de Balbian van Doorn, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastin-

gen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 15 Maart 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, ten name van A. Höfelt, te Utrecht, wegens een perceel (Lucasbolwerk no. 13), dat verlaten is;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 192;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Aug. 1902, no. 113, Dir. Bel.;

Overwegende dat ingevolge art. 64 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), hij die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den Directeur op zijne aangifte krachtens het vorige artikel ingediend, binnen 30 dagen nadat het afschrift hem is toegezonden, bij Ons in beroep kan komen en dat als datum van toezending geldt die van aanteekening per post of die van het ontvangbewijs;

dat de uitspraak, waartegen het beroep is gericht, blijkens het bewijs van aanteekening verzonden is op 16 Maart 1902; dat het adres van beroep bij Ons is ingekomen op 16 April 1902 en dus niet binnen den bovenvermelden termijn van 30 dagen;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 20 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

2o. van 20 Aug. 1902, no. 19, houdende beschikking op *het beroep van W. A. J. Schermer Voest, secretaris van de R.-K. jongelingsvereeniging St. Vitus te Bussum tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 17 *April* 1902, *op zijn verzoek om het gebouw bij die vereeniging in*

gebruik te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 755.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. A. J. Schermer Voest, secretaris van de R.-K. Jongelingsvereeniging St. Vitus te Bussum, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 17 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 291*c*, op zijn verzoek om het gebouw bij die vereeniging in gebruik, gelegen Brinklaan no. 130 O te Bussum, te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 188;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Aug. 1902, no. 112, Dir. Bel.;

Overwegende dat op een verzoek van dezelfde strekking ten vorigen jare door den tegenwoordigen appellant ingediend, door den Directeur afwijzend is beschikt, uit overweging, dat het doel der vereeniging zich uitsluitend bepaalt tot hare leden; dat onder inrichtingen van algemeen nut vallen inrichtingen die geheel ten bate van *anderen* werken, waarbij dus niet het zedelijk of stoffelijk belang enkel der personen van wie zij uitgaat, wordt beoogd;

dat, nadat op 20 Maart 1902 opnieuw de plaatsing op de lijst was aangevraagd, de Directeur op 17 April wederom afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat sedert de vorige beslissing geene veranderingen hebben plaats gehad, die aanleiding zouden moeten geven om op het eenmaal genomen besluit terug te komen;

dat W. A. J. Schermer Voest tegen de laatstgenoemde beslissing bij Ons beroep heeft ingesteld;

Overwegende dat art. 4 der wet tot regeling van de personeele belasting bepaalt, dat geen belasting wegens den eersten, tweeden en derden grondslag wordt geheven voor het gebruik van perceelen uitsluitend als inrichting van algemeen nut door zedelijke lichamen en dergelijke;

dat inrichtingen van algemeen nut de zoodanige zijn, die geheel ten bate van anderen werken en waarbij dus niet het zedelijk of stoffelijk belang enkel der personen van wie zij uitgaat, wordt beoogd;

dat de inrichting, welker plaatsing op de lijst wordt gevraagd, aan dit vereischte van te zijn eene inrichting van algemeen nut, niet voldoet;

dat toch, blijkens de statuten, de vereeniging, die het gebouw gebruikt, het enkel bezigt voor bijeenkomsten van de leden, allen Roomsch-Katholieke jongelingen te Bussum, ten einde hun eene geschikte gelegenheid te verschaffen om zich op eene behoorlijke wijze te ontspannen en hen alzoo in hunne godsdienstige en maatschappelijke vorming te leiden en hen in het gevaarvolle tijdperk huns levens tegen slechte voor het geloof en de goede zeden gevaarlijke vrienden, gezelschappen en vermakelijkheden te behoeden;

dat hier alzoo slechts sprake is van het bijzonder belang van de leden der vereeniging, dat door haar in het gebouw wordt bevorderd;

dat ook de andere bepalingen der statuten daarmede overeenstemmen, dewijl daarin niets voorkomt van eenige vergadering of eenige werkzaamheid van de leden gezamenlijk;

dat de leden op straffe van boete of ontslag van het lidmaatschap verplicht zijn de Zondagsbijeenkomsten bij te wonen, maar zij verder alles overlaten aan een bestuur, niet door hen, noch uit hun midden gekozen, dat ook alleen beslist over de toelating van nieuwe leden en zelfs over de ontbinding der vereeniging;

dat derhalve de vereeniging in geen enkel opzicht eenige werkzaamheid, ook niet naar buiten, openbaart en het gebouw waarin zij vergadert dus in geenen deele kan worden gezegd als inrichting van algemeen nut te worden gebruikt;

Gezien de wet tot regeling der personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 20 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

3o. van 21 Aug. 1902, no. 26, houdende beschikking op *een adres van K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, Hr. Ms. tusschenkomst verzoekende met betrekking tot de regeling van zijne jaarwedde.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 725.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op een adres bij Ons ingediend door K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, Ons verzoekende met betrekking tot de regeling van zijne jaarwedde als onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp Onze tusschenkomst te willen verleenen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 175;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Aug. 1902, no. 6663, afd. Ond.;

Overwegende dat nadat de gemeenteraad van De Rijp in zijne vergaderingen van 29 Nov. 1901 en 17 Jan. 1902 eene „Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school" had vastgesteld en Ged. Staten van Noord-Holland bij hun besluit van 22 Jan. 1902, no. 6, die verordening hadden goedgekeurd, K. Wipkink, onderwijzer aan de openbare lagere school te De Rijp, zich tot den Raad heeft gewend, verzoekende zijne jaarwedde in dezen geest te regelen, dat hem niet f 850, maar f 900 wierd toegekend, een bedrag waarop hij meende recht te hebben, omdat het bezit van de akte Fransch hem z. i. aanspraak gaf op eene verhooging van f 150, hetgeen zou blijken uit de vroegere regeling, volgens welke hem f 800 was toegekend en aan de twee andere onderwijzers f 650;

dat de gemeenteraad het adres van K. Wipkink voor kennisgeving heeft aangenomen en den adressant is medegedeeld, dat B. en W. zijn salaris geheel overeenkomstig de thans geldende verordening hadden vastgesteld;

dat K. Wipkink hierop de tusschenkomst van Ged. Staten heeft ingeroepen, die haar echter bij besluit van 26 Maart 1902 hebben geweigerd, waarna hij zich met een adres van dezelfde strekking tot Ons heeft gewend;

Overwegende dat in dezen niet duidelijk blijkt of de appellant van Ons vraagt vernietiging van de door Ged. Staten van Noord-Holland den 22 Jan. 1902 verleende goedkeuring aan de door den Raad der gemeente De Rijp vastgestelde verordening tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers aan de openbare lagere scholen, dan wel vernietiging van het besluit van Ged. Staten,

dd. 26 Maart 1902, no. 4, waarbij zij op het verzoek van adressant, om alsnog hunne tusschenkomst te willen verleenen bij de regeling zijner jaarwedde, hebben besloten aan den adressant te kennen te geven, dat er geen termen bestaan om de gevraagde tusschenkomst te verleenen;

dat, zoo het eerste bedoeld is, tegen de den 22 Jan. jl. verleende goedkeuring niet meer den 25 April d.a.v. beroep kan worden ingesteld, als zijnde alsdan de voor het beroep gestelde termijn van dertig vrije dagen na de goedkeuring reeds lang verloopen;

dat, zoo het tweede bedoeld is, dit besluit van Ged. Staten niet kan gezegd worden te zijn een besluit krachtens de wet tot regeling van het lager onderwijs door Ged. Staten genomen, als waartegen bij art. 14 dier wet aan ieder belanghebbende bij dat besluit recht van hooger beroep is verleend;

dat alzoo de adressant zoowel in het eene als in het andere geval niet-ontvankelijk is in zijn verzoek;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is afgekondigd in no. 208 Staatsblad 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den adressant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

4o. van 22 Aug. 1902, no. 32, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 27 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de o. l. scholen in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 747.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Ambt-Almelo tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 27 Maart 1902, 2e afd. no. 1118/922, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Ambt-Almelo", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 28 Febr. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 181;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Aug. 1902, no. 6592, afd. Ond.;

Overwegende dat ingevolge art. 14, tweede lid, der wet tot regeling van het L. O., het beroep tegen besluiten door Ged. Staten uit kracht dier wet genomen, moet worden ingesteld binnen dertig vrije dagen te rekenen van den dag waarop de besluiten openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden zijn;

dat het voornoemde besluit van Ged. Staten van Overijssel op 27 Maart 1902 aan den gemeenteraad van Ambt-Almelo is toegezonden en het adres van beroep den 13 Mei d.a.v. bij Ons is ingekomen;

dat het beroep dus niet tijdig is ingesteld;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Aug. 1902.

WILHELMINA

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij Afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

5o. van 22 Aug. 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Schoterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 13 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente Schoterland.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 724.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Schoterland tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 13 Maart 1902, no. 78, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente Schoterland", vastgesteld door den Raad dier gemeente op 10 Febr. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 174;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Aug. 1902, no. 6593, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedden heeft bepaald als volgt: 1°. voor het hoofd der school no. 1 f 1600; 2°. voor het hoofd der vereenigde school nos. 2 en 3 f 1000 bij minder dan 5, f 1050 bij 5 tot 10, f 1100 bij 10 tot 15, f 1150 bij 15 en meer dienstjaren; 3°. voor de hoofden der overige scholen: f 750 bij minder dan 5, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij 20 tot 25, f 1000 bij 25 en meer dienstjaren; 4°. voor elk der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan: f 500 bij minder dan 4, f 550 bij 4 tot 8, f 600 bij 8 tot 13, f 650 bij 13 tot 18, f 700 bij 18 tot 23, f 750 bij 23 tot 28, f 800 bij 28 en meer dienstjaren; 5°. voor elk der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan en den rang van hoofdonderwijzer bezitten f 100 meer, wanneer zij den leeftijd van 23 jaren vervuld hebben en volgens art. 24 der wet, regelende het l. o., moeten aanwezig zijn in scholen met meer dan 4 onderwijzers f 200 meer, en wanneer zij belast zijn met het geven van onderwijs in een der vakken vermeld in art. 2, letters *l* tot en met *p* dier wet, f 100 meer en in twee en meer dier vakken f 200 meer dan onder 4°. sub *a* tot en met *g* bepaald; 6°. voor elk der onderwijzeressen, uitsluitend onderwijs gevende in de nuttige handwerken voor meisjes, f 75; terwijl de tegemoetkoming in de huishuur voor elk der mannelijke onderwijzers, die het

hoofd der school bijstaan, als hij gehuwd is en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, f 50 zal bedragen;

dat Ged. Staten bij besluit van 13 Maart 1902, no. 78, 2e afd., aan deze regeling hunne goedkeuring hebben onthouden, op grond dat tusschen de jaarwedden van de hoofden der scholen en die der onderwijzers van bijstand in de verordening eene wanverhouding bestaat, ten koste van de eersten; dat geene vergoeding is toegekend voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren, en dat eene tegemoetkoming in de woninghuur van f 50 voor Heerenveen te laag is;

dat de gemeenteraad van Schoterland van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de bedoelde wanverhouding, indien zij al bestaat, niet tot schade is van het prestige en de positie van de schoolhoofden en tot nadeel van het onderwijs; en voorts dat hij zich geen hoogere uitgaven voor het onderwijs durft veroorloven;

Overwegende dat de jaarwedde van het hoofd der school no. 1 door den gemeenteraad van Schoterland op een voldoend bedrag is bepaald, maar die van de hoofden der overige scholen — ook in verband met de bezoldiging van het overige onderwijzend personeel — verhooging behoeven;

dat eene tegemoetkoming in de woninghuur van f 50 voor de onderwijzers, te Heerenveen gevestigd, te laag is te achten;

dat voorts voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooleeren eene vergoeding behoort te worden toegekend;

dat eindelijk het wenschelijk is, de bepaling omtrent den diensttijd der onderwijzers in overeenstemming te brengen met art. 26, al. 2, der wet;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden van de hoofden der scholen te Schoterland, behalve die van school no. 1 vast te stellen als volgt:

voor het hoofd der school no. 2 en 3 op f 1100 bij minder dan vijf dienstjaren; f 1150 bij vijf en meer doch minder dan tien; f 1200 bij 10 en meer dienstjaren; voor de hoofden der andere scholen f 800 bij minder dan 5, f 850 bij 5 tot 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren; de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, gehuwd zijn en den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, te bepalen op f 75, voor diegenen die verbonden zijn aan de school no. 1 en de school no. 2 en 3 en voor die aan de andere scholen op f 50; voorts vast te stellen als belooning der onderwijzeres-

een voor het onderwijs in de nuttige handwerken buiten de gewone schooluren f 50 en voor diegenen die in de nuttige handwerken uitsluitend onderwijs geven f 75; verder te bepalen, dat als diensttijd in aanmerking komt de tijd voor en na de invoering der tegenwoordige wet op het L. O. doorgebracht in dienst zoowel aan openbare als aan bijzondere scholen, waar het geldt het hoofd der school als zoodanig en waar het geldt een onderwijzer tot bijstand van het hoofd der school, in die hoedanigheid en als hoofd der school; eindelijk de jaarwedden van het hoofd der school no. 1, die der onderwijzers van bijstand, alsmede hetgeen verder in de verordening is geregeld, zoo vast te stellen als in het raadsbesluit van 10 Febr. 1902 is bepaald;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Schoterland, onder goedkeuring van Ged. Staten van Friesland, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1901 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

6o. van 22 Aug. 1902, no. 39, houdende beschikking op *het beroep van E. H. J. Savenye te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd.* 16 *April* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 750.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. H. J. Savenye, te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 16 April 1902, op zijn verzoek om ontheffing van per-

soneele belasting over 1901, wegens het perceel daar ter stede Stationsplein no. 8 (2e verd.), hetwelk gedurende dat jaar onbewoond zou geweest zijn;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 163;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Aug. 1902, no. 71, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing is geweigerd uit overweging, dat bij onderzoek is gebleken, dat het perceel Stationsplein no. 8 gedurende het jaar 1901 méér dan 10 dagen is bewoond geweest en mitsdien op grond van art. 63 § 2 der wet geen sprake kan zijn van ontheffing;

dat tegen de uitspraak van den Directeur E. H. J. Savenije bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat hij gedurende ruim twee jaren buitenslands geweest is en het perceel wel van meubels voorzien, doch niet bewoond heeft, en verzoekende, dat hem de ontheffing alsnog worde verleend:

Overwegende dat in dezen niet gebleken is dat appellant — in strijd met zijne stellige verklaring — in het jaar 1901 meer dan tien dagen het perceel Stationsplein no. 8 (2e verdieping) te Rotterdam heeft bewoond, door aldaar nachtverblijf te houden;

dat hij dus aanspraak kan maken op de teruggaaf van personeele belasting naar de eerste drie grondslagen, waarvan in art. 63 §. 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) sprake is;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, den appellant teruggaaf te verleenen van personeele belasting naar de eerste drie grondslagen over 1901 ter zake van het perceel te Rotterdam, Stationsplein no. 8 (2e verdieping), ten bedrage van f 42.23½ in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 22 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

7o. van 23 Aug. 1902, no. 21, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Duiven tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 6 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de regeling van de jaarwedde van het hoofd der o. l. school te Duiven.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 756.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Duiven tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 6 Mei 1902, no. 143, waarbij aan de Verordening regelende de jaarwedden van het onderwijzerspersoneel der openbare lagere scholen in de gemeente Duiven, vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 14 Dec. 1901, goedkeuring is onthouden voor zooveel betreft de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Duiven;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 189;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Aug. 1902, no. 6770, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedde van het hoofd der openbare lagere school te Duiven heeft bepaald op f 750 bij minder dan 5, f 800 bij 5—10, f 850 bij 10—15, f 900 bij 15—20, f 950 bij 20 en meer dienstjaren;

dat Ged. Staten bij besluit van 6 Mei 1902, no. 143, aan dit deel der Verordening hunne goedkeuring hebben onthouden, vermits zij van oordeel waren, dat eene jaarwedde ten bedrage van het wettelijk minimum voor het hoofd der school te Duiven te laag was en zulks zoowel met het oog op de bedragen waarop die jaarwedde vroeger werd vastgesteld, als in verband met den omvang van het onderwijs aan die school; dat toch bedoeld schoolhoofd, dat belast is met het geven van onderwijs in de Fransche taal en zulks nog wel buiten de gewone schooluren, ongetwijfeld niet geacht kan worden voldoende te zijn beloond met het laagste bedrag dat de wet toelaat en dat derhalve ook aan het hoofd van de minst beteekenende school moet worden toegekend, maar zijne jaarwedde ten minste telkens f 100 boven de wettelijke minima moet bedragen;

dat de gemeenteraad, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat de bezoldiging van het hoofd der school te Duiven op eene billijke en met de plaatselijke gesteldheid der gemeente overeenstemmende wijze naar behooren

is geregeld; dat de levensstandaard aldaar geenszins hoog is en de gemeente in een alles behalve gunstigen financieelen toestand verkeert;

Overwegende dat eene jaarwedde, overeenkomende met de minima in de wet gesteld — gelijk door Ged. Staten terecht is overwogen — voor het hoofd der school te Duiven, in verband met de taak die ook buiten de gewone schooluren door hem vervuld moet worden, te gering is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der school te Duiven te bepalen op f 850 bij minder dan 5, f 900 bij 5 en meer doch minder dan 10, f 950 bij 10 en meer doch minder dan 15, f 1000 bij 15 en meer doch minder dan 20, f 1050 bij 20 en meer dienstjaren;

met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Duiven, onder goedkeuring van Ged. Staten van Gelderland, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 23 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij Afwezen

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

8o. van 25 Aug. 1902, no. 29, houdende beschikking op *het beroep van het hoofd eener openbare lagere school te Hoogeveen en van ouders of verzorgers van schoolgaande kinderen aldaar tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 11 *April* 1902, *waarbij is verklaard dat het besluit van den Raad der gemeente Hoogeveen dd.* 11 *Febr. te voren tot vereeniging van twee scholen geacht moet worden te zijn goedgekeurd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 779.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door 1°. J. van der Leest, hoofd eener openbare lagere school te Hoogeveen; 2°. S. van Buuren c.s., ouders van kinderen die de openbare lagere school aan de Groote Kerkstraat te Hoogeveen bezoeken, en 3°. Hendrik Radijs c.s., ouders of verzorgers van kinderen die de openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Hoogeveen bezoeken, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 11 April 1902, no. 64, waarbij is verklaard, dat het besluit van den Raad der gemeente Hoogeveen, dd. 11 Febr. 1902, tot vereeniging van de school voor gewoon lager onderwijs en die voor voortgezet lager onderwijs aan de Groote Kerkstraat geacht moet worden te zijn goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 193;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Aug. 1902, no. 6769, afd. Ond.;

Overwegende dat naar luid van art. 19 der wet tot regeling van het L. O., de besluiten van den gemeenteraad betreffende de vereeniging van eene school met eene andere, aan de goedkeuring van Ged. Staten onderworpen zijn en dat daarbij de artt. 196, 197, 198, 200, 201 en 202 der wet van 29 Juni 1851 (Stbl. no. 85) van toepassing zijn;

dat in artt. 196 en 197 voormeld bepaald wordt, dat Ged. Staten over de raadsbesluiten beslissen binnen 30 dagen na dien waarop zij hun zijn aangeboden, en dat zij geacht worden het besluit goed te keuren, waaromtrent zij binnen dien termijn geene beslissing of geen bericht, de beslissing verdagende, aan het bestuur dat het besluit genomen heeft, hebben ingezonden;

dat, vermits het raadsbesluit hetwelk het hier geldt, op 13 Febr. 1902 bij Ged. Staten is ingezonden en het verdagingsbesluit eerst op 17 Maart aan den Raad der gemeente Hoogeveen toegezonden is, het raadsbesluit geacht moet worden door Ged. Staten te zijn goedgekeurd;

dat die goedkeuring is geschied *uit kracht der wet* stilzwijgend, en het bestreden besluit de goedkeuring niet verleend, maar enkel geconstateerd heeft;

dat dusdanig besluit niet vatbaar is voor beroep;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

9o. van 25 Aug. 1902, no. 30, houdende beslissing *in zake het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige B. H. van Velzen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 744.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Bartholomeus Hendrikus van Velzen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 179;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Aug. 1902, no. 6065, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat voornoemde Van Velzen, geboren te 's-Gravenhage den 14 Dec. 1843, met machtiging van den Kantonrechter te Utrecht, op 8 Juni 1901 is opgenomen in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen aldaar, en tot den 9 Sept. d.a.v. in dit gesticht is verpleegd, waaruit hij, op laatstgenoemden datum, ten verzoeke zijner echtgenoote, als niet hersteld is ontslagen;

dat tusschen de besturen der gemeenten Haarzuilens, Utrecht en Bergen-op-Zoom geschil is ontstaan over de vraag, door welke dier drie gemeenten de verplegingskosten van dezen behoeftigen krankzinnige behooren gedragen te worden, welk geschil — nadat Ged. Staten van Utrecht en N.-Brabant te vergeefs gepoogd hebben het in der minne bij te leggen — thans aan Onze beslissing is onderworpen;

dat voormelde B. H. van Velzen, die te Utrecht verblijf hield toen op 8 Juni 1901 zijne verpleging in een krankzinnigengesticht noodzakelijk bleek, vroeger

was gevestigd te Haarzuilens, alwaar hij pachter was van de uitspanning „Het Raadhuis van Haarzuilens";

dat het reeds sinds lang verzwakte zenuwgestel van voornoemden Van Velzen, sedert het begin van het jaar 1901 allengs in toenemende mate is achteruitgegaan, zoowel ten gevolge eener tusschen de bezoekers zijner herberg toen voorgevallen vechtpartij, waarbij zijne vrouw en eenige zijner kinderen eenige niet onbeteekenende verwondingen opliepen, als ten gevolge van financieele moeilijkheden, welke, nadat dientengevolge de hem ten gebruike afgestane meubelen uit de herberg waren weggehaald, hem noopten in de eerste dagen van Maart 1901 de gemeente Haarzuilens met zijn gezin te verlaten, aanvankelijk de wijk nemende naar Utrecht, alwaar hij de eerste drie weken een onderkomen vond bij een zijner kinderen en daarna op 25 Maart 1901 eene woning heeft betrokken in de Hagelstraat;

dat meergemelde Van Velzen, na zijne onmiddellijk daarop gevolgde faillietverklaring, deze woning evenwel reeds den 11 April 1901 heeft verlaten, zich met zijn gezin begevende naar Bergen-op-Zoom ten huize van een ander zijner kinderen, van waar hij, toen deze zoon — ook wegens den steeds meer gejaagden en overspannen toestand, waarin zijn vader geraakte — het ouderlijk gezin niet langer bij zich kon huisvesten, in het midden der maand Mei weer bij zijn zoon te Utrecht is teruggekeerd, alwaar na een tweetal weken zijn geestestoestand van dien aard bleek te zijn geworden, dat opneming in een gesticht voor krankzinnigen noodzakelijk bleek;

Overwegende dat uit de verschillende verklaringen der in deze zaak onder eede gehoorde getuigen geenszins is gebleken dat voornoemde Van Velzen het normaal gebruik zijner geestvermogens reeds zou hebben verloren, toen hij in het begin van Maart 1901 zich met zijn gezin uit Haarzuilens naar Utrecht begaf;

dat voorts de omstandigheden, welke Van Velzen destijds deden besluiten, het door hem uitgeoefend bedrijf van kastelein in „Het Raadhuis van Haarzuilens" op te geven, zijn heengaan uit Haarzuilens in Maart 1901 duidelijk kenmerken als een definitief vertrek uit die gemeente, zoodat in elk geval Haarzuilens niet als de gemeente kan worden aangemerkt, waar Van Velzen nog zijne woonplaats had, toen in het begin van Juni 1901 zijne opneming in een krankzinnigengesticht noodzakelijk bleek;

dat Van Velzen, na zijn vertrek uit Haarzuilens, nu weliswaar gedurende enkele weken achtereenvolgens in Utrecht, Bergen-op-Zoom en wederom in Utrecht een onderkomen heeft gezocht en gevonden, doch dat dit kortstondig verblijf in elk dier gemeenten, uit den aard der omstandigheden waarin Van

Velzen toen verkeerde, slechts een tijdelijk en voorloopig karakter had en alzoo geene gemeente kan worden aangewezen, alwaar voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur, Van Velzen moet geacht worden in den zin dezer wet woonplaats te hebben gehad, toen in het begin van Juni 1901 zijne opneming in een gesticht voor krankzinnigen noodzakelijk bleek;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), zooals die is gewijzigd bij de wet van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat geene gemeente als de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Bartholomeus Hendrikus van Velzen kan worden aangewezen, zoodat de kosten van diens verpleging in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen zullen worden gekweten uit 's Rijks kas.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer ter informatie.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij Afwezen.

J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

10o. van 25 Aug. 1902, no. 37, houdende beschikking op *het beroep van O. Rijsdijk, te Papendrecht tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 11 *April* 1902 *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene bergplaats voor lompen en eene bergplaats voor beenderen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 720.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door O. Rijsdijk, te Papendrecht, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 April 1902,

waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene bergplaats voor lompen en eene bergplaats voor beenderen, op een perceel in de Visschersbuurt, buitendijks Sectie C, no. 117;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 23 Juli 1902, no. 172;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Aug. 1902, no. 206, afd. H. en N.;

Overwegende dat O. Rijsdijk bij adres, dd. 26 Febr. 1902, bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Papendrecht heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. geene bezwaren zijn ingebracht;

dat B. en W. bij besluit van 11 April 1902 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende, dat uit een onderzoek in loco is gebleken, dat adressant de door hem als bergplaatsen te gebruiken panden bereids heeft opgricht, bestaande: die voor de lompen in eene schuur van hout met pannen gedekt, met verschillende openingen waardoor veel trek bestaat en zonder steenen vloer, en die voor de beenderen in eene zeer oude kajuit van een schip, geheel van hout, staande op palen; dat die inrichtingen, zooals zij zijn samengesteld, geheel onvoldoende worden geacht, als gevende geen waarborgen tegen de verspreiding van schadelijk stof, vuil en walgelijke dampen, die vooral in den zomer zeer zeker de lucht zouden verpesten — de openbare gezondheid zouden bedreigen en de in de nabijheid liggende woningen ter bewoning ongeschikt zouden maken; dat de bergplaatsen, zooals zij zijn ingericht, derhalve vrees opleveren voor de gezondheid en hinder van ernstigen aard en daaraan niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen;

dat O. Rijsdijk van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de beenderenbergplaats aan de waterzijde (de Ketel) is gelegen, geheel vrij en op zeer grooten afstand van huizen; dat die bergplaats geheel is afgesloten; dat de beenderen 's zomers geregeld iedere week verzonden zullen worden, zoodat ze geen tijd zullen hebben om in de bergplaats tot ontbinding over te gaan; dat de lompenbergplaats aan alle redelijke eischen voldoet; dat die bergplaats toch een flink uiterst solied gebouwd getimmerte is; dat er geen „openingen" in aanwezig zijn en er dus van „trek" weinig of geen sprake is; dat de bergplaats immers aan de oostzijde geheel dicht is en er overigens slechts enkele vaste en losse vensters aanwezig zijn, benevens een paar deuren; dat de dakpannen met hout onderschoten zijn, waardoor „trek" grootendeels wordt voorkomen; dat alle „trek" zou worden vermeden door de bestaande opengaande vensters in dichte te veranderen; dat de lompenberg-

plaats zich geheel vrij en onbelend op eigen terrein bevindt en op geruimen afstand van andere woningen is gelegen; dat aan de west- en aan de zuidzijde hoegenaamd geen woningen zijn; dat het terrein aan de zuidzijde aan het vaarwater (de Ketel) grenst; dat de bergplaats aan de noordzijde ruim 11 M. van den dijk is verwijderd en ± 20 M. van de woning van de eigenaresse van het terrein; dat het gebouw, aan de oostzijde geheel gesloten, ± 11 M. verwijderd is van den steenen muur van de woning van den buurman; dat er nooit meer dan 2000 Kilo lompen aanwezig zullen zijn, zoodat vrees voor verontreiniging van de lucht is uitgesloten en dat de weigering van B. en W. gelijk staat met een verbod om in Papendrecht appellants bedrijf uit te oefenen, overmits het moeilijk denkbaar ware, daarvoor een geschikter terrein te vinden dan het onderwerpelijke;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek blijkt, dat aan de bezwaren van B. en W. op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen door het stellen van voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Papendrecht, dd. 11 April 1902, aan O. Rijsdijk aldaar en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene bergplaats voor lompen en eene bergplaats voor beenderen op een perceel te Papendrecht in de Visschersbuurt buitendijks, sectie C, no. 117, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening, en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het sorteeren der lompen alleen op de zolderverdieping van het voor bewaarplaats bestemde gebouw zal mogen geschieden en dat op die verdieping geen lompen mogen worden bewaard, zoodat deze onmiddellijk na het sorteeren moeten worden vervoerd naar de benedenverdieping en wel naar dat gedeelte, dat volgens de teekening heeft een steenen vloer;

2°. dat op den sorteerzolder, tijdens den aan- en afvoer van lompen en het sorteeren, de ramen en deuren gesloten moeten zijn en in de luchtverversching moet worden voorzien door een luchtkoker groot in doorsnede minstens 9 dM^2., reikende tot 4 M. boven de nok van het gebouw, aan het ondereinde eenigszins waaiervormig uitloopende;

3°. dat tusschen de beide deelen van het gebouw met houten en met steenen vloer, eene afscheiding worde gemaakt, welke tegen de wanden, den vloer en de zoldering enz. behoorlijk moet aansluiten;

4°. dat de bestaande steenen vloer in dier voege worde verbeterd, dat de houten balken daaruit verwijderd worden en na bestrating van de aldus opengelegde vakken, de geheele vloer worde overdekt met een laag Portland-cement, aan alle zijden goed dicht aansluitende en dik ten minste één c.M.;

5°. dat de vloer van de bewaarplaats voor beenderen worde gebracht ten minste op gelijke hoogte als die van de bewaarplaats voor lompen en tusschen beide gebouwen geen gemeenschap mag bestaan;

6°. dat bij eventueele zakking van den vloer van een der genoemde gebouwen, die vloer steeds zoodanig moet worden verhoogd, dat hij, ook bij de hoogste rivierstanden, watervrij blijft;

7°. dat vuur of licht, onder welken vorm ook, in de inrichting niet mag aanwezig zijn;

8°. dat de bewaarplaats voor lompen eens per maand, die voor beenderen eens per week moet worden ontruimd en de inhoud naar elders vervoerd;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

Beschrijving der plaats waar de magazijnen tot berging van lompen en beenderen bedoeld in het verzoek van Otto Rijsdijk te Papendrecht dd. Februari 1902 zullen worden opgericht.

De nieuw op te richten magazijnen zullen worden opgetrokken langs de oostzijde op het perceel kadaster Sectie C, no. 117 artikel legger 596 gelegen te

Papendrecht in de visschersbuurt en in eigendom toebehoort aan Jannigje Tromp weduwe Otto Hello en kinderen.

Het groote magazijn bestemd voor lompen zal zijn geheel van hout en met pannen gedekt.

Het kleine magazijn zuidwaarts achter het vorige, bestemd voor beenderen zal zijn *geheel* van hout.

Het gebouw (keet) staande op den noordwestelijken hoek van voormeld kadastraal perceel langs den dijk is van hout en wordt niet als bergplaats van lompen of beenderen doch alleen gebruikt als woning of kantoor een en ander zooals op de hierbij overgelegde plattegrondteekening is aangeduid.

Papendrecht, den 26 Febr. 1902.

O. Rijsdijk.

Behoort bij Koninklijk besluit van 25 Augustus 1902, no. 37.

Mij bekend
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

11o. van 25 Aug. 1902, no. 38, houdende beschikking op *het beroep van L. Hartog, te Nijmegen, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 11 *April* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 746.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. Hartog, te Nijmegen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 April 1902, no. 10, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt op het perceel aan den Hatertschen veldweg, kad. bekend Hatert, Sectie C, no. 942;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 162;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Aug. 1902, no. 206, afd. H. en N.;

Overwegende dat L. Hartog aan B. en W. van Nijmegen vergunning heeft aangevraagd om op het perceel aan den Hatertschen Veldweg, kadastraal bekend Hatert, Sectie C, no. 942, eene inrichting op te richten tot vermenging van teer en asphalt;

dat tegen de aanvrage door eigenaars en bewoners van naburige perceelen bezwaren zijn ingebracht betreffende lucht- en bodemverontreiniging;

dat B. en W. bij besluit van 11 April 1902, no. 10, de vergunning hebben geweigerd, uit overweging, „dat inrichtingen als in de aanvrage bedoeld blij- „kens de ervaring elders opgedaan, zeer walgelijke uitdampingen verspreiden „en dat op grond daarvan de oprichting van eene dergelijke inrichting in de „onmiddellijke nabijheid van een zeer bevolkt deel der gemeente niet kan wor- „den toegestaan";

dat L. Hartog van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat aan de bezwaren welke van deze inrichting worden geducht, op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Nijmegen, dd. 11 April 1902, no. 10, aan L. Hartog en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene inrichting tot vermenging van teer en asphalt op het perceel aan den Hatertschen Veldweg, kadastraal bekend Hatert, Sectie C, no. 942, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. de stookplaats voor het vuur dat dient tot verwarming van den ketel waarin de asphalt wordt gesmolten en gepraepareerd, moet worden aangebracht buiten het lokaal waarin zich de ketel bevindt en van dit lokaal en van de bergplaats der grondstoffen en producten door gemetselde muren zijn gescheiden;

2°. boven den sub 1°. vermelden ketel moet een plaatijzeren kap worden aangebracht om de verspreiding der dampen tegen te gaan, welke tijdens de verwarming en het praepareeren optreden;

3°. het vullen der vaten met de gesmolten massa moet onder de sub 2°. omschreven of onder eene andere plaatijzeren kap plaats vinden;

4°. de sub 2°. en 3°. bedoelde kap of kappen moeten door een ijzeren buis

van ten minste 20 c.M. middellijn gemeenschap hebben met den schoorsteen, waarin de rookgassen van het vuur worden afgevoerd. Deze buis moet zoo dicht mogelijk bij den grond in den schoorsteen worden aangebracht;

5°. de schoorsteen tot afvoer van de rookgassen en der dampen moet gemetseld zijn en tot minstens 15 M. boven den beganen grond reiken;

6°. de ketel waarin de asphalt wordt gesmolten en gepraepareerd, moet zoodanig zijn ingemetseld, dat de rookgassen niet direct met den ijzeren bodem of wand in aanraking kunnen komen en niet in den ketel kunnen slaan;

7°. in het lokaal waarin zich de smelt- en praepareerketel bevindt, mag geen vuur aanwezig zijn; kunstlicht mag daarin slechts branden in goed gesloten lantaarns;

8°. voor het onverhoopt geval van het vuurvatten van den inhoud van den ketel moet te allen tijde in het lokaal aanwezig zijn eene doelmatige en van een handvat voorziene ijzeren plaat, waarmede de ketel alsdan onmiddellijk moet worden bedekt;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

OMSCHRIJVING.

De op de teekening aangeduide ketel, wordt gedeeltelijk gevuld, met teer en asphalt, en op 50 graden Celsius verhit, waarna bij voldoende smelting de vloeistof in daarvoor bestemde vaten wordt getapt, en is tot gebruik gereed. Boven de ketel is de rookleiding, welke tot op de aan te wijzen hoogte, volgens politieverordening, zal worden aangebracht.

Niet meer dan hoogstens drie personen, zijn voor het bedrijf benoodigd. De

inrichting zal gevestigd worden, in een te bouwen perceel nabij de Hatersche Veldweg Sectie C, no. 942, Gem. Hatert.

't Welk doende,

Hoogachtend,

UE. Achtb. Dw. Dnr.

L. Hartog.

Behoort bij Koninklijk besluit van 25 Augustus 1902, no. 38.

Mij bekend

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

Bij afwezen,

J. A. de Vos van Steenwijk.

12o. van 25 Aug. 1902, no. 39, houdende beschikking op ***het beroep van C. W. A. E. Noack, te Groningen, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.*** **10** ***Maart*** **1902,** ***tot intrekking van de hem den*** **14** ***Dec.*** **1899** ***verleende vergunning tot het oprichten van eene zouterij van darmen en vleeschwaren en van eene vetkokerij.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 584 en 663.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. W. A. E. Noack, te Groningen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 10 Maart 1902, no. 13, tot intrekking van de hem bij besluit van 14 Dec. 1899, no. 2, verleende vergunning tot het oprichten van eene zouterij van darmen en vleeschwaren en van eene vetkokerij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 30 Juli 1902, no. 145;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Aug. 1902, no. 206, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. van Groningen hun bovenvermeld besluit van 10 Maart 1902 hebben genomen, op grond dat, terwijl de voorwaarde sub I*b* gesteld in hun besluit van 20 Mei 1901, no. 5, — waarbij nieuwe voorwaarden werden opgelegd voor de bij hun besluit van 14 Dec. 1899, no. 2, verleende

vergunning, — vóór 1 Aug. 1901 moest zijn nagekomen, zulks nà 1 Aug. 1901 nog niet het geval is geweest, zelfs ondanks Noack deswege met toepassing van art. 22*b* der Hinderwet door den Kantonrechter bij twee vonnissen is veroordeeld;

dat C. W. A. E. Noack van het besluit van B. en W. van Groningen, dd. 10 Maart 1902, no. 13, bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de door hem niet nageleefde voorwaarde alleen betrekking heeft op de vetkokerij en niet op de zouterij en dat, waar hem door B. en W. bij besluit van 14 Dec. 1899 eene vergunning is verleend: *a.* voor eene vetkokerij, *b.* voor eene zouterij, het niet aangaat, terwijl hij steeds is nagekomen de voorwaarden opgelegd voor de zouterij, de vergunning daarvoor in te trekken wegens nietnaleving der voorwaarden voor de vetkokerij;

Overwegende dat, al is in het algemeen niet als onbestaanbaar aan te merken, dat bij éénzelfde besluit twee verschillende vergunningen worden verleend, zoodat intrekking van eene dier vergunningen op grond van niet-naleving der daaraan verbonden voorwaarden met handhaving der andere vergunning mogelijk is, hiertoe evenwel vereischt wordt dat bij het besluit de twee vergunningen en de aan elke van haar verbonden voorwaarden scherp van elkander gescheiden zijn;

dat echter in casu slechts één stel voorwaarden in het besluit is opgenomen, zonder aanwijzing welke daarvan op de zouterij, welke op de vetkokerij betrekking hebben, terwijl aan dat stel voorwaarden bij voormeld besluit van 14 Dec. 1899 twee nieuwe zijn toegevoegd;

dat dus, waar niet anders kan worden aangenomen dan dat elke voorwaarde betrekking heeft op alles, waarvoor bij het besluit vergunning is verleend, de niet-naleving van eene dier voorwaarden, — zooals in deze heeft plaats gehad — B. en W. de bevoegdheid heeft gegeven, uit kracht van art. 20 der Hinderwet, de in het besluit vervatte als één geheel te beschouwen vergunning in te trekken;

dat B. en W. van die bevoegdheid niet hebben gebruik gemaakt dan nadat bij herhaling tegen den houder der vergunning proces-verbaal was opgemaakt wegens niet-naleving der bedoelde voorwaarde en hij te dier zake bij twee vonnissen door den Kantonrechter was veroordeeld;

dat de bewering van appellant, dat, aangenomen dat B. en W. niet gerechtigd waren de vergunning alleen met betrekking tot de vetkokerij in te trekken, zij van hunne bevoegdheid tot intrekking geen gebruik hadden behooren te maken, omdat die intrekking onnoodig was, nu appellant de vetkokerij, waarop de niet nageleefde voorwaarde uitsluitend betrekking had, volkomen heeft op-

gegeven, niet opgaat, daar, indien de vergunning bleef bestaan, appellant steeds de vetkokerij weder zou kunnen in werking brengen, zoolang die niet vier jaren had stil gestaan, in welk geval, volgens art. 14, 2e lid der Hinderwet, eene nieuwe vergunning zoude vereischt zijn;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Groningen, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

13o. van 25 Aug. 1902 no. 40, houdende beschikking op *het beroep van H. Fuite te Genemuiden tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 7 *April* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene graanmalerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 778.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Fuite, te Genemuiden, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 7 April 1902, no. 3, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene door een petroleummotor gedreven graanmalerij in het perceel Kruisstraat, kadastraal bekend in Sectie B, no. 1513;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 191;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 Aug. 1902, no. 206, afd. H. en N.;

Overwegende dat het bestreden besluit van B. en W. van Genemuiden den 7en April 1902, ingevolge het voorschrift van art. 8 der Hinderwet, is afgekondigd;

dat het adres van beroep eerst op 22 April d.a.v. bij Ons is ingekomen, zoodat de termijn, vastgesteld bij art. 15, 1e lid, der genoemde wet, is overschreden;

Gezien de Hinderwet,

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij Afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

14o. van 30 Aug. 1902, no. 27, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk gepensionneerden sergeant der mariniers J. T. C. Peschke, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 817.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden sergeant der mariniers J. T. C. Peschke, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 30 April 1902, no. 2, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 202;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 27 Aug. 1902, Bureau S/B., no. 50;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 330 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 240, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 26 jaren, 2 maanden en 9 dagen, waarvan 3 jaren, 4 maanden en 20 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 1 maand en 12 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, terwijl hij 9 jaren, 6 maanden en 5 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend, met ingang van 1 Mei 1900 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, doch ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, waardoor belanghebbende tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens naar 's Raads meening tijdelijk geheel buiten staat was door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — volgens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek (rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 16 April 1902) thans voortdurend geheel buiten staat is door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat uit het rapport van den Commissaris van Politie der 4de afd. te 's-Gravenhage, dd. 12 April 1902, blijkt, dat belanghebbende als schrijver bij de vereeniging „Armenzorg" aldaar werkzaam is tegen een weekloon van f 8; dat het verrichten van schrijfwerk niet mag worden beschouwd als geestesarbeid, doch valt onder het begrip van handenarbeid in den zin der wet; dat derhalve belanghebbende althans *gedeeltelijk* in staat moet worden geacht door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor den graad waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), aangewezen bedrag f 360 beloopt, zoodat hem als pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 180, verhoogd met een bedrag van f 60 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, wes-

halve hem volgens de artt. 26*d*, 41, 44bis en 46 der wet thans een voortdurend pensioen behoort te worden verleend van f 240 's jaars;

dat, nadat bij K. B. van 14 Juni 1902, no. 28, aan den belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 een voortdurend pensioen was verleend van f 240, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijn lichaamsgebrek niet verbeterd is en schrijfwerk niet beschouwd kan worden als handenarbeid in den zin der wet;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld politierapport, reclamant thans voortdurend slechts *gedeeltelijk* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

15o. van 2 Sept. 1902, no. 5, houdende beschikking op *het beroep van de firma Jennissen en Co. te Hoorn tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 13 *Mei* 1902, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot oprichting van eene stroohulzenfabriek.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 825.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma Jennissen en Co. te Hoorn tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 Mei 1902, waarbij haar vergunning is geweigerd tot oprichting van eene door een gasmotor te drijven stroohulzenfabriek;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 204;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 Aug. 1902, La. D, afd. H. en N.;

Overwegende dat B. en W. de gevraagde vergunning hebben geweigerd uit overweging, dat blijkens missive van den Inspecteur van den Arbeid in de 5e Inspecte te Alkmaar, dd. 12 Mei 1902, no. 672, de inrichting, voor zoover zulks kan blijken uit de in art. 5, sub 1 en 2 der Hinderwet bedoelde stukken, niet zal voldoen aan de eischen krachtens art. 6 der Veiligheidswet gesteld, aangezien het op de teekening aangegeven privaat niet geacht kan worden te voldoen aan het voorschrift van art. 15, sub 4 van het K. B. van 7 Dec. 1896 (Stbl. no. 215);

dat de aanvraagster tegen de beschikking van B. en W. bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij de opvatting van den Inspecteur bestrijdende;

Overwegende dat B. en W. van Hoorn terecht de gevraagde vergunning hebben geweigerd;

dat toch art. 11bis der Hinderwet bepaalt: ,,Zal de inrichting tevens zijn ,,eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt de ver- ,,gunning ook geweigerd, indien de inrichting, voor zoover zulks kan blijken ,,uit de in art. 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, volgens den inspecteur niet ,,zal voldoen aan de eischen krachtens art. 6 der Veiligheidswet te stellen";

dat alzoo naar luid dier bepaling, het oordeel van den Inspecteur in dezen beslissend is en een onderzoek aangaande de juistheid van dat oordeel van geenerlei invloed kan zijn op de beantwoording van de vraag, of de vergunning al of niet kan worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering

van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 2 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

16o. van 2 Sept. 1902, no. 11, houdende beschikking op *de reclame van den gepasp. milicien-nummerverwisselaar A. Boonstra, te Leeuwarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 819.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden mlicien-nummerverwisselaar A. Boonstra, te Leeuwarden, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 5 Maart 1902, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 203;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 26 Aug. 1902, Ie afd., no. 106;

Overwegende dat, nadat genoemde A. Boonstra pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 27 Oct. 1901, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), slechts één jaar, 9 maanden en 4 dagen beloopt; dat hij, geboren 9 Sept. 1878, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 23 jaren had vervuld en uithoofde

van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat, door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 23 Sept. 1901, la. A, no. 980, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 4 April 1902, IIIe afd., no. 93, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 2 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
Bij afwezen,
J. A. de Vos van Steenwijk.

17o. **van 3 Sept. 1902 no. 30, houdende beschikking** *op het beroep van het R.-K. Kerkbestuur van den H. Joannes den Dooper, te Pijnacker, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 7/14 *April* 1902, *genomen op de aanvrage van voornoemd bestuur om de Rijksbijdrage bedoeld in art.* 54*bis der wet tot regeling van het L. O. over* 1901 *voor zijne bijzondere lagere school aan de Oostlaan A.* 164 *aldaar.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 622.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het R.-K. Kerkbestuur van den H. Joannes den Dooper, te Pijnacker, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 7/14 April 1902, B, no. 1218 (1e afd.), G. S., no. 22/1, genomen op de aanvrage van voornoemd bestuur om voor zijne bijzondere lagere school aan de Oostlaan A 164 aldaar, over 1901 de Rijksbijdrage te bekomen bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 9 Juli 1902, no. 157 en 20 Aug. 1902, no. 157/29;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Aug. 1902, no. 8443, Ie afd., A. Z. en C.;

Overwegende dat het schoolbestuur voor deze school, welke op 15 Jan. 1901 104 leerlingen telde, eene bijdrage heeft aangevraagd van f 900, waaronder f 66.66⅔ voor de onderwijzeres C. A. M. van Oorschot;

dat Ged. Staten de bijdrage hebben bepaald op f 883.33, daarbij overwegende, dat aan genoemde onderwijzeres eerst op 2 Sept. 1901 het bewijs, genoemd in art. 51, lett. *c* der wet tot regeling van het L. O. is afgegeven en voor haar de bijdrage dus niet over 4, maar over 3 maanden moet worden berekend en mitsdien is vast te stellen op f 50, zoodat de geheele Rijksbijdrage moet gesteld worden op f 883.33;

dat het schoolbestuur, van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat buiten zijne schuld de genoemde verklaring eerst op 2 Sept. ontvangen is, daar de stukken, genoemd in art. 51 lett. *b* der wet, reeds vóór 23 Aug. aan den Burgemeester van Pijnacker waren ter hand gesteld; dat bovendien 1 Sept. een Zondag was en de onderwijzeres eerst op 16 Sept. 1901, bij het einde der vacantie, haar onderwijs heeft aangevangen; dat er dus van onbevoegd onderwijs geven geen sprake kan zijn;

Overwegende dat Ged. Staten op goede gronden, waarmede Wij Ons vereenigen, hebben beslist, dat voor de onderwijzeres C. A. M. van Oorschot niet over vier, maar slechts over drie maanden van het jaar 1901 kan worden aanspraak gemaakt op de Rijksbijdrage krachtens art. 54bis der wet tot regeling van het l. o.;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven en mitsdien het bedrag der Rijksbijdrage over 1901 aan voornoemde school te verleenen, vast te stellen op f 883.33.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 3 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
Bij afwezen,
J. A. DE VOS VAN STEENWIJK.

Aan de orde is:

II. *Het beroep van J. van Woerkom en andere geërfden van den dorpspolder Oosterhout tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd. 9 April 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Geërfdendag van genoemden dorpspolder tot het plaatsen van lantaarns.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 14 Aug. 1902, no. 205, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. van Woerkom en andere geërfden van den dorpspolder Oosterhout, wonende in de gemeente Valburg, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 9 April 1902, no. 22, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Ge-

ërfdendag van den dorpspolder Oosterhout tot het plaatsen van lantaarns in dat dorp.

In de vergadering van geërfden van den dorpspolder Oosterhout, op 7 Jan. 1902 gehouden, is met 49 tegen 37 stemmen besloten: „vanwege den dorpspolder twaalf lantaarns te plaatsen op punten aan te wijzen door de poldermeesters; deze te belasten met de uitvoering van dit besluit; de jaarwedde van den lampenist te bepalen op f 40 en de begrooting, dienst 1901—1902, aan te vullen als volgt: meerdere opbrengst van het riet f 344; uitgaven voor het aanschaffen van palen 12 × f 20; verdere onkosten, waaronder begrepen de jaarwedde van den lampenist, f 104."

Aan dat besluit hebben Ged. Staten op 9 April 1902 hunne goedkeuring onthouden, nadat zij kennis genomen hadden van twee adressen door geërfden tot het gecombineerd college gericht, het eene strekkende tot ondersteuning van het besluit, het andere tot bestrijding daarvan. Ged. Staten hebben overwogen, dat de zorg voor de verlichting der wegen, waar noodig, bij uitnemendheid behoort tot de taak aan de gemeentebesturen opgedragen; dat zoodanige wegenverlichting ook niet rechtstreeks of middellijk ten bate van al de geërfden van den dorpspolder zoude komen, maar alleen een voordeel kan wezen voor een gedeelte van hen die hunne woonplaats in den polder hebben.

Bij de Koningin in beroep gekomen, voeren J. van Woerkom en 6 zijner medegeërfden aan, dat eene zaak zeer goed tegelijk gemeente- en polderbelang kan zijn; dat weliswaar de verlichting der polderwegen niet uitdrukkelijk als een polderbelang ter behartiging aan de dorpspolders is opgedragen, maar evenmin uit eenige wettelijke bepaling voortvloeit, dat de dorpspolders daarover hunne bemoeiingen niet zouden mogen uitstrekken; dat juist uit de artt. 2, 181*g* en 236 van het Rivierpolderreglement blijkt, dat dit de taak der dorpspolders niet zoo eng opvat; dat door het besluit van den geërfdendag werkelijk het belang des polders bevorderd wordt.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd, daarbij te kennen gevende, dat het besluit van den geërfdendag strekt om vanwege den polder op enkele punten in het dorp lantaarns te plaatsen en dus alleen tegemoet zal komen aan eene behoefte van een gedeelte der dorpsbewoners, waaronder er wellicht meer zijn die geene landerijen in den polder bezitten dan die aldaar wèl geërfd zijn; waarbij komt, dat de lantaarns zullen branden in de wintermaanden, als alle veldarbeid stilstaat en dat slechts ten hoogste 1/5 gedeelte van de polderwegen aldus, en dan nog zeer gebrekkig, zal verlicht worden.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van

State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van appellant J. van Woerkom, dd. 8 Sept. 1902, ten geleide van een tweetal verklaringen van uitwonende geërfden van den dorpspolder Oosterhout;

2°. een brief van het polderbestuur van Oosterhout dd. 6 Sept. 1902, waarbij wordt overgelegd een extract uit het register der besluiten van den geërfdendag, dd. 4 Sept. 1902;

3°. eene memorie van C. W. Breunisse te Slijk-Ewijk, geërfde van den dorpspolder Oosterhout, dd. 9 Sept. 1902, met eene bijlage ter bestrijding van het beroep.

Mr. H. C. DRESSELHUYS, advocaat te Tiel, licht als gemachtigde van appellant J. van Woerkom, het beroep toe. Spr. beantwoord voorts eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, doet eenige aanwijzingen op de waterstaatskaart en legt verschillende stukken aan de Afdeeling over.

III. *Het beroep van J. J. Brunner, wed. J. G. Funckler, en anderen, te Amsterdam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6 *Juli* 1902, *waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene koffiebranderij.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 16 Aug. 1902, no. 198, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. J. Brunner, wed. J. G. Funckler, R. M. Roemer, W. A. S. Goedheer, C. J. Ubink, A. A. Reindorff en J. Buene de Mesquita Azn., te Amsterdam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 6 Juli 1902, no. 5096/2085 P. W., waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van 5 p.k. te drijven koffiebranderij in het perceel Langestraat no. 74, aldaar.

Nadat de vergunning onder zekere voorwaarden verleend was, zijn de bovengenoemde bewoners van naburige perceelen bij de Koningin in beroep gekomen.

Ged. Staten, over dat beroep gehoord, hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat appellanten niet-ontvankelijk zijn, omdat het beroep niet tijdig is ingesteld en aan het gemeentebestuur en aan den verzoeker van het appèl geen kennis is gegeven en, wat de drie laatstgenoemde appellanten betreft, omdat zij bij B. en W. geen bezwaren hebben ingebracht.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een adres van J. P. Nord Thomson, dd. 29 Aug. 1902, tot ondersteuning van het beroep;

2°. een schrijven van de appellanten Brunner en Roemer, dd. 30 Aug. 1902, die hunne bezwaren nader toelichten.

De appellant BRUNNER licht het beroep toe.

IV. *Het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Cornelia Ooteman.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 19 Aug. 1902, no. 6160, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Cornelia Ooteman.

Cornelia Ooteman, geb. 3 Sept. 1871 in de gemeente Grootebroek, is op 16 Nov. 1901 naar Tilburg gereisd, om zich daar in een klooster te begeven. Op 4 Nov. had zij aan het gemeentebestuur van Grootebroek het voornemen te kennen gegeven, zich te Tilburg te vestigen.

Over de vraag, of die vestiging werkelijk heeft plaats gehad, m. a. w. of Tilburg hare woonplaats geworden is, is tusschen de besturen der beide gemeenten geschil ontstaan, en Ged. Staten zijn er niet in geslaagd dat geschil bij te leggen.

Wat is namelijk gebeurd?

Een paar dagen na hare aankomst te Tilburg is zij als lijdende aan krankzinnigheid, naar een gesticht overgebracht; hare inkleeding bij de Congregatie der Zusters van Liefde van O. L. V. Moeder van Barmhartigheid was toen nog niet geschied. Ook was zij te Tilburg niet in het bevolkingsregister ingeschreven.

Bij de stukken is een proces-verbaal van een getuigenverhoor, door den Kantonrechter te Hoorn gehouden, en eene verklaring van Dr. H. W. A. M. Nuyens, arts te Westwoud. Deze laatste verklaart, dat Cornelia Ooteman hem bekend is als zeer nerveus en lijdende aan hysteria. Dat zij bij haar vertrek uit de gemeente Grootebroek niet krankzinnig was, is door hare moeder, twee broeders en eene zuster van haar voor den Kantonrechter verklaard. Een dier broeders had haar nog den dag na hare aankomst te Tilburg bezocht en toen niets bij-

zonders aan haar bespeurd. Hetzelfde verklaarde Neeltje Meylink, huisvrouw van Jan Blokker, die haar naar Tilburg vergezeld had.

Ged. Staten van N.-Holland zijn van oordeel, dat de patiente bij haar vertrek uit Grootebroek in staat was haar wil te bepalen, zelfs door te drijven; terwijl alle omstandigheden er op wijzen, dat het in hare bedoeling lag, die gemeente voor goed te verlaten. Naar hun oordeel zal Grootebroek niet voor de betaling van de verplegingskosten der lijderes aansprakelijk kunnen worden gesteld, vermits op het oogenblik dat de krankzinnigheid bij haar geconstateerd werd, elk verband met die gemeente huns inziens had opgehouden te bestaan.

V. *Het beroep van J. H. Broese van Groenou te 's Gravenhage tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Juni* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 19 Aug. 1902, afd. Dir. Bel., no. 34, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. A. Broese van Groenou te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Juni 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens eene dienstbode die is afgeschaft.

De ontheffing is op 5 Febr. 1902 aangevraagd over de vier laatste maanden des vorigen jaars, gedurende welke van de dienstbode geen belastbaar gebruik was gemaakt.

De Directeur heeft de ontheffing geweigerd wegens niet-inachtneming van den termijn genoemd in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting.

Van de uitspraak des Directeurs is de aangeslagene bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij eerst in het jaar 1902 vernomen heeft, voor de bedoelde dienstbode belastingschuldig te zijn.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

APPELLANT geeft te kennen, dat hij zijn beroep heeft ingesteld onmiddellijk nadat hij vernomen had beboet te zijn.

VI. *Het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging „Schuttersgenoegen" te Gendt tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 13 *Febr.* 1902, *waarbij aan genoemde vereeniging voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene schietbaan.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 20 Aug. 1902, no. 238, afd. Handel en Nijverheid bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging „Schutters genoegen", te Gendt, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 13 Febr. 1902, waarbij aan genoemde vereeniging voorwaardelijk vergunning is verleend tot oprichting van eene schietbaan in die gemeente.

Uit de ter zake overgelegde stukken blijkt, dat de plattegrondteekening, welke door bovengenoemd bestuur — bij zijne aan B. en W. gerichte aanvrage ter bekoming van de verlangde vergunning — is overgelegd, niet voldoet aan het vereischte gesteld in art. 5, sub *i*, der Hinderwet. Immers die plattegrondteekening is vervaardigd op eene schaal van 1 op 500.

Ged. Staten, op het onderwerpelijk beroep gehoord, vestigen 's Ministers aandacht op deze omstandigheid.

Huns inziens hadden B. en W. op de aanvrage, zooals zij hun was gedaan, geene beschikking mogen nemen, weshalve hun bestreden besluit in strijd met de wet zou zijn genomen.

Intusschen is het niet volkomen duidelijk of appellant bedoelt in beroep te komen van het besluit van B. en W. van 13 Febr. 1902, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene schietbaan, dan wel of zijn beroep gericht is tegen het besluit van hetzelfde college van 30 April 1902, waarbij hem te kennen is gegeven dat er geene termen gevonden zijn om aan zijn verzoek tot intrekking der voorwaarden, waaronder de vergunning verleend is, te voldoen.

Nog dient te worden vermeld, dat, terwijl het besluit van 13 Febr. 1902 dienzelfden dag ter openbare kennis is gebracht, het appellatoir adres eerst op 11 Mei d.a.v. aan het Kabinet der Koningin is ingekomen, en dat appellant verzuimd heeft van zijn beroep kennis te geven aan het gemeentebestuur.

VII. *Het beroep van J. Boogaard te Haarlem tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 28 *Febr.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 20 Aug. 1902, no. 239, afd. Handel en Nijverheid, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Boogaard, te Haarlem, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 28 Febr. 1902, 7e afd., no. 1/515, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op den zolder van het perceel Raamsteeg no. 3.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan den Voorzitter van Ged. Staten, dat de door appellant bestreden beschikking aan hem is uitgereikt op 6 Maart 1902.

Blijkens den poststempel is het appellatoir adres intusschen eerst den 11den Juli d.a.v. te 's-Gravenhage ontvangen.

Ged. Staten wijzen op een en ander in hun aan den Minister ter zake gericht schrijven.

VIII. *Het beroep van M. van den Berg te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6/9 *Juni* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 20 Aug. 1902, no. 240, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. van den Berg, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6/9 Juni 1902, no. 4991/48, 3e afd., waarbij hem vergunning geweigerd, daarbij overwegende dat gegronde vrees bestaat voor perceel Maasstraat no. 11.

Bij adres, dd. 25 Maart 1902, verzocht M. v. d. Berg aan B. en W. van 's-Gravenhage bovenvermelde vergunning.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bezwaren ingebracht bij B. en W. door W. van der Ruyt, bewoner van het bovenhuis Maasstraat no. 11, op grond van vrees voor schade aan de gezondheid.

B. en W. hebben bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende dat gegronde vrees bestaat voor schade aan de volksgezondheid.

Van dit besluit is M. van den Berg tijdig bij H. M. in beroep gekomen,

daarbij aanvoerende, dat de lompen zorgvuldig verpakt zullen zijn, zoodat schade aan de gezondheid niet is te duchten, en dat de inrichting, wat ruimte, constructie van muren, zoldering en vloer betreft, volkomen voldoet aan de vereischten voor een pakhuis van in balen verpakte lompen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel, dat aan appellant alsnog vergunning behoort te worden verleend om lompen in balen verpakt te bergen in meerbedoeld pand, onder voorwaarde:

1°. dat geen andere arbeid in het lokaal worde verricht dan voor het daarin bergen en weder opruimen noodig is;

2°. dat het gestucadoord plafond in goeden staat gebracht en onderhouden worde.

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Mr. M. P. H. WIERCX, als gemachtigde van zijne echtgenoote — eigenaresse van het pakhuis — optredende, dringt aan op het verleenen der vergunning onder de in zijne memorie aangegeven voorwaarden.

W. VAN DER RUYT en R. VAN DER MEULEN bestrijden het beroep.

Mr. WIERCX en VAN DER RUYT beantwoorden een paar vragen van den VOORZITTER.

IX. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder A. Bor, te Opheusden.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 19/23 Aug. 1902, no. 2834/34, Posterijen en Telegraphie/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder A. Bor, te Opheusden.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 28 Juni 1902, no. 5, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven, aan belanghebbende, met ingang van 1 Juli 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 280, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 27 Mei 1902, no. 1736, Post. en Tel., met ingang van 1 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd, volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet, een tijdvak uitmaakt van 33 jaren; dat hij, geboren 27 Febr. 1834, den ouderdom

van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Juli 1897 tot 1 Juli 1898 f 400, van 1 Juli 1898 tot 1 April 1899 f 450, van 1 April 1899 tot 1 April 1901 f 525, van 1 April 1901 tot 1 Juli 1902 f 605; zoodat 1/60 van de middelsom ad f 508.75, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 8.47 $^{11}/_{12}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*a* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 279.81.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

X. *De reclame van den gepasp. sergeant-majoor J. C. van Rantwijk te Scheveningen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 28 Aug. 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden sergeant-majoor J. C. van Rantwijk, te Scheveningen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Van Rantwijk pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 26 Maart 1902, no. 5, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 2 Maart 1900, volgens de wet tot regeling der militairen pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), een diensttijd van 20 jaren en 3 dagen beloopt, waarvan hij 11 jaren, 10 maanden en 20 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant-majoor heeft gediend; dat hij, geboren 28 Maart 1862, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 37 jaren had vervuld; dat den 1en Maart 1900 aan den belanghebbende op zijn verzoek, met ontheffing van zijne loopende verbintenis, ontslag uit den militairen dienst werd verleend; zoodat, waar aan belanghebbende op eigen aanvrage, niet gegrond op een der bepalingen van art. 25 der wet, ontslag uit den militaren dienst werd verleend, hij krachtens art. 26 der wet het recht op pensioen heeft verloren.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 28, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren

daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

XI. *Het beroep van den Raad der gemeente Deurne c. a. tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 19 *Juni* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 10 *Juni* 1902 *tot het verleenen van een bijdrage uit de gemeentekas in de kosten van een geschenk aan te bieden bij gelegenheid van het* 25-*jarig priesterschap van W. D. Kerssemakers, pastoor te Helenaveen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Aug. 1902, no. 6253, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Deurne c.a. tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant, dd. 19 Juni 1902, G, no. 48, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 10 Juni 1902, tot het verleenen van eene bijdrage uit de gemeentekas in de kosten van een geschenk aan te bieden bij gelegenheid van het 25-jarig priesterschap van W. D. Kerssemakers, pastoor te Helenaveen.

Bij besluit van 10 Juni 1902 besloot de Raad der gemeente Deurne om, ingevolge art. 213 Gemeentewet, machtiging van Ged. Staten te verzoeken om ten laste van art. 2 van Hoofdstuk VIII der begrooting van ontvangsten en uitgaven voor 1902 den volgenden post te brengen:

Bijdrage uit de gemeentekas in de kosten van een geschenk aan te bieden bij gelegenheid van het 25-jarig Priesterfeest van den Z. Eerw. Heer W. D. Kerssemakers, Pastoor te Helenaveen, f 500.

Hierop hebben Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde machtiging geweigerd, op grond dat bij bedoelde feestviering het gemeentebelang niet is betrokken, zoodat de gemeentegelden daarvoor niet mogen worden besteed.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Deurne tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende dat de subsidie van f 500 niet zou strekken ten behoeve van den jubilaris of om feest te vieren, maar voor een Harmonium in de hulpbehoevende kerk van den jubilaris, waarbij het gemeentebelang wel degelijk betrokken zou zijn, daar de gemeente belang heeft bij eene ordelievende bevolking.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat het in casu eene uitgave geldt voor een geschenk aan iemand, die *buiten* het bestuur

der gemeente staat; eene uiting van sympathie van geheel persoonlijken aard, en dat het gemeentebelang — toetssteen bij de beoordeeling van iedere uitgave — bij bedoelde feestviering niet was betrokken.

XII. ***Het beroep van den Raad der gemeente Zwolle tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd. 19 Juni 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de bezoldigingen der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle.***

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Aug. 1902, no. 6981, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwolle tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Juni 1902, no. 2135/1928, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening tot regeling van de bezoldigingen der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 5 Mei 1902.

Het besluit van Ged. Staten steunt op de volgende overwegingen: dat bij deze regeling geene vergoeding wordt toegekend voor het onderwijs in de nuttige handwerken, waarmede sommige der onderwijzeressen des Woensdagsmiddags, dus buiten de gewone schooluren, zijn belast; terwijl ten gevolge van art. 10 andere wel zoodanige vergoeding zullen blijven genieten; dat afgezien van deze door niets gerechtvaardigde ongelijke bezoldiging, het billijk is te achten, dat voor meerderen arbeid en meerdere bekwaamheid vergoeding wordt gegeven; dat hieraan niet afdoet, dat volgens art. 8 wijziging der schooltijdregeling, die vermeerdering van het getal lessen medebrengt, hem die daardoor meer lesuren voor zijne rekening krijgt, geen aanspraak op verhooging van bezoldiging geeft, omdat dat artikel slechts toepasselijk is in geval van wijziging der schooltijdregeling, waarvan hier geen sprake is.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft de gemeenteraad aangevoerd, dat de onderwijzeressen, na 1890 benoemd, bij hare sollicitatie en hare benoeming wisten, dat het geven van onderwijs in de handwerken buiten de gewone schooluren van haar zou gevorderd worden; dat de akte voor nuttige handwerken z. i. van zoo geringe beteekenis is, dat bij eene salarisregeling daar moeilijk op kan worden gelet; dat zoolang het salaris niet per lesuur wordt bepaald, die geringe meerdere arbeid niet in aanmerking kan komen; dat veel er voor pleit den

onderwijzers eene hoogere jaarwedde toe te kennen dan aan de onderwijzeressen; dat het stelsel van de wet niet medebrengt, dat nevens een vast salaris, een bezoldiging per lesuur wordt gegeven.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten den Minister in overweging gegeven, te bevorderen, dat bij de vaststelling der jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle, met vernietiging van het besluit van den Raad dier gemeente, 1°. het onderwijs in genoemd vak buiten de gewone schooluren extra worde bezoldigd met f 0.50 per lesuur of, berekend naar 2 uur per week, met f 40 à f 50 per jaar; 2°. voor het overige de door het gemeentebestuur vastgestelde regeling gevolgd worde.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen: eene memorie van de onderwijzeressen S. M. Daems en M. E. H. Brouwer, dd. 4 Sept. 1902, met een afschrift van het adres van beroep, dat zij in die memorie trachten te weerleggen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zes-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 24 *September* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake.

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 28 Aug. 1902, no. 50, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den gewezen bewaarder 2en rang in de strafgevangenis te Amsterdam H. J. C. Kroon.*

(Zie het verlag van de behandeling dezer zaak in jaargsang 1902, blz. 780.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den gewezen bewaarder 2en rang in de strafgevangenis te Amsterdam H. J. C. Kroon;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 3 Mei 1902, no. 16;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 194;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 15 Aug. 1902, 3e afd., no. 192, en van Onzen Minister van Financiën van 25 Aug. 1902, no. 48, Gen., Thes.;

Overwegende dat H. J. C. Kroon bij adres van 7 April 1902 pensioen heeft aangevraagd;

dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 198, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 26 Maart 1902, no. 206, 3e afd., met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 15 jaren, 9 maanden en 12 dagen; dat hij, geboren 29 Nov. 1850, den ouderdom van 51 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Justitie benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Mei 1897 tot 1 Juli 1897 f 675, van 1 Juli 1897 tot 1 Juli 1901 f 750, van 1 Juli 1901 tot 1 Mei 1902 f 775, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 751.66⅔, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 12.52$^{7}/_{9}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 197.73;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne ongeschiktheid voor de verdere waarneming van zijn ambt het gevolg is van een voorval in de strafgevangenis te Amsterdam, toen een gevangene van binnen zijn cel bombardeerde, waardoor de belanghebbende hevig geschrokken is;

Overwegende dat niet blijkt dat de gebreken van den belanghebbende het gevolg zijn van een der oorzaken, waaraan hij krachtens art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet aanspraak op verhoogd pensioen kan ontleenen;

dat het tijdstip, waarop die gebreken ontstaan zouden zijn, bovendien volgens opgave van den belanghebbende zelven niet valt binnen de twee jaren die onmiddellijk aan zijn ontslag zijn voorafgegaan;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 198.

Onze Ministers van Justitie en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28 Aug. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
J. A. Loeff.

De Minister van Financiën,
Harte van Tecklenburg.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 2 Sept. 1902 no. 12, houdende beschikking op ***de reclame van J. Stemkens, te Neer, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasp. milicien A. W. H. Stemkens.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 825.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de reclame van J. Stemkens, te Neer, betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden milicien A. W. H. Stemkens;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 21 Mei 1902, no. 4, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 205;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 26 Aug. 1902, Ie afd., no. 105;

Overwegende dat, nadat genoemde J. Stemkens voor A. W. H. Stemkens pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 22 April 1902, volgens de wet tot regeling der Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28

Augustus 1851 (Stbl. no. 129) slechts één jaar en één maand beloopt; dat hij, geboren 7 Febr. 1881, bij pasporteering nog slechst den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag. tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 14 Jan. 1902, la. A, no. 1431/01, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 20 Juni 1902, IIIe afd., no. 64, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van den belanghebbende door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de gebreken van reclamants zoon niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen voor zijn zoon, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 2 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

3o. van 6 Sept. 1902, no. 35, houdende beschikking op *het beroep van de firma A. F. Smulders te Rotterdam tegen het besluit van B. en W. van Utrecht dd. 4 April 1902, waarbij haar voorwaardelijk vergunning is verleend tot uitbreiding van eene door stoom gedreven metaalklopperij, -gieterij en -smederij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 777.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma A. F. Smulders, te Rotterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Utrecht, dd. 4 April 1902, no. 16, Fabr., waarbij haar voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uitbreiden van eene door stoomkracht gedreven metaalklopperij, -gieterij en -smederij, door het bijplaatsen van een stoomketel van 97 M². verwarmingsoppervlak en 6 atmosfeeren overdruk in het perceel aan de Hoogelanden O. Z., no. 1 te Utrecht;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 197;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 2 Sept. 1902, no. 255, afd. H. en N.;

Overwegende dat de vergunning verleend is onder drie voorwaarden, waarvan de derde aldus luidt: „de rook van den stoomketel moet worden afgevoerd „naar een te maken schoorsteen, welke moet zijn opgetrokken in metselwerk „tot eene hoogte van ten minste 35 Meter";

dat tegen deze voorwaarde de firma A. F. Smulders bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat het hoofddoel van het plaatsen van dezen stoomketel is, om gelegenheid te hebben de bestaande stoomketels te herstellen en te kunnen reinigen, zonder storing in het bedrijf te veroorzaken; dat de kosten toch reeds voor een tijdelijke inrichting groot zijn geworden; dat het productievermogen van de fabriek niet vermeerderd wordt; dat het bouwen van een steenen schoorsteen van 35 M. niet alleen zeer kostbaar zijn zou voor eene tijdelijke inrichting, maar ook wijziging van gebouwen en inrichtingen zou noodzakelijk maken en aanzienlijke vertraging in de herstelling van den bestaanden stoomketel zou veroorzaken; dat de bestaande schoorsteen nooit eenigen hinder of gevaar heeft opgeleverd en niemand dan ook bezwaren tegen de wijziging heeft ingebracht; weshalve appellante Ons verzoekt, de beschikking van B. en W. te vernietigen, voor zoover de bestreden voorwaarde betreft, zoodat de gevraagde vergunning zal zijn verleend zonder die voorwaarde;

Overwegende dat de bestreden voorwaarde — ook naar het oordeel van een deskundige — voor den appellant niet meer bezwarend is te achten dan in het belang der omgeving wordt gevorderd, en de hoogte, door B. en W. voor dezen schoorsteen voorgeschreven, dezelfde is als door hen in den laatsten tijd voor andere soortgelijke inrichtingen is bepaald;

dat verder een beroep op het slechts tijdelijk gebruik dat van dezen stoomketel zou worden gemaakt, namelijk slechts gedurende het herstellen van een der andere stoomketels, hier van geen inuvloed kan zijn, omdat eene tijdelijke vergunning, zoo die al zou kunnen worden verleend, niet is gevraagd;

dat hierbij ook in aanmerking moet komen, dat de vergunning niet alleen aan de appelleerende firma is verleend, maar ook aan hare rechtverkrijgenden, zoodat bij de in uitzicht gestelde verplaatsing van deze nijverheid naar elders en bij de misschien nieuwe bestemming die aan deze fabriek zal worden gegeven, er allerminst zekerhid bstaat, dat de niuwe stoomketel slechts voor een tijdelijk gebruik zal moeten dienen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Utrecht, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

4o. van 6 Sept. 1902, no. 54, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Kampen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd. 24 April 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente Kampen".*

(Zie het verslag van de behandeling indeze zaak in jaargang 1902, blz. 827.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Kampen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 24 April 1902, 2e afd., no. 1106/1287, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs in de gemeente Kampen", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 4 Maart 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 207;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Sept. 1902, no. 7221, afd. Ond.;

Overwegende dat de bezwaren van Ged. Staten tegen bovengenoemde verordening hierop neerkomen: 1°. dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt, door den Raad op f 75 was bepaald en deze tegemoetkoming huns inziens een derde moest bedragen van de vergoeding aan de hoofden der scholen toegekend (voor de onderwijzers aan de scholen A, B, C, D, E en F dus f 100, voor die aan de scholen G, H f 85); 2°. dat de bepaling van art. 9 B 1°., volgens welke bij indiensttreding van een onderwijzer van bijstand de aanvangsjaarwedde van f 500 tot f 550 wordt verhoogd na 2 jaren diensttijd bij het lager onderwijs, niet duidelijk is; 3°. dat — in strijd met art. 26 der wet tot regeling van het l. o. — onderwijzers met hoofdakte, die volgens art. 24 in een school met meer dan 4 onderwijzers aanwezig moeten zijn, onder overigens gelijke omstandigheden eene zelfde jaarwedde zullen kunnen genieten als zij die slechts eene hoofdakte bezitten en niet volgens dat artikel aanwezig behoeven te zijn;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, 1°. dat de verhouding tusschen de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur door Ged. Staten aangenomen, haren grond niet vindt in de wet, en f 75 voor de tegemoetkoming alleszins voldoende kan heeten; 2°. dat art. 9 B 1*a*, door B. en W. in hun schrijven aan Ged. Staten dd. 6 Maart 1902 voldoende toegelicht, tot geen misverstand kan aanleiding geven; 3°. dat noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van art. 26 blijkt, dat een zoogenaamd verplichte onderwijzer met hoofdakte steeds f 100 meer salaris moet hebben dan een zoogenaamde onverplichte;

Overwegende dat de regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs, zooals die door den Raad der gemeente Kampen is vastgesteld, voldoende en niet in strijd met de wet is te achten, doch dat het

wenschelijk is, de bepalingen aangaande de bezoldiging der onderwijzers van bijstand, die niet in het bezit van de hoofdakte zijn, anders te formuleeren:

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat art. 9 B 1°. der verordening zal luiden als volgt:

1°. De aanvangsjaarwedde van elken in gemeentedienst tredenden onderwijzer, bedoeld in art. 26, 2°., der wet op het lager onderwijs met minder dan 2 dienstjaren, bedraagt f 500, bij langeren diensttijd f 50 boven de minima in genoemd wetsartikel bepaald; deze jaarwedde wordt na elke drie jaren in dienst der gemeente doorgebracht, verhoogd met f 50 tot een bedrag van f 800 en eindelijk na 20-jarigen dienst in dienst der gemeente tot f 850;

en voor het overige de regeling van de jaarwedden der onderwijzers en hetgeen verder in de verordening voorkomt, vast te stellen zooals dat door den gemeenteraad op 4 Maart 1902 is geschied;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het l. o., zal door den gemeenteraad van Kampen, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. van 6 Sept. 1902, no. 55, houdende beschikking *op het beroep van het bestuur der Afd. Rijssen van den Bond van Nederl. onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van overijssel dd.* 21 *Mei* 1902, *waarbij is goedgekeurd de Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere school in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 864.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der Afdeeling Rijssen van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 21 Mei 1902, no. 2144/1604, 2e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gmeente Rijssen, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 3 Mei 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 221;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Sept. 1902, no. 7218, afd. Ond.;

Overwegende dat art. 14 der wet tot regeling van het l. o. het recht van hooger beroep toekent aan „ieder, die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft";

dat „belang" daarbij te verstaan is in den zin van eigen persoonlijk belang;

dat appellant niet geacht kan worden bij de vernietiging van het bestreden besluit een eigen, persoonlijk belang te hebben;

dat hij dus aan art. 14 der genoemde wet de bevoegdheid niet kan ontleenen tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep te komen;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 6 Sept. 1902, no. 56, houdende beschikking op *het beroep van H. J. Drenthen, hoofd der openbare lagere school in het dorp Woubrugge, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 13 *Mei* 1902, *waarbij de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Woubrugge" met uitzondering van art.* 4 *is goedgekeurd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 822.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. J. Drenthen, hoofd der openbare lagere school in het dorp Woubrugge, gemeente Woubrugge, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 13 Mei 1902, B, no. 1665 (1e afd.) G. S., no. 10, waarbij de ,,Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Woubrugge", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 8 April 1902, met uitzondering van art. 4 dier verordening, is goedgekeurd.

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 200;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Sept. 1902, no. 7217, afd. Ond.;

Overwegende dat in bovengenoemde verordening de jaarwedde van het hoofd der school in het dorp Woubrugge is bepaald op: f 900 bij minder dan 5. f 925 bij 5 tot 10, f 950 bij 10 tot 15, f 975 bij 15 tot 20, f 1000 bij 20 en meer dienstjaren;

dat Ged. Staten bij besluit van 13 Mei 1902, B,no. 1665 (1e afd.) deze regeling hebben goedgekeurd;

dat van die goedkeuring H. J. Drenthen bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij verplicht is tot het geven van onderwijs in de Fransche taal buiten de gewone schooluren; dat de jaarwedden van vele hoofden van scholen in naburige plaatsen, waar de levensstandaard niet hooger is, meer bedragen; dat hij niet in de gelegenheid is zijne inkomsten door het geven van privaatlessen te vermeerderen; weshalve appellant Ons verzoekt het daarheen te willen leiden, dat hem eene hoogere jaarwedde worde toegekend:

Overwegende dat Ged. Staten terecht hebben goordeeld, dat met de regeling.

door den gemeenteraad gemaakt, genoegen kan worden genomen, welke regeling voor eene gemeente als Woubrugge aan alle redelijke eischen voldoet;

Gezien det wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 8 Sept. 1902, no. 48, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden hoefsmid M. W. Dujardin, te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 853.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden hoefsmid M. W. Dujardin te 's-Gravenhage, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 Juni 1902, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 215;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 2 Sept. 1902, Ie afd., no. 103;

Overwegende dat genoemde M. W. Dujardin i. d. 15 Maart 1902 hernieuwing van pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging

heeft gegeven belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902, zijnde de datum waarop het hem laatstelijk verleend tijdelijk pensioen ad f 275 is opgehouden. voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 138, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 10 jaren en 11 maanden, waarvan hij 6 jaren, 11 maanden en 8 dagen in zijn laatstbekleede betrekking van hoefsmid heeft gediend, met ingang van 1 Mei 1900 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek volgens rapport van den Gen.-Maj., Inspecteur van den Geneesk. Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 21 Mei 1902, litt^a^. A, no. 432, thans tijdelijk, doch nog slechts gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor den graad waarnaar volgens K. B. van 28 Sept. 1851, no. 10, zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) aangewezen bedrag f 250 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt de helft van dat bedrag ad f 125, verhoogd met een tiende van die som ad f 12.50; weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37, 42 en 45 der wet opnieuw een tijdelijk pensioen kan worden verleend, doch thans van f 137.50 's jaars voor den tijd van één jaar;

dat, nadat bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 41, aan den belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 138. voor den tijd van één jaar, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij slechts in staat is tot het verrichten van lichte werkzaamheden, waardoor hij niet in het onderhoud van zijn gezin kan voorzien;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen. ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit,

waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 8 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

80. van 9 Sept. 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van G. van Hooy te Beugen tegen een besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 19 *Apr.* 1902, *waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van eene bakkerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 862.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. van Hooy, te Beugen, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 19 April 1902, waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van eene bakkerij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 219;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 3 Sept. 1902, no. 192, afd. H. en N.;

Overwegende dat door G. van Hooy bij zijn verzoek om vergunning aan B. en W. niet zijn overgelegd de stukken vermeld in art. 5, onder 3°. en 4°. der Hinderwet;

dat B. en W. bij gebreke daarvan op het tot hen gericht verzoek geen beslissing hadden mogen nemen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Beugen van

19 April 1902, te verklaren, dat omtrent het verzoek, zooals het was gedaan, geen beslissing kon worden genomen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van J. Hart, lid der firma M. A. Hart en Zn. te Scheemda, tegen een besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 12 *April* 1902, *waarbij is goedgevonden hem te berichten dat wegens onvolledigheid der stukken en inlichtingen niet kan worden beschikt op zijn verzoek om vergunning tot het oprichten van eene vellenblooterij enz.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 22 Agu. 1902, no. 235, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Hart, lid der firma M. A. Hart en Zn. te Scheemda, tegen een besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 12 April 1902, waarbij door dat college is goedgevonden, aan J. Hart op zijn verzoek om vergunning tot het oprichten van eene vellenblooterij, huidenzouterij, bewaarplaats voor beenderen en lompen en drogerij, te berichten, dat wegens onvolledigheid der stukken en inlichtingen niet op zijn verzoek kan worden beschikt.

De beslissing omtrent dit beroep is verdaagd bij Kon. besluit van 23 Juni 1902, no. 61.

Ged. Staten van Groningen, over dit beroep gehoord, hebben gewezen op het Kon. besluit van 22 Juni 1900, no. 35, waaruit h. i. blijkt, dat eene beslissing als welke het hier geldt, geacht moet worden te bevatten eene afwijzende beschikking op het verzoek, door B. en W. ingevolge art. 8 der Hinderwet genomen.

Naar hun oordeel, is appellant ontvankelijk in zijn beroep, maar moet dit ongegrond worden verklaard. Immers, terwijl in de aanvrage sprake is van eene vellenblooterij, eene huidenzouterij, eene bewaarplaats voor beenderen en lompen en eene drogerij, maakt de beschrijving geen melding van de vellenblooterij en komt deze ook niet op de teekening voor. Volgens het procesverbaal wenscht Hart geene vellenblooterij en drogerij meer en ook in het adres aan de Koningin vraagt hij daarvoor geen vergunning. Bij de onzekerheid van hetgeen verlangd wordt, doet zich, naar het gevoelen van Ged. Staten, die het in dezen geheel eens zijn met den Inspecteur van het Geneeskundig Staatstoezicht, des te meer het gemis gelden aan eene behoorlijke beschrijving als in art. 5 der Hinderwet sub 1°. en aan eene teekening als sub 2°. van dat artikel bedoeld. De laatste, die de vellenblooterij niet vermeldt, voldoet in geenen deele aan het vereischte van eene aanduiding der uit- en inwendige samenstelling der inrichting en toebehooren.

Wat de zaak zelve betreft, wordt hier vermeld, dat in de zitting door B. en W. op 22 Febr. 1902, ingevolge art. 7 der Hinderwet gehouden, bezwaren zijn ingebracht betreffende brandgevaar, hinder van stank enz.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van appellant, dd. 29 Aug. 1902, die op het verleenen van de vergunning aandringt;

2°. een brief van B. en W. dd. 30 Aug. 1902, die mededeelen, dat appellant zich gedraagt, alsof hij vergunning had.

III. ***Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van R. Moquette, eervol ontslagen Direcleur van het Ziekenhuis der Rijks-Universiteit te Leiden, thans wonende te Utrecht.***

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Aug. 1902, no. 7025, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van R. Moquette, eervol ontslagen Directeur van het Ziekenhuis der Rijks-Universiteit te Leiden, thans wonende te Utrecht.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 14 Juni

1902, no. 9, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 13 Juli 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 596, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 12 April 1902, no. 2697 I, O., met ingang van 13 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 15 jaren, 11 maanden en 1 dag, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*d* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden onderwijzersdienst van 9 jaren, 7 maanden en 4 dagen, een tijdvak uitmaakt van 25 jaren, 6 maanden en 5 dagen; dat hij, geboren 8 April 1847, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 13 Juli 1897 tot 13 Juli 1902, f 1400, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 1400, bedoeld bij art. 6, 1e lid der wet, f 23.33⅓ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *d* der wet recht heeft op een pensioen van f 595.32½.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hem een hooger pensioen toekomt dan dat door den Pensioenraad berekend, vermits zijne gebreken in en door den dienst zijn ontstaan.

IV. *De reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden 1e Luit. der Infanterie P. J. Hasselbach, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 23 Aug. 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden 1e Luit. der Infanterie P. J. Hasselbach, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

Genoemde Hasselbach heeft dd. 1 April 1902 hernieuwing van tijdelijk pensioen aangevraagd.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 7 Mei 1902, no. 4, L., te dezer zake uitgebracht advies in overweging gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 1 April 1897 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wetten tot regeling van de

Militaire Pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. nos 128 en 129), bij K. B. van 25 Maart 1897, no. 23, een tijdelijk pensioen is verleend van f 450 's jaars, voor den tijd van 5 jaar, met ingang van 1 April 1897, en wel bij een diensttijd van 10 jaren en 6 maanden, waarvan hij 3 jaren, 5 maanden en 4 dagen in zijn laatstbekleeden rang van 1e Luit. heeft gediend, uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 6 Maart 1897, litt. A, no. 171 (Kabinet); dat, blijkens de verstrekte inlichtingen, belanghebbende een goed bezoldigde betrekking bekleedt en bovendien zijne omstandigheden van dien aard zijn, dat zij verlenging van zijn pensioen niet noodzakelijk maken; zoodat er geen termen zijn om aan belanghebbende wederom pensioen te verleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking van 10 Juni 1902, IIIe afd., no. 89, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

V. *Het geschil over de woonplaats van den krankzinnige H. Boer.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 26 Aug. 1902, no. 6346, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil tusschen de gemeenten Middelburg en Termunten over de woonplaats van den krankzinnige H. Boer, welk geschil Ged. Staten van Zeeland en van Groningen niet hebben kunnen bijleggen.

Hendrik Boer, geboren 22 Febr. 1875 te Middelburg, is in December 1900 in het Mannenhuis van Barmhartigheid te Wagenborgen opgenomen, op verzoek zijner familie, daar hij — zooals Burgemeester en Wethouders van Termunten schrijven — „vreemd (was) in zijn doen, lijdende naar men meent aan melancholie". Hij is toen in het bevolkingsregister der gemeente Termunten

ingeschreven, nadat het getuigschrift van woonplaatsverandering uit Middelburg aan den Directeur van het Mannenhuis was opgezonden, die het aan het gemeentebestuur had doen toekomen, gelijk steeds in soortgelijke gevallen geschiedt. Van eene rechterlijke machtiging is toen geen sprake geweest.

Toen het toegezegde verpleeggeld niet langer werd betaald, is Boer in het begin van 1902 naar Middelburg teruggezonden, waar hij niet is ingeschreven. Op verzoek zijns vaders, bij wien hij zijn intrek genomen had, is hij op 12 Maart in het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik geplaatst, nadat hij eerst, op 23 Febr., in het gasthuis te Middelburg was opgenomen en de Kantonrechter op 5 Maart de vereischte machtiging verleend had.

Nadat de overweging van het geschil bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Termunten, dd. 3 Sept. 1902, die te kennen geven, dat de omstandigheid, dat al de in de huizen van Barmhartigheid te Wagenborgen opgenomen verpleegden gedomicilieerd blijven in de gemeente van herkomst, naar hunne meening voldoende bewijst, dat Termunten niet als woonplaats van Hendrik Boer kan worden beschouwd.

VI. *Het beroep van K. Laarhuis te Enschedé, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 27 Mei 1902, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene ketelmakerij.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 26 Aug. 1902, no. 202, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door K. Laarhuis, te Enschedé, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 27 Mei 1902, no. 13, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene ketelmakerij op een terrein aan den Cromhoffsbleekweg.

Bij adres, dd. 14 April 1902, verzocht K. Laarhuis aan B. en W. van Enschedé vergunning tot het oprichten van eene werkplaats tot het vervaardigen van stoomketels enz. op een terrein aan den Cromhoffsbleekweg aldaar.

Tegen het verleenen dier vergunning werden bezwaren ingebracht door eigenaren en bewoners van perceelen aan den Cromhoffsbleekweg, op grond van vrees voor hinder van het geraas, in geval buiten het gebouw in plaats van daarbinnen wordt gewerkt en van het des nachts werken.

B. en W. van Enschedé — overwegende dat aan de ingebrachte bezwaren door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoet gekomen — hebben hierop bij besluit van 27 Mei 1902, no. 13, de gevraagde vergunning verleend onder voorwaarden, waarvan die sub 3°., 4°. en 5°. luiden als volgt:

3°. dat geen geraasmakend werk buiten het gebouw mag worden verricht zonder eene, voor elk bijzonder geval aan te vragen vergunning van B. en W.;

4°. dat de deuren en ramen der werkplaats gedurende den tijd dat daarin geraasmakend werk wordt verricht, niet open mogen staan en dus in het dak gelegenheid voor luchtververschìng moet worden aangebracht;

5°. dat in de werkplaats, zonder eene, voor elk bijzonder geval aan te vragen, vergunning van B. en W. geen geraasmakend werk mag worden verricht tusschen des avonds tien en des morgens zes uur.

Van dit besluit van B. en W. is K. Laarhuis tijdig bij H. M. in beroep gekomen, voor zooveel betreft de voorwaarden sub 3°., 4°. en 5°., hoofdzakelijk op grond dat deze de uitoefening van zijn bedrijf bijkans onmogelijk zouden maken, in zooverre de voorwaarden sub 3°. en 5°. zeer bezwarend zouden zijn in spoedeischende gevallen en die sub 4°. wanneer b.v. een ketel uit de werkplaats door de geopende deur naar buiten moet worden vervoerd, wat soms uren duurt.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat de inrichting in de bebouwde kom van Enschedé zal verrijzen; dat de in de voorwaarden 3 en 5 bedoelde vergunningen, mits tijdig aangevraagd, tijdig kunnen worden verleend; en dat, zoo het voor het vervoer van een ketel noodig is dat de deuren geopend worden, de voorwaarde sub 4°. zich daar niet tegen verzet, vermits die voorwaarde in zeker geval het open *staan*, niet het openen verbiedt.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat wenscht de bestreden voorwaarden te zien gehandhaafd, met dien verstande, dat de vergunningen, waarvan sprake is in de voorwaarden 3 en 5, niet door B. en W., maar — spoedheidshalve — door den Burgemeester worden verleend.

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

VII. *De reclame van den gepens. werkman 1e kl. bij de constructie-werkplaatsen J. Smit te Delft, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 26 Aug. 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van

State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden werkman 1e klasse bij de Constructie-werkplaatsen, J. Smit, te Delft, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn te dezer zake, dd. 25 Juni 1902, no. 10, I. L., uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 1 Juni 1902 een pensioen toe te leggen van f 291 's jaars, op grond dat de tijd, door hem, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in dienst op daggeld bij eene inrichting van 's Rijks Landmacht doorgebracht, volgens de wet van 18 Juli 1890 (Stbl. no. 109), 29 jaren, 9 maanden en 11 dagen beloopt; dat hij, geboren 6 Juli 1836, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn loon heeft bedragen:

van 1 Juni—1 Juli 189²/₃	f 716.25½
,, ,, ,, —,, ,, 189³/₄	- 748.33½
,, ,, ,, —,, ,, 189⁴/₅	- 785.25
,, ,, ,, —,, ,, 189⁵/₆	- 790.47½
,, ,, ,, —,, ,, 189⁶/₇	- 774.70½
,, ,, ,, —,, ,, 189⁷/₈	- 733.31½
,, ,, ,, —,, ,, 189⁸/₉	- 781.81
,, ,, ,, —,, ,, 1899/1900	- 774.99½
,, ,, ,, —,, ,, 1900/1901	- 751.74
,, ,, ,, —,, ,, 1901/1902	- 463.73

zoodat 1/400 van zijn in de 5 voor hem gunstigste der laatste 10 dienstjaren genoten loon, ad f 3907.23½, f 9.7680875 bedraagt en het pensioen over een diensttijd van 29 jaren, 9 maanden en 11 dagen beloopt f 290.89 's jaars, weshalve belanghebbende volgens de artt. 2*a* en 6 der wet recht heeft op een pensioen van f 290.89, in te gaan met den dag volgende op dien van het ontslag.

Nadat aan belanghebbende bij K. B. van 14 Juli 1902, no. 22, met ingang van 1 Juni 1902, op grond van 60-jarigen ouderdom, een pensioen was verleend van f 291 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij verzoekende op grond van art. 9 der wet van 18 Juli 1890 (Stbl. no. 109) te worden gepensionneerd.

Reclamant licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur.

VIII. *Het beroep van A. Mogendorff, te Goor, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 28 Mei 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huidenzouterij en -drogerij.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 Aug. 1902, no. 238, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. Mogendorff, te Goor, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 28 Mei 1902, no. 52, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huidenzouterij en -drogerij in een perceel gelegen aan den Wijnkamp.

Bij adres, dd. 25 April 1902, heeft A. Mogendorff aan B. en W. van Gouda bovenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van vrees voor schade aan de gezondheid, voor hinder van stank en van ongedierte en voor waardevermindering van naburige perceelen.

Bij besluit van 28 Mei 1902, no. 52, hebben B. en W. van Gouda de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat van hygiënisch standpunt de gevraagde vergunning zeker niet mag worden verleend; dat toch de inrichting komen zou in eene vrij dicht bevolkte omgeving, waar op den duur nog meer zal worden gebouwd; dat de huidenzouterij en -drogerij een hevigen stank zou geven en aanleiding zou geven tot verzameling van ongedierte, hetgeen aan de omwonenden eene gezonde woning, frissche lucht en reinheid zoude ontnemen, en dat ook met het oog op de nabijheid der bewaarschool de inrichting daar niet gewenscht zou zijn.

Van dit besluit van B. en W. is A. Mogendorff tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat eene huidenzouterij geen schadelijken invloed heeft op de gezondheid; dat bovendien de naastbijgelegen woningen aan de eene zijde op 20, aan de andere op 30 M. afstand staan; terwijl de bewaarschool 75 M. verwijderd is van de zouterij; dat slechts met den tegenwoordigen toestand rekening mag worden gehouden en dat van eene verzameling van ongedierte geen sprake zal zijn.

B. en W., op dit beroep gehoord, wijzen er Ged. Staten op, dat, behalve vellen, vele dieren, als jonge geiten, katten, bunzings, niet van de huid ontdaan, de onderwerpelijke inrichting zullen bereiken, welke cadavers ook stank zullen verspreiden.

Na een plaatselijk onderzoek te hebben ingesteld, adviseert de Hoofdingenieur

van den Prov. Waterstaat tot ongegrondverklaring van het beroep, met het oog op de zich ter plaatse sterk ontwikkelende buurt.

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Mr. H. J. M. DE VRIES, advocaat te 's-Gravenhage, licht het beroep toe.

Appellants zoon, I. MOGENDORFF, beantwoordt eene vraag van den VOORZITTER.

IX. *Het beroep van het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd. 24 Juni 1902, op zijn verzoek om het perceel Wijk 47 te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 29 Aug. 1902, afd. Dir. Bel., no. 17, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 24 Juni 1902, op zijn verzoek om het perceel Wijk A 47 te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling van de personeele belasting.

Nadat genoemd gesticht op 30 Juli 1897 door den Directeur op de lijst gebracht was, heeft het R.-K. Kerkbestuur hem verzocht, ook den vleugel die er in 1899 is bijgebouwd, op de lijst te plaatsen.

Op 3 Aug. 1901 is dat verzoek afgewezen, uit overweging, dat o.a. als eerste voorwaarde tot plaatsing op de lijst is bepaald, dat het perceel *uitsluitend* moet worden gebruikt als inrichting van weldadigheid; dat in dat nieuwe gedeelte personen worden verpleegd, die zich voor een vrij aanzienlijk bedrag hebben ingekocht en niet behooren onder die categorie van personen, die in eene inrichting van weldadigheid moeten worden opgenomen; dat toch de huisvesting moet worden gekocht en niet ieder, althans geen *onvermogenden*, daarvan kunnen profiteeren, zoodat het karakter van „weldadigheid" in dezen niet op den voorgrond staat.

Bij de Koningin in beroep gekomen, is het Kerkbestuur bij besluit van 2

April 1902, no. 22, niet-ontvankelijk verklaard wegens overschrijding van den termijn van appèl.

Op 24 April 1902 heeft het R.-K. Kerkbestuur zijn verzoek herhaald, maar de Directeur heeft, bij beslissing van 24 Juni 1902, afwijzend daarop beschikt, overwegende, dat, voor zoover bekend, sedert de vorige beslissing geene veranderingen hebben plaats gehad, die aanleiding zouden moeten geven om op het eenmaal genomen besluit terug te komen.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft het Kerkbestuur aangevoerd, dat het er niet toe doet, dat een deel der gelden, voor de inrichting benoodigd, verstrekt worden door personen die daarin inwonen, maar dat het er slechts op aankomt, of de inrichting, waarvoor men vrijstelling vraagt, uitsluitend tot weldadigheid dient; dat de bijgebouwde vleugel dient tot huisvesting van bejaarde en gebrekkige lieden en evenals het geheele gebouw bewoond wordt door liefdezusters, wier taak is gemelde bejaarde lieden te verzorgen en te verplegen; dat ieder oogmerk van winstbejag bij deze stichting verre is; dat door 9 verpleegden zekere bedragen zijn gestort, en 5 geheel ten laste van het Kerkbestuur komen; dat het Kerkbestuur voornemens is een fonds te vormen, om beter in staat te zijn alleen onvermogenden te huisvesten.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van appellant, dd. 14 Sept. 1902, ten geleide van twee jaarstaten over 1899 en 1900, hem vanwege het gemeentebestuur ter invulling toegezonden en waarin een verslag omtrent de uitgaven en den toestand van den nieuwen aangebouwden vleugel van het gesticht voorkomt.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

---

Zeven-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 1 October 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 6 Sept. 1902 no. 36 houdende beschikking op *het beroep van D. Lugtigheid, te Scheveningen, tegen het besluit van B. en W. van 's-Gravenhage, dd.* 21/25 *April* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het slachten van rundvee in zijne varkensslachterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 784.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door D. Lugtigheid, te Scheveningen, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage, dd. 21/25

April 1902, no. 3519/37, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het slachten van rundvee in zijne varkensslachterij in het perceel Badhuisstraat no. 60 te Scheveningen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 196;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 2 Sept. 1902, no. 256, afd. H. en N.;

Overwegende dat de vergunning geweigerd is, op grond van een ongunstig advies door den Inspecteur van het Geneeskundig Staatstoezicht uitgebracht, en uit overweging, dat er gegronde vrees voor schade aan de volksgezondheid in den zin van art. 11 der Hinderwet bestaat;

dat de aanvrager tegen het besluit van B. en W. bij Ons beroep heeft ingesteld en daarbij heeft te kennen gegeven, dat de inrichting geenszins zoo gebrekkig is als beweerd wordt en dat hij bereid is datgene te doen of aan te brengen, wat hem in billijkheid zal worden voorgeschreven;

Overwegende dat aan de bezwaren op genoegzame wijze door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen, waardoor tevens eene verbetering van den bestaanden toestand kan worden verkregen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van 's-Gravenhage, dd. 21/25 April 1902, aan D. Lugtigheid en zijne rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het slachten van rundvee in zijne varkensslachterij in het perceel Badhuisstraat no. 60 te Scheveningen, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. de kelder onder de slachtplaats — welke slachtplaats thans reeds voor varkens in gebruik is — moet worden gedicht of overkluisd en de bestaande vloer over de kelderopening worden doorgetrokken; daarna moet de vloer der slachtplaats over hare geheele oppervlakte hersteld en waterdicht bewerkt worden door het vervangen van gebroken of gescheurde steenen, het invoegen en het wegnemen der kuilen en oneffenheden, om vervolgens den aldus bewerkten vloer vlak en glad af te pleisteren met een laag Portlandcementspecie, bestaande uit één deel cement en twee deelen zand, ter dikte van ten minste 15 centimeter. Deze laag moet zoodanig worden bewerkt, dat de vloer regelmatig afwatert naar den hoek bij den ingang, waar een klein waterdicht putje moet worden gemaakt, vanwaar het bloed c.q. spoelwater, moet worden afge-

voerd met een buis door den muur, naar den bestaanden zinkput op de open plaats, welke put moet opgevoegd en glad afgepleisterd worden met specie als boven. In dien zinkput wordt ter opvanging van het bloed tijdens het slachten geplaatst een losse ijzeren emmer, juist daarin passende;

2°. de bestaande bestrating der binnenplaats moet worden opgenomen en vervangen door een waterdichten steenen vloer, bestaande uit twee platte lagen, waarvan één in zand, en een halfsteens rollaag van waalklinkers in Portland-cementspecie, overdekt met een laag Portlandcement, een en ander van gelijke samenstelling en dikte als de vloer der slachtplaats. Deze vloer zal afwaterend moeten worden gelegd naar den sub 1°. genoemden zinkput;

3°. de slachtplaats zal, behalve door de bestaande ramen, licht moeten ontvangen door een lichtopening groot minstens 1 M^2. in de overdekking der bergplaats, tusschen slachtplaats en woning, uit welke bergplaats het licht moet worden verkregen door het aanbrengen van eene lichtopening in de bestaande deur, groot 0.65 bij 0.75 M.;

4°. in de deur der slachtplaats zal moeten worden aangebracht eene luchtopening van 30 centimeter in het vierkant, welke met ijzeren spijlen of ijzergaas, waarvan de mazen niet kleiner zijn dan 1 centimeter, mag zijn voorzien;

5°. geen bloed of afval, van welken aard ook, mag in de inrichting, waartoe ook de binnenplaats met het bestaande berghok en de bergplaats tusschen slachtplaats en woning gerekend worden te behooren, bewaard worden;

alle afval, van welken aard ook, moet op den dag der slachting of wanneer deze des avonds geschiedt, op den volgenden dag des voormiddags worden verwijderd. De zinkput moet na iedere slachting worden uitgeschept en bovendien twee malen in iedere week;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Beschrijving behoorende bij het verzoek van D. Lugtigheid om vergunning tot het oprichten van eene slachterij voor rundvee, in perceel no. 60 aan de Badhuisstraat te Scheveningen, kadaster Sectie A G no. 1807, overeenkomstig nevensgaande teekening in duplo.

Het slachten zal geschieden in een geheel van steen gebouwd lokaal voorzien van een steenen ondoordringbare vloer, met onbrandbaar materiaal gedekt en is voorzien van een luchtkoker, terwijl de wanden ter hoogte van 2 Mr. boven den vloer reeds met verglaasde tegels zijn bekleed en voor den afvoer van het vuile water een afzonderlijk waterdicht riool met dito kolk is aangelegd en op het Gemeenteriool aangesloten, Het slachten zal zoodanig worden verricht, dat dit, noch van de zijde der openbare straat noch van uit de ramen der omwonende buren zichtbaar zal zijn. Het vuil en de afval zal dagelijks worden weggeruimd en het bloed behoorlijk opgevangen en verwijderd en bovendien de meest mogelijke reinheid worden in achtgenomen.

Overigens zal adressant de inrichting daarstellen volgens de meer te geven voorschriften.

Scheveningen, den 18den Februari 1902.

D. Lugtigheid,
Badhuisstraat no. 60.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 6 September 1902, no. 36.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 9 Sept. 1902, no. 29, houdende beschikking op *het beroep van I. van der Sluis te Meppel tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 10 Mei 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 820.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door I. van der Sluis, te Meppel, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 10 Mei 1902, no. 31/6, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene slachterij in het pand aan de Touwstraat wijk 5 no. 26;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 208;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 3 Sept. 1902, no. 191, afd. H. en N.;

Overwegende dat de vergunning door B. en W. is geweigerd op grond van den hinder, die in de op een afstand van 2.60 M. gelegen Israëlitische godsdienstschool ondervonden zou worden van het aanhoudend geblaar der voor de slachtbank bestemde nuchtere kalveren, alsmede van den overlast dien de godsdienstoefeningen in de Israëlitische kerk — 10 M. van de inrichting verwijderd — zouden lijden van het slachten, en den last en hinder voor de bewoners van naburige perceelen, en de vermindering van huurwaarde, door den eigenaar van een naburig pakhuis te duchten; aan welke bezwaren niet door het stellen van voorwaarden is tegemoet te komen;

dat I. van der Sluis tegen het besluit van B. en W. beroep bij Ons heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat hij alleen in Februari, Maart en April nuchtere kalveren slacht; dat er weinig uren zijn op welke godsdienstonderwijs gegeven wordt; dat hij te Meppel — waar geen openbaar slachthuis is — geen andere plaats voor zijne slachterij kan vinden, en Ons verzoekende het bestreden besluit te vernietigen en hem alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene slachterij in het bovengenoemde pand;

Overwegende dat door B. en W. van Meppel bij hun bestreden besluit terecht is geoordeeld, dat door geene voorwaarden was tegemoet te komen aan den hinder, welke van de door appellant beoogde inrichting zou worden ondervonden zoowel in de slechts 2.60 Meter daarvan verwijderde Israëlitische Godsdienstschool, als in de aan de overzijde der Touwstraat op niet meer dan 10 Meter afstand gelegen Synagoge;

dat toch, met uitzondering eener 14-daagsche vacantie, gedurende het geheele jaar in de Israëlitische Godsdienstschool, wekelijks en verdeeld over zes werkdagen, 24 uren onderwijs wordt gegeven, terwijl in de Synagoge, behalve des Zaterdags en op kerkelijke feestdagen, ook op de overige dagen der week zeer dikwijls godsdienstoefeningen worden gehouden en, tot het inzegenen van huwelijken, vaak nog kerkelijke plechtigheden plaats vinden;

dat behalve de slachting der volwassen beesten, welke volgens de beschrijving „hoofdzakelijk" en alzoo niet uitsluitend uit hoornvee zullen bestaan, niet alleen gedurende de maanden Februari, Maart en April — gelijk door appellant is beweerd — maar ook nog in Mei en een gedeelte van Juni, vooral het slachten van nuchteren kalveren in de door appellant ontworpen inrichting zou plaats vinden;

dat voorts de ervaring, bepaaldelijk ook daar ter plaatse, voldoende heeft aangetoond, dat bij het verleenen der aangevraagde vergunning, ten gevolge van het loeien en blaren der voor de slachtbank bestemde beesten, hinder van ernstigen aard door de Godsdienstschool en de Synagoge zou worden ondervonden, waarbij nog komt dat, volgens de door appellant bij zijne aanvrage overgelegde teekening, de slachtplaats met hare licht- en luchtopeningen aan de Touwstraat zou uitkomen, zoodat het aldaar uitgeoefend bedrijf in al zijne treurige bijzonderheden, dagelijks zou kunnen worden gadegeslagen door de kinderen die de Godsdienstschool bezoeken;

dat nu, weliswaar, aan dit laatste bezwaar door het stellen van voorwaarden zou kunnen worden tegemoet gekomen, doch dat de gezamenlijke eischen, welke op grond van bovenstaande overwegingen, ter verzekering van het dagelijksch ongehinderd gebruik zoowel van de Godsdienstschool als van de Synagoge, aan de voorgenomen inrichting zouden moeten gesteld worden, eene behoorlijke uitoefening van appellant's bedrijf toch zóózeer zouden belemmeren, dat zij daarmee inderdaad onvereenigbaar moeten geacht worden;

dat B. en W. van Meppel, bij hun bestreden besluit, de door appellant aangevraade vergunning mitsdien terecht hebben geweigerd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 9 Sept. 1902, no. 32, houdende beschikking op *het beroep van A. Bikbergen, onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs te Leeuwarden, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland dd.* 9 *April* 1902 *waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om het agentschap eener levensverzekering-maatschappij te mogen waarnemen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 823.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. Bikbergen, onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs te Leeuwarden, tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland, dd. 9 April 1902, no. 54, 3e afd., S., waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om het agentschap eener levensverzekering-maatschappij te mogen waarnemen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 201;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Sept. 1902, no. 7220, afd. Ond.;

Overwegende dat Ged. Staten in bovengenoemd besluit hebben overwogen, dat zij steeds van oordeel geweest zijn, dat de betrekking van agent eener levensverzekeringmaatschappij niet kan beschouwd worden als een ambt of bediening, maar valt onder de verbodsbepaling van art. 35 der wet tot regeling van het l. o.; dat zij echter, nu bij K. B. van 21 Jan. 1902, no. 18, in tegenovergestelden geest is beslist, van meening zijn zich daarnaar te moeten richten; dat, waar Ged. Staten zich derhalve op het standpunt stellen, dat het waarnemen van een agentschap eener levensverzekeringmaatschappij valt onder „het bekleeden van eene bediening in art. 36 der wet", de vraag rijst, of van het verbod om zoodanige bediening te bekleeden aan den adressant vrijstelling behoort te worden verleend; dat Ged. Staten die vraag ontkennend meenen te moeten beantwoorden; dat er toch, naar haar oordeel, gevaar bestaat dat, evenals tusschen het hoofd eener school, die het agentschap eener levensverzekeringsmaatschappij waarneemt, en de ouders van schoolgaande kinderen, zoo ook, zij het in mindere mate, tusschen den onderwijzer, tevens agent eener zoodanige maatschappij, en die ouders een ongewenschte verhouding in 't leven wordt geroepen; dat toch het belang, dat de onderwijzer-agent heeft bij de toetreding van personen tot de door hem vertegenwoordigde maatschappij en de

al of niet toetreding van de ouders zijner leerlingen op zijne onpartijdigheid in de klasse, invloed zouden kunnen uitoefenen; dat dit gevaar wel in veel sterkere mate bestaat in een beperkten kring van eene kleine gemeente dan in eene gemeente van grooteren omvang, doch ook in deze laatste niet is buitengesloten; dat de vereeniging van eene functie, die dergelijke gevaren meebrengt, met het ambt van onderwijzer reeds uit dien hoofde minder wenschelijk moet worden geacht; dat echter vooral in aanmerking komt de omstandigheid, dat, om eenig financieel voordeel uit het waarnemen van een agentschap te behalen, eene groote mate van inspanning vereischt wordt van den agent en deze daarvoor meer tijd en moeite moet besteden dan bij een plichtmatige en ernstige waarneming van het ambt van onderwijzer en bij de daaraan onafscheidelijk verbonden zorgvuldige voorbereiding voor zijne lessen kunnen worden afgezonderd; dat de geringe omvang dien men zich voorstelt dat de te aanvaarden taak van agent zal verkrijgen en de beperkte tijd, dien men daaraan denkt te besteden, dan ook geen motieven kunnen zijn voor Ged. Staten om hunne toestemming te geven tot het waarnemen eener betrekking, die, in tegenstelling met de betrekkingen waarvan het arbeidsveld scherp is afgebakend, zoo zij met eenigen ijver wordt waargenomen, hoe langer hoe meer beslag legt op hem die haar vervult; dat Ged. Staten op bovenstaande gronden de inwilliging van adressants verzoek achten in strijd met de belangen van het onderwijs;

dat de onderwijzer Bikbergen, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat alleen van het hoofd der school, niet van den onderwijzer van bijstand, medewerking bij de uitvoering der leerplichtwet wordt gevorderd; dat de ongewenschte verhouding, waarvoor gevreesd wordt, zich vooral zal voordoen in den beperkten kring van een kleine- en in veel mindere mate in den ruimeren kring van eene groote gemeente; dat hij het agentschap op kleine schaal zal uitoefenen en zijn onderwijs, dat niet veel voorbereiding vordert, er niet onder lijden zal, en dat elke vrijstelling voor intrekking vatbaar is (K. B. van 17 Dec. 1898 (Stbl. no. 30);

Overwegende dat, al mogen de bezwaren, verbonden aan de waarneming van het agentschap eener levensverzekeringmaatschappij, zich, waar het een onderwijzer van bijstand geldt, minder sterk doen gevoelen dan ten aanzien van het hoofd eener school, toch terecht door Ged. Staten de gevraagde vergunning is geweigerd, omdat de vrees bestaat, dat de behoorlijke waarneming van een agentschap als het hier bedoelde zooveel inspanning kosten en zooveel tijd en moeite van den agent vorderen zal, dat het vervullen der plichten aan de betrekking van onderwijzer verbonden, daaronder allicht zou lijden;

dat voorts, zij het ook niet in die mate als bij het hoofd eener school het geval kan zijn, op de verhouding tusschen de ouders der kinderen en den onderwijzer, het waarnemen door dezen van het agentschap eener levensverzekeringmaatschappij eenen minder gewenschten invloed kan uitoefenen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 9 Sept. 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Stad-Ommen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 29 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordeningen tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 816.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Stad-Ommen tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 29 Mei 1902, no. 2207/1690, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de beide „Verordeningen tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Stad-Ommen, alsmede van de aan hen toe te kennen

vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergaderingen van den Raad dier gemeente op 2 Nov. 1901 en 19 Febr. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 199;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Sept. 1902, no. 7219, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad van Stad-Ommen bij bovengenoemde verordeningen de jaarwedden alsmede de vergoeding voor huishuur heeft bepaald op de minima in de wet gesteld, behalve wat het hoofd der school in de kom betreft, wiens jaarwedde f 250 hooger is bepaald; terwijl de tegemoetkoming in de huishuur op f 75 gesteld is;

dat Ged. Staten, die regeling onvoldoende achtende, daaraan op 29 Mei 1902 hunne goedkeuring hebben onthouden;

dat de gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep heeft ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat Stad-Ommen gerekend moet worden tot de kleinste gemeenten des lands, waar de levensstandaard zeer laag is en het minst van de onderwijzers gevorderd wordt; dat de kosten voor het onderwijs groot zijn en de tegenwoordige hoofden der beide scholen hunne jaarwedde, f 50 boven het maximum, blijven genieten; dat de gemeente op dit oogenblik in bijzondere omstandigheden verkeert, die hooge uitgaven vorderen;

Overwegende dat de door den gemeenteraad gemaakte regeling met het oog op de plaatselijke gesteldheid en den werkkring der onderwijzers geacht kan worden aan redelijke eischen te voldoen;

dat het niet noodig is daarin bepalingen op te nemen omtrent verhooging van jaarwedden wegens onderwijs buiten de gewone schooluren gegeven, vermits zoodanig onderwijs in de gemeente Stad-Ommen niet wordt verstrekt;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Stad-Ommen, alsmede de aan hen toe te kennen vergoedingen voor en tegemoetkomingen in de kosten van huishuur, vast te stellen zooals dat door den Raad dier gemeente in zijne besluiten van 2 Nov. 1901 en 19 Febr. 1902 is geschied;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het L. O., zal door den gemeenteraad van Stad-Ommen, onder goedkeuring van Ged.

Staten van Overijssel, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

P. J. VEGELIN.

5o. van 10 Sept. 1902 no. 34 houdende beschikking op *het beroep van de dames Drijfhout van Hooff, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 30 *April* 1902, *op haar verzoek om teruggaaf van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 853.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Dames Drijfhout van Hooff, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 30 April 1902, op haar verzoek om teruggaaf van personeele belasting voor 1901, wegens het niet meer dan tien dagen bewoond geweest zijn van het perceel Koninginnegracht no. 49;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 212;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 Sept. 1902, no. 15, Dir. Bel.;

Overwegende dat het verzoek om ontheffing op 28 Febr. 1902 bij den Directeur is ingekomen;

dat deze op 30 April 1902 eene niet-ontvankelijkverklaring heeft uitgesproken, waarbij overwogen is, dat genoemd perceel in het dienstjaar 1901 niet meer dan 10 dagen is bewoond geweest, doch de aangifte niet werd ingediend

binnen den termijn bepaald in art. 63 § 5 der wet tot regeling van de personeele belasting;

dat de Dames Drijfhout van Hooff, bij Ons in beroep gekomen, verzoeken dat de teruggaaf haar alsnog moge worden verleend;

Overwegende dat, vermits de aangifte op 28 Febr. 1902 bij den Directeur is ingekomen, de termijn van 6 weken na afloop van het belastingjaar, in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld, bij het indienen van de aangifte is overschreden en de Directeur dus terecht eene niet-ontvankelijkverklaring heeft uitgesproken;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 10 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 10 Sept. 1902, no. 45, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien F. Veldhoven te Schiedam, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 887.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien F. Veldhoven, te Schiedam, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 4 Juni 1902, no. 10, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 222;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 5 Sept. 1902, Ie afd., no. 44;

Overwegende dat, nadat genoemde F. Veldhoven pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 30 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), laatstelijk gewijzigd bij die van 9 April 1897 (Stbl. no. 83), slechts één jaar en 8 maanden beloopt; dat hij, geboren 1 Maart 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 22 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 26 Oct. 1901, la. A, no. 1166, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijk bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 28 Juni 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet tot den lichtsten arbeid in staat is en dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan en hem niet buiten staat stellen zwaren handenarbeid te verrichten; weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 10 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

7o. van 11 Sept. 1902, no. 26, houdende beschikking op *het adres van J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, betreffende zijne vergoeding voor 't onderwijs in de Fransche taal.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 891.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het adres van J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, gem. Zundert, waarin hij H. M. verzoekt, „vooralsnog te besluiten dat zijne vergoeding van f 100 voor 't onderwijs in de Fransche taal onveranderd blijft";

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 224;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Sept. 1902, no. 7299, afd. Ond.;

Overwegende dat, nadat de gemeenteraad van Zundert op 18 Dec. 1901 eene verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en van het onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente had gemaakt en Ged. Staten van Noord-Brabant op 13 Febr. 1902 die verordening hadden goedgekeurd, J. van Mierlo, hoofd der openbare lagere school te Wernhout, op 17 April aan Ged. Staten heeft verzocht, het gemeentebestuur te gelasten, hem over het 1e kwartaal van 1902 zijn jaarwedde uit te keeren tegen f 1050 's jaars, zijnde f 950 als hoofd der school met 27 dienstjaren als zoodanig en f 100 voor 't onderwijs in de Fransche taal;

dat Ged. Staten — overwegende dat ingevolge art. 1, 4°., der genoemde verordening, de belooning voor het geven van onderwijs in de Fransche taal bedraagt f 50 's jaars — op 24 April 1902 hebben besloten, adressant te kennen te geven, dat hij aanspraak heeft op eene jaarwedde van f 950 + f 50 = f 1000, makende per kwartaal f 250; dat mitsdien de uitbetaling over het 1e kwartaal van 1902 naar behooren is geschied;

dat J. van Mierlo zich hierop tot Ons gewend heeft met een adres, waarin hij aanvoert, dat het raadsbesluit van 18 Dec. 1901 hem tot 1 April onbekend gebleven is en dat dat raadsbesluit z. i. niet de terugwerkende kracht bezit, de hem vroeger toegekende vergoeding van f 100 met f 50 te verminderen; weshalve adressant Ons verzoekt, vooralsnog te besluiten, dat zijn vergoeding van f 100 voor het onderwijs in de Fransche taal onveranderd blijft;

Overwegende dat in dezen niet duidelijk blijkt, of de adressant van Ons vraagt vernietiging van de door Ged. Staten van Noord-Brabant op 13 Febr. 1902 verleende goedkeuring aan de door den Raad der gemeente Zundert gemaakte verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in die gemeente, dan wel vernietiging van het besluit van Ged. Staten van 24 April 1902, waarin den adressant te kennen wordt gegeven, dat hij aanspraak heeft op eene jaarwedde van f 950 + f 50 = f 1000, makende per kwartaal f 250, en dat mitsdien de uitbetaling over het 1e kwartaal van 1902 naar behooren is geschied;

dat, zoo het eerste bedoeld is, het beroep te laat is ingesteld, daar het adres op 9 Mei 1902 bij Ons is ingekomen en dus meer dan 30 vrije dagen waren verloopen sedert den dag waarop het besluit van 13 Febr. 1902 openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden was;

dat, zoo het tweede bedoeld is, het besluit van Ged. Staten van 24 April 1902 niet kan gezegd worden te zijn een besluit, krachtens de wet tot regeling van het lager onderwijs door Ged. Staten genomen, als waartegen bij art. 14 van die wet aan ieder belanghebende bij dat besluit recht van hooger beroep is verleend;

dat alzoo de adressant zoowel in het eene als in het andere geval niet-ontvankelijk is in zijn verzoek;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den adressant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

8o. van 11 Sept. 1902 no. 30, houdende beschikking op *het beroep van R. Veenstra en D. Kolk te Oudebildtzijl tegen de besluiten van Ged. Staten van Friesland dd.* 13 *en* 27 *Maart* 1902, *waarbij is afgewezen hun verzoek om vergunning tot het bevaren van provinciale vaarwaters.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 892.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door R. Veenstra en D. Kolk te Oudebildtzijl, tegen de besluiten van Ged. Staten van Friesland, dd. 13 en 27 Maart 1902, nos. 47 en 27, 2e afd., W., waarbij is afgewezen hun verzoek om vergunning tot het bevaren van de provinciale vaarwaters de Ouderied, het Leisterdiep, de Finkumervaart en de Dokkumer Ee;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 226;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 6 Sept. 1902, no. 193, afd. Wat. A.;

Overwegende dat de bestreden besluiten zijn genomen uit kracht van het reglement van politie op de waterstaatswerken, in onderhoud en beheer bij de provincie Friesland (Prov. blad 1901 no. 72);

dat genoemd reglement tegen dusdanige besluiten geen beroep openstelt;

Gezien het reglement van politie op de waterstaatswerken, in onderhoud en beheer bij de provincie Friesland (Prov. blad 1901, no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de Maatschappij tot Exploitatie en Administratie van onroerende goederen „Oud Thamen" te Uithoorn tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland van* 12 *Maart* 1902, *houdende vaststelling van den ligger der wegen in de gemeente Uithoorn.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 28 Mei 1902, no. 201, afd. Wat., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Maatschappij tot Exploitatie en Administratie van onroerende goederen „Oud Thamen" te Uithoorn, tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland van 12 Maart 1902, no. 93, houdende vaststelling van den ligger der wegen in de gemeente Uithoorn.

Bij hun bovenvermeld besluit hebben Ged. Staten den ligger der wegen van de gemeente Uithoorn, gelijk die voorloopig was vastgesteld door den Raad dier gemeente, vastgesteld behoudens het navolgende:

a. enz.

b. In den ligger van weg no. 2 (het Zijdveld):

in kolom 6 worden bijgevoegd de woorden:

„Op 0.70 M. uit het beginpunt staan twee houten hekpalen, en achtervolgend „op elk der afstanden uit het beginpunt van 7.40 M. 940.90 M. en 1085.90 M. „staat dwars over den weg een draaibaar houten afsluithek met vaste houten „vleugels";

Kolom 9 wordt gewijzigd en in haar geheel gelezen als volgt:

,,Van den weg met de daarop staande hekpalen en hekken en van de daarop ,,liggende beharding: de eigenaars der perceelen no. 2104, 2103 en 2038 van ,,Sectie B, ieder voor zoover zijn perceel strekt";

,,Van de pottenbuis: de Thamer-binnenpolder";

in kolom 10 worden toegevoegd achter de woorden:

,,Van de beharding"

de woorden:

,,en van de op den weg nog staande hekpalen en hekken";

c. in den legger van weg no. 3 (Achterste Thamerdijk):

in kolom 6 worden de woorden:

,,Kunstwerken komen er niet in voor"

geschrapt en worden toegevoegd de woorden:

,,Achtervolgend op het begin van den weg en op 1529.20 M. uit het begin- ,,punt, bevindt zich dwars over den weg een draaibaar houten afsluithek met ,,houten vleugels, waarin een houten klaphekje voor voetgangers;

,,Op 1532.60 M. uit het beginpunt staat dwars over den weg een houten ,,afsluitboom met slot en houten vleugels, waarin een klappoortje voor voet-gangers";

in elk der kolommen 9 en 10 worden bijgevoegd de woorden:

,,Van de hekken en van den afsluitboom: de Thamerbinnenpolder".

Ged. Staten overwogen daarbij, dat twee bezwaarschriften bij hen waren ingekomen: 1°. *a.* van de Maatschappij tot Exploitatie en Administratie van onroerende goederen ,,Oud Thamen", gevestigd te Uithorn, *b.* M. P. Kruijswijk, wed. van M. C. J. W. Spruijt, te Gouda, en *c.* C. Spruijt, wel. van W. Kruijswijk P.Nzn., te Waddinxveen, in welk bezwaarschrift wordt opgekomen tegen het plaatsen op den ligger van den weg, genaamd ,,het Zijdveld", op grond dat deze weg aan het publiek verkeer zou zijn onttrokken; subsidiair tegen het niet-vermelden op den ligger van drie hekken, welke op dien weg worden aangetroffen; 2°. van de Maatschappij voornoemd, tegen het plaatsen op den ligger van den weg, genaamd ,,Achterste Thamerdijk", op grond dat deze weg voor een deel geen eigenlijke weg zou zijn en voor het overige aan het publiek verkeer zou zijn onttrokken; subsidiair tegen het niet-vermelden op den ligger van drie houten hekken en van een boom met slot, welke alle op dezen weg worden aangetroffen; dat de bovengenoemde wegen van ouds openbare wegen zijn geweest en dit door niemand wordt weersproken; dat door reclamanten tot staving van hun beweren, dat in den lateren tijd beide wegen aan het publiek verkeer zouden zijn onttrokken, voornamelijk een beroep wordt gedaan

op het octrooi en het „Reglement tot het bedijken en droogmaken der polder Thamer binnendijks", gegeven door de Staten van Utrecht op 15 Febr. 1792, en dat daarbij is aangevoerd:

dat volgens de artikelen 1 en 2 van gemeld Reglement de dijksgrond van den Thamerbinnenpolder destijds eene oppervlakte had van circa 15 morgen, 170 roeden, Rijnlandsche maat, en de geheele lengte van den omringdijk circa 1900 roeden, zoodat de breedte van den dijksgrond 7 roeden bedroeg;

dat daaruit zoude voortvloeien dat, waar langs het Zijdveld in den Achtersten Thamerdijk slechts vijf roeden door vervening en wederaandamming werden verkregen (art. III van het Reglement), bij de vijf roeden de twee bestaande roeden van Zijdveld en Achtersten Thamerdijk moeten worden gevoegd, om daar te geraken tot de vereischte breedte van zeven roeden; dat de gronden waarop de wegen lagen, mitsdien tot de dijksgronden behoorden en zijn opgenomen in den zeven roeden breeden dijk;

dat nòch door het gemeentebestuur van Uithoorn, nòch uit eene ter plaatse verrichte meting de onjuistheid van vorenstaande bewering van reclamanten is kunnen worden aangetoond en dat derhalve mag worden aangenomen, dat bedoelde wegen met den overigen dijksgrond bij de in 1792 plaats gehad hebbende verhoefslaging zijn afgestaan aan de geoctrooieerden, derhalve in eigendom zijn overgegaan aan particulieren en niet aan de Gemeente of den polder behooren;

dat hieruit nog niet behoeft voort te vloeien — gelijk reclamanten beweren — dat die wegen als zoodanig zijn opgeheven, of althans aan het openbaar verkeer onttrokken; dat integendeel uit art. III van voorzegd Reglement, bepalende dat: „generalijk een Roede zal moeten blijven tot buitenbarm of voorgrond, „doch de wegen het Zijdveld en de Agterste (Thamer) dijk ter breedte van twee „Roeden voor buitenbarm des Dijks worden gehouden", — valt af te leiden, dat men die twee roeden als weg ook in den vervolge wilde doen gebruiken;

dat hiermede vervalt het beweren van reclamanten, dat de openbaarheid dier wegen door verandering van bestemming zoude zijn verloren gegaan;

dat uit niets blijkt, dat men na dien tijd verandering in den rechtstoestand heeft gebracht, doch dat uit de overgelegde bescheiden is aangetoond, dat steeds verkeer over die wegen heeft plaats gehad;

dat bij een ter plaatse ingesteld onderzoek is gebleken, dat het Zijdveld thans is eene beharde weg, welke voor het publiek verkeer openstaat en geregeld ook als rijweg door het publiek wordt gebruikt; dat de Achterste Thamerdijk weliswaar door een boom is afgesloten en daardoor alleen door ingelanden als rijweg gebezigd kan worden, doch dat voetgangers geregeld van dien weg gebruik

maken en niet is bewezen, dat deze weg — althans voor voetgangers — niet zoude openstaan voor het openbaar verkeer;

dat, waar het openstaan dezer wegen voor het publiek verkeer als vaststaande kan worden aangenomen, de vraag kan rijzen — en ook door reclamanten behandeld is — of dit slechts bij gedoogen der eigenaren geschiedt, dan wel of dit een gevolg is van oude, niet gewijzigde feitelijke of rechtstoestanden;

dat deze laatste opvatting steun vindt in de volgende feiten:

a. dat de directeuren der droogmaking van den Thamerbinnenpolder, onder wier bestuur steeds het verkeer over de van ouds bestaande wegen wegen heeft plaats gehad, bij den verkoop op 19 Dec. 1849 aan L. A. Bienfait en aan G. D. Boerlage van eenige perceelen dijksgrond, uitmakende den Achtersten Thamerdijk met een gedeelte van het Zijdveld, onder die perceelen ook opnoemen een ongenummerden weg en voorts onder de verkoopsvoorwaarden o. m. bepalen, dat de perceelen worden verkocht „...... met al zoodanige, ... vrij- „en onvrijheden, dijk-, weg-, wetering- en werk- weeren, onderhoud van wegen „......, als dezelve thans of van ouds zijn hebbende of lijdende";

b. dat de stemgerechtigde ingelanden van den Thamerbinnenpolder in 1895 ook dat gevoelen waren toegedaan — althans wat het Zijnveld betreft — toen zij bij hun dezerzijds door Prov. Staten vernietigd besluit dien weg aan het publiek verkeer onttrokken;

dat mitsdien niet kan worden aangenomen, dat de beide wegen bij louter gedoogen der eigenaren voor het openbaar verkeer openstaan, maar integendeel moet worden aangevoerd, dat, ook toen die wegen aan particulieren zijn overgedragen, geene wijziging bedoeld, noch ook gebracht is in de bestemming daaraan van ouds gegeven;

dat, al moest ook een verkeer louter bij gedoogen over deze wegen worden aangenomen, daaruit nog niet voortvloeit, dat die wegen van den ligger moeten worden afgevoerd, aangezien dan de vraag zou rijzen, of dat gedoogen wel geschiedt door de particuliere eigenaren en niet veeleer door het Bestuur van den polder en dus door een publiekrechtelijk lichaam, voor hetwelk de uitzondering niet geldt bij art. 1 sub 1°. van het Reglement op de Wegen in N.-Holland voor particulieren gesteld;

dat het Bestuur van den Thamer-binnenpolder als zoodanig het beheer heeft over de dijken, die door den Polder worden onderhouden en dat derhalve moet worden aangenomen, dat het Bestuur ook het beheer heeft van de op die dijken gelegen wegen, tenzij van het tegendeel blijke, wat in casu zelfs niet beweerd wordt;

dat op grond van het vorenstaande de hier bedoelde wegen moeten geacht worden te worden beheerd door een polderbestuur, zijnde een openbaar gezag, en zij dus op den ligger der wegen behooren voor te komen, wijl geene der uitzonderingen, bedoeld in art. 1 van het Reglement op de Wegen, daarop van toepassing is, en de gemeenteraad van Uithoorn ze dan ook terecht op den ligger heeft gehandhaafd.

Voorts overwogen Ged. Staten ten aanzien van het subsidiair verzoek van reclamanten: dat ingevolge art. 2 sub 5°. van het Reglement op de Wegen in N.-Holland op den ligger vermeld behooren te worden de tot den weg behoorende kunstwerken, onder welke hekken en afsluitboomen gerekend worden te behooren; dat de motiveering in de hierop betrekking hebbende raadsbesluiten, dat bedoelde kunstwerken daar ten onrechte geplaatst zijn, ter zake niet kan afdoen, wijl de ligger geen beeld behoort te zijn van den weg, zooals die rechtens zou dienen te zijn, maar zooals die in werkelijkheid is; dat mitsdien dit bezwaar gegrond is te achten en derhalve alsnog op den ligger vermeld behooren te worden: twee houten hekpalen en drie houten scheidingshekken, staande dwars op het Zijdveld en twee houten hekken benevens een afsluitboom met slot dwars op den Achtersten Thamerdijk; dat het niet wenschelijk is om, gelijk door den Raad der gemeente Uithoorn is geschied, in kolom 9 in den ligger betreffende het Zijdveld de namen der tegenwoordige eigenaren van perceelen te vermelden, en het voldoende is die perceelen zelf in hunne kadastrale aanduiding aan te geven, daar anders bij iederen eigendomsovergang tot eene wijziging van den ligger zoude moeten worden overgegaan; dat op de schetskaart van het Zijdveld verzuimd is melding te maken van de perceelsscheidingen en het nummer Sectie B no. 2104 en het noodig is deze alsnog daarop te vermelden.

Van bovenvermeld besluit van Ged. Staten is de Maatschappij tot Exploitatie en Administratie van onroerende goederen „Oud Thamen" bij H. M. in beroep gekomen, daarbij in hoofdzaak dezelfde bezwaren aanvoerende, welke door de Maatschappij bij Ged. Staten werden ingebracht tegen den ligger der wegen van de gemeente Uithoorn, zooals die voorloopig was vastgesteld door den Raad dier gemeente; voorts: I. wijzende — ten bewijze dat het Zijdveld geen openbare weg is — op art. 2 van het Reglement, gevoegd bij het Octrooi van 15 Febr. 1792, wordende aldaar het Zijdveld onderscheiden van den *gemeenen* weg, zijnde de weg langs den Amstel; vervolgens II. bewerende, dat, als Zijdveld en Achterste Thamerdijk wegen waren gebleven, „de generale voorschrif-„ten voor den aanleg van den ringdijk alleen hadden kunnen worden toege-„past, voor zooveel betreft den dijk achter de huiserven van het dorp, doch

,,overigens geen toepassing hadden kunnen vinden"; en ten slotte III. verklarende dat het onaannemelijk is, dat een weg niet over de kruin van een dijk, doch over diens berm zou loopen.

Appellante besluit met H. M. te verzoeken den door Ged. Staten van N.-Holland bij besluit van 12 Maart 1902, no. 93, vastgestelden ligger der wegen van de gemeente Uithoorn zoodanig te wijzigen, dat ,,het Zijdveld" (no. 2) en de achterste Thamerdijk (no. 3) in dien ligger niet worden vermeld, subsidiair, dat, bij handhaving van den Achtersten Thamerdijk (no. 3) op dien ligger, daarin dan alsnog worde vermeld dat de Achterste Thamerdijk uitsluitend door de ingelanden van den Thamerbinnenpolder wordt bereden en deze niet is een voor het algemeen verkeer openstaande weg, doch slechts een voor het algemeen verkeer openstaand voetpad en voorts dat in elk der kolommen 9 en 10 de woorden ,,van de hekken en van den afsluitboom de Thamerbinnenpolder", worden vervangen door de woorden ,,Van de hekken en van den afsluitboom de eigenaar van perceel no. 2039 Sectie B".

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, verwijzen, voor zooveel de in het appellatoir adres aangevoerde bezwaren reeds bij hen waren ingebracht, naar hun bestreden besluit, in welks overwegingen die bezwaren, huns inziens, geheel zijn weerlegd.

Ad I voeren Ged. Staten wijders aan, dat uit het daar vermelde geenszins volgt, dat het Zijdveld ophield een openbare weg te zijn. ,,Met de aangehaalde woorden is" — dus schrijven Ged. Staten aan den Minister — ,,alleen bedoeld het punt te bepalen, waar de dijk achter de huiserven den weg genaamd Zijdveld zal ontmoeten; dat punt wordt vastgesteld op 30 à 40 roeden van den weg langs den Amstel, die in 1792 reeds lang de gewone en *algemeen gebruikte* of *gemeene* verbindingsweg tusschen Utrecht en Holland was geworden. Dat ook het Zijdveld *weg* bleef, is in de overwegingen van ons besluit van 12 Maart 1902, no. 93, aangetoond".

Ad II. De kracht dezer bewering voelen Ged. Staten niet. De ,,voorschriften" (van generale voorschriften is geen sprake) hielden onder meer in (art. III van het Reglement): ,,De vaste gronden, over welke de Ringdijk zal komen te strekken, zullen ter breedte van 7 Roeden eerst moeten worden verveend, enz.", en terstond daarop wordt bepaald, dat langs Zijdveld en Achtersten Dijk niet 7, maar slechts 5 roeden zullen worden verveend, waaruit, naar het oordeel van Ged. Staten, nog te meer blijkt, dat men die wegen (als zoodanig worden zij in dit artikel uitdrukkelijk vermeld), wel verre van die op te heffen, zelfs niet tijdelijk voor het verkeer onbruikbaar heeft willen maken.

Ad III merken Ged. Staten op dat, moge men in den regel, vroeger evenals

thans, indien behoefte aan wegen ontstaat, ter plaatse, waar dijken als waterkeeringen reeds zijn aangelegd, de kruin dier dijken gebruiken om daarover een weg te maken, vroeger evenals thans zal men, waar waterkeeringen noodig zijn ter plaatse, waar reeds wegen ten dienste van het openbaar verkeer zijn aangelegd, die wegen — al ware het alleen om gedurende geruimen tijd het openbaar verkeer niet te stremmen — laten bestaan en daarlangs den dijk als waterkeering maken.

Het onaannemelijke van wat het bovenaangehaalde art. III van het Reglement met zoovele woorden voorschrijft, kan dan ook, naar het oordeel van Ged. Staten, door geen enkel argument worden gestaafd. Omdat de weg niet werd opgeheven, behoefde natuurlijk aan de geoctroyeerden geene verplichting tot het leggen van een nieuwen weg op den dijk te worden opgelegd.

Ten aanzien van het subsidiair verzoek van appellante zeggen Ged. Staten, dat het Reglement op de wegen in Noord-Holland, ten aanzien van de verplichte plaatsing op den ligger, geen onderscheid maakt tusschen wegen en voetpaden, doch in art. 1 uitdrukkelijk bepaalt, dat beide onder het begrip „wegen" vallen.

Wijders verklaren zij, dat tegen voldoening van den wensch van appellante, dat de eigendom en de onderhoudsplicht van den afsluitboom en de hekken op den Achtersten Thamerdijk bij haar zullen worden gebracht, bij hen geen bezwaar zal bestaan, indien appellante althans met voldoende bescheiden de juistheid van haar beweren weet te staven. Waar dit bij de behandeling voor Ged. Staten niet is geschied, hebben Ged. Staten gemeend den door hen als eigenaar en onderhoudsplichtige van den weg op den ligger gebrachten eigenaar, tevens te moeten vermelden als eigenaar en onderhoudsplichtige van afsluitboom en hekken.

Als gemachtigde van appellante licht Mr. C. Bruyn, advocaat te Amsterdam, het beroep toe.

De gemachtigde doet voorts aanwijzingen op de kaart, beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Moltzer en Huber en legt ten slotte verschillende stukken aan de Afdeeling over.

III. *Het geschil over de woonplaats van den krankzinnige A. van Neuren.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 3 Sept. 1902, no. 6538, afd. B. B.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den krankzinnige A. van Neuren.

Adriaan van Neuren, geboren te Driewegen (Zeeland), 18 Oct. 1869, heeft tot 25 Maart 1894 te Baarland gewoond, is toen als maréchaussée-te-voet, in garnizoen gekomen te Maastricht en heeft daarna zijn verblijf gehad in andere garnizonsplaatsen, o. a. te Vaals (tot 18 Mei 1901), te Vlodrop (tot 27 Aug. 1901) en te Roermond. Nadat hij op 2 Sept. 1901 naar het hospitaal te Utrecht was gebracht, is hij op 6 Sept. in het krankzinnigengesticht „Dennenoord" te Zuidlaren opgenomen.

Over de betaling van de verpleegkosten is geschil ontstaan tusschen de gemeentebesturen van Vlodorp en Roermond, en Ged. Staten van Limburg zijn er niet in geslaagd dat geschil bij te leggen.

B. en W. van Vlodorp beweren, dat het evenzeer mogelijk is, dat Van Neurens krankzinnigheid vóór als dat zij na zijne komst in hunne gemeente ontstaan is; terwijl B. en W. van Roermond aanvoeren, dat de man bij zijne komst in hunne gemeente reeds blijken van krankzinnigheid gaf.

Beide gemeentebesturen wijzen er echter in de eerste plaats op, dat een militair, ergens in garnizoen komende, aldaar volgens art. 75 B. W. zijne woonplaats niet vestigt.

Bij de stukken zijn processen-verbaal van op 14, 16, 18 en 19 Juni 1902 door den Kantonrechter te Roermond gehouden verhooren.

Nadat de overweging van het geschil bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Roermond, dd. 9 Sept. 1902, die hun standpunt nader toelichten; alsmede eene memorie van B. en W. van Vlodrop, dd. 17 Sept. 1902, no. 1676/D 2, met 3 bijlagen, waarin betoogd wordt, dat Vlodorp niet verplicht is de onderhoudskosten van dezen krankzinnige te betalen.

IV. *De reclame van den gewezen tijdelijk gepensionneerden matroos der 2e klasse H. J. P. Willemsen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 2 Sept. 1902, Bur. S/B, no. 30, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der

2e klasse H. J. P. Willemsen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 23 Juli 1902, no. 10, Z., te dezer zake uitgebracht advies in overweging, den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat aan belanghebbende, geboren 19 Oct. 1875, met ingang van 1 Juni 1898 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127) voor de eerste maal bij K. B. van 12 Juli 1898, no. 41, een tijdelijk pensioen is verleend van f 222.50 's jaars voor den tijd van twee jaar, met ingang van 1 Juni 1898, en wel bij een diensttijd van 9 jaren, 6 maanden en 14 dagen, waarvan 2 jaren, 11 maanden en 14 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 2 maanden en 16 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, uithoofde van lichaamsgebreken, veroorzaakt door bevolen militaire diensten, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handerarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 9 Mei 1898; dat hem in 1900 wederom voor twee jaar pensioen werd verleend, doch thans ad f 122.50, aangezien de gebreken, welke zijne verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hadden ondergaan, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stelden, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat hoewel volgens den uitslag van het laatstelijk omtrent den belanghebbende gedaan onderzoek — rapport van den gemelden Inspecteur, dd. 26 Juni 1902 — de gebreken welke diens verwijdering uit den dienst heben veroorzaakt, c andering hebben ondergaan sinds de laatste maal dat hem bij K. B. van 10 Sept. 1900, no. 12, een tijdelijk pensioen is verleend van f 122.50, en hij thans geacht wordt voortdurend gedeeltelijk buiten staat te zijn om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, thans echter uit de rapporten der Militaire Geneeskundige Commissie te Amsterdam, dd. 5 Juni 1902, en te Willemsoord, dd. 20 Juni d.a.v. blijkt, dat het twijfelachtig is of belanghebbende ooit met een rechterliesbreuk behept is geweest en dat in ieder geval nu slechts aanwezig is eene lieswandsdunheid; dat — daargelaten de vraag, of het bestaande gebrek verband houdt met de slepende zenuwpijn, op grond waarvan belanghebbende werd gepensionneerd, en mitsdien ook met het ongeval, hem op 22 Juni 1897 overkomen — dit gebrek geacht moet worden, hem thans niet

buiten staat te stellen in zijn levensonderhoud te voorzien; dat dit laatste bovendien bevestigd wordt door de inlichtingen bij schrijven, dd. 3 Juni 1902, no. 438, Litt. S. D. R., verstrekt door den Hoofdcommissaris van Politie te 's-Gravenhage, waaruit blijkt, dat belanghebbende met handenarbeid ongeveer f 400 's jaars verdient; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opneuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat het gebrek, ten gevolge waarvan hij ongeschikt werd verklaard voor den militairen dienst, nog bestaat en hem bij het loopen of staan van eenigen duur zeer veel last en pijn veroorzaakt, zoodat hij genoodzaakt is zittend werk te verrichten.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Acht-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 8 *October* 1902

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. Schorer.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De Voorzitter doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 11 *Sept.* 1902, no. 33, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen kantoorknecht der posterijen H. van der Horst, te 's-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 826.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen kantoorknecht der posterijen H. van der Horst, te 's-Gravenhage;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 31 Mei 1902, no. 7;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 206;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 30 Aug. 1902 no. 2956, Post. en Tel., en van Onzen Minister van Financiën van 6 Sept. 1902, no. 57, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende, met ingang van 1 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 395, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 22 Maart 1902, no. 1002, Post. en Tel., met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 22 jaren en 11 maanden, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden militairen dienst van 6 jaar, een tijdvak uitmaakt van 28 jaren en 11 maanden, en hij den Staat meer dan 10 jaren als ambtenaar van ondergeschikten rang bij den actieven dienst der posterijen, laatstelijk als kantoorknecht, heeft gediend; dat hij, geboren 4 Mei 1845, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Mei 1897 tot 1 Juni 1899 f 775 en van 1 Juni 1899 tot 1 Mei 1902 f 650, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 818.75, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f $13.64^{7}/_{12}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 4*d* en 9*a* en *b* der wet en het K. B. van 27 Sept. 1897, no. 16, recht heeft op een pensioen van f 394.59;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne ongeschiktheid voor den dienst het gevolg is van een bevolen dienstverrichting;

Overwegende dat er geene termen zijn om den belanghebbende, die met ingang van 1 Mei 1902, op zijn verzoek eervol is ontslagen, op grond van het bepaalde bij art. 7, letter *b* der wet tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren, verhooging van pensioen toe te kennen, aangezien van de lichaamsgebreken, waaraan belanghebbende lijdende is, — indien zij hem al voor de verdere waarneming van zijn ambt ongeschikt maken — niet is gebleken dat zij veroorzaakt zijn door eene der bijzondere oorzaken, aldaar opgesomd;

dat het bepaalde onder letter *b* van art. 7 der evengenoemde wet door den Pensioenraad, bij de berekening van het aan belanghebbende toekomend pensioen, alzoo te recht buiten toepassing is gelaten;

Gezien de wet tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen kantoorknecht der Posterijen H. van der Horst, te

's-Gravenhage, met ingang van 1 Mei 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van drie honderd vijf en negentig gulden (f 395).

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 11 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 12 Sept. 1902, no. 33, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der Gemeente Almkerk tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 24 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Almkerk".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 857.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Almkerk tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant, dd. 24 April 1902, G, no. 52, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Almkerk", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 25 Maart 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 214;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Sept. 1902, no. 7298, afd. Ond.;

Overwegende dat in genoemde verordening de jaarwedde van het hoofd der school aan de Voorsteeg is gesteld op f 850 met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 en voorts o. a. is bepaald, dat de jaarwedden met f 50 zullen verhoogd worden voor iedere verplchte akte;

dat Ged. Staten óp 24 April 1902 aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, dat de jaarwedde van het hoofd der genoemde school — waar onderwijs wordt gegeven in de vakken *a—k*, *l* en *p* en die op 15 Jan. jl. 254 leerlingen telde — f 900 behoort te bedragen, met de gewone periodieke verhoogingen van f 50, waardoor ook eene billijke verhouding zou geschapen worden tot de aanvangsjaarwedde ad f 600 van het hoofd der kleinere school te Nieuwendijk, welke op 15 Jan. slechts 90 leerlingen telde, en voorts dat een verhooging van f 75 voor de verplichte akte voor eene vreemde taal billijk is te achten;

dat de Raad der gemeente Almkerk bij Ons van het besluit van Ged. Staten is in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het hoofd der school aan de Voorsteeg niet verplicht is onderwijs te geven in de Fransche taal en de wiskunde, terwijl op de school te Nieuwendijk het onderwijs in de Fransche taal „verplichtend is gesteld"; dat in de gemeente Dussen ook is bepaald, dat voor elke gevorderde akte f 50 zal worden uitgekeerd en Ged. Staten die regeling hebben goedgekeurd; dat de geldmiddelen der gemeente de meerdere uitgaven niet toelaten en de draagkracht der ingezetenen niet zoo groot is als Ged. Staten meenen;

Overwegende dat voor het hoofd der school aan de Voorsteeg, welke 254 leerlingen telt, eene aanvangsjaarwedde van f 850 te laag is te achten, en deze f 900 moet bedragen;

dat aan de onderwijzers van bijstand voor het bezit van verplichte taalakten of akte van wiskunde eene verhooging van jaarwedde behoort te worden toegekend van f 75 voor eene en van f 100 voor meer dan eene van deze akten;

dat voorts eene verhooging van jaarwedde van f 50 moet worden gegeven voor het onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes, wanneer dit onderwijs onder de schooluren gegeven wordt en van f 75 wanneer het moet gegeven worden buiten de gewone schooluren, en dat eindelijk de verplichting tot het geven van onderwijs in de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek moet worden beloond met f 25;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der school aan de Voorsteeg vast te stellen op

f 900 bij minder dan vijf, f 950 bij 5 tot 10, f 1000 bij 10 tot 15, f 1050 bij 15 tot 20 en f 1100 bij 20 en meer dienstjaren; voorts te bepalen, dat aan de onderwijzers van bijstand voor het bezit van verplichte taalakten of akte van wiskunde eene verhooging van jaarwedde zal worden verleend van f 75 voor ééne en van f 100 voor meer dan eene van deze akten; dat de jaarwedde met f 50 zal worden verhoogd voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes, wanneer dit onderwijs onder de gewone schooluren gegeven wordt, en met f 75 wanneer het buiten de gewone schooluren moet gegeven worden; en dat de verplichting tot het geven van onderwijs in de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek zal worden beloond met f 25, en voor het overige de jaarwedden der onderwijzers vast te stellen zooals dat door den gemeenteraad op 25 Maart 1902 is geschied;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het L. O., zal door den Raad der gemeente Almkerk, onder goedkeuring van Ged. Staten van N.-Brabant wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 12 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

3o. van 12 Sept. 1902, no. 34, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Aardenburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd.* 17 *Mei* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor* 1902.

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 830.)

Het besluit luidt aldus.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN. PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Aardenburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 17 Mei 1902, no. 49,

1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Aug. 1902, no. 210;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Sept. 1902, no. 6444, afd. B. B.;

Overwegende dat, nadat op 21 Maart 1902 de bovengenoemde begrooting door den gemeenteraad was vastgesteld, Ged. Staten daaraan bij besluit van 17 Mei 1902, no. 49, 1e afd., hunne goedkeuring hebben onthouden, na te hebben overwogen: dat uit een schrijven van den Ingenieur-verificateur van het kadaster te Dordrecht, dd. 26 Febr. 1902, no. 4/6969, is gebleken, dat twee der ten raadhuize der gemeente Aardenburg berustende kadastrale plans noodzakelijk moeten vernieuwd worden, waarvan de kosten door dien ambtenaar worden berekend op te zamen f 31.51; dat de gemeenteraad van Aardenburg bij schrijven van 15 Maart 1902, no. 1762/139, 1e afd., door hen is uitgenoodigd, het voor de bedoelde vernieuwing benoodigde bedrag alsnog in de begrooting voor 1902 beschikbaar te stellen; dat blijkens schrijven van B. en W. van Aardenburg, dd. 9 Mei 1902, no. 80, de gemeenteraad bezwaar heeft gemaakt aan deze uitnoodiging gevolg te geven;

dat de gemeenteraad hierop Onze voorziening heeft gevraagd, daarbij betoogende, dat Ged. Staten hunne goedkeuring ten onrechte aan de begrooting onthouden hebben, vermits toch in art. 205*h* der Gemeentewet onder het *aanleggen* en *bijhouden* van de dubbelen der leggers en plans van het kadaster niet het *vernieuwen* dier dubbelen begrepen is, en bovendien niet is gebleken, dat er voor die vernieuwing eenige noodzakelijkheid bestaat;

Overwegende dat volgens het bepaalde onder letter *h* van art. 205 der Gemeentewet ,,op de begrooting der uitgaven worden gebracht de kosten van het ,,aanleggen en bijhouden van de dubbelen der leggers en plans van het kadaster", en daarin door art. 2*a* der wet van 30 Mei 1877 (Stbl. no. 132) alleen deze wijziging is gebracht, dat het *bijwerken* dier dubbelen sinds de invoering van laatstgenoemde wet kosteloos geschiedt;

dat alzoo ten laste der gemeenten nog zijn gebleven de kosten van het ,,*aanleggen*" dier dubbelen en bij de onbepaaldheid dezer laatste uitdrukking Ons geene redenen bekend zijn, waarom in art. 205*h* der Gemeentewet daaronder alleen de kosten van eersten aanleg en niet ook die eener later noodzakelijk gebleken vernieuwing zouden zijn te verstaan;

dat, waar de behoefte aan het opnieuw aanleggen der in evengenoemd artikel bedoelde dubbelen juist in zóó groote mate afhankelijk is van de wijze, waarop

door de gemeentebesturen voor het behoud dezer onder hen berustende kadastrale stukken gezorgd en op een behoedzaam gebruik daarvan toegezien wordt, het integendeel alleszins redelijk moet worden geacht, dat de gemeenten ook de kosten dragen eener vernieuwing dier dubbelen, zoo vaak hun versleten toestand het bijwerken en een doelmatig gebruik er van niet meer toelaat;

dat voorts uit het aan B. en W. van Aardenburg gericht schrijven van den Ingenieur-verificateur van het kadaster te Dordrecht, dd. 10 Mei 1901, no. 4/6093, voldoende blijkt, dat aan eene vernieuwing van de in dat schrijven nader aangeduide dubbelen der kadastrale plans inderdaad behoefte bestond;

dat de daartoe gevorderde uitgaven, tot een gezamenlijk bedrag van f 31.51, alzoo ten onrechte niet zijn gebracht op de begrooting van uitgaven der gemeente Aardenburg voor het jaar 1902, en Ged. Staten van Zeeland aan die begrooting mitsdien terecht hunne goedkeuring hebben onthouden;

Gezien de Gemeeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 12 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 13 Sept. 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van Gebr. Wiegerink te Groenlo tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd. 4 Maart* 1902, *tot vaststelling van een suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 458.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Gebroeders Wiegerink, te Groenlo, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Maart 1902, no. 111, tot vaststelling van een suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 112;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 8 Sept. 1902, no. 243, afd. Wat. A.;

Overwegende dat H. Th., W. J. en A. W. Wiegerink bij adres, dd. 17 Dec. 1901 bij Burgemeester en Wethouders van Groenlo een bezwaarschrift hebben ingediend tegen den ontworpen suppletoiren ligger B der wegen en voetpaden in die gemeente, waarbij van den ligger werd afgevoerd een gedeelte van het daarop sub no. 104 voorkomende voetpad, loopende van af den Rijksweg van Zutphen naar Winterswijk tot aan den ouden Winterswijkschen weg, en wel speciaal dat gedeelte loopende over den Geldersch-Overijsselschen locaalspoorweg;

dat, nadat B. en W. van Groenlo bij missive van 7 Jan. 1902, no. 45, den ontworpen suppletoiren ligger B en het bezwaarschrift van Gebr. Wiegerink aan Ged. Staten hadden ingediend, Ged. Staten bij besluit van 4 Maart 1902, no. 111, aan Gebr. Wiegerink te kennen hebben gegeven, dat er voor Ged. Staten geen termen bestonden om aan hun verlangen te voldoen; daarbij overwegende, dat in 1883 bij de onteigening ten behoeve van den aanleg van den Geldersch-Overijsselschen locaalspoorweg tegen de opheffing van bedoeld wegsgedeelte als openbaar voetpad bezwaren zijn ingebracht, ontleend aan het belang daarvan voor het verkeer; dat aan die bezwaren evenwel niet is kunnen worden tegemoetgekomen, daar de geheele ruimte van dat wegsgedeelte moest worden ingenomen door het stationsemplacement, en het behouden van een overweg derhalve gevaarlijk werd geacht; dat mitsdien de opheffing van het bewuste wegsgedeelte als openbaar voetpad heeft plaats gehad en het alzoo blijkens de Algemeene Bepalingen van het Wegenreglement ten onrechte op den sedert vastgestelden ligger B is gebracht en daarvan behoort te worden afgevoerd;

dat H. Th., W. J. en A. W. Wiegerink van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat van opheffing van het onderwerpelijk wegsgedeelte als openbaar voetpad in 1883 geen sprake kan zijn, overmits het op den ligger B der wegen en voetpaden in de gemeente Groenlo nog voorkomt, als loopende over den Geldersch-Overijsselschen locaalspoorweg,

met vermelding van de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschapvij als onderhoudsplichtige; dat van dit voetpad sedert onheugelijke jaren steeds door het publiek is en nog wordt gebruik gemaakt; dat eene opheffing van meergemeld wegsgedeelte als voetpad groote belemmering in het verkeer zou teweegbrengen en aan velen groot ongerief en schade zou berokkenen; dat immers appellanten in 1893 bij het kiezen van eene plaats voor hunne steenfabriek met het bestaan van dat voetpad rekening hebben gehouden, hetgeen zij mochten doen, daar het voorkwam op den ligger; dat, dank zij dit voetpad, de fabrieksarbeiders, bijna allen in de stad Groenlo woonachtig, hunne maaltijden thuis kunnen gebruiken; dat mede met het oog op dat bestaande voetpad tegenover de fabriek arbeiderswoningen zijn gebouwd, wier bewoners, bij opheffing van een gedeelte van het pad, de fabriek niet anders dan over de stad Groenlo kunnen bereiken; dat door het toenemend verkeer op den lokaalspoorweg het voetpad voor de Maatschappij misschien eenigszins lastig begint te worden, doch dat dit geen reden voor de opheffing er van mag zijn, en dat de Maatschappij aan dien hinder zou kunnen ontkomen door overbrugging van den spoorweg, waartegen appellanten geen bezwaar hebben;

Overwegende dat alzoo in deze door Ons valt te beslissen, of het gedeelte van het onder de gemeente Groenlo bestaande en op den ligger B onder no. 104 bekende voetpad, waarvan de grond in eigendom toebehoort aan de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschappij en dat is gelegen tusschen de kadastrale perceelen A no. 2077 en A no. 2065, terecht als niet ten algemeenen dienste bestemd, van voornoemden ligger is afgevoerd in den op last van Ged. Staten van Gelderland door B. en W. van Groenlo den 7 Nov. 1901 ontworpen suppletoiren ligger B, welke bij besluit der Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Maart 1902, no. 11, werd vastgesteld; dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat toch, volgens art. 1 van het Reglement op de wegen, voetpaden en tramwegen in Gelderland, in verband met de daaraan voorafgaande Algemeene Bepaling, op de liggers behooren te worden vermeld alle wegen en voetpaden, welke ten algemeenen dienste zijn bestemd;

dat verder vaststaat, dat bovenvermeld gedeelte van het onder no. 104 op den ligger B der gemeente Groenlo voorkomend voetpad ten algemeenen dienste was bestemd, toen de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschappij, ten behoeve der door haar beoogde spoorwegverbinding, den privaatrechtelijken eigendom verkreeg van den grond, waarover bovenbedoeld gedeelte van het voetpad liep en dat niet is gebleken van eenige omstandigheid, waaruit met grond zou zijn af te leiden dat dit gedeelte van het voetpad, hetzij destijds of later, aan den algemeenen dienst zou zijn onttrokken;

dat, om dit laatste te kunnen aannemen, geenszins afdoende kan worden geacht het beroep op de omstandigheid, dat — toen in het najaar van 1883 ter onteigening van dit stuk grond, het bepaalde bij de artt. 11 en volgende der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 125) is toegepast — naar aanleidng van de bezwaren, welke door het gemeentebestuur van Groenlo tegen de opheffing van dit gedeelte weg waren aangevoerd, zoowel van den kant der betrokken spoorwegmaatschappij als door de commissie uit Ged. Staten is verklaard, dat de bestendiging van dit wegsgedeelte als openbaar voetpad niet wel mogelijk was, daar de geheele ruimte door het ontworpen stationsemplacement zou worden ingenomen en derhalve een overweg daar ter plaatse gevaarlijk wordt geacht;

dat toch zoodanige beschouwingen, medegedeeld ter gelegenheid van het verhoor van belanghebbenden, bedoeld in art. 13 van evengenoemde wet, allerminst in staat zijn eenig deel van den openbaren weg aan zijne bestemming als zoodanig te onttrekken, waar zelfs de volledige toepassing van de voorschriften dezer wet op een bepaald stuk grond er alleen toe kan leiden, dat volgens art. 59 de eigendom van dien grond op de onteigenende partij overgaat, vrij van alle *privaatrechtelijke* lasten, welke daarop tot dusver rustten, doch blijkens het daarop volgend art. 60 niet bij machte is eenige verandering te brengen in de rechten, welke uit krachte der *publiekrechtelijke* bestemming van dien grond de overheid daarop kan doen gelden;

dat bovendien, bij de vernieuwing der liggers van de openbare wegen en voetpaden onder de gemeente Groenlo, nog in 1894 ook het onderwerpelijk gedeelte van het voetpad no. 104 is gehandhaafd en bestendigd als ten algemeenen dienste te zijn bestemd, terwijl de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschappij daarbij werd aangewezen als belast met den onderhoudsplicht van dit gedeelte en van de daarin gelegen werken;

dat voorts ook het publiek, niettegenstaande dit stuk van het voetpad geheel ten behoeve van het stationsemplacement was ingericht, toch is voortgegaan daarvan als voetpad gebruik te maken;

dat eindelijk, toen in het voorjaar van 1900 de overgang over den spoorweg daar ter plaatse, vanwege de exploiteerende Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, door eene afrastering was versperd, het gemeentebestuur van Groenlo aanstonds daartegen met klem is opgekomen bij brief van 18 April 1900, no. 850, evengenoemde Spoorwegmaatschappij aanschrijvende ,,het voor den publieken dienst bestemde", door haar afgesloten voetpad, uiterlijk binnen 14 dagen, weder voor het algemeen verkeer open te stellen;

dat, waar alzoo niet alleen het publiek van bovenbedoeld door den spoorweg ingenomen wegsgedeelte gebruik is blijven maken, maar ook het gemeentebestuur voor de instandhouding daarvan is blijven zorg dragen, dit gedeelte van

het voetpad ook na 1883, de bestemming van te strekken ten algemeenen dienste geenszins verloren blijkt te hebben;

dat Ged. Staten van Gelderland mitsdien ten onrechte B. en W. van Groenlo krachtens art. 10 van het Wegenreglement hebben gelast een suppletoiren ligger B te ontwerpen, strekkende om het hierboven bedoelde gedeelte van voetpad no. 104, als niet ten algemeenen dienste bestemd, van den ligger B af te voeren en evenzeer ten onrechte den aldus opgemaakten ligger hebben vastgesteld;

Gesteld het Reglement op de wegen, voetpaden en tramwegen in Gelderland;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met gegrondverklaring van het ingesteld beroep, te vernietigen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 4 Maart 1902, no. 111, waarbij werd vastgesteld de suppletoire ligger B der wegen en voetpaden in de gemeente Groenlo, welke door B. en W. dier gemeente op last van Ged. Staten den 7 Nov. 1901 werd ontworpen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 13 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

5o. van 15 Sept. 1902, no. 64, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden huzaar J. Heemskerk te Noordwijkerhout, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 906.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden huzaar J. Heemskerk, te Noordwijkerhout, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 18 Juni 1902, no. 9, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 233;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 11 Sept. 1902, Ie afd., no. 36;

Overwegende dat genoemde J. Heemskerk i. d. 18 Febr. 1902 hernieuwing van tijdelijk pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende — bij een diensttijd van 2 jaren, 1 maand en 3 dagen, waarvan echter wegens niet binnen 6 maanden gevolgd reëngagement 10 maanden en 4 dagen slechts voor de helft in rekening zijn gebracht, zoodat de militaire diensttijd een met pensioen te vergelden tijdvak uitmaakt van 1 jaar, 8 maanden en 1 dag, met ingang van 11 Mei 1899 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 2 Juni 1902, La. A, no. 500, thans gheel in staat is door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking van 2 Juli 1902, IIIe afd., no. 55, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij door zijne lichaamsgebreken nog altijd niet in staat is zwaren arbeid te verrichten;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende be-

schikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

6o. van 15 Sept. 1902, no. 71, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Zutphen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 21 *Mei* 1902, *betreffende de Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Zutphen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 856.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zutphen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 21 Mei 1902, no. 127. voor zoover daarbij goedkeuring is onthouden aan de bepaling van art. 16, 2e lid der „Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Zutphen (met uitzondering van het herhalingsonderwijs)", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 16 Sept. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 27 Aug. 1902, no. 213;

Op de voordracht van Onzen Mnister van Binnenlandsche Zaken van 11 Sept. 1902, no. 7420, afd. Ond.;

Overwegende dat art. 16, 2de lid, der genoemde verordening bepaalt, dat aan elke school door Burgemeester en Wethouders, in overleg met den Arrondissementsschoolopziener en het hoofd der school, zoo noodig, de onderwijzers worden aangewezen die beschouwd worden de plaats te vervullen van de onderwijzers bedoeld in de derde alinea van art. 24 der wet op het lager onderwijs:

dat het bezwaar van Ged. Staten hierin bestaat, dat genoemde bepaling in

strijd is met de wet, die in art. 24, 3e lid, eene bijzondere categorie van onderwijzers geschapen heeft, waarop hare bepalingen omtrent benoeming en ontslag van toepassing zijn en die wil, dat de regeling van de jaarwedden der onderwijzers, niet door B. en W., maar door den Gemeenteraad, onder goedkeuring van Ged. Staten, worde geregeld;

dat de gemeenteraad van Zutphen, bij Ons in beroep gekomen, aanvoert dat het hier niet eene benoeming, maar eene aanwijzing geldt, en wel eene aanwijzing uit kracht van 's Raads verordening en dat, nu de wet omtrent die aanwijzing zwijgt, hij z. i. wel bevoegd was deze aan B. en W. op te dragen; weshalve hij Ons verzoekt, het besluit van Ged. Staten, voor zooveel noodig, te vernietigen en het bepaalde in art. 16, 2e lid, der genoemde verordening goed te keuren;

Overwegende dat het bepaalde bij het 2e lid van art. 16 der door den gemeenteraad op 16 Sept. 1901 vastgestelde verordening, regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Zutphen, geene andere strekking heeft dan om — in overleg met den Arrond.-Schoolopziener en het hoofd der school — door B. en W. te doen aanwijzen, welke van meerdere, aan eene zelfde school verbonden onderwijzers van bijstand, die den rang van hoofdonderwijzer bezitten, geacht zullen worden, ter voldoening aan het voorschrift van art. 24, 3e lid, der wet op het lager onderwijs, in die school aanwezig te zijn;

dat zoodanige bepaling — daargelaten de vraag of zij wel in overeenstemming is met hetgeen in art. 28 dier wet is voorgeschreven — geenszins kan geacht worden eene regeling te bevatten van de jaarwedden of toelagen dier onderwijzers als in het voorlaatste lid van art. 26 der lager-onderwijswet is bedoeld, al moge de uitoefening der bij het 2e lid van art. 16 der voormelde gemeenteverordening aan B. en W. toegekende bevoegdheid voor de aangewezen onderwijzers van bijstand ook tot gevolg hebben, dat het minimum bedrag hunner vaste jaarwedde dan, overeenkomstig het bepaalde onder 3°. van art. 26 der wet op het lager onderwijs, een verhooging ondergaat;

dat bovenbedoelde bepaling dan ook terecht niet voorkomt in de op 7 Oct. 1901 door den gemeenteraad vastgestelde en door Ged. Staten goedgekeurde verordening, regelende de bezoldiging van het onderwijzend personeel in de gemeente Zutphen:

dat, waar de goedkeuring van Ged. Staten op deze bepaling alzoo niet door art. 26 der wet op het lager onderwijs gevorderd wordt, Ons ook geene andere wettelijke voorschriften bekend zijn, krachtens welke zoodanige bepaling de goedkeuring van Ged. Staten zou behoeven;

dat Ged. Staten bij hun bestreden besluit mitsdien ten onrechte aan meergemelde bepaling hunne goedkeuring hebben onthouden;

Gezien de wet op het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Kon. besluit van 10 Sept. 1901, Stbl. no. 208;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep gegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 15 Sept. 1902, no. 72, houdende beschikking op *het beroep van J. Colijn c. s. onderwijzers te Sliedrecht, tegen het besluit van Ged Staten van Z. Holland dd. 7 Jan. 1902, waarbij is goedgekeurd de regeling der jaarwedden van de onderwijzers aan de openbare lagere school te Sliedrecht.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 719.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN. PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Colijn, J. G. Timmermans en D. E. Zuidhoff, onderwijzers te Sliedrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 7 Jan. 1902, G. S., no. 108, waarbij is goedgekeurd de door den Raad der gemeente Sliedrecht in zijne vergaderng op 19 Dec. 1901 vastgestelde verordening tot wijziging en aanvulling der verordening, dd. 28 Dec. 1900, regelende de jaarwedden van de onderwijzers, verbonden aan de openbare lagere scholen aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 13 Aug. 1902, no. 171;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Sept. 1902, no. 7026, afd. Ond.;

Overwegende dat volgens de door den gemeenteraad gemaakte en door Ged. Staten goedgekeurde regeling, de onderwijzers tot bijstand van het hoofd der school eene jaarwedde zullen genieten van f 600, welke jaarwedde tot f 650 wordt verhoogd voor den onderwijzer met hoofdakte, indien deze akte volgens art. 24 der wet tot regeling van het l. o. *niet*, en tot f 700 voor den onderwijzer met hoofdakte in geval deze akte volgens genoemd artikel *wel* gevorderd wordt, een en ander met inachtneming van de voorschriften van art. 26 dier wet; dat voorts na elke 2 jaren dienst als onderwijzer in de gemeente de jaarwedde met f 25 wordt verhoogd, met dien verstande, dat het aantal dier verhoogingen voor de onderwijzers met gevorderde hoofdakte het getal 10, voor de onderwijzers met niet gevorderde hoofdakte het getal 8 en voor de andere onderwijzers het getal zes niet te boven zal gaan, terwijl de tegemoetkoming in de huishuur is bepaald op f 50;

dat J. Colijn, J. G. Timmermans en D. E. Zuidhoff, onderwijzers van bijstand aan openbare lagere scholen te Sliedrecht, tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep hebben ingesteld, daarbij betoogende, dat de regeling der jaarwedden van die categorie van onderwijzers, alsmede die der tegemoetkoming in de huishuur naar hunne meening onbillijk is;

Overwegende dat in de verordening uitdrukkelijk dient te worden bepaald dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand in geen geval minder zullen kunnen bedragen dan in art. 26 der wet tot regeling van het l. o. bepaald is naar gelang der jaren in dienst zoowel aan openbare als aan bijzondere lagere scholen te Sliedrecht of elders in hunne genoemde hoedanigheid en als hoofd eener school doorgebracht; dat eene tegemoetkoming in de huishuur van f 50 voor de gehuwde mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, voor de gemeente Sliedrecht te gering is te achten;

dat voor het overige de regeling aan redelijke eischen voldoet;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand aan de openbare lagere scholen te Sliedrecht nooit minder zullen bedragen dan in art. 26 der wet tot regeling van het l. o. is bepaald, naar gelang der jaren voor en na de invoering der tegenwoordige wet in dienst zoowel aan openbare als aan bijzondere lagere scholen te Sliedrecht of elders, door hen in die hoedanigheid en

als hoofd eener school doorgebracht en dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd hebben bereikt, zal bedragen f 75 's jaars; voorts de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand zoo vast te stellen als door den gemeenteraad is bepaald.

Met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Sliedrecht, onder goedkeuring van Ged. Staten van Z.-Holland, wijziging kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

80. van 15 Sept. 1902 no. 73, houdende beschikking op *het beroep van het onderwijzend personeel aan de openbare school voor lager en meer uitgebreid onderwijs te Sittard tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 5 *April* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Sittard dd.* 10 *Oct.* 1901, *bevattende de regeling bedoeld bij art.* 26, *voorlaatste lid, der wet op het l. o. voor wat betreft de openbare lagere school dier gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 859.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het hoofd en het verder onderwijzend personeel aan de openbare school voor lager en meer uitgebreid onderwij te Sittard tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 5 April 1902, 4e afd., litt. 2073/*k*, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Sittard, dd. 10 Oct. 1901, bevattende de regeling bedoeld bij art. 26, voorlaatste lid, der wet op het l. o., laatstelijk gewijzigd bij de wet van

24 Juni 1901 (Stbl. no. 187), voor wat betreft de openbare lagere school dier gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 216;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Sept. 1902, no. 7421, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedden bepaald heeft als volgt:

van Jan Claessen, hoofd der school, met meer dan 20 dienstjaren, f 1020;

van W. H. Cobben, met rang van hoofdonderwijzer, 17 dienstjaren, f 900;

van W. Dieteren, onderwijzer met meer dan 20 dienstjaren, f 700;

van H. Schrijen, als voren, f 750;

van J. J. Brouwers, onderwijzer met hoofdakte, met meer dan 10 dienstjaren, f 750;

van J. Beusmans, onderwijzer met hoofdakte, met 4 dienstjaren, f 600;

van Simon Keutgens, onderwijzer met 1 dienstjaar, f 500;

van J. Thissen, onderwijzeres met 13 dienstjaren, f 600;

dat Ged. Staten bij bovengenoemd besuit het raadsbesuit hebben goedgekeurd;

dat het hoofd der school van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat zijn school met 400 leerlingen vele werkzaamheden medebrengt; dat hij onderwijs geeft in Fransch, Hoogduitsch en ook, desverlangd, verplicht kan worden les te geven in het Engelsch; dat hij 39 dienstjaren telt;

dat ook de andere onderwijzers bij Ons beroep hebben ingesteld en daarbij hebben aangevoerd, dat de wettelijke minima voor Sittard te laag zijn zoowel met het oog op den werkkring der onderwijzers als in verband met de plaatselijke omstandigheden, waarbij komt, dat de onderwijzeres Thissen elke week buiten den gewonen schooltijd drie uur les moet geven in de nuttige handwerken aan alle meisjes der school;

Overwegende dat de regeling, zooals zij door den gemeenteraad gemaakt en door Ged. Staten goedgekeurd is, voor eene gemeente als Sittard onvoldoende is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedden voor het hoofd der school en het verder onderwijzend personeel in de gemeente Sittard vast te stellen als volgt:

voor het hoofd op f 750 + f 200 + f 150 = f 1100, met de vier wettelijke verhoogingen wegens dienstjaren;

voor de onderwijzers en onderwijzeressen op f 525 met de vier wettelijke verhoogingen wegens dienstjaren en daarenboven met toekenning van:

1°. eene verhooging wegens het geven van onderwijs in een of meer der vakken bedoeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder de letters *l*—*t* van:

a. f 50 voor elk vak, tot een maximum van f 100, wanneer dat onderwijs gegeven wordt in den voor alle klassen der leerlingen bepaalden schooltijd;

b. f 75 en tot een maximum van f 150 wanneer het sub *a* bedoelde onderwijs buiten den aldaar aangegeven schooltijd moet gegeven worden;

2°. eene verhooging van f 50 voor het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes, wanneer dit in den schooltijd onder *a*, van f 75 wanneer dit buiten den schooltijd onder *a* bedoeld, moet gegeven worden;

3°. eene verhooging van f 100 voor het bezit der hoofdakte en van f 200 voor hem, die met verplichte hoofdakte in functie is;

4°. eene verhooging van f 25 voor het onderwijs in de vrije en ordeoefeningen der gymnastiek, wanneer het bezit dier akte is gevraagd en het onderwijs is opgedragen, en

5°. eene tegemoetkoming in de huishuur aan den onderwijzer, die 28 jaar oud en gehuwd is van f 75;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het l. o., zal door den gemeenteraad van Sittard, onder goedkeuring van Ged. Staten van Limburg, wijziging kunnen worden gebracht in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

9o. van 18 Sept. 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van L. Klaver e. a. te Wijde Wormer tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 18 *Juni* 1902, *met betrekking tot de benoeming van J. J. 't Hoen tot secretaris van het Waterschap de Wijde Wormer.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 907.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door L. Klaver en anderen, te Wijde Wormer, tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland, dd. 18 Juni 1902, no. 43, waarbij te kennen is gegeven, dat er geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake de benoeming van J. J. 't Hoen tot Secretaris van het waterschap de Wijde Wormer;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 234;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Sept. 1902, no. 197, afd. Wat. A.;

Overwegende dat het beroep is ingesteld uit kracht der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176);

dat het adres van beroep rechtstreeks bij Ons is ingediend, in strijd met art. 26 dier wet, hetwelk de indiening voorschrijft bij Onzen Commissaris in de provincie, die daarop den dag van ontvangst aanteekent en het vervolgens aan Ons opzendt; van al hetwelk niets heeft plaats gehad;

dat appellanten wegens niet-naleving van genoemd voorschrift niet-ontvankelijk zijn in hun beroep;

Gezien de wet van 10 November 1900 (Stbl. no. 176);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 18 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

10. **van 18 Sept. 1902, no. 38, houdende beschikking op** *het beroep van Dr. N. W. P. Rauwenhoff te Utrecht tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 17 *Mei* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 910.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. N. W. P. Rauwenhoff, te Utrecht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 17 Mei 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting naar art. 63 § 3 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 232;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 Sept. 1902, no. 38, Dir. Bel.;

Overwegende dat de aangifte ter bekoming van ontheffing op 30 Sept. 1901 bij den Directeur is ingediend en de ontheffing is aangevraagd, op grond dat de aangeslagene op 28 Sept. 1901 een mannelijken dienstbode en een paard had afgeschaft, zonder andere daarvoor in de plaats te nemen;

dat de Directeur de ontheffing heeft verleend over twee maanden, tot een bedrag van f 15.68, nadat hem was bericht, dat de afschaffing op 5 Oct. had plaats gehad;

dat Dr. Rauwenhoff, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij aanspraak meent te hebben op ontheffing over drie maanden;

Overwegende dat bij nader onderzoek de juistheid van appellants op 30 Sept. 1901 ingediende aanvrage is gebleken en hem alzoo ontheffing behoort te worden verleend over 3 maanden;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van de bestreden uitspraak, aan Dr. N. W. P. Rauwenhoff te Utrecht, over de maanden October, November en December 1901 ontheffing te verleenen van personeele belasting naar den 4den en 5den grondslag, tot een bedrag van f 23.51½ in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 18 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

11o. van 19 Sept. 1902, no. 42, houdende beschikking op *het beroep van J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naaml. Vennootschap „het Emmercompascuum" te Emmercompascuum, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe dd.* 27 *Maart* 1902, *houdende wijziging van eene vergunning tot vervening van gronden in de gemeente Emmen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 745.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Oostinjer Rzn., Directeur der Naamlooze Vennootschap „het Emmer Compascuum" te Emmercompascuum, tegen het besluit van Ged. Staten van Drenthe, dd. 27 Maart 1902, no. 66, houdende wijziging van eene vergunning tot vervening van gronden in de gemeente Emmen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Aug. 1902, no. 180;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Sept. 1902, no. 218, afd. Wat. A.;

Overwegende dat bij bovengenoemd besluit Ged. Staten van Drenthe de volgende wijziging hebben gebracht in de concessie bij K. B. van 4 Oct. 1879, no. 24, aan het bestuur der Naaml. Maatschappij het Emmercompascuum en hare rechtverkrijgenden verleend tot het vervenen van gronden gelegen in de gemeente Emmen:

a. Onder de rubriek „kanalen worden aangelegd", sub 1, wordt voor: „tot op 200 M. afstand van de grens van het Barger Compascuum en eventueel tot die grens (punt K)" gelezen: „tot de noordelijke grens van het Barger-compascuum (punt K)";

b. In de voorlaatste zinsnede van de rubriek „Kanalen worden aangelegd", wordt voor „te dien effecte dat, de", gelezen: „te dien effecte dat kanaal A B C zal zijn verlengd tot de noordelijke grens van het Barger-compascuum (punt K) binnen den tijd door Ged. Staten van Drenthe te bepalen en de overige";

dat van genoemd besluit de Directeur van het Emmer-compascuum bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij vermeent, dat de opvolging van de nieuwe voorschriften de naamlooze vennootschap in strijd zal brengen met de artt. 3, 6 en 7 van de overeenkomst door haar bij akte van 20 Febr. 1875 met de gemeente Groningen gesloten;

Overwegende dat de appellant dit beroep heeft ingesteld uit vrees, dat de nakoming der door Ged. Staten van Drenthe in de concessie tot vervening gemaakte wijziging de door hem vertegenwoordigde Naamlooze Vennootschap in strijd zoude brengen met eene overeenkomst, door haar den 20 Febr. 1875 met de gemeente Groningen gesloten;

dat echter als vaststaande mag worden aangenomen, dat het college van Ged. Staten, naar de wet en de provinciale verordening uitoefenende de macht om eene verleende vergunning tot vervening te wijzigen, bij het vervullen van deze publiekrechtelijke taak niet kan worden aan banden gelegd door eene overeenkomst krachtens het burgerlijk recht gesloten tusschen een vervener en eenen anderen belanghebbende;

dat toch dergelijke overeenkomsten alleen van kracht zijn tusschen degenen die haar hebben aangegaan;

dat derhalve het door den appellant aangevoerde bezwaar niet gegrond moet worden geacht;

dat verder de appellant geen bezwaar aanvoert tegen de strekking der door Ged. Staten van Drenthe in de concessie tot vervening gemaakte wijziging en hij derhalve moet geacht worden tegen die wijziging en de daarbij aan zijne Naamlooze Vennootschap opgelegde verplichting geen bedenking te hebben;

Gezien de wet van 13 Juli 1895 (Stbl. no. 113) en het Reglement op de verveningen in de provincie Drenthe (Prov. Blad van 1900, no. 32);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 19 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Inspecteur van den Arbeid in de 7de Inspectie te Arnhem tegen het besluit van B. en W. van Duiven dd.* 26 *Maart* 1902, *waarbij aan Th. E. van Sadelhoff, steenfabrikant te Loo, voorwaardelijk vergunning is verleend tot het plaatsen en gebruiken van een locomobiel met twee steenpersen.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 6 Sept. 1902, no. 231, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Inspecteur van den Arbeid in de 7de Inspectie te Arnhem, tegen het besluit van B. en W. van Duiven, dd. 26 Maart 1902, waarbij aan Th. E. van Sadelhoff, steenfabrikant te Loo, voorwaardelijk vergunnng is verleend tot het plaatsen en gebruiken van een locomobiel met twee steenpersen.

Het beroep is ingesteld op grond dat de vergunning verleend is in strijd met de artt. 11bis en 12bis der Hinderwet.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben opgemerkt, dat de aanvrage niet op zegel gesteld was en evenmin voorzien was van de aanteekening bij het K. B. van 4 Nov. 1875, no. 21, als voorwaarde voor de vrijstelling van het zegelrecht gesteld; voorts dat de vergunning verleend is in strijd met het gebiedend voorschrift van art. 11bis der Hinderwet; eindelijk dat het tweede lid van art. 12bis dier wet niet door het gemeentebestuur is nageleefd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den appellant, gedagteekend 15 Sept. 1902, vergezeld van een aantal bijlagen, tot toelichting van het beroep.

III. *Het beroep van H. P. Bergstein te Eindhoven tegen het besluit van B. en W. van Gestel c. a. dd.* 17 *Mei* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 6 Sept. 1902, no. 232, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangg gemaakt van het beroep, ingesteld door H. P. Bergstein, te Eindhoven, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Gestel c.a., dd. 17 Mei 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan op de terreinen der Eindhovensche IJsclub.

Bij adres, dd. 22 April 1902, heeft H. P. Bergstein bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Gestel verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van vrees voor gevaar voor menschen en vee in naburige weilanden.

Bij besluit van 17 Mei 1902 hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, op grond van de ingebrachte bezwaren.

Van dit besluit van B. en W. is H. P. Bergstein tijdig in beroep gekomen bij H. M.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel dat de bezwaren, op grond waarvan de vergunning geweigerd is, ongegrond zijn; want bestonden die werkelijk, dan waren zoowel de uitoefening van de jacht als het schieten op een doel nooit meer toe te laten.

Tegen het verleenen der gevraagde vergunning bestaat z. i. dan ook geen bezwaar, mits de voorwaarde worde opgelegd, dat gedurende den tijd dat van de inrichting gebruik wordt gemaakt, een roode vlag als waarschuwing boven het terrein moet worden geheschen.

Verder is het misschien wenschelijk, — naar de Hoofdingenieur schrijft —, om eventueele terugkaatsing of uitglijding van hagelkorrels op den ijzeren hagelvanger te voorkomen, te bepalen dat deze moet worden bekleed met hout van voldoende zwaarte. De uitwerking van het schot zal door het aanbrengen van een vel papier op het hout evengoed zijn te constateeren als op de met krijt witgemaakte ijzeren plaat.

Ged. Staten wenschen de vergunning alsnog voorwaardelijk te zien verleend.

IV. *Het beroep van P. H. Geist te Olst tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 11 *Juni* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene asphaltfabriek.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 9 Sept. 1902, no. 199, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door P. H. Geist, te Olst, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 11 Juni 1902, no. 280/136, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene asphalt-fabriek.

Bij adres, dd. 3 April 1902, heeft P. H. Geist bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Olst verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bezwaren ingebracht door omwonenden, op grond van vrees voor 1°. hinder van stank, 2°. schade aan gezondheid, bedrijven, eigendommen en gewassen, 3°. brandgevaar.

Bij besluit van 11 Juni 1902 hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat de ingebrachte bezwaren gegrond zijn, voor zooverre zij betreffen schade aan eigendommen en bedrijven, en hinder voor de bewoners der huizen, staande in de nabijheid van de plaats waar de verzoeker de fabriek wenscht op te richten; dat het toch van algemeene bekendheid is, dat de walm of damp, die uit een asphaltfabriek opstijgt, door den wind tot op verren afstand wordt voortgedreven, waardoor eene onaangename lucht wordt verspreid, vooral in de nabijheid der fabriek; dat de plaats, waar de verzoeker de fabriek wenscht op te richten, is gelegen in de kom van het dorp; dat de woningen van hen, die bezwaren hebben ingebracht, nabij die plaats staan, zoodat het te voorzien is, dat die woningen in waarde zullen verminderen, wanneer bovenbedoelde onaangename lucht daarin kan doordringen; dat vooral de koffiehuishouder J. Oudejans, die bezwaren heeft ingebracht, van boven bedoelden walm of damp nadeel zal ondervinden, aangezien niet alleen zijn koffiehuis, maar ook zijn terrein van vermaak in de onmiddellijke nabijheid is gelegen van de plaats voor de fabriek bestemd, en op dat terrein dikwijls gezelschappen verwijlen, hetgeen niet meer zal geschieden wanneer aldaar en in het koffiehuis onaangename luchten ontstaan; en dat aan de ingebrachte bezwaren door het stellen van voorwaarden niet kan worden tegemoet gekomen.

Van dit besluit is P. H. Geist tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

B. en W., op dit beroep gehoord, wijzen op de ongunstige ligging van het voor fabriek bestemde terrein.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat heeft — om advies gevraagd — een plaatselijk onderzoek ingesteld.

Hij acht de plaats der fabriek niet slecht gekozen. Zij ligt op eenigen afstand van de bebouwde kom en zoodanig, dat alleen bij N.-W. wind eenige hinder kan worden ondervonden.

De Hoofdingenieur is dan ook van oordeel, dat de gevraagde vergunning alsnog behoort te worden verleend onder voorwaarde, dat de dampen en distillatieproducten, ontstaande bij het koken van het teer, worden opgevangen en gecondenseerd, zoodanig dat zij niet in de buitenlucht kunnen ontsnappen. Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Het beroep wordt toegelicht door Mr. H. P. MARCHANT, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en bestreden door Mr. J. VAN SETTEN, advocaat te Zwolle, als gemachtigde van A. E. van Beek, J. Oudejans en J. Doll en anderen.

Mr. MARCHANT beantwoordt voorts eene vraag van den VOORZITTER, en Mr. VAN SETTEN eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

V. *Het beroep van The General Ozone and Electric Supply Company Limited te Amsterdam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 4 Juli* 1902, *houdende intrekking der bij besluit van* 3 *Mei* 1901 *verleende vergunning tot het oprichten van eene inrichting tot het zuiveren van water.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 9 Sept. 1902, no. 200, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door The General Ozone and Electric Supply Company Lted, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Juli 1902, no. 5561 P. W., houdende intrekking der bij besluit van 3 Mei 1901 verleende vergunning tot het oprichten van eene inrichting tot het zuiveren van water.

Bij die vergunning is o. a. als voorwaarde gesteld: dat de motor en de werktuigen op eigen fundeering geplaatst moeten zijn.

Uit een rapport van den Directeur van het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht, dd. 25 Juni 1902, bleek B. en W., dat de genoemde voorwaarde niet was nageleefd.

De gasmotor en de werktuigen toch waren niet op een fundeering geplaatst, doch stonden op een houten vloer voor het lokaal waarin de installatie geplaatst was; terwijl onder de vloerbalken in het sous-terrain stempels of stellen waren aangebracht om den gasmotor te ondersteunen.

Om die reden hebben B. en W. op 4 Juli 1902 de vergunning ingetrokken.

Van dit besluit is de Naamlooze Vennootschap The General Ozone and Electric Supply Company Ldt. bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de voorwaarde wel degelijk is nageleefd; dat in het besluit van

B. en W. niet beweerd wordt dat de wijze waarop de machinerieën enz. nu zijn gefundeerd, van eenigen nadeeligen invloed is geweest op het gebouw waarin zij zijn geplaatst of gevaar of hinder opgeleverd heeft of oplevert voor de omgeving, en dat de machinerieën alleen dienen voor proefstation en slechts af en toe in beweging zijn, doch niet permanent worden gebruikt.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten ongunstig geadviseerd, overeenkomstig een door hen ingewonnen rapport van B. en W. en een bericht van den Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat.

Nadat de overweging van het beroep — waaromtrent de beslissing is verdaagd bij K. B. van 17 Sept. 1902 no. 37 — bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van de appellante, gedagteekend 25 Sept. 1902, ten geleide van een tweetal verklaringen betreffende deze inrichting.

Als gemachtigde van de appellante treedt op H. M. Goudappel.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Oldebroek tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 16 *Juli* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Raad der gemeente Oldebroek voor zooveel aangaat den leeftijd waarop de kinderen de openbare school moeten verlaten.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 11 Sept. 1902, no. 7639, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad den gemeente Oldebroek tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 16 Juli 1902, no. 11, waarbij aan het besluit van den Raad der gemeente Oldebroek, dd. 15 April 1902, no. 4, aangevuld bij dat van 5 Juli 1902, no. 3, goedkeuring is onthouden, voor zooveel aangaat den leeftijd, waarop de kinderen de openbare school moeten verlaten.

Ged. Staten hebben hun bovenvermeld besluit genomen op grond dat ingevolge het gemeenteraadsbesluit van Oldebroek van 15 April 1902, no. 4, de kinderen de openbare lagere school zouden moeten verlaten zoodra zij 12 jaar zijn, tenzij blijke dat zij geen 6 jaren leerling eener lagere school zijn geweest of alle klassen niet hebben doorloopen; dat eene zoodanige beperking van de jaren gedurende welke de kinderen het openbaar lager onderwijs kunnen bijwonen, in strijd is te achten met de belangen van het onderwijs; dat deze bedenking niet wordt opgeheven door het gemeenteraadsbesluit van 5 Juli 1902, no. 3, waarbij aan B. en W. de bevoegdheid wordt gegeven

van bedoelde bepaling ontheffing te verleenen ten behoeve van kinderen tot en met den 14-jarigen leeftijd; overmits ten behoeve van kinderen van genoemden leeftijd *recht* moet bestaan op toelating ter school en hunne toelating niet mag worden afhankelijk gesteld van het goedvinden van B. en W.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Oldebroek tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat waar art. 3 der Leerplichtwet bepaalt dat de verplichting om te zorgen dat het kind op eene lagere school wordt geplaatst, eindigt zoodra het kind 6 jaren leerling eener lagere school geweest is en het alle klassen doorloopen heeft, enz., en in ieder geval indien het kind de klasse doorloopen heeft, waarin het bij het bereiken van den 13-jarigen leeftijd was geplaatst, en het gemeenteraadsbesluit van 15 April 1902, no. 4, alzoo geheel in overeenstemming is met die Wet, het niet op den weg van Ged. Staten ligt der gemeente zwaardere lasten op te leggen dan volgens de Wet noodzakelijk is; dat het toch kan gebeuren dat sommige ouders, wanneer zij hunne kinderen boven den leerplichtigen leeftijd vallende ter school kunnen krijgen, die kinderen gedurende de wintermaanden — tot en met 14-jarigen leeftijd — naar school zullen zenden, ten gevolge waarvan het aantal kinderen op 15 Januari zoodanig gestegen zal zijn, dat aanstelling van meerder personeel, voor eenige kinderen, welke met Maart de school weder zullen verlaten, noodig is; dat, ten einde dit te voorkomen, B. en W. de bevoegdheid wordt gegeven dispensatie te verleenen voor kinderen tot en met den 14-jarigen leeftijd.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, beweren dat appellant den *geest* der Leerplichtwet niet verstaat.

Naar Ged. Staten meenen, zou die wet alleen strekken om ouders en verzorgers te dwingen hunne kinderen en pupillen het allernoodzakelijkste minimum onderwijs te laten genieten en zou zij niet in dien zin zijn te verstaan, dat voortaan de gemeentebesturen, die slechts dat minimum verkrijgbaar stellen, geacht mogen worden zich behoorlijk van hunne verplichtingen in zake het openbaar lager onderwijs te hebben gekweten.

VII. *De reclame van den gepasporteerden milicien B. van der Graaff te Vlaardingen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 11 Sept. 1902, Ie afd., no. 62, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien B. van der Graaff te Vlaardingen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Van der Graaff pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 7 Mei 1902, no. 6, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 16 April 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 1 jaar en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 12 Jan. 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, doch geheel in staat, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 22 Jan. 1901, la. A, no. 7, en dd. 30 Jan. 1901, La. A, no. 7, zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 25, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan.

VIII. *Het beroep van G. M. L. Tromp en de weduwe N. van Bergen, geb. Beckel, te Sneek tegen het besluit van den Burgemeester dier gemeente dd. 4 Juni 1902, waarbij haar verlof is geweigerd tot het doen opgraven en overbrengen van twee lijken.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 13 Sept. 1902, no. 6781, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. M. L. Tromp en de Weduwe N. van Bergen, geb. Beckel, te Sneek, tegen het besluit van den Burgemeester dier gemeente, dd. 4 Juni 1902, waarbij haar verlof is geweigerd tot het doen opgraven en overbrengen van twee lijken.

Krachtens art. 12 der wet van 10 April 1896 (Stbl. no. 65) hebben G. M. L. Tromp — eenige erfgename van wijlen D. van der Steele, in leven weduwe

van J. Tromp, en als zoodanig uitsluitend gerechtigd tot het doen begraven in het graf no. 1942 op het derde perk van de begraafplaats buiten de voormalige Noorderpoort, te Sneek — en J. M. H. Beckel, weduwe van N. van Bergen — uitsluitend gerechtigd tot het doen begraven in het graf no. 1941 op hetzelfde perk van gemelde begraafplaats — aan den Burgemeester van Sneek verlof gevraagd om het op 3 Sept. 1886 in gemeld graf no. 1942 begraven lijk van wijlen D. van der Steele voornoemd, en het op 28 Nov. 1891 in gemeld graf no. 1941 begraven lijk van wijlen N. van Bergen voornoemd, uit die graven, waarin geen andere lijken zijn, te laten opgraven en vervoeren naar de begraafplaats voor Roomsch-Katholieken te Sneek, ten einde aldaar opnieuw begraven te worden.

Bij schrijven van 4 Juni 1902, no. 136, B, deelde de Burgemeester aan adressanten mede, dat het door haar gevraagd verlof door hem niet werd verleend, op grond dat, waar in haar adres in algemeene bewoordingen gezegd wordt, dat het verzoek door haar werd gedaan om voor haar gewichtige redenen, het hem niet mogelijk was in eene juiste beoordeeling dier redenen te treden, en dat overigens met het oog op de begrafenisdata van bovenbedoelde personen het allerminst wenschelijk is om hunne graven te roeren.

Van dit besluit van den Burgemeester van Sneek zijn adressanten in beroep gekomen bij H. M., daarbij in hoofdzaak aanvoerende dat de burgemeester nòch te onderzoeken nòch te beoordeelen heeft de redenen die adressanten hebben voor het doen van haar verzoek; dat 's Burgemeesters opvatting, als zoude het met het oog op de begrafenisdata allerminst wenschelijk zijn meerbedoelde graven te roeren, door adressanten niet wordt gedeeld; en dat er geen redenen zijn om het verlangde verlof te weigeren.

Daar adressanten geen gronden voor hun verzoek hebben aangegeven, zijn Ged. Staten van Friesland van oordeel, dat de weigering van den Burgemeester gegrond is.

Wijders verdient nog vermelding dat de Inspecteur voor het Geneeskundig Staatstoezicht voor Friesland en Groningen aan den Commisaris der Koningin in Friesland dd. 17 Juli 1902 heeft geschreven, dat, blijkens hem overgelegde verklaringen van overlijden, D. van der Steele aan Tuberculosis intestinorum en N. van Bergen aan Scorbuut is overleden; en dat uit het oogpunt der openbare gezondheid tegen de opgraving en tegen de overbrenging der overblijfselen naar de begraafplaats voor Roomsch-Katholieken te Sneek, onder bepaalde voorwaarden, naar het oordeel van den Inspecteur, geen bezwaar bestaat.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Negen-en-dertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 15 *October* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 22 Sept. 1902, no. 6 betreffende *eene door het Departement van Binnenlandsche Zaken voorgenomen oprichting van een gasmotor ten behoeve van het Physisch Laboratorium der Rijks-Universiteit te Utrecht.*

[De *Staatsraad* ASSER bracht in de vergadering van 13 Febr. 1901 (zie jaargang 1901, blz. 148) over deze zaak het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat Handel en Nijverheid met een schrijven van 8/12 Januari 1901, nó. 27/207, afd. K. W./Arbeid en Fabriekswezen, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de bezwaren, ingebracht door L. Ronge, A. Oosterbaan,

J. van Straten en Wed. Holsderver, allen te Utrecht, tegen de door het Departement van Binnenlandsche Zaken voorgenomen oprichting van een gasmotor ten behoeve van het Physisch Laboratorium der Rijks-Universiteit te Utrecht, in het perceel 18 Bijlhouwerstraat, kadastraal bekend Sectie C, nos. 4359 en 4360.

Blijkens het procesverbaal der zitting van de Commissie uit Gedeputeerde Staten van Utrecht, gehouden ter voldoening aan art. 26 der Hinderwet, tot het aanhooren der bezwaren tegen het oprichten der bovenvermelde inrichting, heeft L. Ronge, eigenaar van de perceelen nos. 10, 12 en 12bis Bijlhouwerstraat, en bewoner van laatstgenoemd pand, zich beklaagd over den last, dien hij ondervindt van het dreunen der machine, dat zijn huis doet schudden en hem meermalen 's nachts wakker heeft gehouden, en dat hem gevaar doet loopen de huurders der andere panden te verliezen; terwijl hij de kamers, die hij anders alle aan studenten verhuurt, op ééne na niet heeft kunnen verhuren, en de huurder van deze eene kamer gezegd heeft ze te zullen verlaten, indien het gedreun niet ophield.

Wijders werden schriftelijke bezwaren, ingediend door A. Oosterbaan, J. van Straten en de Wed. Holsderver bij Burgemeester en Wethouders van Utrecht, aan de Commissie overgelegd.

Genoemde personen, bewoners van de perceelen nos. 10, 12 en 12bis, verklaren grooten hinder te ondervinden van het werken van den gasmotor.

Meerbedoelde Commissie gaf in haar advies, dd. 6 Dec. 1900, te kennen, dat de bedoelde gasmotor reeds sedert eenige weken in werking is; dat de oostelijke muur van het machinehuis, waarin bedoelde motor zich bevindt, gebouwd is tegen den westelijken muur van de perceelen nos. 12 en 12bis van den heer L. Ronge; dat hare leden, die elk op een afzonderlijken tijd plaatselijke opname hebben gedaan, van gevoelen zijn dat de dreuning, waarvan de heer Ronge gewaagt, niet zoo sterk is als deze wel voorgeeft, maar zij niet kunnen beoordeelen of de gasmotor bij hun bezoek in volle werking was of wel met minder kracht zijne functie verrichtte; dat echter een der leden constateert dat in het huis genummerd 12, bestaande uit beneden- en bovenwoning, het gedruisch door den gasmotor veroorzaakt, niet alleen hinderlijk, maar op den duur voor de bewoners onhoudbaar moet zijn en dat de huurders hem dan ook hebben verklaard, dat, zoo die gasmotor daar bleef werken en er geene voorzorgen genomen werden, die het gedruisch wegnemen, zij spoedig hunne huur zouden opzeggen, terwijl de eigenaar zijne kamers dan niet meer zal kunnen verhuren, waarin zijne voornaamste inkomsten bestaan; dat de motor, volgens de verklaring der bewoners, ook verscheidene malen des

nachts heeft gewerkt, zoodat alle bewoners van de huizen nos. 12 en 12bis geen oog hebben kunnen toedoen; dat naar hare meening een middel tot vermindering van den overlast ware te vinden, door den meest oostelijken muur van het machinegebouw af te breken en opnieuw op te bouwen op eenigen afstand van den westelijken muur van de perceelen 12 en 12bis, zoodat aldaar tusschen deze beide muren een afstand van 1 à 2 decimeter open bleef, waardoor dreuning werd voorkomen en gedruisch in de nabijzijnde woningen weinig zou worden gehoord, terwijl ook wellicht het aanbrengen van een tweeden (binnen)-muur, bij wijze van spouwmuur, reeds vermindering van hinder teweeg zou brengen, terwijl, zooals de toestand nu is, zonder twijfel een geval aanwezig is, als bedoeld bij art. 11*c* der Hinderwet.

De appellant RONGE lichtte zijne bezwaren toe, die door den Hoofdopzichter der Rijksgebouwen J. A. VRIJMANS bestreden werden.

Eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en de Staatsraden HUBER en DE NERÉE VAN BABBERICH werden door J. A. VRIJMANS beantwoord.]

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de stukken betreffende eene door het Departement van Binnenlandsche Zaken voorgenomen oprichting van een gasmotor ten behoeve van het Physisch Laboratorium der Rijks Universiteit te Utrecht, in het perceel 18 Bijlhouwerstraat, kad. bekend gemeente Utrecht Sectie C, nos. 4359 en 4360;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adviezen van 21 Aug. 1901, no. 10, en 20 Aug. 1902, no. 10/30;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Sept. 1902, 1e afd., K. en W., en van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Sept. 1902, no. 259, afd. H. en N.;

Overwegende dat blijkens het proces-verbaal der zitting van de Commisie uit Ged. Staten van Utrecht, gehouden ter voldoening aan art. 26 der Hinderwet, tot het aanhooren der bezwaren tegen het oprichten der bovenvermelde inrichting, L. Ronge, eigenaar van de perceelen nos. 10, 12 en 12bis, Bijlhouwerstraat, en bewoner van laatstgenoemd pand, zich heeft beklaagd over den last, dien hij ondervindt van het dreunen der machine, dat zijn huis doet schudden en hem meermalen 's nachts wakker heeft gehouden, en dat hem gevaar doet loopen de huurders der andere panden te verliezen; terwijl hij de kamers, die hij anders alle aan studenten verhuurt, op éene na niet heeft

kunnen verhuren, en de huurder van deze eene kamer gezegd heeft ze te zullen verlaten, indien het gedreun niet ophield;

dat wijders aan de Commissie is overgelegd een bij B. en W. van Utrecht ingediend bezwaarschrift door A. Oosterbaan, J. van Straten en de Wed. Holsderver — bewoners van de perceelen nos. 10, 12 en 12bis —, welke verklaren grooten hinder te ondervinden van het werken van dien gasmotor;

dat meerbedoelde Commissie in haar ter zake uitgebracht advies, dd. 6 Dec. 1900, heeft te kennen gegeven, dat de bedoelde gasmotor reeds sedert eenige weken in werking is; dat de oostelijke muur van het machinehuis, waarin bedoelde motor zich bevindt, gebouwd is tegen den westelijken muur van de perceelen nos. 12 en 12bis van den heer L. Ronge; dat hare leden, die elk op een afzonderlijken tijd plaatselijke opname hebben gedaan, van gevoelen zijn dat de dreuning, waarvan de heer Ronge gewaagt, niet zoo sterk is als deze wel voorgeeft, maar zij niet kunnen beoordeelen of de gasmotor bij hun bezoek in volle werking was of wel met minder kracht zijne functie verrichtte; dat echter een der leden constateert dat in het huis genummerd 12, bestaande uit benedenen bovenwoning, het gedruisch door den gasmotor veroorzaakt, niet alleen hinderlijk, maar op den duur voor de bewoners onhoudbaar moet zijn en dat de huurders hem dan ook hebben verklaard, dat, zoo die gasmotor daar bleef werken en er geene voorzorgen genomen werden, die het gedruisch wegnemen. zij spoedig hunne huur zouden opzeggen, terwijl de eigenaar zijne kamers dan niet meer zal kunnen verhuren, waarin zijne voornaamste inkomsten bestaan; dat de motor, volgens de verklaring der bewoners, ook verscheidene malen des nachts heeft gewerkt, zoodat alle bewoners van de huizen nos. 12 en 12bis geen oog hebben kunnen toedoen; dat naar hare meening een middel tot vermindering van den overlast ware te vinden, door den meest oostelijken muur van het machinegebouw af te breken en opnieuw op te bouwen op eenigen afstand van den westelijken muur van de perceelen 12 en 12bis, zoodat aldaar tusschen deze beide muren een afstand van 1 à 2 decimeter open bleef, waardoor dreuning werd voorkomen en gedruisch in de nabijzijnde woningen weinig zou worden gehoord, terwijl ook wellicht het aanbrengen van een tweeden (binnen)-muur, bij wijze van spouwmuur, reeds vermindering van hinder teweeg zou brengen, terwijl, zooals de toestand nu is, zonder twijfel een geval aanwezig is, als bedoeld bij art. 11*c* der Hinderwet;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken dat de bezwaren betreffende den beweerden hinder door dreuning ondervonden, deels ongegrond, deels overdreven zijn;

dat ook wat den hinder door het geluid betreft, deze niet voldoende moet worden geacht om het oprichten der inrichting in den weg te staan;

dat weliswaar in het perceel Bijlhouwerstraat 12bis door het geluid, dat de in werking zijnde gasmotor veroorzaakt, in verband met de aanraking van den westelijken muur van voormeld perceel, eenige meerdere hinder wordt ondervonden dan in de andere aangrenzende perceelen;

dat echter uit een nader ingesteld onderzoek, in verband met de verklaring van den Hoogleeraar Directeur van het Physisch Laboratorium, is gebleken dat de machine slechts dan des nachts werkt, wanneer dit noodig is bij de eerste lading der accumulatorenbatterij, zoodat de nachtelijke manoeuvre tot de zeer hooge zeldzaamheden behoort;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te beslissen dat de aangevoerde bezwaren geen grond opleveren om niet toe te laten de door het Departement van Binnenlandsche Zaken voorgenomen oprichting van een gasmotor ten behoeve van het Physisch Laboratorium der Rijks-Universiteit te Utrecht.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken en Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

2o. van 22 Sept. 1902, no. 14, houdende beschikking *op het beroep van het Bestuur der Schietvereeniging „'t Culemborgsche Vendel" te Culemborg tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 14 *Nov.* 1901, *waarbij aan dat bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten eener schietbaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 435.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Schietvereeniging ,,'t Culemborgsche Vendel", te Culemborg, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 14 Nov. 1901, waarbij aan dat bestuur vergunning is geweigerd tot het oprichten eener schietbaan op het perceel genaamd ,,de Bloemendaal";

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 115;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Sept. 1902, no. 261, afd. H. en N.;

Overwegende dat bovengenoemd Bestuur bij adres, dd. 3 Oct. 1901, evenvermelde vergunning aan B. en W. van Culemborg heeft verzocht;

dat vanwege de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. schriftelijk bezwaren zijn ingebracht, vermits de schietbaan loodrecht op den spoorweg is geprojecteerd, zoodat de minste onvoorzichtigheid gevaar voor reizigers zou opleveren;

dat B. en W. van Culemborg bij besluit van 14 Nov. 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat de schietbaan te dicht bij den spoorweg in loodrechte richting daarop is geprojecteerd, zoodat de minste onvoorzichtigheid ernstige gevolgen voor het spoorwegverkeer zou kunnen opleveren;

dat het aan hoofde dezes vermeld bestuur van dit besluit van B. en W. van Culemborg bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de reden van weigering van B. en W. ongemotiveerd is en dat, mocht er al sprake zijn van eenig gevaar, hieraan door het stellen van voorwaarden ware tegemoet te komen;

Overwegende dat, aangezien de vergunning tot het oprichten eener schietbaan op perceel St. no. 1504, evenwijdig en grenzende aan de daar bestaande griend, volgens de aanvrage uitsluitend zal dienen tot het houden van schietoefeningen met patronen voor verkleinde afstanden (zoogenaamde margapatronen), aan de bezwaren, welke het gemeentebestuur van Culemborg hebben aanleiding gegeven die vergunning te weigeren, door het stellen van voorwaarden op bevredigende wijze kan worden tegemoetgekomen;

dat B. en W. van Culemborg bij hun bestreden besluit mitsdien ten onrechte die vergunning hebben geweigerd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan de Schietvereeniging ,,'t Cu-

lemborgsche Vendel" te Culemborg en hare rechtverkrijgenden vergunning te verleenen tot het oprichten der schietbaan in de aan dit besluit gehechte beschrijving met plattegrondteekening bedoeld, onder de navolgende voorwaarden:

1°. dat op het in de aanvrage genoemd perceel weiland kadastraal sectie St. no. 1504, de kogelvanger op niet meer dan 75 Meter afstand ten westen van den Lekdijk worde aangelegd en tusschen dien dijk en den kogelvanger de schietbaan worde ingericht evenwijdig en grenzende aan de daar bestaande griend;

2°. dat de kogelvanger worde vervaardigd van vurenhouten planken, ter hoogte van 4.5 M., ter breedte van 6 M. en ter dikte van 0.04 M., en voorts zóó moet worden geplaatst, dat de rooilijn der schietbaan loodrecht komt op het midden van den kogelvanger;

3°. dat in die rooilijn op 1 M. vóór den kogelvanger het midden kome der schijf, deel uitmakende van een schijvenstand met waarnemingspost, als bedoeld in de „Handleiding tot het gebruik van patronen tot verkleinde afstanden";

4°. dat op de baan niet anders dan met scherpe patronen no. 7 (zoogenaamde Marga-patronen) mag worden geschoten;

5°. dat op de baan in staande houding niet op grooteren afstand dan van 40 Meter en in knielende of liggende houding niet op grooteren afstand dan van 60 Meter mag geschoten worden;

6°. dat bij het schieten op meer dan 15 Meter afstand vóór den schutter, met het midden in de rooilijn der baan, een houten scherm worde geplaatst, hoog 2.25 M., breed 2 M. en dik 4 c.M.;

7°. dat dit scherm zal bestaan uit twee vaste gedeelten, ieder ter breedte van 0.85 M., waartusschen een beweegbaar deel moet worden aangebracht, hoog 0.56 M. en breed 0.30 M., van welk beweegbaar deel bij het schieten in staande, knielende en liggende houding, de onderkant respectievelijk op 1.69 M., op 1 M. en op 0.55 M. boven het terrein moet gesteld worden, zoodat het zoogenaamde schietgat beneden dit beweegbare deel van het scherm blijft;

8°. dat de standplaatsen van schutter en scherm bij het schieten op verschillende afstanden, op het terrein worden aangegeven;

9°. dat niet meer dan één schietbaan op het terrein worde opgericht;

10°. dat gedurende de schietoefeningen een wachter zich zal moeten bevinden aan den nabij gelegen overweg van den Lekdijk over den spoorweg, die telkens bij het naderen van eenigen spoortrein, daarvan door een op den schietstand duidelijk hoorbaar of zichtbaar signaal zal hebben kennis te geven;

11°. dat, na dit signaal, het schieten op de baan onmiddellijk zal worden gestaakt en niet eer zal worden hervat, dan nadat de laatste wagen van den

aangekondigden trein, hetzij den bovenbedoelden overweg in de richting naar 's-Hertogenbosch is voorbijgegaan, of in de richting naar Utrecht op de spoorwegbrug is aangekomen;

voorts met bepaling dat de inrichting binnen drie maanden na de dagteekening van dit besluit moet zijn voltooid en in werking gebracht;

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

OMSCRIJVING.

De schietbanen wenscht men aan te leggen op een terrein buiten de kom der gemeente genaamd de Bloemendaal, zijnde een perceel weiland ten zuiden en westen begrensd door griendland en ligt ongeveer 2.50 M. onder den dijkskruin welke langs de noordoostelijke zijde van genoemd terrein loopt, den toegang naar de schietbanen zal zijn door het bestaand landhek langs den dijk.

De banen welke van oost naar west loopen zullen aangelegd worden langs het zuidelijk gedeelte van het terrein en zullen een lengte hebben van resp. 50, 60 en 75 Meter.

De schietstanden zullen op ongeveer 75 Meter uit den dijk gemeten gesteld worden, de kogelvangers komen ter hoogte van 3 à 4 Meter uit de bestaande grondslag gemeten en ter breedte als de aan te leggen banen en bekleed met ijzeren platen.

Op 5 Meter afstand van de schietstanden zullen zoogenaamde traversen aangebracht worden eveneens van ijzer vervaardigd, met openingen van hoogstens 0.50 M. tusschenruimte, een en ander volgens aanwijzing en voorschrift van 's Rijks Normaalschietschool.

De schietpoorten bekomen eene opening van 0.60 bij 1.00 M.

De waarnemingspost bij de kogelvangers zal geleverd worden volgens model en voorschrift van 's Rijks Normaalschietschool.

De schietbanen zullen dienen tot het oefenen en schieten met scherpe patronen No. 7, zoogenaamde Marga-patronen.

Culemborg, 9 Oct. 1901.

M. V. SNOEK, Voorzitter.
J. B. VAN DEN HAM, Secretaris.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 September 1902, no. 14.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 22 Sept. 1902, no. 15, houdende beschikking op *het beroep van Th. G. J. Slits, commandant van de schutterij „het Zandakker" te Venray tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 2 *Dec.* 1901, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietbaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 409.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Th. G. J. Sli'ts, Commandant van de Schutterij „het Zandakker", te Venray, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 2 Dec. 1901, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene schietbaan, op de kadastrale perceelen Sectie C, nos. 4049 en 2623;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 96;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Sept. 1902, no. 260, afd. H. en N.;

Overwegende dat Th. G. J. Slits bij adres, dd. 5 Nov. 1901, namens de Schutterij „het Zandakker" te Venray, aan B. en W. van Venray voormelde vergunning heeft gevraagd;

dat tegen het verleenen der gevraagde vergunning bij B. en W. bezwaren zijn

ingebracht, op grond van vrees voor gevaar voor personen en dieren, die zich over den weg bewegen waaraan de kogelvanger zou zijn gelegen, en die zich in het bosch achter den kogelvanger en op de aan de schietbaan grenzende landerijen bevinden, schade aan eigendommen en waardevermindering dier landerijen;

dat B. en W. van Venray hierop bij besluit van 2 Dec. 1901 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond der ingebrachte bezwaren;

dat Th. G. J. Slits, Kapitein-Commandant der schutterij „het Zandakker", van dit besluit van B. en W., namens die Vereeniging bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat, indien, overeenkomstig de nader gebleken bedoeling der voormelde schutterij, de kogelvanger wordt aangelegd nabij de grens der perceelen C nos. 2623 en 4049 en de baan uitsluitend bestemd worde tot het houden van schietoefeningen met patronen voor verkleinde afstanden, aan de bezwaren, welke het gemeentebestuur van Venray hebben doen besluiten de aangevraagde vergunning te weigeren, door het stellen van voorwaarden op bevredigende wijze kan worden tegemoet gekomen;

dat de aangevraagde vergunning mitsdien ten onrechte is geweigerd;

Gezien de Hinderwet,

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan de schutterij „het Zandakker" te Venray en hare rechtverkrijgenden vergunning te verleenen tot het oprichten der in de aan dit besluit gehechte beschrijving met plattegrondteekening bedoelde schietbaan, onder de navolgende voorwaarden:

1°. dat de kogelvanger worde aangelegd op het perceel Sectie C no. 2623 der gemeente Venray, nabij de grens tusschen dat perceel en het perceel Sectie C no. 4049 dierzelfde gemeente, en worde vervaardigd van vurenhouten planken, ter hoogte van 4.5 M., ter breedte van 6 M. en ter dikte van 4 c.M.;

2°. dat de kogelvanger voorts zóó moet worden geplaatst, dat de rooilijn der op bovengenoemd kadastraal perceel Sectie C no. 4049 verder aan te leggen schietbaan loodrecht komt op het midden van den kogelvanger;

3°. dat in die rooilijn op 1 M. vóór den kogelvanger het midden kome der schijf, deel uitmakende van een schijvenstand met waarnemingspost, als bedoeld in de „Handleiding tot het gebruik van patronen tot verkleinde afstanden";

4°. dat op de baan niet anders dan met scherpe patronen no. 7 (z.g. Margapatronen) mag worden geschoten;

5°. dat op de baan in staande houding niet op grooteren afstand dan van 40 Meter, en in knielende of liggende houding niet op grooteren afstand dan van 60 Meter mag geschoten worden;

6°. dat bij het schieten op meer dan 15 M. afstand van de schijf, steeds op 5 M. vóór den schutter met het midden in de rooilijn der baan, een houten scherm worde geplaatst, hoog 2.25 M., breed 2 c.M. en dik 4 c.M.;

7°. dat dit scherm zal bestaan uit twee vaste gedeelten, ieder ter breedte van 0.85 M., waartusschen een beweegbaar deel moet worden aangebracht hoog 0.56 M. en breed 0.30 M., van welk beweegbaar deel, bij het schieten in staande, knielende en liggende houding, de onderkant respectievelijk op 1.69 M., op 1 M. en op 0.55 M. boven het terrein moet gesteld worden, zoodat het z.g. schietgat beneden dit beweegbaar deel van het scherm blijft;

8°. dat de standplaatsen van schutter en scherm bij het schieten op de verschillende afstanden, op het terrein worden aangegeven;

9°. dat niet meer dan één schietbaan op het terrein worde opgericht;

voorts met bepaling, dat de inrichting binnen drie maanden na de dagteekening van dit besluit moet zijn voltooid en in werking gebracht.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 22 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

Beschrijving behoorende bij de aanvrage van Theodorus Gerardus Johannes Slits namens de schutterij „Het Zandakker" te Venray tot het oprichten van een schietbaan.

De schietbaan zal worden opgericht op de perceelen Sectie C no. 4049 en 2623 van het kadaster der gemeente Venray gelegen onder het gehucht Veltum.

Zij zal worden ingericht om op afstanden van ten hoogste 100 meter te kunnen schieten.

Op de schietbaan zal geschoten worden met het geweer hoofdzakelijk met

de zoogenaamde Marga-patroon of patroon voor verkleinde afstanden, waarvan eene handleiding tot het geberuik van die patroon met voorkennis van het Departement van Oorlog is uitgegeven.

Voor de veiligheid van personen en goederen zal behoorlijk zorg worden gedragen.

De perceelen alwaar de schietbaan zal worden opgericht zijn gelegen buiten een kring van twee honderd meter van gebouwen of lokalen bestemd tot ziekenverpleging uitoefening van den openbaren eeredienst of scholen en grenzen aan de eigendommen van Peter Johannes Maassen, W. A. Theunis, Jacob Friesen, W. P. H. Smits, P. J. Hebben, A. J. Hamaets, Gerard Maas, Jacob Cremers, Hendrik Janssen en kinderen H. Hoedemakers.

Venray, den 5 November 1901.

TH. SLITS.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 Sept. 1902, no. 15.

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN

4o. van 22 Sept. 1902, no. 18, houdende beschikking op *het beroep van de zuster-overste der Diert-Stichting te 's-Gravenhage tegen de beschikking van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Mei* 1902, *op haar verzoek om vermindering van personeele belasting voor het perceel Bezuidenhout no.* 161, *te s-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 884.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Ja. Ma. Ha. Vroemen, zuster-overste der Diert-Stichting te 's-Gravenhage, tegen de beschikking van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Mei 1902, op haar verzoek om vermindering van personeele belasting

voor het perceel Bezuidenhout no. 161 te 's-Gravenhage, op grond dat daarvan zes vertrekken ter verpleging van zieken in gebruik zijn;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 228;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Sept. 1902, no. 61, Dir. Bel.;

Overwegende dat de Directeur in zijne bovengenoemde beschikking de volgende vertrekken van het perceel Bezuidenhout no. 161 geplaatst heeft op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting, te weten: beneden: operatiekamer of behandelkamer van buitenpatienten, ziekenkamer en zitkamer voor interne patienten; boven: drie ziekenkamers en een badkamer, zolder met provisiekamer en twee slaapkamers voor de zusters;

dat de zuster-overste van deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zich in gemeld perceel nog bevinden: een kapel, sacristie, twee keukens, twee spreekkamers, drie slaapkamers voor de eerwaarde zusters, eene recreatiekamer en een waschkeuken, al welke vertrekken als uitsluitend ten dienste van de inrichting tot verpleging van zieken, naar hare meening, ook op de lijst behooren te worden geplaatst; weshalve zij Ons verzocht te beslissen, dat de bovengenoemde vertrekken alsnog zullen worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet op de personeele belasting;

Overwegende dat volgens § 2, 1e lid van art. 4 der wet op de personeele belasting, door de directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, ieder in zijn dienstkring, lijsten worden opgemaakt „*van de inrichtingen bedoeld onder* § 1*d*" van evengenoemd wetsartikel;

dat deze lijsten enkel dienen om uit te maken, welke *inrichtingen* behooren tot die, onder § 1*d* van art. 4 bedoeld, doch dat — evenals wanneer de wet zelve de inrichting met name aanwees — de nadere beantwoording der vraag, welke *perceelen* of *perceelsgedeelten* uitsluitend als zoodanig in gebruik zijn, overgelaten is aan de ambtenaren en colleges, die in het algemeen met de jaarlijksche regeling en beoordeeling van de aanslagen zijn belast;

dat, volgens § 2, 2e lid van art. 4 der wet op de personeele belasting, alleen van die beschikkingen beroep op Ons openstaat, welke, ter uitvoering van het bepaalde onder het vorige lid, zijn genomen, nopens de plaatsing van eenige inrichting op de lijsten aldaar bedoeld;

dat het ingestelde beroep echter strekt om door Ons te doen uitmaken, welke vertrekken in het perceel Bezuidenhout no. 161 te 's-Gravenhage behooren te worden aangemerkt als uitsluitend tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen te worden gebruikt;

dat daaromtrent volgens de wet geen beroep op Ons openstaat;

Gezien de wet tot regeling der Personeele Belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellante niet-ontvankelijk te verklaring in haar beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 28 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 24 Sept. 1902, no. 12, houdende beschikking op *de aanvrage op pensioen van den eervol ontslagen conducteur der brievenmalen van de 2e klasse A. Olivier te Amsterdam.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 852.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen conducteur der brievenmalen van de 2de klasse A. Olivier te Amsterdam;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 31 Mei 1902, no. 8;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 10 Sept. 1902, no. 211;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 16 Sept. 1902, no. 3141, Post. en Tel.;

en van Onzen Minister van Financiën van 20 Sept. 1902, no. 44, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende,

met ingang van 1 April 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 378, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 10 Maart 1902, no. 816, afd. Post. en Telegr., met ingang van 1 April 1902, eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9a der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 27 jaren en hij den Staat meer dan 10 jaren als conducteur der brievenmalen heeft gediend; dat hij, geboren 23 Juli 1841, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1897 tot 1 April 1900 f 800 en van 1 April 1900 tot 1 April 1902 f 900, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 840, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 14 bedraagt; weshalve hij, volgens de artt. 4*d* en 9*a* der wet en het Kon. besluit van 15 April 1891, no. 26, recht heeft op een pensioen van f 378; dat tot het toekennen van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, geen termen bestaan, daar niet blijkt, dat de ongeschiktheid voor de waarneming van zijn dienst van dezen zestigjarigen belanghebbende het gevolg is van het hem op 10 Juni 1901 overkomen ongeval;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat de belanghebbende tot dat hem den 10 Juni 1901 een ongeval met de postkar trof, die brak, en waardoor hij van dat rijtuig is gevallen, steeds zijnen dienst naar behooren heeft kunnen vervullen en slechts zelden door ongesteldheid daarin werd verhinderd; dat hij destijds den indruk gaf van eene normale gezondheid te genieten; dat kort na het ongeval op 10 Juni 1901 hij zijn dienst niet meer heeft kunnen vervullen als lijdende aan belangrijken graad van doofheid op het rechteroor, duizelingen, bronchitis nu en dan terugkeerende bloedspuwing, alsmede aan kneuzingen aan hoofd en rug, zoozeer zelfs, dat deze gebreken zijn ontslag uit den dienst hebben ten gevolge gehad;

dat, volgens medische verklaringen, het meerendeel van die gebreken na en door dien val is veroorzaakt en in verband met den vroegeren gunstigen gezondheidstoestand van belanghebbende veilig mag worden aangenomen, dat zijne ongeschiktheid om den dienst langer waar te nemen door het ongeval is ontstaan;

dat het breken van de postkar te Jutphaas, terwijl belanghebbende reed met de post van Utrecht naar Vianen moet worden beschouwd als een ongeval den belanghebbende bij het verrichten van zijnen dienst overkomen, terwijl dat ongeval niet aan zijne schuld of onvoorzichtigheid is te wijten, en hij dus

recht heeft op een pensioen bedragende ⅔ van de middelsom der jaarwedde gedurende de laatste zestig maanden van zijnen dienst;

dat die middelsom bedraagt f 840;

Gezien de wetten tot regeling der pensioenen van de burgerlijke ambtenaren;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen conducteur der brievenmalen van de tweede klase, Abraham Olivier te Amsterdam, toe te kennen een jaarlijksch pensioen van f 560, welk pensioen gerekend wordt te zijn ingegaan den eersten April 1902.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 24 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 24 Sept. 1902, no. 15, houdende beschikking *op het beroep van den voorzitter en den secretaris van commissarissen der Nutsspaarbank te Appingedam tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen dd.* 4 *Juni* 1902, *op het verzoek om het gebouw der bank te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 930.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door R. T. Mees, Voorzitter, en E. R. Borgesius, Secretaris van Commissarissen der Nutsspaarbank te Appingedam,

tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 4 Juni 1902, no. 694, afd. Dir. Bel., op het verzoek om het gebouw der bank te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet tot regeling van de personeele belasting van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 10 September 1902, no. 237;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Sept. 1902, no. 21, Dir. Bel.;

Oerwegende dat de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, blijkens het bewijs van de „aanteekening per post", op 5 Juni 1902 aan de belanghebbenden is toegezonden;

dat het adres van beroep op 7 Juni 1902 bij Ons Kabinet is ingekomen;

dat appellanten dus den termijn van 30 dagen, gesteld in art. 2 van het Kon. besluit van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223) hebben overschreden;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) en het Kon. besluit van 18 Dec. 1896 (Stbl. no. 223);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's-Gravenhage, den 24 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 25 Sept. 1902, no. 12, houdende beschikking op *de aanvrage om verhoogd pensioen van den eervol ontslagen brievenbesteller J. van Vliet, te Rotterdam.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 885.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om verhoogd pensioen van den eervol ontslagen brievenbesteller J. van Vliet, te Rotterdam;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 31 Mei 1902, no. 9;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 27 Aug. 1902, no. 227;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Sept. 1902, no. 3127, Post. en Tel.;

en van Onzen Minister van Financiën van 20 Sept. 1902, no. 45, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op het verzoek van den belanghebbende afwijzend te beschikken, op grond dat hem bij Koninklijk besluit van 16 Mei 1900 een pensioen is toegekend van f 320 's jaars en zulks volgens de artt. 3*c* en 9*a* en *b* der Burgerlijke Pensioenwet, na een burgerlijken diensttijd van 23 jaren en 7 maanden en een militairen dienst van 1 jaar, 4 maanden en één dag; dat hij thans zijn verzoek herhaalt, om in het genot van verhoogd penisoen te worden gesteld, op grond van een ongeval, hem in 1895 overkomen: het wegens de duisternis in het water loopen bij de bestelling van een brief op een boot aan de Maaskade te Rotterdam; en dat de Raad bij zijn gevoelen blijft, uitgedrukt in zijn advies van 23 Maart 1900, no. 14, dat er hier geen termen zijn tot toekenning van verhoogd pensioen;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat het ongeval wel niet terstond, maar toch na verloop van tijd voor hem slechte gevolgen gehad heeft;

Overwegende dat ook, al mocht gebleken zijn, dat de gebreken van den belanghebbende het gevolg zijn van een der oorzaken, waaraan hij uit kracht van art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet aanspraak op verhoogd pensioen kan ontleenen, die aanspraak toch zou zijn vervallen, vermits het ongeval, waarop de belanghebbende zich beroept, volgens zijn eigen verklaring zou hebben plaats gehad in 1895; op een tijdstip alzoo hetwelk niet valt binnen de twee jaren die onmiddellijk aan zijn ontslag zijn vooraf gegaan;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat het verzoek van den belanghebbende niet vatbaar is voor inwilliging.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur,

's-Gravenhage, den 25 Sept. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van het bestuur der Vereeniging „Concordia" te Enschede tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Zwolle, dd.* 23 *Juni* 1902, *op het verzoek om die Vereeniging als eigenares van het gebouw „Concordia" te plaatsen op de lijst, bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 13 Sept. 1902, afd. Dir. Bel., no. 41, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het bestuur der Vereeniging ,,Concordia", te Enschedé, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 23 Juni 1902, no. 693, Dir. Bel., op het verzoek om die Vereeniging als eigenares van het gebouw ,,Concordia" te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting.

In overeenstemming met de ingewonnen adviezen heeft de Directeur het verzoek afgewezen, uit overweging, dat het gebouw der inrichting bestaat uit een koffiekamer, een eetzaal, een conversatiezaal, een bibliotheek, een tooneelzaal en een logement; dat al de genoemde lokalen, behalve die bestemd voor loge-

ment, niet alleen door de vereeniging zelve worden gebruikt, maar ook worden verhuurd en mitsdien niet geacht kunnen worden uitsluitend tot algemeen nut te worden gebezigd; welk karakter evenmin kan worden toegekend aan de localiteiten waar nachtverblijf wordt verschaft aan personen die daarvoor, met inbegrip van koffie, doch zonder ontbijt f 4 of f 2.50 per week, of per nacht f 0.75 of f 0.50 kunnen betalen, zooals hier het geval is; dat evenwel, al kon geacht worden dat de verschillende localiteiten uitsluitend tot algemeen nut worden gebezigd, toch door de Vereeniging niet voldaan wordt aan den eisch van het derde lid van art. 4 § 1*d* der wet, dat geen winst wordt beoogd of gemaakt anders dan voor inrichtingen als hierbedoeld of voor armenzorg; dat toch volgens art. 3 der Statuten ieder lid ten minste één aandeel van f 100 in de geldleening der Vereeniging moet hebben of verkrijgen, terwijl art. 6 de mogelijkheid opent dat eene rente wordt uitgekeerd van 5 %, waardoor mitsdien niet wordt buitengesloten het maken van winst door de leden zelve.

Van deze beslissing is het bestuur der Vereeniging Concordia bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat het meent juist door het verhuren van localiteiten tegen matigen prijs aan anderen mede te werken tot algemeen nut; dat de prijzen voor logies gemakkelijk door het grootste publiek kunnen worden betaald en dat juist de opbrengst daarvan in hoofdzaak een groot gedeelte der noodzakelijke inkomsten tot instandhouding van de inrichting moet vormen; dat de mogelijkheid eener uitkeering tot 5 % per jaar hoogst twijfelachtig is en zelfs, wanneer de strekking van eene inrichting tot algemeen nut dat vorderen mocht, die uitkeering gerust mag worden nagelaten, welke toch nooit als winst voor de leden der Vereeniging kan worden beschouwd..

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den appellant, gedagteekend 29 Sept. 1902, waarin, onder overlegging van een tweetal stukken, nog wordt aangevoerd, dat het gebouw Concordia bestemd is tot bestrijding van het drankmisbruik en er dan ook geen sterke drank verkrijgbaar wordt gesteld.

De Secretaris der appelleerende Vereeniging, de heer G. J. Köster, licht het beroep toe en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad Huber.

III. *Het beroep van den Raad der gemeente Arnhem tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 27 *Mei* 1902, *voor zooveel daarbij goedkeuring is ont-*

houden aan eenige bepalingen der verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar lager onderwijs aldaar.

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Sept. 1902, no. 7784, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Arnhem tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 27 Mei 1902, no. 60, voor zooveel daarbij goedkeuring is onthouden aan de bepalingen van art. 1 sub 2*f* en artt. 4 en 5 der verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar lager onderwijs aldaar.

Deze verordening bepaalt: in art. 1 sub 2*f*: „ieder der mannelijke onderwijzers, die den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, geniet, indien hij gehuwd is of weduwnaar met één of meer kinderen, eene tegemoetkoming in de huishuur van f 50 's jaars"; in art. 4: „Zoo mogelijk wordt op alle scholen door den Gemeenteraad op voorstel van B. en W. uit de onderwijzers of onderwijzeressen met hoofdacte, die den leeftijd van 23 jaren hebben volbracht, een plaatsvervanger van het hoofd der school aangewezen. Deze plaatsvervangers genieten eene verhooging van jaarwedde van f 100"; in art. 5: „De onderwijzers bedoeld bij art. 24, 3e al., der Wet op het Lager Onderwijs, worden door B. en W. aangewezen."

Ged. Staten hebben, voor zooveel de aangehaalde bepalingen betreft, aan de verordening hunne goedkeuring onthouden, omdat de tegemoetkoming in de huishuur naar hun oordeel op ten minste f 100 behoort te worden gesteld; voorts omdat zij art. 4 in strijd achten met art. 32, lid 1 en 3, der wet tot regeling van het L. O., krachtens welke bepalingen niet de Raad, maar B. en W. in eene tijdelijke waarneming voorzien; eindelijk omdat art. 5 hun voorkomt niet in overeenstemming met de wet te zijn, welker bepalingen omtrent benoeming en ontslag, in het algemeen voor de onderwijzers geldende, huns inziens ook op de onderwijzers, bedoeld in lid 3 van art. 24 der wet, van toepassing zijn.

Bij de Koningin in beroep gekomen, betoogt de Gemeenteraad, dat in verband met de jaarwedden, eene tegemoetkoming van f 50 niet te gering is; dat uit het verschil in redactie tusschen al. 1 en al. 3 van art. 32 der wet blijkt, dat bij *tijdelijke verhindering* de Raad in de waarneming mag voorzien; dat nu de wet op het L. O. geen antwoord geeft op de vraag, welke macht de *aanwijzing*, bedoeld bij art. 24 al. 3 — wel te onderscheiden van eene *benoe-*

ming of *aanstelling* — behoort te doen, er alleszins vrijheid schijnt te bestaan, die aanwijzing aan B. en W. op te dragen en zulks te meer, als daarvoor, zooals in de gemeente Arnhem, geene verhooging van jaarwedde wordt toegekend. De Raad verzoekt mitsdien H. M., de tegemoetkoming in de huishuur, bedoeld in art. 1 sub 2 *f*, op f 50 te bepalen en voorts het besluit van Ged. Staten te vernietigen, voor zoover betreft de niet-goedkeuring van de artt. 4 en 5 der verordening, al dan niet met goedkeuring dier artikelen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten hunne zienswijze nader toegelicht en hetgeen in het adres van beroep is aangevoerd bestreden.

Ook het schooltoezicht is in dezen gehoord. Ten aanzien van het eerste punt zijn de Districtsschoolopziener en de Inspecteur het beiden met Ged. Staten oneens; ten aanzien van het tweede punt vereenigen beiden zich met het gevoelen van dat college; ten opzichte van het derde kiest de schoolopziener de zijde van appellant, de Inspecteur de zijde van Ged. Staten.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog adressen ontvangen van de onderwijzers J. ter Beeke en J. Horsting, die het beroep bestrijden; benevens eene memorie van B. en W. van Arnhem tot toelichting van het beroep.

Als gemachtigde van B. en W. van Arnhem licht Mr. J. L. C. van Essen, commies ter gemeentesecretarie, het beroep toe, hetwelk bestreden wordt door de onderwijzers J. Horsting en J. ter Beeke.

Mr. Van Essen beantwoordt voorts eene vraag van den Voorzitter.

IV. *De reclame van den tijdelijk-gepensionneerden sergeant J. F. van Raay, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 20 Sept. 1902, 1e afd., no. 98, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden sergeant J. F. van Raay, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 21 Mei 1902, no. 2, L., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging belanghebbende met ingang van 16 April 1902, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 492 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 300, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 16 April 1901 uit den militai-

ren dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) bij Kon. besluit van 9 April 1901, no. 46, een tijdelijk pensioen is verleend van f 492, voor den tijd van één jaar, met ingang van 16 April 1901, en wel bij een diensttijd van 15 jaren, 7 maanden en 29 dagen, waarvan 6 jaren, 5 maanden en 3 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, met inbegrip van 4 maanden en 15 dagen heen- en terugreis dubbel zijn berekend en hij 7 jaren en 17 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend, uithoofde van verwonding in den strijd bekomen, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was, om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 12 Maart 1901, lett. A, no. 155; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan sinds hem bij K. B. van 9 April 1901, no. 46, een tijdelijk pensioen is verleend van f 492, dat zij hem thans voortdurend gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 5 Mei 1902, La. A, no. 359; dat het voor den graad waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 360 beloopt, zoodat hem als pensioen toekomt $15^{239}/_{360}$ dertigsten van dat bedrag ad f $187.96^{2}/_{3}$, verhoogd met $^{7}/_{60}$ van die som ad f $21.92^{17}/_{18}$, vermeerderd met een bedrag van f 90 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37, 42 en 44bis der wet een voortdurend pensioen behoort te worden verleend, doch thans van f 300 's jaars.

Nadat bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 40, aan den belanghebbende met ingang van 16 April 1902 een pensioen was verleend van f 300 's jaars, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij recht heeft op een voortdurend pensioen van f 492 per jaar, omdat hij geheel buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien.

Reclamant licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur.

V. *Het beroep van het Hoofdbestuur van het Waterschap Hunsingo tegen het besluit van Ged. Staten van Grrningen dd.* 11 *April* 1902, *waarbij aan C. Ensing en W. Lettinga vergunning is verleend tot het leggen van buisleidingen door het jaagpad langs het Boterdiep tusschen Groningen en Noorderhoogebrug.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 19 Sept. 1902, no. 201, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het Hoofdbestuur van het waterschap Hunsingo tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 11 April 1902, no. 3, 1e afd., waarbij aan C. Ensing en W. Lettinga vergunning is verleend tot het leggen van buisleidingen door het jaagpad langs het Boterdiep tusschen Groningen en Noorderhoogebrug.

Bovenbedoelde buisleidingen zouden bestemd zijn om water te onttrekken aan het Boterdiep — een kanaal dat tot het waterschap Hunsingo behoort en bij dit waterschap in beheer en onderhoud is — ten behoeve van de door C. Ensing en W. Lettinga te bouwen siroopfabriek, en om het afvalwater der fabriek in dat diep af te voeren.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat de bij hunne bestreden beschikking gegeven vergunning, voor zoover betreft het verzoek tot aftapping van water uit het Boterdiep en het leggen van de daarvoor noodige buis of pomp, verleend is op grond van het bepaalde bij art. 34 van het Provinciaal Reglement van 11 Juli 1855 op het toezicht der wateren, bruggen en waterwerken, waarvan de gewijzigde tekst is geplaatst in het Prov. blad 1895, no. 23; volgens welk artikel geene aftapping van water van eenige der bij art. 1 sub *a* vermelde wateren mag plaats hebben, of in verbinding daarmede eenige pomp gelegd mag worden, dan met toestemming van Ged. Staten.

Voor zooverre betreft de vergunning tot het leggen eener tweede buis of pomp door het jaagpad, tot terugvoer van het afgetapte water, zeggen Ged. Staten hunne bevoegdheid te ontleenen, zooal niet ook aan evengenoemd art. 34, aan hun eigendomsrecht op dien weg, die bij hen geheel in beheer en onderhoud is.

Wijders stellen Ged. Staten de vraag of appellant ontvankelijk is in zijn beroep?

Huns inziens is van eene beschikking als de bestredene geen hooger beroep op H. M. de Koningin, daar bij geen wet of reglement recht van hooger beroep wordt toegestaan.

Indien appellant zijn recht tot hooger beroep meent te kunnen ontleenen aan art. 15 van het Reglement houdende algemeene bepalingen voor de waterschappen in de provincie Groningen van 22 Juni 1896 (Prov. blad 1896, no 63) — zooals blijkt uit zijn schrijven van 7 Mei 1902, no. 5795, waarbij hij aan Ged. Staten kennis geeft van zijn ingesteld beroep — dan achten Ged. Staten die meening onjuist, omdat hunne bestreden beslissing geen „waterschapszaak" betreft, zooals in dat Reglement bedoeld wordt.

Mr. A. W. Romkes, advocaat te Groningen, licht het beroep toe.

C. Ensing dringt aan op handhaving van het bestreden besluit en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur, waarna Mr. Romkes nog eene vraag van den Staatsraad Huber beantwoordt.

VI. *Het beroep van H. Blom, hoofd der o. l. school B. te Vaassen, gem. Epe, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 17 *Juni* 1902 *tot goedkeuring van het besluit van den Raad dier gemeente waarbij de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs te Epe en te Vaassen en van de school te Oene zijn geregeld.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 17 Sept. 1902, no. 7743, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Blom, hoofd der openbare lagere school B te Vaassen, gemeente Epe, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 17 Juni 1902, no. 100, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 2 Juni 1902, waarbij de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs te Epe en te Vaassen en van de school te Oene zijn geregeld.

Bij de regeling van deze jaarwedden heeft de gemeenteraad bepaald, dat de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs opvolgend met f 100 en f 200 zullen worden vermeerderd, wanneer hunne scholen gedurende drie achtereenvolgende jaren 200 tot en met 309 en 310 en meer leerlingen bevatten.

Ged. Staten hebben de regeling goedgekeurd.

H. Blom, hoofd der o. l. s. B te Vaassen, gem. Epe, heeft tegen die goedkeuring beroep bij de Koningin ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de genoemde bepaling voor hem niet billijk is en hem voor de toekomst geenerlei waarborg geeft, dat eene evenredige verhooging van wedde voor meer werkzaamheden zal

genoten worden; dat toch door toevallige omstandigheden hij het uitzicht op verhooging kan verliezen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, verklaren zich in het algemeen wel te kunnen vereenigen met het stelsel door den gemeenteraad aangenomen en achten vooral in dit bijzonder geval dat stelsel te billijken. ,,Het aantal open- ,,bare lagere scholen toch in de gemeente Epe" — schrijven Ged. Staten — ,,zal ,,binnenkort met ééne worden vermeerderd, gevestigd te Vaassen, op eene door ,,ons goedgekeurde plaats; hetgeen natuurlijk ontlasting der bestaande school ,,aldaar ten gevolge zal hebben. Werd derhalve de gemeente genoopt, het hoofd ,,van de school B te Vaassen te bezoldigen naar het huidig aantal leerlingen, ,,dan zoude zij gedurende den geheelen tijd, dat dit schoolhoofd in functie ,,blijft, waarschijnlijk een hoogere jaarwedde moeten uitkeeren, dan waarop ,,naar billijkheid aanspraak kan worden gemaakt."

Ged. Staten dringen aan op ongegrondverklaring van het beroep.

De Inspecteur van het L. O. vereenigt zich geheel met de zienswijze van Ged. Staten.

De Districtsschoolopziener echter wenscht een anderen maatstaf aangelegd te zien en stelt voor, dat de clausule in de verordening in dier voege gewijzigd worde, dat voor de scholen met 4 en 5 onderwijzers tot bijstand, de jaarwedde van het hoofd f 100, voor die met 6 onderwijzers tot bijstand de jaarwedde f 200 en voor die met meer onderwijzers de jaarwedde f 300 meer zal bedragen, dan het minimum bij de wet bepaald.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den gemeenteraad van Epe, dd. 29 Sept. 1902, no. 599, tot bestrijding van het beroep.

VII. *De reclame van den gepensionneerden korporaal F. Yntema, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 18 Sept. 1902, Ie afd., no. 22, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden korporaal F. Yntema, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.

Genoemde Yntema heeft verhooging van pensioen aangevraagd.

In zijn, dd. 2 April 1902, no. 5, L., te dezer zake uitgebracht advies gaf de

Militaire Pensioenraad H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, volgens de artt. 25*d*, 39 en 44bis der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) een pensioen is verleend van f 248 met ingang van 10 Juli 1896, bij K. B. van 25 April 1896, no. 34, en wel bij een diensttijd van 24 jaren, 1 maand en 11 dagen, waarvan 8 jaren, 2 maanden en 13 dagen gedurende welke hij militaire diensten in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën tusschen de keerkringen heeft bewezen, met inbegrip van 2 maanden en 28 dagen heen- en terugreis, dubbel zijn berekend en hij 2 jaren, 4 maanden en 17 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 14 Aug. 1862, bij pensionneering den ouderdom van 33 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt en tevens voortdurend geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dinst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 10 April 1896, La. A, no. 1458, en dat hem bij voormeld K. B. het pensioen is toegekend tot het bedrag, waarop hij krachtens de hiervoren aangehaalde wetsartikelen aanspraak kan maken; zoodat hem geen hooger pensioen kan worden verleend.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 31, aan den requestrant was medegedeeld dat er geen termen aanwezig waren, om aan zijn verzoek een gunstig gevolg te verleenen, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan.

VIII. *Het beroep van J. H. Frackers en H. H. J. Maas, vertegenwoordigende de afd. Venlo en omstreken van den Bond van Ned. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 18 *April* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Venlo*"

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van

Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Sept. 1902, no. 7869, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep ingesteld door J. H. Frackers en H. H. J. Maas, vertegenwoordigende de afd. Venlo en Omstreken van den Bond van Ned. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 18 April 1902, La. 3609/5, no. 1, 4e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Venlo", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 23 Oct. 1901.

Het bezwaar der afd. Venlo van genoemden bond is hierin gelegen, dat de jaarwedden der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, bepaald zijn op de minima in de wet gesteld, die zij voor de gemeente Venlo te laag acht.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten en het Schooltoezicht te kennen gegeven, dat h. i. appellanten niet-ontvankelijk moeten worden verklaard, daar zij niet, naar den eisch van art. 14 der wet tot regeling van het L. O., in de hoedanigheid waarin zij geappelleerd hebben, bij de vernietiging of verbetering van het aangevallen besluit belang hebben.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van B. en W. van Venlo, dd. 3 Oct. 1902, no. 870, tot bestrijding van het beroep.

IX. *Het beroep van M. Verstraeten, hoofd der o. l. s. in de Langstraat te Weert, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 18 *April* 1902, *waarbij het besluit van den Raad der gemeente Weert tot regeling van de jaarwedden der hoofden en andere onderwijzers aan de o. l. s in die gemeente is goedgekeurd.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Sept. 1902, no. 7870, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Verstraeten, hoofd der o. l. s. in de Langstraat te Weert, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 18 April 1902, la. 3674/6 A, 4e afd., waarbij het besluit van den Raad der gemeente Weert, dd. 16 Aug. 1901, laatstelijk vastgesteld op 11 April 1902, tot regeling van de jaarwedden der hoofden en andere onderwijzers, verbonden aan de o. l. s. in die gemeente, is goedgekeurd.

De jaarwedde van dit schoolhoofd is door den Gemeenteraad op f 900 bepaald. Ged. Staten hebben die regeling goedgekeurd.

In beroep gekomen, voert M. Verstraeten aan, dat hij zijn tegenwoordig ambt sedert 1 Mei 1882 bekleedt, en hiervoor bij de benoeming zijn gevorderd akten voor de Fransche taal en het teekenen, die hij onder meer bezit; dat hij benoemd is op eene jaarwedde van f 900, d. i. f 200 boven het toenmalige wettelijk minimum; dat zijne school de eenige in de gemeente is, waar uitgebreid onderwijs wordt gegeven en eene vreemde taal wordt onderwezen; dat die school binnen de stad gevestigd is; dat hij aldaar bezwaarlijk voor f 900 naar zijn stand kan leven; dat hem nooit eenige verhooging van jaarwedde is toegekend, hoewel er steeds meer van hem geëischt werd; dat bij de regeling van zijne jaarwedde de billijkheid niet jegens hem betracht is; weshalve appellant H. M. verzoekt, overeenkomstig art. 26 der wet op het l. o., voor hem een hooger minimum van jaarwedde te bepalen, meer overeenkomstig de billijke eischen van zijne positie, zijn levensbehoeften en zijn werkkring.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben ongunstig geadviseerd, daarbij berichtende, dat, vermits appellant op 1 Mei ll. 20 dienstjaren had, zijne jaarwedde, met goedkeuring van Ged. Staten, door den Raad nader is bepaald op f 950.

Het Schooltoezicht daarentegen is van oordeel, dat aan appellant wegens de belangrijkheid van de school en de plaats waar deze gevestigd is eene jaarwedde behoort te worden toegekend, meer in overeenstemming met de billijkheid, de eischen van zijne maatschappelijke positie en werkkring en zijne verdiensten; welke jaarwedde dan bij twintigjarigen diensttijd zou kunnen bepaald worden: naar het oordeel van den Districtsschoolopzieeer op f 1300, naar dat van den Inspecteur op f 1200.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. eene memorie van B. en W., dd. 4 Oct. 1902, tot bestrijding van het beroep;

2°. eene memorie van appellant, dd. 5 Oct. 1902, waarin het beroep wordt toegelicht.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 22 *October* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 4 Oct. 1902, no. 27, houdende beschikking op *de reclame van den gepasp. sergeant-majoor J. C. van Rantwijk te Scheveningen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 973.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden sergeant-majoor J. C. van Rantwijk, te Scheveningen, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 26 Maart 1902, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 17 Sept. 1902, no. 245;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 30 Sept. 1902, Ie afd., no. 61;

Overwegende dat nadat genoemde Van Rantwijk pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 2 Maart 1900, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) 20 jaren en 3 dagen beloopt, waarvan hij 11 jaren, 10 maanden en 20 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant-majoor heeft gediend; dat hij, geboren 28 Maart 1862, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 37 jaren had vervuld; dat den 1n Maart 1900 aan belanghebbende op zijn verzoek, met ontheffing van zijne loopende verbintenis, ontslag uit den militairen dienst werd verleend; zoodat, waar aan belanghebbende op eigen aanvrage, niet gegrond op een der bepalingen van art. 25 der wet, ontslag uit den militairen dienst werd verleend, hij krachtens art. 26 der wet het recht op pensioen heeft verloren;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 28, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4 Oct. 1902

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

2o. van 6 Oct. 1902, no. 29, houdende beschikking op *het beroep van Dr. Ch. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 17 *April* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 908.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. Ch. E. Baëza, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 17 April 1902, no. 26, op zijn verzoek om ontheffing van bedrijfsbelasting, op grond van art. 38 der wet van 2 Oct. 1893 (Stbl. no. 149), wegens het metterwoon verlaten van het Rijk;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 10 Sept. 1902, no. 231;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 30 Sept. 1902, no. 8, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 3 Juni 1901 is aangevraagd op grond dat de aangeslagene den 7den dier maand het land zou verlaten;

dat de Directeur, op 17 April 1902 uitspraak doende, de ontheffing heeft geweigerd, daarbij overwegende, dat de vraag of iemand al of niet binnen het Rijk woont of gevestigd is — en dus ook de vraag of iemand het Rijk metterwoon verlaten heeft — volgens art. 1, laatste lid, der wet van 2 Oct. 1893 (Stbl. no. 149) naar de omstandigheden moet worden beoordeeld; dat de aangeslagene weliswaar in 't begin van Juni 1901 naar het buitenland is vertrokken, doch alleen hieruit niet volgt, dat hij den wil gehad heeft het Rijk metterwoon te verlaten om zich voor goed elders te vestigen; dat integendeel uit de omstandigheid dat adressants meubelen te 's-Gravenhage achtergebleven en de praktijk tijdens zijne afwezigheid door collega's werd waargenomen, moet worden afgeleid, dat hij het oogmerk had slechts *tijdelijk* buitenslands te vertoeven; dat hij dan ook reeds in November 1901 te 's-Gravenhage is teruggekeerd; dat mitsdien de aangeslagene ook gedurende zijn tijdelijk verblijf in het buitenland moet geacht worden voortdurend binnen het Rijk te hebben gewoond;

dat de aanvrager, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat hij zich metterwoon gevestigd heeft te Berlijn en om redenen van gezondheid vertrokken is, niet wetende wanneer hij terug zou keeren; dat hij te 's-Gravenhage

alles opgegeven heeft, slechts zijne patiënten verwijzende naar de door hem aanbevolen doctoren, ten einde, mocht hij beterschap vinden, daar, zij het ook na jaren, de praktijk te hervatten en opdracht gegeven heeft, zijne meubels, òf hem, mocht hij genoodzaakt zijn langer weg te blijven, na te zenden, òf, een goed bod daarvoor krijgende, van de hand te doen; dat hij nu weliswaar, daar zijn herstel spoedig is ingetreden, vroeger dan hij zelf dacht, is teruggekeerd, maar dat dit niet wegneemt, dat hij Nederland metterwoon heeft verlaten; dat de omstandigheden, waaronder zijn vertrek, niet die waaronder zijne terugkomst plaats heeft gevonden, in dezen beslissen; dat hij zijn geheele huis midden in den huurtijd verlaten heeft; dat hij aangekondigd heeft, voor geruimen tijd afwezig te zullen zijn; dat hij zich te 's-Gravenhage heeft doen afschrijven en te Berlijn heeft doen inschrijven en dus geen tijdelijk verblijf in het buitenland gehad heeft; weshalve appellant Ons verzoekt, met vernietiging van de bestreden uitspraak, hem alsnog de gevraagde ontheffing te verleenen;

Overwegende dat de gronden, waarop de uitspraak des Directeurs steunt, juist zijn, en door appellant niet is beweerd — veel minder bewezen — dat hij het voornemen gehad heeft, zich anders dan tijdelijk buitenslands te vestigen, zoodat moet worden aangenomen, dat, toen hij 's-Gravenhage verliet, er wel onzekerheid bestond aangaande den duur van zijn verblijf te Berlijn, maar niet over de vraag, of dit verblijf al of niet een tijdelijk karakter zou hebben;

Gezien de wet van 2 Oct. 1893 (Stbl. no. 149);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 6 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 7 Oct. 1902, no. 24, houdende beschikking op *het beroep van J. A. Broese van Groenou te 's Gravenhage tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 27 *Juni* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 969.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. A. Broese van Groenou, te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 27 Juni 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1901, wegens eene dienstbode die is afgeschaft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 240;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Oct. 1902, no. 8, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 5 Febr. 1902 is aangevraagd over de vier laatste maanden des vorigen jaars, gedurende welke geen belastbaar gebruik heeft plaats gehad;

dat de Directeur de ontheffing heeft geweigerd wegens niet-inachtneming van den termijn genoemd in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting;

dat de aangeslagene, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij eerst in het jaar 1902 vernomen heeft voor de bedoelde dienstbode belastingschuldig te zijn;

Overwegende dat krachtens art. 63 § 3 der wet tot regeling van de personeele belasting aan den belastingplichtige, die één of meer dienstboden, waarvoor hij is aangeslagen afschaft of niet langer tot belastbare doeleinden bezigt, op zijne aangifte geheele of gedeeltelijke ontheffing wordt verleend van zijn aanslag naar den vierden grondslag over de maanden van het jaar die tijdens het indienen van de aangifte nog niet zijn ingetreden;

dat in dit geval de aangifte eerst in 1902 is ingediend, zoodat voor 1901 geene ontheffing meer kan worden verleend;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 7 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 9 Oct. 1902 no. 35, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Losser tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd. 29 Mei 1902, met betrekking tot de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 888.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Losser tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 29 Mei 1902, no. 2014/1691, 2e afd., waarbij aan den Raad is medegedeeld, dat de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 10 April 1902, niet voor goedkeuring vatbaar is, zoolang niet de jaarwedde en de vergoeding voor huishuur van het hoofd der school te Berghuizen, zoomede de jaarwedden der onderwijzers en de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, voor zoover deze laatste verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, gewijzigd zijn;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 223;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Oct. 1902, no. 7638, afd. Ond.;

Overwegende dat bij de regeling, door den gemeenteraad op 10 April 1902 gemaakt, de jaarwedden der hoofden aldus zijn bepaald:

a. hoofd der school in het dorp Losser f 950;

b. hoofden der scholen in de Marke en aan de Lutte f 850;

c. hoofd der school te Beuningen f 750;

d. hoofd der school voor Berghuizen f 800;

alles met de vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50; terwijl de jaarwedden der onderwijzers en de vergoeding voor en de tegemoetkoming in de huishuur gesteld zijn op het wettelijk minimum;

dat Ged. Staten op 29 Mei 1902 hebben besloten, den Raad der gemeente Losser mede te deelen, dat de „Verordening tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Losser, alsmede van de aan hen toe te kennen vergoedingen voor- en tegemoetkoming in de kosten van huishuur", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 10 April 1902, niet voor goedkeuring vatbaar is, zoolang niet de jaarwedde en de vergoeding voor huishuur van het hoofd der school te Berghuizen, zoomede de jaarwedden der onderwijzers en de tegemoetkoming in de huishuur voor de mannelijke gehuwde onderwijzers die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, voor zoover deze laatste verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, gewijzigd zijn; en zulks na te hebben overwogen dat de belooning van het hoofd der school voor Berghuizen, als gelegen in de gemeente Oldenzaal, ten minste gelijk behoort te zijn aan die der hoofden in de Marke en aan de Lutte, en dat hem eene vergoeding voor huishuur ten bedrage van f 225 — gelijk de hoofden van scholen in de gemeente Oldenzaal genieten — behoort te worden toegekend; dat vóór 1902 geen der onderwijzers een lager aanvangssalaris ontving dan f 550, welke jaarwedde na 1 en 2 jaren dienst telkens met f 50 verhoogd werd; terwijl de wet van 24 Juni 1901 verbetering, geen vermindering van jaarwedden beoogt; dat, zoo het gemeentebestuur wenscht aan te vangen met een salaris van f 500, dit, in verband met de regeling van vóór 1902, minstens na 2 jaar tot f 550 en vervolgens om de 2 of 3 jaren met f 50 dient op te klimmen totdat een maximum van f 750 is bereikt; dat de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde mannelijke onderwijzers boven de 28 jaren, voor zooverre zij verplicht zijn te Oldenzaal te wonen, behoort vastgesteld te worden op 1/3 van de vergoeding voor huishuur aan het hoofd der school te Berghuizen toegekend, dus op f 75;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, te kennen gevende, dat hij zich niet met de motieven van Ged. Staten vereenigen kan, op vroeger door hem aangevoerde gronden;

Overwegende dat Ged. Staten terecht van oordeel zijn, dat voor het hoofd

der school voor Berghuizen — gelegen in de gemeente Oldenzaal — eene jaarwedde van f 800 niet voldoende is;

dat voorts als vergoeding voor huishuur aan het hoofd dier school f 225 's jaars moet worden toegekend;

dat eindelijk de tegemoetkoming in de huishuur voor de onderwijzers van bijstand aan die school, die gehuwd zijn en den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, f 75 's jaars behoort te bedragen;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van het hoofd der school voor Berghuizen vast te stellen op f 850 bij minder dan 5, f 900 bij 5 tot 10, f 950 bij 10 tot 15, f 1000 bij 15 tot 20, f 1050 bij 20 en meer dienstjaren, voorts de vergoeding voor huishuur voor het hoofd dier school te bepalen op f 225 en de tegemoetkoming in de huishuur voor de gehuwde onderwijzers, aan die school werkzaam, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, op f 75; voor het overige de jaarwedden der hoofden van scholen en der onderwijzers van bijstand, alsmede hetgeen verder in de verordening is geregeld, zoo vast te stellen als in het raadsbesluit van 10 April 1902 is geschied.

Met inachtneming van de voorschriften der aangehaalde wet, zal door den gemeenteraad van Losser, onder goedkeuring van Ged. Staten van Overijssel, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 10 Oct. 1902, no. 23, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Deurne c. a. tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 19 *Juni* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 10 *Juni* 1902 *om aan den pastoor te Helenaveen een geschenk te geven bij gelegenheid van zijn 25-jarig priesterfeest.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 974.)

Het besluit luidt aldus:

PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Deurne c.a. tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant, dd. 19 Juni 1902, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 10 Juni 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 246;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Oct. 1902, no. 7224, afd. B. B.;

Overwegende dat de gemeenteraad de goedkeuring van Ged. Staten heeft gevraagd op zijn besluit van 10 Juni 1902, om aan W. D. Kerssemakers, Pastoor te Helenaveen, een geschenk te geven van f 500 bij gelegenheid van zijn 25-jarig priesterfeest;

dat Ged. Staten deze goedkeuring hebben geweigerd, omdat bij bedoelde feestviering het gemeentebelang niet is betrokken, zoodat de gemeentegelden daarvoor niet mogen worden besteed;

dat de Raad der gemeente Deurne c.a. van dit besluit tijdig bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat het geschenk van f 500 niet wordt gegeven ten behoeve van den jubilaris of om feest te vieren, maar voor een Harmonium in de hulpbehoevende kerk van den jubilaris, waarbij het gemeentebelang wel degelijk betrokken is; dat het toch den minder bevoorrechte goed doet, wanneer hij gevoelt dat de overheden hem gedenken en steunen; dat zulks tot tevredenheid stemt en zoowel de gemeenten als de samenleving en de Staat belang hebben bij eene ordelievende bevolking;

Overwegende dat hier buiten aanmerking moet blijven de bestemming die — zooals appellant aanvoert — de jubilaris zoude willen geven aan het geschenk, maar enkel moet worden beslist, of goedgekeurd mag worden een post die de Raad der gemeente op de gemeentebegrooting voor 1902 verlangt te brengen

en welke strekt om aan den tegenwoordigen pastoor te Helenaveen ter gelegenheid van zijn 25-jarig priesterfeest een geschenk te geven van f 500;

dat het geven van dit geschenk geen andere strekking kan hebben dan daardoor aan dien geestelijke hulde te brengen voor zijn jarenlange werkzaamheid in zijne kerk;

dat echter de burgerlijke en de kerkelijke gemeente ieder een geheel van elkander afgescheiden terrein hebben waarop zij zich bewegen;

dat ieder zijn eigen bestuurders en dienaren heeft en dus ook eene erkenning van trouwe dienstbetrachting van den pastoor, gelijk in dezen bedoeld wordt, niet door de burgerlijke gemeente moet worden gedaan, ten minste niet wanneer daarvoor niet zeer bijzondere redenen kunnen worden aangevoerd;

dat zulks in dezen niet is geschied;

dat daarom Ged. Staten te recht hebben geoordeeld, dat het niet wenschelijk is, dat de gelden der burgerlijke gemeente daarvoor worden besteed;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 10 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 11 Oct. 1902 no. 17 houdende beschikking op *het beroep van J. J. Brunner en R. M. Roemer te Amsterdam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6 *Juli* 1902, *waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene koffiebranderij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 967.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. J. Brunner en R. M. Roemer te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Juli 1902, no. 5096/2085 P. W., waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van 5 paardekracht te drijven koffiebranderij in het perceel Langestraat no. 74 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 238;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Oct. 1902, no. 227, afd. H. en N.;

Overwegende dat het bestreden besluit van B. en W. van Amsterdam op 6 Juni 1902 door aankondiging ter kennis van het publiek is gebracht en het adres van beroep eerst op 23 Juni bij Ons is ingekomen;

dat appellanten mitsdien den termijn, gesteld in art. 15, 1e lid, der Hinderwet, niet hebben in acht genomen;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 11 Oct. 1902, no. 18, houdende beschikking *op het beroep van de wed. J. G. Funckler c. s. te Amsterdam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6 *Juli* 1902, *waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene door gasmotor te drijven koffiebranderij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 967.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de weduwe J. G. Funckler, W. A. S. Goedheer, C. J. Ubink, G. A. Reindorff en J. Buene de Mesquita Az., te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6 Juli 1902, no. 5096/2085, P. W., waarbij aan A. P. Spijker vergunning is verleend tot het oprichten van eene door een gasmotor van 5 paardekracht te drijven koffiebranderij in het perceel Langestraat no. 74 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 238;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Oct. 1902, no. 227, afd. H. en N.;

Overwegende dat uit kracht van art. 15 der Hinderwet tot het instellen van beroep gerechtigd zijn de verzoeker en de belanghebbende, ieder voor zoover hij in het ongelijk is gesteld;

dat van een belanghebbende alleen dan gezegd kan worden, dat hij in het ongelijk is gesteld als hij zijne bezwaren, overeenkomstig art. 7 der wet, ten overstaan van het gemeentebestuur of een of meer zijner leden heeft ingebracht;

dat appellanten dit echter niet hebben gedaan en zij dus niet uit krachte van art. 15 tot het instellen van beroep gerechtigd zijn;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

8o. van 11 Oct. 1902, no. 19, houdende beschikking op *het beroep van J. Boogaard te Haarlem tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 28 *Febr.* 1902, *waarbij hem vergunuing is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 970.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door J. Boogaard, te Haarlem, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 28 Febr. 1902, 7e afd., no. 1/515, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen en beenderen op den zolder van het perceel Raamsteeg no. 3;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 242;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Oct. 1902, no. 228, afd. H. en N.;

Overwegende dat de door appellant bestreden beschikking in afschrift aan hem is uitgereikt op 6 Maart 1902, terwijl, blijkens den poststempel, het appellatoir adres eerst op 11 Juli d.a.v. te 's-Gravenhage is ontvangen, zoodat door appellant niet is in acht genomen de termijn, bedoeld in art. 15, 1e lid, der Hinderwet;

Gezien evengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

P. J. VEGELIN.

9o. van 11 Oct. 1902, no. 20, houdende beschikking op *het beroep van M. van den Berg te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 6/9 *Juni* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 971.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. van den Berg, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 6/9 Juni 1902, no. 4991/48, 3e afd., waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen in perceel Maasstraat no. 11;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, adves van 17 Sept. 1902, no. 243;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Oct. 1902, no. 229, afd. H. en N.;

Overweeende dat M. van den Berg bij adres, dd. 25 Maart 1902, aan B. en W. van 's-Gravenhage bovenvermelde vergunnng heeft verzocht;

dat tegen het verleenen der vergunnng bij B. en W. bezwaren zijn ngebracht door W. van der Ruijt, bewoner van het bovenhuis Maasstraat no. 11, op grond van vrees voor schade aan de gezondheid;

dat B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning hebben geweigerd, daarbij overwegende dat gegronde vrees bestaat voor schade aan de volksgezondheid;

dat M. van den Berg van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat de lompen zorgvuldig verpakt zullen zijn, zoodat schade aan de gezondheid niet is te duchten; en dat de inrichting, wat ruimte, constructie van muren, zoldering en vloer betreft, volkomen voldoet aan de vereischten voor een pakhuis van in balen verpakte lompen;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek blijkt, dat, waar het hier geldt eene bergplaats van in balen gepakte lompen, aan de vrees voor schade aan de gezondheid op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen door het stellen van voorwaarden;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van 's-Gravenhage,

dd. 6/9 Juni 1902, no. 4991/48, 3e afd., aan M. van den Berg, aldaar, en zijne rechtverkrijgenden, alsnog vergunning te verleenen tot oprichting van eene bewaarplaats voor lompen in perceel Maasstraat no. 11, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening; en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. dat geen andere arbeid in het lokaal worde verricht dan voor het daarin bergen en weder opruimen noodig is;

2°. dat het gestucadoord plafond in goeden staat gebracht en onderhouden worde;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 3 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Algemeene Omschrijving van eene bergplaats voor lompen.

Deze bergplaats heeft alleen toegang van uit de Maasstraat, is bevloerd met eene bestrating in zand, is in stuc geplafonneerd en heeft in den achtergevel en in den Zuid-Oostelijken zijgevel te zamen vijf luchtopeningen onder het plafond.

Het doel is om in balen gepakte lompen daarin op te bergen; en daar er geen mechanische arbeid verricht zal worden, zoo valt het niet in de termen van de veiligheidswet.

M. v. D. BERG.

Behoort bij Kon. besluit van 11 Oct. 1902, no. 20.

Mij bekend

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 11 Oct. 1902, no. 35, houdende beschikking op *het beroep van A. H. Hilgers, hoofd der openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd. 28 Febr.* 1902, *voor zooveel daarbij is goedgekeurd de regeling der jaarwedde van het hoofd der school.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 529.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. H. Hilgers, hoofd der o. l. school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 28 Febr. 1902, 4e afd., litt. 1484/4 G, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep, dd. 14 Febr. 1902, tot regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen en der tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van achtentwintigjarigen leeftijd en daarboven; voor zooveel die goedkeuring de jaarwedde van het hoofd der school betreft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 132;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Oct. 1902, no. 8065, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad bedoelde jaarwedde heeft vastgesteld op f 1000, en dat Ged. Staten daaraan hunne goedkeuring hebben gehecht;

dat A. H. Hilgers van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep gekomen is, daarbij aanvoerende, dat bij de nieuwe regeling zijne jaarwedde niet is verhoogd, wat hij onbillijk acht, en hij als hoofd van eene school met uitgebreid leerplan aanspraak meent te hebben op eene jaarwedde van ten minste f 1200;

Overwegende dat het onderwijs aan de school, aan wier hoofd appellant staat, zich uitstrekt tot de vakken vermeld onder de letters *l*, *m* en *p* in art. 2 der wet tot regeling van het L. O., en dat het hoofd mede, zoo niet uitsluitend het onderwijs in die vakken geeft;

dat het aantal kinderen, dat de school bezoekt, 186 bedraagt,

dat de omvang van het onderwijs, de meerdere bekwaamheid en werkzaamheid, welke van het hoofd dezer school gevorderd worden, alsmede zijne grootere verantwoordelijkheid, eene aanvangsjaarwedde van f 250 boven het bij de wet

bepaalde minimum benevens vier vijfjaarlijksche verhoogingen telkens van f 50 wettigen;

dat de jaarwedde van appellant, die meer dan twintig dienstjaren telt, alzoo is vast te stellen op f 1200;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van A. H. Hilgers, hoofd der openbare lagere school te Gennep, vast te stellen f 1200;

met bepaling dat deze regeling, onder goedkeuring van Ged. Staten van Limburg kan worden herzien en in ieder geval met het einde van het jaar 1911 ophoudt van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 11 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

11o. van 15 Oct. 1902, no. 24, houdende beschikking op *het beroep van den voorzitter van het bestuur der Afdeeling 's-Gravenhage van den Ned. R.-K. Volksbond onder Patronaat van St. Willibrordus tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 12 *Mei* 1902, *op zijn verzoek om het perceel Nieuwe Molstraat no.* 22 *te 's-Gravenhage, bij die Afdeeling in gebruik, te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 886.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. J. L. Hofman, voorzitter van het bestuur der Afdeeling 's-Gravenhage van den Nederl. R.-K. Volksbond,

onder Patronaat van St. Willibrordus, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 12 Mei 1902, afd. Dir. Bel., no. 21, op zijn verzoek om het perceel Nieuwe Molstraat no. 22 te 's-Gravenhage, bij die Afdeeling in gebruik, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Sept. 1902, no. 225;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 10 Oct. 1902, no. 6, Dir. Bel.;

Overwegende dat de aanvrage is gedaan onder mededeeling, dat genoemde Afdeeling haar vergaderlokaal van de Da Costastraat naar bovengenoemd perceel had overgebracht en dat het perceel Da Costastraat no. 42, met uitzondering van het gedeelte door den concierge bewoond, vrijgesteld was van personeele belasting;

dat de Directeur het verzoek heeft van de hand gewezen, uit overweging, dat blijkens de verstrekte inlichtingen in voormeld gebouw sterke drank in het klein wordt verkocht; dat het behalve voor vergaderingen enz., wordt gebezigd voor het geven van onderwijs, terwijl ook een gedeelte door den concierge wordt bewoond; dat het gebouw in kwestie, voor zoover het niet voor onderwijs bestemd is, niet geacht kan worden in den zin van art. 4 § 1*d* der wet tot regeling van de personeele belasting, te zijn eene inrichting, strekkende ten algemeenen nutte; dat toch niet alleen in de groote zaal en conversatiezaal sterke drank wordt geschonken, maar ook in alle andere opzichten de lokaliteiten, welke het hier geldt, door hare bestemming het karakter hebben van eene societeit met vergunning;

dat de voorzitter van het bestuur der afdeeling namens dat bestuur van des Directeurs beslissing bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het pand, met uitzondering van het gedeelte bestemd voor de teekenschool en het gedeelte bewoond door den concierge, uitsluitend wordt gebezigd als vergaderlokaal voor de bondsleden, hunne onder-afdeelingen en vakvereenigingen; terwijl een betrekkelijk klein gedeelte is ingericht als conversatielokaal, doch er van eene societeit, waarvan het karakter in de afwijzende beschikking aan het bondsgebouw wordt toegekend, per se geen sprake is; dat het bondsgebouw niet verhuurd wordt voor vergaderingen of iets anders; dat het doel van den Ned. R.-K. Volksbond en van zijne onderafdeelingen onder meer is het bevorderen van ontwikkeling, beschaving, orde en zedelijkheid; dat deze afdeeling weliswaar meer rechtstreeks de belangen behartigt van eene zekere klasse van

personen, in dit geval de Katholieke leden, aan wie zij in het bijzonder hare zorgen wijdt, doch dat dit bezwaarlijk een argument zou kunnen zijn, om haar niet in de gunstige wetsbepaling te doen deelen, daar — blijkens de geschiedenis der wet — daardoor toch altijd zijdelings of in de gevolgen het algemeen nut behartigd wordt en dus eene inrichting als deze in het belang van werklieden zeer zeker als eene inrichting tot algemeen nut kan worden beschouwd; weshalve appellant Ons verzoekt, het besluit van den Directeur ongedaan te maken en het bondsgebouw Nieuwe Molstraat 22 te 's-Gravenhage alsnog te doen plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Overwegende dat niet gebleken is dat de inrichting, waarvoor plaatsing op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet wordt gevraagd, is eene instelling van algemeen nut, zooals door appellant wordt beweerd;

dat toch, al moge de in het perceel verschafte gelegenheid voor eene gepaste ontspanning, de leden, die daarvan gebruik maken, van het bezoeken van andere, minder gewenschte plaatsen van samenkomst weerhouden, de omstandigheid, dat in de daartoe bestemde localiteiten, krachtens vergunning, sterke drank in het klein wordt verkocht, en wat verder omtrent die lokaliteiten en het gebruik daarvan is bekend geworden, haar het karakter van een gewone sociëteit geeft;

dat van de meeste sociëteiten en een aantal andere inrichtingen voor ontspanning bestemd, kan gezegd worden dat zij, behalve het vermaak dat zij verschaffen, voor de leden op de eene of andere wijze ook nut opleveren, maar dat toch zeker geen voldoende grond is voor plaatsing op de in voormeld wetsartikel bedoelde lijst als instellingen van algemeen nut;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn :

II. *De reclame van de weduwe van den gepens. huzaar W. Bols, geboren J. Snippe, te Hollandscheveld (gem. Hoogeveen), betreffende hare aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 22 Sept. 1902, Ie afd., no. 85, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van de weduwe van den gepensionneerden huzaar W. Bols, geboren J. Snippe, te Hollandscheveld (gem. Hoogeveen) betreffende hare aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde weduwe pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 2 April 1902, no. 10, L. W. W., uitgebracht advies aan H. M. in overweging, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende op 14 Febr. 1885 in het huwelijk is getreden met W. Bols, overleden 27 Juli 1901; dat aan haar echtgenoot, als huzaar bij het 2de Regiment Huzaren, bij K. B. van 17 Juni 1884, no. 63, uithoofde van in en door den dienst ontstane lichaamsgebreken, een voortdurend pensioen werd toegekend van f 100 's jaars; en dat het huwelijk van belanghebbende met W. Bols is voltrokken nà het ontstaan zijner lichaamsgebreken; zoodat belanghebbende op grond van art. 48, laatste lid, der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), geen aanspraak op pensioen kan maken.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 30, aan de belanghebbende was medegedeeld, dat haar verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft zij haar verlangen te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

III. *Het beroep van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Horst tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 2 *Mei* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Horst dd.* 16 *April* 1902, *onder meer strekkende tot regeling van hunne jaarwedden.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 25 Sept. 1902, no. 7990, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de over-

weging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het hoofd en het verder onderwijzend personeel der school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Horst, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 2 Mei 1902, la. 3690 en 4094/4/c, 4e afd., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Horst, dd. 16 April 1902, no. 974, onder meer strekkende tot regeling van hunne jaarwedden.

De gemeenteraad heeft de jaarwedden van het hoofd en de andere onderwijzers, verbonden aan bovengenoemde school, aldus bepaald: voor F. J. Kersten, hoofd der school, 5 dienstjaren, f 1000; voor J. M. Hoffmans, onderwijzer, 23 dienstjaren, f 700; voor C. H. Clerx, onderwijzer, 9 dienstjaren, f 550, benevens f 200 vergoeding voor de hoofdakte; voor Th. Noy, onderwijzer, 12 dienstjaren, f 650.

Ged. Staten hebben deze regeling op 2 Mei 1902 goedgekeurd.

In beroep gekomen bij de Koningin, wordt door F. J. Kersten aangevoerd, dat voor zijne betrekking vereischt is het bezit van de akten voor Fransche en Duitsche taal en dat hij in deze beide talen onderwijs moet geven, gedeeltelijk buiten de gewone schooluren, zonder eenige afzonderlijke vergoeding; dat zijne school meer dan 220 leerlingen telt, waardoor aan zijne betrekking veel meer werk verbonden is dan aan de kleine buurtscholen in dezelfde gemeente, welker hoofden, doordien hem geen ancienniteitsverhoogingen zijn toegekend, bij gelijk aantal dienstjaren ten slotte slechts f 50 minder zullen genieten dan hij; dat de gemeente Horst een der aanzienlijkste dorpen van Limburg is en de gemeentefinanciën er in bloeienden toestand verkeeren, op welke gronden appellant H. M. verzoekt, zijn minimum-wedde te bepalen op f 1000, zoodat hij ook aanspraak zal kunnen maken op de vier vijfjaarlijksche verhoogingen.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben ongunstig geadviseerd, daarbij opmerkende, dat de jaarwedde van appellant, die als hoofd eener school meer dan 5 en minder dan 10 dienstjaren heeft, boven het wettelijk minimum vastgesteld, en met inachtneming van de daarbij gegeven voorschriften geregeld is.

Naar het oordeel van den Inspecteur van het L. O. en den Districtsschoolopziener echter behoort de jaarwedde van het hoofd der school in de kom der gemeente Horst te worden bebapaald op f 1100 met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50; vermits dat schoolhoofd buiten de gewone schooluren 3½ uur in de week onderwijs te geven heeft in het Fransch en Duitsch en de school 220 leerlingen telt.

Ook de onderwijzers van bijstand aan genoemde school zijn bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat volgens den wetgever de minima alleen

billijk kunnen geacht worden voor de kleinste plaatsen met zeer lagen levensstandaard, onder welke rubriek zeker niet gerekend kan worden de welvarende gemeente Horst, die in zeer gunstigen financieelen toestand verkeert en waar dan ook hoogere en lagere gemeente-ambtenaren allen veel ruimer bezoldiging genieten; weshalve appellanten H. M. verzoeken, een billijke regeling van hunne salarissen vast te stellen, meer in den geest der wet.

Mede over dit beroep hebben Ged. Staten een ongunstig advies uitgebracht.

Inspecteur en Schoolopziener daarentegen ondersteunen het beroep. Volgens den Inspecteur hebben deze onderwijzers aanspraak op eene aanvangswedde van f 550, met de 4 vijfjaarlijksche verhoogingen, benevens eene tegemoetkoming in de huishuur van f 50 voor de gehuwden, die den leeftijd van 28 jaren bereikt hebben, en komt den onderwijzer Noy bovendien eene verhooging toe van f 100 voor het onderwijs in het Fransch (3½ uur per week) dat hij buiten den gewonen schooltijd geeft.

IV. *Het beroep van E. Holzhaus te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd.* 15 *Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 25 Sept. 1902, afd. Dir. Bel., no. 20, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door E. Holzhaus te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens een perceel dat hij heeft verlaten.

Uit de stukken blijkt, dat de aangifte op 28 Juni 1902 bij den Directeur is ingediend en dat zij betrekking heeft op het perceel (winkel) Westewagenstraat 70, dat op 30 April was ontruimd.

De Directeur heeft den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk verklaard, uit overweging, dat de aangifte niet was ingediend binnen den termijn bepaald in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting.

In beroep gekomen, heeft E. Holzhaus te kennen gegeven, dat hij onbekend was met de wettelijke bepalingen, en verzocht, dat hem de ontheffing alsnog mocht worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, gedagteekend 30 Sept. 1902, waarin hij nogmaals op het verleenen van de gevraagde ontheffing aandringt.

V. *De reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden soldaat J. J. M. van Maarseveen te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 25 Sept. 1902, Ie afd., no. 26, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen tijdelijk-gepenisonneerden soldaat J. J. M. van Maarseveen, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.

Genoemde Van Maarseveen heeft dd. Februari 1902 hernieuwing van tijdelijk pensioen aangevraagd.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 16 April 1902, no.8, L., te dezer zake uitgebracht advies in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, met ingang van 1 Maart 1900 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) voor de eerste maal bij K. B. van 24 Febr. 1900, no. 12, een tijdelijk pensioen is verleend van f 100 voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 Maart 1900, en wel bij een diensttijd van 1 jaar, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 2 Febr. 1900, litt. A, no. 53; dat hem in 1901 wederom voor één jaar pensioen werd verleend tot gelijk bedrag; dat de gebreken, welke adressants verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan, dat hij thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van genoem-

den Inspecteur, dd. 29 Maart 1902, litt. A, no. 190; zoodat hij aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op eenig pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking van 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 26, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet door handenarbeid in zijn levensonderhoud kan voorzien.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe.

VI. *Het beroep van den gemeenteraad van Hontenisse tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.* 23 *Aug.* 1902, *waarbij de beslissing van gemelden gemeenteraad tot toelating van C. J. Vael als lid aan dien Raad is vernietigd.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 27 Sept. 1902, no. 7131, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Hontenisse tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 23 Aug. 1902, no. 113, 3de afd., waarbij deze, ambtshalve uitspraak doende, de beslissing van voormelden gemeenteraad van 8 Aug. bevorens, tot toelating van C. J. Vael als lid van dien Raad, hebben vernietigd.

Ged. Staten hebben bovenvermeld besluit genomen, op grond dat onder de door het stembureau geldig verklaarde stembilletten een stembillet voorkomt waarop de naam van een der candidaten is onderstreept en een waarop de naam van een der candidaten is doorgehaald, welke onderstreeping en doorhaling blijkbaar niet bij toeval, maar opzettelijk hebben plaats gehad; dat deze twee billetten krachtens art. 89, 4de lid, jcto 9de lid, der Kieswet, van onwaarde zijn en de beide op die billetten voor C. J. Vael uitgebrachte stemmen door het stembureau ten onrechte aan dien candidaat zijn toegekend; dat de uitslag der stemming mitsdien is geweest, dat 280 billetten zijn ingeleverd, waarvan 11 van onwaarde; dat van de 269 geldige stemmen C. J. Vael 134, M. J. van Wesemael 71 en D. Th. F. Fassaert 64 hebben verkregen; dat derhalve niemand de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen en C. J. Vael dus ten onrechte door het hoofdstembureau is verkozen verklaard en door den gemeenteraad is toegelaten.

Van dit besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad van Hontenisse tijdig bij H. M. in beroep gekomen; daarbij aanvoerende, dat inderdaad op een stembillet onder den naam van een der candidaten een streepje is geplaatst en op een ander door den naam van een der candidaten haaltjes of krulletjes zijn aangebracht; dat, waar de opvatting of een teeken bij toeval of opzettelijk is aangebracht, zoo vaag is en geheel afhangt van de meening van hen, die daarover te beslissen hebben, deze naar appellants meening zoo ver mogelijk in eerstgemelden zin (toeval) moet worden uitgelegd, te meer omdat het z. i. gewoonlijk een gevolg is van de mindere ontwikkeling en onbekendheid met de wet van den kiezer, die het billet invulde; en dat appellant derhalve, ten einde eene beslissing uit te lokken omtrent de vraag wat als „toeval" en wat als „opzettelijk" moet worden beschouwd, in beroep komt van het bestreden besluit van Ged. Staten.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat op een van de onderwerpelijke stembilletten een naam duidelijk met potlood is onderstreept, en op het andere een naam met potlood is doorgehaald; en dat, al mogen de kiezers niet bedoeld hebben de billetten op die wijze ongeldig te maken, dit toch het noodzakelijk gevolg was hunner handeling, daar beide bijvoegingen niet onwillekeurig maar opzettelijk waren aangebracht.

VII. *De reclame van den gewezen milicien A. J. van Gennep, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 27 Sept. 1902, Ie afd., no. 54, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen milicien A. J. van Gennep, te Amsterdam, betregende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Van Gennep pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 13 Aug. 1902, no. 9, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 23 Mei 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 3 maanden beloopt; dat hij, geboren 21 Sept. 1881, bij zijn ontslag uit den dienst nog slechts den ouderdom van 19 jaren had vervuld, en bij herkeuring voor Ged. Staten, ingevolge

art. 116 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) voor den dienst is afgekeurd; zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 30 Aug. 1902, IIIe afd., no. 43, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij *door* den dienst ,,ongelukkig is geworden".

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

---

Een-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 29 *October* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 9 Oct. 1902, no. 45, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder A. Bor, te Opheusden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 972.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen brievengaarder A. Bor te Opheusden;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 28 Juni 1902, no. 5;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 244;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid

van 27 Sept. 1902, no. 3308, Post. en Tel., en van Onzen Minister van Financiën van den 4 Oct. 1902, no. 63, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, aan belanghebbende, met ingang van 1 Juli 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 280, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 27 Mei 1902, no. 1736, afd. Post. en Tel., met ingang van 1 Juli 1902, eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 33 jaren; dat hij, geboren 27 Febr. 1834, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Juli 1897 tot 1 Juli 1898 f 400; van 1 Juli 1898 tot 1 April 1899 f 450; van 1 April 1899 tot 1 April 1901 f 525 en van 1 April 1901 tot 1 Juli 1902 f 605; zoodat 1/60 van de middelsom ad f 508.75, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 8.47½ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*a* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 279.81;

dat nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de berekening van belanghebbende's pensioen door den Pensioenraad met juistheid is geschied;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen brievengaarder A. Bor te Opheusden, met ingang van 1 Juli 1902, een pensioen toe te kennen van f 280 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 9 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 13 Oct. 1902, no. 36, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden* 1e *Luit. der Infanterie P. J. Hasselbach, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 992.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden 1e Luit. der Infanterie P. J. Hasselbach, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 7 Mei 1902, no. 4, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 250;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 7 Oct. 1902, Iste afd., no. 5;

Overwegende dat genoemde Hasselbach dd. 1 April 1902 hernieuwing van tijdelijk pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende — bij een diensttijd van 10 jaren en 6 maanden, waarvan hij 3 jaren, 5 maanden en 4 dagen in zijn laatstbekleeden rang van 1e Luit. heeft gediend, met ingang van 1 April 1897 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is, — blijkens de verstrekte inlichtingen een goed bezoldigde betrekking bekleedt en bovendien zijne omstandigheden van dien aard zijn, dat zij verlenging van zijn pensioen niet noodzakelijk maken; zoodat er geen termen zijn om aan belanghebbende wederom pensioen te verleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking van 10 Juni 1902, IIIe afd., no. 89, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen

mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn en deze tot de Onze makende;

Gezien de wetten van 28 Augustus 1851 (Stbl. nos. 128 en 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 13 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

3o. van 14 Oct. 1902, no. 62, houdende beschikking op *het beroep van A. Mogendorff, te Goor, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 28 *Mei* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huidenzouterij en -drogerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 997.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. Mogendorff, te Goor, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 28 Mei 1902, no. 52, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene huidenzouterij en -drogerij in een perceel gelegen aan den Wijnkamp;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 254;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 9 Oct. 1902, no. 237, afd. H. en N.;

Overwegende dat A. Mogendorff bij adres, dd. 25 April 1902 aan B. en W. van Goor bovenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht op grond van vrees voor schade aan de gezondheid, voor hinder van stank en van ongedierte en voor waardevermindering van naburige perceelen;

dat B. en W. van Goor bij besluit van 28 Mei 1902, no. 52, de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond dat van hygiënisch standpunt de gevraagde vergunning zeker niet mag worden verleend; dat toch de inrichting komen zou in eene vrij dicht bevolkte omgeving, waar op den duur nog meer zal worden gebouwd; dat de huidenzouterij en -drogerij een hevigen stank zou geven en aanleiding zou geven tot verzameling van ongedierte, hetgeen aan de omwonenden eene gezonde woning, frissche lucht en reinheid zoude ontnemen, en dat ook met het oog op de nabijheid der bewaarschool de inrichting daar niet gewenscht zou zijn;

dat A. Mogendorff van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat eene huidenzouterij geen schadelijken invloed heeft op de gezondheid; dat bovendien de naastbijgelegen woningen aan de eene zijde op 20, aan de andere op 30 M. afstand staan, terwijl de bewaarschool 75 M. verwijderd is van de zouterij; dat slechts met den tegenwoordigen toestand rekening mag worden gehouden en dat van eene verzameling van ongedierte geen sprake zal zijn;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat, met het oog op de buurt waarin de onderwerpelijke inrichting zou verrijzen, aan de van die inrichting gevreesde gevaren niet op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen door het stellen van voorwaarden;

dat B. en W. van Goor mitsdien terecht de gevraagde vergunning hebben geweigerd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uit

voering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 14 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 15 Oct. 1902, no. 21, houdende beschikking op *het beroep van J. van Woerkom en andere geërfden van den dorpspolder Oosterhout tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 9 *April* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Geërfdendag van den dorpspolder Oosterhout tot het plaatsen van lantaarns in dat dorp.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 965.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. van Woerkom en andere geërfden van den dorpspolder Oosterhout, wonende in de gemeente Valburg, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 9 April 1902, no. 22, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den Geërfdendag van den dorpspolder Oosterhout tot het plaatsen van lantaarns in dat dorp;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 235;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Oct. 1902, no. 193, afd. Wat. A.;

Overwegende dat in de vergadering van geërfden van den dorpspolder Oosterhout, op 7 Jan. 1902 gehouden, met 49 tegen 37 stemmen besloten is, vanwege den dorpspolder twaalf lantaarns te plaatsen op punten aan te wijzen door de poldermeesters; deze te belasten met de uitvoering van dit besluit; de jaarwedde van den lampenist te bepalen op f 40 en de begrooting, dienst

1901—1902, aan te vullen als volgt: meerdere opbrengst van het riet f 344; uitgaven voor het aanschaffen van palen 12 × f 20; verdere onkosten, waaronder begrepen de jaarwedde van den lampenist, f 104;

dat Ged. Staten van Gelderland op 9 April 1902 aan dit besluit hunne goedkeuring hebben onthouden, na te hebben overwogen, dat de zorg voor de verlichting der wegen, waar noodig, bij uitnemendheid behoort tot de taak aan de gemeentebesturen opgedragen; dat zoodanige wegenverlichting ook niet rechtstreeks of middellijk ten bate van al de geërfden van den dorpspolder zouden komen, maar alleen een voordeel kan wezen voor een gedeelte van hen die hunne woonplaats in den polder hebben;

dat J. van Woerkom en zes andere geërfden van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat eene zaak zeer goed tegelijk gemeente- en polderbelang kan zijn; dat weliswaar de verlichting der polderwegen niet uitdrukkelijk als een polderbelang ter behartiging aan de dorpspolders is opgedragen, maar evenmin uit eenige wettelijke bepaling voortvloeit, dat de dorpspolders daarover hunne bemoeiingen niet zouden mogen uitstrekken; dat juist uit de artt. 2, 181*g* en 236 van het Rivier-polderreglement blijkt, dat dit de taak der dorpspolders niet zoo eng opvat; dat door het besluit van den geërfdendag werkelijk het belang des polders bevorderd wordt;

Overwegende dat het hier geldt het plaatsen van twaalf lantaarns op verschillende, van elkander verwijderde, min of meer gevaarlijke punten aan een drietal wegen, bij den dorpspolder in beheer en onderhoud;

dat, al moge de zorg voor de verlichting der wegen inzonderlijk tot de taak der gemeentebesturen behooren, daaruit nog niet volgt, dat een polderbestuur onbevoegd zou zijn de noodige maatregelen te nemen tot beveiliging van het verkeer over de wegen die bij hem in beheer en onderhoud zijn;

dat dan ook door den inhoud van de artt. 342 en 343 van het Reglement op het beheer der Rivierpolders in Gelderland de opvatting wordt weerlegd, als zou de werkkring der dorpspolders beperkt zijn tot de bevordering van waterlossing en waterkeering;

dat bij den genomen maatregel weliswaar slechts een gedeelte der ingelanden rechtstreeks zal zijn gebaat, maar dat — daargelaten de vraag of de andere ingelanden er niet middellijk voordeel van zullen genieten — een waterschap zijne bemoeiingen niet behoeft te beperken tot die maatregelen welke alle landen, in zijn kring gelegen, zullen te baat komen;

dat bij den gunstigen financieelen toestand des polders er te minder bezwaar tegen bestaat, aan den genomen maatregel goedkeuring te verleenen;

Gezien het Reglement op het beheer der Rivierpolders in de provincie Gelderland (Prov. Blad 1893, no. 74);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 9 April 1902, aan het besluit van den geërfdendag van den dorpspolder Oosterhout van 7 Febr. 1902, hierboven omschreven, alsnog goedkeuring te verleenen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VENELIN.

5o. van 15 Oct. 1902 no. 36, houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Zwolle tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 19 *Juni* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de Verordening tot regeling van de bezoldigingen der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 975.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Zwolle tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 19 Juni 1902, no. 2135/1928, 2e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling van de bezoldigingen der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 5 Mei 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 247;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Oct. 1902, no. 8288, afd. Ond.;

Overwegende dat Ged. Staten van Overijssel op de volgende gronden aan de door den gemeenteraad van Zwolle gemaakte regeling hunne goedkeuring hebben onthouden: dat bij deze regeling geene vergoeding wordt toegekend voor het onderwijs in de nuttige handwerken, waarmede sommige der onderwijzeressen des Woensdagsmiddags, dus buiten de gewone schooluren, zijn belast; terwijl ten gevolge van art. 10 andere wel zoodanige vergoeding zullen blijven genieten; dat, afgezien van deze door niets gerechtvaardigde ongelijke bezoldiging, het billijk is te achten, dat voor meerderen arbeid en meerdere bekwaamheid vergoeding wordt gegeven; dat hieraan niet afdoet, dat volgens art. 8 wijziging der schooltijdregeling, die vermeerdering van het getal lessen medebrengt, hem, die daardoor meer lesuren voor zijne rekening krijgt, geen aanspraak op verhooging van bezoldiging geeft, omdat dat artikel slechts toepasselijk is in geval van wijziging der schooltijdregeling, waarvan hier geen sprake is;

dat de gemeenteraad van Zwolle van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de onderwijzeressen, na 1890 benoemd, bij hare sollicitatie en hare benoeming wisten, dat het geven van onderwijs in de handwerken buiten de gewone schooluren van haar zou gevorderd worden; dat de akte voor nuttige handwerken z. i. van zoo geringe beteekenis is, dat bij eene salarisregeling daar moeilijk op kan worden gelet; dat zoolang het salaris niet per lesuur wordt bepaald, die geringe meerdere arbeid niet in aanmerking kan komen; dat veel er voor pleit den onderwijzers eene hoogere jaarwedde toe te kennen dan aan de onderwijzeressen; dat het stelsel van de wet niet medebrengt, dat nevens een vast salaris een bezoldiging per lesuur wordt gegeven;

Overwegende dat het billijk is, wegens het onderwijs buiten de gewone schooluren, aan het daarmede belaste onderwijzend personeel eene extra bezoldiging toe te kennen;

dat deze bezoldiging, waar het betreft het onderwijs in de nuttige handwerken gedurende twee uren in de week, behoort te worden bepaald op f 50 per jaar;

dat overigens tegen die regeling, zooals zij door den Raad is vastgesteld, bij Ons geene bedenkingen zijn gerezen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bezoldiging van het onderwijzend personeel aan de openbare lagere scholen in de gemeente Zwolle vast te stellen zooals die zijn bepaald bij 's Raads verordening van 5 Mei 1902, behoudens dat de onderwijzeressen, belast met het onderwijs in de nuttige handwerken, buiten de gewone schooluren, voor zoover zij niet vallen onder art. 10 van gemelde verordening, voor bedoeld onderwijs eene bezoldiging zullen ontvangen van f 50 per jaar boven de aan haar krachtens die verordening toekomende jaarwedde;

met bepaling, dat deze regeling, met inachtneming van de wettelijke voorschriften, kan worden herzien en in ieder geval met het einde van het jaar 1911 ophoudt van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VENELIN.

6o. van 15 Oct. 1902, no. 37, houdende beschikking op *het beroep van P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 28 *Febr.* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep dd.* 14 *Febr.* 1902 *tot regeling der jaarwedden enz. van de onderwijzers aan de o. l. s., voor zooveel betreft de jaarwedde van appellant.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 892.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de openbare lagere school te Gennep, tegen het besluit van

Ged. Staten van Limburg, dd. 28 Febr. 1902, 4e afd., la. 1484/4 G, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Gennep, dd. 14 Febr. 1902 tot regeling der jaarwedden van de onderwijzers aan de openbare lagere school en der tegemoetkoming in de huishuur der gehuwde onderwijzers van 28-jarigen leeftijd en daarboven, voor zooveel betreft de regeling van de jaarwedde van appellant;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 Sept. 1902, no. 229;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Oct. 1902, no. 8066, afd. Ond.;

Overwegende dat in het genoemde raadsbesluit de jaarwedde van den onderwijzer met hoofdakte, P. J. H. Kwanten, is bepaald op f 700 en eene tegemoetkoming in de huishuur is toegekend ten bedrage van f 50;

dat Ged. Staten het raadsbesluit hebben goedgekeurd;

dat P. J. H. Kwanten, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat Gennep geenszins gelijk te stellen is met vele andere, kleinere plaatsen in den omtrek; dat de huishuur er niet laag is; dat appellant in Mei 1894 is aangesteld op een salaris van f 600, waarvan f 100 omdat hij buiten den gewonen schooltijd acht uur in de week onderwijs moet geven in het Fransch, waarvoor hem bij de nieuwe regeling geenerlei vergoeding wordt toegekend;

Overwegende dat appellant, die in het bezit is der hoofdakte en der akte voor de Fransche taal, ook in laatstgemeld vak onderwijs geeft;

dat deze meerdere bekwaamheid en werkzaamheid eene aanvangsjaarwedde van f 100 boven het bij de wet tot regeling van het lager onderwijs bepaalde minimum, benevens vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 telkens billijken;

dat alzoo bedoelde aanvangsjaarwedde behoort te bedragen f 600 en f 100 ingevolge art. 26 der wet wegens de hoofdakte;

dat, aangezien appellant meer dan 10, doch minder dan 15 dienstjaren telt, zijne jaarwedde is vast te stellen op f 800, met twee vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 telkens;

dat de door den Raad bepaalde tegemoetkoming in de huishuur ten bedrage van f 50 voldoende is te achten, als zijnde geen vergoeding, maar ingevolge de wet eene tegemoetkoming;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van P. J. H. Kwanten, onderwijzer van bijstand aan de open-

bare lagere school te Gennep, vast te stellen op f 800, met twee vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 telkens, benevens eene tegemoetkoming in de huishuur ten bedrage van f 50 's jaars;

met bepaling dat deze regeling, onder goedkeuring van Ged. Staten van Limburg, kan worden herzien en in ieder geval met het einde van het jaar 1911 ophoudt van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep namens de afdeelingen Delft van het Ned. Onderwijzersgenootschap en van den Bond van Ned. Onderwijzers tegen het besluit van Ged. Staten van Holland, dd.* 13 *Mei* 1902, *waarbij voor den tijd van drie jaren is goedgekeurd de verordening regelende de jaarwedden enz. van het onderwijzend personeel aan de o. l. scholen in de gemeente Delft.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 6 Oct. 1902, no. 8319, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. de Koning en M. Boekholt, namens de afd. Delft van het Ned. Onderwijzersgenootschap, en F. H. van der Laan en A. Borsje, namens de afd. Delft van den Bond van Ned. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 13 Mei 1902, B, no. 1627 (1e afd.), G. S., no. 9, waarbij voor den tijd van drie jaren is goedgekeurd de ,,Verordening regelende de jaarwedden en de vergoeding van en de tegemoetkoming in de huishuur van het onderwijzend personeel

aan de openbare scholen voor lager onderwijs in de gemeente Delft", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 13 Dec. 1901.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat naar hun gevoelen appellanten niet-ontvankelijk zullen moeten verklaard worden in hun beroep, omdat zij bij de zaak geen eigen persoonlijk belang hebben.

Als gemachtigde van appellanten licht de heer K. TER LAAN, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, het beroep toe, daarbij betoogende, dat de appelleerende afdeelingen een eigen financieel belang hebben bij de regeling der onderwijzersjaarwedden. Spreker beantwoordt voorts eenige vragen van den Staatsraad ASSER en den VOORZITTER.

III. *De reclame van den gepens. korporaal T. Corbée te Amersfoort, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 29 Sept. 1902, Ie afd., no. 102, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepensionneerden korporaal T. Corbée, te Amersfoort, betreffende de regeling van zijn pensioen.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn te dezer zake, dd. 30 April 1902, no. 11, L., uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 16 Mei 1902 een pensioen toe te leggen van f 207 's jaars, op grond dat de tijd, door hem, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 16 Mei 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug 1851 (Stbl. no. 129) 22 jaren, 6 maanden en 12 dagen beloopt, waarvan hij 6 jaren, 3 maanden en 16 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 27 Jan. 1861, den ouderdom van 41 jaren heeft vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van de Commissie van het geneeskundig onderzoek te Amsterdam, dd. 6 Maart 1902, no. 18; en dat derhalve, vermits het voor den graad waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij voormelde wet, aan-

gewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt $22^{192}/_{360}$ dertigste van dat bedrag ad f $187.77^{7}/_{9}$, verhoogd met $^{1}/_{10}$ van die som ad f $18.77^{7}/_{9}$, zoodat hem volgens de artt. 25*b*, 37 en 42 der wet een pensioen behoort te worden verleend van f $206.55^{5}/_{9}$'s jaars.

Nadat aan belanghebbende bij K. B. van 6 Juni 1902, no. 34, met ingang van 1 Juni 1902, een pensioen was verleend van f 207 's jaars, heeft hij, nadat op zijn verzoek om verhooging van pensioen bij ministerieele beschikking van 2 Sept. 1902, IIIe afd., no. 124, afwijzend was beschikt, zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij voortdurend *geheel* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

IV. *De reclame van den gepasp. milicien Ph. Pruis, te Amersfoort, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 29 Sept. 1902, Ie afd., no. 104, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gepasporteerden milicien Ph. Pruis, te Amersfoort, betreffende zijne aanspraken op pensioen.

Nadat genoemde Prins pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 11 Juni 1902, no. 14, L., uitgebracht advies aan H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 27 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 3 jaren en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 10 Aug. 1879, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 22 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien,

van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 1 April 1902, la. A, no. 236, zoodat belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 28 Juni 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door dienstijver zijn ontstaan.

RECLAMANT licht zijne bezwaren toe en beantwoordt een paar vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

V. *Het beroep van M. Fuldauer, te Amsterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam, dd.* 15 *April* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 30 Sept. 1902, afd. Dir. Bel., no. 24, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Fuldauer, te Amsterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Rotterdam, Noordblaak 37, dat hij heeft verlaten.

De aangifte is op 3 Juni 1902 ingediend, op grond dat het perceel in het eind van Januari van dat jaar ontruimd was.

De Directeur heeft den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk verklaard, uit overweging dat de aangifte niet was ingediend binnen den termijn bepaald in art. 63 § 4 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

Van des Directeurs uitspraak is M. Fuldauer bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat hij in 1902 genoemd perceel slechts gedurende éene maand (Januari) in gebruik heeft gehad voor een uitverkoop; dat hij eerst in Juni zijn aanslagbiljet heeft ontvangen en toen onmiddellijk ontheffing heeft aangevraagd; dat hij het onbillijk acht, over een vol jaar belasting te moeten betalen voor een perceel dat onmiddellijk nadat hij het ont-

ruimd had, aan een ander verhuurd is, die er ook voor is aangeslagen; weshalve hij verzoekt, dat hem de ontheffing over elf maanden alsnog moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van dit beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, gedagteekend 10 Oct. 1902, die nader de billijkheid van zijn verzoek tracht aan te toonen.

Appellant licht het beroep toe.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Culemborg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 22 *Juli* 1902, *betreffende den leeftijd tot toelating van de kinderen op de openbare lagere scholen nos.* 1 *en* 2 *te Culemborg.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 1 Oct. 1902, no. 8162, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Culemborg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 22 Juli 1902, no. 74, waarbij aan de „Verordening regelende de toelating en het vertrek der leerlingen op de openbare lagere scholen in de gemeente Culemborg", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 7 Juli 1902, goedkeuring is onthouden, wat betreft den leeftijd tot toelating van de kinderen op de openbare lagere scholen nos. 1 en 2.

Art. 1, eerste lid, dezer verordening bepaalt:

„De leeftijd welken de kinderen bereikt moeten hebben om op de openbare „scholen No. 1 (kosteloos lager onderwijs) en No. 2 (gewoon lager onderwijs) „te worden toegelaten, wordt bepaald op zes jaar, welke leeftijd moet zijn bereikt op den dag der aanneming."

Ged. Staten hebben op 22 Juli 1902 aan de regeling hunne goedkeuring onthouden, wat betreft de bovenaangehaalde bepaling en haar voor het overige goedgekeurd.

Ged. Staten hebben daarbij overwogen: dat bij eene toelating van 9 tot 9 maanden, zooals in art. 2 der verordening is bepaald, het in strijd is te achten met de belangen van het onderwijs, de kinderen niet eerder dan op dien leef-

tijd op gemelde scholen toe te laten; dat art. 7 der regeling aan B. en W. wel de bevoegdheid verleent, in bijzondere gevallen van de bepaling van art. 1, eerste lid, ontheffing te verleenen, maar dat ten behoeve van kinderen boven den 5½-jarigen leeftijd recht moet bestaan op toelating ter school, en die toelating derhalve niet afhankelijk mag worden gesteld van het goedvinden van B. en W.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat in de verordening van 21 Juli 1898, die door Ged. Staten is goedgekeurd, dezelfde leeftijd voor de toelating der kinderen op de scholen nos. 1 en 2 was bepaald, tot welke toelating toen slechts eens in het jaar gelegenheid gegeven werd; dat appellant het niet raadzaam acht, alle kinderen, voor wie dat wordt verzocht, reeds op 5½-jarigen leeftijd op deze scholen toe te laten; dat het niet wenschelijk is, dat zóó jonge kinderen op de beide scholen toegelaten worden, vooral wat de school voor onvermogenden betreft; dat dit belemmerend zal werken op den goeden gang van het onderwijs; dat voorts voor kinderen beneden den 6-jarigen leeftijd een meer doeltreffend onderwijs gegeven wordt aan de beide in de gemeente bestaande bewaarscholen; dat door het op al te jeugdigen leeftijd toelaten van leerlingen tot de o. l. scholen ook naar evenredigheid eerder wordt voldaan aan art. 3 al. 2 der Leerplichtwet, waardoor wordt bevorderd, dat eenigszins achterlijke leerlingen reeds op 12-jarigen leeftijd de school weder zouden kunnen verlaten, wat voor hen zéér nadeelig is te achten, daar van het onderwijs, genoten op een leeftijd van 12 tot 12½ jaar, toch onbetwistbaar betere resultaten zijn te wachten dan van onderwijs genoten op een leeftijd van 5½ tot 6 jaar.

Op bovenstaande gronden verzoekt de gemeenteraad H. M., de door hem vastgestelde verordening alsnog goed te keuren.

Over het beroep gehoord, heben Ged. Staten op ongegrondverklaring er van aangedrongen. Volgens het raadsbesluit toch zouden onderscheidene kinderen eerst ter school kunnen worden toegelaten, als zij ongeveer 6 jaar en 9 maanden oud zijn, op welken leeftijd zij, naar het oordeel van Ged. Staten, reeds geruimen tijd rijp zijn om het eerste onderwijs met vrucht te volgen. Het euvel, dat zulke kinderen van het onderwijs verstoken blijven, komt Ged. Staten voor grooter te zijn dan het gevaar, dat in enkele gevallen door toelating van bijzonder weinig ontwikkelde kinderen van even 5½ jaar de geregelde gang van het onderwijs zou worden belemmerd.

De Inspecteur van het L. O. is het in dezen met Ged. Staten eens en acht het beroep ongegrond. Bijna overal in Gelderland worden de kinderen op den

leeftijd van 5½ jaar op de scholen toegelaten. En inderdaad is het, vermits de leerlingen volgens de Leerplichtwet na het einde van het schooljaar, waarin zij den 13-jarigen leeftijd bereikt hebben, de school kunnen verlaten, wenschelijk, den leeftijd van toelating te laag stellen, daar de kinderen anders misschien de school verlaten zullen zonder alle klassen doorloopen te hebben.

De gemeente-secretaris A. T. J. M. Lommelaars leest, als gemachtigde van appellant, eene memorie voor, die hij aan de Afdeeling overlegt, en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur.

VII. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage op pensioen van het eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te Spierdijk, gem. Obdam, J. J. Wiegman.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 4 Oct. 1902, no. 8287, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van het eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te Spierdijk, gem. Obdam, J. J. Wiegman.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 9/12 Aug. 1902, no. 3, L. O., aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 322, op grond dat hij bij besluit van den Raad der gemeente Obdam, dd. 24 Maart 1902, met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat zijn diensttijd, geldig volgens het laatste lid van art. 38 der wet van 17 Aug. 1878 (Stbl. no. 127), een tijdvak uitmaakt van 16 jaren, 6 maanden en 15 dagen; dat hij, uithoofde van lichaamsgebreken, voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt is, welke ongeschiktheid in den zin der wet, voldoende bewezen is door de vereischte verklaring van den Districtsschoolopziener en van Ged. Staten; dat 1/60 der jaarwedde ad f 1150 tot 1 Jan. 1902, na dien tijd f 1200, die over de laatste 12 maanden, aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag gediend heeft voor de betaling der bijdrage, bij art. 41 der wet vermeld, f 19.44⁴/₉ bedraagt; weshalve hem volgens art. 36, 2de lid, der wet, een pensioen kan worden verleend van f 321.64½.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van

bestuur, daarbij aanvoerende, dat tot zijne bevreemding de Pensioenraad alleen de dienstjaren bij het openbaar onderwijs doorgebracht, in rekening heeft gebracht bij de berekening van zijn pensioen.

BELANGHEBBENDE licht zijne bezwaren toe.

VIII. *Het beroep van P. A. den Boer, Dijkgraaf van den polder Binnenland, te Barendrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 5 *Aug.* 1902, *op een verzoek om vernietiging van een besluit van stemgerechtigde ingelanden van genoemden polder betreffende beplanting van den Voordijk.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 1 Oct. 1902, no. 196, afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door P. A. den Boer, Dijkgraaf van den polder Binnenland, te Barendrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 5 Aug. 1902, B, no. 3121 (1e afd.), G. S., no. 103, waarbij geen gevolg is gegeven aan een verzoek om vernietiging van een besluit van stemgerechtigde ingelanden van genoemden polder betreffende beplanting van den Voordijk.

Bij besluit van 24 Mei 1902 hebben stemgerechtigde ingelanden van den polder Binnenland (gem. Oost- en West-Barendrecht) gehandhaafd de sedert jaren bestaande gewoonte om aan aangelanden van den Voordijk — tevens ingelanden des polders — op hunne aanvrage vergunning te verleenen tot beplanting van dien aan den polder in eigendom toebehoorenden dijk.

Hierop heeft P. A. den Boer, Dijkgraaf van genoemden polder, bij adres, dd. 4 Juni 1902, aan Ged. Staten vernietiging verzocht van voormeld besluit van ingelanden, op grond dat door dit besluit het belang van een groot gedeelte der ingelanden ten behoeve van een ander deel blijkbaar wordt benadeeld.

Bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben Ged. Staten aan P. A. den Boer te kennen gegeven, dat de bepaling van art. 91 van het Alg. Reglement voor de polders in de prov. Z.-Holland, op grond waarvan de vernietiging van bedoeld besluit van stemgerechtigde ingelanden werd gevraagd, vervallen is door het bepaalde bij art. 22 der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur, welke met den 15den Juni 1902 in werking is getreden.

Van dit besluit van Ged. Staten is P. A. den Boer bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat op voormelde vergadering van ingelanden,

dd. 24 Mei 1902, van de 749 H.A., waaruit de polder Binnenland bestaat, gevende gelijk getal stemmen, slechts 381 stemmen waren vertegenwoordigd, waarvan 203 vóór en 178 tegen het onderwerpelijk voorstel waren, en dat persoonlijk belang in casu boven het algemeen belang heeft gezegevierd, redenen waarom appellant, in overeenstemming met voornoemde wet, dd. 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176), verzoekt bedoeld besluit van Ingelanden te vernietigen.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, schreven aan den Minister, dat het wellicht de bedoeling van appellant is krachtens art. 24 der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) voorziening te vragen tegen de beschikking van Ged. Staten van 5/9 Aug. 1902, G. S. no. 103, waartegen echter is aan te voeren, dat art. 26 der wet niet is nageleefd.

Tot het nemen van het bestreden besluit achten Ged. Staten de vergadering van stemgerechtigde ingelanden krachtens art. 64 van het Alg. Polderreglement volkomen bevoegd, vermits zij volgens die bepaling bevoegd is de eigendommen des polders te bezwaren.

Vóór het in werking treden der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) zou een zoodanig besluit desniettemin vernietigd hebben kunnen worden, indien dat besluit in strijd ware met het polderbelang, of het belang van het eene gedeelte der ingelanden ten behoeve van het andere deel blijkbaar ware benadeeld (art. 91 alg. polderreglement). Art. 22 der wet van 1900 heeft evenwel aan die bevoegdheid een einde gemaakt.

Of het adres aan H. M. beschouwd wordt als eene aanvrage om voorziening als bedoeld in art. 24 der wet van 1900, of een gewoon adres, in elk geval zal, naar het oordeel van Ged. Staten, de beschikking niet wel anders kunnen zijn dan dat art. 22 der wet van 1900 eene vernietiging op grond van de aangevoerde motieven niet toelaat.

APPELLANT licht het beroep toe en beantwoordt vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den VOORZITTER.

IX. *Het beroep van J. Beekman te Leeuwarden tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen dd. 7 Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 30 Sept. 1902, afd. Dir. Bel., no. 22, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Beekman, te Leeuwarden, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen

te Groningen, dd. 7 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel Oldegalileën P no. 51, dat hij verlaten heeft.

De ontheffing is op 21 Mei 1902 aangevraagd, nadat het perceel op 31 Maart van dat jaar was ontruimd.

Bij voornoemde uitspraak heeft de Directeur besloten, geene ontheffing te verleenen, omdat de aangifte niet was ingediend binnen den door de wet gestelden termijn.

In beroep gekomen, heeft J. Beekman aangevoerd, dat hij eerst voor kort uit Ned.-Indië teruggekeerd en vóór dit nooit eenig perceel in Nederland bewoond hebbende, niet geheel bekend is met de belastingwetten, waardoor hij zijne aangifte niet tijdig heeft ingediend. Appellant verzoekt, dat hem de ontheffing alsnog over de maanden April—December worde verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur tot toepassing van art. 67 der wet op de personeele belasting geadviseerd.

X. *Het beroep van A. van der Sanden te Oudenbosch tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te 's-Hertogenbosch dd.* 31 *Juli* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 30 Sept. 1902, afd. Dir. Bel., no. 23, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. van der Sanden, te Oudenbosch, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, dd. 31 Juli 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Oosterhout K no. 44, dat hij heeft verlaten.

De aangifte ter bekoming van ontheffing is op 9 Mei 1902 ingediend, nadat het perceel op 20 Januari van dat jaar was ontruimd.

Uit overweging dat de aangifte niet was ingediend binnen den wettelijk gestelden termijn van zes weken na de ontruiming van het perceel, heeft de Directeur den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk verklaard.

In beroep gekomen, heeft A. van der Sanden te kennen gegeven, dat hij onbekend was met bovenbedoelde termijnsbepaling en dat, wordt hem de ontheffing niet verleend, het perceel dit jaar bijna het dubbele aan belasting zal opbrengen; weshalve appellant verzoekt, dat hem alsnog gedeeltelijke ontheffing moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur geadviseerd tot toepassing van art. 67 der wet op de personeele belasting, ten aanzien van dezen appellant, die ook in de gemeente Oudenbosch is aangeslagen.

XI. *Het beroep van H. E. van den Broek, te Boekel, loteling voor de lichting der nationale militie uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van N.-Brabant, dd.* 21 *Aug.* 1202, *op een door hem ingediend bezwaarschrift.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 3 Oct. 1902, no. 1722, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. E. van den Broek, te Boekel, loteling voor de lichting der nationale militie uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van N.-Brabant, dd. 21 Aug. 1902, G, no. 44, 3e afd., op een door hem ingediend bezwaarschrift.

Van de tweelingbroeders Arnoldus en Martinus van Landsvelt, die onderscheidenlijk de nummers 12 en 19 hadden getrokken, heeft de Militieraad den tweede tot den dienst aangewezen en den eerste van den dienst vrijgesteld, op grond eener krachtens art. 49, 3e lid, der Militiewet (1861) aangegane overeenkomst, volgens welke de trekker van het hoogste nummer zou dienen.

De loteling H. E. van den Broek, trekker van nummer 15, voor den dienst opgeroepen, nadat H. Wellens, trekker van nummer 13, na zijne inlijving was afgekeurd, heeft in Aug. 1902 een bezwaarschrift tegen de uitspraak van den Militieraad ingediend, daar *zijn* nummer niet zou zijn opgeroepen, indien niet vrijstelling verleend was aan den tweelingbroeder, die nummer 12 getrokken had.

Ged. Staten hebben hem echter wegens overschrijding van den in de wet gestelden termijn niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar, daarbij overwegende, dat volgens art. 97 der voornoemde wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) gedurende tien dagen, te rekenen van den dag waarop de militieraad eene uitspraak gedaan heeft, bezwaren konden worden ingebracht door de in die bepaling aangewezen personen, tegen de in Dec. 1901 gedane uitspraken van den militieraad, welke termijn bij de indiening van voornoemd bezwaar is overschreden.

Van de uitspraak van Ged. Staten is Van den Broek bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij o. m. aanvoerende, dat H. Wellens volgens art. 81, 2°., de eenige was die tegen het besluit van den Militieraad kon opkomen als loteling wiens nummer ten gevolge van de uitspraak zou worden opgeroepen; dat deze echter van dat recht geen gebruik heeft gemaakt; dat, nadat Wellens voor den dienst ongeschikt was verklaard, appellants nummer voor den dienst

is opgeroepen; dat appellant door de wet zelve is verhinderd, binnen den bepaalden termijn gebruik te maken van art. 81, eerste alinea, en dat de billijkheid vordert, dat hem thans de rechten worden verleend, die hij zoude hebben kunnen inroepen, indien door de beslissing van den militieraad zijn nummer dadelijk dienstplichtig ware geworden; weshalve appellant verzoekt, dat de loteling Arnoldus van Landsvelt alsnog tot den dienst worde aangewezen.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog van den appellant ontvangen een adres aan H. M., gedagteekend 17 Oct. 1902, waarin hij zijne bezwaren nader uiteenzet.

XII. *Het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. F. M. Hendriks.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 4 Oct. 1902, no. 7298, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. F. M. Hendriks.

Henri François Marie Hendriks, geboren te Weert op 24 April 1872, is beambte geweest bij de Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij. Vóór zijn vertrek naar Zuid-Afrika was hij boekhandelaar te Zevenaar, waar zijne vrouw nog woonachtig is. In Nederland terugkeerende, is hij te Amsterdam aan wal gezet (in October 1900) en heeft hij aldaar in een logement zijn intrek genomen. Ingeschreven is hij te Amsterdam niet. Den 12den Mei 1901 werd hij, na eene poging tot zelfmoord, naar het Wilhelminagasthuis gebracht. Daarna is hij nog (van 29 Aug. 1901 tot 4 Maart 1902) in het Binnengasthuis verpleegd. Vervolgens is hij op 25 Maart weder in het Wilhelminagasthuis opgenomen, vanwaar hij op 7 April naar het krankzinnigengesticht te Medemblik is overgebracht. Drie dagen te voren was door den President der Arr.-Rechtbank te Amsterdam de vereischte machtiging verleend.

Noch B. en W. van Zevenaar, noch die van Amsterdam, willen hunne gemeente als woonplaats van dezen krankzinnige erkennen.

Naar het oordeel van Ged. Staten van N.-Holland zullen de kosten van verpleging ten laste moeten worden gebracht van het Rijk.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Twee-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 5 *November* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 18 Oct. 1902, no. 29, houdende beschikking op *de reclame van den gepens. werkman* 1e *kl. bij de constructie-werkplaatsen J. Smit te Delft, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 995.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden werkman 1e klasse

bij de constructie-werkplaatsen J. Smit, te Delft, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 25 Juni 1902, no. 10, I. L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 24 Sept. 1902, no. 253;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 13 Oct. 1902, Ie afd., no. 6;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd, door belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in dienst op daggeld bij eene inrichting van 's Rijks Landmacht doorgebracht, volgens de wet van 18 Juli 1890 (Stbl. no. 109), 29 jaren, 9 maanden en 11 dagen beloopt; dat hij, geboren 6 Juli 1836, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn loon heeft bedragen:

van	1	Juni—	1	Juni	1892/3	f 716.25½
,,	1	,,	1	,,	1893/4	- 748.33½
,,	1	,,	1	,,	1894/5	- 785.25
,,	1	,,	1	,,	1895/6	- 790.47½
,,	1	,,	1	,,	1896/7	- 774.70½
,,	1	,,	1	,,	1897/8	- 733.31½
,,	1	,,	1	,,	1898/9	- 781.81
,,	1	,,	1	,,	1899/1900	- 774.99½
,,	1	,,	1	,,	1900/1901	- 751.74
,,	1	,,	1	,,	1901/1902	- 463.73;

zoodat $^1/_{400}$ van zijn in de 5 voor hem gunstigste der laatste 10 dienstjaren genoten loon ad f 3907.23½, f 9.7680875 bedraagt, en het pensioen over een diensttijd van 29 jaren, 9 maanden en 11 dagen, beloopt f 290.89 's jaars; weshalve belanghebbende volgens de artt. 2*a* en 6 der wet recht heeft op een pensioen van f 290.89, in te gaan met den dag volgende op dien van het ontslag;

dat, nadat aan belanghebbende bij K. B. van 14 Juli 1902, no. 22, met ingang van 1 Juni 1902, op grond van 60-jarigen ouderdom, een pensioen was verleend van f 291 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij verzoekende op grond van art. 9 der wet van 18 Juli 1890 (Stbl. no. 109) te worden gepensionneerd;

Overwegende dat voormeld art. 9 luidt: ,,Wanneer de verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken, bedoeld bij art. 2, litt. *b*, den belanghebbende

voor altijd buiten staat stellen door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, wordt, ongeacht den diensttijd, het pensioen bepaald op het bedrag, waarop hij na een diensttijd van veertig jaren aanspraak zou hebben, met inachtneming van het laatste lid van art. 7";

dat art. 2. litt. *b*, bepaalt, dat de aanspraak op pensioen verkregen wordt ter zake van verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken door den belanghebbende bekomen in en door de uitoefening van zijn dienst; voor zooveel die verwonding, verminking of gebreken den belanghebbende, binnen een jaar na het ontstaan, tot de verdere waarneming zijner werkzaamheden voor altijd ongeschikt maken en dat, blijkens het laatste lid van art. 2, van den termijn van een jaar alleen mag worden afgeweken, wanneer bij het in de wet bepaalde geneeskundig onderzoek blijkt, dat de ongeschiktheid het onmiddellijk gevolg is van vroeger bekomen verwonding, verminking of gebrek;

Overwegende nu — daargelaten dat niet blijkt dat de belanghebbende, ten gevolge van een der in art. 9 genoemde oorzaken, voor altijd buiten staat is door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, evenmin als van een geneeskundig onderzoek als bovenbedoeld, dat de gebreken, door reclamant vermeld, zijn ontstaan 29 April 1887 en 8 Oct. 1894 en, aangezien hij met ingang van 1 Juni 1902 is ontslagen, deze gebreken hem niet binnen een jaar na het ontstaan tot de verdere waarneming zijner werkzaamheden ongeschikt hebben gemaakt;

dat hij mitsdien aan art. 9 geen aanspraak kan ontleenen op hooger pensioen;

Gezien de wet van 18 Juli 1890 (Stbl. no. 109);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 21 Oct. 1902, no. 28, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van R. Moquette, eervol ontslagen Directeur van het Ziekenhuis der Rijks-Universiteit te Leiden, thans wonende te Utrecht.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 991.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van R. Moquette, eervol ontslagen Directeur van het Ziekenhuis der Rijks-Universiteit te Leiden, thans wonende te Utrecht;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 14 Juni 1902, no. 9;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 249;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Oct. 1902, no. 8254[1], afd. Ond.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, aan belanghebbende, met ingang van 13 Juli 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 596, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 12 April 1902, no. 2697[1], O., met ingang van 13 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 15 jaren, 11 maanden en 1 dag, vereenigd met den overigen, volgens art. 9*d* der Burgerlijke Pensioenwet, in aanmerking komenden onderwijzersdienst van 9 jaren, 7 maanden en 4 dagen, een tijdvak uitmaakt van 25 jaren, 6 maanden en 5 dagen; dat hij, geboren 8 April 1847, den ouderdom van 55 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 13 Juli 1897 tot 13 Juli 1902 f 1400, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 1400, bedoeld bij art. 6, 1e lid, der wet, f 23.33⅓ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c*, 9*a* en *d* der wet recht heeft op een pensioen van f 595.32½;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hem een hooger pensioen toekomt dan

dat door den Pensioenraad berekend, vermits zijne gebreken in en door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, al mogen belanghebbende's gebreken in en door den dienst zijn ontstaan, in casu geen sprake is van een der omstandigheden, vermeld in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet, waaraan belanghebbende recht op verhoogd pensioen zou kunnen ontleenen;

dat wijders de berekening van belanghebbendes pensioen door den Pensioenraad met juistheid is geschied;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan R. Moquette, eervol ontslagen Directeur van het Ziekenhuis der Rijks-Universiteit te Leiden, thans wonende te Utrecht, met ingang van 13 Juli 1902 een pensioen toe te kennen van f 596.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 21 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
Bij afwezen,
W. VAN BYLANDT.

3o. van 24 Oct. 1902, no. 37, houdende beslissing in zake *het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Cornelia Ooteman.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 968.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige C. Ooteman;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 239;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Oct. 1902, no. 7225, afd. Binn. Best.;

Overwegende dat C. Ooteman, geboren 3 Sept. 1871, op 16 Nov. 1901 de gemeente Grootebroek heeft verlaten om zich naar een klooster te Tilburg te begeven, na vooraf op 4 Nov. 1901 aan het gemeentebestuur van Grootebroek het voornemen te kennen te hebben gegeven zich te Tilburg te willen vestigen;

dat zij eenige dagen na hare aankomst te Tilburg, als lijdende aan krankzinnigheid, naar een krankzinnigengesticht is overgebracht, vóórdat hare inkleeding in voorzegd klooster had plaats gehad en vóórdat zij in het bevolkingsregister te Tilburg was ingeschreven;

dat nu tusschen de gemeentebesturen van Grootebroek en Tilburg geschil over de woonplaats dezer behoeftige krankzinnige bestaat, dat door Ged. Staten niet in der minne is kunnen worden bijgelegd, weshalve het aan Onze beslissing is onderworpen;

Overwegende dat uit de onder eede afgelegde verklaringen blijkt, dat C. Ooteman bij haar vertrek uit Grootebroek niet krankzinnig was en volkomen in staat haar wil te bepalen;

dat zij bereids den 4en Nov. te voren van haren wil, om zich te Tilburg te vestigen, aan het gemeentebestuuar van Grootebroek had doen blijken, waaraan zij dan ook den 6en Nov. d.a.v. gevolg heeft gegeven, na vooraf te Tilburg te zijn geweest en zich te hebben vergewist dat zij in het klooster zoude worden aangenomen;

dat zij den dag na hare aankomst in het klooster wel en opgeruimd was en dat het feit, dat zij, toen zij later krankzinnig werd, nog niet in het klooster was ingekleed en niet in het bevolkingsregister van Tilburg was ingeschreven, geen invloed kan hebben op de omstandigheid, dat zij wel degelijk haar domililie van Grootebroek naar Tilburg had overgebracht;

dat laatstgenoemde gemeente dus behoort te worden aangewezen als de gemeente die de kosten van hare overbrenging naar en hare verpleging in een krankzinnigengesticht heeft te dragen;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente Tilburg aan te wijzen als de woonplaats van de behoeftige krankzinnige C. Ooteman, voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 25 Oct. 1902, no. 57, houdende beslissing in zake ***het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. Boer.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 993.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. Boer;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 1 Oct. 1902, no. 251;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Oct. 1902, no. 7460, afd. B. B.;

Overwegende dat Hendrik Boer, geboren 22 Febr. 1875 te Middelburg, in December 1900 in het Mannenhuis van Barmhartigheid te Wagenborgen (gemeente Termunten) is opgenomen;

dat hij, toen het toegezegde verpleeggeld niet langer werd betaald, in het begin van jaar 1902 genoemde inrichting heeft moeten verlaten en naar Middelburg is teruggekeerd, waar hij bij zijn vader zijn intrek nam;

dat hij op verzoek van zijn vader op 12 Maart in het Rijkskrankzinnigengesticht te Medemblik is geplaatst, nadat hij eerst op 23 Febr. te Middelburg in het gasthuis was opgenomen en de Kantonrechter op 5 Maart de vereischte machtiging verleend had;

dat over de woonplaats van dezen krankzinnige geschil is ontstaan tusschen

het gemeentebestuur van Middelburg en dat van Termunten en Ged. Staten van Zeeland en Groningen er niet in geslaagd zijn dat geschil bij te leggen;

Overwegende dat niet blijkt, dat H. Boer, toen hij in December 1900 in het Mannenhuis van Barmhartigheid te Wagenborgen werd opgenomen en van Middelburg naar de gemeente Termunten werd overgeschreven, krankzinnig was;

dat in dat gesticht — bestemd voor zenuwlijders — dan ook geen personen mogen worden opgenomen, die door een geneeskundige krankzinnig of idioot zijn verklaard;

dat ook niet is gebleken dat Boer, toen hij in het begin van 1902, om eene reden, vreemd aan zijn toestand, genoemde inrichting verliet, aan krankzinnigheid leed;

dat hij, te Middelburg teruggekeerd, geacht moet worden aldaar weder bij zijn vader zijne woonplaats gevestigd te hebben, — al is zijne inschrijving in het bevolkingsregister niet geschied — en mitsdien aldaar woonplaats had toen het noodzakelijk werd geacht hem in een gesticht voor krankzinnigen te doen opnemen;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Hendrik Boer voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur aan te wijzen de gemeente Middelburg.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *De reclame van G. Pel te Leiden betreffende de regeling van het pensioen van zijn zoon G. Pel, tijdelijk gepensionneerd stoker der 2e klasse bij de Kon. Ned. Marine.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Marine met een schrijven van 9 Oct. 1902, Bureau S./B., no. 38, bij den Raad

van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van G. Pel, te Leiden, betreffende de regeling van het pensioen van zijn zoon G. Pel, tijdelijk gepensionneerd stoker der 2e klasse bij de Kon. Ned. Marine.

De Militaire Pensioenraad gaf in zijn dd. 6 Aug. 1902, no. 11, Z., te dezer zake uitgebracht advies H. M. in overweging, belanghebbende met ingang van 1 Juli 1902, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 200 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 100, op grond dat aan belanghebbende, geboren 24 Juni 1881, met ingang van 1 Juli 1901 uit den militairen dienst ontslagen, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Zeemacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127) bij Kon. besluit van 7 Aug. 1901, no. 14, een tijdelijk pensioen is verleend van f 200 's jaars voor den tijd van één jaar, met ingang van 1 Juli 1901, en wel bij een diensttijd van 4 jaren en 7 dagen, uithoofde van verwonding, veroorzaakt door bevolen militaire diensten, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij het militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 31 Mei 1901; dat de gebreken, welke belanghebbende's verwijdering uit den dienst hebben veroorzaakt, deze verandering hebben ondergaan sinds hem bij K. B. van 7 Aug. 1901, no. 14, een tijdelijk pensioen is verleend van f 200, dat zij hem slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat stellen om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek volgens rapport van genoemden Inspecteur, dd. 24 Juli 1902; dat het voor de betrekking, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat A, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 200 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt ½ van dat bedrag ad f 100; weshalve hem volgens de artt. 26*b*, 39 en 46 der wet opnieuw een tijdelijk pensioen behoort te worden verleend, doch thans van f 100 's jaars, voor den tijd van één jaar.

Nadat bij K. B. van 16 Aug. 1902, no. 67, aan den belanghebbende met ingang van 1 Juli 1902 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 100 voor den tijd van één jaar, heeft zijn vader het verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Reclamant licht zijne bezwaren toe.

III. *Het beroep van Th. Bloemen c. s, onderwijzers en onderwijzeressen aan de openb. lagere scholen te Venlo, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 18 *April* 1902 *waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Venlo".*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 10 Oct. 1902, no. 4898, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Th. Bloemen, J. M. H. Boermans, H. J. W. Leenders, J. H. Beekman, M. Beck, J. Ridden, J. R. Peters, J. H. Lenssen, H. J. Pannemans, G. H. H. Gelissen, J. Staal, W. J. H. Schreinemachers, H. Veugelers, W. M. J. Theilen, P. Weijers, P. G. H. Voestermans, J. H. Frackers, onderwijzers, en Catharina Meuskens, Maria Deserière en Angelina Stroeken, onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen te Venlo, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 18 April 1902, litt. 3609/5 N., 4e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Venlo", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 23 Oct. 1901.

Bij deze verordening zijn de jaarwedden der onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, bepaald op de minima in de wet tot regeling van het l. o., aangegeven.

Nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, zijn de bovengenoemde onderwijzers en onderwijzeressen bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de gemeente Venlo ook financieel in bloeienden toestand verkeert en dat de levensstandaard aldaar allengs aanzienlijk hooger is geworden.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten te kennen gegeven, dat de verordening is vastgesteld overeenkomstig de desbetreffende bepalingen der wet op het lager onderwijs en dat zij geene redenen gevonden hebben om aan die verordening hunne goedkeuring te onthouden.

Anders is het gevoelen van het schooltoezicht. En de schoolbevolking èn de stadsbevolking geven — naar de Districtsschoolopziener oordeelt — den appellanten aanspraak op eene hoogere jaarwedde en doen hem hun verzoek ondersteunen.

De Inspecteur van het lager onderwijs stelt de volgende regeling voor: „Voor „elk der onderwijzers en onderwijzeressen die het hoofd van eene der drie open„bare scholen bijstaan, een aanvangssalaris van f 600 met de vier vijfjaarlijksche

,,verhoogingen van f 50 na een diensttijd van 5, 10, 15 en 20 dienstjaren. ,,Bovendien eene verhooging van jaarwedde ten bedrage van f 50 wegens het ,,geven van onderwijs in elk der vakken Fransch, Duitsch, wiskunde en nuttige ,,handwerken voor meisjes, waarin de onderwijzer of onderwijzeres verplicht ,,is onderwijs te geven, en van f 75, wanneer het onderwijs buiten de gewone ,,schooluren gegeven wordt. Aan hen, die de hoofdacte bezitten en aan de ,,onderwijzers die gehuwd zijn en den achtentwintigjarigen leeftijd bereikt heb- ,,ben, dient insgelijks eene verhooging van jaarwedde toegekend te worden over- ,,eenkomstig de bepaling van art. 26 sub 3°. alinea 1 en 7."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van Th. Bloemen, namens de onderwijzers en onderwijzeressen aan de openbare lagere scholen der gemeente Venlo, gedagteekend 23 Oct. 1902, die onder overlegging van eene verklaring van de Commissie van toezicht op het lager onderwijs — die het met appellanten eens is — het beroep met een enkel woord nader toelichten.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Drie-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 12 *November* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 25 Oct. 1902, no. 34, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 2e klasse H. J. P. Willemsen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1023.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden matroos der 2e klasse H. J. P. Willemsen, te 's-Gravenhage, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 23 Juli 1902, no. 10, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Oct. 1902, no. 257;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 21 Oct. 1902, Bur. S./B., no. 46;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende niet wederom pensioen te verleenen, op grond dat, hoewel belanghebbende — bij een diensttijd van 9 jaren, 6 maanden en 14 dagen, waarvan 2 jaren, 11 maanden en 14 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën dubbel berekend zijn en 2 maanden en 16 dagen tusschen de keerkringen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen zijn doorgebracht, met ingang van 1 Juni 1898 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, veroorzaakt door bevolen militaire diensten, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 26 Juni 1902, thans geacht wordt voortdurend gedeeltelijk buiten staat te zijn om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, thans echter uit de rapporten der militaire geneeskundige commissie te Amsterdam, dd. 5 Juni 1902, en te Willemstad dd. 20 Juni d.a.v., blijkt, dat het twijfelachtig is, of belanghebbende ooit met een rechterliesbreuk behept is geweest en dat in ieder geval nu slechts aanwezig is eene lieswandsdunheid; dat — daargelaten de vraag, of het bestaande gebrek verband houdt met de slepende zenuwpijn, op grond waarvan belanghebbende werd gepensionneerd, en mitsdien ook met het ongeval hem op 22 Juni 1897 overkomen — dit gebrek geacht moet worden hem thans niet buiten staat te stellen in zijn levensonderhoud te voorzien; dat dit laatste bovendien bevestigd wordt door de inlichtingen bij schrijven, dd. 3 Juni 1902, no. 438, Litt. S, D. R., verstrekt door den Hoofdcommissaris van Politie te 's-Gravenhage, waaruit blijkt, dat belanghebbende met handenarbeid ongeveer f 400 's jaars verdient;

dat, nadat bij ministerieele beschikking aan den belanghebbende was medegedeeld, dat hij niet opnieuw voor toekenning van pensioen in aanmerking kon komen, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat het

gebrek ten gevolge waarvan hij ongeschikt werd verklaard voor den militairen dienst, nog bestaat en hem bij het loopen of staan van eenigen duur zeer veel last en pijn veroorzaakt, zoodat hij genoodzaakt is zittend werk te verrichten;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 27 Oct. 1902, no. 49, houdende beschikking op *het beroep van J. Hart, lid der firma M. A. Hart en Zn. te Scheemda, tegen een besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 12 *April* 1902, *betreffende zijn verzoek om vergunning tot het oprichten eener vellenblooterij, huidenzouterij, bewaarplaats voor beenderen en lompen en drogerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 990.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Hart, lid der firma M. A. Hart en Zn., te Scheemda, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 12 April 1902, waarbij door dat college is goedgevonden aan voormelden Hart te berichten dat, wegens de onvolledigheid der door dezen aan het gemeentebestuur verschafte stukken en inlichtingen, niet kan worden beschikt op diens verzoek om vergunning tot het oprichten eener vellenblooterij, huidenzouterij, bewaarplaats voor beenderen en lompen en drogerij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 1 Oct. 1902, no. 248;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 22 Oct. 1902, no. 234, afd. H. en N.;

Overwegende dat volgens art. 5 der Hinderwet, bij eenig verzoek om vergunning, onder meer moeten worden overgelegd eene opgave van hetgeen in de inrichting zal worden verricht, vervaardigd of verzameld, benevens eene plattegrondteekening in dubbel, aanduidende de uit- en inwendige samenstelling van de inrichting met toebehooren, alsmede eene verklaring of de inrichting al dan niet eene fabriek of werkplaats zal zijn in den zin der Veiligheidswet;

dat laatstbedoelde verklaring door appellant evenwel niet is overgelegd en noch de door hem bij zijn verzoek om vergunning gevoegde opgave der werkzaamheden, welke in de inrichting zouden plaats vinden, noch de door hem ingeleverde teekening geacht kunnen worden in redelijkheid te voldoen aan de onder nos. 1 en 2 van art. 5 der Hinderwet daarvoor gestelde eischen;

dat Burgemeester en Wethouders van Scheemda bij hun bestreden besluit mitsdien te recht hebben geoordeeld dat door hen geene beschikking kan worden genomen op appellants verzoek, waarbij in zóó menig opzicht het bepaalde bij voornoemd wetsartikel was verzuimd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 27 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VENELIN.

3o. van 27 Oct. 1902, no. 53, houdende beschikking op *de reclame van den gepasporteerden milicien B. van der Graaff te Vlaardingen, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1054.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien B. van der Graaff, te Vlaardingen, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 7 Mei 1902, no. 6, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Oct. 1902, no. 263;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 22 Oct. 1902, Ie afd., no. 4;

Overwegende dat, nadat genoemde Van der Graaff pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 16 April 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts 1 jaar en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 12 Jan. 1880, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 21 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen, aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is, doch geheel in staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapporten van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 22 Jan. 1901, la. A., no. 7, en 30 Jan. 1901, La. A, no. 7; zoodat belanghebbende aan geen enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 25, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vat-

baar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat, blijkens bovenvermelde rapporten van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 27 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

4o. van 30 Oct. 1902, no. 42 houdende beslissing in zake *het geschil over de woonplaats van den krankzinnige A. van Neuren.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1022.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den krankzinnige A. van Neuren;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Oct. 1902, no. 256;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Oct. 1902, no. 7595, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende dat Adriaan van Neuren, geboren te Driewegen den 18 Oct. 1869, tot 25 Maart 1894 te Baarland gewoond heeft en toen als maréchaussée te voet in garnizoen is gekomen te Maastricht, waarna hij zijn verblijf heeft gehad in verschillende garnizoensplaatsen, onder andere te Vaals tot 18 Mei 1901, te Vlodrop tot 27 Aug. 1901 en te Roermond;

dat hij, na op 2 Sept. 1901 van Roermond naar het hospitaal te Utrecht te zijn gebracht, op 6 Sept. daaraanvolgende in het krankzinnigengesticht „Dennenoord" te Zuidlaren is opgenomen;

dat over de betaling van de verpleegkosten geschil is ontstaan tusschen de gemeentebesturen van Vlodrop en Roermond, en Ged. Staten van Limburg er niet in geslaagd zijn dat geschil bij te leggen;

Overwegende dat de maréchaussée A. van Neuren, van den 18 Mei 1901 te Vlodrop gestationneerd zijnde, den 7 Juni 1901 ter observatie is opgenomen in het militaire hospitaal te Venlo, op last van den Officier van gezondheid te Roermond;

dat den 22 Juli 1901 Van Neuren door den chef van het Militair hospitaal te Venlo geacht is buiten staat te zijn om den militairen dienst te blijven waarnemen, uithoofde van belangrijke overprikkeling van het zenuwstelsel, zich uitende door abnormale handelingen;

dat hij van Venlo naar Breda geëvacueerd ter nadere geneeskundige onderzoeking, de daarmede belaste commissie het volgende advies uitgebracht: „Geene waarneembare lichaamsgebreken. Gedurende zijn verblijf in het hospitaal alhier zijn geen psychische afwijkingen waargenomen en is evenmin van overprikkeling van het zenuwstelsel gebleken. Alleen viel eene neiging tot afzondering en in-zich-zelf-gekeerdheid waar te nemen. De Commissie acht het noodig dezen maréchaussée aan zijne tegenwoordige omgeving (het dorp Vlodrop) te onttrekken en hem naar eene grootere standplaats over te plaatsen";

dat, in verband met dit advies, Van Neuren den 26 Aug. 1901 naar Vlodrop teruggekeerd en den 27 Aug. naar Roermond is overgeplaatst;

Overwegende dat alzoo de vraag is te beantwoorden, of de maréchaussée Van Neuren, toen hij ingevolge lastgeving van Vlodrop werd overgebracht naar het hospitaal te Venlo, geacht kan worden zijne woonplaats in den zin van het Burgerlijk Wetboek te Vlodrop te hebben behouden;

dat deze vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat hij toch den wil noch het voornemen kon hebben om te Vlodrop terug te keeren, daar zijne toekomstige garnizoensplaats geheel afhankelijk was van den uitslag der verpleging en daarna van de bevelen zijner superieuren;

dat hij alzoo, toen hij zich aan bovenbedoelde lastgeving onderwierp, de gemeente Vlodrop als zijne woonplaats verliet;

dat de gemeenten Venlo en Breda, alwaar hij achtereenvolgens is verpleegd, niet kunnen aangemerkt worden als zijne woonplaats, daar zijn verblijf aldaar uit den aard der zaak van tijdelijken aard was;

dat, nadat de Commissie te Breda hem gezond had verklaard, hem de order werd verstrekt over Vlodrop naar Roermond te gaan;

dat hij ingevolge dit bevel naar Vlodrop terugkeerende, ten einde na een dag verblijf en alzoo zonder het doel zijne woonplaats aldaar te vestigen, ter verdere uitvoering van bedoeld bevel zijne woonplaats zou gevestigd hebben te Roermond, ware het niet, dat bereids den 26 Aug. 1901, zijnde de dag, waarop hij te Vlodrop aankwam om zich den daaropvolgenden dag naar Roermond te begeven, blijkens de onder eede afgelegde verklaringen, zoodanige verschijnselen zich hebben voorgedaan, dat de onderstelling gegrond is, dat hij destijds niet meer in staat was met bewustzijn bedoeld voornemen ten uitvoer te brengen;

dat derhalve ook de gemeente Roermond niet zijne woonplaats is geworden;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), zooals die is gewijzigd bij die van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als de woonplaats van den krankzinnige A. van Neuren kan worden aangewezen en derhalve de kosten zijner verpleging in een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen van af het tijdstip dat hij niet verder voor rekening van het Departement van Oorlog wordt verpleegd, zullen worden gekweten uit 's Rijks kas, uit de fondsen voor dergelijke uitgaven bestemd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer ter informatie.

Het Loo, den 30 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN

5o. van 30 Oct. 1902, no. 48, houdende beschikking op *het beroep van het Hoofdbestuur van het Waterschap Reiderland tegen het besluit van Ged. Staten van Groningen dd.* 7 *Maart* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan eene keur of politieverordening op het onderhoud van- en tegen benadeeling van alle aan het toezicht van genoemd bestuur onderworpen werken en voorwerpen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 903.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Hoofdbestuur van het waterschap Reiderland tegen het bestluit van Ged. Staten van Groningen, dd. 7 Maart 1902, no. 161, 1e afd., waarbij goedkeuring is onthouden aan eene keur of politieverordening op het onderhoud van- en tegen benadeeling van alle aan het toezicht van genoemd bestuur onderworpen werken en voorwerpen, door genoemd Hoofdbestuur vastgesteld op 13 Jan. 1902;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 10 Sept. 1902, no. 159;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Oct. 1902, no. 227, afd. Wat. A.;

Overwegende dat Ged. Staten van Groningen bovenvermeld besluit hebben genomen op grond dat tot het waterschap Reiderland kanalen behooren, zoowel voor scheepvaart en afwatering als alleen voor afwatering bestemd, doch dat de onderwerpelijke keur in dit opzicht geen onderscheid maakt, maar in het algemeen spreekt van „kanalen" en mitsdien de daarin voorkomende verbodsbepalingen ten aanzien van kanalen ook betrekking hebben op die, welke voor scheepvaart zijn bestemd; dat de keur in zooverre in strijd is met de wet, daar ingevolge het bepaalde in het 1e lid van art. 3 der wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) de verordeningen, in deze wet bedoeld, geen bepalingen mogen inhouden omtrent punten, waaromtrent o. a. bij eene provinciale verordening is voorzien; dat dit het geval is ten aanzien van de verbodsbepaling voorkomende in:

1°. art. 8, onder *f*, voor zooverre betreft het verbod van het in de kanalen werpen van ballast, steenen, zand, turfmolm, stroo, mest of andere specie, vermits dit reeds is verboden bij art. 13 onder *a* van het Politie-reglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen van 11 Nov. 1884, waarvan de tekst, zooals deze sedert is gewijzigd, geplaatst is in het Prov. Blad van

het jaar 1898, no. 67; daarna opnieuw gewijzigd bij Statenbesluit van 17 Juli 1900, Prov. blad no. 41, en van 16 Juli 1901, Prov. Blad no. 51;

2°. art. 8 onder *g*, aangezien dit verbod reeds gegeven is bij art. 13 onder *b* van evengenoemd reglement, wordende hierbij tevens opgemerkt, dat in deze verbodsbepaling niet is opgenomen, door wien de daar bedoelde schriftelijke vergunning moet gegeven worden;

3°. art. 9 onder *a*, voor zooverre betreft het daarstellen of veranderen van eenig gebouw of getimmerte of boomen te plaatsen, — op grond dat dit reeds verboden is bij art. 12 onder *a* van genoemd provinciaal reglement;

4°. art. 9 onder *b*, aangezien het hier verbodene reeds strafbaar is gesteld bij art. 12 onder *b* van genoemd provinciaal reglement;

5°. art. 9, onder *c*, voor zooverre betreft het maken in de wallen van toegangen tot het water en het daarstellen van stoepen of walbeschoeiingen, waartegen reeds is voorzien bij art. 12 onder *c* van genoemd prov. reglement;

6°. art. 9 onder *e*, voor zooverre betreft het openen en sluiten van sluisdeuren en boomen, vermits dit reeds verboden is in art. 2 onder *d* van meergenoemd prov. reglement;

7°. art. 9, onder *f*, aangezien het hier bepaalde reeds verboden is bij art. 4 onder *f* van hetzelfde reglement;

8°. art. 9, onder *h*, vermits hierin reeds is voorzien bij art. 4 onder *g* van hetzelfde reglement, zooals dit gewijzigd is bij bovengenoemd Staten-besluit van 16 Juli 1901;

dat van dit besluit van Ged. Staten het Hoofdbestuur van het waterschap Reiderland bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat art. 1 der politieverordening op de rivieren en kanalen in Groningen luidt: ,,onder rivie- ,,ren en kanalen worden bij dit Reglement bedoeld de zoodanige, welke bestemd ,,zijn voor scheepvaart, of ook tevens voor afwatering, daarvan alleen uitge- ,,zonderd die welke dienen tot bijzonder gebruik"; dat de kanalen onder Reiderland gelegen, zoomin de hoofdkanalen, waarop het water wordt uitgemalen, als die welke dienen voor aanvoer van water naar de watergemalen, niet vallen onder de bepalingen van dit artikel; dat, ofschoon Ged. Staten niet zeggen op welke kanalen zij het Politiereglement willen toepassen, appellant veronderstelt dat alleen bedoeld zullen zijn de hoofdkanalen, waarop de watergemalen het water uitslaan, te weten: het Beerster- en Zijlkerdiep; de Buiten-Tjamme, het Buiskooldiep en het hoofdkanaal in den Reiderwolder-polder, allen kanalen uitsluitend aangelegd en gegraven voor loozing van het water naar den Dollard, kanalen die van de Westerwoldsche en Pekel A door vaste dammen zijn afgescheiden en van den Dollard door overdekte sluizen; dat er wel is waar een 20-tal scheepjes — metende 6 à 10 ton — in varen voor den

afvoer van landbouwproducten, doch dat dit enkel geschiedt ten gerieve van de ingelanden, en dan nog alleen met zulke schepen, waaraan daarvoor speciaal vergunning is verleend; dat ook deze scheepjes niet geregeld kunnen varen, maar daarin worden belemmerd door 48 vaste bruggen, waarvan de benedenkant der liggers op slechts 0.3 à 0.4 M. boven het maalpeil van het waterschap ligt; dat wanneer de Provinciale wetgever die hoofdkanalen als scheepvaartkanalen had beschouwd, tevens bestemd voor afwatering, hij bij art. 5 van het Reglement voor dit waterschap zeker niet aan het hoofdbestuur het recht zou hebben toegekend om het water zoo laag mogelijk te laten afstroomen, wanneer dit voor de uitvoering van werken noodig wordt geacht, maar dit recht aan Ged. Staten zou hebben gegeven; dat de hoofdkanalen van Reiderland gelijk zijn te stellen met die van het waterschap „de Vereeniging", terwijl de bermsloot langs den dijk van den Reiderwolder polder, loopende tot de zeesluis bij Fimel, bij besluit van Ged. Staten van 24 Dec. 1868, no. 66, 1e afd., uitdrukkelijk werd verklaard niet te vallen onder art. 1 van meergenoemd Politiereglement; dat Ged. Staten vroeger appellants meening deelden, blijkens de bij besluiten van 10 Dec. 1869, no. 96, 1e afd., en van 21 Juli 1893, no. 75, 1e afd., goedgekeurde politieverordening op het onderhoud van en tegen benadeeling van schouwbare voorwerpen, waarin gelijksoortige bepalingen voorkwamen als in de keur, waaraan zij nu meenden hunne goedkeuring te moeten onthouden, en dat appellant groot belang heeft om de vrije beschikking te houden over de werken en voorwerpen van het waterschap, speciaal voor het openhouden der buitengeul;

Overwegende dat op de eerste plaats in dezen de vraag te beslissen valt of, gelijk door appellant wordt beweerd, de kanalen onder Reiderland gelegen, — zoomin de hoofdkanalen waarop het water wordt uitgemalen, als die welke dienen voor aanvoer van water naar de watergemalen, — niet onder de bepalingen van het Politiereglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen vallen;

dat deze vraag ontkennend behoort te worden beantwoord;

dat immers krachtens art. 1 bij dat reglement onder kanalen worden bedoeld de zoodanige, welke bestemd zijn voor scheepvaart, of ook tevens voor afwatering, daarvan alleen uitgezonderd die, welke dienen tot bijzonder gebruik;

dat nu onder Reiderland verschillende kanalen zijn gelegen — met name de door appellant in zijn beroepschrift aangegevene hoofdkanalen waarop de watergemalen het water uitslaan — welke, daargelaten of zij oorspronkelijk voor waterafvoer naar den Dollard zijn gegraven, reeds sedert geruimen tijd voor scheepvaart worden gebruikt;

dat toch, al mogen die kanalen van de Westerwoldsche en Pekeler A door

vaste dammen zijn afgescheiden en van den Dollard door overdekte sluizen, die kanalen voortdurend met schepen worden bevaren, overmits de landbouwproducten en de mest van den Reiderwolderpolder, Ganzedijk, Finsterwolde, Beersterhoogen, Beerta en Nieuw-Beerta, langs die kanalen in zoogenaamde bolschepen, zijnde platte open schepen van 10 tot 13 ton laadvermogen, worden afgevoerd, om te Winschoterzijl in grootere schepen, liggende in de Pekel A, of te Klein Ulsda in schepen, liggende in de Westerwoldsche A, te worden overgeladen; terwijl turf, zand, bouwmaterialen enz. door die kanalen naar eerstgenoemde plaatsen worden aangevoerd;

dat, waar het alzoo vaststaat, dat meergenoemde kanalen voor scheepvaart worden gebruikt, die kanalen krachtens dat gebruik ook moeten geacht worden voor scheepvaart te zijn bestemd, zulks te meer, nu vaststaat dat Reiderland's hoofdbestuur aan die kanalen op eenige plaatsen voor de scheepvaart los- en laadplaatsen, — waarop meer- en landvastpalen voor het vastleggen der schepen zijn geplaatst, — heeft aangelegd en die voortdurend onderhoudt;

dat zoomin de aanwezigheid van een aantal vaste bruggen, waarvan de benedenkant der liggers op slechts 0.3 à 0.4 M. boven het maalpeil van het waterschap ligt, aan die kanalen het karakter van voor scheepvaart te zijn bestemd, kan ontnemen, als de bij art. 5, 3e lid, van het Reglement voor het waterschap Reiderland toegekende bevoegdheid, om, zoo, naar het oordeel van het hoofdbestuur van het waterschap, de uitvoering van werken aan de kanalen of sluizen dit tijdelijk *vordert*, ook tusschen 1 Mei en 1 Oct. het water beneden het in het 1e lid van dat artikel bepaalde peil te laten afstroomen;

dat wijders van eenig bijzonder gebruik, als waarvan in meergenoemd art. 1 sprake is, in casu niet de rede kan zijn, overmits ook anderen dan Reiderland's ingelanden — o. a. de bewoners van den Reiderwolderpolder en die van den Stads- en Finsterwolderpolder — van de bedoelde kanalen voor de scheepvaart gebruik maken; weshalve die kanalen niet geacht kunnen worden te behooren tot de kanalen, die in het slot van art. 1 zijn uitgezonderd;

dat het alzoo vaststaat, dat onder Reiderland kanalen zijn gelegen, welke bestemd zijn voor scheepvaart, zij het ook tevens voor afwatering, zoodat die krachtens art. 1 van het Politiereglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen onder de bepalingen van dat Reglement vallen;

Overwegende wijders, dat, waar de onderwerpelijke keur van 13 Jan. 1902 in het algemeen van „kanalen" spreekt, zonder te onderscheiden kanalen voor scheepvaart en afwatering en kanalen voor afwatering alleen bestemd, de in die keur voorkomende verbodsbepalingen ten aanzien van kanalen ook betrekking hebben op eerstbedoelde categorie;

dat derhalve, aangezien krachtens art. 3, 1e lid, der wet van 20 Juli 1895

(Stbl. no. 139) de verordeningen in het huishoudelijk belang van waterschappen geene bepalingen mogen inhouden omtrent punten waaromtrent o. a. bij eene provinciale verordening is voorzien, de onderwerpelijke keur in strijd is met de wet, in zooverre in art. 8, *f* en *g*, art. 9, *a*, *b*, *c*, *e*, *f* en *g* dier keur, verbodsbepalingen zijn opgenomen omtrent punten die bereids resp. bij art. 13 *a* en *b*, art. 12 *a*, *b* en *c*, art. 2 *d*, art. 4 *f* en *g* van het Politiereglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen strafbaar zijn gesteld;

dat Ged. Staten mitsdien terecht hunne goedkeuring aan meerbedoelde keur van 13 Jan. 1902 hebben onthouden;

Gezien de wet van 20 Juli 1895 (Stbl. no. 139) en het Politiereglement op de rivieren en kanalen in de provincie Groningen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 30 Oct. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 3 Nov. 1902 no. 64, houdende beschikking op *het beroep van G. H. L. Baron van Boetzelaer te de Bildt, als Penningmeester der Diaconesseninrichting te Utrecht, tegen het besluit van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 25 *April* 1902, *op zijn verzoek om het perceel Pelmolenstraat no.* 23 (*Rusthuis*) *te Utrecht te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 929.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ

Beschikkende op het beroep, ingesteld door G. H. L. Baron van Boetzelaer te de Bildt, als Penningmeester der Diaconesseninrichting te Utrecht, tegen

het besluit van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 25 April 1902, afd. Dir. Bel., no. 244*e*, op zijn verzoek om het perceel Pelmolenstraat no. 23 (Rusthuis) te Utrecht, te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 77) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Sept. 1902, no. 236;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 28 Oct. 1902, no. 80, Directe belastingen;

Overwegende dat in het verzoek is mededgedeeld, dat het bestuur het zoogenaamde Rusthuis voor goed heeft opgeheven en dat gedeelte van het gebouw blijft gebruiken voor ziekenverpleging;

dat de Directeur afwijzend op het verzoek heeft beschikt, daarbij overwegende, dat genoemd perceel gedurende 1901 *uitsluitend* diende tot huisvesting en verpleging van de oud- en nog werkende zusters van de voormelde inrichting, voor zoover voor de laatste geen plaats meer was in het hoofdgebouw; dat thans in dit perceel wel *eenige* zieken worden verpleegd, doch dat het in hoofdzaak wordt gebruikt tot het daareven vermelde doeleinde; dat volgens de bepalingen van bovengenoemd artikel onder meer geene belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag wordt geheven wegens het gebruik van perceelen en gedeelten van perceelen *uitsluitend* tot inrichting van weldadigheid of tot genezing of verpleging van zieken en gebrekkigen; dat in casu, waar de inrichting een geheel particulier karakter draagt, deze gelijk gesteld kan worden met een gewoon pension, en alzoo niet kan geacht worden te vallen onder de bepaling van art. 4 § 1, lett. *d*, der wet; dat toch waar in die wetsbepaling sprake is van inrichtingen tot genezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, daarmede kennelijk alleen worden bedoeld zoodanige ziekenhuizen of gestichten, die een openbaar of algemeen karakter hebben, d. w. z. die bestemd zijn tot opneming, hetzij dan van *een ieder* zonder onderscheid voor wien dat noodig of nuttig wordt geoordeeld, hetzij voor personen die tot een dier groote groepen behooren, waarin de bevolking naar leeftijd, maatschappelijken stand of kerkgenootschap is verdeeld;

dat G. H. L. Baron van Boetzelaer in zijne bovengenoemde hoedanigheid van de beslissing des Directeurs bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat in het afgeloopen jaar door het bestuur zoodanige maatregelen genomen zijn, dat het Rusthuis, oorspronkelijk bestemd tot verpleging van rustende zusters, nu ook voor de ziekenverpleging in het algemeen is open gesteld, en verzoekende, dat de in 1901 en 1902 betaalde lasten worden terug-

betaald en het perceel Pelmolenstraat no. 23, thans bekend onder den naam van Tuinhuis, op de lijst worde herplaatst;

Overwegende dat volgens § 2, 1e lid, van art. 4 der wet tot regeling der personeele belasting door de Directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, ieder in zijn dienstkring, lijsten worden opgemaakt „*van de inrichtingen bedoeld onder* § 1*d*" van genoemd wetsartikel;

dat deze lijsten dienen om uit te maken, welke inrichtingen behooren tot die onder § 1*d* van art. 4 bedoeld, doch dat — evenals indien de wet zelve de inrichtingen met name aanwees — de nadere beantwoording der vraag, welke *perceelen* of *perceelsgedeelten* uitsluitend als zoodanig in gebruik zijn, overgelaten is aan de ambtenaren en colleges, die in het algemeen met de jaarlijksche regeling en beoordeeling van de aanslagen belast zijn;

dat de *inrichting*, genaamd de Diaconesseninrichting te Utrecht op de hierbedoelde lijst voorkomt en het verzoek door den tegenwoordigen appellant tot den Directeur gericht, niet die inrichting, maar een *perceel* tot die inrichting behoorende, (het Tuinhuis) betreft;

dat een verzoek tot plaatsing van eene *inrichting* op de lijst, waarvan in art. 4 § 2 sprake is, alzoo niet is gedaan, en *zoodanig* verzoek dus ook niet is afgewezen;

dat mitsdien het geval, waarin volgens het 2e lid van laatstgenoemde paragraaf beroep op Ons openstaat, niet aanwezig is;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 3 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Stad-aan-'t Haringvliet tegen het besluit van Ged. Staten van Z. Holland dd.* 9 *Juni* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van genoemden gemeenteraad van* 19 *April te voren tot*

opheffing der in 1857 *tusschen de gemeenten den Bommel, Ooltgensplaat, Oude-Tonge, Middelharnis en Stad-aan-'t Haringvliet tot stand gekomen gemeenschappelijke regeling betreffende het beheer en het onderhoud van een grintweg.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 14 Oct. 1902, no. 7513, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Stad-aan-'t Haringvliet, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 9 Juni 1902, B, no. 2268 (1e afd.) G. S., no. 38, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van genoemden gemeenteraad van 19 April te voren, tot opheffing der in het jaar 1857 tusschen de gemeenten den Bommel, Ooltgensplaat, Oude-Tonge, Middelharnis en Stad-aan-'t Haringvliet tot stand gekomen gemeenschappelijke regeling betreffende het beheer en onderhoud van den grindweg, loopende van Middelharnis langs Stad-aan-'t Haringvliet over den Bommel naar Ooltgensplaat en van beide laatstgenoemde gemeenten naar Oude-Tonge.

Ged. Staten hebben bovenvermeld besluit genomen op grond, dat art. 121 der Gemeentewet bepaalt, dat besturen van 2 of meer gemeenten gemeenschappelijke belangen na machtiging en onder goedkeuring van Ged. Staten kunnen regelen; dat onder „regelen" niet alleen het oprichten van hetgeen nog niet bestaat, doch ook het opheffen van eene bestaande regeling van gemeenschappelijke belangen moet worden verstaan; dat mitsdien het opheffen van eene gemeenschappelijke regeling, tenzij bij die regeling zelve anders is bepaald, moet geschieden bij een gemeenschappelijk besluit van de Raden der betrokken gemeenten, na machtiging en onder goedkeuring van Ged. Staten; dat evenwel door het gemeentebestuur van Stad-aan-'t Haringvliet geen gemeenschappelijk besluit der betrokken gemeentebesturen, tot hetwelk ook geen machtiging door Ged. Staten was verleend, ter goedkeuring is ingezonden, doch slechts een eenzijdig besluit van den Raad dier gemeente tot opheffing der bedoelde gemeenschappelijke regeling.

De gemeenteraad van Stad-aan-'t Haringvliet heeft zich daarop tot H. M. gewend met een adres, daarbij te kennen gevende dat hij bij besluit van 19 April 1902 tot opheffing van bovenbedoelde regeling heeft besloten, vermits de gemeente daardoor niet langer kan worden gebaat, en H. M. verzoekende — met verwijzing naar het K. B. van 19 Dec. 1890 (Stbl. no. 185) — het opheffingsbesluit alsnog te willen goedkeuren.

Ged. Staten, op dit adres gehoord, verwijzen naar het K. B. van 28 Dec. 1894, no. 4.

III. *Het beroep van J. H. Paris, voorzitter van het bestuur der porcelein- en aardewerkersvereeniging „Loon naar werk" te Maastricht tegen de beslissing van Ged. Staten van Limburg dd.* 22 *Aug.* 1902 *omtrent de door hem ingebrachte bezwaren tegen de kiezerslijsten voor de Kamer van Arbeid voor aardewerkfabricage en andere bedrijven te Maastricht.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 18 Oct. 1902, no. 4833, afd. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. H. Paris, als voorzitter van het bestuur der porcelein- en aardewerkersvereeniging „Loon naar werk", te Maastricht, tegen de beslissing van Ged. Staten van Limburg, dd. 22 Aug. 1902, 4e afd., la. 6777/2 A, genomen omtrent de door hem ingebrachte bezwaren tegen de kiezerslijsten voor de Kamer van Arbeid voor aardewerkfabricage en andere bedrijven te Maastricht.

Deze bezwaren hadden, onder meer, hierop betrekking, dat P. Dingena niet op de lijst der werklieden voorkwam.

Ged. Staten hebben ten aanzien van dien persoon overwogen, dat hij gedurende het afgeloopen kalenderjaar niet in dienst was geweest van de societeit Céramique, bij welke hij volgens den reclamant werkzaam was.

In beroep gekomen bij de Koningin, heeft J. H. Paris te kennen gegeven, dat P. Dingena gedurende de laatste 5 jaren als ovenwerker bij de Céramique werkzaam geweest is.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten een door hen ingewonnen bericht van B. en W. van Maastricht overgelegd, waarin wordt medegedeeld, dat onder P. Dingena verstaan moet worden P. N. Dingena, geboren te Maastricht 29 Oct. 1874, die inderdaad gedurende het laatst verloopen kalenderjaar bij de Société Céramique in dienst geweest is. Naar het oordeel van Ged. Staten moet echter appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk worden verklaard, vooreerst omdat dit niet tijdig is ingesteld, in de tweede plaats omdat blijkens den aanhef en het slot van het beroepschrift appellant dit stuk geteekend heeft als President van het bestuur der Vereeniging „Loon naar werk", in strijd met art. 9 van de Statuten dier Vereeniging, goedgekeurd bij K. B. van 3 Maart 1896, no. 25 (Ned. Staatscourant van 17/18 Mei 1896, no. 115), luidende als volgt: „De president leidt de vergadering en onderteekent met den secretaris alle stukken die van de vereeniging uitgaan."

IV. *Het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Joseph Houben*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 20 Oct. 1902, no. 7697, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Joseph Houben.

Joseph Houben, op 27 Nov. 1849 te Epen, gemeente Wittem, geboren, is op 16 Maart 1898 naar het gesticht voor krankzinnigen te 's-Hertogenbosch overgebracht en aldaar voorloopig voor rekening van de gemeente Vaals, van waar de overbrenging geschied was, verpleegd.

Deze gemeente ontkent echter tot de betaling van die verpleegkosten verplicht te zijn, en ook de gemeente Wittem is daartoe niet bereid bevonden.

Ged. Staten van Limburg zijn er niet in geslaagd dit geschil bij te leggen.

Uit overgelegde stukken, waaronder het proces-verbaal van een verhoor door den Kantonrechter te Gulpen gehouden, blijkt, dat J. Houben in het begin van April 1895 zijne geboorteplaats verlaten heeft zonder dat men wist waarheen hij ging; dat hij in het begin van Maart 1897 nog een paar dagen te Epen geweest is; dat hij op Kerstmis van het jaar 1897 zijn intrek genomen heeft bij de echtelieden Coenjaerts, in de gemeente Vaals, die reeds dadelijk bij zijn komst bespeurden dat hij niet wel bij het hoofd was; dat hij na twee maanden hun woning heeft verlaten, zonder op te geven waarheen hij ging en dat hij op last van den Burgemeester van Vaals in Maart 1898 naar bovengenoemd gesticht voor krankzinnigen vervoerd is.

Naar het oordeel van Ged. Staten van Limburg moeten de verplegingskosten van dezen lijder komen te laste van het Rijk.

Nadat de overweging van het geschil bij de Afdeeling was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen:

1°. een schrijven van B. en W. van Wittem, dd. 25 October 1902, die verklaren, hunne gemeente niet als woonplaats van J. Houben te erkennen; 2°. een brief van B. en W. van Vaals, dd. 3 Nov. 1902, die, tot staving van hunne bewering, dat de verpleegkosten niet ten laste van hunne gemeente mogen komen, aan de Afdeeling afschriften overleggen van in deze zaak gewisselde stukken.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vier-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 19 *November* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer,

Referendaris:

Mr. C. Bake.

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 5 Nov. 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van J. H. Frackers en H. H. J. Maas, vertegenwoordigende de afd. Venlo en Omstreken van den Bond van Ned. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 18 *April* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Venlo".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1083.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. H. Frackers en H. H. J. Maas, vertegenwoordigende de afdeeling Venlo en omstreken van den Bond

van Ned. Onderwijzers, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 18 April 1902, la. 3609/5, no. 1, 4e afd., waarbij is goedgekeurd de „Verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Venlo", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 23 Oct. 1901;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 Oct. 1902, no. 269;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Nov. 1902, no. 9018, afd. Ond.;

Overwegende dat art. 14 der wet tot regeling van het l. o. het recht van hooger beroep toekent aan „ieder die bij de vernietiging of verbetering van het besluit van Ged. Staten belang heeft";

dat „belang" daarbij te verstaan is in den zin van eigen persoonlijk belang;

dat de afd. Venlo van den Bond van Ned. Onderwijzers, door appellanten vertegenwoordigd, niet geacht kan worden bij de vernietiging van het bestreden besluit een eigen persoonlijk belang te hebben;

dat zij dus aan art. 14 der genoemde wet de bevoegdheid niet kan ontleenen, tegen het besluit van Ged. Staten bij Ons beroep in te stellen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad no. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 5 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 5 Nov. 1902, no. 51, houdende beschikking op *het beroep van The General Ozone and Electric Supply Company Limited te Amsterdam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 4 Juli* 1902, *houdende intrekking der bij besluit van* 3 *Mei* 1901 *verleende vergunning tot het oprichten van eene inrichting tot het zuiveren van water.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1052.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Naamlooze Vennootschap The General Ozone and Electric Supply Company Ltd, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Juli 1902, no. 5561, P. W., houdende intrekking der bij besluit van 3 Mei 1901 verleende vergunning tot het oprichten van eene inrichting tot het zuiveren van water;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 Oct. 1902, no. 261;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 30 Oct. 1902, no. 222, afd. H. en N.;

Overwegende dat bij bovengenoemde vergunning o. a. als voorwaarde is gesteld, dat de motor en de werktuigen op eigen fundeering geplaatst moeten zijn;

dat B. en W. op 4 Juli 1902 de vergunning hebben ingetrokken, op grond dat die voorwaarde niet was nageleefd;

dat de Naaml. Vennootschap van het besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, Ons verzoekende, dat besluit te vernietigen en te verstaan, dat de machinerieën enz. zullen kunnen blijven staan op de wijze waarop zij thans zijn geplaatst;

Overwegende dat in dezen vaststaat, dat de appellante aan een der gestelde voorwaarden niet heeft voldaan;

dat toch de gasmotor en de werktuigen niet op een eigen fundeering, maar op een houten vloer van het lokaal der inrichting geplaatst zijn, terwijl onder de vloerbalken in het sousterrain stempels of stelten zijn aangebracht om den gasmotor te ondersteunen;

dat B. en W., nu de gestelde voorwaarden niet waren nageleefd, bevoegd waren op grond van art. 20 der Hinderwet, de vergunning in te trekken, van welke bevoegdheid in deze door hen te recht is gebruik gemaakt, nadat, naar

aanleiding van eene klacht over hinder van ernstigen aard, een deskundig onderzoek was ingesteld.

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van B. en W. van Amsterdam van 4 Juli 1902, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 5 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 5 Nov. 1902 no. 62, houdende beschikking op *de reclame van den gepensionneerden korporaal T. Yntema, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1082.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden korporaal T. Yntema, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 2 April 1902, no. 5, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 Oct. 1902, no. 268;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 31 Oct. 1902, Iste afd., no. 65;

Overwegende dat genoemde Yntema verhooging van pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat aan belanghebbende, volgens de artt. 25*d*, 39 en 44bis der wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) een pensioen is verleend van f 248, met ingang van 10 Juli 1896, bij K. B. van 25 April 1896, no. 34, en wel bij een diensttijd van 24 jaren, 1 maand en 11 dagen, waarvan 8 jaren, 2 maanden en 13 dagen gedurende welke hij militaire diensten in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen heeft bewezen, met inbegrip van 2 maanden en 28 dagen heen- en terugreis, dubbel zijn berekend, en hij 2 jaren, 4 maanden en 17 dagen in zijn laatstbekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 14 Aug. 1862, bij pensionneering den ouderdom van 33 jaren had vervuld en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt en tevens voortdurend geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 10 April 1896, La. A, no. 1458, en dat hem bij voormeld K. B. het pensioen is toegekend tot het bedrag, waarop hij krachtens de hiervoren aangehaalde wetsartikelen aanspraak kan maken; zoodat hem geen hooger pensioen kan worden verleend;

dat nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 31, aan den belanghebbende was medegedeeld, dat zijn verzoek om verhooging van pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken *door* den dienst zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan en dat hem bereids bij K. B. van 25 April 1896, no. 34, het pensioen is toegekend, waarop hij aanspraak heeft;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende be-

schikking, genomen op zijne aanvrage om verhooging van pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 5 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

4o. van 7 Nov. 1902, no. 25, houdende beschikking op *het beroep van het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 24 *Juni* 1902, *op zijn verzoek om het perceel Wijk A* 47 *te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 998.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het R.-K. Kerkbestuur te Wijk-bij-Duurstede, als Administrateur van het R.-K. Liefdegesticht aldaar, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 24 Juni 1902, op zijn verzoek om het perceel Wijk A 47 te Wijk-bij-Duurstede in zijn geheel te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 1 Oct. 1902, no. 255;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 31 Oct. 1902, no. 60, Dir. Bel.;

Overwegende dat nadat genoemd gesticht op 30 Juli 1897 door den Directeur op de lijst gebracht was, het R.-K. Kerkbestuur hem verzocht heeft, ook den vleugel, die er in 1899 is bijgebouwd, op de lijst te plaatsen;

dat dat verzoek op 3 Aug. 1901 is afgewezen, uit overweging, dat o. a. als eerste voorwaarde tot plaatsing op de lijst is bepaald, dat het perceel *uitsluitend* moet worden gebruikt als inrichting van weldadigheid; dat in dat nieuwe gedeelte personen worden verpleegd, die zich voor een vrij aanzienlijk bedrag hebben ingekocht en niet behooren onder die categorie van personen die in eene inrichting van weldadigheid moeten worden opgenomen; dat toch de huisvesting moet worden gekocht en niet ieder, althans geen *onvermogenden*, daarvan kunnen profiteeren, zoodat het karakter van „weldadigheid" in deze niet op den voorgrond staat;

dat op 24 April 1902 het R.-K. Kerkbestuur zijn verzoek herhaald heeft, doch de Directeur bij beslissing van 24 Juni 1902 daarop afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat, voor zooverre bekend, sedert de vorige beslissing geene veranderingen hebben plaats gehad, die aanleiding zouden moeten geven om op het eenmaal genomen besluit terug te komen;

dat het Kerkbestuur, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat het er niet toe doet, dat een deel der gelden voor de inrichting benoodigd, verstrekt worden door personen die daarin inwonen, maar dat het er slechts op aankomt, of de inrichting, waarvoor men vrijstelling vraagt, uitsluitend tot weldadigheid dient; dat de bijgebouwde vleugel dient tot huisvesting van bejaarde en gebrekkige lieden en evenals het geheele gebouw bewoond wordt door liefdezusters, wier taak is, gemelde bejaarde lieden te verzorgen en te verplegen; dat ieder oogmerk van winstbejag bij deze stichting verre is; dat door 9 verpleegden zekere bedragen zijn gestort en 5 geheel ten laste van het kerkbestuur komen; dat het kerkbestuur voornemens is een fonds te vormen, om beter in staat te zijn alleen onvermogenden te huisvesten;

Overwegende dat volgens § 2, 1e lid, van art. 4 der wet tot regeling van de personeele belasting door de Directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, ieder in zijn dienstkring, lijsten worden opgemaakt „*van de inrichtingen* bedoeld onder § 1*d*" van evengenoemd wetsartikel;

dat deze lijsten enkel dienen om uit te maken welke inrichtingen behooren tot die onder § 1*d* van art. 4 bedoeld, doch dat — evenals indien de wet zelve de inrichtingen met name aanwees — de nadere beantwoording van de vraag, welke *perceelen* of *perceelsgedeelten* uitsluitend als zoodanig in gebruik zijn, overgelaten is aan de ambtenaren en colleges, die in het algemeen met de jaarlijksche regeling en beoordeeling van de aanslagen belast zijn;

dat de *inrichting* „het R.-K. Liefdegesticht te Wijk-bij-Duurstede" op de hierbedoelde lijst voorkomt en het verzoek, door den tegenwoordigen appellant tot den Directeur gericht, niet die inrichting, maar een *perceel* of *perceelsgedeelte* tot die inrichting behoorende, betreft;

dat een verzoek tot plaatsing van eene *inrichting* op de lijst, waarvan in art. 4 § 2 sprake is, alzoo niet is gedaan en *zoodanig* verzoek dan ook niet is afgewezen;

dat mitsdien het geval, waarin volgens het 2e lid van laatstgenoemde paragraaf beroep op Ons openstaat, niet aanwezig is;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 7 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

5o. van 7 Nov. 1902, no. 30, houdende beschikking op *de reclame van den tijdelijk-gepensionneerden sergeant J. F. van Raay, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1078.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den tijdelijk-gepenstionneerden sergeant J. F. van Raay, te Amsterdam, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 21 Mei 1902, no. 2, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 Oct. 1902, no. 272;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 3 Nov. 1902, Iste afd., no. 46;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, belanghebbende met ingang van 16 April 1902, zijnde de datum, waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 492 is opgehouden, een jaarlijksch pensioen toe te leggen van f 300, op grond dat de belanghebbende — bij een diensttijd van 15 jaren, 7 maanden en 29 dagen, waarvan 6 jaren, 5 maanden en 3 dagen in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, met inbegrip van 4 maanden en 15 dagen heen- en terugreis dubbel zijn berekend en hij 7 jaren en 17 dagen in zijn laatstbekleeden graad van sergeant heeft gediend, met ingang van 16 April 1901 uit den militairen dienst ontslagen, uit hoofde van verwonding, in den strijd bekomen, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 5 Mei 1902, La. A, no. 359, thans voortdurend gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor den graad waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat B, behoorende bij de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129), aangewezen bedrag f 360 beloopt, zoodat hem als pensioen toekomt $15^{239}/_{360}$ dertigsten van dat bedrag, ad f $187.96^{2}/_{3}$, verhoogd met $^{7}/_{60}$ van die som, ad f $21.92^{17}/_{18}$, vermeerderd met een bedrag van f 90 wegens verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, weshalve hem volgens de artt. 25*b*, 37, 42 en 44bis der wet een voortdurend pensioen behoort te worden verleend, doch thans van f 300 's jaars;

dat, nadat bij K. B. van 23 Juni 1902, no. 40, aan den belanghebbende met ingang van 16 April 1902 een pensioen was verleend van f 300 's jaars, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij recht heeft op een voortdurend pensioen van f 492 per jaar, omdat hij geheel buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans slechts voortdurend *gedeeltelijk* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 7 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

6o. van 11 Nov. 1902, no. 20 houdende beschikking op *het beroep van den Raad der gemeente Oostburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd.* 1/6 *Maart* 1902, *waarbij is ingetrokken het besluit van Ged. Staten van Zeeland dd.* 4 *April* 1890 *voor zoover daarbij is goedgekeurd art.* 4 *der „Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Oostburg".*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 582.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Oostburg tegen het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 1/6 Maart 1902, no. 1282/50, 1e afd., waarbij is ingetrokken het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 4 April 1890, no. 1274/30, 1e afd., voor zoover daarbij is goedgekeurd art. 4 der „Verordening regelende het openbaar lager onderwijs in de gemeente Oostburg", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 28 Maart 1890;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juli 1902, no. 143;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Nov. 1902, no. 5882, afd. Onderwijs;

Overwegende dat de gemeenteraad van Oostburg — nadat Ged. Staten van Zeeland hunne goedkeuring onthouden hadden aan de door hem gemaakte verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs en hij in zijn beroep

tegen het besluit van Ged. Staten niet-ontvankelijk was verklaard — besloten heeft alle door hem in 1901 betreffende de verordening tot regeling van het L. O. genomen besluiten in te trekken en van kracht te laten blijven, dus te handhaven, de bestaande verordening, vastgesteld op 28 Maart 1890 en door Ged. Staten goedgekeurd bij besluit van 4 April 1890, no. 30, 1e afd., in welke verordening bepaald was (art. 4), dat op de dagschool als leerling worden toegelaten zij die op het tijdstip van de toelating hun vijfde jaar hebben volbracht en hun zestiende nog niet hebben bereikt;

dat hierop Ged. Staten wegens hun bezwaar tegen den vijfjarigen leeftijd, hun voormeld besluit van 4 April 1890, voor zooveel de goedkeuring van genoemd art. 4 betreft, op 1 Maart 1902 hebben ingetrokken;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen en, aanvoerende dat te recht de vijfjarige leeftijd bepaald is, Ons heeft verzocht de beslissing van Ged. Staten te vernietigen;

Overwegende dat in de eerste plaats de vraag is te beantwoorden, of Ged. Staten bevoegd waren hun in beroep bestreden besluit, waarbij is ingetrokken een vroeger besluit van het college van Ged. Staten, voor zooveel daarbij is goedgekeurd art. 4 der gemelde verordening van den gemeenteraad, te nemen;

dat deze vraag ontkennend moet worden beantwoord;

dat bedoelde bevoegdheid nergens aan Ged. Staten is gegeven en ook niet voortvloeit uit, maar daarentegen in strijd is met den aard en de beteekenis van een goedkeuringsbesluit;

dat toch, waar de wet een raadsbesluit aan de goedkeuring van Ged. Staten onderwerpt en mitsdien de rechtskracht van het raadsbesluit afhankelijk is van de goedkeuring, eene eenmaal verleende goedkeuring een voor de gemeente overeenkomstig de wet vastgestelden rechtstoestand schept, waarop zonder uitdrukkelijke bepaling van de wet geen inbreuk mag worden gemaakt;

dat het tegenovergestelde stelsel — daargelaten de rechtsonzekerheid waartoe het zou kunnen leiden — de goedgekeurde, alzoo rechtsgeldige, besluiten der gemeentebesturen afhankelijk zoude maken van de wijziging der inzichten van het college van Ged. Staten;

dat een goedgekeurd raadsbesluit is en blijft een besluit van den gemeenteraad en deze alleen bevoegd is dit in te trekken;

dat eene intrekking van het besluit tot goedkeuring, waardoor de rechtsgeldigheid aan 's Raads besluit wordt ontnomen, is een buiten werking stellen van dit besluit en dus in hare gevolgen gelijk staat met eene vernietiging daarvan, waartoe het recht niet aan Ged. Staten is gegeven, maar in de bij de wet bepaalde gevallen aan Ons is voorbehouden;

dat mitsdien op voorschreven gronden het door appellant bestreden besluit

niet kan gehandhaafd worden en alzoo een onderzoek omtrent de al of niet gegrondheid van het bezwaar van Ged. Staten, dat tot intrekking van hun besluit geleid heeft in dezen stand der zaak overbodig is;

Gezien de Gemeentewet en de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Ged. Staten van Zeeland, dd. 1/6 Maart 1902, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

7o. van 11 November 1902, no. 38, houdende beschikking *op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden soldaat J. J. M. van Maarseveen, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1108.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen tijdelijk-gepensionneerden soldaat J. J. M. van Maarseveen, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op hernieuwd pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 16 April 1902, no. 8, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 276;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 7 Nov. 1902, Iste afd., no. 40;

Overwegende dat genoemde Van Maarseveen dd. Febr. 1902 hernieuwing van tijdelijk pensioen heeft aangevraagd;

dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende — bij een diensttijd van 1 jaar, met ingang van 1 Maart 1900 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg waren van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, waardoor hij tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk gedeeltelijk buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien — blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek, volgens rapport van den Gen.-Maj., Inspecteur van den Geneesk. Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 29 Maart 1902, La. A, no. 190, thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

dat, nadat bij ministerieele beschikking van 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 26, aan den belanghebbende was medegdeeld, dat zijn verzoek, om opnieuw pensioen te mogen erlangen, niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij niet door handenarbeid in zijn levensonderhoud kan voorzien;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamant thans geheel in staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, weshalve hij aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om hernieuwing van tijdelijk pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

8o. van 11 November 1902, no. 39, houdende beschikking op *de reclame van de weduwe van den gepens. huzaar W. Bols, geb. J. Snippe, te Hollandscheveld (gem. Hoogeveen) betreffende hare aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1105.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van de weduwe van den gepensionneerden huzaar W. Bols, geboren J. Snippe, te Hollandscheveld (gem. Hoogeveen) betreffende hare aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 2 April 1902, no. 10, L. W. W.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 273;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 7 Nov. 1902, 1e afd., no. 39;

Overwegende dat, nadat genoemde weduwe pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat belanghebbende op 14 Febr. 1885 in het huwelijk is getreden met W. Bols, overleden 27 Juli 1901; dat aan haar echtgenoot, als huzaar bij het 2de Regiment Huzaren, bij K. B. van 17 Juni 1884, no. 63, uithoofde van in en door den dienst ontstane lichaamsgebreken, een voortdurend pensioen werd toegekend van f 100 's jaars, en dat het huwelijk van belanghebbende met W. Bols is voltrokken nà het ontstaan zijner lichaamsgebreken, zoodat belanghebbende, op grond van art. 48, laatste lid, der wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) geen aanspraak op pensioen kan maken;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 6 Juni 1902, IIIe afd., no. 30, aan de reclamante was medegedeeld, dat haar verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, zij haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent hare bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de gronden, die den Pensioenraad tot zijn afwijzend advies geleid hebben, juist zijn, en deze tot de Onze makende;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat de bezwaren van reclamante, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op hare aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

90. van 11 Nov. 1902, no. 40, houdende beschikking op *de reclame van den gepasp. milicien Ph. Pruis, te Amersfoort, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1125.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepasporteerden milicien Ph. Pruis, te Amersfoort, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 11 Juni 1902, no. 14, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 280;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 8 Nov. 1902, Iste afd., no. 82;

Overwegende dat, nadat genoemde Pruis pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 27 April 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts

3 jaren en 2 maanden beloopt; dat hij, geboren 10 Aug. 1879, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 22 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere waarneming van dien dienst voor altijd ongescrikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 1 April 1902, la. A, no. 236, zoodat belanghebbende aan geene enkele wettelijke gepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 28 Juni 1902, IIIe afd., no. 18, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken door dienstijver zijn ontstaan;

Overwegende dat blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, reclamants gebreken niet door den dienst zijn ontstaan, weshalve hij aan geene enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

10o. van 11 Nov. 1902, no. 41, houdende beschikking op *de reclame van den gepens. korporaal T. Corbée te Amersfoort betreffende de regeling van zijn pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1124.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gepensionneerden korporaal T. Corbée. te Amersfoort, betreffende de regeling van zijn pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 30 April 1902, no. 11, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 279;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 8 Nov. 1902, Iste afd., no. 63;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies heeft bericht, dat de tijd, door belanghebbende na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, tot 16 Mei 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) 22 jaren, 6 maanden en 12 dagen beloopt, waarvan hij 6 jaren, 3 maanden en 16 dagen in zijn laatst bekleeden graad van korporaal heeft gediend; dat hij, geboren 27 Jan. 1861, den ouderdom van 41 jaren heeft vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens voortdurend gedeeltelijk buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van de Commissie van het geneeskundig onderzoek te Amsterdam, dd. 6 Maart 1902, no. 18, en dat derhalve, vermits het voor den graad waarnaar het pensioen van belanghebbende moet worden geregeld, op staat B, behoorende bij voormelde wet, aangewezen bedrag f 250 beloopt, hem als pensioen toekomt $22^{192}/_{360}$ dertigste van dat bedrag, ad f $187.77^{7}/_{9}$, verhoogd met $^{1}/_{10}$ van die som, ad f $18.77^{7}/_{9}$, zoodat hem, volgens de artt. 25*b*, 37 en 42 der wet, met ingang van 16 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen behoort te worden verleend van f 207;

dat, nadat aan belanghebbende bij K. B. van 6 Juni 1902, no. 34, met ingang van 1 Juni 1902, een pensioen was verleend van f 207 's jaars, hij — nadat op zijn verzoek om verhooging van pensioen bij ministerieele beschikking van 2 Sept. 1902, IIIe afd., no. 124, afwijzend was beschikt — zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij voortdurend *geheel* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Overwegende dat èn blijkens bovenvermeld rapport van genoemde Commissie, èn blijkens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneesk. Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 4 April 1902, La. A, no. 175, reclamant slechts *gedeeltelijk* buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van zijn pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
J. W. BERGANSIUS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van B. en W. van Vlaardingen tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 2 *April* 1902, *tot goedkeuring van eene keur van den Aalkeet-Buitenpolder.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 24 Oct. 1902, no. 202,

afd. Wat. A, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur. de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door B. en W. van Vlaardingen tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 2 April 1902, no. 130, tot goedkeuring van eene keur van den Aalkeet-Buitenpolder.

Op 21 Maart 1902 is vastgesteld eene keur, regelende den waterstaat van den Aalkeet-Buitenpolder, onder Maasland, Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht, — goedgekeurd bij besluit van Ged. Staten van 2 April 1902 — waarbij wordt verboden: bij art. 15 „riolen aan te leggen of te veranderen"; bij art. 26 „het water in den polder te verontreinigen, door in de slooten of wateringen onreine stoffen af te laten"; bij art. 28 „buizen, gooten of riolen en andere pijpen of kokers, dienende voor afvoer van pomp- of menagewater" aan te leggen, tenzij „met vergunning en onder toezicht van het Bestuur"; terwijl volgens art. 29 „riolen, kokers, waardoor waterbedervende stoffen in den polder worden afgelaten en welke vóór het in werking brengen dezer keur, hetzij ingevolge verleende vergunning, hetzij bij wettelijke verjaring bestaan, zullen worden gestopt en buiten werking gebracht, zoodra daaraan eenige verandering, vernieuwing of herstelling wordt gedaan of wanneer daaraan nieuwe afvoeren voor onreine stoffen worden toegevoegd."

Van evenvermeld goedkeuringsbesluit van Ged. Staten zijn B. en W. van Vlaardingen tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat krachtens vorenbedoelde bepalingen het polderbestuur het in zijn macht zal hebben èn om verderen aanbouw in het in den polder gelegen stadsgedeelte tegen te gaan èn om door verbod van hernieuwing of herstelling van de tegenwoordige rioolafvoeren, de thans aldaar bestaande bebouwing te eeniger tijd feitelijk onbewoonbaar te maken; dat hiermede de grenzen van het politierecht van het waterschap verre worden overschreden; dat toch de afvoer van hemel- en menagewater van dat stadsgedeelte naar den tegenwoordigen Aalkeet-Buitenpolder reeds gedurende honderden jaren heeft plaats gehad, en dus lang vóór de instelling van het waterschap; dat, indien nu blijkt, dat die afvoer de polderbelangen dreigt te schaden, dit — gelijk bij K. B. van 3 Dec. 1895 (Stbl. no. 209) zeer juist is aangemerkt — „wel tot eene regeling of overeenkomst der belanghebbenden onderling of tot eene regeling van hooger gezag, met inachtneming der algemeene belangen aanleiding" kan „geven", maar niet onder het bereik van „strafverordeningen in het huishoudelijk belang" van het waterschap kan worden gebracht; dat uit de omstandigheid, dat het in den Aalkeet-Buitenpolder gelegen stadsgedeelte ongeveer 1100 huisnummers telt met eene bevolking van 4000 zielen, welke geheele bouw in dat stadsgedeelte

met het rioolnet van oudsher is aangelegd op één afvoer naar den polder, terwijl afvoer naar elders volstrekt onmogelijk is, — blijkt, welk belang het hier geldt; en dat het feitelijk onmogelijk maken van de verdere uitbreiding van het in den polder gelegen stadsgedeelte evenmin binnen het politierecht van het waterschap valt, als het gaandeweg zoo goed als vernietigen van de hierbedoelde buiten eenige overtreding tot stand gekomen toestanden.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, wijzen er den Minister op, dat het beroep van appellant op het K. B. van 3 Dec. 1895 (Stbl. no. 209) niet opgaat, overmits in casu alleen zal belet worden, dat men bij de verdere uitbreiding van Vlaardingen in den Aalkeet-Buitenpolder roekeloos te werk ga.

Als gemachtigde van appellanten licht Mr. N. Cramer, advocaat te 's-Gravenhage, het beroep toe, hetwelk bestreden wordt door J. Kalisvaart, voorzitter, en M. J. Ham, secretaris van het polderbestuur.

Op vragen van den Staatsraad-Rapporteur, den Voorzitter en den Staatsraad De Nerée van Babberich worden nog verschillende inlichtingen verstrekt door Mr. Cramer, J. Kalisvaart, M. J. Ham en den Burgemeester van Vlaardingen.

III. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van G. E. Opzoomer, eervol ontslagen hoofd eener openbare lagere school te Amsterdam, thans wonende te 's-Gravenhage.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 27 Oct. 1902, no. 8952, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van G. E. Opzoomer, eervol ontslagen hoofd eener openbare lagere school te Amsterdam, thans wonende te 's-Gravenhage.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 23 Aug. 1902, no. 6 L. O., aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Sept. 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 1265, op grond dat zij bij besluit van den Raad der gemeente Amsterdam, dd. 25 Juni 1902, met ingang van 1 Sept. 1902 eervol is ontslagen; dat haar diensttijd, geldig volgens het laatste lid van art. 38 der wet van 17 Aug. 1878 (Stbl. no. 127) een tijdvak uitmaakt van 34 jaren en 2 maanden; dat zij, uithoofde van lichaamsgebreken, voor de waarneming

harer betrekking ongeschikt is, blijkens verklaring van den districtsschoolopziener en van Ged. Staten; dat 1/60 van de jaarwedde, ad f 2220, die over de laatste 12 maanden, aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag gediend heeft voor de betaling der bijdrage, bij art. 41 der wet vermeld, bedraagt f 37; weshalve zij volgens art. 38, 2e lid, der wet, recht heeft op een pensioen van f 1264.17.

Nadat dit advies aan de belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft zij haar verlangen te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat haar staat van dienst 36 jaar en 3 maanden bedraagt, terwijl de Pensioenraad slechts 34 jaar en 2 maanden in rekening heeft gebracht, daar deze den tijd gedurende welken zij hoofd der bijzondere gesubsidieerde school te Sliedrecht was, niet heeft medegeteld, niettegenstaande zij hare aanstelling, haar salaris en haar ontslag van het gemeentebestuur heeft ontvangen.

BELANGHEBBENDE licht hare bezwaren toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR.

IV. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken M. C. Deurloo te Tholen.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 15/22 Oct. 1902, no. 230/57, afd. Comptabiliteit/Generale Thesaurie, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken M. C. Deurlo te Tholen.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 23 Aug. 1902, no. 7, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende, met ingang van 1 Juli 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 23.—, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 4 Juni 1902, no. 201, afd. Waterstaat T., met ingang van 1 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet, een tijdvak uitmaakt van 3 jaren en 3 maanden, terwijl de tijdelijke diensten van 5 Juli 1859—1 April 1899, als niet berustende op eene aanstelling,

niet voor pensioen in aanmerking kunnen komen; dat hij, geboren 6 April 1836, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1899 tot 1 Juli 1899 f 400 en van 1 Juli 1899 tot 1 Juli 1902 f 416, zoodat 1/60 van de middelsom ad f $414.76^{12}/_{13}$, bedoeld bij art. 6, 2e lid, der wet, f $6.91^{11}/_{39}$ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*a* en 9*a* der wet, recht heeft op een pensioen van f 22.46½.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

V. *Het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Johanna Maria de Vogel.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Oct. 1902, no. 7807, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van de behoeftige krankzinnige Johanna Maria de Vogel.

Den 24sten Juni 1902 is in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen „Endegeest" te Oegstgeest opgenomen J. M. de Vogel.

In het bevolkingsregister van 's-Gravenhage op 12 Juni 1901 ingeschreven, was genoemde J. M. de Vogel — op 24 Oct. 1874 te Dordrecht geboren — tot ± 21 Juli 1901 als noodhulp-dienstbode in Den Haag in betrekking, gedurende welk tijdsbestek van krankzinnigheid bij haar niet is gebleken en waarna zij volgens hare meesteres van 's-Gravenhage onmiddellijk naar Dordrecht is teruggekeerd.

Bij B. en W. van Dordrecht is echter van eenig verblijf van J. M. de Vogel tusschen half Juli en December 1901 te Dordrecht niets bekend; eerst in December 1901 kunnen zij haar te Dordrecht opsporen, dank zij een door de lijderes uit 's-Gravenhage aan Dr. Mielink te Dordrecht gezonden telegram, waarin zij dien geneesheer verzoekt, haar aan het station af te halen.

Te Dordrecht aangekomen in December 1901, is J. M. de Vogel op verzoek der politie in het ziekenhuis aldaar opgenomen.

„Reeds toen waren" — naar Dr. Mielink, geneesheer aan het ziekenhuis te Dordrecht, op 23 Juni 1902 verklaart — „bij haar verschijnselen aanwezig, die „op stoornissen van haar hersenfuncties wezen, doch eerst in de laatste dagen „namen hare waan-ideeën een zoo gevaarlijk karakter aan, dat hare onmid-

„dellijke opname in een krankzinnigengesticht dringend noodzakelijk is."

Volgens eene schriftelijke verklaring, dd. 24 Juni 1902, van patiente's vader, wonende te Dordrecht, heeft zijne dochter van medio Juni 1901—23 Dec. 1901 niet te zijnen huize verbleven en heeft zij, voor zoover hem bekend, dien tijd in Den Haag doorgebracht.

De gemeentebesturen van Dordrecht en Den Haag weigeren beiden de kosten van verpleging van J. M. de Vogel voor rekening hunner respectieve gemeente te nemen, terwijl Ged. Staten van Zuid-Holland tot de slotsom komen, dat hare woonplaats in het Rijk niet te vinden is, waar zij geen kans zien inlichtingen te bekomen omtrent het verblijf van patiënte tusschen het tijdstip waarop zij haren dienst als noodhulp te 's-Gravenhage verliet en dat waarop zij in Dordrecht kwam.

VI. *Het beroep van den Raad der gemeente Lochem tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 22 *Juli* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de besluiten van den Raad dier gemeente dd* 26 *Maart en* 11 *Juli* 1902, *betreffende den leeftijd van toelating op de openbare lagere scholen in de stad Lochem.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 23 Oct. 1902, no. 8836, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Lochem tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 22 Juli 1902, no. 75, waarbij goedkeuring is onthouden aan de besluiten van den Raad dier gemeente, dd. 26 Maart 1902, no. 9, en 11 Juli 1902, no. 4, houdende wijziging en aanvulling van art. 2 der Verordening regelende het L. O. in de gemeente Lochem.

Uit de stukken blijkt, dat de gemeenteraad van Lochem op 26 Maart 1902 besloten heeft, art. 2 der genoemde Verordening aldus te wijzigen, dat de leeftijd van toelating op de twee scholen voor gewoon lager onderwijs in de s Lochem — waarop de kinderen eens in het jaar, na de groote vacantie, worden toegelaten — verhoogd wordt van 5½ tot 6 jaar.

Ged. Staten hebben hierop den gemeenteraad in overweging gegeven, het Raadsbesluit aldus aan te vullen, dat B. en W., ten behoeve van kinderen boven de 5½ jaar, wier ouders of verzorgers dat verlangen, dispensatie zouden verleenen van de bepaling, dat de kinderen den zesjarigen leeftijd moeten hebben bereikt, alvorens ter school te worden toegelaten.

De gemeenteraad heeft daarop overwogen, dat er gevallen kunnen voorkomen, waarin het wenschelijk is, dat kinderen van nog niet ten volle zes jaren

oud, op de school worden toegelaten, doch de beslissing daarvan moet verblijven aan B. en W. en op 11 Juli 1902 besloten art. 2 aan te vullen met deze bepaling: „B. en W. kunnen echter ten behoeve van kinderen boven „de 5½ jaar, wier ouders of verzorgers toelating op de sub 1 van art. 1 genoemde scholen wenschen, dispensatie verleenen van de bepaling, dat de „kinderen den 6-jarigen leeftijd moeten hebben bereikt, alvorens op school „te worden toegelaten."

Ged. Staten hebben met deze toevoeging geen genoegen genomen en hunne goedkeuring aan de regeling onthouden. Daarbij hebben zij overwogen, dat ingevolge boveneerstgemeld raadsbesluit de kinderen eerst op de openbare lagere school in de gemeente Lochem worden toegelaten, wanneer zij den leeftijd van zes jaren bereikt hebben; dat het bij toelating eenmaal per jaar, gelijk in de gemeente Lochem geschiedt, in strijd is te achten met de belangen van het onderwijs die toelating niet eerder dan op gemelden leeftijd te doen plaats hebben; dat deze bedenking niet wordt opgeheven door het raadsbesluit van 11 Juli jl.; dat toch naar het oordeel van Ged. Staten ten behoeve van kinderen van 5½ jaar *recht* moet bestaan op toelating ter school en die toelating derhalve niet mag worden afhankelijk gesteld van het goedvinden van B. en W.

De gemeenteraad is van de beslissing van Ged. Staten bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat er in de Stad Lochem eene uitstekend ingerichte gemeentebewaarschool is, waar de kinderen kunnen blijven totdat zij op de lagere school worden toegelaten, en dat er geen leeftijd bepaald is waarop zij deze laatste verlaten moeten, zoodat de opleiding in eenig ambacht of beroep niet beneden den 13-jarigen leeftijd behoeft te beginnen.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten met den Inspecteur van het L. O. (bericht aan Ged. Staten dd. 25 April 1902) ongunstig geadviseerd, omdat vele der kinderen reeds bijna 7 jaar oud zouden zijn, alvorens zij aan het onderwijs zouden kunnen deelnemen. De Inspecteur merkt daarbij op, dat het gevolg hiervan zal zijn, dat die kinderen niet voor den dertienjarigen leeftijd de zesklassige school kunnen afgeloopen hebben, terwijl zulke leerlingen, wanneer zij een enkel jaar niet kunnen overgaan, bij het verlaten van de school de hoogste klasse niet zullen afgemaakt hebben en niet tot het herhalingsonderwijs kunnen toegelaten worden.

Daarentegen is de Districtsschoolopziener (ambtsbericht van 21 April 1902) van oordeel, dat tegen goedkeuring van het raadsbesluit dd. 26 Maart 1902 geen bezwaar bestaat, omdat Lochem een zeer goed ingerichte bewaarschool heeft.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten

Vijf-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 26 November 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 11 Nov. 1902, no. 26, houdende beschikking op *het beroep van P. A. den Boer, Dijkgraaf van den polder Binnenland, te Barendrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 5 *Aug.* 1902, *omtrent een verzoek om vernietiging van een besluit van stemgerechtigde ingelanden van genoemden polder betreffende beplanting van den Voordijk.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1130.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. A. den Boer, Dijkgraaf van den polder Binnenland te Barendrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 5 Aug. 1902, B, no. 3121 (1e afd.), G. S., no. 103, waarbij

geen gevolg is gegeven aan een verzoek om vernietiging van een besluit van stemgerechtigde ingelanden van genoemden polder betreffende beplanting van den Voordijk;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 285;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 8 Nov. 1902, La. C, afd. Wat. A.;

Overwegende dat stemgerechtigde ingelanden van den polder Binnenland (gemeente Oost- en West-Barendrecht) bij besluit van 24 Mei 1902 hebben gehandhaafd de sedert jaren bestaande gewoonte om aan aangelanden van den Voordijk — tevens ingelanden des polders — op hunne aanvrage vergunning te verleenen tot beplanting van dien aan den polder in eigendom toebehoorenden dijk;

dat P. A. den Boer, Dijkgraaf van genoemden polder, hierop bij adres, dd. 4 Juni 1902, aan Ged. Staten vernietiging heeft verzocht van voormeld besluit van ingelanden, op grond dat door dit besluit het belang van een groot gedeelte der ingelanden ten behoeve van een ander deel blijkbaar wordt benadeeld;

dat Ged. Staten bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit aan P. A. den Boer hebben te kennen gegeven, dat de bepaling van art. 91 van het Alg. Reglement voor de polders in de prov. Z.-Holland, op grond waarvan de vernietiging van bedoeld besluit van stemgerechtigde ingelanden werd gevraagd, vervallen is door het bepaalde bij art. 22 der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur, welke wet den 15den Juni 1902 in werking is getreden;

dat P. A. den Boer van dit besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat op voormelde vergadering van ingelanden, dd. 24 Mei 1902, van de 749 H.A. waaruit de polder Binnenland bestaat, gevende gelijk getal stemmen, slechts 381 stemmen waren vertegenwoordigd, waarvan 203 vóór en 178 tegen het onderwerpelijk voorstel waren en dat persoonlijk belang in casu boven het algemeen belang heeft gezegevierd, redenen waarom appellant, in overeenstemming met voornoemde wet, dd. 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) verzoekt bedoeld besluit van Ingelanden te vernietigen;

Overwegende dat appellant, blijkens het slot van zijn adres op grond van de wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176) bij Ons in beroep komt;

dat blijkens art. 24 van die wet, tegen het besluit van Ged. Staten tot afwijzende beschikking op een verzoek om vernietiging, belanghebbenden bij Ons voorziening kunnen vragen;

dat echter, ingevolge art. 26 van de wet, het aan Ons gerichte adres moet

worden ingediend bij Onzen Commissaris in de provincie, die daarop den dag van ontvangst aanteekent en het adres vervolgens aan Ons opzendt, alsmede een bewijs van ontvangst afgeeft;

dat dit gebiedend voorschrift in casu niet is nageleefd;

dat het ingesteld beroep niet-ontvankelijk kan worden geacht;

Gezien de wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. no. 176);

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. Vegelin.

2o. van 11 Nov. 1902, no. 28, houdende beschikking op *het beroep van het bestuur der Vereeniging „Concordia" te Enschede tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Zwolle, dd.* 23 *Juni* 1902, *op het verzoek om die Vereeniging als eigenares van het gebouw „Concordia" te plaatsen op de lijst, bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1075.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der Vereeniging ,,Concordia", te Enschedé, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Zwolle, dd. 23 Juni 1902, no. 693, Dir. Bel., op het verzoek om die Vereeniging als eigenares van het gebouw

,,Concordia" te plaatsen op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 Oct. 1902, no. 265;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 7 Nov. 1902. no. 43, Dir. Bel.;

Overwegende dat de Directeur op de aanvrage afwijzend heeft beschikt, uit overweging dat het gebouw der inrichting bestaat uit een koffiekamer, een eetzaal, een conversatiezaal, een bibliotheek, een tooneelzaal en een logement; dat al de genoemde lokalen, behalve die bestemd voor logement, niet alleen door de Vereeniging zelve worden gebruikt, maar ook worden verhuurd en mitsdien niet geacht kunnen worden uitsluitend tot algemeen nut te worden gebezigd; welk karakter evenmin kan worden toegekend aan de localiteiten waar nachtverblijf wordt verschaft aan personen die daarvoor met inbegrip van koffie, doch zonder ontbijt, f 4 of f 2.50 per week, of per nacht f 0.75 of f 0.50 kunnen betalen, zooals hier het geval is; dat evenwel, al kan geacht worden dat de verschillende localiteiten uitsluitend tot algemeen nut worden gebezigd, toch door de Vereeniging niet voldaan wordt aan den eisch van het derde lid van art. 4 § 1*d* der wet, dat geen winst wordt beoogd of gemaakt anders dan voor inrichtingen als hierbedoeld of voor armenzorg; dat toch volgens art. 3 der statuten ieder lid ten minste één aandeel van f 100 in de geldleening der Vereeniging moet hebben of verkrijgen, terwijl art. 6 de mogelijkheid opent, dat eene rente wordt uitgekeerd van 5 %, waardoor mitsdien niet wordt buitengesloten het maken van winst door de leden zelve;

dat het bestuur van des Directeurs beslissing bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het meent juist door het verhuren van localiteiten tegen matigen prijs aan anderen mede te werken tot algemeen nut; dat de prijzen voor logies gemakkelijk door het grootste publiek kunnen worden betaald en dat juist de opbrengst daarvan in hoofdzaak een groot gedeelte der noodzakelijke inkomsten tot instandhouding van de inrichting moet vormen; dat de mogelijkheid eener uitkeering tot 5 % per jaar hoogst twijfelachtig is en zelfs, wanneer de strekking van eene inrichting tot algemeen nut dat vorderen mocht, die uitkeering gerust mag worden nagelaten, welke toch nooit als winst voor de leden der Vereeniging kan worden beschouwd; weshalve het bestuur verzoekt, dat bovengenoemde inrichting alsnog geplaatst worde op de lijst, bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Overwegende dat de gronden waarop de bestreden beslissing steunt, juist zijn;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden beslissing, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 11 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

2o. van 15 Nov. 1902, no. 29, houdende beschikking *op het beroep van Provisoren der Stichting „het Bornhof" te Zutfen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd. 11 Maart 1902, waarbij bezwaar is gemaakt machtiging te verleenen tot afschrijving van eene som op het Grootboek der 3 pCt. N. W. S. en tot het in leen geven van gelden onder hypohecair verband.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 752.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Provisoren der Stichting „het Bornhof" te Zutfen tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 11 Maart 1902, no. 93, waarbij bezwaar is gemaakt, machtiging te verleenen tot afschrijving van eene som van f 12,100 op het Grootboek der 3 % Nat. Werk. Schuld, en goed te keuren dat de opbrengst daarvan worde aangewend voor het onder hypothecair verband van in de gemeente Langweer gelegen vast goed in leen geven van eene som van f 14,000;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Oct. 1902, no. 166;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Nov. 1902, no. 7784, afd. B. B.;

Overwegende dat het besluit van Ged. Staten steunt op de overweging, „dat eene conversie, als door Provisoren bedoeld, niet geacht kan worden te zijn in het belang van het gesticht, daargelaten dat het plaatsen van geld op hypotheek op landerijen, in een ver afgelegen streek gelegen, Ged. Staten minder wenschelijk voorkomt";

dat Provisoren, bij Ons in beroep gekomen, aanvoeren, dat het belang der Stichting medebrengt, om door soliede geldbelegging zooveel mogelijk inkomsten van hare bezittingen te verkrijgen en derhalve eene omzetting van eene inschrijving op het Grootboek der 3 % Nat. Werk. Schuld in eene hypothecaire obligatie, rentende 4 %, alleszins gewettigd mag heeten; dat de Stichting een kapitaal van f 240,800 heeft ingeschreven in de Grootboeken der N. W. S. en slechts f 60,500 heeft belegd in hypotheken; dat door Ged. Staten geen bedenking is gemaakt tegen de soliditeit der voorgenomen geldbelegging;

Overwegende dat de Armenwet bij art. 15*b* aan de Instellingen van weldadigheid vergunt, onder goedkeuring van Ged. Staten, hare beschikbare gelden te beleggen in rentegevende schuldbrieven, gehypothekeerd op vaste goederen, welker onbezwaarde waarde ten minste een derde boven de te beleggen som bedraagt;

dat dus in ieder bijzonder geval moet worden beoordeeld of eene voorgenomen belegging moet geacht worden in het belang der instelling te zijn;

dat van de thans aan Onze goedkeuring onderworpen hypothecaire belegging tegen verkoop van eene inschrijving op het Grootboek der 3 % Nationale Werkelijke Schuld voor de Instelling eene niet geheel onbelangrijke renteverbetering het gevolg zal zijn, zoodat die belegging behoort te worden goedgekeurd, indien zij voldoet aan de door de wet gestelde voorwaarde en ook overigens daartegen geen gegrond bezwaar kan worden aangevoerd;

dat blijkens de taxatie van het te verbinden vaste goed de waarde daarvan meer dan een derde boven de te beleggen som bedraagt;

dat ook de voorwaarden waarop, blijkens de overgelegde ontwerp-akte van geldleening, het bedrag onder hypothecair verband zal worden belegd, bepaaldelijk die waarbij de schuldenaar verplicht wordt de hoofdsom na zes maanden bevorens door den schuldeischer gedane opzegging, terug te betalen, het belang der schuldeischers voldoende verzekeren;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, aan appellanten alsnog machtiging te verleenen tot het verkoopen en overdragen van een ten name hunner

instelling ingeschreven kapitaal groot f 12,100 nominaal op het Grootboek der 3 % Nationale Werkelijke Schuld en goed te keuren dat de opbrengst van dezen verkoop, aangevuld met beschikbare gelden tot f 14,000, worde ter leen gegeven aan Tjette Klazes de Vries te Langweer, onder hypothecair verband van diens onder Langweer gelegen onroerende goederen in Sectie H, nos. 114, 114*a*, 115, 116, 117, 118, 126, 127, 772, 611, 90, 91, 767 en 768, ter gezamenlijke grootte van 13.18.80 Hectaren, geschat op f 22,023.65.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 15 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

4o. van 15 Nov. 1902, no. 40, houdende beschikking op *het beroep van E. Holzhaus te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 15 *Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1107.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door E. Holzhaus te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens een perceel dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 275;

Op de voordracht van Onzen Minister van Finaniën van 10 Nov. 1902, no. 82, Dir. Bel.;

Overwegende dat de aangifte op 28 Juni 1902 bij den Directeur is ingediend

en dat zij betrekking heeft op het perceel (winkel) Westewagenstraat 70, dat op 30 April was ontruimd;

dat de Directeur den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk heeft verklaard, uit overweging, dat de aangifte niet was ingediend binnen den termijn bepaald in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting;

dat E. Holzhaus, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij onbekend was met de wettelijke bepalingen en verzocht, dat hem de ontheffing alsnog mocht worden verleend;

Overwegende dat, vermits de aangifte op 28 Juni 1902 bij den Directeur is ingekomen, nadat het perceel op 30 April van dat jaar was ontruimd, de termijn in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld, bij het indienen van de aangifte is overschreden en de Directeur dus te recht eene niet-ontvankelijkverklaring heeft uitgesproken;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 15 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

5o. van 15 Nov. 1902, no. 48, houdende beschikking op *het beroep van de Maatschap „Binnenhuis die Haghe" te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. van die gemeente dd. 14 Maart 1902, waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het vervaardigen van meubelen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 610.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Maatschap „Binnenhuis die Haghe" te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van die gemeente, dd. 14 Maart 1902, no. 2129, 3e afd., waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene inrichting voor het vervaardigen van meubelen met een gasmotor van 2½ P.K., op het perceel Scheveningsche Veer 21, kadaster Sectie E, no. 2406, gedeeltelijk;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 154;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Nov. 1902, no. 226, afd. H. en N.;

Overwegende dat A. L. C. Palies, Directeur der Maatschap „Binnenhuis die Haghe", bij adres, dd. 25 Jan. 1902, aan B. en W. van 's-Gravenhage bovenvermelde vergunning heeft verzocht;

dat bij B. en W. tegen het verleenen dier vergunning bezwaren zijn ingebracht door eigenaren en bewoners van naburige perceelen, op grond dat de hooge muur der werkplaats voor de aanwonenden licht en lucht zal onderscheppen; dat de motor brandgevaar zal doen ontstaan en de assurantiepremie voor de buren zal verhoogen en hinder zal veroorzaken door het gedruisch der ontsnappende gassen, en dat de cirkelzaag een schreeuwend en de lintzaag een stootend geraas zal maken;

dat B. en W. bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond, dat de door eigenaren en bewoners van perceelen, grenzende aan het voor de inrichting bestemde perceel, geopperde bezwaren, ontleend aan vrees voor hinder, als gegrond kunnen worden beschouwd, daar door de uitoefening in dat perceel van de door gaskracht gedreven inrichting voor houtbewerking, — waartoe onder meer behoort het machinale zagen van hout — hinder van ernstigen aard zal worden ondervonden door de bewoners van de naburige panden;

dat de Maatschap „Binnenhuis die Haghe" van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de weinig geruisch makende gasmotor — van een zeer verbeterd systeem — hoewel zeer noodzakelijk voor de uitoefening van haar bedrijf, niet aanhoudend behoeft te werken, doch slechts wanneer handenwerk te kort schiet of te veel tijd zou vorderen; dat de motor ten minste 20 M. van alle belendende perceelen verwijderd zou zijn, en dat de werkplaats, waarin de motor zou staan, slechts grenst aan tuinen en open terreinen;

Overwegende dat door ingesteld deskundig onderzoek blijkt, dat wat den van de zagen (lintzaag en cirkelzaag), in de inrichting in gebruik, gevreesden hinder betreft, aan dit bezwaar kan worden te gemoet gekomen door voorwaarden, waardoor wordt voorkomen, dat zij door andere van grootere afmetingen worden vervangen en voorts dat het door het in werking brengen dier zagen ontstane geluid zoo min mogelijk buiten de inrichting zal worden gehoord;

dat, wat den gasmotor betreft, deze geen bijzonder brandgevaar oplevert en evenmin een hinderlijk geraas veroorzaakt, mits de afvoer der afgewerkte gassen goed geregeld zij;

dat B. en W. mitsdien ten onrechte de gevraagde vergunning hebben geweigerd en deze alsnog voorwaardelijk behoort te worden verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van 's-Gravenhage, aan de Maatschap „Binnenhuis die Haghe", aldaar, en hare rechtverkrijgenden alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene inrichting voor het vervaardigen van meubelen met een gasmotor van 2½ P.K., op het perceel Scheveningsche veer no. 21, kad. Sectie E, no. 2406, gedeeltelijk, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening, en voorts onder de volgende voorwaarden:

1°. de lintzaag, in de inrichting gebruikt, mag geene grootere afmetingen hebben dan een breedte van 2½ c.M., met een vrij zagend gedeelte van 25 c.M. hoogte; daarmede mag geen hout van meer dan 12 c.M. dikte gezaagd worden;

2°. de cirkelzaag, in de inrichting gebruikt, mag geen grootere afmetingen hebben dan eene doorsnede van 30 c.M. en deze mag niet meer dan 2½ c.M. boven het tafelblad uitsteken, zoodat daarmede geen hout dikker dan 2 c.M. gezaagd kan worden;

3°. van de tuimelramen in den muur naar de open plaats toegekeerd, moet dat, hetwelk zich het meeste nabij de huizen van de Amaliastraat bevindt, worden vastgemaakt, zoodat het niet meer geopend kan worden;

4°. de gasmotor moet zoo worden ingericht met knalpot en afvoer van bedorven gassen, dat hij geruischloos en althans zonder hinder voor de omgeving werkt;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 3 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uit-

voering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 15 Nov. 1902. WILHELMINA

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

Omschrijving behoorende bij het verzoek van A. L. C. Palies, Directeur der Maatschappij „Binnenhuis die Haghe" te 's-Gravenhage, tot het oprichten van een gasmotor van 2½ paardekracht in een te bouwen meubelmakerswerkplaats, op een terrein behoorende aan perceel Scheveningsche Veer n°. 21, Kadaster Sectie E, n°. 2406, (voorheen gedeeltelijk n°. 2388).

De motor zal worden geplaatst in een te bouwen werkplaats en is op de hiernevens gaande plattegrondteekening nader aangeduid en zal dienen tot het in beweging brengen van een houtzaagbank.

De werkplaats zal van een van beton vervaardigde vloer voorzien worden.

De verdiepingshoogte van vloer tot zoldering zal 3.40 M. worden.

In de werkplaats zullen lichtramen worden geplaatst, van te zamen minstens 20 M^2. oppervlakte van welke ramen een gedeelte beweegbaar zal worden gemaakt, tot ververschiug van lucht.

Voor de veiligheid van het werkend personeel zal om de motor een betimmering worden aangebracht.

Voor het personeel wordt in de werkplaats een privaat gemaakt, met directe verbinding van de buitenlucht.

Het aantal personen, welke in de werkplaats werkzaam zullen zijn, zal hoogstens 20 bedragen.

A. L. C. PALIES, Directeur.

's-Gravenhage, 25 Januari 1902.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 November 1902, n°. 48.

Mij bekend

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

P. J. VEGELIN.

6o. van 15 Nov. 1902, no. 49, houdende beschikking op *het beroep van H. P. Bergstein te Eindhoven tegen het besluit van B. en W. van Gestel c. a., dd. 17 Mei 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1050.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. P. Bergstein, te Eindhoven, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Gestel c.a., dd. 17 Mei 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietbaan op de terreinen der Eindhovensche IJsclub;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Oct. 1902, no. 259;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Nov. 1902, no. 227, afd. H. en N.;

Overwegende dat H. P. Bergstein bij adres, dd. 22 April 1902, bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Gestel c.a. heeft verzocht;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht op grond van vrees voor gevaar voor menschen en vee in naburige weilanden;

dat B. en W. bij besluit van 17 Mei 1902 de gevraagde vergunning hebben geweigerd, op grond van de ingebrachte bezwaren;

dat H. P. Bergstein van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende dat uit een ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat aan de ingebrachte bezwaren op genoegzame wijze kan worden tegemoet gekomen door te bepalen dat gedurende den tijd dat van de schietbaan gebruik wordt gemaakt, een roode vlag daarboven moet worden geheschen;

dat B. en W. van Gestel c.a. mitsdien ten onrechte de gevraagde vergunning hebben geweigerd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van B. en W. van Gestel c.a., dd. 17 Mei 1902, aan H. P. Bergstein te Eindhoven en zijne rechtverkrijgenden, alsnog vergunning te verleenen tot het oprichten van eene schietbaan op de terreinen der Eindhovensche IJsclub, gelegen te Gestel, op de perceelen ka-

dastraal bekend Sectie A, no. 1319, no. 1320 en no. 1321, overeenkomstig de aan dit besluit gehechte beschrijving en plattegrondteekening en voorts onder voorwaarde:

dat gedurende den tijd dat van de schietbaan gebruik wordt gemaakt, een roode vlag daarboven worde geheschen;

met bepaling wijders, dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen 6 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 15 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

Eindhoven, den 22 April 1902.

OMSCHRIJVING.

Het met A gemerkte punt word een schiettentje waar de schutter bij regenweer voor den regen beschut is.

Op 10 meter afstand van de monding van het geweer komt een hagelvanger uit eikenhout van ± 3 c/m. dikte en ± 1 □ meter groot met eene opening in het midden van 25 c/m. □, waardoor men op den tweeden hagelvanger ziet en van dezen ongeveer 75 c/m. □ zien kan op 50 meter staat weer een hagelvanger van 1.20 meter vierkant en van dezen ziet men ongeveer 1 □ meter.

Alle hagelkorrels die niet op den eersten hagelvanger opgevangen worden gaan door de opening van 25 c/m. □ maar worden op 35 meter of op 50 meter opgevangen.

De inrichting is alleen voor persoonlijk gebruik niet voor een gezelschap.

H. P. Bergstein.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 November 1902, no. 49.

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

De Marez Oyens.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

7o. van 15 Nov. 1902, no. 50, houdende beschikking op *het beroep van K. Laarhuis te Enschedé tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 27 *Mei* 1902, *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene ketelmakerij.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 994.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door K. Laarhuis, te Enschedé, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 27 Mei 1902, no. 13, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene ketelmakerij op een terrein aan den Cromhoffsbleekweg;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 1 Oct. 1902, no. 252;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Nov. 1902, no. 225, afd. H. en N.;

Overwegende dat K. Laarhuis bij adres, dd. 14 April 1902, aan B. en W. van Enschedé vergunning heeft verzocht tot het oprichten van eene werkplaats tot het vervaardigen van stoomketels, machines, smeedwerken enz., op een terrein aan den Cromhoffsbleekweg aldaar;

dat tegen het verleenen dier vergunning bij B. en W. bezwaren zijn ingebracht door eigenaren en bewoners van perceelen aan den Cromhoffsbleekweg, op grond van vrees voor hinder van het geraas, ingeval buiten het gebouw in plaats van daarbinnen wordt gewerkt en van het des nachts werken;

dat B. en W. van Enschedé — overwegende dat aan de ingebrachte bezwaren door het stellen van voorwaarden kan worden toegemoetgekomen — hierop bij besluit van 27 Mei 1902, no. 13, de gevraagde vergunning hebben verleend onder voorwaarden, waarvan die sub 3°., 4°. en 5°. luiden als volgt:

3°. dat geen geraasmakend werk buiten het gebouw mag worden verricht zonder eene, voor elk bijzonder geval aan te vragen vergunning van B. en W.;

4°. dat de deuren en ramen der werkplaats gedurende den tijd dat daarin geraasmakend werk wordt verricht, niet open mogen staan en dus in het dak gelegenheid voor luchtverversching moet worden aangebracht;

5°. dat in de werkplaats, zonder eene, voor elk bijzonder geval aan te vragen, vergunning van B. en W. geen geraasmakend werk mag worden verricht tusschen des avonds tien en des morgens zes uur;

dat K. Laarhuis van dit besluit van B. en W. bij Ons in beroep is geko-

men, voor zooveel betreft de voorwaarden sub 3°., 4°. en 5°., hoofdzakelijk op grond dat deze de uitoefening van zijn bedrijf bijkans onmogelijk zouden maken, in zooverre de voorwaarden sub 3°. en 5°. zeer bezwarend zouden zijn in spoedeischende gevallen, en die sub 4°. wanneer b.v. een ketel uit de werkplaats door de geopende deur naar buiten moet worden vervoerd, wat soms uren duurt;

Overwegende dat aan het door appellant tegen de voorwaarden sub 3°. en 5°. gericht bezwaar op genoegzame wijze kan worden tegemoet gekomen, — zonder evenwel de belangen der omwonenden te schaden, — door te bepalen dat de in die voorwaarden vereischte vergunningen niet van B. en W., maar van den Burgemeester alleen zullen zijn te vragen;

dat de 4e voorwaarde inderdaad ernstig bezwaar voor appellant zou opleveren, vermits bij oplegging daarvan alle geraasmakend werk dikwerf geruimen tijd zou moeten stilstaan;

dat de buren echter in voldoende mate tegen hinder van geraasmakend werk zullen zijn beveiligd, indien aan appellant, het openstaan van deuren en ramen der werkplaats, gedurende den tijd dat daarin geraasmakend werk wordt verricht, wordt verboden, tenzij daartoe in eenig bijzonder geval door den Burgemeester vergunning mocht zijn verleend;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van het bestreden besluit van B. en W. van Enschedé, dd. 27 Mei 1902, no. 13, de daarbij sub 3°., 4°. en 5°. gestelde voorwaarden te wijzigen als volgt:

3°. dat geen geraasmakend werk buiten het gebouw mag worden verricht zonder eene voor elk bijzonder geval aan te vragen schriftelijke vergunning van den Burgemeester;

4°. dat de deuren en ramen der werkplaats gedurende den tijd dat daarin geraasmakend werk wordt verricht, niet open mogen staan dan met eene voor elk bijzonder geval aan te vragen schriftelijke vergunning van den Burgemeester, zoodat in het dak gelegenheid voor luchtverversching moet worden aangebracht;

5°. dat in de werkplaats, zonder eene voor elk bijzonder geval aan te vragen schriftelijke vergunning van den Burgemeester geen geraasmakend werk mag worden verricht tusschen des avonds tien en des morgens zes uur;

met bepaling wijders dat de inrichting moet zijn voltooid en in werking gebracht binnen 3 maanden na de dagteekening dezes.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 15 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Schoonhoven tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 15 *Sept.* 1902, *waarbij is beslist dat L. Akkerhuys ten onrechte is toegelaten als lid van dien Raad.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 27 Oct. 1902, no. 7880, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Schoonhoven tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland, dd. 15 Sept. 1902, no. 95, waarbij is beslist, dat L. Akkerhuys ten onrechte is toegelaten als lid van dien Raad.

Het bestreden besluit van Ged. Staten is gegrond op de overweging, dat volgens art. 3 der regelen voor de Rijksnormaallessen, vastgesteld bij K. B. van 29 Juni 1890 (Stbl. no. 97), zooals dat artikel nader is aangevuld en gewijzigd bij K. B. van 14 April 1898 (Stbl. no. 108), aan die normaallessen onderwijs wordt gegeven in de vakken vermeld in art. 2 der wet tot regeling van het L. O.; dat L. Akkerhuys, door de betrekking van directeur en onderwijzer bij de normaallessen te bekleeden, behoort tot de onderwijzers voor het L. O., en dat mitsdien ingevolge de duidelijke bepaling van art. 23, litt. *i* der Gemeentewet, de betrekking van directeur en onderwijzer bij de Rijksnormaallessen onvereenigbaar is met het lidmaatschap van den Raad.

Van dit besluit van Ged. Staten is de Raad der gemeente Schoonhoven tijdig bij H. M. in beroep gekomen, zonder eenig argument aan te voeren ter bestrijding van de beslissing van Ged. Staten.

Nadat evenwel deze zaak bij de Afdeeling is aanhangig gemaakt, werd door haar eene uitvoerige memorie van L. Akkerhuys ontvangen, waarin — met een beroep op de arresten van den Hoogen Raad, dd. 12 April 1898, W. v. h. R. n°. 7119, en 30 Juni 1902, W. v. h. R. n°. 7805 — ten betooge van de onjuistheid van het bestreden besluit, vooral wordt aangevoerd, dat aan de Rijksnormaallessen slechts mogen deelnemen jongelieden, die den leeftijd van 14 jaren hebben volbracht en mitsdien het aldaar gegeven onderwijs, ofschoon loopende over vakken, vermeld in art. 2 der wet op het L. O., toch niet tot het *aan kinderen* gegeven lager onderwijs valt te brengen, wat laatstbedoelde wet meer bepaaldelijk op het oog heeft.

III. *Het beroep van den Raad der Gemeente Uithoorn tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Holland dd.* 3 *Sept.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 20 *Aug.* 1902 *tot regeling van de jaarwedden van het personeel der openbare lagere scholen aldaar.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, met een schrijven van 1 Nov. 1902, no. 9152, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Uithoorn tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Holland, dd. 3 Sept. 1902, no. 77, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad, dd. 20 Aug. 1902, tot regeling van de jaarwedden der hoofden der openbare lagere scholen en der onderwijzers en onderwijzeressen aldaar werkzaam.

Volgens voornoemd Raadsbesluit bedragen de jaarwedden van de hoofden der scholen: f 750 bij minder dan 5, f 800 bij 5 tot 10, f 850 bij 10 tot 15, f 900 bij 15 tot 20, f 950 bij 20 en meer dienstjaren en van de onderwijzers en onderwijzeressen: f 550 bij minder dan 5, f 600 bij 5 tot 10, f 650 bij 10 tot 15, f 700 bij 15 tot 20, f 750 bij 20 en meer dienstjaren.

Ged. Staten hebben aan de regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging dat de jaarwedden van de hoofden der scholen — evenals die der onderwijzers en onderwijzeressen van bijstand — op een hooger bedrag hadden moeten zijn bepaald dan het wettelijk minimum.

Bij de Koningin in beroep gekomen, heeft de gemeenteraad aangevoerd, dat de jaarwedden van het hulppersoneel f 100 beneden die van de hoofden blijven, aan wie bovendien vrije woning en tuin is verleend geschat op f 250 's jaars.

Ged. Staten over het beroep gehoord, hebben aangedrongen op handhaving van hun besluit, daarbij opmerkende, dat de levensstandaard te Uithoorn vrij hoog is (bijna alle levensmiddelen zijn er duurder dan te Amsterdam) en dat, op ééne enkele uitzondering na, overal in hunne provincie hoogere jaarwedden zijn toegekend.

Van hetzelfde gevoelen zijn de Inspecteur van het l. o. en de districtsschoolopziener. De laatste deelt mede, dat in 1888 te Uithoorn een hoofd der school op f 1000, en in 1883 aan de Kwakel een hoofd der school op f 900 is aangesteld. Geheel willekeurig wil men thans voor beide betrekkingen de jaarwedde op f 750 bepalen, hoewel Uithoorn geenszins tot die gemeenten behoort, met het oog waarop de wetgever de minima bepaald heeft.

Naar het oordeel van den districtsschoolopziener moeten de jaarwedden van de hoofden der scholen ten minste bedragen bij minder dan 10 dienstjaren f 900, bij 10 tot 20 dienstjaren f 950, bij 20 en meer dienstjaren f 1000.

IV. *Het beroep van J. C. Korthals hoofd der o. l. school te Leimuiden, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 9 *Sept.* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openb. lagere school in de gemeente Leimuiden.*"

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 1 Nov. 1902, no. 9153, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. C. Korthals, hoofd der openbare lagere school te Leimuiden, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 9 Sept. 1902, B, no. 1666 (1e afd.) G. S. no. 74, waarbij is goedgekeurd de ,,Verordening regelende de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere school in de gemeente Leimuiden', vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 18 Maart 1902.

Volgens deze verordening bedraagt de jaarwedde van het hoofd der o. l. school in de gemeente Leimuiden f 800 bij minder dan 5, f 850 bij 5 tot 10, f 900 bij 10 tot 15, f 950 bij 15 tot 20, f 1000 bij meer dan 20 dienstjaren, benevens eene verhooging van f 100 voor het bezit van elke akte van bekwaamheid in een der vakken vermeld in art. 2 onder *l*, *m* en *n* der wet tot regeling van het l. o., voor zooveel het bezit van die akte voor het geven van het onderwijs vereischt wordt; wat aan de school te Leimunden ten aanzien van vak *l* het geval is.

Nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, is het tegenwoordig hoofd der school J. C. Korthals bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat zijne jaarwedde sinds meer dan 20 jaar f 1100 bedraagt; dat de gemeente Leimuiden, die in gunstigen financieelen toestand verkeert, voor een groot gedeelte in hare kas doet vloeien wat het Rijk haar aan hoogere bijdrage uitkeert ter verbetering van het lot der onderwijzers; dat hij buiten de dagschooltijden wekelijks 4 maal anderhalf uur onderwijs geeft in het Fransch; dat hij ook nog akten heeft voor wiskunde, teekenen en gymnastiek; dat hij hierom meent, dat zijne jaarwedde niet billijk geregeld is.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, hebben te kennen gegeven, dat naar hunne meening een maximum jaarwedde van f 1100 (f 1000 + f 100) voor de gemeente Leimuiden voldoende is te achten, weshalve zij aandringen op ongegrondverklaring van het beroep.

Wat het gevoelen van het Schooltoezicht betreft, de Districtsschoolopziener wenscht appellants jaarwedde bepaald te zien op f 1200, ook op grond van de bijakten die hij bezit. Bovendien zou, bijaldien te eeniger tijd leerlingen voor het Fransch mochten ontbreken, eene vermindering van de jaarwedde, die appellant sedert meer dan 20 jaren genoten heeft, daarvan het gevolg zijn. De Inspecteur van het lager onderwijs acht dit laatste gevaar weggenomen door de overgangsbepaling en vereenigt zich met het gevoelen van Ged. Staten.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van B. en W. van Leimuiden, dd. 4 Nov. 1902, waarin wordt medegedeeld, dat de gemeente p.m. 1500 zielen telt; dat het hoofd der school vrije woning met tuin heeft; dat de school 90 leerlingen telt en daaraan nog een onderwijzer en eene onderwijzeres verbonden zijn, wier jaarwedde van f 500 tot f 700 bedraagt, en dat het onderwijs in de Fransche taal gegeven wordt aan vier leerlingen.

APPELLANT licht zijn beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den VOORZITTER.

V. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode S. Brands te Winschoten.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 25 Oct./3 Nov. 1902, no. 3684/58, Posterijen en Telegraphie/Generale Thesaurie,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren, betreffende de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen postbode S. Brands, te Winschoten.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn dd. 23 Aug. 1902, no. 20, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 Sept. 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 187, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 28 Juli 1902, no. 2526, Posterijen en Telegraphie, met ingang van 1 Sept. 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdperk uitmaakt van 17 jaren en 2 maanden; dat hij, geboren 22 Dec. 1860, den ouderdom van 41 jaren heeft vervuld; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is, blijkens verklaring van twee door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid benoemde geneeskundigen; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Sept. 1897 tot 1 April 1899 f 550 en van 1 April 1899 tot 1 Sept. 1902 f 700, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 652.50, bedoeld bij art. 6, 1e id, der wet, f 10.87½ bedraagt; weshalve hij volgens de artt. 3*c* en 9*a* der wet recht heeft op een pensioen van f 186.68½; terwijl het verzoek van belanghebbende om toekenning van verhoogd pensioen, naar 's Raads oordeel, niet kan worden ingewilligd, omdat niet is gebleken, dat de lichaamsgebreken, die hem ongeschikt maken voor de waarneming zijner betrekking, zijn ontstaan door eene der in art. 7*b* der Burgerlijke Pensioenwet vermelde oorzaken.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat zijne gebreken in en door den dienst zijn ontstaan.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zes-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 3 *December* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 19 Nov. 1902, no. 53, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van het eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te Spierdijk, gem. Obdam, J. J. Wiegman.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1129.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van het eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te Spierdijk, gem. Obdam, J. J. Wiegman;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 9/12 Aug. 1902, no. 3, L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 288;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Nov. 1902, no. 9277 I, afd. Ond.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbnde, met ingang van 1 Mei 1902, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 322, op grond dat hij bij besluit van den Raad der gemeente Obdam, dd. 24 Maart 1902, met ingang van 1 Mei 1902 eervol is ontslagen; dat zijn diensttijd, geldig volgens het laatste lid van art. 38 der wet van 17 Aug. 1878 (Stbl. no. 127), een tijdvak uitmaakt van 16 jaren, 6 maanden en 15 dagen; dat hij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt is, welke ongeschiktheid in den zin der wet voldoende bewezen is door de vereischte verklaring van den Districtsschoolopziener en van Ged. Staten; dat 1/60 der jaarwedde ad f 1150 tot 1 Jan. 1902, na dien tijd f 1200, die over de laatste 12 maanden, aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag gediend heeft voor de betaling der bijdrage, bij art. 41 der wet vermeld, f 19.44⁴/₉ bedraagt; weshalve hem volgens art. 38, 2de lid, der wet een pensioen kan worden verleend van f 321.64½;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende dat tot zijne bevreemding de Pensioenraad alleen de dienstjaren bij het openbaar onderwijs doorgebracht, in rekening heeft gebracht bij de berekening van zijn pensioen;

Overwegende dat krachtens art. 38, laatste lid, der Wet op het L. O., bij de berekening van het pensioen alleen in aanmerking komen diensten als onderwijzer aan eene *openbare* school ten behoeve van het L. O. bewezen en dat overigens belanghebbende's pensioen door den Pensioenraad met juistheid is berekend;

Gezien de wet van 17 Aug. 1878 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan het eervol ontslagen hoofd der o. l. school te Spierdijk, gemeente Obdam, J. J. Wiegman, met ingang van 1 Mei 1902 een pensioen toe te kennen van f 322 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling

voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Raben-Steinfeld, den 19 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel.
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

2o. van 19 Nov. 1902, no. 68, houdende beschikking op *de reclame van G. Pel te Leiden, betreffende de regeling van het pensioen van zijn zoon G. Pel, tijdelijk-gepensionneerd stoker der 2e kl. bij de Kon. Ned. Marine.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1142.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van G. Pel, te Leiden, betreffende de regeling van het pensioen van zijn zoon G. Pel, tijdelijk-gepensionneerd stoker der 2e klasse bij de Kon. Ned. Marine;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 6 Aug. 1902, no. 11, Z.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Nov. 1902, no. 290;

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van 14 Nov. 1902, Bur. S/B, no. 50;

Overwegende dat de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven belanghebbende met ingang van 1 Juli 1902, zijnde de datum waarop het hem verleend tijdelijk pensioen ad f 200 is opgehouden, voor den tijd van één jaar een pensioen toe te leggen van f 100, op grond dat de belanghebbende, bij een diensttijd van 4 jaren en 7 dagen, met ingang van 1 Juli 1901 uit den militairen dienst ontslagen, uithoofde van verwonding, veroorzaakt door bevolen militaire diensten, waardoor hij tot de verdere waarneming van den militairen dienst voor altijd ongeschikt is en tevens tijdelijk

geheel buiten staat was om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, blijkens den uitslag van het laatstelijk ingesteld onderzoek volgens rapport van den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Zeemacht te 's-Gravenhage, dd. 24 Juli 1902, thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien; dat het voor de betrekking, waarnaar zijn pensioen moet worden geregeld op staat A, behoorende bij de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127), aangewezen bedrag f 200 beloopt, zoodat hem als tijdelijk pensioen toekomt ½ van dat bedrag ad f 100, weshalve hem volgens de artt. 26*b*, 39 en 46 der wet opnieuw een tijdelijk pensioen behoort te worden verleend, doch thans van f 100, voor den tijd van één jaar;

dat nadat bij K. B. van 16 Aug. 1902, no. 67, aan den belanghebbende met ingang van 1 Juli 1902 opnieuw een pensioen was verleend, thans van f 100, voor den tijd van één jaar, zijn vader het verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat, blijkens bovenvermeld rapport van den Inspecteur, de zoon van reclamant thans slechts tijdelijk gedeeltelijk buiten staat is om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 127);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de regeling van het pensioen van zijn zoon, ongegrond zijn.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 19 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
KRUYS.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 21 Nov. 1902, no. 35, houdende beschikking op *de reclame van den gewezen milicien A. J. van Gennep, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op pensioen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1110.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de reclame van den gewezen milicien A. J. van Gennep, te Amsterdam, betreffende zijne aanspraken op pensioen;

Gezien het daarover door den Militairen Pensioenraad uitgebracht advies van 13 Aug. 1902, no. 9, L.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 278;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 13 Nov. 1902, Ie afd., no. 66;

Overwegende dat nadat genoemde Van Gennep pensioen had aangevraagd, de Militaire Pensioenraad in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht, eindigende 23 Mei 1901, volgens de wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts 3 maanden beloopt; dat hij, geboren 21 Sept. 1881, bij zijn ontslag uit den dienst nog slechts den ouderdom van 19 jaren had vervuld en bij herkeuring voor Ged. Staten, ingevolge art. 116 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) voor den dienst is afgekeurd, zoodat belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen;

dat, nadat bij ministerieele beschikking, dd. 30 Aug. 1902, IIIe afd., no. 43, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat hij door den dienst „ongelukkig is geworden";

Overwegende dat reclamant, met toepassing van art. 116 der wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) voor Ged. Staten is herkeurd en voor den dienst is afgekeurd;

dat, dewijl art. 116 voornoemd, niet toepasselijk is op lotelingen die wel binnen 4 maanden na hunne aflevering en inlijving blijken voor den dienst

ongeschikt te zijn, doch wier ziekte of lichaamsgebrek is ontstaan na hunne inlijving, alzoo gedurende hunnen diensttijd, of van wie het althans niet voldoende blijkt, dat zij de ziekte of het gebrek reeds hadden vóór hunne inlijving, uit voormelde beschikking van Ged. Staten moet worden afgeleid, dat naar hun oordeel de ongeschiktheid van reclamant voor den dienst reeds bij zijne inlijving bestond en deze beslissing niet vatbaar is voor hooger beroep;

dat reclamant mitsdien aan geen enkele wettelijke bepaling eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen;

Gezien de wet van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren dat de bezwaren van reclamant, betreffende de afwijzende beschikking, genomen op zijne aanvrage om pensioen, ongegrond zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 21 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

J. W. Bergansius.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. Vegelin.

4o. van 21 Nov. 1902, no. 46, houdende beschikking op *het beroep van M. Fuldauer, te Amsterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam, dd.* 15 *Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1126.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Fuldauer, te Amsterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 15 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Rotterdam, Noordblaak 37, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. advies van 29 Oct. 1902, no. 283;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Nov. 1902. no. 15, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 5 Juni 1902 is aangevraagd, op grond dat het perceel in het eind van Januari van dat jaar ontruimd was;

dat de Directeur op 15 Aug. 1902 den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk heeft verklaard, uit overweging, dat de aangifte niet was ingediend binnen den termijn bepaald in art. 63 § 4 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

dat M. Fuldauer van des Directeurs uitspraak bij Ons in beroep is gekomen. daarbij te kennen gevende dat hij in 1902 genoemd perceel slechts gedurende ééne maand (Januari) in gebruik heeft gehad, voor een uitverkoop; dat hij eerst in Juni zijn aanslagbiljet heeft ontvangen en toen onmiddellijk ontheffing heeft aangevraagd; dat hij het onbillijk acht, over een vol jaar belasting te moeten betalen voor een perceel dat onmiddellijk nadat hij het ontruimd had, aan een ander verhuurd is, die er ook voor is aangeslagen; weshalve hij verzoekt, dat hem de ontheffing over elf maanden alsnog moge worden verleend;

Overwegende dat, vermits de aangifte op 13 Juni 1902 is ingediend, nadat het perceel in Januari van dat jaar was ontruimd, de termijn, in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld, bij het indienen van de aangifte is overschreden en de Directeur dus te recht eene niet-ontvankelijkverklaring heeft uitgesproken;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 21 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel.

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN

5o. van 21 Nov. 1902 no. 47, houdende beschikking *op het beroep van A. van der Sanden, te Oudenbosch, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te 's-Hertogenbosch dd.* 31 *Juli* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1132.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. van der Sanden, te Oudenbosch, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, dd. 31 Juli 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Oosterhout, K, no. 44, dat hij heeft verlaten;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 282;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Nov. 1902, no. 16, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 9 Mei 1902 is aangevraagd, op grond dat het perceel op 20 Jan. van dat jaar was ontruimd;

dat de Directeur den adressant niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne aangifte, uit overweging dat deze niet was ingediend binnen den wettelijk gestelden termijn van zes weken na de ontruiming van het perceel;

dat A. van der Sanden, bij Ons in beroep gekomen, heeft te kennen gegeven, dat hij onbekend was met bovenbedoelde termijnsbepaling en dat, wordt hem de ontheffing niet verleend, het perceel dit jaar bijna het dubbele aan belasting zal opbrengen; weshalve appellant verzoekt, dat hem alsnog gedeeltelijke ontheffing moge worden verleend;

Overwegende dat, vermits de aangifte op 9 Mei 1902 bij den Directeur is ingediend, nadat het perceel op 20 Jan. van dat jaar was ontruimd, de termijn in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld, is overschreden en de Directeur dus te recht eene niet-ontvankelijk-verklaring heeft uitgesproken;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 21 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

6o. van 21 Nov. 1902, no. 48, houdende beschikking op *het beroep van J. Beekman, te Leeuwarden, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Groningen dd.* 7 *Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1131.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. Beekman, te Leeuwarden, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Groningen, dd. 7 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel Oldegalileën P no. 51, dat hij verlaten heeft;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 281;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Nov. 1902, no. 17, Dir. Bel.;

Overwegende dat de ontheffing op 21 Mei 1902 is aangevraagd, nadat het perceel op 31 Maart van dat jaar was ontruimd;

dat de Directeur besloten heeft de ontheffing niet te verleenen, omdat de aangifte niet was ingediend binnen den bij de wet gestelden termijn;

dat J. Beekman, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat hij eerst voor kort uit Ned.-Indië teruggekeerd en vóór dit nooit eenig perceel in Neder-

land bewoond hebbende, niet geheel bekend is met de belastingwetten, waardoor hij zijne aangifte niet tijdig heeft ingediend; weshalve appellant verzoekt, dat dem de ontheffing alsnog over de maanden April—Dec. worde verleend;

Overwegende dat, vermits de aangifte op 21 Mei 1902 bij den Directeur is ingediend, nadat het perceel op 31 Maart van dat jaar was ontruimd, de termijn, in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld, is overschreden en de Directeur de ontheffing dus terecht niet heeft verleend;

Gezien de wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 21 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

7o. van 21 Nov. 1902, no. 52, houdende beschikking op *het beroep van H. E. van den Broek, te Boekel, loteling voor de lichting der Nat. militie uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 21 *Aug.* 1902, *op een door hem ingediend bezwaarschrift.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1133.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. E. van den Broek, te Boekel, loteling voor de lichting der nationale militie uit die gemeente, tegen eene uitspraak van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 21 Aug. 1902, G, no. 44, 3e afd., op een door hem ingediend bezwaarschrift;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Nov. 1902, no. 286;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Nov. 1902, no. 1931, M., afd. M. en S.;

Overwegende dat de Militieraad van de tweelingbroeders Arnoldus van Landsvelt (trekker van nummer 12) en Martinus van Landsvelt (trekker van nummer 19) op grond van eene krachtens art. 49, 3e lid, der Militiewet (1861) door hen gesloten overeenkomst, den tweede tot den dienst heeft aangewezen en den eerste van den dienst vrijgesteld;

dat door de vrijstelling van den trekker van nummer 12 (voornoemde Arnoldus van Landsvelt), H. Wellens, trekker van nummer 13, tot den dienst is opgeroepen, maar dat deze na zijne inlijving is afgekeurd;

dat H. E. van den Broek, trekker van nummer 15, alsnu aan de beurt van oproeping gekomen, in Augustus 1902 bij Ged. Staten een bezwaarschrift heeft ingediend tegen de vrijstelling van den tweelingbroeder die nummer 12 getrokken had;

dat Ged. Staten echter op 21 Aug. 1902 hem wegens overschrijding van den in de wet gestelden termijn niet-ontvankelijk hebben verklaard in zijn bezwaar, daarbij overwegende, dat volgens art. 97 der voornoemde wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72) gedureende tien dagen, te rekenen van den dag waarop de militieraad eene uitspraak gedaan heeft, bezwaren kunnen worden ingebracht door de in die bepaling aangewezen personen tegen de in Dec. 1901 gedane uitspraken van den militieraad, welke termijn bij de indiening van voornoemd bezwaar is overschreden;

dat H. E. van den Broek tegen de uitspraak van Ged. Staten beroep bij Ons heeft ingesteld, daarbij o. m. aanvoerende, dat H. Wellens volgens art. 81, 2°., de eenige was die tegen het besluit van den Militieraad kon opkomen als loteling wiens nummer ten gevolge van de uitspraak zou worden opgeroepen; dat deze echter van dat recht geen gebruik heeft gemaakt; dat, nadat Wellens voor den dienst ongeschikt was verklaard, appellants nummer voor den dienst is opgeroepen; dat appellant door de wet zelve is verhinderd geworden, binnen den bepaalden termijn gebruik te maken van art. 81, eerste alinea, en dat de billijkheid vordert, dat hem thans de rechten worden verleend, die hij zoude hebben kunnen inroepen indien door de beslissing van den militieraad zijn nummer dadelijk dienstplichtig ware geworden; weshalve appellant verzoekt, dat de loteling Arnoldus van Landsvelt alsnog tot den dienst worde aangewezen;

Overwegende dat art. 97 der in deze toepasselijke Militiewet (1861) tegen

de uitspraken van den Militieraad gedurende tien dagen, te rekenen van den dag der uitspraak, recht van beroep door het inbrengen van bezwaren bij Ged. Staten toekent o. a. aan den loteling wiens nummer ten gevolge van de uitspraak zou worden opgeroepen;

dat in deze de bezwaren zijn ingebracht na verloop van den wettelijken termijn en dus, daargelaten of er voldoende grond bestond voor hetgeen Ged. Staten aan hun besluit, om appellant niet-ontvankelijk te verklaren, hebben toegevoegd (wat in deze niet behoeft te worden beslist), de niet-ontvankelijkverklaring behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 21 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin,

P. J. VEGELIN.

8o. van 24 Nov. 1902, no. 23, houdende beschikking op *het beroep van M. Verstraeten, hoofd der o. l. s. in de Langstraat te Weert, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 18 *April* 1902, *waarbij het besluit van den Raad der gemeente Weert tot regeling van de jaarwedden der hoofden en andere onderwijzers aan de o. l. s in die gemeente is goedgekeurd.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1084.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. Verstraeten, hoofd der o. l. s. in de Langstraat te Weert, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg,

dd. 18 April 1902, la. 3674/6, A, 4e afd., waarbij het besluit van den Raad der gemeente Weert, dd. 16 Aug. 1901, laatstelijk vastgesteld op 11 April 1902, tot regeling van de jaarwedden der hoofden en andere onderwijzers, verbonden aan de o. l. s. in die gemeente, is goedgekeurd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 270;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Nov. 1902, no. 9151, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad bij bovengenoemde door Ged. Staten goedgekeurde regeling de jaarwedde van M. Verstraeten heeft bepaald op f 900;

dat M. Verstraeten, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat hij zijn tegenwoordig ambt sedert 1 Mei 1882 bekleedt en hiervoor bij de benoeming zijn gevorderd akten voor de Fransche taal en het teekenen, die hij onder meer bezit; dat hij benoemd is op eene jaarwedde van f 900, d. i. f 200 boven het toenmalige wettelijk minimum; dat zijne school de eenige in de gemeente is, waar uitgebreid onderwijs wordt gegeven en eene vreemde taal wordt onderwezen; dat die school binnen de stad gevestigd is; dat hij aldaar bezwaarlijk voor f 900 naar zijn stand kan leven; dat hem nooit eenige verhooging van jaarwedde is toegekend, hoewel er steeds meer van hem geëischt werd; dat bij de regeling van zijne jaarwedde de billijkheid niet jegens hem betracht is; weshalve appellant Ons verzoekt, overeenkomstig art. 26 der wet op het l. o., voor hem een hooger minimum van jaarwedde te bepalen, meer overeenkomstig de billijke eischen van zijne positie, zijn levensbehoeften en zijn werkkring;

Overwegende dat voor het hoofd der eenige openbare school in de omstreeks 9000 inwoners tellende gemeente Weert, waar ook uitgebreid lager onderwijs gegeven en eene vreemde taal onderwezen wordt, eene bezoldiging van f 900 of zelfs van f 950 als te laag moet worden aangemerkt en dat die moet worden vastgesteld op f 1000 als aanvangsjaarwedde, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 elk, zoodat zij voor appellant, die meer dan 20 dienstjaren telt, f 1200 zal bedragen;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de jaarwedde van den appellant vast te stellen op *twaalf honderd gulden*;

met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het L. O. zal door den Raad der gemeente Weert, onder goedkeuring van Ged. Staten van Limburg, wijziging kunnen gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 24 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van de Commanditaire Vennootschap Wed. J. C. Wolff en Cie. te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 4/8 *Aug.* 1902, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 1 Nov. 1902, no. 210, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de Commanditaire Vennootschap Wed. J. C. Wolff en Cie, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4/8 Aug. 1902, no. 5742/20, 3e afd., waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene schietinrichting in perceel 32 Papestraat.

Bij adres dd. 24 Juni 1902 heeft bovengenoemde Vennootschap aan B. en W. van 's-Gravenhage evenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht door eigenaren en bewoners van naburige perceelen, op grond van vrees voor: 1°. gevaar voor de bewoners van omliggende panden, en 2°. hinder van het leven in de schietinrichting.

Bij hun aan hoofde dezes vermelde besluit hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat de inrichting gevaar zou opleveren voor de bewoners der naburige perceelen, en dat daaraan door het stellen van voorwaarden niet op voldoende wijze is tegemoet te komen.

Van dit besluit van B. en W. is de Commanditaire Vennootschap Wed. J. C. Wolff en Co. tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat, ter zake gehoord, is van oordeel, dat de gevraagde vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat uitsluitend worde gebruik gemaakt van het Flobertgeweer *klein kaliber*, waarvan de kogeltjes ongeveer 6½ mM. doorsnede hebben;

2°. dat de achterwand, waartegen de schijf geplaatst wordt, alsnog worde verzwaard door het daartegen brengen van een houten beschot ter dikte van 2 c.M.;

3°. dat de glazen deur het dichtst bij dien wand worde gedicht door tegen het kozijn aan te brengen een houten beschot, zwaar als boven;

4°. dat de andere drie glazen deuren in den zijwand worden voorzien van houten coulissen, zwaar als boven, aan het kozijn verbonden, breed als de halve breedte der ramen en geplaatst onder een hoek van ongeveer 25° met den zijwand.

Ged. Staten vereenigen zich niet met de zienswijze van den Hoofdingenieur; zij wenschen het bestreden besluit van B. en W. te zien gehandhaafd.

Uit de bezwaren tegen de inrichting door belanghebbenden ingebracht, blijkt — naar Ged. Staten opmerken — dat zij reeds hinderlijk was.

Hun komt het voor, dat, zelfs al moge een klein kaliber Flobertgeweer gebruikt worden, oefeningen, die, als de onderwerpelijke, niet onder een streng toezicht staan, steeds gevaar kunnen opleveren, dat door geen voorwaarden weg te nemen is.

Het beroep wordt toegelicht door Mr. W. DEL CASTILHANO SALOMONS, advocaat te 's-Gravenhage, als gemachtigde van appellante, en bestreden door G. TH. KÖTHER en E. A. G. HIEL.

Na repliek en dupliek, beantwoorden de sprekers nog eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR, den Staatsraad HUBER en den VOORZITTER.

III. *Het beroep van F. J. J. H. Spits, te Blerick, tegen het besluit van B. en W. van Maasbree dd.* 12 *Aug.* 1902, *waarbij aan F. Storm, te Venlo, vergunning is verleend tot het oprichten van eene exportslachterij, met huidenzouterij en vetsmelterij.*

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 1 Nov. 1902, no. 211, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door F. J. J. H. Spits, te Blerick, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Maas-

bree, dd. 12 Aug. 1902, no. 2, waarbij aan F. Storm, te Venlo, vergunning is verleend tot het oprichten van eene exportslachterij met huidenzouterij en vetsmelterij op een perceel aan de losplaats der Staatsspoorwegen te Blerick.

De vergunning is voorwaardelijk verleend, nadat de tegenwoordige appellant en een andere belanghebbende bij B. en W. bezwaren tegen het oprichten der inrichting hadden ingebracht.

Die bezwaren worden in eene bij het adres van beroep overgelegde memorie van toelichting nader uiteengezet.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten geraden, het bestreden besluit te vernietigen, op grond, dat van de stukken, in art. 5 der Hinderwet genoemd, alleen de plattegrondteekening gelijktijdig met de aanvrage was overgelegd en de beschrijving eerst bij de stukken gevoegd is, nadat de termijn van de tervisielegging voor de helft verstreken was.

Op deze informaliteiten heeft ook de Ingenieur van den Provincialen Waterstaat gewezen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, waarin hij mededeelt, dat de inrichting sinds 3 Nov. in volle werking is.

APPELLANT licht het beroep toe en beantwoordt eene vraag van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR,

IV. *De reclame van den gewezen administrateur van de militaire slachterij te Middelburg W. L. van de Putte, wonende aldaar, betreffende zijne aanspraken op verhoogd pensioen.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 3 Nov. 1902, Kab., Litt. E. [56], bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van den gewezen administrateur van de militaire slachterij te Middelburg, W. L. van de Putte, wonende aldaar, betreffende zijne aanspraken op verhoogd pensioen.

Nadat genoemde Van de Putte verhooging van pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 9 Juli 1902, no. 5, L., uitgebracht advies H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond, dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van

den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 1 Juni 1901, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) een diensttijd van 31 jaren, 6 maanden en 3 dagen beloopt, waarvan echter wegens niet binnen een jaar gevolgd reëngagement, 22 jaren, 9 maanden en 22 dagen slechts voor de helft in rekening kunnen komen, zoodat de militaire diensttijd een met pensioen te vergelden tijdvak uitmaakt van 20 jaren, 1 maand en 7 dagen, en dat hij 5 jaren en 5 maanden in zijn laatstbekleede betrekking van administrateur van eene militaire slachterij der 2e klasse heeft gediend; dat hij, geboren 9 Mei 1844, den ouderdom van 57 jaren heeft vervuld; dat hem bij K. B. van 16 Febr. 1885, no. 11, een voortdurend pensioen werd toegekend van f 324 's jaars; dat hij geen recht heeft op pensioen wegens langdurigen dienst, volgens de artt. 25*a*, 36*a* en 42 der wet en hem alzoo geen hooger pensioen kan worden verleend dan hem bij vermeld Koninklijk besluit werd toegekend.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 20 Sept. 1902, IIIe afd., no. 116, aan den reclamant was medegedeeld dat, — gelet op art. 27 der wet tot regeling van de militaire pensioenen bij de Landmacht — zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur.

Reclamant licht zijne bezwaren toe.

V. *Het beroep van J. L. Unger (firma H. F. Korthals en Co.) te Amsterdam, tegen het besluit van B. en W. van Ouder-Amstel dd.* 9 *Juli* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene vernis- en lakkokerij met bewaarplaats voor alcohol, terpentijn enz.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 5 Nov. 1902, La. V, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. L. Unger (firma H. F. Korthals en Co.), te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van Ouder-Amstel, dd. 9 Juli 1902, no. 340, waarbij hem vergunning is geweigerd tot oprichting van eene vernis- en lak-

kokerij met daarbij behoorende inrichting voor het bewaren van den voor dat bedrijf benoodigden alcohol, terpentijn en andere grondstoffen, op een terrein aan het jaagpad bij den Omval.

Bij adres, dd. 29 April 1902, heeft J. L. Unger (firma H. F. Korthals en Co.) te Amsterdam aan B. en W. van Ouder-Amstel bovenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht:

1°. door D. Blooker, mede-eigenaar van eene chocoladefabriek te Watergraafsmeer, gelegen vlak tegenover het voor de inrichting bestemde terrein, op grond van vrees voor schade aan de in zijne fabriek aanwezige cacaoboter en chocolade, ten gevolge van de dampen afkomstig van de inrichting;

2°. door B. en W. van Watergraafsmeer, op grond van vrees voor schade aan de gezondheid der omwonenden en naburige bedrijven;

3°. door de Naaml. Vennootschap Mij. tot Exploïtatie van de Hygiënische Stoomwasch-, bleek- en strijkinrichting „Aurora", c.s., allen eigenaars van fabrieken of huizen aan, of bewoners van den Omval; op grond van vrees voor waardevermindering hunner perceelen.

B. en W. van Ouder-Amstel hebben hierop bij besluit van 9 Juli 1902, no. 340, de gevraagde vergunning geweigerd, op grond van vrees voor gevaar, schade aan eigendommen, bedrijven en gezondheid, en hinder van ernstigen aard.

Van dit besluit is J. L. Unger (Firma H. F. Korthals en Co.) tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij o. a. aanvoerende, dat de gebouwen van ijzer en steen zullen zijn, zoodat van brandgevaar geen sprake kan zijn; dat de fabriek en de magazijnen geheel vrij zullen staan op een ruim en open terrein en van alle zijden bereikbaar zullen zijn; dat schade aan de gezondheid niet is te duchten, blijkens de ervaring elders opgedaan, waar inrichtingen als de onderwerpelijke in dichtbevolkte wijken worden gevonden; en evenmin schade aan eigendommen bestaande in waardevermindering.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat, op dit beroep gehoord, is na het instellen van een plaatselijk onderzoek van oordeel, dat de gevraagde vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat het geheele gebouw, waarin zich de lakstokerij bevindt, worde opgetrokken van ijzer, steen en glas en dat daaraan geen hout mag worden verwerkt;

2°. dat de steenen vloer in de stokerij 10 c.M. lager moet liggen dan de vloeren der daaraan grenzende lokalen en dan het omliggende terrein;

3°. dat alle lichtopeningen van het gebouwtje, waarin zich de stokerij bevindt, moeten zijn voorzien van buiten af gemakkelijk bereik- en sluitbare ijzeren buitenblinden;

4°. dat alle ketels, waarin lak, vernis, olie of welke zelfstandigheid ook, die bij verwarming slecht riekende dampen verspreidt, gekookt of gemengd wordt, moeten zijn voorzien van schuifbare, trechtervormige walmkokers, die tijdens het stoken of mengen zoodanig de ketels dekken, dat het ontsnappen van dampen buiten die walmvangers verhinderd wordt;

5°. dat al de sub 4°. bedoelde walmvangers en de rookleidingen van de fornuizen gezamenlijk of elk afzonderlijk uitmonden in één of meer gemetselde schoorsteenen, waarvan de bovenkant gelegen is of zijn op minstens 20 M. boven den beganen grond.

Ged. Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Het beroep wordt toegelicht door Mr. H. J. Biederlack, advocaat te Amsterdam, en bestreden door D. Blooker en de Burgemeesters van Watergraafsmeer en van Ouder-Amstel, waarna de verschillende sprekers nog eenige vragen beantwoorden van de Staatsraden Asser en De Nerée van Babberich.

VI. *Het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige B. Zweers.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 5 Nov. 1902, no. 8149, afd. B. B., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige Barend Zweers.

Barend Zweers, geboren te Anloo 25 Mei 1868, is begin Mei 1902 bij den landbouwer Boss te Haren als knecht in dienst getreden. Op 8 Juni 1901 diende hij aldaar zijn getuigschrift van woonplaatsverandering in, op 25 Mei door het gemeentebestuur van Assen afgegeven. Ofschoon de man door Boss reeds dadelijk als niet normaal werd beschouwd, deed hij toch geregeld zijn werk. Tegen 1 Mei 1902 had hij zich verhuurd bij den landbouwer Paulus in dezelfde gemeente. Op Paaschmaandag (31 Maart 1902) is hij 's avonds uitgegaan. Dien nacht is hij bij zijn vader te Peelo, gemeente Assen, geweest, op wiens verlangen hij den volgenden morgen bij Boss is teruggekeerd. Dadelijk daarna is hij weer weggeloopen, waarbij hij zich zeer zonderling gedroeg. Verder is hij te Haren niet teruggeweest, maar hij is aldaar niet afgeschreven. Op 15 April heeft zijn vader den godspenning bij Paulus teruggebracht. Intusschen had Barend in de gemeente Vries rondgezworven. Opgevangen, is hij op 6 April bij zijn vader thuisgebracht. Den volgenden dag verklaarde de geneesheer Dr. A. H. de Boer, te Assen, dat hij leed aan vervolgingswaanzin.

Op aanvrage van den Burgemeester van Assen en op requisitoir van den Officier van Justitie aldaar, is hij op 3 Mei 1902 in het krankzinnigengesticht „Dennenoord" te Zuidlaren opgenomen.

Het gemeentebestuur van Haren en dat van Assen weigeren hunne gemeenten als woonplaats van dezen armen krankzinnige te erkennen. B. en W. van Assen beweren, dat hij zich niet in hunne gemeente gevestigd heeft en B. en W. van Haren houden staande, dat de man op 31 Maart door het verbreken van de dienstbetrekking zijne woonplaats te Haren verloren heeft, waarbij zij opmerken, dat zijne krankzinnigheid toen nog niet was geconstateerd.

Ged. Staten zijn er niet in geslaagd dit geschil bij te leggen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Zes-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 10 *December* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 26 Nov. 1902, no. 14, houdende beschikking op *het beroep van H. Blom, hoofd der o. l. school B. te Vaassen, gem. Epe, tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 17 *Juni* 1902 *tot goedkeuring van het besluit van den Raad dier gemeente dd.* 2 *Juni* 1902, *tot regeling van de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs te Epe en te Vaassen en van de school te Oene.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1061.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. Blom, hoofd der openbare lagere school B te Vaassen, gemeente Epe, tegen het besluit van Ged. Staten

van Gelderland, dd. 17 Juni 1902, no. 100, waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad dier gemeente, dd. 2 Juni 1902, waarbij de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs te Epe en te Vaassen en van de school te Oene zijn geregeld;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 22 Oct. 1902, no. 267;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Nov. 1902, no. 9236, afd. Ond.;

Overwegende dat in de regeling — zooals zij door den gemeenteraad gemaakt en door Ged. Staten goedgekeurd is — is bepaald. dat de jaarwedden van de hoofden der scholen voor gewoon lager onderwijs opvolgend met f 100 en f 200 zullen worden vermeerderd, wanneer hunne scholen gedurende drie achtereenvolgende jaren 200 tot en met 309 en 310 en meer leerlingen bevatten;

dat H. Blom, hoofd der openbare lagere school te Vaassen, gemeente Epe, tegen die goedkeuring beroep bij Ons heeft ingesteld, daarbij aanvoerende, dat de genoemde bepaling voor hem niet billijk is en hem voor de toekomst geenerlei waarborg geeft, dat eene evenredige verhooging van wedde voor meer werkzaamheden zal genoten worden; dat toch door toevallige omstandigheden hij het uitzicht op verhooging kan verliezen;

Overwegende dat appellants grief hierin bestaat, dat de vermeerdering zijner jaarwedde afhankelijk is gemaakt van het getal leerlingen dat zijne school gedurende drie achtereenvolgende jaren tellen zal;

dat die grief ongegrond is, vermits de gemeenteraad en Ged. Staten terecht van oordeel zijn, dat van de gemeente niet in redelijkheid verlangd kan worden, dat eene jaarwedde-verhooging, welke haren grond vindt in vermeerdering van het aantal leerlingen en de daaruit voortspruitende vermeerdering der werkzaamheden van het hoofd der school, ook dan zal worden toegekend, en toegekend zal blijven, wanneer het aantal leerlingen niet vermeerderen, maar — zooals in dezen wegens den voorgenomen bouw van eene nieuwe school te verwachten is — verminderen zal, en voorts de in de verordening aangenomen maatstaf in de gegeven omstandigheden niet onjuist is te achten;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad n°. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van

dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 26 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 26 Nov. 1902 no. 15, houdende beschikking op ***het beroep van den Raad der gemeente Culemborg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd. 22 Juli 1902, waarbij aan de „Verordening regelende de toelating en het vertrek der leerlingen op de o. l. scholen in de gemeente Culemborg" goedkeuring is onthouden wat betreft den leeftijd tot toelating van de kinderen op de openb. lag. scholen nos. 1 en 2.***

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1127.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Culemborg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 22 Juli 1902, no. 74, waarbij aan de „Verordening regelende de toelating en het vertrek der leerlingen op de openbare lagere scholen in de gemeente Culemborg", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 7 Juli 1902, goedkeuring is onthouden, wat betreft den leeftijd tot toelating van de kinderen op de openbare lagere scholen nos. 1 en 2;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Nov. 1902, no. 284;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Nov. 1902, no. 9537, afd. Ond.;

Overwegende dat art. 1, 1e lid, der bovengenoemde verordening bepaalt: „De leeftijd welken de kinderen bereikt moeten hebben om op de openbare „scholen No. 1 (kosteloos lager onderwijs) en No. 2 (gewoon lager onderwijs)

,,te worden toegelaten, wordt bepaald op zes jaar, welke leeftijd moet zijn bereikt op den dag der aanneming";

dat Ged. Staten op 22 Juli 1902 hunne goedkeuring aan de regeling hebben onthouden, wat betreft de bovenaangehaalde bepaling en haar voor het overige hebben goedgekeurd; dat zij daarbij hebben overwogen, dat bij eene toelating van 9 tot 9 maanden, zooals in art. 2 der verordening is bepaald, het in strijd is te achten met de belangen van het onderwijs, de kinderen niet eerder dan op dien leeftijd op gemelde scholen toe te laten; dat art. 7 der regeling aan B. en W. wel de bevoegdheid verleent, ,,in bijzondere gevallen van de bepaling van art. 1, eerste lid, ontheffing te verleenen, maar dat ten behoeve van kinderen boven den 5½-jarigen leeftijd recht moet bestaan op toelating ter school en die toelating derhalve niet afhankelijk mag worden gesteld van het goedvinden van B. en W.;

dat de gemeenteraad van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat in de verordening van 21 Juli 1898, die door Ged. Staten is goedgekeurd, dezelfde leeftijd voor de toelating der kinderen op de scholen nos. 1 en 2 was bepaald, tot welke toelating toen slechts eens in het jaar gelegenheid gegeven werd; dat appellant het niet raadzaam acht, alle kinderen voor wie dat wordt verzocht, reeds op 5½-jarigen leeftijd op deze scholen toe te laten; dat het niet wenschelijk is, dat zóó jonge kinderen op de beide scholen toegelaten worden, vooral wat de school voor onvermogenden betreft; dat dit belemmerend zal werken op den goeden gang van het onderwijs; dat voorts voor kinderen beneden den 6-jarigen leeftijd een meer doeltreffend onderwijs gegeven wordt aan de beide in de gemeente bestaande bewaarscholen; dat door het op al te jeugdigen leeftijd toelaten van leerlingen tot de o. l. scholen ook naar evenredigheid eerder wordt voldaan aan art. 3 al. 2 der Leerplichtwet, waardoor wordt bevorderd, dat eenigszins achterlijke leerlingen reeds op 12-jarigen leeftijd de school weder zouden kunnen verlaten, wat voor hen zeer nadeelig is te achten, daar van het onderwijs, genoten op een leeftijd van 12 tot 12½ jaar, toch onbetwistbaar betere resultaten zijn te wachten, dan van onderwijs genoten op een leeftijd van 5½ tot 6 jaar; op welke gronden de gemeenteraad Ons verzoekt, de door hem vastgestelde verordening alsnog goed te keuren;

Overwegende dat de gronden, waarop Ged. Staten hunne goedkeuring aan voormelde verordening hebben onthouden, niet afdoende kunnen worden geacht;

dat weliswaar het gevolg der bepaling omtrent de toelating van leerlingen op de scholen nos. 1 en 2 kan zijn, dat kinderen, die kort na het verstrijken van een voor de toelating bepaalden dag hun zesde jaar hebben vervuld, eerst

op den leeftijd van ongeveer zes jaar en negen maanden als leerlingen kunnen worden aangenomen;

dat intusschen dit bezwaar niet gewichtig genoeg is om te leiden tot het vaststellen van een jongeren leeftijd dan die van zes jaren voor de toelating op de scholen nos. 1 en 2, waartoe in de gemeente Culemborg te minder aanleiding zou bestaan, omdat in die gemeente twee bezwaarscholen zijn, waarop de kinderen, die den voor de lagere school gevorderden leeftijd nog niet hebben bereikt, kunnen geplaatst worden en waar zij ook een voor hunnen leeftijd zoo paedagogisch als hygiënisch meer geschikt onderwijs kunnen ontvangen;

dat bovendien nog bij art. 7 der verordening aan B. en W. de bevoegdheid wordt toegekend van de bepalingen, onder anderen, van art. 1, betreffende den voor de toelating op de scholen vereischten leeftijd, in bijzondere gevallen ontheffing te verleenen;

dat er ook, voor het overige, geen grond bestaat om aan de verordening de vereischte goedkeuring te onthouden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad n°. 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, alsnog goedkeuring te verleenen aan de op 22 Mei 1902 door den Raad der gemeente Culemborg vastgestelde verordening, regelende de toelating en het vertrek der leerlingen op de openbare lagere scholen in die gemeente.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 26 Nov. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin.
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van G. Thomassen, te Arnhem, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd.* 16 *Mei* 1902, *waarbij hem eene nieuwe voorwaarde is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne fabriek van stoom- en andere werktuigen.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 6 Nov. 1902, no. 241, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. Thomassen, te Arnhem, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 16 Mei 1902, no. 558, waarbij hem eene nieuwe voorwaarde is opgelegd voor de verdere exploitatie van zijne fabriek van stoom- en andere werktuigen in het perceel 121 Weerdjesstraat.

B. en W. van Arnhem hebben bij besluit van 16 Mei 1902, no. 558, met toepassing van art. 17 der Hinderwet, de volgende nieuwe voorwaarde aan G. Thomassen opgelegd voor zijne bovenvermelde fabriek:

„dat de ventilator worde verplaatst naar den zuidelijken hoek tegen den Zuidwestelijken gevel der smederij ter linkerzijde van de smidse".

Van dit besluit is G. Thomassen tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat deze nieuwe voorwaarde is opgelegd naar aanleiding van een door J. E. van Houten aan B en W. gerichte klacht over het door dien ventilator gemaakt geraas; dat vervulling dier voorwaarde niet den minsten invloed zou uitoefenen op het gedreun, vermits verplaatsing van den ventilator naar denzelfden muur op eenige meters afstand verder dan waar hij zich nu bevindt, het geluid voor de buren niet zal doen verminderen; dat bovendien door die verplaatsing de onveiligheid zeer zou vermeerderen, omdat èn de ventilator èn de drijfriemen, thans in een verborgen hoekje, bij naleving der voorwaarde verplaatst zouden worden naar een gedeelte van het gebouw, waar gearbeid moet worden en veel passage is; terwijl, tengevolge van de plaatsing vlak naast de smidse, het gebruik van deze laatste grootendeels onmogelijk zou zijn; dat overigens de klacht van Van Houten ongegrond is en de werking van den ventilator na de indiening van die klacht zoodanig is gewijzigd, dat Van Houten zelf uitdrukkelijk heeft erkend, dat hij geen reden meer had tot klagen.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel, dat Van Houten recht heeft te vorderen dat de hinder voor goed ophoude; handhaving der

nieuwe voorwaarde is daarvoor echter niet noodzakelijk, overmits krachtens de in 1892 verleende vergunning de ventilator behoort te worden aangebracht op eene voor Van Houten minder hinderlijke plaats.

Op de bij die vergunning behoorende teekening is toch de ventilator niet aangegeven tegen de keuken van Van Houten, doch ter plaatse waar de muur der smederij aan open erven grenst. Ware hij daar steeds geplaatst geweest, dan zou, naar de Hoofdingenieur meent, door klager geen zoodanige hinder zijn ondervonden, dat het opleggen van eene nieuwe voorwaarde gerechtvaardigd zou zijn.

Onder die omstandigheden achten Ged. Staten handhaving der nieuwe voorwaarde niet noodzakelijk.

APPELLANT erkent, dat de ventilator niet staat op de plaats daarvoor op de teekening aangegeven, doch beweert dat in de teekening een fout is. Hij deelt mede, dat kort na het verleenen van de vergunning de inrichting geïnspecteerd en ten aanzien van de plaats des ventilators toen geen aanmerking gemaakt is.

III. *Het beroep van de firma Molenberg en Dekker te Zaandam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 23 *Aug.* 1902, *waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene fabriek tot het bereiden van traan en andere producten van vischafval.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 8 Nov. 1902, no. 243, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door de firma Molenberg en Dekker, te Zaandam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 23 Aug. 1902, no. 397, waarbij haar vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene fabriek tot het bereiden van traan en andere producten van vischafval op een terrein kad. bekend gemeente Zaandam Sectie I, no. 2074.

Bij adres, dd. 24 Juli 1902, heeft de firma Molenberg en Dekker aan B. en W. van Zaandam bovenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht door Dijkgraaf en Heemraden van den polder Oostzaan, op grond van vrees

voor hinder van stank, die het wonen ter plaatse schier onmogelijk zou maken; terwijl op een afstand van binnen 100 M. door den polder terreinen in opstal zijn uitgegeven.

Zijnerzijds wees de gemeente-architect in een aan B. en W. gericht schrijven op het feit, dat de gebouwen op de gemeentebegraafplaats hinder zouden ondervinden van eene in de onmiddellijke nabijheid op te richten inrichting, die ongetwijfeld walgelijke uitdampingen zou verspreiden.

Bij besluit van 23 Aug. 1902, no. 397, hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende, dat door de inrichting, naar het oordeel van deskundigen, ondragelijke stank zou worden verspreid, welke stank op den gezondheidstoestand der omgeving een nadeeligen invloed zou kunnen uitoefenen; dat de door Dijkgraaf en Heemraden van den polder Oostzaan ingebrachte bezwaren gegrond zijn; dat in de naaste omgeving van het voor fabriek bestemde terrein twee aan de gemeente toebehoorende nieuw gebouwde woonhuizen staan, zoodat er vrees bestaat dat de bewoners schade aan hunne gezondheid en hinder van ernstigen aard en de gemeente schade aan eigendommen — voortvloeiende uit het ter bewoning ongeschikt maken van woonhuizen of gedeelten van woonhuizen — zou ondervinden; dat de fabriek in een gedeelte der gemeente zou zijn gelegen dat in de laatste jaren meer en meer bebouwd is geworden, terwijl het te voorzien is, dat de uitbreiding der gemeente aan die zijde zal blijven voortgaan; en dat aan vorenstaande bezwaren niet door het stellen van voorwaarden kan worden tegemoetgekomen.

Van dit besluit van B. en W. is de firma Molenberg en Dekker tijdig bij H. M. de Koningin in beroep gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat het bezwaar van Dijkgraaf en Heemraden van den polder Oostzaan ongemotiveerd is; dat het voor fabriek bestemde terrein aan de uiterste grens der gemeente is gelegen en dat de als grondstof te gebruiken vischafval zullen zijn kabeljauw-levers, door stoomtrawlers uit de Noordzee aangevoerd, versch verpakt in eikenhouten vaten, die geen stank veroorzaken; terwijl zorg zal worden gedragen dat er door het bereiden van lever tot traan enz. geen stank zal worden veroorzaakt.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat, op dit beroep gehoord, is van meening, dat de vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. dat onder de in de beschrijving dezer inrichting genoemde vischafval niet anders mag worden verstaan dan vischlever;

2°. dat de ketels, waarin de traanbereiding plaats heeft, moeten zijn overdekt door schuifbare trechtervormige walmvangers, die tijdens het verhitten

der ketels, deze zoodanig dekken, dat het ontsnappen van dampen buiten die walmvangers in het lokaal, geheel verhinderd wordt;

3°. dat de sub 2°. genoemde walmvangers en de rookleidingen van de fornuizen gezamenlijk of elk afzonderlijk uitmonden in één of meer schoorstenen, waarvan de bovenkant gelegen is op minstens 9.5 M. boven den beganen grond;

4°. dat het résidu, dat na de afscheiding der traan uit de zoogenaamde vischafval overblijft, niet anders mag worden bewaard en verzonden, dan in goed luchtdicht gesloten vaten.

Ged. Staten vereenigen zich met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

APPELLANTEN verklaren zich in hoofdzaak geheel te kunnen vereenigen met de voorwaarden door den Hoofdingenieur aangegeven.

IV. *Het beroep van S. Bos te Groningen tegen een besluit van B. en W. van Haren dd.* 16 *Juni* 1902, *waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene inrichting voor het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen en voor het drogen van vleeschwaren.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 8 Nov. 1902, no. 242, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door S. Bos, te Groningen, tegen een besluit van B. en W. van Haren, dd. 16 Juni 1902, waarbij hem voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene inrichting voor het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen en voor het drogen van vleeschwaren op een perceel aan den Oostersingel te Helpman (gem. Haren), ten aanzien van welk beroep de beslissing is verdaagd bij Koninklijk besluit van 17 Sept. 1902, no. 37.

Nadat de vergunning onder een vijftal voorwaarden was verleend, is de aanvrager bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij verzoekende, dat het bestreden besluit worde vernietigd of zoodanig gewijzigd, dat daaruit de eerste, de tweede, de vierde en de vijfde voorwaarde vervallen of die voorwaarden worden veranderd en verzacht.

Over het beroep gehoord, hebben B. en W. tot handhaving, de Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat en Ged. Staten tot wijziging van het aangevallen besluit geadviseerd.

De eerste der door B. en W. gestelde voorwaarden luidt aldus:

1°. dat alle muren, zoowel buiten als binnen en zoowel van de slachtplaats als van de drogerij, eene dikte van minstens 22 c.M. moeten hebben en de vloer moet worden vervaardigd uit eene platte laag in zand en daarover eene van eerste soort klinkersteen op den kant gemetseld in sterke tras, en dat de vloer in de slachtplaats van de binnenmuren af onder eene doorgaande daling van 1½ c.M. op 1 M. moet worden gelegd met een aan den bovenkant van de buitenmuren gelijk met den vloer te leggen gemetselde goot onder dezelfde daling.

Appellant noemt de voor alle muren bepaalde dikte van ten minste 22 c.M. zeer overdreven en verzoekt, dat hij de binnenmuren — die niets te dragen hebben — ten minste 11 c.M. dik moge maken (halve steensdikte).

Voorts acht appellant het ondoelmatig, dat al de vloeren in de verschillende vertrekken, dus ook in het kantoor en het schaftlokaal voor het personeel, van steen gemaakt moeten worden, en wenscht hij dat in *die* lokalen de vloeren van hout mogen zijn.

De Hoofdingenieur — met wiens advies ten aanzien van deze en de andere voorwaarden Ged. Staten zich vereenigen — stelt voor, voorwaarde 1 aldus te lezen: „dat alle buitenmuren van de inrichting en de binnenmuren van „slachtplaats en drogerij, eene dikte van minstens 22 c.M. moeten verkrijgen „en de vloer moet worden gemetseld in sterke trasspecie van 1e soort klinker- „steen op den kant, op een vooraf te leggen platte laag 1e soort klinkersteen „in zand; dat de vloer in de slachtplaats van af de binnenmuren verkrijge „eene doorgaande daling van 1½ c.M. per meter, terwijl langs den binnenkant „der buitenmuren moet worden gelegd, met den vloer gelijk in hoogte, onder „eene daling mede van 1½ c.M. per M., een gemetselde goot van dezelfde con- „structie als de vloer".

Uit het bericht van B. en W. blijkt, dat dusdanige bepaling aangaande de dikte der muren strookt met hunne bedoeling.

Als tweede voorwaarde is o. m. bepaald, dat aan den buitenkant onmiddellijk aan den buitenmuur bij den uitloop, het laagste gedeelte der goot, een zinkput moet worden gemaakt, gemetseld van eerste soort klinkersteen van minstens 44 × 44 c.M. binnenwerks en ter bekwame diepte, het muurwerk minstens 0.22 M., dik: van dezen zinkput af te leggen eene buisleiding van eerste soort ijzeraard of Hollandsche gresbuizen van minstens 0.40 M. in diameter tot het vaarwater, waartusschen op aanwijzing door of vanwege het gemeentebestuur van Haren twee voldoende zinkputten te maken, de bovenkant van den bodem van den zinkput 70 c.M. dieper dan de onderkant der buisleiding;

de zinkput bij de slachtplaats te voorzien van een rooster, waarvan de staven niet verder dan 3 m.M. van elkaar geplaatst mogen zijn.

Appellant heeft tegen de hier voorgeschreven wijdte van de buisleiding bezwaar. Een wijdte van 20 c.M. acht hij voldoende. Ook verlangt hij, met één zinkput tusschen de buisleiding in te mogen volstaan.

Met B. en W. is de Hoofdingenieur van oordeel, dat eene wijdte van 40 c.M. diameter voor de buisleiding niet zoo overbodig groot is. Over de vraag: een of twee zinkputten? laten B. en W. zich niet uit en geeft de Hoofdingenieur geen bepaald advies.

De nieuwe vierde voorwaarde luidt aldus: dat bij de slachtplaats op minstens 7 M. van de behuizingen en minstens 17 M. van den voorlangs liggenden weg of van de hoofdwegen een gemetselde bak van klinkersteen en sterke tras moet worden gemaakt, de opgaande muren en de bodem ter dikte van minstens 22 c.M., welke bak minstens 2 M³. inhoud moet hebben en voorzien zijn van zuiver sluitende ijzeren luiken.

Deze bak voor de eene helft beneden en de andere helft boven den beganen grond aangebracht, zal dienen voor 't bergen van afval van geslacht vee.

Appellant verzoekt, dat de bak niet behoeve te worden gemaakt en dat worde voorgeschreven, dat het afval telkens na het slachten in een hermetisch gesloten karretje moet worden afgevoerd.

B. en W. achten de voorwaarde noodig voor het bergen van het afval totdat dit zal vervoerd zijn, waaromtrent de vijfde voorwaarde bepaalt: dat de concessionaris of zijne rechtverkrijgenden minstens twee malen per week vóór 's Woensdags- en 's Zaterdagsavonds 6 uur den sub 4°. genoemden bak moeten ledigen. De afvalstoffen te vervoeren met een hermetisch gesloten ijzeren karretje of met vaten; eene bepaling waaruit appellant afleidt, dat hij persoonlijk den bedoelden bak zal moeten ledigen, welke opvatting door B. en W. wordt gewraakt.

De Hoofdingenieur acht appellants bezwaren tegen de vierde voorwaarde niet ongegrond en stelt voor, met weglating van de vijfde voorwaarde, te bepalen: „dat geen afval van het geslachte dier, waaronder ook is begrepen „het bloed, mag worden weggevoerd anders dan in zuiver luchtdicht gesloten „vaten; terwijl geen afval hoegenaamd van zonsondergang tot zonsopgang, hetzij „in de inrichting, hetzij op aan den aanvrager toebehoorend terrein, mag verblijven noch worden geborgen, terwijl in het aangrenzend openbaar water, „dat de gemeenschap tusschen het Winschoter- en Hoornsche diep vormt, evenmin „eens geen afval mag geborgen of gebracht worden."

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van

State voor de geschillen van bestuur aanhangig was gemaakt, heeft deze nog eene volmacht ontvangen van den appellant op Mr. H. Schaap, advocaat en procureur te Groningen.

Mr. H. SCHAAP, advocaat te Groningen, licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad HUBER en den VOORZITTER.

V. *Het beroep van D. C. van der Velden te Gorinchem tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 31 *Juli* 1902 *op zijn aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting wegens een perceel te Gorinchem.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 12 Nov. 1902, afd. D. B., no. 80, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door D. C. van der Velden, te Gorinchem, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 31 Juli 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting, wegens het perceel D no. 552 te Gorinchem, waarvoor zijne echtgenoote in de personeele belasting is aangeslagen en dat z. i. geacht moet worden door haar te zijn verlaten in den zin der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72).

De ontheffing is op 3 Juni ll. aangevraagd, op grond, dat de tegenwoordige appellant op 15 Mei gehuwd is met de weduwe P. H. A. van Kuyk, geboren Prillevitz, die te Gorinchem het perceel D no. 552 bewoonde en daarvoor over het jaar 1902 in de personeele belasting was aangeslagen; dat hij sedert dien datum al zijne roerende goederen uit perceel no. 59 te Batenburg, waarvoor hij zelf in de personeele belasting aangeslagen was, naar genoemd perceel te Gorinchem heeft overgebracht; dat hij sedert 15 Mei hoofd van het gezin werd te Gorinchem en dus gebruiker van meergenoemd perceel D no. 552, en dat zijne echtgenoote bij hem was gaan inwonen.

De Directeur heeft de ontheffing geweigerd, uit overweging, dat het pand D no. 552, zoowel woning als winkel, door de aangeslagene niet in den zin der wet is ontruimd.

Deze uitspraak is gedaan in overeenstemming met de uitgebrachte adviezen.

In beroep gekomen bij de Koningin, heeft D. C. van der Velden te kennen

gegeven, dat hij op 15 Mei ll. hoofd is geworden van het gezin dat perceel D no. 552 te Gorinchem bewoont en dat zijne echtgenoote sedert dien datum bij hem inwoont; weshalve hij verzoekt, dat haar alsnog de gevraagde ontheffing verleend worde.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

VI. *Het beroep van D. C. van der Velden te Gorinchem tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz te Arnhem dd.* 8 *Sept.* 1902, *op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting wegens een perceel te Batenburg.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 10 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 81, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door D. C. van der Velden, te Gorinchem, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem, dd. 8 Sept. 1902, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting wegens het perceel 59 te Batenburg, dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is op 3 Juni 1902 aangevraagd, op grond dat de tegenwoordige appellant op 15 Mei 1902 was gehuwd met de weduwe P. H. A. van Kuyk, geb. Prillevitz, die te Gorinchem het perceel D 552 bewoonde en daarvoor over het jaar 1902 in de personeele belasting was aangeslagen; dat hij sedert dien datum al zijne roerende goederen uit perceel no. 59 te Batenburg, waarvoor hij zelf in de personeele belasting aangeslagen was, naar genoemd perceel te Gorinchem had overgebracht en daarheen was verhuisd.

Bij uitspraak van 8 Sept. 1902 heeft de Directeur besloten den adressant geene ontheffing te verleenen, uit overweging, dat blijkens de uitgebrachte adviezen adressant den 15 Mei jl. heeft ontruimd het perceel no. 59 te Batenburg en binnen zes weken daarna heeft betrokken het perceel D 552 te Gorinchem, waarvoor hij in den loop van dit jaar niet meer zal worden aangeslagen.

Deze uitspraak is gedaan in overeenstemming met het gevoelen van den Ontvanger, het College van Zetters en den Inspecteur. De Ontvanger had opgemerkt, dat, daar de man in het algemeen als hoofd van het gezin te beschouwen is, de adressant sinds 15 Mei het perceel te Gorinchem als hoofd van het gezin in gebruik heeft; dat art. 32 der wet tot regeling van de personeele belasting niet in zoo strengen zin is op te vatten, dat eerst op 15 Jan.

van het volgende jaar een onderzoek naar het gezinshoofd zou zijn in te stellen, daar toepassing van artt. 38 en 63 § 1 dan eene onmogelijkheid zou zijn, en dat de toepassing, voorgeschreven in het geval dat in een gezin, hetwelk blijft bestaan, het eerste hoofd verdwijnt — bijv. door overlijden — en het nieuwe hoofd optreedt, z. i. ook gevolgd moet worden, nu in het gezin dat blijft bestaan, het eerste hoofd zijne plaats aan een nieuw hoofd afstaat, om daarna als lid in het gezin te blijven, daar toch het beginsel hierdoor niet verandert.

Van de uitspraak, door den Directeur gedaan, is D. C. van der Velden bij de Koningin in beroep gekomen.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger en de Directeur ongunstig geadviseerd. De Inspecteur is van meening, dat in deze zaak eerst uitspraak kan worden gedaan, nadat beslist zal zijn, wie voor perceel D no. 552 te Gorinchem thans als hoofd des gezins moet worden beschouwd, van welke beslissing de uitspraak in *dit* geschil zal moeten afhangen.

VII. *De reclame van J. Wijmenga, landbouwer te Oudega (gem. Smallingerland) betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon den gepasporteerden huzaar R. J. Wijmenga.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Oorlog met een schrijven van 13 Nov. 1902, Ie afd., no. 3, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van de reclame van J. Wijmenga, landbouwer te Oudega (gem. Smallingerland), betreffende de aanspraken op pensioen van zijn zoon, den gepasporteerden huzaar R. J. Wijmenga.

Nadat genoemde Wijmenga voor zijn zoon R. J. Wijmenga pensioen had aangevraagd, gaf de Militaire Pensioenraad in zijn te dezer zake, dd. 9 Juli 1902, no. 9, L., uitgebracht advies, H. M. in overweging op die aanvrage afwijzend te beschikken, op grond dat de tijd, door den belanghebbende, na het bereiken van den 18-jarigen ouderdom in militairen dienst doorgebracht tot 11 Mei 1902, volgens de wet tot regeling der militaire pensioenen bij de Landmacht van 28 Aug. 1851 (Stbl. no. 129) slechts een diensttijd van 1 jaar beloopt; dat hij, geboren 23 Mei 1878, bij pasporteering nog slechts den ouderdom van 23 jaren had vervuld, en uithoofde van lichaamsgebreken, niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door omstandigheden, verrichtingen en vermoeienissen aan de uitoefening van den militairen dienst verbonden, maar ook niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, tot de verdere

waarneming van den militairen dienst ongeschikt is en tevens tijdelijk geheel buiten staat om door handenarbeid in zijn levensonderhoud te voorzien, van welke gebreken de oorzaak, de aard en de gevolgen zijn erkend bij militair-geneeskundig onderzoek, volgens rapport van den Generaal-Majoor, Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht te 's-Gravenhage, dd. 19 April 1902, la. A, no. 320, zoodat belanghebbende aan geene enkele wettelijke bepaling aanspraak op pensioen kan ontleenen.

Nadat bij ministerieele beschikking, dd. 30 Juli 1902, IIIe afd., no. 11, aan den reclamant was medegedeeld, dat zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar was, heeft hij zijn verlangen te kennen gegeven, dat omtrent zijne bezwaren daartegen het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van zijn zoon *door* den dienst zijn ontstaan.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Acht-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 17 *December* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer.

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De VOORZITTER doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 3 Dec. 1902, no. 10, houdende beschikking *op het beroep van den Raad der gemeente Doesburg tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland dd.* 25 *Maart* 1902, *betreffende* 1o. *de Verordening regelende het lager onderwijs en* 2o. *den omvang van het onderwijs aan school A in genoemde gemeente.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 742.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Doesburg

tegen het besluit van Ged. Staten van Gelderland, dd. 25 Maart 1902, no. 126, waarbij: 1°. aan de „Verordening regelende het lager onderwijs in de gemeente Doesburg", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 17 Febr. 1902, gedeeltelijk goedkeuring is onthouden, en 2°. is verklaard, dat de omvang van het onderwijs aan school A, zooals die bij art. 8 van voorschreven verordening voor de vrouwelijke leerlingen is geregeld, onvoldoende is, en mitsdien vermeerdering daarvan is bevolen, in dier voege, dat voor bedoelde leerlingen het onderwijs aan gemelde school in alle klassen toegankelijk zal zijn;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Aug. 1902, no. 178;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Nov. 1902, no. 9573, afd. Ond.;

Overwegende dat in bovengenoemde verordening o. m. is bepaald (art. 4), dat de jaarwedden der onderwijzers van bijstand aan eene der scholen A of B zullen bedragen: f 500 bij minder dan 5, f 550 bij 5 tot 10, f 600 bij 10 tot 15, f 650 bij 15 tot 20, f 700 bij 20 en meer dienstjaren; (art. 8), dat voor toelating op de scholen de leeftijd van 6 jaren wordt vereischt; dat, wat school A betreft, de mannelijke leerlingen de school moeten verlaten, als zij hun 20ste jaar bereikt hebben en de vrouwelijke als zij de zesde klasse van de school hebben doorloopen; dat echter aan B. en W., de plaatselijke schoolcommissie gehoord, de bevoegdheid wordt verleend om in bijzondere gevallen afwijking toe te staan voor de toelating op en het verlaten van de scholen;

dat Ged. Staten — de jaarwedden van de onderwijzers van bijstand te laag, den leeftijd voor de toelating op de scholen te hoog en de uitsluiting der meisjes van het onderwijs dat in de hoogste klassen van school A gegeven wordt, verwerpelijk achtende — bij besluit van 25 Maart 1902, no. 126, hebben goedgevonden: 1°. te verkalren dat de omvang van het onderwijs aan school A, zooals die bij art. 8 van voorschreven verordening van 17 Febr. jl. voor de vrouwelijke leerlingen is geregeld, onvoldoende is, en mitsdien vermeerdering daarvan te bevelen in dier voege dat voor bedoelde leerlingen het onderwijs aan gemelde school in alle klassen toegankelijk zal zijn; 2°. zich met voorschreven verordening overigens te vereenigen wat betreft het aantal scholen en de vakken welke op die scholen onderwezen zullen worden; de bij die verordening vastgestelde regeling van de jaarwedden van de hoofden der scholen en van de vergoeding voor- en tegemoetkoming in huishuur, alsmede van den leeftijd waarop de mannelijke leerlingen school A en de leerlingen school B moeten verlaten, goed te keuren en de vereischte goedkeuring te onthouden

aan de bij art. 4 dier verordening getroffen regeling van jaarwedden van de onderwijzers tot bijstand en aan den bij art. 8 dier verordening bepaalden leeftijd, dien de kinderen moeten bereikt hebben vóór zij ter school worden toegelaten;

dat de Raad der gemeente Doesburg van het besluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat er in die gemeente eene school bestaat, waar aan vrouwelijke leerlingen m. u. l. o. wordt gegeven in aansluiting aan de 6de klasse van school A; dat die school een jaarlijksch subsidie van de gemeente ontvangt van f 1920, en slechts met groote moeite zal kunnen blijven bestaan, als de meisjes school A, na de 6de klasse doorloopen te hebben, niet behoeven te verlaten;

Overwegende ten aanzien van art. 8 der verordening, waarop het bestreden besluit betrekking heeft, volgens hetwelk de vrouwelijke leerlingen van school A de school moeten verlaten, als zij de zesde klasse doorloopen hebben, dat de grond, waarop die bepaling steunt, alleszins te billijken is;

dat toch sinds onderscheidene jaren te Doesburg voor het meer uitgebreid lager onderwijs voor meisjes eene bijzondere, door de gemeente gesubsidieerde school bestaat, zich aansluitende bij de 6e klasse der openbare lagere school A;

dat, nadat deze regeling eens is tot stand gebracht en, wat het onderwijs betreft, tot geen bezwaar heeft aanleiding gegeven, het zeker niet raadzaam ware dat het gemeentebestuur tusschen de openbare en door haar gesubsidieerde bijzondere school eene concurrentie in het leven riep, alleen omdat het schoolgeld voor laatstgenoemde school eenige guldens meer bedraagt dan voor eerstgenoemde;

dat dit vooral klemt, dewijl bij het 4e lid van gemeld art. 8 aan B. en W. de bevoegdheid is verleend om, de plaatselijke schoolcommissie gehoord, in bijondere gevallen afwijking toe te staan van de bepaling omtrent het verlaten der school door de vrouwelijke leerlingen;

dat dus voor het door Ged. Staten gegeven bevel van vermeerdering van den omvang van het onderwijs, wat de vrouwelijke leerlingen betreft, geene voldoende aanleiding bestaat;

dat evenmin gegrond is het bezwaar van Ged. Staten tegen de bepaling dat voor de toelating van leerlingen de leeftijd van zes jaren vereischt wordt, welke leeftijd als regel niet te hoog moet worden geacht, terwijl voor bijzondere gevallen al weder bij voormeld 4e lid van art. 8 de bevoegdheid van afwijking is verleend;

dat voor eene gemeente als Doesburg het wettelijk minimum voor de jaarwedden der onderwijzers voldoende moet worden geacht en dus ook het in dit

opzicht door Ged. Staten aangevoerde bezwaar niet als juist kan worden erkend;

Gezien de wet tot regeling van het L. O.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, de jaarwedden van de onderwijzers der openbare scholen in de gemeente Doesburg, alsmede de vergoeding voor en tegemoetkoming in de huishuur vast te stellen, zooals bij het raadsbesluit van 17 Febr. 1902 is bepaald; onder bepaling dat de gemeenteraad met inachtneming van de bepalingen der wet, bevoegd zal zijn, onder goedkeuring van Ged. Staten, wijziging te brengen in deze regeling, die in geen geval langer van kracht zal blijven dan tot 31 Dec. 1911.

Voorts alsnog goed te keuren art. 8 der op 17 Febr. 1902 door den Raad der gemeente Doesburg vastgestelde verordening, regelende het lager onderwijs in die gemeente.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Raben-Steinfeld, den 3 Dec. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 8 Dec. 1902, no. 32, houdende beslissing in zake *het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. F. M. Hendriks.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1134.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. F. M. Hendriks;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Nov. 1902, no. 287;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Dec. 1902, no. 8316, afd. B. B.;

Overwegende dat Henri François Marie Hendriks, geboren te Weert op 24 April 1872, uit Zevenaar, waar hij zijne kostwinning had en waar zijn gezin nog woont, naar Zuid-Afrika is vertrokken, waar hij beambte is geweest bij de Ned. Zuid-Afr. Spoorwegmaatschappij;

dat hij, in Nederland terugkeerende, te Amsterdam is aangekomen (Oct. 1900) en aldaar in een logement zijn intrek genomen heeft;

dat hij — na sinds Mei 1901 in het Wilhelminagasthuis en het Binnengasthuis verpleegd te zijn — op 7 April 1902, met machtiging van den voorzitter der Arr.-Rechtbank te Amsterdam, naar het krankzinnigengesticht te Medemblik is vervoerd;

Overwegende dat H. F. M. Hendriks, nadat hij in Oct. 1900 uit Zuid-Afrika terugkeerende, te Amsterdam was aangekomen, niet geacht kan worden aldaar zijne woonplaats in den zin der wet tot regeling van het armbestuur te hebben gevestigd;

dat toch het voornemen, om te Amsterdam zijn hoofdverblijf te vestigen, niet door hem is aan den dag gelegd, hetzij door zich te laten inschrijven in het bevolkingsregister aldaar, hetzij op eenige andere wijze, en uit de omstandigheden veeleer is af te leiden, dat zijn vertoef te Amsterdam, waar hij geen middel van bestaan had, slechts voorloopig was;

dat hij ook niet het oogmerk heeft aan den dag gelegd, om in de gemeente Zevenaar — die hij metterwoon verlaten heeft, toen hij, met achterlating van vrouw en kind, naar Zuid-Afrika vertrok — na zijne terugkomst opnieuw zijn hoofdverblijf te vestigen;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (Stbl. no. 100), gewijzigd bij die van 1 Juni 1870 (Stbl. no. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente kan worden aangewezen als woonplaats van den behoeftigen krankzinnige H. F. M. Hendriks en dat derhalve de kosten van zijne overbrenging naar en zijne verpleging in een geneeskundig gesticht zullen worden gekweten uit 's Rijks kas, uit de fondsen voor dergelijke uitgaven bestemd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling

voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer ter informatie.

Het Loo, den 8 Dec. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Directeur van het Kabinet der Koningin.

P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van J. A. Bergmeijer, onderwijzer aan eene openb. lagere school te Dordrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd. 29 Sept. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd om nevens zijne genoemde betrekking te mogen waarnemen die van redacteur van het weekblad „de Volksstem", te Dordrecht verschijnende.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 22 Nov. 1902, no. 9768, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. A. Bergmeijer, onderwijzer aan de openbare lagere school no. 6, te Dordrecht, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 29 Sept. 1902, B, no. 3522 (1e afd.) G. S., no. 47/1, waarbij hem vergunning is geweigerd om, nevens zijne genoemde betrekking, te mogen waarnemen die van redacteur van het weekblad „de Volksstem", te Dordrecht verschijnende.

Ged. Staten hebben bij hun bovenvermeld besluit overwogen dat, daargelaten nog of niet het zijn van redacteur van „de Volksstem" onder de verbodsbepaling van art. 35 der wet tot regeling van het L. O. valt — van welke verbodsbepaling door Ged. Staten geene vrijstelling kan worden verleend — in ieder geval het gelijktijdig bekleeden van de betrekking of bediening van redacteur van dat weekblad met die van onderwijzer bij het openbaar onderwijs in het belang van het openbaar lager onderwijs niet wenschelijk is.

Van dit besluit van Ged. Staten is J. A. Bergmeijer tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, „dat zijn redacteurschap van „de Volks-„stem" in geen enkel opzicht ten schade komt aan zijn onderwijs in 't bijzonder „of aan het openbaar lager onderwijs in het algemeen."

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, verwijzen naar het K. B. van 21 Jan. 1902, no. 18, tot rechtvaardiging hunner opvatting dat het redacteurschap eener courant valt onder uit uitdrukking „ambten of bedieningen" van art. 36 der Wet tot regeling van het L. O.

Overigens beroepen Ged. Staten zich op het eenstemmig oordeel van B. en W. van Dordrecht en van den Districtsschoolopziener, dat het redactioneel optreden van Bergmeijer aan het onderwijs schade doet.

De heeren Th. M. KETELAAR, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en J. H. F. ZADELHOFF, onderwijzer te Dordrecht, lichten het beroep toe. Laatstgenoemde beantwoordt eenige vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en den Staatsraad ASSER.

III. *Het beroep van A. van der Meer te 's-Gravenhage tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 25/29 *Aug.* 1902, *waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene paardenslachterij.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 19 Nov. 1902, no. 238, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. van der Meer, te 's-Gravenhage, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, dd. 25/29 Aug. 1902, no. 7293/14, 3de afd., waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van eene paardenslachterij achter perceel 106 Bleekerslaan, op het perceel kadastraal bekend Sectie L, no. 1099.

Bij adres dd. 26 Juni 1902 heet A. van der Meer aan B. en W. van 's-Gravenhage bovenvermelde vergunning verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. bezwaren ingebracht door eigenaren en gebruikers van naburige perceelen, op grond van vrees voor hinder: *a.* van het brullen van de te slachten paarden; *b.* van stank, ratten en insecten van de slachterij afkomstig, en mitsdien vrees voor gevaar voor de gezondheid en voor schade aan eigendommen.

Bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit hebben B. en W. de gevraagde vergunning geweigerd, daarbij overwegende, dat de slachterij zou verrijzen in eene sterk bevolkte buurt, op een terrein van beperkte afmeting, dat van de openbare straat slechts door een poort of slop bereikbaar is; dat bedoeld tertein, aan drie zijden omgeven door huizen, grenst o. a. aan het gebouw van

het R.-K. Parochiaal Armbestuur, waarin een weeshuis met school, ziekenzalen en werkplaatsen, van welke inrichtingen ramen of roosters, op dat terrein uitkomende, aan de lokalen lucht verschaffen; dat de uitwasemingen, onafscheidelijk aan eene slachterij verbonden, de lucht in de omgeving der inrichting zouden verontreinigen, zoodat schade aan de gezondheid en hinder van ernstigen aard in den zin van art. 11, *b* en *c* der Hinderwet van die inrichting te vreezen waren.

Van dit besluit van B. en W. is A. van der Meer tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de slachtplaats niet zou grenzen aan het gebouw van het R.-K. Parochiaal Armbestuur en dat geene uitwasemingen zijn te duchten, daar de paarden, zoodra zij geslacht zijn, vervoerd zullen worden, terwijl alle afval direkt verwijderd zal worden.

B. en W., op dit beroep gehoord, schreven aan Ged. Staten, dat al zou de slachterij niet *onmiddellijk* grenzen aan het gebouw van het R.-K. Parochiaal Armbestuur, de tuin van deze instelling slechts gescheiden zou zijn door een mede aan dat Bestuur toebehoorenden ± 10 M. breeden tuin.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel dat de vergunning alsnog behoort te worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1°. De slachtplaats moet bestaan uit een op het genoemde perceel, volgens de plattegrondteekening bij het verzoek behoorende, op te richten steenen gebouwtje.

2°. Dit gebouw zal moeten worden afgedekt met houtcement op de gebruikelijke wijze, waarin gespaard een lichtkoker van ten minste 33 c.M. reikende tot ten minste 3 Meter boven de grindbedekking. De verdieping zal moeten zijn minstens 3.50 Meter.

3°. De vloer van het gebouw waterdicht bewerkt, zal moeten bestaan uit twee platte lagen, waarvan één in zand met een halve-steensrollaag ,alles van Waalsteen in Portlandcementspecie van 1 cement en 2 zand en gedekt door een cementlaag van dito specie dik één centimeter.

Die vloer moet afwaterend worden gelegd, naar een eveneens waterdicht bewerkten zinkput welke moet aansluiten aan een riool door de open gang te leggen, aansluitende aan het gemeenteriool in de Bleekerslaan.

4°. De wanden der slachtplaats moeten tot de hoogte van ten minste 2 M. boven den vloer met verglaasde tegeltjes worden bezet. Boven die hoogte moet de muur eveneens met tegels bezet of vlak afgepleisterd en geverfd worden. Tegen de balklaag moet een vlak afgepleisterd plafond worden aangebracht.

De ramen moeten vast zijn en met den kozijndrempel niet lager komen dan 2 Meter boven den vloer.

Voor luchtaanvoer moeten in den muur en in de deur de noodige luchtkokers worden aangebracht, niet hooger dan 50 c.M. boven den vloer en tot een gezamenlijke oppervlakte van 100 c.M^2.

5°. Geen bloed of afval, van welken aard ook, mag in de inrichting en omgeving — waartoe ook gerekend wordt te behooren het omliggende open terrein met mestput en koetshuis — worden bewaard; alle afval moet op den dag der slachting en — als deze in den namiddag geschiedt — uiterlijk vóór het volgend middaguur zijn verwijderd.

Ged. Staten vereenigen zich geheel met de zienswijze van den Hoofdingenieur.

Mr. E. F. M. Hanlo, advocaat te 's-Gravenhage, bestrijdt het beroep als gemachtigde van het R.-K. Parochiaal Armbestuur, doet eenige aanwijzingen op de kaart en beantwoordt eene vraag van den Staatsraad-Rapporteur.

IV. *Het beroep van L. J. Haaxman te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd.* 31 *Juli* 1902 *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 21 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 31, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door L. J. Haaxman te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 31 Juli 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel Hoofdsteeg no. 11 dat hij heeft verlaten.

De ontheffing is op 6 Mei 1902 aangevraagd, nadat het perceel op 10 Maart verlaten was.

De Directeur heeft den adressant bij uitspraak van 31 Juli 1902 niet-ontvankelijk verklaard, uit overweging dat de aangifte niet was ingediend binnen den termijn bepaald bij art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting.

In beroep gekomen, heeft L. J. Haaxman te kennen gegeven, dat de niet tijdige indiening van zijne aangifte te wijten is aan dwaling en onbekendheid met de wettelijke voorschriften en verzoekende, dat hem de ontheffing alsnog moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen, gedagteekend 1 Dec. 1902, waarin alsnog de toepassing van art. 67 der wet op de personeele belasting wordt gevraagd.

APPELLANT licht zijne bezwaren toe.

V. *Het beroep van Th. B. P. Haver, M. Gallé en M. Jungius, optredende voor het bestuur der Nat. Vereeniging en van het Nat. Bureau van Vrouwenarbeid te 's-Gravenhage, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam, dd.* 8 *Aug.* 1902, *op haar verzoek om het perceel Jacob van der Doesstraat no.* 68 *te 's-Gravenhage te plaatsen op de lijst bedoeld in art.* 4 § 2 *der wet tot regeling van de personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 21 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 34, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Th. B. P. Haver, M. Gallé en M. Jungius, optredende voor het bestuur der Nationale Vereeniging en van het Nationaal Bureau van Vrouwenarbeid te 's-Gravenhage, tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 8 Aug. 1902, afd. Dir. Bel., no. 2862, op haar verzoek om het perceel Jacob van der Doesstraat no. 68 te 's-Gravenhage te plaatsen op de lijst bedoeld in art. 4 § 2 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72), tot regeling van de personeele belasting.

In het verzoek wordt te kennen gegeven, dat bovengenoemd perceel een kantoor is, waarin enkele uren op de werkdagen administratief werk wordt verricht door het personeel van het Nationaal Bureau van Vrouwenarbeid, uitgaande van de Vereeniging voor Vrouwenarbeid, en werkende als bureau van voorlichting, met geen ander doel, dan het verheffen en steunen van der vrouwen arbeid.

De Ontvanger en de Inspecteur hebben gunstig geadviseerd, maar de Directeur heeft op 8 Aug. 1902 het verzoek afgewezen uit overweging: dat blijkens art. 2 der Statuten de Nationale Vereeniging voor Vrouwenarbeid zich ten doelt stelt uitbreiding te bevorderen van den werkkring der vrouw in Nederland en zijne koloniën, welk doel zij volgens art. 3 der Statuten tracht te bereiken: *a.* door het oprichten van een Arbeidsbureau voor Vrouwen, welk bureau met daaraan te verbinden bibliotheek zal zijn een verzamelplaats en uitgangspunt van alles, wat tot navraag, onderzoek, voorlichting en hulp kan

strekken bij de uitbreiding van den werkkring der vrouw; *b.* door het aanwenden van andere wettige middelen tot bevordering van het doel der Vereeniging; dat uit het vorenstaande blijkt, dat genoemde vereeniging in sociale richting werkzaam is en geene andere strekking heeft dan uitbreiding van den werkkring der vrouw; dat, waar zij derhalve alleen de belangen van een deel der menschheid voorstaat, veelal ten nadeele van hen die daartoe niet behooren, zij niet geacht kan worden uitsluitend ten *algemeenen* nutte werkzaam te zijn; dat daarenboven uit de bepaling van art. 26 der Statuten, dat de Vereeniging nooit winst mag afwerpen aan de leden, noch aan het bestuur, niet volgt, dat eventueele baten uitsluitend zullen worden aangewend in het belang der vereeniging of van inrichtingen, welke bij art. 4 § 1, lett. *d*, der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) worden genoemd, zooals dit bij de laatste zinsnede van art. 4 § 1, lett. *d*, wordt gevorderd.

Van deze beslissing zijn de Presidente en de Secretaresse van de Nationale Vereeniging voor Vrouwenarbeid en de Directrice van het Bureau voor Vrouwenarbeid bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat, waar het Nationaal Bureau (Vereeniging) van Vrouwenarbeid in 't bijzonder zich bezig houdt met de „uitbreiding van den werkkring der vrouw", deze uitdrukking in den ruimsten zin te verstaan is, dus met de daaruit voortvloeiende bemoeiingen omtrent opleiding, verbetering van toestanden, moreele propaganda en eveneens directe practische hulp en advies aan vrouwen (waarbij tal van huismoeders, weduwen, jeugdigen en alleen staanden), welke arbeid dan toch, zij 't ook indirect, het *algemeen* belang ten goede komt; terwijl eventueele baten, na dekking van de allernoodigste onkosten, niet anders gebruikt mogen worden dan tot versterking en uitbreiding van de instelling zelve of bij hare ontbinding (art. 20—24) van instellingen met verwant doel.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger en de Inspecteur gunstig, doch heeft de Directeur ongunstig geadviseerd.

Appellante M. Jungius licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en den Voorzitter.

Appellante Gallé verstrekt voorts ook eenige inlichtingen.

VI. ***Het beroep van W. A. C. Hunkemöller, te Amsterdam, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 4 Sept. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd voor het uitbreiden van zijne inrichting tot het vervaardigen van kunstbaleinen.***

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 19 Nov. 1902, no. 237,

afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. A. C. Hunkemöller, te Amsterdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 4 Sept. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd voor het uitbreiden van zijne inrichting tot het vervaardigen van kunstbaleinen in het perceel 2 Achterweg.

Bij adres, dd. 7 Juni 1902, heeft W. A. C. Hunkemöller aan B. en W. van Amsterdam vergunning verzocht om de hem bij beschikking van B. en W. dd. 29 Dec. 1900, no. 21046/8207, P. W., verleende vergunning voor een opslagplaats van 300 Liters Benzine, in dien zin te wijzigen, dat hem worde toegestaan om 2000 Liter in voorraad te hebben; welke voorraad, voor zoover deze niet aanwezig is in het bij de ontvetting te gebruiken toestel, zou geborgen worden in metalen vaten onder den grond en afgedekt worden met een ijzeren plaat.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bij B. en W. geene bezwaren ingebracht.

B. en W. hebben bij hun aan hoofde dezes vermeld besluit de gevraagde vergunning geweigerd, op grond dat eene hoeveelheid van 2000 Liters benzine, ingeval van brand, noodlottige gevolgen voor de omgeving zou kunnen hebben en dus het bewaren van eene zoo groote hoeveelheid benzine een ernstig gevaar zou opleveren; aan welk gevaar door het stellen van voorwaarden niet op voldoende wijze kan worden tegemoet gekomen.

Van dit besluit is W. A. C. Hunkemöller tijdig bij H. M. in beroep gekomen.

Ged. Staten en de Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat adviseeren te dezen tot handhaving van het bestreden besluit van B. en W.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Negen-en-veertigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 24 *December* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. Schorer.

Tegenwoordig de *leden:*

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer

Referendarissen:

Mr. C. Bake,

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

I. De Voorzitter doet mededeeling van de volgende Koninklijke besluiten:

1o. van 9 Dec. 1902, no. 57, houdende beschikking op *het beroep van het hoofd en het verder onderwijzend personeel der school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Horst tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd.* 2 *Mei* 1902, *waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Horst dd.* 16 *April* 1902, *onder meer strekkende tot regeling van hunne jaarwedden.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1105.)

Het besluit luidt aldus:

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het hoofd en het verder onderwijzend personeel der school voor meer uitgebreid lager onderwijs te Horst

tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg, dd. 2 Mei 1902, la. 3690 en 4094/4/x, 4e afd., waarbij is goedgekeurd het besluit van den Raad der gemeente Horst, dd. 16 April 1902, no. 974, onder meer strekkende tot regeling van hunne jaarwedden;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Oct. 1902, no. 274;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Dec. 1902, no. 9455, afd. Ond.;

Overwegende dat de gemeenteraad de jaarwedden van het hoofd en de andere onderwijzers, verbonden aan de bovengenoemde school, heeft bepaald als volgt: voor F. J. Kersten, hoofd der school, 5 dienstjaren, f 1000; voor J. H. Hoffmans, onderwijzer, 23 dienstjaren, f 700; voor C. H. Clerx, onderwijzer, 9 dienstjaren, f 550, benevens f 200 vergoeding voor de hoofdakte; voor Th. Noy, onderwijzer, 12 dienstjaren, f 650;

dat Ged. Staten op 2 Mei 1902 deze regeling hebben goedgekeurd;

dat F. J. Kersten, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat voor zijne betrekking vereischt is het bezit van de akten voor Fransche en Duitsche taal en dat hij in deze beide talen onderwijs moet geven, gedeeltelijk buiten de gewone schooluren, zonder eenige afzonderlijke vergoeding; dat zijne school meer dan 220 leerlingen telt, waardoor aan zijne betrekking veel meer werk verbonden is dan aan de kleine buurtscholen in dezelfde gemeente, welker hoofden, door dien hem geen ancienniteitsverhoogingen zijn toegekend, bij gelijk aantal dienstjaren ten slotte slechts f 50 minder zullen genieten dan hij; dat de gemeente Horst een der aanzienlijkste dorpen van Limburg is en de gemeentefinanciën er in bloeienden toestand verkeeren; op welke gronden appellant Ons verzoekt, zijn jaarwedde te bepalen op f 1000, als minimum, met de vier vijfjaarlijksche verhoogingen volgens de wet;

dat ook C. H. Clerx, J. M. Hoffmans en Th. Noy, bij Ons beroep hebben ingesteld, daarbij te kennen gevende, dat volgens den wetgever de minima alleen billijk kunnen geacht worden voor de kleinste plaatsen met zeer lagen levensstandaard, onder welke rubriek zeker niet gerekend kan worden de welvarende gemeente Horst, die in zeer gunstigen financieelen toestand verkeert en waar dan ook hoogere en lagere gemeente-ambtenaren allen veel ruimer bezoldiging genieten; weshalve appellanten Ons verzoeken eene billijke regeling van hunne salarissen vast te stellen, meer in den geest der wet;

Overwegende dat aan het hoofd der school voor meer uitgebreid lager onderwijs in de gemeente Horst, met meer dan 220 leerlingen, verplicht in het Fransch en het Duitsch gedeeltelijk buiten de gewone schooluren onderwijs te

geven, eene aanvangsjaarwedde behoort te worden toegekend van f 1000 met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, zoodat die jaarwedde voor den appellant F. J. Kersten thans f 1050 behoort te bedragen;

dat voor de onderwijzers aan diezelfde school de jaarwedden, met inachtneming van het wettelijk minimum vastgesteld, voldoende moeten worden geacht, met dien verstande, dat den onderwijzer Th. J. Noy f 100 voor het geven van onderwijs in het Fransch behoort te worden toegekend, zoodat zijne jaarwedde thans f 700 behoort te bedragen;

Gezien de wet tot regeling van het L. O., waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt in Staatsblad 208 van het jaar 1901;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, de jaarwedden van het hoofd en het verder onderwijzend personeel aan de dorpsschool in de gemeente Horst alsnog vast te stellen als volgt: voor het hoofd der school F. J. Kersten, aanvangsjaarwedde f 1000, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, dus thans f 1050; J. M. Hoffmans, aanvangsjaarwedde f 500, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, dus thans f 700; C. H. Clerx, aanvangsjaarwedde f 500, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, dus thans f 550, benevens f 200 voor het bezit van de hoofdakte, totaal f 750; voor Th. J. Noy, aanvangsjaarwedde f 500, met vier vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50, dus thans f 600, benevens f 100 voor het geven van onderwijs in Fransch, dus totaal f 700;

met bepaling, dat door het gemeentebestuur, met inachtneming der wettelijke bepalingen, onder goedkeuring van Ged. Staten, wijziging zal kunnen worden gebracht in deze regeling, die in elk geval den 31 Dec. 1911 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 9 Dec. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

2o. van 9 Dec. 1902, no. 61, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken M. C. Deurloo, te Tholen.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1184.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den eervol ontslagen arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken M. C. Deurloo, te Tholen;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 23 Aug. 1902, no. 7;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Nov. 1902, no. 295;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 29 Nov. 1902, la. N, afd. Compt., en van Onzen Minister van Financiën van 4 Dec. 1902, no. 49, Gen. Thes.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven, aan belanghebbende met ingang van 1 Juli 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 23, op grond dat hij bij ministerieele beschikking van 4 Juni 1902, no. 201, afd. Wat. T., met ingang van 1 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet een tijdvak uitmaakt van 3 jaren en 3 maanden, terwijl de tijdelijke diensten van 5 Juli 1859—1 April 1899, als niet berustende op een aanstelling, niet voor pensioen in aanmerking kunnen komen; dat hij, geboren 6 April 1836, den ouderdom van 65 jaren heeft vervuld; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 April 1899 tot 1 Juli 1899 f 400 en van 1 Juli 1699 tot 1 Juli 1902 f 416, zoodat 1/60 van de middelsom ad f 414.76$^{12}/_{13}$, bedoeld bij art. 6, 2e lid, der wet, f 6.91$^{11}/_{39}$ bedraagt, weshalve hij volgens de artt. 3*a* en 9*a* der wet recht op een pensioen van f 22.46½;

dat, nadat dit advies aan belanghebbende in afschrift was medegedeeld, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur;

Overwegende dat de tijdelijke diensten, door belanghebbende bewezen, op den door den Pensioenraad daarvoor aangevoerden grond niet voor pensioen

in aanmerking kunnen komen en dat de berekening van belanghebbende's pensioen door den Pensioenraad overigens met juistheid is geschied;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den eervol ontslagen arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken M. C. Deurloo, te Tholen, met ingang van 1 Juli 1902 een pensioen toe te kennen van f 23.— 's jaars.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 9 Dec. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
DE MAREZ OYENS.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

3o. van 11 Dec. 1902, no. 29, houdende beschikking op *de aanvrage om pensioen van G. E. Opzoomer, eervol ontslagen hoofd eener o. l. school te Amsterdam, thans wonende te 's-Gravenhage.*

(Zie het verslag van de behandeling dezer zaak in jaargang 1902, blz. 1183.)

Het besluit luidt aldus:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van G. E. Opzoomer, eervol ontslagen hoofd eener o. l. school te Amsterdam, thans wonende te 's-Gravenhage;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 23 Aug. 1902, no. 6, L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Nov. 1902, no. 299;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Nov. 1902, no. 9816[1], afd. Ond.;

Overwegende dat de Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven aan belanghebbende met ingang van 1 Sept. 1902 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 1265, op grond dat zij bij besluit van den Raad der gemeente Amsterdam, dd. 25 Juni 1902, met ingang van 1 Sept. 1902 eervol is ontslagen; dat haar diensttijd, geldig volgens het laatste lid van art. 38 der wet van 17 Aug. 1878 (Stbl. no. 127) een tijdvak uitmaakt van 34 jaren en 2 maanden; dat zij uithoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming harer betrekking ongeschikt is, blijkens verklaring van den districtsschoolopziener en van Ged. Staten; dat 1/60 van de jaarwedde, ad f 2220, die over de laatste 12 maanden, aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag gediend heeft voor de betaling der bijdrage, bij art. 41 der wet vermeld, bedraagt f 37, weshalve zij volgens art. 38, 2e lid, der wet, recht heeft op een pensioen van f 1264.17;

dat, nadat dit advies aan de belanghebbende in afschrift was medegedeeld, zij haar verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat haar staat van dienst 36 jaar en 3 maanden bedraagt, terwijl de Pensioenraad slechts 34 jaar en 2 maanden in rekening heeft gebracht, daar deze den tijd, gedurende welken zij hoofd der bijzondere gesubsidieerde school te Sliedrecht was, niet heeft medegeteld, niettegenstaande zij hare aanstelling, haar salaris en haar ontslag van het gemeentebestuur heeft ontvangen;

Overwegende dat, wat er ook moge zijn van belanghebbende's beweringen, krachtens art. 38, laatste lid, der wet op het L. O., bij de berekening van het pensioen alleen in aanmerking komen diensten als onderwijzer aan eene *openbare* school ten behoeve van het l. o. bewezen en dat overrigens belanghebbende's pensioen door den Pensioenraad met juistheid is berekend;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs:

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan G. E. Opzoomer, eervol ontslagen hoofd eener o. l. school te Amsterdam, thans wonende te 's-Gravenhage, met ingang van 1 Sept. 1902 een pensioen toe te kennen van f 1265 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 11 Dec. 1902.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

Accordeert met deszelfs Origineel,
De Directeur van het Kabinet der Koningin,
P. J. VEGELIN.

Aan de orde zijn:

II. *Het beroep van den Raad der gemeente Enschede tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel dd.* 11 *Sept.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor o. l. o. in de gemeente Enschede.*"

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 26 Nov. 1902, no. 9851, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Enschedé tegen het besluit van Ged. Staten van Overijssel, dd. 11 Sept. 1902, 2e afd., no. 3775/2776, waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor o. l. o. in de gemeente Enschedé", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 7 Aug. 1902.

In de bovengenoemde verordening is o. a. bepaald: dat de jaarwedde van de hoofden der genummerde scholen bedragen zal als minimum f 1000 en als maximum f 1300; dat zij bij gebleken geschiktheid, ijver en trouwe plichtsbetrachting, ter beoordeeling van B. en W., telkens om de twee jaren wordt verhoogd met f 50, totdat het maximum bereikt is; dat diensttijd, als hoofd eener school buiten de gemeente vervuld, in verband met het voorafgaande, voor $\frac{2}{3}$ in rekening gebracht wordt bij de vaststelling van de jaarwedde bij eerste benoeming bij het openbaar lager onderwijs te Enschede, en dat de vergoe-

ding voor huishuur voor de hoofden dier scholen f 250 's jaars zal bedragen; voorts, dat (art. 2) de aanvangsjaarwedde der onderwijzeressen aan school A bedragen zal: voor haar die onderwijs geven in één vreemde taal, f 600; voor haar die onderwijs geven in twee vreemde talen f 650, en voor haar die onderwijs geven in drie vreemde talen, f 700; dat deze jaarwedden na 2 jaren dienst worden verhoogd met f 50 en voorts na 4 en 6 jaren dienst telkens met f 75; dat voor het bezit van de hoofdakte f 600 extra wordt toegekend, en dat bij aanstelling van eene onderwijzeres op den voet van dit artikel, die reeds elders twee jaren als onderwijzeres is werkzaam geweest, de jaarwedde terstond gebracht wordt respectievelijk op f 650, f 700 of f 750, en bij het bezit van de hoofdakte op f 750, f 800 of f 850; vervolgens (art. 3, eerste en tweede lid) dat de aanvangsjaarwedde der onderwijzers, geen hoofden van scholen, aan de genummerde scholen en de scholen B en C bedragen zal: f 500, wanneer de benoemde niet in het bezit is van de hoofdakte, en f 625 bij het bezit van die akte, waarvan het verkrijgen eene verhooging van f 125 zal ten gevolge hebben; dat de jaarwedde der onderwijzers zonder hoofdakte na 2 jaren dienst verhoogd wordt met f 25 en verder telkens om de twee jaar met f 50 tot en met twaalfjarigen diensttijd en daarna om de drie jaren wederom met f 50 tot en met 18-jarigen diensttijd, zoodat hunne maximum-jaarwedde, behoudens de extra-bezoldigingen, door hen krachtens deze verordening genoten, bedragen zal f 875; eindelijk (art. 6, eerste lid), dat elk der mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, indien hij gehuwd is en den leeftijd van 28 jaren bereikt heeft, eene tegemoetkoming in de huishuur genieten zal ten bedrage van f 50 's jaars.

Bij besluit van 11 Sept. 1902, 2e afd., no. 3775/2776, hebben Ged. Staten, na ingewonnen bericht van het Schooltoezicht, hunne goedkeuring aan de regeling onthouden, daarbij overwegende: dat eene aanvangsjaarwedde van f 1000 voor de hoofden der genummerde scholen, bezocht door ± 220, 330, 325, 310, 340, 280 en 212 kinderen, te Enschedé, met eene bevolking van ± 26,000 zielen, waar de levensstandaard hoog is, in verhouding tot hetgeen van hen gevorderd wordt, tot de jaarwedden der onderwijzers en tot de jaarwedden der hoofden in gelijksoortige gemeenten nauwelijks voldoende geacht kan worden; dat de vergoeding voor huishuur, zoo geen vrije woning verschaft wordt, behoort overeen te stemmen met de som waarvoor in de gemeente Enschedé een woning, geschikt voor het hoofd eener school, te huur is of zoude zijn en voor het bedrag van f 250, waarop die vergoeding door het gemeentebestuur werd bepaald, naar betrouwbare inlichtingen aldaar geen zoodanige woning gehuurd kan of zoude kunnen worden; dat dienstjaren buiten de gemeente bij de berekeningen der jaarwedden van de hoofden van scholen

en der onderwijzers met hoofdakte slechts voor ⅔ in rekening worden gebracht, terwijl art. 26 der wet tot regeling van het l. o. uitdrukkelijk bepaalt, dat als diensttijd in aanmerking komt de tijd, in dienst doorgebracht zoowel aan openbare als aan bijzondere scholen; dat betreffende de onderwijzers, bedoeld in art. 26, 3°., laatste gedeelte, der wet tot regeling van het l. o., slechts bepaald wordt, dat zij worden aangewezen door den gemeenteraad, maar de verordening omtrent hunne bezoldiging niets vermeldt; dat de artt. 2 en 3 blijkbaar zijn geredigeerd met het oog op de tegenwoordige functionarissen en daarin ten gevolge der nieuwe wetsbepalingen eenige wijzigingen zijn gebracht, die echter niet voldoende zijn om de jaarwedden der onderwijzers met dienstjaren elders behoorlijk geregeld te doen schijnen, daar het wel niet aan te nemen is, dat steeds onderwijzeressen met geen of slechts 2 dienstjaren aan school A zullen aangesteld worden en de vaststelling van twee verschillende aanvangsbedragen voor onderwijzers met of zonder hoofdakte, wanneer onderwijzers in het bezit der hoofdakte met 3 of meer dienstjaren elders, als onderwijzer aangesteld worden tot moeilijkheden aanleiding zal geven bij de berekening der hun toekomende jaarwedde; dat niet duidelijk is, waarom onderwijzers, die na hunne aanstelling te Enschede de hoofdakte behalen, hooger bezoldigd worden dan zij, die bij hunne aanstelling reeds in het bezit dier akte waren, zooals bij toepassing van het 1e en 2e lid van art. 3 het geval blijkt te zijn; dat, waar in de gemeente Enschede eene vergoeding voor huishuur van f 250 te gering is en veilig kan aangenomen worden, dat ook voor huur van onderwijzerswoningen te Enschede belangrijk meer moet worden betaald dan in de kleinste plaats des lands, een tegemoetkoming van f 50 in de huishuur voor mannelijke gehuwde onderwijzers, die den 28-jarigen leeftijd bereikt hebben, onvoldoende is.

Van het besluit van Ged. Staten is de Gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij H. M. verzoekende, alsnog eene regeling vast te stellen zooals door den Raad was voorgedragen.

Dit beroep heeft Ged. Staten niet tot nadere beschouwingen aanleiding gegeven.

Nog hebben E. J. L. Hueting en 6 andere hoofden van scholen bij H. M. hunne bezwaren tegen de regeling, door den Raad gemaakt, ingebracht.

Het beroep wordt bestreden door den onderwijzer E. J. L. HUETING, bij wiens betoog de onderwijzer G. TEERINK zich aansluit. Beide sprekers beantwoorden voorts verschillende vragen van den STAATSRAAD-RAPPORTEUR en de Staatsraden ASSER en DE NERÉE VAN BABBERICH.

III. *Het beroep van D. Klay e. a., onderwijzers aan de o. l. scholen in de gemeente Maassluis, tegen het besluit van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 29 *Juli* 1902, *waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der o. l. scholen in de gemeente Maassluis*".

De *Staatsraad* DE NERÉE VAN BABBERICH brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 26 Nov. 1902, no. 9852, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door D. Klay en anderen, onderwijzers aan de openbare lagere scholen in de gemeente Maassluis, tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 29 Juli 1902, waarbij is goedgekeurd de „Verordening, regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente Maassluis", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente van 10 Juli 1902.

Bij deze verordening zijn de jaarwedden der onderwijzers die het hoofd der school bijstaan, gesteld op: f 600 bij minder dan 3, f 650 bij 3 tot 6, f 700 bij 6 en meer dienstjaren, en is onder meer bepaald (art. 2) dat de verhoogingen in art. 1 omschreven (o. a. wegens het bezit van bijakten) worden toegepast voor zoover door onderwijzers met verplichte hoofdakte het maximum van f 1000 en door de overige onderwijzers en onderwijzeressen het maximum van f 950 nog niet zal bereikt zijn.

Nadat Ged. Staten de verordening hadden goedgekeurd, zijn D. Klay en 12 andere onderwijzers van bijstand bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat volgens deze verordening het aanvangssalaris op f 600 is vastgesteld, wat in verband met den levensstandaard in Maassluis als het minimum moet gelden; dat de verordening slechts twee ancienniteitsverhoogingen van f 50 toekent, waardoor eigenlijk het aanvangssalaris op f 500 wordt teruggebracht; dat appellanten volgens art. 26, sub 2 der wet op het L. O., recht hebben op vier ancienniteitsverhoogingen van f 50; dat bovendien volgens de verordening, waarbij voor verplichte en onverplichte bijakten respectievelijk f 75 en f 50 wordt toegekend, door toepassing van art. 2 òf verhooging voor verplichte bijakten òf ancienniteitsverhoogingen niet kunnen worden toegekend, waardoor de salarissen van appellanten niet alle volgens denzelfden maatstaf worden berekend; om welke redenen appellanten verzoeken, het bestreden besluit van Ged. Staten te vernietigen en *a.* te bepalen dat boven het aanvangssalaris van f 600 de *vier* wettelijke ancienniteitsverhoogingen wor-

den toegekend; *b.* art. 2 der verordening zoo te wijzigen, dat de toekenning der verhoogingen voor appellanten geschiedt volgens denzelfden maatstaf.

Ged. Staten, over het beroep gehoord, dringen er op aan, dat het ongegrond worde verklaard. Huns inziens zijn de wedden van de onderwijzers van bijstand in de verordening voldoende geregeld. „Weliswaar bedraagt voor onderwijzers, „die niet in het bezit van hoofd- of eenige bijakte zijn, het maximum slechts „f 700, maar" — schrijven Ged. Staten — „het maximum kan reeds na het „volbrengen van weinige dienstjaren worden bereikt; terwijl de verordening „door het toekennen van onderscheidene verhoogingen voor het bezit van hoofd- „en bijakten aan de onderwijzers ruimschoots gelegenheid geeft, om hunne „jaarwedden door het behalen van eenige dier akten, op een hooger cijfer be- „paald te zien." Voorts achten Ged. Staten het bezwaar, dat de verhoogingen slechts tot een bepaald maximum worden toegekend, eveneens ongegrond, daar de in de verordening bepaalde maxima van f 950 en f 1000 hun voor de gemeente Maassluis voldoende voorkomen.

De Inspecteur voor het lager onderwijs gaat ten aanzien van het eerste bezwaar met Ged. Staten mede. Art. 2 moet z. i. echter vervallen, omdat het ten deele terugneemt wat art. 1 toekent en naar zijne meening niet alleen irrationeel, maar ook met de belangen van het onderwijs in strijd is.

De onderwijzeres A. H. v. d. Paauw licht het beroep toe en beantwoordt eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur.

IV. *Het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen voor den eervol ontslagen brievenbesteller P. J. Verwayen, te Amsterdam.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin hebben de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën met een schrijven van 20/27 Nov. 1902, no. 4006/64, Post. en Tel./Gen. Thes., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het advies van den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren betreffende de aanvrage om pensioen voor den eervol ontslagen brievenbesteller P. J. Verwayen, te Amsterdam.

De Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren heeft in zijn, dd. 9 Aug. 1902, no. 14, aan H. M. uitgebracht advies, H. M. in overweging gegeven aan belanghebbende geen pensioen toe te kennen, op grond dat hij na 1 Jan. 1891 in dienst getreden, bij ministerieele beschikking van 23 Juni 1902, no. 2077,

P. en T., met ingang van 16 Juli 1902 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd volgens art. 9a der Burgerlijke Pensioenwet slechts een tijdvak uitmaakt van 6 jaren en 11 maanden; dat hij, geboren 10 Oct. 1870, den ouderdom van 55 jaren nog niet heeft vervuld; dat hij, niet binnen 2 jaren na den val, ten gevolge waarvan hij aan epileptische toevallen lijdt —, al ware die val een gevolg van eene dienstverrichting, vallende in een der termen van art. 7b der wet — ontslagen zijnde, aan geene enkele bepaling der wet eenige aanspraak op pensioen kan ontleenen en hem, met inachtneming van het bepaalde bij art. 17, alleen teruggave der betaalde pensioensbijdragen verleend kan worden.

Nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, heeft zijne echtgenoote haar verlangen te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij aanvoerende, dat de gebreken van belanghebbende *in* en *door* den dienst zijn ontstaan.

De huisvrouw van P. J. Verwayen, M. M. Overman, doet eenige mededeelingen.

V. *Het beroep van het gemeentebestuur van Hedikhuizen tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 4 *Sept.* 1902, *waarbij dat bestuur werd bevolen vier boomen, staande op den openbaren weg, te doen opruimen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 26 Nov. 1902, no. 205, afd. Wat. A., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door het gemeentebestuur van Hedikhuizen tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 4 Sept. 1902, G, no. 50, 1e afd., 2e bur., waarbij dat bestuur werd bevolen de vier boomen, staande op den openbaren weg vóór het oud schoolhuis onder die gemeente, te doen opruimen vóór 15 Nov. 1902.

Ged. Staten hebben bovenvermeld besluit genomen krachtens art. 38 van het Reglement op de openbare wegen en voetpaden in N.-Brabant (Prov. blad 1890, no. 10), en wel omdat — zooals zij in een schrijven van 14 Aug. 1902 aan het gemeentebestuur van Hedikhuizen hadden te kennen gegeven — die boomen gevaarlijk zijn voor de veiligheid van den openbaren weg.

Van bedoeld besluit van Ged. Staten is het gemeentebestuur van Hedikhnizen in beroep gekomen bij H. M., daarbij aanvoerende, dat de onderwer-

pelijke boomen niet gevaarlijk zijn voor de veiligheid van den openbaren weg.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, wezen den Minister er op, dat de Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat — blijkens een aan hen, dd. 2 Juli 1902, gericht rapport — van oordeel is, dat de bewuste boomen de veiligheid van het verkeer over den weg bedreigen en dat er met het oog op de veiligheid van den weg alleszins aanleiding bestond tot toepassing van bovenvermeld artikel van het Prov. Reglement.

Reeds voor eenige jaren zijn — gelijk Ged. Staten schrijven — zware takken van de boomen gevallen en bestaat er veel gevaar, dat de boomen — waarvan er een reeds voor enkele jaren is omkuipt — in hun val, indien zij al niet over den weg geslagen worden, toch met het worteleinde een deel van den weg zullen uitlichten en vernielen, ongetwijfeld ten nadeele van de veiligheid van het verkeer over den weg.

Ged. Staten blijven van meening, dat het gemeentebestuur van Hedikhuizen, dat op den legger der openbare wegen als beheerder van den onder no. 4 daarop voorkomenden weg is aangewezen, in zijne in art. 44 van het Wegenreglement genoemde verplichting is te kort geschoten.

Ten slotte vestigen Ged. Staten 's Ministers aandacht op het feit, dat het appellatoir adres niet bij den Commissaris der Koningin is ingediend.

De gemeente-secretaris C. J. Klijn licht als gemachtigde van appellant het beroep toe en beantwoordt eene vraag van den Voorzitter en eene van den Staatsraad-Rapporteur.

VI. *Het beroep van J. van Lierop Jzn. en W. Holman te Hillegom tegen de uitspraak van Ged. Staten van Z.-Holland dd.* 3 *Nov.* 1902 *betreffende de loting voor de ingeschrevenen voor de lichting der Militie* 1903 *uit genoemde gemeente.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Nov. 1902, no. 2025, M., afd. M. S., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. van Lierop Jzn. en W. Holman, te Hillegom, als voogd en vader van lotelingen voor de lichting der nationale militie uit genoemde gemeente, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 3 Nov. 1902, no. 90, betreffende de loting voor de ingeschrevenen voor voormelde lichting uit de gemeente Hillegom.

Als voogd van den loteling J. J. Staats heeft J. van Lierop Jzn. en als

vader van den loteling Johannes Holman heeft W. Holman bij Ged. Staten van Z.-Holland bezwaren ingebracht tegen de loting op 14 Oct. 1902 te Sassenheim voor de gemeente Hillegom gehouden, welke bezwaren hierop betrekking hadden, dat aan de loting was deelgenomen door Jacobus Wilhelmus Lommerse, die reeds op 20 Mei 1902 overleden was en wiens naam, indien van dit overlijden gebleken was vóór de sluiting voor goed van het inschrijvingsregister, daarop had moeten zijn doorgehaald volgens art. 16 van het K. B. van 2 Dec. 1901 (Stbl. no. 230).

Een tegenadres, ingediend door M. Damen, voogd van den loteling Gerardus Matthias Damen, en S. Sprik, wed. van Th. Seysener, moeder-voogdesse van den loteling Johannes Adrianus Seysener, drong bij Ged. Staten aan op afwijzing van bovenbedoelde bezwaarschriften.

Ged. Staten hebben den Militiecommissaris gehoord, die hun mededeelde, dat vóór en gedurende de loting van het overlijden niets bekend was.

Op 3 Nov. 1902 uitspraak doende, hebben Ged. Staten die bezwaren ongegrond verklaard, waarbij zij het volgende hebben overwogen: dat de naam van den loteling J. W. Lommerse voorkwam op het inschrijvingsregister en de alphabetische naamlijst voor de gemeente Hillegom in 1902 opgemaakt en dat deze stukken overeenkomstig art. 24 der Militiewet 1901 ter openbare inzage hebben gelegen en wel van 25 Sept. tot en met 2 Oct. 1902, zonder dat binnen den bij de wet bepaalden tijd daartegen bezwaren zijn ingebracht; dat, blijkens de verklaring van den militiecommissaris, vóór den aanvang der loting hem niets van gezegd overlijden bekend was, zoodat van toepassing van art. 25 van het K. B. van 2 Dec. 1901 (Stbl. no. 230) geen sprake kon zijn; dat volgens art. 25 der Militiewet 1901 de loting jaarlijks geschiedt over de vóór den 1en Sept. voor de loting van het volgend jaar *ingeschreven* jongelingen; dat volgens de artt. 30 en 31 dier wet door den militie-commissaris in het openbaar zooveel nummers of loten worden geteld en in de lotingsbus gedaan, als het aantal *ingeschrevenen* bedraagt; en dat de *ingeschrevenen* in alphabetische orde voor de trekking der nummers worden opgeroepen; dat het derhalve geheel geweest is overeenkomstig met de wet, dat voor den in het register ingeschreven Lommerse aan de loting is deelgenomen.

Van de uitspraak van Ged. Staten zijn J. van Lierop Jzn. en W. Holman voormeld bij de Koningin in beroep gekomen, verzoekende, dat de beslissing van Ged. Staten vernietigd worde, de bezwaren, door hen ingebracht, gegrond worden verklaard en de vernietiging worde gelast van de gehouden loting.

Over het beroep gehoord, heeft de Commissaris der Koningin als zijn gevoelen kenbaar gemaakt, dat het ongegrond moet worden verklaard.

APPELLANTEN lichten hun beroep toe. Dit wordt door Mr. H. BLAUPOT TEN CATE te 's-Gravenhage bestreden als gemachtigde van S. Sprik, wed. Th. Seysener. Appellant VAN LIEROP beantwoordt daarna nog eene vraag van den Staatsraad ASSER.

VII. *Het beroep van P. de Ras, te Smeermaes, gem. Lanaeken, België, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Maastricht dd.* 11 *Sept.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 25 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 47, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door P. de Ras, te Smeermaes, gemeente Lanaeken, België, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Maastricht, dd. 11 Sept. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Maastricht (St. Antoniuswal no. 1*a*), dat hij heeft verlaten.

Overeenkomstig de uitgebrachte adviezen heeft de Directeur bij voornoemde uitspraak besloten, aan den aangever te kennen te geven, dat er geen termen bestaan tot het verleenen van ontheffing en zulks uit overweging, dat het voornoemd perceel in Maart 1902 is verlaten en de aangifte tot verkrijging van ontheffing den 28 Mei d.a.v. is ingediend, zoodat de termijn van indiening (binnen 6 weken na het verlaten), toegestaan bij art. 63 § 4 van gemelde wet, niet is in acht genomen.

Van des Directeurs uitspraak in beroep gekomen, heeft P. de Ras te kennen gegeven, dat hij eerst na zijn aanslagbiljet te hebben ontvangen bemerkt heeft, dat hij van het verlaten van zijn perceel binnen 6 weken moest aangifte doen; hetwelk hij dan ook in dien zin heeft opgevat, dat zulke termijn geacht moet worden in te treden na het tijdstip waarop hij van zijn aanslag kennis kon hebben; weshalve hij verzoekt, dat te veel betaalde belasting hem moge worden terugbetaald.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

VIII. *Het beroep van J. H. Ising te 's-Gravenhage, als erfgenaam van de wed H. F. K. van Overveld, geb. J. C. C. Cecil, tegen de uitspraak van den Directeur*

der directe belastingen enz. te Rotterdam dd. 5 *Sept.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 25 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 48, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. H. Ising, te 's-Gravenhage, als erfgenaam van de weduwe H. F. K. van Overveld, geboren J. C. C. Cecil, ook uit naam van zijne mede-erfgenamen, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam van 5 Sept. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel Weimarstraat 165, dat zou zijn verlaten.

De ontheffing is aangevraagd op grond dat genoemde weduwe op 22 Febr. 1902 was overleden.

De Directeur heeft, in overeenstemming met de ingewonnen adviezen, de ontheffing geweigerd, uit overweging dat het perceel Weimarstraat no. 165 niet geheel is ontruimd, doch bij de dochter en eenige huisgenoote van de overledene in gebruik is gebleven, zoodat van eene ontheffing op grond van art. 63 § 1 der wet van 16 April 1896 (Stbl. no. 72) geen sprake kan zijn.

Van de uitspraak des Directeurs is J. H. Ising, ook uit naam van zijn mede-erfgenamen in beroep gekomen, daarbij te kennen gevende, dat bovenbedoelde dochter der overledene dadelijk na het overlijden het perceel verlaten heeft, maar daarin eenige goederen heeft achtergelaten; dat op 1 Mei 1902 de woning geheel ontruimd was, daar het preceel op dien datum door de erven voor den tijd dat hun huur nog loopende was, d. i. tot 1 Juni 1902, verhuurd is aan Jacoba Vermaas, die na 1 Juni in het perceel is blijven wonen als huurster van den eigenaar; op welke gronden appellante ontheffing verzoekt over 8 maanden.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd, nadat bij onderzoek was gebleken, dat drie woonvertrekken op de 1e etage niet zijn ontruimd en dat de bovenbedoelde dochter van de erflaatster die is blijven bewonen, als huurster van Jacoba Vermaas, zonder kost en buiten bediening.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog een schrijven ontvangen van den appellant, ten geleide van eene verklaring van Jacoba Vermaas, inhoudende, dat zij op 1 Mei 1902 de huur heeft overgenomen van bovengenoemd perceel.

IX. *Het beroep van M. Jongmans, echtgenoot van A. M. G. Simonis te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 20 *Sept.* 1902, *op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën, met een schrijven van 25 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 49, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door M. Jongmans, echtgenoot van A. M. G. Simonis te 's-Gravenhage, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 20 Sept. 1902, op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel te Leiden, Breestraat 91, dat verlaten is.

De aangifte tot bekoming van ontheffing is door den echtgenoot van de tegenwoordige appellante op 16 Juli 1902 ingediend, nadat het perceel op 3 April verlaten was.

De Directeur heeft bij uitspraak van 20 Sept. 1902 den adressant niet-ontvankelijk verklaard in zijne aangifte, uit overweging, dat deze niet was ingediend binnen den termijn bepaald bij art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting.

Van die uitspraak in beroep gekomen, heeft de aangeslagene te kennen gegeven, dat zij door de velerlei bezigheden aan eene verhuizing verbonden, verzuimd heeft tijdig de ontheffing aan te vragen, en verzocht, dat deze haar alsnog moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze van de appellante nog een drietal stukken (een aanslagbiljet, een dwangbevel en de bestreden uitspraak) ontvangen.

X. *Het beroep van A. Niclaes, huisvrouw van Van der Wielen te Maastricht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. aldaar dd.* 11 *Sept.* 1902, *op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* HUBER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 25 Nov. 1902, afd. Dir. Bel., no. 50, bij den

Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door A. Niclaes, huisvrouw van Van der Wielen, te Maastricht, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd 11 Sept. 1902, op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting wegens het perceel Ezelmarkt no. 4 te Maastricht, dat zij heeft verlaten.

De ontheffing is op 19 Juni 1902 aangevraagd op grond dat de aangeslagene op 3 April te voren genoemd perceel verlaten had en toen was gaan inwonen.

Overeenkomstig de ingewonnen adviezen heeft de Directeur op 11 Sept. 1902 besloten, aan de aangeefster te kennen te geven, dat er geen termen bestaan tot het verleenen van ontheffing, uit overweging, dat het perceel Maastricht Ezelmarkt no. 4, in April 1902 is verlaten en de aangifte tot verkrijging van ontheffing den 19 Juni d.a.v. is ingediend, zoodat de termijn van indiening (binnen 6 weken na het verlaten), toegestaan bij art. 63 § 4 van opgemelde wet, niet is in acht genomen.

In beroep gekomen, heeft de aangeslagene aangevoerd, dat zij niet bekend was met de bovengenoemde bepaling, en H. M. verzocht, haar alsnog ontheffing van haren aanslag te verleenen.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

XI. *Het geschil tusschen de gemeentebesturen van Grijpskerk en Oldehove over de regeling van de jaarwedde eener onderwijzeres aan eene gemeenschappelijke openbare lagere school te Kommerzijl.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 28 Nov. 1902, no. 9915, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het geschil tusschen de gemeentebesturen van Grijpskerk en Oldehove over de regeling van de jaarwedde eener onderwijzeres aan eene gemeenschappelijke openbare lagere school te Kommerzijl.

Bij besluit van 11 April 1902 heeft de gemeenteraad van Oldehove aan art. 2 der verordening tot regeling van de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere school te Kommerzijl, vastgesteld door den Raad der gemeente Grijpskerk op 16 Oct. 1901 en door den Raad der gemeente Oldehove op 28 Oct. d.a.v. de volgende alinea toegevoegd:

,,Bovendien wordt de jaarwedde van de onderwijzeres, die het hoofd der

school bijstaat, vermeerderd met vijftig gulden wegens het geven van onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes buiten de gewone schooluren."

Dit besluit is aan den Raad der gemeente Grijpskerk medegedeeld, doch deze heeft op 11 Juli 1902 besloten, geene verandering te brengen in het vroeger genomen raadsbesluit, op 10 Juni 1902 aan Ged. Staten medegedeeld, waarbij de jaarwedde dier onderwijzeres bepaald was op f 75.

Ged. Staten hebben te vergeefs getracht dit geschil bij te leggen. Een voorstel hunnerzijds gedaan om de jaarwedde te bepalen op f 62.50, werd door den gemeenteraad van Grijpskerk aangenomen (raadsbesluit van 29 Aug. 1902), maar door den Raad der gemeente Oldehove afgewezen (raadsbesluit van 15 Aug. 1902). De laatste achtte eene belooning van f 50 alleszins billijk en in verband met de vergoeding voor het geven van herhalingsonderwijs — waarmede dezelfde onderwijzeres belast is — geheel voldoende; terwijl dat bedrag ook overeenstemt met hetgeen voor het geven van onderwijs in de handwerken aan de scholen te Oldehove en Niehove en ook in vele andere gemeenten wordt betaald. Met deze opvatting kon de Raad van Grijpskerk zich niet vereenigen, die op een cijfer van f 62.50 bleef aandringen.

Nadat Ged. Staten dit geschil op grond van art. 70 der Grondwet, in verband met art. 147 der Provinciale wet, aan de beslissing van de Koningin hadden onderworpen, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken het Schooltoezicht gehoord.

De Districtsschoolopziener merkt op, dat geen der beide gemeentebesturen meer wil geven, dan voor de andere onderwijzeressen aan de scholen zijner gemeente is bepaald, en vraagt, of het niet het verkieslijkst ware, dat de gemeente Grijpskerk de helft van f 75 en de gemeente Oldehove de helft van f 50 bijdroeg tot de jaarwedde van deze onderwijzeres.

De Inspecteur acht deze laatste oplossing niet wenschelijk en stelt voor, dat, aangezien de gemeenschappelijke school gelegen is binnen de gemeente Grijpskerk, waar de belooning f 75 bedraagt, deze op dat cijfer worde bepaald.

XII. *Het beroep van den Raad der gemeente De Werken en Sleeuwijk tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 5 *Aug.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente De Werken en Sleeuwijk*".

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Nov. 1902, no. 9917, afd. Ond.,

bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente De Werken en Sleeuwijk tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 5 Aug. 1902, G, no. 7, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de „Verordening regelende de jaarwedden van de hoofden en het verder onderwijzend personeel der openbare lagere scholen in de gemeente De Werken en Sleeuwijk", vastgesteld in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente op 11 Maart 1902.

Bij deze verordening zijn de jaarwedden van de hoofden der scholen bepaald op f 25 boven het wettelijk minimum en die van de onderwijzeressen op het wettelijk minimum.

Ged. Staten achtten de bezoldiging van de hoofden der scholen voor eene vrij aanzienlijke gemeente als De Werken en Sleeuwijk op een te laag cijfer bepaald en waren met den districtsschoolopziener van oordeel, dat een aanvangssalaris van f 800 met de gewone vijfjaarlijksche verhoogingen en f 75 voor eene vereischte bijakte billijk en in vergelijking met de jaarwedden in andere gelijksoortige gemeenten zelfs zeer matig was te noemen; uit dien hoofde hebben zij op 5 Aug. 1902 aan de verordening hunne goedkeuring onthouden.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat de hoofden der scholen in zijne gemeente een geheel moderne woning hebben met tuin enz.; dat de Raad in zulk eene eenvoudige Noord-Brabantsche plattelandsgemeente het cijfer van de jaarwedde ruim voldoende acht voor een hoofd der school, om in zijn stand goed te kunnen leven; dat het bezit van bijakten voor de hoofden van scholen en het verder onderwijzend personeel in zijne gemeente onnoodig wordt geacht, omdat de kinderen het meer uitgebreid onderwijs in het nabijgelegen Gorinchem kunnen genieten; dat de gemeente reeds nu voor het onderwijs eene aanzienlijke som uitgeeft en de ingezetenen onder zware lasten gebukt gaan; weshalve de Raad verzoekt dat het besluit van Ged. Staten vernietigd worde en aan het raadsbesluit alsnog goedkeuring worde verleend.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten en het Schooltoezicht ongunstig geadviseerd, waarbij is medegedeeld, dat sedert vele jaren het hoofd der school te Sleeuwijk eene jaarwedde van f 950 genoten heeft en het eerst sedert korten tijd aangestelde hoofd der school te De Werken in het genot is van eene jaarwedde van f 850.

XIII. *Het beroep van den Raad der gemeente Boxmeer tegen het besluit van Ged. Staten van N.-Brabant dd.* 24 *Juli* 1902 *waarbij goedkeuring is onthouden aan*

de „Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de o. l. school in de gemeente Boxmeer".

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 29 Nov. 1902, no. 9916, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Boxmeer tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, dd. 24 Juli 1902, G, no. 82, 2e afd., 3e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan de ,,Verordening regelende de jaarwedden enz. der onderwijzers aan de openbare lagere school in de gemeente Boxmeer", vastgesteld in de vergadering van den Raad dier gemeente op 16 Juni 1902.

In deze verordening zijn de jaarwedden als volgt bepaald: 1°. voor het hoofd der school op: f 1000 bij minder dan 5, f 1050 bij 5 en meer doch minder dan 10, f 1100 bij 10 en meer, doch minder dan 15, f 1150 bij 15 en meer, doch minder dan 20, f 1200 bij 20 en meer dienstjaren; 2°. voor de onderwijzers die het hoofd der school bijstaan op: f 550 bij minder dan 5, f 600 bij 5 en meer, doch minder dan 10, f 650 bij 10 en meer, doch minder dan 15, f 700 bij 15 en meer, doch minder dan 20 dienstjaren; f 750 bij 20 en meer dienstjaren; en is de vergoeding voor huishuur op f 200 en de tegemoetkoming in de huishuur op f 100 gesteld.

Ged. Staten hebben op 24 Juli 1902 aan deze regeling hunne goedkeuring onthouden, uit overweging, dat de jaarwedde van het hoofd der school tot dusverre bedroeg f 1612 en zijne vergoeding voor huishuur f 250; dat in de nieuwe verordening het salaris wordt teruggebracht op f 1000, met 4 vijfjaarlijksche verhoogingen van f 50 en de vergoeding voor huishuur op f 200; dat aan deze school, tellende op 15 Jan. jl. 167 leearlingen, worden onderwezen de vakken *a—j, l—p*; dat eene school met dergelijk uitgebreid leerplan, waar volgens mededeeling van den districtsschoolopziener door de leerlingen een ruim gebruik gemaakt wordt, o. a. van de lessen in de Fransche en Duitsche taal, aan het onderwijzend personeel hooger eischen stelt dan eene waaraan slechts de vakken *a—k* worden onderwezen; dat weliswaar ingevolge de bepaling van art. 4 der verordening, het tegenwoordige hoofd zijne tot dan toe genoten inkomsten behoudt; dat echter bij eventueele vacature een aanvangssalaris van f 1000 zonder eenige vergoeding voor gevorderde bijakten en met eene vergoeding voor huishuur van slechts f 200 te gering is te achten, om daarvoor geschikte candidaten voor hoofd eener zoo aanzienlijke school te

kunnen verwachten; voorts dat de jaarwedden van het personeel van bijstand zeer terecht f 50 boven de wettelijke minima zijn gebracht; dat echter voor het geval aan een of meer hunner het geven van onderwijs, waarvoor het bezit van bijakten gevorderd wordt, wordt opgedragen, de billijkheid vordert, dat de verordening daarvoor eene afzonderlijke belooning toekent, hetgeen de ontworpen verordening niet doet.

Van het besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij betoogende, dat de jaarwedden op een voldoend cijfer zijn bepaald, en verzoekende, dat de verordening alsnog moge worden goedgekeurd.

Over het beroep gehoord, hebben Ged. Staten op ongegrondverklaring daarvan aangedrongen.

Het Schooltoezicht is mede van oordeel, dat de regeling, door den gemeenteraad gemaakt, onvoldoende is.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene memorie ontvangen van den gemeenteraad, gedagteekend 12 Dec. 1902, no. 722, waarin wordt medegedeeld, dat het getal schoolgaande kinderen over December 115 bedraagt; dat er 4 onderwijzers zijn; dat de kosten voor jaarwedden, vuur en licht ongeveer f 4300 beloopen, nagenoeg $\frac{1}{3}$ van de totale uitgaven der gemeente, en dat de Raad voor het jaar 1903 den hoofdelijken omslag met f 300 heeft moeten verhoogen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

Vijftigste Vergadering.

Vergadering van Woensdag 31 *December* 1902.

(Geopend te 11 uren.)

Voorzitter, Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER.

Tegenwoordig de *leden*:

Mr. J. P. R. M. de Nerée van Babberich,

Mr. T. M. C. Asser,

Mr. U. H. Huber,

Mr. J. P. Moltzer,

Referendarissen:

Mr. C. Bake.

Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

Aan de orde zijn:

I. *Het beroep van J. Wesseling, te Bolsward, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 2 *Sept.* 1902, *waarbij hem voor een proeftijd van* 2 *maanden vergunning is verleend met een petroleummotor van* 15 *P. K. te werken in zijne fabriek.*

De *Staatsraad* MOLTZER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 3 Dec. 1902, La. O., afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. Wesseling, te Bolsward, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 2 Sept. 1902, waarbij hem voor een proeftijd van 2 maanden vergunning is verleend met een petroleummotor van 15 P.K. te werken in zijne fabriek, gelegen tusschen de Beursmanskade en het Leeg aldaar.

Bij adres, dd. 22 Juli 1902, heeft J. Wesseling — onder reserve van rechten — aan B. en W. van Bolsward vergunning verzocht om in zijne bovenvermelde fabriek de stoommachine met ketel te vervangen door een petroleummotor van 15 P.K., als drijfkracht van de werktuigen in zijn oostelijk fabrieksgebouw aanwezig.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bezwaren ingebracht door eigenaren en gebruikers van naburige perceelen, op grond van bereids ondervonden hinder van den petroleummotor ten gevolge van dreuning.

B. en W. hebben hierop bij besluit van 2 Sept. 1902 aan J. Wesseling de gevraagde vergunning verleend voor een proeftijd van 2 maanden, aanvangende 1 Oct. 1902, onder voorwaarde, dat de fundeeringen van den petroleummotor en van de vaste werktuigen die door dien motor gedreven worden, worden opgemetseld van klinkersteen in sterke specie, rondom 50 c.M. grooter dan het grondvlak van dezelve en geplaatst rechtstreeks op de zandplaat, of, waar deze te diep ligt, op eene tot in de zandplaat geheide paalfundeering met vloer. liggende minstens 20 centimeter onder peil, welke fundeeringen ten minste 70 c.M. verwijderd moeten blijven van aangrenzende scheidingsmuren, terwijl de stoelen voor het drijfwerk niet mogen bevestigd worden aan de wanden van het gebouw.

B. en W. overwogen bij dat besluit, dat het geval van art. 12, 4de lid, der Hinderwet, in casu zich voordeed, daar reeds gebleken was dat de werking van den petroleummotor en de daardoor gedreven werktuigen geduchte schudding veroorzaakt.

Van dit besluit van B. en W. is J. Wesseling tijdig bij H. M. in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij geene vergunning had behoeven te vragen, naar de duidelijke bewoordingen van art. 14, 1°., der wet, overmits hier slechts sprake is van vervanging van een stoomwerktuig door een ander; dat van bovenbedoelde schudding niets is geconstateerd kunnen worden, doch eene uiterst lichte trilling zeer overdreven is; dat hoogstens voor de naaste buren merkbaar is of de motor al dan niet werkt, doch van schade of hinder geen sprake kan zijn, evenmin als van gevaar, waar een motor — in tegenstelling met eene stoommachine en een stoomketel — niet kan springen, weshalve voor het opleggen van voorwaarden, waardoor verandering zou moeten worden gebracht in den bestaanden toestand, geen termen bestaan; dat echter, al ware het anders, de opgelegde voorwaarden ongemotiveerd en ondoeltreffend zijn; dat de uitvoering van die voorwaarden de beteekenis zou hebben van eene kostbare proefneming, gelijk in den breede door appellant wordt uiteengezet; zich bereid verklarende die wijzigingen aan te brengen, waardoor zelfs de ge-

ringste trilling zou worden opgeheven, en verzoekende dat het bestreden besluit van B. en W. worde vernietigd en beslist dat appellant geene nieuwe vergunning noodig heeft, subsidiair dat hem de gevraagde vergunning worde verleend, mitsdien niet slechts voor een proeftijd van 2 maanden, en met weglating van de gestelde voorwaarde, of anders onder zoodanige andere voorwaarden als billijk.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat rapporteerde ter zake, dat uit een ingesteld onderzoek was gebleken, dat, terwijl de fabriek in volle werking was, bij de buren, die geklaagd hadden, van de werking der fabriek niets was te bespeuren van die werking, mogelijk het gevolg van de omstandigheid, dat, volgens verklaring van appellant, de motor opnieuw gemonteerd en de fundatieklep verlengd is.

De Hoofdingenieur wenscht dus een proeftijd van 1 jaar te zien verleend.

Ged. Staten wijzen er den Minister op, dat de fabriek reeds omstreeks het midden der 18de eeuw is opgericht; niet alleen dus vóór het in werking treden der Hinderwet, maar ook van het K. B. van 31 Jan. 1824 (Stbl. no. 19).

Waar art. 29 der Hinderwet art. 14 en andere toepasselijk verklaart op inrichtingen tot welker oprichting krachtens de vóór het in werking treden dier wet geldende Koninklijke besluiten vergunning is verleend, achten Ged. Staten die artikelen — dus ook art. 14, waarop B. en W. hun besluit grondden — niet van toepassing op de inrichtingen die vóór het K. B. van 1824 bestonden.

Het vragen eener vergunning was dus, naar Ged. Staten meenen, overbodig in casu.

Appellant licht het beroep toe. De Burgemeester dringt aan op handhaving van het bestreden besluit. Beide sprekers beantwoorden eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur en de Staatsraden Huber en Asser.

II. *Het beroep van G. W. J. van der Sloot te Schiedam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 18 *Sept.* 1902, *waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van eene bewaarplaats voor beenderen.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 29 Nov. 1902, no. 267, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door G. W. J. van der Sloot, te Schiedam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier

gemeente, dd. 18 Sept. 1902, waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot oprichting van een bewaarplaats voor beenderen in het pand Langen Achterweg no. 21.

Ged. Staten, op dit beroep gehoord, zijn van oordeel, dat appellant nietontvankelijk behoort te worden verklaard in zijn beroep, aangezien hij, terwijl het appellatoir adres op 1 Oct. 1902 bij H. M.'s Kabinet is ingekomen, eerst op 16 Oct. d.a.v. aan het gemeentebestuur van het door hem ingesteld beroep heeft kennis gegeven, zoodat hij niet heeft nageleefd het voorschrift van art. 15 der Hinderwet, volgens hetwelk de kennisgeving aan het gemeentebestuur *gelijktijdig* met het instellen van beroep moet plaats hebben.

Het beroep wordt toegelicht door APPELLANT en bestreden door P. W. VAN DER HEYDEN, die hinder ducht van ratten en muizen.

III. *Het beroep van W. van de Poll te Zwammerdam tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 23 Aug. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd voor de oprichting van eene lood- en tinaschbranderij.*

De *Staatsraad* ASSER brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 Dec. 1902, no. 202, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door W. van de Poll, te Zwammerdam, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 23 Aug. 1902, waarbij hem vergunning is geweigerd voor de oprichting van eene lood- en tinaschbranderij op een perceel, gelegen op den Uiterdijk in de Dammebuurt.

Bij adres, dd. 21 Juli 1902, heeft W. van de Poll bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Zwammerdam verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning zijn bezwaren ingebracht bij B. en W. door eigenaren en gebruikers van naburige landerijen, op grond van vrees voor: 1°. verontreiniging van het drinkwater en het overbrengen van vergiftige bestanddeelen op hunne eigendommen, waardoor vee een kippen zouden kunnen worden vergiftigd; 2°. waardevermindering dier perceelen.

Bij besluit van 23 Aug. 1902 hebben B. en W. hierop de gevraagde vergunning geweigerd, op grond van de ingebrachte bezwaren.

Van dit besluit van B. en W. is W. van de Poll tijdig in beroep gekomen bij H. M.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel, dat het ingesteld beroep ongegrond behoort te worden verklaard: 1°. omdat het er op aankomt, de overblijfselen van de fabriek onschadelijk te maken, doch dit niet kan geschieden zonder de verantwoordelijkheid op het dagelijksch bestuur der gemeente over te brengen; 2°. omdat de zaak van weinig beteekenis is voor den aanvrager.

Ged. Staten zijn van hetzelfde gevoelen. Wel erkennen zij, dat hier geen sprake is van eene branderij, die uit haar zelve of uit den aard harer inrichting gevaar of hinder van ernstigen aard voor de omgeving kan doen ontstaan, doch dat het gevaar schuilt in de afvalstoffen, die zoodanige branderij oplevert, maar doelmatige en goed te controleeren voorwaarden, om verspreiding van dien afval — waaruit ernstig gevaar kan ontstaan — te keeren zijn, naar de meening van Ged. Staten niet te stellen.

J. Domburg, C. van Dam, J. Hoogendoorn en W. Hoogendoorn, verklaren, dat door de inrichting het drinkwater bedorven wordt en koeien, paarden, varkens en kippen vergiftigd worden.

IV. *Het beroep van H. Smit Pzn. en E. R. Smit, te Blokzijl, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd.* 20 *Aug.* 1902, *waarbij aan P. Lok te Ambt-Vollenhove en anderen vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomzuivelfabriek te Blokzijl.*

De *Staatsraad* Hubrecht brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met een schrijven van 2 Dec. 1902, no. 203, afd. H. en N., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door H. Smit Pzn. en E. R. Smit, te Blokzijl, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente, dd. 20 Aug. 1902, no. 47, waarbij aan P. Lok te Ambt-Vollenhove, en anderen, vergunning is verleend tot het oprichten van eene stoomzuivel-fabriek te Blokzijl.

Bij adres, dd. 3 Juli 1902 heeft P. Lok c.s. bovenvermelde vergunning aan B. en W. van Blokzijl verzocht.

Tegen het verleenen dier vergunning hebben H. en E. R. Smit bij B. en W. bezwaren ingebracht op grond van 1°. brandgevaar, ten gevolge van de oprichting van een schoorsteen onmiddellijk bij het rieten dak eener schuur, welk gevaar niet door een vonkenvanger ware af te wenden, terwijl in geen geval een schoorsteen ter hoogte van 10 M. voldoende ware; 2°. schade aan de ge-

zondheid, vermits al het regenwater bedorven zou worden door het roet en het grachtwater door centrifugeslib, dat allerlei kiemen van besmettelijke ziekten bevat; 3°. het onbewoonbaar maken van gebouwen, die bij alle winden onder den kolendamp zouden geraken, weshalve niet gelucht zou kunnen worden; 4°. schade aan bedrijven.

Bij besluit van 20 Aug. 1902, no. 47, hebben B. en W. de gevraagde vergunning verleend.

Van dit besluit zijn H. Smit Pzn. en E. R. Smit tijdig bij H. M. in beroep gekomen, in hun appellatoir adres dezelfde bezwaren ontwikkelende, die door hen bij B. en W. waren ingebracht.

De Hoofdingenieur van den Prov. Waterstaat is van oordeel, dat het ingesteld beroep ongegrond behoort te worden verklaard, aangezien de ingebrachte bezwaren, zoo al niet geheel ongegrond, toch schromelijk overdreven zijn.

Ged. Staten zijn mede van oordeel, dat de verleende vergunning behoort te worden gehandhaafd, doch zijn van gevoelen, dat, ter tegemoetkoming eenigszins aan de geopperde bezwaren, aan de vergunning wellicht de voorwaarde zou kunnen worden toegevoegd, dat in den schoorsteen een vonkenvanger moet worden aangebracht.

Het beroep wordt toegelicht door E. R. Smit en bestreden door den zuivelconsulent V. R. Y. Croesen, als gemachtigde van P. Lok c.s. Beide sprekers beantwoorden voorts eenige vragen van den Staatsraad-Rapporteur, de Staatsraden Asser en De Nerée van Babberich en den Voorzitter.

V. *Het beroep van den Raad der gemeente Rhoon tegen het besluit van Ged. Staten van Z. Holland dd.* 2/9 *Sept.* 1902, *waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad dd.* 2 *April* 1902, *gewijzigd bij dat van* 16 *Juni* 1902, *bepalende den leeftijd welken de kinderen moeten bereikt hebben vóórdat zij op de openb. school worden toegelaten en dien waarop zij die school moeten verlaten.*

De *Staatsraad* Moltzer brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken met een schrijven van 5 Dec. 1902, no. 10139, afd. Ond., bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Rhoon tegen het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, dd. 2/9 Sept. 1902, B, no. 3455 (1e afd.) G. S., no. 43, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad, dd. 2 April 1902, gewijzigd bij dat van 16 Juni 1902, bepalende den leeftijd welken de kinderen moeten bereikt heb-

ben vóórdat zij op de openbare school worden toegelaten en dien waarop zij die school moeten verlaten.

In genoemd raadsbesluit is bepaald, dat jaarlijks op den eersten Mei als leerlingen tot de openbare lagere school zullen worden toegelaten de binnen de gemeente wonende of tijdelijk verblijf houdende kinderen die den leeftijd van 6 jaren bereikt hebben, en dat bovendien, voor zoover er plaatsruimte is, de kinderen die vóór 1 Nov. van het loopende jaar den leeftijd van 6 jaar bereiken, tot de openbare lagere school worden toegelaten, met dien verstande, dat bij gebrek aan plaatsruimte voor allen, de oudsten den voorrang zullen hebben.

Ged. Staten hebben op 2/9 Sept. 1902 aan het raadsbesluit hunne goedkeuring onthouden, uit overweging, dat bij toelating eenmaal 's jaars een leeftijd voor toelating van zes jaar te hoog moet worden geacht en die minimum-leeftijd voor toelating op 5½ jaar behoort te worden bepaald; dat volgens bovenvermeld raadsbesluit kinderen, die op den eersten Mei den leeftijd van zes jaar nog niet hebben bereikt, maar die vóór 1 Nov. van het loopende jaar dien leeftijd zullen bereiken, slechts tot de openbare school zullen worden toegelaten, voor zoover er plaatsruimte is; dat het van plaatsruimte afhankelijk stellen van de toelating, in strijd is met al. 1 van art. 16 der wet tot regeling van het l. o.; en dat bij eventueel gebrek aan plaatsruimte op de school tot vergrooting der school of tot vermeerdering van het aantal scholen behoort te worden overgegaan; dat bij het bepalen van den leeftijd voor toelating tot de school alleen hierop behoort te worden gelet, dat wering van kinderen, die wegens te jeugdigen leeftijd nog niet rijp voor het ontvangen van onderwijs worden geacht, mogelijk zij; dat het ter voorkoming van plaatsgebrek op de school weren van kinderen, die anders voor toelating wel rijp zouden worden geacht, in strijd is zoowel met de bedoeling als met de woorden der wet.

Van dit besluit van Ged. Staten is de gemeenteraad bij de Koningin in beroep gekomen, daarbij aanvoerende, dat zijn besluit z. i. geheel overeenstemt met de bedoeling der wet, die geen anderen maatstaf kent dan het gemiddeld aantal kinderen, waarvoor in de gemeente openbaar onderwijs wordt verlangd en niet *kan* vorderen, dat bij een tijdelijken toevloed van leerlingen *terstond* tot den bouw van nieuwe scholen of den aanbouw van nieuwe lokalen zal worden overgegaan; dat eene regeling, als door den Raad is vastgesteld, dit voordeel heeft, dat bij tijdelijken overvloed van voor plaatsing in aanmerking komende kinderen de zesjarigen — wier rijpheid boven twijfel verheven kan worden geacht — in elk geval worden geplaatst en van de vijfjarigen de oudsten en dat diegenen die het jongst zijn en wier rijpheid het meest aan twijfel

onderhevig wordt geacht, tot het volgende jaar wachten, maar dan ook stellig aan de beurt komen; dat, mocht bij zoodanige regeling gedurende eenige achtereenvolgende jaren een aantal kinderen ongeplaatst blijven, Ged. Staten het in hunne macht hebben, door een bevel tot vermeerdering van het aantal scholen aan dien toestand een einde te maken.

Ged. Staten echter, over het beroep gehoord, hebben aangedrongen op handhaving van hun besluit, daarbij betoogende, dat bij toelating tot de school eenmaal 's jaars de minimum-leeftijd in Rhoon, waar vele arbeidersgezinnen zijn wier kinderen de school reeds vroeger verlaten, op 5½ jaar moet worden gesteld en dat het afhankelijk maken dier toelating van de plaatsruimte in strijd is met de bedoeling der wet, waarbij niet uit het oog mag worden verloren, dat de gemeenteraad eigenlijk met de gewraakte bepaling ten doel heeft de vergrooting der school of de stichting van een nieuwe school te kunnen uitstellen.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog eene volmacht ontvangen van den Gemeenteraad op Mrs. I. B. Cohen en H. Blaupot ten Cate, Directeuren van het Bureau voor Staats- en Administratiefrechtelijke Adviezen te 's-Gravenhage, om in deze zaak voor hem op te treden.

Mr. J. B. Cohen te 's-Gravenhage, licht het beroep toe, beantwoordt een paar vragen van den Staatsraad-Rapporteur en legt een brief van den Burgemeester met kaartje aan de Afdeeling over.

VI. *Het beroep van Mr. B. Spier te Rotterdam tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Amsterdam dd.* 26 *Sept.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belastiug.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 2 Dec. 1902, afd. Dir. Bel., no. 36, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door Mr. B. Spier te Rotterdam, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, dd. 26 Sept. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens het perceel Prinsengracht 981 te Amsterdam, dat verlaten is.

De ontheffing is op 16 Mei 1902 aangevraagd, op grond dat het perceel op 1 April van dat jaar verlaten was.

Overeenkomstig de uitgebrachte adviezen heeft de Directeur den adressant niet-ontvankelijk verklaard, omdat de aangifte te laat was ingediend om alsnog in behandeling te worden genomen.

In beroep gekomen, heeft Mr. B. Spier aangevoerd, dat hier aan een onwillig verzuim te denken is.

Over het beroep gehoord, hebben, de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze nog ontvangen twee brieven van den appellant ,van 17 en 18 Dec. 1902, ten geleide van eenige stukken.

VII. *Het beroep van K. Vijlbrief, te Leiden, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Rotterdam dd.* 20 *Sept.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* De Nerée van Babberich brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 4 Dec. 1902, afd. Dir. Bel., no. 29, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door K. Vijlbrief, te Leiden, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, dd. 20 Sept. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, voor zijne echtgenoote, vroeger weduwe G. B. J. Simonis, te Leiden, wegens een perceel dat zij heeft verlaten.

De aangifte is ingediend op 30 Mei 1902, nadat het perceel op 20 Maart 1902 was verlaten.

De Directeur heeft, uit overweging dat de aangifte niet ingediend was binnen den termijn bepaald bij art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting, den adressant in zijne aangifte niet-ontvankelijk verklaard.

In beroep gekomen, heeft de adressant aangevoerd, dat hij de aangifte niet vroeger had kunnen indienen, omdat hij nog geen aanslagbiljet ontvangen had, en verzocht, dat de ontheffing hem alsnog mocht worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

VIII. *Het beroep van F. de Zoete, gehuwd met H. Anholt, te Olst, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te Arnhem dd.* 6 *Oct.* 1902 *op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Asser brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 4 Dec. 1902, afd. Dir. Bel., no. 30, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door F. de Zoete, gehuwd met H. Anholt, te Olst, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem van 6 Oct. 1902, op haar verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens een perceel te Apeldoorn, dat zij heeft verlaten.

Het verzoek om ontheffing is ingediend op 27 Aug. 1902, nadat het perceel op 30 April van dat jaar verlaten was.

De Directeur heeft de adressante niet-ontvankelijk verklaard in hare aangifte, uit overweging, dat deze niet was ingediend binnen den termijn in art. 63 § 4 der wet tot regeling van de personeele belasting gesteld.

In beroep gekomen, heeft de aangeslagene te kennen gegeven, dat zij onbekend is met de belasting-wetgeving, en verzocht, dat de ontheffing haar alsnog moge worden verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur te kennen gegeven, dat h. i. art. 67 der genoemde wet hier toepassing kan vinden.

IX. *Het beroep van J. A. Hoogendoorn, te Zwolle, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen enz. te 's-Hertogenbosch dd.* 30 *Aug.* 1902, *op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting.*

De *Staatsraad* Huber brengt het volgend verslag uit:

Krachtens machtiging van H. M. de Koningin heeft de Minister van Financiën met een schrijven van 4 Dec. 1902, afd. Dir. Bel., no. 31, bij den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, de overweging aanhangig gemaakt van het beroep, ingesteld door J. A. Hoogendoorn, te Zwolle, tegen de uitspraak van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te 's-Hertogenbosch, dd. 30 Aug. 1902, op zijn verzoek om ontheffing van personeele belasting over 1902, wegens een perceel te 's-Hertogenbosch, dat verlaten is.

Het verzoek om ontheffing is ingediend op 18 Juni 1902, nadat het perceel op 1 Maaart van dat jaar verlaten was.

In overeenstemming met de ingewonnen adviezen heeft de Directeur, op 30

Aug. 1902 uitspraak doende, uit overweging dat de aangifte niet was ingediend binnen den wettelijk gestelden termijn van zes weken na de ontruiming van het perceel, den adressant niet-ontvankelijk verklaard in zijne aangifte.

In beroep gekomen bij de Koningin, heeft de aangeslagene te kennen gegeven, dat ongesteldheid en eene verkeerde opvatting van de wet oorzaak geweest zijn van zijn verzuim en verzocht, dat de ontheffing hem alsnog worde verleend.

Over het beroep gehoord, hebben de Ontvanger, de Inspecteur en de Directeur ongunstig geadviseerd.

Nadat de overweging van het beroep bij de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur was aanhangig gemaakt, heeft deze van den appellant nog eenige stukken ontvangen.

Daar niets meer aan de orde is, wordt de vergadering gesloten.

